

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 11:50:27)

Poštovane kolege poslanici, počinjemo sa radom.

Otvaram **Petu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini** Skupštine Crne Gore 26. saziva. Podsjećam da sam sazvao Skupštinu na ovu sjednicu i dnevni red predložio saglasno Poslovniku Skupštine i dogovoru u Kolegijumu predsjednika Skupštine.

Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda treba da usvojimo zapisnike sa Druge, Šeste, Sedme (posebne), Osme i Devete sjednice Drugog redovnog zasijedanja u 2019. kao i Prve i Treće (posebne) sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini.

Da li neko od poslanika ima primjedbi na neke od ovih zapisnika? Hvala vam.

Saglasno Poslovniku Skupštine, konstatujem da su usvojeni zapisnici sa Druge, Šeste, Sedme (posebne), Osme i Devete sjednice Drugog redovnog jesenjeg zasijedanja u 2019. kao i Prve i Treće (posebne) sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini.

Prelazimo na utvrđivanje dnevnog reda. Predlog dnevnog reda imate u sazivu.

Proceduralno, poslanik Milutin Đukanović. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (23.06.20 11:51:50)

Klub Demokratskog fronta, ovo je na brzinu usvojen zapisnik, traži da se otvori rasprava o zapisniku koji se odnosi na sjednicu od 26. decembra. Ne bih ulazio u pojedinosti, svakome je jasno zbog čega tražimo da se otvori ta rasprava. Slažem se da na Kolegijumu danas nijesmo o tome razgovarali, bila je glavna priča da mora budžet danas da se završi. Smatram da moramo otvoriti raspravu o zapisniku od 26. decembra kada je, mi mislimo, u istoriji politike prvi put uhapšen jedan kompletan poslanički klub. Mi mislimo da taj zapisnik nije vjerodostojan, da ne opisuje na vjerodostojan način sva dešavanja od 26. decembra. Moramo otvoriti raspravu o tom zapisniku. To dosad nije bilo sporno. Danas na Kolegijumu nijesmo, tačno je, o tome pričali, ali mislim da bi bilo elementarno korektno da se, ipak, otvori rasprava o zapisniku od 26. decembra.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 11:53:06)

Hvala Vam, kolega Đukanoviću.

Pročitacu član 91 Poslovnika. "Prije prelaska na utvrđivanje dnevnog reda sjednice Skupština usvaja zapisnik sa prethodne sjednice. Poslanik može staviti primjedbe na zapisnik i tražiti da se o njemu izvrše odgovarajuće izmjene i dopune. O osnovanosti primjedbi na zapisnik odlučuje se bez pretresa. Predsjednik Skupštine utvrđuje da je zapisnik usvojen bez primjedbi, odnosno sa izmjenama koje su prihvaćene". Znači, mi o tome ne možemo izvršiti pretres. Možete naravno, iako smo usvojili, pošto u tom trenutku nijeste bili u sali, saopštiti vaše mišljenje i tražiti da se o vašem stavu glasa na plenumu. Ili, ako još želite, da budem korektan, da diskutujete na Kolegijumu, da usvojimo sve ove druge zapisnike, a da ovaj zapisnik prilikom usvajanja dnevnog reda sljedeće sjednice definišemo. Drago mi je da smo se oko toga dogovorili.

Konstatujem da su usvojeni zapisnici s Druge, Šeste, Sedme (posebne), Osme sjednice Drugog redovnog (jesenjeg) zasijedanja u 2019. kao i Prve i Treće (posebne) sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini. Možemo razgovarati o tome na Kolegijumu, formulišite stav do sljedeće tačke kakav mislite da bi trebalo da se unese u zapisnik za tu sjednicu i o njemu će se glasati prije početka.

Sada prelazimo na utvrđivanje dnevnog reda. Predlog sjednice imate u sazivu.

Da bismo utvrdili dnevni red, dozvolite da vas obavijestim o predlozima za izmjenu predloženog dnevnog reda. Dobili smo ogroman broj predloga za izmjenu dnevnog reda. Pročitacu sve pažljivo.

Poslanici Nikola Rakočević i Marta Šćepanović predložili su da se iz dnevnog reda izostavi Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o osnovama obavještajno - bezbjednosnog sektora Crne Gore.

Poslanica Željka Savković predložila je da se na dnevni red stave - Predlog odluke o obrazovanju Odbora za ispitivanje posledica NATO bombardovanja 1999. godine na zdravlje građana Crne Gore i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda Crne Gore od 19. aprila 2017. godine, kao i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Poslanici Draginja Vuksanović Stanković, Raško Konjević, Ranko Krivokapić i Džavid Šabović predložili su da se na dnevni red stave: Predlog zakona o odlaganju plaćanja kreditnih obaveza korisnika kredita, Predlog zakona o dopunama Zakona o Prijestonici, Predlog zakona o izmjeni Zakona o radu, Predlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dodatu vrijednost, Predlog zakona o izmjeni Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, Predlog zakona o izmjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost, Predlog zakona o dopunama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu, Predlog rezolucije o očuvanju Aerodromi Crne Gore i Predlog zakona o utvrđivanju šeme državnih garancija za kredite kao mjera podrške privredi.

Poslanica Branka Bošnjak predložila je da se na dnevni red stave Predlog zakona o izmjeni i dopunama Zakona o visokom obrazovanju, Predlog zakona o izmjenama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti, Predlog zakona o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, Predlog zakona o dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru i Predlog zakona o utvrđivanju porijekla imovine i posebnom oporezivanju nezakonito stečene imovine.

Poslanik Milun Zogović predložio je da se na dnevni red stavi Interpelacija o pretresanju politike Vlade u oblasti političkog sistema i pravosuđa, a vezano za neustavno predlaganje produžetka mandata Sudskom savjetu, kao i zbog drugih odluka koje su prouzrokovale katastrofalno stanje u ključnim sudskim i tužilačkim institucijama u državi i doveli do njihovog urušavanja.

Poslanik Budimir Aleksić predložio je da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o državnim i drugim praznicima.

Poslanik Branko Radulović predložio je da se na dnevni red stave: Predlog rezolucije i novog i održivoj ekonomskoj politici u Crnoj Gori u uslovima kontinuiranih epidemijskih opasnosti i globalnih kretanja, Predlog rezolucije o krivičnoj odgovornosti za djela protiv državnih dobara od 1990. godine, raskidu ugovora sačinjenih na štetu države, preispitivanju porijekla imovine i načinu valorizacije preostalih dobara, Predlog zakona o dopunama Zakona o inovativnoj djelatnosti, Predlog zakona o Crnogorskoj razvojnoj banci, Predlog rezolucije o razvoju energetske sektora Crne Gore u skladu s novom politikom Evropske unije i globalnim tendencijama, Predlog rezolucije o razvoju industrije Crne Gore u skladu s novom politikom Evropske unije i globalnim tendencijama i Predlog rezolucije o razvoju saobraćajnog sistema Crne Gore u skladu s novom politikom Evropske unije i globalnim tendencijama.

Poslanici Miodrag Lekić i Neđeljko Rudović predložili su da se na dnevni red stave Predlog zakona o dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore i Predlog rezolucije o društvenom konsenzusu za prevazilaženje političke i institucionalne i ekonomske krize kao uslovu za održavanje demokratskih izbora.

Poslanik Nebojša Medojević predložio je da se na dnevni red stave: Predlog zakona o dopuni Zakona o izvršenju i obezbjeđenju, Predlog zakona o dopuni Zakona o obligacionim odnosima, Predlog odluke o poništenju tendera o privremenom zaustavljanju procesa privatizacije Instituta dr Simo Milošević AD Igalo o zaustavljanju i preispitivanju davanja koncesija za višedecenijski zakup Javnog preduzeća Aerodromi Crne Gore i o hitnom zaustavljanju dalje devastacije Crnog jezera u Nacionalnom parku "Durmitor", Predlog zakona o dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore i Predlog zakona o minimalnoj zaradi.

Poslanik Srđan Milić predložio je da se na dnevni red stavi Predlog odluke o otvaranju parlamentarne istrage i formiranja Anketnog odbora radi prikupljanja informacija i činjenica o događajima koji se odnose na rad državnih organa vezano za ocjene o endemskoj korupciji u

Crnoj Gori, a sve povodom objavljivanja informacija o vladavini prava u Crnoj Gori nakon nedavnih otkrića u slučaju ubistva novinarkе Dafne Karuane Galicije i njene istrage vezane za davanje u zakup, izgradnju i rad Vjetroelektrane Možura, Predlog odluke o otvaranju parlamentarne istrage i formiranju Anketnog odbora, podnietog juče, 22. juna u 11.00 sati i isti je potpisan od strane 24 poslanika. Shodno članu 109 Ustava Crne Gore i članu 79 Poslovnika Skupštine, predlog može podnijeti najmanje 27 poslanika. Naknadno je predlog potpisan od strane još pet poslanika i u to 12.50 i u 14.00 sati. Shodno tome, Skupština se neće izjašnjavati o predlogu za dopunu dnevnog reda jer saglasno članu 92 stav 6 Poslovnika Skupštine na dnevni red sjednice može se staviti samo predlog akta koji je podniet najkasnije 24 sata prije početka sjednice. Takođe, poslanik Milić je neposredno pred početak sjednice podnio predlog da se na dnevni red stave Predlog zakona o potvrđivanju Ugovora o uređenju odnosa od zajedničkog interesa između Vlade Crne Gore i Jevrejske zajednice u Crnoj Gori i Predlog zakona o potvrđivanju Ugovora o uređenju odnosa od zajedničkog interesa između Vlade Crne Gore i Islamske zajednice u Crnoj Gori.

Skupština se neće izjašnjavati ni o ovom predlogu za dopunu dnevnog reda jer saglasno članu 92 stav 6 Poslovnika Skupštine na dnevni red sjednice može se staviti samo predlog akta koji je podniet najkasnije 24 sata prije početka sjednice, a ovi predlozi zakona podnieti su istovremeno sa predlogom za dopunu dnevnog reda.

Poslanici Danijela Pavićević i Srđan Milić predložili su da se na dnevni red stave: Predlog Deklaracije o zaštiti prostora planine Sinjajevina, Predlog zakona o izmjanama i dopunama Zakona o energetici, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju i Predlog zakona o procjeniteljima vrijednosti.

Poslanici Nikola Rakočević i Marta Šćepanović predložili su da se na dnevni red stavi Predlog zakona o Fondu rada.

Poslanica Branka Tanasijević predložila je da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju.

Mislim da sam pomenuo sve sugestije i dopune za današnji dnevni red.

Molim vas, poštovane kolege, da budemo skoncentrisani i sada ćemo preći na obrazloženje i izjašnjavnje o predlozima za izmjenu predloženog dnevnog reda.

Poslanik Milić, Vi ste željeli proceduralnu intervenciju?

Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (23.06.20 12:01:35)

Tiče se člana 79 Poslovnika i člana 92 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore.

Intervencija je, gospodine predsjedniče Parlamenta, ali nećemo se ubjeđivati oko svega toga principijalne prirode. Predlog za dopunu dnevnog reda, predlog odluke, je predat u skladu sa Poslovníkom o radu prije nego što je započela rad ova sjednica. U trenutku kada bude ova skupština imala na Pisarnici način da obezbijedi da se utvrdi da li je predlog validan ili nije validan, ja ću prihvatiti vaše objašnjenje. U više navrata je ovaj parlament predloge koji su dolazili od Vlade Crne Gore mijenjao na Zakonodavnom odboru i na drugim odborima.

Zato vas molim, prije svega, želim da se zahvalim svim kolegama iz opozicije zato što je ova parlamentarna istraga potpisana od strane svih opozicionih poslanika i podržana od strane svih opozicionih poslanika koji ne učestvuju u radu ovoga parlamenta, 39 od 39. Parlamentarna istraga dosadašnje u Parlamentu Crne Gore, i završavam sa ovim hvala vam velika što ste mi dozvolili, je po automatizmu glasana. S obzirom da sam u saznanju da će biti u toku nedjelje zakazana, vjerovatno, još jedna sjednica ne želim da pravim bilo kakav problem oko toga. Pozvaću kolege, nadam se da ne smeta da za tu sjednicu ponovimo ovaj predlog. Na vrijeme ćemo predati kompletne potpise, a što se tiče dva druga zakona koja sam predložio, vezano za ugovor sa Islamskom zajednicom i sa Jevrejskom zajednicom, potpuno prihvatam jer su predloženi mimo roka za koji je trebalo da bude predloženo. Moja je greška za ova dva, za ovaj prvi nije greška.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 12:03:24)

Hvala Vam, poslaniče Miliću. Znači, dogovorili smo se ovo nećemo razmatrati, a sada ćemo krenuti sa dopunama.

Proceduralno je želio intervenciju poslanik Popović.

Izvolite.

Andija Popović.

ANDRIJA POPOVIĆ (23.06.20 12:03:36)

Hvala, predsjedniče.

Apelujem na Vas da obavijestite javnost kada će biti izjašnjavanje sa sjednice, završena je rasprava juče, sjednice koja je započela 22. aprila. Ogromno interesovanje javnosti kada će doći do izjašnjavanja o tim tačkama dnevnog reda. Znate i sami da tamo ima i Zakon o amnestiji, izbor VDT-a itd.

Molim vas, Skupština je veoma transparentna, da se obavijesti javnost, ako to možda i niste uradili, nijesam u prvih 30 sekundi bio u sali kada ste najavili sjednicu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 12:04:25)

Hvala Vama, poslaniče Popoviću.

Kao što znate, i hvala Vam što ste i to saopštili, Skupština jeste transparentna i vrlo, da tako kažem, živ rad u Skupštini vrlo, čini mi se, temeljit i organizovan rad. Vidjećemo kad budemo stekli uslove da se izjasnimo, što znači svakako u toku ove nedjelje. Svi poslanici, pa i javnost će biti obaviješteni o tome na vrijeme.

Mi danas, mada sam to ostavio kad počnemo sa pričom o dnevnom redu, odnosno kad stavimo i počnemo prvu tačku dnevnog reda, a rekli smo da spojeno razmatramo Predlog rebalansa budžeta i Odluku o zaduživanju. Danas imamo potrebu, o tome su informisani i predsjednici poslaničkih klubova na Kolegijumu, da se danas izjasnimo o rebalansu budžeta zbog toga što su sutra pregovori oko jednog dijela kredita sa Međunarodnim monetarnim fondom. Zato ćemo se o tome danas izjasniti na kraju našeg današnjeg zasijedanja. O ovom ćete svakako biti obaviješteni na vrijeme, kao i javnost.

Molim vas, sada da pređemo na pojedinačno izjašnjavanje za sve ove predloge oko kojih ste pravili dopune dnevnog reda.

Prvo idemo na predlog poslanika Rakočevića i Šćepanović. Da li jedan od poslanika želi da obrazloži predlog? Kratko će Marta Šćepanović. Na Kolegijumu smo postigli dogovor sa jednim brojem predsjednika klubova da pokušaju da skrate, mi smo ustanovili onu praksu da svaki predlog za izmjenu i dopunu reda ima tri minuta za obrazloženje. Pošto vidite koliko je ovo preko 40 predloga. Pojedini poslanici su se već saglasili sa tim da će skratiti svoje uvodno obrazloženje. Oni koji to ne žele, a imaju više zakona poslije svakih tri minuta ćemo se izjašnjavati o konkretnom predlogu zakona.

Izvolite, poslanice Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (23.06.20 12:06:17)

Hvala.

Kratko, imajući u vidu da smo ja i kolega Rakočević imali dva predloga. Jedan za proširenje dnevnog reda, odnosno dopunu dnevnog reda. S tim u vezi je i ovaj predlog za izostavljanje sa dnevnog reda Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama obavještajno bezbjednosnog sektora iz razloga što smo i u Odboru za bezbjednost procijenili da bi dobro bilo ovaj zakon ostaviti za neku od narednih sjednica, a na ovaj sjednici proširiti, odnosno dopuniti dnevni red sa Predlogom zakona o Fondu rada. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 12:06:54)

Hvala Vam.

Vrlo kratko.

Pozivam da se izjasnimo o ovome da li da se izuzme ova tačka iz dnevnog reda. Izvolite, stavljam na glasanje predlog poslanika Rakočevića i Šćepanović da se iz dnevnog reda izostavi Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o osnovama obavještajno bezbjednosnog sektora Crne Gore.

Izvolite, poštovane kolege.

Hvala vam.

Poštovane kolege, 36 poslanika je ukupno glasalo, što znači da nema kvoruma za izjašnjavanje. Ovdje bih naravno pozvao, ali to ne mora da urade poslanici iz opozicije da učestvuju u glasanju, ne žele. Znači, ova tačka nije skinuta sa dnevnog reda. Može predlagač u toku dnevnog reda da je povuče iz rasprave kad dođe na dnevni red.

Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (23.06.20 12:08:28)

Izvinjavam se samo, da li možemo da utvrdimo koliko je prisutno trenutno poslanika u sali i imamo li kvorum?

Mislim da je to važno u tom dijelu ispoštovati Poslovnik jer poslanici su prisutni, tu su. Utvrdimo koliko i to je kvorum za odlučivanje.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 12:08:48)

Molim vas, poštovane kolege, ja vam to objašnjavam od samog početka. Vladajuća koalicija ovdje ima većinu od 42 poslanika i nažalost ne možete očekivati od opozicionih poslanika, oni jesu trenutno u sali, ne žele da se izjašnjavaju.

Izvolite, proceduralno.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (23.06.20 12:09:25)

Hvala, predsjedniče.

Vrlo kratko. Nije toliko važno pitanje da oko toga bi trebali sad praviti bilo kakvu polemiku. Međutim, očigledno je da se nijesmo dobro razumjeli i prihvatamo da smo pogriješili. Zamolićemo kolege da dopuste da napravimo pauzu od dva minuta i da onda ponovimo glasanje jer su kolege trenutno na odborima i nijesu tu. Smatrali smo da ukoliko kolege iz opozicije su prisutne da će biti korektni dovoljno da ovo, ne tako važno pitanje usvojimo, odnosno našu molbu usvojimo na način što će doprinijeti tome. Zahvaljujem. Dakle, tražim pauzu samo od minut.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 12:10:06)

Poštovane kolege, predsjednik poslaničkog Kluba DPS-a je tražio pauzu.

Dajem pauzu pet minuta.

Izvolite.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 12:16:42)

Poštovane kolege, mada moram priznati nevoljno, poslije konsultacija sa predstavnicima klubova, stavljam ponovo na glasanje predlog da se izostavi Predlog zakona o izmjeni i dopuni

Zakona o osnovama obavještajno - bezbjednosnog sektora. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 43 poslanika, 38 za, četiri protiv, jedan uzdržan. Konstatujem da je Skupština prihvatila predlog za izostavljanje iz dnevnog reda. Sada prelazimo na izjašnjavanje o predlozima poslanice Željke Savković.

Koleginice, Vas nijesam uspio da pitam da li želite po tri minuta svaki predlog ili ćete skratiti na pet minuta i glasamo poslije svakog Vašeg predloga. Glasamo poslije svakog predloga. Imate tri minuta za obrazlaganje Vašeg prvog predloga. Izvolite.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (23.06.20 12:17:55)

Poštovani, na osnovu člana 92 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, predlažem da se u dnevni red Pete sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja koja je sazvana za 23. jun, danas, utvrsti tačka Predlog odluke o obrazovanju Odbora za ispitivanje posljedica NATO bombardovanja 1999. godine na zdravlje građana Crne Gore. Još jedan pokušaj da se na dnevni red Pete sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja na osnovu člana 92 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore uvrsti ova tačka. Zadnji put to je bilo 28. novembra 2019. godine.

Kome smeta u ovoj Skupštini, u vlasti Crne Gore da se o ovom raspravlja u ovoj sali gdje i treba da se raspravlja i donese odluka da se obrazuje odbor, da se konačno ispita da li su bombe sa osiromašenim uranijumom uzročnik povećanog broja oboljelih od malignih bolesti, kardioloških, psihijatrijskih i mnogih drugih oboljenja. Po podacima koje je iznio dr Milašević sa Klinike za onkologiju 4. februara 2020, u 2019. godini na Klinici za onkologiju je bilo oko 34.000 pregleda, 16.000 uključenih hemioterapija u dnevnoj bolnici. U 2012. godini je bilo oko 18.000 pregleda i 7.500 hiljada uključenih hemioterapija. Znači, u roku od sedam godina imamo povećanje u broju aplikacija hemioterapija i pregleda za gotovo 100%. Nema porodice u Crnoj Gori koja u užoj i široj porodici nema nekog ko je obolio od karcinoma. Mislite da te porodice ne bi željele da znaju da li su upravo te bombe uzročnici bolesti njihovih članova i smrti, a možda upravo strah od takvog otkrića i sprečava da se ovaj predlog nađe kao jedan od tački pa i ovog dnevnog reda.

Zato, vjerujem da ćete ovoga puta dobro razmisliti kada budete glasali. Inače, ovaj predlog je podnio Poseban klub poslanika tj. poslanici Radničke partije, Ujedinjene Crne Gore, nezavisni poslanici Aleksandar Damjanović i Anka Vukićević. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 12:20:15)

Hvala.

Poštovane kolege, stavljam na glasanje predlog poslanice Željke Savković da se na dnevni red stavi Predlog odluke o obrazovanju odbora za ispitivanje posljedica NATO bombardovanja 1999. godine na zdravlje građana Crne Gore.

Izvolite.

Hvala. Glasalo je 49 poslanika, 14 za, 25 protiv, 10 uzdržanih, pa konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Izvolite, drugi predlog, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda.

Izvolite.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (23.06.20 12:21:20)

Da li mogu prvo o energetici? Hvala.

Na osnovu člana 92 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore predlažem da se na dnevni red Pete sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja koja je sazvana za danas uvrsti tačka Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Na osnovu člana 93 stav 1 Ustava Crne Gore, gospodin Aleksandar Damjanović je podnio Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici.

Razlozi za donošenje ovog zakona dio odredbi sadašnjeg Zakona o energetici u dijelu koji se odnosi na proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora zahtijeva ozbiljnu promjenu, odnosno isključivanje obaveze da potrošači plaćaju naknade za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Od donošenja postojećih zakonskih rješenja građani Crne Gore, odnosno crnogorska privreda platili su desetomilionske naknade kroz uvećanje računa za električnu energiju ili posredno preko državnog budžeta vlasnicima privatnih biznisa investitorima u obnovljive izvore. Ta praksa odudara od javnog interesa i neophodne su zakonske izmjene kako bi prestalo sa istom.

Želim još da naglasim, da je 30. jula 2019. godine Poseban klub poslanika sa tada pokojnim gospodinom Jankom Vučinić podnio predlog za pokretanje postupka za ocjenu ustavnosti, zakonitosti članova 23 i 24 Zakona o energetici "Službeni list Crne Gore", br. 005/16 od 20. januara 2016. i br. 051/17 od 30. avgusta 2017. godine i do danas nijesmo dobili odgovor. Zato tražimo da se ovaj predlog stavi na dnevni red.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 12:23:06)

Hvala Vam.

Poštovane kolege, stavljam na glasanje predlog poslanice Savković da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o energetici. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 48 poslanika, 15 za, 31 protiv, dva uzdržana, pa konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Sada predlažem da obrazložite Vaš treći predlog.

Izvolite, poslanice Savković.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (23.06.20 12:23:56)

Na osnovu člana 92 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore predlažem da se u dnevni red Pete sjedice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja koja je sazvana za danas uvrsti tačka Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda Crne Gore "Službeni list Crnr Gore", br. 6/16 od 19. aprila 2017. godine.

Poseban klub poslanika je u skladu sa Poslovníkom Skupštine Crne Gore predložio da se zakon donese po skraćenom postupku. Šta je predlog ovog zakona? U Zakonu o izvršenju Odluke Ustavnog suda Crne Gore "Službeni list Crne Gore", br. 6/16 od 19. aprila 2017. godine i "Službeni list Crne Gore", br. 042/17, 092/17, 003/18, 028/18 i 055/18 u članu 2 stavovi 4 i 5 se mijenjaju i glase: "Korisnice koje su navršile 45 do 55 godina života ostvaruju pravo na naknadu iz stava 1 i ovog člana do ispunjavanja jednog od uslova za sticanje prava na penziju. Korisnice koje su do dana stupanja na snagu ovog zakona navršile 33 do 45 godina života ostvaruju pravo na naknadu iz stava 1 i 2 ovog člana do ispunjavanja jednog od uslova za sticanje prava na penziju". Ustavni osnov za donošenje zakona sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore kojim je propisano da se zakonom u skladu sa Usavom određuju pitanja od interesa za Crnu Goru. Razlozi za donošenje zakona sadrže se u potrebi da se produži rok korišćenja prava na naknadu za korisnice kojima to pravo ističe po važećem zakonu.

Pozvala bih poslanike u ovoj sali i pozvala bih se na član 85 Skupštne Crne Gore stav 2 "Saglasno dogovoru Kolegijuma predsjednika Skupštine predlog dnevnog reda sjednice sadrži predlog akta koji su podnijeli poslanici parlamentarne manjine". Tražim da se u ovaj dnevni red ovoga saziva uvrsti ovaj predlog da bi se majke konačno bar u jednom segmentu ispoštovale i da bi se u jednom segmentu ispoštovao Ustav Crne Gore.

Dragi građani, drage majke, 28. septembra 2017. godine, podatak iz Ministarstva rada i socijalnog staranja, 4.652 žene su se odrekle penzije, 12.870 majki je sa Zavoda za zapošljavanje. Upravo ovaj predlog zakona odnosi se na majke koje su se odrekle svojih radnih mjesta njih je 3.161. Od tih majki, majke koje imaju od 30 do 39 godina su 49, od 40 do 49 godina 507 majki, od 50 do 59 godina 2.258. Ako se uzme u obzir da majke koje preko 55 godina, imam od prethodnih izlaganja, znači ako se uzme u obzir da majke koje su poslije 55 godina ostvarile to

pravo do penzije onda apelujem na poslanike vladajuće koalicije stečeno pravo ne može biti oduzeto. Majke koje su napustile radni odnos i koje su danas 12. maja ostale bez tih naknada i sa 23 godine staža ili sa 24 godine staže imaju pravo da to pravo ostvare. Iako danas ovdje u ovom skupštinskoj sali ne prihvatite ovaj dnevni red imam puno pravo da smatram da u DPS-u ne postoji nijedan pravnik Crne Gore koji poštuje Ustav Crne Gore.

Vama majke poručujem zajednička borba nastavlja se poslije 5. jula 2020. godine ispred Skupštine Crne Gore za sve zajedno.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 12:27:59)

Hvala Vam.

Ja sam Vas pitao na početku vašeg obrazlaganja da li se slažete da nešto skratite po svim tačkama, pa niste prihvatili. Tako da, molim vas, podsjećam i ostale kolege.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Savković da se ne dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju Odluke Ustavnog suda Crne Gore od 19. aprila 2017. godine.

Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 50 poslanika, 18 za, 30 protiv i dva uzdržana, pa konstatujem da Skupština nije prihvatila predlog.

Sada prelazimo na obrazloženje predloga poslanika Draginje Vuksanović-Stanković, Raška Konjevića, Ranka Krivokapića i Džavida Šabovića.

Kojim redom želite mi smo se dogovorili o vremenu, prvi riječ ima poslanik Raško Konjević. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (23.06.20 12:29:08)

Predsjedniče, zahvaljujem. Obrazložiću sedam prijedloga u okviru vremena za koje smo se dogovorili, Vi me opomenite na deseti minut i svešću to na 12 minuta, shodno dogovoru sa Kolegijuma.

Poštovane kolege, dugo smo o nekim temama pričali, ovo je možda zadnja ili predzadnja sjednica Parlamenta, u ovom sazivu, naravno. Dugo smo pričali o nekim prijedlozima zakona za koje je zainteresovan veliki broj građana. Imali smo različite stavove i obično u politici je najvažnije da i vam vrijeme potvrdi stavove. Mi smo predlagali kada je krenula kriza sa kovidom -19 da je fer i pošteno da zaštitimo našu privredu i građane na način što tokom moratorijuma na kredite se neće obračunavati kamata. Imali smo različita mišljenja, na našu sreću vrijeme nam je potvrdilo da smo bili u pravu.

Imam dozvolu i reći ću prezime gospodina Čabarkape iz Bara, koji me juče kontaktirao, potvrdio našu priču od prije dva-tri mjeseca, jer vjerovali ili ne čovjeku će rata zbog ta tri mjeseca narednih 40 mjeseci da bude veća za 17 eura, jer mu je tokom moratorijuma obračunava ugovorena kamata od, vjerovali ili ne, 19%. Mi kao narodni poslanici, predstavnici građana, valjda bismo trebali da zaštitimo gospodina Čabarkapu i ogroman broj građana i privrednika koji su u sličnoj situaciji. Kada smo to 13.04.2020. godine predlagali i stavili u skupštinsku proceduru vi ste o tome govorili da je to populizam, a mi smo vam rekli doći će 1. jul. Evo 1.jul je pred nama i banke šalju nove planove otplate građanima Crne Gore. Zadnja je prilika da raspravljamo o ovom zakonu da nađemo neko rješenje kako nam se ne bi dešavala sljedeća stvar da preko 30 miliona eura banke steknu novog prihoda u ova tri mjeseca, samo zato što je Centralna banka Crne Gore donijela takvu odluku o moratorijumu.

Lako je Centralnoj banci, kad kažem Centralnoj banci odmah da napravim distinkciju, ogroman broj stručnih i dobrih kadrova radi tamo. Mislim na one koje predstavljaju Centralnu banku ili da budem direktniji mislim na guvernera Žugića, koji na naše prozivke da objasni i kaže šta će se desiti 1. jula uporno ćuti, ćutao bih i ja da imam 5.000 eura planu kao on. Ćutao bih i ja da imam 5.000 eura kao Radoje Žugić, ali nije ovdje problem ni do nas, na kraju krajeva ni do Radoja Žugića, problem je u ukupnoj svijesti ovoga Parlamenta. Da li mi kao predstavnici građana trebamo da zaštitimo njihov interes i uvažene kolege ovo više nije priča rekla - kazala. Ovo je

obračun koji mi je poslao gospodin Čabarkama i mnogi drugi i privrednici i građani koji sve kada se to sakupi kroz ova tri mjeseca obezbijediće bankama preko 30 miliona eura novog profita. Pa mislite valjda, uvažene kolege bez obzira kojoj partiji pripadali da je pošteno da našim glasom nekome damo novih 30 miliona eura u ovoj krizi. Valjda je to tema o kojoj bismo par ekselans trebalo da raspravljamo u ovom Parlamentu. Ako je nešto od ovoga što ja kažem sa aspekta cifara netačno, molim vas da bilo ko ustane ja ću sve ovo da povučem. Ne, sve je tačno. Tačno je bilo i u aprilu kada smo to predlagali, a danas je vidljivo i imamo papire, jer banke tek sada šalju nove planove otplata. Pa je li pošteno, ubismo se pričajući o solidarnosti protekla tri mjeseca. Nijesu ovdje krive banke, ovdje je kriva država, odnosno ovdje je kriva Centralna banka koja je ovo dozvolila. Je li pošteno da tri mjeseca moratorijuma čovjek plaća kamatu od 19% samo zato što je bio u nuždi pa je ugovorio prije koju godinu. Efektina mu je 21%, prema tome valjda ovaj Parlament treba da služi da otvorimo debatu na ovu temu.

Govorili smo uporno o solidarnosti. Mi kada smo početkom maja mjeseca predložili, govoreći da će ovo da bude vrlo teška turistička sezona da privredu treba pomoći na vrijeme, predložili smo nešto što su uradili Slovenci u aprilu, što su uradili Srbi u aprilu, što su uradili Slovaci, što su uradili Bugari, sve su gotovo zemlje to uradile kroz različite modele takozvanih garantnih šema. Mi smo to predložili početkom maja mjeseca Vlada i vi to odbijate, najavljujete neki treći paket koga nema, što se dešava sa aspekta turističke privrede? Dešava se da ti ljudi u ogromnom izazovu koji će ih naći tokom ove turističke sezone država im kroz garantne šeme ne pomaže. Šta smo mi predložili? Mi smo predložili da država formira garantnu šemu u kojoj će davati povoljne kredite sa kamatnom stopom do 3% minimalne ročnosti pet godina kako bi se ova godina preživjela. Preživjela u bukvalnom smislu.

Čuli ste juče predsjednika Hrvatske koji kaže- budimo poštteni, recimo građanima, recimo turističkim poslanicima da neće biti zarade ove godine. I zašto je problem da razgovaramo o ovom predlogu? Pa ti turistički privrednici dolje glasaju različite partije i DPS i Front i nas i tako dalje, ali valjda u ovom vremenu trebalo bismo da nađemo zajedničko rješenje kako da im pomognemo. Kako da pomognemo, posebno ugostitelje, koje ste vi kolege iz DPS-a već četvrtu godinu doveli u nepristipijelnu ravan. Tada ste 2016. godine u julu mjesecu izmijenili Zakon o PDV-u, u kojem ste obezbijedili da isključivo četiri vlasnika 15 hotela, plaćaju PDV na hranu, napitke i kako se već zove 7%, oni koji imaju četiri zvjezdice, četiri na sjeveru, pet na jugu i u središnjem dijelu Crne Gore, a da svi drugi ugostitelji koji rade isti posao naplaćuju PDV po stopi od 21%. Znači u ovim uslovima krize neko ko ima hotel sa pet zvjezdica na crnogorskom primorju naplaćuje 7%, a ovima naplaćujete 21%. Pa zar ne bi bilo logično da upravo u ovakvim okolnostima tim ljudima spustimo PDV da im damo perspektivu naredne dvije godine da znaju ako ove godine gube da će za narednu godinu imati šansu između ostalog kroz smanjenje PDV-a i da znaju da će imati povoljne kredite koji će im omogućiti narednih godina da se vrate na poziciju iz 2019. godine. Ovo nije interes SDP-a, DPS-a, Fronta ili bilo koga drugog, ovo je interes naših rođaka, prijatelja, kumova, svih koji se bave turističkom privredom. Hiljadu puta smo vam rekli, mi bismo glasali za neki od ovih prijedloga, kao što smo za neke glasali, kao što ćemo za neke šutra glasati .

Dajte za ime boga, ovo je mnogo osjetljivije nego politika sa kojom se mi svakodnevno bavimo. Ovo je pitanje opstanka mnogih ljudi koji se bave turizmom na crnogorskom primorju, a naš turizam je 25% bruto društvenog proizvoda. Ti ljudi, ako im se ne pomogne u ova dva, dva i po mjeseca turističke sezone mnogi od njih u bukvalnom smislu, mislim u poslovnom smislu, ne životnom, neće preživjeti ovu vrstu krize. Država takve treba da zaštiti upravo kroz ova dva prijedloga o kojima mi govorimo. Dajmo kreditne šeme, jeftine kreditne kao i sve druge države da im pomognemo i dajte spustimo PDV nemojte da nam se PDV obračunava kako se neki investitor zove. Neću da im spominjem imena ovdje, vi ih svi znate, svi su bliski DPS-u, pa nije valjda da se stopa PDV-a obračunava kako se ko zove, preziva i je li blizak nekoj partiji. Valjda bi to trebalo da bude uniformno prema djelatnosti kojom se ti ljudi bave. Razmislite, ne zato što mi predlažemo nego razmislite zbog ovih ljudi u turizmu, u ugostiteljstvu na crnogorskom primorju, koji jedan i drugi prijedlog koji mi dajemo je njima pomoć u ovoj turističkoj sezoni. Nemojte da budete uzdržani. Budite za ili protiv. Ne prema prijedlogu SDP-a nego pomoći prema tim ljudima.

Ne zaboravite već devet mjeseci, kao da smo znali, a nijesmo, mi predlažemo da se smanji opterećenje na rad. Pazite kako to danas djeluje. Kriza je pogodila turistički sektor, nemaju pomoć, pojedini imaju manji PDV koji su privilegovani drugi imaju 21%, plaćaju najveća opterećenja na

zarade. Mi devet mjeseci predlažemo rasteretimo privredu sa 64 na 55% da bi mogla da se proširi poreska baza da bismo suzbili jedan dio sive ekonomije. Ne. Uporno nam se odbija. Da smo to usvojili prije devet mjeseci danas bi tim ljudima u turizmu bilo i jeftinije i jednostavnije i mogućnost za mnoge druge stvari. Kako vi to odbijate samo zato što dolazi iz opozicije nemojte da ljudi plaćaju zbog toga što mi imamo različita politička mišljenja. Nije to fer ni od vas ni od nas da takve stvari radimo.

I posljednji prijedlog u obrazloženju. Obraćam se građanima zaposlenim koji treba da idu u penziju i obraćam se penzionerima. Ovo je zakon koji već punih godinu dana leži u ladici potpredsjednika Vlade Simovića i ministra Purišića, usaglašen, usvojen na Socijalnom savjetu jula 2019. godine predstavljen kao vrhunsko reformsko dostignuće socijalnog dijaloga između Vlade i sindikata. Obećano da će da bude po hitnoj proceduri na jesenjoj sjednici 2019. godine. Naš narod bi rekao - obećanje ludo radovanje, niti ga je bilo do kraja 2019. godine, a ovaj zakon znači za sve one ljude koji žele da odu u penziju eliminiše se deset nevezanih najlošijih godina. Ovaj zakon znači, i on je dobro ispregovaran, ja odajem priznanje u tom dijelu, zakon znači da se minimalna penzija povećava sa 128 na 148. Zakon znači da se skraćuje starosna granica za odlazak u penziju i ovaj zakon znači da se uvodi nova rotirajuća formula koja će značiti za sve sadašnje penzionere za nijansu veću penziju i ovo nije Zakon SDP-a. Ovo je Zakon kojim ste željeli Vlada, dominantno ministar Purišić i potpredsjednik Simović da obmanu sindikate, zaposlene i penzionere. Ovo je druga godina kako zakon leži u fioci, a kako vi ne želite na bilo koji način da ga date u proceduru.

U programu rada Vlade, bio je prošle godine u drugom kvartalu, ove godine je u drugom kvartalu, jednostavno iz Vlade prije neki dan je rečeno imaćemo danas priliku da čujemo ministra finansija da zakon neće biti usvojen. Vlada, ministar Purišić i potpredsjednik Simović obmanuli su 120.000 penzionera na desetine hiljada ljudi koji treba da odu u penziju. To treba da se zna. Evo ga taj zakon, nije nikakva tajna, postoji zapisnik sa socijalnog dijaloga i vi uvažene kolege iz DPS-a nećete da glasate ni da o ovom zakonu raspravljamo. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 13:14:53)

Hvala.

Ko sad želi od poslanika SDP-a?

Poslanica Draginja Vuksanović Stanković, isto po dogovoru upozoriću Vas na pet minuta. Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (23.06.20 13:15:04)

Zahvaljuje, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani Crne Gore,

Prije svega obrazložiću Predlog rezolucije o očuvanju Aerodroma Crne Gore. Kao što znate navedenu rezoluciju smo predložili kako bi odgovorili na zahtjeve preko hiljade građana Tivta koji su svojim potpisima podržali Predlog Socijaldemokratske partije da se organizuje lokalni referendum u Tivtu kako bi građani Tivta odlučivali o Aerodromu, a ne da drugi odlučuje u njihovo ime. Nažalost, zbog opstrukcija lokalne DPS-SD vlasti nije dozvoljeno da se građani Tivta izjasne i da se čuje njihov glas. Građani se sa pravom pitaju treba li sve da rasprodamo i luke i aerodrome i plaže i da li je to jedino naše ekonomsko znanje i umijeće. Potencijalni koncesionar će isplatiti predviđenih 100 miliona eura koncesije za manje od sedam godina ukoliko se ne usvoji naša rezolucija i nastavi sa projektom davanja u koncesije aerodroma i pored nepovoljnih kretanja u aviosaobraćaju u ovoj godini. Narednih 23 godine od ukupno predviđenih 30 bi se ostvarile stotine miliona eura profita koji bi se iznosio iz Crne Gore umjesto da taj profit ide u budžet i da bude građanima Crne Gore. Smatramo da profitabilna preduzeća koja su u vlasništvu države i dalje

treba da prave profit za građane iz Crne Gore, a ne za strane investitore.

Socijaldemokratska partija dok je vršila vlast više puta je zaustavila proces rasprodaje državnih resursa između ostalih prodaju Aerodroma ili davanja istog u koncesiju. Danas više nema nikog ko bi taj proces zaustavio, ali mi obećavamo da ćemo to zaustaviti. Ovo pitanje je bitno i zbog onih koji su svoju dedovinu davali za javno dobro na korist svih ili ipak za strateške investitore Vlade koji bi iznijeli stotine miliona eura profita iz naše države. Profit treba da ostane građanima Crne Gore i da bude u budžetu ove države, a ne da ga strani investitori iznose vani, jer mi smatramo da su Aerodromi profitabilna preduzeća.

Sada idem sa Predlogom zakona o dopunama Zakona o zaradama u javnom sektoru koji SDP predlaže već više od četiri godine, jer želimo da ukažemo na neprimjereno niske zarade u zdravstvenom sektoru kao i na činjenicu da naši ljekari i medicinske sestre najmanje su plaćeni u regionu. Neprimjereno niske zarade osim lošeg kvaliteta njihovog života za posljedicu imaju ogroman odlazak ljekara i zdravstvenih radnika iz Crne Gore. Godinama Socijaldemokratska partija ukazuje da je budžet Fonda za zdravstveno osiguranje uvećan za sto miliona eura, a nisu uvećane zarade niti nivo usluga koje očekuju i koje se pružaju pacijentima ove države. Predložili smo onaj minimum, a to je uvećanje zarada od 15% za zdravstvene radnike i smatramo da su oni ovo odavno zaslužili ne samo to, nego da obzirom na ozbiljnost i težinu posla koju obavljaju zdravstveni radnici zaslužuju i više. Ovim Predlogom zakona Socijaldemokratska partija također traži povećanje zarada policijskim službenicima kroz uvećanje koeficijenta za 10%. Podsjetiću da gotovo tri hiljade od ukupno četiri i po hiljade policijskih službenika ima zaradu manju od 400 eura imajući u vidu rizik i težinu posla koju ovi ljudi obavljaju kojim se bave, činjenicu da im je zabranjeno da se pored ovog posla bave drugim poslom, smatramo da ovim predlogom činimo samo minimum uvećanja što je početak, jer ćemo se zalagati i za više. Zbog toga vas u ime preko 8.000 radnika u zdravstvenom sistemu i u ime 4.000 policijskih službenika pozivam da konačno na djelu pokažemo da mislimo o njihovom poslu i onom pristojnom životu koji ovi ljudi obzirom na težinu posla i odgovornost koju imaju se bave i zaslužuju.

Treći Predlog zakona je izmjena Zakona o Prijestonici kojom predviđamo mogućnost da se dio sredstava iz razvojnih projekata u okviru kapitalnog budžeta može preusmjeriti na saniranje posljedica, a koje je izazvano kovidom -19, a koje su nastupile po privredu i građane Prijestonice. Kako je Zakonom o Prijestonici predviđeno opredjeljivanje do 1% tekućeg budžeta za investicije na Cetinju smatramo da bi najbolje bilo ulaganje tih sredstava ove 2020. godine u saniranje posljedica koje su uslijedili usljed kao što sam već rekla pomenute pandemije. Cetinjska privreda počiva na malim i srednjim preduzećima, na velikom broju privrednih, vrijednih preduzetnika, ugostitelje, zanatskih radnika i značajnoj turističkoj ponudi od kojih žive oni i njihove porodice. Novac koji bi bio opredjeljen za Cetinje za ovu godinu svakako ne može biti potrošen na kapitalne investicije upravo zbog aktuelne krize. I zato je nužno da dio tog novca usmjerimo onamo gdje je najpotrebnije kao što sam već rekla malim i srednjim preduzećima kako bi oni njihove porodice preživjeli ovu krizu, a ostatak usmjeriti na neophodne infrastrukturne projekte u Prijestonici. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 13:21:04)

Hvala i Vama.

Poslanik Ranko Krivokapić.

Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (23.06.20 13:21:11)

Hvala Vam.

Naravno, mogu nastaviti i ekonomski da pričam o Zakonu o tužilaštvu, zato što ne funkcionise sistem vladavine prava u Crnoj Gori, mi smo izgubili milijardu pomoći od Evropske unije. Novca koji je pola našeg budžeta koji bi proporcionalno Hrvatskoj išao građanima Crne Gore. Tad je bilo u svih ovih sedam kategorija koje su poštovane kolege navele novca da se

raspodijeli za garantnu šemu i za investicije i za sve ostalo. Tako da nemanje pravde u Crnoj Gori košta. Kad je teže košta više. To bi bila najveća pomoć koju bi Crna Gora dobila ikada u jednom komadu, ne računam socijalizam i zemljotres koji negdje bio blizu tome. Poslije tog vremena ovo bi bila najveća pomoć koju bi smo dobili i vidite kolika je to razmjera pomoći, jer Crna Gora se digla za sedam godina na najveći turistički proizvod poslije zemljotresa. Za 30 godina se spuštala na '80 godinu i Zakon o tužilaštvu je dio toga. Očigledno je da ne funkcioniše institucija u Crnoj Gori naravno zbog zarobljenosti, ali da otvorimo model koji će vratiti barem dostojanstvo ovom Parlamentu, da struktura Tužilačkog savjeta bude drugačija, da nema vlasti koja ne odgovara, oni nijesu vlast, oni nijesu grana vlasti, oni su izvršna vlast. Oni su samo više oslobođeni, ali ta sloboda se ne koristi za ono zašto je dato, a to je da bude bolje građanima Crne Gore. Zato smo htjeli da promijenimo sastav Tužilačkog savjeta da ne bi postojali mandati beskonačno. U demokratiji nema niko beskonačni mandat, čak i ovi koji misle da ga imaju, neće biti beskonačan, a pogotovu to ne može biti u dijelu izvršne vlasti kao što je Tužilaštvo koliko god da je samostalno mora se znati da mandat se okončava i da u istoj instituciji samostalno dolazi drugi.

Sad imamo situaciju da se ne možemo dozvati da odgovore pred narodom. Mi kakvi da smo predstavnici smo naroda. Bolji će doći, nadam se mnogo bolji od nas, ali kakvi da smo do tada smo mi predstavnici naroda. Predložili smo i član koji po automatizmu otvara raspravu o tužiocu ako se ne odazove na poziv Parlamenta. Zbog dvije osnovne kategorije u demokratiji - jedna je ustavna ovlašćenja Skupštine Crne Gore da vrši nadzor da bismo izbjegli da gubimo milijardu eura zato što nema vladavine prava. Druga je svakako dostojanstvo funkcije koju obavlja, a to znači da su odgovorni pred javnošću i da polažu račun o lojalnosti, a toliko moći koliko imaju ona je najveća jer zadire u lična prava i slobode pojedinaca, proporcionalno tome mora biti i odgovornost. Ovaj zakon je želja da se ojača uloga Parlamenta i građana Crne Gore, a prije svega države Crne Gore da pokaže da svi proporcionalno moći imaju i odgovornost. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 13:24:28)

Hvala i Vama.

Sad pozivam da se izjasnimo o predlozima poslanika Draginje Vuksanović-Stanković, Raška Konjevića, Ranka Krivokapića i Džavida Šabovića.

Stavljam na glasanje njihov predlog da se na dnevni red stavi Predlog zakona o odlaganju plaćanja kreditnih obaveza korisnika kredita. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 43 poslanika, 17 za, 15 protiv i 11 uzdržanih i konstatujem da Predlog nije prihvaćen.

Sada stavljam na glasanje predlog poslanika Vuksanović-Stanković, Konjevića, Krivokapića, Šabovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopunama Zakona o Prijestonici. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, 11 za, 19 protiv, 11 uzdržanih pa konstatujem da Skupština nije prihvatila Predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog zakona u izmjeni Zakona o radu. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 43 poslanika, 15 za, 23 protiv, šest uzdržanih. Konstatujem da Skupština nije prihvatila Predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Zakona o porezu na dodatu vrijednost. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, 17 za, 20 protiv, pet uzdržanih. Konstatujem da Skupština nije prihvatila Predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni Zakona o doprinosima za obavezno socijalno osiguranje. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 43 poslanika, 14 za, 19 protiv, 10 uzdržanih. Konstatujem da Skupština nije prihvatila Predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 44 poslanika, 16 za, 17 protiv, 11 uzdržanih. Konstatujem da Skupština nije prihvatila Predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 44 poslanika, 17 za, 16 protiv, 11 uzdržanih. Konstatujem da Skupština nije prihvatila Predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru. Izvolite.

Hvala. Glasala su 43 poslanika, 17 za, 11 protiv, 15 uzdržanih. Konstatujem da Skupština nije prihvatila Predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 43 poslanika, 16 za, 19 protiv, osam uzdržanih. Konstatujem da Skupština nije prihvatila Predlog.

Stavljam na glasanje predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog rezolucije o očuvanja Aerodroma Crne Gore. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 45 poslanika, 18 za, 23 protiv, četiri uzdržana. Konstatujem da Skupština nije prihvatila Predlog.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika da se na dnevni red stavi Predlog zakona o utvrđivanju šeme državnih garancija za kredite kao mjere podrške privredi. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, 18 za, 13 protiv, 11 uzdržanih. Konstatujem da Skupština nije prihvatila Predlog i time smo završili izjašnjavanje o predlozima koje su podnijeli poslanici Vuksanović - Stanković, Konjević, Krivokapić i Šabović.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o predlozima poslanice Branke Bošnjak.

Pitam da li će i ona pokušati da skрати svoje izlaganje ili da za svaki zakon imamo po tri minuta i glasamo odmah poslije toga.

U redu. Glasaćemo poslije svakog zakona.

BRANKA BOŠNJAK (23.06.20 13:33:18)

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju.

Uvaženi građani, juče smo ovdje u Skupštini predstavili i rekli kakvo je stanje u našem visokom obrazovanju i na Univerzitetu Crne Gore. Revoltirana time kako smo birali rektora državnog Univerziteta i kako se niko nije javio na konkursu, bez jedan čovjek, i da se uvijek unaprijed zna pobjednik, zbog toga ugledni profesori neće ni da učestvuju toj utakmici za izbor rektora. Izmjenama zakona, a kasnije i podzakonskim aktima Univerziteta Crne Gore napravljeno je da se sve unaprijed zna i da je to tačno osoba za koju se to sve nacrtalo. Zbog toga neki profesori koji bi možda i imali šanse neće da učestvuju u već unaprijed napravljenoj utakmici u kojoj se pobjednik zna.

Iz tog razloga, a vodeći računa da takvi modeli postoje i u okruženju i u svijetu, predložila sam izmjene Zakona o visokom obrazovanju u dijelu koji se odnosi na izbor rektora državnog Univerziteta.

Naime, predložila sam da se rektor državnog Univerziteta bira neposredno i da pravo glasa za rektora ima sve akademsko osoblje državnog Univerziteta, a da ti koji se jave na konkursu imaju ravnopravnu utakmicu i mogu da vode jednu izbornu kampanju za rektora što postoji. Prisustvovala sam čak, kada sam bila na usavršavanju u Sloveniji, jednoj izbornoj kampanji tadašnjih rektora i to je bilo vrlo interesantno. Mislim da takav način iznjedri najboljeg koji će doprinijeti razvoju Univerziteta Crne Gore.

Mislim da Univerzitetu Crne Gore treba provjetranje, da Univerzitetu Crne Gore treba ozdravljenje i da treba konačno da stavimo tačku da nam se biraju onako kako vlasti odgovara jer to nijesu ljudi koji najviše zaslužuju nego ljudi koji, što bi rekli ovi iz vladajuće većine kada ubjeđuju - nemojte da talasate. To su ljudi koji ne talasaju i koji su hermetički zatvorili Univerzitet Crne Gore. Iz toga razloga, mislim da je ovo rješenje fer, pa ko dobije u toj utakmici neka bude rektor i neka izlaže svoj razvojni program. Sigurna sam da će akademsko osoblje Univerziteta znati da

prepozna najboljeg među njima. To je prvi zakon.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 13:36:02)

Sada ćemo se izjasniti.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Bošnjak da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o visokom obrazovanju. Izvolite.

Poštovane kolege, da li još neko nije glasao?

Molim vas, kolege, samo da se razumijemo. Imamo 41, ali kao što znate, vi niste željeli da date kvorum vašim glasovima prošli put. Nemojte da imate različite aršine. I da nema većine onih koji glasaju, samo bismo konstatovali da ovo nije prihvaćeno.

Glasao je 41 poslanik, 14 za, 20 protiv, sedam uzdržanih. Konstatujem da Predlog nije prošao.

Izvolite, poslanice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (23.06.20 13:37:50)

Nijesam ni očekivala da će da prođe jer se zna zbog čega se na ovaj način bira rektor tako da me nije iznenadilo ovakvo glasanje.

Uvaženi građani, sljedeći je Predlog zakona o izmjenama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti.

Posebno u ovo vrijeme kada veliki broj građana Crne Gore, nažalost, ostaje bez posla i mora da se prijavi na Biro rada, neki od njih, uglavnom većina njih ne svojom krivicom, postoji jedna velika nepravda u Crnoj Gori, a u okruženju je to potpuno drugačije jeste način na koji se obračunava naknada i vrijeme trajanja naknade od nezaposlenosti.

Prvo, svima nama se odbija isti procenat za naknadu za nezaposlenost, a onda kada dođu ovi koji ostanu bez posla na Biro rada oni primaju jednu isti cifru, znači uniformno kao nekada u komunističko vrijeme ne veže se to za veličinu, odnosno za vrijednost zarade koji imaju u nekom intervalu prije nego što su ostali bez posla. To nije fer. Nije fer ako neko ima platu 1.000 eura pa ostane bez posla, primao je šest mjeseci ili godinu dana, a da na kraju prima istu vrijednost obračunsku koeficijenta, utvrđena je vrijednost od 120% obračunskog koeficijenta, kao neko ko je imao platu od 200 eura. Nije fer ni sa aspekta kada se računa osnovica za penziju zbog toga što se time svi stavljaju u isti koš i veliki broj njih je oštećen. Takođe, nije balansirano na pravi način ko i koliko vremenski ima pravo na ovu novčanu naknadu sa Biroa.

Iz tog razloga predložila sam taj model da se ipak povede računa o tome ko je ostao bez posla, koliko je imao radnog staža i koju je zaradu primao u tom periodu. Jer, ne možemo da izjednačimo sve uniformno, to je nepravedno i to nigdje nema bez kod nas. Zbog čega smo se mi odlučili za taj model, je li to najjeftinije, izgleda da jeste. Imajući u vidu da će sigurno, kao što smo vidjeli veliki porast nezaposlenosti u ovom periodu, mislim da treba da budemo solidarni i da treba da izmijenimo ovaj zakon tako da ljudi primaju naknadu određeno vrijeme u skladu sa tim koliko su platu primali u prethodnom periodu i koliko su imali radnog staža da im dužina trajanja primanja te naknade bude vezana za to. To sam vezala za prosječnu zaradu u Crnoj Gori, a ne za ovaj obračunski koeficijent koji se mijenja kako kome padne na pamet. Iz tog razloga, uvaženi građani, mislim da bi ovo bilo fer da se izglasa, vi odlično znate o čemu pričam. Vidjećemo koliko su solidarni ovi iz vladajuće većine.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 13:41:06)

Hvala Vam, kolegice.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Bošnjak da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama Zakona o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, 12 za, 23 protiv, sedam uzdržanih. Konstatujem da Skupština nije prihvatila Predlog. Dodati i glas poslanice Bošnjak kao glas za.
Izvolite dalje sa predlozima, poslanice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (23.06.20 13:42:19)

Sljedeći zakon je, uvaženi građani, Predlog zakona o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, i već duže vrijeme predlažem ovo. To je da se najmanje godina dana koje su naše kolege provele obavezno služenje vojnog roka da ide u penzioni staž i to u posebni penzioni staž jer smatram da je to fer jer je to nešto što je bilo obavezno i što treba da ide u penzioni staž. Znači, posebno u ovo vrijeme kada ovu starosnu granicu pomjeramo, mi taj posebni staž imamo za žene koje zavisno od toga koliko su djece rodile dodaje im se neko određeno vrijeme, a posebno je ovo korektno zbog toga što se služenje vojske računa kada je u pitanju invalidska penzija, ali zašto se ne bi računao u staž kada je u pitanju starosna penzija. To je anomalija koja postoji u zakonu. Naravno ja sam ostavila da to bude opciono, možda neko ne želi da mu se to računa, možda želi da duže radi, ali prosto da bude fer i da pružimo šansu ljudima koji su morali obavezno da služe vojni rok da im se to uračuna u taj posebni staž. Znači, na to se ne obračunavaju oni doprinosi, ne ulazi u visinu penzije, ali ulazi u vrijeme, odnosno u broj godina koji je potreban da bi se stekla starosna penzija. Mislim da je ovo takođe jedno od ispravljanja nepravdi koje postoje posebno što maltene u svim zemljama ovog istočnog bloka gdje je postojalo ovo obavezno služenje vojnog roka ovo je regulisano. Samo nije kod nas, kod nas je nekad bilo regulisano, a sad smo napravili tako da se računa samo za invalidsku penziju, ali da se ne računa za ovu starosnu penziju. Mislim da bi ovim učinili sve mnogo pravednijim i insistiraću i da se ovo rješenje usvoji. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 13:44:33)

Hvala Vam, poslanice Bošnjak.

Stavljam na glasanje predlog, poslanice Bošnjak, da se na dnevni red stavi Predlog o dopuni Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 45 poslanika, 17 za, 18 protiv, 10 uzdržanih, pa konstatujem da ovaj predlog Skupština nije prihvatila.

Izvolite dalje, poslanice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (23.06.20 13:45:21)

Predlog zakona o dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Uvaženi građani, vi znate da evo godinu dana pričam o tome da treba da se promijeni status profesorima Univerziteta i ljekarima. Uporno insistiram na tome, nije čak ni ovo povećanje koje ide jednoobrazno svima nije to. Mi treba da prepoznamo ove dvije kategorije, kao neko da ima zaslužen status u društvu. Ova korona je pokazala u stvari i isplivali su ljudi koji znaju iz struke, ne mislim ovdje na ove manekene što su iz Nacionalnog koordinacionog tijela, nego zaista na one koji su radili u Kliničkom centru sve vrijeme pod onom opremom teškom koju su morali da nose usljed ove pandemije korona virusa. Stvarno je mizerno da ti ljudi primaju po 700 eura platu. Svaka službenica u Vladi Crne Gore je sigurno nazidala veću platu nego što oni imaju.

Kada pričamo o njima onda puna su nam usta pohvala, kada treba nešto konkretno da uradimo za tu kategoriju i da im damo status koji zaslužuju pa da smo svi u istom košu ako treba da se smanjuje nek nam se svima smanjuje plata ili povećava, ali to da smo njih do te mjere marginalizovali i profesori Univerziteta vama svaki službenik u banci ima duplo veću platu nego oni. Neću tu da računam ni ovima prekovremeni rad, niti dežurstva, niti profesorima veći fond časova na koji uspiju nekako da dođu do neke možda nešto pristojnije plate. Naše je da njih uvažimo i da im damo status u ovoj državi koji njima pripada. Rekla sam da oni moraju biti uvršteni

u ovu kategoriju B i da treba da na taj način im kažemo da zaista mislimo i da vratimo onu zdravu srednju klasu koju polako gubimo, a ne neki nam se tamo diče sa milionima i milijardama ko zna na koji način zarađenim.

Uvaženi građani, vidjeli ste sve i vidjeli ste koliko je raspoloženje i koliko su vlasti puna usta nekakvih zasluga, a kada treba konkretno da daju doprinos oni su uzdržani. Tako da očekujem da će i sad većina iz vlasti biti uzdržana, a posebno me to iritira kada vidim da su ljekari koji su u Klubu Demokratske partije socijalista ti koji glasaju uzdržano po pitanju ovog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 13:48:16)

Hvala Vam.

Stavljam na glasanje predlog poslanice Bošnjak da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Zakona o zaradama zaposlenih u javnom sektoru.

Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 45 poslanika, 20 za, 16 protiv, devet uzdržanih, pa konstatujem da Predlog nije prošao.

Izvolite, poslanice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (23.06.20 13:49:00)

Uvaženi građani, često se manipuliše time, odnosno uvijek pričamo, a da kao da niko nije predao ovaj Zakon o utvrđivanju porijekla imovine i posebnom oporezivanju nezakonito stečene imovine. Mi smo to predali, razradili smo ovaj zakon vrlo detaljno i ovo je zakon koji treba da se ovdje usvoji da se o njemu raspravlja ako smo svi poštteni, ako smo svi stekli imovinu na legalan način i ako se ne plašimo toga kako će nam utvrditi organi kako je stečena naša imovina. Međutim, nažalost, ovo neće ovi iz vladajuće većine da stave na dnevni red. Mi smo napravili ovaj zakon na taj način da se utvrđuje porijeklo imovine svih nas. Neka bude prioritet za državne i javne funkcionere, ali i svih građana Crne Gore jer smo i te kako svjesni da su ovi iz vlasti svoju imovinu pripisali na tetke, majke, decu, rođake, kumove. E, pa treba svak da dokaže i teret dokazivanja je na onom čija se imovina ispituje, vežu se povezana lica sa njima da vidimo kako je ko stekao imovinu. Naprasno smo dobili nekakve milijardere u Crnoj Gori, a svi odlično znamo prije 30 godina ko je ovo, da kažem, žargonski rečeno koliko bio težak i kako su neki došli na vlast u što su došli, a šta sad imaju.

Naravno kada bi se usvojio ovaj zakon i kada bi se oduzela ona imovina stečena kriminalom, a oporezovalo ono za šta nema dokaza kako se steklo imali bi dovoljno para da oporavimo ovu privredu i da krenemo putem razvoja konačno. Takođe, ono što hoću da naglasim ovdje da sam ovim zakonom čak prepoznala i ono preispitivanje onih koji su, da kažem, protekcionizmom dobili one stanove i kredite po netržišnim uslovima da i to treba da se preispita, ali pošto su to odluke državnih organa, nažalost, kojima su pravili uticaj na određene grane vlasti da se da jedan razuman period da ti ljudi mogu da otkupe po tržišnim uslovima te stanove ili da te kredite vrate po tržišnim uslovima da ne bi pravili privilegovane u ovom dijelu gdje su državni i javni funkcioneri i pojedini službenici, a da velika većina naroda kod komercijalnih banaka se zadužuje po visokim kamatama da bi otplatili stambene kredite.

Ovo je zakon koji bi na neki način napravio lustraciju i zakon koji bi podvukao crtu i zakon nakon koga bi mi dobili neke zdrave osnove da krene Crna Gora putem ozdravljenja i razvoja, a ne u ovoj baruštini u kojoj se evo godinama, nažalost, nalazimo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 13:52:05)

Hvala, poslanice.

Poštovane kolege, stavljam na glasanje predlog poslanice Bošnjak da se na dnevni red stavi Predlog zakona o utvrđivanju porijekla imovine i posebnom oporezivanju nezakonito stečene

imovine. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 45 poslanika, 17 za, 21 protiv, sedam uzdržanih, pa konstatujem da Skupština nije prihvatila ovaj Predlog.

Sada će svoj predlog obrazložiti poslanik Milun Zogović. Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (23.06.20 13:52:54)

Poštovani građani, na osnovu člana 108 Ustava Crne Gore, poglavlja 10 Poslovnika Skupštine Crne Gore, odnosno Skupštine i Vlade, a tačka 3 postupak razmatranja Interpelacije o radu Vlade, članovi 198, 199, 200, 201, 202 i 203, podnosim Interpelaciju o pretresanju politike Vlade u oblasti političkog sistema i pravosuđa, a vezano za neustavno predlaganje produžetka mandata Sudskom savjetu, kao i zbog drugih odluka koje su prouzrokovale katastrofalno stanje u ključnim sudskim i tužilačkim institucijama u državi i doveli do njihovog urušavanja. Zahtijevam od vas da Interpelaciju stavite na dnevni red Skupštine Crne Gore saglasno članu 200 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Glasajući za izmjene Zakona o Sudskom savjetu koje je predložio potpredsjednik Vlade Zoran Pažin, parlamentarna većina je potvrdila klasičnu dominaciju zakonodavne i izvršne vlasti nad sudskom. Iz ovako izglasanog zakona već su proistekle nesagledive posljedice po nezavisnost pravosudnih institucija koje su targetirale gotovo sve svjetske i evropske institucije koje se bave ocjenom vladavine prava u određenim zemljama. Da se iz neprava ne može crpiti pravo najbolja je potvrda izbor nelegitimnog Sudskog savjeta koji je onda nastavio da radi na urušavanju pravosudnog, odnosno sudskog sistema u Crnoj Gori, a ne da bude deblokirajući mehanizam, kako ste vi to željeli da predstavite crnogorskoj javnosti.

Sve relevantne svjetske organizacije su to targetirale i dale ocjenu vladavine prava u Crnoj Gori, proglašavajući Crnu Goru za zemlju koja je daleko od zemlje u kojoj je vladavina prava na nekom zadovoljavajućem nivou, da je Crna Gora od 2003. godine nedemokratsko društvo i diktatorski režim kojim se upravlja na osnovu političkih odluka Demokratske partije socijalista koje su najjače slovo zakona u despotskoj državi kakva je, nažalost, danas Crna Gora. Toliko je daleko otišlo i toliko je evidentno i vidljivo nepovjerenje građana u pravosudni sistem Crne Gore da sve češće imamo i pojedince iz vlasti koji se ohrabruju da ukazuju na probleme u crnogorskom pravosuđu, pokušavajući na taj način da aboliraju i sopstvenu ulogu u ovom postupku.

Svi smo svjesni da trenutno u Crnoj Gori buktu rat između ministra pravde i predsjednice Vrhovnog suda. Isti taj ministar pravde kao član nelegitimnog Sudskog savjeta je birao Vesnu Medenicu i omogućio joj da bude izabrana za treći mandat, iako Ustav propisuje da može biti birano samo dva puta, a sada on traži od te iste Vesne Medenice da podnese ostavku. Tamo koliko vidite, poštovani građani, buktu otvoreni rat između Vesne Medenice i Zorana Pažina.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 13:56:48)

Izjašnjavamo se o predlogu poslanika Zogovića da se na dnevni red stavi Interpelacija o pretresanju politike Vlade u oblasti političkog sistema i pravosuđa, a vezano za neustavno predlaganje produžetka mandata Sudskog savjeta, kao i zbog drugih oblika koji su proizrokovale katastrofalno stanje u ključnim sudskim i tužilačkim institucijama u državi i doveli do njihovog urušavanja. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 45 poslanika, 16 za, 26 protiv, tri udržana. Konstatujem da Skupština nije prihvatila Predlog.

Sada svoj predlog obrazlaže poslanik Budimir Aleksić. Izvolite.

BUDIMIR ALEKSIĆ (23.06.20 13:57:39)

Uvaženi građani, Demokratski front opet kandiduje Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o državnim i drugim praznicima. Riječ je zapravo o našem predlogu da se dan

Njegoševog rođenja 13. novembar proglašeni praznikom crnogorske kulture kako bi se održavanjem i obilježavanjem kulturnih i drugih manifestacija posvećenih liku i djelu ovog našeg mitropolita, vladike, mislioca i pisca afirmisalo njegovo genijalno djelo.

Dakle, ustanovljenje ovog praznika imalo bi za cilj da se afirmiše kultura i stvaralaštvo jedne od najznačajnijih historijskih ličnosti Crne Gore Petra II Petrovića, čija se djela svrstavaju u red najznačajnijih djela jugoslovenske i svjetske književnosti. Njegovo djelo je, u to valjda nema nikakve sumnje, književno stvaralaštvo na najbolji način promovisalo i promovise Crnu Goru u svijetu u protekla dva vijeka, a činjenica da su njegova djela prevedena na mnoge strane jezike dokazuje i njegovu književnu veličinu, univerzalnost i neprolaznost. Po riječima najistrajnijeg i najproduktivnijeg njegošologa s ovih prostora pokojnog prof. Slobodana Tomovića, Njegoševo filozofsko književno djelo predstavlja trajnu vrijednost srpsko pravoslavne kulture i slovenskih naroda u cjelini, a u svom duhovnom sklopu njegovo djelo se približava najumnijim tvorevinama čovječanstva. Dakle, po opštem i nepodijeljenom mišljenju Njegoš i Crna Gora su takoreći sinonimi, pojam koji se istim imenom kazuje.

Svjedoci smo, nažalost, da se u proteklih desetak godina u javnom prostoru Crne Gore koji kreira vlast, odnosno vladajuća politika i ideologija, Njegoševo djelo nipodaštava i satanizuje. Tako ćete čuti od nekih najistaknutijih pisaca i dobitnika mnogobrojnih državnih nagrada od kojih su neki bili i urednici kulturne redakcije Radio Televizije Crne Gore, dakle čućete da je njegovo djelo genocidno, da je Petar I bio genocidan na djelu, a Petar II Petrović Njegoš na peru. Od nekih manjih koalicionih partnera DPS-a čuli smo, takođe, eksplicitne izjave da je Njegoševo djelo genocidno i da ga treba izbaciti iz nastavnih planova i programa. To je skoro i postignuto. Sve što ima u nastavnim planovima i programima svedeno je na "San Vuka Mandušića". Dakle, sve ono što Njegoš piše i govori, sva njegova duhovnost svedena je na taj jedan detalj, odnosno na nekoliko stihova iz Gorskog vijenca. Sve je to u duhu onoga što je rekao predsjednik DPS-a da Crnu Goru treba izvući iz njene tradicionalne slovensko pravoslavne, vizantijsko-civilizacijskog kruga i uvući u neki novi zapadno-rimokatolički.

Da završim, najbolji odnos prema Crnoj Gori, ko je za, a ko je protiv Crne Gore, najbolje se vidi prema tome ko je za Njegoša, a ko protiv Njegoša jer je Njegoš stub i stožer crnogorske kulture. Ovo glasanje će to, takođe, pokazati.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:01:04)

Hvala Vam, poslaniče Aleksiću.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Aleksića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o državnim i drugim praznicima. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, 19 za, 21 protiv, dva uzdržana. Predlog nije prošao.

Sada prelazimo na predloge poslanika Branka Radulovića.

Pitanje, poslaniče Raduloviću, pošto imate sedam predloga hoćete li da skratite Vaše predloge, objedinjeno da ih obrazložite ili da vas prekidam svaka tri minuta i da glasamo.

Izvolite, poslaniče Raduloviću, ako možete o ovome da se izjasnite.

BRANKO RADULOVIĆ (23.06.20 14:02:07)

Mislio sam da predložim nešto drugo, da mi date malo više vremena jer je ovo izuzetno važno i izuzetno pametno što ja govorim. Vrijeme je, gospodine predsjedniče, nažalost potvrdilo sve što sam govorio 30 godina, moji drugari i ja, sve smo bili u pravu, nijeste slušali i, nažalost, Crna Gora je bankrotirala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:02:29)

Poslaniče Raduloviću, pošto ne prihvatate da nešto objedinite i skratite vrijeme, počnite. Počeli ste s obrazlaganjem prvog zakona, a poslije svaka tri minuta glasamo.

BRANKO RADULOVIĆ (23.06.20 14:02:40)

Zbog racionalnosti mogu sve da objedinim, ali $7 \times 3 = 21$, pa me zaustavite na 21, pa onda posebno glasate. Evo i to ako hoćete.

Građani Crne Gore, iskreno ljudski državnički rodoljubno ću kao uvijek što sam ovdje govorio i sada reći. Mogao bih početi sa nečim da sve što je govorio Demokratski front i mi sve smo bili u pravu. Da ste nas slušali i djelimično ne bi danas Crna Gora bila najgora država po socioekonomskim parametrima na Balkanu. Ne bi danas Crna Gora faktički bankrotirala, ne bi osnovno pitanje bilo biološko stanje, opstajanje crnogorskih građana već je 20% gladnih, mi se nalazimo u živom pijesku i jedan za drugim će potonuti u tom beznađu. Crna Gora nema pameti koja nas vodi, Crna Gora nema pravoga partnera ni na Balkanu, ni u svijetu, sve se mijenja. Crna Gora ima sve više potrošenih resursa. Ono što je tragedija napisao sam mu i otvoreno pismo prije tri mjeseca i još jedan put Milo da vidim da li kod tebe ima imalo državničkog, pa da zajednički stvorimo tehničku vladu na platformi, da odložimo izbore za godinu dana, da maknemo to sve što nas dijeli i da sačuvamo Crnu Goru. Ne, njemu su važnije naše pare koje su kod njega nego građanima Crne Gore. Moji drugari i ja smo ovo podijelili u sedam djelova i prvi od ovih predloga je ova rezolucija o novoj ekonomskoj politici o novoj pameti i ona ima negdje oko 22 mjere. Ja kada bih sada govorio, gospodine predsjedniče, o svakoj mjeri po pola sata ja onda ne bih stigao. Ima nešto što su i prethodnici iz SDP-a i mnogi koji su govorili su čitali ovo što mi pišemo tako da imamo određenu satisfakciju oko svega toga. Ovo treba da bude platforma, znajte nešto gospodo. /prekid/ Nisam ni počeo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:05:34)

Hvala Vam, poslaniče Raduloviću.

Znači, sada ćemo se izjasniti o tom predlogu pa ćete nastaviti dalje sa obrazloženjem.

Znači, stavljam na glasanje predlog poslanika Radulovića da se na dnevni red stavi Predlog razolucije o novoj održivoj ekonomskoj politici u Crnoj Gori u uslovima kontinuiranih epidemijskih opasnosti i globalnih kretanja. Izvolite, kolege.

Hvala vam, poštovane kolege. Glasalo je 38 poslanika, 14 za, 14 protiv, 10 uzdržano, ovaj predlog nije prihvaćen.

Izvolite dalje, poslaniče Raduloviću.

Recite o čemu sad, šta obrazlažete?

BRANKO RADULOVIĆ (23.06.20 14:06:29)

Hoćete li Vi da pročitate ovo, pa da ja ne bih čitao, da bi mi dali malo više vremena. Znači, imate nešto staropodgoričko, kao ja. Oduzima mi vrijeme.

Predlog rezolucije o krivičnoj odgovornosti za djela protiv državnih dobara od 1990. godine raskidu ugovora sačinjenih na štetu države, preispitivanju porijekla imovine i načina valorizacije preostalih dobara.

Gospodine Brajoviću, i ja sam Starovarošanin. Ovo ljudi se naši, starovaroški, kaže Milo vrati pare, vrati naše pare i milijarde. To je osnova svega. Zato hoćemo pravnu državu, zato hoćemo reviziju, zato hoćemo oni koji su opljačkali naše pare da nam vrata naše pare, hoćemo da nam vratite stanove koje ste uzeli džabe, koje ste uzeli fabrike, koje ste uzeli rudna bogatstva, koje ste uzeli hotele, koje ste uzeli sve moguće što ste mogli uzeti da vratimo građanima Crne Gore, a onda sa pameću i sa svim ostalim, kao u ostalim državama svijeta da to spasimo na najefikasniji način.

Gospodine Brajoviću, Milo vrati pare. To je ovo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:08:04)

Stavljam na glasanje predlog poslanika Radulovića da se na dnevni red stavi Predlog rezolucije o krivičnoj odgovornosti za djela protiv državnih dobara od 1990. godine, raskid ugovora sačinjen na štetu države, preispitivanje porijekla imovine i načinu valorizacije preostalih dobara. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 36 poslanika, 14 za, 19 protiv, tri uzdržana, predlog nije prošao. Izvolite, poslaniče Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (23.06.20 14:08:58)

Građani Crne Gore, idemo faza po faza nema preskakanja.

Znači, prvo vraćamo pare, zato se gospodin Đukanović juče češe kad mu ono kažu - Milo vrati pare i ostale rabote. Kad se neko češe to je uslovni refleks znači on ne može to da kontroliše iako ga uče kako će da bude medijski nastup. Ima nešto što ga svrbi, a to je to.

Građani Crne Gore, naslušao sam se ovih godina i dana mnogih gluposti, a to je da kažu sve je lako ne treba nam potvrđena pamet, ne trebaju nam sijede glave, dovoljno su samo neki mladi. Pa, su otvarali ovaj Naučno-tehnološki park, pa Marković zajapuren kaže šest miliona ćemo dati biće mjesta za mlade. Pa, normalno za mlade, ali te mlade treba da uče 30, 40 godina ne ka juče što sam slušao odavde rodi se čovjek, pa postane genije. Što je onda to je nešto suprotno svemu što učimo. Ljudi, moramo formirati institut za razvoj Crne Gore, radio sam godinu i po dana u njemu, moramo formirati zavode za pojedine oblasti, moramo trus mozgova u Crnoj Gori i Crnogoraca koji su pobjegli od ovog režima da vratimo, za spas Crne Gore. Oni moraju biti poluga, oni moraju biti putokaz gdje treba i kako treba da ide u razvoj Crne Gore kompatibilno sa svjetskim trendovima. Ne možeš da se rodiš i da budeš genije, to su gluposti nego da izabereš one koji te mogu pratiti da nauče pa da te naslijede.

To je ono što stalno ponavljam nijesam ja izmislio ovo, ovo su najbolje prakse. Južna Koreja, daleka Južna Koreja, a ne Njemačka. Razgovarao sam sa tim naučnicima kad sam bio u Bundestag, oni su ti koji daju pravac razvoja njemačke industrije i njemačke privrede. Južna Koreja bazira se na ovome. Bez domaće pameti, bez pravih stvari nema budućnosti. Danas, znate li ko je glavni pametar danas u Crnoj Gori institut Aca Đukanovića. Evo ovdje koliko smo mu platili, tražio sam od Radunovića u posljednje tri godine dana. Sve ono što je falsifikovano, sve ono što je napravljeno pogrešno, sva ona dokumenta na koja je izvršena organizovani kriminal i korupcija je izašlo iz toga instituta Acovoga. Pa, ljudi bre daj dosta više, dosta vam je bilo. Hoću pamet crnogorsku potvrđenu, hoću načelo sijede glave koji su vitalni, hoću omladinu koja je pametna i koja će da uči i hoću borbu za Crnu Goru na pravi način. Ko je protiv pamti Crne Gore (prekid)

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:12:24)

Hvala, poslaniče Raduloviću.

Poštovane kolege, stavljam na glasanje predlog poslanika Radulovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopunama Zakona o inovativnoj djelatnosti. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 31 poslanik, 11 za, 17 protiv, 3 uzdržana. Ovaj predlog nije prošao. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (23.06.20 14:13:13)

E sad, idemo dalje.

Vratili smo što su nam ukrali. Okupili smo pamet, na vrh Instituta, na vrh Univerziteta, Akademije, najpametnije sijede glave. Će su pare? Pare ste ukrali, drugo iz Evrope od onih 750 milijardi ćemo naš dio, ako ćete da računate na nas.

Treće, gospodine Brajoviću, pa i Vi ste prepisali to od nas. Imali li zemlje na zemaljskoj kugli

koja nema razvojnu banku. Recite mi ako ima ja ću šesti i nikad je više neću pomenuti. Slušajte me nešto da vas i ovo naučim. One države koje su imale razvojne banke najbolje, te su napravile lom u pozitivnom smislu sada se potvrdilo i kao korona. Ne samo kroz istoriju. Jeste li pročitali ovo? Pročitajte sve što ja napišem, biće te ljudi pametniji mnogo. Ovo što Raško predlaže pa Razvojna je banka Hrvatske garantni fond, pa 50% ide na glavne investicije, 50% ide na likvidnost, a onda Evropska unija finansira se 85% bespovratno. Kažite mi ljudi zašto nećete razvojnu banku. Što će nam Investicioni razvojni fond? Da vam kažem zašto. Zato što se muti tamo, zato što nije transparentno, zato što pojma nemamo ili imamo da se Blažu Đukanoviću, je li to sin Mila Đukanovića, jeste je li, njemu i ostalima daje netransparentno.

Razvojna banka je instrument Vlade. Sve kao i ovaj Investicioni institut za razvoj. Ja ne predlažem da su to ovi iz opozicije da on sa njim komanduje nego Vlada, odgovorna Vlada, ali u razvojnu banku moraju biti opozicionari i najkvalitetniji ljudi i mora se ovdje polagati račun. Kažite mi ljudi zašto ste protiv Crne Gore?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:15:40)

Hvala.

Inače nijesmo prepisali nego nam je to programsko opredjeljenje Socijaldemokrata, vidjećete i tokom glasanja.

Stavljam na glasanje Predlog poslanika Radulovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o Crnogorskoj razvojnoj banci. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 32 poslanik, 13 za, 13 protiv, šest uzdržanih. Ovaj predlog nije prošao. Izvolite dalje, poslaniče Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (23.06.20 14:16:30)

Ne znam da li gospođa Ursula fon der Lajen zna naški jezik. Sve je ljudi prepisala od nas, iz ozbiljne ljudi pročitajte, šest paketa Evropske unije, novih, koje je usvojila Evropska komisija koji se zove Zeleni paket ili Nova politika Evropske komisije od A do Š je sve prepisano iz Demokratskoga fronta.

Slušajte me dobro, Brajoviću slušaj me dobro, krivičnu prijavu ću da dam kao opomenu u petak dvije Dušku Markoviću za pogreške, ne da ga zatvore no da zaustavim. Gradimo četiri hidrocentrale na Pivi i Komarnici kaskadno. Zaustavimo onu sprdnju oko termoelektrane, gradimo dvije mogućnosti dvije termoelektrane, jedna rekonstrukcija, a druga nova sa čistim ugljenikom i čistim CO2. Ljudi, revolucija ide u Evropskoj uniji. Nemojte da kupujete kola više na dizel, zato što nećete moći ni do Zete, ni do Kolašina poći. Evropska unija ide drugim smjerom, 50 eura, slušajte me dobro, već je energetska komisija prije dva dana odlučila ne do 2025, ne do 2050. nego za tri godine. Doktore iz Pljevalja hoću vaš, koštaće 50 eura već. Da li može takva termoelektrana da izdrži konkurenciju hidro, a već i vjetra, zato što oprema kod vjetrageneratora pada dolje. Ne može, zato ću da podnesem dvije krivične prijave. Energetika mora da bude na prvom mjestu našeg najvećeg investicionog zahvata. Kako ćemo da iskočimo iz živog pijeska? Samo jako sa novim mjerama, novom ekonomskom politikom i velikim investicijama. U tome jedina istina. Brajoviću, bolje raskini koaliciju sada nego zajedno zbog ovoga što sam sada rekao.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:19:24)

Stavljam na glasanje predlog poslanika Radulovića da se na dnevni red stavi Predlog rezolucije o razvoju energetskog sektora Crne Gore u skladu sa novom politikom Evropske unije i globalnim tendencijama.

Izvolite, kolege.

Hvala vam. Glasala su 35 poslanika, 13 za, 18 protiv, četiri uzdržana. Predlog nije prošao.

Izvolite, poslaniče Raduloviću dalje.

BRANKO RADULOVIC (23.06.20 14:20:07)

Moja koleginja istomišljenica Ursula fon der Lajen i ovo je prepisala. Rekla je Evropu iako si najbolja u industriji moraš biti daleko najbolja, mora se izvršiti tzv. krug novi kroz novu reindustrijalizaciju, mora se ubačiti digitalna, mora se ubačiti zelene tehnologije, moramo biti daleko najviši. Kino, aut, veliki zid za kinesku robu zato što su subvencionisane od kineske države. Ljudi, ubili ste crnogorsku industriju. Ono što sam čitao od Monstat-a sinoć ono je katastrofa 6% prerađivačke industrije, 60.000 ljudi je zapošljavano. Danas nema ajde da zaokružim vazda oko 15 a, to 15 mi dolje padamo. Ljudi ne možemo sa izvozom crvenih boksita koji su neobnovljivi, ne možemo sa balvanima, moramo napraviti novu reindustrijalizaciju u Crnoj Gori. Moramo pokrenuti, stalno pričam aluminijum je metal budućnosti, čelik i ovaj kolega što mi je pričao, znate li ko je najbolju tranziciju napravio - Slovenci. Zato što su profesori Univerziteta, zato ih onako pozivam, sačuvali industriju. Znate li koji su najbolji proizvodi iz Slovenije izlazni osim Gorenja i Lijeka - čelik. Znate li ko je najbolji u Češkoj opet, znate li sad što je sa Slovačkom, znate li koliko je u Poljskoj - preko 30%. Jedno mjesto u industriji aktivira direktno četiri mjesta. To je naprofitabilnije. Ne možemo bez industrije da živimo, pa da imamo turizam ne znam kakav. Industrija je kad dođe prvi, kad fabrike dobiju plate, sad hoću to da prenesem, kad se napune džepovi tada se ide da se uljepša, da se kupi supruzi haljina, da se napuni frižider, da se školuju deca, da se ostavi pola plate za crne dane, da se ide na more. Ima li ko ko nije išao na more? Kažite mi to. Ljudi, bez industrije i sada mi Milo Đukanović koji je ubio industriju, svašta sam mu govorio ovdje, zbog industrije ili onaj juče sam ga imitirao predsjednik Akademije - mi moramo da izvršimo novu obnovu industrije. Daj bre, ima strašnih inženjera, ima strašnih profesora sa tehnike, strašnih, nisu svi umrili, još su živi, još su pametni, ima strašnih. Priznajem samo one intelektualce mlade od 50 godina koji se potvrde.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:23:37)

Stavljam na glasanje predlog poslanika Radulovića da se na dnevni red stavi Predlog rezolucije o razvoju indistrije Crne Gore u skladu sa novom politikom Evropske unije i globalnim tendencijama. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 36 poslanika, 12 za, 13 protiv i 11 uzdržanih. Predlog nije prošao. Ima još jedan predlog da obrazloži.

BRANKO RADULOVIC (23.06.20 14:24:19)

Gospodo, slušajte me dobro, ovo je Evropska komisija već odredila. Ne smije se napraviti ni jedna glupost više u saobraćaju. Ni jedna jedina, posljednju glupost koju smo napravili to je ovaj dio auto-puta. Znajte nešto, da sva vozila i transporti se mijenjaju, dizel - aut, plin tranzicija, električna energija kao hibrid i H2 kao gorivo velikih brodova, aviona, velikih kamiona je ono što će biti za nekoliko godina, deset godina 100%. Što to znači? Slušajte me što treba da uradite dok ste još ove 10 - 15 dana na vlast, a to je, evo mjere. Ovu saobraćajnicu prekinite kada je završite, brza saobraćajnica do Kolašina i brza saobraćajnica ovo što je oko Podgorice što ide. Dalje, što ćete, za ove 15 dana, mjesec dana, zajedno sa bratskom Srbijom, bez toga nema ništa, napraviti kako iz evropskih fondova da napravimo Bar - Beograd. Druga stvar, iduće godine, godina Željeznice Evropske unije, sve se prelazi na transport željeznice. Znajte mi moramo da modernizujemo od Bara do Beograda, kasnije na TNT mrežu, željeznicu našu, čujete li me što vam zborim.

Luku Bar, moramo produbiti da bi prekookeanski brodovi išli. Već Hrvati tri i po milijarde ulažu u željeznicu koja ide iz Mađarske - Zagreb - Rijeka i Kopar. Već Evropska unija zbog mučki, zato sam zborio našem ministru daj bij se tamo bre da uzmeš pare za Zapadni Balkan. Ide brza saobraćajnica i željeznica do Ploča. Nema toliko kad je u pitanju interes ni konflikata između Srbije

i Albanije i te teritorije između Republike Srbije, ide auto-put i željeznica brza i ide na Luku Drač. Će Će Crna Gora? Kažite mi, Će Će Crna Gora? Druga stvar, hiljadu puta vam priĀam Hrvatima i Albancima brza saobraćajnica, hiljadu puta vam priĀam. Završiću sa tim. Nije vaŹno samo Źto Ćeš uraditi, nego kako Ćeš uraditi. Koliko Će ostati u Crnu Goru, zato formirajmo jedan veliki konzorcijum za nisku gradnju. Neka bude i Bemax, pa Ćemo mu uzeti pare, ako bude krao, a izgleda da jeste, tako neki priĀaju, ne znam, ali daj da formiramo konzorcijum, konzorcijum za nisku gradnju, da vidimo moŹemo li cementaru napraviti.

Brajoviću, 85% uzima dŹabe Hrvatska iz fondova. ZnaĀi, predpristupni fondovi kao Poljska, kao IstoĀna NjemaĀka, kao svi, mora Evropa da nam daje u koliko hoće iskreni da budu sa nama.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:28:40)

Morate prekinuti.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Radulovića da se na dnevni red stavi Predlog rezolucije o razvoju saobraćajnog sistema Crne Gore u skladu sa novom politikom Evropske unije i globalnim tendencijama. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 35 poslanika, 13 za, 16 protiv i Źest uzdrŹanih. Nije proŹao predlog.

Sada razmatramo predloge poslanika Miodraga Lekića i NeĀeljka Rudovića.

Ko Źeli od poslanika da predloŹi? Poslanik NeĀeljko Rudović ima rijeĀ. Izvolite.

NEĀELJKO RUDOVIĆ (23.06.20 14:29:21)

Zahvaljujem.

PoŹtovane dame i gospodo, evo nas bez ikakvih iluzija da Će ovo Źto predlaŹemo proći ali mislimo da je vaŹno da se zna, svjesni trenutka u kojem se Crna Gora nalazi, Źta je moglo da bude i Źto Će biti neophodno da se uradi da bi smo mogli da govorimo o Crnoj Gori kao o drŹavi koja Će izbjeći glad, između ostalog.

Mi smo predloŹili izmjene, odnosno dopune KriviĀnog zakonika kojim se uvodi poslije Ālana 424 novi Ālan koji se odnosi na nezakonito bogaćenje. Da preciziram, odnosi se na javne funkcionere, odnosi se i na one koji su bili u sluŹbi prikrivanja nezakonitog bogatstva steĀenog zloupotrebom javnih ovlaŹćenja. Mi svjedoĀimo danas, a objasniću zaŹto ovaj predog ima direktnu vezu između ostalog i sa trenutnim ekonomskim stanjem i sa sumornom perspektivom crnogorske ekonomije i crnogorskih javnih finansija. Od marta mjeseca kada Vlada nagovjeŹtava, pa onda poĀetkom aprila najavljuje treći paket podrŹke privredi Źta se desilo? NiŹta. ZaŹto? Zato Źto u budŹetu nema novca. U budŹetu nema novca zbog pogreŹne Źtetne ekonomske politike, zbog raskubanja crnogorskih resursa i njihovog prevoĀenja u neĀiju imovinu, ali između ostalog i zbog nepostupanja drŹavnog tuŹilaŹtva i naĀin koji propisuje zakon i profesionalna savjest.

Predlog izmjena KriviĀnog zakonika nije uopŹte nikakva specijalna i originalna ideja, ovo je tema, dame i gospodo, o kojoj se govori viŹe od deset godina. Onda je Vlada Crne Gore angaŹovala 2012. godine gospodina Ruperta Viniga, bivŹeg drŹavnog tuŹioca Velike Britanije koji je boravio u Crnoj Gori, pravio analize, razgovarao sa svima i saopŹtio sljedeće - "Postoji jak razlog za uvoĀenje nezakonitog bogaćenja i onda kaŹe, za vlast primarno to je politićki izbor, a ne tehniĀka odluka pravne kompatibilnosti", zato Źto se, znao je, Vlada kasnije pozvala na vrhovnog drŹavnog tuŹioca i predsjednika Vrhovnog suda i odluĀila da to odbije.

Za kraj, samo Āu vam reći Źta su ekonomske posljedice. Budvanska grupa za Źtetu od 19 miliona eura kaŹnjena je sa deset mjeseci zatvora, dakle, jedan njen Ālan i 50 hiljada eura novĀane kazne. Druga presuda, za Źtetu od 25 miliona dvije godine i takoĀe 50 hiljada eura. Evo zaŹto Će ovo morati jednog dana, a nadam se brzo da bude u pravnom sistemu Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:32:53)

Hvala Vam, kolega.

Poštovane kolege, izjašnjavamo se odnosno stavljam na glasanje predlog poslanika Lekića i Rudovića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore.

Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 25 poslanika, sedam za, 17 protiv i jedan uzdržan. Nije prošao Predlog.

Ko želi drugi Predlog da obrazloži?

Poslanik Lekić, izvolite.

MIODRAG LEKIĆ (23.06.20 14:33:41)

U vremenu kada je možda najviše eksploatisana riječ dijalog, evo prisustvujemo danas predlozima opozicije, ni jedan ne može da se kandiduje za dnevni red, govori o stepenu zrelosti političke scene i naravno da postoji onaj Zakon fizike da svaka akcija izaziva reakciju i samo se stvari komplikuju sa vrlo riskantnim scenarijima. Imam jedan predlog, odnosno predložili smo rezoluciju koja je po mom mišljenju hvatanje posljednjeg vagona, posljednjeg voza da pređemo u neko elementarno normalno stanje i znam da će biti odbačeno, a podsjećam da je rezolucija predložena 23. maja. Evo prošlo je toliko vremena da se ona probije do dnevnog reda. Njena bazična premisa je jednostavna da ne postoje uslovi za demokratske izbore. Ja bih sad mogao to da argumentujem, ali neći ništa ja sada argumentovati iz svoje glave. Dovoljna je literatura koju smo valjda pročitali Evropske unije, Freedom Hausa, Reportera bez granica, koji saopštavaju i zaista impresionira činjenica da se takvom lakoćom sve to preskače, znači ovdje opozicija, dokumenti visokih adresa, koje dobronamjerno saopštavaju. Prema tome, ova rezolucija je podsticala dijalog i stizanje do elementarnih uslova, što valjda nećete zamjeriti ili prebaciti da je u lošoj namjeri. Pa nije loše ni sastavljena. Ona otvara jedan proces, bilo je prethodni koji nijesu rezultirali, znamo, ali do posljednjeg trenutka treba da se to pokušava i Skupština je to mjesto. Mislio sam, kao kritičar položaja Skupštine, mislim da sam to imao prilike da to više puta kažem. Mislio sam da smo dodirnuli najnižu tačku i prebacio sam se.

Dogodila se stvar koja ide u istoriju, partijski predsjednik ove države raspisao je na neustavan način izbore. Ne treba biti pravnik, nemam vremena naravno da pokažem član u kojem se kaže da Skupština raspušta se svojom odlukom. Dakle, mi smo stigli do te tačke da neustavno se raspisuju izbori. Ne znam, predsjedniče Brajoviću, da li ćete se odrediti prema ovoj najnovijoj blamaži. Nemam iluzija da Milo Đukanović partijski predsjednik ove države bagateliše i baš ga je briga za blamiranje i Skupštine i Vlade. Da li vi stvarno možete da prokomentarišete ovo neustavno zakazivanje izbora, nije novina ovom beskrajnom blamiranju, jer i ona Skupština kad ste donijeli zakon koji je polarizovao, doveo do raskola u Crnoj Gori u tri ujutru, sada paralelno dvojica funkcionera raspravljaju, dogovaraju se o suspenziji, kako se vi osjećate većino parlamentarna? Donijeli ste zakon u kojem ste saopštavali istorijske domašaje.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:37:18)

Hvala Vam.

Poslaniče Lekiću, ovo već nije priča o vašem Predlogu rezolucije.

MIODRAG LEKIĆ (23.06.20 14:37:23)

Ne, ovo je priča o tome da je ovo predlog dobronamjerman, da još jednom se pokuša i da uhvatimo kažem još jednom posljednji vagon posljednjeg voza. Ako nećete preuzmite odgovornost za stanje u zemlji, za moguće sukobe, za mogući građanski rat.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:37:37)

Hvala Vam.
Izvolite poslanice Šćepanović, proceduru.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (23.06.20 14:37:45)

Tačno je da ste upozorili poslanika vezano za tačku dnevnog reda i da je u pitanju proširenje dnevnog reda, ali ja samo želim ovdje kad se već pokrenulo ovo pitanje da postavim pitanje ne znam ko se ovdje blamira. Da li oni koji ne znaju da su redovni izbori u 2020. godini ili oni koji misle da su prijevremeni parlamentarni izbori? Molim vas, ovdje ne treba biti tačno pravnik da se ne znaju nadležnosti predsjednika za raspisivanje izbora i Skupštine za skraćenje mandata. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:38:17)

Hvala Vam.
Izvolite Vi, proceduru, poslaniče Lekiću.

MIODRAG LEKIĆ (23.06.20 14:38:24)

Ne znamo Ustav, evo da ne otvaramo takmičenje je li, ali član 48 kaže - mandat Skupštine traje četiri godine. Skupštini može prestati mandat prije vremena na koje je izabran spuštanjem ili skraćanjem mandata. Skraćenje mandata podrazumijeva odluku Skupštine, a predsjednik Vlade i predsjednik države može da predloži Skupštini da skрати mandat. Predsjedniče Brajoviću, govorimo o elementarnim stvarima. Uključite se, preuzmite ovu javnu odgovornost.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:38:53)

Hvala Vam.

Vi ste poslaniče Lekiću, u početku rekli Skupština sama sebe raspušta. Skupština ne raspušta sebe Skupština sebi skraćuje mandat, a Vlada raspušta Skupštinu.

Sada ćemo se izjasniti o vašem Predlogu rezolucije.

Poštovane kolege, stavljam na glasanje Predlog poslanika Lekića i Rudovića da se na dnevni red stavi Predlog rezolucije o društvenom konsenzusu za prevazilaženje institucionalne i ekonomske krize kao uslov za održavanje demokratskih izbora. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 29 poslanika, 10 za, 17 protiv, dvoje uzdržano. Nije prihvaćen Predlog.

Sada prelazimo na predloge poslanika Nebojše Medojovića. Pošto ih je više, da li želite objedinjeno, pa nešto skraćeno ili jedan po jedan. U redu. Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (23.06.20 14:39:59)

Ovo je dio predloga koje je Pokret za promjene predložio 2008. godine koji su tada odbijeni zajedničkim glasanjem tadašnje većine vrlo je važno građani da čuju Demokratske partije socijalista, jedinstvene Socijaldemokratske partije, Bošnjačke stranke i svi ovi predmeti koji sada dolaze na dnevni red, a koji su odbijani 2008. godine. Građani treba da znaju da je postojala politička volja u Socijaldemokratskoj partiji oni su mogli da izglasaju zajedno sa opozicijom i ti bi zakoni svi bili usvojeni i već proizvodili svoje pravno dejstvo. Dakle, ovdje je jedan od Predloga zakona o dopuni Zakona o obligacionim odnosima posvećen upravo jednoj velikoj socijalnoj patologiji u Crnoj Gori koja neometano se odvija godinama, decenijama, koja je direktna spona

između organizovanih i kriminalnih grupa narko kartela, sudske vlasti, sektora bezbjednosti, tužilaštva i uglavnom policije. Mi smo tada tražili da se stane na kraj takozvanim zelenaškim kamataškim strukturama u Crnoj Gori koje su, vidjeli smo iz ovih primjera, direktno povezani kao što sam rekao s jedne strane sa organizovanim kriminalnim grupama koji su proizvod ovoga režima.

Građani Crne Gore, ja sam zaista često govorio crnogorski narko karteli i mislim da je to pogrešan naziv. Da treba govoriti režimski narko karteli, jer ova vlast je vezana sa narko kartelima toliko obrukala Crnu Goru, napravila toliku štetu po kredibilitet i ugled Crne Gore da ne govorimo direktne ekonomske štete kroz skidanje sa brodova naših pomoraca, kroz izostanak stranih investicija, kroz povećan rizik zemlje i povećanu kamatu na kredite, ali dakle ovo nijesu crnogorski narko karteli nego režimski narko karteli i ne švercuju drogu crnogorski pomorci nego članovi narko kartela koji su, nažalost, vrbovani među jednim dijelom naših pomoraca.

Dakle, ovdje se u Crnoj Gori već decenijama toleriše jedna praksa da ljudi koji su povezani sa organizovanim kriminalom, a imaju zaštitu režima. Zaštita je vrlo direktna preko policije, preko Tužilaštva, taj novac, gotovinu koju dobiju od šverca droge ili cigareta ubacuju novi kriminal, a to je davanje zelenaških pozajmica i kredita. Mi smo ovdje preložili izmjenama Zakona o obligacionim odnosima da se definiše sistemski, da bilo kakav pravni aranžman ugovor između pravnih i fizičkih lica koji nije u skladu sa Zakonom o bankama, da ne može imati veću kamatu od kamate koju utvrdi Centralna banka svojim posebnim dokumentom. Na taj način bi obesmislili zelenaške ugovore, spasili bi građane da za mali kredit od pet, deset hiljada eura pozajmice od zelenaša gube kuće, gube imanja. Jednostavno jednim sistemskim rezom bi prekinuli glavnu motivaciju mafije i zelenaša da godinama već uništava porodice, sudbine mnogih ljudi u Crnoj Gori, ali građani da znate, sve to ti ljudi rade uz podršku vlasti. Promjena vlasti na sljedećim izborima, ono isto što vam je poručio i mitropolit, da ne glasate DPS, da glasate opoziciju, stvorite političke uslove da sve ove predloge koje ste čuli, vi danas, poštovani građani, slušate ekspozive prave, poštene, stručne Vlade u Crnoj Gori koja ima više predloga iz opozicije nego od strane Vlade. To je rijedak primjer. Ja dosta pratim evropske parlamente vjerujte da nećete naći ni jedan evropski parlament u kome na jednoj sjednici imate više predloga opozicije nego predloga Vlade. To znači da je opozicija zrela, da ima dovoljno kapaciteta i da može da upravlja ovom zemljom.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:43:35)

Hvala.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Medojevića.

Danijel Živković procedura. Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (23.06.20 14:43:40)

Da ne komplikujemo previše, proceduralno znamo da nemamo mogućnosti da reagujemo u situacijama kada predstavnici opozicije predlažu određena zakonska rješenja. Međutim, u nastupu mog prethodnika čulo se dosta različitih kvalifikacija, a na račun predstavnika vlasti. Zato smatram da ste trebali da ga opomenete iako nemamo proceduralne mogućnosti da reagujemo. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:44:06)

Hvala Vam.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Medojevića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Zakona o obligacionim odnosima. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 28 poslanika, 11 za, 16 protiv i dva uzdržana. Predlog nije prihvaćen. Izvolite, poslaniče Medojeviću.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (23.06.20 14:44:36)

Poštovni građani, posebno ovi koji ste zaposleni znate da je ponašanje određenih poslodavaca koji funkcionišu pod okriljem vlasti efekturalo sa ogromnim kašnjenjima isplate zarada, sa dugovima prema zaposlenima i Demokratski front u više navrata je predložio da se to riješi sistemski. Jedan od sistemskih mjera jeste da se nesiplaćivanje zarada tretira kao krivično djelo i da to bude krivično djelo, kao i davanje lažnih podataka o stvarnim zaradama. Vi znate u Crnoj Gori da postoje zaista presedani o tome, teško možete strancima da objasnite. Crna Gora je dražva u kojoj se određene privilegovane firme bliske braći Đukanović bave pranjem novca, znate kako, preko Poreske uprave. Dakle, to nećete naći nigde u Evropi, da 200 kompanija u aferi Klap i Vardar, o tome smo pričali dosta ovdje, upravo organizovano utajuje porez preko Poreske uprave. Znači, preko one institucije koja je zadužena da štiti budžet Crne Gore i da prikuplja prihode preko te institucije se vrši utaja poreza. Preko Centralne banke, čuli smo viceguvernera Centralne banke, gospođu Radović, gospođicu, preko Centralne banke peru novac. To samo u Crnoj Gori ima. Da je državna institucija zadužena za sprovođenje zakona i za otkrivanje kriminala u stvari centar kriminala u toj oblasti. Zato smo mi tražili da to bude krivično djelo.

Zamislite 200 kompanija koje šticiju, koje emituju lažne fakture, imali ste, ja kod sebe imam dokument iz Poreske uprave zahvaljujući urgenciji kod predsjednika Vlade, konačno sam dobio. Imate kompaniju čiji je vlasnik optužen za aferu Klap i Vardar koja istovremeno duguje dva miliona eura PDV-a državi, a istovremeno i država vraća dva i po miliona eura. To vjerujte ne možete da objasnite, ja se trudim da objasnim nekome u Evropi ili u Americi, da ista kompanija duguje PDV i da ima povraćaj PDV-a. To je tako brutalna pljačka poreskih obveznika države Crne Gore da će ući u anale.

Prema tome, građani Crne Gore, zato sada ljudi kažu endemska korupcija, trajna korupcija, zato što ona proizilazi iz organa vlasti zadužnih za borbu protiv korupcije. Nama se cigarete švercuju preko carine, nama se droga švercuje preko ANB-a, nama se peru pare preko Centralne banke, nama se vrši utaja poreza preko Poreske uprave i svi čelni ljudi tih institucija su milioneri. Mi otkrijemo da se vrši poreska utaja preko Poreske uprave, tačno indetifikujemo ko je odgovorno lice za to Vlada izabere istog čovjeka ponovo, zato što je koordinator ne znam za Gornju ili Donju Goricu. Nevjerovatno, onda se čudite kad vam neko kaže iz inostranstva endemska korupcija koja naravno za sobom povlači endemsko siromaštvo, beznađe. Opet, građani Crne Gore, politički problem masovno za opoziciju, ni jedan glas DPS-u, jer sve ovo što vidite vidite da opozicija zna kako to da riješi, znamo probleme, dali smo i mehanizme, dali smo i terapiju, imamo političku volju samo treba da skinemo ovu garnituru sa vlasti.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:47:47)

Poštovane kolege, izjašnjavamo se o predlogu poslanika Medojevića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o dopuni Krivičnog zakonika Crne Gore. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 27 poslanika, 12 za, 14 protiv i jedan uzdržan. Predlog nije prošao. Izvolite poslaniče.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (23.06.20 14:48:14)

Dali smo u setu ovih 20-ak reformskih zakona, kažem 2008. godine, zamislite da ste glasali za nas 2008. za Demokratski front 2012. ovo bi sve bilo realizovano. Država bi ostala bez ovolikih šteta od pljačke i korupcije, vaše plate bi bile veće, riješili bi ozbiljan broj problema. Znači, siromaštvo u Crnoj Gori, građani, kojem ste vi izloženi nije bogom dano, ono je rezultat političkog sistema koji razara resurse koji dozvoljava sistemsku pljačku a na kraju je rezultat vaših glasova, poštovani građani Crne Gore. Dakle, to što kuburite sa preživljavanjem je rezultat vaših glasova i opet da ponovim poruku vladike, ni jedan glas DPS-u. Jer je DPS izvor svih važnih problema naših crnogorskih građana, svih vjera i nacionalnosti, i naše države.

Mi smo predložili izmjene Zakona o izvršenju i obezbjeđenju. Vi znate, poštovani građani, da kada vam poslodavac duguje pare za platu vi to ne možete, naročito ako uđe u lažni stečaj, vi to ne možete nikad da naplatite. Mi smo ovdje predložili da zaključak, zapisnik ili izvještaj, obračun zarade koji je poslodavac dužan da da svaki mjesec po Zakonu o radu bude izvršna isprava. Dakle, koliko god da vam duguje poslodavac on je dužan da vam da obračun zarade, čak i ako vam nije isplatio zaradu i vi sa tim obračunom idete direktno u izvršno odeljenje suda i izvršavate. Znači, ne može više poslodavac da vam duguje zaradu. Ukombinovano sa onim prvim zakonom da je prikriivanje podataka o stvarnoj zaradi, isplaćivanje zarade na ruke bez obračunatih poreza i doprinosa ili neisplaćivanje zarade krivično djelo, vi imate dva ukrštena mehanizma koji onemogućavaju poslodavce da oštećuju radnike, a sa druge strane daju radnicima izvršnu ispravu sa kojom mogu bez dugih suđenja, bez stečajnih procesa da brzo reaguju i da riješe te stvari.

Dakle, poštovani građani, Demokratski front vam obećava da će uopšte ovaj Zakon o izvršenju biti radikalno promijenjen, da više nikad izvršiocci neće moći da vas izbacuju iz stanova, iz kuća, da simbolične ili neke male kredite koje uzimate nekad često i u nevolji od zelenaša i kamataša, evo Demokratski front vam je dao rješenje. Nema više zelenaških ugovora, svaki ugovor može biti po kamati koju proglasi Centralna banka posebnim aktom, nema više kašnjenja zarada, biće krivično djelo, puni se budžet, radnici dobijaju zaradu, uvodi se red u jednoj haotičnoj sferi koja je na žalost takva kakva jeste.

Da vam samo kažem jednu stvar, kako da se oslonimo na sudove, poštovani građani, kako da govorimo o reformi sudova, kad vi u Crnoj Gori imate predsjednika suda u Kotoru, izvjesnog Branka Vučkovića, koji je od 1989. godine predsjednik suda, osam puta je biran na to mjesto. Njega je birao još Centralni komitet, shvatate. Osam puta je čovjek izabran na mjesto predsjednika suda, znači 31 godinu. Vi govorite o reformama, o pravosuđu, pa to je da se crveni, mene ljudi pitaju, pa se crvenim zbog vas.

Poštovani građani, da ponovim vladikine riječi, ni jedan glas DPS-u svi za opoziciju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:51:46)

Hvala.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Medojevića da se dnevni red stavi Predlog zakona o dopunu Zakona o izvršenju i obezbjeđenju. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 25 poslanika, deset za, 14 protiv i jedan uzdržan. Predlog nije prošao.

Izvolite, poslanice Medojeviću.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (23.06.20 14:52:16)

Poštovani građani, jedan od ovih sistemskih predloga je Predlog zakona o minimalnoj zaradi. Dakle, još jednom da ponovim, predat 2008. godine da su kolege iz tadašnjeg zajedničkog SDP-a imali sluha za ovaj zakon mi bi već imali praktično, 12 godina bi imali Zakon o minimalnoj zaradi i imali bi donju granicu sigurnosti koju obezbjeđuje država. To je razlika između DF-a i vladajuće neoliberalne dogme. Mi smatramo da zarada mora da bude garant za osnovna ljudska prava, a pravo na zaradu i pravo na rad je osnovno ljudsko pravo i država treba da utvrdi minimalni iznos zarade i da štiti radnika od neodgovornih poslodavaca, 2008. godine Predlog zakona. Građani pogledajte koliko ste puta glasali za vlast koja omogućava crnogorskim tajkunima da ne plaćaju obaveze, koja omogućava lažne stečajeve, koja omogućava sve ovo što vam se desilo svih ovih godina, omogućava isplatu zarade na ruke. Minimalna zarada se isplati sa porezima, a ostatak na ruke, a onda vašim radnicima date, a onda ti tajkuni koji tako pljačkaju državu, radnicima podjele crvene majice sa crnogorskim grbom i onda kažu oni su patriote. Ne, oni su lopovi. Dakle, čovjek koji šteti budžet države na organizovani način uz podršku vlasti, možemo govoriti o onome što vame je rekao Freedom House o endemskoj korupciji, a za obične građane o lopovluku i to organizovanom, sistemskom. Dakle, ta firma recimo, imate u Crnoj Gori firmu TCK Montenegro obrnula 22. 400.000 eura godišnje, jedan zaposleni.

Dakle, firma Vjetrogeneratori, kolega Miliću, Krnovo, Green Energy 15,6 miliona eura obrnula godišnje, jedan zaposleni. Firma 4 W Automotiv, 19 miliona eura godišnje, dva zaposleni, Azmont veliki strateški investitor 104 zaposlena. Adriatic Marinas Porto Montenegro, zbog čega je ugašen Arsenal koji je zapošljavao 500-600 vrhunskih profesionalaca i ti ljudi sada obnavljaju brodogradilište u regionu od Rijeke, Pule do Apatina, sad ima 257 zaposlenih. Reći ću sutra malo kad budem s premijerom kakav je plan ove Vlade za naše mlade ljude, da budu jeftina radna snaga, a za ove malo zgodnije muške i ženske Porto Montenegro, tamo može da se zaradi za malo ove koji su definisani i malo tolerantniji i fleksibilniji prema istom polu.

Dakle, poštovani građani, završiću s tim, mi smo predložili Zakon o minimalnoj zaradi sistemski povezano sa onim što je Branko govorio Razvojna banka ponovno osnivanje Agencije za platni promet. Veso Vukotić je ukinuo SDK da bi uveo mrak u platni promet i da se ne bi znalo ko plaća poreze, a ko ne plaća poreze. Mi kad dođemo na vlast vratićemo to ne kao SDK nego kao agenciju za platni promet, sve obaveze prema državi isplaćivaće se preko jedne državne institucije.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:55:33)

Hvala Vam.

Poštovane kolege, stavljam na glasanje predlog poslanika Medojevića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o minimalnoj zaradi. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 31 poslanik, 12 za, 15 protiv, četiri uzdržana. Ovaj Predlog nije prošao.

Izvolite, posljednji predlog poslaniče Medojeviću.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (23.06.20 14:56:04)

Predlog odluke o poništenju tendera i privremenom zaustavljanju procesa privatizacije Instituta "Dr Simo Milošević", zaustavljanju, preispitivanju i davanju koncesija za višegodišnji zakup Aerodroma Crne Gore i o hitnom zaustavljanju i daljoj devastaciji Crnog jezera, Nacionalni park Durmitor. Dakle, poznat je politički stav DF-a da smo mi zato da se nacionalni resursi ne rasprodaju. Gdje god imamo dobru ideju da valorizujemo nacionalni resurs to treba da radi država. Naći će se mehanizam, đe nemamo znanje, kupićemo znanje, đe nemamo tehnologiju kupićemo tehnologiju, gdje nam nedostaje novca zadužićemo se, ali svi projekti koji donose profit treba da budu u vlasništvu države. Mi smo rekli, obećanje DF-a građani, zbog dokazane korupcije u privatizaciji Telekomu, gdje priznato i presuđeno u Americi DF poslije ovih izbora kad bude formirao Vladu sa kolegama iz opozicije vratiće Telekomu državno vlasništvo. To je potpuno lagani pravni postupak, s posebnim zadovoljstvom ću, bože zdravlja, da se posvetiti tome. To je, građani Crne Gore, znači 45 miliona, 50 miliona eura godišnje prihoda za budžet Crne Gore koji se mogu iskoristiti pametno, a ne da investitor koji je dao 100 miliona za Telekom Crne Gore i za kompletnu telekomunikacionu infrastrukturu i biznis već je iz Crne Gore iznio 600 miliona eura, šest telekoma i još je u njegovom vlasništvu i to je dao 7,3 miliona eura predsjedniku Demokratske partije socijalista takođe, po priznanju menadžera iz Mađar Telekomu. To je korupcionaški posao, on je pravno ne važeći i mi ćemo lagano u međunarodnoj arbitraži postići sporazum ja se nadam sa Dojč Telekomom neki koji će vratiti Telekom Crnoj Gori uz određenu finansijsku kompezaciju ovih 600 miliona što su recimo uzeli pa da vrate 300 miliona i Telekom. Mislim da je to pošteno ili da idemo na suđene pa da oni moraju ponovo da ponove iskaz iz Njujorka i da kažu kako su kupili crnogorski Telekom.

Dakle, ovo što se dešava sa "Simo Milošević", Vlada je odbila ponudu jedinog korzocijuma bivšeg predsjednika Socijaldemokratske partije takođe, velikog patriota i Crnogorca patriotizma ne može da se živi, Žarka Rakčevića sa češkim konzorcijumom. Pazite šta je uradila Vlada Crne Gore. To je teški kriminal. Vlada Crne Gore je u pozivu na tender dala donju cijenu. Ja sam radio mnogo privatizacionih transakcija. Procjena vrijednosti kompanije se radi za prodavca i ne objavljuje se javno. Najstrožija je tajna. To je cifra ispod koje nećete da prodate, ali ako vi u

javnom oglasu kažete neću prodati ovo ispod 10 miliona jedina cijena koju ćete dobiti biće 10 miliona, jer vam se više isplati da platite korupciju u Vladi đe treba, crnogorska Vlada je poznata po tome, ima tu ministara 10% poznatih koji su sada ovdje u Skupštini, naše kolege poslanici, potpredsjednici itd. i znate što je problem sa "Simom Miloševićem" - deset miliona eura ponuda. Prodato je 100.000 kvadrata urbanizovanog zemljišta na pjenu od mora, vrijednost 100 miliona eura.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 14:59:17)

Hvala Vam, poslaniče Medojeviću.

Ne možete, jer ste počeli da vrijeđate. Da Vas ne bih kažnjavao, ne možete. Hvala Vam.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (23.06.20 14:59:36)

Dakle, ako predsjedniče Vas ne zanima da je 100.000 m² urbanizovanog zemljišta koje vrijedi 100 miliona eura 80.000 izgrađenog prostora koje vrijedi 50 miliona eura, Titova vila od 15.000 koja je praktično bez vrijednosti, ne u smislu da nema vrijednost, nego je neprocjenjiva kao kulturno istorijski spomenik koja vrijedi sama 15 miliona eura. Znači, vi ste za 10 miliona eura prodali imovine od 250 miliona eura. Zato mislim predsjedniče, da ovakve inicijative Skupština Crne Gore, ako ste svi patriote, ja vjerujem da ste patriota, DF pokazuje kako ćemo mi zaustaviti lopovluku krađe. Zaustavimo krađu Crne Gore i kao što je vladika rekao ni jedan glas DPS-u.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 15:00:13)

Hvala.

Poštovane kolege, stavljam na glasanje predlog poslanika Medojevića da se na dnevni red stavi Predlog odluke o poništenju tendera o privremenom zaustavljanju procesa privatizacije Instituta "Dr Simo Milošević" A.D. Igalo, o zaustavljanju i preispitivanju davanja koncesije za višedecenijski zakup Javnog preduzeća Aerodromi Crne Gore i o hitnom zaustavljanju i daljoj devastaciji Crnog jezera u Nacionalnom parku Durmitor. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 26 poslanika, 12 za, 14 protiv, jedan uzdržan. Predlog nije prošao.

Prelazimo, poštovane kolege, na obrazloženje predloga poslanika Danijele Pavićević i Srđana Milića. Za njih pitanje da li će da objedine to ili jedan po jedan da urade. Izvolite.

Poslanica Danijela Pavićević.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (23.06.20 15:01:17)

Zahvaljujem.

Za dopunu dnevnog reda predložili smo, između ostalog, Deklaraciju o zaštiti Sinjajevine.

Jedan od razloga podnošenja deklaracije je pokušaj očuvanja digniteta Skupštine kao tijela koje je donijelo Prostorni plan Crne Gore pa bi trebalo da vodi računa i o njegovoj implementaciji. Odluka Vlade Crne Gore o formiranju vojnog poligona na Sinjajevini negativno bi uticala na kompletni ustavni i pravni poredak u Crnoj Gori, jer je Crna Gora u procesu pristupanja punopravnog članstva u Evropskoj uniji preuzela i obaveze definisanja poglavljem 27 - Životna sredina, a nekome je u ovoj državi cilj, održivi razvoj i zaštita životne sredine.

Predloženom deklaracijom se brani veliki broj međunarodnih i domaćih pravnih dokumenata posvećenih zaštiti životne sredine, a posebno se brani Ustav Crne Gore, jer se nerijetko zaboravlja da je Crna Gora prema prvom članu Ustavu ekološka država. Crna Gora ima pet nacionalnih parkova koji zauzimaju značajan procenat njene teritorije. Postoji povezanost prostora Sinjajevine sa nacionalnim parkom Durmitorom i kanjonom rijeke Tare koji se nalazi na UNESCO-ovoj listi svjetske prirodne baštine, a što se ne pominje u zvaničnom Vladinom

dokumentu. Nacionalne parkove Crne Gore godišnje posjeti oko 400.000 turista i bogatstvo ovih prostora čini 250 životinjskih i 536 biljnih vrsta. Interesantno je zapravo pitanje zašto je Sinjajevina izabrana za vojne potrebe pri činjenici da sve države proistekle iz SFRJ već imaju vojne poligone, odnosno zašto Crna Gora, jedina od bivših republika, traži novi prostor za vojni poligon. Vojno strelični poligon treba Crnoj Gori, ali ne na Sinjajevini već treba da iskoristi postojeći poligon. Vlada nije uzela u obzir peticiju koju su potpisali građani kojom je rečeno šta misle o tome. S obzirom da je Vlada ignorisala mišljenje građana inicijatori potpisivanja peticije obratili su se i obraćaću se relevantnim evropskim i drugim institucijama.

Na Odboru za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje zaključeno je da će se taj odbor izjasniti o ovom pitanju nakon dobijenog mišljenja Odbora za bezbjednost i odbranu. Do danas Odbor za bezbjednost nije razmatrao tu temu ili bar ja, kao članica tog odbora nijesam sa tim upoznata. Maločas sam dobila poruku da je zakazana sjednica za petak Odbora za bezbjednost i odbranu. Evo ne znam da li će tada biti ova tema na dnevnom redu, bilo bi vrijeme. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 15:04:13)

Hvala i Vama.

Poštovane kolege, stavljam na glasanje predlog poslanika Pavićević i Milića da se na dnevni red stavi Predlog Deklaracije o zaštiti prostora planine Sinjajevine. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 23 poslanika, šest za, 12 protiv, pet uzdržanih, predlog nije prošao.

Izvolite dalje.

Poslanik Srđan Milić.

Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (23.06.20 15:04:58)

Gospodine predsjedniče Skupštine,

Danas, poštovani građani, prisustvujemo različitim načinima predlaganja tačaka za dnevni red i ako sami sebe pitate zašto ste u takvoj situaciji u kojoj se nalazite, pa upravo zbog toga što vaša sudbina zavisi od ovakve parlamentarne većine. Naša sudbina i naših predloga ne zavisi od te parlamentarne većine, zavisi od normalne Crne Gore, od one Crne Gore koja se voli srcem, a ne voli se džepom i ličnim interesima. Tu je razlika i kod ovih predloga. Ovdje ne možete naći nijedan cent predloga koji je interes bilo koga ko sjedi sa ove strane Parlamenta, a u ovom trenutku nije vlast.

Prvi predlog koji obrazlažem s tim što bih samo malo rekao, gospodine predsjedniče Parlamenta, kada budete imali priliku da razmislite o onome što je gospodin Lekić govorio, vezano za ove izbore, volio bih samo da razmislite i o činjenici da je neko zakazao izbore, a da je razgovarao sa predstavnicima dva od osam klubova u Skupštini Crne Gore. Da je razgovarao o izborima sa predstavnicima dva od tri kluba u parlamentarnoj većini i da je razgovarao sa svakim jedanaestim predstavnikom poslanika. Dakle, vrlo precizno govorim o tim podacima jer neko se dobro preračunao.

Ono što ostaje građanima Crne Gore danas je pokrenuta ta inicijativa za ocjenu ustavnosti ove odluke ako ko nađe taj Ustavni sud bilo bi lijepo da nam javi da bi i on mogao da se odredi po ovom pitanju. Mi imamo Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju. Kada je bila ovdje 15. aprila rasprava i pomoć NKT-u, razmjena mišljenja, tad su prvi put saznali da postoji Fond za zaštitu i spašavanje. Tad sam ih pitao koliko je, a ovdje postoje ljudi koji su to slušali, pitao sam koliko je ostvareno prihoda u proteklih tri godine u tom fondu. Manje od 200.000 evra i onda smo doveli sebe u situaciju da moramo donacije i lične veze da pokrećemo da bismo obezbijedili sredstva. Mi smo predvidjeli da se odvaja od prihoda od platnog prometa i prihoda mobilnih operatera.

Predsjedniče Parlamenta, mobilni operateri sa teritorije Crne Gore su iznijeli tri milijarde evra. Ako je vama to u redu, a da nijesu doprinijeli ni 100 miliona eura budžetu Crne Gore, imam

te podatke, meni to ne smeta. Zaista bih vas zamolio da svi poslanici imaju mogućnosti da kada poslanik dobije odgovor na poslaničko pitanje da i drugi to mogu da pročitaju. Ja koristim onu mogućnost da svim poslanicima pošaljem ono do čega dođem. Tražio sam podatke i biće vam bitno, izvinjavam se ako preskočim oduzmite od idućeg obrazlaganja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 15:08:03)

Hvala Vam.

Sada se, poštovane kolege, izjašnjavamo o predlogu poslanika Pavićević i Milića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i spašavanju. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 24 poslanika, šest za, osam protiv, 10 uzdržanih, Predlog nije prošao.

Izvolite, opet poslanik Milić.

SRĐAN MILIĆ (23.06.20 15:08:41)

Podatke kolika je prosječna starost zaštitne opreme vatrogasaca, poštovana gospodo, koji nijeste dozvolili o tome da se raspravlja, vi koji u svim gradovima imate vatrogasna društva. Mene samo interesuje kako vas nije sramota da ne podržite ovo što tim ljudima treba. To su heroji Crne Gore, a tu nema opreme koja je mlađa od 15 godina. E to je slika i prilika Crne Gore.

Energetika, oko energetike hajmo malo predavanja da održimo.

Poštovani građani Crne Gore, ovo je formula kako vam krađu pare iz novčanika i gospodi sa ove strane i gospodi sa ove strane, a to je garantovana cijena električne energije. Ta garantovana cijena električne energije nastala je kao Odluka Vlade Crne Gore. Po toj cijeni struju iz Hidroelektrane Perućica građani Crne Gore 930 miliona kilovata plaćaju za 18 miliona evra. Iz uvoza plaćamo 9,46 centi, iz vjetroelektrane Krnovo i Možura tri puta manju količinu plaćamo dva puta višu cijenu.

Građani Crne Gore, predsjedniče Parlamenta pošto mene ovaj posao više ne interesuje, a vi ste ambiciozan i mlad čovjek, sutra će se postaviti pitanje s ozbirom da građani Crne Gore plaćaju svojim novcem te vjetroelektrane, te hidroelektrane i sve to ostalo ne može biti vlasnik toga država Crna Gora nego su građani Crne Gore akcionari u tim firmama. To je ono što je problem, upravo zbog ovoga što su tapšali, tapšali su zdravstvenim radnicima. Moram da kažem, što se mene lično tiče, što se tiče gospođe Pavićević, a čini mi se i svih iz opozicije, gospodo heroji iz Nikšića, doktori vas 73 i medicinski radnici kapa vam dolje. Hvala vam, što će se vrijeme mjeriti do vašeg čina i od vašeg čina.

Ono što je problem ove zemlje je da se kapom i šakom čašćavaju bjelosvjetska bagra koja dođe da odavde skida kajmak, a onemogućavaju se poljoprivredni proizvođači. Gospodine predsjedniče Parlamenta, uvozimo dnevno milion i 200 hiljada hrane i tri milijarde evra poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda uvezli smo za ovaj period. Da se ovaj model primijenio onda kada je trebalo ga primijeniti za poljoprivredne i prehrambene proizvođače, da ste model kako ste subvencionisali struju primijenili za poljoprivredne proizvođače i da ste napravili garantovani otkup poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, te pare bi ostale ovdje ne bi ih niko iznosio, kao što su iznijeli tri milijarde evra mobilni operateri. Hvala vam velika.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 15:12:18)

Hvala i Vama, dao sam Vam prekoračenje, a pretpostavljam da Vam je ovo posljednje obrazloženje, mada imate još jedno. Inače, poslaniče Miliću, svako treba da radi posao koji želi. To da li ste zainteresovani da nastavite ili ne, ne znam, kao što znam, hvala vam na onom mlad čovjek, stariji sam od vas, a i vi to znate. U svakom slučaju, stavljam na glasanje predlog poslanika, gospođe Pavićević i Milića, da na dnevni red stavi Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o energetici. Izvolite.

Hvala vam. Glasalo je 29 poslanika, sedam za, 21 protiv, jedan uzdržan. Konstatujem da predlog nije prihvaćen.

Ko će da obrazloži sljedeći predlog?

Poslanik Srđan Milić. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (23.06.20 15:13:24)

Predsjedniče Paramenta, to što ste Vi stariji, a ja vam kažem da ste mlad čovjek, to znači da sam i ja mlad čovjek. To je logika koju bi valjalo ponekad da ispratite.

Zakon o procjeniteljima. Poštovane kolege poslanici u Skupštini Crne Gore, jedina država u regionu koja nema Zakon o procjeniteljima je Crna Gora. Ovo što sada predlažem vi ćete glasati kao bele lale kada vam Vlada predloži isti ovaj predlog zakona. Nemam nikakav problem da to radite na način, samo da vas obavijestim, kada budete spremali diskusije, kada bude Vlada predložila ovaj isti zakon, imate kod našeg Parlamentarnog instituta, tražio sam, svaka im čast, završeni su u vremenu, istraživanje o tome kako se rješavaju problemi vezano za procjene vrijednosti nepokretnosti i svega ostalog. Crna Gora danas to pitanje rješava sa šest članova Zakona o računovodstvu i reviziji. Ključno pitanje zbog kojeg je i donijeta posebna Direktiva Evropske komisije, ključno pitanje gdje je čak i Centralni komitet Kine na posebnom zasijedanju donio to pitanje, ključno pitanje za Ameriku vezano za pitanje procjene imovine, sve sam to, gospodine Raduloviću, poslao ministru finansija. Postao sam mu te primjere, poslao sam mu ovaj predlog zakona i, divno čudo, ministar finansija ne daje svoje mišljenje na ovaj predlog zakona zato što se u potpunosti slaže s onim što smo gospođa Pavićević i ja predložili. Naravno, procjena imovine je i prostor da tzv. bivši političari koriste taj prostor da nude svoje usluge vezano za procjenu imovine. Da je postojala procjena imovine, nezavisna, nikada Institut "Dr Simo Milošević" ne bi bio procijenjen na ovaj iznos. Nikada Budvanska rivijera ne bi bila procijenjena na ovaj iznos. Da je postojala nezavisna procjena imovine, danas Sveti Stefan hoteli vrijede, po ovoj vlasti, 18 miliona evra. To je problem ovoga društva.

Naravno, gospodo, učinio sam sve da vas animiram da podržite ovaj zakon. Divim se sam sebi koliko sam unio truda da probudim kod vas emociju da vi glasate suprotno onome što je bilo na Klubu poslanika DPS-a i da kažete - čekajte, ljudi, mi smo ga slušali o čemu priča i mislim da ovaj zakon treba da bude. Ali, vama će se ukazati iduća prilika. Iduća prilika je uskoro kada Vlada Crne Gore predloži upravo ovaj isti zakon. Zato vas molim, nemojte da me vrijeđate, nemojte da podržite ovaj zakon. Mi ćemo samo što razumijemo podržati ovaj zakon. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 15:16:29)

Hvala Vam.

Stavljam na glasanje predlog poslanika Pavićević i Milića da se na dnevni red stavi Predlog zakona o procjeniteljima vrijednosti. Izvolite, kolege.

Hvala vam. Glasalo je 27 poslanika, osam za, 18 protiv, jedan uzdržan. Predlog nije prošao.

Sada, poštovani poslanici, predlog poslanice Branke Tanasijević.

Da li poslanica Tanasijević želi da obrazloži predlog?

BRANKA TANASIJEVIĆ (23.06.20 15:17:35)

Poštovane kolegice i kolege, poštovani građani,

U skladu sa Poslovníkom Skupštine Crne Gore, predlažem da se na dnevni red ove sjednice uvrsti tačka Predlog zakona o izmjeni Zakona o visokom obrazovanju. Predlog ovog zakona odnosi se na produženje roka studiranja za studente koji su školovanje započeli po sistemu koji je važio prije uvođenja Bolonjske deklaracije. Predlogom zakona je predviđeno da studenti upisani na fakultet i na Univerzitet Crne Gore u skladu sa Zakonom o Univerzitetu, imaju

pravo da završe studije po planu i programu koji je važio u vrijeme upisa na prvu godinu studija do kraja studijske 2021-2022. godine. Dakle, rok za završetak studija se ovoj kategoriji studenata produžava još dvije godine.

Neću vas upoznavati sa tim na šta se sve odnosi ovaj zakon, koji su razlozi za njegovo podnošenje zato što se ovakav zakon već godinama unazad podnosio i mi smo raspravljali o njemu u Skupštini, imali pozitivan odnos prema ovom zakonu. Činjenica je, takođe, da smo prošli put rekli da bi to otprilike bila posljednja godina koja bi se odobrila ovim studentima, i to je korektno da kažem. Međutim, nama se obratilo, poslanicima i Odboru za prosvjetu, nauku, kulturu i sport, oko 70 studenata koji još uvijek nijesu uspjeli da završe svoje studije po sistemu koji je važio u vrijeme upisa studija, a ima mnogo njih kojima je ostao po jedan ili dva ispita. Dakle, da ne dužim, biće prilike da o tome razgovaramo kada taj zakon bude na dnevnom redu, sigurna sam da će biti usvojen. Jedino što još želim da kažem da na ovaj način izlazimo u susret toj grupi studenata koja nam se obratila. Da kažem da smo danas na sjednici Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport jednoglasno podržali Predlog ovog zakona.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 15:19:37)

Sada da čujemo i obrazloženje za posljednji predlog za dopunu dnevnog reda poslanika Rakočević i Šćepanović. Ko želi da obrazloži?
Izvolite, poslanice Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (23.06.20 15:19:51)

Hvala Vam, predsjedniče.

Predložili smo da se na dnevni red uvrsti Predlog zakona o Fondu rada. Kao što znate, usvajanjem novog Zakona o radu usvojili smo i jedan od novih instituta, a to je zaštita zaposlenih u slučaju stečajnog postupka. Imajući u vidu da je veoma važno formirati ovu garantnu instituciju za ostvarivanje prava na isplatu neisplaćenih potraživanja zaposlenima, smatramo da bi ovaj zakon trebalo uvrstiti u dnevni red jer je on usaglašavanje sa Zakonom o radu. Smatramo da je važno da što prije usvojimo ovaj zakon kako bi zaposleni u slučaju stečajnog postupka mogli da ostvare svoja prava. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 15:20:40)

Hvala Vam.

Sada stavljam na glasanje predlog poslanice Tanasijević da se na dnevni red stavi Predlog zakona o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju. Izvolite, kolege.

Glasala su 43 poslanika, 43 za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Ovaj predlog je Skupština prihvatila.

Sada se izjašnjavamo o predlogu poslanika Rakočevića i Šćepanović da se na dnevni red stavi Predlog zakona o Fondu rada. Izvolite.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Konstatujem da je Skupština prihvatila ovaj predlog.

Sada vas poslije dugo vremena pozivam da se izjasnimo o predloženom dnevnom redu u cjelini. Izvolite, kolege.

Hvala vam. Glasala su 43 poslanika, 41 za, dva protiv, nije bilo uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila, izglasala dnevni red za sjednicu iz saziva sa predloženim izmjenama. Pozivam Službu Skupštine da poslanicima dostave prečišćeni dnevni red, a mi prelazimo na raspavu o dnevnom redu.

Kao što smo rekli počinjemo sa **Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu Crne Gore za 2020. godinu koji ćemo raspravljati zajedno sa Predlogom Odluke o izmjenama Odluke o zaduženju Crne Gore za 2020. godinu.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Darko Radunović, ministar finansija i Bojan Paunović, generalni direktor Direktorata za državni budžet.

Izjescioci odbora su Momčilo Martinović, Zakonodavnog odbora i Nikola Rakočević, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet. Saglasno članu 69 stav 4 Poslovnika Skupštine poslanici Srđan Milić i Raško Konjević su izdvojili mišljenje na sjednici Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Želi. Ima riječ, ministar Radunović.

Izvolite.

DARKO RADUNOVIĆ (23.06.20 15:24:02)

Poštovani poslanici,

Pandemija korona virusa je šok za ekonomiju cijelog svijeta, praktično nema države čija ekonomija ne trpi i tokom dva mjeseca je praktično stala cijela svjetska ekonomija i kao što cijeli svijet pravi nove proračune i projekcije tako to radi i Crna Gora.

Na samom početku želim da naglasim da se Crna Gora sa ovom krizom suočila u trenutku postignutih pozitivnih rezultata u dijelu konsolidacije javnih finansija o čemu svjedoči kontinuirano smanjenje deficita budžeta kroz značajan rast prihoda u prethodne tri godine i racionalizaciju potrošnje, kao i stvaranje uslova za opadanje javnog duga.

Crnogorsku ekonomiju u prethodnim godinama karakterisale su pozitivna ekonomska kretanja koja su rezultirala značajnim rastom bruto domaćeg proizvoda. Pozitivni trendovi nastavljeni su 2019. godine i prema preliminarnim podacima Monstat-a crnogorska ekonomija u 2019. godini rasla je po stopi od 3,6. Međutim, kao ekonomija koja je usmjerena na sektor usluga, a u okviru kojeg turizam čini jednu od najznačajnijih grana privrede, ekonomski je snažno pogođena trenutnim okolnostima uz prisustvo visokog stepena neizvjesnosti u ovoj i narednoj godini. Poseban akcenat svakako jeste na turizmu koji čini 22,4% bruto domaćeg proizvoda u 2019. godini i koji će pokazati najveću ranjivost u trenutnim ekonomskim uslovima. Prema projekcijama procjenjuje se ostvarenje od oko 650 miliona prihoda od turizma u 2020. godini što je oko 450 miliona manje u poređenju sa prihodima ostvarenim u prethodnoj godini. Tako da govorimo o realnom padu od 40% na godišnjem nivou.

Investicije, kao jedne od ključnih odrednica rasta crnogorske ekonomije u proteklih nekoliko godina takođe će biti pod uticajem nastale situacije, te se očekuje pad stranih direktnih investicija sa 7% BDP-a u 2019. na 5,4% BDP-a u 2020. godini. Na osnovu definisanih pretpostavki realni pad BDP-a u Crnoj Gori u 2020. godini procjenjuje se na nivou od 6,8% dok se u 2021. godini očekuje postepeni i delimičan oporavak i rast ekonomije od 4,9%.

Važno je napomenuti da se Crna Gora sa ovom krizom suočila u trenutku postignutih pozitivnih rezultata u dijelu konsolidacije javnih finansija čemu svjedoči kontinuiranost smanjenja deficita budžeta kroz značajan rast prihoda u prethodne tri godine i racionalizaciju potrošnje, kao i stvaranje uslova za opadanje javnog duga. Pozitivni rezultati omogućili su emisiju crnogorskih euro obveznica po najpovoljnijim uslovima do tada čime je obezbijeđeno finansiranje budžeta za 2020. godinu već krajem 2019. godine. Dodatno, završene su aktivnosti, dobijena je garancija Svjetske banke zasnovana na razvojnim politikama PBG u iznosu od 80 miliona na osnovu čega se početkom maja 2020. godine uspjelo obezbijediti sredstava u iznosu 250 miliona eura.

Međutim, kao rezultat prethodno pomenutih trendova procjenjuje se da će izvorni prihodi budžeta biti niži za 349,37 miliona eura, odnosno 17% i procjenjuje se da će iznositi milijardu i 705 miliona, odnosno 37% BDP-a. Sa druge strane ukupna potrošnja u 2020. godini će i pored dodatnih izdvajanja za podršku privrede kroz dva paketa mjera iznositi dvije milijarde i 40,9 miliona, odnosno 44,3% BDP-a što je za 63,4 miliona niže, odnosno u procentima 3% niže u odnosu na prvobitni plan. Ovo prvenstveno usred preraspodjele između kategorija na rashodnoj strani budžeta ušteda u dijelu potrošnje nemandatarnog karaktera i očekivano nižoj potrošnji kapitalnog budžeta u dijelu realizacije projekta auto-puta.

Rekvalifikacija budžetske potrošnje stvoren je dodatni fiskalni prostor za:

- potrebe finansiranja vladinih mjera podrške privredi na poziciji tekuće budžetske rezerve za dodatnih 45,1 milion;

- finansiranje uvećenih troškova Fonda zdravstva za osam miliona, uzrokovanih pandemijom korona virusa;

- potrebe Ministarstva rada i socijalnog staranja za dodatnih tri miliona, po osnovu uvećanja broja korisnika porodijskog odsustva i tuđe njege i pomoći;

- potrebe Zavoda za zapošljavanje Crne Gore za dodatnih dva miliona, na osnovu uvećanja procijenjenog broja korisnika subvencija za lica sa invaliditetom;

- potrebe Programa subvencioniranja Ministarstva ekonomije za dodatnih tri miliona, na poziciji subvencije usmjerenih malim i srednjim preduzećima.

Pored navedenog, u okviru izmjena Zakona o budžetu za 2020. godinu, predviđene su pretpostavke za pružanje podrške u okviru trećeg paketa mjera Vlade i to:

- obezbjeđenje finansijske podrške opštinama, korisnicima Egalizacionog fonda kroz mogućnost korišćenja sredstava egalizacije do iznosa inicijalnog plana, akontacije Egalizacionog fonda u vidu pozajmica na period od 36 mjeseci, procjena je da će za ovo biti potrebno izdvojiti dodatnih pet miliona eura;

- mogućnost zaduženja kod Banke za razvoj Savjeta Evrope u iznosu od 70 miliona. Sredstva će biti plasirana privredi kroz povoljne aranžmane posredstvom Investiciono razvojnog fonda i komercijalnih banaka;

- mogućnost izdavanja garancija države do 50 miliona eura za kreditne aranžmane između međunarodnih finansijskih institucija i komercijalnih banaka u Crnoj Gori za potrebe povoljnog finansiranja privrede i razvojnih projekata;

- obezbjeđenje sredstava od ukupno 10 miliona za potrebe subvencioniranja mikro malih i srednjih preduzeća, dodatnih tri miliona na poziciji subvencija u okviru budžeta Ministarstva ekonomije i dodatnih pet miliona u okviru tekuće budžetske rezerve;

- obezbjeđenje sredstava u okviru tekuće budžetske rezerve za potrebe subvencioniranja dijela kamata na kreditne plasmane date sektoru turizma.

Na osnovu očekivanog nivoa prihoda i rashoda budžeta planirani nivo deficita budžeta za 2020. godinu iznosiće 335,9 miliona, odnosno 7,3% procijenjenog BDP-a. U odnosu na prvobitno planirani veći je za 285,9 miliona. Za navedeni iznos deficita uvećava se i procjena nedostajućih sredstava u tekućoj godini koja će ukupno iznositi 877,5 miliona eura.

U cilju nadomješćivanja nedostajućih sredstava vodimo razgovore sa partnerskim i finansijskih institucijama kako bi se obezbijedio pristup svim raspoloživim kreditnim ili donatorskim sredstvima.

Želio bih posebno da istaknem finansijsku podršku koja je obezbijedena od strane Evropske unije kroz bespovratna sredstva u iznosu od 53 miliona, a koja će nam biti stavljena na raspolaganje u tekućoj i narednoj godini.

Takođe, smo u razgovorima sa Međunarodnim monetarnim fondom, očekujemo obezbjeđenje dijela sredstava kroz instrument brzog finansiranja. Zatim, dijela sredstava u razgovoru sa Evropskom komisijom kroz instrument makro finansijske podrške, kao i dijela sredstava kroz aranžman sa Svjetskom bankom.

Pored navedenog, značajna nedostajuća sredstva za 2020. godinu već su obezbijedena kroz pomenuti realizovani aranžman PBG-i garancijom u iznosu od 250 miliona.

Sumirajući kroz razgovore koje trenutno vodimo i već realizovane aranžmane očekujemo da ćemo obezbijediti cirka 500 miliona eura koji će se koristiti za pokrivanje nedostajućih sredstava u tekućoj godini i jednim dijelom akumulirane fiskalne rezerve za potrebe finansiranja obaveza u 2021. godini.

Shodno navedenom, imajući u vidu plan otplate javnog duga u 2020. godini, kao i potrebe nedostajućih sredstava javni dug u 2020. godini procjenjuje se da će biti na sličnom nivou u nominalnom iznosu, kao i 2019. godine, odnosno na nivou od tri milijarde 798,8 miliona. Međutim, zbog pada BDP-a u 2020. godini od procijenjenih 6,8% javni dug očekuje se da će rasti i kao procenat od BDP-a i ići do iznosa od 82,5% brutodomaćeg proizvoda. Ovo je, u najkraćim crtama, izvod podataka iz predloženog rebalansa budžeta. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 15:33:13)

Hvala Vama, ministre Radunoviću.

Izvinjavam se jer nijesam pomenuo još jednog člana Vašeg tima, a to je generalni direktor Direktorata za Državni trezor Dragan Darmanović, i njega pozdravljam.

Sada pitam da li poslanici koji su izdvojili mišljenje žele riječ.

Može i tako, u pravu ste. Da li žele izvjestioci? Izvjestioci ne žele.

Srđan Milić ima riječ kao poslanik koji je izdvojio mišljenje. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (23.06.20 15:33:52)

Hvala Vam velika.

Ministre, nijesam Vam tražio odgovore na Odboru, zamolio sam Vas da mi do plenuma dostavite odgovor. Nijeste mi dostavili odgovor.

Drugo, gospodine ministre, poštovani građani Crne Gore, tražio sam da ne budete tu samo sa vašim kolegama iz Ministarstva, ako se sjećate, nego sam govorio da ovdje treba danas da bude predsjednik Vlade sa svim ministrima. Jer, ovo nije rebalans koji ste vi htjeli da predložite. Poštovani građani Crne Gore, ovaj rebalans je lice parlamentarne većine u Crnoj Gori. Ovdje nedostaju sredstva zato što se omogućilo od strane parlamentarne većine da se krade po Crnoj Gori. Zato, toga 15. aprila, gospodine ministre, šedeli ste gore u trećem redu, kada sam Vas pitao za MMF i kada sam vam dao informaciju vezano za ono što ste i Vi već radili razgovore, tada smo krenuli malo da razmišljamo o tome koliko će nam nedostajati sredstava. U državi u kojoj mobilni operateri iznesu tri milijarde evra iz ove države, u državi u kojoj tajkuni bliski parlamentarnoj većini iznesu deset milijardi evra iz ove države, u državi i vašem Predlogu rebalansa gdje ne postoji nijedan cent da ćete više naplatiti poreskog potraživanja nego što ste planirali vašim Predlogom zakona o budžetu. Vaš kolega Goran Marić iz HDZ-a u Hrvatskoj, rekao sam vam to, rekao je - ovo što predlažem sada je prvi rebalans budžeta u prvoj polovini ove godine. Ova godina će biti zapamćena po rebalansima budžeta i po vašim paketima. Prvi i drugi paket niko nije vidio, treći paket traže preko društvenih mreža da se neđe pojavi, a već najavljujete četvrti paket. Paketa nema jer para nema, a para nema jer ste tako vodili državu Crnu Goru.

Ono što je ovdje problem je činjenica da nećete da mi odgovorite na pitanje koliko je zaposlenih u državnoj upravi izgubilo posao zbog toga što se pojavila korona. Ako mi govorite koji će biti efekti na privatni sektor, pitam samo da li privatni sektor finansira državni sektor ili državni sektor finansira privatni sektor. Zna li zašto ne možete da mi odgovorite na to pitanje. Vi kao stručnjak i kao bankar za sekundu biste mi odgovorili, ali postoji politika da se izdrži do ovih, ako ih bude bilo, izbora 30. avgusta da se ne otpusti niko sa posla, a nakon toga pitanje je ko će primiti koju platu. Istina je ono što smo prenijeli kada ste rekli bićemo heroji ako uspijemo da isplatimo penzije i plate na nivou koji je bio projektovan. U vašem rebalansu budžeta smanjenje po osnovu plata u državnom sektoru je samo 0,2%. Gospodine ministre, Slovenska plaža je prazna. Miločer Maestral i hoteli Sveti Stefan pitanje je hoće li raditi 1. oktobra ove godine, hoće li 1. septembra raditi.

Ovo o čemu govorim ne govorim vam da vas kritikujem. Predložio sam jedno rješenje, ali parlamentarna većina neće da me posluša. Što god mi kažemo ođe iz opozicije, koji god amandman da predložimo oni neće prihvatiti. Da mi ovu farsu završimo, predlažem da mi odmah glasamo o ovom rebalansu, da vi pošaljete aber u Vašington da možemo da uzmemo pare, a nakon toga da mi vršimo raspravu i podnosimo amandmane. Jer, nema smisla ni stvarati negativnu sliku o Crnoj Gori, ako neko sluša ovo vani. Zato što sam vam predložio, gospodine ministre, imate nekoliko milijardi depozita građana Crne Gore na računima kod komercijalnih banaka. Ne moramo se samo zaduživati. Možemo i da ponudimo građanima Crne Gore ono što je državno vlasništvo, ali Uprava za nekretnine ne zna što država ima u vlasništvu jer nema registar. Trebalo bi da ponudimo građanima Crne Gore da zakupe, da investiraju. Gospodine ministre, Albanija, Vi to dobro znate, raspisala je tender za hartije od vrijednosti, da ga tako nazovem, trebalo im je 500 miliona evra. Koliko se javilo onih koji su im ponudili? Čini mi se milijardu i 700 miliona evra. Gospodine ministre, žao mi je što ste Vi tu sada, ali morate da predlažete kao

ministar finansija, volio bih da je predsjednik Vlade, volio bih da je ministar poljoprivrede, volio bih da je ministar pravde ovdje. Naše pare, građana Crne Gore su vani i jedan dio ovdje. To što vam nedostaje, po ovoj računici, po ovome što ste govorili gdje ćemo da pozajmljujemo pare, to je još 45 miliona evra da biste zatvorili finansijsku konstrukciju. Činjenica da kasni auto-put, to sam vam rekao prošli put, dvije godine, još 40 miliona nam fali zbog toga što ne ostvarujemo očekivane prihode.

Gospodine ministre, podržite me. Hajmo odmah da glasamo oko ovoga rebalansa da se ne mučite. Ovaj rebalans nikada Darko Radunović kao ministar finansija ne bi predložio. Ovo je način kako je vođena politika prije vas, gospodine ministre, u ovoj državi. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (23.06.20 15:41:02)

Hvala, poslaniče Miliću.

Vidim Vas ovdje i uredno prijavljenog. Cijenim, ako budete poštovali vrijeme kao što ste kao uvodničar, da ćete potrošiti cijelo vrijeme kluba samo Vi. /upadice/ Apsolutno, ali to je jedan te isti klub, tako da ne znam kako dijelite drugačije klub. No, imate sreću da će danas, vjerovatno, predsjedavati možda više drugi potpredsjednik, pa ćete onda morati poštovati vrijeme tako da vas molim za pažnju. Mislim da, posle četvoročasovnog utvrđivanja dnevnog reda, moramo poštovati vrijeme. Moja koncentracija je veoma niska i jedino što me može zaštititi od poslanika je pet ili deset minuta prekid, u zavisnosti od dužine.

Poslanik Predrag Sekulić ispred Demokratske partija socijalista, a neka se pripremi ispred Demokratskog fronta Milutin Đukanović. Sljedeći poslije njih je Raško Konjević.

Izvolite, poslaniče Sekuliću.

PREDRAG SEKULIĆ (23.06.20 15:42:21)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine ministre sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege,

Kada smo utvrđivali Zakon o budžetu krajem prošle godine, zaista niko nije mogao da očekuje da ćemo se već krajem februara suočiti s globalnom pandemijom koja je, rekao bih, ne samo zaustavila ukupnu ekonomiju nego je zaustavila svijet. Naravno, posljedica globalne pandemije je i ovaj rebalans budžeta. Ali, dozvolite samo nekoliko napomena prije nego što pređem na konkretne ekonomske brojke i pokazatelje. Naime, ono što je zaista dobro jeste da je Crna Gora reagovala na pravi način, da su Vlada Crne Gore i Nacionalno koordinaciono tijelo reagovali na pravi način i u najboljoj mjeri zaštitili stanovništvo Crne Gore od te globalne pandemije. Nažalost, izgubilo se nekoliko života, zaista još jednom upućujem iskreno saučešće porodicama koje su izgubile svoje najmilije. Pokazalo takođe, da samo na ovaj način može da se bori protiv pandmije, a to je jakim mjerama gdje se poštuje medicinska struka. Takođe, pokazalo se i da crnogorsko zdravstvo, govorim zbog svih onih ulaganja koje smo imali prethodnih godina, a koja su bila strašno kritikovana ovdje u Parlamentu, i koja su bila meta kritika svaki put kad se donosio budžet, dobro je što je i crnogorsko zdravstvo, ali i sve javne službe da su reagovale na pravi način. Naravno, pokazalo se to na još nekoliko stvari. Znači, da globalna pandemija nije završena, nažalost i u nekim državama Evrope, ali i u državama u okruženju mjere su popustile, plašim se da se sve to vraća na naplatu. Ja sam bio jedan od onih kojem je bilo iskreno žao što recimo, teniski turnir "Adria Tour" neće doći u Crnu Goru. Smatrao sam da su možda mjere Nacionalno koordinacionog tijela i Vlade Crne Gore bile preoštire, ali sve ono što se dešavalo u Zadru i što se danas dešava, daje za pravo da kažemo da je Nacionalno koodinaciono tijelo zaista još jedanput postupilo u skladu sa onim što su preporuke struke i da još jedanput se pokazalo da Vlada Crne Gore ima iza sebe sve ono što je potrebno, i dovoljno iskustva i dovoljno znanja da zaštititi građane Crne Gore. Veoma često se ljutimo na sve ove mjere koje su bile u prethodnih nekoliko mjeseci, posebno kada se tiču nas, ali da ne duljim dalje. Pokazalo se takođe, da sve te preporuke treba poštovati prema onome što kaže Svjetska zdravstvena organizacija, sportski događaji i religijski skupovi su nešto što nosi najveći rizik za širenje pandemije.

Dozvolite da se vratim na ekonomska pitanja. Naime, pad ekonomije ukupno u svijetu otvorio je pitanje, i ovdje kod nas u Crnoj Gori, da li je naš ekonomski model dobar. Samo da se podsjetimo svi zajedno, ekonomski model koji je svih prethodnih godina, govorim od sticanja nezavisnosti, jer to je neki presjek kad se možemo upoređivati sa drugima, je donosio vrlo visoke stope rasta u prethodnom periodu. Podsjetimo se svi zajedno, znači, 2007. godine smo bili na 35% evropskog prosjeka. Danas smo prema procjenama Eurostata na 50% evropskog prosjeka i najbolji smo u okruženju, o tome ću nešto kasnije. Da li je potrebno tako lako i tako brzo mijenjati ekonomski model razvoja? Znači, složićemo se ja i većina poslanika ovdje u Parlamentu, da realna ekonomija i jeste nešto što dobacuje mnogo veće stope razvoja nego što je to recimo, ovo što su turizam i uslužne djelatnosti. Ali, dozvolite sa druge strane da strane direktne investicije idu tamo gdje mogu da ostvare najveći profit, bez obzira na visokostručne kadrove, bez obzira na neku tradiciju koju su imali u industriji, posebno prerađivačkoj industriji, dozvolite da kažemo i to da država više nije ta koja treba da ulaže kada govorimo o privredi da ulaže u realnu ekonomiju. Složićemo se lako da već dugo imamo planove za ulaganje u energetiku, ali da ti planovi nešto sporo idu, evo sad tek govorimo iako je o tome prethodne decenije bilo više priče, o tome da iskoristimo hidropotencijal Komarnice. Takođe, govorimo o tome da će ekološka rekonstrukcija Termoelektrane "Pljevlja" dozvoliti ne samo da sačuvamo zdravlje građana Pljevalja, nego će produžiti vijek trajanja Termoelektrane. Podsjetimo se, ta Termoelektrana je građena zajedno sredstvima Federacije, i tada su predviđena dva bloka termoelektrane, nažalost urađen je samo jedan.

Dozvolite, takođe, da posjetimo da smo mi deceniju izgubili u razmišljanju da li na Morači treba graditi hidrocentrale. Još uvijek nemamo stručni stav, da li ili ne treba graditi hidrocentrale, vjerujem da se potpuno odustalo od toga. Ali, kažem da svi energetske projekti koje imamo u planu zaista ih treba ubrzati, ali to ne znači da treba da odustanemo od onoga što je na neki način do sada doprinosilo razvoju crnogorske ekonomije. I samo da ne zaboravim kada govorimo o energetici. Znači, danas smo energetskim kablom povezani sa čitavom Evropom, kablom koji je između Crne Gore i Italije. Znači, imaćemo i benefite i po tome što ćemo izvoziti, što će preko Crne Gore ići izvoz struje od tih viškova energije. Ali, samo da ne zaboravimo, globalna ekonomska kriza je doprinijela da danas imamo smanjenu potrošnju energije. Znači, globalna ekonomska kriza je doprinijela tome da danas imamo i nižu cijenu nafte, da danas imamo nižu cijenu struje itd, itd.

Da ne bi bilo nikakve dileme kada govorimo o realnoj ekonomiji, zašto države koje se oslanjaju potpuno na realnu ekonomiju, govorimo o državama Centralne Evrope, planiraju pad bruto društvenog proizvoda u procentima od 3% do 7 % ili 8%. Znači, globalna ekonomska kriza je doprinijela da ne samo turizam ili turizam i putovanje budu u padu, nego da sve ostale grane privrede budu u padu, toga moramo da budemo svjesni. Naravno, ja zaista ne mislim da za mjesec ili dva neće biti u mogućnosti da se sve evropske granice otvore ili da putovanja i turizama bude mnogo više. Ali, ovo je dobra prilika da napravimo presjek šta smo to radili svih ovih prethodnih godina, zato što već sad pred izbore čujemo neka drugačija razmišljanja. Znači, da ne bi bilo nikakve dileme pozivam se apsolutno na podatke Eurostata, jer uvijek kad se mi ne slažemo mi i kolege iz opozicije, uvijek je dobro da se pozovemo na neki nezavisni izvor. Eurostat je objavio podatke da kada govorimo o individualnoj potrošnji Albanija se nalazi na prosjeku od 40% prosjeka Evropske unije, Bosna i Hercegovina 42% prosjeka Evropske unije, Sjeverna Makedonija 43%, Srbija 49%, a Crna Gora 60% prosjeka Evropske unije. Moramo priznati da smo za ovih nekoliko godina crnogorske nezavisnosti zaista napredovali džinovskim koracima.

Takođe, dozvolite, bruto društveni proizvod po glavi stanovnika: Bosna i Hercegovina 32% prosjeka Evropske unije, Albanija 31%, Sjeverna Makedonija 38%, Srbija 41%, Crna Gora 50% prosjeka Evropske unije, a ranije sam rekao da smo počeli sa 35% prosjeka Evropske unije. Znači, nemojmo da baš kritikujemo potpuno privredni model razvoja koji smo do sad imali. Slažemo se da udio turizma i putovanja jeste zaista visok u našem bruto društvenom proizvodu, ali podsjećam još jedanput, privredna kriza je pogodila i realni sektor, tako da ne bude zabune u tom dijelu. Znači, nije rebalans budžeta u Crnoj Gori nešto što je specifičnost Crne Gore, rebalans budžeta rade sve evropske države i one koje se oslanjaju na realnu ekonomiju. Ali, dozvolićete takođe, da ovo jeste i razvojna šansa, svaka kriza jeste na neki način razvojna šansa, da smo se negdje malo više okrenuli poljoprivredi kao mogućem resursu i da tu bilježimo iz godine u godinu

sve veći uspjeh. Slažem se da bi možda trebalo više ulagati u poljoprivredu, govorim o subvencijama itd, ali već sada poljoprivreda utiče sa negdje skoro 10% u ukupnom bruto društvenom proizvodu. Naravno, dozvoličete da je zakonska osnova koja je napravljena, govorimo o Zakonu o zadrugama, i nekim drugim zakonima koje smo imali prilike da usvajamo u ovom Parlamentu. Znači, namjera Vlade jeste bila da dođe do ukрупnjavanja poljoprivrednih proizvođača, na neki način da pokušamo da pariramo onome što je evropska poljoprivreda, govorim o velikim površinama. Ne zaboravimo da Crna Gora ima najveći udio poljoprivrednih površina po glavi stanovnika u Evropi. Ali, isto tako sada imamo masovno, imamo već neka veća poljoprivredna dobra koja se ukрупnjavaju i koja mogu da pariraju onome što je pitanje evropskih proizvođača.

Takođe, i nekoliko napomena vezano za javni dug. Ali, da ne zaboravimo više od jednu i po milijardu smo u posljednjih 10 godina uložili u infrastrukturu. U onoj bivšoj SFRJ svaka država bivše SFRJ je imala makar dionicu auto-puta, govorim o onom auto-putu "Bratstva i jedinstva". Crna Gora nije imala jednog kilometra, Crna Gora nije imala dobro razvijenu infrastrukturu. Sve su to bili razlozi zbog čega smo morali da više ulažemo u infrastrukturu od drugih. Znači, kada govorimo o jedno i po milijardi samo se prisjetimo, znači, govorimo o javnom dugu koji bi otprilike trebao da bude na nivou od tri milijarde i 700 miliona eura. Znači, skoro 45% javnog duga je samo ono što je radila Vlada Crne Gore, znači, govorim o tom državnom nivou, da ne govorimo o onome što su radile lokalne samouprave. Znači, moramo da znamo ko hoće da vidi može da vidi, ko neće to je njegovo pravo, ali kažem još jedanput brojke su neumitne. Ne možemo da brojke tumačimo na ovaj ili onaj način. Znači, pozitivni trendovi crnogorske ekonomije su tu da ih ne mogu negirati ni oni koji su najzlomamjerniji u tom dijelu.

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (23.06.20 15:53:07)

Hvala, predsjedniče Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Sada riječ, kao što sam najavio, ima Milutin Đukanović, a nek se pripremi Raško Konjević. Poslaniče Đukanović.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (23.06.20 15:53:22)

Poštovani građani,

Kad Demokratska partija socijalista i njena vlada koriste statističke podatke Monstat-a znajte pokušavaju grubo da vas prevare. Na nekoliko primjera smo to i ranije dokazali oko BDP-a da je to vještački kreiran BDP na osnovu zaduženja, a plastično i eksplicitno dokazali smo prevaru oko prosječne zarade u Crnoj Gori, gdje je Vlada saopštava preko 520 evra, a po podacima Poreske uprave 440. Jedino se to može upoređivati jer druge zemlje saopštavaju platu prosječnu po podacima Poreske uprave. Znači, statistika u Crnoj Gori nema nikakve logike ni veze.

Mi ne znamo koliko imamo stanovnika, mi ne znamo koliko građana ima prebivalište u Crnoj Gori. Podaci koje imamo za učenike govore nedvosmisleno o padu broja stanovnika u Crnoj Gori. Mi ne znamo procese migracija iz Crne Gore prema okruženju i prema Zapadnoj Evropi, a hoćemo da pričamo o ovim ekonomskim pokazateljima. Ovaj rebalans danas što se nalazi pred poslanicima predstavlja paničnu reakciju vladajuće strukture. Ovo jednostavno pokazuje sunovrat ekonomije Crne Gore, a korona epidemija samo služi kao vješt alibi za ovako katastrofalne rezultate. Sami vi priznajete da ste loše projektovale strukturu privrede Crne Gore. Šta to znači? Znači, da niste imali pojma kako treba da se razvija ekonomija i privreda, pa zato koristite tu riječ nije dobra struktura privrede.

Vi ovdje saopštavate da očekujete da će pad BDP-a iznositi 6,8% i da će na kraju 2020. godine javni dug iznositi, po vama, 82,5% bruto domaćeg proizvoda. Međutim, odgovorno tvrdim ukoliko ostane ova vlada i ukoliko ne dođe do promjena i to radikalnih ekonomskih promjena javni dug u Crnoj Gori na kraju 2020. godine iznosiće preko 100% bruto domaćeg proizvoda, a to ću da vam dokažem vrlo jednostavno. Znači, saopštavate da su nedostajuća sredstva 877 miliona evra. Saopštavate, takođe, da će izvorni prihodi biti manji za 350 miliona evra. Vi dobro znate, prije

ovog rebalansa vodila se polemika, da će izvorni prihodi biti manji od 400 do 600 miliona evra, a dekan Ekonomskog fakulteta je saopštavao 500 miliona evra da će biti izvorni prihodi manji. Po vašim projekcijama ukoliko pad prihoda u turizmu bude 40% e, tada će javni dug iznositi 82,5% BDP-a. U te bajke, da će pad prihoda od turizma biti 40% niko ozbiljan više ne vjeruje, pogotovo kakvu vodite ekonomsku politiku i kako se odnosite u saradnji sa našim susjedima. Realna je procjena da će pad prihoda od turizma iznositi više od 70%, ali ako pretpostavimo da će iznositi 70% to znači da će nedostajuća sredstva umjesto 877 miliona evra iznositi milijardu i 200 miliona evra.

Gospodine ministre, dolazimo do nevjerovatnog podatka koji potvrđuje moju tvrdnju, javni dug će iznositi više od 100% bruto domaćeg proizvoda. Vi još jednu zamku ovdje pravite, imaćemo pad od turizma, a ostalo će sve biti u redu. Nije to tako, gospodine ministre, vi to dobro znate. Evo, sektor građevinarstva. Sektor građevinarstva u ukupnom BDP-u učestvuje sa 11%. Znači, turizam i građevinarstvo oko 35%. Prije nekoliko godina u Crnoj Gori je u prva tri mjeseca izdato dozvola za gradnju objekata čija je površina iznosila preko 100.000 m². Zna li koliko je izdato ove godine za prva tri mjeseca? Svega za 5.000 m². Je li to dovoljno, ministre, da kažemo da ćemo i u oblasti građevinarstva imati pad viši od 70%. Vi ste saopštili koliki očekujete pad stranih direktnih investicija.

Izgradnja auto-puta kasni već dvije godine i kad izračunamo kamate sve kursne razlike doćemo do još jednog nevjerovatnog podatka. Bruto cijena auto-puta iznosiće, slušajte dobro gospodo iz DPS-a, 1,3 milijarde evra. Auto-put počinje da se otplaćuje sljedeće godine u junu mjesecu. Ovaj podatak je vrlo interesantan, Crna Gora godišnje po osnovu kamata mora da plati više od 100 miliona evra. To dovoljno govori koliko su dramatične javne finansije. Znači, mora da plati 10% tekućeg budžeta. Ako znamo da za platu u javnom sektoru se isplaćuje oko 500 miliona evra, a da penzije na godišnjem nivou iznose 350-360 miliona evra, to je blizu 870 miliona tj. iznose za nedostajuća sredstva. Ima li primjera u svijetu takvog, da nam tačno nedostaje novca koliko je potrebno za plate u javnom sektoru i koliko je potrebno novca za penzije. Zašto postoji ova država? Zašto postoji ova vlada? Šta treba ona da radi ako za to ne može da obezbijedi dio sredstava, a mi tvrdimo da će nedostajuća sredstva iznositi mnogo više od 900 miliona evra i to ovdje dokazujemo.

Ove godine za otplatu dugova treba da date 555 miliona evra. Iduće godine još 60 miliona evra po osnovu rata za auto-put. Znači, idemo preko 600 miliona evra da će nam trebati da vraćamo kredit.

Spoljnotrgovinski deficit to je dokaz kako funkcionišemo da nemamo realni sektor, da nemamo proizvodnju iznosi, gospodine ministre i gospodo iz DPS-a, 2,1 milijardu evra. Argument, najbolji argument o katastrofalnoj ekonomskoj situaciji u Crnoj Gori saopštio je predsjednik Demokratske partije Milo Đukanović koji je raspisao izbore dva mjeseca prije roka i u sred ljeta i u suštini saopštio kakvo je stanje ekonomije. Logika Mila Đukanovića je sljedeća, ekonomija propada, daj da se što prije održe izbori i pokušate, vi, da zadržite vlast jer će iz dana u dan situacija biti sve teža, a kasnije ćemo tu vlast krvavo braniti kad ostanete bez novca. Vi ništa ne radite da se poboljša ekonomski položaj Crne Gore, namjerno koristim ovaj termin ekonomski položaj Crne Gore. Zar nije bolje da imamo dobru saradnju sa našim okruženjem, zar za našu Željeznicu i Luku Bar neće biti bolje ukoliko ostvarujemo dobre odnose sa Srbijom. Zar nećemo moći da otvorimo nova radna mjesta da poboljšamo tu infrastrukturu?

Za Vas, ministre, to sam Vas pitao na odboru, saopštili ste da očekujete da imamo velike benefite od auto-puta. Pa, da vas pitam, ministre, kad će ti benefiti biti veći, kad je na vlasti neka anti srpska koalicija ili kad je na vlasti Demokratski front. Slično možemo da kažemo i za elektroenergetski sektor, da li će razvoj energetike u Crnoj Gori biti bolji ukoliko imamo dobru saradnju sa Srbijom i Republikom Srpskom ili ponovo kada Vlada vodi antisrpsku politiku. Da ne govorimo, gospodine ministre, o turizmu i koliko je značajno da imamo dobru saradnju sa našim okruženjem. Crna Gora ima granicu sa Srbijom koja je dugačka 203 km, sa Bosnom i Hercegovinom 225 km, sa Albanijom 172 i sa Hrvatskom 14 km. Albanija i Hrvatska su, takođe, turističke destinacije, pa od njih ne možemo očekivati neke značajnije prilive.

Endemska korupcija je suština Crne Gore. To smo vam pričali u prethodnom periodu, a konačno je to saopštila i međunarodna zajednica. Ne može protiv korupcije da se bori onaj koji je kreirao tu korupciju. Zbog toga su Crnoj Gori neophodne promjene. Nije ovo politički pamflet. Ovo

je suština problema. Vladate 30 godina. Da ste sve pozlatili dobro je za građane da se ova vlast promijeni. Osim što duhovno razarate Crnu Goru vi ste je ekonomski potpuno razorili. Pokušavate silom na sramotu da uzmete vlast u Budvi. Pendrek je danas simbol vladavine.

Gospodine ministre, morate da znate da se narod ujedinio. Puno ste štete nanijeli Crnoj Gori i puno ste štete nanijeli ovom narodu. Narod osjeća, ukoliko ne dođe do promjena, moraće da mijenja mjesto svog života, mjesto svog boravišta, a mi ćemo uraditi sve da se to ne desi nego da konačno i Crna Gora osvoji slobodu koju, evo, čekamo 30 godina.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (23.06.20 16:05:13)

Hvala, poslaniče Đukanoviću.

Nijeste previše potrošili dodatnog vremena.

Pošto je poslanik Konjević najavio zbog nekog sastanka odsustvo, biću prinuđen da sam sebi dam riječ, tako da ću pažnju vas poslanika i javnosti pokušati zaokupiti nekim mojim tvrdnjama koja sigurno nijesu ortodoksna u ovom domu.

Poštovana javnosti u Crnoj Gori, moramo biti svjesni da mi živimo bolje nego što su živjeli naši očevi. Takođe, siguran sam da su oni živjeli bolje nego njihovi očevi. Što je bilo u nizu neću ulaziti, ali ono što je nama dužnost kao poslanicima da omogućimo da naša djeca žive bolje od nas. To je niz koji se kao takav mora nastaviti. Krenuću iz ovih premisa, govoriti o budžetu ili rebalansu koji je uzrokovan prvenstveno od zdravstvene pandemije u svijetu. Ponoviću ono što sam više puta govorio što se tiče ove teme, ovaj rebalans treba da bude takav da teret ekonomske krize snosimo svi podjednako, i poslodavci, i radnici, s tim da se moraju čuvati radna mjesta. Nadam se da je paket mjera koje je Vlada usmjerila u prvom i drugom nizu koliko toliko tome doprinio. Ono što zbilja želim dati podršku Vladi, iako u trećem paketu predviđa stimulisanje razvoja privrede, morate konačno vidjeti šta sa garantnim šemama koje Vlada mora da stoji iza toga, da turizam, privatni stanodavci, čak i građani imaju mogućnost uzimanja kredita koji će biti takav da se vraća više godina da bi oni premostili ovu godinu koja će biti, jasno je, godina krize. Ako se na tome ne radi biće to propuštena prilika.

Što se građanima mora poručiti, da vaš budžet planira pad društvenog proizvoda od 7,3%. Taj pad je na osnovu procjena, da li će on biti toliki to ćemo vidjeti u budućnosti. Ono što je evidentno je da se mora računati na podršku Evropske unije, međunarodne zajednice koja će biti tu, ali prvenstveno u ovoj situaciji moramo vidjeti da naš budžet finansira davanja za socijalu i za plate. Bilo koje zaduživanje koje će Vlada vršiti u tom pravcu mora dobiti podršku u ovom domu. Mi u ovoj situaciji to možemo kritikovati sa pozicije ili opozicije, ali zaduživanja će biti. Ovo je najrazumnije zaduživanje u ovom momentu i za to imate podršku. Ovo zaduživanje je spas za naše građane, spas od socijalnih problema koji će biti. Jer, nije samo Crna Gora ugrožena, cijeli region je ugrožen, cijela Evropa je ugrožena, svijet je ugrožen i već vidimo posljedice ove krize. Nemiri koji se dešavaju i u Sjedinjenim Američkim Državama i u Evropi nijesu samo od pokreta da crni životi vrijede nego su to vjerovatno i odgovor na neizvjesnost koju ovakva krize i gubitak radnih mjesta prouzrokuje.

Stoga, ministre, drago mi je da nijesam u Vašoj koži da donosim puno odluka koje će biti važne za budućnost Crne Gore u smislu praktičnih, ali imate punu našu podršku, ne samo mene nego i Kluba za ovakav budžet. Hvala vam.

Prelazimo na predstavnika SNP - Demosa, kolega Neđeljko Rudović je sljedeći govornik, a neka se pripremi kolega iz Socijaldemokrata i Liberalne partije Boris Mugoša.

Izvolite, poslaniče Rudoviću.

NEĐELJKO RUDOVIĆ (23.06.20 16:10:22)

Zahvaljujem.

Da bismo svi u Klubu mogli da kažemo što mislimo o ovome šta se dešava u Crnoj Gori, zamoliću vas da me na četiri minuta opomenete da ne bih iskoristio više od pet minuta.

Gospodine Radunoviću, poštovane građanke i građani Crne Gore, dame i gospodo,

Moram da kažem da mi je žao što ću danas morati da se obratim svima nama koliko nas je ođe na način na koji se obraćam, bez obzira što sam u opoziciji, a vi ste Vlada. Prosto volio bih da danas o ovome ne pričamo. Vi biste, pretpostavljam, isto tako voljeli da se ovo ne dešava. Međutim, nažalost, dešava nam se nešto što je već trajuje ... /Prekid/

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 16:11:25)

Izvolite, kolega Rudoviću.

Molim poslanike DPS-a da se, ipak, pridržavate distance. Pogledajte kako se kolege iz Demokratskog fronta pridržavaju.

NEDELJKO RUDOVIĆ (23.06.20 16:11:34)

Crna Gora se nalazi u vanrednom stanju. Vanredno stanje traje. Ono će u jednom momentu rezultirati, vjerovatno, bolnim odlukama koje će se morati donijeti, a odnose se na smanjivanje primanja naših građana, prije svega onih koji rade u državnoj upravi i onih koji su u privatnom sektoru. Čeka nas težak period. Ako je to već tako onda mi se čini, kakav god da ima legitimitet predsjednik Vlade Crne Gore i predsjednik države kao njegov šef partije, da su stvarno morali pozvati sve predstavnike opozicionih partija i svih mogućih društvenih činilaca na konsultacije i na duge razgovore i sa ciljem da se pokuša naći zajednički odgovor na ovo vanredno stanje. Umjesto toga, neko je odlučio da na brzinu raspiše vanredne parlamentarne izbore tako što će prekršiti Ustav. Ne želim o tome ovom prilikom toliko da govorim iz ugla drastičnog kršenja Ustava i zakona, ali mi se čini da je u pitanju strah. Bojim se da je u pitanju strah zato što je procjena da bi svaki drugi izbori poslije tog 30. avgusta bili mnogo nepovoljniji za one koji žele da zadrže vlast. Umjesto što se fokusirate kao Vlada i vladajuća partija kako da po svaku cijenu zadržite vlast, mislim da ste u interesu Crne Gore, a vi kažete da Crna Gora treba da bude vječna, i ja se slažem. Dakle, trebali ste da nas sve zajedno pitate kako da sačuvamo društvenu i ekonomsku supstancu, kako da izbjegnemo, bojim se, vrlo opasan talas nemaštine i kako da se izbjegne glad u Crnoj Gori.

Gospodine Radunoviću, Vaša projekcija je da će Crna Gora od turizma ove sezone zaraditi 650 miliona eura, dakle da će joj nedostajati nekih 450 miliona. Vi ste kao i svi mi slušali predstavnike turističke privrede iz Crne Gore, ali i one iz susjedne Hrvatske, vidjeli ste prognoze konsultantskih kuća s međunarodnog nivoa i svi su oni saglasni da će, na žalost, pad biti mnogo veći, vjerovatno veći od 70%. Vi mislite da će to biti samo 450 miliona u odnosu na 1,2 milijarde koliko je Crna Gora prošle godine prihodovala od turizma, prema zvaničnim Vladinim procjenama.

Prema svemu što se dešava, a opet, nažalost, svjedočimo i dalje koroni, zatvorenim granicama, nastavku otkazivanja aranžmana i procjeni da, nažalost, ni jul ni avgust neće uspjeti da nam donesu bilo šta opipljivo. Izgubićemo vrlo vjerovatno, odnosno nećemo uspjeti da u odnosu na prošlu godinu zaradimo ni deseti dio od onoga što je bilo. Dakle, nedostajace milijarda eura. Prema podacima od prošle godine, samo za april, maj i jun, ako to prenesemo na sadašnje stanje, mi smo već izgubili 300 miliona, a vi kažete da ćemo ukupno za cijelu turističku sezonu da izgubimo 450. Mislim da je i sam premijer, gospodine Radunoviću, saopštio da od turizma neće, na žalost, biti ni približno od onoga što vi očekujete u zvaničnom predlogu u ovoj Skupštini koji ste predali, odnosno u obrazloženju koje ste dali kada ste predali ovaj rebalans. Svi kažu i svi su saglasni da ćete, nažalost, morati ponovo da dođete sa rebalansom ovdje za vjerovatno dva do tri mjeseca.

Dakle, činjenice su da ćemo se u Crnoj Gori suočiti i već se suočavamo sa okolnostima koje izazivaju zabrinutost, a kod onih koji se bave turizmom već i paniku. Činjenica je, takođe, da je od marta do maja ove godine nestalo šest i po hiljada radnih mjesta, opet zvanični podaci. Činjenica je, takođe, Vladina informacija, da je skoro polovina tzv. mikro preduzeća prestalo da radi, i to je jedno od Vladinih tijela saopštilo. Činjenice su da poslodavci muku muče kako da opstanu, kako da uplate plate, kako da uplate doprinose, promet i prihodi su neuporedivo manji nego što je to bio slučaj prije ove krize. Činjenica je da nam treba mudra, vizionarska i hrabra

odluka. To u ovom predlogu ne vidim niti vidim u ukupnom ponašanju predstavnika vladajuće većine i predstavnika Vlade Crne Gore.

Činjenica je da smo dovde došli ne zbog korone samo. Korona je samo ubrzala očevidnost pogrešne i štetne ekonomske politike. Jesmo li morali da donosimo nerazumnu i, da kažem vrlo jasnu, avanturističku odluku o gradnji parčeta auto-puta za preko milijardu eura? Nijesmo. Jesmo li morali da prilikom privatizacija svih velikih državnih preduzeća da neko stavlja pare u džep, pare koje treba da pripadnu budžetu? Nijesmo. Je li neko morao baš da dozvoli Limenku i štetu budžetu u iznosu od preko deset miliona eura? Imamo 4.000 službenih vozila, dajemo stanove funkcionerima kao da smo Kalifornija.

Draga gospodo, ko ovo radi taj ne voli Crnu Goru. Nažalost, sa takvom politikom Crna Gora ne može biti vječna. Moj cilj je da bude. Želim da znate da je dogovor o izlasku iz ekonomske krize prioritet br.1. Pretpostavljam da ćete se oglušiti, ali ćemo posljedice ubrzo vidjeti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 16:19:48)

Hvala.

Vi ste potrošili Vaše vrijeme.

Dajem riječ poslaniku Mugoši koji je dugo bio ekonomski savjetnik u Vladi Crne Gore, sada je u Parlamentu i, u ime Kluba Socijademokrata i Liberalne partije, iznijeće svoje stavove.

Izvolite, gospodine Mugoša.

BORIS MUGOŠA (23.06.20 16:20:15)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovani ministre Radunoviću, uvaženi direktori direktorata Paunoviću i Darmanoviću, poštovane građanke i građani,

Ovo je jedan, to sam i na Odboru rekao, od najkompleksnijih rebalansa budžeta o kojem ćemo razgovarati. Mnogo je lako mudrovati, ima toga mudrovanja dosta, a mnogo je ozbiljnije i zrelije odgovorno promišljati. Čini mi se da ovaj ekonomski trenutak zahtijeva upravo to, a to je odgovorno promišljanje.

Često govorimo o rashodnoj strani. Mislim da je suština budžeta prihodna strana jer je teško nešto zaraditi, a mnogo je lakše to kada se zaradi rasporediti. Ova dilema je potpuno realna, da li je taj pad prihoda od turizma od 40% realna projekcija. Diskutovali smo o tome na matičnom odboru. Tada ste nam i rekli da su te projekcije potvrdili Evropska komisija i Svjetska banka i MMF. Meni djeluje prilično optimistično. Čitao sam negdje izjavu predstavnika ugostitelja, mislim da je bila Budva u pitanju, koji je rekao da nakon mjesec dana od početka rada promet im je manji 50% do 80%, ali naravno radi se o tim mjesecima. Svi mi očekujemo jul i avgust, a nadamo se i septembar i oktobar. Znamo da je i Hrvatska pravila neke procjene od 70%. Zaista će od toga zavisiti dosta i ta prihodna strana budžeta.

Ono što je najvažnije kada govorimo o ovom rebalansu su, čini mi se, dva ključna prioriteta. Jedan je da pokušamo u najvećoj mogućoj mjeri da očuvamo postojeća radna mjesta, odnosno da radimo na oporavku poprilično uzdrmane privrede. Druga stvar, veoma važna je, da nivo socijalnih davanja i penzija zadržimo na onom nivou na kojem smo ga projektovali kada smo donosili Zakon o budžetu za 2020. godinu. To je lako reći, ali hajmo da pretvorimo tu priču u cifre. Potrebno nam je 450 miliona za Fond penzijskog i invalidskog osiguranja 290 miliona nam je potrebno za Fond za zdravstveno osiguranje. Znači, to je 740 miliona eura. Skoro polovina naših izvornih prihoda. Prema tome, rekao sam to i ranije kad smo govorili negdje o drugim tačkama dnevnog reda. Hajmo da budemo realni, naš najveći izazov ili jedan od najvećih izazova će biti upravo da obezbijedimo da nam do kraja godine socijalna davanja i penzije ostanu na nivou na kojem su i sada. Podsjećam vas da oko 56.000 postoji korisnika materijalnih davanja, a preko 85.000 isplata na mjesečnom nivou. Da ne pričam koliko ima korisnika zdravstvenih usluga i vi ste ovim rebalansom povećali budžet Fonda zdravstva za negdje osam miliona zbog svega onoga što se dešavalo sa početkom epidemije i potrebom nabavke opreme kako bi obezbijedili kvalitetnu

zdravstvenu zaštitu našim sugrađanima. Sad odakle ćemo te pare da stvorimo, to je ono o čemu smo i razmijenili mišljenje jer postoje namjenski prihodi za te fondove to su doprinosi. Projektovali smo negdje manje od 47 miliona u odnosu na budžet doprinosa koji se usmjeravaju na Fond PIO i negdje 27 miliona doprinosa za zdravstvo. Mi tih 75 miliona moramo da nadoknadimo iz drugih izvora i to će, takođe, da bude dosta teško.

Ono što vidimo u naznakama kada je ovaj rebalans u pitanju, a to je treći paket mjera. To je onih 70 miliona eura gdje ćemo se potencijalno zadužiti kod Banke za razvoj Savjeta Evrope i usmjeriti ta sredstva ka komercijalnim bankama, Investiciono razvojnom fondu i 50 miliona mogućim garancijama koje ćemo izdati komercijalnim bankama da bi se oni mogli zadužiti po povoljnim uslovima kod finansijskih institucija. To je negdje 120 miliona eura. Tada smo pričali da ako država daje 120 miliona eura koliko će da daju komercijalne banke. Negdje smo dobili od vas odgovore, na tome moramo da insistiramo, ako mi dajemo toliko, toliko moraju i banke i pod istim uslovima pod kojim i mi dajemo te pare. Što je važno, da se potpiše sporazum sa svakom komercijalnom bankom, da se tačno zna koliko će se sredstava plasirati da se tačno zna grejs period, da se tačno zna ročnost kredita i da se tačno zna kamatna stopa. Negdje sam sugerisao tokom Premijerskog sata i na iskustvo Hrvatske gdje je slična takva šema, odnosno sporazum saradnja sa bankama urađena.

Dva ključna indikatora ranjiva u cijeloj ovoj priči je budžetski deficit i javni dug. Ono što je dobro što smo uspjeli da budžetski deficit sa 5,6% smanjimo, odnosno pretpostavljali smo da će ove godine već doći na ispod 1% sa tendencijom da u sljedećoj godini imamo konačno suficit. Nažalost, sva ova situacija, potreba za dodatnim troškovima, je dovela do toga da će on da bude na nivou od - 7,2%, ali da nismo radili prethodnih godina finansijsku konsolidaciju to stanje bi danas bilo drastično gore.

Druga stvar je javni dug koji nas opterećuje. On će u nominalnom iznosu biti isti, ali u procentualnom će biti preko 82,5% jer se smanjuje osnova na kojoj se računa, a to je GDP koji će po procjenama se smanjiti 6,8% isto optimistično. Podsjećam vas da je poslednja recesija, kad je Crna Gora bila u pitanju, odnosno negativni rast GDP-a bio, mislim u 2012. godini - 2,7% je bio realni rast GDP, a veća recesija 2009. godine kad je bilo - 5,7%.

Što nas je naučila ova kriza? Činjenica je da u svakoj krizi ima "pozitivnih stvari". Ona nas je naučila da moramo da digitalizujemo ekonomiju. Pokazali smo da mogu neke stvari mnogo efikasnije da se rade. Neko s pravom postavlja pitanje, zašto je sad moglo nešto u deset dana da se digitalizuje neki servis, a nije moglo u pet godina. Znači, pokazali smo da se može i da je to najmanji problem i da to čini ekonomska aktivnost mnogo efikasnijom jer se troše mnogo manje resursa, a dodata vrijednost je mnogo veća.

Druga stvar, pričamo često o restrukturiranju ekonomije. Podatak da nam je uvoz hrane 475 miliona prošle godine, da nam je za 60 miliona veći od izvoza cjelokupne robe je ozbiljan podatak. Znači, mi više uvozimo hrane za 60 miliona nego što izvozimo svih roba u Crnoj Gori. To mora da bude jedna od ključnih komponenti trećeg paketa, a to je jačanje realnog sektora, jačanje domaće proizvodnje i smanjenje uvoza, nije to lagano, teško je. Vidjeli smo da i sve više ulažemo sredstva u poljoprivredu, ali nemamo očekivane efekte što znači da moramo u strukturnom smislu neke stvari da postavimo na kvalitetniji način. Neću ovo koristiti za partijsku promociju, kao priča oko koncesija na Aerodrome vidim da mnogi pokušavaju sad da se bave tim pitanjem na nivou nekih floskula. Znam i imam za to činjenične podatke da smo praktično jedini koji smo konkretno pokazali kroz analize da treba država da upravlja, nema po rebalansu tih sredstava više u budžetu. Mislim da je to dobra pilika, da sjednemo i još jedan put ozbiljno razmislimo o konceptu daljeg razvoja toga preduzeća. Ova nam je kriza i pokazala koliko je dobro da država upravlja određenim sistemima i Aerodromima i Montenegro airlinesom jer ovaj "komfor" koji su naši građani imali zahvaljujući tim preduzećima nijesu mnogi imali u drugim zemljama. To je prevashodno zbog toga što smo mi, kao država upravljali i mogli smo taj resurs da valorizujemo na način koji odgovara našim građanima.

Što se tiče penzionera i ta je priča pokrenuta. Znam da su u toku pregovori, svjestan sam fiskalnog uticaja novog predloženog, odnosno drafta Zakona o penzijskom i invalidskom osiguranju, ali čini mi se dok se ne definišu krajnja rješenja treba ozbiljno razmisliti o dijelu minimalnih penzija jer taj porast sa 128 eura na 145 ima neki efekat fiskalni. Mislim preko milion eura do kraja godine tako da to, kao međufazu treba ozbiljno razmotriti.

Na kraju, par stvari oko zaduženja. Svi smo bili u Skupštini, odnosno imali pozitivan odnos da se treba zadužiti, a sad krećemo da kritikujemo sve to. Samo ću vam reći kako je situacija u zemljama u okruženju. Hrvatska u junu dvije milijarde eura, Hrvatska u februaru 15 milijardi kuna, Hrvatska u maju jednu i po milijardu eura. Srbija u maju dvije milijarde eura se zadužila, a Fiskalni savjet je procijenio da im treba šest i po milijardi eura za saniranje posljedica. Slovenija u aprilu 2,25 milijardi eura, u januaru jednu i po milijardu eura. Znači, zaduženje je realnost, ali je naša odgovornost kako ćemo te pare da iskoristimo, a to moramo da iskoristimo za restrukturiranje postojećih dugova i za snažnu podršku oporavku ekonomije i podsticanju njene razvojne komponente. Zahvaljujem se i izvinjavam se na prekoračenju.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 16:31:01)

Zahvaljujem poslaniku Socijaldemokrata, gospodinu Mugoši, koji je ovdje kao jedan ekonomski ekspert sa elementima politike koju baštine Socijaldemokrate.

Dajem riječ, Anki Vukićević.

Izvolite, poslanice Vukićević.

ANKA VUKIĆEVIĆ (23.06.20 16:31:19)

Poštovane građanke i građani,

Još jedno zaduženje u vaše ime, u ime vaše dece i u ime vaše unučadi. Crna Gora se približava dugu od četiri milijarde eura. Da, zadužuju se i drugi, ali za Crnu Goru koja svoj budžet temelji na turizmu i druge države koje imaju realnu proizvodnju nikako nijesu isto i nikako neće imati iste uslove prilikom vraćanja ovih kredita. Naravno, ovo zaduženje nije iznenađenje. U 2019. godini kada smo usvajali budžet usvojen je pod pretpostavkom da će penzionerima, zaposlenima u zdravstvu i školstvu obezbijediti bolje uslove za život. Da li današnje zaduženje garantuje te bolje uslove za život? Svakako, ne jer fakti sadržani u današnjem predlogu to i demantuju. Od januara do danas u zamahu je novo izborna zapošljavanje tako da sam sigurna da ovo neće biti zadnje zaduženje u ovoj godini i pitanje je dokle će se ići sa novim zaduženjima.

Ono što sam očekivala od obnove nezavisnosti je Crna Gora istinski nezavisna država, država socijalne pravde, društvo jednakih šansi, moderna evropska država. Danas imamo pokradenu, poniženu i duboko podijeljenu Crnu Goru. Pokradena jer sve ono što je vredjelo mi smo rasprodali, a ono što je ostalo ovdje mi se s tim ne pitamo. Ponižena jer danas trčimo da usvojimo ovaj predlog novog zaduženja jer MMF neće da čeka. Oni će postavljati uslove, oni će diktirati štošta, oni će i uticati na političke odluke, na život naših građana jer će uslove diktirati pod kojima će nam dati novac koji nam nedostaje.

Kolege poslanici, kako vlasti tako i opozicije, svako od nas bilo glasom, bilo potpisom, dao svoj potpis na neki dokument kojim garantuje stvaranje uslova za fer i slobodne izbore. Ovo je odluka o organizovanju Odbora za izmjenu izbornog i drugog zakonodavstva gdje smo obećali optimizaciju sveukupnog ambijenta u kome će se održati naredni izborni ciklus. Obećali smo implementaciju preporuka OEBS-a. Dalje, kolege iz URA i Demokrate, takođe taj njihov predlog sam podržala, i oni su obećali da neće izlaziti na izbore dok se ne izmjeni izborni ambijent. Prošle godine je 39 poslanika opozicije stavilo svoj potpis na Sporazum na budućnost i obećalo da neće učestvovati ni na jednim izborima, lokalnim, državnim i predsjedničkim, koji budu zakazani prije ispunjenja osnovnog zadatka Vlade građanskog jedinstva. Ako je istina, a jeste, sve ono što imamo priliku da kao kritiku vlasti čujemo iz ovih klupa, da li, onda, ima uslova da se na ovakve izbore izađe.

Građani okupljeni oko Inicijative 2020 neće odustati i insistiraće na stvaranju Vlade građanskog jedinstva jer je u ovom momentu jedino što je interes svih građana Crne Gore. Takođe, iniciraju da kolege iz opozicije poštuju sporazum, drže do riječi i da su neophodni prvo uslovi pa izbori. Sve suprotno. Izlazak na izbore iz karantina, kroz epidemiju, kroz novo zaduženje, izbore zakazane neustavno, to je put do novog starog pobjednika i istog najjačeg u opoziciji. Da li imamo pravo da to radimo građanima Crne Gore? Da li iko od nas ima pravo da na takav način

odlučuje o životu građana? Još jednom vas molim da razmislite, cilj je zajedničko djelovanje, zajednička inicijativa i stvaranje uslova svakoj inicijativi bilo koje opozicione partije, bilo koje građanske inicijative sam se odazvala, pa mi to daje za pravo da ovako i govorim. Zahvaljujem se građanima koji su pokrenuli ovu inicijativu, i dobićete poziv na sastanak. Nadam se da je glas građana Crne Gore kao za mene tako i za sve vas zapovijest.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 16:36:50)

Sada je Ervin Ibrahimović na redu. On je bio tu, vjerovatno je sada izašao na kratko. Da li da ga sačekamo, šta predlažete? Sugestija iz poslaničkih klupa jeste da sačekamo zbog organizacije. Hvala vam.

Riječ ima Ervin Ibrahimović. Izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (23.06.20 16:38:00)

Poštovani potpredsjedniče sa saradnikom, uvaženi ministre sa saradnicima, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo,

Pred nama je vrlo važna tačka dnevnog reda. Radi se o budžetu koji je osnovni instrument realizacije ekonomske politike jedne države, odnosno to je jedan mehanizam kojim država odgovara na sve potencijalne izazove ili ekonomsku specifičnost, sve u cilju kako bi zaštitili standard građana, a samim tim i njihovu socijalnu sigurnost, što ćemo se saglasiti da u ovom vremenu izazova posebno treba biti osjetljiv.

Kao što je i uvaženi ministar rekao, Crna Gora je imala u proteklom periodu vrlo jasan i pozitivan put ka fiskalnoj konsolidaciji sve do pojave pandemije korona virusa. Naravno, Crna Gora kao i cijela svjetska ekonomija nije ostala imuna na te pojave tako da sigurno građani očekuju jedan odgovoran odnos države i odnos u tom pravcu da te nacionalne mjere probaju da uspore pad ekonomije, odnosno da što brže se krene u pravcu pokretanja ekonomije, zaštite preduzuća i građana, što sigurno neće biti lako. Svjesni smo zbog svjetske pandemije ne samo regiona nego cijele svjetske ekonomije biće otežani uslovi poslovanja svih država tako i naše države, što znači da će se smanjiti priliv, odnosno da će prihodi biti manji zbog smanjenja priliva, što kao faktor mjerila doći će do negativnog trenda odnosa priliva i brutodruštvenog proizvoda.

Ono što treba svima ovdje da je jasno, da država sigurno razmišlja u onom pravcu kako da zaštiti svoju ekonomiju. Zaštitimo je tako što ćemo omogućiti finansiranje i budžet za 2020. godinu, što je svakako veliki izazov, kao što smo čuli i od ministra, zbog nedostatka novca. Zato, ispred Bošnjačke stranke ćemo pozdraviti pregovore Vlade sa stranim i domaćim kreditorima. Doživljavam to u pravcu zaštite socijalne ekonomije. Predsjedavajući, molim vas.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 16:40:29)

Poslaniče Đukanoviću, zamolio bih Vas da obezbijedite red u Vašim redovima. Takođe, zamolio bih vas da držite distancu u skladu sa preporukama NKT-a. Hvala.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (23.06.20 16:40:50)

Naravno, na sve ove odgovore neće biti lako donijeti strateške i kvalitetne odluke. Pandemija ima svoj danak. Znači, utiče na to da država mora izdvajati neplanirana sredstva, utiče na deficit i sve druge tokove. S druge strane, treba da smo svjesni da su počele ekonomije u okruženju da se otvaraju, što je vrlo ohrabrujuće. Takođe, treba da kažemo da je vrlo značajno ako budemo ovu pandemiju držali u okvirima neke dozvoljene granice, možemo razmišljati o pozitivnim efektima u ekonomiji u narednom periodu. Neću ponavljati ono što je rekao uvaženi ministar koliko je osjetljiva naša ekonomija na turizam. Ono što treba reći da ćemo vrlo brzo znati,

u septembru ćemo znati sve one posljedice koje je izvela pandemija korona virusa. Vjerujem da uz odgovorne, kvalitetne mjere, uz odgovornu fiskalnu monetarnu, pa je kolega Mugoša rekao i jednu agrarnu politiku i jedan drugačiji odnos prema našoj proizvodnji, možemo usmjeriti našu ekonomiju u onom pravcu da u naredne godinu, dvije izađemo na jedan pozitivni bilans naše ekonomije.

Ono što posebno ovdje treba istaći, čuli smo i na institutu Premijerskog sata, kada sam pitao uvaženog premijera da li će se zaustaviti kapitalni projekti. Raduje me odgovor premijera i ono što sam gledao iz ovog rebalansa budžeta, da će se nastaviti kapitalni projekti, što je važno da se nastave ti kapitalni projekti na sjeveru jer bez tih kapitalnih projekata, saglasićemo se, nema ni razvoja naše privrede.

Kada pričamo uopšte o ekonomiji o rebalansu, kao nužnoj pojavi naravno da ne možemo reći da iko može sada sa tačnošću da odgovori da li će se planirani rebalans, odnosno prihodi i rashodi ostvariti. Ova svjetska, da kažem, ekonomska nepoznanica ne utiče samo kod nas nego na cijelu globalnu ekonomiju. Predstavnici Bošnjačke stranke su se vodili time da odgovorni i razumni parametri koje je ponudilo Ministarstvo finansija daju nam za pravo da vjerujemo da će se planirani rebalans budžeta ostvariti u dovoljnoj mjeri. Naravno, to će nas i opredijeliti da podržimo ovaj rebalans budžeta.

Vrlo je važno pomenuti i ova dva paketa mjera Vlade. Pomenuću i ovaj treći paket, ali je vrlo važno da hitno se taj treći paket usvoji. Na to nas obavezuje ne samo trenutna situacija nego imali smo prilike da pročitamo Izvještaj Svjetske banke koja prognozira da u zemljama Zapadnog Balkana oko 400.000 stanovnika će citiram - skliznuti u siromaštvo. Znači, još jednom pozivam sve da što hitnije ovaj treći paket mjera kako bi pomogli privredi samim tim sačuvali radna mjesta privredu i stvorili neke uslove za razvoj naše ekonomije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 16:44:28)

Zahvaljujem poslaniku Bošnjačke stranke, Ervinu Ibrahimoviću.

Želim da vas obavijestim da ispred pozicije imamo 19 govornika, kod opozicije imamo 14.

Sada dajem riječ Ani Nikolić, a nek se pripemi Branka Bošnjak.

Uvaženi ministri, uvaženi poslanici, ja sam prirodno pitao i shvatio sam da će to naknadno da urade.

Upozoravam poslanika Đukanovića.

Dajem riječ, ministru Radunoviću.

DARKO RADUNOVIĆ (23.06.20 16:45:25)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Poštovani poslanici,

Vrlo ću kratko napraviti komentar na ovo što smo dosad čuli i o čemu smo dosad govorili.

Ovaj rebalans i razlozi zbog kojih se ovaj rebalans morao predložiti Parlamentu jeste stvaranje pretpostavki, pravnih, za dodatno zaduživanje, ali ne radimo nešto što ne rade druge države iz regiona i uopšte bilo koja država iz regiona zato što ova pandemija jeste napravila jake posljedice kad je u pitanju ekonomija. Neko je rekao da ne želi i žao mu je što se ovo dešava i siguran je da ne volimo što se ovo dešava. To je tačno, niko ne voli ovo što se desilo jer ova pandemija će, ja se stvarno plašim, ostaviti posljedice, ali isto tako s druge strane sam siguran da možemo napraviti i dobar rezultat ako se dobro organizujemo.

Duboko vjerujem da ono što smo uspjeli u borbi protiv na zdravstvenom planu uz dobru organizaciju i blagovremeno donošenje odluka uz dobru povezanost i dobru razmjenu informacija da slično možemo da uradimo i sa ekonomijom. Siguran sam da su prve i druge mjere dale dobar rezultat i da su bile u pravom trenutku, a ove treće ćemo se potruditi da zajedno sa bankarskim sektorom uredimo na pravi način, sa dobrim sporazumom, sa preglednim mjerama. Računam da će to dati rezultat i čak da ćemo uspjeti da ovo famozno restruktuiranje privrede, koje jeste potrebno Crnoj Gori, ali da se razumijemo, moje je mišljenje, da kad je u pitanju turizam da je on stvorio pretpostavke da možemo da unaprijedimo proizvodnju, prerađivačke kapacitete, posebno u

oblasti hrane jer mi kroz turizam imamo izvoz. Mi bi se namučili da stvorimo proizvodnju koju možemo u pravom smislu izvoziti. Kroz turizam i proizvodnju hrane i sve ostalo da realizujemo i na taj način da smanjimo deficit, a koji imamo i koji je prisutan. Još bih jednu stvar rekao jer doista mislim da ste me doživjeli da sam realan i da ne pretjerujem, ali mi smo imali dobar rezultat u prethodne tri godine. Mi smo imali dobre rezultate jer smo uspjeli, samo da budem potpuno precizan, jer smo uspjeli da poštujemo jedno fiskalno pravilo kojeg smo cijelo vrijeme se pridržavali, da primarni prihodi pokrivaju, odnosno primarni rashodi budu pokriveni primarnim prihodima.

Drugo, mi smo uspjeli da preko milijardu za ove tri godine uložimo u kapitalni budžet. Mi smo uspjeli da vratimo Elektroprivredu u vlasništvo države. Mi smo uspjeli da smanjimo opterećenje rada nekako je to prošlo potpuno nezapaženo. Takođe, smo povećali minimalnu cijenu i minimalnu platu za 15% i cijelo to vrijeme imali smo neki rast koji ja prihvatam. Nažalost, nije se odrazio na standard građana, ali smo imali stabilnost. Imali smo stabilnost koju su prepoznali inofinansijeri i inoinvestitori i mi smo uspjeli da izađemo i sa lakoćom da budemo podržani od njih. Ne bi nas oni podržali, vjerujte mi, da nijesmo mi odavali jednu stabilnost i na dobar način pristupali i obezbjeđivali ta sredstva.

Nadam se da ćemo mi uspjeti i dalje da se nametnemo. Ovo sada što radimo stvaramo pretpostavke. Mi bi sa ovim što sad završavamo trebalo da obezbijedimo sasvim stabilna sredstva do kraja godine i očekujem čak jednu izvjesnu dozu neke budžetske rezerve. Mi smo prošlu godinu završili, kao što znate, sa budžetskom rezervom, ali značajnom. Ove godine neće biti toliko značajna, ali ako bi bila, kao što je projektovano po rebalansu bila bi preko 100 miliona, a to bi bila stvarno jedna dobra sigurnost za sljedeću godinu.

Vraćam se samo na još jedan detalj koji jeste sporan, za koji ne mogu da tvrdim ni ja da smo u pravu. Pad turizma od 40% izgleda u ovom trenutku suviše optimističan, ali vjerujte mi da su ovo projekcije koje smo radili zajedno sa najeminentnijim ljudima i iz Svjetske banke i iz MMF-a. Oni su planirali kod Hrvatske značajno veći pad nego kod nas. Nijesam stručnjak za turizam, ali sam se uvjerio iz njihovih projekcija da oni smatraju da mi možemo, vjerovatno zbog manje površine i iz nekih njihovih projekcija, bolje da prođemo nego što su oni projektorvali kad je u pitanju turizam u Hrvatskoj. S druge strane nama je ova projekcija odgovarala zbog toga što nam pomaže da dokažemo da nam je održiv javni dug. Tako da sam se, pravo da vam kažem, ja radovao što su za njih te projekcije tako prihvatljive i iz tog razloga, s tim što ćemo živi smo ljudi, do najesen sve ovo ponovo, vjerovatno pratiti i doći do zaključaka i vidjeti da dokle smo stigli.

Otprilike to je nešto što sam htio da saopštim u ovom prvom javljanju i hvala vam na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 16:51:36)

Hvala, ministre.

Shvatio sam ovo, kao Vaše obraćanje na zahtjev opozicije. Imao sam namjeru da to tretiram, kao dopunsko pitanje, što bi bilo prirodno. Ministar, se nije javio, opozicija je zahtijevala, ali pošto vidim da su očekivanje opozicije da odgovori onda je zbog korektnosti zbilja želim da im dam riječ. Prije toga da damo riječ Rašku Konjeviću koji u ime Kluba treba da govori i nakon toga komentare na izlaganje ministra prema ovako, da kažem, kreativnom tumačenju.

Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (23.06.20 16:52:22)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Zahvaljujem na razumijevanju.

Ministre, mi smo razgovarali na Odboru, sada ću negdje radi građana i kolega poslanika, pošto vrlo često budžet je pun negdje brojki i običan građanin ga možda malo teže razumije. Poslužiću se citatom prof. Ekonomskog fakulteta u Beogradu Miodraga Zeca koji kaže "U budžetu se kroz strukturu prihoda i rashoda vidi sistem vrijednosti u jednom društvu". Kad bismo analizirali ovaj naš budžet kroz ovu sintagmu o kojoj govori prof. Zec, bojim se da bismo došli do stvari koje

nam generalno kao društvo nijesu baš najmilije. Obično kraj negdje mandata Vlade uvijek služi da se napravi jedna restospektiva u smislu nekih ekonomskih pokazatelja kako je Vlada radila u protekle četiri godine i kad napravite tu retospektivu strašno je važno negdje radi uspjeha ili neuspjeha te Vlade da napravite neko regionalno poređenje.

Evo ja ću vam reći recimo da je hrvatski premijer slavodobitno u kampanji saopštio da je hrvatska Vlada u njegovom mandatu u dva parametra dakle, minimalne zarade povećala je za 106 eura, ona danas u Hrvatskoj iznosi 530 eura, a da je u mandatu hrvatske Vlade koja se negdje poklapa sa mandatom naše Vlade prosječna zarada porasla 160 eura i da je sada negdje približno 900 eura. Ponukalo me to što ste rekli nama je minimalna zarada u mandatu ove Vlade na jedvite jade ako mogu tako da kažem uz ogroman konstruktivni pritisak i ovoga Parlamenta porasla nekih 26-27 eura, a prosječna plata za ove tri i po, odnosno četiri godine porasla nam je slovom i brojem devet eura. Kada bismo to pretvorili u realnu jednu i drugu zaradu dakle, kad bismo ukalkulisali inflaciju dobili smo negativan broj. Negativan broj u smislu da naš građanin sa platom od 520 eura danas ima manju kupovnu moć nego što je sa tom platom od 509 eura imao kupovnu moć 2016. godine.

Dakle, to negdje pokazuje da ono što je Vlada tretirala kao svoju, po mom sudu, kao ključni uspjeh, znate koliko je to ponekad za moj ukus i ne naravno sa vaše strane nego na političkoj sceni ukupno govoreno o ekonomskom tigru, o najbržoj rastućoj ekonomiji na Balkanu, odnosno u regionu, među najbrže rastućim u Evropi itd. i to vam je kao balon kad ga preduvate od sapunice, iglom ga taknete i on se rasprši. Nama je, ne samo nama do duše, ali nam je ozbiljno raspršio tu vrstu balona, raspršila nam je ova kriza koja je negdje tu. Suština onoga što bi trebalo da bude svaka ekonomska politika svake uspješne i odgovorne Vlade bila bi pretočena u kvalitet života, kvalitet života svakog našeg građanina. Zato se mi bavimo ovim poslom, vi u Vladi, mi u Parlamentu. Mi ovdje radimo javan posao da bi našim građanima bilo bolje. Barem o tome pričamo i jedni i drugi i treći i četvrti. Pogledajte kako to izgleda u brojevima koji teško da mogu da slažu da upotrijebim tu grubu riječ.

Ovo su zvanični podaci Poreske uprave. U Crnoj Gori od 157.000 zaposlenih za koje se plaćaju porezi i doprinosi njih 90.000 dakle, gotovo dvije trećine prima zaradu do 400 eura. Ja da pređem granicu neku koja bi mogla da liči na neke segmente populizma, pa da mi s pravom prigovorite, mogao bih da pitam ministre kako ministri u Vladi misle da građani u Crnoj Gori mogu da žive od 400 eura kad dvije trećine zaposlenih živi sa 400 eura. Dakle, to su stvari koje ozbiljno rekao bih negdje traže svaku vrstu ekonomskog, ako mogu da kažem, provjetravanja. Dakle, gdje god zagrebete po nekom od tih segmenata, vidite neki sistemski problem. Radilo se nešto u dijelu naplate poreza, smanjivanja duga itd. ali tamo gdje god ima neku vrstu političke zaleđine tu se stalo. Stalo se, postao sam vjerujte mi više, izvinjavam se građanima, dosadan i sebi, mogu misliti i njima, ali to je znate metonimija političke zaštite što nikako ne bi trebalo da se dešava. Nama su najveći poreski dužnici, svi znamo ovdje Crna Gora je mala, tajkuni koji su se obogatili 90-ih na raznoraznim tranzitnim varijantama. Ajde što su to tada radili nekako da čovjek i zaboravi kroz protok vremena bila su takva vremena kakva su bila, ali da mi njih ne možemo da uvedemo u redovnost plaćanja poreza i da su nam oni najveći dužnici od po 20 miliona eura, mislim da je mnogo, jer se pokazuje da su oni privilegovani, a da 95% malih i srednjih preduzeća, odnosno 95% kompanija, kod nas su mala i srednja preduzeća koja zapostavljaju gro ljudi u Crnoj Gori trebaju da budu neprivegovani, zašto. Samo zato što plaćaju poreze i plaćaju druge stvari ili većinja njih to radi. Dakle, "kažnjavate" one koji su ispravni, one koji su neispravni njih ova država nagrađuje, jer im taj poreski dug toleriše, on se nagomila do određene mjere, imovina se očisti i onda što bi narod rekao kud koji mili moji nikome ništa. Dakle, to su stvari koje se definitivno moraju u tom segmentu mijenjati.

Četiri godine mi uvaženi ministre finansija pričamo, i to je u Vašem resoru, molio bih za odgovor, pričamo o jednoj elementarnoj nepravdi koja postoji u sistemu PDV-a. Podnosili smo tužbe u Ustavnom sudu, džaba ukazivali ovdje, bilo je iz Vlade govora tad kao jedna incidentna situacija podrške tome, nije se na kraju ništa desilo. Danas sam o tome govorio, sada ću ponoviti, jer je trenutak. Porazno je da se sistem PDV-a u jednom od svojih segmenata prilagođava imenima i prezimenima. Vi ćete meni reći, nijeste vi učestvovali u tome, ali možete hipotetički reći nije stvar u imenima i prezimenima nego činjenici da ljudi imaju hotele visoke kategorije. Nikakve logike nema da neko ko ima hotel visoke kategorije plaća PDV, odnosno naplaćuje PDV po stopi

od 7%, a da svi oni budvanski, tivatski, hercegnovski, barski i ulcinjski ugostitelji naplaćuju PDV 21 i samim tim su nekonkurentni. Nema logike da restoran u hotelu naplaćuje za hranu PDV 7, a restoran pored hotela isto kategorisan naplaćuje 21%. Te stvari moraju da se eliminišu ili što bi rekao predsjednik Vlade u trenutku dobrog političkog iskaza nije pošteno da kafa u Šavniku se naplaćuje po 21, a kafa u Splendidu, ne znam što mu je Splendid pao na pamet vjerovatno se sjetio u trenutku, naplaćuje po stopi od 7%. To je bilo prije godinu i po dana, najave zakona, a tog zakona nema. Mi ga predlažemo ovdje, DPS ga odbija.

Dakle, ne vidim, takođe sam vam to rekao ministre na Odboru. Znaete, strašno iritira, strašno djeluje sa aspekta vlasti, ne personalno, strašno djeluje bahato kada Vlada toleriše da izvršni direktori javnih preduzeća imaju hiljade eura plate u kompanijama koje su ili gubitaši ili poreski dužnici, a imate ovakvu strukturu gdje 90.000 ljudi živi za platu do 400 eura. To djeluje mnogo iritantno i djeluje mnogo bahato. Ne samo što tako djeluje nego što je to još jedan primjer kako se zakon krši. Takođe, sa druge strane djeluje na gubitku ozbiljnosti Vlade. Ako Vlada dvije godine ili godinu i po kroz usta svog resornog ministra, ministra rada i socijalnog staranja svako malo šalje šarene laže zaposlenima i penzionerima oko Zakona o PIO i vi to kažete pošteno prije pet-šest dana u Parlamentu mi ne možemo ove godine taj zakon da usvojimo. To je pošten pristup, ali ne mogu drugi ministri u toj Vladi godinu i po dana da se igraju sa sudbinama ljudi koji treba da odlaze u penziju i koji su već penzioneri. Ta vrsta političke obmane mislim da nije dobra. Ono što sam ja uporno govorio u prethodnom periodu možemo različito posmatrati pojedine ekonomske kategorije sa njima se slagati ili neslagati. Mi se nijesmo slagali, stalno sam pitao zašto ovaj rast bruto društvenog proizvoda koji priznajem bio je visok i nije imao svoju refleksiju na rast životnog standarda. Bio je problem u strukturi tog rasta, onome što je indukovalo taj rast. Danas se to vidi. Danas se to vidi onoga trenutka kad je privatna potrošnja skresana, jer se slabije daju krediti, ljudi imaju određenu vrstu problema da troše novac sa jedne strane. Kad se malo zaustavi bilo koji investicioni ciklus u smislu ove krize vi vidite u principu da je to dosta bilo onako naduvano.

Ne može se ovo što je danas najava i sa tim završavam dakle, nemoguće je promijeniti strukturu privrede u kratkom roku. Zato treba mnogo ozbiljnosti, mnogo strategije, mnogo društvenog konsenzusa, mnogo vizije i tako dalje i tome slično. Ali dajte da uradimo barem ono što možemo, dajte da eliminišemo neke stvari koje su iritantne, koje su bahate, koje su neodgovorne da zatvorimo neke rupe gdje previše curi. Vi ste govorili o smanjenju doprinosa na poslodavce. Moglo je to možda da se pošalje poruka što smo mi predlagali, dajte neku mapu puta za naredne četiri godine, pa da kažemo poslodavcima prve godine toliko, druge toliko, treće toliko, ako vi budete saradivali sa Vladom, sa državom, ako budemo širili poresku bazu da više se uvede reda. Nama je i dalje nakon 20 ili 30 godina nebitno je 5,10 nama je siva ekonomija 25 do 30%. Nije baš ovo toliko velika država da mi ne možemo da se izborimo sa time. Pazite ministre podatak, prema Monstat-u u Crnoj Gori radi između 190 i 200.000 ljudi. Jedan oblik podatka kroz anketno istraživanje manje mi je to sada važno.

Prema podacima Poreske uprave zadnjem podatku koje ja imam na 31.12. radi oko 160.000 ljudi. Dakle, nema, prostom logikom mi imamo 30-ak do 40.000 ljudi u sivoj ekonomiji. Samo prostom računicom ćete doći između 50 i 100 miliona ovako sad napamet u sekundi računam, mogu da pogriješim dakle, poreza i doprinosa koje država ne ubere. Znaete li što je ministre od toga još tragičnije? Tragičnije je da nama dva državna organa koji bi trebalo, između ostalog, da učestvuju i u borbi protiv sive ekonomije oni se nadgornjavaju čiji podatak je tačan, a nije bitno čiji je tačan, bitno je da vi dođete do podatka da biste tu sivu ekonomiju suzbijali. To pokazuje koliko mi imamo određenu vrstu sistemskog problema dakle, da negdje ne umijemo ili nećemo da razlučimo neke stvari koje su nam važne. Čeka nas duboka kriza. Vi ste ovdje ovaj reabalans radili na prihodima od 60% od turizma. Nadam se da ste vi u pravu. Volio bih u stvari da ste vi u pravu. Mislim ministre da znate kao i ja da je to dosta neodrživo i da je ovo jedan predizborni rebalans, da narodu lakše padne kriza, a kad se završe izbori da će onda da mu padne lakše i novi rebalans. Mislim da smo trebali da uradimo ono što je rekao predsjednik susjedne države koji je bio u posjesti. Budimo otvoreni recimo ljudima, zato se bavimo javnim poslom. Neće prihodi od turizma, volio bih da ja duboko pogriješim za razliku od vas neće bojim se dostići ni 30% od prošle godine. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 17:06:28)

Hvala.

Kao što sam rekao sada ćemo dati riječ poslanicima koji su zainteresovani za komentar izlaganja ministra Radunovića. Imamo poslanika Rudovića i poslanika Đukanovića. Kojim redom želite?

Poslanik Đukanović.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (23.06.20 17:06:54)

Pa, vrlo kratko, jer sam u diskusiji saopštio glavne stavove, ali ministre Vi ste napravili nekoliko veoma krupne greške. Vi promovirate evropske vrijednosti, a ovdje saopštite javno mi bi se namučili oko izvoza hrane srećom turizam je naša najbolja izvozna grana. Znači, to ministre da naša hrana ne valja pa trudimo se da je prodamo turistima. Opasna izjava. Znam da možda niste tako mislili, ali to ste saopštili da bi se namučili da izvezete tu hranu, no srećom imamo turizam pa možemo da je prodamo. Molim Vas pazite šta govorite. Saopštili ste da u prethodne tri godine vodila se dobra ekonomska politika. Sad precizno saopštavam. Deficit tekućeg računa je u konstantnom povećanju. Tu imamo i uvoz i izvoz i usluge i sve. Kako to da se vodi dobra ekonomska politika, a nama se deficit tekućeg računa konstatno povećava. Priča o rastu BDP-a, a ministre ozbiljni smo ljudi. To je zbog enormnog zaduženja i rast BDP-a je manji u odnosu koliko se zadužujemo.

Ismijavili ste prije nekoliko godine da MMF ne treba nam ništa, on ne može da nam pomogne, danas na vrat na nos mora da se usvoji ovaj rebalans budžeta kako bi mogli da otpočnete razgovore sa MMF-om. Neozbiljna je država, složićete se sa mnom, koja nema devizne rezerve, koja nema robne rezerve i koja nema rezerve zlata, a ovdje sad pričamo da trebamo da jačamo realni sektor, da mijenjamo strukturu ekonomije, pa ko je razrovio tu ekonomiju bez vaša Vlada. Ova partija vlada 30 godina. Uništili ste Aluminijski kombinat, Radoje Dakić, Titeks, Željezaru, Duvanski kombinat, Jugooceaniju, Prekookeansku plovidbu i trebao bi mi čitavi dan da nabrajam šta ste sve uništili. Ministre, moramo da se složite. Jedan od glavnih problema u Crnoj Gori je korupcija i ne može ponavljam ponovo, onaj ko je bio izvor korupcije ko je kreirao ovu korupciju i gdje imamo saopštavanje međunarodne zajednice da u Crnoj Gori postoji endemska korupcija, ne može taj da se bori protiv korupcije. Suština je da dođe do promjene vlasti, da ljudi koje se nalaze u Vladi znaju da će sutra neko da dođe da kontroliše to. Sjećate li se džemperasa, a danas nose roleks satove, a plata jednaka kao većini poslanika Demokratskog fronta. Kako to, kako od jednom postaje njihova djeca tako bogata. Nijesu pametnija, nijesu bolji đaci od naše djece, ali mogu da imaju lokale, već razmišljaju, putuju, svu zemaljsku kuglu su obišli. Pa korupcija ministre je problem u spregi sa kriminalom i tu formulu jedino ruši promjena vlasti. To je dobro i za vas, dobro je i za građane Crne Gore, dobro je za sve.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 17:10:45)

Poslanik Rudović, nek se pripremi i poslanik Milić.

NEĐELJKO RUDOVIĆ (23.06.20 17:11:15)

"Stekli su se uslovi da imamo dobre rezultate, ako se dobro organizujemo" - citiram Vas gospodine Radunoviću.

Vremena da se organizujemo smo imali najmanje 14 godina, od 2006. godine, ajde da je uzmemo za neku tačku, prelomnu, do 2020. godine je prošlo 14 godina, pa se nijesmo organizovali. Gospodine Radunoviću, želim da Vas podsjetim i sve nas ovdje. Ovo što govorimo danas imali ste prilike da slušate i 2006, 2007 i 2008. godine sve do 2020. godine. Priča o auto-

putu sjećate li se kad je počela? Počela je prije 2006. godine. Pa smo imali jedan neuspješan pokušaj početka gradnje auto-puta, pa smo imali drugi, pa je sad počeo treći. Pa su ljudi relevantni, znaveni koji imaju iza sebe rezultate u privredi u realnom sektoru i sektoru koji znaju kako se posluje, kako se stvara nova vrijednost, kako se generišu radna mjesta, kako se smanjuje spoljno trgovinski deficit, kako može dobro da se živi su sve vrijeme govorili nemojte molim vas ovo da radite, auto-put će nam biti kamen o vratu. Znači, mogli smo da se organizujemo ali neko nije htio. Mi ovdje pričamo o novcu građana Crne Gore koji je mogao da bude iskorišćen za podršku privrednicima, poštenim, marljivim, hrabrim ljudima koji žele sa svojih deset prstiju da stvaraju i ne žele da zaviste ni od koga, koji u ostalom plaćaju sve ovo i Vladu, i Skupštinu, i Centralnu banku, i Poresku upravu, i Zavod za statistiku i sve moguće institucije u Crnoj Gori. Te ljude umjesto da ih podržimo, umjesto da im olakšamo poslovanje, umjesto da im omogućimo neselektivan pristup novcu iz Investiciono razvojnog fonda mi te ljude, odnosno vaša Vlada, politika koju predstavljate, gospodine Radunoviću, u suštini ih reketira.

Dalje, svaki čelnik državnog organa po izboru, po imenovanju, znate li šta uradi, donese odluku o kupovini novog službenog vozila koji po pravilu ne košta manje od 30 hiljada eura, a vrlo često i preko 50 hiljada eura. Onaj džip Službe za zaštitu i spašavanje iz Podgorice kupljen prije nekih sedam - osam godina taj džip je slika odnosa ove vlasti i ove Vlade prema crnogorskoj realnosti i prema postojanju, odnosno nepostojanju osjećaja za ljude, za građane, za narod. Dok istovremeno vatrogasci nemaju elementarne uslove za rad u smislu opreme, zaštitnih odijela, vozila i tako dalje. To je način na koji se ova vlast ponašala i zbog toga sam rekao nije korona samo razlog zašto dolazimo u situaciju ekonomsko - socijalnog potencijalnog sloma. Ne, politika koja je vođena u ovoj zemlji od strane iste vlasti, iste vladajuće grupacije, najmanje posljednjih 14 godina i prije toga je stvari uzrok situacije u kojoj se Crna Gora nalazi..

PREDSJEDAVALAĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 17:15:40)

Poslanik Milić.

SRĐAN MILIĆ (23.06.20 17:15:41)

Govorio sam u onom dijelu koji se tiče izdvojenog mišljenja, nijesam govorio, uvodno je kolega Rudović, ali se ministar osvrnuo na neke od tih teza i gospodine ministre, mnogi ovo ovdje doživljavaju kao arenu. Ali i Vi morate priznati da preko puta Vas sjede ljudi koji ovo što govore ne govore zbog ostvarivanja političkih poena. Ova država je u problemu, građani Crne Gore su u problemu i ubijeđen sam da postoji pamet u Crnoj Gori koja može obezbijediti da posljedice tih problema budu što blaže, da budu što manje.

Gospodin Rudović vam je rekao u prvom javljanju, mislim da je trebalo i nije ni kasno da se sjedne i da se razgovara o tome šta raditi u Crnoj Gori i kako raditi. Možda ćete vi iz vlasti izgubiti sat vremena ili dva sata vašega vremena. Možda će zbilja biti da mi ne znamo, možda će zaista biti da ti profesori sa Ekonomskog fakulteta ne mogu pomoći ili neko drugi, ali ništa ovoj državi ne može zamijeniti ono što nam treba, a to je homogenizacija da se rješavaju problemi. Za mene je jasno da je srž ovog problema način kako se vodila politika. Ako želite vama da priznam, da priznajem da ste vodili bolje tri godine nego što su vodili vaši prethodnici, ali nedovoljno ministre. Vi ste imali unutrašnje barijere gdje god ste se okrenuli da nešto počnete da rješavate.

Zavrašavam sa ovim, dvije, tri teze, ne može nama zaduživanje riješiti problem, ako to zaduživanje ne bude usmjereno onamo gdje ćemo nadomjestiti naše nedostatke. Mi ministre i uporno Vas pitam, mi imamo i gospodine Gvozdenoviću, možemo se šaliti, možemo da dobacimo jedan drugome, ali znam i da Vi razmišljate na način kako da se rješava ovo. Mi danas imamo ovdje Predlog zakona gdje se predviđa da će 539 miliona evra biti otplata, gospodine Gvozdenoviću, glavnice rezidentima i nerezidentima, mi kao država, 540 miliona evra. Ja sam vas pitao na odboru vjerujem da ste razgovarali sa našim kreditorima, ali meni ne treba zbog javnosti, ali hoću zbog one moje djece, da znam ko je u 2020. godini kada se čitav svijet trese od krize na jednostavan način samo rekao - ne, vi ćete meni 2020. godine da vratite 540 miliona evra. Drugi, a

to je zvaničan izvještaj Poreske uprave, visina poreskog duga na današnji dan. Hoću da znam i briga me za tu polovinu, uzmite i čitavu platu, nema problema, ali hoću da znam koga bre ja finansiram, koje korona profiter. Ovdje imamo da na 31.12.2019. godine poreski dug bio 378 ili poresko potraživanje je bilo 378 miliona evra. Sa jedne strane nam uzimaju 540 miliona evra za kredite, samo glavicu što nam uzimaju, rezidenti i nerezidenti. Sa druge strane, ovi nam ne daju, ovi nam ne plaćaju ovih 380 miliona evra. To kad saberete ove dvije cifre, to je milijarda skoro. Sada vi morate i mi moramo da vodimo računa šta ćemo progovoriti ovdje da oni koji nas slušaju tamo ne izazovemo bilo kakvu vrstu panike. Ne gospodo, 90% građana Crne Gore je naviklo na krizu i to je naš najveći problem. Treba nam ministre, poslušajte me, briga me za mene lično, treba nam fiskalni savjet, neka sjednu tamo, neka se razmišlja o načinu kako će vršiti reforma poreza i svega ovoga ostalog. Treba nam razgovor o načinu bez kamera, bez bilo čega drugoga. Izaći ćemo i reći ćemo nema rješenja i kad se kaže razgovora se, a nema rješenja i to je nekakav odgovor. Hvala vam i izvinite još jedanput zbog velikog prekoračenja.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 17:20:51)

Još imamo dva diskutanta, Borisa Mugošu i Predraga Sekulića.

BORIS MUGOŠA (23.06.20 17:21:00)

Predsjedniče, ja ću se samo osvrnuti na onaj dio uvaženog ministra gdje se govorilo o restrukturiranju ekonomije. Zaista tema koja zaokupljuje pažnju i mnogih ljudi koji se bave ekonomijom i negdje tu, čini mi se, stvara se jedna pogrešna slika da restrukturiranje ekonomije znači da sad trebamo da smanjujemo kvalitet razvoja turizma, ne, nego prosto mi smo u turizmu veliki dio resursa već iskoristili. Naravno, postoji dio posebno na sjeveru i trebamo turizam da imamo na održivom nivou i to je dobro, ali imamo resurse koje možemo mnogo bolje da iskoristimo. To je restrukturiranje ekonomije. Znači restrukturiranje podrazumijeva da razvijamo poljoprivredu, drvoprerađu, ribarstvo, da ne pominjem cementaru više oko te cementare smo toliko toga pričali. Ima podatak koliko mi cementa uvozimo da su to desetine i desetine miliona eura, pa da ne pričamo o tekstilnoj potencijalnoj industriji. Znači, poenta je zaista da razvijamo realni sektor. Zašto? Jer su to stabilnija radna mjesta. Ako imate dobro tržište, to vam je stabilno radno mjesto kada je u pitanju ekonomija. Onaj podatak kad govorimo o tom fenomenu promjene potencijalne strukture je važan podatak da ne primjer prema poslednjim podacima Monstat-a udio poljoprivrede i prerađivačke proizvodnje kad se saberu je manji od udjela trgovine u GDP-u. Znači, poljoprivreda plus prerađivačka je manji procenat od udjela u trgovini. Nama je negdje, čini mi se, preko 70% GDP-a su usluge. Naravno, i ta priča da možemo sve da proizvedemo, ne možemo. Kad se malo analizira priča oko poljoprivrednih proizvoda postoje zaista oni koje mi ne možemo da proizvodimo. Ne treba da sad pričamo oko toga, ali postoje oni gdje možemo zaista mnogo više nego sad. Tu je veza nevjerovatno važna između turizma i poljoprivrede i Vi ste o tome pričali. Znači, moramo mnogo čvršće da vežemo naše poljoprivredne proizvođače sa ugostiteljskim objektima, odnosno turističkom privredom. Moramo da skratimo taj lanac distribucije da bi smanjili troškove proizvodnje poljoprivrednih proizvoda. Moramo da ukрупnjavamo poljoprivredne proizvođače. Moraju i oni da primjenjuju savremene tehnologije gdje se realno snižava proizvodna cijena, moramo da prepoznamo koji su to segmenti poljoprivredne proizvodnje koji treba da su u fokusu, tipa organska proizvodnja i tako dalje. Zaista, čini mi se da imamo značajan prostor da unaprijedimo strukturu, ali ja prije svega kažem dugoročnu održivost naše ekonomske aktivnosti. Samo mi je bila želja, malo se čini mi se pogrešno to tumači kad se koristi pojam restrukturiranje, da je to odmah napad na turizam. Daleko od toga i trebamo da ga razvijamo. Imali smo ga i 1989. zašto ga ne bi imali 2020. u tom obimu. Znamo što nam jedan dobar brend u turizmu znači kao reklama za Crnu Goru. Tako da samo u tom sistemu trebamo stvari, čini mi se, da postavimo na jedan mnogo efikasniji način. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 17:24:18)

Dajem riječ predsjedniku Odbora za ekonomiju u Parlamentu Crne Gore, Predragu Sekuliću. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (23.06.20 17:24:30)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine ministre, jedno pitanje stalno negdje visi u vazduhu, kažemo, da li smo mogli više od sticanja nezavisnosti da uradimo nego što je sada. Pritom, naravno, zaboravljamo odakle smo počeli. Znači, podsjećam 2007. godine bili smo na 35% prosjeka bruto društvenog proizvoda Evropske unije, danas smo na 50% tog prosjeka, po individualnoj potrošnji smo na 61% tog prosjeka, a samo da vidimo gdje su sada oni sa kojima smo bili u zajednici, a koji su bili u tom trenutku razvijeniji od nas. Znači, oni su za deset do 11% manjeg prosjeka u odnosu na Crnu Goru. Znači, Srbija u ovom trenutku, dozvolite podatak, kada govorimo o individualnoj potrošnji je 49%, Crna Gora je 60%, Srbija je kada govorimo o bruto društvenom proizvodu 41% prosjek Evropske unije, Crna Gora je 50% prosjeka Evropske unije. Samo da znamo to.

Još jedan podatak koji vjerujem raduje i naše kolege iz opozicije, Crna Gora je danas otvorila i posljednje poglavlje u pregovorima sa Evropskom unijom, poglavlje 8. Zaista mislim da to zaslužuje posebnu pažnju građana Crne Gore zbog svih onih loših, teških i oporih riječi od strane naših kolega iz opozicije, ali toga smo mi bili svjesni od početka. Naše kolege iz opozicije, jednog dijela opozicije naravno, nikad nam neće oprostiti što je Crna Gora nezavisna država i što je još tragičnije ne žele da nam oprostite što živimo od svoje torbice i svoga rada. To je negdje onaj kompleks koji se vuče, čini mi se, desetinama godina. To je onaj kompleks o kojem stalno govorimo. Kada nemate svoj ekonomski program počete u Beograd i neko vam tamo da taj ekonomski program, a taj ekonomski program glasi ovako: ajmo da se naslonimo na Srbiju i da se naslonimo na Republiku Srpsku i onda ćemo da živimo bolje.

Crna Gora želi najbolje odnose ne samo sa Bosnom i Hercegovinom i sa Srbijom, nego sa svim državama u regionu. Ne želimo da imamo ni jedno otvoreno pitanje, a i ne želimo da dolazimo u situaciju kao što smo došli to kad je počela pandemija samo da se svi zajedno podsjetimo da platimo respiratore, pa da nam odlukom Vlade Srbije ti respiratori budu uskraćeni, a nekon toga da nam kažu - daćemo vam dodatno dva respiratora, ali samo da se na njima liječe građani Crne Gore koji se izjašnjavaju kao Srbi. Znači, poštovane kolege, ja zaista mislim da je došlo vrijeme da između sebe otvoreno razgovaramo i da vidimo gdje je taj problem. Znači, kada govorimo o ekonomiji da li smo mogli više, vjerovatno jesmo, ali u odnosu na ono što je bila početna pozicija 2007. godine zaista mislim da je puno toga urađeno.

Ono što ne mogu da oprostim kolegama iz opozicije jeste što nemaju ni jednu pozitivnu riječ za sve ono što je urađeno u prethodnom periodu. Da li je bilo grešaka, jeste, ali isto tako kao što priznajemo te greške trudimo se da te greške ispravimo. Ovo je ste vrijeme solidarnosti, vrijeme da podijelimo ono što imamo, vrijeme je da pokušamo da prevaziđamo ekonomsku krizu kao što smo prevazišli krizu sa pandemijom ili u najvećoj mjeri prevazišli krizu sa pandemijom. Tu su brojke neumitne, tu se još jedan put pokazala ozbiljnost države Crne Gore i svega onoga što je urađeno u prethodnom periodu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 17:27:48)

Ministre, oni su imali komentar na Vaša izlaganja, sada imate pravo Vi da izlažete, oni nemaju pravo da komentarišu. Vi ne želite?Hvala.

Dajem riječ Draginji Vuksanović.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (23.06.20 17:28:04)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvaženi ministre sa saradnikom, poštovani građani Crne Gore,

Zaista je nevjerovatno, ali istinito, da mi u ovako maloj državi sa ovako bogatim resursima danas raspravljamo o rebalansu bužeta. Ne bismo imali potrebe da raspravljamo o rebalansu budžeta i ako nas je zadesila ova pandemija kovida-19 da imamo stabilan ekonomski sistem i stabilnu ekonomsku politiku. Nažalost, mi nemamo stabilan ekonomski sistem i ne možemo imati stabilnu ekonomsku politiku, zašto? Zato što su nam lopovi opljačkali državu, zato što veliki broj tajkuna nije platio državi poreze u iznosima od preko 700 miliona eura. Pitam Vas, uvaženi ministre zašto nijeste sankcionisali tajkune koji duguju poreze. Imam osjećaj kao da ih štítite, jer ništa ne preduzimate po tom pitanju. Zato što imamo pojedince koje su korumpirani u vrhu vlasti, zato što imamo pojedine direktorice i direktore koji primaju sedam i po, 12 i po hiljada eura, dok pojedini primaju minimalnu penziju od 125 eura. Zato mi nemamo stabilnu ekonomsku politiku, zato mi danas govorimo ovdje o rebalansu budžeta, a da je sve na svom mjestu i da svako plaća ono što treba da plaća ovoj državi i da svako ima plate prema svom radu ne bismo danas raspravljali o rebalansu budžeta jer bismo mi kao mala država sa ovoliko državnih resursa mogli da izađemo na kraj ekonomski i u slučaju ovog virusa covid-19.

Preko 125 hiljada penzionera koji čeka ovaj zakon je prevareno. Ne od strane Socijaldemokratske partije već od strane ministra i od strane potpredsjednika Vlade, ali mi obećavamo penzionerima kad Socijaldemokratska partija dođe na vlast, ovaj zakon će se usvojiti. Znam kako se danas osjećaju penzioneri u Crnoj Gori. Uvaženi penzioneri, vi koji ste gradili ovu državu, vi ovako razmišljate, toliki rad sa 30 i više godina radnog staža nije zaslužio da se ovako poniženo osjećamo. Ja kao diplomirani ekonomista, ja kao ljekar, ja kao mašinski inženjer, ja kao radnik u Gornjem lbru, ja kao radnik u brojnim fabrikama ove države primam penziju ispod dostojanstva. Tome će Socijaldemokratska partija stati na put i to vam građani obećavamo.

Kolike su plate našim ljekarima i medicinskom osoblju? Naši ljekari koji su strpljivi, skromni, odgovorni, što se pokazalo za vrijeme ove pandemije, naši medicinski radnici koji su bili zapatani danima i mjesecima u Kliničkom centru krvavo rade svoj posao. Ne traže oni mnogo, ne traže oni da se uporede sa njemačkim zdravstvenim radnicima, ali ajde da uporedimo njihove plate sa rumunskim ljekarima koji primaju 2.700 eura, a medicinska sestra prima 1.000 eura. E uvaženi ministre, da ste gonili ove tajkune da plate poreze koje duguju, to je u nadležnosti Ministarstva finansija, vi bi ste danas imali mogućnosti da date i plate i penzije, a ne da Zakon o penzijama držimo u fioci. Gdje su vam policajci /prekid/...

Molim Vas, ja imam na raspolaganju 18 minuta, što se tiče poslaničkog Kluba, momenat, evo dopustite mi da kažem još tri rečenice, nemojte da me prekidate. Zaista sam u toliko kulturnom obraćanju i bavim se ključnim životnim temama naših građana i dopustite mi da govorim, ovo je važna tema. Ne mogu u pet minuta da kažem ono sve što je bitno. Molim vas, samo još par minuta. Vi ste uvijek bili korektni prema meni, gospodine Gvozdenoviću.

Naši policajci koji sa ponosom nose grb Crne Gore na grudima za koliku platu rade, za koliku platu nam rade? Oko četiri po hiljade policijskih službenika prima platu manje od 400 eura. Pitam Vas, ministre finansija, po ko zna koji put i Vi meni nećete nikad da odgovorite. Kako bi ste živjeli sa minimalnom penzijom radnika iz Gornjeg lbra od 125 eura, kako biste vi radili tako odgovoran posao ljekara specijaliste koji prima oko 600 eura, kako biste vi nosili ponosno grb Crne Gore na uniformi sa platom manjom od 400 eura da pritom imate suprugu, dvoje, troje i više djece. E sad vam obećavamo i prosvjetni i zdravstveni radnici i penzioneri i policajci Socijaldemokratska partija staće ovome na put i učiniće da naši policajci, zdravstveni radnici, prosvjetni radnici, svi žive dostojno. Još nešto, mi se vazda ođe čuli smo maloprije upoređujemo sa gorima od sebe. Ajmo da se uporedimo sa boljima od sebe. Slovenija je četiri godine vodila pregovore i nakon četiri godine ušla u Evropsku uniju, a Hrvatska nakon sedam godina. Āe smo mi? Koje je to poglavje ministre finansija zatvoreno za vrijeme ovog mandata ove Vlade. Ni jedno poglavlje nije zatvoreno. Mi sve nešto otvaramo, ajmo da zatvaramo da budemo bliži Evropskoj uniji. Mi idemo jedan korak naprijed, a tri koraka unazad. E nije to politika koja će građane ove države učiniti dostojnim života u ovoj državi. Prema tome, hajdemo da se malo uporedimo sa boljima od sebe, a da zaboravimo one koji su gori od sebe i da obezbijedimo građanima Crne Gore dostojan život, pristojan život, za sve one koji časno i pošteno žive od svog rada. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 17:34:20)

Posalnice Vuksanović Stanković konsultovao sam se sa kolegama iz Sekretarijata, Vi ste potrošili dio vremena poslanika Ranka Krivokapića.
Dajem sad riječ Ani Nikolić.

ANA NIKOLIĆ (23.06.20 17:34:37)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovani građani, danas je naša tema rebalans budžeta. Rebalans je po pojmu samom uspostavljanje budžetske ravnoteže koja jeste poremećena. Ta poremećenost može da dođe iz dva razloga da li zbog neplanskog i lošeg planiranja ili zbog neke vanredne ili posebne situacije. Razlog današnjeg rebalansa upravo jeste vanredna situacija koja je zadesila čitav svijet i Crnu Goru između ostalog, a to je pandemija kovid-19. Upravo ovaj rebalans nije nikako mučan čin, nije nikakav krajnji ishod, nije nikakav naš satjerani ćošak i zid. On jeste prilagođavanje novim okolnostima, on je prilagođavanje netipičnom padu ekonomije, netipičnom jednom krizom sa kojoj se mi po prvi put susrećemo, a to je kriza koja dolazi iz zdravstvene sfere.

Ono što želim da naglasim jeste da u ovakvoj situaciji u kojoj se našla Crna Gora one mjere koje je ona preduzela, preduzela je na poseban način. Znači, Crna Gora je bila primorana, odnosno ocijenila je to na pravi način da polovinom aprila zaustavi kompletan rad, maltene život u Crnoj Gori, za narednih dva i po mjeseca. To je uradila iz odgovornosti prema svojim građanima da zaustavi i poptuno na neki način onemogućiti prenos ovog virusa i prenos ove epidemije među svojim građanima. To je uradila na odgovoran način tako što se s tim bavila ne kao jednim problemom i jednom posljedicom već se bavila kao uzrokom i bavila se preventivno. Oni su uspjeli na pravi način da ostvare svoj zadatak zbog što toga Crna Gora nije doživjela hiljade mrtvih kao što su druge zemlje doživjele. Da je to doživjela danas bi bilo džaba da mi pričamo o bilo kojem rebalansu, o bilo kom kreditu i bilo kom problemu koji danas mi ovdje raspravljamo.

Prema tome, Crna Gora je na taj način taj prvi korak dobro savladala. Zašto je to dobro uradila? Imala je dobru odstupnicu, moram ovdje naglasiti, u radu Vlade u proteklih nekoliko godina upravo koja se ogledala kroz budžet države Crne Gore koji smo ovdje usvajali, kroz rebalanse budžeta i 2017. i 2018. i 2019. godine koje smo mi ovdje usvajali. Da vas podsjetim dragi građani, o čemu se tu radi, mada su to i kolege moje, a i ministar u svojim izlaganjima naveli. To je bilo da smo mi tokom 2017, 2018. i 2019. godine uspješno sprovodili fiskalnu strategiju i mjere konsolidacije. Uspješno smo na taj način omogućili da se u svim godinama ostvari privredni rast takav kakav jeste i takav kakav je mogao jedino da se ostvari u Crnoj Gori ovoga momenta i ovih decenija, ali nam je mnogo značilo, puno nam je značilo. To nam je omogućilo da na duži rok polako spuštamo naš deficit. To nam je omogućilo da na jedan duži rok i smanjimo naš javni dug.

Ono što je jako važno da svim ovim godinama smo uradili ono što je bila osnova našeg zadatka dobrog domaćina, a to je da smo povećali svoje prihode i da smo sa tim svojim uvećanim prihodima mogli svoju tekuću potrošnju da servisiramo. Nismo jeli svoju supstancu. Kreditno smo se zaduživali samo za investicione projekte, samo za takve stvari i naravno za onaj dio gdje smo izvršili supstituciju lošeg kredita dobrim kreditom i tu ostvarili pozitivni efekat. Prema tome, u takvom abmijentu Vladi je bilo omogućeno da održi u ovom periodu zastoja jednu likvidnost svog budžeta države i da se na miran način posveti problemu zaštite zdravlja građana što mislim da je bio prvi i primarni njen zadatak. Danas ne govorimo, opet govorim o hiljadama mrtvih i ne govorimo o jednom haosu koji su doživjele visoko razvijene zemlje Evrope.

Sada kad se to završilo e onda pričamo o onim negativnim efektima koje je ova pošast donijela i Crnoj Gori. Ona bi nam se desila i da nijesmo zaustavili svoju privredu vjerovatno na određeni način. To što nam se desilo jeste da se zbog toga što nije bilo privrednih aktivnosti i što su bile sigurno i posljedice svega onoga globalnog što bi nas zadesilo, jer čitav svijet trpi ovu posljedicu jeste da nijesmo ostvarili prihode onako kako smo planirali u 2020. godini planom budžeta. Ti izvorni prihodi nijesu ostvareni u odnosu od nekih 350 miliona i što je najvažnije u

stvari što je najgore tim sad izvornim prihodima ne možemo da iservisiramo našu tekuću budžetsku potrošnju koja je relativno malo pala, ali takva kakva jeste ona je pala, možda mislim ukupna potrošnja za 3%. Svakako ta tekuća budžetska ne možemo je, ona je oko milijardu i 800 i nešto ne možemo je pokriti sa izvornim prihodima od milijardu i 700. Ta razlika predstavlja u stvari deficit tekuće budžetske potrošnje. To je ono što nam se prvi put dešava poslije četiri godine i to je ono što je loše, to je ono što nas baca sada dva koraka unazad. Jednom dobrom reorganizacijom kao što rekosmo ono što je prednost male ekonomije kao što je Crna Gora jeste što se možemo najbrže prestrukturirati, najbrže prerasporediti da na pravi način na nogama dočekamo takve udare.

Ono što je rebalansom pokazano da se na taj način ispegla, odnosno nadoknadi nedostajuća sredstva ovoga deficita plus kapitalne investicije koje treba da se odrade u 2020. godini. Ono je važno reći izuzev auto-puta ostalih 160 miliona kapitalnog budžeta biće realizovano u 2020. godini, jer je Vlada svojim mjerama i omogućila da se izvrše avansna plaćanja investitorima za realizaciju ovih kapitalnih projekata. Šta ću da vam dalje kažem kad je u pitanju pokrivanje ovog deficita koji nam je neophodan. Kao što smo čuli od ministra plan Vlade je da se zaduži 500 miliona da bi to pokrili. Iz tih 500 miliona definitivno treba da omogućimo ravnotežu našeg budžeta za 2020. godinu, a isto tako da jedan dio upotrijebimo i za 2021. godinu.

Ono što je važno napomenuti jeste da smo krajem, odnosno tokom 2019. godine u ovoj sali ovdje bili bitku za to da li damo zeleno svjetlo Vladi da se zaduži, odnosno da izvrši kupovinu Eurobond obveznica od 500 miliona. Upravo ta kupovina je omogućila da danas otpaltu duga sa tim zatvaramo. Takođe je omogućeno bilo Vladi da se zaduži za 250 miliona garancijom Svjetske banke za brze kredite i taj input novca od 250 miliona će nam sada poslužiti za pokrivanje ovog raskola o budžetu. Ono što je važno napomenuti jeste da je osim zaduženja ono što je Vlada napravila jeste da je izvršila reklasifikaciju potrošačke strane i potrošnje. Umanjila je po svim jedinicama onu potrošnju koja nije produktivna i uštedjela je 45 miliona na tekućoj budžetskoj rezervi. Sa tih 45 miliona gdje bila ušteda upotrebe kola, ovog materijala, onog materijala, putovanja itd. i što nije bilo produktivno upotrijebiće upravo za one mjere koje su neophodne da se pomogne zdravstveni sektor, one mjere koje su neophodne ono što je data subvencijama našem stanovništvu i srednjim i malim preduzećima što je jako pozitivno i važno i to je jedan vid odgovorne i časne borbe. Prve i druge mjere, reći ću da su stigle blagovremeno i negdje su dobro i targetirane, targetirane su na žilu kucavicu naše privrede, to su srednja i mala preduzeća. Paket trećih mjera mora da bude mnogo avangardniji kao što rebalans pokazuje. Taj paket mora da poveća našu ukupnu agregatnu tražnju, mora da poveća našu potrošnju, mora da poveća naše prihode. Tim paketom mi se moramo organizovati da upotrijebimo svaki naš resurs, da upotrijebimo svakog našeg čovjeka i da se na taj način stvara nova vrijednost.

Ono što je važno takođe istaći kad su u pitanju te mjere jeste da je definitivno poljoprivrednik, turista i preduzetnik u stvari tri lika koja će i u 2020. godini stvarati dohodak i oni moraju da budu pod posebnom pažnjom. Ove mjere moraju da budu na njih osmišljene i na njih uprte, da njima daju punu podršku. Ono dalje što je jako važno i što se slažem sa svim kolegama generalno i našim i opozicionim da mora /prekid/. Razlučivanje naše privrede da definitivno idemo u jednom dijelu na realnu ekonomiju, moramo povećavati proizvodnju, moramo stvarati uslove da se stvara novostvorena vrijednost ona koja jeste i mimo turizma. Od turizma i ne možemo da odustanemo, to je ono što nam je priroda dala. Od poljoprivrede ne možemo da odustanemo, to nam je priroda dala. Od energetike ne treba da odustanemo to su nam ogromne pare upravo u jednom dijelu i profesor Radulović što je govorio, ali takva energetika ne daje veliki broj zaposlenih. To joj negdje ta mana daje veliki dohodak, daje veliki prihod, daje mozgove, plaćamo njih, oni zarađuju, ali nemamo populaciju zaposlenih koja je nama ovoga momenta potrebna. Potrebna nam je nova armija zaposlenih radnih ljudi. Zato moramo da upremo svi sa svim našim strukturnim reformama, da povećamo realni sektor, da damo šansu da se tu razvija, da damo šansu mladim ljudima da ulaze u takve poslove kao što su Jevreji radili. Filozofija Jevreja jeste da oni imaju zemlju u kojoj je 60% prostora te zemlje pustinja od 40% otprilike 30% Arapi pokrivaju, onih 10 do 15% je njihovo i od toga su napravili čudo od zemlje.

Oni su svojim mladim ljudima dali takve šanse da su imali pravo po četiri puta da im daju startapove, nad tim startapovima da padnu opet ih je država podizala, upravo na svojim greškama su učili, na svojim greškama su dobijali nove šanse i postojali pravi preduzetnici. Upravo takva

filozofija treba da bude i u našoj državi, mladi ljudi na površinu, mladim ljudima novac u ruke, mladim ljudima da ulaze u poslove, realni sektor da se povećava uz naravno naš turizam koji je ogledalo naše države, uz našu poljoprivredu i energetiku. Hvala.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 17:46:39)

Dajem riječ Branki Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (23.06.20 17:46:50)

Potpredsjedniče, ministre, evo da ne kažemo, ja ću reći da ste Vi jedan u Vladi, jedan od rijetkih ministara koji zaista zna da radi svoj posao. To što su vam nekad ruke svezane zbog partitokratije i ovih nekih koji više gledaju partijski interes to je druga stvar.

Vi odlično znate da je ovaj rebalans budžeta u stvari jedna predizborna projekcija da izvorni prihodi ne mogu da pokriju tekuće troškove i transfere i da ćemo mi to vidjeti tek na jesen i da će taj pravi budžet se vidjeti i pravo stanje na jesen. Ovo je samo jedno prelazno rješenje do izbora da bi se sakrilo da smo mi u stvari, nažalost, bankrotirali. Ono što je meni žao što vi niste slušali ovu stranu, odnosno nas iz Pokreta za promjene evo više od deset godina, pa poslije kroz Demokratski front. Nama nije trebala korona da znamo da mi ne možemo da opstanemo samo na turizmu, da nam treba industrijalizacija, to se danas tek čuje na žalost iz vaših klupa. Znali smo da mi nijesmo za uslužne djelatnosti i da je to nešto što daje jednu krhku ekonomiju koja vrlo brzo potone ako neki spoljni faktor ili utiče na to kao što je sad evo ogolila pravo stanje korona. Meni je žao što niste slušali X rješenja koja su dolazila sa ove strane da bi nam danas sve bilo mnogo bolje, prvenstveno mislim na razvojnu banku koju evo više ne znam ni koliko godina predlažemo.

Nama trebaju radikalne promjene. Treba nam nova ekonomska politika i to ekonomska politika koja je u skladu sa ovom novom ekonomskom politikom koju nam Evropska unija nudi. Šta nam prije toga treba ministre? Nama prije toga treba pravna država jaka i treba nam revizija onoga što se do sad čini. Mi smo ih i predložili, evo ja sam predložila zakon o preispitivanju porijekla imovine i posebnom oporezivanju. Mi treba da vidimo ko je šta uzeo od naroda, u kojoj mjeri i da se to vrati ovim građanima da bi mi krenuli korak naprijed. Bez toga teško. Često kažemo, nije nikome krivo na mali dio da mi budemo solidarni svi, ali nam je krivo na ovaj krivi dio i vi znate da ima privilegovanih i to i te kako veliki broj privilegovanih u ovom sistemu, a toliko pohlepni da im nikada nije dosta. Ma koliki budžet bio oni će tražiti da zahvataju. Znao da niste baš sve izvagali onako kako treba sa ove rashodne strane, treba ove bahate malo više po prstima udariti. Vidjela sam i imali smo prepisku vezano za ovu A i B kategoriju zarada u javnom sektoru, više je ovo marketinški potez nego potez koji će da doprinese ne znam koliko značajno budžetu. Da ne kažem sigurno je to diskriminatorno i može dovesti do toga da ponovo građani tu diskriminaciju plaćaju preko sudskih postupaka, jer nije ovo urađeno ni u skladu sa Ustavom, ni u skladu sa zakonom iako se pokušava opravdati, ali nekim ranijim odlukama koje nijesu bile u skladu sa Ustavom i zakonom. Tako da je ovo bi da kažem više marketinški potez.

Što se tiče prihodne strane ma koliko nam puna usta bila sive ekonomije, odnosno suzbijanja sive ekonomije, nikada se to iskreno do kraja nije odradilo. Tu imamo koliko god hoćete onih privilegovanih i odlično vi znate da 90% poslodavaca ne uplaćuje poreze i doprinose. Čak, nažalost, ni državni organi ne uplaćuju poreze i doprinose redovno nego onda kada neko treba da ide u penziju onda mu se odjednom to uplati, a inače redovno uplaćivanje ne ide. To je sramota i to ne može da ide tako. Treba da se sačuvaju radna mjesta, ali ne radna mjesta u administraciji koja je toliko nabudžena da je to nevjerojatno. Da ne govorim o tome koliko imamo službenih automobila, pominjali su moje kolege, pa onda službeni avion, pa kako se koriste ti automobili, pa kako se koristi taj avion Vlade za privatne svrhe. Koliko ima onih što su štićene ličnosti, pa imamo po desetericu koja ih opslužuje, pa ta deseterica svako sa službenim autima, mi se ponašamo u tom smislu bahato i to bode oči običnom narodu, a znate da taj obični narod na jesen neće imati hljeba da jede.

Vama se zahvaljujem na iskrenosti što ste na Odboru to negdje i rekli. Rekli ste da će biti

veliki problem da se isplate i plate i penzije, ne znam kako su Vam to dočekali u Vladi, ali hvala Vam što ste bili iskreni. Nama treba investicioni ciklus veliki, treba nam veliki zaokret i treba nam ministre da od ovih 750 milijardi koje nudi Evropska, odnosno koje pominje Evropska unija treba da se izborimo za mnogo više nego što vi ovdje pominjete tih 53 miliona. Naš sleđuje više. Sleđuje nas kao buduću članicu mnogo više, a posebno što kad budemo članica Evropske unije što ćemo mi kao građani da plaćamo od tih 700 milijardi mi ćemo da to vraćamo kroz izdvajanje. Prema tome, trebamo da se borimo za mnogo veći iznos i taj veći iznos nas pripada. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 17:52:40)

Hvala.

Dajem riječ Filipu Vukoviću.

FILIP VUKOVIĆ (23.06.20 17:52:55)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Rebalans budžeta smatram kao dokument kojim predlađać, tj. resorno ministarstvo pokazuje uvađavanje Parlamenta. Ne smatram da je donošenje rebalansa ništa negativno, naprotiv, smatram vrlo pozitivnom pojavom u ovom dijelu politike gdje se preko nas poslanika informišu građani o stanju budžeta. Ovo je malo specifična okolnost kada se rebalansom značajnije predviđaju i prihodi i naravno, automatski se predlađe kako će ti umanjeni prihodi biti nadomješteni, odnosno kako će se uravnotežiti na kraju godine rebalans. S obzirom na dužinu trajanja pandemije, s obzirom na stanje ekonomije regiona, ni jedna ekonomija nije sama za sebe, ni jedna država nije tržište sa sebe, a mi smo po najmanje s obzirom da smo i najmanje tržište i najmanja država u regionu tako da sve to što se dešava u našoj ekonomiji nije uticaj samo naših zasluga ili grešaka nego eksternih faktora koji bitno utiču na stanje finansija, tj. ekonomije. Realan pad našeg GDP-a od 6,8 nije ništa iznad nekog prosjeka ni svijeta, ni regiona, čak naprotiv, mislim da je to nešto što je u ovim teškim vremenima vrlo pozitivno. Našim budžetom smo predviđjeli da ćemo na kraju godine uz servisiranje prethodnih obaveza i sve ono što mo bili planirali naš javni dug biti 73,1% GDP-a, sa ovim rebalansom očekuje se 82,5%. Stalno imamo u glavama kad želimo da kritikujemo Vladu ili vlast onih masters 60%, 60% je neko postavio neku granicu koju niko ne poštuje, odnosno nigdje nije ostvarena, ostvarena je u nekim državama koje su još uvijek u velikim problemima kao što je susjedna Bosna i Hercegovina, Makedonija i tako dalje, države koje još uvijek imaju politički nestabilnu situaciju i imaju te neke kriterijume.

U suštini, ovaj stepen zaduženosti u odnosu na naš bruto nacionalni dohodak je manje važan od one stavke koliko raste naš taj bruto nacionalni dohodak. Ukoliko imamo rast mi ćemo moći da vraćamo i da se zaduđujemo, ukoliko nemamo rast ili manju stopu rasta onda je to problematično. Znači, sama ova stavka ne pokazuje ništa, mnogo više se vidi iz ove stavke koliki će nam biti rast u godinama koje dolaze poslije pandemije, odnosno poslije problema finansija koje imamo. Naravno da će se ovdje desiti i neke stvari koje ne mogu da se predvide, recimo neće doći 40 hiljada stranih radnika i neće iznijeti iz države jednu svotu novca koju sad ne možemo ni da pretpostavimo kolika, ali svakako je značajna. Takođe, i naši građani su turisti negdje tamo i naši građani će iznijeti mnogo manje novca nego što iznose. Naravno da u privrednoj grani koju mi imamo - turizam i koju smo bazirali dugo kao primarnu granu da smo u ovoj situaciji pogođeni, ali možda je ovo sreća u nesreći da ćemo konačno ukapirati da moramo imati kao i sve države u svijetu i one najveće turističke države, odnosno najmoćnije, nijesu oslonjene samo na turizam, odnosno ne u ovom procentu na turizam u odnosu na strateške grane, a svugdje u svijetu strateške grane su energetika, poljoprivreda i naravno industrija. S obzirom da mi imamo mogućnost da te strateške investicije počnemo i stalno imamo tu mogućnost koju ne koristimo s obzirom na resurse koje imamo. Znači, ovdje postoji mogućnost da u ovom trenutku napravimo nešto što je možda jedinstveno, da promijenimo, fudbalskim žargonom, igru, da ubrzamo malo igru u tim našim potrebama. To više nijesu želje to je uslov našeg ekonomskog opstranka je ovo što po malo stidljivo kađemo - restruktuiranje strukture naše privrede.

Za sve to nam je potrebno znanje. Očito je da ga mi nemamo, bez obzira na sve mane jer da smo ga imali mi bi do sad to uradili. Znanje može da se kupi, isto kao što se kupuje novac, tako možemo i da kupimo znanje. Sad će neko da kaže, ali nemate para da kupite znanje, možemo to znanje da pretvorimo u neki akcijski kapital tih koji imaju znanje i da to bude ulaganje. Znači, nama je uvijek koliko god nam je potreban novac, toliko nam je potrebno i znanje i iskustvo da bi promijenili strukturu naše privrede u svim segmentima o kojima ovdje već satima pričamo.

Ulaganje ne mora da bude samo u novcu, znači, ovdje je možda jedan od modela, s obzirom da država sad kontroliše vlasnike skoro svih strateških stvari, 2/3 države je uknjiženo ranije bilo na "Crna Gora Šume", sad je to na Ministarstvo ekonomije, 2/3 je državno. Kompletna infrastruktura u energetici je državna. Praktično je sve državno, zašto mi ne napravimo državnu firmu koja će početi da pravi, nije bitno, evo sad pričamo o Komarnici, o termoelektrani, o nekim poljoprivrednim, počnemo da je pravimo da bi počeli ulažemo zemlju, uložićemo sve te stavke iz fiskalne politike koje ćemo pretvoriti u akcijski kapital. Kad dođemo do stavke da nam nedostaje novac da to završimo, možemo da se obratimo našim komercijalnim bankama uz pomoć države sa regulisanim bankarskim odnosima mnogo preciznije sa vrha Centralne banke kojom, bez obzira na nezavisnost, mora da na neki način koordinira resorno Ministarstvo finansija. Da to sve bude u cilju dovođenja tih, mnogo lakše će doći ozbiljan investitor ako je država tu nudioc nego sad neki privatnik dođe i obično i ako ima znanje nema ga iz svih oblasti i iz ekonomije, i iz marketinga, i iz kora industrije o kojoj pričamo, a u ovom slučaju bi mi mogli da napravimo jedan takav iskorak i da budemo originalni u prevazilaženju naših problema.

Na odboru sam slušao ministra koji je u jednom dijelu obraćanja pričao nešto na tu temu da će pokušati da se razgovara sa komercijalnim bankama, i one imaju problem sad da plasiraju novac, da ga prodaju, ako ga ne budu prodavali one će biti u problemu. Znači, ne mogu izaći na strana tržišta u ovim uslovima, mogu pod nekim uslovima koji nijesu plus nego će neko da im traži pare da njihov novac negdje bude bezbijedan, tako da i to je u svoj ovoj situaciji možda jedna dobra šansa. Smanjenjem nezaposlenosti možemo da napravimo u ovom dijelu gdje nam strani radnici neće doći, da domaći radnici preuzmu dio tih poslova i da ta naša stopa nezaposlenosti se ne poveća značajnije. Takođe, siguran sam da ćemo uplašeni ovim virusom konačno naše zdravstvo i naš cio zdravstveni sistem restrukturirati. Iako mi sad sve pohvale upućujemo zdravstvu nisam siguran da Vlada nije donijela blagovremene odluke i blagovremeno zatvorila državu praktično zatvorila regione, gradove, kafiće, kafane, restorane, hotele, škole, bolnice, da bi naš zdravstveni sistem izdržao neki talas kao što smo gledali po svijetu. Sad imamo šansu da to preduprijedimo, da pripremimo naš zdravstveni sistem za nešto što svi očekujemo da će biti taj drugi talas. Bez obzira kako bude, Crne Gora je najmanje naseljena država poslije Norveške u Evropi. Znači, ima nešto ispod 50 stanovnika po kvadratnom kilometru. Sve bivše zemlje Jugoslavije imaju preko 100. Znači, kad je zemlja malo naseljena tu je i sam sistem, odnosno način širenja ovog virusa otežan, sve da ne poštujemo ništa, a naravno, uz poštovanje možemo i u drugom talasu da prođemo praktično bezbolno kao u prvom. Uvažavajući te žrtve koje su bile, ali Crna Gora može da se kaže da je najbolje prošla u ovom dijelu.

Nama je važno da zakonski završimo ovaj rebalans, da poslije u drugoj tački donesemo Odluku o zaduživanju. Posebno me raduje ovo što je ministar u uvodnom izlaganju rekao, da ni on nije bio optimista, biće samo 40%, ali ako to smatra neko ko se zove Svjetska banka, MMF, to su političke banke, to nisu komercijalne banke, znači imaju svoje pokazatelje i indikatore, na kraju krajeva neka pogriješi MMF, neka to bude i neki procenat veći, ali oni ne mogu promašiti toliko drastično kao što neke kolege ovdje najavljuju i neke kataklizmične rezultate. Toliko, hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 18:03:50)

Hvala.

Kao što ste primijetili dosta fleksibilno tretiramo vrijeme, jer dogovor koji smo napravili na Kolegijumu jeste da svako prekoračenje oduzima se klubu, a dogovorili smo se da radimo ukupno šest sati.

Sad dajem riječ Andriji Popoviću, neka se spremi Budimir Aleksić.

ANDRIJA POPOVIĆ (23.06.20 18:04:11)

Zahvaljujem.

Poštovane građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, uvažena Skupštino, poštovani ministre finansija,

Ja ću malo iz jednog drugačijeg ugla govoriti o rebalansu budžeta i o Odluci o zaduživanju Crne Gore za 2020. godinu. Čuli smo mnogo toga, svi smo svjesni situacije, globalna pandemija, elementarna nepogoda, može se možda mjeriti samo u Crnoj Gori sa onim što nas je zadesilo katastrofalni zemljotres 1979. godine 15. aprila, kada je uništeno praktično Crnogorsko primorje, a stradao je i dobar dio unutrašnjosti. Tada je zahvaljujući solidarnosti jugoslovenskih naroda u periodu od narednih deset godina Crna Gora obnovljena, obnovljeno je Crnogorsko primorje, ali što sada u ovoj situaciji kad su posljedice ravne tima iz 1979. godine, kad je čitav svijet ugrožen pretrpio ogromnu štetu ekonomsku, ko da pomogne. Jedina nada koja postoji je Evropska unija koja je već nešto pomogla, planirani su dosta veliki iznosi, ali nijesam siguran da će nas to izvući iz ove situacije.

Što se tiče samog rebalansa, naravno da Liberalna partija će podržati taj rebalans budžeta, nema drugog načina, spasa Crne Gore u ovom momentu. Naročito su nam bitna u preostalom dijelu godine primanja penzionera, zaposlenih u javnom sektoru, korisnika invalidnina, korisnika materijalnih primanja i mislim da onda primanja neće biti upitna, to je ono što je najvažnije. Par stvari koje sam htio da kažem, jedan određeni prihod Crna Gora je mogla sada da stekne od teniskog humanitarnog spektakla koji je upravo neslavno završio Adria Tour. Moram reći da sam ja bio veoma razočaran kao sportista, svi ljubitelji sporta sa činjenicom da NKT nije dozvolio održavanje tog spektakla u Crnoj Gori. Ispade da je NKT bio u pravu, vidimo i sami što se desilo, dakle, veliki sportisti Đoković, Dimitrov, Tojicki, svi su oboljeli naravno mnogo još njih. Uz to, Zadar u kom se igrao teniski turnir je žarište epidemije. Ono što Vama ministre, na šta ukazujem, mislim da ste Vi dio NKT-a, dakle, drugi val epidemije dolazi izgleda, a mislim da smo mi previše opušteni u Crnoj Gori i da se ne ponašamo onako kako smo se ponašali u martu i aprilu mjesecu. Posebno bih htio da kažem, turizam i prateće grane, apokaliptično stradale u Crnoj Gori, naročito je Crna Gora takva struktura blizu 30% bruto društvenog proizvoda nam donosi zajedno sa pratećim granama poput Španije, Italije, Grčke. U toj Crnoj Gori, naročito grad odakle ja dolazim i gospodin Krivokapić, je posebno stradao zbog tog izletničkog turizma, kruzeri, znate da je prošle godine u proteklih 15 godina Kotor se bazira na to. Prošle godine je 650 hiljada turista došlo kruzerima u Kotor, ove godine je predviđeno bilo da će to biti oko 750 hiljada, a grad Kotor živi od toga. Znam da su svi gradovi u Crnoj Gori ugroženi, ali ovo se ne može nadomjestiti. Dakle, ogroman dio ljudi tamo živi od izletničkog turizma, to su i ugostitelji i trgovci, taksisti, Luka Kotor sve je blokirano. Mora se naći načina da se posebno Kotoru pomogne.

Takođe, završiću sa tim, moram da kažem gospodine ministre, ako me čujete, od Vas je mislim potekla ta ideja o onoj uredbi o smanjenju plata funkcionerima na pola za maj, jun mjesec, to su funkcioneri iz ove grupe A i B, plemenita ideja koja se pretvorila u svoju suprotnost, vidim da je sada i na Ustavnom sudu. Koliko sam vidio ona je suprotna i Ustavu i zakonima i Poslovniku Skupštine. Imam puno moralno pravo da govorim o tome. Donirao sam sedam svojih mjesečnih plata NKT-u, hoću li donirati sedam ili osam ili devet potpuno je svejedno, ali mislim da se to pretvorilo u svoju suprotnost, jer sada vidimo da ovi iz kabineta zaposleni imaju, kabineta predsjednika Skupštine, Vlade, predsjednika države, da imaju veće plate od predsjednika države, Skupštine, Vlade. Mislim da nikako nije smjelo doći do toga. Što smo uštedeli tu, par stotina hiljada eura, mislim da se radi o 223 funkcionera, a napravili smo pravu /prekid/. Mislim, pretpostavljam da će to i pasti na Ustavnom sudu, da je to i stiglo. U svakom slučaju, još jedan put ponavljam, Liberalna partija će podržati Predlog rebalansa i Odluke o zaduženju kao jedini mogući put izlaska Crne Gore iz ove i ovakve situacije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 18:12:51)

Hvala.

Budimir Aleksić.

BUDIMIR ALEKSIĆ (23.06.20 18:13:00)

Uvaženi građani Crne Gore, svaka priča o budžetu, pa i o rebalansu budžeta u ovoj Skupštini jeste priča o uništenoj i poharanoj crnogorskoj ekonomiji. Dakle, slušamo godinama da je Crna Gora balkanski ekonomski tigar, da smo mi zemlja sa najdinamičnijom ekonomijom u Evropi, a onda kad mi iz Demokratskog fronta predložimo povećanje plata i penzija onda se kaže nema novca. Mi smo više puta ovdje pokretali pitanje i predlagali zakone, ukazivali da je potrebno zdravstvenim radnicima, primjera radi, povećati plate 30%, univerzitetskim profesorima i tako dalje, a odgovor vlasti je bio - nema para. Što je čista kontradikcija. Ako smo balkanski ekonomski tigar, onda novca ima. Međutim, istina je da novca nema, jer je uništena ekonomska supstanca ove zemlje. Znači, ova vlast decenijama sprovodi jasan plan pohare ekonomije i plan pohare privrednih i prirodnih resursa ove zemlje i to im, mora se priznati, dobro ide, tu su šampioni.

Kad je proglašena nezavisnost 2006. godine javni dug je bio, ako se ne varam, a nijesam stručnjak za ekonomiju, ali pratim te elementarne podatke, 700 miliona evra, je li tako, 701 milion evra, evo 720, a danas se približavamo dugu od skoro četiri milijarde evra. Znači, uspjeh je nesumnjiv u pravcu dužničkog ropstva. Dakle, jasna, što kažu mapa puta potpuno jasna i potpuno očigledna. Šta nam je sve ova vlast obećavala u oči referendumu o tome da ne pričam. Dakle, investicije, odmah ulazak u Evropsku uniju, a samim tim evropske plate i penzije, nove fabrike, fabrika čokolade na Cetinju, putevi, treća traka, auto-putevi, nema šta nije obećavano. Sad je kriv kovid-19, korona virus. Idealan alibi za loše rezultate ove vlasti u oblasti ekonomije. Ja bih ovdje pokrenuo jednu tezu i zastupam tezu o povezanosti politike i ekonomije. Konkretno smatram da ekonomska situacija u Crnoj Gori nije ista ukoliko neka vlast ovdje vodi antisrpsku politiku ili pak ukoliko vodi politiku saradnje i dobrosusjedskih odnosa sa Srbijom i Republikom Srpskom. Dakle i turizam i saobraćaj i trgovina, u svim oblastima privrede i ekonomije to se reflektuje i odražava. Da li mi vodimo politiku zavađanja, politiku uspostavljanja granica, politiku neprijateljskih odnosa sa najbližim susjedima ili pak vodimo dobrosusjedsku politiku.

Evo sad imamo zatvorene granice sa Srbijom, sa Bosnom i Hercegovinom, Rusiji samo što nijesmo objavili rat, a odakle dolaze turisti na crnogorsko primorje. Koliko ja znam najviše dolaze iz Rusije, Srbije i Bosne i Hercegovine. Mi sad kažemo, evo Srbija samo što nas nije vojno napala, trupe su na granici to smo slušali nedavno, samo što nas nijesu okupirali, ne može da se uđe nego se mora u karantin i onda se čudimo što nam je ovakva ekonomija i što će turizam da propadne i što će prihodi da budu 70% manji nego prošle godine recimo. Znači, direktna veza politike i ekonomije. Ova vlast je svoju ideologiju koju su zacrtali trasirali i odredili i uvezli strani centri moći da od Crne Gore naprave jednu antisrpsku državu, što je Đukanović rekao da nas iščupa iz našeg tradicionalnog civilizacijskog kruga i uvede u neki novi gdje nikad nijesmo pripadali, oni su u toj svojoj ideološkoj matrici i tom cilju podredili život građana ove zemlje, odnosno ekonomiju ove zemlje. Baš njih briga što dolje ljudi koji žive od turizma ove godine neće imati centa, o tome ne vode oni koji, što se ono kaže, "sit gladnom ne vjeruje", oni koji su se nafatirali koji su dobili stanove, koji su se lijepo snašli u dobu tranzicije, a koji vode ovu zemlju, njih bogami ne zanima što će dolje ljudi koji žive od turizma ostati bez prohoda i bez svega.

Dakle, poštovani građani, izbori su za dva mjeseca, jasno je zašto su raspisani. Milo Đukanović želi da osigura još jednu pobjedu dok ima nešto crkavice, a od septembra centa neće biti u ovoj zemlji, oni već imaju jasan plan smanjivanja plata u javnom sektoru za 50%. Samo pobjeda opozicije na ovim izborima može da sačuva ekonomiju i može da omogući pristojan život građana ove zemlje.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (23.06.20 18:18:30)

Dajem riječ Miloradu Vuletiću, neka se spremi Strahinja Bulajić.

Zahvaljujem gospodine predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, uvaženi gospodine ministre Radunoviću, poštovani građani i građanke,

Da me neko pitao prije mog ulaska u politiku ili konkretnog uvida u temu državnih finansija i finansija uopšte rekao bih da se radi o pukom računanju, odnosno zbrajanju ili dijeljenju egzaktnih vrijednosti brojeva koji na kraju iskažu pozitivan ili negativan rezultat i tačka. No to je samo djelimično tačno, kao što znate, a pozitivan i negativan skor bilansa može se i mora pripremiti i reagovanjem na mnoge spoljne ili globalne izazove koje treba predviđeti i adekvatno se pripremiti i prema njima odnijeti. To je prvi uslov da bi makar i laičku javnost upoznali sa funkcionisanjem i vođenjem javnih finansija. Zato se ne mora baš svaki rebalans budžeta dočekati na nož uzvikom - prifalilo, kao što se to gotovo redovno čulo prilikom rasprave po ranijim rebalansima od dijela naših opozicionih kolega poslanika. Danas govorimo o jednom, rekao bih zbog više sile, iznuđenom rebalansu budžeta za koji vjerujem ni ovako kreativna opozicija ne može optužiti vlast za nedovoljno dobro planiranje budžetskih prihoda i potrošnje. Mada, iskreno slušajući svih ovih dana zašto smo sve krivi i odgovorni ne bi me čudilo da nam imputiraju i neku vrstu dogovornog odnosa sa vladajućom pandemijom kovid-19.

No da se vratim predmetnoj tački dnevnog reda, rebalansu koji donosimo zbog projektovanog pada ekonomske aktivnosti koji je izazvan isključivo svjetskom pandemijom virusa kovid-19, a što je prouzrokovalo značajan pad budžetskih prihoda i imalo za rezultat angažovanje većine raspoloživih resursa u cilju suzbijanja negativnih efekata pandemije po građane i privredu. Vlada je, čini mi se, odgovorno i organizovano pristupila smanjenju budžetskih rashoda i njihovoj preraspodjeli kako bi se obezbijedilo dovoljno sredstava za značajno uvećanje troškova zdravstvenog sistema, kao i donošenje neophodnih mjera podrške građanima i privredi u ambijentu kada je zbog neophodnosti antipandemskih mjera došlo do otežanog poslovanja, a u nekim djelatnostima i do potpunog zaustavljanja poslovne aktivnosti. To je naravno izazvalo lančanu reakciju koja je imala za posljedicu otežano servisiranje svakodnevnih obaveza građana kao i servisiranje kreditnih obaveza građana i privrede. Sve ove nevolje zadesile su praktično čitav svijet, mnoge ekonomije jače države članice Evropske unije pandemija je iznenadila i izazvala razorna dejstva u njihovim ekonomijama i, što je najgore, rezultirala ogromnim brojem fatalnih ishoda za hiljade njihovih građana. Moramo imati na umu da je Crna Gora uspjela sa sačuva živote svojih građana i da sa do sada donesenih dva paketa mjera koje se kreću o jednokratnoj pomoći najugroženijim kategorijama, preko hitne kreditne podrške Investiciono razvojnog fonda, do direktnog subvencioniranja zarada zaposlenih uspjela da amortizuje teške posledice ove globalne pošasti. Ovim rebalansom predviđeno je stvaranje uslova za treći Vladin paket mjera koji će finansijski podržati opštine kroz mogućnost korišćenja sredstava Egalizacionog fonda do iznosa plana akontacije za 2020. godinu, i to u vidu pozajmice do 36 mjeseci. Zatim, tu su i mogućnosti kreditnog zaduživanja kod Evropske razvojne banke, mogućnost davanja garancija za kreditne aranžmane između međunarodnih finansijskih institucija i komercijalnih banaka u Crnoj Gori.

Kao što je poznato, pošto su nedostajuća sredstva u Zakonu o budžetu za 2020. godinu bila dominantno obezbijedena i kroz akumulirane depozite iz prethodne godine, očekivalo se da će javni dug, kao što smo čuli, na kraju 2020. godine iznositi 73,1% brutodruštvenog proizvoda. Novo predviđanje je uslovljeno zaustavljanjem rasta BDP-a i novim zaduživanjem predviđa veći procenat javnog duga, odnosno 82,5%. Ovakve projekcije pada prihoda u turizmu i lančana reakcija na brojne povezane djelatnosti, u najvećem broju država podrazumijeva nacionalni konsenzus ideja za brže prevazilaženje ekonomskih neperilika i nastalih višom silom.

Dakle, umjesto ostavljanja po strani naših političkih razlika, pred opasnošću u kojoj se naša naša zajednička kuća, ovđe se troše i traže ideje po principu kako otežati svima koji su na prvoj liniji borbe za uspješno prevazilaženje razornog udara pandemije na crnogorsku ekonomiju, ne sporeći legitimno pravo svakog poslanika, pa i svakog građanina ove zemlje na ličnu ekonomsku logiku. Očekivano je da neizvjesnost potraje sve do trenutka kada struka i nauka ne kažu da je kovid-19 pobijeđen. Do tada, vjerujem da Vlada odgovorno procjenjuje visinu rebalansa i pakete podsticajnih mjera koje ovaj rebalans obezbjeđuje i zato ću glasati za ovaj predlog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 18:26:10)

Zahvaljujem kolegi Vuletiću.
Kao što sam najavio, dajem riječ Željki Savković.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (23.06.20 18:26:20)

Poštovani građani, toliko sam presrećna što zadnjih trideset godina nijesam završila Ekonomski fakultet nego sam bila medicinska sestra, što nisam učestvovala u ovome u čemu su učestvovali svi ekonomisti u Crnoj Gori. Jer, dovesti Crnu Goru u situaciju da prije 21 godine državni dug bude 315 miliona eura, 2007. godine 737,2 miliona, a danas skoro 3,2 milijarde eura, pitam se samo, građani Crne Gore, gdje smo hvala Bogu.

Šta za mene znači rebalans budžeta. Znači da nešto nije urađeno kako treba. Čim se neko zadužuje znači da nešto nije radio kako treba. Shvatam da se zadužuju građani koji imaju primanja manja od visine potrošačke korpe. Shvatam da se zadužuju radnici koji su ostali bez posla, koji ne primaju plate. Oni koji ih primaju već treći dan nemaju centa od njih. Shvatam da se zadužuju iako ne znaju od čega će vraćati dug nezaposleni, a moraju se zaduživati jer nemaju od čega da žive. Vi očigledno ne shvatate da u Crnoj Gori živi 80% stanovništva, a ne možete ni shvatiti, jer, kada uzmete 1.500 eura minimum u svoje ruke nikako ne možete da shvatite onoga penzionera, onoga nezaposlenog, onoga radnika koji obrće svojih 120 eura čitav mjesec da bi mogao da živi. Kada to shvatite, vjerovatno ćete onda početi da radite nešto što treba da radite.

Ono što je fakat i činjenica i realnost jeste da je Crna Gora, kada ste je preuzeli u svoje ruke, možda bila data u zakup prije 30 godina nekom investitoru i poslije 30 godina da je opet vratimo u svoje ruke, vjerovatno bi ona danas bila najbogatija država na svijetu. Ona je i bila onolika kolika je bila. Jer, one resurse koje je imala Crna Gora toliko ste uništili, toliko ste ih opljačkali, toliko ste ih privatizovali da na svakom koraku gdje god se mrdne građani shvataju gdje su njihove pare.

Sada se pitam, gospodine Radunoviću, kada vas gledam, iskreno da vam kažem, a gledajući i slušajući o rebalansima budžeta od 2017. godine kako to majke bijahu monstrumi finansija Crne Gore kada se svake godine sve više i više zadužujemo. Slušajući gospođu Nenezić s kojim oduševljenjem je pričala sa činjenjem Demokratske partije socijalista, pitam se, dragi građani, da li ona uopšte razmišlja kada od sezone o kojoj je upravo govorio jedan privatnik sa primorja, kazaću mu ime, ne poznajem čovjeka, Krsto Niklanović, rekao je da u ovom periodu u odnosu na prošlu godinu, 95,5% je propala sezona. Svjesni smo činjenice, ne moramo ići na more da vidimo da su plaže prazne, da i oni poslodavci koji ne budu radili da će zatvarati svoje hotele i restorane zato što neće ima ko da radi u njima. Svjesni smo i činjenice, dragi građani, da će se penzije smanjivati, da će se plate smanjivati i da će se, na žalost, moliti Bogu oni građani Crne Gore koji imaju kući penzionera koji će od tih penzija držati čitave svoje mnogočlane porodice. Želim još da kažem da je nevjerovatna činjenica da resurse koje ste imali u svojim rukama nijeste upotrijebili onako kako ste trebali. Jer, da ste to uradili, vjerujte, Crna Gora nijedan rebalans budžeta ne bi donosila od 2007. godine, da ne pominjem prethodni period.

Što se tiče kovida-19, on se desio da bi pokazao čitavoj crnogorskoj javnosti u kakvom stanju je država Crna Gora bila. U kakvom je bila upravo govorimo danas zato što ljudi koji su na prvoj liniji odbrane od covid-19 daju izjave u Tužilaštvu zato što krše distancu. Ljudi koji su dobijali stimulaciju 15% na svoje plate prije mjesec dana daju izjave u Državnom tužilaštvu zbog nepoštovanja distance. Zdravstveni radnici, borite se za sebe, borite se za svoje pravo, nemojte dozvoliti da vas ponižavaju zato što izlazite i podržavate nešto što je bogom dano čovjeku od kada se rodio. Ne moraju svi zdravstveni radnici da podržavaju ni opoziciji ni poziciju, ali ono za šta moraju da se bore jeste da oni moraju da shvate da moraju da budu najplaćenija struka u Crnoj Gori. Isto to mislim i za prosvjetne radnike. Da je sreće, Radnička partija misli da penzioneri ne smiju primati penzije manje od 650 eura kolika je visina potrošačke korpe, Jer, samim tim da ste to radili 30 godina ne biste imali nijednog penzionera koji bi radio u sivoj zoni, ne biste imali potrebe da donosite zakone da penzioneri rade u preduzećima kod privatnika, kojima se uplaćuju tako mali

doprinosi i te kako bi na njihovom mjestu radilo i te kako nezaposlenih ljudi i, naravno, djece tih penzionera.

Poštovani građani, rebalans budžeta kada bude prestao da se donosi u Crnoj Gori tada ćemo shvatiti da oni izvještaji iz Evropske unije koji dolaze svako malo, u kojim je najzastupljenija rečenica - postignut je značajan napredak. Pitam se da li ta gospoda znaju kako žive građani Crne Gore, da li oni znaju da mi imamo toliko socijalnih slučajeva da djeca ne primaju dječije dodatke. Da, građani, ovo je očigledno svakodnevna priča koja se ovdje čuje, ali neću da uopšte komentarišem o podacima. Zašto. Zato što su ti podaci izmišljeni da bi vam zavaravali oči i da bi se reklo da se nešto radi u ovoj državi Crnoj Gori. Ne, ne radi se ništa. Zato, majke, poslije 5. jula spremite se da mi protestujemo u onome gdje očigledno nešto može da se promijeni u ovoj državi Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 18:33:11)

Dajem riječ poslaniku Bogdanu Fatiću, a neka se pripremi poslanik Ranko Krivokapić.

BOGDAN FATIĆ (23.06.20 18:33:16)

Poštovani predsjedavajući, uvaženi predstavnici Vlade Crne Gore, uvažene kolegice i kolege poslanici, uvaženi građani,

Vlada je na svojoj sjednici 4. juna donijela Predlog o rebalansu budžeta za tekuću godinu koji je predmet današnjeg razmatranja. Na samom početku, podsjetio bih još jednom da smo prije pola godine u ovom domu raspravljali o Predlogu zakona o budžetu Crne Gore za 2020. godinu. Tada smo od strane predlagača upoznati da su mjere fiskalne konsolidacije koje su realizovane tokom prethodnog perioda urodile plodom, što je dovelo do unapređenja kreditnog rejtinga Crne Gore, povećanja javnih prihoda, kao i do racionalizacije javne potrošnje. Takođe, podsjetiću da su tekući prihodi inicijalno planirani na oko dvije milijarde eura. Međutim, zbog aktuelnih okolnosti danas se nalazimo u situaciji u kojoj se rebalansom budžeta predviđa smanjenje prihoda po osnovu poreza za blizu 18%, a doprinosa za oko 13%.

Moja namjera da na samom početku apostrofiram važnost tekućih prihoda je upravo činjenica što su isti najbolji pokazatelji naše privrede sa akcentom na mala i srednja preduzeća, odnosno na osnovu navedenog možemo najbolje da zaključimo sa kojim nivoom izazova se suočavaju naši privrednici. Podsjetiću još jednom javnost da su do sada izdvojena dva paketa mjera za podršku građana i privredi. Sa zadovoljstvom danas možemo da konstatujemo da je Vlada Crne Gore pripremila i treći paket mjera koji će biti fokusiran na četiri aspekta, a to podrazumijeva i određeno zaduživanje i davanje određenih garancija od strane države. Vjerujem da ćemo se složiti da govorimo o sasvim opravdanim zaduživanjima čiji je prvenstveni cilj brzi oporavak crnogorske ekonomije i značajna podrška našim građanima i privrednicima u ovom dijelu.

Rebalans budžeta koji danas razmatramo je manji za oko 62 miliona eura u odnosu na budžet koji je inicijalno planiran. Najznačajnije promjene su u tekućem budžetu koje su umanjene za oko 53 miliona eura, izdaci kapitalnog budžeta koji su umanjeni za preko 64 miliona eura, a budžetske rezerve se uvećavaju za oko 45 miliona eura. Najveći dio umanjenja, što se tiče kapitalnog budžeta odnosi se na smanjenje izdvajanja za realizaciju projekta auto-puta u sumi od 52 miliona eura. Samim tim ukupna potrošnja planirana ovim rebalansom iznosi dvije milijarde i četrdeset miliona eura, što je za oko 3% manje u odnosu na planirano.

Da li je ovakav rebalans neophodan? Apsolutno da jeste. Rekao bih da se Crna Gora u ovom trenutku nalazi na finansijskoj i fiskalnoj raskrsnici. Vlada je izabrala put koji, prije svega, vodi ka oporavku privrede, a samim tim posljedično i do oporavka cjelokupne ekonomije. Naravno, govorimo o postepenom oporavku što možemo i da vidimo iz samog Predloga zakona o rebalansu budžeta. Rebalans koji je predmet današnjeg razmatranja, a mislim da je neophodno opet to ponoviti, omogućava 45,1 milion eura za Vladine mjere podrške, obezbjeđuje dodatnih osam miliona eura namijenjenih Fondu zdravstva, dodatnih tri miliona eura za potrebe Ministarstva rada

i socijalnog staranja, dodatnih dva miliona eura za nove programe Zavoda za zapošljavanje i, na kraju, tri miliona eura za program subvencioniranja mikromalih i srednjih preduzeća koje sprovodi Ministarstvo ekonomije.

Kao neko ko dolazi iz sjevernog regiona, konkretno iz opštine Berane, na samom kraju bih iskoristio priliku da apostrofiram dvije stvari. Prvo, rebalansom budžeta za 2020. godinu iznosi namijenjeni za penzije i socijalna davanja ostaju nepromijenjeni. Drugo, uprkos smanjenju kapitalnog budžeta sredstva opredijeljena za realizaciju projekata na sjeveru Crne Gore ostaju, takođe, nepromijenjena, što znači da će se sva sredstva koja su bila planirana inicijalnim budžetom biti i utrošena, odnosno svi projekti koji su bili planirani će se i realizovati u narednom periodu.

U ovom smislu, podsjetiću kratko na neke od najznačajnijih projekata koji su planirani rebalansom budžeta, a koji se realizuju u Opštini Berane. To je rekonstrukcija puta Berane - Kolašin u iznosu od 110.000 eura. Ukupna planirana vrijednost za realizaciju ovog projekta je 34,5 miliona eura. Rekonstrukcija magistralnog puta Ribarevine - Poda - Berane u iznosu od 510.000 eura. Takođe, izdvajanja u iznosu od 510.000 za realizaciju putnog pravca Berane - tunel Lokve - Rožaje. Rekonstrukcija putnog pravca Berane - Petnjica. Ukupna vrijednost ovog projekta, to je druga faza koja se u najvećem dijelu odnosi na Opštinu Berane je oko tri miliona eura. U toku su pripreme aktivnosti za početak radova na izgradnji recipročnog dvorišta sa sortirnicom. Ukupna vrijednost ovog projekta je oko 1,3 miliona eura. Ugovoreni su radovi na rekonstrukciji gradske ulice kod Osnovne škole "Vuk Karadžić" ukupne vrijednosti 200.000 eura, a sa radovima će se početi nakon što Opština Berane riješi imovinsko pravne odnose i prijavi radove. Zakonom o budžetu za tekuću godinu u Beranama je planirana izgradnja vrtića ukupne vrijednosti milion i šesto hiljada eura, a Ministarstvo prosvjete je izdvojilo oko deset hiljada eura za izradu planske dokumentacije.

U cilju ublažavanja posljedice pandemije izazvane kovid-19, Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja izvršilo je avansnu uplatu direktnih plaćanja za poljoprivredne proizvođače u iznosu od 165.000 eura. Naveo sam samo neke od projekata koji su planirani da se realizuju u Opštini Berane, a svi projekti, moram se opet vratiti, koji bi trebalo da se realizuju, koji su inicijalno planirani da se realizuju u sjevernom regionu će biti realizovani u narednom periodu. Svi ovi projekti su veoma značajni jer će osim poboljšanja infrastrukture dodatno uticati na podizanje životnog standarda građana u sjevernom regionu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 18:39:22)

Zahvaljujem poslaniku Fatiću koji je govorio i o tački dnevnog reda, a dodao je dio koji se odnosi na opštinu odakle je on predložen kao poslanik.

Dajem riječ Ranku Krivokapiću.

RANKO KRIVOKAPIĆ (23.06.20 18:39:39)

Hvala, potpredsjedniče, što svaki put uspijete da me uklopite u Dnevnik TV Vijesti i da mi time pomognete da više mislim o kolegama i o ministru nego samo o okupljanju javnosti. Jer, važniji mi je dijalog u ovom Parlamentu nego čak javnost.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 18:39:52)

Zbilja ako smatrate da je to tako onda ćemo dati nekom drugom. Zbilja nijesam vodio računa o tome.

RANKO KRIVOKAPIĆ (23.06.20 18:40:03)

Nije problem samo cijenim Vašu visprenost koja, naravno, nije u korist ovog parlamentarizma, a može biti. Ali, da pređemo na suštinu stvari. Rekao sam da je važniji dijalog u ovom Parlamentu i dogovor.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 18:40:18)

Izvinjavam se, samo komentar. Uvijek čovjek to može da pomisli po sebi kako bi neko uradio. Zbilja nijesam imao tu namjeru niti mi je to plan. Da bih razuvjerio vas i građane, predlažem da vi sada odustanete od diskusije, da damo nekome iz DPS-a jer sam siguran da će prihvatiti. Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (23.06.20 18:40:35)

Možemo to da popravimo na dva načina, da govorim dva puta, ovo da ponovim sljedeći put. Rekao sam da mi je važniji dogovor u ovom Parlamentu nego dobijanje glasova, per ipso, što se kaže.

Lično SDP i ja niti u lošem pokleknemo niti se u dobru ponesemo. Dokaz. Kada je ođe 4/5 bilo protiv nezavisnosti mi smo vjerovali u nezavisnost i nudili smo rješenje kako doći do nezavisnosti države. Kada smo bili u vlasti, kada je bilo 200 miliona viška u budžetu, mi smo spriječili prodaju Termoelektrane, a poslije toga i prodaju čitave Elektroprivrede za koju ste se danas pohvalili da ste je vratili. Niti smo se u dobru ponijeli niti u zlu klonemo. Kao i danas u ovom ekonomskom zlu koje je politički dominantno determinisano nemamo namjeru da klonemo nego da damo rješenje kako se izlazi. Izlazi se, na sreću, principima koji su poznati, principima političke ekonomije.

Mi imamo endemsku korupciju koja nas vodi u endemski dug. Kada riješimo endemsku korupciju riješićemo endemski dug. Nikako neće biti ministra finansija, a dovedite sve Nobelovce ovdje, odreći ćemo se i plata i budžeta i Skupštine ako uspiju da otkriju model da se sa endemskom korupcijom riješimo i endemskog duga. Narod bi rekao još prostije - na brodu na kojem buše rupe, one su sve veće i više je vode i sve će više tonuti, neće bolje plutati niti će ide stići. To je jasno. To vam kažu i Evropska unija i Sjedinjene Američke Države. Ako mi možemo pametnije smisliti od toga kleknuću ovdje pred svima koji uspiju to da riješe, tu matematičku jednačinu drugačije. Kada budemo riješili ukidanje korupcije, tajkune koji ne plaćaju porez. Stigli smo bili do 700 miliona, vrijeme će pokazati kako je nestalo tih 300 ili 400 miliona dugova odjednom, volšebno, za tri godine, a kupilo se 20 onda ćemo znati kako da rješavamo problem. U svemu ostalom kažem, Vi ste ministar koji mora biti računovođa, a ne ministar. Ministar treba da vodi politiku, ali ova Vlada je u cjelini pokušala da izbroji, nema više od trećine političkih ministara nego ono što se zove /prekid/ Valda to je mjera politike opet. Ko zna da čita politiku lako to pročita.

Opet da bi stajali iza riječi i djela SDP-a, kada smo bili u vlasti dug je bio na 64%, po NIN-ovoj Analizi ekonomske snage koja traje četiri godine taman toliko koliko SDP nije u vlasti, po deset pokazatelja, osam zemalja regiona, Crna Gora je bila na četvrtom, a Srbija na šestom mjestu ekonomske snage. Sada smo se rotirali. NIN je sve samo nije fan srpske vlasti i srpske Vlade. Sada su oni na četvrtom, a mi na šestom mjestu. Naravno, u dugu smo šampioni. Zato je tačna ta matematika, ne treba veća matematika, vi to znate. Da li je dug veliki ili mali se gleda po kreditnom rejtingu. Naš je u tim godinama nezavisnosti pao za tri kategorije, u aprilu je prešao u negativni i u toj trećoj kategoriji, a drugima je kreditni rejting rastao. Ministre, nikada Vas ne optužujem jer znam da ste vi samo rezultanta političke korupcije, odnosno korupcija je politička, to je pleonazam Crnoj Gori, mi smo parlamentarnu korupciju pretvorili u političku korupciju i dok to ne riješimo ne idemo dalje, neće biti za građane.

Što to znači za građane u brojevima? Govorio sam premijeru, a čuli ste, milijarda eura bi došlo u vašu kasu, ministre, da smo u Evropskoj uniji. Jedan je razlog što nismo u Evropskoj uniji - endemska korupcija. Da prevedem na narodni jezik, endemska korupcija je korupcija koja je u čovjeku ili porodici ili u plemenu ili u državi postala sistemska bolest koja se samo širi i nema

elemenata koji je liječe na pravilan način. Imali biste milijardu, Vi i ja znamo što bi to značilo, milijardu nepovratnog novca. Pola budžeta. Više od ovoga što vi kažete da će biti deficit ove godine. Još biste vratili 300 miliona duga. Da ne govorim što bi ste sve moglo otvoriti.

Ali, ne, ministre, kada je bilo novca mi smo davali ruskim tajkunima, pa smo ukinuli 5.000 radnih mjesta i još častili Deripasku i ove iz Rudnika sa 160 miliona. Neko će vam vjerovati da brinete o državi, da je to patriotizam. Crna Gora se mora braniti ekonomskom nezavisnošću, a to znači pravdom, prije svega, koja stvara zdravu ekonomiju. Ovdje suverenost potkopavaju na dva načina, tačno. Jedan je taj koji se zove velikodržavlje koje prijeti Crnoj Gori, a drugi je ekonomska pohara Crne Gore koji je baca na koljena. Da sam protiv nezavisnosti Crne Gore, podržavao bih ovakvu ekonomsku politiku. Ona direktno potkopava ovu državu. Više nema izgovora, više nema savezne države, više nema Miloševića. Zbog toga mi branimo suverenost upravo od korupcije. Naravno, branimo je i od velikodržavlja, ali kao i u ličnom životu i kolektivnom stvar je vrlo prosta. Ako ste vi zdravi i poštenu odbranite se od svakog zla. Ako niste, svaka mala bolest pa i korona će vas bačiti na koljena jer već tamo jeste. Nema veće prijetnje od Njegoša na ovamo nego domaće muke, a ne strane muke. Od tuđinske prijetnje bismo se branili lako da ova zemlja nije poharana ekonomski, da nije feudalizovana u ekonomskom smislu, da struktura njene ekonomije nije najprostija moguća, trgovina, saobraćaj, ugostiteljstvo i turizam. Nema ničeg što čini realnu ekonomiju, nema znanja, nema inventivnosti, nema realnog preduzetništva.

Zašto Njemci i "Mercedes" pravi siceve u Loznici đe ne znam da je pristao brod skoro, ne znam da je neki brod mogao pristati u Loznici, pa je jeftinije dovesti repro materijal i odvesti siceve i zaposliti 1.600 radnika, a neće u Baru ili Kotoru, u zonama koje su infrastrukturno opremljene po evropskim kriterijumima. Zašto neće? Zato što endemska korupcija ne dozvoljava. Neće da dođe u zemlju gdje ne možete investirati, a da ne, kako je rekao tužilac u jednoj prilici ovdje u Parlamentu, reketiraju strane investitore. Zato, ako hoćete da imate zdravu ekonomiju prije toga morate da imate zdravu politiku. Marks bi to rekao prosto - pratite tokove novca pa ćete znati tokove politike. Za razliku od ovih koji su tvorci feudalnog koncepta ekonomije Crne Gore i te kako vjerujem u integrativnu moć ekonomije u Crnoj Gori, da se okupimo oko razvoja koji će obavezivati svaku Vladu, da se svaka Vlada obaveže da to bude ustavni dokument Skupštine Crne Gore, na šta imamo ustavnu obavezu, piše u Ustavu da to moramo da uradimo, a nikad nijesmo uradili i onda neće biti brige za razvoj Crne Gore. Tačno je, svi brojevi su se našli, mi imamo samo jedan problem ljudski faktor. Padamo kao i svaki ili većina avionskih nesreća zbog ljudskog faktora. Ljudski faktor se zove vlast. Dok se ne promijeni način vladanja, dok DPS ovako bude kreirao ekonomiju Crne Gore, Crna Gora je u sve većoj opasnosti i državotvorno samim tim što su izgubili ove godine milijardu eura, moraće da plate kamatu.

Dozvolite minut da završim tezu. U Crnoj Gori moramo biti najprvi, ne možemo biti ni prvi. Zato plaćate kamatu 3,70, a Hrvatska 0,75. Nijesu ni oni perfektni, ali tamo korupcija ni kriminal nijesu ušli u visoku politiku. Zato je jasno da je to tako. Mi znamo recepte SDP-a, a pokazali smo da znamo i da ih sprovodimo. Učinićemo to kada sljedeći put budemo u prilici još bolje, pametniji za ono što smo propustili jureći, prije svega, status, a sada ćemo do kraja završiti i ukupan ustavni koncept Crne Gore. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (23.06.20 18:49:33)

Imali smo dvije procedure. Prvu je tražio Adrijan Vuksanović i zamolio sam da je ne koristi. Poslije toga sam imao i proceduru od poslanika Kneževića.

Izvolite, poslaniče Knežević. Poslije toga možete i Vi.

Nijesu ni jedna ni druga strogo proceduralne.

MILAN KNEŽEVIĆ (23.06.20 18:49:53)

Mislim da je ovo za Vaše dobro da Vam saopštim, pa Vi kako god hoćete.

Gospodine potpredsjedniče Skupštine, kao što Vam je poznato, danas sam bio u Apelacionom sudu gdje je trebalo da se održi ročište vezano za naše žalbe povodom tzv. presude

za tzv. državni udar. Bio sam tamo nekih sat vremena. Prije dvadesetak minuta u medijima se pojavila vijest da je sudija Apelacionog suda Ramo Striković inficiran korona virusom.

Znači, mene niko nije obavijestio u sudu niti imam bilo kakva saznanja da li su službenici policije, obezbjeđenja, sudije Višeg ili Apelacionog suda imale bilo kakav kontakt sa tim gospodinom. Očekujem od Vas da zatražite informaciju od Instituta za javno zdravlje, od Nacionalnog koordinacionog tijela. Jer, ovo što se, ako se potvrdi tačnim, dogodilo u Apelacionom sudu je direktno ugrožavanje našeg zdravlja i pokušaj da se onemogućimo da učestvujemo u izbornoj kampanji kroz različite forme djelovanja. Očekujem, takođe, da se predsjednica Vrhovnog suda, Vesna Medenica, izjasni da li je korona ušla u crnogorske sudove i uprkos tome se po hitnom postupku ovdje sudi liderima Demokratskog fronta.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 18:51:30)

Hvala, poslanice Kneževiću.

Što se tiče obaveza Skupštine, obaveza je da maksimalno zaštititi svakog poslanika koliko može. Tražiću od sekretarijata Skupštine da obavi komunikaciju sa sekretarijatom Nacionalnog koordinacionog tijela da vidimo o čemu se radi. Kao što ste vidjeli danas prilikom vođenja ove sjednice, uporno insistiram, nemajući nikakvu informaciju slične vrste, da držite distancu, da poštujete mjere koje je propisalo Nacionalno koordinaciono tijelo. Zadužujem sekretarijat da provjeri sve ove stvari i onda ćemo vas informisati kasnije.

Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (23.06.20 18:52:30)

Što kažu zdravlje je najvažnije.

Samo da Vas pitam, ako se to potvrdi tačnim, ko će odgovara zbog toga što sam ja danas bio u Apelacionom sudu i ugrozio svoje zdravlje, imao kontakte sa svim kolegama poslanicima iz Demokratskog fronta, imamo kontakte ovdje u Skupštini s još određenim brojem kolega, bio u različitim prostorijama u Skupštini Crne Gore i da li neko treba da odgovara zbog toga što je korona ušla u crnogorske sudove. Molim vas, ovo je mnogo bitno, znači proglasili smo se za free korona državu, a sad smo izloženi potencijalnom zdravstvenom riziku, svi ovdje u ovoj Skupštini, zato što je neko prikrivao određene slučajeve u apelaciji želeći da što prije presudi Andriji Mandiću i meni.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 18:53:11)

To nije, sigurno. To i sami znate da nije sigurno i nemojte da miješamo politiku i zdravlje, to čitavno vrijeme pokušavamo u komunikaciji koja je bila. Kao što znate, ne bih sad komentarisao zašto smo sad postali destinacija koja ima dio ljudi koji su zaraženi kovidom. Sami znate koliko smo ovdje trpjeli određenih stvari, ali je to sad nebitno. Najvažnije je zdravlje svakog čovjeka Crne Gore, a nama u Skupštini je posebno važno zdravlje svakog poslanika i u skladu sa vašim zahtjevom normalno uradićemo to što treba.

Procedura, Adrijan Vuksanović.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (23.06.20 18:53:59)

Hvala, predsjedavajući.

Obično se procedura traži prilikom nekih neugodnih rasprava i kada treba razriješiti određenu nedoumicu. Međutim, moja potreba za procedurom je motivirana nečim sasvim drugim, drugim razlogom.

Sada sam se vratio iz Boke Kotorske i tamo sam bio prisutan prilikom posjeta predsjednika

Republike Hrvatske Zorana Milanovića Crnoj Gori i želim /prekid/...

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 18:55:14)

Poslanici, prije ovog imala je jedna ozbiljna stvar, zbilja molim da ozbiljno radimo. Molim vas.

Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (23.06.20 18:55:23)

Meni je drago što je atmosfera u Parlamentu u ovakvom jednom relaksiranom duhu i to je mnogo falilo ovdje i drago mi je što se vraćamo na, kako sam bar ja slušao, stare staze nekadašnjeg parlamentarizma.

Jako sam zadovoljan i bila mi je čast što sam sudjelovao i u protokolu i u razgovoru sa gospodinom Milanovićem i njegova posjeta odražava jedno zajedništvo i prijateljstvo između dviju zemalja Crne Gore i Republike Hrvatske koje su i partneri u NATO savezu. Ako uzmemo u obzir činjenicu da Hrvatska još uvijek predsjedava Evropskom unijom onda možemo to sasvim sigurno smatrati ne samo njegovom podrškom i podrškom Republike Hrvatske Hrvatima u Crnoj Gori i Crnoj Gori na evropskom putu već i značajnog dijela evropske javnosti samoj Crnoj Gori i njenim integracionim procesima. Sve nas je obradovala vijest da konačno ćemo otvoriti i pregovaračko Poglavlje br. 8 koje se tiče konkurencije i pouzdano znam da je Republika Hrvatska dala veliki doprinos u svemu tome.

Posjet je završen jednom znakovitošću, prvo drago mi je što je Bokeljska mornarica otplesala kolo Sv. Tripuna pred oba predsjednika i pod obije zastave. Na taj način je istakla jedno zajedništvo i istakla jednu činjenicu da je kultura ta koja spaja, a nikako dezintegriira narode, pojedince i države. Upravo najbolji odgovor na nekulturu je njegovanje kulture. Međutim, postoje i oni koji nisu zadovoljni takvim stvarima i posjetom gospodina Zorana Milanovića i udjelom Hrvatske građanske inicijative u svemu tome, pa je Hrvatska građanska inicijativa juče bila izložena jednom, rekao bih, djelovanju lažnih vijesti. Naime, juče smo čuli jednu lažnu vijest i to dolazi upravo iz onih redova koji sa velikim negodovanjem posmatraju čitave procese koji se odvijaju van njih. Naravno ne moram imenovati o kome se radi jer svi dobro u Crnoj Gori znamo koji su to kreatori lažnih vijesti. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 18:55)

Poslanica, Žana Filipović.

ŽANA FILIPOVIĆ (23.06.20 18:58:52)

Poštovana Skupštino, poštovani gospodine Paunoviću, poštovane kolegice i kolege,

Pred nama danas na dnevnom redu Izmjene i dopune Zakona o budžetu za 2020. godinu koje je sačinilo Ministarstvo finansija, a usvojila Vlada Crne Gore.

Osnov za donošenje jednog ovakvog akta sadržan je u odredbama Ustava i to u članu 16 i članu 82. U toku ove godine mi smo se uostalom, kao i cijeli svijet sreli sa pandemijom koju je izazvao virus kovid-19 i mi porsto to nismo mogli znati kada smo planirali budžet za 2020. godinu. Dakle, samo po tom osnovu mi smo morali i imali potrebu da uđemo u proceduru rebalansa budžeta. Bilo je neophodno obezbijediti nedostajuća potrebna sredstva za određene potrošačke jedinice za izvršavanje veoma zahtjevnih zadataka koji su se u toku 2020. godine pojavili pred izvršnu vlast, a naravno i u konačnom morali smo odraditi određene restrikcije kada je kapitalni budžet u pitanju.

Glavni razlog zbog kojeg ulazimo u Izmejne i dopune Zakona o budžetu za 2020. godinu je nedovoljno usklađena projekcija plana prihoda i plana izdataka. Smatram da mnoge i stabilnije ekonomije dolaze u situaciju da raspravljaju o rebalansu budžeta, da usvajaju izmjene zakona zato što je to potrebno da bi se ispeglale javne finansije i da bi na neki način u konačnom se obezbijedilo normalno funkcionisanje ne samo cjelokupne javne administracije nego, čini mi se rekla bih, i cjelokupnog finansijskog sistema koji je vezan za taj sektor, odnosno za tu oblast.

Vlada Crne Gore je za relativno kratak period izazvan pandemijom i restriktivnim mjerama, prema određenim privrednim djelatnostima, donijela dva paketa mjera, a izmjenama i dopunama budžeta za 2020. godinu uračunata je i pretpostavka za treći paket mjera.

Svima nam je poznato da je prvi paket mjera bio 19. marta da je on bio usmjeren na pružanje pomoći najugroženijim kategorijama stanovništva, pružanju mogućnosti za likvidnost privrede i budžeta. Ogleđao se u javnosti poznatim mjerama, kao što su isplate jednokratnih pomoći, odlaganje kreditnih obaveza prema Investiciono razvojnom fondu i drugih mjera koje ste vi iz Ministarstva finansija dali u obrazloženju Izmjena i dopuna budžeta za 2020. godinu.

Drugi paket mjera koji je od 24. aprila bio je usmjeren na brži oporavak ekonomije i održavanje radnih mjesta putem subvencija za zarade zaposlenih onim preduzećima čija je djelatnost bila zabranjena ili ograničena.

Što se tiče ovog trećeg paketa mjera pretpostavke su da će fokus biti na pomoći lokalnim samoupravama, daljem subvencioniranju zarada u mikro malim i srednjim preduzećima, kao i pomoć bankarskom sektoru i stvaranju mogućnosti za finansiranje privrede i razvojnih projekata u Crnoj Gori.

Ono što želim da afirmišem je zaista da ovim izmjenama i dopunama Zakona o budžetu vi nijeste smanjili sredstva civilnom sektoru. Dakle, putem sektorskih analiza koje se rade u ministarstvima Vlade Crne Gore tako je na primjer iznos u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava za civilni sektor ostao na istom nivou mislim da je negdje oko 1.100.000 eura za nevladine organizacije koje konkurišu i koje naravno žive od tih projekata koje će dobiti od Ministarstva za ljudska i manjinska prava.

Takođe, želim da kažem da se u Podgorici, odakle ja potičem, i dalje sa Ministarstvom saobraćaja i pomorstva i Upravom za saobraćaj, Glavnim gradom nastavljaju infrastrukturni projekti, kao što su nastavak izgradnje Bulevara Viljama Branta, kao završetak prve faze auto-puta. Onda se završava rekonstrukcija ovog starog puta od Podgorice do Danilovgrada. Radiće se bulevar od Podgorice do Danilovgrada sa četiri trake. Tako da želim da kažem na kraju nijesam pominjala ove cifre jer nisam iz te struke, smatram i mišljenja sam da je u ovom momentu donošenja rebalansa budžeta da to predstavlja jedan racionalan i pravovremeni akt, pravovremena aktivnost. Zašto to govorim? Iz prostog razloga što smatram da smo sad u prilici, sada smo u situaciji da na neki način imamo realne projekcije koliko nam je potrebno sredstava da bi podmirili sve obaveze koje su nastale pandenijom.

Usvajanjem rebalansa budžeta redovno će se finansirati penzije, redovno će se isplaćivati sve zarade zaposlenih u javnom sektoru, kao i socijalne naknade i zbog svega ovoga navedenog podržaću izmejne i dopune Zakona o budžetu za 2020. godinu. Hvala vam kolege.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 19:04:47)

Hvala, poslanici Filipović.

Dajem riječ poslaniku Vučuroviću, nek se pripremi poslanik Branko Radulović.

JOVAN VUČUROVIĆ (23.06.20 19:05:00)

Dakle, ja sam ovdje čuo prije nekih sat vremena od strane jednog poslanika režima da nam nema spasa. Neću da ga imenujem naravno. Neću da ga imenujem, ali tako je rečeno. Ja, poštovani građani, mislim da ima spasa Crnoj Gori samo treba da srušimo režim DPS-a i biće svakako bolje čak i u ovoj situaciji kada vlada priča o pandemiji, kada se na osnovu toga prave proekcije vezano i za budžet i za razne političke i društvene teme.

Dakle, da budemo načisto iako je u ovom obrazloženju, kao osnovni razlog za izmejne i dopune Zakona o budžetu navedena kriza izazvana pandemijom važno je reći da su inače ekonomska kriza, siromaštvo, zaduživanje, pozajmice, smanjenje plata da su to bili specijaliteti Demokratske partije socijalista i prije ove pandemije svih ovih prethodnih godina, a ne sad u sred ove priče dok se paralelno sa tim krizama i sa tim siromaštvom bogatio Milo Đukanović i prva familija. Dakle, sve smo ovo već vidjeli.

Samo nemojte da se vadimo sad striktno na pandemiju jer uništavanje Crne Gore od strane Demokratske partije socijalista, poštovani građani, počelo je od trenutka kada je ta političko kriminalna organizacija došla na vlast. Sve krize, sve nevolje koje su zadesila Crnu Goru one su produkt činjenice što je ovom državom vladala najgora bolest, najgora pošast, najgori virus, a to je Demokratska partija socijalista. Naša je obaveza pred generacijama, onima koji dolaze, a bogami i onim za nama, da tu bolest odstranimo sa tkiva Crne Gore, da srušimo to zlo jer drugačije Crna Gora ne može da živi, poštovani građani.

Pandemija je samo na površinu izbacila neke istine. Istinu o nesposobnosti režima, prije svega, i ono što je možda najteže to je nespremnost da se pomogne građanima. Eto to smo vidjeli u ovim proteklm mjesecima jer imamo situaciju da patriote, ja ih zovem patriote na baterije, ovu tešku situaciju su iskoristile, prije svega, za predizbornu kampanju, za promociju sopstvene stranke, za kupovinu glasova, a ne za pomoć građanima. Iskoristili su ovu tešku situaciju da bi pomogli svojim tajkunima da zarade dodatno na nevolji građana. Dakle, ima li veće sramote, poštovani građani, nego ono što su oni radili za vrijeme pandemije kada su svojim tajkunima pomagali da zarađuju na preprodaji maski, na preprodaji sredstava za dezinfekciju, na preprodaji rukavica. To je sramota. Dakle, od toga se nikada ne mogu odbraniti. Tim nečasnim radnjama, poštovani građani, rukovodilo je jedno nelegalno tijelo tzv. NKT. Dakle, jedna udbaško partijska tvorevina DPS-a izmišljena onako ad hoc koja se uz to i dan danas u ovom trenutku bavi maltretiranjem i šikaniranjem građana. Bavi se progonom Srpske pravoslavne crkve, progonom sveštenstva naših vladika, vjernika, dakle, nedužnih potpuno ljudi. To je zaduženje bilo NKT-a, a vidjeli smo jutros jednog iz toga parapolitičkog i parapolicijskog tijela. Ovaj direktor Kliničkog centra Eraković, on jutros bruka svoju profesiju, koristi priču o pandemiji. Zvali su čovjeka da priča o pandemiji, ne znam je li mu struka epidemiologija, ali on je tu emisiju iskoristio da besramno podvaljuje Demokratskom frontu. Evo čuli smo to svi i obmanjuje javnost da kroz emisiju o pandemiji plasira političke poruke. E, to je taj NKT, to je ta borba DPS-a, poštovani građani, protiv pandemije. To je bila borba za plasiranje političkih poruka, to je predizborna kampanja i promocija Demokratske partije socijalista, ali Demokratski front je proteklih mjeseci bukvalno u paramparčad razorio tu veliku obmanu režima, tu podvalu režima i ogolio tu udbaško partijsku družinu NKT.

Sad ovdje imamo rebalans, kao dokaz da se Crna Gora nalazi u kolapsu, da je Crna Gora u bankrotu i da je Crna Gora gotovo dotakla dno finansijski. Čini mi se da je potpuno u pravu bio taj poslanik režima koji je očigledno nesvjesno to izgovorio, da nam nema spasa. Ja sam rekao ima nam spasa kad srušimo zlo zvano Demokratska partija socijalista koja, poštovani građani, nije htjela da vam pomogne kad ste bili u najtežoj situaciji kad je ta pandemija divljala u martu i aprilu. Oni su tada, sjetimo se, odbili predlog Demokratskog fronta da svaki građanin Crne Gore dobije novčanu pomoć. Odbili su čak one radnike koji nijesu mjesecima imali primanja da dobiju jednokratnu pomoć. Postavio sam to pitanje ovdje, poslaničko, u Skupštini ministarki ekonomije, ona kaže - razmotićemo. Eto tako, poštovani građani, imamo posla sa režimom koji, prije svega, nema ljudsko lice, nema obraz, nema humanost. Što ih prije srušimo prije će svanuti Crnoj Gori.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 19:11:56)

Procedura, Petar Ivanović.

PETAR IVANOVIĆ (23.06.20 19:12:02)

Zahvaljujem.

Poštovani predsjedavajući,

Ovo je, radi građana, Poslovnik o radu Skupštine Crne Gore. Ovo je dokument koji smo mi usvojili u ovom domu i usvojili smo ga, prije svega, iz razloga da bi uz pomoć ovog dokumenta imali pravila koja svi treba da poštuju. Član 98 Poslovnika kaže poslanik ili drugi učesnik u pretresu može govoriti samo o predlogu koji je na dnevnom redu i u vremenu koje je propisano za izlaganje. Neću komentarisati to što smo čekali punih pet minuta i 30 sekundi da čujemo riječ rebalans, to ostavljam građanima i mislim da su dovoljno promoćurni, pametni, inteligentni da naprave razliku između političkih parola koje se šalju sa govornice i onoga što je tačka dnevnog reda. Želim da skrenem pažnju na član 105 u kojem se kaže poslanici i drugi učesnici u pretresu dužni su da poštuju dostojanstvo poslanika iz Skupštine i da se jedni drugima obraćaju sa uvažavanjem.

Sad ja Vas pitam da li u obraćanju, uvaženog poslanika Vučurovića, je bilo elemenata i za kaznenu repliku, lično smatram da jeste, ali javio sam se za proceduru da konkretno navedem koji su to članovi prema Poslovniku, a Vi procijenite da li ima prostora za kaznenu repliku ili ne. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 19:13:18)

Hvala Vam.

Svakako da prihvatamo Vaše sugestije i bilo je tih elementa. Kao što ste vidjeli željeli smo da ovu sjednicu ipak dovedemo do kraja u nekom mirnijem tonu iz toga razloga sam razumio i čuli ste kad je tražio i proceduru gospodin Vuksanović, da sam ga zamolio da odloži. Potpuno prihvatam Vaše sugestije. Hvala Vam.

Dajem riječ, poslaniku Raduloviću.

Hvala, poslanice Ivanoviću.

BRANKO RADULOVIĆ (23.06.20 19:13:53)

Građani Crne Gore,

Ministre, teško vrijeme išće velje ljude. Bio sam mnogo zabrinut, mnogo sam pričao, mnogo predlagao, mnogo nudio rješenja, mnogo upozoravao na iskušenja koja će doći i sada građanima Crne Gore u najtežem momentu bitisanje, biološki opstanak, a zatim i teritorijalni integritet i od toga se bojim. Crna Gora, hoću da kažem, ima rješenje zato što još vjerujem da u Crnoj Gori postoje odvažni, slobodni i pošteni, odgovorni ljudi pred sobom i pred svojom budućnošću. Vjerujem da ćemo mi i moja malenkost biti u vrhu sljedeće vlasti. Ja ne moram da budem prvi, ali ću biti neđe tu do prvih.

Da se dogovorimo, građani Crne Gore, niko neće biti gladan u Crnoj Gori. Onaj ko je krao, vratiće pare. Oni koji treba da uče nema više bifea punih od ponedjeljka do petka, možete eventualno subotom i nedjeljom, knjiga u ruke.

Profesori, vi koji ste dobili tu titulu treba da je opravdate sa svojim znanjem i svojim rešenjima.

Vi sudije, lopova u zatvor, a one koji su osuđeni i progonjeni, diskriminirani puna satisfakcija. To je izbor građani Crne Gore. DF i moja malenkost, naša titula i moja titula, sve ono što smo vam govorili 30 godina, sve što nudimo ovdje i danas što se nudi to će biti obestinjeno. To vam dajem časnu riječ. Milo Đukanović nije jači od Crne Gore. Crna Gora stanuje u svakom od vas, u vašem srcu, a tražim, prije svega, u vašoj racionalnosti. Kad kažem srcu, hoću da volite Crnu Goru, kad kažem racionalnost, onda da znate što je ovozemaljski život, što je ovaj trag i što je odgovornost pred budućnost. Kunem vam se u sve što imam da ovako mislim, da ovo budućnost Crne Gore može biti i to u vremenima, ministre je li tako ili ne mi smo uvijek bili nas dvojica iako smo sa suprotne strane saglasni. Više ne postoji globalnog dogovora, sve je razrušeno ni svjetske trgovinske organizacije, ni MMF-a, ni Svjetske banke, Evropska unija se ljulja lijevo desno. Postoje nacionalni interesi nema globalnog dogovora, nema mastrihta, kriterijuma iz mastrihta.

Dovršiću sa nečim da bih bilo u istinu profesor i da bih bio različit od drugih jer su svi govorili iz svoga ugla što su mislili. Neki iskrenije neki ne. Ja sam svih ovih godina i danas dosta

govorio. Samo Vas molim, ministre, ono što sam potpisao i poslao Vama u novim okolnostima Evropske unije koja još nije potvrđena kroz stav Evropske komisije da debelo pročitate. Lakše će biti i meni i drugima ukoliko napravite nešto pozitivno. Nema, to je čista laž. Na muci Crne Gore da neko slavi, taj ne stanuje u ovom Parlamentu i siguran sam čak sam ubijeden od 81 poslanika čak sam ubijeden od svih 650.000 građana Crne Gore jer to nije ljudski. Mi smo predodređeni da živimo zajedno. To je istorija pokazala. Svako na svoj način sa svim onim što nosi u srcu.

Ministre, pročitate ovo što sam Vam sve rekao, to su neprospavane noći, to su godine iskustva. Ministre, pogledajte ova dva dijagrama, sva istina je u ovome. Pogledajte građani Crne Gore. Ovo je upravljanje rizikom. Ko kaže da sutra zna što će se desiti, da će biti 40%, 6%, 7% dobro ste rekli ministre na kraju to je bilo, to sam mislio prije mjesec dana danas drugačije mislim, sutra ću posebno. Upravljanje sa rizikom u matematici, u ekonomiji, ekonomija je matematika, ekonomije domaćinskog poslovanja postoji A i B. Ukoliko je gospodo alfa manje od beta manje od gama tada je to dobro, tada ništa ne znači koliki je javni dug. Ako je javni dug dat i ako je on u nominalnoj vrijednosti dat neka raste. Mاستriht više to ne određuje, 10.000 pričao sam Amerika daje dolara po glavi stanovnika, đe mi ovakvi sa ovim zaostatkom, ministre, sa 500, 600 eura kako ćemo se spasiti od budućih iskušenja. Bruto društveni proizvod, ali koji bruto društveni proizvod? O onome što sam pričao i mi što pričamo 30 godina o toj disperziji, o toj održivosti, o toj konkurenciji, o toj samodovoljnosti onome što može biti konkurencija. Tačno, u Liberalnom savezu sam govorio da ne treba da bude Crna Gora žitnica u prehrambenoj proizvodnji, ali to je druga priča kako oživiti selo, kako umjesto da budu tri generacije pokraj ognjišta. Ovo je pobjednički, ministre, ovo je gubitnički ukoliko je alfa veće od beta veće od gama to su uglovi, ministre. Ukoliko javni dug raste, a mora rasti, a nama bruto društveni proizvod pada jer Vi i ja znamo zašto je on rastao u prethodnih tri mjeseca zbog, tri godine, zbog tražnje vještačke. Nije bila dubinska investicija, nije bila blagovremena investicija, prava investicija zato je rastao bruto društveni proizvod, a biće gladnih sve više i više.

Građani Crne Gore, ne da bih bio neko ko odlučuje o vašim sudbinama nego da bih ostavio trag. Vjerujte u one koji su do sada nudili rješenja, vjerujte u one koji nude rješenja, vjerujte u Crnu Goru i vjerujte u znanje pravo. Mi moramo sprovesti novu ekonomsku politiku koja mora počivati prvo na moralu, a sve iz toga izlazi. DF je vjerujte najveći rodoljub. Ja nijesam ovdje zbog apanaže, strada mi porodica, ali to je moj izbor. Volim više ovakav izbor nego ono što mi brat iako je hiljadu puta od mene bogatiji, ali ima tu nostalgiju koju će nositi cijelo vrijeme zbog Crne Gore i života ovđe u Crnoj Gori. Vjerujem u nas zato što mi rodoljubi i nemojte da nas mrzite. Mi smo kao vi odavde nikli, mi smo onaj cer o kome ja stalno govorim koji je ovdje vjekovima opstao. Završicu sa tim. Vjerujte u Crnu Goru, vjerujte samo u Crnu Goru jer nema drugog od druge pomoći.

PREDSJEDAVALAĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 19:23:05)

Zamoliću poslanike iz pozicionog dijela da ne govore dok govore naše kolege iz opozicije. Zbilja ako imate neku ispravku navoda možete da se javite.

Ljuid Škrelja je intervenisao onako, ali je to prof. Radulović prihvatio tako da onda nećemo dalje nastavljati taj dijalog. Hvala vam.

Dajem riječ Mihailu Anđušiću.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (23.06.20 19:23:55)

Pa, evo dosta toga smo zaista čuli generalno vezano za ove izmjene Zakona o budžetu. Nažalost, čuli smo, kažem, i dosta toga što siguran sam ne bi na ovu temu i građani htjeli da čuju, ali to je negdje u posljednje vrijeme pogotovu postala praksa i više bih volio da smo ovdje bili danas u prilici da čujemo šta konkretno kroz ovu izmjenu Zakona o budžetu, odnosno kroz ovaj rebalans nije možda bilo dobro preusmjereno kada su u pitanju budžetske pozicije, dobro to je nešto što je već postala praksa kada su u pitanju ovakve teme.

Čuli smo i od strane ministra da smo u situaciji u kakvoj su trenutno najveći broj država i u regionu i šire. Dakle, da usljed pandemije koronavirusa smo prinuđeni da i usljed smanjene

ekonomske aktivnosti, kao što je to ministar rekao, vršimo izmjenu Zakona o budžetu i da određene stavke pomjeramo u korist nekih kategorija na koje smo sada stavili akcenat.

Znamo da, prije svega, potrebe zdravstvenog sektora su uticale u dobrom dijelu da neke izmjene donesemo. Ovom prilikom bih rekao da aktivnosti koje je u prethodnom periodu sprovodila Vlada i Nacionalno koordinaciono tijelo su u najboljoj mjeri uslovile da na jedan uredan način se posvetimo kategorijama koje su najurgentnije da bi kroz ovaj rebalans budžeta izmijenili neke stavke.

Ono što bih htio da potenciram ovom prilikom jeste jedan indikativan podatak da kroz ovaj rebalans, ako pažljivo pogledamo, su obuhvaćene samo dvije kategorije. Možda možemo to malo i šire posmatrati, ali smatram da je to posebna vrijednost, da tako kažem, jer smo obratili pažnju na dvije kategorije koje su u ovom trenutku najznačajnije. Jedna su građani, kroz njihove socijalne potrebe, a druga je privreda. Dakle, to najbolje govori o tome da je ovo jedan odgovoran pristup, da kroz ovaj rebalans nijesmo koristili situaciju da obuhvatimo i neke troškove, izdatke koje bi rado stavili ovdje, ali smatram da se radilo o jednom odgovornom pristupu i kažem koristili smo se na način da obuhvatimo kategorije koje su ovom trenutku najranjivije.

Ovo je posljedica već izvjesnog smanjenja GDP-a koji ćemo imati u ovoj godini i naravno u sljedećoj godini. Znamo da je to uslovilo svakako i pad prihoda od turizma i pad direktnih stranih investicija doduše direktne strane investicije su u ne toliko značajnom padu sa 7% na 5,4%, ali svakako da su i one obuhvaćene ovime. Vidjeli smo predviđanja, turizam učestvuje u našem GDP-u sa nekih 22%, ali smo vidjeli da su očekivanja da će prihodi od turizma biti 650 miliona, odnosno 450 miliona manji od planiranog što je za nekih 40% manje od planiranog. Moramo se složiti da s obzirom na učešće turizma u ovom procentu u našem GDP-u ovo će predstavljati jedan svakako izazov, jedan problem sa kojim se moramo suočiti. Smatram da su mjere koje su povučene i aktivnosti koje ste odradili kroz ovaj rebalans onako filigrantski precizno i odgovorno povučene kako ne bismo došli u situaciju da tešku i izazovnu godinu koja će nas čekati što lakše podnesemo.

Ono što sam pomenuo jeste da jedna kategorija koja je najviše obuhvaćena ovim rebalansom to su građani. Smatram da kroz izmjene budžetskih stavki Ministarstvo rada i socijalnog staranja kroz čini mi se tri miliona i tu su obuhvaćene kategorije kroz Zavod za zapošljavanje lica sa invaliditetom, porodiljsko odsustvo, tuđa njega. Dakle, to su isključivo socijalne kategorije, smatram da ni jedan građanin, a i ni jedan kolega ovdje nema ništa protiv toga da ove stavke budu korigovane na ovaj način.

Takođe, imali smo i tu drugu stavku - podršku privredi od 45 miliona za koju smatram da je više nego opravdana. Naravno moramo pomenuti i sektor zdravstva zbog koga je negdje i primarno najveći broj pozicija i pomjeren. Imamo tu Fond zdravstva koji doduše i svake godine i kroz svaki rebalans obuhvatimo, što nije jedna dobra praksa, rekao bih, ali ove godine je to u manjem iznosu i prouzrokovano je, da kažem, ovim potrebama socijalnim kada je u pitanju subvencije i pomoć građanima.

Htio bih, takođe, da se osvrnem na jedan onako karakterističan detalj koji je vezan za pandemiju korona virusa i stavke u budžetu koje ovdje razmatramo, a to je da se Vlada odlučila takođe za jedan nekarakterističan potez da donacije koje smo imali sve ovo vrijeme od strane građana, privrede, dijasopre ne ubroji u ova sredstava nego na jedan onako simboličan način ih opredijeli za izgradnju institucija zdravstva. Čuli smo da će biti preusmjerene za izgradnju Infektivne klinike i ne znam šta je još uvijek precizno odlučeno, ali ta sredstva koja, složićemo se, nijesu mala radi se o ne znam sedam, osam miliona, ne znam koji je iznos sad u pitanju. Zaista jedan odgovoran pristup koji, siguran sam, je prikazao jedan odgovoran pristup same Vlade da na način kako su oni to zamislili ta sredstava izdvoji iz rebalansa budžeta i iz budžeta i opredijeli ih u jednu tako simboličnu svrhu. Želio bih takvu inicijativu svakako da pohvalim.

Ono što je svakako suština priče i želim to i sa ovog mjesta da poručim da bez obzira na ovaj rebalans i rebalanse koje smo imali u prethodnom periodu smatram da nijedna aktivnost koje imamo i vanparlamentarne i svake druge, nijedna druga vrsta destrukcije političke ili bilo kakve druge ne može skrenuti pažnju sa onoga što su rezultati ove vlade u ovom četvorogodišnjem mandatu.

Dakle, možemo pričati o tome da li u apsolutnim brojkama ili kroz porast ličnog dohotka ili minimalne zarade su građani u manjim ili većim procentima osjetili taj životni standard. Rezultati u

dijelu kapitalnih investicija u dijelu restriktivne politike koja će obezbijediti fiskalne politike, koja će na dugi rok obezbijediti veću stabilnost, rezultati u dijelu socijalne politike, investicije u oblasti zdravstva i obrazovanja nam sigurno daju za pravo da na ovim parlamentarnim izborima, prije svega, usljed rezultata Vlada i mislim da generalno u Crnoj Gori je došao takav momenat da će se na izborima cijeliti upravo i isključivo samo rezultati koje vlade i lokalne samouprave ostvaruju u svojim četvorogodišnjim mandatima. Mislim da u ovom trenutku imamo takvu situaciju i sa druge strane, građani su u najboljoj mjeri imali prilike da vide kakav odgovoran pristup je Vlada gajila u trenucima kada smo imali jednu vanrednu situaciju i da su ipak građani na pragmatičan način zamislili kako bi ih određena politička struktura sa jedne ili druge strane kako bi ih vodila u ovako jednoj delikatnoj vanrednoj situaciji kakve smo imali sa pandemijom korona virusa.

U svakom slučaju i podržavajući i ove mjere korekcije Zakona o budžetu smatram da, i uz ostale rebalanse koje smo razmatrali ovdje u Parlamentu, smatram da je to rezultat odgovorne politike vlade i da svakako će građani na predstojećim parlamentarnim izborima nagraditi jednu takvu politiku i takve rezultate. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 19:32:35)

Zahvaljujem, poslaniku Mihailu Anđušiću.
Dajem riječ, Momčilu Martinoviću.

MOMČILO MARTINOVIĆ (23.06.20 19:32:50)

Pozdravljam kolegice i kolege poslanike, pozdravljam Vas uvaženi ministre, Vaše saradnike i pozdravljam nadasve građane Crne Gore, koji trebaju da čuju i građani i subjekti privredni što mogu da očekuju od onoga što danas ovdje razmatramo.

Za mene lično kada čujemo neke konstatacije da je rebalans došao preuranjeno ili možda kasno, za mene rebalans je potpuno jedan logičan slijed događaja u odnosu na ono što nas je zadesilo početkom marta ove godine.

Smatram da je to nešto što je bilo neizbježno i da je Vlada, Ministarstvo finansija, na odgovoran način pristupilo da uradi u odnosu na ono što je moguće i da iz aktuelne situacije izvuče ono što je najbolje za Crnu Goru.

Od ove pošasti nijesu bili lišeni ni veći ekonomski sistemi nego što je Crna Gora. Prema nekim projekcijama, koje sam bio u prilici da konsultujem, dobili smo informaciju da će pad ekonomske aktivnosti na globalnom nivou iznositi 2%, a ono što je takođe saopšteno, u tim dokumentima kojima sam imao pristup, jeste da će pad ekonomske aktivnosti na nivou euro zone biti 7,5%. Što znači da smo u odnosu na informacije koje smo dobili od ministra ovdje imali određenu projekciju da će realan pad BDP-a u Crnoj Gori iznositi 6,8%. Što znači da smo pokazali određenu otpornost na ove šokove koji su se eksterni desili na samu ekonomiju Crne Gore.

U tom dijelu želim naglasiti da je nešto što smo zajednički ovdje konstatovali što je predloženo od strane Vlade, odnosno Ministarstva finansija u odnosu na budžet koji smo usvojili krajem 2019. godine u prva dva mjeseca ipak imali realne prognoze da će tim tempom i tim trendom da se one zaista i dešavaju. Međutim, desilo se što se desilo.

Takođe, imali smo projekcije da će u 2020. godine 3,4% biti rast BDP-a. Međutim, sad imam ove podatke koje imam. Nažalost, ne samo našu nego i svijeta uopšteno. Međutim, pomenulo se nekoliko puta u određenim diskusijama i konstatovano je da je potrebno novo zaduženje. Naravno u ovakvim situacijama novo zaduženje je po meni logična posljedica jer je nešto za čim se moralo posegnuti da bi se održale javne finansije za kalendarsku i fiskalnu 2020. godinu i da bi se naravno mislilo u budućnosti na koji način će se to odraditi u 2021. godini.

Javni dug, jer ovdje čujemo građane smo zadužili još dodatno, u nominalnom smislu shvatio sam da javni dug nije porastao. Toliko sam shvatio i na učešću u odboru koji tretira ova pitanja. Međutim, zbog pada BDP-a on će ući u nekoj projekciji do 8,3%, ali u nominalnom smislu on neće rasti. Shvatio sam tako i želio bih da prenesem i tu poruku građanima Crne Gore da se Crna Gora neće dodatno zaduživati i neće javni dug rasti. Zaduzivat se oćemo, ali javni dug neće

rasti u nominalnom smislu. Vi me slobodno demantujte ako sam ja pogrešno te stvari shvatio.

Ono što me takođe raduje što sam čuo na radnim tijelima, a to jeste što je vrlo interesantno možda građani da čuju da, prije svega, ova vlada će se truditi da održi platni fond u onom iznosu kako je to i projektovano. Dakle, u ovom trenutku možemo konstatovati da neće biti smanjenja u javnom sektoru u odnosu na ono što smo čuli na samim odborima ukoliko naravno ove projekcije budu održive, ali naravno u tom smislu ne možemo ništa garantovati jer ne znamo kakav će biti scenario. Ja lično ovaj rebalans budžeta doživljavam kao jedan od potencijalnih scenarija kako ste vi kreirali u trenutku kada ste imali adekvatne impute da možete odgovoriti na ove aktivnosti. Da li će se situacija pogoršati, to ne znamo i mislim da niko u ovom trenutku ne može garantovati da li će biti lošija. Ja ću biti optimista da će ona biti bolja i da će u nekom budućem periodu ove projekcije koje smo zacrtali biti i ostvarene.

Ono što smo čuli jeste što je vrlo jasno i vrlo saopšteno konkretno na samom odboru jeste da će isplata penzija biti redovna. Mislim da penzionere to može da obraduje i da je ovo dobra informacija za njih. Takođe, socijalna davanja će ostati na nivou onih projekcija kako je to definisano rebalansom, a one su neznatno promijenjene u odnosu na prevashodni plan, odnosno Zakon o budžetu koji smo donijeli krajem 2019. godine.

Ono što, izvinjavam se zbog prekoračenja, ali mislim da je ovo vrlo bitno jeste da se ovdje danas jako puno polemizalo o projekcijama o padu u oblasti turizma, kao jedne prioritetne i strateške grane Crne Gore što se tiče privrede. Međunarodne institucije su se usaglasile sa vašim prognozama da ona može da se ostvari u odnosu na pad na 40%. S obzirom da sam neko ko u ljetnjim periodima posjećuje crnogorsko primorje uvijek vidim da dominantna aktivnost u oblasti turizma se manifestuje u drugoj polovini jula i da je ona dominantna u tom prirodu u avgustu i prvoj polovini septembra i da su tu ostvareni najveći prihodi u odnosu na ovu granu privrede. Tako da se nadam ukoliko nam okolnosti budu išle na ruku da ćemo upravo ovu projekciju i ostvariti.

Na kraju ono što je vjerovatno i nekoliko puta ovdje izrečeno, a to jeste treći paket mjera. Shvatio sam da ste vrlo ozbiljne razgovore obavili sa predstavnicima, odnosno inokosnim organima u lokalnim samoupravama i da ste sa njima dogovorili i otvorili ovu mogućnost za akontativna sredstva iz Egalizacionog fonda sa rokom od 36 mjeseci i da ste jasno sa njima dogovorili i otvorili mogućnost kreditnih institucija od 10% koliko im zakon dozvoljava. Tako da je to opet, da kažem, jedan pozitivan signal za jedinice lokalne samouprave koje mogu da to iskoriste.

Takođe, podrška privredi, mislim da je ovo jako bitno. Čini mi se da je Vlada Crne Gore u prethodnom periodu što se tiče određenih inicijativa i podrške privredi plasirala jako značajna sredstva. Međutim, čini mi se da prilikom aplikacije nijesmo dobili dodatnu vrednost i nijesmo dobili proizvod i kvalitet kakav bi svaki građanin konzumirao. Zato vas molim da u ovoj situaciji napravimo strateški pristup da bude selekcija strateška prema grani u privredi koja se očekuje da će rasti u budućem periodu. Da na taj način kvalitetni projektni dobiju maksimalnu podršku i da je to nešto što će da konzumira svaki građanin Crne Gore. Da on bude konkurentan sa onim proizvodom koji dobijamo iz Hrvatske, koji dobijamo iz Srbije ili koji dobijamo iz zemalja Evropske unije. U tom dijelu želio bih da jednostavno uputim apel da se na taj način selektiraju određeni projekti, da se pomogne. Da li postoji određeno tijelo u Vladi, u lokalnoj samoupravi ili u Privrednoj komori koje će im pomoći da jednostavno prepoznaju što je to prioritetno, što je to što je bitno za crnogorsku privredu i što je to što će konzumirati potrošač u Crnoj Gori i onaj koji će doći da konzumira usluge koje pruža Crna Gora kao turistička destinacija. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (23.06.20 19:41:44)

Zahvaljujem, poslaniku Momčilu Martinoviću.

Dajem riječ predsjedniku Odbora za zdravstvo Suadu Numanoviću.

Samo želim da vas informišem da ispred pozicije imamo devet, a ispred opozicije još tri govornika.

SUAD NUMANOVIĆ (23.06.20 19:42:06)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Uvaženi ministre sa saradnicima, poštovani građani,

Pred nama je rebalans budžeta što bi rekli jedna, da tako kažem, možda i nepopularna mjera, ali rebalans budžeta koji je uslovljen sa pošasti koja se zove pandemija kovid-19 koji je zahvatio cijeli svijet, pa samim tim i Crnu Goru i neophodnost budžeta je uslovljena tom pojavom i zbog toga se budžeti rade, ne samo rebalans budžeta u našoj državi nego se radi u svim državama Evrope i svijeta. Rebalans budžeta nije možda popularna mjera, ali ja bih ovaj rebalans budžeta gledao s jedne pozitivne strane, naročito kao predsjednik Odbora za zdravstvo, gdje je uzrok, a to je pandemija kovid-19 osvjetlio da je zdravstveni sistem u Crnoj Gori položio po ko zna koji put ispit. Zdravstveni sistem, svi zdravstveni radnici i cjelokupni sistem u potpunosti odgovarajući svom zadatku spasio je život građana Crne Gore, a to je nešto što je najvrednije svima nama. Kada kažem spasio onda mislim na brojke koje su iza nas, nekih 351 ili 352 oboljelih i, na žalost, devet preminulih. Međutim, statistika poslije svega ovoga govori da smo mi kao mala država i kao jedan dobar funkcionalan i, prije svega, prilagodljiv i elastičan zdravstveni sistem veoma kvalitetno odgovorili ovom nevidljivom neprijatelju. Kvalitet zdravstvenog sistema leži u činjenici da smo sve to uradili, rukovodeći se samo strukom i, prije svega, strukom i da smo to uradili sa sopstvenim kadrom. Za razliku od mnogih drugih država kojima su pristizali drugi zdravstveni radnici koji su pomagali tim zdravstvenim sistemima. Naš zdravstveni sistem kao takav je odolilo i sa svojim sopstvenim kadrom odgovorio ovoj pošasti.

Kada govorimo o ulaganju u zdravstveni sistem, sve prethodno što je bilo, a znamo da je taj nivo negdje samo 2012. i 2013. bilo na nivou 167 miliona se ulagalo u zdravstveni sistem, 2019. je to bilo nekih 244 ili 245 milion eura, da smo prošle godine imali 35 miliona više nego 2019. godine. Kontinuitet ulaganja u zdravstveni sistem, prije svega u infrastrukturu i u opreme, kao i u edukaciju kadra je dao za pravo da ovaj naš zdravstveni sistem zajedno sa svim ostalim institucijama sistema, položi ispit i da povjerenje građana vrati na nivo, 95% ili više građana su iskazali povjerenje u zdravstveni sistem Crne Gore. Dakle, to nije ništa slučajno nego da je to kontinuitet vođenja dobre politike u ovom sektoru.

Takođe, u setu mjera postoji i onaj drugi dio koji se zove građanin, prije svega oni najugroženiji. Znamo, kada je pomoć u pitanju i socijalno ugroženi i oni koji su na bolovanju i oni koji primaju tuđu njegu i pomoć, da se negdje prije 12.000 penzionera našlo u tom paketu, da se oko 8.500 socijalno ugroženih lica našlo u tom socijalnom paketu. Prosto taj prvi set mjera je sigurno na vrijeme dao pozitivne rezultate i stavio one najugroženije na prvom mjestu da im se svakako pomogne.

Zbog toga, govoreći o rebalansu budžeta, želio bih da i sa ovog mjesta uputim poruku da ulaganje u zdravstveni sistem nije trošak. Ulaganje u zdravstveni sistem je ulaganje u zdravlje građana Crne Gore. Ove cifre koje smo spomenuli i ovih osam miliona koje su planirane rebalansom budžeta, sigurno će dati jedan novi zamajac i jedan novi elan zdravstvenom sistemu, zdravstvenim radnicima koji moraju biti u fokusu pažnje i njihov status u narednom periodu. Siguran sam da će tako uređen jedan zdravstveni sistem sa ostalim institucijama naše države dati značajan doprinos kao i sada u vladavini prava Crne Gore, a to je dobrobit cijelog crnogorskog društva. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 19:47:43)

Hvala.

Dajem riječ Radulu Novoviću.

RADULE NOVOVIĆ (23.06.20 19:47:55)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvažene građanke i građani, drage kolege, uvaženi ministre Radunoviću sa saradnicima, Počecu svoje izlaganje, pomenuo je to kolega Vuksanović, a ja bih samo želio to dodatno

potencirati, da je Evropska komisija danas dala zeleno svjetlo za otvaranje posljednjeg pregovaračkog poglavlja. To je jedna vijest od izuzetnog značaja koja je zapravo još jedan dokaz da je Crna Gora najperspektivnija i najbliža članstvu u Evropskoj uniji. Upravo boraveći prethodna dva dana u našoj državi, predsjednik Hrvatske koja sada predsjedava Savjetom Evropske unije, istakao je činjenicu da će, bez sumnje, Crna Gora biti prva naredna članica Evropske unije. Rekoh da je ovo važna činjenica. Želim svim građanima Crne Gore da čestitam na ovom izuzetnom pomaku. Da nastavim u ovom tonu.

Želim da, prije nego pređem na konkretnu analizu rebalansa budžeta za naredni period, iskažem jedno poštovanje prema svemu onome što čini Ministarstvo finansija, ne samo u periodu koji je aktuelan od početka ove godine nego zapravo prethodne četiri godine. Jer, nekako se Ministarstvo finansija dobro naslonilo na ono što je državna politika, na ono što je Vladina politika, pa na ono što je, usuđujem se reći, politika vladajuće koalicije s DPS-om na čelu, a to je razvojna politika, politika ulaganja od Ulcinja do Gusinja, u šta se možemo svakim danom uvjeriti. Dakle, Crna Gora je zemlja u kojoj se radi i koja se gradi, bez obzira na sve opstrukcije koje dolaze, nažalost, i iz nje same, ali i sa strane.

Takođe, posebno poštovanje želim da iskažem prema svemu onome što ste učinili u prethodnih nekoliko mjeseci, naročito od pojave pandemije korona virusa na ovamo. Kada su se dešavale i u ovom domu i van, odnosno pojavljivale brojne crne slutnje, da ih tako nazovem, srećom naš sistem je ne samo izdržao nego i pokazao se izuzetno fleksibilnim, izuzetno izdržljivim, pričam sada konkretno o finansijskom sistemu. Jer, rekoh, bez obzira na neka predviđanja, svi u Crnoj Gori koji rade u državnoj upravi, lokalnoj samoupravi su na vrijeme primili svoje plate, penzioneri su na vrijeme primili svoje penzije, socijalna davanja su isplaćena na vrijeme. U tom smislu, želim da kažem da vjerujem da je to bio ozbiljan izazov za vas. Iskazujem vam poštovanje što ste u tom smislu svima nama, da tako kažem, ulili jedno dodatno povjerenje i jednu dodatnu sigurnost.

Posebno sam se bavio rebalansom budžeta koji se odnosi na predmet mog interesovanja u Parlamentu, odnosno Odbora kojim rukovodim, a to su prosvjeta, nauka, kultura i sport. Ono što sam uočio jeste da je budžet Ministarstva prosvjete umanjen otprilike za nekih 1.300.000 eura. Moram da iskanem kao važnu činjenicu da budžet Univerziteta Crne Gore nije umanjen ni za jedan euro. U ovoj godini, siguran sam, najveći je od osnivanja i iznosi nešto više od 20 miliona eura. Podsjetio bih da je država u prethodnih četiri, pet godina uložila u infrastrukturu, kada je u pitanju obrazovanje, preko 50 miliona eura. Podsjetiću da su izgrađena tri vrtića, dvije osnovne škole i jedna srednja škola. Ako sam dobro razumio, a vi me ispravite, sa kapitalnim projektima u obrazovanju će se nastaviti opet u iznosu od oko 50 miliona eura, gradiće se 12 vrtića, šest škola, jedna gimnazija. Posebno važno ističem da se izdvaja dva i po miliona za školski inventar, tri miliona za ICT opremu, dva i po miliona eura za nabavku opreme za srednje stručne škole. Sve su ovo podaci koji, naročito u kontekstu brojnih problema, odnosno izazvanih pandemijom korona virusa, izazivaju kod svakog građanina koji dobronamjerno analizira ove podatke poštovanje.

Takođe, želim da naglasim da će se nastaviti s onim što je uvedeno prethodne godine po čemu je Crna Gora prepoznata u regionu, a to su besplatne osnovne i master studije. Ni u tom smislu Vlada, odnosno država nije željela da štedi niti će štedjeti. Izdvojio bih, takođe u kontekstu identitetskih pitanja, da je budžet za Maticu crnogorsku ostao netaknut, takođe i za Savez udruženja boraca, što smatram pohvalnim jer se radi o institucijama koje daju značajan doprinos afirmaciji i očuvanju crnogorskog identiteta. Na kraju, sve pohvale Ministarstvu finansija za jedno, rekao bih, vrlo pedantno i pažljivo raspolaganje državnim novcem. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 19:53:42)

Hvala.

Dajem riječ Milošu Nikoliću.

MILOŠ NIKOLIĆ (23.06.20 19:53:52)

Hvala Vam, poštovani potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani predstavnici Vlade,

Danas je pred nama Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti. Vjerujem da je to ujedno i dobra prilika da se podsjetimo finansijskih učinaka Vlade u prethodne tri i po godine. Dakle, iako razgovaramo o konkretnom novonastalom slučaju, odnosno rebalansu koji je na neki način do kraja indukovano pojavom novog korona virusa, vjerujem da se na kratko barem moramo osvrnuti na sve ono što je Vlada uradila tokom prethodne tri i po godine.

U tom kontekstu, prije svega istakao bih da je po prvi put nakon 2008. godine ostvarivan u kontinuitetu suficit tekućeg budžeta i to u značajnim iznosima. Kada kažem značajnim, ukoliko me pamćenje dobro služi, 2019. godine taj iznos je značajno prelazio iznos od 100 miliona eura. Takođe ću podsjetiti da samim tim što smo po prvi put imali suficit tekućeg budžeta, naš deficit, odnosno naše zaduživanje se dominantno odnosilo na zaduživanje za kapitalni budžet, odnosno za razvoj. Razvoj Crne Gore u prethodne tri i po do četiri godine iznosio je otprilike milijardu eura. Toliko novca je uloženo u sve ono što su kapitalni projekti u oblasti infrastrukture, u oblasti zdravstva, oblasti nauke koja je, čini mi se kao malo kada u mandatu ove Vlade, bila zastupljena na razvojnoj agendi. Svi ovi rezultati doveli su nas u jednu situaciju i priliku da značajno poboljšamo kreditni rejting na međunarodnim monetarnim finansijskim tržištima, te da zbog tog poboljšanja kreditnog rejtinga i one potrebe koje imamo, a koje su dominantno zbog kapitalnog budžeta i razvoja, ali i refinansiranja starih dugova, dakle da te kredite uzimamo po značajno povoljnijim uslovima nego što je to bio slučaj prije nekoliko godina. Takođe, imali smo najniži deficit u istoriji i uspjeli da zadovoljimo ono što su međunarodna pravila u toj oblasti.

Vjerujem da je važno da podsjetimo na zbilja kvalitetan rad Poreske uprave koja je u zadnje tri, četiri godine svojim predanim radom omogućila da se poreski dug smanji za oko 210 miliona eura. Podsjetiću da je samo u prethodnoj godini, Poreska uprava naplatila milijardu i 170 miliona eura, dakle nešto više od 100 miliona nego što je to bio slučaj u 2018. godini. Mislim da je to jedan primjer ozbiljnog rada jednog državnog organa koji je u dijelu uticaja na javne finansije značajno doprinio stabilizaciji javnih finansija Crne Gore i mogućnosti za daljim razvojem.

Takođe bih istakao kao značajno da smo ove tri i po, četiri godine otkupili i vratili u državno vlasništvo akcije Elektroprivrede Crne Gore otkupom od italijanske firme A2A. To je posao o kojem sam pričao više puta. Dakle, riječ je o poslu, čini mi se najboljem privatizacionom poslu koji je država Crna Gora sklopila do sada i koji je što neposredno, što posredno omogućio stotine miliona eura državi Crnoj Gori na prihodnoj strani od 2009. kada je privatizacija izvršena do danas. Dakle, ne treba podsjećati da je 2009. izvršena privatizacija za nekih 435 miliona, da je otkup sada izvršen za 220 miliona, da je A2A na računu Elektroprivrede ostavila par stotina miliona eura, da je te godine kada je A2A napuštala Elektroprivredu neto dobit Elektroprivrede za godinu dana bilo 42 miliona, da je u 2009. godini kada je izvršena privatizacija bilo četiri miliona, da je stepen naplate podignut značajno. Sve smo to uspjeli da dobijemo po značajno manjoj cifri nego što smo prodali. Vjerujem da je to, kao što sam rekao, najbolji posao koji je država Crna Gora uradila.

Takođe, u složenoj ekonomskoj i finansijskoj situaciji, uspjeli smo, odnosno Vlada je uspjela da, u mjeri mogućeg, smanji opterećenja po osnovu rada i poveća minimalnu zaradu. Svi ovi rezultati Vlade koji su ostvareni u prethodnom periodu bili su mogući zbog jednog dobrog finansijskog nasljeđa iz 2012. do 2016. godine. Vjerujem da je upravo taj kontinuitet omogućio da danas budemo u situaciji u kakvoj se nalazimo. Nažalost, sve to je makar privremeno stopirano ili odloženo zbog globalne pandemije novog korona virusa. Kada kažem stopirano ili odloženo, vjerujem da će se u najskorijem roku ukupna crnogorska ekonomija, time i stanje u javnim finansijama vratiti na onaj nivo koji smo svi očekivali, a to je bilo da već 2021. ili najdalje do 2022. godine imamo suficit kompletnog budžeta i da iz sopstvenih izvora, bez daljeg zaduživanja, možemo da finansiramo ono što su naše obaveze po osnovu redovnih zaduživanja.

Danas smo dosta govorili oko privrednog sektora turizma i oko njegovog trenutnog uticaja, ovogodišnjeg uticaja na ukupno stanje javnih finansija u Crnoj Gori, ali i o njegovoj dugoročnoj perspektivi. Spadam u grupu onih koji lično vjeruju da je ovaj podatak koji imamo kroz rebalans, odnosno ovu informaciju da ćemo ostvariti preko 60% prihoda po osnovu turizma tačan. Vjerujem to dominantno iz dva razloga. Prvo zbog ozbiljnosti institucija i ljudi koji su radili ovu procjenu,

Svjetska banka, MMF i Ministarstvo finansija, da li zbog toga što vjerujem da je Crna Gora u proteklim godinama zbilja postala atraktivna turistička destinacija koja ima ozbiljnu ponudu, ozbiljan sadržaj koji će, siguran sam, i u ovim otežanim uslovima funkcionisanja transporta, smanjenih finansijskih mogućnostima ipak dati određene rezultate i moći da privuče ono što su emitivna tržišta u maksimalnoj mjeri mogućeg. Naravno, sve je i dalje neizvjesno, kao i što je neizvjesna sutrašnjica kada je u pitanju korona virus. Nalazimo se, ne samo Crna Gora, čitav svijet je pogođen najvećom pandemijom i zdravstvenim izazovom koji se dešavao u prethodnih nekoliko decenija.

Ipak, vjerujem da, uz zbilja jedan kvalitetan i ozbiljan doprinos zdravstvenog sistema koji smo pokazali u prethodnom periodu možemo biti garancija da turisti, ljudi koji dolaze i borave u Crnoj Gori, da li poslovno, da li privatno, mogu se osjećati zdravo i mogu se osjećati bezbjednim. Vjerujem da je upravo bezbjednost turističke destinacije jedan od najboljih i zapravo najvažnijih načina ove godine za privlačenje turista. Čini se da je u prethodnih dva, tri mjeseca, kada je u pitanju bezbjednost destinacije niko ne može parirati Crnoj Gori.

To nas nužno navodi na naredno pitanje struktura BDP-a, prevelika zavisnost od turizma. Ne bih se saglasio da je potrebno da zaustavimo dalji razvoj turizma. Mislim da ga treba razvijati istom i, ukoliko je moguće, još većom dinamikom, ali da je uporedo sa tim potrebno razvijati određene grane industrije, privrede, u mjeri onog što su naši kapaciteti, naši potencijali. Kada govorim o potencijalima, prije svega mislim na privredne potencijale, na elektroenergetske potencijale koje bismo trebali snažnije i bolje iskoristiti, dakle one potencijale koje imamo kroz energiju Sunca, koje imamo kroz hidroenergiju, koje imamo kroz određene kapacitete uglja itd. U tom kontekstu bih istakao i da smo u mandatu ove Vlade, a zahvaljujući projektima koji su započeti u periodu od 2012. do 2016. godine, imali završene prve elektroenergetske projekte u Crnoj Gori nakon više decenija, koji su dodatno smanjili potrebu Crne Gore da uvozi električnu energiju već je možemo konzumirati iz sopstvenih izvora.

Imajući u vidu sve navedeno, kao i činjenicu da sam već gotovo par minuta premašio vrijeme koje je omogućeno za ovu diskusiju, mislim da je ova Vlada u maksimalno mogućoj mjeri dobro iskoristila svoj mandat za sređivanje javnih finansija i da sada u maksimalnoj mogućoj mjeri radi izuzetan posao kada je u pitanju stabilizacija finansija koje su pogođene pandemijom korona virusa. Vjerujem da je i to pokazatelj da Demokratska partija socijalista koja je bila stožer vlasti i u periodu od 2012. do 2016. i od 2016. do 2020. godine jeste ta koja zbog tih rezultata polaže pravo da i u naredne četiri godine upravlja ovom situacijom koja neće biti ni malo jednostavna, koja će biti veoma složena. Ali, i dalje vjerujemo u sopstvene kapacitete i u to da mi to možemo raditi bolje od bilo koga drugoga na političkoj sceni, odnosno na sceni političke ponude u Crnoj Gori. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 20:02:24)

Izvolite. Prvo procedura, pa poslije diskusija.

MILAN KNEŽEVIĆ (23.06.20 20:02:30)

S obzirom da sam prije pola sata podijelio neke sumnje vezano za inficiranost određenog sudije u Apelacionom sudu, sada želim da obavijestim javnost da je moja informacija tačna, da se izvinim tom sudiji što sam mu spomenuo ime i prezime, ali je situacija bila toliko dramatična. Mislim da je i sada dramatična i ozbiljna i da je crnogorska javnost dužna da zna da je jedan sudija Apelacionog suda zaražen, da se u toj zgradi gdje se nalazi Apelacioni sud nalazi i Viši sud, nalazi se i Vrhovni sud. Cirkulacija ljudi je ogromna i trebalo bi pozvati Vesnu Medenicu da se odredi prema svemu ovome što se dešava u crnogorskom Apelacionom sudu jer se mi nalazimo u jednom, čini mi se, ozbiljnom epidemiološkom klasteru koji se nalazi u Apelacionom, Višem i ostalim sudovima.

Slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u,

Ovo nije rebalans budžeta i žao mi je što je, ministar Radunović, izašao. Mene ovo više podsjeća na jednu nesrećnu porodicu koja je ostala bez novca, a prije pola godine je sahranila

dragog pokojnika i odlučila je da izvrši ekshumaciju ne bi li vidjela je li što preostalo od organa koje bi mogla da proda kako bi se prehranila, eventualno pluća, bubrezi, jetra ili srce sve ono što se nalazi na crnom tržištu. Ali, poslije pola godine samo su našli prah i pepeo i jednu crnogorsku kapu, ukopnu, stavili je na glavu i misle da su dobili mozak da rješavaju sve globalne probleme svjetskih ekonomija, pošto je unutar Crne Gore riješeno sve. Evo čuli smo ministra teče med i mlijeko.

Imamo i jednu neizvjesnost koja traje već 15 dana, da je Nacionalno koordinaciono tijelo saopštilo da ne može dozvoliti ulazak državljanima Srbije jer još uvijek se ne zna ishod derbija Crvena Zvezda - Partizan. Ishod derbija se, na moju žalost, znao istu noć Partizan je pobijedio Crvenu Zvezdu sa 1:0 tako da Nacionalni koordinacioni tim može da se odredi nakon što sam im ja uhvatio muštuluk, ali izgleda da je ta utakmica odigrana u Rožajama, a ne u Beogradu. Izgleda da se igralo na stadionu Ibra jer očigledno da je broj inficiranih građana iz te opštine gledao utakmicu koja se odigrala u Rožajama. Iako je nas Milutin Simović i Nacionalno koordinaciono tijelo ubjeđivalo da smo svi mi zaraženi čak i koji smo gledali preko televizora utakmicu Crvena Zvezda i Partizan preko kablovskih televizija i zbog toga što smo boravili u Beogradu. Sada dolazimo do veleobrta, izgleda da ovi ljudi nijesu izlazili iz Crne Gore i da mi uopšte nismo bili fri karantingro nego smo u stvari sve vrijeme bili jedna korontingro država.

Zato bi mi bilo veoma važno, gospodine ministre finansija, pošto je ovo naše tužilaštvo toliko bilo efektivno u ovom periodu procesuiralo i uhapsilo preko 1.800 građana što nijesu poštovali ove mjere neustavne i nezakonite NKT-a da mi kažete koliko ste im sredstava opredijelili ovim rebalansom. Znaete zbog čega, zato što je slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u, danas u Srbiji uhapšen Mirko Paja Velimirović glavni agent provokator Milivoja Katnića koji je po njegovom naređenju, navodno, nabavio oružje 45 kalašnjikova i udavio ga i rasklopio u jezeru Gazivoda. Mirko Paja Velimirović je uhapšen sa automatskom puškom i dva pištolja od strane vojne bezbjednosne agencije. Uhapšen je u Kruševcu. Podsjetiću vas da je kolega Andrija Mandić zajedno sa svojim advokatskim timom protiv njega i Milivoja Katnića podnio krivičnu prijavu zbog trgovine oružjem na teritoriji Republike Srbije. Podsjetiću vas takođe, gospodine ministre, da je prije 20-ak ili nešto više dana objavljena depeša Ministarstva spoljnih poslova, odnosno Konzula u Cirihu da je Mirko Paja Velimirović jedan od učesnika pokušaja atentata na mene i da je trebao za izvjesnu sumu da nabavi određeno oružje kako bi se izvršio atentat od strane izvesnog Ejupa Fljorinija. Zato mi je veoma važno da znam da li ćete ovom i ovakvom tužilaštvu koje je učestvovalo u brutalnoj montaži državnog udara dati i jedan jedini cent jer sad kad bude Mirko Paja Velimirović propjevao čini mi se da će Milivoje Katnić, Saša Čađenović zajedno sa Suzanom Mugoša, Vesnom Pean i Dragicom Vuković ići na Viši sud, a zatim na Apelacioni sud i ako bude prevde u ovoj državi ići će u zatvor. Zato želim danas da podijelim sa čitavom Crnom Gorom ovu informaciju da je taj čovjek koji je spriječio krvoproliće i sjetio se tzv. Mojkovačke bitke iz 1916. godine i javio se tajnovidcu iz Bajramovice danas uhapšen sa oružjem u Srbiji. Pitam sad Milivoja Katnića i Suzanu Mugošu mogli li zaspati mirno noćas poslije ove informacije i poslije krunskog dokaza o brutalnim montažama protiv Demokratskog fronta.

Gospodine Radunoviću, Duško Marković je u Skupštini prije nekih mjesec i po dana saopštio da nam fali otprilike 350 miliona evra i vi ste to negdje potvrdili, ali Duško Marković onako domaćinski je rekao nalazićemo ih kako znamo i umijemo da ćemo se zajmat pod kamatom. Čim je on to rekao nije prošlo dva dana padne brod crnogorske kompanije iz Bara sa crnogorskom zastavom, sa crnogorskim pomorcima u Njemačkoj luci u Hamburgu sa 500 kg kokaina. Maloprodajna cijena tog kokaina u njemačkim gradovima je oko 350 do 400 miliona evra. Taman taj nedostajući iznos koji je potreban vama. Zato bih vas ja zamolio, ako je nama kokain jedina izvozna grana, možemo li kako da ga pomiješamo sa cedevitom ili sa koka kolom da ga bude više i da dobije neku patinu, kao Nikšićko pivo pa da onda nam preteče i za regres i za topli obrok. Postoji li ta mogućnost? Pošto smo došli sad u situaciju da je jedini brend po kojem nas poznaju svugdje u svijetu u stvari kokain.

Takođe, meni je interesantno, gospodine Radunoviću da mi objasnite, kakvom se vi to prihodu od turizma nadate u ovoj sezoni? Koliko sam ja mogao da vidim na crnogorskim plažama u ovom trenutku više je krava nego turista. Od Velike plaže prako ulcinjskih i drugih plaža i ostalih plaža na budvanskoj rivijeri. Nama je ostalo, gospodine Radunoviću, dok vi utvrdite ishod utakmice Partizan - Crvena Zvezda koja je, na moju žalost, zavšena 1:0 otprilike samo da

pomuzemo te krave i da sirimo jer mi nemamo nijednu drugu aktivnost unutrašnju ako se izuzme naravno ovaj šverc kokaina.

Takođe mi nije jasno, gospodine Radunoviću, želio bih da mi objasnite, pošto se sve pominju nekakve petlje neko je zaboravio 50 miliona, neko je zaboravio 30 miliona dokle mi gradimo ovaj auto-put - do Pekinga ili do Vladivostoka. Dosad bi ga koliko ste ga puta pomenuli, gospodine Radunoviću, završili pa da ste ga gradili do Pekinga i to sve pravili tunele odavde preko čitave Evrope i preko čitave Azije.

Zato na kraju želim da vas pitam, pošto nam ovdje najavljujete štednje, da li ćete, gospodine Radunoviću, tražiti od Mila Đukanovića i Duška Markovića da prodaju ona dva majbaha i dobio sam informaciju da kupio Milo Đukanović novi blindirani audi 8 što znači da je to vrijednost nekih milion evra ta tri automobila. Da prodaju ta auta, pa da ih vrate u budžet u vremenu ove recesije, a pošto non stop pričaju o nekakvom starocrnogorstvu da ih podsjetim da im ni đed, ni prađedi, ni praprađed nisu vozili ni majbahe, ni audije nego su jahali na konje i na magarce. Pa, možda ne bi loše bilo da se i oni vrate u ta epska vremena pošto nas pozivaju da štedimo i da malo konje i magarce prte po Crnoj Gori. Kao što kaza jedan čuveni aforizam koliko je puta, gospodine Radunoviću, vuk pojeo magarca opet je više magaraca nego vukova.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 20:11:21)

Dajem riječ Aleksandri Vuković, nek se spremi Danijel Živković.

Dogovorili smo se da nema da bi mogli da završimo ovo, dogovor je da nema, ali Vas molim minut samo iskoristite.

Ervin Ibrahimović.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (23.06.20 20:11:49)

Na početku želim da kažem, uvaženom kolegi Kneževiću, da želim dobro zdravlje i njemu i njegovoj porodici i danas je samo jedna loša epizoda bila u sudu.

Ono što mislim da dobar dio građana i smatra, a to je kada se, uvaženi kolega Knežević, obraća u ovom Parlamentu dobrom dijelu taj njegov stil i ta njegova retorika sigurno izaziva jedan određeni dio simpatija. Najmanje ono što sam očekivao od, uvaženog kolege Kneževića, da u pežorativnom stilu se obrati prema situaciji u Rožajama.

Mislim da je ovo vrijeme kada moramo, zbog onih koji su oboljeli i zbog njihovih porodica, da ipak sa posebnim senzibilitetom pričamo o svima koji su pozitivni na korona virus, koji trenutno sada prolaze kroz vrlo teške trenutke. Posebno znam za neke moje sugrađane koji se nalaze u Kliničkom bolničkom centru. Ono što je važno, još jednom pozivam sve, ipak Crna Gora je mala, da pokažemo senzibilitet u ovim teškim trenucima, barem na trenutak kada se radi o ovim ljudima koji su u bilo kom dijelu naše predivne domovine. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 20:13:28)

Kratko i poslanik Knežević.

MILAN KNEŽEVIĆ (23.06.20 20:13:33)

Hvala vam na šansi, budite uvjereni da je neću propustiti.

Gospodine Ibrahimoviću, Vi kao član vladajuće koalicije ste učestvovali, svjesno ili nesvjesno, u donošenju protivustavnih i protivzakonitih odluka Nacionalnog koordinacionog tijela. Jedna od tih odluka je, gospodine Ibrahimoviću, da se zabrani ulazak državljanina Srbije u Crnu Goru dok se ne utvrdi ishod fudbalske utakmice Crvena zvezda - Partizan. Čelni ljudi Instituta za javno zdravlje su nam saopštili da svi ljudi koji su se zarazili u Crnoj Gori u periodu od te utakmice

do današnjeg dana su bili na derbiju i da su gledali utakmicu Partizan - Crvena zvezda i da su koristili tajne kanale preko Bosne i Hercegovine i preko Tutina da bi bili na toj utakmici i da će krivično odgovarati.

Pošto sada vidim da je, na žalost, veliki broj ljudi iz Rožaja inficiran korona virusom, Vi odlično znate da gajim simpatije prema ljudima iz Rožaja u svakom smislu, želio sam samo da postavim pitanje, pošto se radilo o uveznoj koroni, da li se taj derbi možda odigrao na stadionu Ibar u Rožajama jer se time u potpunosti anulira ono što je saopštio Nacionalno koordinaciono tijelo. Imam tri minuta, gospodine Gvozdenoviću, možda mi je ovo posljednje večer pred karantin, možda sam i ja inficiran, dozvolite mi, što bi rekao Mija Aleksić u "Varljivom letu", da završim.

Vi ste bili ovdje prisutni kada sam pitao ministra Kenana Hrapovića da nam saopšti da li je tačno da je Veselin Veljović saopštio istinitu informaciju kada je rekao da će zabraniti javna okupljanja u organizaciji Mitropolije crnogorsko primorske i Srpske pravoslavne crkve jer se pojavilo nekoliko klastera gdje je bilo zaraženo preko 70 ljudi. Tada nijeste reagovali niti ste bili nacionalno ili vjerski senzitivni i suštinski ste saučesnik u jednom institucionalnom obračunu protiv Srpske pravoslavne crkve i organizacije litija. Nažalost, sada vidimo da se najviše ljudi inficiralo u ovom trenutku koji nisu pripadnici pravoslavne vjeroispovijesti i vjerujte da mi je žao zbog toga, ali nije ni pošteno, ni korektno stigmatizovati pravoslavni narod i ljude koji se nalaze ovih dana na litijama i označavati ih kao potencijalno korona žarište.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 20:16:17)

Dajem riječ Aleksandri Vuković, a nakon toga Danijel Živković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (23.06.20 20:16:25)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Saglasna sam sa Vašom intervencijom da je veoma sporno, kao što to danas činimo u Parlamentu Crne Gore, pominjati imena ljudi koji su, eventualno, inficirani virusom kovid-19, posebno zbog toga što znamo da je i Vlada Crne Gore pretrpjela kritike s obzirom na objavljivanje imena koji su u doba kada je ovaj virus bio intenziviran i na svom vrhuncu, dakle objavila imena inficiranih. Možda je i sa pravom Vlada doživjela te kritike, a danas vidimo da se imena ljudi pominju bez ikakve zadržke, a govorimo o rebalansu budžeta. Zaista su ovo ozbiljne teme, nije vrijeme za komedije, iako je i komedija drama. U svakom slučaju, svijet, Evropa pa i Crna Gora, ako hoćete, jesu u dramatičnom trenutku, s obzirom na to da se, kao što vidimo, u većini država u okruženju virus korona vratio. Samo pogledajte primjer Njemačke, pogledajte kako se klasteri brzo razvijaju tako da bih bila veoma oprezna.

Posebno bih ministru finansija i njegovim saradnicima čestitala, s obzirom na jednu sveobuhvatnu Vladinu politiku koja je, takođe, imala i veliko podstaknuće i podršku u samom Ministarstvu finansija, a to je koncentrisanje sredstava na razvoj inovativne djelatnosti. Baš se i ovaj rebalans budžeta odnosi na jedan važan poduhvat koji se tiče Tehnopolisa u Nikšiću s obzirom na to da je početa gradnja prvog naučno tehnološkog parka u Crnoj Gori, s obzirom na to da Tehnopolis u Nikšiću već odavno živi svoju priču i odavno na neki način sprovodi tu svoju namjeru i opravdava svoje postojanje. Ovaj rebalans kojim će Vlada omogućiti garanciju koja je potrebna Tehnopolisu za realizaciju svojih projekata, a naravno od evropskih fondova ukoliko imamo u vidu da je obezbjeđivanje garancije Vlade neophodno i da je Tehnopolis dobio veoma značajna sredstva. Jer, u ovom trenutku Tehnopolis radi 17 projekata od kojih 13 su odobreni od strane evropskih projekata.

Ukupna vrijednost budžeta je oko 1.800.000 od čega je grant Evropske unije 1.500.000, što znači da Vlada sinhronizovano radi na onoj svojoj prvobitnoj ideji da u skladu sa donesenom Strategijom pametne specijalizacije, zatim veoma važnom i propisanom Digitalnom transformacijom radi onaj nevidljivi, ali za nekoliko godina i te kako važni posao za Crnu Goru, spajanje nauke inovativnosti, dakle razvoja tehnologije i privrede. Tako da ovaj rebalans vidim i kao jednu novu mogućnost za dinamizovanje razvoja naučne zajednice u Crnoj Gori. Mislim da

ovo doba krize neđe i otvara u najvećoj mjeri polje za djelovanje naučnika i inovativnih projekata. Jer, ako već govorimo o turizmu kao jednom od naših najvažnijih izvora prihoda, pored toga i energetici i poljoprivredi, ne zaboravimo da je u stvari nauka koja bi trebalo za pet ili deset godina da Crnoj Gori da jedno novo lice.

Ne bih se saglasila sa ocjenama koje smo danas čuli u Skupštini Crne Gore o tome da Crna Gora ima jedno ružno lice. Naprotiv, svi mi treba da se veoma potrudimo da malo iščitamo ono što Vlada Crne Gore radi da se nadnesemo nad tom Strategijom pametne specijalizacije, da uđemo u Tehnopolis i vidimo kako u stvari ti projekti su veoma znalački osmišljeni s obzirom na to da, recimo, samo u Nikšiću su 43 kompanije počele svoj razvojni put, dakle u duhu razvoja preduzetništva i da je taj put nezaustavljiv. Vlada je opet pokazala svoju veliku otvorenost i spremnost da omogući ljudima koji znaju da rade svoj posao, bez obzira na potcjenjivačke ocjene koje čujemo i, nažalost, iz Skupštine Crne Gore, ne zaustave se u tome da otvore mogućnost kada se otvore prilike za Crnu Goru da dobijamo novac i povlačimo novac iz evropskih fondova budu spremni. Jer, kako reče Hamlet - biti spreman to je sve. Ova Vlada vrijedno radi i vrijedno se priprema za to da budemo spremni onoga trenutka kada ta sredstva evropskih fondova i Evropske unije sigurno budu jedna od najvažnijih za našu transformaciju i za konzistenciju naše privrede.

Dalje, ono što je veoma važno povodom ovog rebalansa budžeta jeste i taj odgovor Crne Gore na jednu opštu krizu koja je nastala u svijetu i Evropi, a to je da smo svjesni da vremena koja su došla i koja su pred nama nijesu laka. Svako treba da da svoj doprinos i da u stvari ovim rebalansom omogućavamo da se i ona grana privrede koja je u Crnoj Gori vazda bila dominantna, ali ne razvijena jer nije bila dovoljno podržavana kroz Vladine projekte, a danas to jeste, to je grana poljoprivrede i, prije svega, domaća proizvodnja, treba da budu podstaknute u najvećoj mogućoj mjeri.

Mislim da ste iz Kluba poslanika Demokratske partije socijalista dobili dovoljno znakova za odobravanje ovog rebalansa i dovoljno razumijevanja za djelovanje i NKT-a i uopšte zdravstvenog sistema Crne Gore, bez obzira na to što ponekad zdravstveni radnici kao što je to slučaj u mom rodnom gradu, dakle u Nikšiću, nekada radi ideoloških ili religijskih razloga pokažu jedno suštinsko nerazumijevanje prema tome što je njihov osnovni poziv i njihova osnovna profesija, a to je čuvanje zdravlja građana i građanki. Kako da razumijem da oni ljudi koji bez obzira na svoje političko opredjeljenje, jer ja imam povjerenje u njih kao humaniste, kao ljekare, kao ljude prije svega, nikada ne razlikujući njihov politički, ideolški diskurs izađu na litije uprkos preporukama NKT-a. Oni daju dakle, mogućnost da se otvara, evo vidimo jedna bezazlena i dobra ideja kakvu je recimo gospodin Novak Đoković imao, nesumnjivo je imao takvu ideju da se sprovede jedan turnir koji bi imao veliko značenje, ali se pretvori u debakl, zdravstveni debakl. Dakle, to je poruka da ne mogu da shvatim da su ljekari odstupili od onoga što je njihov osnovni poziv, jer ne zaboravimo za poziv se živi, a od profesije se živi, briga o zdravlju građana i građanki Crne Gore je najvažnija za sve nas, kamoli za ljekare Crne Gore. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 20:23:58)

Zahvaljujem poslanici, Aleksandri Vuković.

Kao što sam najavio, dajem riječ poslaniku Danijelu Živković.

Izvolite, poslaniče Živkoviću.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (23.06.20 20:24:09)

Hvala, poštovani potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Uvaženi ministre sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege, uvaženi građani,

Dakle, kada radimo i pričamo o rebalansu i ukupnom budžetu o planu prihoda i rashoda sigurno to možemo prevesti na jedne da kažem proste pojmove isto kao u domaćinstvu. Jasno je da uvijek možete trošiti onoliko koliko prihodujete. Ukoliko se to radi na drugačiji način onda se morate negdje zadužiti da biste trošili više u odnosu na ono što prihodujete. U ovoj konkretnoj situaciji sigurno da ne možete biti nikakav mađioničar niti izvesti neki ovaj novi trik koji postoji u

svijetu ekonomije da biste uspjeli da izvučete zemlju iz krize koja slijedi osim onih dobro ustaljenih pravila. Dakle, pravila da ono što se ne može u ovom momentu prihodovati mora se smanjiti dakle na rashodnoj strani i omogućiti normalno funkcionisanje ukupnog sistema. Kao što je to govorio premijer Marković da će sistem funkcionisati na način da imamo redovne penzije, da imamo vjerujem isplatu redovnih socijalnih davanja i opet da se nadamo redovnosti isplate zarada. To neće biti jednostavno obezbijediti. Naravno da će se čuti različite kritike od strane opozicije, ali tu je potrebno posvetiti posebnu pažnju ulaganju u privredu. Dakle, intervencija države koja je sada bila u okviru dva paketa mjera mislim da je bila kvalitetna i da je omogućila da privreda nastavi da normalno da funkcioniše, to je jedno. Čujemo često kritike vezano za turizam. Tu se ne može uzeti u obzir argumentacija koju saopštava opozicija često u ovom Parlamentu. Zbog čega. Zbog toga što smo se mi fokusirali na turizam i ostvarivali visoke prihode od turizma u prethodnim godinama. Naravno ostvarivali visoke stope ekonomskog rasta zahvaljući turističkoj djelatnosti i turističkoj aktivnosti. Ne zaboravimo da smo samo tokom 2017. godine, tokom 2018. godine otvorili preko 50 hotela na primorju i to je naša posebna vrijednost.

Sada kada dođemo u situaciju da neke nepredviđene okolnosti koje su uticale ne samo na Crnu Goru i na turističku ponudu Crne Gore nego na neke druge zemlje utiču upravo na nemogućnost ostvarivanja onog nivoa prihoda koji bismo mi očekivali od turističke ponude onda imate kritiku na račun turističke djelatnosti. Zbog toga cijenim da ono što je do sada uradila Vlada konkretno vaše ministarstvo u odnosu na kreiranje određenih mjera upućenih tim turističkim poslenicima kvalitetno i mislim da su tu mora zadržati i posebna pažnja.

Osim toga najlakše je govoriti iza ovih govornica o restrukturiranju privrede i spajanju između poljoprivrede i naših turističkih poslenika što nimalo nije jednostavno, to je jedna stvar. Druga stvar je svjesni smo mi odlično da ukoliko se ne otvore granice da ne možemo imati punu potentnost naših ekonomskih kapaciteta. Dakle, ne mora to niko da nam govori niti je potreban neki poseban ekonomski guru koji treba na to da nas uputi.

Takođe, ne smijemo zaboraviti niti predvidjeti činjenicu da smo samo tokom 2018. godine imali ekonomski rast u iznosu od 5,1% što je za poseban respekt i naravno kada imate tako kvalitetan ekonomski rast, a često smo to ovdje govorili u Parlamentu, kada to u kontinuitetu imate nekoliko godina onda možete očekivati i povećanje životnog standarda, osjetno povećanje životnog standarda građana.

Ovdje bih posebno napomenuo da se često pokušava plasirati teza kako Crna Gora nema održivi ekonomski sistem. Ne zaboravimo da smo imali suficit tekućeg budžeta čini mi se 2018. godine 100 miliona, da je to ozbiljan uspjeh, to je jedna stvar. Druga stvar ta teza ima za cilj jednu drugu tezu, a to je da Crna Gora zapravo 2006. godine nije izabrala svoj pravi put, taj sistem ekonomski nije održiv i naravno da ova vlast nije dovoljno sposobna i nema dovoljne kapacitete da održi taj ekonomski sistem održivim. Zbog čega ja tako ne smatram? Zbog toga što evo čuli smo i danas najave od strane naših evropskih partnera da možemo imati dakle zeleno svjetlo za otvaranje poglavlja 33, odnosno poglavlja 8, a to je 33. poglavlje, da smo punopravni član NATO-a da je zaposlenost 2006. godine bila 150.000, a da je 2019. godine 203.000. Bruto plata 2006. godine iznosila je 377 eura, a 2019. godine 773 eura, da su depoziti uvećani sa jedne milijarde na 3,4 milijarde od 2006. godine do 2019. godine i da je priliv stranih direktnih investicija iznosio preko 7 milijardi.

U kontekstu svega toga moramo napomenuti jednu veoma važnu stvar. Niko vam neće dozvoliti da se zadužite ukoliko taj neko od koga vi uzimate sredstva ne procijeni na kvalitetan način prvo kakav je stepen vladavine prava i kakva je stabilnost političkih prilika. Ko u narednom periodu može ponuditi stabilnost političkih prilika - stožerna snaga u Crnoj Gori, to je Demokratska partija socijalista koja je u kontinuitetu ostvarivala podršku građana između 40 i 45%. Prema tome poručujem građanima da upravo politička stabilnost korespondira sa onim što ekonomska stabilnost i da svaki put to imaju na umu kada budu izlazili na naredne parlamentarne izbore kome će dati svoje povjerenje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 20:30:11)

Uvaženi poslaniče Živkoviću, ja Vam se zahvaljujem.

Uvaženi građani, imamo još tri prijavljena diskutanta.

Zahvaljujem gospodinu Nikoli Rakočeviću koji je kao šef poslaničkog Kluba ipak prihvatio da pokušamo da završimo ovo glasanje za narednih 15-ak minuta i imamo još dva govornika ispred pozicije i Nebojšu Medojevića ispred opozicije.

Dajem riječ Nebojši Medojeviću, poslije toga imamo Daliborku Pejović i Petra Ivanovića.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (23.06.20 20:30:51)

Poštovani građani Crne Gore, rebalans budžeta, ako se sjetite, mi smo najavili kada smo razgovarali o budžetu. Nijesmo znali uopšte da će biti kriza sa koronom, ali realno strukturni pokazatelji crnogorske privrede javnih finansija već odavno ukazuju da je ono što bi se reklo crnogorska ekonomija pregrijava, da je prezadužena, da ima lošu strukturu privrede. Ključni strukturni problem je, građani Crne Gore morate da znate, da je u 2019. godini učešće izvoza u odnosu na GDP bile samo 8,4%, u odnosu na bruto društveni proizvod mi izvozimo samo 415 miliona eura, to je 8,4% i po tom smo evropski rekorderi. Ne postoji zemlja u regionu koja ima tako mali procenat učešća izvoza u bruto društvenom proizvodu.

To znači da smo mi, govorili smo danas, ovom pogubnom neoliberalnom ekonomijom razorili industriju, razorili prerađivačku industriju privrednu, razorili izvoz, evo vam podatak 8,4%. Korona je samo učinila naše strukturne probleme vidljivim i ubrzala ishod koji je bio neminovan. Ishod svakog neoliberalnog modela je dužnička kriza i bankrot javnih finansija. Ne možete vi tuđim sredstvima finansirati svoj sopsvteni razvoj ako ta sredstva ne ulažete u proizvodnju koja pravi dodatnu vrijednost. Ako dugove ulažete u potrošnju, vi imate danas poštovani građani Crne Gore, preko 62.000 ljudi koji primaju platu iz budžeta. Oni tu platu ne zarađuju. Ko zarađuje tu platu - 14.500 zaposlenih u prerađivačkom sektoru, ali plata u prerađivačkom sektoru prosječna je 450 eura, a plata onih koji troše te pare koje se zarade u tom jadnom prerađivačkom sektoru je 600 eura. Sami znate da je neodrživo. Ne može plata u javnom sektoru biti veća od plate u realnom sektoru, nenormalno. Kod nas je to godinama zbog toga što vi imate genija kao predsjednika DPS-a koji je ušao u anale mađioničarske ekonomije koji je rekao vrlo jednostavno kakav je njegov koncept. Ako vam fali 100 miliona eura vi se zadužite 100 miliona eura pa kad to 100 miliona eura dođe na naplatu vi se opet zadužite 100 miliona eura i saldo je nula. Ja sam dobio mnogo poziva od kolega ekonomista iz regiona, iz svijeta, iz Evrope, ne mogu da vjerujem da jedan predsjednik vladajuću partije koji je pet puta bio premijer može da izgovori takve notorne gluposti. Mi smo sada došli u situaciju, nažalost, zbog ovakve strukture da imamo budžet koji je procijenjen od strane ministra na bazi samo jedne pretpostavke - koliko ćemo da izgubimo prihoda od efekata korone na turizam i procjena je potpuno neodrživa ministre. Vaša procjena da će prihodi biti manji za 40% je već pogažena i Vi bi danas trebali, sad da odete i da predložite novi rebalans budžeta za sutra. Dakle, Grčka je objavila velika turistička sila da je u junu pad prihoda u Grčkoj bio 99% u odnosu na prošlu godinu.

Ja sada da vam kažem ministre i građani Crne Gore, gubitak od prihoda od turizma u ovoj godini biće okruglo milijardu eura. Evo bićemo živi i zdravi Bogu hvala, ako Milan me ne zarazi sad iz Apelacionog suda, bićemo svi živi i zdravi ako ovaj derbi u Rožajama Crvene zvezde i Partizana prođe bez posljedica i litije koje očigledno imaju velike podržavaoce i u Rožajama dakle, imamo milijardu eura minusa, a vi ste projektovale 40%, a ja vam kažem 90%, Grčka je najavila 99%. Vama ovaj predlog budžeta već danas nije aktuelan. Šta da radimo? Milijardu eura manje. Prvi put ulazite u pregovore, danas smo dobili informaciju, mene čudi, dosta dugo pratim pregovore sa MMF-om kakve veze ima usvajanje budžeta s pregovorima sa MMF-om. Dovoljno je da Vlada usvoji budžet i da ide sa tim legitimitetom Vlade sa MMF-om da pregovora sa MMF-om. MMF se oglašava i izjašnjava na Predlog budžeta, a ne na usvojeni budžet.

Građani Crne Gore, izbori su 30. avgusta zakazani zato što je Milo Đukanović i DPS svjestan da će posljedice korone i na turističku sezonu biti takve da ćemo mi imati još dva ili tri rebalansa do kraja godine. MMF se poziva kao ultimativni kreditor samo kad nemate drugi izlaz. Ako MMF uđe u ove pregovore to će značiti da se smanji javna potrošnja. Morate otpustiti vaše parazite depeseovske koje ste zapošljavali decenijama po principu jedan zaposleni četiri glasa koji troše budžetska sredstva, ništa ne doprinose. Iako pričate o liberalnoj ekonomiji, vi imate 62.000 ljudi

koji primaju platu iz budžeta, a imate 14.500 koji primaju plate iz prerađivačke industrije. Ovdje se govori o ozbiljnoj strukturalnoj krizi. Korona je samo ubrzala suočavanje sa posljedicama loše ekonomske politike 20 godina i vi sada nemate mogućnosti da imate ne znam koja sredstva da utičete na ozdravljenje crnogorske ekonomije. Zašto? Zato što gospodine ministre, osnov zdrave ekonomije su zdrave firme. Mi u Crnoj Gori nemamo velike kompanije zdrave firme. Nama najveći broj ljudi radi u Voliju i u trgovini 37.000 zaposlenih tamo je plata 390 eura, a u državnim organima 600 eura. Mi nemamo ono što bi rekli endžin, nemamo mašinu, nemamo ekonomsku mašinu u koju ubacite novac. Sad vi da ubacite milijardu eura u crnogorske firme, one su uglavnom zasnovane na švercu, na utaji poreza, oni neće da vam odbace ni kamatu koju ćete vi platiti za te pare.

Prema tome, poštovani građani, sistem je bolestan i ovaj sistem će doživjeti krah. Dakle, vi birači DPS-a koji radite u državnim organima evo ja pitam sada ministra da kaže, čuli smo ovdje od ljudi iz vlasti da neće biti plata i penzija do kraja godine, da je to izazov. Pitanje da li će biti plata i penzija. Ako sklopite sporazum sa MMF-om, MMF će reći imate ovolike prihode, a 33% prihoda Crne Gore i GDP je vezano za turizam, a ja vam kažem da će biti manje milijardu eura prihoda iz turizma. Gdje ćete da nađete tu milijardu eura.

Poštovani građani Crne Gore, ova država je došla i ovaj sistem bolesnih koji vodi DPS došao je do kraja. Pozajmljivalji smo koliko smo mogli, više ne možemo, ne može ovoliko da se troši, a da se ne zarađuje. Nama je potrebna velika sistemska promjena, a ta promjena počinje promjenom vlasti. Ovaj neoliberalni model, sutra ću pitati premijera, baš želim da vidim kako šef ANB-a dugogodišnji, Udbe barata sa ovim ideološkim terminima oko tranzicije, ali evo danas je ministar tu i ja ga evo direktno sada ne prozivam, nego pozivam da kaže da procjene projekcije za ovaj budžet već nijesu realne. Neće biti 40% pada prihoda nego 90%, već potpuno procjene koje se baziraju na procjenama Španije, Italije, Turske i drugih turističkih destinacija. E sad ako ministar kaže pogrešno je što smo se ovoliko oslonili na turizam, to je najveće priznanje da je jedna neoliberalna dogma koju ste vi ovdje provodili 20 godina propala, doživjela krah. Zato treba građani Crne Gore da vas kazne tako što će glasati za opoziciju i još jednom da ponovim poziv našeg vladike, ni jedan glas za DPS moramo da promijenimo vlast da bi onda jedna nova politička struktura implementirala novi ekonomski program koji će suočiti sa strukturalnim problemima Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 20:39:06)

Dajem riječ Daliborki Pejović.

DALIBORKA PEJOVIĆ (23.06.20 20:39:12)

Hvala uvaženi, potpredsjedniče.

Ja ću naravno iskoristiti priliku da se jako kratko osvrnem na ovu temu zato što želim da dam mogućnost uvaženom prof. Ivanoviću da naravno sa svim onim što barata kao ekonomskim znanjem u ime našeg Kluba i naše političke grupacije da završne ocjene onoga što je današnja, odnosno večerašnja tema.

Najprije želim da skinem paradigmu sa kompleksa koji se očigledno i našim građanima i svima nama sije sa suprotne strane, a ispada da otprilike korona kriza koja se pojavljuje kao paradigma nečega što se desilo u proteklom periodu samo pripisuje i samo odnosi na Crnu Goru kao da ona nije prisutna i kao da nema veze sa našim okruženjima i sa cijelim svijetom. Dakle, hoću samo da kažem da sve poruke koje smo večeras ovdje čuli i cijelog božjeg dana zapravo nijesu ništa drugo do pres klipinzi onih medija koji u Crnoj Gori samo gledaju šta je u crnoj boji šta je to negativno i loše što se dešava. Zaista mislim da je to jedna poruka koju ni građani Crne Gore ni čini mi se ukupna politička situacija trenutno u našoj zemlji apsolutno ne zaslužuje i najmanje je vezana i najmanje odslikava objektivni pristup kada je u pitanju ova tema. Ali mi dozvolite pored ovoga da se složim samo sa jednom tezom koju sam danas ovdje čula iz klupa naše opozicije, to je ono što je rekao prof. Radulović i to je ono što preporučuju svi ekonomski stručnjaci trenutno u

svijetu, a koji se bave korona krizom.

Dakle, apsolutno je tačno i svi kažu i to je ono što nam ostade da se oslanjamo na nacionalne i domaće resurse. Očigledno ste rijetki u tom klubu, za razliku od vaših kolega koji zastupaju te teze i koji uvijek kada se desi problem kada se desi recesija ili nešto što poremeti trenutno ekonomske tokove odmah boje drugim bojama i odmah traže pomoć negdje drugo. Svaka vam čast na tome, treba imati hrabrosti i građansku i političku i tako nešto reći što samo govori o vašoj političkoj građanskoj i svakoj drugoj dosljednosti, a da ne govorim o stručnosti. Dakle, za mene je fenomen kako smo u ovoj situaciji, to moram posebno da naglasim i odajem priznanje vašim saradnicima, ministru i Ministarstvu finansija uspjeli da sa problemima koje sada imamo lako isprogovaramo onaj paket od 53 miliona intervetne pomoći gdje smo od IPA sredstava od 2016. godine do 2020. godine zapravo isprili sve one mehanizme da bismo interventno djelovali prema malim i srednjim preduzećima. Zaista mislim da je to dalo odmah u startu dobre efekte. Hrabri me i čini mi se da to daje osjećaj malo objektivnijeg pristupa kad je ekonomska situacija u Crnoj Gori u pitanju činjenicu da 600 miliona vrlo evidentne pomoći u kreditnom aranžmanu sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj. To ipak negdje potvrđuje da se u Crnu Goru vjeruje ako ne unutar njenih granica onda sam sasvim sigurna van njenih granica što mene zaista uvjerava i daje za pravo da tvrdim da ovdje sistem funkcioniše kako treba, da ovdje nije sve izgubljeno, da ovdje nisu sve nade potopljene i da ovdje sve nije tako crno kao što svakodnevno slušamo.

Ono što na kraju želim da kažem i što smatram da je politički jako važno što mislim da je dobro jer ste ga očigledno vi jednim dobrim i kvalitetnim dokumentom ispovocirali, to je ipak korektna rasprava koju smo danas čuli u ovom Parlamentu. Ja sam, moram vam priznati očekivala da će ovaj biti katastrofa i da će se ovdje sa znanjem koje imamo sa ove strane vjerovatno na neki način pojaviti neko bolje ili veće znanje s druge strane. Ništa od toga nijesam čula na žalost, a možda bih bila srećna kao poziciona poslanica da čujem konstruktivne predloge, da se stvari poboljšaju ili da budu bolje nego što su sada. Nažalost, ponavlja se iz godine u godinu da očigledno oni koji imaju možda više šanse da kritikuju ono što mi radimo, to ne koriste na pametan i kvalitetan način i zato su tu gdje jesu.

Koristim priliku da izrazim zaista svoje očekivanje i nadu, da će i nova Vlada, odnosno, vjerovatno postojeća u određenom svom sastavu, sigurno iskoristiti ove finansijske šanse koje nam se nude, da će to biti dodatna finansijska injekcija u ekonomsku stabilnost Crne Gore. Naravno, da će obezbijediti vjerovatno dugoročnije jedan stabilan ekonomski razvoj našega društva, a preporuka građanima koji možda svima nama uvijek ne vjeruju, jeste, da se ipak suoče sa jednom činjenicom, jednom realnošću. Recesija će biti i dalje, ovo nije kraj i izazova će biti i dalje. Sami rebalans i ovakve procedure i ovakve rasprave u Parlamentu Crne Gore će biti nešto što će biti redovna pojava, na to treba da se naučimo, za to treba da se spremimo i od toga treba za građane Crne Gore uvijek da izvučemo ključne benefite. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (23.06.20 20:43:56)

Zahvaljujem, poslanici Daliborki Pejović.

Završnu riječ u ime Kluba DPS-a, Petar Ivanović.

/upadica/

Poslaniče Raduloviću, dogovorili smo se da nema.

Vi ste imali duplo prekoračenje vremena.

Dobar je ambijent, da to ne kvarimo, radi se o važnom projektu, o rebalansu.

Hvala Vam na razumijevanju.

Hvala i Vama i gospodinu Rakočeviću koji razumije potrebu da optimizujemo vrijeme. Hvala i jednom i drugom.

Izvolite.

PETAR IVANOVIĆ (23.06.20 20:44:25)

Poštovani potpredsjedniče, uvaženi ministre sa saradnicima.
/upadica/

Vrlo bih rado rekao, i uvažene kolege, ali koliko mogu da primijetim evo i posljednje dvoje poslanika iz redova opozicije ovog momenta odlazi iz sale, ali siguran sam da to građani Crne Gore sve vide, pažljivo posmatraju.

Mi smo ovdje imali jednu kvalitetnu raspravu. Mislim da građanima nije bilo baš ni teško da se odluče između dva suprotstavljena tabora, oni koji predstavljaju opoziciju, oni koji predstavljaju poziciju. Žao mi je što predstavnici opozicije, ne samo da nijesu u sali trenutno, nego nijesu bili u stanju ni da izvuku nijedan optimistični ton, nijedan vedri pogled kojim bi trebalo da ohrabre kako svoje birače tako i ukupnu javnost Crne Gore, a prije svega mlade. Pravo da vam kažem, razmišljajući o tom pesimizmu htio sam da pogledam šta to kaže istorija. Koleginica Pejović je kazala da je recesija bilo, bilo je i kriza, hajde malo da se vratimo unazad i da vidimo šta su rekli neki umni ljudi.

Kaže: "Često su ljudi s čuđenjem posmatrali veliku brzinu kojom su se zemlje oporavljale iz stanja devastacije, nestanka u kratkom vremenu, zemljotresa, poplava, uragana ili ratnih pustošenja. Neprijatelj uništava zemlju vatrom i mačem, uništava ili oduzima gotovo cjelokupno pokretno bogatstvo koje postoji, svi stanovnici su pogođeni, pa ipak nekoliko godina nakon toga sve je kao i ranije". Ovo je citat Džona Stjuarta Mila, iz 1848. godine. Prije 170 godina, ljudi su se rvali sa istim problemima kao što to mi činimo danas. U međuvremenu bilo je veoma mnogo i kriza i recesija, i iz svake krize i iz svake recesije, svaki pogođeni sistem izlazio je uvijek jači. To je osnovna poruka koju želim da pošaljem građanima Crne Gore. Prisetimo se prethodne krize, prisjetimo se pesimizma koji je sijan iz redova opozicije i prisjetimo se šta smo u međuvremenu uspjeli da uradimo.

Da li je rebalans posljedica lošeg planiranja? Da li smo u decembru 2019. godine mogli da budemo toliko vidoviti i da vidimo šta će se sve dešavati ove godine? Nije. Sve ono što se dogodilo u februaru i martu mislim da dovoljno ne razumijemo, a da se poslužimo sa nekoliko podataka. Glavni indeksi u Sjedinjenim Američkim Državama pali su za 37%. U Evropskoj uniji, u Njemačkoj i Francuskoj za preko 40%. Cijena nafte smanjila se za preko 400%. Na današnji dan indeksi u Francuskoj su u minusu 21,8%, u Njemačkoj 10,1%. Sjedinjene Američke Države uspjele su da se vrate na minusu od 6%, a onda su prije pet dana u jednom danu pale za 6%. Sav trud koji je realizovan za nekih gotovo mjesec dana, doživio je krah u jednom danu. Zašto navodim ove podatke? Zbog toga što postoje ozbiljne turbulencije u čitavom svijetu. I kada mi govorimo o tome da očekujemo pad BDP-a od 6,8%, ako se u tome uspije, mislim da će to biti dobar rezultat u odnosu na to šta se dešava u svijetu. Ono što mene čudi jeste, zbog čega poslanici opozicije nemaju tu širinu i snagu da pogledaju malo dalje šta se dešava u regionu i svijetu, i da realno procijene dešavanja u Crnoj Gori. Dakle, nijesmo mi izolovano ostrvo, ne možemo reći da se u Crnoj Gori dešava nešto mimo svijeta, u ovom momentu u Crnoj Gori se dešavaju mnogo, mnogo povoljniji procesi od onih koji su zadesili druge zemlje svijeta.

Da li je rebalans rezultat neuspjeha bilo koje politike? Ne. Rebalans je posljedica svega onoga što se iznenada dogodilo, nema nikakvih direktnih posljedica sa Crnom Gorom, uzroci ovog rebalansa ne nalaze se u Crnoj Gori, to je nešto što je isključivo eksterni faktor. Čuli smo da postoji veza između politike i ekonomije u Crnoj Gori, a da vas pitam, gdje ne postoji veza između politike i ekonomije, u kojoj to državi regiona ili svijeta nema veze? Ali, imajući u vidu ko je izgovorio te riječi, posebno me interesuje, je li moguće da ne postoji veza između politike i ekonomije u Srbiji, na primjer? Jesmo li zaista toliko slijepi da ne vidimo tu vezu? Čuli smo da postoje investitori u Loznici koji se bave proizvodnjom djelova za auto-industriju. Ali, da li smo toliko visoki da ne možemo da čak u rođenom gradu iz koga dolazimo, vidimo da se u samom Kotoru, ne godinama, nego decenijama nalazi "Daido metal" koji proizvodi isto tako djeove za automobile. Dakle, prije dvije decenije, mi smo imali investitora koji je ovdje kod nas u Crnoj Gori počeo da proizvodi isto tako djelove za mercedes, a zar smo to zaboravili. Zar treba da nam bude Loznica važnija od dešavanja u Crnoj Gori, ili možemo ovdje u ovom momentu da smognemo toliko hrabrosti i snage da kažemo: čekajte, pošteno se pogledamo, pa vi iz vladajuće koalicije uticali ste na to da se dovede ovako ugledni investitor iz Japana.

Da li se povećava javni dug? Zavisi da li ga gledate relativno ili apsolutno. U relativnom smislu, da, povećaće se, procenti će otići gore zbog pada BDP-a, ali u apsolutnom smislu nema

povećanja. Naše obaveze u apsolutnom smislu ne rastu. Šta treba da radimo? Da zapnemo koliko god možemo, koliko god možemo da se radi više, kvalitetnije, bolje, ne bi li pogurali BDP naprijed. Da li razvijamo dobrosusjedske odnose? Mislim da nema boljeg primjera od ovoga što se desilo juče i danas, i Hrvatska nama je dobar susjed, predsjedava Evropskom unijom. Dobili smo obavještenje o otvaranju posljednjeg poglavlja, poglavlja 8, a Crna Gora je jedina zemlja u regionu koja je otvorila sva poglavlja. Mi više namamo nijedno poglavlje koje treba da otvorimo. Treba li da to krijemo, ili ćemo opet naći način da čujemo obesmišljavanje napora Vlade, Parlamenta, svih nas u Crnoj Gori zajedno, da što prije riješimo sva otvorena pitanja sa Evropskom unijom i postanemo punopravna članica. Na isti način kao što smo postali punopravna članica NATO saveza.

Da li su ugrožena primanja onih socijalnih kategorija koje su posebno osjetljive? Čuli smo iz uvodnog obraćanja ministra, da je negativan odgovor. Ono što pripada građanima Crne Gore koji su svoj životni vijek proveli u fabrikama, u pogonima radeći, Vlada je garantovala redovnost isplata penzija, i mislim da je vrlo važno da to penzioneri čuju. Dakle, do kraja godine, bez obzira na rebalans, redovna isplata penzija. To je jedna snažna, jaka poruka u ovom momentu. Takođe, mislim da je jaka poruka i za poljoprivrednike da redovno dobijaju subvencije. Evo, i danas smo pročitali da je negdje oko 220 hiljada eura isplaćeno subvencija svima onima koji obrađuju svoje poljoprivredne površine. Upućen je poziv, obrađujte više, radite više, biće još više subvencija. Nijesu zaobiđeni ni zdravstvo, ni kapitalne investicije, ali mislim da je nama najvažnija poruka koju treba da pošaljemo danas, ne strah od sutrašnjice, nego poruka mladim ljudima. Znete, u Izraelu se takođe dešava da ljudi ne uspiju u biznisu, padnu. Ali, znate što je grijeh u Izraelu? Da se ne podignete. Da se ne podignete kad padnete, probaj ponovo, probaj još jednom, treći put, četvrti put, koliko god je potrebno puta, dok ne uspiješ. Hajmo naučiti nešto od svih onih koji godinama stvaraju svoju državu, decenijama. Pored mladih, mislim da treba fokus staviti na preduzetništvo i pozivam ministra da pažljivo u preostalom dijelu mandata vodi računa o svim onim pozicijama koje mogu da jačaju preduzetništvo u Crnoj Gori i konkurentnost. Ne slažem se sa podacima koje ste čuli oko izvoza, jer nama je turizam takođe izvoz. Ne izvozimo mi samo robe, izvozimo i usluge. Naša ekonomija je tako strukturirana da je dobar dio našeg izvoza vezan za usluge. Zato, nemojmo da čupkamo po izvozu, da uzimamo samo ono što nam je u nekom trenutku politički interesantno. Pogledamo kao ljudi cjelinu. Na kraju, i time završavam, pred nama su naravno izbori, ali čini mi se da je Evropska unija napravila svoj izbor. Evo, upravo je ovoj Vladi omogućila otvaranje posljednjeg poglavlja, ne nekoj drugoj. Izbor su napravile finansijske institucije, Evropska investiciona banka je Crnoj Gori dodijelila 70 miliona, ne nekome drugom, i EBRD je opredijelio 30 miliona, sutra se završavaju razgovori sa MMF-om. Dakle, ja ne vidim da te međunarodne finansijske institucije imaju neki problem da pregovaraju sa Vladom o bilo čemu što kod njih izaziva strah. Čini mi se samo da ovdje postoje neke naše kolege koje na strahu žele da grade svoju budućnost. Ali, na taj način nećete postići ništa. I na kraju, mislim da su građani Crne Gore do sada, a siguran sam i u buduću bili ti koji su donosili sve mudre odluke i uz puno povjerenje davali svoj glas ne samo Demokratskoj partiji socijalista, nego i našim koalicionim partnerima, i uvjeren sam da će to tako biti i na sljedećim izborima, ne zato što se oni održavaju 30. avgusta, to su redovni izbori, ove godine imamo redovne parlamentarne izbore, nego zbog toga što oni vjeruju u ono što dobijaju od Vlade, od Parlamenta, od drugih institucija uz sve greške koje postoje. Nema nijedne bezgrešne vlasti, nijedne bezgrešne države, nijednog bezgrešnog parlamenta, jedino ćemo biti bezgrešni ako se zaključamo kući i ne radimo ništa. Tad ćemo biti zaista bezgrešni. Tako da se oslobodimo straha od grešaka i sa mnogo više vjere i povjerenja jedni u druge, dajte da idemo naprijed da razvijamo zemlju, jedinu zemlju u kojoj živimo. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (23.06.20 20:54:29)

Hvala Vam, poslaniče Ivanović.

Kao što znate završili smo sa diskutantima.

Pitam predstavnika Vlade, da li želi dati završnu riječ.

Hvala, ministre Radunoviću.

Konstatujem da je pretres završen. Nema završne riječi i molim vas da se pripremimo za

glasanje.

Da li su svi poslanici tu?

Dajte onda da sačekamo minut, molim vas pozovite ih odmah.

Poštovane kolege, stekli su se uslovi da pređemo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu Crne Gore za 2020. godinu i Predlogu odluke o izmjenama Odluke o zaduživanju Crne Gore za 2020. godinu.

Prvo se izjašnjavamo o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu Crne Gore za 2020. godinu.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite.

Hvala vam, glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeta su tri amandmana i to Zakonodavni odbor, jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Poslanici Predrag Sekulić, Branko Čavor i Jovanka Laličić, dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona.

Odbor za ekonomiju, finansije i budžet povodom usvajanja Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu Crne Gore za 2020. podnio je Predlog zaključka o kom ćemo glasati nakon glasanja o Predlogu zakona u cjelini.

Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj Zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su okolnostima koje nijesu mogli da se predvide, kao i stvaranjem uslova za redovno servisiranje svih budžetskih obaveza u situaciji projektovanog pada budžetskih prihoda uzrokovanih negativnim efektima pandemije, kao i stvaranjem uslova za redovno servisiranje svih budžetskih obaveza u situaciji projektovanog pada budžetskih prihoda uzrokovanih negativnim efektima pandemije virusa kovid-19.

Stavljam na glasanje postojanje razloga hitnosti da ovaj Zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Izvolite.

Hvala vam, glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga hitnosti da ovaj Zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o budžetu Crne Gore za 2020. godinu.

Sada stavljam na glasanje Predlog zaključka Odbora za ekonomiju, finansije i budžet. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zaključka odbora.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu odluke o izmjenama odluke o zaduživanju Crne Gore za 2020. godinu. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Na Predlog odluke podnijeta su tri amandmana i to Zakonodavni odbor dva amandmana koji su sastavni dio Predloga odluke, poslanici Predrag Sekulić, Branko Čavor i Jovanka Laličić jedan amandman koji je sastavni dio Predloga odluke. Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ova odluka stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti, odnosno potrebnom stvaranja pravnog osnova za započinjanje procesa zaduživanja države u cilju obezbjeđivanja nedostajućih sredstava za finansiranje budžeta i stvaranje fiskalne rezerve za finansiranje budžeta za 2021. godinu putem zaduživanja na međunarodnom i domaćem tržištu.

Stavljam na glasanje postojanje razloga hitnosti da odluka stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih.

Objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga hitnosti da odluka stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Sada stavljam na glasanje Predlog odluke u cjelini. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke o izmjenama odluke o zaduživanju Crne Gore za 2020. godinu.

Poštovane kolege, ovim glasanjem završavamo rad, kao što smo se i dogovorili, danas smo trebali zbog ovih obaveza o kojima sam jutros govorio da glasamo, ja samo moram da, nažalost, konstatujem da i ovakav rad i naporan se svodi da neki portali prenesu neke vijesti na način koji je zaista nedobronamjeran i ne bih trošio riječi za to. Bio je naslov na jednom od portala da je Brajović odbio istragu o aferi "Možura" i u ubistvu novinarka sa Malte, to je stvarno nesuvislo. Čuli ste ovdje objašnjenje da nije u skladu sa procedurom, nijesu bili ispunjeni uslovi. Vjerovatno će se naći sledeći put na dnevnom redu ili kao dopuna dnevnog reda, ali ko može tumačiti, ja ne želim tumačiti zašto oni to rade. Isto kao što su jedan očigledni lapsus kolege Vuksanovića naslovili kao udarnu vijest na nekom od portala. Nažalost, suočeni smo i sa takvim medijskim tumačenjima i prenošenjima naše Skupštine. Hvala vam.

Sjutra počinjemo sa radom u 12 h, kad je na dnevnom redu Premijerski sat.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.06.20 12:12:43)

Poštovane kolege poslanici, nastavljamo Petu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020.godini.

Dogovorili smo se na Kolegijumu da počnemo danas rad sa Predlogom zakona o životnom partnerstvu lica istog pola. Ovlašćeni predstavnici su Mehmed Zenka, ministar za ljudska i manjinska prava i Blanka Radošević - Marović, generalna direktorica Direktorata za unapređnje i zaštitu ljudskih prava i sloboda. Izvjestioci odbora su: Nada Nenezić - Zakonodavnog odbora i Branka Tanasijević - Odbora za ljudska prava i slobode.

Poštovane kolege, takođe, prije prelaska na raspravu po ovoj tački dnevnog reda, želim da vas informišem o tome da sam na današnjoj sjednici Kolegijuma predsjednika upoznao šefove poslaničkih klubova o dopisu koji sam dobio od direktora Javnog servisa kojim obavještava o obustavljanju direktnih televizijskih prenosa Skupštine do dana završetka izbora. Po njihovom obavještenju namjera je bila omogućavanje ravnopravnog tretmana svim političkim subjektima koji će učestvovati u izbornoj kampanji. Ne želim, naravno, da se miješam u uređivačku politiku Javnog servisa, to je stvar njihovog profesionalnog integriteta, njih kao donosioca odluke u Radio Televiziji Crne Gore. Ono što sam očekivao da će oni obavijestiti javnost u svojm informativnim emisijama. U ovoj situaciji mi reagujemo u skladu sa ovlašćenjima i nadležnostima, i u tom smislu ćemo omogućiti prenos skupštinskih zasijedanja preko internet stranice Skupštine Crne Gore što mogu da prate građani kao i svi zainteresovani mediji. Prenos sjednice Skupštine na ovaj način biće moguć do dana potvrđivanja izbornih lista. Samo da podsjetim da je i ova situacija pokazuje da je bilo zaista neophodno učešće svih parlamentarnih političkih struktura u preciziranju pojedinosti, odnosno u usvajanju Zakona o izboru poslanika i odbornika, jer trebali smo na taj način doći do usaglašenih rješenja koja se tiču početka izborne kampanje, a koja su do sad različito tretirana u Zakonu o finansiranju političkih subjekata, izbornih kampanja i u Zakonu o važećem izboru odbornika i poslanika. Usaglašavanje ovih rješenja, podsjetiću, pored vladajuće koalicije tražile su i nevladine organizacije, kao i predstavnici međunarodne zajednice. U svakom slučaju želio sam da vas upoznam sa ovom činjenicom i da ćemo mi nastaviti da prenosimo, odnosno da iz Skupštine Crne Gore emitujemo signal koji će zainteresovani građani, kao i svi zainteresovani mediji moći da preuzimaju.

Imamo proceduralne reakcije po redu. Prvo se poslanik Konjević javio, pa poslanik Radunović. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (30.06.20 12:15:41)

Ovaj visoki dom ima najveća moguća ovlaštenja, to je da donosi zakone i ovdje se radi o promjeni prakse, a važe isti zakoni. Dakle, Zakon o izboru odbornika i poslanika je krovni zakon kada se tiče izbora. Da je to krovni zakon pokazuje i činjenica da je to jedini zakon iz seta zakona koji se usvaja 2/3 većinom. Ta većina daje upravo temeljnu snagu ili, kako ste vi rekli, čini mi se, da je to krovni zakon u dijelu izbora. Ovo je promjena prakse od strane, sad ću slobodno reći partijskog javnog servisa DPS-a, jer do sada, o tome smo pričali na jednom od prethodnih Kolegijuma, ja zahvaljujem što ste i vi rekli tada, konsultujući praksu koja je bila u prethodnim sazivima, da se prenos prekida onoga trenutka kada se potvrde izborne liste. Vi ste nas upoznali na Kolegijumu sa tim dopisom koji je poslao Javni servis, koji kaže da želi da obezbijedi ravnopravno učešće svim učesnicima izbora. Ko je na današnji dan učesnik izbora? Zakon o izboru odbornika i poslanika jasno kaže kada neki politički subjekt postaje učesnik izbora. Učesnik izbora postaje danom potvrđene liste, odnosno izborom zbirne liste koja učestvuje na izborima, potvrđene zbirne liste. Prema tome, ovdje se radi o institucijama koje su formalno nezavisne, a suštinski su partijske DPS-a, suštinski su partijske DPS-a, jer mi na žalost dozvoljavamo da zakone, nevezano ko je učestvovao - ko nije učestvovao, da zakone koje piše ovaj Parlament i piše i usvaja nama tumači Javni servis. Prema tome, ja bih imao i konkretan prijedlog, to je van onoga o čemu smo pričali na Kolegijumu, jer mi je prijedlog bio nakon toga. Mi imamo tačku 13 koja se tiče rasprave o Javnom emiteru Radio Televizije, ajmo danas da ga raspravljamo, odlična tema. Ajmo danas da ga raspravljamo, da napravimo konsenzus ako treba, ako treba Kolegijum kratak. Hoće li oni prenositi ili neće, kako god hoće, ajmo da raspravljamo danas o Javnom servisu. Da uzemo dva sata, skratimo raspravu, da raspravljamo o tome. Da bismo elementarno sačuvali dignitet Parlamenta da barem mi kažemo njima što mislimo o njima.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.06.20 12:18:54)

Hvala Vam.
Poslanik Radunović, izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (30.06.20 12:18:58)

Hvala Vam, predsjedniče Skupštine.

Ovo što smo doživjeli danas od Savjeta Televizije Crne Gore jednostavno je jedan signal da Demokratska partija socijalista u izbornu trku ulazi sa tri organa institucije na koje će da se oslanja, to su NKT, Savjet Radio Televizije Crne Gore i policija. Vidimo kako to ide. Međutim, srećom Crna Gora do te mjere se ipak demokratizovala da ima i drugih koji su spremni da se ne ponašaju kao tv Bastilja. Želim ovom prilikom da zahvalim Televiziji Vijesti i Televiziji A1 koje su prihvatile da preuzimaju ovaj signal i da omoguće građanima Crne Gore da čuju šta imaju da kažu ljudi ovdje u Skupštini a ne da zavise od režimskih medija i od ljudi koji su spremni apsolutno sve da podrede potrebi režima. Savjet Televizije Crne Gore, izvinjavam se još samo jedan trenutak, ja bih se možda mogao ljutiti na neke privatne televizije zbog njihove uređivačke politike, ali nemam pravo da ih kritikujem rade za svoje pare. Ono što radi Savjet Televizije Crne Gore sa novcem građana Crne Gore je pravo zastiđe. Mislim da ovaj predlog gospodina Konjevića je korektan, ne znam koliko ga je moguće ostvariti, s obzirom da nema ovdje nikakvih predlagača, ali doći će dan da se ovaj narod i ova država razračuna sa tv Bastiljom, i to znajete vi koji gledate iz tv Bastilje i sad se smješcate, samo ste ispali glupi, jer ste zaboravili da ovo nije 1989. i da ne postoji u Crnoj Gori jedna televizija. Sad će građani da gledaju Skupštinu Crne Gore i ako ste vi drugačije mislili, a vi ste ispali budale.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.06.20 12:20:54)

Još jedna proceduralna intervencija poslanik Damjanović. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (30.06.20 12:21:03)

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodine predsjedniče,

Da i ja u ime Posebnog kluba poslanika konstatujem da je takozvani Javni servis ponizio Skupštinu Crne Gore na način da je poslao obavještenje da neće prenositi, mimo zakona, sjednice Skupštine Crne Gore. Obrazloženje da to radi radi ravnopravnosti učesnika u kampanji je neodrživo, jer mi do sada nismo vidjeli da je neko podnio bilo koju izbornu listu. Znamo da je krajnji rok za podnošenje izbornih lista 25 dana prije izbora, dakle do 05. avgusta, i da je ne bih ponavljao ovo što su kolege rekli, samo ću se pozvati na praksu iz ranijih saziva da se nikad nije desilo kad su god izbori raspisani, a na snazi je isti zakon koji je važio i za ranije sazive, da se tv prenosi ukidaju prije nego što su podnijete izborne liste. Makar jedna. Zato, gospodine predsjedniče, uz jednu konstataciju da je u najmanju ruku neuobičajeno da na mjesec i po, dva mjeseca prije neustavno raspisanih izbora za 31.avgust ili 30.avgust mi raspravljamo Zakon o medijima i Zakon o nacionalnom javnom emiteru, to je da se to raspravlja dva mjeseca prije izbora, to se nikada nije desilo. Pošto su već ova dva predloga zakona u proceduri smatram da Parlament ima potrebu da interveniše kod Predloga zakona o nacionalnom javnom emiteru. Radio Televizija Crne Gore da se natjera odlukom ovog doma da ne ponižava ovaj dom, već da građani Crne Gore imaju pravo tokom mjeseca jula, do podnošenja izbornih lista, da znaju šta se u ovom domu dešava. Naravno, to što će neke druge televizije, a što je dobro, prenositi sjednicu Skupštine pokazuje da nije do kraja medijski mrak onako kako je neko isplanirao i kako je neko mislio da iz ovog medijskog mraka u julu mjesecu, uz onemogućavanja kampanje na terenu opoziciji i korone koje je sve više i više u Crnoj Gori, a to nekoga ne zabrinjava, dođe do izborne pobjede , neće moći.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.06.20 12:23:16)

Hvala.

Hvala kolege, pošto više nemamo proceduralnih reakcija, samo da vam kažem, čuli ste stav predsjednika Skupštine i dogovor je da signal iz ovog doma ide sasvim regularno i prenosi se i sad imam informaciju da određene televizije prenose zasijedanje Skupštine, tako će biti. Mi smo danas utvrdili dnevni red i radimo po njemu, a naravno, brzo će doći na dnevni red i ta tačka, pa ćete razgovarati i saopštiti sve i vašom diskusijom postaći da se konkretne stvari uvrste u te zakone. Hvala vam.

Sada prelazimo na Zakon o životnom partnerstvu lica istog pola. Otvaram pretres, da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje?

Izvolite, proceduralno.

RAŠKO KONJEVIĆ (30.06.20 12:24:09)

Ako znam za ministra uvaženog kojoj političkoj strukturi pripada, interesovalo bi me za uvaženu pomoćnicu ministra da li je ona član neke politike partije. Treba mi zbog rasprave, samo bih želio. Ako kršim neki propis ovima povlačim pitanje, ako nije problem da se kaže.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.06.20 12:24:43)

Hvala vam.

Prije svega, ovdje je jasno kojoj političkoj partiji pripada ministar, a kao što znate priča o politizaciji javne uprave, nama uopšte nije važna partijska pripadnost ministrove saradnice koja je ovde prisutna u ulozi generanog direktora Direktorata za unapređenje i zaštitu ljudskih prava i sloboda. Ministar će sada dati uvodno izlaganje. On može na pitanje što ste Vi postavili da odgovori, može da ne odgovori. U svakom slučaju to insistiranje od mene nećete čuti.

Izvolite, ministre Zenka.

MEHMET ZENKA (30.06.20 12:25:22)

Hvala, predsjedniče.

Poštovani predsjedniče Skupštine, dame i gospodo poslanici,

Naime, Predlog zakona o životnom partnerstvu lica istog pola za osnov ima najrasprostranjeniji model uređenja istopolnih zajednica, tj. životno partnerstvo, a kao najbolje rješenje zakonodavstva uređenje životne zajednice dva lica istog pola. Prepoznat je u najvećem broju evropskih zemalja, konkretno u 30 evropskih zemalja. Izradi predloga prethodila je izrada dva dokumenta rađena u toku 2015. - 2016. godine, analiza modela životnog partnerstva kao i pravnog uređenja istopolnih zajednica u zemljama članicama EU i u zemljama regiona i analiza unutrašnjeg pravnog poretka u okviru kojeg je potrebno inkorporirati ovaj novi pravni akt.

Dakle, urađena je detaljna analiza važećeg zakonodavnog okvira sa ciljem da se utvrdi model uređenja odnosa dva lica istog pola na način koji najbolje odgovara crnogorskim uslovima, a posebno i detaljno sagledan i analiziran važeći pravni okvir koji reguliše one oblasti koje su značajne za donošenje zakona a prije svega Ustav Crne Gore, porodični zakon, Zakon o nasljeđivanju, Zakon o obligacionim odnosima, Zakon o zdravstvenom osiguranju, Zakon o penzijsko invalidskom osiguranju, socijalnoj i dječijoj zaštiti i drugi. Ovo naglašavam da bi shvatili koliko je ozbiljan pristup imao predlagač pri izradi nacrtu akta koji je danas pred vama. Predlog odredbe Predloga zakona isključivo se primjenjuju na istopolne brakove. One su u skladu sa Ustavom Crne Gore i sadrže adekvatna, prihvatljiva rješenja kojima se uređuje životna zajednica dva lica istog pola.

Njime je normirano izražavanje između partnera kao jedno od najvažnijih posledica partnerstva, zatim su detaljno regulisani imovinski odnosi partnera, njihov poreski status u smislu olakšica. Takođe, partneri su u sistemu zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite izjednačeni sa pravima drugih osiguranika. Isto tako i u pogledu prava iz socijalne dječije zaštite i niz drugih prava, ali i obaveza koje proizilaze iz zajedničkog saživota. Na kraju treba dodati da zakon nije dobio potrebnu većinu u Skupštini Crne Gore prilikom glasanja, ali se nadamo da su se stekli uslovi da sada Skupština izglasa ovaj zakon koji je dokaz naše posvećenosti i poštovanja ljudskih prava bez diskriminacije po bilo kom ličnom svojstvu, a na šta nas obavezuje brojni potpisani ratifikovani međunarodni dokumenti, međunarodni standardi koje smo dužni poštovati ukoliko želimo biti dio Evropske unije. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.06.20 12:28:39)

Hvala Vam, ministre.

Da li neko od izvjestioca odbora želi riječ? Ne želi.

Prelazimo na diskusije, prvi krug u ime klubova, nije bilo nikakvog insistiranja deset minuta. Znači, molim vas da vodite računa o vremenu po pet minuta.

Prvi ima poslanik Halil Duković, neka se pripremi poslanik Nebojša Medojević. Izvolite.

HALIL DUKOVIĆ (30.06.20 12:29:03)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvaženi ministre Zenka, gospođo Radošević Marović, dame i gospodo,

Uvijek kod donošenja određenih zakona postoji određena dilema u društvu. Ta dilema je mnogo veća s obzirom na to da postoje zakoni koji izazivaju i veću brigu društva u cjelini, ali ako bismo se bazirali na osnovu tih dilema koje postoje u društvu i da sačekamo da društvo kompletno bude spremno za donošenje i prihvatanje određenog zakona teško da bismo bili u prilici da usvojimo jedan zakon, posebno mi poslanici moramo imati tu činjenicu u vidu, posebno kada donosimo ovakve zakone, posebno kada donosimo zakone koji se tiču ljudskih prava i sloboda, jer tu mi kao izabrani predstavnici naroda sigurno ne smijemo imati dileme. Ljudska prava pripadaju svima, ljudska prava moraju biti poštovana od svih bez obzira na naše različitosti koje postoje. Podsjetiću sve da smo se mi već jednom izjasnili povodom poštovanja ljudskih prava. Podsjetiću na donošenje Zakona 2010.godine kada smo ovdje u Parlamentu usvojili zakon sa kojim smo se svi ponosili, Zakon o zabrani diskriminacije. Taj zakon smo dopunili 2011. pa smo ga dopunili 2014.godine, a onda smo ga 2017.godine u potpunosti uskladili sa evropskim zakonodavstvom. U tom zakonu smo jasno rekli, u članu 2 da se zabranjuje svaki oblik diskriminacije, u drugom stavu smo to pojasnili, pa smo rekli da je zabranjena diskriminacija po političkoj rasnoj vjerskoj i tako dalje osnovi, ali i svaka dalja diskriminacija što ste tiče seksualne različitosti. Tada smo svi podržali taj zakon, tada je većina u ovom Parlamentu izglasala zakon i zaista na taj Zakon o zabrani diskriminacije na koj smo ponosni svi, jer je on apsolutno usaglašen sa evropskim zakonodavstvom.

Naravno, što se tiče ovog zakona moram reći još nekoliko činjenica. Ovaj zakon ne daje apsolutno nikakva veća prava LGBT populaciji, niti mi favorizujemo tu populaciju u odnosu na ostale. Mi samo ovim zakonom stvaramo uslove da svi u Crnoj Gori budemo jednaki. Često, što se zaista u narodu čuje, među građanima, da li ćemo mi što dobiti ili izgubiti ovim zakonom treba jasno reći, ako ne usvojimo ovaj zakon nećemo ništa ništa od toga ni dobiti. Nijesmo ga usvojili prije godinu dana i onda vas pitam sve je li Crna Gora kao društvo dobila išta sa tim. Ako ga usvojimo opet ne gubimo ništa. Ne gubimo ništa samo stičemo uslove da jedna populacija koja je zaista bila diskriminisana kod nas zaista dobije ona prava koja zaslužuje. Još jedna činjenica koja je važna, a treba je pomenuti jeste da prava koja im mi dajemo sa ovim zakonom tiče se LGBT populacije su prava koja su opšte poznata Evropskoj uniji. Istina, šest država nema još uvijek ovaj zakon, osam država Evropske unije ima zakon koji je sličan zakonu koji je danas ovdje pred nama, dok 14 država ima zakon koji je u potpunosti izjednačava brak sa istopolnom zajednicom. Znači, mi sa ovim zakonom ne dajemo ništa od onoga što im ne pripada, ništa od onog što nije prepoznato Evropskim zakonima i ništa od onog što im ne priznaje i evrpski sud za ljudska prava i slobode.

Na kraju, želim samo još jednu činjenicu da dodam, da ćemo mi zaista podržati ovaj zakon, mi iz Demokratske partije socijalista, jer mi iskreno želimo da stvorimo društvo jednakih, želimo da evropske standarde koji vladaju u razvijenom evropskom svijetu zaista uvedemo i kod nas da se svaki građanin osjeća slobodno, da se svaki građanin osjeća sigurno i mi zaista ćemo israjati na tom putu. U to ime pozdravljam sve i pozivam da sve one koji žele da ljudska prava u Crnoj Gori zažive u punom obliku zaista i podrže ovaj zakon. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.06.20 12:33:47)

Hvala.

Sada riječ ima poslanik Nebojša Medojević. Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (30.06.20 12:33:53)

Poštovani građani Crne Gore,

Zakon koji pokazuje da Demokratska partija socijalista i ova Vlada jesu u stvari jedna politička struktura koja ne radi ništa na suverenosti države, slijepi poslušnici neokolonijalizma, neoliberalnih interesa globalnih svjetskih satanista. Poštovani građani, samo da vas podsjetim ova Vlada je poslušnik od 1998. godine. Ti isti krugovi su vam rekli da vam ne trebaju fabrike, ti isti krugovi, crnogorski poljoprivrednici, su vam rekli 2000.godine da vam ne treba država carinama da

štiti poljoprivredne proizvođače, ti isti krugovi su vam rekli da mi ne treba da imamo robne rezerve, pa ste vidjeli u korona krizi kako DPS preko svojih aktivista daje pakete, a ne daje pakete siromašnim ljudima i ljudima u potrebi koji nisu članovi Demokratske partije socijalsita. Iz istih krugova su nam rekli da ne treba da imamo devizne rezerve, iz istih krugova su nam rekli da jedna mala siromašna ekonomija ne treba da ima sopstvenu valutu, iz istih krugova je stizalo, rekli su da ne treba vojska da bude na granicama Crne Gore. Sve one attribute suverenosti, sve one attribute države ova vlast je ukidala po nalogu istih ovih krugova koji sada traže da uđemo u takozvanu zonu političke korektnosti, što je nova ideologija globalista, što znači da treba da prihvatimo novi sistem vrijednosti koji nije imanentan crnogorkom tradicionalnom društvu.

Šta znači ovaj zakon? Ovaj zakon znači, samo da vas podsjetim, poštovani građani, radi se dio ove kampanje globalista jeste da se smanji populacija na planeti, da se dođe do te zlatne milijarde, iz iste adrese vam je došao vještački virus korona koji je dio terorizma i koji je namijenjen da se ostvare politički, ekonomski interesi te male grupe ljudi koja vlada svijetom. Zato držite oči otvorene, ovdje se ne radi o sprečavanju diskriminacije određene manjinske zajednice, ja sam uvijek bio protiv bilo kakve diskriminacije bilo koga, čovjek je čovjek. Za mene lično može da bude samo čovjek ili dobar ili loš čovjek, svaku manjinu sam branio nacionalnu, seksualnu i bilo koju drugu manjinu. Ovo nije zakon koji sprečava diskriminaciju, ovo je zakon koji nameće novi sistem vrijednosti. U tom novom sistemu vrijednosti, posle svega što su nam uzeli, poštovani građani, na redu je porodica. Dakle, tim globalnim satanistima ne odgovara država nego treba da bude jedan centar moći, ne odgovara vojska, ne odgovara moneta, ne odgovara ekonomska samostalnot, energetska samostalnost, tim centrima odgovaraju male, siromašne, zavisne države sa korumpiranom elitom koju oni lako kontrolišu i kojima se dozvoljavaju razne stvari.

Prema tome, poštovani građani, cilj je porodica, cilj ove ekipe moćnika jeste da se smanji značaj porodice, zato ovo su zakoni koji idu u jedan korpus propisa koji propagiraju novi sistem vrijednosti, a ne sprečavaju diskriminaciju. Znači, šta je novi sistem vrijednosti? Porodica nije bitna. Soroš i njegovi mediji i njegove nevladine organizacije već odavno jačaju i on ih finansira da kažu da porodica nije bitna, da brak nije bitan. Iz toga sledećeg proizilazi da rađanje djece nije bitno, da je to zastarjelo, da to nije moderno, da jednostavno nisi in, nisi u trendu ili kako se to zove, nisi politički korektan ako zastupaš porodicu, rađanje djece. Dokle smo devedeni, poštovani građani Crne Gore? U prvih osam mjeseci 2018. bio je priraštaj 760 rođenih u odnosu na umrle, 2019. taj priraštaj je pao na 203. Znači, mi imamo negativne trendove, sve manje se rađa djece, sve više se umire i imamo problem takozvano demografsko starenje Crne Gore. Crna Gora je stara populacija, u Crnoj Gori 38,8 godina na samoj ivici demografskog starenja prosječna starost. Dakle, mi imamo problem da se sve više brakova razvodi, u 2018. godini 845 brakova za jednu malu zajednicu to je ogroman broj brakova. Čuo sam podatak za Danilovgrad neki da je od 30 sklopljenih 28 razvedeno, sve vam je to ovaj dio ove priče. Na kraju dolazimo do situacije u Crnoj Gori da mi treba sada da prihvatimo neki predlog nekog sistema vrijednosti koji znači gašenje Crne Gore, posebno gašenje tradicionalne Crne Gore, oni su protiv religioznih zajednica zato mi govorimo da je Đukanović sa ovim Zakonom o slobodi vjeroispovijesti htio da ispuni zadatak tih satanista, da iskorijeni pravoslavno hrišćanstvo ih Crne Gore. To isto čeka i islamsku zajednicu i katoličku vjersku zajednicu, to je isti korpus pitanja.

Takođe, u ovoj zemlji u kojoj mi živimo razgovarati o diskriminaciji LGBT populacije, a imati brutalnu policijsku represiju, ovo su, poštovani građani, poštovani gledaoci, slike građanina Peđe Radetića iz Budve, onoga što je čuo što ga ubijaju čizmama, što ga policija tuče iz kafića koji je mirno protestovao, sjedio u kafiću, ovo je slika kako izgleda njegov bubreg ili njegova slabina posle odbrane države od strane Milovih i Veljovićevih patriota u uniformama, neidentifikovanih lica u uniformama. Znači, ovome čovjeku su već otpočeli procesi na bubrezima zbog ovakvog napada i 20% mu je vid oštećen zbog toga što je biber sprej prskan direktno u oči. Sad mi ovdje raspravljamo o pravima LGBT populacije da li treba da imaju pravo na brak ili ne, sledeće na usvajanje djece, a vaši DPS-ovi batinaši prebijaju naše ljude na ovaj način brutalno i još direktor policije ovo podržava juče na sjednici Odbora za bezbjednost. On kaže da su policajci u Budvi postupili profesionalno po propisima, po zakonu i ono davljenje Mladena Mikelja je takođe po propisima, sve je po pravilu službe. Znači, poštovani građani, mi ovdje imamo glavni problem, glavni izbor neslobode i glavni izbor ugrožavanja prava je ova vlast, ovaj režim. Zato građani DF vas poziva da se svi okupimo na jedinstvenu listu, na jednu listu, narod to od nas traži, ne

možemo u privatnoj dražvi batinaša, kriminalaca na vlasti da pričamo o tako sofisticiranim temama kakav je Zakon o istopolnim zajednicama. Doći se vrijeme da pričamo i o tome, ali prethodno dok postoje batinaši, dok postoje lopovi koji vladaju, koji nas svađaju, građani, pozivam sve lidere opozicije mi smo spremni, DF vas još jednom poziva vrijeme je za jednu listu, vrijeme je za jedinstvo, vrijeme je za promjene, vrijeme je za pobjedu. Samo jako.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.06.20 12:40:54)

Sad riječ ima poslanik Raško Konjević. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (30.06.20 12:41:00)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Dakle, naravno mislim da je vrijeme da se otvori debata o jednom ovakvom zakonu i da kao Parlament, kao predstavnici građana zauzmemo stav o pitanju jedne manjine i pitanja njihovih ljudskih prava. Ono što mene buni jeste da o jednom ovakvom, kako su i kolege iz DPS-a rekly, važnom zakonu, uz koji treba da se uskladimo sa određenim vrijednostima koje su prisutne u Evropskoj uniji, a puna su nam usta Evropske unije, vladajuća većina nema većinu za ovaj zakon. Imate potpuno paradoksalnu situaciju. Dakle, da ljudi koji u Vladi pišu zakon su članovi političkih subjekata koji ovdje u Parlamentu ne glasaju za to. To je njihovo pravo, razumijem poslanike, Ustavno je pravo da svako pojedinačno glasa onako kako misli. Zato ću i govoriti u svoje ime, ne u ime partije.

Ja ću glasati za ovaj zakon. Glasaću, želio sam prošloga puta da pokažem da ta priča o evropskim vrijednostima na žalost u ovom domu ne stanuje kada govorimo o ovom pitanju, jer vlast koja je konstituisana, navodno, na toj evropskoj vrijednosti za tu evropsku vrijednost u ovom zakonu nema većinu. Nevješto se pokušavalo zabašuriti zašto neko drugi ne želi da glasa za ovaj zakon. Mi nijesmo ili ja nijesam glasao, jer želim da građani vide o čemu se radi. Nijesam za to, poštujući pravo svakoga, ponavljam ponovo i ko glasa i ko ne glasa, zato se između ostalog i razlikujemo u ovom Parlamentu, jer nijesam za to da se na bilo koji način, odnosno da bilo ko ko je građanin ove države treba osjetiti diskriminisanim zbog nekog njegovog stanja ili orijentacije. Treba da bude jednak sa nama, da poštuje naše pravo, ali da mi poštuje njegovo pravo. Pri tome ne slažući se on sa nama a mi sa njim. To neslaganje ne smije da bude osnov da se njegovo pravo narušava. To su elementarni postulati u koliko želimo da pričamo o individualnom pravu svakoga čovjeka, narodski da kažem koji gazi ovom zemljom.

Politika i svaka druga djelatnost služi da bismo pojasnili razlike i da bismo sa tim razlikama živjeli. Jedan od uvaženih kolega dao mi je dobar šlagort da spomenem još neke stvari. Samo usvajanje zakona ne znači da će se svaki problem riješiti. Kolega je rekao, mi smo Zakon o diskriminaciji usvojili 2011.godine, mislite li vi, kolege, da mi nemamo diskriminaciju u ovom društvu. Ja ću sada reći jedno. Biću vrlo direktan, biću vrlo oštar. Klasična je diskriminacija kada jednog uvaženog hirurga, jednog od osnivača Hrvatskog građanskog društva, uglednog Kotoranina, uglednog Tivčanina, jedan korumpirani ministar, a doći će ovdje pa ću mu reći zašto je korumpirani, smjenjuje samo zato što taj čovjek želi da zadrži svoje pravo da ima političko opredjeljenje onakvo kako želi. Jedan od najuglednijih hirurga, vi ga, gospođo Blanka, znate. Tom čovjeku se ne može zarez naći u njegovoj profesionalnoj karijeri ni u njegovom životu 50-ak godina. Je li to, gospodo, diskriminacija o kojoj vi pričate, je li to zaštita ljudskih prava u ovom segmentu, političkih prava u ovom društvu, da čovjek bez mrlje u karijeri, ugledan direktor kotorske bolnice, prije toga ugledni hirurg nema građanina Boke Kotorske koji vam o njemu neće lijepo reći. Taj korumpirani ministar koji ima više kući u svojim Luj Viton torbama nego što pola zdravstvenih radnika za godinu dana zaradi se drzne samo zato što neki direktor bolnice želi da sačuva svoje ljudsko pravo u dijelu političkih prava da misli svojom glavom.

Je li to diskriminacija, uvažena gospodo iz Vlade, ministre za ljudska prava i pomoćnice ministre za ljudska prava? Između ostalog, to dođe vrlo politički interesantno. Nakon posjete gospodina Milanovića, predsjednika Hrvatske, posjete hrvatskoj zajednici, između ostalog, i

Kotoru, taj korumpirani ministar donosi odluku da jedinog pripadnika manjine ili hrvatske manjine koji je direktor bolnice smijeni. O tim ljudskim pravima, tu nijesmo mi odavno položili test. Odavno mi tu nijesmo položili test i u tom kontekstu je ovaj zakon možda malko preuranjen, jer mnoga gradiva prethodno nijesmo savladali. Puno je diskriminacije u ovom društvu, u ekonomskom smislu, u političkom smislu, u svakom drugom smislu. Prema tome, lično ću, govorim u svoje ime, glasati za ovaj zakon, jer ne želim da je bilo ko u Crnoj Gori diskriminisan, ali želim i ponavljam da iskažem osudu namjereda se tako ugledan čovjek u ljudskom i profesionalnom smislu, da stvar bude gora pripadnik manjinskog naroda, ne po njega, naravno, taman posla, nego gora u smislu postupka, dakle, razrješava samo zato što neće jednom korumpiranom ministru da klima glavom. Taj čovjek nikad nikome nije niti će klimati glavom, a korumpirani ministri će brzo završiti tamo gdje im je mjesto.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.06.20 12:48:10)

Poslanik Andrija Popović ima riječ. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (30.06.20 12:48:18)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspare, poštovani predstavnici Vlade,

Sam Zakon o životnom partnerstvu lica istog pola mnogo je više od običnog zakona. On nas suštinski uvodi u 21.vijek ili nas ostavlja "zaticane" u prošlosti sa svim našim predrasudama i zabudama. Ljudska prava i slobode su nedjeljive, ljudska prava i slobode svih građana i građanki Crne Gore, bez obzira na naciju, vjeru, seksualno opredjeljenje a ovaj zakon LGBT-i populaciju lezbejke, gejeve, biseksualne osobe, transrodne osobe daje ista prava kao nama heteroseksualcima, osim prava na usvajanje djece. Da podsjetim, Liberalna partija, crnogorski liberali od samog početka borbe LGBT populacije za svoju vidljivost, za ostvarenje i izjednačavanje svojih ljudskih prava. Godine 2013. počele su prve parade ponosa u Crnoj Gori, Podgorica, Budva, Liberali uvijek na najvišem nivou su prisustvovali tim paradama ponosa, na žalost, jja sam jedini lider političke partije u Crnoj Gori koji je prisustvovao svim tim paradama ponosa. Prvim paradama ponosa Budva, Podgorica, može se reći da nam je bila glava u torbi svima nama učesnicima, nas koliko je bilo, nekoliko stotina, a moram proznati za ovih sedam godina da se povećao stepen tolerancije prema LGBT populaciji i dostigli smo ipak viši stepen tolerancije i prihvatanja LGBT populacije kao sastavnog dijela društva. Ovdje je potrebna lična i politička hrabrost da se usvoji Prijedlog ovog zakona. Moram reći da ovakva zakonska rješenja zapravo samo olakšavaju građanima život u onim oblastima koje već postoje i koje ove osobe svakodnevno žive i proživljavaju. Podrazumijeva se kad to kažem i na zajednički život i sticanje zajedničke imovine dvoje ljudi i podršku u trenucima koje podrazumijevaju bolničko liječenje, i kreditiranje, i nasljeđivanje i niz drugih temeljnih prava koje moraju imati osobe koje kroz život koračaju, stvaraju ili žive zajedno ko god oni bili.

Sam međunarodni aspekt ovog Prijedloga zakona, da podsjetim, 50 država Sjedinjenih Američkih Država je prihvatilo i podržalo ovaj i ovakav zakon. Sklapanje braka ili registrovano partnerstvo istopolnim parovima omogućeno je u najvećem broju država Evrope, da podsjetim: Holandija, Irska, Španija, Austrija, Belgija, Danska, Finska, Njemačka, Island, Luksemburg, Norveška, Švedska, od naših bivših država: Hrvatska, Slovenija, Andora, Kipar, Estonija, Grčka, Češka, Italija, Mađarska, Švajcarska, a ono što je bitno istaći među državama koje ne priznaju pravo na zajednicu lista istog pola su pored ostalih: Bosna i Hercegovina, Albanija, Bugarska, Kosovo, Srbija, Rumunija, Rusija, Turska, Slovačka.

Naročito apel našim prijateljima, našim partnerima iz kluba manjinskih partija da kao predlagači ovog zakona, suštinski, formalni predlagač zakona je ministar i pomoćnica ministra, ministar je trenutno izašao, da još jedan put preispitate vaš stav i podržite ovaj zakon. Ovo je najvažniji zakon ovog saziva Parlamenta, sa njim se može možda jedino porediti onaj iz

2017.godine kada smo podržali ulazak u NATO. Ovo je civilizacijski pomak, on nas uvodi među države razvijene Evrope, razvijenoga svijeta i molim vas još jedan put manjinske partije razmislite da podržite ovaj zakon, ipak bez njega nama je blokiran put u Evropu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.06.20 12:54:48)

Hvala Vam.

Poslanik Goran Danilović ima riječ. Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (30.06.20 12:55:28)

Uvaženi građani, gospodine predsjedniče, kolegice i kolege,

Posebni klub poslanika neće podržati Predlog zakona o istopolnom partnerstvu. Prvo ću saopštiti ono što definitivno svih nas pet drži u ubjeđenju da tako ne treba uraditi.

Uvaženi građani, odvažiću se da kažem da bi bila pravda da ako fali ili nedostaje jedan glas za usvajanje ovog zakona da se da pravo glasa ministru koji ga je predložio. To bi pokazalo prirodu ove vlasti. Volio bih da znam kojom većinom je Vlada usvojila ovaj zakon. Danas i na ovu temu, patetično do neizdržljivosti, pričamo o tome kako je ovo najvažnija stvar koja se desila Crnoj Gori ili će se desiti Crnoj Gori nakon učlanjenja u NATO. Zaista i obrazovanje, i lično i porodično vaspitanje, mi drži da budem na svakom mjestu i pored svakog rova protiv diskriminacije svakog pojedinca, makar se od mene razlikovao stotinu odsto, makar činio ono što ja vjerujem i smatram da ne može biti maksima opšte volje, pa zbog toga po njoj je bih mogao ni postupati, ali nikada ni zbog jednog političkog interesa ne bih predložio da neko usvoji nešto u šta je ne vjerujem. To ne može postati princip sveopšteg zakonodavstva, rekao bi Kant.

Uvažene dame i gospodo, imam pravo i na lični stav. Ako je ovo jedini problem Crne Gore onda daj da se okupimo danas i da taj problem riješimo. U srećnim zemljama, u građanski uređenim društvima, u demokratijama koje to jesu, riješeno je i ovo pitanje. U Crnoj Gori rješavanje ovog pitanja u ovom trenutku treba da zabašuri lom pojedinačnih ljudskih prava navodnim aplauzom koji ćemo dobiti od krugova u međunarodnoj zajednici koji bi potom saopštili da je u Crnoj Gori sve kako valja, a ne valja ništa. Hoćete li usvajanjem ovoga zakona dići koljeno sa onoga Budvanina koji nesnošljivo liči na već preminulog Flojda? Hoćete li ovim zakonom da zaboravimo onaj suzavac što je uletio među djecu? Hoćete li da zaboravite, uvažene kolegice i kolege iz parlamentarne većine, na himnu zbog koje nas progonite u kojoj pjevate majci Crnoj Gori a u kojoj je majkama oteto ono što im po Ustavu pripada. U ovoj zemlji, uvažene dame najugroženija populacija su majke i najugroženija populacija su žene koje predstavljaju većinu u Crnoj Gori, i to vas ne interesuje, jer ako to budemo rješavali za to se ne dobija aplauz iz inostranstva. Zbog toga što mnoge oči koje gledaju iz inostranstva vjeruju da toga kod na nema, a mi javno lažemo da je sve u redu. Mi smo onima koje ste okitili u himni koju ste sami glasali bez dogovora sa mnom i sa nama, dakle, ženama, majkama onima na koje su ponosni sinovi Crne Gore uzeli pravo na život, a danas hoćete da ga date istopolnim zajednicama. Da ne bi bilo da se pravdam, da samo nismo štrajk-brejkeri da vam pomažemo da održite većinu a to ne treba da činimo, lično zato ne bih glasao, a svim svojim bićem sam protiv toga da se ugrožavaju pripadnici LGBTI zajednice, jer nas Ustav obavezuje na nediskriminaciju, ali nikada i nikada prije nego što riješimo osnovna pojedinačna ljudska prava neću se zalijetati da iz feudalizma preskočimo u socijalizam ponosni zbog toga što nijesmo osjetili kapitalizam. Oprostite na žargonu, ali mi smo ovdje veliki foliranti. Ono što treba da donese aplauz dobiće podršku, makar vi otišli kući s gađenjem za ono za šta ste digli ruku. A, ono od čega se živi, ovdje neće proći, i ubjeđivaćete nas kako tako treba i kako je to zbog stranputica kojima ide ovaj Balkan minulih 300 godina. Ni predsjednik DPS-a, čovjek koji je jedan cijeli narod, pokret, svrstao u ludake, kad bi morao da glasa ne bi glasao za ovo pod izgovorom, možda da nema kad. Ali, je gurnuo ovdje pred vas, da danas osvjetlite obraz Crnoj Gori, jer je ostalo još samo to kao opskurno i mračno u našem političkom i istorijskom trajanju...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.06.20 13:00:22)

Vrijeme, poslaniče Daniloviću.

GORAN DANILOVIĆ (30.06.20 13:00:28)

Dvadesetak sekundi da dovršim, ako dopustite, i hvala Vam što i meni dopuštate prekoračenje.

Dakle, uvažene dame i gospodo, djeca su nam ugrožena, osnovna ljudska prava su nam ugrožena, mi živimo u policijskoj državi, mi ne branimo se međusobno kao kolege poslanici, nas razvlače kao vukovi komede i parčad mesa po drumovima. Nemojte ni pokušavati da ovim ukrasom i filom, natjerate Crnu Goru da zaboravi gdje smo i šta smo. Preuzeli ste obaveze, uživajte u privilegijama, izglasajte. Žao mi je što kolege iz Socijaldemokratske partije vam priskaču u pomoć. Niko ih se neće sjetiti da je tako bilo. Aplauz će stići na adresu Vlade koja nije imala jedinstven stav o ovom zakonu. Ali, ima jedinstven stav kad treba progoniti narode, kad treba pogoditi vjerujuće ljude. Ima i jedinstven stav kad treba plaćati od ambasadorskih plata onima koji bi da spaljuju, opet, cijele vjerske grupe kao goveda zbog toga što im se ne dopadaju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.06.20 13:01:35)

Hvala.

Poslanik Genci Nimanbegu potpredsjednik, izvolite.

GENCI NIMANBEGU (30.06.20 13:01:43)

Zahvaljujem, predsjedniče Parlamenta.

Poštovane kolegice poslanice, kolege poslanici, poštovani ministre Zenga sa saradnicom.

Treba jasno i glasno reći stav u vezi ovog zakona, ali prije toga moramo napraviti jednu retrospektivu što se tiče ljudskih prava. Ko god se sjeća Prajd parade prije sedam godina, i danas mora potvrditi da su ljudska prava i prava zajednice LGBT išla naprijed. Dok prije sedam godina, do održavanja jedne takve parade, trebao je odred policajaca i stotitne hiljada eura da se potroše, u obezbjeđivanju sigurnosti nečega što svaki čovjek treba da ima, pravo na jasno izražavanje svog stava. Danas, nadam se da u Crnoj Gori više nije to pitanje aktuelno, nije tema, i svi se mi moramo složiti s tim da prava zajednice se ne trebaju ugrožavati. I ono što želim apelirati na sve, a ja kao predstavnik Kluba i manjinskih partija u ovom domu, svjesno smo to radili, ne učestvujući aktivno u diskusiji iz namjere da ne kažemo ni jedan glas mržnje, osude prema jednoj zajednici, za koju mi smatramo da je potpuno drugačija nego ono što mi želimo. Nadam se da će svi u ovom domu imati taj isti pristup. Ono što nas sprečava da glasamo za ovaj zakon je, moje lično mišljenje, između ostalog, da je to institucija braka. Za mene kao pojedinca, za zajednicu odakle dolazim, brak je zajednica između muškarca i žene.

Šti se tiče Zakona o antidiskriminaciji, podržavamo te akte i mini lično je žao što Vlada iako zna da Klub manjinskih partija ne podržava ovaj zakon, je to procesuirala u ovom domu. I neka je jasno, da je ona to uradila, između ostalog, zato što određene partije u svom Statutu imaju obavezu da to podrže, i neka to urade, nama to ne smeta, ali ne da se mi optužujemo da smo anti evropljani i da smo iz prošlog vijeka. Ja znam da meni kao političaru na neki način i crtam metu od Zajednice, jer tako je bilo i poslije ne glasanja od prošlog puta i imali smo i veoma velike uvrede, rekao bih, od jednog kolumiste Vijesti, koji će se prepoznati odvjde, iz kog razloga, zato što smo mi dobili pismo od mitropolita Amfilohija. Mitropolit je podijelio svoje mišljenje da naše glasanje manjinskih poslanika je nešto dobro. Ako imamo isto mišljenje, da li smo na nekoj lošoj strani, da li aprior nešto pogrešno i negativno od koga dolazi? Trebamo saslušati jedni druge i trebamo to otvoreno javno reći. Crna Gora se može braniti samo vladavinom prava. Manjinski narodi u Crnoj

Gori smatraju da su naši prioriteti u ovom momentu drugačiji. Mi želimo ravnopravnost i kod zapošljavanja, želimo ravnopravnost i kod ulaska kod doktora i kod mogućnosti školovanja, mi želimo ravnopravnost na svakom koraku, i dobijamo je, i ne samo mi, sve zajednice trebaju ovdje to da rade i ja apeliram i tvrdim, u Crnoj Gori ni jedna nacionalna zajednica nije diskriminisana da je to organizovano od strane nekoga. Pojedinačni akti diskriminacije sigurno da postoje i moramo zajednički raditi da to bude što manje. Toga ima svuda u svijetu, toga ima u susjedstvu, toga ima u Evropi, ali naša Zajednica je Zajednica koja je pokazala da imamo mudrosti, imamo snage da izađemo iz problema, i odbijanja ovog akta od strane manjinskih partija ne znači, ne Evropi, znači da imamo dovoljno hrabrosti, odlučnosti da saopštimo naše stavove koji su jasni. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (30.06.20 13:06:03)

Hvala Vam.

Sada prelazimo na diskusiju poslanika.

Prva, riječ ima poslanica Branka Tanasijević, a neka se pripremi poslanik Budimir Aleksić. Izvolite.

BRANKA TANASIJEVIĆ (30.06.20 13:06:16)

Hvala Vam.

Poštovani predsjedniče, oštovani potpredsjedniče, poštovani ministre sa saradnicom, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani,

Poštovanje principa jednakosti i zabrane diskriminacije direktno proizilazi iz Ustava Crne Gore, kojim se garantuju jednaka prava i obaveze svim građanima i građankama i zabranjuje se svaka neposredna i posredna diskriminacija po bilo kom osnovu. To nije samo uslov evropskih integracija, nego je i obaveza svakog demokratskog društva zasnovanog na vladavini prava. Načelo jednakosti prvi je član univerzalne deklaracije o ljudskim pravima Ujedinjenih nacija iz 1948. godine, gdje se kaže "Sva ljudska bića se rađaju slobodna i jednaka u dostojanstvu i pravima". Članom 2, Zakona o zabrani diskriminacije zabranjen je svaki oblik diskriminacije u vezi sa seksualnom orijentacijom. Homofobija ispoljena tim povodom predstavlja društveno nedopustivo ponašanje. Ona se najčešće manifestuje kroz neposrednu, direktnu ili manifestnu diskriminaciju, to je tipičan oblik diskriminacije koji je vidljiv, to su osobe koje postipaju na takav način, a ne kriju svoje ponašanje. Međutim, jednako je društveno neprihvatljiva i opasna za pojedinca i posredna indirektna, latentna diskriminacija, jer onaj ko se ponaša na diskriminatorски način ne želi da njegovo ponašanje bude vidljivo, i takvih je mnogo. To otežava prepoznavanje diskriminacije, jer diskriminator nastoji da stvori privid jednakog tretmana i nastoji da ostavi utisak osobe koja poštuje prava svakog pojedinca.

Kad sam već pomenula Zakon o zabrani diskriminacije iz 1010. godine, i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije iz 2011. godine, želim da kažem. Da veliki broj nas koji smo ovdje u ovom sazivu su glasali za taj zakon, i jedan i drugi, i ja sam izvadila spisak onih poslanika kako su glasali o tom zakonu, gdje se takođe govori o seksualnoj orijentaciji, o zabrani diskriminacije po osnovu seksualne orijentacije itd. Od 61 poslanika, samo jedan poslanik je bio protiv i on nije trenutno u ovom sazivu. Prema tome, za mene je začuđujuće ako se tu pominje da je seksualna orijentacija pravo svakog pojedinca. Zašto bi imali sad negativan odnos prema toj pojavi, jer to je život, i tada je bio život 2010. godine su oni takođe živjeli u vanbračnim zajednicama kao što to žive i danas. Prema tome, u tom smisu se ništa nije značajno promijenio. Ali, u svakom slučaju ovim povodom bih željela, takođe, da kažem da te homoseksualne orijentacije homoseksualno ponašanje nije isto. Homoseksualna orijentacija je urođena, a homoseksualno ponašanje se može promijeniti, u donosu uopšte, seksualno ponašanje se može promijeniti. Čovjek traga za svojim seksualnim identitetom sve do polne zrelosti. Život u određenim uslovima takođe može promijeniti seksualno ponašanje, ali to bi bila jedna posebna tema o kojoj bi valjalo razgovarati na odboru, jer je jako interesantna i iz nje bi mogli mnogo što šta saznati.

I ako se može reći da je homoseksualizam tema o kojoj savremeni svijet često govori on nije produkt modernog doba. To je pojava koja je poznata još od antičkog perioda i u različitim razdobljima i područjima različito je i tretirana od odobravanja do potpune osude. Tokom XX vijeka su još naglašenije, na jednoj strani profilisu se prve gej potkulture koje od sredine vijeka na dalje postepeno izlaze iz sjenke da bi se 1970.godine uobličio gej pokret. Stanovište da su homoseksualci prirodna društvena ili antropološka greška je napušteno. Američko udruženje psihijatarata je 1973.godine uklonilo homoseksualnost kao poramećaj iz odjeljka seksualne devijacije tako da se poslednjih 30 godina homoseksualizam više posmatra, odnosno prihvata ako potkultura ili supkultura, kao društvena pojava ili stil ponašanja. Svjetska zdravstvena organizacija je 1990.godine usvojila rezoluciju kojom se homoseksualnost više ne smatra više bilo kakvim oblikom patologije. Procijenjuje se da se broj seksualaca kreće između jedan i deset posto, pri čemu je više homoseksualnih muškaraca nego žena. U Crnoj Gori su još uvijek podijeljeni stavovi i mišljenja o homoseksualizmu, ipak smo svjesni da homoseksualno ponašanje postoji i da svako ima pravo da bude ono što jeste.

Predlog zakona o životnom partnerstvu osoba istog pola samo je legalizacija postojećeg stanja. To je uvođenje postojeće pojave u zakonske okvire. Međutim, odnos prema LGBT osobama se ne reguliše samo donošenjem zakona, to jeste značajan korak ali je pored zakona potrebno raditi i na promjeni svijesti o pravima ovog dijela populacije. Predlogom zakona o životnom partnerstvu lica istog pola regulisano je zaključenje i prestanak partnerstva, registar partnerstva, prava i obaveze partnera, imovinski odnosi i druga prava po osnovu partnerstva. Predlogom nije predviđeno usvajanje, to želim da naglasim, nije predviđeno usvajanje djece ili djeteta, jer u Crnoj Gori još uvijek ne postoji pozitivan odnos prema takvoj pojavi. Svoj stav o ovom pitanju sam i ja iznijela na odboru.

Predloženim rješenjima unapređuje se položaj LGBT zajednice i normativno uređuje život kojim oni već žive. Pošto ljudska prava obezbjeđuje svakom da bude ono što jeste i da ima pravo na život u skladu sa svojim ubjeđenjem i svojom orijentacijom smatram da predlog ovog zakona treba podržati.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 13:12:38)

Hvala.

Zahvaljujem Branki Tanasijević koja je bila prvi govornik ovdje prijavljenih diskutata nakon uvodnih izlaganja koji su bili ispred klubova.

Sada dajem riječ Budu Aleksiću.

BUDIMIR ALEKSIĆ (30.06.20 13:12:54)

Uvaženi građani,

Neću govoriti o pokušajima nametanja takozvanog univerzalnog sistema vrijednosti i neophodnosti odbrane tradicionalnih sistema svojstvenih svakoj zasebnoj društvenoj zajednici. O tome je izvanredno govorio kolega Medojević. Neću ni o tome da vrijednosti našeg multinacionanog i višekonfensionalnog društva treba štititi od agresivnog promovisanja neoliberalnih vrijednosti koje su u mnogo čemu suprotne samoj suštini našeg pogleda na svijet i aktivno se nemeću od strane naših geopolitičkih protivnika u borbi za uticaj na razvoj civilizacije i svoju dominaciju u svijetu. Jasno je svima i očigledno da oni nastoje da umanje vrijednost tradicionalnih duhovno moralnih orijentira kao osnove kulturnog, duhovnog, političkog pa u krajnjem ishodu i državnog suvereniteta. Kažem, ja o tome neću govoriti vezano za nametanje jednog ovakvog zakona koji aktuelna vlast predstavlja kao zaboga neophodan koran na njihovom evropskom putu. Kao da su zatvorili sva poglavlja, kao da su ispunili sve evropske standarde, kao da su zadovoljili sve evropske vrijednosti pa je još samo ostalo da se izglasa ovakav jedan zakon i da se na široka vrata uđe u Evropsku uniju. Da je neko prao sa marsa i čuo njihovu priču, pomislio bi da je riječ o jednoj eminentno demokratskoj i pravno uređenoj državi, a ne o jednoj policijsko kriminalnoj diktaturi u kojoj haraju razbojničke bande, čak i u policijskim uniformama. Dakle, ovdje

kriminalac koji je opljačkao banku i pravosnažno osuđen na tri godine, i to simbolično Prvu banku je baš opljačkao, tri godine robijao i eno ga sad šef obezbjeđenja i on određuje ko može da uđe od građana i od odbornika i od funkcionera u Skupštinu Opštine Budva. Dotle smo mi stigli u poštovanju ljudskih prava i u ispunjavanju evropskih standarda.

Dakle, jedna takva država, odnosno njena autokratska vlast nametanjem jednog ovakvog zakona pokušava da se predstavi kao lider u regionu u poštovanju ljudskih prava u promovisnju evropskih vrijednosti i evropskih standarda, a svi znamo i u zemlji i u van zemlje da ovdje nije zadovoljen nijedan evropski standard i da je Crna Gora u negiranju ljudskih prava i evropskih vrijednosti lider u regionu. Je li standard, je li evropski standard i je li u duhu savremene evropske civilizacije da policija i tužilaštvo starca od 83 godine, poglavara najbrojnije vjerske zajednice u zemlji, koji predstavlja 73% građana ove zemlje vjernika i pripadnika pravoslavne crkve šest sati drži u zatvoru. Pada mi nešto na pamet, otisnem se u prošlost, kad o ovome razmišljam, šta bi bilo da je Slobodan Milošević uhapsio na primjer ne poglavara neke vjerske zajednice u Srbiji i za vrijeme njegove vladavine nego najobičnijeg nekog popa ili hodžu i držao ga 15 minuta u zatvoru. Sve svjetske televizije bi odmah prekinule emitovanje programa i to plasirale kao udarnu vijest. Evo mi danas imamo u demokratskoj državi, koja kaže da je zadovoljila sve evropske standarde samo još ovaj zakon da usvoji i mi smo članice Evropske unije, a hapsi starca od 83 godine i drži ga šest sati u pritvoru. Jesmo li mi to u svim oblastima ispunili evropske standarde pa nam još ovo nedostaje, jesmo li u zdravstvu, i u obrazovanju, i u ekonomiji, i u privredi? Je li evropski standard da ljekar specijalista sa povećanjem ima 720 evra platu, a doskora je imao 600 evra, a profesor univerziteta 800 evra. Je li to evropski standard? Je li evropski standard da imamo oko 70 pacijenata prve hitnosti koji mjesecima čekaju na operaciju, mjesecima čekaju, a može svaki čas da umre takav pacijent. Zato se kaže pacijent prve hitnosti. Ali mi nemamo ljekara, ljekari idu, imamo zdravstveni sistem takav kakav jeste, imamo politbiro koji vlada zdravstvom, partija upravlja, a ne stručnjaci, stručnjaci su evo oglasili na stotine njih koji su saopštili šta misle o radu partijskog NKT-a ili kako se zove ovo neustavno tijelo koje upravlja evo tri mjeseca ovom državom. Jesu li to evropski standardi? Nijesu, gospodine ministre, to evropski standardi.

Registrovani kriminalci i narko dileri pred policijom tuku građane, a mi se hvalimo dostignućima u oblasti evropskih vrijednosti i navodno još samo je ostalo da izglasamo ovaj zakon koji nije usvojen u sedam država Evropske unije. Dakle, to je važno da znaju građani. U sedam država Evropske unije nije usvojen ili manje koliko, pet, evo neka je pet. Dakle, kad mi dostignemo sve ono što su te zemlje postigle u oblasti ljudskih prava i evropskih standarda, e onda možemo da pričamo ozbiljno i stručno, i kompetentno, i u svim aspektima i o ovakvom jednom problemu i o ovakvom jednom zakonu.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 13:18:45)

Poslaniče Aleksiću, nisam htio da Vas upozoravam, imalo je razloga. Član 98 kaže: "Poslanik i drugi učesnik u pretresu može govoriti samo u predlogu koji je na dnevnom redu i u vremenu propisanom za izlaganje." Vi se niste držali ni teme koja je vezana za dnevni red, a to je Predlog zakona o životnom partnerstvu lica istog pola, a niste se držali ni vremena propisanog za izlaganje. Znači, ja samo sugerišem drugim poslanicima koji budu kasnije govorili iz pozicije i iz opozicije i pozicije da vodite računa o tački dnevnog reda koja se razmatra.

Sada dajem riječ Žani Filipović, neka se pripremi Marina Jočić, poslije toga je Boris Mugoša.

ŽANA FILIPOVIĆ (30.06.20 13:20:04)

Hvala vam lijepo.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, poštovani ministre Zenka, poštovana Blanka Radošević Marović,

Pred nama je danas na dnevnom redu Predlog zakona o životnom partnerstvu lica istog pola, a put do donošenja Predloga ovog zakona i usvajanje na Vladi Crne Gore nije bio nimalo

jednostavan.

Prije pet godina od 2015. godine počelo se na izradi teksta ovog zakona kada je formiran radni tim za izradu analize modela Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola. Zašto u nazivu ovog predloga zakona stoji životno partnerstvo? Zato što odražava jednu realanu životnu situaciju, ne stavlja se fokus na pol partnera ili partnerke nego se govori o životima koji zaista postoje. Neću govoriti o pravnom osnovu koji garantuje promovisanje, jačanje, unapređenje i zaštitu ljudskih prava i sloboda ove zajednice, govorila je koleginica Branka Tanasijević. Dakle, Ustav Crne Gore to garantuje, garantuje to Konvencija za zaštitu osnovnih ljudskih prava i sloboda i njeni protokoli. Ta garancija se razrađuje i Krivičnim zakonikom Crne Gore, Zakonom o zabrani diskriminacije i Zakonom o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda.

Smatram da Predlog ovoga zakona predstavlja izraz kontinuiteta politike Vlade Crne Gore koja radi na unapređenju i zaštiti prava i sloboda ove marginalizovane društvene zajednice. Htjela bih da kažem i da apostrofiram značaj Ministarstva za ljudska i manjinska prava, to je jedini državni organ koji je posvećen zaštiti ljudskih prava ove društvene grupe i oni istovremeno koordinira rad svih državnih institucija i organa, kao i lokalnih samouprava kada je u pitanju postizanje ravnopravnosti u pravima, kao i drugih ljudi.

Takođe, ovo ministarstvo je u kontinuitetu, počevši od 2009. godine, saradivalo sa nevladinim sektorom kada je u pitanju ova tema i sa međunarodnim organizacijama i u cilju naravno poboljšanja kvaliteta života ove zajednice i kreiranju politika njihove vidljivosti. Dakle, čuvanju ove zajednice bez posljedica za njihove živote i za njihov integritet.

Takođe, Ministarstvo za ljudska i manjinska prava je u kontinuitetu svake druge godine od 2012. godine radilo istraživanja javnog mnjenja kada je u pitanju LGBT-i zajednica, i ono što je meni bilo interesantno je da su ti rezultati tih istraživanja bili zaista zadovoljavajući i prijatno iznenađenje. Zašto to kažem? Zato što sam pratila istraživanja nevladine organizacije Centar za građansko obrazovanje koje je prošle godine 2019. godine predstavilo rezultate istraživanja. Tu se vidi da je stepen svijesti kod građana i građanki Crne Gore kada je u pitanju LGBT-i zajednica na mnogo većem nivou nego što je to bilo ranije. Ovdje imam podatke na primjer gdje se u tom istraživanju kaže da je značajan rast u pozitivnom odnosu prema prisustvu čak naučnog diskursa u javnosti o temama i problemima vezanim za LGBT osobe da polovina ispitanika to smatra poželjnim u odnosu na 2016. godinu kada je rađeno poslednje istraživanje.

Želim da kažem da je tekst zakona koji je pred nama nastao sa namjerom da pomogne ispunjenju obaveza koje, kao društvo imamo u oblasti poštovanja ljudskih prava i sloboda jer su ljudska prava i slobode univerzalne i važe za sve pojedince. Želim da kažem da je životno partnerstvo zakonsko priznavanje drugosti. Mi ćemo ovim zakonom priznati tu drugost. Ono znači legalizovano pravo na različitost, pravo ne na tolerisanu već na zakonom aktivno zaštićenu drugost.

Što se tiče mene, podržaću ovaj predlog zakona zato što smatram da pravda i pravičnost koja je sadržana u Predlogu ovog zakona je u svakom savremenom čovjeku i treba tolerancija je u stvari način da budemo ljudi i da poštujemo druge i drugačije. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 13:25:49)

Dajem riječ Marini Jočić, nek se pripremi Boris Mugoša.

MARINA JOČIĆ (30.06.20 13:25:56)

Poštovani građani,

Da se pitao jadni servis, najjadniji servis u Evropi, mi danas ne bi bili u prilici da se vama direktno obraćamo.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 13:26:11)

Poslanice Jočić, od vas tražim da vodite računa da radite po dnevnom redu, kao što sam rekao i da koristite riječi koje su primjerene u ovom domu.

MARINA JOČIĆ (30.06.20 13:26:25)

Vjerujem da se vama ne sviđaju ove riječi, ali molim vas za nekakvu slobodu. Ovdje se borimo za slobodu prava LGBT, a ja ne mogu da izgovorimo ono što ja hoću. Molim vas, lijepo. Nikoga nijesam vrijeđala. Svi vi koji odvajate od plate gdje ide novac u budžet, svi vi socijalni slučajevi koji kupite hljeb i mlijeko kad odete na onu kasu naplaćuje vam se porez. Tim porezom se finansira TV Bastilja Crne Gore i ona ne dozvoljava da se čuje glas naroda i glas vaših predstavnika. To sam željela da kažem, godspodine predsjedavajući.

Kao što vidite, danas sam ovdje pred vama, izašla sam iz zatvora prije neki dan. Sa ponosom mogu da kažem da sam bila uhapšena. Svako koga uhapsi ova mafija u uniformama mora da bude ponosan. Svako od vas ko nije probao betonjerku, samicu, lisice, sedenje na stolici 15 sati još se niste upisali u prave opozicionare, ali nećemo moći svi, ovo je samo početak. Vi ste krenuli, krenuo je narodni pokret, ovo je pokret, ovo je oluja što se dešava u Crnoj Gori koji će da zбриše ovaj DPS i ovu vlast. Gore od tih lisica, gore od samice, od betonjerke je ova sloboda, ova nesloboda koja guši gore nego suzavac. Ne dozvoljava nam da dišemo, a mi imamo pravo i da dišemo i imamo pravo na slobodu, kao što imaju pravo na slobodu svi ostali građani Crne Gore. Ovo je bio uvod za temu za ovaj zakon jer se ovdje govori o ljudskim slobodama.

Govoriću o ljudskim slobodama, moram da kažem da nemam ništa protiv Zakona o diskriminaciji bilo koje zajednice u Crnoj Gori. Smatram i na svojoj koži mi ovdje osjećamo diskriminaciju i znamo šta znači biti diskriminisana trećina stanovništva u ovom trenutku više od polovine stanovništva Crne Gore po političkoj osnovi, pa i po nacionalnoj osnovi. Međutim, ovo što vi ovdje danas nama pokušavate da ponudite to je kršenje Ustava. U Ustavu, ako se ne varam, član 71 piše brak je zajednica muškarca i žene. Vi ste iskoristili eufemizam pa ste ga nazvali istopolno partnerstvo, a kad uđete u zakon i krenete da ga čitate vi vidite da se sve to skalpa zajednica brak na isti način, kao što to rade muškarci i žene. Znači, ovdje pokušavate sa jednom podvalom.

Dalje, kažete da moramo da ispunjavamo evropske standarde da bi usvojili ovaj zakon. Evropski standardi su sloboda. Evropski standard nije da vam policajac stane na grlo. Evropski standard nije da vam brane da hodate tamo gdje hoćete, onu djecu koja su hapšena, koja su trovana suzavcem, one noći kada sam ja uhapšena, samo zato što su bili raspoređeni duž ulice i stajali su da izraze svoj protest protiv dešavanja u Budvi, koja su, takođe, kršenja ljudskih prava. Niko nema pravo da radi ono što su radili u Budvi, da mlate narod, mirne ljude koji sjede i one koji se bune. Ko ima pravo da te tuče zato što se buniš protiv nepravde. Je li to pravo?

Mi smo sada krenuli da govorimo o pravu jedne zajednice, ta prava vjerovatno treba da se rešavaju. Mislim da je najbolji način da se ta prava riješe na referendumu, i vrlo brzo dolazi nova vlast. Evo, gospođa iz DPS-a kaže da istraživanja govore da su pozitivna. Velike su šanse, onda, na jednom demokratskom referendumu da se građani Crne Gore izjasne da li su za to da osobe istog pola mogu da sklapaju brak. To vam je argument. Kažete da se u Americi poštuju ta prava. Nema međe po staroj Crnoj Gori koja nije starija od Amerike, a mi branimo tradicionalne vrijednosti. Nemojte to da radite.

Dakle, prema Evropskoj uniji apsolutno nemamo nikakvu obavezu. Dok drži zatvorene oči na ovaj teror koji se dešava u Crnoj Gori, mi prema Evropskoj uniji i njihovim standardima apsolutno nemamo nikakve obaveze. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 13:31:20)

Prema našem planu, sada dajem riječ Borisu Mugoši, a neka se pripremi Milun Zogović.

BORIS MUGOŠA (30.06.20 13:31:34)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovani ministre, uvažena direktorice Direktorata, poštovane građanke i građani,

Nakon godinu dana mi ponovo raspravljamo o gotovo identičnom tekstu Zakona o životnom partnerstvu lica istog pola. Mislim, a to sam i tada govorio, da je bilo demokratski i građanski, ne hrabro nego zrelo da tada saopštite stav prije godinu dana što mislite o ovome zakonu. Uvijek kažem, bez obzira što nijesam saglasan sa stavom određenih kolega ili političkih grupacija, ali oni su ga barem rekli, prije godinu dana, neki su ćutali, kalkulirali su i imali su kvaziargumente zbog čega izbjegavaju da saopšte svoj stav. Međutim, sada je dva mjeseca do izbora pa im je sada politički oportuno da kažu taj stav, ali zbog takvog ponašanja su neki ljudi prije godinu dana bili izloženi mnogim neprijatnostima. Zato kažem da je vrlo politički licemjerno držati nekome lekciju zašto prije godinu dana nije bilo većine za ovaj zakon. Ne donosimo mi ovdje zakone za birače naše partije, a protiv birača drugih partija. Donosimo zakon za sve građane. Nije bitno ko ga glasa, bitno je da se izglasa. To neki ljudi još, na žalost, nijesu shvatili. Danas ovdje čujem nevjerovatne teze. Kao otac dvoje djece, smatram da je porodica jedan od ključnih temelja svakog društva. Čuo sam da je neko ko je za ovaj zakon protiv porodice i djece. To je skandalozno da neko kaže. Mi ovdje govorimo o ljudskim pravima. Ona se ne propisuju, ona se garantuju. Imam pravo na izbor, neko drugi ima pravo na izbor. Ako mene ne ugrožava tim pravom, ko sam ja da njemu zabranim da ima to pravo? O čemu mi danas pričamo. Kada kritikujete neke stvari onda jedva čekate da pođete u neku zemlju i kažete to je najrazvijenija demokratija i ona to ima, pa vam tamo to ne smeta, ali vam smeta u Crnoj Gori. Hoćemo li i dalje da radimo na podjelama, pa da sada uvedemo novu podjelu kakva je njegova seksualna orijentacija? Meni je to, ljudi, nevjerovatno. Briga mene kakva je nekome seksualna orijentacija, bitno je je li on čovjek ili nije, je li kvalitetan u ljudskom smislu. Da li moja seksualna orijentacija odmah znači da sam super čovjek. Što je definicija dobrog čovjeka, koji to epitet određuje, nacionalna, vjerska pripadnost. Nije. To je nešto iznutra. To je neki kod koji ste stekli rođenjem koji kasnije unapređujete. To vam određuje kvalitet.

Takođe, čujem izjavu da je ovo brak. Ovo je životno partnerstvo osoba istog pola. Hajmo da demistifikujemo što to znači. To znači da osobe koje su u takvom partnerstvu imaju pravo na zdravstveno osiguranje, pravo posjete u bolnici svom partneru, pravo na nasljeđivanje penzije, imovine. To su osnovna građanska prava. O čemu mi pričamo. Zašto o ovim stvarima govorimo opet na nekakav nepotrebn i poluagresivni način, razbijanje nekakvih redova, junačenje, moralisanje? Zavirivanje u tuđa dvorišta je omiljena disciplina mnogima. Uvijek kažem, pogledajte se prvo u ogledalo. Kada se prvo pogledate u ogledalo onda ćete shvatiti da možda nekima ne možete da dijelite moralne lekcije. Ima jedna izjava, mislim da je bila dobitnica Nobelove nagrade za mir koju su pitali zašto vi podržavate ljudska prava. Onda je odgovorila jednostavno- prosto zato što ne volim da gledam ljudsku patnju. Imamo li mi obzira kada neke stvari ovdje govorimo. Znamo li jačinu naših riječi, koliko naše riječi ovdje, nerazumijevanje, diskriminacija, utiču na stvarne ljudske živote? Znamo li mi što se dešavalo posle neizglasavanja zakona prošle godine, znamo li za određene primjere nasilja i maltretiranja? Podržavamo li to?

Ne mogu da vjerujem da na ovaj način pričamo o ovim stvarima u 2020. godini. Shvatate li, ljudi, da se mi ovdje našim glasom ne svrstavamo niti na jednu stranu, samo dajemo ljudima pravo na izbor, osnovno ljudsko pravo? Zna li što je prvi član Opšte deklaracije o ljudskim pravima? Sva ljudska bića se rađaju jednaka i slobodna u dostojanstvu i pravima. Sada mi propisujemo nekome kako on treba da se ponaša. Ako me ugrožava da, ali koga on ugrožava svojim opredjeljenjem.

Takođe se ovdje kaže je li ovo najvažnija stvar u Crnoj Gori. Nije najvažnija stvar, ali za neke naše sugrađane je mnogo važna jer njima od ovoga zavisne mnoge druge stvari u životu. Tako da nema potrebe da ovaj zakon služi za razne manipulacije. Nema potrebe da dodatno zaoštravamo neke stvari u našem društvu raznim tumačenjima ovoga zakona. Dovoljno je samo da razmislimo da našim pravima ne ugrožavamo tuđa prava i da dijelimo ljude, ponavljam, isključivo po jednom kriterijumu, a to je jesu li dobri i kvalitetni ljudi ili oni drugi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 13:37:32)

Zahvaljujem poslaniku SD-a poslaniku Mugoši.
Dajem riječ Milunu Zogoviću.

MILUN ZOGOVIĆ (30.06.20 13:38:03)

Mnogo puta do sada i danas prisustvujemo simulaciji demokratije u izvedbi Poslaničkog kluba Demokratske partije socijalista, a u režiji posljednjeg evropskog diktatora Mila Đukanovića.

Današnja rasprava o Predlogu zakona o životnom partnerstvu lica istog pola ima za cilj stvaranje privida visokog stepena demokratije i brige države o zaštiti ljudskih prava i sloboda. Cilj je prevariti evropske partnere lažnom brigom o diskriminaciji zbog seksualne orijentacije. Čist cinizam i providna farsa. U zemlji u kojoj je pogažen Ustav, uskraćena sloboda kretanja, u kojoj je neformalno uveden policijski čas, a razularene policijske hunte prebijaju građane samo zato što su se zadesili na ulici, želi se stvarati privid demokratije i slobode. Podizači ruku kao i uvijek su repetirani da sve to ratifikuju i verifikuju na kilo i od oka, kako ih predsjedavaju usmjeri. Zamislite zemlju u kojoj privatna agencija za obezbjeđenje postavlja i razrešava predsjednika opštine i predsjednika Skupštine Opštine i izdaje rešenja, okupirane Opštine Budva koje je pretvorena u policijsku kasarnu gdje policija ne dozvoljava zaposlenim da dođu na posao gdje kao u nekom koncentracionom logoru, akteri iz kriminalističkih priča, čitaju spiskove i glume zakon i državu. U takvom ambijentu mi danas govorimo o nekim drugim vidovima diskriminacije. A ja želim da naglasim da što se tiče zakona koji je danas na dnevnom redu najbolju ocjenu o njemu i o ovoj pojavi dao je naš visokoprosvećeni vladika mitropolit Amfilohije, i ja potpuno podržavam njegov stav po ovom pitanju. Da ne govorimo o banditima u policijskim uniformama koji su prebijali nedužne građane Budve, Nikšića i Bara i drugih gradova bez ikakvog povoda, a čiji je, gospodine predsjedavajući, jedini prestup bio to što su se zadesili na ulici, restoranu, u frizerskom salonu ili na treningu u sportskoj hali i čijih se postupaka danas stidi svaki pošten policajac u Crnoj Gori.

Od tog uličnog vandalizma uniformisanih razbojnika, čije snimke je vidjela cijela Crna Gora, gdje se prebijaju i hapse ljudi koji ne pružaju nikakav otpor su jedino više bijedna opravdanja zvaničnika koji u tom teroru, u tim brutalnim prebijanjima ne vide ništa sporno, nego hvale policiju koja izgleda batina po njihovom meraku. Pendrek je, poštovani građani, postao jedina ideologija, jedina argument, a sijanje straha predizborna kampanja Demokratske partije socijalista. Nacionalno koordinaciono tijelo je takođe sa posebnim zadovoljstvom podržalo policijski teror. Ovo nezakonito tijelo sklepano od aparačika DPS-a trebalo bi da se bavi zaštitom zdravlja, a ne političkim i vjerskim progonom.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 13:41:49)

Poslaniče Zogoviću, znači zbilja kršite članove i 98 i član 105.

Usmjeravam vas da se koncentrišite na temu koja je vezana za ovu tačku dnevnog reda, to je Predlog zakona o životnom partnerstvu lica istog pola. Ja sam to ukazao posle izlaganja jednog vašeg poslanika, zbilja očekujem da se pridržavate toga. Nekoliko puta sam vam signalizirao, računajući da ćete, poštujući ovaj dom, poštujući ove ljude da usmjerimo rad u tom pravcu. Nastavite.

MILUN ZOGOVIĆ (30.06.20 13:42:34)

Gospodine Gvozdenoviću, ja sam želio da dam jedan opšti kontekst ambijenta u kom se nalazi Crna Gora u momentu kada mi danas raspravljamo o ovom zakonu i smatram da u tome nema apsolutno ništa sporno, jer sam htio da istaknem da je većina mjera Nacionalnog koordinacionog tijela imala politički i vjerski, a ne zdravstveni karakter i da se oni zapravo bave progonom vjernika Srpske pravoslavne crkve u Crnoj Gori i progonom ljudi koji nisu pristalice

aktuelnog režima, a ne onim što im je posao. Isto kao što želim da ukažem da je današnji Predlog zakona samo obična simulacija demokratije. Ja mislim da apsolutno, u skladu sa Poslovníkom, na to imam pravo, a ujedno želim i vama da zahvalim što ste onako žustro reagovali na kršenju Ustava kada su hapšeni poslanici ovog doma i kada ste izrazili protest protiv policijskih hunti koji hapse poslanike ovog doma, bez obzira što oni imaju imunitet.

Da nastavim, do kraja je, gospodine Gvozdenoviću, ogoljen diktatorski karakter ovog režima koji u ovim momentima jedino vjeruje još u голу silu. Narod je prepoznao šta radi aktuelni režim i Demokratska partija socijalista je evidentno izgubila podršku građana Crne Gore. Niko se više ne plaši vaše sile i torture. A opozicija u Crnoj Gori da čuje glas naroda, da se ujedini, a izbori 30. avgusta, gospodine Gvozdenoviću, će samo biti verifikacija narodne volje, koja je ovog puta i više nego evidentna, i konačna smjena režima posle 30 godina.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 13:44:26)

Neću da zloupotrebljavam svoju poziciju predsjedavajućeg, ali siguran sam da svi željno očekujemo 30. avgust kada ćemo izmjeriti naše snage i tada vidjeti ko ima povjerenje građana i ko je kako radio svoj dio posla.

Dajem riječ Nadi Drobnjak.

Predsjednik Odbora za zdravstvo Suad Numanović i bivši ministar kako mi sugerišu da kažem iz poslaničkih klupa.

Izvolite, poslanice.

SUAD NUMANOVIĆ (30.06.20 13:45:06)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Uvaženi ministre Zenka, pomoćnice Blanka Radošević Marović, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Kada govorimo o Zakonu o životnom partnerstvu čini mi se najmanje diskusije je upravo na Zakon. Mnogo više je bilo priče o nekim drugim aktuelnim temama, ali ja želim da podsjetim sve nas ovdje da priča o Zakonu o životnom partnerstvu, odnosno o položaju LGBT zajednice u Crnoj Gori nije nešto što je vezano poslednjih godinu ili dvije dana. O položaju ove populacije u našem društvu se govori i prije 2012. godine, ali tada je započela izrada strateških dokumenata o položaju ove populacije u našem društvu. Tada se vodila polemika o izradi jedne ili druge strategije. Znamo da je urađena ta jedna strategija 2013, 2018, 2019. godina, radi se na izradi ove nove strategije i prosto ovaj proces čini mi se da pokazuje da je ovo jedan od onih zakona za koje je zaista trebalo vrijeme, a vrijeme koje je iza nas poslednjih 10 godina kad govorimo o položaju LGBT zajednice siguran sam da je sasvim dovoljno da kroz promjenu svijesti građana Crne Gore dođemo i do Predloga od strane Vlade, odnosno Resornog ministarstva ovakvog zakona, jer je ovo zakon koji na sistemski način rešava položaj jedne grupe građana u Crnoj Gori koja treba da bude ravnopravna sa svim ostalim građanima bez obzira na različitost pa i seksualnu svoju osobenost.

Kad govorimo o ovom Zakonu moramo se podsjetiti i donošenog zakona krovnog Zakona o zabranama diskriminacije. Svi smo bili za donošenje tog zakona sa pravom. Dakle, još 2010. godine i prosto taj period koji je iza nas ovih 10 godina dao nam je za pravo da kroz promjenu mišljenja razmišljamo i za donošenje ovog Zakona, da nemamo ni jednog građanina, ni jednu grupu građana koja će biti u bilo kakvom podređenom položaju.

Želim da podsjetim na krovni Zakon o zabrani diskriminacije se mora u potpunosti poštovati. Konvencije koje smo potpisali moraju se poštovati, jer smo mi potpisnici i prosto taj naš evropski put vidimo da je ispravan, jer i danas otvaramo to zadnje poglavlje i sve ono što smo uradili na putu evropskih integracija nije uzaludan put, već je to nešto što je dobrobit svakog građanina Crne Gore i to pokazuje se, a naročito u periodu koji je pred nama će i to dokazati ispravnost takvog jednog puta politike Vlade, odnosno države Crne Gore. Kad govorimo o ovom Zakonu onda se moramo podsjetiti na ono što je ljudsko pravo. Svako od nas ljudsko pravo dobija rođenjem i niko nikome ga ne može oduzeti. Ta ljudska prava su nedjeljiva, ona su neotuđiva, ona

se ne mogu parcijalno primjenjivati i zbog toga ako ne ugrožavate drugog, ako drugome ne oduzimate prava onda nema ni jednog razloga da dajete doprinos da budu u bilo kom pogledu prava bilo kog građanina Crne Gore, bez obzira na njegovu osobenost. Kad govorimo o zabrani diskriminacije svi smo saglasni sa time da tu moramo da imamo nultu toleranciju prema bilo kom obliku diskriminacije. Ako statistika pokazuje da ove populacije svugdje u Evropi, u svijetu, a samim tim i kod nas je negdje do 10% u stanovništvu, da imamo nultu toleranciju onda je to više onako izrečeno da bi rekli, a u stvarnosni da ne realizujemo. Ne smijemo se tako prosto ponašati i moramo dati doprinos ovoj nultoj toleranciji zabrani diskriminacije po bilo kom osnovu.

Takođe, niko u Crnoj Gori ne treba da živi u strahu zbog svoje različitosti i to je jedno osnovno načelo u bori protiv diskriminacije i to se i odnosi na definisanje LGBT politike. Ono što želim isto tako da naglasim jeste činjenica da je nacionalna politika kroz donošena strateška dokumenta, kroz jednu drugu strategiju, kroz promjenu svijesti doveo do toga da zaštita ove populacije bude na očekivanom nivou. Ono što je zadatak svih nas jeste da tu nacionalnu politiku spustimo na lokalni nivo. Odgovor lokalnih zajednica moramo priznati po ovom pitanju je različit. Imamo pozitivne primjere lokalnih zajednica koji imaju pozitivan stav prema zaštiti LGBT populacije i donošenje ovog zakona, imamo naravno i sredine koje možda imaju drugalije mišljenje, ali kao što sam na početku rekao ovo je jedan proces, proces koji je pred nama. Kroz promjenu mišljenja moramo izbaciti i taj čuveni govor mržnje prema bilo kome i zaštititi, odnosno omogućiti kroz ovaj zakon-ostvarivanje osnovnih životnih prava svakog građanina, a samim tim i LGBT populacije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 13:52:28)

Svako ko bude govorio o temi neću ga upozoravati.

Dajem riječ Jovanu Vučuroviću.

JOVAN VUČUROVIĆ (30.06.20 13:53:04)

Poštovani građani,

Ja ću biti, nadam se, u temi, i to vrlo konkretno. Dakle, u startu da kažem znajte dakle, poštovani građani i ovi koji namjeravaju da glasaju za jedan ovakav zakon ukoliko on bude usvojen, a ja ovaj zakon zovem nastrani zakon, ovdje u Parlamentu Crne Gore onda sledeći korak koji možete očekivati, a to su iskustva širom svijeta, je da nakon gej brakova takvi usvajaju djecu. Dakle, da vidimo ko će da preuzme odgovornost takvu ovdje u ovom Parlamentu, i uopšte u Crnoj Gori, da dozvolimo da se danas ili nekih narednih dana usvoji jedan takav zakon gdje će homoseksualci da usvajaju djecu. Nadam se da neće biti takvih u ovom Parlamentu, a ovdje imamo jedan paradoks da je ministar koji i je obrazlagao izvinjavam se ovaj zakon protivnik ovoga zakona. Čini mi se da sam u pravu, ako nijesam, ja se izvinjavam. Uglavnom dolazite iz reda stranaka koje su protiv ovoga nakaradnog zakona.

Dakle, predlaganje uopšte ovakvog zakona pokazuje jedno licemjerje, jednu moralnu bijedu režima u Crnoj Gori, koji želi da se ovdje predstavi kao zaštitnik nekih evropskih vrijednosti. A onda sa druge strane šta imamo? Kaže - zaštitićemo tu grupicu jednu minornu, agresivnu zvanu LGBT populacija, a onda sa druge strane imamo brutalno obračunavanje sa većinskom Crnom Gorom. Dakle, to se zove jednostavno licemjerje. U jeku režimske antipravoroslavne histerije, kada se hapsi mitropolit, kada se hapse vladike, kada se hapse pravoslavni vjernici, sveštenstvo, poslanici Demokratskog fronta, kada se čizmom i pendrekom pokušava uspostaviti vlast lokalna u Budvi, kada se sakate i masakriraju ljudi na mirnim protestima od Budve do Nikšića, Podgorice i drugih gradova Crne Gore ovdje se pokušava donijeti jedan zakon koji duboko udara u temelje hrišćanske i pravoslavne Crne Gore. Želim da podsjetim na izjavu ministra Nuhodžića, kad sam već spomenuo ovdje policiju, da će policijaci imati identifikacione oznake, dakle, pazite vi, oni to moraju da imaju, a on kaže imaće ih, pošto ih nijesu imali tih dana kad je ta rulja, ti banditi kad su batinali nedužne građane Budve. E pogledajte danas. Evo ga policajac, nema identifikaciju jutros u Budvi, evo nemaju ni ime ni prezime, a ovo dolje, izvinjavam se, plemenita životinja magarac, gdje piše "Je suis president Divanović". Dobro to je neka sad druga priča, ali pokazalo se na slici.

Uglavnom, onda se pojavi izvjesni - djelovanje policije u Budvi je podržao iz zdravstvenih razloga. Šta da kažemo na taj bezobrazluk? Dakle, iz zdravstvenih razloga prebijen je vrhunski sportista Nikola Sjekloća, osakaćen, bolje da kažem. Vidjeli smo svi one snimke pa je prebijen odvratno, kukavički Predrag Radetić, pa onda onaj Raković koji je skandirao - ne damo svetinje - pa su oni huligani krenuli na njega. On je digao ruke, rekao ne pružam otpor, ali uzalud kad banda krene da bije onda su ga bacili dolje i gazili. To podržava Boban Mugoša i ovi udbaši iz NKT-a, pa prebijanje dr Mitrovića u Nikšiću, pa davljenje Mladena Mikijelja, pa trovanje Budvana, Nikišićana, Podgoričana, Barana, pa bacanje suzavca na djecu od strane policije, e to sve podržava u ovoj izjavi Boban Mugoša. Sram te bilo, Bobane Mugoša, i sve koji podržavaju batinjanje ljudi. Ne može, nijesam završio, đe si polećela, sokole. A nakon svega, dakle, Vlada nam danas servira nastrani zakon koji upravo ide uz ovakvu vlast, dakle, ja se vraćam sad na temu, uz vlast koja je i antipravoroslavna, antisrpska i anticrnogorska i ponoviću. Ovo je režim dakle, bez ljudskog lica, a ovaj zakon je jedan od najsnažnijih pokušaja da se dodatno sroza Crna Gora ako uopšte može više da se sroza posle svih poteza koje je napravio Milo Đukanović poslednjih decenija.

JOVANKA LALIČIĆ (30.06.20 13:58:49)

Mislim da ima osnova da ukažete poslaniku na povredu člana 98 koji kaže da se govornik mora držati dnevnog reda, a posebno na član 105, jer je kolega poslanik u svom izlaganju nekoliko uvredljivih izraza na račun i naše partije i pripadnika policije koji su ovih dana pokazali hrabrost i ja sa ovog mjesta odajem priznanje što čuvaju javni red i mir građana, ali mislim, potpredsjedniče, da ste imali potrebu da ga upozorite na povrede ovog posla.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 13:59:27)

Dajem riječ Predragu Sekuliću.

Nemate pravo na proceduru. Mora da kažete koji član, koji član, samo recite, koji član smo prekršili?

JOVAN VUČUROVIĆ (30.06.20 13:59:42)

Ovo je prekršajna procedura.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 13:59:44)

To nije prekršajna procedura.

Tačno se pozvala na Poslovnik, ukazala na sve elemente koji su sugerisali da treba da budete upozoreni

Nemate pravo, dajem pauzu.

PAUZA

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 14:14:48)

Peđa Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ (30.06.20 14:15:02)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege,

Žao mi je što nema gospodina ministra sa saradicom, ali to ne umanjuje značaj teme za razgovor. Sve kulture i sve civilizacije poznaju istopolnu ljubav, samo da nemamo nikakvu dilemu oko toga. Naravno, ovdje je otvoren i niz drugih pitanja, ali dozvolite da krenem redom.

Prvo pitanje je pitanje diskriminacije. Znači, načelno svi smo protiv diskriminacije ali kad dođemo do konkretnih pitanja onda imamo problem. I najglasniji su protiv toga oni koji bi trebali da budu najviše za. Ako neko tvrdi da je zbog vjere, nacije i tako dalje diskriminisan u Crnoj Gori, onda zaista smatram da bi bilo korektno da podrži i one koji takođe smatraju da su diskriminisani u jednom društvu. Naravno, dozvolite takođe da ovdje govorimo i onome što je pitanje odnosa prema evropskim integracijama i nečemu što je evropski standard. Znači, kako god mi to gledali dozvolićete da ipak tu kada govorimo svi smo u načelu za, ali takođe kao kad je diskriminacij, smo nemojte da se skrivamo iza floskula.

Takođe, dozvolite da kažem, da je ovdje priča o povjerenju, prilča o ljubavi, to o Božijoj ljubavi ako hoćemo da idemo do kraja. Ovdje je bila ona doskočica čuvena "Bog da je htio stvoriti bi Adama i Stevu, a ne Adama i Evu". Da, ali i Steva je Božije dijete. Znači, takvi kakvi smo, ako vjerujemo u Boga, stvorio nas je Bog. Dozvolite, takođe da pokušamo da razgrnemo neke stvari. Kada bih kolegama koji su protiv ovoga Predloga zakona pokazao neki brak koji je bez ljubavi, bez poštovanja gdje imamo i nasilje u braku vjerovatno bi mi rekli šta nas to intersuje, to nije naš problem. A zašto je vaš problem onda partnerstvo koje počiva na ljubavi? Zašto je vaš problem partnerstvo koje počiva na poštovanju, uzajamnom odnosu dva ljudska bića? Čini mi se kada to budemo raspravili sa sobom da ćemo mnogo jasnije gledati na ove stvari. Naravno, ko nema problema sa sobom nema problema ni sa drugima. Ovo je pitanje kao i mnoga druga pitanja o kojima razgovaramo. Znači, ako hoćete čak i civilizacijsko. Naravno, možemo mi da se krijemo i iza religije i iza političkih stavova, iza odnosa prema građanima, ali ovo je civilizacijsko pitanje. Znači, da budemo protiv diskriminacije, ali da budemo i protiv diskriminacije i onog trenutka kada govorimo o istopolnom partnerstvu ili kada govorimo o istopolnoj ljubavi. Tačno je da je Crna Gora napredovala u poslednjih desetak godina. Tačno je da parade ponosa koje smo imali prilike da vidimo prošle godine nije su iste, nijesu ni slične onima koje smo imali prilike da vidimo prije sedam, osam ili deset godina. Kažem još jedanput, čini mi se da ovo pitanje zdire u pitanje odnosa prema diskriminaciji, prema pojmu diskriminacije. Kažem još jedanput, nije tačno da onaj ko je stvarno diskriminisan taj će zaista na pravi način da reaguje na drugu osobu koja je diskriminisana, ali čini mi se da je tu negdje imamo problem sa tim.

Naravno, ovaj odnos crkve prema, pri tom mislim na sve monoteističke religije, negdje je kroz kanone i kroz sve ono što je govoreno vjekovima iskristalizovano. Dozvolićete takođe da kažemo da su pojedine crkve imale snage i hrabrosti da izađu sa onim što se radi u njihovim krugovima veoma javno. Druge to još uvijek skrivaju, ali ne bih izvodio tezu do kraja, naravno, ali vjerujem da građani veoma dobro znaju o čemu se radi. Čini mi se da bi možda trebali kada govorimo o ovim pitanjima da razgovaramo na taj način. Uvijek ću podržati partnerstvo koje je puno ljubavi, puno poštovanja, puno međusobnog odnosa koji zaista ima taj odnos u sebi za razliku od onoga čemu smo svjedoci nekada, a to čini mi se govori i ponekad i statistika kada govorimo o nasilju u braku. Kažem još jedanput hajde da pokušamo da glasamo za ljubav, a ne protiv ljubavi. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 14:19:45)

Zahvaljujem Predragu Sekuliću, predsjedniku Odbora za ekonomiju i, kao što su rekli kolege iz sale, i bivšem ministru.

Sada dajem riječ Srđanu Miliću, neka se pripremi Milutin Đukanović.

Izvolite.

VERA BULATOVIĆ (30.06.20 14:20:24)

Malo me je dotaklo pitanje o tome kako imamo odnos mi prema brakovima koji nisu

kvalitetni. Ne znam kakav vi odnos imate prema brakovima koji nisu kvalitetni s obzirom na to da pričate o diskriminaciji. Trebali biste negdje da se vratite u nekakva istorijska dešavanja pa da shvatite da je neko običajno pravo sklapanja brakova bilo jače od današnjih zakona o sklapanju brakova koji kaže da je brak zakonom uređena zajednica muškarca i žene. Vi ste se dosjetili pa niste rekli da je to brak nego da ste rekli da je to partnerstvo lica. Znači, svjesni ste da ne može biti jer biste urušili i Ustav i zakon kada biste priznali da nije partnerstvo nego da je brak. U suštini odnosi se na taj brak i nije bolest niti je nasledno stanje homoseksualnost. To je poremećaj stečen zbog rana u djetinjstvu. Znači, 1974. godine je tek prestala da postoji homoseksualnost kao psihički poremećaj. Zašto? Zbog vaših stavova prema diskriminaciji. Niko iz Demokratskog fronta ne može da ugrožava nijedno ljudsko pravo jer je Demokratski front na svojim leđima osjetio sve vrste diskriminacije od strane DPS-a. Znam da ćete vi glasati za ovaj zakon isto, kao što ste glasali za naš leks specijalis pa kad ste ukapirali da je naš onda ste promijenili vrstu glasanja pa su se odjednom pojavili umjesto zelenih crvene tipkice. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 14:22:19)

Vera Bulatović je imala komentar na izlaganje Predraga Sekulića. Sad pravo, odgovor na komentar, ima poslanik Predrag Sekulić.

Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (30.06.20 14:22:25)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Uvažena kolegice Bulatović, zahvaljujem što sam u prilici da pojasnim još neke stavove. Znači, vi ste govorili o bračnoj zajednici i ja sam govorio o bračnoj zajednici, postoji vanbračna zajednica koja je potpuno izjednačena sa bračnom zajednicom. Mi ovdje govorimo o ovom Zakonu o istopolnom partnerstvu, znači ne o bračnoj ni o vanbračnoj zajednici nego govorimo o partnerstvu. Znači, sam izbor nekoga da živi sa nekim u tom partnerstvu govori opet negdje o ljubavi i o poštovanju. Čini mi se da to negdje zaboravljamo, bez obzira što je istopolno. Znači, to jeste mali problem. Znači, svi ćemo da okrenemo glavu od braka koji ima probleme. Znači, svi ćemo da okrenemo glavu od braka u kojem nema ljubavi, nema poštovanja itd. jer to negdje svi imamo u okruženju, ali i te kako ćemo da vodimo računa da glasamo protiv nečega gdje bi bilo i ljubavi i poštovanja. Zašto kažem bilo bi? Zato što gej osobe transrodne osobe ipak u bilo kojoj zajednici prolaze nešto kroz jedan dio života gdje heteroseksualne osobe ne prolaze. Znači, vjerujem da vi kao medicinar veoma dobro to znate. Samo da znamo ako je bila zabluda da je to bolest i ako ta zabluda već 50 godina nije više, dozvolićete da je isto tako da bila zabluda da se ženama ne dozvoli pravo glasa pa kad se izašlo iz te zablude žene su potpuno ravnopravne imaju svoje pravo glasa. Znači, dozvolićete da je tokom trajanja civilizacije bilo previše zabluda, ali hajmo da napravimo korak dalje pa da kada govorimo o tim zabludama ne budemo više za te zablude nego ziaista da učinimo civilizacijski iskorak i da damo ljudima pravo, ljudima koji se vole, koji se poštuju da budu u jednoj zajednici. Da ne govorimo o tome da ta zajednica negdje i proizvodi i određena građansko pravna dejstva. Znači, nije samo u pitanju njihov međusobni odnos, uređenje njihovog međusobnog odnosa nego i građansko pravnog dejstva u smislu zakona. Tako da kažem još jedanput bilo bi veoma lijepo kada vi koji inače stalno govorite o tome, govorim o Demokratskom frontu, da ste diskriminirani po jednoj ili drugoj osnovi, bilo bi strašno lijepo kada bi makar jednom stali u odbrani i prava drugih osoba ako ništa drugo da glasate onako kako ste glasali za zakon koji se protivi diskriminaciji u bilo kom obliku. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 14:25:02)

Zahvaljujem, Predragu Sekuliću.

Insistiram, tražim od poslanika u sali da ne ometaju jedni druge i da zbilja ne dobacuju. Smatram da to nije korektno, zbilja i tu zbilja pohvaljujem pozicione poslanike koji to nikad ne

rade. To je tačno, to nikad ne rade. Hvala vam.

Zahvaljujem poslaniku Predragu Sekuliću.

Dajem riječ Srđanu Miliću, neka se pripremi Milutin Đukanović, šef Poslaničkog kluba DF-a.

SRĐAN MILIĆ (30.06.20 14:25:42)

Poštovani građani Crne Gore,

Istorija predlaganja ovog zakonskog akta, istorija ministara koji su bili u resoru ljudskih i manjinskih prava, njihov odnos oko predloga ovoga akta može se smatrati istorijom razumijevanja ili nerazumijevanja obima prava koje se želi zaštititi. Način kako država Crna Gora usvojeni Zakon o diskriminaciji sprovodi u djelo jasno pokazuje da glas "za" koji retorički je u oblandama onih koji su nešto preko Google ili Yahoo skinuli pa pročitali o ljubavi, miru i blagostanju i svemu onome ostalom je samo mrtvo slovo na papiru. Danas se radi o ponavljanju agende štrikova. Na kraju krajeva, ovdje smo čuli čini mi se da ste pokazivali četiri, ja znam da vi znate ovu oblast ,gospodine ministre, četiri države članice Evropske unije, ne šalim se oko ovoga, znači iskreno govorim za razliku od onoga što smo imali malo verbalnih sukoba oko jednog drugog zakona, vi niste čovjek koji dolazi nepripremljen, bez obzira slagali se neslagali se sa onim što je predlog, četiri države članice Evropske unije dakle nemaju u svojoj legislativi ovaj predlog zakona. Sada neko ko sluša ovu skupštinu bi mogao da se zapita, s ozbirom da je neka oluja potrebe da se opoziciji prebaci ako ne glasa za ovaj zakon da smo necivilizovani, pitam, skromno - da li to znači da su ove četiri države članice Evropske unije necivilizovane države, da li to znači da tamo su necivilizovani narodi, da li je Evropska unija, kao tvorevina par ekselans zaštita prava pojedinačnih prava njenih građana ? To je ono što je za mene lično ključno. Ovdje smo čuli i još stavova. Jedan od stavova je kako braniti ovaj zakon, tako što ćete reći da ima brakova koji nisu skladni pa se zbog toga, kao alternativa, samo govorim o načinu šta smo sve čuli sa ove strane, kao alternativa tome što ti brakovi nisu skladni nudi se mogućnost istopolnog partnerstva. Pa, zamislite koliko treba biti van teme zaštite ljudskih prava kada nekome iz parlamentarne većine nudite, ukoliko mu brak nije skladan, da nađe par istoga pola.

Sledeća teza koju sam čuo ovdje je lamentiranje nad tim što će neko, govorio je kolega Konjević o tome da će podržati ovaj zakon, to što će neko da podrži ovaj zakon jednom mladom kolegi je bilo dovoljno da kaže da sjeti kako oni to nijesu podržali prije godinu dana. E, sad parlamentarna većina zaista mora da odluči hoće li ona da podrži ovaj zakon ili neće da ga podrži, odnosno ko treba da ga podrži. Ključno u ovome svemu je da oni kojima su uskraćena prava imaju zaštićena prava, a i čini mi se i na način kako se to pokušava ovdje prikazati govori u prilog činjenici da su svi zakoni u Crnoj Gori koji se donose na ovakav način mrtvo slovo na papiru. Znam kako je donosen Ustav Crne Gore. Znam koliko smo tražili i govorili o tome da taj Ustav prati život, a ne da život prati Ustav. Znam da sam tada rekao - gospodo, mi koji nismo tada glasali za taj Ustav, doći ćemo u situaciju da branimo taj Ustav od vas koji ste ga podržali. Tako će i ovdje biti ista situacija. Nikad neću zaboraviti kada su bili protesti "Odupri se" i "Koverta", kada su se pojavili predstavnici LGBT populacije i nijednu neprijatnost nijesu imali među desetina hiljada ljudi koji su izašli na ulice. Ali, ovaj zakon, na način kako ga brani parlamentarna većina, ima više boja nego zastava LGBT-a. To je ono što je ovdje, po meni, ključni problem.

Mi smo danas čuli kolegu Nimanbegua koji je kao predstavnik parlamentarne većine, zaista, precizno rekao sve ono što je trebalo reći o namjeri za donošenje ovoga zakona. On nije govorio o kvalitetu zakona nego je govorio o onome šta može da se desi. S ozbirom da sam upozoravao predsjedavajućeg da ne dozvoljava prekoračenje vremena, mene je pet minuta prošlo. Naravno, samo da kažem gospođa Pavićević i ja, zbog svih ovih činjenica koje sam napomenuo, nećemo podržati ovaj predlog zakona.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 14:31:06)

Gospodin Milić je završio diskusiju, a njegova diskusija se dosta odnosila na diskusiju Predraga Sekulića. Pošto Predrag Sekulić nije tu, nije u mogućnosti da reaguje. Možda mu

možete postaviti dio dopunskih pitanja, siguran sam da će poslanik Predrag Sekulić biti spreman na tu vrstu komunikacije. Kao što sam najavio, dajem riječ Milutinu Đukanoviću.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (30.06.20 14:31:37)

Poštovani građani,

Predlog zakona o istopolnim brakovima predstavlja još jedan udar na hrišćanske vrijednosti u Crnoj Gori. Ovo je, takođe, udar i na ostale tradicionalne vjeroispovijesti. Očigledno aktuelna vlast još jednom pokazuje svoju servilnost prema pojedinim centrima moći iz međunarodne zajednice. U poslednjih trideset godina, nama se nameću određeni standardi koje moramo da ispunimo da bi zaslužili epitet slobodnog i demokratskog društva. Nameću nam se pravila ponašanja po kojima vjera nije važna, nacija nije važna, nevažno je kojim jezikom govorimo, nije bitno da štitimo svoju ekonomiju itd. i tome sl. Moramo da poštujemo pravila bankarske mafije i pravila vlasnika multinacionalnih kompanija. Znači, nije moderno štititi svoj identitet, svoju ekonomiju, svoju kulturu, svoju tradiciju.

Usvajanjem Zakona o istopolnim zajednicama predstavljaće defitivni dokaz gubljenja bilo kakve suverenosti i samostalnosti u ovoj zemlji. Ko je spreman da podrži ovaj zakon, a istovremeno se grozi potencijalnih posledica tog zakona na eventualna dešavanja u sopstvenoj porodici, predstavlja, u stvari, vrhunac ljudskog i političkog licemjerja. Kao primjer imamo ministra koji je protiv ovog zakona, a ovdje sjedi kao predlagač. Nezapamćeno.

Glasajući za ovaj zakon, poslanici vladajuće većine još jednom će pokazati svoju spremnost da i dalje bespogovorno služe i slušaju kreatori propalog novog svjetskog poretka i neoliberalnog kapitalizma. Vi i dalje ponosno slušate Džordža Soroša i njegove ekspoziure. Na sreću, u svijetu se dešavaju radikalne promjene na geopolitičkoj mapi. Svi smo svjedoci toga. Crnogorska vlast to ne primjećuje. Ne primjećuje da je liberalni kapitalizam propao, ne primjećuje da se odnosi u Evropskoj uniji suštinski mijenjaju, Velika Britanija je napustila Evropsku uniju. U Italiji ubjedljivo najjači politički subjekt ima sasvim drugo razmišljanje o odnosima u Evropskoj uniji. Vi ste ismijavali predlog francuskog predsjednika Makrona o novom modelu pristupanja Evropskoj uniji. Danas je taj model na sceni. Takođe, primjećujemo da Sjedinjene Američke Države prestaju da budu svjetski policajac. Takođe, Kina postaje najjači ekonomski subjekt na planeti. Rusija je već bez konkurencije najjača vojna sila. Ova vlast to ne primjećuje, to nju ne interesuje.

Formira se, gospodo iz Demokratske partije socijalista, Evropa naroda, odnosno Evropa nacija. Narodi se vraćaju svojim tradicionalnim vrijednostima. Hrišćanstvo ponovo postaje temelj evropske budućnosti. Šta je s Crnom Gorom. Crna Gora ide u suprotnom smjeru. Ovdje se nacionalizam još uvijek ismijava, vjera je relikv prošliosti, hapse se sveštenici, postajemo lideri u trgovini narkoticima. Promoviše se politika koja se obračunava s pravoslavljem i hrišćanstvom. Antihrišćanstvo i antipravoslavlje su temelji današnjeg vladanja u Crnoj Gori. Građani se ponižavaju na sve načine. Društveni poredak je potpuno urušen. Vjerska, nacionalna, ekonomska i socijalna diskriminacija dominiraju u našem društvu. Pravičnost i pravda postale su misaone imenice. Parapolicijske snage i policijske ostaju jedino utočište za ovaj kriminalni režim.

Poštovani građani, ustala je Crna Gora. Sloboda je tražila ljude, sloboda i dobija ljude. Ustali su ljekari, prosvjetni radnici, književnici, intelektualci, studenti, sportisti i još mnoga druga udruženja i na desetine hiljada slobodnih građana. Ljudi ne pristaju da budu slijepi poslušnici kriminalnog režima i narkodilera.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENIĆ (30.06.20 14:37:20)

Dajem riječ Željki Savković.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (30.06.20 14:37:36)

Poštovani građani, ova Skupština postoji da bi se ovo poštovalo. Svjedoci smo da se ovo

ne poštuje. Ustav, član 71, brak se može zaključiti samo uz slobodan pristanak žene i muškarca. Brak se zasniva na ravnopravnosti supružnika. Porodični zakon, član 15, brak je zakonom uređena zajednica života muškaraca i žena. Koliko sam upućena u pravo jeste da svaki doneseni zakon proizilazi iz Ustava i mora poštovati Ustav Crne Gore. Zato, poštovani poslanici, nemojte da glasate za ovaj predlog zakona samo zato što ćete time pogaziti Ustav Crne Gore.

Šta želim da kažem. Sve što je brzo to je i kuso. Takav je bio i zakon o majkama, tri plus. Zato imate majke na ulici, a svjedoci smo da su za njega glasale manjinske partije koje su, takođe, posle glasale za ukidanje stečenog prava. Takav je i Zakon o slobodi vjeroispovijesti. Sada imate hiljade vjernika na litijama. Nijesu ga podržali ni predstavnici manjinskih partija. Danas imamo Predlog zakona o životnom partnerstvu lica istog pola. Za predstavnike Vlade koji učestvuju u radu Skupštine i njenih radnih tijela prilikom razmatranja Predloga ovog zakona određeni su gospodin Mehmet Zenka koji je ministar za ljudska i manjinska prava, koji je protiv ovog zakona, i gospođa Blanka Radošević Marović, generalna

direktorica Direktorata za unapređenje i zaštitu ljudskih prava i sloboda u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, iz Hrvatske građanske inicijative koji, takođe, ne podržavaju ovaj zakon.

Ono što želim da poručim osobama LGBT populacije, vi morate da budete svjesni da se u ovoj državi sve dešava naopakim redom i sada ćete biti zloupotrijebljeni od ovih koji će glasati za ovaj zakon jer po Ustavu ne smiju da ga glasaju. Vi morate da budete svjesni da za sebe prvo morate da se borite tako što ćete imati zaštitu svojih porodica. Jer, kada dobijete zaštitu svojih porodica i kada vas prihvate takvi kakvi ste, onda ćete i te kako moći da se borite za sebe. Nije vaša borba parada ponosa. Parada ponosa ne treba ni da postoji. Treba da bude protest na kojem će biti svi oni članovi vaših porodica koji vas podržavaju. Jer, rođeni ste da postojite. Ono što ovaj Ustav treba da vam omogući jeste da se izmjenom ovog Ustava vi borite za sebe, a ne donošenjem nekog zakona ovdje, a svjedoci smo da svi oni zakoni koji su se ovdje donosili u korist građana i te kako su posle bili poništeni na štetu svakog tog građanina pojedinačno.

Ono što želim da kažem, takvo glasanje u ovom najvišem zakonodavnom domu Crne Gore, donosi se sami onaj dan kada ste zbunjeni glasanjem Zakona o pomoći građanima zbog ugroženosti od COVID-19, glasali prvo za, a posle protiv i bili uzdržani, jasno je kao dan da ova Skupština, u stvari, definitivno ne treba da postoji dok se ne zasove nova. Kažem još jedanput, rekao je gospodin Danilović da Poseban klub neće podržati ovaj predlog zakona, i pozivam sve pravnike u Skupštine Crne Gore još jednom da se pozivaju na ovu knjigu, a ne na predloge zakona na koje se nije pozvalo u ovoj knjizi. Samo da se obratim jednom rečenicom gospođi Pejović.

Gospođu Pejović, svaki policajac koji ne nosi svoje ime i prezime na svojoj uniformi, a koji tuče građane po Crnoj Gori i te kako treba da odgovara zato što ne nosi to ime, pa onda da se vidi da li su ili nijesu prekršili svoju dužnost. Kada su majke ispred Ustavnog suda onda pokušale da uđu u Ustavni sud, oni koji su nosili ime i te kako su bili pristojni prema majkama Crne Gore, a oni koji nisu nosili ime na tim uniformama su i te kako majke Crne Gore bacali na gomilu, na jedno mjesto. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 14:42:42)

Dajem riječ Ranku Krivokapiću, a neka se pripremi Strahinja Bulajić.

RANKO KRIVOKAPIĆ (30.06.20 14:42:51)

Da mene najavljujete s prethodnim funkcijama kao sve ostale to bi potrajalo. Šalim se, da malo olabavim atmosferu.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 14:42:56)

Možete i vi sami ako hoćete. Može se desiti da preskočim neku, pa ne bi bilo korektno.

Dajem vam pravo da to oduzmemo od vremena.

RANKO KRIVOKAPIĆ (30.06.20 14:48:39)

Hvala.

Ponavljam, samo mi je cilj da malo normalnije, bez grča, pričamo o svakoj temi.

Danas sam bio na skupu o tranzicionoj pravdi i sjećanje na zločin. Pod utiskom toga, sjetio sam da pored velikog spomenika u Berlinu, monumenta holokausta nad Jevrejima ima jedan manji spomenik, isto od crnog mermera, onaj je od granita, ovo je od mermera, posvećen ubijenim LGBT populacijama. Priroda svakog netolerantnog je da krene s Jevrejima, a završi sa svima od kojih se plaše. Pri tom historiografija je dokazala neumitno da je većina u vrhu Hitlerove stranke bila homoseksualci, za njega čak da je bio u incestu sa svojom rodicom. Znači, ideologije se najčešće sakrivaju od onoga što sami jesu.

Ko su u modernom svijetu najveći protivnici ovakvih slobodnih prava građana? Vjerske zajednice, da vas odmah podsjetim. I jedna, i druga i treća. Gdje su najveći skandali izbili u posljednjih desetak godina, i na Balkanu, i u Evropi? U vjerskim zajednicama na toj temi. Čak i konzervativni sistemi, kao u našem susjedstvu su neke monahe optuživali za to. Nijesu ih osudili, zastarjele su te tužbe. Šta je onda poenta? Netolerancija i bezakonje uvijek ide uz licemjerje.

Ovo je dostignuće prava ljudi da slobodno izaberu svoj život pri tom da ne ugrožavaju nikog drugog. Licemjerje je znati da to živi među nama, da su to naša deca, rođaci, prijatelji nekome, a ne dozvoliti da to budu. S druge strane, imate sakrivene brakove, lažne brakove da ne biste pokazali to što jeste, što je opet licemjerno. Dosta često i porodične tragedije. Bilo je i u javnom životu Crne Gore takvih porodičnih tragedija.

Crna Gora je prepuna raznih progona. Ovo je samo dodatak na ovo što sam rekao na početku, nedostatka demokratskih kapaciteta i suštinski slika o nekoj politici, politici netolerancije, nedemokratije, konzervativizma koji sakriva pravu prirodu tih stvari. Mi smo puni progona koji još traje. Ono što je dobro u toj populaciji, oni se ne dijele ni na Srbe ni na Crnogorce, ni na Bošnjake, ni na Albance ni na Hrvate. Oni su jedinstveni. Oni su svih naroda i narodnosti i vjerovatno idu u više crkava. Logično je da idu u više crkava i u džamiju. Znam za neke od njih. I oni su vjerujući ljudi.

Mi ovdje moramo biti mnogo veći kulturološki kod od ostatka društva. To nam je obaveza, da vidimo dalje i da uzmemo odgovornost za to. Nekada su spaljivi žene, proglašavali ih vješticama. Jena Husa su spalili zato to nije htio da plaća novčanu nadoknadu za opraštanje grehova. Sada kada gledamo s ove distance djeluje nam čudno. Djelovaće nam i ovo čudno. Naša deca su u Americi, u Zapadnoj Evropi, žive takve živote, a mi smo krivi što su oni tamo išćerani zbog nepravde i neslobode ovdje. Nisu zbog toga otišli, zbog ekonomske neslobode. Kod nas je još uvijek vrijeme progona iz 90-ih godina.

Ministar i ja smo bili jutros na jednom skupu. Mi se još uvijek proganjamo zbog vjere, zbog nacije, vrijeđamo se zbog nacije. I onda mislimo da ćemo nešto riješiti zakonom. Nećemo. Danas je moj poštovani kolega rekao novi slučaj progona u Crnoj Gori. Moj prijatelj Zoran Milanović je bio u Crnoj Gori, pomogao nam da otvorimo makar jedno poglavlje. To je u interesu svih, što prije u Evropsku uniju je interes građana Crne Gore. To im donosi enorman iznos novca. Stotine miliona svake godine, više turista, više biznisa, svega više. Što smo mi danas uradili, 60 dana pred izbore. Ministar koga od milja zovu Luj Viton zbog tašni koje reklamira i svih ostalih vrijednih sitnica koje ne mogu da se steknu od ministarske plate, ministar zdravlja, mijenja čovjeka koji je osnovao Hrvatsko građansko društvo, najmanju zajednicu u Crnoj Gori, lojalnu državi, lojalnu građanskom ustrojstvu ove države, uglednog hirurga samo zato što nije njegova politička opcija. Šesdeset dana pred izbore. Pogledajte stepen mržnje, netolerancije i, usuđujem se reći, gluposti, političke gluposti.

Mi moramo da shvatimo u Crnoj Gori da ne smiju drugi da vode nas, ne smiju primitivizmi da vode nas nego mi moramo da uzmemo odgovornost za otvaranje puta koji nas vodi tamo đe svi hoćemo, u Evropsku uniju, u uniju bez progona, tolerancije, bez političkog licemjerstva, uniju građana đe pokušavamo da im omogućimo da žive bolje i đe svi doprinose tome, bez obzira kakve seksualne, političke i nacionalne orijentacije bili. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 14:49:31)

Proceduralno ili nešto drugo? Imate pravo na tri mogućnosti proceduralno da kažete gdje sam pogriješio. Druga stvar, da tražite repliku - ako je poslanik ili drugi učesnik u radu sjednice u svom izlaganju u negativnom kontekstu izrazio se o drugom poslaniku navodeći njegovo ime ili funkciju, poslanik na koga se to odnosi ima pravo da zatraži i dobije riječ ili se to šire odnosi na samu partiju.

BORIS MUGOŠA (30.06.20 14:49:41)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Ovo ili proceduralno ili replika, ne može da bude komentar jer poslanik Krivokapić je rekao da je neko iz mržnje nekoga smijenio. Znači, mislim radi se o osobama koje nisu prisutne, vjerovatno da su prisutne bi odgovorile poslaniku, ali mislim da termin da je neko iz mržnje nije adekvatan termin i ne odgovara duhu Poslovnika, da vodimo računa kad se obraćamo drugim licima, bez obzira što sugerišu poslaniku Krivokapiću, može on bez sugestija isto da potencijalno odgovori, ali ovo onda ili mi dajete repliku ili bih samo da upozorite poslanika Krivokapića da ne koristi takav rečnik i niko nikog nije smijenio nego je nekome istekao mandat i nije bilo političke mržnje. Mislim da to nije korektno. Prije svega, nije korektno prema osobi koji mi je bio veoma dobar prijatelj dok je bio direktor Fonda za zdravstveno osiguranje. Samo ću tu završiti sa pričom. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 14:51:08)

Cijenim što nijeste tražili dodatno da koristite repliku jer bi to onda morali dodatno da pogledamo da li je bilo nekih riječi ili ne. Koristili ste pravo u Poslovniku da kažete da sam mogao da upozorim, što je tačno. Znači, mogao sam u članu 98 - poslanik ili drugi učesnik u pretresu može govoriti samo o predlogu koji je na dnevnom redu i u vremenu propisanom za izlaganje. I jedno i drugo je bilo prekršeno, i dio vremena za izlaganje, bilo je iznad pet minuta skoro šest minuta imali ste pravo to da prigovorite i druga stvar zbilja nije bila tema. Pokušao sam u nekoj direktnoj komunikaciji da to ukažem, nisam uspio, i prihvatam vašu sugestiju vezanu za to.

Povreda Poslovnika, kojeg člana? Član 102. Poslaniku koji želi da govori o povredi Poslovnika predsjednik daje riječ čim je zatraži. Izlaganje tog poslanika ne može trajati duže od jednog minuta. Dužan je da ukaže na odredbu Poslovnika za koju smatra da je povrijeđena, što znači: povreda člana 102 ne može biti povrijeđena nego mora da kažete koji je to član koji se povrijedio, pa vas molim.

RANKO KRIVOKAPIĆ (30.06.20 14:52:26)

Poslije decenijskog iskustva o Parlamentu daću vam besplatno objašnjenje Poslovnika. Replika se daje kada je neko lično pomenut, nije lično pomenut, kao što znate, ako nije to isti identitet ako jeste isti identitet, nisam vidio da se bunio na korupciju, znači, tu se slažemo onda i nije mogla biti replika tu se slažemo. Ono na što se bunio je progon. Objasniću zašto je progon. Molim vas.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 14:52:54)

Hvala.

Znači, nijeste ispoštovali član 102. Dužni ste da kažete odbranu Poslovnika za koju smatrate da je povrijeđena. Poslanik nije tražio repliku, tražio je u skladu sa članom 98 upozorio je

predsjedavajućeg vezano za povredu Poslovnika, i mi smo se složili sa tim. Složili smo se sa tim. Znači, ja sam dao i tražio od vas da kažete gdje sam pogriješio, niste mi rekli jer piše precizno. U prvom stavu da morate da ukažete na odredbu Poslovnika za koju smatrate da je povrijeđena. Vi niste to uradili kako treba. Pomenuli ste član 102. 102 nije taj član i vi znate, vi ste čovjek koji je dugo radio ovaj dio posla, ponudili ste besplatno ja neću tražiti besplatno, tražiću od sekretarijata ako može bilo kakva naknada, niko da ne radi ništa besplatno. Nećemo tako to nije korektno, čini mi se da nije korektno tako komunicirati, ali očekujem da na ovaj način završimo.

RANKO KRIVOKAPIĆ (30.06.20 14:54:09)

Znači, ne možete svaki put, to je već bilo sa kolegom Nikolićem, kad imamo raspravu da im umjesto komentara, što imaju pravo, što se boje komentara što je moja poslednja, biće još sledećih, ja ću se javiti njima kad nešto kažu, nikakav problem nije, da im dajete proceduru ili repliku, to ste već jedan put uradili sa poslanikom Nikolićem. Ovdje nije to, ovdje je bio klasični komentar, on se ne slaže sa mnom, ja sam uradio to, to i to. Nema potrebe da se krije iza Poslovnika dajte mu komentar ja ću odgovoriti i nemate vi problema onda sa nama, obojicom. Kad on bude ako me prozove tematski ja ću mu odgovoriti. On je mene spomenuo, kao što znate. Da li je povreda Poslovnika da može da me spominje, hajde mi objasnite? Je li riječ progona zabranjena Poslovníkom?

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 14:54:51)

Predlažem da napravimo pauzu i da konsultujemo Sekretarijat o svemu ovome. Hvala vam. Dajemo pauzu.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 14:59:49)

Nastavljamo dalje.

Sada po redu je Predrag Bulatović.

Dajem riječ Predragu Bulatoviću, još jedan put vas molim u interesu vašeg zdravlja, u interesu vaših porodica je da nosite maske i da držite distancu i sugerisem da to zbilja i uradite. Molim stručne službe ako neko od poslanika nema maske da im date maske. Mjesto gdje možete podići maske je ovdje u desnom uglu.

Predrag Bulatović, izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (30.06.20 15:00:13)

Dame i gospodo, poštovani građani,

Demokratski front, pošto je sada pomenuo maske gospodin Gvozdenović, je tražio sjednicu kolegijuma, a nakon toga da se obavi rasprava u Skupštini o mjerama Nacionalnog koordinacionog tijela da nam pojasne i pitanja nošenja maski i pitanje svih mjera koje postoje. To će mi biti uvod da kažem da raspravljati o ovom zakonu, lično sam za to da se zaštiti lično ljudsko pravo svakog pojedinca ma kakve orijentacije bio nacionalne, političke i druge, ali Crna Gora je u takvom trenutku da treba vidjeti kontekst u kome se razmatra ovaj zakon. Ovaj zakon nije trebalo da dođe na dnevni red.

Poštovani građani Crne Gore, vratiću se na Nacionalno koordinaciono tijelo koje masovno krši ljudska prava i slobode i dozvoljava Tužilaštvu, Specijalnom Tužilaštvu, policiji da po Crnoj Gori hapse, progone, procesuiraju ljude. Da budem veoma jasan. Ja ne sporim postojanje korona virusa, ja ne sporim uticaj na zdravlje ljudi, ali ističem da su partijski vojnici Demokratske partije socijalista pričaju danas jedno, prije dva mjeseca drugo i dovode u jedan kaos ljude i kroz taj kaos ugrožavaju njihovo zdravlje.

Gospodine potpredsjedniče, ako imate imalo partija demokratskog kapaciteta red je da se obavijesti Skupština o tome koje su mjere, na osnovu čega i kako. Vi ste poslali i vratili Venecijanskoj komisiji za vaše partijske zakone vezano za izbore, ako se ne varam. Poslali ste poziv Venecijanskoj komisiji, a ja vas informišem i tražim da svaki poslanik dobije mišljenje Venecijanske komisije od marta mjeseca vezano za vanredne situacije, vanredno stanje i s tim u vezi potencijalne zloupotrebe kojih ima u Crnoj Gori koliko god hoćete. Ja imam taj dokument Venecijanske komisije, evo vas informišem da postoji i treba pročitati kako i na koji način međunarodne konvencije u uslovima vanrednih situacija i vanrednog stanja mogu da rade. Tako da je briga o tome hoće li se ostvariti istopolno partnerstvo, ja neću o tome da se vrednosno izjašnjavam, apsolutno je u drugom redu u odnosu na masovna kršenja ljudskih prava u ovom trenutku vezano za mjere Nacionalnog koordinacionog tijela.

Takođe, poštovani građani, veoma se jasno zna da je usvojen u ovoj Skupštini jedan Zakon o slobodi vjeroispovijesti koji je podigao čitavu Crnu Goru na noge. Ministar ne može da kaže za koliko osoba se donosi ovaj zakon, osim za načelo koje traže određeni krugovi u kojima je govorio Nebojša Medojević koji su tražili neoliberalni koncept, koji su protiv Pravoslavne crkve u Crnoj Gori. Imate samo načelo, a ja ću da vam kažem. Protiv Zakona o slobodi vjeroispovijesti u Crnoj Gori po istraživanju koje je bilo u trenutku kada su počele litije bilo je blizu 300.000 ljudi iz biračkog spiska od 541.000. I da ne bi bilo da su to sve Srbi jer ih toliko nema pola su Crnogorci i Srbi o nacionalnom izjašnjavanju i vi ugrožavate pravo tih ljudi i crkve oko koje se oni skupljaju i kojoj pripadaju, a brinete o istopolnim brakovima. To je licemjerje ovoga režima.

Na kraju, meni je žao što nijesam mogao da učestvujem u radu prošle sjednice kada je bilo glasanje, jer nismo učestvovali iz dva razloga: zbog brutalne policijske sile u Budvi prema ljudima koji su protestovali zbog pokradene većine od strane Demokratske partije socijalista u Budvi, drugo, jer su brutalno uhapšeni, suprotno Ustavu, Marina Jočić i Milun Zogović. Juče je na Odboru za bezbjednost na moje pitanje direktor policije rekao da su oni privedeni na osnovu prekršaja, što nije istina, što nije tačno nego je policija izdiktirala tom Osnovnom državnom tužilaštvu krivično djelo i oni su krivično procesuirani.

Poštovani građani, ne može da se zaštiti ustavno pravo za poslanika, za Pravoslavnu crkvu kanonsku u Crnoj Gori, za stanje u uslovima korone, za sve građane Crne Gore, a može ovo da se raspravlja, i mi ćemo da glasamo protiv. Ja da sam bio na tom zasijedanju glasao bih protiv Lidije Vukčević iz jednog prostog razloga, i problem je što DF nije bio tu da kažemo da smo mi protiv njenoga izbora, jer će ona ponovo da dođe u jednom trenutku glasanja i da se ne vrši pritisak na nas hoćemo li glasati ili ne, nećemo glasati za nju, kao što mi je žao što nijesam glasao za zamjenike ombudsmana Armenko i Dobardžić i ja im čestitam ovom prilikom što su izabrani.

Gospodine potpredsjedniče, Vi ste uticajan čovjek u Demokratskoj partiji socijalista, uticajan čovjek. Juče na Odboru za Odbranu i bezbjednost, poštovani građani, direktor policije je na pitanje zašto su dejstvovali u Budvi, on je rekao da ga ne interesuje suština problema, ne interesuje ga da li je zakonito smijenjen, a nije smijenjen, Carević i Krsto Radović, to ga nije interesovalo, nego ga je interesovalo da partijski organi Demokratske partije socijalista zadovolje svoju kadrovsku volju, da održe sjednicu u Slovenskoj plaži, i onda stupa na scenu Veselin Veljović. U tim uslovima, dakle, militarizacije Crne Gore kada je direktor Uprave policije jednostavno rekao da ga ne interesuje je li nešto zakonito ili ne, nego da ga pozovu nadležni organi, pa čak ljudi koji nijesu za to nadležni, oni ne mogu da asistiraju upravnoj policiji. Šta sad imamo?

Prvo, masovan progon Demokratskog fronta i njegovih lidera od 2016.godine do danas ne prestaje, masovni progon velikodostojnika crkvenih među kojima mitropolit Amfilohija koji je najuticajniji u ovom trenutku u Crnoj Gori i na kraju se prelazi na ostale opozicione partije gdje se vidi da jedan od potpredsjednika Demokrata je u režiji Milivoja Katnića koji je reizabran, čekao je da bude reizabran, optužen za formiranje organizovane kriminalne grupe.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 15:07:34)

Hvala.

Završili ste, evo dva minuta ste potrošili za svoje vrijeme. Nastavite.

PREDRAG BULATOVIĆ (30.06.20 15:07:52)

Dakle, potpuno je licemjerno, besmisleno glasati za ovaj zakon u ovom kontekstu o kome sam ja govorio. Ja sam o Zakonu govorio u kontekstu u kome se nalazi, ali imajući u vidu i odluku da partijsko privatni servis Televizija Crne Gore ukine ono što je praksa potpuno mi je logično da ovaj Zakon dođe na dnevni red. Dakle, moja je molba, evo moja lična molba, da se ne igrate sa ovom Skupštinom, sa Crnom Gorom, da vidimo šta su te mjere Nacionalnog koordinacionog tijela. I gospodine potpredsjedniče Skupštine, dokaz da je sve to nezakonito, neustavno i suprotno stavovima Venecijanske komisije jeste i Predlog izmjena i dopuna Zakona o zaraznim bolestima gdje hoćete ad hok da legalizujete, ono što je urađeno ranije isto tako kako ste pokušali da legalizujete Milu Đukanoviću odlaganje izbora u Tivtu.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 15:08:47)

Hvala.

Poslaniče Bulatoviću, ja ću shvatiti ovaj zadnji dio vašeg izlaganja kao da ste govorili vezano da ste iskoristili diskusiju za sledeću tačku dnevnog reda. To je sledeća tačka dnevnog reda za zarazne bolesti. Siguran sam da je trebao šef Poslaničkog kluba da vas informiše o tome. Ja sam shvatio da imate određene obaveze pa da je to dio diskusije. Druga stvar, obično ste uvijek bili dobri sa brojkama sada su vam se neke brojke učinile mnogo, mnogo veće. Pitali ste me za zakone koji su vezani za izbornu zakonodavstvo. To su zakoni koji su bili predmet komunikacije u okviru izbornog zakonodavstva. I vi sami znate da je većina tih predloga koje smo dobili iz opozicionih partija, nevladinog sektora, a dio toga se vezuje i za ljude koji su iznikli iz vaše partije gdje su određena rešenja bila usklađena možda sa nekim rešenjima prije. Tako da ja sam siguran ako vaše stručne službe su pogledale ta zakonska rešenja vidjećete jedan velik demokratski kapacitet Demokratske partije socijalista koji je želio da u okviru tog dijaloga dođe do rešenja. Zašto nije došlo, vi sami donosite odluku. Vi znate da je svako ko smatra da nešto nije urađeno kako treba ima mogućnost da iskoristi institucije sistema tako i oko Zakona o vjeroispovjesti. Sjećam se dosta puta ste svi ovdje govorili da će se obratiti Ustavnom sudu. Ne znam zašto se niste obratili, imali ste dugo vremena. Svi koji su smatrali da je nešto povrijeđeno, koji rećunaju da je ova njihova država imali su mogućnost to da urade. Tako i sada imaju mogućnost da to urade vezano za sve druge opštine. Ne smatramo bilo ko iz ovog parlamenta da je pravio bilo kakve podjele, čak smatramo da svi drugi koji su radili usmjeravali su u pravcu podjela sa ambicijama da se stvori određeni, da tako kažem, haos i u okviru tog haosa smatrate da imate određene političke poene.

Dali ste mi priliku koju rijetko koristim, ali ste četiri puta tražili od mene da dam određene stavove i dao sam ih vrlo kratko. To ste tražili, ovo je bio dijalog, vi ste to tražili od mene, ja obično ne koristim i ja vam neću dati pravo osim što mogu da dam pauzu pa da to uradimo van pauze. Tražio sam jer sam smatrao da na ovaj način postoji dosta osnova za sve te stvari.

Nećete biti u mogućnosti da ispoštujete proceduru, ali poštujući vaš dugogodišnji staž u ovom Parlamentu da to tako uradimo, a vidim da u tome sugerišu i predsjednici određenih partija ovdje pa eto da to prihvatim jer traže određeni tretman te vrste. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (30.06.20 15:11:56)

Ne ulazim u to da ste komentarisali i da je trebalo dijalog da bude, ali ja ću da vam dam informaciju.

Znači, Strazbur 16. april 2020. godine Evropska komisija za demokratiju kroz pravo Venecijanska komisija, Zbirka mišljenja i izvještaja Venecijanske komisije o vanrednom stanju. Potražite to i da stavimo na dnevni red.

Drugo da vam kažem, slažem se potpuno sa vama, ali u sledećem - ko misli da mu je uskraćeno pravo neka ide na institucije sistema ili neka ne ide. Tako je Demokratska partija

socijalista koja je smatrala da sjednicu Krsto Radović nije doveo do kraja u maju i zakazao je za juče da to nije uradio da se obrate Upravnom sudu. Da su se obratili Upravnom sudu ne bi bio Veljović dolje i nemojte da učite nekog šta treba da radi, a vi ne radite tako.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (30.06.20 15:12:58)

Dajem riječ Strahinji Bulajiću, nakon toga završnu riječ ima ministar, a ja ću dati predsjedavanje nakon toga mom kolegi Nimanbegu. Hvala vam.

Dajem riječ poslaniku Strahinji Bulajiću. Molim druge u sali da prilagode svoje ponašanje mjerama NKT-a i sugestijama koje su dobili od generalnog sekretara Skupštine gospodina Jovičevića.

Izvolite.

STRAHINJA BULAJIĆ (30.06.20 15:14:06)

Zahvaljujem.

Gospodine predsjedavajući, gospodine ministre,

Pošto evo izgleda poslednji govorim iz Kluba DF-a pokušaću da dam neku završnu riječ da sublimiram ovo što se čulo sa ove strane.

U uvodnoj riječi kolege Medojevića i ostalih iz našeg kluba čuli ste ključne premise vezane za ovaj zakon. Znači, danas bi trebalo da praktično se izglasa jedan ovakav zakon, u trenutku kada se u Crnoj Gori brutalno krše ljudska prava. Ova zemlja i ovo društvo imaju neodložnu potrebu za hitnim reagovanjem i donošenjem neuporedivo potrebnijih zakona za normalnije funkcionisanje čitavog društva, a što pored ostalog leži u samoj bazi trenutnih dešavanja u Crnoj Gori. Narod traži svoja prava, to su ta trenutna dešavanja. Ne pristaje da mu bilo ko više išta uskraćuje svakako ne ono što ga čini narodom, a pogotovu ne na način koji se demonstrira poslednjih mjeseci. Bojim se da ova vlast u Crnoj Gori pripada onoj vrsti koja je, kažem bojim se, spremna da učini bukvalno sve da produži svoje trajanje, iako zna da se još nikad nije desilo da je neka vlast vječno trajala. Izgleda da je postalo toliko jednostavno da se ispali taj spasonosni suzavac i na djecu ili na maloljenike, da je ta lakoća prosto zapanjujuća. Ako bilo ko misli da će hapšenjem jednog, dva ili čitavog kluba poslanika, ako neko misli da će hapšenjem nečije majke ili sestre ili djeteta, bilo koga od nas, legalno izabranih predstavnika naroda, a sved pod firinom sprovođenja zakona, a sve u zemlji gdje zakoni nijesu isti za svakoga i gdje se sudske odluke donose pod dvostrukim ili trostrukim aršinima, ako neko misli da je to recept za trajno očuvanje vlasti u velikoj je zabludi. Takođe, ako neko misli da će inačenje sa sopstvenim građanima, sa sopstvenim narodom i donošenjem zakona po tuđem diktatu, kao što je to slučaj sa ovim predlogom zakona, zakona koji nijesu ni u nacionalnom niti u bilo kakvom drugom interesu ovoga naroda. Pa, onda pod izgovorom spasa države govoriti o nekakvom povampirenju ne znam čega, kao da mi nijesmo mi, kao da smo mi i vi dvije različite rase, kao da jedni drugima nijesmo ništa, kao da ne smijemo ni da pripadamo ni svojoj vjeri ni svome narodu. Ako neko misli da će se sa takvim načinom steći uslovi za produžavanje vladavine u nedogled u velikoj je zabludi opet. Iskustvo kaže da takvim načinom vlast sama sebi samo ubrzava sopstveni kraj i nema inačenja sa svojim narodom. U protivnom slijedi, kao što je uslijedila, reakcija povrijeđenog naroda kao prirodni zakon. Sve to su teme koje, po mom mišljenju, imaju nesumnjiv prioritet u odnosu na ovaj predlog zakona.

Poštovane kolege, kao rijetko gdje, po mom mišljenju, vlast u Crnoj Gori potcjenjuje sopstveni narod. Istorija nas uči da dođu vremena, prosto dođu, kada narod prosto proradi u kritičnim momentima jer tada osjeti da mu je goli opstanak u pitanju i kad osjeti da porodici prijete opasnost, i socijalna i ekonomska, i ona za zdravu porodicu i njeno potomstvo najteža od svih, a to je duhovna. Elementarna logika i iskustvo i istorija kažu da sve ovo mora da se zaustavi jer će i zemlja i narod doživjeti i socijalni i ekonomski i onaj najpogubniji duhovni i svaki drugi kolaps. Taj isti narod, od nas predstavnika opozicionih partija, traži bezuslovno jedinstvo jer on duhovno grca i egzistencijalno tone. Taj narod, naš narod, ne moli već zahtijeva jedinstven nastup na predstojećim

izborima, zahtijeva od nas jedinstvenu izbornu opozicionu listu. Uvjeran sam, a znam da iskazujem i stav mojih kolega iz Demokratskog fronta da opozicione, prije svega, parlamentarne partije nemaju pravo da se ogluše o taj zahtjev. Zato dajem sebi za pravo da pozovem na hitno djelovanje jedinstvene parlamentarne opozicije u cilju spasavanja od neupitnog skorog socijalnog, ekonomskog i, onog najtežeg, duhovnog sloma zemlje i naroda. Koliko god to nekome možda i patetično zvučalo, za to postoji samo jedan put, a to je pobjeda opozicije na izborima i samo jedan način za tu pobjedu, a to jedinstven opozicioni nastup. U suprotnom, Bog nam u pomoć svima, bez obzira ko gdje sjedi u ovoj sali. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (30.06.20 15:20:09)

Hvala i vama, poslaniče, Bulajiću.

Sada pitam predstavnika Vlade da li želi završnu riječ? Ne želi.

Konstatujem da smo završili pretres o Predlogu zakona o životnom partnerstvu lica istog pola. O njemu ćemo se izjasniti naknadno.

Poštovane kolegice i kolege, prelazimo na - **Predlog zakona o dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: ministar zdravlja, Kenan Hrapović koga pozdravljamo i Miro Knežević, generalni direktor Direktorata za javno zdravlje i programsku zdravstvenu zaštitu. Izvjestioci odbora su Nada Nenezić, Zakonodavnog odbora i Suad Numanović, Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres.

Riječ ima da da dopunsko obrazloženje ministar Kenan Hrapović.

Izvolite, ministre Hrapoviću, imate riječ.

KENAN HRAPOVIĆ (30.06.20 15:22:00)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovani poslanici,

U trenutnom razvoju epidemiološke situacije izazvane pojavom zarazne bolesti novog koronavirusa, ukazala se potreba bližeg uređivanja ponašanja stanovništva, poslodavaca i drugih subjekata u određenim situacijama u skladu s epidemiološkim indikacijama i propisivanja odgovarajućih mjera radi sprečavanja unošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanja i sprečavanja prenošenja u druge zemlje, kao i radi zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

U skladu s propisivanjem određenih ponašanja, radi dosledne primjene ovog zakona, bilo je neophodno propisati vršenje inspekcijanskog nadzora od strane inspektora nadležnih za oblasti na koje se ove mjere odnose u skladu s zakonom i odgovarajuće prekršajne kazne u slučaju nepoštovanja propisanih obaveza radi sprečavanja unošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanja i sprečavanja prenošenja u druge zemlje, kao i radi zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Imajući u vidu značaj ovih mjera po javno zdravlje, propisuje se i mogućnost izricanja zaštitne mjere zabrane obavljanja djelatnosti za prekršaj pravnom licu i preduzetniku u trajanju do šest mjeseci uz novčanu kaznu.

Naime, donošenje ovog zakona je i posledica nepostojanja prekršajne odgovornosti u važećem zakonu u slučaju nepoštovanja propisanih mjera za sprečavanje unošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanja i sprečavanja prenošenja u druge zemlje, kao i radi zaštite stanovništva od zaraznih bolesti već postoji samo krivična odgovornost propisana Krivičnim zakonikom za nepostupanje po propisima odlukama, naredbama ili nalogima kojima se određuju mjere za suzbijanje ili sprečavanje opasne zarazne bolesti. Na ovaj način se eliminiše pitanje srazmjernosti učinjenog djela i propisane kazne, imajući u vidu da su neke od mjera preventivnog karaktera. Ove kazne treba posmatrati u odnosu na značaj zaštite javnog zdravlja i zaštite života i zdravlja svakog građanina u skladu s medicinskim indikacijama i epidemiološkim kriterijumima, pa se ne može postaviti pitanje njihove proporcionalnosti u odnosu na težinu nastupanja mogućih posledica.

Pošto se prvi put susrećemo s ovakvom situacijom praktično iskustvo je dovelo do ovog stava i predlaganja ovog zakona. Neke od privremenih mjera koje su propisane naredbama Ministarstva zdravlja, saglasno članu 55 stav 1 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, moraju se striktno poštovati na dalje u skladu s epidemiološkim indikacijama, u cilju zaštite građana od prenosa zarazne bolesti izazvane novim koronavirusom. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (30.06.20 15:24:24)

Hvala vam, ministre Hrapoviću.

Da li žele riječ predstavnici odbora? U redu.

Prelazimo na predstavnike političkih subjekata.

Prvi je kolega Suad Numanović, a neka se pripremi kolega Bulatović, kolegica Vuksanović - Stanković i kolegica Anka Vukićević zasad ispred klubova.

Izvolite, poslanice Numanoviću.

SUAD NUMANOVIĆ (30.06.20 15:25:19)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Pred nama je izmjena i dopuna Zakona o zaštiti stanovništva od zarazne bolesti. Želim sve nas da podsjetim da je Vlada usvojila ovaj zakon 2017, a skupštinski dom u februaru 2018. godine. Podsjećanja radi, Zakon o zaštiti stanovništva od zarazne bolesti obuhvata planiranje, programiranje, organizovanje, sprovođenje i nadzor nad sprovođenjem mjera za sprečavanje, suzbijanje, odstranjivanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti, kao i obezbjeđivanje materijalnih i drugih sredstava za zaštitu od tih bolesti. U cilju zaštite stanovništva od prenosnih bolesti, propisana je obaveza sprovođenja zdravstvenih pregleda određenih kategorija stanovništva, ... i zaposlenih u objektima pod sanitarnim nadzorom. Novu izmjenu i dopunu Zakona smo na Odboru usvojili, a pred nama je danas ovaj zakon. Ono što je jako bitno je da je osnovni cilj ovog zakona sprečavanje unošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanje i sprečavanje prenošenja zaraznih bolesti u druge zemlje, propisivanjem određenih ponašanja i kaznenih mjera za protivzakonito ponašanje. Dopune zakona su predložene zbog epidemiološke situacije izazvane pojavom zarazne bolesti novog virusa. Od predlagača, odnosno od resornog ministra, gospodina Hrapovića smo čuli potrebu vršenja inspekcijuskog nadzora. Ono što nas hrabri jeste da se one odnose na preventivne mjere, da osim kaznenih postoje i prekršajne mjere. To je nešto što je svakako za pohvalu. Odbor je kao takav i prihvatio ovaj zakon i predložio ga za plenarnu diskusiju, odnosno usvajanje.

Ono što želim da kažem, a vezano je za ovaj zakon jesu predložene mjere koje su došle od Nacionalnog koordinacionog tijela. Da podsjetim sve nas da predložene mjere, a čini mi se da ih je bilo nešto oko stotinu ili preko stotinu, da je preporuka bilo nešto oko 20, mnoge preporuke su vremenom zbog epidemiološke situacije u kojoj smo se nalazili prelazile u mjere i tako da je bilo neophodno izvršiti dopunu ovog zakona.

Ono što želim da istaknem na ovom mjestu i da kažem to je da je ovim procesom od početka ove godine rukovodila zdravstvena struka, kada govorimo o pandemiju COVID-19. Često to zaboravljamo, predvidimo, pa spominjemo Nacionalno koordinaciono tijelo. Međutim, na sreću u Crnoj Gori i Ministarstvo zdravlja i Institut koji je zadužen za epidemiju, odnosno proglašenu pandemiju COVID-19 od strane Svjetske zdravstvene organizacije, rukovodio je Institut, odnosno rukovodila je struka. Kvalitet više crnogorskog zdravstva ogleda se i u činjenici da su tu borbu protiv COVID-19 vodili svi zdravstveni radnici u Crnoj Gori, svi koji su zaposleni i medicinsko i nemedicinsko osoblje. S ovog mjesta treba iskazati zahvalnost i medicinskom i nemedicinskom osoblju koji su učestvovali u sprečavanju epidemije COVID-19 u Crnoj Gori. Činjenica da je prvi talas imao negdje oko 350 oboljelih, na žalost i devet umrlih, govori o tome da ovaj zdravstveni sistem je pokazao jednu odgovornost, da je pokazao jednu pravovremenost, ciljanost,

da je bio efikasan. Ono što posebno mene kao ljekara hrabri jeste elastičnost. Sa raspoloživim kadrom, zdravstvenim kadrom u koji se ulagalo poslednjih godina, u koja su ulagana značajna sredstva sa raspoloživim materijalnim sredstvima u zdravstvenom sistemu, sa jasnom organizacijom od strane struke ogleđano u elastičnost. Mi smo raspoloživi kadar stavili maksimalno u funkciji, mi smo materijalna sredstva od primarnog do tercijarnog nivoa zdravstvene zaštite, računajući i Institut za javno zdravlje, stavili u maksimalno profesionalan odnos prema pandemiji COVID-19. I na taj način, ne da to mi kažemo poslije nekoliko mjeseci kada je taj talas se smanjio, kada se dobrim dijelom suzbio, kada su se posledice suzbile, nego sve međunarodne institucije računajući i Svjetsku zdravstvenu organizaciju, iskazale su jedan korektan odnos, iskazale su pozitivan odnos zdravstvenog sistema prema COVID-u, prema pandemiji COVID-19 koja se sprovodila u Crnoj Gori. Mnogo razvijeniji sistemi, mnogo razvijenije države, ekonomski razvijenije, na žalost nijesu imale odgovor na ovu pandemiju. Hrabri činjenica da sve što se uradilo u zdravstvenom sistemu i zaštiti života građana Crne Gore, uradili su samo zdravstveni radnici Crne Gore, bez pomoći bilo kojih drugih zdravstvenih radnika iz drugih država, računajući one mnogo bogate. Naravno, imali smo pomoć i zato zahvalnost za materijalnu pomoć u nedostajućim sredstvima, naročito na početku pandemije COVID-19. Ali, ta prilagodljivost i elastičnost su dovele do toga da imamo u svakom momentu spreman zdravstveni sistem na odogovor COVID-19. I ono što je bitno, da mi u ovom momentu i dalje vidimo da se ova epidemija nastavlja. Imamo spremno i ljudstvo, imamo spremna i materijalna sredstva da se odupremo ovoj pošasti epidemije COVID-19.

Naravno da ovo zdravstveni sistem ne bi mogao sve sam da uradi da i druge institucije sistema nijesu dale jasan odgovor, tu prije svega mislim na policiju, na vojsku, na sve one inspeksijske organe koji su radili svoj posao, svaku lokalnu samoupravu koja je imala svoj štab, koja je dnevno zasjedala i koji prosto zajednički sa onom krovnom institucijom Nacionalno koordinacionim tijelom su odgovorile ovom izazovu. I ono što je jako bitno, što ne smijemo ni u jednom momentu zaboraviti, a to je građanin Crne Gore koji je bio u centru obaveza koje je ispunio i u sprovođenju mjera i preporuka koje su bile preporučene od strane Instituta, odnosno Ministarstva zdravlja prema građanima. Građani su bili jako odgovorni, poštovali su ove mjere i kao rezultat toga sva ispitivanja koja su se dešavala poslednjih ili u toku tog talasa epidemije COVID-19 su pokazali da preko 95% građana ili veći procenat ima pozitivan odnos prema zdravstvenom sistemu i prema onome kako je odgovorio na ovu pandemiju. Zbog toga zahvalnost svakom građaninu s bilo koje pozicije da se nalazi ili one profesionalne, profesionalne mislim na zdravstvene radnike, koji osim što moraju da poštuju imaju obavezu i jesu radile profesionalno svoj dio posla, imaju obavezu i edukativnog dijela da svojim ličnim primjerom daju ostalim građanima primjer kako trebamo svi zajedno da poštujemo te mjere. Siguran sam da smo svi zajedno odgovorili i kao građani i kao sistem i zdravstveni, ali i sve ostale institucije, da smo dali pozitivan odgovor na ovu bolest i zbog toga situacija je takva u brojkama, da je sad ne ponavljam, ali sam siguran da vidimo što je pred nama, a to je da kao građani, odnosno država moramo da naučimo da živimo sa ovom epidemijom, jer ona sigurno se neće brzo završiti. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 15:35:11)

Hvala, poslaniče Numanoviću.

Poslaniče Bulatoviću, Vi ste sledeći, a neka se pripremi poslanica Draginja Vuksanović Stanković.

Poslaniče Bulatoviću, izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (30.06.20 15:35:21)

Na samom početku želim da saopštim da Demokratski front cijeni napore svih zdravstvenih radnika od proglašavanja epidemije, odnosno prisustva pandemije u Crnoj Gori do danas. Cijenimo poštene i iskrene napore svakoga ko je radio na zaštiti zdravlja stanovništva. I da ne bi bilo priče da mi sada nešto politizujemo, to je mjesto opšte koje mi naglašavamo na početku.

Međutim, i ministar zdravlja i predsjednik Vlade moraju da objasne zašto u uslovima kada imamo više od 150 novozaraženih slučajeva, imamo jednu vrstu mjera u odnosu na ono što je bilo u martu mjesecu? Da li je to isti ili drugi virus? Da li je ovaj manje opasan ili više opasan? Kada ste zlopotrebljavali vlast u političke svrhe, tada ili sada? Ja sam malo prije potpredsjedniku Skupštine rekao, prvo da pogleda Izvještaj Venecijanske komisije o ponašanjima u vanrednom stanju, kad to pogleda vidjećete da Venecijanska komisija Vam govori, ministre, da ste brutalno pogazili Ustav, i to što ste vi radili čitavo vrijeme, a i ovaj zakon treba da se preispita sa pravnog stanovišta da li pričinjava zlopotrebu položaja, da li znači određene krivične radnje.

Dakle, poštovani građani, u zakonu ne postoji Nacionalno koordinaciono tijelo. To je izmišljeno političko tijelo, postoje druga tijela koja su redovna i koja ministar nije formirao u skladu sa zakonom, koja su trebala da se bave pitanjem epidemije i zaraznih bolesti kojih ima u nomenklaturi, zna se koliko. Dakle, to Nacionalno koordinaciono tijelo ne postoji po zakonu, Ustavu. Postoji Institut za javno zdravlje, postoji ministar, postoji Vlada i postoji Skupština. Za ovakve stvari koje znače suspenziju i ograničavanje na određeno vrijeme ljudskih prava i sloboda, posebno kolektivnih ljudskih prava i sloboda, neophodno je da se u Skupštini preduzmu odgovarajuće mjere, od donošenja odgovarajućih zakona uključujući i proglašenje vanrednog stanja. Sada, kada raste broj zaraženih u Crnoj Gori, Ministarstvo zdravlja mijenja član 55 i unosi u član 55 svaku pojedinačnu mjeru koje je propisalo, javnost se obmanjuje, uključujući i vrlo problematično da sugerisete Državnom tužilaštvu da se primijeni član, mislim 287 Krivičnog zakonika, takozvana blankentna norma koja je opisna i Vi ste svakoga stavili u isti koš, i Soraju i svake druge, a sa posebnim ste "apetitom" primjenjivali sankcije prema crkvenim velikodostojnicima zbog mjera koje ste Vi preduzeli, koje su neustavne, problematične. Ustanite i odgovorite. Da li je moguće izvršiti zabranu javnog okupljanja do broja 200? Ja ću da Vam kažem, ne. Javno okupljanje postoji ili ne postoji. Ono se može u uslovima vanrednog stanja privremeno suspendovati ali vi ste ga suspendovali privremeno, pa ste odredili broj 200. Ministre, nijesam našao u Službenom listu odluku Nacionalnog koordinacionog tijela, odnosno vašu, pa ćete mi odgovoriti da li ste vi potpisali odluku da se ne mogu održavati politički skupovi. Samo zbog toga treba da vam se skine imunitet i da budete krivično gonjeni. Da se ne mogu održavati vjerski skupovi tj. litije u šetnji nego mogu ispred, u mjestu.

Dakle, može da se okupi 10.000 ili 15.000 ljudi na jednom mjestu, a ne može da bude u šetnji, odnosno 200, kako vi kažete. To je igranje zdravim razumom. To je bahatost. To je nešto što diriguje personalno i lično Milo Đukanović koji je, kako je i danas ovdje rečeno s naše strane, stavio u funkciju Nacionalno koordinaciono tijelo, a vi kao funkcioner Socijaldemokrata ste u funkciji onoga što on nalaže da bi na osnovu istraživanja javnog mnjenja vidjeli da li možete da pređete cenzus kao partija, ako ne da vas uzme u koaliciju i to radite radi očuvanja vlasti, prije svega. Drugo, stavili ste u funkciju Upravu policije. Treće, stavili ste sada i javni servis.

Gospodine ministre, poštovani građani, u Opštini Budva je održana Skupština Opštine krajem mjeseca. Dogovoren je nastavak 29. juna. Juče je trebalo da se održi ta sjednica Skupštine po zakonima i po Poslovniku. DPS je uradio nezakonito skupljanje suprotno zakonu u Slovenskoj plaži i proglasilo v.d. predsjednika Skupštine i angažovalo policiju da bije narod i da se nasilno preuzme vlast. Zašto niste sačekali danas hoće li biti kvoruma ili neće, da dođete na tu sjednicu, da učestvujete. Ne. Ovo je, poštovani građani, golo nasilje koje se primjenjuje već nekoliko godina prema Demokratskom frontu i njegovim liderima, ugrožavaju se sloboda, vjeroispovijest i progone se pristalice Srpske pravoslavne crkve u Crnoj Gori, opozicionari. Jer, najnoviji progon se vrši prema koalicionim partnerima Demokratskog fronta u Budvi Demokratama i izmišljaju se slučajevi. Ovo što radi gospodin ministar predlažući ovaj zakon, on u stvari nama daje mogućnost da vrlo brzo kod relevantnih međunarodnih sudova dokažemo i krivične radnje, zlopotrebu položaja itd.

Poštovani građani, mi smo razumni ljudi. Mi smo spremni da ovdje vodimo raspravu o tome koliko je ugroženo i na koji način zdravlje stanovništva, da ovdje učestvujemo u donošenju normalnih odluka, a protiv smo toga da se korona, ovo stanje i ekonomski kaos u kojem se nalazi Crna Gora zlopotrebljava za potrebe Demokratske partije socijalista. Kako je normalno da Crna Gora koja je ustanovila kriterijum 25 zaraženih na 100.000 ne mogu da dođu oni koji imaju više od 25. Gospodine ministre, Crna Gora jutros ima 25 zaraženih na 100.000 pa mi ne možemo po tom kriterijumu da idemo iz grada u grad, iz prostorije u prostoriju. Dovedi ste do apsurdna. Ovo je lakrdija što se čini od pravnog sistema, ustavnog sistema, od države. Svako ko je dobronamjeran,

a mi u Demokratskom frontu jesmo, prema državi i njenom funkcionisanju (Prekid) Vi ste prvi, gospodine Nimanbegu, izdali nama naređenje da stavimo maske. Juče je na Odboru za bezbjednost (Prekid)

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 15:43:45)

Kolega Bulatoviću, odlično izgovarate moje prezime, ali u kontekstu koji nije tačan. Nijesam izdao nikakvo naređenje. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (30.06.20 15:43:55)

Ako niste izdali naređenje obavite raspravu da vidimo o čemu se radi, da ne strašimo ljude, da ne dovodimo tenzičnu atmosferu. Znači, svako vodi računa o svome zdravlju, a vi to zloupotrebljavate i maltretirate ljude i gazite ustavni poredak, a ovaj ministar sve to potpisuje. Da građani znaju da vi potpisujete svaku naredbu i odluku koja nema zakonsku snagu, koja suspenduje ljudska prava i slobode, što nije zasnovano na zakonu drugačije bi reagovali. (Prekid) Nacionalnog koordinacionog tijela u kojem je, između ostalog, jedan broj članova Predsjedništva Demokratske partije socijalista.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 15:44:31)

Poslaniče Bulatoviću, napokon ste poslušali moje apele da poštujete vrijeme. Poslanica Draginja Vuksanović Stanković, a neka se pripremi poslanica Anka Vukićević. Izvolite, poslanice Vuksanović Stanković.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (30.06.20 15:44:45)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvaženi građani Crne Gore, gospodine Hrapoviću,

Vi još jedini možete da dođete u Parlament Crne Gore pošto su vas u Vladi davno otpisali. Za njih ne postojite kao ministar. Nemojte da se smješate. Ko se poslednji smije najslabije se smije.

Što se tiče ovog zakona, pravno ne postoji. Ovo pravno ne može biti zakon. Objašnjavate u obrazloženju pravne institute, a nijednog pravnog instituta nema. Tražim odgovor gdje su vam ovdje pravni instituti. Nabrojaćete mi taksativno pravne institute u ovom Predlogu zakona, u ovom kojeg ste sada podnijeli. Znači, pravno je neodrživ.

Mi iz Socijaldemokratske partije smo po ko zna koji put rekli i ovom prilikom želimo da kažemo da pozdravljamo napore svih zdravstvenih radnika širom Crne Gore od domova zdravlja, bolnice do kliničkih centara koji ulažu sve svoje napore i znanje u borbi protiv COVID-a i bore se za zdravlje naših građana.

Međutim, ono što želimo da ukažemo da ste vi sve ovo vrijeme pokušali na jedan protivustavan način da raznim mjerama, naredbama, uredbama suspendujete ono što treba da bude predmet zakona i Ustava jedne države. Ali, kada u ministarstvima, čast izuzecima, rade nestručni i neznaveni ljudi onda imamo jednu opštu situaciju bezakonja, da se u Skupštini Crne Gore pred građanima i poslanicima nalazi Predlog zakona gdje se objašnjavaju pravni instituti, a nijednog pravnog instituta nema.

Ono što nas posebno brine jeste da u ovom Predlogu zakona o dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti upitamo ministra kako će da zaštiti građane Crne Gore od najopasnije zarazne bolesti, a to je endemska korupcija koja je ušla u institucije sistema ove države. Totalno bezakonje, država socijalne nepravde, od prizemnih penzija, plata, zdravstvenim, prosvjetnim radnicima, policiji do poslednjeg vašeg ponašanja, ministre, koje je krajnje

neprihvatljivo. To je odnos prema uglednom, časnom čovjeku i profesionalcu, direktoru Opšte bolnice u Kotoru dr Ivanu Iliću. Treba da vas je sram, ministre, zbog postupka koji ste napravili. To što ste uradili ovom čovjeku kojeg vole pacijenti, kojeg vole ne samo građani Kotora nego i šire, koji je ugledan u svojoj zajednici to se zove korupcija. Vi u vašoj partiji imate sportsku disciplinu, korupcija od vrha partija pa na niže. Bavite se korupcijom i to vam je omiljena sportska disciplina.

Ministre, vi više sigurno nećete biti ministar ubuduće, da znate, svi to znamo. Socijaldemokrate kao politička partija neće biti u budućoj Vladi Crne Gore. Jer, naprosto to što vi radite, to kako vi vršite pritiske, ucjenjujete građane, nezakonito zapošljavate, to više neće biti dio budućnosti ove države. U ovoj državi vladaće socijalna pravda, jednakost, solidarnost, pristojan život za sve poštene građane ove države. Takvo ponašanje na koje ste vi, ministre, navikli dok se bili direktor Fonda zdravstva, kada ste zaključivali štetne ugovore koje sam imala lično prilike da vidim i na taj način nanijeli štetu zdravstvu i Fondu ove države, što se manifestuje i kroz vaš budžet o kojem ođe neću govoriti, zbog čega ste i prozvani kao Lui Viton, ministre, evo to malo teže izgovaram jer to nije svojstveno meni i mojoj ličnosti, neće vam više proći. Budite sigurni u to. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (30.06.20 15:49:28)

Poslanice Vuksanović, na vaše izlaganje repliku je tražio i dobio poslanik Boris Mugoša.

BORIS MUGOŠA (30.06.20 15:49:39)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Biću sada vrlo iskren u smislu ljudskog odnosa. Znači, politika me sada ne interesuje. To sam nekad i koleginici Vuksanović.

Jedanput sam rekao na Odboru koleginici Vuksanović, bio sam nekad dio partije kojoj pripada koleginica Vuksanović, nikad sebi neću dozvoliti, govorim u ljudskom smislu jer politika mi ne oblikuje sistem mojih vrijednosti, one su oblikovane prije nego što sam ušao u politiku, nikad od mene nijedna ružna riječ neće biti upućena ni prema jednom članu, simpatizeru i aktivisti Socijaldemokratske partije. To je moja ljudska vertikala. Nikad sebi neću dozvoliti da me politika u tom smislu promijeni. To sam rekao na jednom odboru jer je bila slična priča.

Nije dobro, ako niste saglasni s nekim, ako imate nešto protiv partije kojoj pripadam, reći da je u partiji od vrha do dna korupcija. Nije dobro, nije ljudski. Zbog toga bih zamolio uvaženu koleginicu Vuksanović jer su naši ljudski odnosi neupitni i imam odličnu komunikaciju sa svima u ovom Parlamentu, zbog toga bih sve zamolio, proći će i ovo, proći će i ovaj mandat, proći će i bavljenje politikom, moramo da ostanemo ljudi. Rekao sam i na početku, ovo nije moje političko obraćanje, nijednom nisam čak pomenuo ni da afirmišem partiju kojoj pripadam jer me to u ovom trenutku ne interesuje, bitno mi je nešto drugo u politici. Što više budemo imali ovog drugog u politici, dakle ljudskog, ova zemlja će biti stabilnija i naprednija. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (30.06.20 15:52:37)

Hvala, poslaniče.

Poslanice Vuksanović Stanković, niste u negativnom kontekstu.

Proceduru vam moram dati, pojasnite mi.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (30.06.20 15:52:58)

Uvaženi kolega Genci, nije moje ovdje da radim vaš posao. Vi morate da slušate. Ako neko kaže da je nešto neljudski i ako neko kaže da treba da ostanemo ljudi, vi zaključite zakonima logike šta je taj neko mislio da kaže.

Gospodine Genci, neću ovdje polemisati s kolegom Mugošom nego ga pozivam pred čitavom javnošću Crne Gore da kaže sledeće - kunem se svojom čašću da ministar Hrapović nije korumpiran. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 15:53:35)

Poslanice Vuksanović, vidite da sam bio u pravu da nije bilo to. Repliku koju je tražio i opravdano dobio poslanik Mugoša iskoristio je na taj način i on je na vas vršio apel i zbog vaših ranijih zajedničkih djelovanja da se zadržite na tome.

Poslanica Vuksanović Stanković je pokušala da mi prigovori da ne vodim Skupštinu. Onda sam joj morao pojasniti zašto nije imala pravo repliku na repliku. Niste imali jer kolega Mugoša to nije uradio. Mislim da je cijela javnost i poslanici u ovoj sali su sigurni da sam ja to dobro zaključio i vodio.

Vi imate repliku. Izvolite, poslaniče, da čujem.

RAŠKO KONJEVIĆ (30.06.20 15:54:54)

Uvaženi potpredsjedniče, prvo vam se izvinjavam što sam dobacivao s mjesta. Dakle, to je prva stvar.

Drugo, ne želim da sada proceduru dovodim do toga nivoa da li ima komentara i replika posle uvodnih izlaganja. Nijesam protiv toga, dali ste pravo. Molim vas da dozvolite kolegama da, ako protumače, a koleginica Vuksanović je navela gdje se osjetila povrijeđeno u riječima koje je saopštio njen kolega, da dozvolite tu vrstu prava i da ne svodite, tu sam reagovao i izvinjavam se zbog reakcije s mjesta, ovu vrstu polemike političke na bila kakvu vrstu, eventualno, ličnih odnosa. Nije ovakva vrsta polemike nikakav lični odnos između bilo koga u ovom Parlamentu. Radi se o klasičnom političkom dijalogu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 15:55:56)

Hvala, poslaniče Konjeviću, na podršci mom vođenju Skupštine. Vi sigurno pokušavate da zadržite položaj vaše partije. Moja nije bila ocjena ko je u pravu ili ne, poslovnički sam procjenjivao. Mislim da nema nikakve dvojbe da sam bio u pravu.

Da čujemo sada i ovu treću repliku.

RANKO KRIVOKAPIĆ (30.06.20 15:56:26)

Poštovani potpredsjedniče, u nedostatku druge inventivnosti, kolege iz SD-a griješe naša prezimena, sada griješe i pol. Naravno, pošto to nije prvi slučaj nego je to kontinuitet ponašanja.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 15:56:44)

Poslaniče Krivokapiću, uvjeren sam da je to bio lapsus i apsolutno nije bilo s namjerom niti bilo šta drugo.

RANKO KRIVOKAPIĆ (30.06.20 15:57:02)

Potpredsjedniče, znate koliko su puta pogriješili naša prezimena, a sada su počeli i pol, vrlo sam precizan.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 15:57:08)

Poslanik Mugoša vam se izvinio zbog toga.

RANKO KRIVOKAPIĆ (30.06.20 15:57:12)

Poštujem to, ali imam potrebu da kažem još ponešto.

Pošto je bilo i o ličnosti i o moralu, drugo ime iz SDP bivše. Nabrojaću imena ljudi zbog kojih su mijenjani zakoni da bi bili išćerani s posla. Mirel Radić Ljubisavljević, Miloš Vukčević, Jadranka Vojinović, Ervin Spahić i tako mogu do 50. Niko od tih ljudi koji sada kažu o dobrim odnosima nije rekao nijednu ružnu riječ samo ih je mimo zakona izbacio s posla. Konačno sada Ivan Ilić. Treba li biti malo grublji nego što smo mi pa da ne možemo izvesti logičan zaključak iz ovih slijeda radnji. Progon, dozvolite, koji sada završava i s pripadnikom najmanjeg naroda u Crnoj Gori, 60 dana pred izbore. To je politika progona ljudi koji su nekad pripadali partiji koja nije progonila nego je branila od progona. Sada su oni najgori vid progona, oruđe progona koji moguće neki drugi hoće, a oni su oruđe progona. Zato nemojte da morališemo. Ovo su živi ljudi, bez posla, na ulici samo zato što su pripadali SDP-u, doktori nauka, pisci, istoričari. To je moralisanje, i to je lažno moralisanje.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 15:58:28)

Hvala, poslaniče Krivokapiću.

Cijeneci mjesto predsjedavajućeg ovdje neću ulaziti u procjenu vašeg razloga za repliku. Ima mogućnosti za političku priču u tim odnosima, ali zbilja neću detaljisati. Potpuno bih drugačije gledao i položaj tih zaposlenih ranije što je bilo.

Izvolite, poslaniče Mugoša, da čujem.

BORIS MUGOŠA (30.06.20 15:59:00)

Nijesam se obraćao kolegi Krivokapiću tako da ne znam kome je replicirao.

Potpredsjedniče, ako neko traži repliku onda treba meni da replicira. Ako je ovo priča vezana za moju grešku kada sam navodio prezime poslanika, stvarno smisla nema. Sada sam ja namjerno pogriješio pol poslanika Krivokapića? Stvarno nismo djeca. Nemojmo da se igramo ovakvim stvarima. Ja znam da su dva mjeseca do izbora, da je muka, da je kod nekih ljudi nervoza, kod mene uopšte nije. Druga stvar ja se nadam da kolega Krivokapić meni nije uputio da je lažno moralisanje, ja se samo nadam. Ja vrlo vodim računa što pričam, a mogao bih dosta toga da pričam. Bio sam akter mnogih događaja i u bivšoj partiji tako, ali neću nikad to da radim, opet se vraćam na moju tezu - ljudi pa politika, nikako politika pa ljudi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 16:00:16)

Hvala, poslaniče Mugoša.

Cijenim da možemo završiti ovdje polemiku.

Poslanica Anka Vukićević i nek se pripremi poslanik Boris Mugoša.

Izvolite, poslanice Vukićević.

ANKA VUKIĆEVIĆ (30.06.20 16:00:43)

Poštovane građanke i građani,

Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti država je u obavezi da obezbijedi materijalna i druga sredstva za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti. Da li je u ovih 30 godina Crna Gora učinila sve što je mogla da bi zaštitila zdravlje građana Crne Gore? Nijesam sigurna da je tako. Prevencija i edukacija stanovništva u situaciji pojave epidemija je izostala. Koliko smo imali priliku da na raznim televizijama, na Javnom servisu, prvenstveno ,vidimo emisije koje su posvećene ovoj temi, uopšte ih nije bilo. Možda da je takvih emisija bilo više možda bi i naši građani bili više informisani o svemu ovome što nam se danas dešava. Takođe, prva linija odbrane od virusnih infekcija je imunitet, a ako uzmemo u obzir da zadnjih 30 godina od *rata za mir*, preko tranzicija, privatizacija građani Crne Gore su u stalnom stresu šta li smo sve ove godine radili sa njihovim imunitetom. A ako tome dodamo, prema podacima Monstata, da je 40% djece Crne Gore u riziku od siromaštva onda ne možemo govoriti nikako o prevenciji.

Naravno, kad je krenula epidemija ja sam nekako povjerovala da će sistem po prvi put uraditi dobru stvar. I ono što je bilo dobro to su radili zdravstveni radnici, reagovali su i ispoštovali pravila struke, a građani su svojom odgovornošću u najvećem stepenu se pridržavali predloženih mjera, a onda se kreće sa sankcijama. Znete kako? Svaka sankcija bude kontraproduktivna pa to se desilo i Crnoj Gori, onda kod mladih ljudi pogotovo to izazove otpor i kad su podijeljene prve kazne od 1.000 eura ja sam u svom dvorištu gledala mlade ljude koji su ostajali do sitnih sati, ali negdje moram reći da sam u momentima vidjela da i policija priđe, pa kroz razgovor sa njima završi na takav način da oni pođu kući. Nijesu imali potrebu da ih kažnjavaju. E to je bio način da se taj problem riješi, kazne nijesu način kao što mislim da i ove kazne predložene zakonom neće dovesti do poštovanja mjera, pogotovo kazne od 2.000 do 20.000 eura za pravna lica i od 100 do 2.000 za fizička lica. Velika Britanija mislim da ima neke kazne od 30 funti, a ako višestruko ista osoba bude kažnjena to je nekih stotinu funti. Zašto je Crna Gora otišla ovako visoko u kažnjavanju, to je poznato samo onima koji su kreirali ovaj zakon.

Naravno, na kontroli poštovanja ovog zakona radiće različite inspekcije od Inspekcije rada, Tržišne, Sanitarne. Međutim, ovih dana te razne inspekcije su toliko aktivne da je to naprosto nevjerovatno, ali se isto tako pitam gdje su te inspekcije bile da suzbiju sivu ekonomiju, da ti radnici budu prijavljeni. Na te propuste su i te kako žmurali sve ove godine i mi usred evo predizborne kampanje, u sred epidemije realizujemo projekat stop sivoj ekonomiji gdje će mladi ljudi dobiti lažnu nadu da će ostati na tim radnim mjestima. Ono što je predloženo ovim zakonom, a meni je i te kako nejasno i sporno obezbijediti kako će se nositi zaštitna oprema. Naveli ste da će nositi maske, rukavice, vizire i ostalo. Da li je u obavezi da se jasno definiše zakonom da nam se na terenu ne bi dešavalo da žene u samoposlugama nose istovremeno i maske i vizire, pa dajte to nijesu nosili hirurzi u operacionim salama, a kamoli radnici u trgovini i radi po 10 sati, jer niko od njih ne radi 8 sati, nosi masku i vizir, pa to je mučenje. Dajte molim vas zakonom precizno definišite ko nosi maske, ko nosi vizire ili ostavite mogućnost da se nosi ili jedno ili drugo i još jedna stvar koju želim da napomenem. Vidjela sam tamo radnici na otvorenom koji rade na zasadima na njivama, pa zamislite danas na 40 stepeni berače voća na našim plantažama da nose maske. Pa može li bilo ko od nas to izdržati, evo ne možemo ovdje, a u obavezi smo, a kamoli oni na 40%.

Ovo što sam navela voljela bih da se koriguje i to očekujem od vas da precizno bude definisano, a za ljude na otvorenom dovoljna je fizička distanca pogotovo kad neko radi tako težak fizički posao i još jednom opomena javno zdravstvo je ono što se mora čuvati i što se mora unapređivati i globalno se pokazalo kao jedina osnova i pravi način zaštite i zdravlja građana. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (30.06.20 16:06:09)

Hvala vam, poslanice Vukićević.

Poslanice Mugoša, vaše vrijeme počinje i nek se pripremi kolega Slaven Radunović.

BORIS MUGOŠA (30.06.20 16:06:20)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovani ministre sa saradnicima,

Tema dnevnog reda je Predlog dopuna Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti gdje negdje su propisane prekršajne kazne za nenošenje maski u situaciji kad neko ne održava fizičku distancu ako se ne dezinfikuju objekti i tako dalje. Ja zaista mislim, i to sam negdje i na matičnom odboru za zdravstvo rekao, da nadam se da se nikad ni jedna od ovih normi neće primijeniti, jer upravo nam je prevencija a ne represija donijela sve ove rezultate. Upravo smo zahvaljujući tom odgovornom odnosu i preventivnom djelovanju bili u situaciji da preko mjesec dana nemamo nijedan slučaj, ali mislim da je dobro što se danas priča o ovome zakonu zbog aktuelne situacije koja je vrlo ozbiljna, i ona prevazilazi sve političke podjele. Trenutno ima mislim negdje oko 175 aktivnih slučajeva. Imali smo na žalost i dvije osobe koje su izgubile život, imamo nekoliko pacijenata u teškom stanju, i to treba sve da nas zabrine i dodatno opomene.

Kada smo pričali o rezultatima borbe protiv epidemije rekli smo, i zaista to mislim, da je društvo u cjelini dalo adekvatan odgovor, da su se institucije sistema pravovremeno i efikasno reagovala, da je zdravstveni sistem ozbiljno, stručno, efikasno odgovorio tom zadatku, ali uvijek sam isticao da su građani najvažniji bili dio cijele te priče i da zahvaljujući njihovom visokom nivou odgovornosti mi smo imali onakve rezultate. Ali isto tako sam i kad smo pričali o toj informaciji, i koristim sad priliku da se sve građane pozovem na dodatno strpljenje. Ajmo da pokažemo taj vid dodatnog strpljenja i pridržavanja preporuka i mjera. Samo zamislimo da se vratimo u onu situaciju od prije dva mjeseca kad nismo izlazili iz kuća. Ja ne bih volio to da nam se nikad više ne dogodi. Bilo je u početku svima - ajde, ok prijatno, više smo se gledali s porodicom, djecom i sve je to na kraju krajeva i u toj ružnoj situaciji imalo pozitivnih strana, ali posle se pokazalo da tako ne može da se funkcionise, ne može tako život da se odvija u Crnoj Gori. Zbog toga ja koristim ovu priliku da pozovom građane da poštujemo u mjeri mogućeg da poštujemo fizičku distancu, da poštujemo higijenu, odnosno što vi stalno govorite češće peremo ruke i mislim da nam to nije problem nikakav u životu i da nosimo maske tamo gdje treba da se nose, em štitimo sebe, ali štitimo i druge od potencijalne situacije da možda i nemamo simptome, a nosimo ovaj virus. Nije čini mi se ni ovaj zakon prilika da kritikujemo određene stvari biće vremena i za to kad sve ovo prođe, biće vremena da se uradi jedna dobra analiza, ali nije to sad trenutak gubimo vrijeme. Granice smo morali i treba da se otvore. Ne postoji nijedna zemlja na svijetu koja sebi može više da priušti zatvaranje granice jer život mora da teče. Možda ćemo i sa ovim koronavirusom živjeti dugi niz godina, odnosno dok se ne pronađe vakcina sigurno. Ne trebamo da prizivamo situaciju kad su bile one mjere ne treba nam to više ništa. Samo treba da smo odgovorniji. Ne daj Bože da se nekome iz naše porodice nešto desi sigurno bi drugačije pričali. Vjerujem da bi, ubijeđen sam, da bi drugačije pričali. E, tako moramo uvijek da posmatramo ove stvari, da štitimo svoje roditelje. Neka mala naša nepažnja može ne daj Bože da rezultira nečim za čim ćemo žaliti cijelog svog života. E, tako moramo o ovim stvarima da pristupamo. Još jedna stvar, uvijek sam protiv stigmatizacije, ne treba da osuđujemo onog ko je zaražen. Možda je neko bio manje ili više odgovoran, odnosno manje ili više neodgovoran, ali nam ni to ništa pomoći neće. Ni ta stigmatizacija nam ništa pomoći neće. Tako da opet na kraju kažem, nadam se da se ove dopune nikad neće primjenjivati u praksi. Sa krivične odgovornosti prelazi se na prekršajnu što je svakako mnogo bolje, ali mnogo važnija od svega da damo svi jednu jasnu poruku da budemo malo odgovorniji u cijeloj ovoj situaciji. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 16:11:40)

Hvala, poslaniče Mugoša.

Poslanik Slaven Radunović, nek se pripremi poslanik Radule Novović.

SLAVEN RADUNOVIĆ (30.06.20 16:11:46)

Poštovani građani, danas ministar Hrapović i njegov tim ovim izmjenama i dopunama pokušavaju onako retroaktivno da legalizuju neke od svojih odluka koje su nezakonito donosili bez

utemeljenja u zakonu. Tačnije, ako ćemo pošteno, čitavi taj NKT, čije je odluke kasnije potvrđivao i pretvarao u naredbe ministar Hrapović, je jedno tijelo koje apsolutno nije ni trebalo da se bavi poslom kojim se bavi iz prostog razloga što je zakon predvidio da, kada su epidemije u pitanju, da tijelom, koje se bavi stručnim dijelom rukovodi, stručno lice. Definitivno jeste Milutin Simović stručnjak za kupovinu glasova i možda za poljoprivredu, ali definitivno nije za epidemiju.

NKT je, kao što znate, pohvalio policiju što je tukla narod, kažu to je bilo dobro za epidemiju, ali je zato kritikovao ljekare koji nisu htjeli da prihvate politizaciju odluka toga NKT-a vezano za selektivnu primjenu uredbi koje su sami pripisivali. Znači, može u Ulcinju da se održava, ne znam, manifestacija, počinje ljeto, sa jedno 500 zvanica i ne znam koliko polumaturskih i maturskih večeri i raznih priredbi, ali ne može nikako litija. Ovaj korona virus, gospodo, je posebno alergičan na litije. To u drugim državama nijesmo primijetili, ali u Crnoj Gori je posebno alergičan na litije. Nacionalno koordinaciono tijelo je to, kako smo vidjeli, na vrijeme utvidilo i posebno se bavi sveštenicima u Crnoj Gori ljudima koji na Facebook-u nešto komentarišu vezano za litije, a protivno navodnim mjerama o kojima se priča. Između ostalog, danas je Crna Gora, i ja to pozdravljam, omogućila građanima Evropske unije da ulaze u Crnu Goru, nesmetano, bez ikakvih ograničenja, nezavisno od broja zaraženih u svojim državama i od epidemiološkog stanja bez testova, bez ičeg. Shvatio sam to kao želju ljudi koji odlučuju u ovoj državi da se pomogne privredi, da se možda ugledamo malo na neke države koje su daleko demokratskije od nas i više razvijene u tom pravcu, kao Velika Britanija ili Švedska koji sigurno drže do zdravlja svojih stanovnika, makar koliko mi ovdje, pa su se malo drugačije ponašale jer na kraju ćemo svi mi da prođemo sa prebolijevanjem ovoga virusa. To je postalo jasno. Ja sam amater, ali vidim da će to na kraju da se desi, jer teško se može ako ne dođe vakcina za kraće od godinu, a to je nemoguće. I samo će da ostanu užasne posljedice ekonomske krize koje će posebno da budu istaknute u onim zemljama sa tvrdim režimima. Znači, što je zemlja bliža diktaturi ona se lakše odlučuje na mjere suzbijanja slobode kretanja i uopšte generalno ljudskih prava. Najefikasniji je Kim Džong un, poslije njega su Bjelorusija i Crna Gora i sl. To je lako, teško je usaglasiti privredu, slobode epidemiološku situaciju i sl. Zašto biste vi o tome razmišljali kad ni u jednom pogledu ne razmišljate?

Da se vratimo sekund na ovu vašu posljednju odluku. Znači, svi mogu da dođu u Crnu Goru, nezavisno od epidemiološke situacije ako imaju pasoš Evropske unije, ali ne možete iz Srbije. Osim ako danas ne donesu neku novu odluku na račun ovoga, jer da vas podsjetim Evropska unija, tačnije Savjet je donio danas odluku da i građani Crne Gore i građani Srbije mogu u Evropsku uniju. Sada da vidimo kako će da se ponaša NKT, kako će da se ponaša ministar. Do juče iz Srbije se nije moglo ni sa testom negativnim. Znači, imate negativni test znate da niste bolesni, ali ne možete da uđete u Crnu Goru jer dolazite iz Srbije. Kao što ne možete da dobijete dvojno državljanstvo srpsko i crnogorsko, a možete svako drugo, kao što ne možete da glasate ako ste državljanin Crne Gore, a živite u Srbiji, ali ako ste državljanin Crne Gore, a živite u Luksenburgu, Turskoj, Avganistanu onda možete. Je li tako, ministre? E, da vidimo kako ćete se danas odnositi. Vaših kolega stotine ljekara ne vaših nego kolega iz Ministarstva zdravlja jer vi niste ljekar je potpisalo podršku Mitropoliji crnogorsko primorskoj i drugim eparhijama Srpske pravoslavne crkve u ovoj borbi koju imaju sa ovim režimom vezano za zaštitu imovine. I oni su ljekari i oni znaju kako sve ovo funkcionise, ali oni, gospodine Hrapoviću, nisu medicinski politbiro DPS-a kao tim u kojem ste vi, iako ste vi iz druge stranke, ali bavite se time. Pravi medicinski politbiro. Muka je više svakome slobodnom građaninu u Crnoj Gori kad počnu da se ređaju članovi predsjedništva DPS-a, potpredsjednici vlade iz DPS-a, članovi savjeta političkog. Svi ljudi koji se pojavljuju u tom vašem timu epidemiološkom i svakom drugom u NKT-u su funkcioneri DPS-a visoki. Da li se to znanje u Crnoj Gori dobija sa rangom u DPS-u? Zašto nema niko ko se pojavljuje da nije iz DPS-a? Vi ste u službi DPS-a i režima, kao i Javni servis što rekosmo maloprije i policija koja se ponaša bestidno u Crnoj Gori.

Kratko samo, izvinjavam se, predsjedavajući, a potpredsjedniče Skupštine, da ponovim, moram još jednom da kažem vezano za odnos policije u Crnoj Gori. Na žalost, pored toga što u policiji, kao i među ljekarima koji se danas bave ovim teškim poslom ima puno časnih i poštenih ljudi koji žele da rade svoj posao pošteno, toliko se u policiji iskristalizovalo, valjda je to zadnjih godina, srbomrzaca i ljudi kojima krv iz usta curi kad dobiju priliku da koriste pendrek. Da, dozvolite samo da završim, niko od njih, makar kad sam ja u pitanju i mnogi koje poznajem, ih više

sa braćom neće zvati dok ne skinu uniformu i bace štit kad dobiju naredbu da biju svoj narod.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 16:19:11)

Poslaniče Radunoviću, hvala vam.

Nastavljamo dalje, poslanik Radule Novović, nek se pripremi poslanica Vera Bulatović.

RADULE NOVOVIĆ (30.06.20 16:19:22)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvažena Skupštino, poštovane građanke i građani, uvaženi ministre Hrapoviću sa saradnicima,

Pa još jedna prilika da u skupštini razgovaramo na ovu važnu temu, aktuelnu prethodnih pet, šest mjeseci.

Ponovo se, da tako kažem, provlače iste teze na koje treba odgovoriti veoma jasno i eksplicitno. Prvo, kaže se i danas u Parlamentu da se Crna Gora nalazi u ekonomskom i zdravstvenom haosu. Svakome ko želi da to objektivno pogleda, pa evo počev od ove sale pa dalje, jasno je da to nije tako ni kada je u pitanju zdravstveni, ni kada je u pitanju ekonomski kaos. Uostalom, prije tačno sedam dana smo raspravljali u ovom domu o rebalansu budžeta i tada smo vidjeli da je jasno stavljeno do znanja da su narednom periodu neće, da tako kažem, umanjivati plate zaposlenima. Činjenica je, i to je nesporno, da evo već šest mjeseci se nosimo sa ovom pandemijom nijedan dan nisu kasnile plate niti prosvjetnim, niti zdravstvenim radnicima, niti penzije, niti socijalna davanja. Dakle, to je najbolji argument ove vlade.

Drugo, ovdje se ne gazi ni na koji način ustavni poredak nego se on čuva i više od toga, čuva se zdravlje građana.

Treće, stalno se govori o nekakvom medicinskom politbirou. Želim da kažem da sam ponosan što se u vrhu zdravstvene piramide, da tako kažem, u vrhu Nacionalnog koordinacionog tijela, kad su u pitanju ljekari, nalazi neki visoki funkcioneri naše partije. Drago mi je da su takvi ljudi i takvi eksperti prepoznali našu politiku, prepoznali Demokratsku partiju socijalista, kao onu politiku kroz koju najbolje mogu artikulirati svoje profesionalne ambicije.

Četvrto, treba pomenuti ovu informaciju koja je danas ovako sve nas obradovala da Crna Gora otvara granice za državljane Evropske unije bezuslovno i sa druge strane da građani Crne Gore takođe mogu putovati u zemlje članice Evropske unije. Ovo je, po mom mišljenju, zapravo najbolja potvrda ispravnosti dosadašnje politike Nacionalnog koordinacionog tijela, odnosno jednog kvalitetnog sadejstva državnih organa, Vlade i struke da se na kvalitetan način nosi sa ovom pandemijom.

Predložene je dopune zakona o kojima danas raspravljamo su teme koje su nam već dobro poznate i one se odnose na ono što nam je već, da tako kažem, na neki način postao dio svakodnevice. Mjere nijesu prijatene, ali trebamo svi da zapamtimo mnogo je neprijatnije kada ste zaraženi ili kada se zarazi član vaše porodice. U svijetu svaki dan umire na hiljade ljudi od COVID-19, imajmo to u vidu. Naše institucije su do sada odradile sjajan posao i zato trebamo da im vjerujemo. O opravdanosti donesenih mjera govori statističko poređenje recimo sa Luksemburgom, državom koja ima gotovo isti broj stanovnika, kao Crna Gora, nešto iznad 600.000. Kada se navršilo tačno mjesec dana od pojave korona virusa u Crnoj Gori imali smo ukupno 305 slučajeva. Sa druge strane, Luksenburg je nakon mjesec dana od prvog slučaja imao skoro 2.000 zaraženih. Na žalost, sada preko 4.000. Sve ovo potvrđuje da reakcija crnogorskih vlasti kad je u pitanju borba sa ovom pandemijom bila veoma kvalitetna.

Prema istraživanju javnog mnjenja koje je realizovano u saradnji sa UNICEF-om mjere Nacionalnog koordinacionog tijela, za cijelo vrijeme njihovog trajanja, podržavalo je čak 92% građana. Ubjedljivo najveća podrška zabilježena je za zabranu svih javnih i privatnih okupljanja. To je možda najbolji argument, odnosno kontraargument za sve one koji smatraju da ove mjere nijesu bile dobre. Dakle, poštuju struku i nadležne institucije prije nego bude kasno. Zato pozivam sve građane, a posebno one koji u porodici imaju starije osobe ili hronične bolesnike, da

ne nasijedaju na bilo kakve pozive koji njih lično ili članove njihove porodice mogu izložiti opasnosti da se zaraze ovim virusom.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 16:24:10)

Hvala, poslaniče Novoviću.

U namjeri da do 17:00h završimo ovu tačku dnevnog reda zamoliću vas samo da poštujemo, do tad ćemo danas raditi, da poštujemo vaše vrijeme izlaganja. Najavio sam dr Veru Bulatović i nek se pripremi poslanik Krivokapić.

VERA BULATOVIĆ (30.06.20 16:24:37)

Poštovani građani Crne Gore,

Predlog zakona o dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ima mišljenje i analizu od strane ovog ministarstva, a mišljenje kaže potreba bližeg uređenja ponašanja stanovništva. U analizi kaže da radi dosljedne primjene ovog zakona bilo je neophodno propisati odgovarajuće kaznene odredbe i novčane kazne. Dosjetili su se da, nakon prvog talasa ili ne znam kako se to zove, jer mislim da taj prvi talas još nije počeo ni prestao, dosjetili su se da sve one koji su bili kažnjavani, pritvoreni i ostalo mogu sad i zakonski da procesuiraju.

Gospodine ministre, ja bih vas pitala šta znači prvi i drugi talas? Šta znači, jesmo li mi uopšte imali free destinaciju ili free pauzu od ovog, je li ovo novi kovid sa nekim novim podtipom ili je to SARS-CoV-2? Nijesam nikad dobila odgovor na pitanje šta znači oporavljeni, a šta znači izliječeni? To su bili termini koji su se koristili u press konferencijama u onom prvom dijelu kad smo svi bili u nekom vanrednoj situaciji jer stanje bi podrazumijevalo mnogo šta drugo.

Popularno u našem narodu NKT se zove *nekate* i mnogo je karakteristična ta izreka *neka te*. Znači, ovo što danas sprovodimo u djelo ovaj zakon mogao bi se protumačiti kao *nekate*. Kazne su do 20.000 eura. Jedna od stvarčica koja je mene kao ljekara strašno zanima šta znači u ovom sadašnjem vremenu samoizolacija, a šta znači karantin. Ne znam ko odakle dolazi i ko ide u karantin, a ne znam kome je samoizolacija određena, nema kriterijuma za to.

Jutros je jedan vaš pomoćnik bio na jutarnjem programu i novinarka mu je postavila pitanje upravo o ljudima koji dolaze iz Srbije, odnosno o ovom što je danas Evropska unija dozvolila da građani i Srbije i Crne Gore mogu da ulaze i izlaze. Rečeno je da je taj promjer 2,47 za Crnu Goru, a 2,48 za Srbiju. Ja kao ljekar ne mogu da nađem neko logično razumijevanje zašto je samo Srbiji zabranjen ulaz u Crnu Goru. Da naučimo da živimo sa epidemijom, to je vaša klauzula. Voljela bih da nam objasnite koji su kriterijumi u Crnoj Gori za proglašavanje epidemije. Nemamo potvrde od Svjetske zdravstvene organizacije da imamo kriterijume za epidemiju. Onda se dogovorite kad kažete ko je bolestan i ko je umro. Prva u ovom sadašnjem vremenu informacija je bila da su dva bolesnika umrla u KBC-u. U jutarnjem programu doktorka iz Instituta za javno zdravlje je rekla da je jedan umro u Baru, a jedan je umro u Beranama. Malo zbunjujete mene kao ljekara, a šta radite ovom običnom svijetu o tome neću da pričam.

Što se tiče drugog, vaše predizborne kampanje nikad bolje vrijeme da učutkate narod, ali u tom svemu malo se i zbunite. Pa, recimo policajci ne nose zaštitne maske kad tuku narod, a od građana tražite da nosi zaštitnu masku kad uđe da kupi hleb. Represivne mjere ovih dana sa svih strana smo gledali i niko od njih, izuzev gas maske, ne nosi ove medicinske maske.

Što se tiče medicinske maske i tu imam veliku dilemu znajući koliki je promjer korona virusa i koliki je promjer ovih rupa na medicinskim maskama. Tu postoji još jedna dilema koja priča o medicinskim maskama koje su sterilne i maske za ličnu upotrebu. Vjerujte da ne razumijem šta znači maska za ličnu upotrebu ako se čuvamo od nekog virusa. Medicinski radnici znaju da je dosad bio sistem da se maske nosi onaj ko je bolestan da ne bi širio bolest. Zašto zdravi sad nose? Imam utisak kad vidim nekog sa maskom da je i on bolestan, i da ja treba da se čuvam od njega. Svjetska zdravstvena organizacija prije par dana je rekla, da maske ne bi trebale da se nose kod zdravih osoba zato što postoji mogućnost samoinfekcije. Ministre, Vi ste već dvije godine

pod žestokim pritiskom Sindikata doktora medicine, koji traže Vašu ostavku, mislim da biste trebali da zakažete jedno kontrolno saslušanje u ovoj sali, ne na odborima, gdje biste nam objasnili šta znači ovaj dio epidemije? Je li to vaša predizborna kampanja, pa ćete nas disciplinovati i novčano i s raznim kaznenim odredbama, koje ste već počeli, jer ste već privodili i zatvarali poslanike? Šta znači za obični narod, duhovno? Da Vam kažem, prošao vam je post i pričešće za Vaskrs, ali za Petrovdan vjerujte neće proći, svi ćemo otići na pričest za Petrovdan.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 16:30:48)

Izvolite, poslanice Savković.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (30.06.20 16:30:54)

Da li je prenos uživo na Vijestima, jer ako prenos ne bude do kraja zasijedanja do 17 časova, onda zahtijevam da se prenos prekine sad i da nastavimo sutra, jer zbog ove ozbiljnosti i ove teme, i te kako traba građani da budu obaviješteni, pogotovo zato što nacionalna televizija ne prenosi ovu sjednicu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 16:31:15)

Poslanice Savković, ja mislim da je predsjednik jutros obrazložio da mi nemamo više prenos od strane Radio Televizije Crne Gore. Televizija Vijesti je privatna medij, i ja zbilja ne znam njihovu programsku šemu i do kada će, tako da bih ja nastavio sa radom. Cijenim da bi još šest poslanika mogli da govore do 17časova. Ovdje imamo jedno, samo osam prijavljenih do kraja, pa bi moždamogli i završiti raspravu danas u potpunosti.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (30.06.20 16:31:47)

Ali da sačekamo da se završi prenos vijesti na Vijestima u pola pet, i da se prilagodimo tome i da nastavimo uživo prenos do 15h, a ko stigne, stigne, ko ne stigne, nastavljamo sutra.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 16:32:02)

Poslanice Savković, ja zbilja ne bih se orjentisao na prenos televizije Vijesti. Iz kojeg razloga? Mi ovo znamo od danas i radili smo na ovaj način. Mi kada smo sišli u salu nijesmo znali da će Tv Vijesti prenositi.

Poslanik Radunović je javno obavijestio da prenosi još jedan drugi meidiji, koga se ja ne sjećam imena, vjerovatno na A1, tamo je prenos. Ovaj snimak ide uživo prema svima, svako može preuzeti, mogu vaši politički subjekti i to emitovati.

Evo, čujem da poslanik Bulatović je nešto aktivan s mjesta, pa da nam pojasnite.

Izvolite, poslaniče Bulatović, nijesam Vas razumio.

Izvolite, poslaniče Zogović.

MILUN ZOGOVIĆ (30.06.20 16:32:52)

Predsjedavajući, vjerujući u Vaš demokratski kapacitet, ne dovodeći to u pitanje, mislim da ne treba da pavite grešku, da posle ovog bahatog ponašanja Radio Televizije Crne Gore, koja je po nečijem nalogu prekinula prenos Skupštine Crne Gore i kada su drugi mediji omogućili da građani budu upoznati sa našim radom u ovom Parlamentu, Vi sad radite sličnu stvar. U ime

Kluba Demokratskog fronta tražim pauzu i sjednicu Kolegijuma Skupštine, da se dogovorimo o daljem radu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (30.06.20 16:33:24)

Poslaniče Zogović, cijeneći da ste ispred Kluba ovlašćeni, pošto nije vaš predsjednik Kluba Đukanović ovdje, ja ću dati tu pauzu, s tim da ta pauza neće rezultirati sazivanjem Kolegijuma, a što je pravo našeg predsjednika Skupštine, tako da se vidimo sutra u 11 časova.

Dragi poslanici i ministre, zbog obaveze klubova nastavićemo sutra u 11h.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.07.20 11:54:11)

Poštovane kolege, nastavljamo pretres o Predlogu zakona o dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Kao što znate ovlašćeni predstavnici Vlade su ministar Kenan Hrapović, ministar zdravlja i Mira Knežević, generalni direktor Direktorata za javno zdravlje i programsku zdravstvenu zaštitu. Sada riječ ima poslanica Nada Nenezić, a neka se pripremi poslanik Nebojša Medojević. Izvolite.

NADA NENEZIĆ (01.07.20 11:54:38)

Poštovani predsjedavajući, poštovani članovi Vlade,

Danas po dnevnom redu imamo Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti. Mjesecima se na najrazličitije načine najčešće negativno govori o vanrednoj situaciji izazvanoj COVID-om 19, o Nacionalnom koordinacionom tijelu, o mjerama zaštite i o čemu sve ne. Nacionalno koordinaciono tijelo je kako kažu fantomsko tijelo, protivzakonito, a juče čujemo i da je nezakonito tijelo sklepano od aparачika. Ovo je prilika i da se prisjetimo člana 9 ovog zakona koji uređuje pravila na koji način i ko sve obrazuje i čini Komisiju za zaštitu stanovništva i Nacionalno koordinaciono tijelo. Tamo se eksplicitno kaže, dakle u članu 9, ko sve čini, koji profili, koje specijalnosti medicinske, kaže se i da su tamo predstavnici Vlade, odnosno predstavnik Ministarstva poljoprivrede.

Nacionalno koordinaciono tijelo čine ljekari, naši ljekari iz Crne Gore koji su svojom stručnošću i svojim znanjem pomjerali granice svoje struke i ne samo u Crnoj Gori, pa red je i da ih i ovog puta pomenemo. To su prof. dr Marina Ratković, prof. dr Lazović, zatim prof. dr Boban Mugoša, dr Begić, dr Kavarić, dr Vesna Miranović, sve ime do imena kako bi narod rekao, a narod bi rekao još i nešto - što je doktor rekao ni car nije porekao. Međutim, kod nas čim smo na samom početku i nakon prvog talasa borbe protiv korone postigli veliki uspjeh počeli su glavu pomaljati svi oni kojima smeta svako dobro u Crnoj Gori. Počela su poricanja i diskreditacije i ljudi iz struke. Istina, po ovoj narodnoj "što je doktor rekao car nije porekao" oni nijesu carevi, možda su Carevići, ali poriču sve ono što dolazi od ovih autoriteta. No da se vratim zakonu o izmjenama i dopunama ovog postojećeg zakona.

Treba reći i ponoviti možda i više puta da je Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti usvojen u ovom domu 2018.godine i da se u potpunosti postupalo po njemu. Međutim, postavlja se pitanje onda otkud potreba za ovim dopunama i izmjenama ako je taj zakon potpuno odgovorio situaciji. Moramo reći da je praksa pokazala da su neke norme ovog zakona, neki članovi preuski, da ih treba proširiti, da ih treba dopuniti i da ih treba prilagoditi pandemiji koja tada nije mogla biti predviđena, 2018.godine. Dakle, to su članovi 55, 67 i 74. U članu 55 govori se koje su to sve mjere kad je u pitanju ostvarivanje fizičke distance, na koji način se građanin, dakle ovdje je težište na građaninu, jer je građanin u prvom talasu COVID-a zaista pobijedio, dobio makar bitku, ako ne i cijeli rat protiv COVID-a, ali na koji način da se građanin za sebe zaštiti od zaraze. Član 67 govori upravo, taj član je proširen, u prethodnom zakonu je bilo da je kontrola ovih mjera samo u domenu sanitarne komisije. Međutim, sada imamo i druge vrste komisija koje prate, kako bi rekli, cjelokupan sistem naš u toku ove pandemije, a poslednji 74 član upravo govori o kaznama, mjerama za prekršaje, zbog neposluha kako bi rekli ili nepostupanja po mjerama

Nacionalnog koordinacionog tijela i ovih dana evo vidimo da narasta opet broj zaraženih i u susjedstvu i kod nas.

Dakle, opet se moramo pridržavati mjera, moramo biti disciplinovani, moramo poslušati ljude od struke, ljude od nauke, moramo se sami štiti i svoje porodice da bi na neki način izašli na kraj sa svim ovim, iako postoje određene grupe koje na neki način negiraju sve ovo, čak i postojanje COVID-a, ali i onda je priča o ljudskim pravima itd. Mislim da je pravo na život, pravo na očuvanje zdravlja temelj svih ljudskih prava i da zdravlje je na prvom mjestu, da se ne može ništa porediti sa tim i da moramo poslušati i da treba da slušamo sve mjere koje nam predlaže NKT, dakle to tijelo sačinjeno od vrsnih crnogorskih ljekara. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.07.20 12:00:30)

Hvala vam, poslanice Nenezić.
Sada riječ ima poslanik Milun Zogović. Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (01.07.20 12:00:42)

Poštovani građani,

Predlog zakona o dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti najbolja je potvrda da je tzv. NKT sve vrijeme djelovalo neustavno i nezakonito bez ikakvog pravnog uporišta. Predloženim izmjenama i dopunama Zakona želi se retroaktivno zamaskirati pravna hajdučija koju je od pojave epidemije COVID-19 sprovela Vlada Crne Gore preko svog političkog politbira popularno nazvanog Nacionalno koordinaciono tijelo. Ovo nezakonito Vladino tijelo misteriozno je nastalo i počelo sa radom čak 20 dana prije nego što je donesena odluka o njegovom formiranju. Ako se tome doda da je odluke ovog tijela potpisivao ministar zdravlja Kenan Hrapović, a ne predsjednik Nacionalnog koordinacionog tijela Milutin Simović, jasno je o kakvoj pravnoj hajdučiji je riječ. Ovo Vladino tijelo preuzelo je nakon pojave epidemije upravljanje kompletnim državnim aparatom uključujući i tužilaštvo i sudstvo, propisijuću podzakonskim aktima po kom članu zakona treba goniti i suditi ljudima za nepoštovanje njihovih podzakonskih akata koji su građanima predstavljani kao nekakve mjere Nacionalnog koordinacionog tijela. Po nalogu Nacionalnog koordinacionog tijela podnesene su hiljade krivičnih prijava protiv stanovnika Crne Gore kojima se na teret stavlja krivično djelo nepostupanja po zdravstvenim propisima za suzbijanje opasne zarazne bolesti. Član 287 Krivičnog zakonika Crne Gore. Odredbe člana 287 Krivičnog zakonika predstavljaju normu tzv. blanketne ili upućujuće dispozicije koja obično samo daje opšti okvir krivičnog djela upućujući na neki drugi propis koji je sadržan u Krivičnom zakoniku, jer ako nema kazne nema ni krivičnog djela što znači da ova norma se može dopunjavati jedino zakonom, a ne nikako podzakonskim aktima kako ste to vi, gospodine ministre, velikodušno činili, a u ime nekakvog Nacionalnog koordinacionog tijela. Jedino postoji izuzetak u uslovima vanrednog stanja kada podzakonski akti mogu imati snagu zakona, ali samo ako ih potvrdi Skupština Crne Gore. Zato vam je i kompletna relevantna i nezavisna stručna pravnička javnost sugerisala da se može bez proglašavanja vanrednog stanja simulirati funkcionisanje, kao da je vanredno stanje proglašeno. Međutim, Nacionalno koordinaciono tijelo se nije obaziralo nepogrešivo je demonstriralo prizemni mazohizam i želju za političkim i vjerskim revanšizmom, a to je za posledicu imalo donošenje brojnih mjera koje nijesu imale za cilj zaštitu zdravlja stanovništva nego čisti vjerski ili politički progon.

Desetina nepotrebni, konfuznih i kontradiktornih odluka do kraja su otkrili političku instruisanost ovog tijela koje je otišlo toliko daleko da je čak otvoreno podržavalo i policijski teror u Budvi preporučujući građanima Crne Gore kao najbolji lijek protiv kovida pendrek i policijsku čizmu kao najefikasnije lijekove koje diktatorski režim Mila Đukanovića može da preporuča građanima Crne Gore. Kada smo već kod policije i policijske čizme, želim da vas upoznam sa jednim događajem kojem sam prisustvovao nakon neustavnog lišavanja slobode kada su prije neko veče u Centru bezbjednosti u Podgorici u jednoj prostoriji od 30 kvadrata stavili nas 20 i još nekoliko pripadnika policije bez ikakvih mjera. Bili smo izloženi direktnoj potencijalnoj mogućnosti zaraze.

Pojavio se odnekud neki doktor koji je dolazio u Centar bezbjednosti da ukaže nekome medicinsku pomoć. Mi smo ga pozvali i ukazali mu na to stanje da pogleda kako se drži zatočeno 30 slobodnih i poštenih građana Crne Gore u toj maloj prostoriji, a doktor nam je odgovorio da on za to nije nadležan. E, to vam je ta vaša Crna Gora u kojoj strah čovjeku kalja obraz često.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.07.20 12:05:49)

Hvala vam, poslaniče Zogoviću.

MILUN ZOGOVIĆ (01.07.20 12:05:54)

Samo ako mogu da privedem kraju.

Upravo su mjere i javni nastupi članova NKT-a najviše doprinijeli smanjenju povjerenja građana u zdravstveni sistem, a koji je inače bio na jako zavidnom nivou. Upravo tu leži, gospodine ministre, vaša najveća odgovornost jer ste vi Nacionalno koordinaciono tijelo sprovodili ideološki, politički, vjerski progon i na taj način urušili povjerenje građana u zdravstveni sistem. Ne u ljekare, gospodine ministre, nego u zdravstveni sistem kojim vi upravljate.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.07.20 12:06:26)

Hvala vam.

Imate prijavljen komentar? Dobro, prvo onda komentar ministra.

Izvolite, ministre.

KENAN HRAPOVIĆ (01.07.20 12:06:41)

Zahvaljujem, poštovani predsjedniče.

Uvaženi poslanici,

Mada sam već nekoliko puta pojasnio, želim i danas zbog građana i zbog javnosti i vas nekih poslanika da pojasnim ključne nekoliko stvari. To su da je Ministarstvo zdravlja 2017. godine na osnovu Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti formiralo Koordinaciono tijelo za prevenciju, odstranjivanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti na nacionalnom nivou. Dakle, nacionalno tijelo 2017. godine. To nacionalno tijelo je radilo cijelo vrijeme svih ovih godina. Ono je formiralo pet ključnih nacionalnih komisija koje se bave, između ostalog, i borbom protiv zaraznih bolesti i utvrđivanjem smjernica i donošenjem protokola za borbu protiv zaraznih bolesti. To Nacionalno koordinaciono tijelo je sastavljeno od sedam članova u kome su epidemiolozi, infektolozi, mikrobiolozi, pedijatri, neonatolozi itd. Sedam ključnih grana medicine su u tom nacionalnom tijelu i kao što sam rekao ono je u kontinuitetu i radi i danas svih ovih godina.

Što se tiče drugog Nacionalnog koordinacionog tijela koje je na predlog Instituta za javno zdravlje koji je stigao 31. januara ove godine da se formira jedno multisektorsko Nacionalno koordinaciono tijelo sastavljeno od predstavnika raznih državnih institucija i organa u skladu sa novonastalom epidemiološkom situacijom u svijetu, regionu i u Crnoj Gori. Ministarstvo zdravlja je 3. februara ove godine formiralo Nacionalno koordinaciono tijelo, kao multisektorsko tijelo. To tijelo pomaže Ministarstvu zdravlja u donošenju ključnih odluka iz razloga što u njemu sjede stručni i profesionalni i odgovorni ljudi. Želim i ovu priliku da iskoristim da im se zahvalim na punom doprinosu koji su dali cijelo ovo vrijeme i koji daju i danas da zajednički damo najbolji odgovor u odnosu na ovo što se dešava u našoj zemlji. Dakle, ovo drugo Nacionalno koordinaciono tijelo je formirano na osnovu uredbe o organizaciji i načinu rada državne uprave. To je savjetodavno tijelo koje je formirano na određeno vrijeme i kažem formirano na osnovu uredbe. To su dva nacionalna tijela koja se bave trenutno ovom situacijom, epidemiološkom, i borbom protiv koronavirusa.

To je ono objašnjenje koje sam već nekoliko puta do sada saopštio, a evo koristim priliku

da i danas pojasnim građanima jer koliko vidim da se i danas u javnosti, u jednom dijelu javnosti, ne razumije, odnosno nije do kraja razjašnjena ova situacija.

Suština svega u konačnom jeste, završavam sa tim, da na predlog Instituta za javno zdravlje koji koristi i primjenjuje smjernice, protokole i standarde Svjetske zdravstvene organizacije u borbi protiv koronavirusa Institut za javno zdravlje predlaže Ministarstvu zdravlja donošenje naredbi i mjera uz pomoć i koordinaciju, kao što sam već rekao, Nacionalnog koordinacionog tijela.

Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.07.20 12:09:50)

Hvala vam.

Poslaniče Zogoviću, hoćete da uštedimo vrijeme pa da čujete i drugi komentar ili želite sada da odgovorite na komentar?

Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (01.07.20 12:10:02)

Gospodine ministre, elementarno bi trebalo da vi kao čovjek koji je na čelu Ministarstva zdravlja razlikujete koordinaciono tijelo koje je zakonska obaveza po Zakonu o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti i izmišljeno i zakonom neutemeljeno Nacionalno koordinaciono tijelo. Ta dva instrumenta apsolutno nemaju nikakve veze i to da razlučimo.

Jedno je Nacionalno koordinaciono tijelo politički politbiro vladajuće većine, a drugo je koordinaciono tijelo koje je ustanovljeno u skladu sa Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti. To da razlučimo da ne bismo manipulirali građanima Crne Gore, posebno ne sa stručnom pravničkom javnošću koja će lako prepoznati o čemu vi govorite i ovo što sam vam ja rekao. Gospodine ministre, to Nacionalno koordinaciono tijelo pored toga što je ustanovljeno na način na koji je ustanovljeno bez ikakvog ustavnog i zakonskog uporišta donosilo je naredbe čak i o ukidanju osnovnih ljudskih prava i sloboda, kao što su vjerska prava i slobode koje su najsenzitivnije pravo u svim demokratijama u svijetu. Vi ste imali kao repere da posmatrate kako su se druge neke zemlje odnosile po tom pitanju, a onda ste upućivali na ove blanketne norme pokazujući da neko ko organizuje skup, vjerski skup, krši normu 287 Krivičnog zakonika Crne Gore što nije tačno jer samim činom organizovanja nije počinjeno nikakvo krivično djelo. Krivična odgovornost je, gospodine ministre, subjektivna i vi možete da optužite neko lice da je prekršilo neku normu, a ne organizatora nekog vjerskog skupa kako ste to inače činili.

Objasnite mi, gospodine ministre, šta vam znači to da koordinator Demokratske partije socijalista za Gornju Goricu, izvjesni Mugoša, koji je na čelu Instituta za javno zdravlje podržava teror policije u Budvi. Je li to jedini lijek koji vi nudite građanima Crne Gore, a vi znate kako se u Crnu Goru, gospodine ministre, odgovara na batinu. Identično, identično se odgovara na batinu srazmjerno kako ste je upotrijebili. Zato nemojte da radite ove stvari, nemojte da pokušavate da držite Crnu Goru zatočenom kroz Nacionalno koordinaciono tijelo ne baveći se zaštitom zdravlja ljudi nego propisujući norme koje isključivo služe vjerskom i političkom progonu.

Da vam kažem nešto, objasnite nam sada da li je Crna Gora korona free destinacija ili nije i na osnovu kojih parametara ste vi proglasili Crnu Goru za korona free destinaciju. Kako to sad da građani Crne Gore mogu, samo još jedna rečenica, izvinjavam se.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.07.20 12:13:08)

Ne, ne možete, imate komentar sledeći pa ćete iskoristiti. Komentar, poslanica Nenezić. Izvolite.

NADA NENEZIĆ (01.07.20 12:13:18)

Ja bih, budući da smo kod Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, upravo pročitala ovaj sporni član 9 ovog zakona koji objašnjava kako se formira Nacionalno koordinaciono tijelo i kako se obrazuje Komsija za zaštitu stanovništva - Radi utvrđivanja stručnih stavova o čuvanju, unapređenju zdravlja, sprečavanju otkrivanju zaraznih bolesti liječenju i zdravstvenoj njezi, kao i razvoju organizaciji zdravstvene službe Ministarstvo zdravlja na predlog Instituta za javno zdravlje obrazuje komisiju za zaštitu stanovništva. Komisiju čine: ljekari medicine specijalisti itd. i epidemiolozi, infektolozi i mikrobiolozi i predstavnici Ministarstva zdravlja i organa državne uprave nadležne za poslove poljoprivrede. Komisijom predsjedava predstavnik Ministarstva zdravlja. Ministarstvo zdravlja na predlog Instituta obrazuje koordinaciono tijelo za prevenciju, odstranjivanje i iskorjenjivanje zaraznih bolesti. Koordinaciono tijelo čine ljekari koji su u ovom trenutku najvažniji.

Što se tiče povjerenja, ponoviću da je NKT imao ogromno povjerenje dok se nijesu pojavili tumači i neki kvazistručnjaci koji su počeli da preporučuju neke druge mjere za sprečavanje zaraze i liječenje, odnosno oporavak. Upravo nije tu greška NKT-a niti je to njihova, da kažemo, slabost, nego je u pitanju nešto sasvim drugo. Potpuno negiranje ovakve zaraze i ne znam smijem li reći - što Crnoj Gori gore to nekima bolje. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.07.20 12:15:28)

Hvala vam.

Odgovor na komentar, poslanik Zogović. Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (01.07.20 12:15:34)

Da se kolegenici Nenezić, je li tako, zahvalim na inspirativnom izlaganju. Mnogo ste mi pomogli, koleginice, čitajući taj član 9 zakona i potvrdili upravo sve ono što sam ja rekao u uvodnom izlaganju. Pošto dobro čitate nadam se da i razumijete to što ste pročitali, a tamo vam eksplicitno stoji da na čelu koordinacionog tijela mora biti predstavnik Ministarstva zdravlja, a Milutin Simović je, uvažena koleginice... Ne, nemojte, nemojte sad, nemojmo da obmanjujemo, govorimo o onome što ste vi pročitali. Nemojte, zahvaljujem vam se što ste ovako dobro reagovali i što ste potvrdili sve ono što sam ja rekao u uvodnom izlaganju, a to je da je na čelu ovog tijela morao biti predstavnik Ministarstva zdravlja. S obzirom da ste vi govorili o koordinacionom tijelu, a ja o nacionalnom koordinacionom tijelu, kao o nekom tijelu koje je usađeno na osnovu Odluke Vlade Crne Gore bez ikakvog zakonskog uporišta, građani su sve razumjeli. Hvala vam puno još jednom.

Pored toga, koleginice Nenezić, nemojte meni da spočitavate ljubav prema Crnoj Gori. Nemojte to meni, ja sam vam poslednja adresa za to, a možemo da sve argumente iznesemo na površinu. Jedino što nisam nikad radio od ove države, nikad ništa nisam ukrao, nikad ništa nisam uzeo što mi ne pripada i nikad nisam držao dok svira himna ruku na srcu, a drugu ruku u džepu građana Crne Gore.

Poštovani građani, volio bih da ministar iskoristi priliku, pošto je danas tu, da nam objasni kako to da je gotovo svuda, gospodine ministre, 80% asiptomatskih, a kod nas samo 20. Znači li to, gospodine ministre, da se ovdje testiraju samo kontakti zaraženih ljudi, a da nema širokog testiranja i da sem onih koji su imali kontakt sa nekim ko je zaražen kovidom nije bilo apsolutno nikakvog testiranja jer taj procenat u svim drugim državama iznosi 80%, a eto kod nas asiptomatskih 20%?

Gospodine ministre, vi kao ministar, odnosno ekonomista trenutno raspoređen u Ministarstvu zdravlja, kao ministar trebali biste da znate da se državom ne može upravljati podzakonskim aktima. Da ste bili dužni, ako ste hteli da radite ovo što ste radili, da uvedete vanredno stanje, a nikako da vašim naredbama ukidate osnovna ljudska prava i slobode, kao što su pravo na slobodu kretanja, kao što su vjerska prava i slobode, a vi ste sve to u ovom periodu.

Samo još jedno da vas pitam. Građani Crne Gore mogu neometano da putuju u Evropsku uniju, građani Srbije mogu neometano da putuju u Evropsku uniju, a vi i dalje držite spuštenu rampu između Srbije i Crne Gore. Kakva je to poruka, gospodine ministre? Kakva je to poruka za tradicionalne Crnogorce i Srbe u Crnoj Gori?

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 12:18:56)

Ministar Kenan Hrapović.

Imate pravo kad god želite da imate diskusiju. Znači, imate pravo na diskusiju, onda ima neko pravo vama da da komentar, onda opet vi. Ako je diskusija.

KENAN HRAPOVIĆ (01.07.20 12:19:01)

Zahvaljujem.

Drago mi je što smo priveli kraju razjašnjenje oko dvije stvari, oko formiranja nacionalnog koordinacionog tijela za prevenciju, ostranjivanje, iskorjenjivanje zaraznih bolesti na nacionalnom nivou i nacionalnog koordinacionog tijela. Ponavljam koordinaciono tijelo na nacionalnom nivou za iskorenjivanje zaraznih bolesti je formirano u skladu sa Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti. To tijelo ima sedam stručnih lica sastavljeno od sedam članova, a nacionalno koordinaciono tijelo po Zakonu o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti predlaže Institut za javno zdravlje i on je to učinio 31. januara, da se formira multisektorsko, multidisciplinarno tijelo zbog situacije u kojoj se našao cijeli svijet, a samim tim i Crna Gora zbog opasnosti zbog epidemije, odnosno pandemije. To tijelo ima više članova upravo iz razloga da bi svako iz svoje nadležnosti dao doprinos što oni na najbolji mogući način to čine cijelo ovo vrijeme. To tijelo je privremeno i formirano je takođe u skladu sa zakonima ove zemlje, a to je Uredba o načinu formiranja i organizaciji rada državne uprave. Znači, ministar zdravlja ima zakonsko pravo i on je to iskoristio da formira nacionalno koordinaciono tijelo. Tu je potpuno sve jasno i jedno i drugo tijelo su formirani u skladu sa zakonima ove zemlje.

Sledeće, naredbe Ministarstva zdravlja koje propisuje na predlog Instituta za javno zdravlje su naredbe za sprečavanje i prenošenje zaraznih bolesti, a za one koji ne postupaju po tim naredbama odgovoran je neko drugi. Odgovoran je drugi zakon i odgovorni su drugi državni organi, a ne Ministarstvo zdravlja i ne Zakon o sprečavanju zaraznih bolesti. To su potpuno jasne činjenice i sve do kraja potpuno, potpuno jasno i što je najvažnije u skladu sa zakonom.

Podsjetiću vas da su redovi ispred Instituta za javno zdravlje bili da se uzimaju uzorci, odnosno brisevi za testiranje na kovid i kada nije bilo zaraženih. Institut je to radio. Podsjetiću vas da Institut u prosjeku testira oko 300 građana Crne Gore što je jedan od vodećih prosjeka u regionu, ne zaboravite to, u odnosu na broj građana. Toliko samo o tome da li se testiraju ili ne testiraju naši građani. To je jedna pozitivna strana ovoga što radi Institut i ponavljam, sve Institut za javno zdravlje i zdravstvene vlasti u Crnoj Gori rade uz usku koordinaciju sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom koja nam definiše protokole, standarde i normative. Mi to primjenjujemo i zato smo tu, zato smo uspjeli da budemo najbolja zemlja u Evropi koja je dala odgovor na kovid u prvoj fazi, da smo poslednja zemlja u koju je ušao virus i da smo prva zemlja koja je proglasila corona free. Pitali ste kako - sve po standardima Svjetske zdravstvene organizacije, isključivo primjenjujemo sve što. Ako sumnjate u Svjetsku zdravstvenu organizaciju onda ja tu ne mogu nikome da pomognem, zaista. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 12:22:35)

Hvala vam.

Samo ću dati kratku pauzu da se dogovorimo oko nekih stvari.

-Pauza-

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 12:27:19)

Ja sam potpredsjednik i moja je obaveza da vodim računa o svima vama. Ne prelazim nego baš radim onako kako treba.

Izvolite, gospodine Zogoviću.

MILUN ZOGOVIĆ (01.07.20 12:27:27)

Ministre Hrapoviću, nekoliko puta sam vas i u diskusiji i u komentarima pitao je li Crna Gora corona free destinacija. Vi ste izbjegli da date odgovor upravo zbog toga što ste proglasili, u Službenom listu je objavljeno, prestanak epidemije, a vi ste nastavili da sprovodite mjere kao da epidemija i dalje traje i time ste ušli u zonu krivične odgovornosti. Proglasite ponovo epidemiju, pa onda formirajte koordinaciono tijelo u skladu sa zakonom, a ne neustavno i nezakonito Nacionalno koordinaciono tijelo na čijem čelu je ministar poljoprivrede. Uvažena koleginica je prije pročitala onaj član zakona koji propisuje da na čelu tog tijela mora biti predstavnik Ministarstva zdravlja. Rekao sam vam prije da koordinaciono tijelo o kojem vi govorite je u skladu sa zakonom, a nacionalno koordinaciono tijelo je potpuno drugi organ jer zakon ne prepoznaje nacionalno koordinaciono tijelo nego samo koordinaciono tijelo.

Gospodine ministre, izbjegli ste i da odgovorite na pitanje otvaranja i zatvaranja granica. Građani Crne Gore mogu da putuju u Evropsku uniju, građani Srbije mogu da putuju u Evropsku uniju, a rampa između Srbije i Crne Gore i dalje je spuštена s crnogorske strane. Vi govorite da se ovdje radi isključivo o podzakonskim aktima kojima se uređuje spašavanje građana Crne Gore od zaraznih bolesti, a evidentno je da su u pitanju mjere koje se preduzimaju u cilju vjerskog i političkog progona građana Crne Gore koji ne podržavaju aktuelni režim i vjernika i svještenstva Srpske pravoslavne crkve u Crnoj Gori.

Gospodine ministre Hrapoviću, juče je ovdje bilo nekakvih komentara i pominjanja raznih oblika korupcije, ne bih u to ulazio, ali samo želim da naglasim jednu stvar da ste vi i vaš kolega Damir Šehović prevazišli čak i DPS kada su u pitanju partijska zapošljavanja koja su uslovljena glasanjem vaše partije. Na tome ću stati, a biće prilike da i činjenično potkrijepim sve ovo što sam vam rekao imenima i prezimenima ljudi koje ste zapošljavali pod uslovima da glasaju vašu Socijademokratsku partiju. Ne bih to više otvarao, i na tome ću stati.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 12:30:22)

Hvala.

Imate pravo na odgovor, gospodine Hrapoviću. Ne želite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (01.07.20 12:30:43)

Poštovani potpredsjedniče sa saradnikom, uvaženi ministre sa saradnicima, koleginice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo,

Na samom početku želim da kažem da će poslanici Bošnjačke stranke podržati predložene izmjene i dopune Zakona jer smo prepoznali da idu u onom osnovnom pravcu zaštite zdravlja građana, zdravlja građana kao univerzalne vrijednosti i osnovnih ljudskih prava. To mora biti u svakoj pa i u našoj državi na prvom mjestu. Posebno ako znamo porast zaraženih u poslednje vrijeme i okolnosti u našoj državi, moramo sve nas pozvati na pozornost i odgovornost kada se tiče javnog ponašanja svih naših građana. Kada kažem odgovornost, odnosi se upravo na javno ponašanje i poštovanje preporuka i mjera NKT-a, Instituta za javno zdravlje i svih drugih nadležnih institucija koje su zadužene za zaštitu zdravlja građana u borbi protiv koronavirusa.

Prilika je da sve nas ovdje i pozovem da u vrijeme ovih specifičnih uslova pokažemo zrelost, jedinstvo, da afirmišemo poštovanje svih preporuka i mjera nadležnih institucija kako bismo što više sačuvali javni sektor, zdravlje građana i samim tim izašli kao i u prvom dijelu pobjednici u ovoj teškoj bitci s pandemijom koronavirusa. Mislim da je prava prilika da se podsjetimo da je naš zdravstveni sektor pokazao visoki stepen profesionalnosti, stručnosti i efikasnosti i da zajedno kroz zreo i odgovoran odnos naših građana omogućio da mi kao društvo u ovom prvom dijelu, u ovom prvom talasu kvalitetno odgovorimo na izazovi koji su dolazili u procesu širenja koronavirusa.

Na žalost, ne mogu da ne kažem da u našoj susjednoj državi Srbiji, gradovima svjevnog Sandžaka, u Novom Pazaru i Tutinu, trenutno COVID-19 bukvalno kosi i mlade i stare i imamo veliki broj ljudi koji su izgubili živote, čak imamo gdje je jedna porodica izgubila dva ili tri člana. Ali, vратиću se na naš zdravstveni sektor.

U to vrijeme, znači mart, april, maj imali smo priliku kada smo se uspješno odbranili od širenja koronavirusa da razvijene zemlje, a ostale, na primjer Kina, Italija, Španija, Sjedinjene Američke Države su se nosile s velikim problemima usled pandemije koronavirusa gdje smo svi bili zgroženi onolikim brojem limenih kovčega. Namjerno ovo potenciram da ukažem na ozbiljnost, a i pozivam na društvenu odgovornost naših građana. U pravcu toga u poslednje vrijeme imamo značajan porast zaraženih i naših građana i, na žalost, u zadnja tri, četiri dana imamo već i trećeg preminulog od koronavirusa. Pozivam još jednom sve nas da snažno odgovorimo na sve ove preporuke i da ih poštujemo da bi zaštitili, ponavljam, sebe, najdraže i građane Crne Gore.

To je jedan odnos poštovanja prema našim zdravstvenim radnicima, drage kolege koji svakodnevno naporno i hrabro, kroz nadljudsku borbu i dalje pomažu našim građanima. Koristim priliku da ih sve pozdravim i da im zahvalim na tome. Posebno bih ovom prilikom pozdravio i dao podršku medicinskim radnicima na sjeveru naše države, u Rožajama, Beranama, Bijelom Polju, gdje su izloženi velikom izazovu usled naglog porasta zaraženih. Posebno bih poželio zdravlje i brz oporavak onim zdravstvenim radnicima koji su se inficirali na svom radnom mjestu.

Želim sve nas ovdje da podsjetim da svakodnevno u prosjeku na zemaljskoj kugli više od 4.000 ljudi izgubi život zbog koronavirusa. Zar to nije dovoljan razlog da poslušamo preporuke struke. Tako ćemo pomoći, prije svega nama, a i našoj porodici.

Na kraju, dozvolite mi, uvaženi ministre, da vam postavim jedno ili dva pitanja s kojima se susreću moji sugrađani i koji su rekli da vam postavim ovo pitanje. Da li nam možete reći da li trenutno naš zdravstveni sistem može kvalitetno odgovoriti ovom rastu zaraženih koronavirusom? Ono što možda još više interesuje građane, ne daj Bože ako ovaj broj eskalira, da li, uvaženi ministre, naši zdravstveni sistemi mogu odgovoriti, odnosno da ne doživimo sličan scenario kao domovi zdravlja u Tutinu i Novom Pazaru, gdje su građani zaraženi koronavirusom čekali ne samo u hodnicima nego, na žalost, i na površinama ispred bolnice. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 12:36:44)

Hvala.

Dajem riječ ministru Hrapoviću. Izvolite, ministre.

KENAN HRAPOVIĆ (01.07.20 12:36:51)

Zahvaljujem na pitanju, uvaženi poslaniče Ibrahimoviću.

Crnogorski zdravstveni sistem je i u prvoj fazi borbe protiv epidemije, odnosno pandemije koronavirusa pokazao da je spreman da odgovori tom izazovu iz razloga spremnosti unutrašnjeg crnogorskog zdravstvenog sistema kada je kadar, tehnologija i oprema u pitanju, a naravno i ono što smo budno pratili s pažnjom, a to je šta se sve dešavalo u svijetu. Učili smo na greškama drugih i izbjegavali smo da se te greške dešavaju kod nas u sistemu. Kao treće, u stalnoj smo komunikaciji sa svim organizacijama UN-a, prije svega sa Svjetskom zdravstvenom organizacijom primjenjivali ono što su pravila struke i što struka nalaže. To je jedan sublimirani set aktivnosti na dobar odgovor u prvom ciklusu.

Takođe, želim ovdje ponovo da istaknem veliku zahvalnost građanima Crne Gore koji su iskazali u tim odgovornim trenucima, danima i mjesecima, koji su zajedno sa svima nama doprinijeli da izađemo kao pobjednici iz tog prvog ciklusa.

U odgovoru na vaše pitanje ću krenuti obrnutim redom. Gdje je naša lična odgovornost u svemu ovome. Svi znamo da imamo društvenu odgovornost, ali pozivam na ličnu i personalnu odgovornost i obavezu svakog od nas da striktno primjenjujemo mjere zdravstvenih vlasti u Crnoj Gori. Jedino na taj način možemo dati dobar odgovor na ovaj novi izazov. Podsjetiću da su pojedinci ili grupe ljudi neodgovornim svojim ponašanjem dozvolili da se prenese i izvrši lokalna transmisija kroz Crnu Goru infekcije koronavirusa. Dakle, ne smijemo to dozvoliti, moramo svi da pokažemo ličnu odgovornost prema samima sebi, prema sopstvenom zdravlju, prema zdravlju naših najbližih, porodica, prema prijateljima, komšijama, na poslu, prodavnici, na ulici. Jedino zajedno možemo dati dobar odgovor. Crnogorski zdravstveni sistem je spreman da se bori s ovom opakom bolešću kao što se borio u prvoj fazi. Imamo i ogromno iskustvo iz prve faze koje primjenjujemo već, ali jedino zajedno s građanima Crne Gore možemo pobijediti kao što smo to uradili u prvom ciklusu, uvjeren sam u to. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 12:39:20)

Hvala, ministre.
Ervine, izvolite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (01.07.20 12:39:24)

Uvaženi ministre, zahvaljujem na odgovoru.

Mislim da će cijeniti građani ovo što ste vi rekli. Naravno, zbog onog što je dosad uradio zdravstveni sektor, nema razloga da sumnjaju u ovo što ste rekli. Ovdje ću da iskoristim još jednom poziv svim građanima naše države, od onih najnižih u lancu do onih najvećih u lancu u našem društvu, da budemo odgovorni, da se ponašamo u skladu s preporukama struke i da izađemo iz ovoga jaki, sa što manje posledica, posebno sa što manje smrtnih ishoda. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 12:40:01)

Hvala.

Ministre, jedno pitanje od mene.

Mi smo na kolegijumu sugerisali da se mora poštovati distanca i da treba nositi maske. Kolege iz opozicije me pitaju da li je to nešto što je naš interni dogovor ili se to zasniva na osnovu određenih pravila i procedura?

KENAN HRAPOVIĆ (01.07.20 12:40:42)

Poštovani potpredsjedniče, imamo ovdje naredbu za preduzimanje privremenih mjera za sprečavanje unošenja u zemlju, suzbijanja i sprečavanje prenošenja novog koronavirusa. Čitava naredba je s 17 nekih tačaka. U članu 1 se propisuje obavezno nošenje maski u zatvorenim prostorijama.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 12:41:11)

Dodatno pitanje je od kojeg datuma je odluka?

KENAN HRAPOVIĆ (01.07.20 12:41:17)

Naredba je objavljena u Službenom listu Crne Gore br. 57/2020 od 18.06.2020. godine, kada je i stupila na snagu.

PREDRAG BULATOVIĆ (01.07.20 12:41:42)

Gospodine potpredsjedniče, krajnje ozbiljno i bez politizacije, zbog zaštite zdravlje i nas ovdje i svakog građanina Crne Gore, mi želimo da u Crnoj Gori bude vladavina prava da se vlada na osnovu zakona i u skladu s Ustavom.

Sada se vama obraćam i čitam Službeni list, Odluku, ministar Kenan Hrapović koji kaže - proglašava se prestanak epidemije zarazne bolesti COVID-19 na području Crne Gore, zbog dalje opasnosti od pandemije zarazne bolesti mjere koje propišu nadležni organi itd. Uglavnom je proglašeno da nema epidemije u Crnoj Gori. Članovi 53, 54 i 55 Zakona o zaraznim bolestima koji tretiraju vanredne mjere u kojima su i ove, kaže da vanredne mjere traju dok traje opasnost, odnosno epidemija. Da nije bilo ove sitnice gdje je proglašen kraj epidemije možda bi to i moglo. Naš je predlog krajnje ozbiljan, da konstatujemo da ovo, bar što se Demokratskog fronta tiče, ozbiljnu raspravu na kolegijumu i u Skupštini, ne u pauzi, da se ova pitanja razjasne sa stanovišta zakona, mjera koje su javne. Nećemo da dižemo atmosferu sada, želimo da radimo, ali da ne bi ispalo da mi politizujemo to, više puta sam to saopštio.

Gospodine potpredsjedniče, ministar zdravlja zna da u članu 8 zakona postoje kategorije oko prestanka epidemije, ali su njegovi saradnici rekli da je taj član besmislen. Da se ne bismo mi nadgornjavali oko toga, tražimo da se obavi ozbiljna rasprava na kolegijumu, ako treba čak i prošireni kolegijum, da ovo pitanje raspravimo i dogovorimo se da ne zburjujemo građane. Nemam namjeru, ne noseći masku i sjedeći pored uvaženog prof. Branka Radulovića da šaljem poruke koje mogu da znače ugrožavaju zdravlje jedni drugima. Ovo znači isto tako da mi ne želimo da se ovdje vlada suprotno Ustavu i zakonu, a ministar je prekršio Ustav i zakone toliko puta do sada, ali mi ćemo to procesuirati u skladu s pravnim poretom.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 12:44:25)

Hvala.

Tražio sam dodatnu informaciju.

Uvijek kada mi kažete da je nešto ustavno, neustavno moja je obaveza da dodatno obratim pažnju na to.

Prva stvar, govorili ste suprotno Poslovniku, ali sam u cilju stvaranja dobrog ambijenta ovdje želio da dođemo do nekih rješenja, i vi to znate.

Druga stvar, postojala je određena vaša inicijativa, znači ocjena ustavnosti o naredbi Ministarstva zdravlja, čitam ovdje, tražio sam od službe, odbijena je inicijativa DF-a. Spreman sam za neki kratki rok da o tome polemišem na nekom kolegijumu koji ste vi rekli. Mislim da bi bilo korektno da na ovome završimo. Niste govorili u skladu s Poslovnikom, dao sam vam dio odgovora koji je tu. Rekli ste da uopšte nije pitanje da politizujemo čitavu ovu priču, i poštujem to. Ako to nije tako, molim vas da mi obezbijedite da ovu sjednicu vodim u tom pravcu koji će doći do određenih rješenja. Dio pitanja koji ste postavili meni, prenosim ih na ministra zdravlja, i ja vas to pitam, treba da odgovorite meni. Izvolite, ministre.

KENAN HRAPOVIĆ (01.07.20 12:45:56)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Da do kraja razjasnimo da se u zdravstvenom sistemu radi sve u skladu sa zakonima ove države. To ću potkrijepiti sledećim. Član 55 Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti kaže

- radi sprečavanja unošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanja i sprečavanja prenošenja u druge zemlje, Ministarstvo zdravlja na predlog Instituta može da naredi mjere za zaštitu stanovništva od zaraznih bolesti i to devet stavki, samo ću pročitati završni stav od ovih devet nabrojanih tačaka. Mjere iz stava 1 ovog člana traju najduže dok postoji opasnost od unošenja zarazne bolesti u zemlju, odnosno od širenja zarazne bolesti zbog koje su mjere uvedene.

Dakle, postoji zakonska osnovanost da sve ove mjere i naredbe koje propisuje Ministarstvo zdravlja na predlog Instituta za javno zdravlje su utemeljene u zakonu i one se trebaju poštovati. Da iskoristim i ja ovu situaciju da apelujem i na vas ovdje u Parlamentu da držite distancu, da nosite maske. To je jedino što može kao čin lične odgovornosti da pokažemo da možemo da spriječimo ovu bolest i da zajedno pobijedimo kao što smo to uradili u prvoj fazi borbe protiv epidemije. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 12:50:34)

Nastavljamo s radom.

Plan je da damo iz opozicije riječ Branki Bošnjak i Rašku Konjeviću, a ispred pozicije Dragutinu Papoviću i Andriji Popoviću.

Dajem riječ Branki Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (01.07.20 12:50:56)

Samo proceduralno vama, a u vezi s članom 50 Poslovnika Skupštine.

Potpredsjedniče, ja sam prije više od mjesec dana sigurno uputila dopis Ministarstvu zdravlja i tražila kopiju rješenja o sastavu Nacionalnog koordinacionog tijela i sastavu Koordinacionog tijela. Meni ovaj ministar mjesec i po dana nije još dostavio to. Čak ta neka službenica koja je dostavila nekakav odgovor, poziva se na Zakon o slobodnom pristupu informacijama.

Upozoravam ministra da mi kao poslanici u skladu s članom 50 koji sam vam navela Skupštine Crne Gore imamo pravo da dobijemo informacije ne po Zakonu o slobodnom pristupu informacijama nego u skladu s našim Poslovnikom i zakonom koji uređuje pitanja rada državne uprave.

Tako da vas molim, potpredsjedniče Skupštine, da kažete ministru jer sam to i ranije govorila, a on se pravi kao da ne čuje, da mi dostavi ono što sam tražila prije više od mjesec dana. Posle urgencije Vlade, odnosno predsjednika Vlade, on i dalje to neće da dostavi, što znači da se nešto krije čim toliko vremena on nije u stanju. Hoćete li samo da ga upozorite, pa da posle toga uzmem riječ i diskutijem?

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 12:52:27)

Poslanica Branka Bošnjak iskoristila je pravo po članu 50 u skladu s Poslovnikom jer ima pravo na dostupnost svih službenih materijala, dokumenata i podataka koji se pripremaju ili prikupljaju u odborima ili Službi Skupštine, Vladi, ministarstvima i drugim organima državne ...uprave, a koje se odnose na pitanje od značaja za ostvarivanje poslaničke funkcije. Poslanik ima pravo da traži objašnjenje i obavještenje od predsjednika Skupštine, predsjednika radnog tijela, ministra i od drugog funkcionera koji se odnosi na poslove iz okvira prava i dužnosti funkcionera, odnosno poslove iz nadležnosti organa kojima rukovode. Na osnovu ovoga imate to pravo, vi ste to postavili. Ja sada tražim od generalnog sekretarijata da urgira i tražim od ministra da to u rokovima koji su precizno definisani dostavite, a ako imate bilo kakva ograničenja molim vas da jasno formalizujete vaš odgovor na ovaj zahtjev. Hvala vam.

Prelazimo na diskusiju Branke Bošnjak.

Ministre, rekla sam vam i ranije, vi treba da podnesete ostavku i davno ste zaslužili da odete sa toga mjesta, a tek kroz sve ovo što se sada dešava vezano za ovu pandemiju, odnosno epidemiju, vi ste dokazali da niste kompetentni da obavljate to mjesto, odnosno pokrivete tu poziciju koju pokrivete. Prvo da vam kažem, ukazala sam vam i na odboru, da nemate važeći zakon na sajtu vašeg ministarstva i treba da vas je sramota i makar ste poslije onog odbora trebali da to promijenite i onaj zakon 2015. godine da zamijenite važećim zakonom. Ni to niste uradili. Da krenemo na sve ono zbog čega vam ja govorim.

Postavila sam vam poslaničko pitanje i pitala vas za ovo što vi govorite. Meni je potpuno jasno da postoji razlika između Nacionalnog koordinacionog tijela nezakonitog, neustavnog i koordinacionog tijela koje je zakonska obaveza. Vi meni u odgovoru niste dali ko su članovi Koordinacionog tijela. To namjerno niste uradili niti ste mi dali Službeni list gdje ste to objavili. Da vas upozorim, ministre, po Zakonu o objavljivanju poropisa i drugih akata, član 5 - obavezno objavljivanje u Službenom listu, vi ste dužni u skladu sa članom 1 da podzakonske i druge akte koje donosi Ministarstvo objavite u Službenom listu. Vi to niste uradili ni za ovo, ni za koordinaciono tijelo, ni za Nacionalno koordinaciono tijelo, a ni za ovu radnu grupu, odnosno ovo što treba Komisiji o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti koju formira ovo koordinaciono tijelo. Znači i tu ste prekršili zakon, ministre, i namjerno krijete ta imena i namjerno krijete, nećete da objavljujete u Službenom listu ono što bi trebalo da bude dostupno svima nama.

Drugo, ministre, vi ste trebali da proglasite epidemiju od većeg epidemiološkog značaja jer vaš zakon važeći u članu 6 stav 1 tačka 10 pravi razliku između epidemije zarazne bolesti i epidemije od većeg epidemiološkog značaja. Vi kao ministarstvo imate obavezu po ovom zakonu, u članu 15 samo u tom slučaju da proglasite epidemiju od većeg epidemiološkog značaja, a to, uvaženi građani, označava pojavu teških kliničnih oblika zarazne bolesti ili smrti od zaraznih bolesti pri čemu postoji opasnost od nastanka težih ekonomskih i društvenih posledica prekograničnog prenošenja bolesti, kao i ponovna pojava slučajeva odstranjivanja ili iskorjenjivanja zarazne bolesti.

Znači, vi niste epidemiju trebali da proglašavate, već epidemiju od većeg epidemiološkog značaja i to vam je bila zakonska obaveza i u skladu sa onim što treba da poštujuete, a tiče se Svjetske zdravstvene organizacije. Ne znam da li vi uopšte znate ovaj zakon, ministre, mislim da ne znate i da se svo vrijeme vrtite u neakvim stvarima da nam pričate da toboš mi ne kapiramo. Mi smo odlično ukapirali ovaj zakon i odlično znamo šta ste mogli, a šta niste. Vi pokušavate da prikrijete sve vaše neustavne i nezakonske radnje koje svo ovo vrijeme radite. Vi ćete vjerovatno zbog ovoga i krivično da odgovarate jer ste se drznuli da sve neakvim uredbama vladate, a da ne propišete, odnosno da se ne uvede vanredno stanje.

Vi odlično znate da po ovom zakonu, važećem Zakonu o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, kad se definiše vanredna situacija poziva se u zadnjem stavu člana 53 - sprovođenje mjera u vanrednim situacijama, pa zadnji stav tog člana vam jasno kaže - sprovođenje mjera u vanrednoj situaciji obavlja se u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita i spašavanje i ovim zakonom. Ovaj zakon na koji se vi pozivate ne prepoznaje vanrednu situaciju, nego prepoznaje vanredno stanje koje treba da donese Skupština Crne Gore. Vi znate da sve to kršite. Sad ove izmjene koje ste vi nama predložili, vi hoćete u stvari da formalizujete, odnosno da ozakonite sve ono nezakonito što ste radili u prethodnom periodu, pa ste nam sad ovdje odredili određene mjere, pa kolike će kazne biti, a do sada se kažnjavalo i kažnjavalo.

Samo da vam kažem jednu stvar. Svjesna sam kolika je opasnost od ovog virusa, ali se pokazalo da Nacionalno koordinaciono tijelo koje ste vi protivustavno i protivzakonito formirali je samo ekspozitura vlasti, tačnije političko tijelo, a po čemu ćemo to isto da zaključimo. Pogledajte koliko je sad ovih koji su zaraženi i kakva je sad situacija, a isti ovaj broj kad smo imali negdje u martu ili u aprilu mjesecu, koje su mjere sad na snazi, a koje su tada. Vi ste izgubili svaki kredibilitet ...(prekid)... da vam kažem niko ne obraća pažnju jer onim što ste vi rekli, što ste pozvali se da zabranjujete političke i vjerske skupove da li epidemija ili pandemija prepoznaje karakter skupova. Pa vi ste trebali da proglasite da ne mogu skupovi da se održe ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 13:00:03)

Sljedeći diskutant je Dragutin Papović.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (01.07.20 13:00:19)

Hvala vam, gospodine predsjedavajući.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani ministre sa saradnicima,

Raspravljamo o Zakonu o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, tačnije o njegovim dopunama koje predviđaju dodatne mjere u cilju zaštite prije svega stanovništva od epidemije COVID-19. Ovo je nastavak jedne odgovorne politike koju je ministarstvo zajedno sa Vladom, odnosno ako to preciziramo u okviru Nacionalnog koordinacionog tijela u prethodnom periodu sprovelo kako bi se zaštitio život svih građana u Crnoj Gori.

Ovdje se slušaju rasprave o ustavnosti, o zakonitosti, o proceduralnim finesama koje, da tako kažem, mogu imati određeni značaj. Skloniji sam da povjerujem da je i uvjerio sam se u to da je Ministarstvo i sva nadležna državna tijela, organi radili u skladu sa zakonom, ali mi je iznad svega i prije svega značajno da li je to što ste vi kao ministar, Ministarstvo, Vlada, Nacionalno koordinaciono tijelo radili sačuvalo zdravlje i živote građana. Evo neka građani koji slušaju ove rasprave sami odgovore na ovo pitanje. Da li je ono što je rađeno u periodu od marta do juna ove godine bilo u skladu sa glavnim ciljem, a to je da zaštitimo zdravlje i život? Mislim da je tu Nacionalno koordinaciono tijelo u potpunosti odgovorilo zadatku. Na žalost u tom periodu devet ljudi je izgubilo živote, na žalost i pored svega što je učinjeno. Ako su te mjere spasile samo jedan ljudski život onda je sve to vrijedilo, nebitno da li se zove Nacionalno koordinaciono tijelo ili manje važno da li je objavljeno danas ili za nedelju dana u Službenom glasniku, važno je da se spasi ljudski životi i zdravlje. Na to je ova politika i ova vlada, odnosno ova koalicija odgovorila. Zašto je moralo u tom periodu da se reaguje tako žustro ili tako odlučno? Pa zato što je to bio period, da se podsjetimo, kad je čitav svijet tako reagovao. Kad čitav svijet nije znao sa kakvim izazovom se suočavamo, samo smo vidjeli da je izuzetno opasno i da ljudi zbog toga umiru.

Takođe da se podsjetimo da je u tom periodu falilo i zaštitne opreme i dezinfekcionih sredstava i medicinske opreme i znanja, odnosno nije postojalo iskustvo. S razlogom, jer prvi put se suočavamo sa takvim problemom, sa takvim izazovom. Valjda je ta lekcija naučena i zato je u ovome periodu, da tako kažemo, NKT donijelo liberalnije mjere. Prije svega, mi koji smo prošli kroz to svi treba da sebi kažemo da je to opasno zbog svog zdravlja i zbog zdravlja svojih porodica, da se ponašamo odgovorno. Nema potrebe sad da učimo lekciju koju smo, nadam se, svi dobro naučili. To treba svako da cijeni. Mislim da ogromna većina građana to cijeni, naročito cijeni to što je zaista bilo neselektivno, što nije bilo diskriminatorski i što je bilo istinito. Ono što se dešavalo na terenu NKT i Ministarstvo zdravlja su istinito prenosili javnosti, nije bilo sakrivanja ni broja oboljelih, ni broja preminulih, ni opasnosti sa kojima se suočavamo jer se to nije moglo ni sakriti. Onaj ko krije, vidimo ovih dana, šta se dešava u susjednoj državi.

Dakle, mislim da je tu poenta i mislim da to, prije svega, trebalo bi da cijene ne samo građani nego svi medicinski radnici, a ne cijene. Ne cijene trud svojih kolega, ne cijene postignuto. Zasmetalo im je to što smo na takav način odreagovali, što je NKT na takav način spriječilo mnogo teže posledice ove bolesti, ali nije im zasmetalo kad je ministar zdravlja Republike Srbije rekao faktički Institutu za javno zdravlje i Ministarstvu zdravlja - vi ne znate da radite svoj posao. Niko tada od njih nije stao u odbranu svojih kolega. Javili su se i ljekari iz Srbije koji su porijeklom iz Crne Gore da protestuju, ali nije im smetalo kad je ministar zdravlja Srbije rekao da gleda kako će u njegovom resoru da bude što manje Crnogoraca. To im ne smeta, a smeta im način na koji se borimo sa epidemijom u Crnoj Gori. Prema tome, mislim da ovdje treba zaista biti objektivan, treba biti realan, evo niko od nas nije isticao političku pripadnost kroz rad NKT-a. Uvijek je govoreno da je to, prije svega, za sve građane, da su svi zaslužni za to jer bez zajedništva u tome ne bi uspjeli, ali kad se već postave ovakva pitanja onda mislim da treba odgovoriti na adekvatan način i reći izborili smo se, borba se nastavlja, ali moramo svi preuzeti odgovornost prije svega za svoje zdravlje i za zdravlje svoje porodice. Ako tako razmišljamo u ovoj situaciji onda ćemo se zaista sa svim ovim lakše izboriti nego na neki drugi način. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 13:06:10)

Hvala, uvaženi poslanice.

Komentar je tražio Slaven Radunović i normalno daću. Dogovor, kako sam razumio, bio je da ipak pokušamo u okviru raspoloživog vremena da tačku koju smo juče počeli završimo. To je bio dogovor, ali normalno, dogovori se i krše.

Izvolite, poslanice Radunoviću.

SLAVEN RADUNOVIĆ (01.07.20 13:06:31)

Podsjetiću vas da je već bilo danas više puta komentara, ne vidim što biste sad vi nešto davali komentar, to je nešto što mi pripada. Ne dajete mi vi komentar, nego samo konstatujete da ja imam komentar i dajete samo signal da mi se uključi mikrofoni. To je sve što treba da uradite.

Gospodine Papoviću, nije tačno da nismo isticali političku pripadnost ovih ljudi iz NKT-a. Evo ja sam se ubio da objasnim da je to medicinski politbiro DPS-a. Dobro znate da je to tijelo potpuno nezakonito, da zakon poznaje koordinaciono kojim treba da upravlja stručno lice iz domena itd. Ovdje upravlja specijalista za kupovinu glasova, potpredsjednik Vlade Milutin Simović, koji nije nikakav epidemiolog ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 13:07:20)

Vodite računa.

SLAVEN RADUNOVIĆ (01.07.20 13:07:28)

Vodim računa odlično, političar sam i pričam o drugom političaru i o čovjeku koji vodi akcije zbog kojih je osuđeno ne znam koliko ljudi iz ... Dajte, nemojte da me prekidate, da mi uzimate vrijeme.

Vi ste danas prvi put, i to mi je drago, relativizovali legitimitet odluka koje su donošene. Lijepo ste rekli - pa dobro možda nije za sedam dana, nego za tri dana, nego za pet dana itd. Ne, imate tu koliko volite odluka koje su donešene protivno zakonu, ali mene to ovog momenta ne zanima. Slažem se sa vama, bitno je da ljudi budu zdravi i da zaštita bude na najvišem mogućem nivou i da bude neselektivna. Zato vas pitam, pošto ste ovdje branili njihove stavove da donose odluke isključivo na bazi struke i odluka struke, odluka juče koju ste donijeli, da svi građani bez ikakvih ograničenja iz Evropske unije mogu da ulaze u Crnu Goru, je li to politička odluka ili je to odluka struke? Je li to politička odluka ili je to odluka struke? Jesu li u svim tim državama zadovoljeni kriterijumi koji vas zanimaju kad neko treba da uđe ili je to politička odluka? Naravno, kao što je politička da ne mogu iz Srbije sve ovo vrijeme iako je u Srbiji neuporedivo bolja situacija nego u velikom broju država Evropske unije. Evropska unija je to uzela u obzir i dozvolila građanima Srbije da dolaze tamo, ali vi i dalje glumite i dalje ne dozvoljavate građanima Srbije. Inatite se, inatite se, znam i iz kojih razloga. Nisu to samo politički razlozi, to su kompleksi koje imaju vaše kolege iz NKT-a od toga što čitav život čekaju nekakvog profesora iz Beograda da dođe da ih počeka po glavi ovdje pred pacijentima i da kaže ovo je moj učenik, nije bio loš i tako i da dobije i na autoritetu. Čitavog života kad ne znaju što će sa pacijentom šalju ga u Beograd. Sad su dobili priliku da se inate sa strukom iz Beograda preko političkog tijela. Eto to je problem, gospodine Hrapoviću, i zbog toga trpe građani i Crne Gore i Srbije i privreda Crne Gore trpi. Nisam protiv političke odluke da dođu u Crnu Goru svi iz Evropske unije, jasno je da se to više ne može zaustaviti i da će korona da nađe svoj put svukuda, ali što radite prema građanima iz Srbije i građanima Crne Gore koji se vraćaju iz Srbije ovo je sramota i treba da vas je stid.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 13:10:09)

Završili ste. Trebali ste da govorite u skladu sa članom 97 gdje nakon izlaganja pojedinca poslanika i predstavnika predlagača prava da zatraži i dobije riječ ima ovlašćeni predstavnik kluba poslanika, što ste i vi dobili, radi pojašnjenja stavova, ispravki navoda i konstatacija iz izlaganja na koje ste se javili. Vi ste dosta komentarisali drugo izlaganje, evo to je sugestija za druge, a ne na gospodina ...

Dajem riječ gospodinu Papoviću.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (01.07.20 13:10:48)

Gospodine potpredsjedniče.

Govorio sam o NKT-u sa aspekta da nije bila bitna politička pripadnost za profesionalni rad u tom tijelu, a vi ste govorili, prije svega, o političkoj pripadnosti članova NKT-a i na taj način ste cijenili njihove odluke. To je potpuno zamjena teza o kojoj ste vi govorili. Druga stvar, nema niko komplekse u odnosu na Srbiju, ali prije svega vi imate neprincipijalan odnos prema onome što se dešava u Crnoj Gori i što se dešava u Srbiji. Evo jedan primjer, u ovoj prvoj fazi epidemije Crna Gora se izborila sa COVID-19, gledano prosjekom u odnosu na Evropu, sa najliberalnijim mjerama. Dakle, sa najblažim restrikcijama. Da podsjetim u Srbiji su bili četvorodnevni, petodnevni policijski časovi kad je sve obustavljeno. U Crnoj Gori toga nije bilo. U Srbiji danima su ljudi stariji od 65 godina bili zatvoreni u svojim stanovima kad su psi mogli da izađu u šetnju na dva sata. Vi ste kritikovali odluke NKT-a, govorili o ugroženoj slobodi građana, a s druge strane to vam je u potpunosti odgovaralo. Takođe, tamo su organizovane konferencije za medije bez prisustva medija. Evo ovih dana Reporteri bez granica rekoše jednu finu vijest o Crnoj Gori, da nije bilo ugrožavanja medijskih sloboda tokom prve faze borbe protiv epidemije. To su činjenice, to su podaci.

Prema tome, nema ovdje nikakvih negativnih emocija, ovdje govorimo o principijelnosti. Nijesam takođe relativizovao legitimitet nijedne odluke. Rekao sam da mislim da su NKT, Ministarstvo zdravlja, nadležne institucije i organi donosili odluke u skladu sa zakonom, ali sam u kontekstu čuvanja bilo čijeg života rekao da je zaista manje bitno da li je ova ili ona odluka objavljena u Službenom listu danas ili za pet dana. Mislim da svako objektivno, racionalno će reći - prije svega, spašavajte živote. Zato su nas ljudi ovdje birali, zato postoje državni organi, državne institucije, zato postoji zdravstveni sistem da se spašava zdravlje i živote. Niko nije zloupotrijebio proceduru za nešto drugo, nego ako je trebalo da se nešto uradi hitno - hitno. Šta je trebalo, da puste nekoga da premine ili da mu se bolest oteža zbog toga što treba odluku odložiti za dva ili tri dana da se objavi u Službenom listu?

Prema tome, jasna je ovdje poenta, jasna je rasprava. Neka građani procijene da li je ono što je NKT ili uopšte Vlada i ova vladajuća većina u prvoj fazi epidemije sve što su radili da li je bilo adekvatno, da li je bilo opravdano. Mi nemamo nikakav problem sa takvim sudom građana, slobodno, apsolutno, uvijek ćemo ga prihvatiti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 13:14:02)

Hvala, poslaniče Papoviću.
Sada dajem riječ Rašku Konjeviću.

RAŠKO KONJEVIĆ (01.07.20 13:14:09)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani građani,

Bojim se da svi jedno pitanje koje je izuzetno važno malo, ne malo nego malo više ga

politizujemo nego zaista što bi trebalo. Ne bih govorio o tome ko manje ko više doprinosi tim stvarima, ali diskutovao bih iz jednog ugla koji ima veze sa politikom, a imajući u vidu, ministre Hrapoviću, da ste vi izabrali ulogu da ne odlučujete, a da potpisujete, što je interesantna uloga koja nikad nije, na kraju se ispostavi, korisna. Zato što potpisujete pitaću vas sledeće - da li vi preuzimate odgovornost, imajući u vidu da su odlukom vladajuće koalicije kojoj i vi pripadate raspisani parlamentarni izbori, da li vi preuzimate odgovornost da djelovanjem političkih partija tokom predizborne kampanje, a ona je počela, neće doći do širenja zaraze? Neko za jednu takvu stvar mora da bude odgovoran. Molim vas da odgovorite na to pitanje. Da li prvo smatrate da je moguće imati političku kampanju u uslovima širenja zarazne bolesti s jedne strane i sa druge strane da li će djelovanje političkih subjekata koje podrazumijeva kampanja, a znamo šta kampanja podrazumijeva, uticati na širenje zaraze? Ukoliko politička kampanja dovede do širenja zaraze pitam vas ko će biti odgovoran. To pitanje moramo da raščistimo. Znae, ja to mogu da podržim bazično kad se govori o struci o potrebi da struka odlučuje itd. Imajući u vidu da vi potpisujete ili da ste sve do sada potpisivali naredbe, molim vas da mi odgovorite na ova dva pitanja. Da li je moguće imati kampanju u uslovima širenja zaraze? Da li će politička kampanja dovesti do većeg širenja zaraze? Ukoliko se kampanja nastavi, a zaraza se dalje bude širila, molim vas da kažete građanima Crne Gore ko će da bude odgovoran za jednu takvu stvar. Ne tražim ni odlaganje izbora ni bilo kakvu promjenu u tom segmentu, želim samo da lociramo na vrijeme odgovornost. Da li ste odgovorni vi koji potpisujete naredbe ili nam recite ko je ako vi niste odgovorni. Vi ste, što se tiče poslanika, politička ličnost koja je ministar zdravlja, koja potpisuje odluke, branite se, vaše odluke branite strukom, ne ulazim u to, molim vas iz te perspektive da građanima odgovorite i nama kao političkim subjektima koji imamo namjeru da učestvujemo na tim izborima ili ne učestvujemo. Moramo prethodno definisati situaciju. Da li političko djelovanje svih partija, bez obzira da li su vlast ili opozicija, može da širi zarazu, da nam se ne dešava situacija koju na žalost imamo u regionu da dok traje kampanja sve može i sve je u redu, kad se kampanja završi onda imamo ogroman problem. Upravo iz tih razloga raskrstimo danas sa tim. Može li jedno sa drugim da ide, ko je za to odgovoran i molim vas da javno kažete da li to tako može, preuzimate li vi lično odgovornost ukoliko se nastavi kampanja, a ona dovede do širenja zaraze. Da li vi lično kao ministar zdravlja preuzimate političku odgovornost? Saglasan sa vama i sa svima koji su ovdje govorili i iz opozicije i iz pozicije da zdravlje građana treba da bude na prvom mjestu. Ako je zdravlje građana na prvom mjestu, izvolite, iznesite politički ili stručni, sasvim je svejedno, stav na ova dva pitanja. Može li jedno sa drugim i da li će politička kampanja pojačati širenje zaraze?

Kada govorimo o onome što se najčešće u ovoj tematici navodi, da nam je važna struka, saglasan sam da nam je važan stručni ugled ljudi koji rade u različitim institucijama itd. Potpuno saglasan da nam je važno kod tih ljudi da budu profesionalno poštene, saglasan da nam je važno kod tih ljudi da budu posvećeni svome poslu. Onda vas pitam, ministre Hrapoviću, šta od ovih karakteristika stručnosti, ličnog ugleda, profesionalnog poštenja i posvećenosti poslu nema dr Ivan Ilić, hirurk i direktor Opšte bolnice u Kotoru? Šta od ovih osobina, ponavljam, stručnosti, ugleda, profesionalnog poštenja i posvećenosti poslu nema dr Ivan Ilić iz Kotora? Koga vi, zato što ste sticajem okolnosti na tom mjestu, a o zdravstvu u odnosu na dr Ilića nemate pojma, želite da smijenite samo zato što dr Ivan Ilić mimo ovih osobina ima još jednu - ima karakter, stav i na njegov karakter i na njegov stav ne može da utiče ministar zdravlja.

Još jedno pitanje na kraju. Ministre Hrapoviću, zamolio bih vas da pred crnogorskom javnošću odgovorite da li imovina koju vi imate korenspondira sa vašim primanjem. Molim vas da budete obazrivi kad budete odgovarali.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 13:20:51)

Ministar Hrapović.

KENAN HRAPOVIĆ (01.07.20 13:20:56)

Zahvaljujem na ovako inspirativnom izlaganju i teatralnom i jako upečatljivom, pod znacima pitanja. Da sam znao da ste tako inspirativni i nadahnuti predložio bih vas u neki od sastava nacionalnih timova za borbu protiv kovida. Ja vas pitam zašto baš političke skupove izdvajate iz seta svih aktivnosti u Crnoj Gori sa kojima građani žive, sa kojima mi živimo? Dakle, kada bih imao odgovor na to pitanje ja bih se kandidovao sam za Nobelovu nagradu, jer na to pitanje koje vi postavljate danas, hipotetičko, nema odgovor niko na svijetu. Znači, nema odgovor ni Svjetska zdravstvena organizacija ni svi svjetski trustovi i mozgovi iz oblasti medicine i posebno iz oblasti epidemiologije. Ovo sa čime se suočava danas cijeli svijet se dešava jednom u milenijumu, tako da odgovor na to pitanje bih zamolio da potražite na nekim drugim adresama.

Što se tiče mog stava to je da je Ministarstvo zdravlja na predlog Instituta za javno zdravlje donijelo odluku o zabrani političkih skupova, o zabrani manifestacija, javnih okupljanja, kao jednu od mjera za sprečavanje širenja koronavirusa među građanima Crne Gore. Takođe, Institut za javno zdravlje iz sata u sat prati epidemiološku situaciju u Crnoj Gori i Institut za javno zdravlje, odnosno stručnjaci iz Instituta za javno zdravlje koji su veoma odgovorni, profesionalni i koji su dali svoj odgovor u prvoj fazi epidemije da nam bolnice ne budu pune, zahvaljujući svom znanju će, takođe, procjenjivati situaciju i u skladu s tim predlagati mjere koje će donositi Ministarstvo zdravlja. Dakle, to je institucija koja je zadužena da prati epidemiološku situaciju i predlaže mjere Ministarstvu zdravlja koje će donositi i u skladu s tim ćemo se odnositi i u narednom periodu. Ponavljam da je do sada Ministarstvo zdravlja na predlog Instituta za javno zdravlje zabranilo javna okupljanja uključujući i političke skupove.

Što se tiče dr Ilića, dr Ilića poznajem dugo godina kao jednog dobrog hirurga. Dr Iliću je istekao mandat direktora 1. marta ove godine. Kao što znate, da se ponašam kao što ste ponašate vi i da razmišljam kao što razmišljate vi, imao sam priliku u prethodne tri i po godine da razriješim dr Ilića s mjesta dužnosti direktora bolnice, ali to nisam uradio. Takođe, od 1. marta ove godine do 1. jula kada je doneseno rješenje o izboru novog direktora, dakle puna tri mjeseca, donio sam rešenje o imenovanju dr Ilića za vršioca dužnosti. Imao sam skoro pune četiri godine da uradim to što vi pokušavate da imputirate da je dr Ilić smijenjen. Čudi me da ne pravite razliku ili treba da objasnite građanima Crne Gore razliku između smjene i između isteka mandata. Ponavljam, dr Iliću kao i drugim direktorima je istekao četvorogodišnji mandat, mogao sam u tom periodu da ga smijenim, ali to nisam radio zato što ne razmišljam kao vi.

Dakle, ovo je jedan mali pokušaj malog političkog marketinga, političkih manipulacija pred izbore. Na konkursu javno objavljenom, javili su se i neki drugi kandidati i izabran je kandidat, doktor koji je, takođe, dokazan u struci. Ako imate nešto da kažete protiv tog kandidata, da ne odgovara tom radnom mjestu, saopštite danas ovdje i javno, a ne iza kulisa.

Ono što je važno da saopštim, a što vi odlično znate da ja direktore ne imenujem ni po nacionalnoj, ni po vjerskoj ni po bilo kojoj drugoj pripadnosti, a to ste se uvjerali kada smo bili zajedno u partiji. To ste se najbolje uvjerali, poštovani politički drugovi 90-ih godina. Zašto to kažem. Podsjetiću da sam tada bio veliki kada sam ličnim autoritetom, integritetom, a možda i životom štitio vas koji ste tada bili, uslovno rečeno, politički ne mogu reći mali, ali svakako drugačiji i nesigurniji tada. Vi odlično znate kada smo obilazili Crnu Goru zajedno kako sam tada bio veliki braneći građansku Crnu Goru od takvih nasrtaja koje vi danas želite da imputirate, braneći multietničnu Crnu Goru i građansku Crnu Goru. Za razliku od vas, i dalje sam na tvrdom putu branjenja građanske Crne Gore, multietničke i multikonfesionalne, za razliku od vas koji ste ušli u koalicije s nekakvim vojvodama. Šta ste dobili od tih koalicija. Dobili ste flašu u glavu.

Šta je problem ovdje koji vi danas želite imputirati. Jeste što sam dokazao da crnogorski zdravstveni sistem uspješno funkcioniše, što je crnogorski zdravstveni sistem danas jedan među prvima u Evropi koji je na najbolji mogući način odgovorio u borbi protiv pandemije koronavirusa. To možda vama smeta. Zna li zašto je to urađeno. Zato što smo isključivo pratili smjernice Svjetske zdravstvene organizacije i koristili našu mudrost i pamet ljekarsku. To je rezultat rada resora na čijem sam čelu. Možda vama smeta zato što sam uspio, govorim izdejtvujem povećanje zarada u zdravstvenom sistemu za 15%. Možda vam smeta zato što su izgrađeni desetine stanova za zdravstvene radnike, što su izdvojeni milioni eura za edukaciju naših zdravstvenih radnika, što su izdvojeni milioni eura za specijalizacije i subspecijalizacije. Vidim da je to problem koji se pokušava pretvoriti u nešto drugo.

Dakle, nemojte meni pokušavati da imputirate nešto na bazi nacionalnog stava ili

nacionalnog osjećaja. Jer, vi odlično znate kakav je moj stav, kako sam vaspitavan i odgajan jer smo prolazili teške godine zajedno tada, ponavljam, čuvajući vas u teškim vremenima, vi odlično znate, neki u ovoj sali, kako je sve to bilo. Nemojte me izazivati da govorim neke druge stvari, zamolio bih vas jer bojim se da to ne bi bilo dobro.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (01.07.20 13:28:21)

Raško Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (01.07.20 13:28:24)

Zahvaljujem.

Ministre Hrapoviću, da imam mogućnosti, nakon ovakvog vašeg stručnog izlaganja u ovom prvom dijelu, vjerujte da bih vas ja predložio za Nobela. Predložio bih vas za Nobela pošto kažete da ovakve epidemije nije bilo u jednom milenijumu. Nemate pojma, ministre Hrapoviću. Ko je pročitao bilo kakav udžbenik i ima elementarno opšte obrazovanje, 1918. godine je preko 50 miliona ljudi stradalo od španske groznice ili španjolice, kako se zvala. To nije stvar medicinske struke nego opšteg elementarnog obrazovanja. U bivšoj Jugoslaviji je sedamdeset i neke godine, doktori su, takođe, bila je jedna ozbiljna epidemija, ozbiljan zdravstveni izazov u tom dijelu. Vi kažete da ovoga nije bilo u milenijumu. Ministre Hrapoviću, upravo zbog ovakvih stvari da imam kakvu vrstu mogućnosti, mislim da ste stvarno zaslužili Nobela, ali Nobela za glupost, ne Nobela za znanje.

Ministre Hrapoviću, nijesam ničiju nacionalnu pripadnost sada u diskusiji s vama spominjao. Rekao sam ovako - vi stalno govorite da je važno kada neko, kada kažem vi mislim na sistem zdravstva, i ja se s tim slažem, da treba da se vrednuje struka, da treba da se vrednuje ugled, da treba da se vrednuje profesionalno poštenje i posvećenost. Ako nađete, ministre zdravlja i svi kolege, da dr Ivanu Iliću neko može da prigovori suprotno nešto od ovoga, molim da kaže. To zna svaki Tivčanin i to zna svaki Kotoranin. To što je dr Ilić jedan od osnivača Hrvatskog građanskog društva, to je njegov građanski a ne nacionalni angažman. Prema tome, nijesam vama imputirao niti sam govorio o bilo čijem nacionalnom opredjeljenju. Govorio sam o njegovoj građanskoj aktivnosti kao jednog od osnivača vrlo važnog udruženja koje se zove Hrvatsko građansko društvo.

Ministre, vi ste ministar zdravlja. Ne treba da nas upućujete na nadležne institucije, Institut za javno zdravlje itd. Vi ste politička figura koja dođe u Parlament. Trebalo bi da vas ti ljudi poduče nekim stvarima koje mogu, eventualno, poslanici da vas pitaju. Ponovo vas pitam kao ministra zdravlja ko će da bude odgovoran ukoliko vođenje političke kampanje bude uticalo na širenje zaraze, saglasan s vama i saglasni smo svi ovdje da zdravlje ljudi treba da bude na prvom mjestu. Mi u Socijaldemokratskoj partiji smo spremni da poštujemo svaku odluku stručnih organa u ovoj državi. Zato i pitamo ko će biti odgovoran ukoliko se ispostavi da političko djelovanje u kampanji bilo koje političke partije dovede do širenja zaraze i ugrožavanja zdravlja ljudi. Neko mora biti odgovoran. Pitam vas jer ste vi ministar zdravlja. Ne mogu da pitam ministra poljoprivrede, logično je da pitam vas.

Na kraju, molim vas, ako ste zaboravili, ministre Hrapoviću, moguće da vam se to desilo, ponovo vam postavljam pitanje - da li vaša imovina korespondira s vašim primanjima. Još jedna stvar, nemojte da se suzdržavate, slobodno recite.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 13:33:13)

Poslaniče Konjeviću, ovo je, samo da potvrdim, bio vaš komentar na diskusiju ministra.

Takođe, imam informaciju da se ministar javio da diskutuje.

Sada bih zamolio kolegu Krivokapića da dozvoli, imamo proceduralnu reakciju Branke Bošnjak.

Da čujemo proceduralno, to ima prednost i nad replikom i odgovorom na komentar.

BRANKA BOŠNJAK (01.07.20 13:34:03)

Potpredsjedniče Skupštine, vaš prethodnik u toj stolici ili fotelji je ovdje nama prije pola sata, da uslovno kažem, popovao tome kako treba da se pridržavamo mjera, kako treba da se nose maske, da se drži distanca, čak je pravio pauze da bi se o tome raspravljalo. Vi koji ste, takođe, član kolegijuma i potpredsjednik Skupštine, samo vas upozoravam na to licemjerstvo koje nam se servira od strane potpredsjednika i ovih iz DPS-a. Evo je na fejsbuku izašlo kako se u Klubu sada DPS-a nešto slavi, srećno bilo što god da se slavi, ali se vidi da se niti drži distanca, niti se nose maske, iako je Nacionalno koordinaciono tijelo, odnosno ministar ovdje nama pričao o tome. Nije sporno, mi smatramo da su sve ove njihove odluke neustavne i nezakonite, ali neka nam ne popuju oni koji sami ne poštuju i ovdje izigravaju pred kamerama da su oni zaboga čistunci, a mi nešto imamo protiv.

Tako da, uvaženi građani, to je samo dokaz jednog licemjerstva DPS-a koje se konstantno i u kontinuitetu ovdje izražava.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 13:35:29)

Poslanice Bošnjak, hvala vam na proceduralnoj intervenciji.

Moram odgovoriti na proceduralnu intervenciju.

Poslanice Bošnjak, molim vas za pažnju. Sada sam se našao u teškoj situaciji da bih cijenio da li je vaša intervencija u skladu s procedurama ili ne. Možda po mojim saznanjima, meni je u ovom trenutku nebitno da li se Morača uliva u Zetu ili Zeta u Moraču, voda ide na dolje. Mi moramo svi poštovati preporuke, ovaj virus je aktivan, virus je tu. Vi ste iskoristili sada pravo da nešto komentarišete što nisam bio akter toga.

Izvolite, poslanice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (01.07.20 13:36:19)

Potpredsjedniče, znam da vam je nezgodna situacija bila pošto ste došli, molila sam potpredsjednika Gvozdrenovića da on ostane da bih mu odgovorila, ali on nije htio. Hoću da vam kažem samo jednu stvar. Mi nećemo da dozvolimo, jasno je nama kakav je ovaj virus i kako se lako širi i opasnosti, mi to ništa ne sporimo, ali sporimo način na koji se donose ove naredbe jer to se tako ne radi jer je to protivustavno i protivzakonito. Posebno sporimo to što neki izigravaju ovdje nama, kritikuju nas, a u stvari su licemjeri. Jer, čim nema kamera oni se ponašaju potpuno drugačije. To sam vam ilustrovala ovom fotografijom.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 13:37:01)

Ova tema je aktuelna u cijelom svijetu. Jutros sam gledao cijenjene kongresmene iz Sjedinjenih Američkih Država i na konferenciji na štampu, svi nose masku, govore pod maskama. Lično to ne radim dok ovdje vodim sjednicu, možda je to razlog da i građani malo manje imaju pozornosti prema opasnosti koju ima ovaj virus, ali vas molim da ovo ne iskorišćavamo za političke propagande.

Prvi mjesec korona krize u Crnoj Gori, cijenio sam, zbilja smo svi imali jedan odgovoran odnos. Kako nismo imali veliki broj zaraženih, sada svi govorimo s našeg stanovišta želimo omalovažiti ili preneglasiti ulogu ovog zdravstvenog sistema. Na sreću, nismo imali velikih problema u Crnoj Gori, nadam se da će tako i ostati. Dajmo svi primjer tome, poštovanje distance i držanje maski. Moramo i našim građanima uputiti taj apel da imaju stalno to na umu.

Izvolite, poslanice Damjanoviću.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (01.07.20 13:38:19)

Hvala, potpredsjedniče.

Nisam dosadio s proceduralnim reakcijama.

Dakle, pošto ste vi čekali rotaciju na mjestu predsjedavajućeg tokom ove sjednice, da i ja iskažem negdje ne utisak nego ono što sam ispratio jer sam bio ovdje u sali.

Dakle, gospodin Konjević je imao svoje izlaganje, nakon čega se gospodin ministar Hrapović javio i komentarisao to izlaganje i gospodin Konjević sada ima pravo na odgovor na komentar. Javljam se ne da potvrdim ono što je bilo očigledno tokom zasijedanja već da ukažem da polako gubimo konce vezano za ovu tačku dnevnog reda. Imao sam prilike, gospodine potpredsjedniče da napravim uvid u redosled izlaganja. Vidio sam jednu frapantnu stvar, da je neko bjelilom obrisao gospođu Željku Savković koja se uredno javila juče i koju sam prijavio za diskusiju u ime Posebnog kluba poslanika. Vidio sam da je ladno neko, ko ne znam, bjelilom obrisao i prosto jednog poslanika sklonio iz diskusije.

Tako da vas molim, gospodine potpredsjedniče, da ova tačka ode nekim svojim tokom, znam da ima i naknadno prijavljenih, ima i neka druga tačka posle ove, predviđeno je glasanje u pet i po sati, molim vas da probate da održite red i neki ritam koji smo dogovorili na kolegijumu. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 13:39:45)

Hvala, poslaniče Damjanoviću.

Cijeneci vaš napor, prema tome ću se ophoditi.

Ministre, cijeniću da je ovo bio vaš komentar u toku dalje rasprave, pa ćete imati prilike da se javite za diskusiju. Imamo dva spiska koja su identična, kolegunica Savković je na spisku, ne na ovom tako da neće biti problema za uzimanje učešća u raspravi. Vjerovatno je neka tehnička greška.

Poslaniče Popoviću, vi ste juče upućivali apele manjinskim strankama da promijene glasanje. Apelujem na vas da se koncentrišete i da znate gdje ste stali da bismo pomogli da rukovodimo sjednicom.

Želio bih da izađem iz ove prilike na taj način da ćemo sada dati priliku poslaniku Krivokapiću da čujemo šta se radi u vezi replike, pojasnite mi, molim vas, i onda ima pravo ministar.

RANKO KRIVOKAPIĆ (01.07.20 13:41:12)

Znate, možete nekog da učite sto godina, neće ništa naučiti, ali jedna stara latinska izreka kaže - niko ne mrzi kao izdajica izdanog. Naravno, iz toga izlaze druge negativne osobine. Sledeća latinska izreka kaže - ko krade taj mora i da laže. Sve su to Latini davno definisali. Kada spojite oboje onda vam je jasno dokle je nečiji domet.

Dr Ilić, neopravdano pričamo o njemu na ovaj način, zaslužio je čovjek zbog struke, jedan je od rijetkih opštih hirurga u Crnoj Gori koji operiše od srca do pete, što bi rekli, i glave, i koji drži tu bolnicu da još uvijek ima dovoljno hirurga, plaća cijenu samo zato što je čovjek slobodnog mišljenja i što dobro radi svoj posao. Znate, 60 dana pred izbore, usred korone koja ponovo dolazi, vi mijenjate iskusnog hirurga i ljekara zato što je to struka, samo zato što je to političko proganjanje. Ako to rade ljudi koji su već prognali sve svoje izdane prijatelje, nabrajao sam juče, samohrane majke su izbacivali s posla, mijenjali zakon da bi ih izbacili s posla, kada imate ljude koji su u povratu u zlodjelima tog tipa, kako da im vjerujete kada su oni sami pokazali što su. Toliki broj slučajeva, pokazali su što su. Mi branimo struku. Rekao sam više puta, 13 godina na ovoj stolici niko nije mogao reći da sam ga izbacio s posla zbog političkog opredjeljenja. Bile su radikalne podjele, referendum, Ustav, NATO. Suprotno je bilo. Sada zamislite koja je struktura

onih koji izgube na kongresu, izdaju partiju, formiraju, da se obračunavaju s ljudima zato što su dobri, ne zato što su loši. Mogao bih da uporedim stručnost onoga koji je predložen, Kotoranin sam, znam duboko ko što radi u Kotoru, što vozi, kako živi i što gradi, ali neću jer mi nije cilj nikoga da ocrnim nego da odbranim bolnicu Kotor, da ostane u dobrim rukama. Naravno, mi ćemo truliti i propadati mnogo više od drugih bolesti nego od same korone zato što se sistem ovako ruši. Čerati nekog 60 dana pred izbore samo zato što ima svoje političko mišljenje, ne sačekati bar da potvrde to na izborima pa da taj ... i progon, a već ste to uradili mnogo puta do sada, pokazuje se mizernost. To se na našem zajedničkom jeziku zove mizernost. Obračunavali smo se mi na razne načine politički ovdje s ljudima od kalibra, ali ovo prelazi u mizernost da dovodite čitav jedan grad koji do skoro nije imao nijedan slučaj korone, u koji je dolazilo po 500.000 ljudi godišnje preko kruzing brodova, a posebno što sam rekao juče ... (Upadica) Naciju nisam spominjao, ali završavam s nacijom u pozitivnom efektu, vi ste pripadnik manjinskog naroda.

Krajnje je glupavo, upotrijebiću tu riječ, politički glupavo, dođe predsjednik Hrvatske, Hrvatska mu otvori poglavlje iako ste dobili negativne ocjene Evropske komisije na njihov politički pritisak, to svi znaju i to sada svi objavljuju, a vi kao zahvalnost jedinog Hrvata na tako stručnoj i visokoj funkciji u Boki išćerate s posla. Biće on hirurđ, ali nije dobro za grad i bolnicu. Kotor nije takav grad. Završavam jednom rečenicom koja je opet pouka. Tokom čitavog drugog svjetskog rata nije bilo ubistava na nacionalnoj osnovi u Kotoru, bilo je na političkoj. Znači, taj grad je i u težim vremenima od ovoga uspio da sačuva toleranciju i razum, iako su političke podjele bile jake i tada i sada, a sada idemo na bijedne obračune s ljudima zato što drugačije politički misle. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 13:45:39)

Hvala, poslaniče Krivokapiću.

Ministre, možete li se javiti posle sledećeg govornika da bi nastavili dijalog?

Jasno mi je, ministre Hrapoviću, samo me saslušajte. Pokušavamo da male tehničke nesaglasnosti usaglasimo. Vama ću dati riječ čim završe sledećih dva ili tri poslanika. Predlažem da radimo na sledeći način. Znači, ide kolega Andrija Popović pošto će se sada prisjetiti gdje je stao, koleginica Željka Savković i koleginica Vuković, to je sledećih tri.

Kolega Popoviću, imate riječ.

ANDRIJA POPOVIĆ (01.07.20 13:47:03)

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade, evo da vas podsjetim da se radi o dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti. Daleko smo otišli od toga.

Crnogorski zdravstveni sistem se stvarno odlično nosio s koronavirusom, s COVID-19, čitavo vrijeme od polovine marta mjeseca. Situacija se komplikuje. Naravno, moramo obratiti pažnju mi što radimo, građani i građanke Crne Gore. Fale nam mjere opreza. Naravno, sada je zdravstveni sistem Crne Gore daleko jači nego što je bio prije nekoliko mjeseci. Mi sada već imamo i blizu 200 respiratora. Ono što je opasno, a bilo je veoma poželjno, to je da smo otvorili vrata za države Evropske unije, a i Evropska unija je otvorila vrata za građane i građanke Crne Gore. U svakom slučaju, vjerujem da će Nacionalno koordinaciono tijelo naći pravu mjeru i mjere opreza koje neće dozvoliti da se ova situacija trenutna, podsjećam juče je 47 oboljelih od koronavirusa, novozaraženih, otrgne kontroli.

Ono što bih pitao ministra Hrapovića, ako može da sasluša, znamo da je posebno teška situacija u Opštini Rožaje kod nas. Takođe, posebno teška situacija, još daleko teža u opštinama Novi Pazar i Tutin u bratskoj i prijateljskoj Srbiji. Dakle, to su sve opštine administrativnog onog područja Sandžaka, mislim da tu ima oko desetak opština što Srbije, što Crne Gore. Dakle, da li mi možemo na bilo koji način pomoći Novom Pazaru, Tutinu, najveće zarište vjerovatno trenutno u Evropi, medicinskom opremom, medicinskim kadrovima, naravno u dogovoru s zdravstvenim sistemom i državom Srbijom. Mislim da bi bilo dobro u ovom momentu da se to uradi.

Takođe, mnogo je bilo diskusije oko toga, osjećam potrebu kao Kotoranin. Dakle, čuli smo

da je došlo do promjene na čelu Opšte bolnice Kotor, istekao mandat dr Iliću prije nekoliko mjeseci. Dr Ilić je odličan čovjek, odličan stručnjak, odličan hirurg, nikakve dileme tu nema. Kao Kotoranin želim da kažem da mi moramo shvatiti da postoji i politička odgovornost. Za mene je političko čudo da je dr Ilić, pored svih svojih karakteristika, ostao na čelu Opšte bolnice u Kotoru do danas. Ono što treba reći, znamo da je to i politička funkcija. Dr Ilić je visoki funkcioner SDP-a, predsjednik Opštinskog odbora SDP-a u Kotoru. Da li bi ona druga strana da je na vlasti to dozvolila nama. Prosto ne vjerujem. Jer, mi znamo, politička funkcija onoga trenutka kada nijeste na vlasti odlazite, i to je tako u čitavom svijetu. Možemo mi sada pričati ne znam kakve populističke priče o tome i hvatati ljude na neke emocije. Žao mi je što nije ostao dr Ilić, ali njemu je istekao mandat. On je četiri, pet godina, što je političko čudo, poslije odlaska SDP-a, dakle samovoljnog odlaska, izlaska iz vlasti, ostao na čelu te bolnice. Naravno SDP u Kotoru je bio i vlast protekle tri godine do prije desetak mjeseci tako da je možda i to pospješilo taj njegov opstanak na vlasti, ali ne bismo trebali od toga da pravimo da to politizujemo pitanje naročito ne smijemo da miješamo tu vjere, nacije, seksualno opredjeljenje. Pa, mislim kakve to veze ima sa ovim što taj čovjek apsolutno posjeduje struku, ugled, profesionalno poštenje, ali izgubio je normalno političku podršku davno. Još jedanput ponavljam čudo političko je da je ostao poslije toliko godina na čelo Opšte bolnice u Kotoru. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 13:53:56)

Zahvaljujem, poslaniče Popović, imaćete još jednu priliku da ustanete i to sigurno pošto imate komentar kolege Konjevića.

RAŠKO KONJEVIĆ (01.07.20 13:54:08)

Zahvaljujem, uvaženi kolega Popoviću, zahvaljujem vam se za dvije stvari. Jedna je što nisam ni sumnjao da ćete da kažete o vašem sugrađaninu, jer ja ne poznajem nijednog Kotoranina koji bi drugačije rekao od ovoga što ste vi rekli, ali u tom segmentu vaša riječ kao Kotoranina mnogo više znači nego moja riječ kao nekoga ko samo poznajem ga kao ljekara i čovjeka. To je prva zahvalnost. Druga zahvalnost, zahvaljujem vam se na političkom poštenju i političkoj korektnosti. Vi ste rekli da je pozicija direktora bolnice politička funkcija, a samo prije nekih 15 ili 20 minuta ministar je rekao da nikad u svom mandatu nije za direktora medicinskih ustanova postavljao bilo koga po političkom kriterijumu pa samim tim ta funkcija ni u Crnoj Gori i nigdje u svijetu, barem kada je medicina u pitanju, ne bi trebalo da bude politička funkcija. Politička funkcija je ovo čime se mi bavimo ovdje, ali ste vi negdje sada sugerisali da miješamo struku i medicinu, a ubismo se ova dva, tri mjeseca da upravo napravimo distinkciju između politike i između struke. I ja i vi bismo, siguran sam, barem kada je medicina u pitanju uvijek prednost dali struci. Upravo iz tih razloga nije logično da u uslovima epidemije ili bez epidemije, širenja zaraze, nekoga kako ga vi karakterišete, i hvala još jednom na tome, smjenjujete. Niko od nas ne potencira nacionalnu pripadnost gospodina Ilića, mi potenciramo njegov društveni angažman. Njegov društveni angažman je bio da je on bio jedan od osnivača Hrvatskog građanskog društva koje je imalo vrlo važnu ulogu u nekim segmentima prije u Crnoj Gori. Dakle, zahvalnost i za ovaj dio lijepih riječi oko dr Ilića, sigurno će vam se i on zahvaliti, i zahvalnost na ovoj političkoj iskrenosti da vlast negdje smatra da je direktor bolnice političko mjesto i vi ste dali najbolji demant, najbolji demant i ministra u Vladi za sve što je on u tom segmentu govorio. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 13:57:11)

Poslaniče Popović, da čujemo vaš odgovor.

ANDRIJA POPOVIĆ (01.07.20 13:57:21)

Ograničiću se na ovo o čemu smo diskutovali. Dakle, dr Ivan Ilić nije smijenjen, njemu je istakao mandat prije nekoliko mjeseci. Ponavljam, divan čovjek, sjajan doktor, odličan hirurg može se čak reći i da mi je prijatelj, neće mi se naljutiti zbog ove diskusije. On je visokopozicionirani kadar Socijaldemokratske partije. On je predsjednik Opštinskog odbora SDP-a u Kotoru. To se nikako ne može odbaciti. Da se ne lažemo, možemo mi pričati ovdje što nas je god volja, direktori bolnica, direktori domova zdravlja, direktori škola su političke ličnosti. Ne govorim o medicinskom direktoru neke bolnice, govorim o izvršnom direktoru bolnice i ja to shvatam kao političku funkciju. Možemo mi pričati koliko nas je god volja ovdje, u neke oblande stavljati, da je to pitanje struke, ugleda i to, to nije tako u Crnoj Gori. To je malo če tako u bilo kojoj evropskoj državi. To su sve uglavnom političke funkcije. Tvoja opcija je na vlasti - ti si tu, tvoja opcija je otišla sa vlasti - odlaziš i ti. Ponavljam, ovo što je dr Ilić doživio kao direktor Bolnice u Kotoru, da je nekih gotovo četiri godine poslije odlaska sa vlasti njegove opcije opstao na tom mjestu za mene je političko čudo i nema više što tome da dodam. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (01.07.20 13:59:40)

Hvala, poslaniče Popović.

Nadam se da neće biti više komentara.

Koleginice Savković, izvolite, imate vaših pet minuta. Koleginice Vuković, vi se pripremite.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (01.07.20 13:59:54)

Imam sve vrijeme Posebnog kluba poslanika jer niko nije uzimao učešće u diskusiji.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:00:03)

Koleginice Savković, biću tolerantan, ali nismo određivali dužinu trajanja, tako da ni vrijeme ne procjenjujemo. Pokušajte u pet, šest minuta i to je to. Hvala.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (01.07.20 14:00:13)

Poštovani građani, gospodine Hrapoviću, ova maska je toliko obezvrijeđena i toliko obesmišljena da se ja poslije 30 godina rada u zdravstvu pitam zašto je ona uopšte korištena i za što je ona uopšte služila. Ako zadnjih 12 godina na svom radnom mjestu ovu masku koristim ovako, upravo ovako, i spremam sa njom citostatike i ne diram je rukama bez jedino kada treba da je promijenim, ovu bacam u smeće, a sledeću stavljam. Poslije 30 godina svoga rada na Klinici za onkologiju saznajem, a znala sam i do tad no sam šutala zarad bolesnih ljudi u Crnoj Gori, da sam morala sve vrijeme da nosim nitrilne rukavice, zaštitni mantil i ogrtač, zaštitne kaljače, respiratornu masku i zaštitne naočare koje nikada nisam stavila na svoje oči 30 godina u radu sa citostaticima. Ako smo svjedoci da zadnjih godina ova maska se drži ovako pa se onda stavlja na usta ovako, pa se onda kači za uvo jedno, pa se onda vadi iz džepova, pa se uzima iz auta, pa je svi koristimo kako ne treba da se koristi, pitam kakva je njoj uopšte svrha.

Vlada Crne Gore zdravlje građana stavila je u vrh svojih prioriteta jer ono nema alternativu niti cijenu što je potvrdio izuzetno dobar odgovor sistema u prvoj fazi COVID-19, rekli ste vi, gospodine ministre Hrapoviću, ambasadorke Velike Britanije u Crnoj Gori gospođi Alison Kemp. Poručujem i vama i gospođi Alison Kemp da je ova vlada ugrozila živote i zdravlje svih građana za ovih 30 godina svoje vladavine i dovela ih do toga da je po izjavama iz UNICEF-a svako treće dijete u krizi od siromaštva i da smo stekli imunitet da svi mi koji pripadamo ovoj grupi, a valiki nas

je broj, koronu posmatramo kao antistres terapiju protiv ovoga protiv čega se borimo svih ovih 30 godina.

Predlog zakona o dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti ima četiri člana. Prva tri člana postoje zbog četvrtog člana, a četvrti postoji zbog vas, dragi građani. Stavite masku pa vam neće padati na pamet da izrazite svoje nezadovoljstvo tamo gdje je morate držati, a isto na 40 stepeni neće vam padati na pamet jer ćete jedva čekati da se ponovo dočepate vazduha da se ne biste ugušili. Ako je kojim slučajem ne stavite, slijedi član 4 i pročitacu ga sada zbog svih vas koji ne pretpostavljate kako vam spremaju udar na vaše bijedne budžete koristeći upravo COVID-19 za to.

Član 4: "Za prekršaj stava 1 tačka 2,4,5,8 ovog člana kazniće se fizičko lice novčanom kaznom u iznosu od 100 do 2.000 eura. Uz kaznu za prekršaj iz stava 1 ovog člana pravnom licu i preduzetniku može se izreći zaštitna mjera zabrana obavljanja djelatnosti u trajanju šest mjeseci, a kazna je 2.000 do 20.000 eura." Pa vi vidite kako ćete i što ćete u ovo doba korone, u ovo novo doba korone, gospodine Hrapoviću. Upravo se dešava ono što sam rekla na zasijedanju Skupštine kada se raspravljalo o izvještaju o borbi protiv COVID-19 22. aprila 2020. godine. Kada prođe korona i rekoste Crna Gora free da će zdravstveni radnici imati 500% posla više nego u doba korone, a biće zaboravljeni od istih vas. I jesu jer sada su u situaciji kada ulažu nadljudske napore da se izbore sa ogromnim brojem pacijenata koji su čekali da dođu na red zato što nisu primani na liječenje, osim u hitnim slučajevima zbog korone tada. Izostale su vaše riječi hvale, podrška koju smo gledali tih dana, stimulacija koju su dobijali na plate zbog toga što se nalaze na prvoj liniji odbrane. Gdje su sada, ministre, ti ljudi? Isto tamo gdje su bili i dosad, na istoj toj liniji odbrane, prozvani od svojih kolega, od Kolegijuma Kliničkog centra, od Nacionalnog koordinacionog tima. Moliću vas da me ne prekidate, pogotovo zato što sam bila strpljiva ceć dva i po sata.

Pokušavajući da ih zbog podrške svojoj vjeri ponizite i obezvrijedite njihovo mukotržno učenje i njihov neplaćeni rad svih ovih godina od kad je ova vlast tu gdje je i umjesto da čvrsto stanete iza svakog vašeg zaposlenog bez obzira da li je doktor, sestra, radnica, vi nijednom nijeste osudili izjave onih koji su ih osudili bez razloga. Da je oslabila kolona možda bi oslabila i korona, ali je kolona ojačala podrškom i profesora, novinara, doktora, moreplovaca, studenata, pravnika i zato je korona ojačala ... liste profesora i svih ovih koje sam dosad nabrojala. Gradonačelnik Nikšića gospodin Grbović reče da se neće liječiti kod doktora koji su se potpisali. Ne prigustilo vam, gospodine Grboviću, ni vama ni bilo kome od vas, kad dođe stani - pani i život se brani nećete ni pitati ko je potpisnik od nikšićkih ljekara, nego ćete se moliti Svetom Vasiliju Ostroškom i Bogu kojem su oni potpis dali da vam pomogne ili ćete svi vi koji ste ih osudili hvatati veze, kao i dosad, da idete vani kod onih što ne mogu kod nas. Samo pazite da ne zakasnite, a ja vam to ne želim.

Doktore Mugoša, bili smo zajedno ovdje na sjednici kada sam ja kao zdravstveni radnik rekla da će zdravstveni radnici obavljati 500% više posla, i pitam se zašto u ovoj situaciji sada isto nisu mogli raditi kao i tada i primati se pacijenti i sve živo se obavljati kao sada, jer smo sada u gorjoj situaciji nego tada što smo bili. Kažem vam, gospodine Mugoša, da ste se pogubili, držite se medicine. Nije na vama da podržavate akciju policije, nasilje policije, te iste u Budvi, iz zdravstvenih razloga. Zaboravljate da su tu upravo oni koji su bili tučeni od pojedinih policajaca držali distancu jer su se samo branili, a da upravo ti policajci nijesu držali, jer da jesu ne bi ni prilazili pojedinim građanima, ni distancu, a nijesu čuvali ni čast ni dostojanstvo te uniforme. Nijesu bijeni pružali otpor, negu su slike obišle svijet kako se silom pokušava spriječiti borba za odbranu Ustava Crne Gore. Ne zaboravite, ministre ... a ne mi. Pretučen vam je i kolega Mitrović u Nikšiću, a niste se oglasili povodom toga. Zaboravili ste da je i na djecu bačen suzavac.

Šta sa djecom u vrtićima, upravo smo saznali da je jedna vaspitačica inficirana? Podrška svoj djeci u vrtićima, kao zdravstveni radnik i te kao kako apelujem na građane ako oni ne zašтите sebe neće ih niko zaštititi.

Dragi moji građani, da biste zaštitili vaš budžet uzmite tu masku, stavite je na svojim ustima u zatvorenim prostorijama iako je niko nigdje ne stavlja, ni na javnim medijima, niti je savlja u zatvorenim prostorima, u studijima, niti je predsjednik države Crne Gore stavljaio kada je primao u posjetu predsjednika Hrvatske gospodina Milanovića, niti je stavljaio kada je poslije dolaska iz Brisela bio u društvu folklornog ansambla u Tivtu. Znači, zabranjena su po mjerama politička javna

okupljanja, zabranjena su vjerska okupljanja na javnim površinama, osim na površinama koje pripadaju vjerskom objektu. Molim vas, da nisam bila zdravstveni radnik možda mi sve ovo ne bi bilo čudno, ali s obzirom da sam bila zdravstveni radnik nespojivo mi je sa mozgom da nešto branite, a istovremeno nešto dopuštate.

Velika podrška za građane Rožaja, jer nije spojivo sa mozgom zdravog čovjeka da se Rožaje zatvara i da se ljudima ne da izlazak iz toga grada. Ako su se otvorile granice za građane iz Evropske unije i da ulaze u Crnu Goru bez urađenih testova, pa vi nas direktno izlažete opet nekoj infekciji ...(prekid)... nadovežem se na proceduru ako mogu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:09:23)

Hvala, poslanice Savković. Nadovežite se.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (01.07.20 14:09:36)

Nadovezaću se. Znači, pozivam se na član Poslovnika 50 jer sam već 13. aprila poslala pitanje ministru rada i socijalnog staranja gospodinu Kemalu Purišiću, nisam dobila odgovor, 7.maja sam poslala urgenciju gospodinu Aleksandru Jovičeviću, nisam dobila odgovor. Sada se pitam poslije toliko vremena da li je u pitanju odgovor na pitanje koja sam postavila jer se radi isključivo o majkama korisnicama naknade, da li je tu interes da se ne sazna broj tih majki korisnica naknade koje su ostale bez primanja, koje će ostati bez primanja i koje su korisnice socijanih davanja. Nadam se da ću taj odgovor dobiti vrlo brzo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:10:17)

Siguran sam da će to biti prenešeno i ministru i Vladi. Imamo puno puta da je premijer ili predsjednik Vlade urgirao kod ministara da to urade i da ispoštuju član 50 Poslovnika našeg.

Sada dajem riječ kolegini Vuković i da vam pročitam sledeći redosljed. Znači, poslije kolegini Vuković bi bio poslanik Milić, pa poslanica Tanasijević, pa poslanik Radulović s tim da se više puta javio ministar pa nek procijeni kad će uzeti učešće u raspravi još jednom.

Poslanice Vuković, izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (01.07.20 14:11:02)

hvala, uvaženi potprešedniče Nimanbegu.

Pozdravljam uvažene građane i građanke.

Čuvala sam ovaj uzvik za vremena koja sam očekivala s ozbirom na to kakva je politička kultura u Crnoj Gori. Došlo je to vrijeme da kažem, kao što je to jedan slavni imperator govorio: "O tempora, o mores". Dakle, svi smo se obrazovali čitajući Branka Ćopića i uživajući u njegovim Magarećim godinama. To su one godine koje karakteriše prijelaz iz djetinjstva u pubertet, adolescenciju kad se deca uznemire, nepokorna, bune se, pišu prve pjesme.

Sve ono što smo juče videli i što svakog dana gledamo u Budvi govori u prilog tome da kad pročitamo da je na dnevnom redu Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, dodala bih ovde, ministre Hrapoviću, zakon o zaštiti od zaraznih vremena. Mi ođe živimo u zaraznim vremenima i ođe se proširila jedna epidemija koja govori o tome da je naša opozicija, ako nije u tom pubertetu o kome govori Branko Ćopić, u tom dobu potpune nezrelosti, a ono zaista u periodu jedne, ali apsolutne degradacije. Zašto ovo kažem? Očigledno da su možda neki u Budvi iz opozicije iz Demokratskog fronta i Demokrata nekad čitali mediteranski Brevijar velikoga Predraga Matvejevića i tamo sigurno našli dionicu o magarcu, kao primorsko-mediteranskom biću dok smo mi u Crnoj Gori držali da je iz one pjesme "Mago, mago brdska snago", magarac karakterističan za ove malo brdske krajeve. Međutim, kada se ljudi posluže onakvim

nepodopštinama pokazujući u stvari da mi treba da donosimo zakone protiv pogubne gluposti koja karakteriše njihovo političko djelovanje kada u suštini pokažu da su magareća vremena u stvari vremena koja nijesu više ono što smo mislili o magarcu kao jednom plemenitom biću i da ljudi koji pokušavaju srozati ugled drugih na način što srozavaju svoj i to tako kao da su padu bili skloni, a očigledno jesu padu bili skloni, onda mi se čini da je došlo vrijeme da pročitaju prelijepu pjesmu Magarac Vita Nikolića. Ima jedan tamo glagol - pomagarčiti, kada se u stvari čovjek pomagarči, kada dozvoli da mu se na licu i na duši i duhu crtaju zebre i da postane ono što nije, kao što danas ljudi koji navodno braneći nacionalnu politiku i štiteći interese građana i građanki Crne Gore u vidu litija i protesta u čuvanju sovjih fotelja u stvari se oblače u tuđe ruho, ruho velikosrpstva, kako bi tim malim, gotovo pubertetskim nezrelim pokušajem srozavanja i smanjivanja, umanjivanja, minorizovanja svoje države postigli neke grandiozne rezultate u politici, ali ne radi se to tako. Znaete, nekome je i nomen est omen, nekome je prezime Divanović, dakle orijaško prezime, a nekome ostaje samo da bude ona plemenita i lijepa životinjica, ali ipak samo to. Dakle, prestanite više, prestanite, to samo govorim poradi vašega zdravlja i vašeg političkog navodnog nekog uspjeha u budućnosti, jer je ovoj vladajućoj strukturi potrebna dobra opozicija, a ne opozicija koja juče, to sam čula, gubi ljude koji ih glasaju i podržavaju zbog toga što su zgroženi onim što gledaju u ovim danima u našoj mediterenskoj prijestonici, u našoj Butuji. Ponoviću još jednom, ipak gradu Kadma i Evrope, a ne bjedastoća kakve se pokušavaju učiniti regularnim u političkom životu Crne Gore.

Da se vratim na Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti. Naravno da je epidemija, kao što vidite demos je i u ovoj riječi nešto što je među narodom rasprostranjeno. Mi smo pokazali da i u vidu Ministarstva zdravlja i Nacionalnog koordinacionog tijela znamo što radimo i znamo da su nam najvažniji životi nas i naših građana, naših porodica. Ako se ode proziva predsjednik Opštine Nikšić Vesko Grbović koji je dao izjavu koju je dao, ja pozivam na slike koje smo juče videli u Novom Pazaru. Ljekari su u Srbiji okrenuli leđa premijerki, a pojedini ljekari u Crnoj Gori okrenuli su leđa svome narodu i njegovom zdravlju. Nijeste se vi time okrenuli Bogu, Bogu se okrećete onoga trenutka kada vodite računa o tome kako ćete sačuvati zdravlje svakoga čovjeka, jer je rečeno da je život blago. Iako vjerujemo u vječnost, iako znamo da vaskrsnuće ne biva bez smrti, ipak se borimo da sačuvamo svoje zdravlje i zdravlje ako hoćete svoje nacije. Pod ovim mislim na sve građana i građanke Crne Gore, a ova dva tijela i ova dva organa su pokušali da spasu svaku srpsku, svaku crnogorsku, svaku albansku, muslimansku, bošnjačku, hrvatsku i romsku glavu. To je bila misija i to će biti misija zbog toga što se ova zaraza kao što vidimo usložnjava. Nemojmo se igrati sa zdravljem nas i ljudi koji nas okružuju. Zbog toga mislim da, ministre Hrapoviću, treba ovaj zakon na nekim mjestima da revidirate. Znam da se on ne može baviti ovim problemima o ... (prekid) "Mens sana in corpore sano" - zdrav duh je u zdravom tijelu, ali isto tako samo zdravo djelovanje može učiniti naš duh zdravim. Ako se budemo ponašali nezdravo, ako budemo pokušavali da namagarčimo druge, a u stvari bivajući namagarčeni naći ćemo se u bijednom položaju onih koji se za kratko vrijeme kaju zbog svojih postupaka, ali ih i građani i građanke pamte po sramoti kojom su obilježili jedno vrijeme. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:17:54)

Hvala, poslanice Vuković.

Izvolite, kolega.

Javio se za komentar izlaganja kolega Danilović. Izvolite.

GORAN DANILOVIĆ (01.07.20 14:18:44)

Uvaženi građani, kolegice i kolege, gospodine Nimanbegu,

Nemam namjeru nešto da se posebno svađam ili sporim sa kolegicom, ali jedna ispravka navoda, zna ona o čemu se radi, nije Budva grad Kadma i Evrope nego Kadma i Harmonije. To je sve u redu, ipak morate biti precizni zbog Budvana, što se mene tiče ne. Neću nijednu riječ dodati o magarcu zbog toga što bi bilo suvišno, makar o tome imamo šta pročitati i vidjeti ovih dana, ali

hoću sa vama da polemishem kad je u pitanju vaš odnos prema ljekarima koji su navodno okrenuli leđa državi Crnoj Gori stavljajući svoj potpis itd.

Vi lično doprinosite tome da se ovdje stigmatizuju cijele populacije i prije nego što nešto kažete, uvažena koleginice, treba i vi i ja da se zamislimo, dobro zamislimo, koga osuđujete. Mislite li da je tih, čini mi se da će ih biti 1.000 ljekara, zaslužio od vas prekor, i mislite li da tih 1.000 ljekara ne zna o čemu se ovdje radi, i mislite li da su ti ljudi neznaveni do te mjere da im vi možete držati predavanje o tome kako bi oni morali da se ponašaju? Znete li koliko pojedinačno iza svakoga od tih ljudi stoji godina škole? Znete li gdje su se dokazivali? Znete li da su do juče bili ključna utjeha Crnoj Gori? Jeste li pogledali imena i prezimena i titule koje stoje iza onoga što su izjavili?

Uvažena koleginice, nemojte zamjeriti, ali vi ste u poslaničke klupe došli sa jedne televizije, vjerovatno ste na to ponosni, mislim da nijedan od ljekara koji je ovo potpisao taj ponos sa vama ne bi podijelio. Ima doduše vas koji su došli u te klupe iz televizija koje svi plaćamo, ali i iz televizija koje plaćaju pojedinci. Uvažavam vas kao koleginicu, ali sam dužan da branim svoje prijatelje ljekare, mnoge od njih nisam imao prilike da upoznam, ali mnogo od njih i znam i znam da ono što su uradili rade čiste savjesti. Morate primijetiti kako u Crnoj Gori se sve bagateliše pa i struka. Nijesu ti ljekari okrenuli leđa Crnoj Gori, nego država Crna Gora njima odavno i to morate znati. Ne samo njima nego i onim profesorima potpisanim i inženjerima i svima koji nisu pristali da budu dio kocke u Crnoj Gori. Ljudima koji su držali do sebe i do svog dostojanstva, 1.000 bilo kojih ljudi, kamoli 1.000 ljekara trebalo bi da obaveže i ministra i zdravstvenu politiku da je promijene iz temelja, a ne treba da im držite pridiku, budite u to sigurni, jer ti ljudi su tamo gdje su bili bolji predavači nego što smo i vi i ja zaslužili svoje diplome. Ogroman broj njih bi služili na čast i na ponos Crnoj Gori da u nju nikad nisu kročili. Neki od njih su najpoželjniji hirurzi operatori širom Evrope i neki od njih predstavljaju najdivniju sliku Crne Gore koju smo ikad ... Hvala vam lijepa.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:22:51)

Hvala, poslaniče Daniloviću.

Koleginice Vuković, da čujemo vaš odgovor na komentar.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (01.07.20 14:22:56)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu.

S obzirom na to da sam više puta u ovom parlamentu ponovila da se za poziv živi, a od profesije živi, svoj poziv nikada ne bih podredila nekom drugom jer pripada oblasti humanističkih nauka i književnosti kojom se bavim - dolazim s Univerziteta, ne samo iz televizija - nešto je izuzetno i prije svega humanizuje ljude. Da, ponosna sam zbog toga što sam, recimo, u posljednjoj televiziji u kojoj sam radila napravila 45 emisija pod nazivom "Hramovi Crne Gore". Ušla sam u sve istorijski važne hramove Crne Gore i bila jedna od rijetkih Crnogorki koja je ušla i u oltar Moračkog manastira. Vi znate da žene ne ulaze u oltar manastira. Bilo mi je dopušteno jer valjda razumijem freskopis i razumijem se u umjetnost ikona.

Ponosna sam na to što sam radila. Takođe sam vrlo svjesno izbjegla da kažem da su Kadmo i Harmonija supružnici, iako vrlo dobro znam taj mit, a potencirala sam to da je grad Kadma i Evrope jer je Evropa rođena sestra Kadmova. Mislim da je to veoma važna okolnost jer je Evropa sestra Kadmova. Onaj grad, na žalost, umjesto da bude grad Kadma i Harmonije postao je grad Kadma i disharmonije. Umjesto da Budvu shvatimo kao grad kolijevku Mediterana, pokušavate da je pretvorite u magarac lend. Neće moći. Ono što je urađeno onoga dana je samo jedna vremena epizoda, vremena, trošna i propadljiva. Politika je valjda uzvišen poziv i računa na neke vječne prilike i neke vječne domete. Neko će nekad o nama zboriti. Zamislite da vas stavljaju u kontekst jednog magarca i takvog načina političkog djelovanja.

Kolega Daniloviću, vi dolazite iz medijskih kuća koje svi plaćamo. One iz kojih ja dolazim pripadaju privatnom sektoru. Nikada nijesam na račun države ispoljavala svoja lična uvjerenja. Iskoristila sam poligon politike da na taj način saopštim svoja lična uvjerenja. Sigurna sam da,

baveći se ovim poslom, iznosim uvjerenja svih onih koji glasaju Demokratsku partiju socijalista kao građansku i, ako hoćete, najgrađanskiju partiju u Crnoj Gori, kao i naše koalicione kolege.

Dakle, nemojmo se služiti marifetlucima kada hoćemo da se približimo ljekarima. Među tim ljekarima su i oni koji mene liječe. Mislim da imam pravo da čovjeku u koga imam najveće povjerenje, i to povjerenje traje 30 godina, kažem da nije u redu da vi, odnosno ti jer smo na ti, kažem ti svima onima koje volim čak i kada ih ne poznajem. Kaže jedan lijepi stih, a evo da upodobim diskusiju i s poslanicima Demokratskog fronta - isprazno vi zamjenjujem srdačnim ti, kako je govorio Puškin. Htjela sam da mu saopštim da mi je žao zbog toga što ne mogu doći na intervenciju kod njega zato što je, eto, izložio sebe, svoje kolege i ljude koje je u tom trenutku podržavao masovnim okupljanjem, najmanje riziku. Pristaću na to da ko ne reskira ne profitira. Pristaću na to da je čovjek koji svoja uvjerenja izražava svih ovih godina. Mi smo, bez obzira na to što smo na različitim političkim i ideološkim pozicijama, prijatelji svih ovih godina. Smatrala sam da je taj čin, čin neozbiljnosti i jednostavno nije pripadan ljudima koji se bave tim ozbiljnim pozivom, a to je poziv ljekara. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:26:56)

Hvala.

Poslanice Vuković, molim vas, na vrijeme.

Poslanice Radunoviću, znate da nemam pravo da vas odbijem za komentar, ali niste bili u sali ni vi ni vaš prethodnik. Samo da iskoristim priliku da upozorim. Ovo je već četvrti sat rada na ovoj tački. Tako da vas molim da poštujemo i vrijeme i sve prijavljene. Inače ću otprilike biti možda prinuđen da možda jednog, dva ili govornika ostavim bez diskusije jer ćemo ući u četvrti sat. Namjeravam najkasnije u tri sata zaključiti ovu raspravu, i to je to.

Izvolite, vaše vrijeme.

SLAVEN RADUNOVIĆ (01.07.20 14:27:53)

Ne vidim nikakav razlog gdje mi treba da idemo, šta treba da radimo. Drugo, ovo je naš posao. Znači, ako ima dosta diskutacija, produžite raspravu pa nastavimo sledeći dan jer ovo je naš posao. Nemojte da nam uskraćujemo mogućnost da se obratimo, posebno što smo slušali kolegicu koja je pokušala da predstavi stvari, između ostalog, i u Budvi i ovo oko ljekara na jedan način koji je propala lijepim riječima da upakuje, a u stvari suština je sledeća.

Nije Budva magarac ... nego je magarac odličan način da se pokaže šta se desilo u Budvi i da u Budvi, kada DPS krene da krade izbore, može i magarac da se kandiduje za gradonačelnika, nikakav problem nije i da bude izabran jer tu niko i ne razmišlja svojom glavom već glavom partije i predsjednika. Inače, ono što je Demokratska partija socijalista napravila od Budve je takvo rasulo da ne mogu da shvatim da neko od vas ima obraza da ustane i da priča kakva je Budva sada. Budva je sada našminkana koliko se moglo za ove četiri godine od onog čuda arhitektonskog kojeg ste tamo napravili, od onih dugova sto miliona koje ste napravili.

Danas obrazlažete kako će gospodin Divanović da promijeni Budvu za ovih mjesec i po dana tako što je prije toga ekipa oko njega pribavila na nezakonit način jedan mandat i otela građanima Budve slobodno izraženu izbornu volju. Nemojte. Čak nije ni slobodno izražena volja nego smo vas dobili s 70% pa smo uspjeli da efektuiramo pobjedu s 55% jer vas treba da dobijemo s 10% ili 20% više razlike svaki put da bi mogli vlast da ostvarimo. Za gospodina Divanovića ja znam prije nego vi. Otac gospodina Divanovića, Branko Divanović, fini čovjek je osnivač Narodne stranke 1990, a 1997. godine kada je izdao Novak Kilibarda i ostala ekipa koja je prišla vama, on je s drugima iz tadašnje Narodne stranke u Budvi uključujući i Đola Vujovića koji je dan danas odbornik, prešao u Srpsku narodnu stranku. To sam jedanput ovdje rekao gospodinu Divanoviću, mislio sam da je dovoljno i da će prekinuti da se igra obrazom porodice, ali njemu je važniji obraz partije nego porodice. Njegov otac i još neki ljudi iz Srpske narodne stranke toliko su pjevali one pjesme koje vi nama zamjerate, a koje mi nismo do sada nikad pjevali, ali biće prilike, da je meni bilo neprijatno kao funkcioneru.

Ovo što se desilo danas u Budvi, samo pokazuje na koji način vi završavate poslove. Znači, jednog čovjeka ste natjerali, ne znam kojim metodama, ovog vašeg Divanovića, da potpuno okrene leđa i porodici i svakome živome samo da bi vama odradio posao da pred izbore u Budvi imate formalno vlast mjesec dana. Tako se vi igrate s ljudima.

Što se ljekara tiče, (Prekid) i svih ostalih koji potpisuju podršku Mitropoliji ovih dana. Treba da znate da svi ti ljudi od toga nemaju nikakvu korist. Znam da to u vašem rečniku ne postoji nikakva korist jer vi funkcionišete na bazi koristi, nikakvu korist, imaju samo materijalnu štetu, gube poslove, honorare i slično koje im uzimate vi koji potpisujete sve što se od vas traži. Sramota je što su direktori kao političke ličnosti (Prekid) poltroni DPS-a našli da kritikuju ljude koji su svoj obraz založili iza svog potpisa.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:32:14)

Izvolite, poslanice Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (01.07.20 14:32:18)

Hvala, potpredsjedniče Nimanbegu.

Pošto poslanik Radunović pominje pjesmu i da su se pjevale neke pjesme, poručujem da mi nemamo ništa protiv pjesme. Ko god je pjevao srpske ili crnogorske pjesme, nemamo ništa protiv njih. Naprotiv, vama, kolega Radunoviću, na račun toga kako se sin odnosi prema ocu, preporučujem jedan kulturni roman srpskog pisca Dobrice Ćosića koji se zove "Koreni". "Korene" da pročitamo, da vidimo kako je u suštini promjena mišljenja. Kako je uvaženi prof. Kilibarda objašnjavajući svoju promjenu, dakle svoj rast i razvoj i svoje viđenje, samo magarac, kada smo već kod magarca, ne mijenja mišljenje, rekao, citiram tu njegovu slavnu rečenicu iz čuvene polemike s akademikom Jušićem i Aleksandrom Vučićem. Pogledajte tu emisiju, mnogo štošta se iz te emisije može naučiti.

Mi smo drugačiji od vas zbog toga što kolega Divanović i ja, vjerovali ili ne, s ove crnogorske pozicije recitujemo naizust "U Srbiji zornjaču tražim, a nikad se nismo ni sreli", jer mi volimo srpsku poeziju i volimo Srbiju. Tražimo zornjaču, ali ne tražimo ono što vi tražite. Vama je ova država u suštini surogat i tražite neku dostojnu zamjenu za ono što vi vidite nedostojnim mjestom za vaš život. Zbog toga je moguće da u grad plemenitih plemića dovedete magarca. To je moguće samo u takvim. Jer, vidite, jedno je humor, a drugo je sumor. Jedno je satira. Satirati ljude dohovnošću, a drugo je pokušati satirati ljude glupošću, prizemnošću i, da kažem, jednom političkom retrogradnošću. Nemojte se naljutiti, to je politička nakaradnost. Govorimo realno.

Uglavnom, pošto smo mi ljudska bića, slabostima smo zemlji privezani, manir Demokratskog fronta jeste da istražuje naše lične i porodične biografije i kako ne može na polju verbalistike pa i nekih materijalnih dokaza u tome ko je učinio dobro ovoj državi, ponuditi ama baš ništa, onda počnu da prevrću po našim grobovima, po natpisima na tim grobovima, po stavovima naših roditelja, je li neko bio četnik, je li bio partizan i sličnim pojavama, što naravno ova grupacija nikada ne radi. Zamislite, gospodine Radunoviću, da se mi sada pozabavimo vašim životima, da tragamo za tim đe šedite, čime se bavite, to bi bilo skaredno. To je politika, to je lično. Politika je opšta korist i borba za opštu korist.

Dakle, građani Budve, stanovnici Budve i stanovnice Budve, građani Crne Gore, Budva je stvorena na temeljima antike, stvorena da bude luča besamrtna, ne Guča i vašar. Zbog toga, nije potrebno više od mjesec ili dva, potreban je samo jedan jedini dan da shvatite između čega i između koga birate. Molim vas da pogledate Opštinu Budva, onu zgradu i ljude koji se tamo okupljaju i da ti ljudi koji se tamo okupljaju koji se, sigurna sam, okupljaju zbog nekog svog dubokog političkog i ideološkog uvjerenja, da lupe šamar svojim predstavnicima i da kažu mičite magarca, ne predstavlja nas magarac, mi smo ljudi i nećemo dozvoliti da na ovaj način ponižavate nas, a naši ste predstavnici. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:36:13)

Hvala, poslanice Vuković. Siguran sam da će vaše izlaganje imati veoma veliku pažnju svih poslanika u ovom domu kao što je imalo moju.

Za proceduru se javio kolega Rakočević. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (01.07.20 14:36:41)

Potpredsjedniče, poštujem, naravno, i mislim da treba uvaženi ministar kao i svi u ovoj sali da dobiju priliku da učestvuju u raspravi, ali ipak u onome vremenu koje propisuje Poslovnik. Probili smo to vrijeme, razumijem da je potreba da diskutujemo i diskutovaćemo, ne predlažem sada da skraćujemo spisak, ali hajde da povedemo računa možda da skratimo broj komentara na izlaganja, pa iz vlasti jedan komentar, iz opozicije makar po jedan ili nijedan jer smo već probili vrijeme koje smo ne samo dogovorili na kolegijumu nego koje je zapisano u Poslovniku.

Ovo, nemojte me pogrešno shvatiti, ne govorim zbog toga što nam ne bi odgovarala duža rasprava jer imamo, kao što vidite ispred sebe, puno prijavljenih diskutana. Međutim, ipak bi bilo dobro da poštujemo Poslovnik. Jer, ako sada nastavimo da ne poštujemo Poslovnik onda će se to odraziti na budući rad ovog plenuma. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:37:38)

Hvala, poslaniče Rakočeviću.

Saopštiću koji su prijavljeni, bez mogućnosti komentara, nadam se da ćemo privesti kraju ovu raspravu. Posle ministra Hrapovića koji će biti sledeće učešće u raspravi, imamo poslanika Milića, poslanicu Tanasijević, poslanika Radulovića, poslanika Rakočevića, poslanicu Pavićević, Jovanku Laličić, Milutina Đukanovića, Kneževića, Danijela Živkovića i poslanik Vuksanović. Poslanik Vuksanović ima pravo, kao predstavnik jedne partije on mora uzeti učešće po članu 96 ili 93, sada ne mogu napamet to procijeniti.

Izvolite, ministre Hrapoviću.

KENAN HRAPOVIĆ (01.07.20 14:38:17)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Daću odgovore na neka pitanja koja su se ovdje čula. U svom obraćanju sam saopštio jedan lapsus. Umjesto riječi vijek saopštio sam riječ milenijum, ali nikad u svom životu neću dozvoliti sebi da kažem nekome da je glupan zato što je to izgovorio i da je to glupost. Ipak ću ostati na onome što sam u početku rekao, da sam veliki u odnosu na one koji to saopštavaju i za mene će ne samo politički nego i svakako drugo ostati mali, a dodatno mali zato što su danas iznešene grube neistine i netačnosti.

Saopšteno je da je dr Ivan Ilić smijenjen. Saopšteno je da je dr Ivan Ilić išćeran s posla. To su grube neistine i to nije tačno. Dr Ivan Ilić kome je istekao četvorogodišnji mandat 1. marta ove godine, produžio sam mandat vršioca dužnosti narednih tri mjeseca. Zahvaljujem se poslaniku Popoviću koji je saopštio jednu istinu koju nisam imao namjeru da saopštim, a to je da je ipak dr Ivan Ilić četiri pune godine bio na čelu Zdravstvene ustanove Opšte bolnice u Kotoru i da mi nije palo na pamet da ga smijenim iz bilo kog razloga.

Drugo, postavio sam pitanje, ali nemam odgovor - da li neko ko saopštava ove netačnosti i izmišljotine želi da saopšti da li je doktor koji je izabran na tu funkciju direktora Opšte bolnice Kotor stručan, predan, odgovoran. Nisam dobio taj odgovor. Molio bih da ga čujem.

Odgovor na pitanje da li će političke kampanje dovesti do širenja zaraze virusa. Uvaženi poslaniče, to zavisi i od vas i od mene i od svih u ovoj sali i od svih građana Crne Gore. Da li će doći do širenja zaraze zavisi od poštovanja mjera zdravstvenih vlasti u Crnoj Gori. Pomenuću samo tri ključne. To su nošenje maski, socijalne distance i, naravno, higijena ruku i prostora. Od

toga zavisi da li će se širiti ova zaraza. Ponosan sam što sam cijelo ovo vrijeme slušao struku, slušao sam naše epidemiologe, vrsne, predane i odgovorne. Zahvaljujući tome što sam slušao struku, uspjeli smo da dobijemo najbolji odgovor u Evropi u borbi s koronavirusom.

Takođe, ovdje je saopštena jedna gruba neistina da sam rekao da je zbog političkog razloga smijenjen dr Ivan Ilić. Citiraću šta sam rekao u svom prvom izlaganju. Ono što je važno i što vi dobro znate je da direktore zdravstvenih ustanova ne biram po nacionalnoj pripadnosti niti po vjerskoj ili bilo kojoj drugoj. Tako da riječ politika uopšte nisam koristio, i to je gruba laž, izvinjavam se na toj riječi, gruba neistina. Nemam parlamentarno iskustvo, pa nadam se da ćete mi to uvažiti.

Dakle, ovdje je jedan poslanik, inače koji voli da citira neke latinske izreke i time želi da nas impresionira, pominjao je neke attribute izdajstvo, laž, mizernost, krađa. Te latinske izreke, recimo ovu koju je pomenuo ko krade taj mora i da laže, samo bih je malo ... ko laže taj i krade, gospodine. Zašto. Zato što vi pokušavate godinama unazad da kradete ljudske mozgove i ljudsku pamet, ali vam to ne ide. Pogotovo s ovakvim neistinama koje ste saopštili da je dr Ivan Ilić išćeran s posla. Pokušavate, jako vješto pokušavate danas da permutujete, a što građani sigurno prepoznaju, nacionalnu i vjersku pripadnost dr Ilića s nečim što vi želite da prikazete sasvim drugačije, ali vam to ne prolazi. Dovoljno vas znam, znam vas godina, bili smo zajedno.

U odnosu na neke vaše latinske izreke, saopštavaću vam neke naše lokalne ... (prekid)... da ste uspjeli da uništite jednu partiju kao što je Socijaldemokratska partija. Vi ste 2016. godine pokušali da crnogorskim gradovima izdate Crnu Goru. To je mizernost, na ono što ste vi meni rekli da je mizernost. Naravno, nije vam uspjelo zato što su Socijaldemokrate Ivana Brajovića stale na put tome.

Ova aludiranja na imovinu mene i moje porodice, znam da ste vi ovih dana jako ažurni, da pišete neke prijave, da istražujete moje poslovanje i moj rad, šaljete neke prijave, ali dobro, to je vaše pravo. U odnosu na to, samo ću vam saopštiti i ono što je juče pominjano u ovom Parlamentu, da je neko iz ovog parlamenta imao uvid u neke ugovore u Fondu zdravstva dok sam bio na čelu. Odakle vama pravo da to imate. Tražim odgovor ovdje da li ste u skladu s Zakonom o slobodnom pristupu informacija dobijali te ugovore na uvid ili ste nekim drugim metodama nama nepoznatim došli do svega toga. Volio bih to da saopštite.

U odnosu na ta aludiranja i u odnosu na moju imovinu i ono šta radim, želim da vam saopštim sledeće. Moj rad direktora Fonda zdravstva su kontrolisale dok sam bio u Fondu zdravstva, posebno kada ste vi bili dio prelazne Vlade Crne Gore gospodina Mila Đukanovića, kada ste bili jako ažurni da kontrolišete moj rad u Fondu. Preko godinu dana Državna revizorska institucija je vršila reviziju poslovanja Fonda zdravstva. Glavni budžetski inspektor Ministarstva finansija je kontrolisao finansijsko poslovanje na čijem sam čelu bio. Glavni republički inspektor za javne nabavke je bio u kontroli Fonda zdravstva, Upravna inspekcija je bila u kontroli Fonda zdravstva. Vi ste dok ste vršili funkciju direktora Fonda zdravstva u toj prelaznoj Vladi realizovali internu reviziju, zahvaljujem vam se na tome jer su rezultati svih tih inspekcija kazali da je sve u Fondu zdravstva tada rađeno u skladu s zakonima ove države.

Zaključujem time da mi je drago da ipak po ovom pitanjima građanske, multietničke i multivjerske Crne Gore ostajem dosledan i ostajem veliki za razliku od vas koji pravite raznorazne koalicije s onima koji ne poštuju Crnu Goru, ipak ostajete i ostaćete mali. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:46:14)

Hvala.

Ministre Hrapoviću, imate jednu repliku od strane SDP-a, a zamoliću da imaju samo jednu.

Samo vas podsjećam da ne postoji mogućnost u Poslovniku davanja replike na repliku. Već dva dana smo na ovoj temi.

Izvolite, poslanice Konjeviću.

RAŠKO KONJEVIĆ (01.07.20 14:47:05)

Hvala vam, potpredsjedniče Nimanbegu.

Izvinjavam se, gospodine Hrapoviću, nisam vam rekao da ste glupi. Pošto ste rekli da nije bilo ovakve zaraze u milenijumu, nijeste se ispravili tada, rekao sam samo da to znanje zaslužuje Nobela za glupost. Vi ste sada rekli da se izvinjavate jer ste napravili lapsus, dakle nisam vam rekao da ste glupi, nego da ono što ste saopštili je glupost i samim tim zaslužuje Nobela za glupost jer ne može biti za znanje.

Oko političkih postavljenja nisam govorio uopšte. To je govorio gospodin Popović i ja sam mu se zahvalio. To je gospodin Popović potvrdio, i ja sam mu se zahvalio na tome, rekao je da je mjesto, nisam vam dobacivao, slušao sam vas, gospodin Popović je rekao da je to politička funkcija i da ga čudi kako je i do sada bio imajući u vidu njegovo političko opredjeljenje. Vi se ubiste pričajući o struci itd. i tome sl. Obratite se gospodinu Popoviću, s njim sam imao korektnu komunikaciju u tom dijelu.

Ministre, ponovo vas pitam, vi ste ministar zdravlja, trebalo bi da o tome nešto znate, ko će da bude politički odgovoran jer ste vi na političkoj funkciji, trebalo bi da koordinirate segmentom zdravstva. To što se ne pojavljujete u zadnja dva, tri mjeseca na nijednom značajnijem skupu gdje je predsjednik Vlade, a priča se o zdravstvu to je vaš problem. Vi čak nijeste bili ni na press konferenciji koju drži predsjednik Vlade kada se proglašava Crna Gora corona free destinacijom. Toliko o politici znate da vam je nešto važnije od onoga što priča predsjednik Vlade čiji ste član kabineta. Nemojte da mi dobacujete, molim vas.

Dakle, ko će da bude politički odgovoran za činjenicu ukoliko se desi da djelovanje političkih partija kroz političku kampanju dovede do širenja zaraze. Odgovorite građanima i odgovorite poslanicima u Skupštini. Da li vi smatrate da može ruku pod ruku, figurativno rečeno, da ide politička kampanja i zaraza. Odgovorite i recite da vi kao neko ko potpisuje naredbe, ko je ministar zdravlja snosite odgovornost ili da neko drugi snosi odgovornost ukoliko se, ne daj Bože, desi da djelovanje političkih partija dovede do širenja zaraze zbog političke kampanje. To je vrlo važno, da nam se nakon izbora, ne daj Bože, ne bi desilo nešto što se dešavalo u drugim državama.

Gospodine ministre, nisam vas pitao uopšte o ovim revizijama, ima ko time da se bavi. Pitao sam vas jedno vrlo jednostavno pitanje i vama je jezik krenuo na pravo. Vi ste rekli da se neko bavi vašim poslom. Na dobrom ste tragu. Zbog te riječi, kao da ste znali, a ja po nešto znam, pitam vas vrlo precizno, da ustanete, pošteno i ljudski.

Molim vas da mi ne dobacuju jer su oni gosti ođe.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:50:59)

Poslaniče Konjeviću, ionako ste u prekoračenju. Tako da imate pet sekundi, završite ovu rečenicu i nemate više prava na pitanja.

RAŠKO KONJEVIĆ (01.07.20 14:51:12)

Da ustanete i kažete da li vaša imovina korespondira s vašom platom. Nije problem da ustanete i da to kažete, a onda možete da nastavimo debatu o ovom poslovanju o kojem vi govorite jer ima vrlo širok spektar.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:51:29)

Poslaniče Krivokapić, cijelo vrijeme razmatramo Poslovnik i on glasi, kao što ste vi vjerovatno napisali neke davne godine, 101 - ako se poslanik ili drugi učesnik u radu sjednice, u ovom slučaju vi mislite ministar Hrapović, u svom izlaganju u negativnom kontekstu izrazi o drugom poslaniku navodeći njegovo ime ili funkciju, poslanik na koga se to odnosi ima pravo da traži i dobije riječ pravo na repliku. Predsjednik Skupštine daje riječ odmah po završetku izlaganja predmetnog poslanika. Ako se izrazi u negativnom kontekstu na klub poslanika i političku partiju, pravo na repliku ima predsjednik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba. Replika na repliku nije

dozvoljena ako predsjednik Skupštine ocijeni da su i navodi u replici uvredljivi i dozvoli tu repliku.

Sada u ovom slučaju se vaš predsjednik Kluba obratio i on je odgovorio. Vaša funkcija i ime nije pomenuto u izlaganju ministra Hrapovića.

Poslaniče Krivokapiću, molim vas dozvolite da ovu skupštinu dovedemo danas ... Poslaniče Krivokapiću, morate razumjeti da vaše lične relacije koje su i relacije iz ranijeg perioda, političke i lične, jer su neke zaostavštine političke koje vi već dva dana na neki način, mogu procijeniti, opterećujete rad ovog parlamenta sa nekim odnosima koje imate sa SD-om između SDP-a. Imam pravo da to cijenim, uporno pokušavam da ovaj dijalog ili raspravu privedemo kraju. Neću vam dati repliku, izvolite proceduralno ako želite minut i da zaključimo time.

RANKO KRIVOKAPIĆ (01.07.20 14:54:13)

Dobro, najkraće. Ima druga latinska izreka, tražite rječnik brzo - o sancta simplicitas. Ne, vama nego replika. Rekao je da lažem, rekao je da lažem, vi ste ga trebali opomenuti zbog toga. Sledeća stvar...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:54:28)

Poslaniče Krivokapić, i vaš predsjednik kluba je govorio još sličnih stvari u ime vašeg kluba i molim vas, ovim ne dopirnosite ni raspravi niti doprinosite demokratiji u Crnoj Gori.

RANKO KRIVOKAPIĆ (01.07.20 14:54:45)

Kolega Nimanbegu, vrijeme će procijeniti ko je doprinio više u ovom parlamentu, vi ili ja. Vi ili ja, vrijeme će procijeniti.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:54:47)

Hoće, i građani će procijeniti na koji način se ovdje radi.

RANKO KRIVOKAPIĆ (01.07.20 14:54:51)

Vrijeme će procijeniti. Vrijeme će procijeniti, pustite me da završim.

Dali ste mi minut. Znači, to je prva stvar, tražite brzo rječnik. Druga stvar to da je grobar svoga djela, to niste pročitali, to se odnosi na Mila Đukanovića, ne na mene. To je knjiga koju je napisao Boro Krivokapić. Uzmite čitajte nešto. Nemojte svoga šefa napadati da je grobar svoga djela, a meni to okačiti. Za mene to niko nije napisao, a za njega je to napisao Boro Krivokapić, laka mu zemlja, prije nego što je počeo pisati neke druge stvari. Znači, pročitajte nešto. Nemojte samo čitati druge stvari. Vi ste došli u partiju iz DPS-a. Bili ste u Komisiji za hartije od vrijednosti u ime DPS-a. Došli ste kao potčko Vujice Lazovića. Završen posao, tako ste došli.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:55:34)

Poslaniče Krivokapić, upozoravam vas na izraze koje ste upotrijebili. To će ministar Hrapović dobiti pravo na repliku odmah poslije vas.

RANKO KRIVOKAPIĆ (01.07.20 14:55:47)

A ja za laž nisam dobio. Niste, dali ste mi proceduru. To nije isto to, to nije isto što i replika. Što ste mi dali? A sad imam repliku. Dobro, počinjem repliku.

Sad počinjem repliku. Kako, čekajte, prije je bila procedura, uzmite stenogram što ste rekli. Uzmite stenogram. Možete, ali morate da se izvinite poslije toga. Morate da se izvinite. Eto tako. Hvala, prihvatam izvinjenje. Prihvatam izvinjenje, sad imam repliku. Hvala.

Znači, nije to problem ovdje, ovdje je osnovni problem što vi proganjate ljude. Proganjate ljude na političkoj osnovi, na ružan način, to uvijek rade ti koji nemaju politiku, koji nemaju politiku, koji su jednostavno otkupljeni sateliti, u Hrvatskoj ih zovu žetončići. To je vaš zadatak, zato ste ... Zato se izgubili na kongresu SDP-a, zato su vas stvorili u kućnoj radinosti, zato radite taj posao na ovaj način. Na žalost, takvi kao vi prvi su i žrtve. Prvi su i žrtve, zato ste u redu kod tužioca, zato vam raste broj krivičnih prijava, zato ste vi ono što sam ja zvao i kad smo bili u vlasti "zlatni potpisi". Vi potpisujete stvari koje drugi ne bi nikad potpisali jer nemate svoj kvalitet. Morate potpisati stvari koje ne bi niko drugi potpisao. To će doći na vaša vrata. Meni vas je žao zbog onog što sam rekao na početku - o sancta simplicitas, i ta izreka nije bila uvreda nego je bilo opraštanje. Bilo je opraštanje tima koji su podmetali vatru pod čovjeka, a vi nastavite, samo prije toga batalite se progona ljudi. To vam jedino ne možemo oprostiti. To što radite druge stvari, to će doći na račun. Ovaj progon ljudi samo zato što ne misle kao vi. Što niste izveli kvalitet kandidata kojeg ste predložili, uporedite dva kandidata. Dajte predloge oba kandidata da objavimo javno. Ja ću vam dati prigovore na drugog kandidata, ali znam i zašto je to. Znam i kako je to, ako odete dalje biće lijepo da čujete. Držite se tamo đe pripadate. Ne znam đe je to, ali to sigurno nije politika, a za ovo drugo sami birajte profesiju. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:58:13)

Ministar Hrapović. Imate pravo na repliku. Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (01.07.20 14:58:19)

Evo, svjedoci smo još jedne od grubih neistina saopštenih ovdje da sam kao pripadnik neke druge političke partije bio član Komisije za hartije od vrijednosti. Znači jedna toliko gruba neistina koju znaju svi članovi Socijaldemokratske partije kako se to desilo. S obzirom da ste i juče nabrajali neke ljude iz vaše političke partije da su politički smijenjeni, zašto sebe ne stavite na taj spisak? Pa, vi ste smijenjeni vi niste više predsjednik Parlamenta. Jeste li vi politički smijenjen i politički progonjen, saopštite. Saopštite, zašto to ne kažete. Ovo sam shvatio da je kaznena replika. Zaista završavam sa tim, dovoljna je kazna sve ovo što smo čuli sa druge strane tako da nemam stvarno ni motiva više da odgovaram na ove neistine i grubosti koje su saopštene danas. Svako govori o sebi ono što saopštava. Građani najbolje cijene kako neko radi u ovoj državi i koliko doprinosi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:59:28)

Hvala, ministre Hrapović.

Za proceduru se prvo javio kolega Rakočević, ali prepušta kolegi Mugoši.

BORIS MUGOŠA (01.07.20 14:59:41)

Potpredsjedniče, vama se obraćam. Hoćete li mi reći šta je tačka dnevnog reda? Po meni je tačka dnevnog reda dopuna Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, a ne zaštita stanovništva od nedosljedne, lutajuće, zbunjujuće i ispodcenzusne politike. Ako je to tačka dnevnog reda, molim vas da se držimo toga. Ovdje je na grub način okarakterisana jedna partija, ne pojedinac, nego partija. Rečeno je otkupljena itd. Korišćene su riječi da je neko nečiji potrčko.

Vi ste morali da reagujete na te stvari. Juče sam zamolio kolege, mnogo važnije od političkog opredjeljenja je ljudsko opredjeljenje. Molim vas, potpredsjedniče, vi vodite sjednicu, nemojte da dozvolite da se sjednica pretvori u ovo što se pretvorila. Neću da budem maliciozan, neko je nekad za nekog rekao da je jeftina i otpisana...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 14:59:47)

Hvala, poslaniče Mugoša, da vas sačuvam i ovaj dom.
Poslaniče Mugoša, minut vam je prošao. Izvolite, privedite misao kraju.

BORIS MUGOŠA (01.07.20 15:01:03)

Neko je nekad za nekoga rekao da je jeftina i otpisana politička roba Mila Đukanovića i taj što je rekao za toga da je to i dalje su u koaliciji. Prema tome, nemojmo da radimo ove stvari. Ja sam juče zamoli da će i ovo proći, da će se završiti izbori, pa da ćemo morati da se pogledamo u oči. Nemojmo ovo da radimo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 15:01:33)

Poslaniče Mugoša, samo da vam odgovorim na vašu proceduru. Zbog riječi koje ste vi navodno napomenuli da nisam reagovao, ministar Hrapović je dobio repliku, znači repliku na repliku što je rijetko u ovom domu, tako da vas molim da se suzdržimo od nekih intervencija koje će samo još više podići atmosferu koju pokušavam da... Slažem se sa poslanikom Milićem, neuspješno pokušavam da smirim, ali ja tu ništa ne mogu.

Poslaniče Rakočević, očekujem vašu pomoć.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (01.07.20 15:02:10)

Hvala, potpredsjedniče.

Milim da je vaša namjera dobra da ovu raspravu i svađu privedete kraju, ali naravno kad se strasti uzburkaju onda nije lako, a posebno vama ili bilo kome ko predsjedava.

Neću sad da likujem, ali sam prije samo pola sata upozorio na to da treba da se držimo Poslovnika jer će se stvar otrgnuti kontroli. Nijesmo to uradili, stvar se otrgla kontroli. Ponovo potrošili smo puno vremena i izvan onoga što je bilo predviđeno vrijeme ne samo Poslovníkom nego i dogovorom na kolegijumu. Zbog toga ispred Demokratske partije socijalista odmah sad tražim pauzu, kolegijum da dogovorimo kako ćemo da radimo dalje, jer je ovo zaista nepoštovanje elementarnih dogovora.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 15:02:59)

Hvala, poslaniče Rakočević.

Zbog principa koji sam još ranije uveo, ja sam dužan da vam kao najvećem klubu dam pauzu. Poslije pauze ćemo imati procedure.

-Pauza-

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 15:22:04)

Poštovane kolegice i kolege, nastavljamo sa radom.

Na kolegijumu koji smo održali na inicijativu Kluba DPS-a dogovorili smo da ćemo nastaviti bez komentara do kraja rasprave o ovoj tački sa preostalim učesnicima.

Poslanik Srđan Milić, neka se pripremi Branka Tanasijević.

Poslaniče Miliću, izvolite.

SRĐAN MILIĆ (01.07.20 15:22:41)

Poštovani građani Crne Gore, poštovani gosti u Parlamentu,

Maloprije je objavljena jedna informacija koja glasi ovako: "Zbog sumnji u nezakonitosti i korupciju prilikom nabavki respiratora i maski tokom epidemije COVID-19, privedeni su ministar pravde i potpredsjednik Vlade, a ostavke su podnijeli ministar unutrašnjih poslova i direktor policije." Jedna je to zanimljiva i logična vijest, ali iz nama bratske Slovenije. Ono što je bitno jeste odgovoriti na pitanje da li smo mi spremniji danas nego što smo bili onda kada je počela epidemija. Sa druge strane, kako obezbijediti da imamo dobre vijesti iz Crne Gore. Mislim da će XXI vijek biti prepoznat po registrima i informacijama.

Nakon ove tačke biće tačka oko turizma i ugostiteljstva. Ako neko zaista misli da su naši susjedi Hrvati od A do Š poštovali ono što su preporuke pa su onda dobili 500 hiljada gostiju ili više, koliko se sada odmara tamo, griješi. Ono što nama treba je poseban aspekt digitalizacije, odnosno da u svakom trenutku možemo znati makar gdje je onaj ko je ušao u Crnu Goru, a nije u tranzitu, smješten, odnosno informacija sa kojom danas raspolažu i građani Novog Zelanda, i građani Južne Koreje, i građani Singapura. Snaga sistema je u raspolaganju informacijama i snaga sistema je u zabrani diskriminacije. Nama koji sjedimo ovdje ne treba ta informacija, ali onima koji su epidemiolozi, onima iz Instituta za javno zdravlje, onima koji moraju da nam ukažu da postoji problem, njima ta informacija treba.

Mi smo, poštovane kolege, zemlja čuda. Zemlja čuda da predlog kolegice Pavićević i moj o povećanju izdvajanja za zdravstvo ne usvoji se u ovom parlamentu, ali ga rebalansom budžeta usvoji Vlada koja na naš predlog kaže da taj predlog neće da usvoji. Znači, Vlada je usvojila svoj predlog, ali nije htjela naš predlog da usvoji, ali ono što je bitno za nas dvoje lično i za sve kolege iz opozicije koje su predlagali povećavanje izdvajanja za zdravstvo, zahvalnost koju pokazuju oni kojima smo malo učinili, a to su zdravstveni radnici, u odnosu na sve ono što oni zaslužuju da se uradi.

Ovo je država, zemlja čuda, poštovane kolege, koja je februara 2012.godine u ovom parlamentu uvela vanredno stanje. Uvedeno je vanredno stanje zbog snijega, i ponavljam još jedanput potpredsjedniče Parlamenta, bez jedne jedine, hvala Bogu, žrtve tad smo uveli vanredno stanje. Sad smo smatrali da ne treba da se uvede vanredno stanje. Ministar i nas dvoje smo imali i na odboru i na drugim mjestima raspravu oko plana interventnih nabavki. Plan interventnih nabavki je način kako će se pokazati ozbiljnost za vanredne situacije. S obzirom da nemamo robne rezerve i zaista, ministre, da ne opterećujemo nas dvojica javnost, razumijemo se da drugačije gledamo to sve. Nabavka lijekova u martu mjesecu za mene je bila i za gospođu Pavićević plan interventnih nabavki, jer je nedostajala na tržištu, ono na čemu vam skrećem pažnju je činjenica da je objavljena informacija da će se uložiti novih dva miliona i 300 hiljada evra za nabavku maski i zaštitne opreme, rukavica i svega toga ostalog. S obzirom da je ta informacija nastala kao posledica, to je što je usvojila Vlada Crne Gore, informacija koju je dostavila Agencija za lijekove, a govori se o potrebnim količinama zaštitne opreme do kraja godine. Ja vas molim da razmislite, ne dozvolite da nam uvoznčki lobi prodaje ovdje ono što mi možemo u našoj zemlji da proizvedemo. Ja vam ovo najiskrenije, najpoštenije gledajući vas, razmislite samo o tome, ako smo predvidjeli, zašto su potrebne robne rezerve? Zato što su u velikoj Jugoslaviji postojala preduzeća koja su bila opredijeljena, ako hoćete da podignete proizvodnju, ako hoćete da otvorite nova radna mjesta onda uradite sve da ono što predvidite da će vam nedostajati kasnije da vi sad to obezbijedite sa svojim proizvodnim pogonima. To je ono što bi trebalo uraditi.

Pitanje je šta se može još uraditi. Ja mislim da se mnogo tih stvari može uraditi. Mislim da možemo mi jedni drugima u političkom smislu govoriti što god hoćemo, ja kolege sve u Parlamentu podsjećam, kada se govori ... (prekid)... Strpljivo sam čekao, četiri sata čamio čekajući ođe da bih dobio riječ. Podsjećam sve kolege u Parlamentu, kada govorimo o 1998. godini i kada

govorimo o 2020. godini imamo isti postupak. Gospodine Hrapoviću, 1998. godine jedan značajan broj vrhunskih ljekara u Crnoj Gori koji su bili direktori bolnica ostali su bez posla samo zbog toga što su pripadali idejom Socijalističkoj narodnoj partiji Crne Gore. Pomenuću jedno ime samo, doktora Milorada Bakića. Sigurno instituciju

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 15:29:53)

Poslaniče, sedmi minut.

SRĐAN MILIĆ (01.07.20 15:29:56)

Znam, ali ovdje su govorili ljudi, u stvari ja sam evo pokušao u ovih sedam minuta da sam u temi, zaista, i ako bih htio da kažem, da vam podijelim jedno iskustvo. Vaš prethodnik koji je sjedio prije vas tu, drugi potpredsjednik, rekao je kad neko govori o temi da će on uvijek dati. Meni ne treba više vremena nego mi samo treba da se poštuje Poslovnik.

Doktor Milorad Bakić 1998. gospodine Hrapoviću, i danas 2020. iako je penzioner cijenjeni je hirurški radi u bolnici u Beranama da bi edukovao. Nema Crna Gora ljudi koje će da troši zbog toga što su politička opcija ova ili politička opcija ona. Naučimo se od doktora, oni su prije pripadnosti partiji položili onu najznačajniju ... (prekid)

Poštovani potpredsjedniče Parlamenta, skrećem pažnju ministru samo na dva detalja. Prvi, da su zemlje koje se uzimaju kao reperi Srbija i Hrvatska u martu mjesecu Hrvatska, a Srbija u aprilu mjesecu, usvojile ovakav zakon. Ministre, namjerno neću da otvaram raspravu veliku oko svega ovoga. Pogledajte hrvatski Predlog zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti koji ima 17 članova, pogledajte zbog vas. Iskreno vam ovo govorim. Posebno vam skrećem pažnju na završne odredbe dva člana gdje se pokušava jasno definisati šta je odgovornost u ovom čitavom procesu. Zbog vas lično vam to govorim. Sa ovim završavam, zaista, pitanje koje su vama poslali, Nacionalno koordinaciono tijelo je dalo odgovor, političkih skupova u Crnoj Gori nema. Ako je Nacionalno koordinaciono tijelo neko ko se pita za sve u ovoj državi onda, gospodo, nema ni izbora. Hvala vam velika.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 15:32:20)

Hvala, poslaniče. Nadam se da vas je drugi potpredsjednik podsjetio da ste u ovih zadnjih četiri minuta mogli reći sve ovo što ste u devet.

Poslaniče Rakočević, vi ste sledeći, imate zamjenu sa poslanicom Tanasijević. Neka se pripremi poslanik Radulović. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (01.07.20 15:32:41)

Zahvaljujem.

Prepuštam ako hoće stariji kolega. Pa dobro, valjda je pravilo da ide poslanik opozicije pa vlast, tako da ne vidim da je bilo što sporno u odluci potpredsjednika.

Dakle, prije svega kad govorimo ovoj temi, a puno smo puta govorili o ovome od kad je izbila pandemija koronavirusa, važno je da svi uputimo apel građanima da znaju da je virus i dalje u Crnoj Gori i važno je da ne krše mjere koje su propisane od strane zdravstvenih institucija, od NKT-a, od Ministarstva zdravlja i da ne traže često, odnosno da rijetko traže uzore u mnogima od nas u Parlamentu, jer će ovdje gledajući prenos uglavnom vidjeti kako se krše mjere i kako se ne drži dovoljna distanca. Zbog toga smo svi odgovorni i nadam se da ćemo u danima koji slijede ipak malo ozbiljnije sagledati situaciju u kojoj se potencijalno možemo naći poslije pandemije koronavirusa. Normalno je da je došlo do opuštanja, a budući da smo bili prva korona free destinacija međutim, to sada više nije tako, virus jeste pod kontrolom. Međutim, moramo biti vrlo

pažljivi kako se ophodimo prema svom i zdravlju naših sugrađana. Kada govorimo o rezultatima države i institucija i građana prije svega, moramo ipak biti objektivni i realni posebno kada govorimo o ovoj temi. Kroz tu objektivnost i realnost treba da konstatujemo odgovornost i profesionalizam institucija i države Crne Gore, svih nadležnih institucija koje su dobile za zadatak da očuvaju javno zdravlje u Crnoj Gori.

Takođe i najvažnije, građani Crne Gore bez čije pomoći, bez čije discipline i bez čije obazrivost i odgovornosti ovaj posao ne bi bio dobro završen u prvoj fazi pandemije, odnosno u prvom talasu ,njima dugujemo najveću zahvalnost. Međutim, njima trebamo poslati poruke odgovornosti i obazrivosti i u narednim fazama. Poruke koje čujemo da se Crna Gora nije dobro izborila sa pandemijom koronavirusa su zaista vrlo blago rečeno smiješne, jer i domaća i međunarodna javnost demantuje sve one koji kritikuju način na koji su se država i njene institucije i građani izborili sa tom epidemijom, dakle i međunarodna i domaća javnost pohvaljuje napore države. Ona je čini mi se, na žalost, kažem na žalost jer se često ne možemo usaglasiti oko brojnih pitanja, ona uvijek dođe kao adresa na koju smo upućeni da razriješi dileme koje imamo među nama, jer valjda oni koji se nalaze ne unutra već izvan mogu najbolje ocijeniti šta je realno. Mislim da nije dobro da ne prepoznamo rezultate i ohrabrimo dalje institucije koje su se borile protiv virusa, a kada govorimo o onima koji su najviše uradili onda je to u prvom redu Ministarstvo zdravlja, Nacionalno koordinaciono tijelo i Vlada Crne Gore, Institut za javno zdravlje, Klinički centar Crne Gore i sve one zdravstvene institucije koje su bile na prvoj liniji fronta, a institucije čine ljudi, a ljudi koji su se bavili ovim poslom i koji su zaštitili sve nas građane i državu od pandemije koronavirusa su bili naši medicinski radnici i njima zaista dugujemo neizmjernu zahvalnost, a čini mi se kako vrijeme odmiče ona se na neki način relativizuje ili se zaboravlja. Ne smijemo to zaboraviti, moramo biti trajno zahvalni, posebno imajući u vidu da opasnost od koronavirusa nije prošla nigdje u svijetu pa tako ni u Crnoj Gori i drugi talas koronavirusa se pomalja i u Evropi i u svijetu i moguće je da se desi kod nas rane jeseni ili prije toga. Da se ne bio desio prije jeseni ili da se ne bi desio uopšte moramo biti odgovorni baš onako odgovorni kakvi smo bili na početku borbe protiv koronavirusa.

Zaista, onda kada sve ovo imamo jasno u glavi, kada realno i objektivno sagledamo šta se dešavalo proteklih mjeseci u Crnoj Gori onda se postavlja pitanje zapravo ko to spori da smo imali dobre rezultate u borbu protiv pandemije koronavirusa. Ko spori to? Ko još ne shvata da smo bili uspješni? Ne vlast, već svi zajedno kao društvo, kao država, kao institucija. Institucije ne pripadaju, podsjetiću vas to još jednom, ne pripadaju nekoj ... (prekid)... ili nekoj vladajućoj ili nekoj drugoj koaliciji, pripadaju svima nama. Dakle, uspjeh je zajednički i zaista mi smeta kao građaninu kad čujem kritike na račun velikog uspjeha koji smo kao država učinili. Borba za ekonomiju je ono što slijedi i završavam jednom tezom još, borba za ekonomiju, za očuvanje naše ekonomske supstane je ključni prioritet sada svih nas, ali istovremeno sa tim moramo čuvati dodatno zdravlje svih građana.

Na žalost, na kraju ću to konstatovati, ovo pitanje je trebalo da nas okupi. Oko ovog pitanja smo valjda trebali da se usaglasimo kao oko ni jednog drugog pitanja jer je riječ o javnom zdravlju, a ono nije u interesu ove ili one političke grupacije već u interesu svih nas i zaista ne hrabri u smislu postizanja nekog društvenog konsenzusa povodom bilo koje teme što se ne možemo oko ovoga usaglasiti. Ja bih volio da naša politička konkurencija shvati da su ključne greške u proteklih 20 godina koje su pravili u sljedećem: da uporno nijesu priznavali ono što su uspjesi ove vladajuće koalicije i nijesu uspijevali na talasu tih uspjeha da ih objasne kao društvenu korist, kao i njihov uspjeh, već su se uvijek nalazili u ulozi kritičara, pa i onog dobrog. Ja ih pozivam, mnogo je toga lošeg kao u svakoj vlasti, mislim da bi bilo pametnije za našu političku konkurenciju da nađe što su neuralgične tačke povodom vladanja ove vlasti ili ove partije ili naših koalicionih partnera i da to kritikuju. Kritikom onoga što je evidentno dobro, a mnogo je toga dobrog bilo u poslednjih 20 godina, dakle kritikom evidentno dobrog kakva je borba protiv pandemije koronavirusa možete samo ugroziti vašu relevantnost, a kada ugrozite vašu relevantnost onda će i ono za šta imate pravo da kritikujete biti okarakterisano kao isprazna priča. To je politički savjet koji bi ... (prekid) ... ne samo opoziciji nego boljem društvu u cjelini. Zahvaljujem.

Hvala, poslaniče Rakočeviću.

Poslanik Branko Radulović, nek se pripremi poslanica Branka Tanasijević.

BRANKO RADULOVIĆ (01.07.20 15:40:18)

Građani Crne Gore, gospodo, biću krajnje obazriv i krajnje iskren, sve što rečem stojim iza ovoga. Pozivam svu medicinsku struku ukoliko ne rečem istinu, ukoliko pogriješim, da javno kažu da ne govore istinu. Izuzetno sam zabrinut za budućnošću Crne Gore i u biološkom i ekonomskom i svakom smislu. Ministre, imajući to u vidu, ja vama kažem da vi niste dostojni tih izazova pred kojima stoji Crna Gora, nije u najvećoj mjeri ni NKT, ova Vlada, premijer i predsjednik države da ne govorim. To ću potkrijepiti činjenicama.

Prije možda jedno dvije godine, svako od nas, građani Crne Gore, nosi neku bakteriju koja ukoliko ima napravi se neka neravnoteža, ukoliko se napravi da taj balans ne bude u funkciji života tada ona može stvoriti i problem. Ljiki me je povela kod jedne njene drugarice, kolegice, gospođa 50-tih godina, ja ljekare tek tada počinjem da shvatam ozbiljno i još ako su završili čuvene univerzitet, ona mi je rekla sledeće: "Profesore, kroz četiri, pet godina 80% stanovništva u svijetu biće ugroženo od raznih patogena". Ja sam se zamislio, vrijeme je potvrdilo njom".

Građani Crne Gore, sve što ste čuli od ove gospode, ja kad sam rekao da nisu dostojni ni onome što znači znanje, ni onome što znači ljubav prema Crnoj Gori, ni ono što znači objektivan pristup, ni transparentnost, sada ću potkrijepiti činjenicama. Gospodo, poslije sedam, osam mjeseci još više ne znamo o koronavirusu nego što smo znali prije sedam, osam mjeseci, jer je to tako u istraživanju, otvore se široka polja. Ako ne pokriješ ta polja sa pravim odgovorima tada funkcija eksponencijalno raste i tada ne znaš ništa. Gospodo, mi ne znamo porijeklo ovoga, da li je to narušena biološka ravnoteža, ta nezajažljivost ljudi, tih 1% čovjeka, tih 17,18 država koje imaju 80% bruto društvenog proizvoda, nikada im nije dosta, ili je to možda proizvod laboratorije da bi se došlo do te zlatne cifre od milijardu stanovnika da bude ta ravnoteža. Ne zna se, i jedno i drugo ima utemeljenje, ali ono što je uzrok tome to je da je globalni nepredak kriv tome. Zdravstveni sistem ni u Evropi nije jedinstven, ono što je trebalo da uradi Svjetska zdravstvena organizacija nije uradila. Ona je 7,8 ili 10 godina dana ćutala, nije preventivno radila i u tome je njena velika odgovornost. Ja sam o ovome govorio i testirao svoje znanje. Moram reći objektivno da moja porodica je dosta utemeljena u medicini. Ja od vas na ovom okruglom stolu što je, pohvaljujem ga, što je predsjednik Numanović organizovao, ja sam došao. Čitam skoro svaku noć o ovome i rekao sam prof Marini Ratković da mi javno kaže sve što ne budem rekao istinu, ona mi je rekla na svoj način da je sve tačno.

Slušajte građani, ne postoji prvi ili drugi talas, treći talas. Postoji samo jedan jedini virus ovakav kakav je i danas je među nama. Ima jedan termin u medicini, to je virulencija tzv. patogenost. To je sposobnost da taj patogen koji nije ni patogen, jer me Ljiki učila da to nije ni patogen, ne znam što je to, da on živi tri mjeseca u svom staništu, da njegova infekcija intenzivna je možda prvih 15-20 dana, da može da izazove bolest ne samo kroz one, nijesu godine više važne, ali ona može da izazove hroničnu bolest koja te prati cio život ili da ti ošteti vitalne organe. Koliko su ti zdravi ne zavisi samo od godina, nego zavisi od mnogo čega, od DNK. Kakva će biti ta klinička slika ne zavisi od toga, ali će sigurno biti mnogo gora. Danas u svijetu postoji u odnosu na to da li je on oslabio ili nije oslabio dvije oprečne, očito da Evropska unija sa svojim zdravstvenim istraživanjima je pala. Juče je bilo 47.000 novih zaraženih u Sjedinjenim Američkim Državama. Ta solidarnost, te cifre, ona tragedija koja se dešava nama na Balkanu i u susjedstvu ono je velika opomena, ono je strašna opomena. Ljudi, imuniteta nema, ko priča da ima imuniteta pojma nema. Mi imamo samo od 2 do 3% i u Crnoj Gori i na Balkanu. Švedska sa čuvenim imunitetom krda tzv. i smjenom onog ministra ima negdje oko 7-8%. Sjever Italije koji je onako tragično prošao ima oko 15-16%. Treba nam 60%, to nije tačno. Kod transmisije da li virus postoji ... (prekid)... opet nije tačno, nije ovo samo što pokazuje se negdje na pojedinim žarištima ovdje ili ovo što se pokazuje u Americi. On spava u svom staništu, u našem organu, našem srcu, digestivnim, svim ostalim, četiri, pet, neurološkim problemima. Da završim sa nekim stvarima, molim vas zato što pričam o ovome i želim jednu opomenu da ... On će u jesen doći zato što je samo smanjena transmisija. Nije on

uginio. Da li će doći taj ili će mutirati i sve istraživanje koje je napravljeno bačiče se u vodu, jer će biti to drugi patogen, drugi lijek kojega nema.

Amerikanci su već evo test, noćas što sam ga isprintao, cio lijek kupili navodni koji je. Rekao sam ministru da napravi predugovor hitni oko vaccine. Evropljani su već kad se proizvede vakcina kroz godinu dana, mi ćemo biti dostupni njoj kroz dvije godine dana. Nema solidarnosti u ovome svijetu. Ja sam, ljudi, ovako zabrinut za Crnu Goru napravio možda grešku, a nijesam, ja sam hrišćanin. Ja vjerujem u Boga, u hrišćanske vrijednosti, ja ću ostati to do kraja, imam svoju crkvu, imam svoju bogomolju, krstio sam sve što imam, ja sam kršten i ja sam kao hrišćanin poslao otvoreno pismo Milu Đukanoviću i pozvao ga u ovom velikom tekstu u Vijestima, ja dajem jedan put u dva- tri mjeseca veliki intervju, svi pod jedan čador da se okupimo da branimo Crnu Goru. Mislio sam da postoji 1% nešto kod njega što znači neka ... (prekid)... jer ću i vas da napomenem na onu emisiju u koju ste bili kod Šukovića, da mi odgovorite. Nije mi odgovorio. Umjesto toga u ovome žarištu, u ovoj možda jednoj (prekid)... Završiću s tim izborom. Ponosan sam na sve ljekare, na sve profesore, na sve studente, na sve inženjere. Budite svoji, branite svoju čast, svoju profesiju i Crnu Goru. Ne tražim od vas ni za DF, ni za što, istinu pričajte.

Poslednji moj tekst je svi pod jedan čador, oni koji su antirežimski, da spasimo Crnu Goru. Ja ću na tome nastojati. Onaj koji ne voli Crnu Goru, ko je kukavica, onaj koji gleda lično ispred zajedničko, onaj koji misli samo za poganu večeru doći će po taj kišobran. Taj kišobran znači svi da se skupimo oko Crne Gore i dva virusa, moram da kažem, da pobijedimo ovaj znak pitanja korone i virus moralnog posrnuća Crne Gore, lično i personalno Milo Đukanović.

Nimanbegu, o vašem nastupu ćemo pričati kada bude o turizmu. Tada ćete i vi govoriti pa ću i tada reći da ne bih oduzimao vrijeme.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (01.07.20 15:51:03)

Hvala. Vjerovatno je ta tema sa turizmom vezana.
Poslanica Branka Tanasijević dugo čeka. Izvolite.

BRANKA TANASIJEVIĆ (01.07.20 15:51:14)

Poštovani potpredsjedniče, poštovani ministre sa saradnicima, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani,

Mi već nekoliko sati juče i danas raspravljamo o jednoj veoma značajnoj temi, ali mi se čini da suštinu onoga što je trebalo poručiti građanima je saopštio samo mali broj poslanika, a to je briga ne samo o zdravlju nego i životima ljudi u Crnoj Gori.

Pandemija COVID-19 je do te mjere složena i do te mjere je prijatna čitavom čovječanstvu da se mi moramo njoj posvetiti na pravi način i kada razgovaramo na ove teme zaboraviti i partijske i lične i svake druge razlike ili možda se rukovoditi maksimumom koju je saopštio patrijarh Pavle koji kaže: " Ne moramo mi u svakoj situaciji biti prijatelji", ali ovo je jedna od onih situacija u kojoj moramo biti ljudi. Prema tome, mi u tom smislu se moramo obraćati građanima, a mislim da je rasprava se odvijala na takav način da smo ih više zbunili nego što smo im objasnili šta je to što se ovim zakonom predlaže, a što je u stvari predloženo da bi se dodatno zaštitilo njihovo zdravlje. Situacija u kojoj se nalazimo dovela je do toga da je ovakav zakon morao biti predložen. Zbunjeni su oni i onim što smo prethodno čuli, a to je da je ovo novi virus o kome se vrlo malo zna, tako da nije samo građanin zbunjen, zbunjeni su i svjetski stručnjaci i neusaglašeni u stavovima, ni kako je ... (prekid)... nastao pa ni kako se prenosi, da li i kada će biti proizvedena vakcina, toliko smo informacija imali, da se na pragu pronalazjenja vaccine do toga da ona uopšte neće biti proizvedena. Ne znamo ni koji je to jedinstveni i zvanični lijek kojim se liječe pacijenti, pa da znamo to je taj lijek liječiće se pacijenti u svijetu tim lijekom koji daje efekat kao što se to dešavalo kod nekih prethodnih pandemija ili epidemija sa kojima smo se suočavali u prethodnom periodu. Zbunjeni stručnjaci, zbunjeni građani, dajte da ih ne zbunjemo mi, zbunjuju ih i elektronski mediji koji objavljuju netačne, nepouzdanе informacije gdje imamo dvije karajnosti. Sa jedne strane to su fatalističke informacije koje smatraju da je nemoguće izliječiti se, nemoguće je prevazići problem i

tako dalje, koje izazivaju uznemirenost, paniku, koje čak dovode ljude u situaciju da se mogu i nerazumno ponašati. Sa druge strane imamo potpuno relaksirajuće, opuštajuće, da je to izmišljeni virus, da on nema nikakvog efekta na čovjeka, da se u stvari neka grupacija, valjda neka grupacija na svijetu dosjetila da je to neki dobar način da se manipuliše ljudima i tako dalje. Dosta je toga i građanima, dosta je toga i nama, mi smo ovdje predstavnici građana koji treba da brinemo o njihovom zdravlju. Ja se zato obraćam svim kolegama poslanicima, da ovaj zakon izglasamo svi, da to bude jedan od onih zakona gdje ćemo svi jednoglasno stati uz građane Crne Gore, jer kad stanemo uz njihovo zdravlje i živote onda smo u stvari napravili pravu, ne političku misiju, to je u ovom momentu nebitno, nego ljudsku misiju.

Takođe, želim da se obratim i onima koji se nalaze u stanju aktivnih slučajeva oboljelih i porodicama čiji članovi nijesu uspjeli da se izbore sa ovom pošasti, ljekarima koji brinu o njima, ljekarima koji su se zarazili brinući se o drugim ljudima, obraćam se i svim građanima Crne Gore, da zaista država Crna Gora jeste uradila sve što je neophodno, da je sistem pokazao da je funkcionalan, da smo mi uspjeli da dovedemo Crnu Goru do toga da 40 dana nijesmo imali ni jedan registrovani slučaj. Došlo je do porasta broja zaraženih, ali kako možemo jedino uticati na to, upravo poštujući predložene mjere, upravo poštujući mjere stručnjaka, jer je struka najbolja politika, a to je da se poštuje i fizička distanca, da se poštuju i sve ostale mjere koje su neophodne da bi se zaštitilo zdravlje građana. Mi to moramo uraditi, jer nije bitno samo zaštititi sebe, mi moramo sačuvati i druge od sebe, jer svako od nas može biti potencijalni prenosilac virusa, možda i onaj asimptomatični koji ni ne zna da je obolio, pa noseći zaštitnu opremu koju ste propisali Predlogom ovog zakona smanjuje se rizik. U ovom momentu jedino šta možemo da uradimo jeste da poštujuemo mjere.

Poštovani poslanici, nije to mjera Crne Gore, nije to izmislila Crna Gora, ni NKT, niti naši stručnjaci, to je svjetski trend. Pokazalo se u svim zemljama svijeta koje su se suočile sa ovom pandemijom da jedino poštujući mjere se može smanjiti broj zaraženih. Smanjenjem broja zaraženih možemo doći i do toga da sama situacija u kojoj se nalazimo bude prevaziđena. Prema tome, jedna poruka samo na kraju, svi mi želimo da mijenjamo svijet, svi mi želimo da mijenjamo i politiku, ali svako treba da počne od sebe samog.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 15:56:59)

Hvala, poslanice Tanasijević.

Poslanik Đukanović je sledeći, a neka se pripremi poslanik Vuksanović.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (01.07.20 15:57:09)

Poštovani građani,

Uzurpacija Ustava i zakona obilježava rad institucija u doba korone virusa. Predlog izmjena ovog zakona aktuelna vlast, odnosno Vlada, priznaje da je radila u prethodnom periodu nezakonito. Kad smo vas upozoravali da kršite Ustav i zakone, vi ste, ministre, ostajali gluvi i nijemi. Nijesmo dobili odgovor od vas. Nemoguće je, nenormalno je da se na osnovu uredbe formira Nacionalno koordinaciono tijelo koje ime ovlašćenja iznad Vlade. To je danas organ koji dominira Crnom Gorom. Svjedoci smo mnogih manipulacija tako politički zloupotrebjavate zabrinutost za živote građana isto kao što su vaši koordinacioni partneri 1990. i 1991.godine zloupotrebjavali priču o zabrinutosti za živote kada su slali naše braću, drugove, kumove na dubrovačko ratište. Tada vaše današnje koordinacione partnere nije bilo briga što se izgubilo 200 života. Danas se ponašate na sličan način, pod plaštom brige za živote vi ste uveli diktaturu u Crnu Goru. Sve smo od vas mogli da očekujemo, od vaše Vlade, poslanika Demokratske partije socijalista, ali da će krenuti propaganda u kojoj će da dominira priča kako je crnogorski zdravstveni sistem superiorniji u odnosu na zdravstveni sistem Srbije to zaista nijesmo mogli da očekujemo. Po tome ova kampanja će ostati sramna. Da li postoji bilo ko u Vladi Crne Gore, bilo ko u Demokratskoj partiji socijalista da nekad nije za svoga člana uže porodice ili za sebe lično tražio neku pomoć zdravstvenih institucija iz Beograda ili da čekate beogradske ljekare da dođu

ovdje. Sigurno da takvog danas nema. Šta vi pričate o tom zdravstvenom sistemu? Ministre Kenane Hrapoviću, da li zbog toga osjećate bar trunku stida i sramote, direktno vas to pitam. Ne bi voljeli da provjeravamo lojalnost zdravstvenom sistemu i kome iskazujemo veće povjerenje kad dođe neka teška situacija.

Još dokle ide ta propaganda medija u Crnoj Gori, prije neki dan ili juče, predsjednica Vlade Srbije došla je u Novi Pazar, sedam medicinskih radnika je okrenulo leđa premijerki Srbije i ništa strašno, ali crnogorski mediji bruje. Šta ćemo, ministre, kad na stoitne ljekara u Crnoj Gori okrenu leđa predsjedniku države Milu Đukanoviću na taj način mu pokazujuću da se ne slažu sa Zakonom o slobodi vjeroispovijesti. Mediji u Crnoj Gori o tome ćute, ali je važna propaganda u Novom Pazaru Sulja Ugljanina i njegove stranke. To je vijest dana, vijest nedelje, da se pokaže ponovo kako Srbija nema dobar zdravstveni sistem. Da ne pričam o ovoj potpunoj diskriminaciji, o zabrani ulaska građana iz susjednih zemalja. Nekima čak ne pomaže ni da budu u bolnici 15 dana u Srbiji, pa dođu u Crnu Goru sa negativnim testom nego moraju u samoizolaciju ili u karantin dok drugi mogu da dolaze bez ikakvih kontrola. Još jedno nevjerovatno loše ponašanje i to se pokazuje koliko je politizacija uzela maha, zabranjujete političke skupove i litije, a mogu svadbe i maturske večeri. Da vas pitam, ministre Hrapoviću, kad se sretnu Milo Đukanović i predsjednik Hrvatske Zoran Milanović i organizuju veliki skup u Kotoru i fotografišu se, da li je to politički skup? Kako oni to mogu da rade? Vi ste raspisali izbore, a hoćete da zabranjujete političke skupove. Složićete se, tu nema nikakve logike. Takođe, vaša priča kada ste proglasili Crnu Goru corona free destinacijom, znate li kad će Crna Gora biti free destinacija? Kad maknemo sa vlasti vas i Demokratsku partiju socijalista. Tada će Crna Gora biti jedino slobodno društvo i slobodna zemlja.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:02:49)

Hvala poslaniče Đukanoviću.

Poslaniče Vuksanović, izvolite, a neka se pripremi poslanica Danijela Pavićević.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (01.07.20 16:02:57)

Hvala Vam, potpredsjedniče Nimanbegu.

Uvaženi ministre, kolegice i kolege,

Hrvatska građanska inicijativa će podržati ovaj zakon i shvatamo da je on na neki način uvjetovan cjelokupnim dešavanjem oko borbe sa COVID-19. Život je širi od svih zakonskih propisa i potrebno je da zakon prati u velikoj mjeri u kojoj je to moguće sam život. Ja sam već nekoliko puta istakao i pohvalio sve ono što je radilo i Nacionalno koordinaciono tijelo i Ministarstvo zdravlja i odmah da kažem da me ne zanima politička pripadnost tih ljudi. Jedino što me zanima u ovom trenutku su rezultati i u prvom poluvremenu ostvarili smo dobre rezultate, dok su zemlje sa mnogo većim kapacitetima i zdravstvenim i ekonomskim pa i politikim prebrojavali mrtve, mi smo disciplinom i mudrim odlukama pobijedili u tom prvom poluvremenu. To je pravi način da se tako odnesemo i na ovaj nadolazeći drugi ciklus.

Takođe, shvatam da sve institucije čine ljudi i nose ljudi i ovdje je danas i juče spominjano jedno značajno ljekarsko ime, doktora Ivana Ilića. Ja želim da kažem kao Bokelj, Tivčanin, kao sugrađanin doktora Ivana Ilića, da se radi i o jednom humanisti, jednom izvrsnom ljekaru i u tom smislu iskazujem određeni vid podrške njemu. Istina je on je jedan od osnivača značajnog Hrvatskog građanskog društva Crne Gore, koje je među prvima obnovljenim, inače do 1945.godine na prostoru Boke kotorske bilo je oko 70 kulturnih društava sa hrvatskim predznakom i u tom smislu cijenim njegov društveni angažman koji je ostvario i na polju kulture. Doktor Ivan Ilić nije u Hrvatskoj građanskoj inicijativi, on jeste pripadnik hrvatskog naroda i meni je drago kad Hrvati njeguju pluralitet u kulturi. Kad bi gledali u ovim našim političkim okvirima onda vjerovatno ga ne bih trebao braniti, ali branim princip. Mislim da se radi o dobrom ljekaru, zaslužnom humanisti, čovjeku iza kojeg su brojne uspješne, Bogu hvala, operacije. Drago mi je kad u institucijama u Boki kotorskoj u ovom slučaju u jednoj zdravstvenoj insituciji imamo čovjeka koji je

čovjek tog podneblja. Međutim, dobro je što ste i objasnili terminologiju, a to je uvijek korisno, dobro je što ste rekli da on nije smijenjen i ja Vam čestitam na tome što ga u svom mandatu Vi niste smijeli. Vi ste tu pokazali ono što sam prije govorio, da niste uokvireni ovim političkim nekim našim uskim granicama. Dobro je što ste rekli da mu je istekao mandat.

Bih li ja volio da on nastavi svoj rad? Bih. Ja ne odlučujem o tome, ali želim mu iskazati jednu pohvalu i ne lamentiram nad njegovim istekom mandata zbog toga što je on Hrvat, zbog toga što je on pripadnik druge stranke koja nema Hrvatski predznak, već sve ovo govirim zbog toga što se radi o jednom humanisti i zaslužnom liječniku. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:07:06)

Hvala, poslaniče Vuksanović.

Poslanica Pavićević je sledeća, a neka se pripremi poslanica Laličić.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (01.07.20 16:07:12)

Zahvaljujem.

Bar mi iz našeg kluba, moj kolega gospodin Srđan Milić i ja, više puta smo naglasili i istakli zalaganje zdravstvenih radnika na svim nivoima u borbi sa COVID-om. Međutim, ne zaboravimo ključni je ipak doprinos građana koji su obustavili sve svoje aktivnosti i kontakte od poslovnih do socijalnih i tako ipak građani zaštitili zdravstveni sistem Crne Gore. Međutim, dolazak korone je prepoznat u redovima vlasti kao terenutak za otpočinjanje političke kampanje. Suštinski, vanredno stanje bez formalnog proglašenja obezbijedio je jedan nesmetan obilazak terena i podjelu namirnica ugroženim građanima. Kako smo vidjeli prema spiskovima i selektivno.

Odakle NKT vuče svoj legitimitet, ima li uporište u zakonu i Ustavu? Time će se neko baviti ipak jednoga dana. Usatavni sud se ne oglašava kao što to čini i treba da radi i kao što je to slučaj u nekim zemljama u okruženju. NKT i njihove mjere, često nelogične u sukobu sa zdravim razumom, nekad pomalo smiješne, ali na osnovu tih mjera veliki broj građana Crne Gore je uhapšen, procesuiran, kažnjen. Javna okupljanja do broja 200 ne preko tog broja, može okupljanje na jednom mjestu ne u šetnji, NKT-e vrlo precizno donosi mjere. Reklo bi se izvršava ipak upustva jednog čovjeka, odnosno u njegovoj je službi. Korona je bila prilika za prisvajanje što više vlasti kroz suspenziju osnovnih ljudskih prava i sloboda. Konstrukcije u političke svrhe, privođenje mitropolita, hapšenje sveštenika, selektivna hapšenja zbog statusa na društvenim mrežama i finale još jedna promocija političke korupcije u Budvi, legalizovanje korupcije. Zašto se čudite reakciji građana u Budvi? Odavno je to počelo, davno je bila Podgorica, pa Nikšić, Kotor, dosta toga su građani pretrpjeli, progutali brojna prekraganja izborne volje. Odavno je to prekraganje počelo i šta sada, pobuna građana je veliko čudo? Nije, pobuna građana je samo prirodna reakcija na akciju. Znači, šta imamo? Imamo policijsku asistenciju korupcije i na kraju još jedan politički spakovani sudski proces. Nasilje i izivljavanje pojedinih pripadnika policije bez identifikacije na uniformama nije slučajno. Kovertu smo vidjeli, razrješenje ne do danas. Marovićima se čeka zastarijevanje. Međutim, kod političkih procesa vidimo jednu proaktivnost i brzinu djelovanja. Crna Gora je zapravo zemlja socijalne nepravde postala. Ocene Evropske komisije su takve da nijesu prelazne. Premijer nije ispunio obećanje oko ulaska u Evropsku uniju dato u svom ekspezu na početku svog mandata.

Šta reći, uštedjeću vrijeme gospodine Nimanbegu, šta reći, gospodine Hrapoviću? Vi znate da vlast, odnosno DPS, konkretno, vrlo često treba svoje dobrovoljce za razne neke svoje naume, vrlo često im trebaju dobrovoljci. Mislim da uloga koju ste imali u ovom prethodnom periodu i sada je imate neće vas proslaviti. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:12:46)

Hvala poslanice Pavićević.

Poslanica Jovaka Laličić, neka se pripremi Milan Knežević.

JOVANKA LALIČIĆ (01.07.20 16:12:54)

Poštovani predsjedavajući, kolege i kolegice, poštovani ministre sa saradnicima, uvaženi građani,

Zakon o dopunama Zakona o zaštiti od zaraznih bolesti naprosto je iznuđen zbog najnovije epidemiološke situacije koja je, rekla bih, prouzrokovana neodgovornim ponašanjem građana, odnosno pojedinaca koji su na nelegalan način, tako da kažem, prelazili iz drugih nama susjednih država, na taj način doprinijeli unošenju ponovo virusa u našu državu, doprinijeli transmisiji ovog virusa i time smo dopali u situaciju da od jedne free destinacije postanemo ponovo država u kojoj se borimo sa COVID-19. Ovih dana posebno, a i od početka epidemije COVID-a postavlja se pitanje zakonitosti i ustavnosti nadležnosti Nacionalnog koordinacionog tijela. Želimo ovdje da kažem da je pravniku na prvoj godini pravnog fakulteta jasno da pored zakona postoje uredbe koje su sprovedbeni, odnosno organizacioni propisi i da takva jedna uredba predviđa mogućnost osnivanja Nacionalnog koordinacionog tijela sa nadležnostima u skladu sa zakonom.

Ponašanje stanovništva, poslodavaca i preduzetnika naprosto se mora urediti zakonom, jer smo svjedoci da preporuke i mjere Nacionalnog koordinacionog tijela se ne poštuju, pa ih ne poštuju čak ni oni koji su dali Hipokratovu zakletvu da će im zdravlje građana biti na prvom mjestu, da će učiniti sve da zaštite to zdravlje. Međutim, jednoj ekipi iz te branše je važniji Zakon o slobodi vjeroispovijesti nego zaštita zdravlja naših građana. Ovim zakonom su propisane mjere fizičke distance, mjere potrebe, odnosno obaveze nošenja maski, vizira i ostalih sredstava, dezinfekcija sredstava javnog prevoza i svega onoga što treba u narednom periodu da doprinese da se adekvatno izborimo sa ovom bolešću. Propisane su, naravno, i novčane kazne i zabrane obavljanja djelatnosti za sve one koji se tih mjera ne budu pridržavali.

Želim ovom prilikom da iskoristim, jer je nadam se to u temi, da odam počast i podršku i Nacionalnom koordinacionom tijelu, i Ministarstvu zdravlja, i Institutu za javno zdravlje, i svim državnim organima na lokalnom nivou, inspekcijskim organima, službama zaštite, našim zdravstvenim radnicima na svemu onome što su uradili u proteklom periodu. Želim da kažem, za razliku od mnogih ovdje koji to ne priznaju, da je naše zdravstvo u ovom momentu steklo dragocjeno iskustvo, ali džabe će naše zdravstvo dati sve od sebe u koliko nasuprot njima imaju građane koji su neodgovorni, koji ne žele da poštuju utvrđene mjere. S toga koristim priliku da kao majka i baka koja se brine za zdravlje prije svega svoje porodice, ali i svih prijatelja i svih neznanih građana naše Crne Gore, pokažimo altruizam, pokažimo brigu o drugima, pokažimo odgovornost prema sebi i ne dozvolimo da se i ovaj put sa ovom opakom bolešću ne izborimo na način kako smo to do sada uradili.

Koleginica Marta Šćepanović i ja smo dali i određene amandmane i nadam se, s obzirom da su postali sastavni dio ovog zakona, da će to sve zajedno doprinijeti da ovaj zakon ispuni svoju svrhu i ja u ime mog kluba, a i svakako sve naše kolege će dati podršku Predlogu ovoga zakona. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:12:56)

Hvala, poslanice Laličić.

Poslanice Knežević, nadam se da ste spremni. Neka se pripremi poslanik Živković.

MILAN KNEŽEVIĆ (01.07.20 16:17:17)

Slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u,

Nakon ovoga što je saopštio ministar Hrapović, da je korona zadnja ušla a prava izašla, u stvari uopšte nije izlazila iz Crne Gore, želim da ga pitam - što bi ovo? Iz jednog prostog razloga što je ovdje prije nekih mjesec i po dana - dva bio sveti Milutin od DPS-a i slavodobitno nam

pokazao skalp od korone i sve je pokazivao - evo ja sam je ubio, ja sam je ubio. Evo Srbiji ubio sam koronu, evo Bosni ubio sam koronu, evo Albaniji ubio sam koronu, evo Evropskoj uniji ubio sam koronu. Kad sam ga ja pitao kakvo je to oružje kojim si ti ubio koronu, on je rekao - neka me pitaju i ja ću da im kažem. Ja sam se uplašio da nam ga ne izvezu, gospodine Hrapoviću, jer greota bi bilo da onakav potencijal izađe iz Crne Gore. Posle mjesec i po dana skalp od korone, što bi - izgleda teleća koža. Ostalo od kad je otkupljivao za potrebe DPS-a one bikove, junice i već ne znam šta je činio. Znači, mi smo umjesto skalpa od korone imali teleću kožu. Ovdje ne možemo drugačije da objasnimo. Sad vi kao NKT se služite nekakvim saopštenjima, nekakvim mjerama, nekakvim uredbama i kvalifikacijama "importovana korona". Ja znam da ima eksport - import, bilo je nekad ono imoportovano nikšićko i eksportovano nikšićko u stari vakat dok je radila i Željezara, ali ćete mi morati objasniti kakva je to importovana korona. Gdje se kupuje, kako se pakuje, kako se koristi, jer ispade da su nas zarazili naši građani importujući se negdje drugo, pa su se vraćali ovamo, ili vi u NKT-u gledate ove Ratove zvijezda pa imaju i ove teleportacije svakodnevno. Šta smo dobili kao informaciju, gospodine Hrapoviću? Dobili smo informaciju da su nekoliko građana koji su gledali utakmicu Crvena zvijezda - Partizan zarazili čitavu Crnu Goru. Pa kad su počeli da se pojavljuju slučajevi, na žalost iz Rožaja, da se pojavljuju slučajevi iz Ulcinja, ispalo je da ti ljudi nisu išli da gledaju utakmicu Crvena zvijezda - Partizan.

Može li se desiti, gospodine Hrapoviću, da smo mi u stvari zarazili čitav stadion JNA gledajući utakmicu Crvena zvijezda - Partizan, može li biti ovi što su bili na utakmici da su pošli zaraženi tamo? Može li se desiti da smo mi izvezli koronu, kad već izvozimo kokain? Može li se desiti, gospodine Hrapoviću, pošto je Tutin pogranično mjesto sa Rožajama da su ovi naši Rožajci išli stazama i bogazama da kupuju haljine, cipele i odijela za svadbe i da kupuju za maturske večeri? Sad vas ja pitam gdje je bila policija. Ili smo policiju preselili u Budvu da tuče Demokratski front i Demokratsku Crnu Goru ili smo policiju preselili da hapsi sveštenike, jer sve što smo vidjeli od ovih vaših NKT mjera, gospodine Hrapoviću, bilo je da se hapse sveštenici i da se zabranjuju javna okupljanja.

Šta ste vi uradili? Vi ste proglasili kraj epidemije u "Službenom listu", a sad nam retrokativno kroz zakon i kroz nove mjere uvodite sve kao da je sve u najboljem redu. Znači, mi živimo stanje redovne epidemije koja to nije. Još nam kao vrhunac danas objašnjavate i objavljujete ko su kandidati za Trinaestojulsku nagradu. Sve ovi vaši iz DPS-a i SD-a, čitava ova bulumenta DPS političara i stručnjaka. Znači, ovaj Abdić, ovaj Mugoša, onda ova čitava ekipa iz Instituta za javno zdravlje. Želim da mi kažete da li je tačno da su oni za vrijeme ove vaše borbe sa korona virusom dok je Milutin Simović kidao glavu i vadio skalpove zaradili, ovaj Abdić oko 20 hiljada evra, ovaj Eraković preko 20 hiljada evra, a Boban Mugoša preko 30 hiljada evra. Recite mi je li to tačno. Još sad treba da im damo Trinaestojulsku nagradu. Pa da su izmislili lijek za rak, za sidu, za ebolu, za sve bolesti čovječanstva, mnogo jada, gospodine Hrapoviću.

Šta je sa onim medicinskim sestrama kojima ste obećali hiljadu evra koje su njegovale bolesnike? Ništa. Nego ste se sjetili sad da optužujete i napdate ljekare koji daju podršku Srpskoj pravoslavnoj crkvi i mitropolitu Amfilohiju i patrijarhu Irineju. To vam je malo bilo, gospodine Hrapoviću, nego ste sad poslali vaše emisare iz NKT-a da pritiskate doktore u Kliničkom centru i po ostalim centrima po Crnoj Gori i po zdravstvenim ustanovama da se potpišu da podržavaju mjera NKT-a koje su nelegitimne i neustavne. Znači, ljekari u Crnoj Gori se u ovom trenutku nalaze pod strašnim pritiskom NKT-a da sve ovo što ste vi ovdje sproveli i došli do nivoa da sad imamo više oboljelih nego kad je bilo to u jeku u aprilu mjesecu, pokušate da stavite pod formu potpisa ljekara koje pritiskate da će ostati bez posla, da će ostati bez plata. Znači, sad želite da napravite pandan onim ljekarima koji su podržali litije i koji podržavaju Srpsku pravoslavnu crkvu. Gospodine Hrapoviću, koronu niste ubili, korona nije izlazila iz Crne Gore i ako mislite da izlazite na izbore, a vidim da ste izašli samostalno, ugrabite što prije da vam DPS ne uzme slogan, nazovite se SD korona, jer ako DPS krene izgubićete i taj trend.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:23:11)

Poslaniče Murić, dogovorili smo se da nećemo imati niti procedura niti komentara na izlaganja.

Poslaniče Muriću, izvolite da čujem tu proceduru.

MIRSAD MURIĆ (01.07.20 16:23:32)

Koronu niko nije izmislio u Crnoj Gori, niti neko iz Rožaja. Mi znamo šta je Institut za javno zdravlje i šta je Crna Gora učinila u tom prvom nekom talasu i u drugom što neko pominje neku utakmicu ili Rožaje i slabu granicu prema Tutinu ili Novom Pazaru. Ja kao građanin Rožaja moram da vas upozorim da Rožaje se više ne uzima u tom nekom kontekstu, vas, da, da prekinete tu neku vašu, kako da kažem, predsjedavajuću moć da dozvoljavate svakome svašta da priča. Pazite, samo da vam kažem, iz Rožaja je imalo ljudi koji su bili na utakmici derbija u Srbiji, imalo je zbog naših bliskih odnosa sa susjednim gradovima u državi Srbiji, mi nijesmo mogli da zaštitimo apsolutno, niti Crna Gora štiti apsolutno granice sa susjednim državama. Protok je slobodan, u doba korone je imalo nekih slabosti i zato je i virus korona importovan iz susjedne države u Rožajama, zatim u cijeloj Crnoj Gori. Ima i importovanog slučaja sa derbija, ali isto tako i zbog situacije koja je bila u susjednim gradovima Republike Srbije.

Građani Crne Gore, vama se obraćam. U Crnoj Gori nije postojala korona da nije bilo susjednih importovanih slučajeva. Slobodna razmjena roba i putnika je bila na žalost i u periodu zabrane. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:25:35)

Hvala, poslaniče Murić.

Ja ću se potruditi da zaustavim koronu kod svih gradova u Crnoj Gori, svih opština, eto obećavam, pošto ste upozorili da ne bude korona niti u Rožajama niti u Ulcinju i Bijelom Polju i Plužinama, da ne nastavljam dalje.

Poslaniče Kneževiću, imali ste komentar na izlaganje, tako da možete koristiti odgovor na komentar.

MILAN KNEŽEVIĆ (01.07.20 16:26:05)

Hvala vam, potpredsjedniče Nimanbegu.

Evo dako zagrmu danas.

Gospodine Muriću, naravno da se obraćam vama, ovo je komentar na komentar. Ja ne znam što su vas uplašili od mene. Zašto svi tražite proceduru, zašto svi tražite neke replike. Ja sam čovjek od krvi i mesa. Odgovorite mi, odgovoriću vam. Još nikoga ođe nisam pojeo, nisam izbljuvao mu kosti, svi ste Bogu hvala živi i zdravi. Ne bojte se ništa od mene, ajte da vodimo konstruktivni dijalog pa kome opanci, kome obojci u verbalnom smislu, a ponekom nanogica, jer ja otprilike kad ne možete sa mnom da polemishete dobijem nanogicu. U svakom slučaju ja vam se zahvaljujem. Vi ste potvrdili ono što ja sve vrijeme saopštavam ovdje, da su uprkos mjerama NKT-a ljudi iz Rožaja kršili te mjere, išli su u Tutin, išli su u Novi Pazar i uveli su ovu importovanu koronu. Znao zašto su uveli oni tu importovanu koronu? Zato što se NKT i policija koja je trebala da štiti po ovim neustavnim mjerama gospodina Hrapovića bavila hapšenjem mitropolita Amfilohija, vladike Joanikija, obračunom u Budvi, uništavajući izbornu volju građana Budve i sad smo došli u situaciju da se nalazimo kao jedno od najvećih žarišta u regionu. Od čitave one priče Milutina Simovića, ja sam ubio koronu, došli smo do toga nemojte da pominjete Rožaje, nemojte da pominjete neke druge gradove. Moramo da pominjemo, gospodine Muriću, to je neophodno. Vi sami ovdje potvrđujete da su se ti ljudi zarazili u kontaktima sa ljudima iz Tutina ili iz Novoga Pazara. Osim toga svi znamo da je bila svadba, da je na toj svadbi bilo preko 300, 400 ljudi, a ako može da se zabrani okupljanje i moleban ispred crkava, zašto se nije zabranila svadba? Kako je moguće, da mi neko objasni, dozvoljene su maturske večeri i dozvoljenje su svadbe, a nisu dozvoljeni molebani, jer se na molebanima i litijama ljudi ljube, a šta se radi na svadbama i na maturskim večerima? Ako se ne ljube, makar su se morali mladenci zaraziti na svadbama. Morali

su da se poljube, je li tako, a mi sad imamo tu situaciju. A šta se desilo kad je dolazio ovdje, što bi rekao kolega Vuksanović, Zvonimir Milanović predsjednik Hrvatske? Jeste li u Kotoru organizovali bokeljski bal i bokeljsku mornaricu, gdje je bila tu socijalna distanca? Može li biti da se zarazio Milanović i svi oni Bokelji tamo? Je li ko testirao Mila Đukanovića kad se vratio iz Brisela, iz Belgije na korona virus? Naravno da ga niko nije testirao, niti su smjeli da ga testiraju i sad vi nama kažete zašto pominjete Rožaje i zašto pominjete koronu. Pa moramo da je pominjemo zato što ste vi ovakvim mjerama doprinijeli da smo postali žarište koronavirusa u regionu i ako ste mislili da kroz priču o free koroni nanesete štetu Srbiji, to vam se vratilo kao bumerang i sad imamo štetu svi i sad samo čekamo kad će neko odavde da bude zaražen i da nam uhvati muštuluk da je i Parlament zatvoren.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:29:35)

Citirao vas je.

Kolega Vuksanoviću, ja bih samo, kolega Muriću, dozvolite sekund, dozvolite da čujete sa predsjedavajućeg stola.

MIRSAD MURIĆ (01.07.20 16:30:16)

Poštovani predsjedavajući,

Kad sam proceduralno reagovao lično sam se vama obratio. Nijesam se obraćao nikome, niti sam pominjao ime, niti prezime, niti partiju. U ovom konkretnom slučaju gospodin Knežević je mene pomenuo. Vi ste njemu dali repliku na moju proceduru, evo komentar. Ja na njegov komentar imam repliku, repliku ili proceduru šta god mi date. Nema veze, šta god da je. Dozvolite mi minut, neću više.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:31:01)

Poslaniče Muriću, žao mi je da vaš šefa kluba nije ovdje. Dogovorili smo u nastavku da neće imati komentara. Vaša proceduralna reakcija je bila komentar na izlaganje kolege Kneževića. Kolega Knežević je, ja znam, u svojim izlaganjima napravio sveca i od Milutina Simovića, što nije tačno, ali mi to slušamo, tako da ni Milutin Simović niti ja ne mogu da reagujem na tu ulogu Milutina Simovića. Niti ja znam da Milutin Simović nije tvrdio da je ubio koronu, ali on tako figurativno se izražava. Zbilja, ja vas molim, kolega Muriću, nemojte zloupotrebiti proceduru, dozvolite da završimo ovaj dio izlaganja.

Sad ima riječ kolega Živković koji bi trebao da zaključi ovaj dio i idemo na završnu riječ. Izvolite, evo da čujemo šta je ta procedura.

MIRSAD MURIĆ (01.07.20 16:31:58)

Ja neću da kažem i da nekoga okrivim, uvijek u svakom društvu ima neodgovornih pojedinaca i mi za te neodgovorne pojedince, na žalost, ne možemo da preduzmemo neke drastične mjere. U ovoj situaciji se desilo da je i u Rožajama, ali ne od strane Rožajaca, samo to da poručim građanima Crne Gore, Rožajci nijesu prekršili pravila Nacionalnog koordinacionog tijela. Na žalost, građani iz susedne države su to odradili i oni su njihovim neodgovornim ponašanjem gdje su ljudi neznajući, sigurno da nijesu znali ljudi, nećemo stigmatizovati te ljude, nijesu znali da su možda asimptomatični, prenijeli virus i na teritoriju Opštine Rožaje koji se na žalost proširio u susjedne opštine. Nisu građani Rožaja bili neodgovorni, nego neodgovorni pojedinci zato što se u susednoj državi krilo koliko je ljudi inficirano i koliko je umrlo. Svjedoci smo i preko medija koji se prenose iz Republike Srbije kakvo je stanje u susjednim opštinama Tutinu i Novom Pazaru. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:33:12)

Hvala, poslaniče Murić.
Poslaniče Vuksanović, izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (01.07.20 16:33:20)

Kolega Knežević me pomenuo, pa ako vi smatrate da treba da mi date riječ, dajte.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:33:30)

Kolega Vuksanoviću, ja bih preferirao da vam ne dam riječ da bih zaokružio ovu ... U redu.
Hvala vam puno.
Poslanik Živković kao posljednji učesnik u raspravi. Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (01.07.20 16:33:49)

Hvala, poštovani potpredsjedniče Nimanbegu.

Uvaženi ministre zdravlja, poštovane kolegice i kolege, uvaženi građani,

Evo dugo raspravljam o ovoj temi. Dakle, kako ćete vidjeti da li je jedan sistem dovoljno odgovoran i kvalitetan da odgovori na određene izazove sigurno je da to može da se pogleda kroz nastupanje određenih kriza. Ovo je zaista jedna od velikih kriza koja nije zadesila samo Crnu Goru, nego je zadesila ukupan svjetski poredak i sve najave koje dolaze od strane visokih svjetskih zvaničnika, a posebno bih rekao od strane struke i nauke, Svjetske zdravstvene organizacije, jeste da ova pandemija ne jenjava. Zdravstveni sistem u Crnoj Gori i ne samo zdravstveni nego ukupni sistem u Crnoj Gori pokazao je jednu visoku mobilnost, rekao bih i visok stepen imunizacije u odnosu na ono što je da kažemo pojava pandemije korona virusa, konkretno epidemije koronavirusa u Crnoj Gori.

Ono što se pokušava evo već tokom više nedjelja, a rekao bih i tokom rasprave u okviru ove tačke dnevnog reda imputirati i najveća smetnja koja postoji jeste personalni sastav Nacionalnog koordinacionog tijela. Dakle, očigledno je najveći problem personalni sastav Nacionalnog koordinacionog tijela, a dakle nije problem to što smo se na najkvalitetniji mogući način, da kažem, sukobili sa ovom epidemijom. To nije problem, ali problem je personalni sastav. Da li neko dolazi iz jedne ili iz druge političke strukture tome se zamjera. To kako je crnogorski sistem, odnosno kako su institucije crnogorskog sistema odgovorile vidjeli smo upravo po tome da je Crna Gora bila prva korona free destinacija u Evropi i to nisu nikakve, siguran sam, našminkane ili naštelovane brojke. To je statistika i to je riječ struke, to je dakle suština.

Takođe, ko je određivao ove mjere? Pa nismo ih mi određivali ovdje u Parlamentu. Nije ih čak ni određivalo upravo konkretno Nacionalno koordinaciono tijelo, već struka, ljudi koji su stručni, koji su učili za ovu oblast, institucije, tako je kolega, Svjetska zdravstvena organizacija. Šta mi sad tu treba dalje da govorimo, dakle da se nalazimo ili na jednoj ili na drugoj strani političke obale, osim da priznamo samo da su postignuti dobri rezultati u smislu zaštite zdravlja građana. Šta bi bilo ko drugi da se nalazi u pozicijama odlučivanja mogao drugo da uradi, da donese, nego da utvrdi koordinaciona tijela koja će se baviti pitanjem ove krize. Šta bi se desilo u konkretnoj situaciji da u prvom poluvremenu nismo uspjeli da suzbijemo ovu epidemiju? Imali bismo istu ovu danas situaciju koju kolege iz opozicije spočitavaju kako, otkud sad to neki novi importovani slučajevi. Importacija se dešava i u drugim državama, nije se desila samo u Crnoj Gori.

Takođe, govorilo se i oko toga kako to da se sad odjednom pojavljuju ove mjere, a da nije bilo tih mjera za vrijeme sahrana, za vrijeme svadbi ili nekih drugih društvenih ili političkih okupljanja. Pa znate kako nije bilo tih mjera? Nije bilo mjera zahvaljujući tome što su institucije

upravo u tom prvom poluvremenu u potpunosti položile taj zadatak. Zbog toga nije bilo takvih mjera na tim skupovima. Jedino je bilo obavezno nošenje maski jeste bilo u ustanovama zdravstvene zaštite. Dakle, to je rezultat rada i odgovornosti institucija. Zbog toga je bilo dozvoljeno javno okupljanje, zbog toga što su institucije pravovremeno reagovala, spriječile inportaciju novih slučajeva, izliječile pacijente koji su bili zaraženi i imali smo čistu situaciju. Danas kada imamo importaciju tih slučajeva odjednom se dešava kritika na račun institucija sistema. Dakle, to nije principijalno.

Takođe, nešto sam govorio vezano i za ovaj personalni sastav Nacionalnog koordinacionog tijela. Ko god da se u njemu nalazi, ko god da se nalazi u Institutu za javno zdravlje, ljekari kome god politički da pripadaju, njima treba odati priznanje. Ako imamo imalo političkog dostojanstva onda moramo iskazati zahvalnost prema tim ljudima koji su pokazali visok stepen mobilnosti, visok stepen odgovornosti da se na ovaj izazov na kvalitetan način odgovori. Kako? Riječ struke i to je sva suština. Nema veze što se ovdje pokušava politički kalkulisati, nema veze što neko pokušava minimizirati rezultate Nacionalnog koordinacionog tijela i svih institucija u Crnoj Gori. To apsolutno nema nikakve veze. Građani dobro vide, nema potrebe ni mi sa ove strane da glorifikujemo te rezultate, a nema ni potrebe da sa druge strane čujemo minimiziranje tih rezultata, jer su oni očigledni i evidentni. Iako ovo nije tema oko koje se mi možemo zajedno okupiti onda ja zaista ne znam koja je to tema u društvenom prostoru koja će nas okupiti na jednom mjestu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:39:22)

Hvala, poslaniče Živkoviću.

Ministre Hrapoviću, da li želite završnu riječ? Da, evo izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (01.07.20 16:39:31)

Zahvaljujem, poštovani potpredsjedniče.

Ono što je veoma važno danas da smo u uvaženom parlamentu čuli da svi poslanici koji su diskutovali su podržali zdravstvenu struku, odnosno zdravstvene radnike u liječenju naših građana. Time ste dali punu podršku crnogorskom zdravstvenom sistemu i na tome vam se iskreno zahvaljujem, jer ste prepoznali značaj i važnost zdravstvenog sistema koji danonoćno vodi brigu o zdravlju svih nas. Dali ste nam podsticaj da nastavimo u realizaciji reformskih procesa kada je zdravstveni sistem u pitanju i ono što je najvažnije da čuvamo i sačuvamo zdravlje naših građana.

Bilo je dosta komentara i pitanja što se tiče potrebne digitalizacije. Crnogorski zdravstveni sistem je zaista poznat po izuzetno razvijenom digitalnom, odnosno informacionom sistemu u mnogim sverama, a konkretno što je bilo pitanje informatizacije kontrole kretanja građana kroz Crnu Goru, mi to radimo dosta dobro. Međutim, već se intezivno radi na izradi ovog informacionog sistema i on će nadam se narednih dana biti u implementaciji u kompletnom sistemu. Trinaestojulska nagrada-lično sam predložio Institut za javno zdravlje kao instituciju koja je zaslužna i možda po mom skromnom ubjeđenju treba da dobije Trineastojulsku nagradu. Unaprijed čestitam svima onima koji dobiju tu nagradu, a ja nisam predložio Institut za javno zdravlje zbog borbe protiv koronavirusa ovih pola godine.

Zahvaljujući višegodišnjem radu svih zaposlenih u Institutu za javno zdravlje u smislu kadrovske opremljenosti i kadrovske usavršavanja, tehničko-tehnološke opremljenosti i svega onoga što smo zajedno prethodnih nekoliko godina radili, a posebno prethodne godine, rezultiralo je upravo ovim dobrim odgovorom u prvih pola godine zahvaljujući zaposlenima u Institutu za javno zdravlje, našim epidemiolozima uključujući naravno cijeli crnogorski zdravstveni sistem. Znam odlično da se Trinaestojulska nagrada ne dodjeljuje za doprinos u ovoj godini nego za prethodne godine i za prošlu godinu i to je razlog zašto sam baš se odlučio da ja u ime Ministarstva zdravlja predložim Institut za javno zdravlje.

Da li je Crna Gora bila zaista korona free ili ne? Ja ću podsjetiti da smo ispoštovali smjernice i preporuke Svjetske zdravstvene organizacije koja kaže da od poslednjeg zaraženog,

odnosno inficiranog treba da prođe 28 dana i tada se ukida epidemija u zemlju koja postoji i da je to korona free zemlja, ne 28 dana nego 40 dana Crna Gora je bila bez zaraženog. Nakon toga dešavaju nam se dva klastera. Odlično znamo koji su to klasteri, klaster u Budvi, klaster u Rožajama uvezeni, importovani iz drugih zemalja, odnosno iz druge susjedne zemlje. To je razlog zašto danas imamo ovakvu pojavu transmisije odnosno prenosa zaraze na naše građane.

Što se tiče SD korone, odnosno Socijaldemokrata Ivana Brajovića želim da poručim da sam uvjeren da će SD Ivana Brajovića nakon izbora biti značajan činilac vlasti u Crnoj Gori. Uvjeren sam da će to tako biti jer svim onim što radimo i što pokazujemo, a ne pričamo i ne političimo, nego zaista pokazujemo svojim radom je siguran i garant uspjeh naše partije na izborima i nakon toga.

Ako smo se kao društvo, a zdravstveni sistem i Vlada Crne Gore sigurno jesu, čvrsto opredijelili da u pandemiji korona virusa i borbi protiv njega postavimo zajednički cilj, a to je da čuvamo zdravlje naših građana i sačuvamo koliko je to moguće živote svakog oboljelog i u prvom ciklusu pandemije virusa u našoj zemlji sa velikim uspjehom to i ostvarili. Očekujem da to sada moramo još jače, još snažnije da postavimo kao naše prioritete i kao država i svako od nas pojedinačno. Samim tim svi imamo i nosimo i dio društvene odgovornosti, a lične svakako, za ostvarenje tog neupitnog cilja, ponoviću, zaštitu zdravlja i života svakog pojedinca u državi.

Građani su u prethodnim mjesecima pandemije pokazali veliku odgovornost i to je, naglašavam, dalo odličan rezultat. Velika zahvalnost i svim ostalima koji su danonoćnim radom doprinijeli da imamo ovakav dobar rezultat. Tu su naši pripadnici policije, pripadnici vojske, pripadnici zdravstveno-sanitarnih inspekcija, carine, komunalnih službi, farmaceuti, zaposleni u trgovinama i tako dalje i tako dalje. Svi zajedno smo dali dobar odgovor. Pozivam da i narednih dana svi zajedno damo isti takav odgovor kako bi izašli iz ove situacije kao pobjednici. Ozbiljnost epidemiološke situacije nas obavezuje da preuzmemo obavezu pojedinačne odgovornosti, ponavljam, i da se odgovorno ponašamo svaki dan, svaki sat dok opet zajedno pobijedimo nevidljivog protivnika. Svako od nas mora da strogo vodi računa o mjerama koje su propisali oni kojima vjerujemo, a to su naši epidemiolozi, naši zdravstveni radnici, mjerama koje moramo poštovati u svojim domovima, na radnim mjestima, na ulici, u prodavnici, u zdravstvenoj ustanovi. Činjenica je da naši ljekari upozoravaju da se poslednjih dana epidemiološka situacija usložnjava, što dovodi do značajnog porasta inficiranih virusom i na žalost broja smrtnih ishoda. To kao rezultat ima za posledicu ovo upravo što sam saopštio. Građani treba da znaju da će situacija biti zasigurno još neizvjesnija kada je broj inficiranih u pitanju i zato apelujem i upozoravam sve nas na povećan nivo odgovornosti prema sopstvenom zdravlju, a samim tim i zdravlju naših porodica, prijatelja, komšija i svih građana.

Želim još jednom da dam podršku našim ljekarima da nastave na stručan i profesionalan način da brinu o našem zdravlju, čuvaju naše živote. Ponosan sam što sam na čelu zdravstvenog sistema i što sam dio tima odgovornih, posvećenih i stručnih ljudi koji rade da zaštite naše zdravlje i živote. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:46:19)

Hvala, ministre Hrapoviću.

Ostaje mi samo da konstatujem da smo završili pretres o Predlogu zakona o dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti. O njemu ćemo se izjasniti naknadno.

Prelazimo na sledeću tačku, ona se zove **Predlog zakona o dopunama Zakona o turizmu i ugostiteljstvu**. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Damir Davidović, državni sekretar u ministarstvu, koga pozdravljam i Olivera Brajović, generalna direktorica Direktorata za razvoj konkurentnosti i investicija u turizmu, koju takođe pozdravljam. Izvjestioci odbora su Momčilo Martinović Zakonodavnog i Petar Ivanović Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje. Otvaram pretres i predstavniku Vlade dajem priliku na dopunsko obrazloženje. Izvolite.

Imamo proceduru.

RAŠKO KONJEVIĆ (01.07.20 16:47:16)

Izvinjavam se kolegama iz Vlade.

Sugerisao bih, znam da bi trebalo glasanje da bude, tako smo na kolegijumu se dogovorili, u 17:30h. Ja bih imao jedan predlog, ako se složite, da čujemo uvodno izlaganje kolega iz Vlade, to je negdje već 17h, da ne ulazimo, jer će jedan dio kolega uvodna izlaganja ili u ime kluba, kako god to da nazovemo, krenuti, neko neće, tako da nastavimo sutra, a da čujemo kolege u ovih desetak minuta i da glasamo u 17:30h shodno dogovoru.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:47:56)

Hvala, poslaniče Konjević.
Da čujemo poslanika Damjanovića.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (01.07.20 16:48:12)

Uz uvažavanje što je gospodin Konjević rekao, a vezano je za stav na kolegijumu, ja ipak želim da se ostavi ovdje prostora zbog obaveza koje su neki preuzeli, zbog dinamike ove sjednice da nakon uvodnog izlaganja predlagача oni koji danas žele, uvodničari, u ime klubova da govore, da govore. To će biti kratko, četiri - pet diskusija eventualno, pa da napravimo pauzu, glasanje i naravno da nastavimo sutra. Toliko.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:48:34)

Hvala poslaniče Damjanović, potpuno opozicioni stav.
Izvolite, poslaniče Radulović, i vi proceduru.

BRANKO RADULOVIĆ (01.07.20 16:48:41)

Potpredsjedniče, kolege,

Ja volim dinamiku razmjene mišljenja, volim kontinuitet i ja bih podržao ovo što je gospodin Konjević rekao, pošto sam ja uvodničar u ime Demokratskog fronta, da kroz tu razmjenu mišljenja i odgovora, a znamo kako ide - prvi krug, pa onda odgovori, pa komentari, za to sam da poslije uvodnog izlaganja, imajući prije svega izuzetno važnu temu, jer turistički sektor i turistički radnici traže hitne mjere, da to otpočnemo sutra i da završimo o tome sa nečim što bi dali doprinos tome.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:49:42)

Poslaniče Damjanović, ja se pridružujem vašem stavu dosadašnjem, ali da čujemo i kolegu Rakočevića šta misli.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (01.07.20 16:49:54)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Ja sam saglasan sa kolegom Damjanovićem, ali i više od toga. Mislim da je jasan bio dogovor na kolegijumu, da završimo raspravu i o ovom zakonu i da onda glasamo i o ovom zakonu u toku glasanja. Naravno, ja razumijem da će sad to teško biti a ja vas podsjećam sad već prije dva sata sam se javio za proceduru zamolio da vodimo računa o vremenu, prekoračili smo žestoko vrijeme za prethodnu tačku dnevnog reda i ugrozili smo dogovor sa Kolegijuma. Naravno, sad to ugrožavanje dogovora sa Kolegijuma treba da ide na štetu vladajuće većine koja je već

dogovorila, a na Kolegijumu postigli taj dogovor da glasamo danas i o ovom zakonu.

Samo predlažem, prihvatam naravno da napravimo kompromis to je normalno, ali predlažem da sad ide predlagač i uvodna izlaganja, a onda do kraja uvodnih izlaganja dogovorimo da li da nastavimo danas da bi glasali i ovoj tački dnevnog reda, a razumijem da bi to potrajalo dugo, pa dok to traje da napravimo određeni dogovor, eventualno uz mogućnost da zatražimo pauzu pa onda na kolegijumu da dogovorimo neke druge uslove budući da je već sad jasno da smo ugrozili početni dogovor, a ja sam na to upozoravao od ranije. Predsjedavajući, vi ste najmanje krivi za to i zahvaljujem što ste uspješno vodili vrlo burnu sjednicu do sada.

PREDSJEDAVALA GENC I NIMANBEGU (01.07.20 16:51:11)

Hvala poslaniče Rakočević. Hvala vam na pohvalama koje ste izrazili za moje rukovođenje sjednicom.

Cijenim da poslanici koji žele da mi nešto upute, a imaju masku, ja ih ništa ne čujem i ne razumijem. Vraćamo se prvobitnom planu. Državni sekretar Damir Davidović, naš nekadašnji generalni sekretar Skupštine, ima čast da brani Zakon o turizmu i ugostiteljstvu, posle njega će predstavnici klubova, naravno ko želi.

Državni sekretare Davidoviću, izvolite, imate riječ.

DAMIR DAVIDOVIĆ (01.07.20 16:52:13)

Hvala vam, potpredsjedniče.

Poštovani poslanici,

Kao što je na žalost poznato, proglašenje epidemije bolesti COVID-19 i mjere koje su nadležna tijela preduzimala u cilju njenog suzbijanja, kako kada govorimo o Crnoj Gori i regionu tako i kada govorimo o čitavoj Evropi i o cijelom svijetu, izazvale su izmijenjene uslove odvijanja privrednih aktivnosti pri čemu su posebno negativni efekti iskazani u turističkoj privredi. S obzirom da je u tim i sličnim situacijama industrija turizma i putovanja jedna od najugroženijih privrednih djelatnosti, u cilju stvaranja uslova da se ublaže problemi u poslovanju i omogućiti pružiocima usluga u turizmu da na što efikasniji način aktiviraju svoje poslovanje uz istovremenu zaštitu putnika kao potrošača, predložili smo donošenje dopune Zakona o turizmu.

U pripremi zakona korišćena su komparativna iskustva država Evropske unije u skladu sa preporukama za vaučere koji se nude putnicima kao alternativa za nadoknadu troškova za otkazane aranžmane, koje je donijela 14. maja. Preporuka Evropske komisije ima za cilj da obezbijedi da vaučeri postanu održiva i privlačnija alternativa za nadoknadu otkazanih putovanja. Uvođenjem ovog modela stvaraju se uslovi da turističke agencije nastave svoje poslovanje, iako otežano u ovim okolnostima, i da se ta putovanja zaista i realizuju u narednom periodu. Ono što jeste uslovi i što je ovdje suština, da se radi o predhodno kupljenom paket aranžmanu za putovanje koji je trebao da se realizuje u periodu od 1. marta 2020. godine, što je realno već bio trenutak kada je zbog ograničenja putovanja, kako u Evropskoj uniji vole da kažu, tih nepotrebnih putovanja, što je turizam, putovanje koje je stvar izbora. Zbog zatvaranja granica, uvođenja restriktivnih mjera, zaista potencijalni turisti nijesu bili u mogućnosti da uživaju i da ispune ono što su planirali.

Izdavanjem ovog vaučera putnik bi dobio pravo za zamjensko putovanje koje može da iskoristi do 31. decembra 2021. godine. Ako putnik ne realizuje vaučer u navedenom roku, ima pravo na raskid ugovora i na povraćaj uplaćenih sredstava čiji povraćaj agencija je dužna da izvrši u roku od 14 dana od dana raskida ugovora. Ono što je važno naglasiti je da vaučer za sve vrijeme trajanja, to jest do povratka putnika sa zamjenskog putovanja, mora biti pokriven važećim jemstvom. Ministarstvo je pripremio i Nacrt pravilnika o sadržaju i načinu korišćenja vaučera za nerealizovane ugovore o putovanju, o paket aranžmanima, koji detaljno propisuje postupak izdavanja i korišćenja vaučera. Ono što je jako važno da naglasim u ovom trenutku, znači u Crnoj Gori na današnji dan aktivno je 306 licenci za turističke agencije koje imaju nekih 38 ekspozitura. Obično u ovom periodu godine broj ekspozitura bi bio značajno veći zato što bi već uveliko krenula

turistička sezona. Turističke agencije kao i hotelijeri, ni u jednom trenutku nije im bio zabranjen rad, zbog svega ovoga što smo komentarisali maloprije, zbog zatvaranja granica, zbog prekida međunarodnih putovanja, bili smo svjedoci da su putovanja čak bila onemogućena između pojedinih lokalnih samouprava i u Crnoj Gori jedno vrijeme, bili su onemogućeni da rade svoj posao. Ono što treba imati u vidu jeste da sa jedne strane 308 turističkih agencija predstavljaju stub cnogorskog turizma zajedno sa crnogoriskim hotelijerstvom, jer su uzročnopsledično povezani. Naravno, tome dodajemo i saobraćaj kao posebnu granu bez kojeg međunarodnog turizma ne bi moglo da bude. Ono što je važno uzeti u obzir u ovom trenutku, da su turističke agencije posebno izložene imajući u vidu zbog modela svog poslovanja. Uspjeh određene turističke agencije, generalno se zasniva na njenoj sposobnosti da razvije što kompleksniji biznis model i da ubijedi svoje međunarodne partnere, najčešće velike tur operatere za saradnju. One zapošljavaju značajan broj, tako da je izuzetno važno sa jedne strane, kao što znate kroz Program podsticajnih mjera sektor turizma i ugostiteljstva je bio tretiran na isti način kao što su bile tretirane i djelatnosti koje su bile zabranjene kroz prvi set mjera, kroz drugi set mjera, takođe. Do sada po informacijama kojima mi raspolažemo, u aprilu i maju mjesecu nekih devet i po miliona eura je isplaćeno za minimalne zarade u sektoru turizma i ugostiteljstva, ukupno je to blizu nekih 14 hiljada zarada koje su na mjesečnom nivou. Imajući u vidu razvoj situacije, jer svjedoci smo svi da se na žalost poslednjih mjesec, mjesec i po dana situacija značajno promijenila, od sredine maja mjeseca na ovamo bio je prisutan optimizam, imali smo prvo u Crnoj Gori izuzetne rezultate kada je COVID-19 u pitanju. Ono što je bio jako važno je da na svim emitivnim, nama važnim emitivnim tržištima je bio trend pada. Znači, situacija se smirivala i svi smo očekivali, imali smo najave iz Evropske unije da će granice da se otvore početkom juna ili najkasnije 15. juna. Zbog ukupnog razvoja situacije došli smo do toga da se to značajno promijenilo, da imamo poboljšanje kada je COVID-19 u pitanju, generalno, ne samo u regionu, nego rekao bih u najvećem broju emitivnih tržišta koja su nama značajna sa određenog aspekta. Svi znate izloženost crnogorskog turizma, tako da imamo zaista jednu kompleksnu situaciju i zbog toga smo išli sa ovim predlogom jednog malo dužeg roka, što se očigledno pokazalo kao neophodnim da bismo mogli da damo određenu izvjesnost. Jer, sa jedne strane se garantuje da će putnik koji je uplatio paket aranžman moći da iskoristi taj paket aranžman u jednom produženom vremenskom periodu kada njemu to bude odgovaralo ili njoj, sa druge strane turistička agencija se ne izlaže u ovim već lošim uslovima poslovanja, koje imamo definitivno ove godine, ne izlaže se dodatnom naporu da reaguje na nešto što je nastalo u trenutku kada je stanje u turizmu, u sistemu generalno bilo ne uobičajeno i normalno, nego kada su se oni pripremali i kada su prihvatili i primali zahtjeve i prodavali paket aranžmane za turističku sezonu koja je trebala da bude apsolutno rekordna u odnosu na bilo koju do sada. Svjedoci smo bili prošle godine da smo imali 2,64 miliona gostiju. Ono što su bili planovi ove godine, da nije bilo COVID-19, imajući u vidu najave sa najznačajnijih tržišta, kakvo punjenje smo očekivali u produženom roku predsezone i podsezone, tako da jednostavno moramo razumjeti tu situaciju da iz jednog apsolutnog optimizma, iz jedne situacije gdje su se očekivali maksimalni prihodi, samim tim i njihovo poslovanje je poprimilo mnogo veći obim nego što je to bio ranije, došli smo do toga da je poslovanje ne samo za turističke agencije već generalno u turizmu, ugostiteljstvu, saobraćaju međunarodnom zaustavljeno. Tako da vjerujem da na ovaj način pravimo jedan dobar i kvalitetan kompromis, gdje sa jedne strane podržavamo privredu, a sa druge strane postavljamo sistem na način da zaista štiti i onoga ko je potrošač i ko je korisnik te usluge. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 16:59:24)

Hvala vam.

Prelazimo na raspravu. Imamo ovakav redosled: poslanik Predrag Sekulić, poslanik Branko Radulović kao sledeći, pa Ervin Ibrahimović, Srđan Milić i Aleksandar Damjanović. Andrija Popović se javlja ispred kluba SDLP.

Poslaniče Sekulić, izvolite.

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine Davidoviću, gospođo Brajović, kolegice i kolege,

Prosto nevjerovatno zvuči kada kažemo da je pandemija koronavirusa proglašena od strane Svjetske zdravstvene organizacije tek nešto više od prije tri i po mjeseca, znači 11. marta, i od tada se svijet potpuno preokrenuo. Znači, više ništa nije isto, nažalost stradala je kompletna svjetska ekonomija. Ne govorimo samo o turizmu, o putovanjima, govorimo o realnoj ekonomiji, govorimo o ukupnom saobraćaju, govorimo o proizvodnji, sve je postalo drugačije. Svijet je nekada bio globalno selo, a sada svaka država ima sve jače i jače granice. Nažalost, kažem još jedanput, najviše se to odražava na turizam i putovanja. Žao mi je zato što negdje neselektivno pokušavamo, valjda boreći se nekako za svoje političke poene, pokušavamo da ovu pandemiju iskoristimo, pa da se obračunavamo sa turizmom koji je, podsjetimo se svi zajedno, donosio vrlo visoke stope razvoja u Crnoj Gori, koji skoro trećinu bruto društvenog proizvoda donosi Crnoj Gori. Znači, čuli smo i ove podatke od gospodina Davidovića od prošle godine, koliko turista, koliko noćenja itd, i vjerujem da neću pogriješiti ako kažem da je turizam i putovanja takva privredna djelatnost da će se mnogo brže oporaviti od nekih drugih privrednih djelatnosti, ali to ostavimo nekom vremenu koje je ispred nas. Zakon je relativno kratak, tri člana i uglavnom se bavi zaštitom ljudi koji su uplatili svoje aranžmane preko turističkih agencija i vjerujem da će sa ovim zakonskim rješenjima biti zadovoljni i predstavnici turističkih agencija, ali isto tako i građani koji su uplatili te svoje aranžmane. Ali, kažem još jedanput, ajmo da malo popričamo o turizmu uopšte.

Znači, dvije stvari. Dobro je što je turizam bio razvojna šansa Crne Gore u prethodnom periodu, ne samo zbog visokih stopa rasta nego i zbog činjenice da smo se zajednički opredijelili da negdje iskoristimo ono što su prirodne ljepote i ono što je komparativna prednost Crne Gore kada je u pitanju čisto more. Ali, samo da ne zaboravimo, to je značilo ne samo podsticaj za hotele visoke kategorije, koji se ovdje veoma često kritikuju, nego to je značilo i razvoj mreže za prečišćavanje otpadnih voda u svim primorskim opštinama, to je značio razvoj putne infrastrukture. Podsjetimo se, Crna Gora je klasična avio destinacija, znači naša dva aerodroma su postala već tijesna bila prošle godine koliko je još letova traženo za dolazak u Crnu Goru. Znači, nemamo razvoja turizma ako nemamo i dobru putnu infrastrukturu, ali isto tako nemamo razvoja turizma ako govorimo o sezonalnosti. Ono što je zaista bilo dobro u turističkom sektoru Crne Gore jeste da smo imali sve veći broj noćenja u onim mjesecima koji su nekada bili mrtvi mjeseci kada govorimo o turizmu. Naravno ne treba zaboraviti da je Vlada Crne Gore to svoje opredjeljenje za razvoj turizma zaista na pravi način iskoristila i krenula u razvoj kontinentalnog turizma, planinskog turizma, a takođe se podsjetimo da bez dobre infrastrukture, bez dobrih skijališta ne možemo govoriti o planinskom turizmu.

Vjerujem da je pitanje pandemije samo jedna ružna epizoda u čitavoj ovoj priči, ali mislim da ovu godinu koja negdje se smatra izgubljenom za turizam bez obzira što ja zaista smatram da ukoliko nastavi se ovaj tempo otvaranja, posebno Evropske unije prema Crnoj Gori i obrnuto, vjerujem da ćemo dobaciti ono što bude projekcija Ministarstva turizma i ono što je projektovano negdje u budžetu Crne Gore, govorimo o nekih 50% prihoda u odnosu na neke ranije godine, ali ono što zaista treba pomenuti mislim da je ova godina dobra da se iskoristi za rešavanje onih problema koje smo imali prethodnih godina. To prije svega mislim na borbu u sivoj ekonomiji u turizmu. Ne treba zaboraviti da je siva ekonomija po nekim procjenama negdje između 20 i 30% crnogorske ekonomije, što je zaista puno, a da najviše te sive ekonomije je u turizmu. Čini mi se da ovo vrijeme treba iskoristiti upravo za to da se pokuša da se ta siva ekonomija svede na najmanju moguću mjeru i to iz dva razloga. Ne samo zato što imamo manje prihoda u budžetu, nego drugo što imamo nelojalnu konkurenciju. Kada pitate ugostitelje posebno one starijih generacija koji se duže bave tim poslom, kada pitate ljude koji izdaju smještaj, kada pitate hotelijere, najviše žalbi upravo je na nelojalnu konkurenciju. Onaj koji ne plaća porez ima onu dobit koju ne plaća državi, a sa druge strane nelojalna konkurencija onima koji plaćaju porez, koji svoj prihod ostvaruju na način kako je to predviđeno ovim zakonima. Žao mi je što nemam više vremena, jer zaista turizam jeste inspirativna priča, ali kažem još jedanput, samo vas molim nemojmo da turizam posmatramo kroz ono loše što se dešavalo tokom korone. Zaista smatram da u ovom trenutku trebamo svi da podržimo turizam Crne Gore sa jedne strane, a sa druge strane

zaista mislim da Vlada Crne Gore mora da učini mnogo više napora kako bi turizam u Crnoj Gori opstao makar na onom nivou na kojem je bio prethodnih godina. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 17:05:34)

Hvala, poslaniče Sekulić.

Prelazimo na sledećeg predstavnika kluba, prof Branko Radulović. Neka se pripremi poslanik Ibrahimović. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (01.07.20 17:05:48)

Potpredsjedniče, pošto sam uvodničar molio bih 10-15 minuta.

Ovo je izuzetno važna i složena tema i sa takvim jednim odnosom se i ponaša Demokratski front i moja malenkost. O turizmu smo govorili kroz naše programe i zabrinuti za stanje u turizmu i ukupne ekonomije kao posledica jedne bahatosti, neumnosti, promašene ekonomije, neoliberalnog koncepta, koruptivnih radnji od 30 godina dana i na ono što smo se oslonili ne može se nazvati održivi i dugoročni turizam. Turizam je jedan čudnovatan sektor. Ljudi kada dođu u nevolju oni prvo skrate svoje neke prohtjeve koje su u pitanju i odmor i rekreacija i godišnji odmor, i onda kad mi neko priča da će sutra poslije korone turizam procvetati i biti na onim granama kao što je bio juče, a taj je čak i bio ministar za turizam, taj ne zna mnogo o turizmu ili ne želi da priča iskreno. Turizam je tražnja i to tražnja da iz realne ekonomije, iz nečega što znači kontinuitet i konkurentnost imaš određena sredstva i ta sredstva kroz tu uslugu uzajamnu plasiraš za svoju neku ljepotu, rekreaciju i sve ostalo. Mi smo strašno odgovorni u Demokratskom frontu i prvo dok je bio moj rođak i dok je bio cio ovaj mandat Vlade ja sam tražio od njega daj čovječe, daj premijeru razvoj, taj ogromni, to ministarstvo, na ono što je turizam, ono što je građevinarstvo, ono što je prostorno planiranje i ekologiju, sve na jednom mjestu i onda smo došli do nečega što nema veze, moram to da kažem, što smo propali, nije turizam 40%, neće biti dolje, nego će na žalost biti mnogo više. Mi smo, gospodine Davidoviću, i moja malenkost 06.05. poslali Predlog rezolucije o novoj održivoj ekonomskoj politici Crne Gore u uslovima kontinuiranih epidemijskih opasnosti i globalnih kretanja sa jedno 250 mjera. Prvo da vas pitam da li ste ovo pričitali. Kažite mi, klimnite mi glavom. Niste.

Mi smo ovdje, gospodine Davidoviću, posebno poglavlje dali oko održivog turizma, podijelili smo sve ove mjere na one koje su hitne, one koje su primarijum i one koje su suštinski. Zamislite, gospodine Davidoviću, naš premijer i vi niste to pročitali. Sve što smo mi ovdje predložili pročitalo je okruženje, pročitali su Britanci, pa su rekli oko zelenog koridora, oko zelenog svijetla, Česi i Hrvati, pa su formirali turistički vlak čija cijena košta 22 eura i kojie ide iz Češke iz Praga pa ide preko Slovačke, pa Slovenije, ide do Rijeke, tamo ih čekaju autobusi pa po prekrasnim ostrvima hrvatskim, gdje sam ja volio da idem, autobusima specijalnim sa tom transverzalom zelenom, koridorom do destinacije, pa Grci smanjili ljetovanja za 70%. Pogledajte ovo, ođe sam podvukao cijenu ljetovanja posebno ukoliko je četvoročlana porodica pa još i više, pa dali bonus Italijani 150 eura za samce, 300 eura za parove, 500 eura za obitelji sa tri i više člana. Susjedni Albanci napravili čudo, sve isprepisali od profesora i kolega i primijenili, 90% turista ima u Albaniji. Pa onda Turci opet prepisali mene ili nas, pa onda oni brzo testiranje 15 eura ... 115 za dva sata, pa napunili svoje destinacije u velikoj mjeri. Ovdje plaći, kukaj, jedan koji je mene čitao i citira me kaže zatvorene granice, ubiše turiste. Gospodin Nimanbegu, on je jedini izgleda pročitao ovo pa potencira ovo, ali zašto nije u Živoj istini rekao da ovdje postoji najveća pamet, stanuje, nije mi jasno, ili što nije negirao onu dvojicu drugih, ali potpredsjedniče, treba da štitite Skupštinu i vjerodostojnost Skupštine. Onda ovdje Evropska unija otvara za sve zemlje. Pošto ja imam jedan mozak moj koji je čudnovati mozak, matematički mozak, pa ako je X jednako B, a B je jednako C, hoćete li vi mene reći da je A jednako C ili nije jednako C, to ste naučili u prvi osnovne. Znači A ako je jednako B, a B jednako C, da li je A jednako C? Klimnite glavom da ili ne, prvi osnovne ste završili. Zašto taj prvi osnovne ne primijenite prema Srbiji, kukala nam majka, zašto ne primijenite prema Srbiji? Dalje, što je ovo ođen, Davidoviću, što kažu mučne scene iz Budve. Ja više nisam

Budvanin, ali volim da Budva bude velika, turista 20 puta manje nego što je lane itd.

E sad, građani Crne Gore, vidite ko je najpametniji danas. Ne ja, gospodine Miliću, ali može se i diskutovati o tome, nego Demokratski front sa svojim rešenjima, sa svojim predlozima koje smo evo ovdje, građani Crne Gore, prije dva mjeseca uputili Vladi. Ja ovdje pričao, cio paket među kojima ovi paketi, pa piše da se odloži za šest mjeseci, moratorijum, brošura Crna Gora, COVID-19 pasoš od kuće do destinacije, turistički vaučer 200 eura, pa nema onda smanjivanje PDV-a na 7%, pa onda Morsko dobro besplatno, sve ostalo, pa nema što nijesmo predložili.

Gospodine Davidoviću, kako se ponašate vi? Ja vas znam iz Skupštine, vi ste odgovoran čovjek bili dok ste bili generalni sekretar, ja sam kao potpredsjednik Skupštine s vama kvalitetno sarađivao. Možete li vi da kažete toj vladi da se sabere u pamet? Jednostavno, ovo se zove ludilo. Vi ste, gospodine Davidoviću i taj premijer, vi ste ubili turizam. Mi smo ovdje predložili i razvojnu banku i fond za spas Crne Gore i hiljadu mjera. Ono što govori gospodin Sekulić, pa mi protiv sive ekonomije i onih "soba, soba, sobe", a on prolazi s kolima ili ne vidi iza onih tamnih stakala, gospodin Marković i Đukanović ne vide "soba, soba, soba", ne vide sivu ekonomiju. Zna li kad će biti održiv naš turizam? Kada zaustavimo betoniziranje, kada dovedemo brzu saobraćajnicu, kada napravimo pristojne aerodrome, kada fekalije poslije podna... Koliko sam puta, Raduloviću, rekao, na Ploče se kupam, neću poslije podne iz Luštica bay, bre, fekalije da mi se ... Onda da jednostavno imamo našu organsku, našu tradicionalnu hranu, pa da onda svežemo, da maknemo sivu ekonomiju, pa da onda Crna Gora bude nešto različito od drugih. Bio sam na Islandu, ljudi bre, poslije aluminijuma oni su pod turizmom. Zna li što imaju? Ništa, ali imaju ovo bre, turizam. Zna li Crna Gora koliko može? Trebaju da dođu znaveni, pametni, drugačiji. Gospodine Genci, treba da takve podržavate i na emisiji da kažete da smo najpametniji zato što smo najkvalitetniji. Pod jedan čador, sva opozicijo, ne da bismo ih smijenili, nego da bismo spasili Crnu Goru. Pod jedan čador koji se zove za spas Crne Gore i održivi turizam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 17:16:40)

Hvala, poslaniče Raduloviću.

Mene su vaspitavali da budem skroman tako da ja ne mogu da tvrdim da imam pamet veliku.

Nastavjamo po redosljedu prijave.

Poslanik Ervin Ibrahimović, izvolite. Nek se pripremi posalnik Srđan Milić.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (01.07.20 17:17:30)

Poštovani potpredsjedniče Nimanbegu sa saradnicom, uvaženi gospodine Davidoviću sa saradnicom, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo,

Na početku dozvolite mi da pozdravim predložene izmjene Zakona koje doživljam i ja u cilju smanjenja negativnih efekata u turizmu izazvanih pandemijom COVID-19. Mišljenja sam da kroz ove mjere i kroz sredstva Vladinog trećeg paketa da ćemo uspjeti da olakšamo rad turističkim agencijama i ono što je intencija ovog zakona, da pokušamo da budu likvidne u ovom izazovnom vremenu i svakako potencijalnim turistima pošaljemo znak da imaju jedan vid zaštite što je Crnoj Gori prepoznatoj kao turističkoj destinaciji izuzetno važno za imidž. Svi znamo da je naša ekonomija direktno zavisna od turizma, a u periodu pandemije kada se građani teško odlučuju da troše, da putuju, znači imamo jedan veliki izazov ove godine u turizmu, ali svakako možemo da zaključimo ako Vlada snažnije ne preduzme mjere o očuvanju turističkih potencijala, kao što je rekao uvaženi profesor, onda svakako ne može nas naš turizam biti likvidan. Tako da ovaj treći paket, još jednom pozivam Vladu da što hitnije uključi sredstva od 220 miliona gdje je pretežno usmjereno na turizam i naravno prilika je da pozdravimo odluku Vlade da će za 1. jun biti uključene subvencije za zarade zaposlenih u svim privrednim djelatnostima kao i u turizmu, ugostiteljstvu i prevoznoj djelatnosti što je izuzetno važno za ovu privrednu granu.

Ono što ste i vi rekli je važno pomenuti, da smo prošle godine bili najbrža rastuća destinacija, da smo imali preko dva i po miliona turista, da smo prihodovali od turizma više od

milijardu, ali svakako sa druge strane usled okolnosti pandemije COVID-19 i normalno Vlada je to prepoznala i izjave da ove godine možemo da očekujemo čak i više od 40% manje prihoda od turizma nego u 2019. godini na šta nas upućuje i izjava Svjetske turističke organizacije iz prvog kvartala ove godine gdje prognoziraju da će svjetski turizam doživjeti blizu 200 milijardni dolara gubitka. Ipak treba da poslušamo i izjavu Svjetske turističke organizacije u pogledu na dešavanja iz maja gdje su naznačili da su primjetna određena kretanja u turizmu, odnosno interesovanja za određene projekte, odnosno ponude državi, što je sigurno dobar signal i jedne politike da se sve više okrećemo na domaći turizam. Ovo sam rekao iz razloga jednog, da pozivam Vladu da što jače, kroz konkretnije mjere podrži ovu značajnu privrednu granu, jer tako ćemo sačuvati turističke i ugostiteljske privrednike, tako ćemo sačuvati turističku supstancu naše države i naravno tako će jedino biti moguće da budemo konkurentni na sve izazovnijem svjetskom tržištu.

Mislim da je prilika ovdje da podijelim s vama jedno razmišljanje. Pred našim turizmom je veliki izazov, ali je možda i vrijeme da počnemo razmišljati o jačem ulaganju u turizam na sjeveru i koristim priliku sa vama da podijelim neka moja skromna razmišljanja. Mislim da treba i dalje otkrivati potencijale predivnog sjevera. Naravno, treba da ostane ono što je važno, po čemu je Crna Gora prepoznata, po punudi predivnih 117 plaža dužine 52 km, ono što je Bogom dano, ali isto tako treba da otkrijemo ljepote sjevera. Mislim da je korak u tom pravcu da turističke agencije, mediji se okrenu sjeveru, da kroz studijske programe ponude planine sjevera. Takođe, ovdje je važno pomenuti i to da ukoliko ova epidemiološka situacija bude išla u silaznoj putanji da pozovemo našu dijasporu, našu brojnu dijasporu da dođu na odmor u svoju državu. Podsjetiću vas, samo primjer da u mojim Rožajama, Beranama, Plavu, Gusinju, Bijelom Polju u julu i avgustu najbrojniji turisti su u stvari naša dijaspora i najviše zarada turistički poslenici imaju od njih. Takođe, pozivam turističke promotere da potraže, da se interesuju i za one male do sada nepoznate turističke destinacije na sjeveru Crne Gore, zasigurno će izazvati itneresovanje i na globalnom nivou.

Mislim da treba ponovo da skrenemo pažnju Vladi i svima nama ovdje da razmišljamo o smanjenju PDV-a što se tiče posebno sjevera, barem u onom dijelu dok ova kriza u turističkoj privredi ne stane, jer mislim da ćemo tako zasigurno uz ove mjere ovog zakona, ponavljam i treći Vladin paket mjera i smanjenje PDV-a, omogućiti donekle turističkim poslenicima na sjeveru da budu barem donekle ravnopravni u utakmici na ovom polju. Naravno kroz to ćemo imati i veći broj noćenja i velike prihode u turizmu. Još jednom ću da pozdravim predložene izmjene Zakona i da kažem da će poslanici Bošnjačke stranke podržati predložene izmjene Zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 17:23:55)

Hvala vam, poslaniče Ibrahimoviću.
Poslanik Milić, nek se pripremi poslanik Popović.

SRĐAN MILIĆ (01.07.20 17:24:04)

Jedna od najboljih, po meni, reklama koja je ikada napravljena je za njemački časopis Der Spiegel i ona je bila jednostavna - glavni urednik, novinari i samo "factum, factum, factum", odnosno činjenice. To je ono što nedostaje ovoj zemlji. Turizam u Crnoj Gori nije turizam ni Brkovića, ni Popovića, ni Radulovića. Turizam u Crnoj Gori su svi oni ljudi koji su ga godinama i godinama stvarali kroz jedan veliki sistem koji se nekad zvao Montenegro turist sa svim hotelima, sa svim znanjem i sa svim onim što pripada nama. Ali kad govorite o sivoj ekonomiji, naravno pozdravljam prije svega dvoje ljudi kojima ne mogu zamjeriti ništa, jer oni o ovome o čemu govore znaju, da li mogu to da kraja da sprovedu u djelo to je već pitanje. Bolje je što u tom ministarstvu sjede ljudi koji znaju, nego oni koji su kao po političkom diktatu u prethodnom periodu bili poslani.

Potencijal sive ekonomije se najbolje može mjeriti kroz razlike između centralnog turističkog registra i sistema ERB 90. Ja ću biti malo dosadan, pričaću o nečemu što je tema ovoga danas zakona. U centralnom turističkom registru imate registrovanih 3.386 izdavaoca smještaja. U ERB 90 ili registar boravišta 90 onih koji ostaju na teritoriji Crne Gore u onom zakonskom periodu od 90

dana imate 12.000 evidentiranih izdavalaca smještaja. To je potencijal za borbu protiv sive ekonomije, ali ono što treba uraditi je kako sebe učiniti dovoljno privlačnim da danas dođu gosti, kako u ovoj opštoj utakmici u nečemu što na svjetskom nivou se može smatrati kao biro za izgubljene stvari danas u svijetu nedostaju prije svega turisti i to je kjučno. Rekao sam u prethodnoj tački dnevnog reda, evo danas je taj voz o kome je pričao gospodin Radulović počeo da funkcioniše i u Fjume ili u Rijeku su došli 500 prvih turista iz Češke i Slovačke. Hoćete da mi kažete da je to sve po onome što su pravila Evropske unije? Naravno da nije.

U ovom trenutku presjek u dva sata u Hrvatskoj je ukupno došlo u 2020. godini 1.647.711 turista, a ukupno je bilo ostvareno noćenja do ovoga trenutka u dva sata 01.07. 7.947.039 noćenja. Jutros od 00 do 2 sata u Hrvatsku je ušlo 7.424 turista, ako je vjerovati E-vizitoru, aplikaciji koju oni imaju tamo za način kako ćete vrednovati koliko je turista ušlo u tu zemlju. Onaj ko je napisao Fanki biznis i ko je napisao Karaoke kapitalizam, Kjell Nordstrom, poslao je jasnu poruku svima - dugo će nam trebati slobodno da putujemo i prvo ćemo se ponašati kao mačke, u onom uskom krugu nedaleko od kuće, a svi oni koji žele da me edukuju oko turizma i oko ostalog nemojte da zaboravite da na primjer ta Amerika velika, ona počiva prije svega na domaćem turizmu, samo 20% Amerikanaca imaju svoj pasoš koji koriste. Evropa će voditi računa o tome gdje će doći.

Šta su komparativne prednosti Crne Gore? Pa sigurno da nijesu bazična renta, sunce i more, to imaju svi. Ali ono što mi moramo da imamo je reputabilnost, sigurnost zdravstvenog sistema koji ne zavisi od političkih odluka. Ne možete proglasiti destinaciju corona free, i sve sam vas upozoravao za profesoricu Markotić koja je rekla vidjećemo što će se desiti u Crnoj Gori i sada mi govorite o tome, ne, već ste kroz takav način kad ste to progovorili kao corona free, neko će da kaže izvinite molim vas, koliko imate vi juče slučajeva - 47, i sada se govori ajmo da se homogenizujemo. Prije nego što se homogenizujemo, pazite što pričate. Najgora moguća poruka u turizmu je neistina koja se progovori i zato preporučujem svim kolegama koji se sutra spremaju da diskutuju tekst onoga ko zna šta piše, a to je Vlatko Mihailović, to je čovjek koji je odavno govorio o tome, nemojte da turizam posmatramo kao prioritet ekonomskog razvoja i rekao je - jedni će plakati od turista, a drugi će plakati za turistima.

Poštovane kolege koje ova tema baš interesuje mnogo, znate li iz koje destinacije dolaze turisti u Crnu Goru? Prva je Rusija, druga je Srbija, ko je treći? Ne, nisi me slušao profesore, nisi me slušao što sam rekao. Domaći turisti u Crnoj Gori su treće emitivno tržište i mi ih u potpunosti, evo gospodine Davidoviću, jun, ali nemam vremena za to sve, jun 2019. godine - Rusi 8,8% domaći gosti, 8,8% 58.000 noćenja, jul 2019. godine 73.000 noćenja 7,9%, avgust 2019. godine 85.869 noćenja ili 8,2% ili 16.563 gosta ako je vjerovati Monstatu. Koliko svi ostali, znači prvo mjesto imate Rusija, druga je Srbija, treća je Velika Britanija, Njemačka, Francuska i Poljska od 4 do 6%. Zato ja govorim da je potencijal domaći gost, ali kako potencijal, vidio sam ovo što ste predložili. Hrvatska je kod ovakvog predloga imala četiri zakona i desetak uredbi koje je predložila. Hrvatska je predložila da ne može se reklamirati na bukingu ili bilo šta drugo neko ko nema licencu, da je dobije od države da je registrovan za izdavanje smještaja. Mi to imamo u zakonu, ali se to ne primjenjuje. Meni je bitno, bitna će mi biti informacija ...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 17:32:18)

Hvala, poslaniče. U osmom minutu, molim vas privedite za 30 sekundi kraju.

SRĐAN MILIĆ (01.07.20 17:32:33)

Hvala vam.

Dakle, mene interesuje, gospodine Davidoviću, koje smo sve hotelske firme pomogli sa minimalnim dohotkom od 222 eura, za koje mjesece smo ih pomogli? Odgovor na pitanje ko ih je pomogao. Nije ih pomogla Vlada Crne Gore, nego su ih pomogli građani Crne Gore svojim sredstvima. I zbog toga vas upućujem, ako su ih građani pomogli, ako nam je domaći turizam nešto što moramo da obezbijedimo, ako imamo izreda građane Budve, da smo mafiju 2016.

izbacili iz one zgrade i neće se nikada više tamo vratiti. Znači, građani Budve ...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 17:33:14)

Hvala, poslaniče.
(Govor iz klupa).

SRĐAN MILIĆ (01.07.20 17:33:28)

Dakle, ako građani Crne Gore finansiraju ta preduzeća, ne vidim razloga zašto ne bi država Crna Gora omogućila vaučere građanima Crne Gore da koriste u tim hotelima koje smo mi pomogli da ispaćuju svoje plate. I to je moj predlog. Obezbijedite ljudima unutar Crne Gore da mogu da dođu na more, a ne da se bavimo time kako ćemo obezbijediti nekoga sa strane. Hvala vam veliko.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (01.07.20 17:34:00)

Hvala, poslaniče Milić.

Sada ćemo prekinuti raspravu oko tačke koja se odnosi na turizam i prelazimo na izbor i imenovanja.

(Govor iz klupa)

Poslaniče Damjanoviću, molim vas da imate malo strpljenja, i dok ulazite nemojte dobacivati.

U 17.30h smo zakazali glasanje od jutros, tako da zbog ovoga samo je pauza i nastavićemo dalje sa ovom tačkom.

Dajem jedan minut pauze.

-PAUZA-

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.07.20 17:44:24)

Poštovane kolege, kao što smo se i dogovorili danas na sjednici kolegijuma da u 17.30h glasamo, stekli su se uslovi da se izjasnimo o dvije tačke dnevnog reda o kojima smo završili raspravu, a onda ćemo po onom dogovoru nastaviti dalje.

Prelazimo na izjašnjavanje, poštovane kolege, o Predlogu zakona o životnom partnerstvu lica istog pola. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Poštovane kolege, glasalo je 46 poslanika, i imamo primjedbu od strane poslanice Demokratskog fronta da jedan poslanik koji je upisan kao da je glasao s njihove strane, nije bio prisutan, taj glas ne važi.

Znači, 45 poslanika je glasalo, 41 za, četiri ...

Molim vas, 45 je ukupno glasalo, 41 za, četiri protiv, nije bilo uzdržanih. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona su četiri amandmana Odbora za ljudska prava i slobode.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Molim vas, on nije, očigledno taj glas nije u evidenciji. Tako da je i prošli put bilo 46 glasova i pet protiv, a sad je tačan podatak, ne računajući ovaj podatak o ovome što se kao lampica ukazuje da je glasao.

Znači, 47 poslanika je glasalo, 42 za, pet protiv, nije bilo uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o životnom partnerstvu istog pola.

Sada, poštovane kolege prelazimo na Predlog zakona o dopunama Zakona o zaštiti

stanovništva od zaraznih bolesti. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Hvala vam, glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih.

Na Predlog zakona podnijeto je šest amandmana i to: Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje četiri amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona. Poslanice Marta Šćepanović i Jovanka Laličić dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona.

Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini da utvrdi postojanje razloga da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu" Crne Gore. Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti, odnosno potrebom zaštite javnog zdravlja, a imajući u vidu značaj mjera radi sprečavanja unošenja zaraznih bolesti u zemlju, suzbijanja i sprečavanja prenošenja u druge zemlje, kao i radi zaštite stanovništva od zaraznih bolesti.

Stavljam na glasanje postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu" Crne Gore. Izvolite.

Hvala vam, glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga hitnosti da ovaj zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu" Crne Gore.

Stavljam sada na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite, kolege.

Hvala vam, glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o dopunama Zakona o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Sada, poštovane kolege, ako sam ja dobro razumio predhodne dogovore ili nedogovore, predlažem da nastavimo sa uvodnim izlaganjima, a to su dva poslanika koja će imati uvodno izlaganje po tački koja se odnosi na turizam. Onda prekinemo raspravu o toj tački i ostavimo je za sutra, a nastavimo raspravu u okviru Izbor i imenovanje o tački Predlog odluke o obrazovanju odbora za praćenje primjene zakona o izboru odbornika i poslanika u dijelu koji se odnosi na medije.

Da čujemo prvo izlaganje.

Pozivam za uvodno izlaganje.

Ostao je još ko, potpredsjedniče Nimanbegu?

Kolega Andrija Popović i kolega Aleksandar Damjanović.

Kolega Andrija Popović ima riječ. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (01.07.20 17:51:28)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore

Može li samo malo....

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.07.20 17:51:48)

Molim vas kolege da

Dozvolite...

ANDRIJA POPOVIĆ (01.07.20 17:51:51)

Ja bih na samom početku izlaganja čestitao LGBT populaciji usvajanje Zakona o istopolnom partnerstvu. To je veoma značajan zakon ...(Govor iz klupa)

Molim vas, predsjedniče, može li? Ja stvarno ne znam što je ovo.

To je veoma značajan zakon i uvodi Crnu Goru u red modernih država. U svakom slučaju čestitam LGBT populaciji, ali i svima nama koji smo danas donijeli Odluku i glasali apsolutnom većinom za usvajanje ovog zakona.

Što se tiče samog Zakona o turizmu i ugostiteljstvu, naravno to su veoma sitne dopune

Zakona zbog posebnih okolnosti COVID-19, daju se putnicima vaučeri i pravo na zamjenu putovanja do 31. decembra iduće godine. Naravno, turizam je jedna od najvažnijih privrednih grana Crne Gore koja sa srodnim djelatnostima nam donosi oko 30% bruto društvenog proizvoda. U prošloj godini prihod od turizma milijardu i sto miliona, desila se elementarna nepogoda i ne znamo ni sami što ćemo moći od turizma prihodovati u ovoj godini, ali to će biti par desetina procenata po svemu sudeći u odnosu na ono što smo imali prošle godine, moramo spašavati što se spasiti može. Kako pomoći turističkim radnicima, ugostiteljima, hotelijerima? Većina, dobar dio od njih ostaje bez prihoda, samo da podsjetim da od 15.03. do 18.05. bilo je zabranjeno pružanje ugostiteljskih usluga u smještajnim objektima, to govori sve o toj našoj primarnoj djelatnosti.

Iskoristio bih priliku, ovdje je gospodin Davidović, da postavim i jedno pitanje. Zašto nijesu mnogi zakupci plaža potpisali aneks ugovora i zašto su zatvoreni većina plažnih barova? Koliko sam shvatio, nemaju te privremene dozvole, imamo sjajnih plažnih barova sa velikim prometima, sa velikim i značajnim uslugama, turistima. Evo ja sam išao u nedelju,prekjuče, od Kotora do Kamenara 30 km, sjajnih ima plažnih barova, samo dva rade. U svijetu gubitak od prihoda od turizma će biti vjerovatno preko 200 milijardi eura i ono što nama fale i gosti i radnici iz ex- Ju država, bilo ih je nekad i po 20.000. Navešću jedan primjer koji govori sve o nama trenutno, o našem turizmu, ali i politici koja je uz koronu remetilački faktor turizma, na neki način uništava turizam, naravno mi moramo shvatiti da smo i u predizbornoj kampanji, 30. avgusta su izbori.

Pročitacu vam jedan oglas koji kaže. Dakle, zvanični oglas jedne naše firme koja kaže: "Tražimo sobaricu koja ne ide na litije, domara koji se ne bavi politikom i konobare koji vole sve ljude i nacionalnosti". Mislim da ovaj oglas zvanični, naravno neće me niko zlonamjerno shvatiti da sam imao bilo što da kažem negativno, ali to je naša trenutna stvarnost. Gospodine Davidoviću, naravno Liberalna partija će podržati Prijedlog zakona, odnosno dopuna Zakona o ugostiteljstvu i turizmu. Evo pozitivan trenutak se desio praktično danas, Evropa je otvorila vrata za građane i građanke Crne Gore, a Crna Gora je otvorila vrata bezuslovno za građane i građanke Evrope. Vjerujemo da će to ipak donijeti crnogorskom turizmu neka pozitivna kretanja i da Crna Gora ipak se može na neki način izvući iz ove velike krize koja nas je zadesila, ne samo nas nego i čitav svijet. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.07.20 17:58:41)

Hvala vam.

Sada poslanik Aleksandar Damjanović. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (01.07.20 17:58:48)

Poštovani gospodine Davidoviću, iz respekta prema vama, prema onom vremenu u kojem su procedure ipak bile mnogo ozbiljnije, ja sam ovdje ostao da ovu moju diskusiju priložim imajući u vidu ozbiljnost teme. Za razliku od jednog dijela kolega, odnosno većeg dijela kolega koji su govorili o svemu i svačemu ovdje uzimali vrijeme, probaću ovih tri, četiri minuta samo ključne stvari da vam ovdje iznesem naravno.

Vi ste ovaj predlog zakona poslali 20. maja, je li tako, svega nedelju dana nakon što su objavljene ove smjernice Evropske komisije odradili vaš dio posla blagovremeno. Danas smo 1. jula ili 41 dan od kada ste tražili skraćeni postupak za ovaj zakon, čak i da se isti objavi dan nakon donošenja u Službenom listu. To toliko o tome kakav je skraćeni postupak za ovih šest ili sedam nedelja, a znamo o kakvoj se materiji radi, znamo ko je na čekanju. Na čekanju su naravno svi oni iz turističkih agencija koji su avansno uzeli novac od građana, uplatili aranžmane itd. i dok traju tih 40 dana, dok se mi ovdje nakanimo da usvojimo ovakav Predlog zakona ili naravno korigovan sa eventualnim nekim dopunama, svi građani naravno koji su dali ovaj novac imaju pravo da shodno onim ostalim zakonima o obligacionim odnosima i slično traže povraćaj novca. Na ovaj način nismo pomogli organizatorima turističkih putovanja. Vi ste ovdje naveli jedan podatak koji je veoma interesantan, evo da ga i spomenem ovdje, nisam spomenuo 1.229.000 samo kod 16 većih turističkih agencija, nije mala cifra.

Ono što je interesantno ovdje jesu rješenja koja ste dali, koja u načelu podržavam, ali sa malim modifikacijama, ja sam predložio dva amandmana naravno razmotrite i razmislite o tome. Nije gređa i ako se ne usvoje. Dali ste rok, a shodno ovim smjernicama Evropske komisije koje imam ispred sebe dokle mogu da se vaučeri koji bi negdje olakšali likvidnost ovih firmi iskoriste, taj rok je 31. decembar naredne godine. Po meni isuviše dug rok da građani koji su namjeravali da putuju finansiraju likvidnost turističkih organizacija, odnosno agencije. E sad ako smjernice govore o tome da je 12 mjeseci taj neki rok, možda bi bilo dobro da se koriguje ili u pravcu amandmana koji sam dao da to bude ipak neki mart naredne godine, godina dana od kad su počeli ovi problemi, 1. marta su i faktički ti problemi evidentirani, ili minimum godinu dana od momenta kada se vaučer uzme, i to je mnogo. Mi na ovaj način zahtijevamo da ovi građani koji su uplatili samo ovim 16 agencija milion i dvesta i nešto hiljada faktički finansiraju likvidnost tih agencija. Može li država tu možda nešto da pomogne, pa ako građani zaista ne žele da iskoriste vaučer u nekom kraćem periodu se toga odreknu, naplate, pa eventualno da država uskoči kao garant i da to omogući. Mnogo je da crnogorski građani ovakvog i onakvog imovnog stanja, ne putuje samo onaj ko je imućan, finansiraju ovih 1.220.000 eura najmanje ove subjekte kojima je ugrožena likvidnost.

Druga stvar, takođe u skladu sa ovim smjernicama Evropske komisije od 13. maja one daju mogućnost da se vaučeri prenesu. Mislim da bi to morali da definišete zakonom, ne podzakonskim aktom i to je amandman koji sam vam predložio, jer definisati podzakonskim aktom, a imajući u vidu neke druge zakone koji regulišu obligacione odnose itd. možda bude problematično ako dođe do kakvih sudskih postupaka, da se u Predlog zakona unese i odredba konkretno u ovom stavu 2 koji je suština ovog Predloga zakona, da su vaučeri prenosivi. To bi možda smanjilo pritisak građana koji će da odustanu od ugovorenih putovanja, odnosno olakšalo bi likvidnost ovih kompanija. Gospodine Davidoviću, ako je krajnji rok 31.decembar naredne godine, ovdje jasno kaže da ako putnik ne realizuje vaučer u roku iz toga stava ima pravo na raskid ugovora tek nakon tog 31.12.2021.godine, mnogo je da neko ko je uplati aranžman u februaru, martu mjesecu ove godine čeka januar 2022.godine da vrati svoj novac ako neće da iskoristi vaučer. Razumijete me o čemu pričam, ne mora niko u ovoj sali da me razumije. Mislim da sam govorio o suštini zakona. Nisam htio da djelujem amandmanski na neke druge članove kao što je neko radio, ima pravo, i da širim ovu priču, jer ovo je bitna priča i bila je urgentna, a 20.maj je bio davno, davno, ovo je već 01.jul, pitanje je svrsishodnosti mjere. Slažem se da treba donijeti ovaj Predlog zakona uz ove modifikacije koje sam predložio kako bi građani bili relaksirani, kako bi država dijelom zaista pomogla i kako bi i turističke organizacije putovanja imali koristi od ovoga Predloga. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.07.20 18:03:48)

Hvala i vama, poslaniče Damjanoviću.

Pitam predlagača da li želi da uzme kratak osvrt na ova uvodna izlaganja?

Izvolite.

DAMIR DAVIDOVIĆ (01.07.20 18:04:04)

Poštovanje, predsjedniče, upravo sam ja htio to da pitam, imajući u vidu da većina poslanika koji su imali uvodna izlaganja nisu tu, a zaista je bilo nekih teza sa kojima treba vrlo otvoreno polemizati i razmijeniti informacije jer mislim da ne stoje. Možda je bolje ako ste saglasni da to ostane za sutra.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.07.20 18:04:23)

Saglasan sam, naravno, jer meni kao i svima nama treba da bude u interesu da zakoni budu dobro izrazgovarani i razmatrani i da se usvoje najbolja moguća rješenja. Onda ćemo sutra početi sa nastavkom rasprave o ovom zakonu gdje će prvo predstavnik predlagača se obratiti predsjednicima klubova koji su imali svoja uvodna izlaganja, pa ih zato pozivam da budu na

vrijeme sutra tu.

U redu. Hvala vam.

Sada prelazimo na raspravu posle koje ćemo se izjasniti u okviru tačke Izbor i imenovanja, danas ćemo samo raspravljati o Predlogu odluke o obrazovanju odbora za praćenje primjene Zakona o izboru odbornika i poslanika u dijelu koji se odnosi na medije. Podsjećam da je Administrativni odbor podnio Predlog odluke o obrazovanju odbora za praćenje primjene Zakona o izboru odbornika i poslanika u dijelu koji se odnosi na medije. U odbor se imenuju Miloš Nikolić za predsjednika, Genci Nimanbegu za zamjenika predsjednika, Nada Drobnjak za članicu, Predrag Sekulić za člana i Boris Mugaša za člana.

Otvaram pretres. Izvjestilac Administrativnog odbora je Ljuiđ Škrelja, predsjednik Odbora. Da li, predsjedniče Odbora želite riječ? Želite, izvolite.

LUIĐ ŠKRELJA (01.07.20 18:05:42)

Gospodine predsjedniče, uvažene kolegice i kolege poslanici,

Neuobičajeno je da pročitam ono što sam dostavio svim poslanicima, ali uzimajući u obzir da nijesu bili prisutni ni na sjednici Administrativnog odbora i sada ovdje, a radi se o veoma značajnom odboru, dozvolite malo strpljenja i da malo pročitam obrazloženje Predloga odluke, jer cijenim da ima tu detalja koji dosta upućuju da će se možda neko naknadno uključiti u rad ovog značajnog odbora.

Članom 64b Zakona o izboru odbornika i poslanika određeno je da Skupština posebnom odlukom obrazuje odbor za praćenje primjene Zakona o izboru odbornika i poslanika u dijelu koji se odnosi na medije. Odbor ima deset članova i sastavljen je po paritetnoj osnovi, od poslanika parlamentarne većina i parlamentarne opozicije. Iz redova članova odbora imenuje se predsjednik i zamjenik predsjednika odbora. Odbor se obrazuje najkasnije deset dana od dana raspisivanja izbora za poslanike. Samo da kažem da je ova sjednica bila zakazana za petak, ali usled realnih okolnosti i traženja određenog broja poslanika evo uspjeli smo tek juče da održimo tu sjednicu.

Predlog za imenovanje predsjednika, zamjenika predsjednika, članove odbora Skupštini podnosi radno tijelo Skupštine nadležno za izbor i imenovanja. Odbor je nadležan da prati i nadgleda primjenu odredba ovoga zakona koji se odnose na obaveze medija u predizbornoj kampanji a naročito razmatra prigovore na postupanje medija i o njima zauzima stavove, donosi zaključke. Odbor je nadležan da prati i nadgleda primjenu odredaba ovog zakona koji se odnose na obaveze medija o predizbornoj kampanji, a naročito: 1. razmatra prigovore na postupanje medija i o njima zauzima stavove i donosi zaključke; 2. upozorava medije za postupanje u skladu sa ovim zakonom i otklanjanje eventualno nepravilnosti; 3. Javno objavljuje svoje stavove i zaključke; 4. Obavještava Agenciju za elektronske medije i nadležne organe medija o kršenju odredaba ovog zakona od strane medija radi preduzimanja mjera iz njihove nadležnosti prema mediju koji postupa suprotno od zakona.

Odbor odlučuje većinom glasova svih članova. Odbor nadgleda postupanje medija od dana obrazovanja do objavljivanja konačnih rezultata izbora. Mediji su dužni da odmah objave nalaz i zaključak odbora kojim se konstatuje da je određeni mediji povrijedio odredbe ovog zakona. Na pitanja rada odbora koja nijesu uređenja navedenim članom shodno se primjenjuje Poslovnik Skupštine Crne Gore.

Članom 64a Zakona o izboru odbornika i poslanika određeno je da pravo na medijsko praćenje u predizbornoj kampanji počinje od dana potvrđivanja izborne liste učesnika predizborne kampanje i prestaje 24 časa prije dana održavanja izbora. Administrativni odbor Skupštine Crne Gore 26.saziva je 23.juna 2020.godine uputio svim klubovima poslanika i ujedinjenoj reformskoj akciji poziv za dostavljanje predloga kandidata za predsjednika, zamjenika predsjednika i članove odbora za praćenje primjene Zakona o izboru odbornika i poslanika u dijelu koji se odnose na medije. Vi ste rekli na početku ko je ostavio predlog pa smatram da nema potrebe da ja isto ponavljam. Samo mi je veoma bitno, a ako cijenite mogu i to, da su odboru dostavljeni predlozi Kluba Demokratske partije socijalista Crne Gore koji je predložio Miloša Nikolića za predsjednika odbora, poslanicu Nadu Drobnjak za članicu odbora i poslanika Predraga Sekulića za člana odbora. Sve je to potvrđeno aktima sa brojem i datumom dostavljanja. Klub poslanika

Socijaldemokrate i Liberalna partija Crne Gore predložio je poslanika Borisa Mugošu, čestitam, još niste izabrani ali u naprijed, za člana odbora, Klub poslanika Bošnjačka stranka, Koalicija Albanci odlučno i Hrvatska građanska inicijativa predložio je poslanika Gencija Nimanbegu za zamjenika predsjednika odbora.

Administrativni odbor je na 89. sjednici održanoj 30.juna 2020.godine odlučio da predloži Skupštini da obrazuje odbor za praćenje primjene Zakona o izboru odbornika i poslanika u dijelu koji se odnosi na medije u sastavu: Miloš Nikolić, Nada Drobnjak, Predrag Skulić, Boris Mugoša i Genci Nimanbegu. Svi su glasali za ove kandidate koji su bili prisutni, a prisutni su bili samo članovi pozicije. Takođe, predlog da Miloš Nikolić bude predsjednik odbora jednoglasno je prihvaćen, kao i zamjenik predsjednika odbora uvaženi potpredsjednik Skupštine Genci Nimanbegu da bude potpredsjednik. Ovo što je najbitnije za one koji nijesu prisutni, veoma bitno, molim samo malo pažnje, (svi pričate kad ja pričam, ali dobro, hvala vam), shodno članu 35 stav 3 i člana 36 stav 3 Poslovnika Skupštine Crne Gore naknadni izbor pojedinog člana odbora za praćenje primjene Zakona o izboru odbornika i poslanika u dijelu koji se odnosi na medije vrši se na osnovu pojedinačnog predloga nakon današnje sjednice. Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (01.07.20 18:11:15)

Hvala vam, poslaniče Škrelja.

Važno je ovo na kraju što ste rekli, a iz razloga što ste i vi kao Administrativni odbor uputili dopis svim klubovima poslanika koji su zastupljeni u Parlamentu. Takođe smo nekoliko puta na kolegijumu pozivali predsjednike klubova da daju svoje kandidate, tako da kad odluče da daju svoje kandidate i predstavnici naših opozicionih poslaničkih klubova mi ćemo to odmah glasati i napraviti dopunu ove odluke.

Da li se još neko javlja za riječ? Ne javlja, hvala vam.

Onda konstatujem da smo završili pretres i možemo da pređemo na izjašnjavanje.

Znači, izjašnjavamo se o Predlogu odluke o obrazovanju odbora za praćenje i primjenu Zakona o izboru odbornika i poslanika u dijelu koji se odnosi na medije. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke o obrazovanju odbora za praćenje i primjenu Zakona o izboru odbornika i poslanika u dijelu koji se odnosi na medije. Izvolite.

Hvala vam. Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke o obrazovanju odbora za praćenje i primjenu Zakona o izboru odbornika i poslanika u dijelu koji se odnosi na medije.

Hvala vam, kolege poslanici. Ovim smo današnji radni dan završili, nastavljamo sutra u 11h.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 12:15:45)

Poštovane kolegice poslanice, kolege poslanici,

Nastavljamo sa radom Pete sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020.godini. Tema je pretres o **Predlogu zakona o dopunama Zakona o turizmu i ugostiteljstvu**. Ovlašćeni predstavnici Vlade su, da ponovim, Damir Davidović državni sekretar ministarstva i Olivera Brajović generalna direktorica Direktorata za razvoj konkurentnosti investicija u turizmu. Oboje ih pozdravljamo i nastavljamo sa odgovorom na uvodna obraćanja koja će imati državni sekretar Davidović.

Damire, izvolite.

DAMIR DAVIDOVIĆ (02.07.20 12:16:32)

Hvala Vam potpredsjedniče.

U odnosu na uvodna izlaganja koja smo imali juče popodne, ono što mislim da je važno da podsjetim, činjenica da ove godine imamo zaista jednu izazovnu situaciju kada je crnogorski turizam u pitanju. Međutim, ne mogu da se složim sa tim da crnogorski turizam nije bio i dalje nije

razvojna šansa u Crnoj Gori. Moramo da znamo da su prihodi od crnogorskog turizma od nezavisnosti do danas se uvećali više od tri puta, da je gotovo tri puta uvećan broj gostiju koji su posjetili Crnu Goru, da je više od dva i po puta uvećan broj noćenja koji je ostvaren, da je samo u protekle tri godine otvoreno oko stotinu novih hotela, da je u ovoj godini otvoreno pet novih hotela. Sa aspekta investicija i sa aspekta radnih mjesta mislim da je to izuzetno značajno. Značajan priliv gostiju kojih je, da podsjetim, prošle godine bilo 2,64 miliona, sa 14 i po miliona noćenja svakako je nešto što je dalo snažan doprinos i razvoju drugih grana u Crnoj Gori, grana ekonomije. Kada govorimo o poljoprivredi, i kada govorimo o transportu i kada govorimo o svim drugim vidovima pružanja usluga ili proizvoda koji se mogu nuditi direktno turistima i na taj način ostvariti indirektni izvoz.

Mislim da rezultat koji je ostvaren prošle godine je pokazao da je dugoročna politika koju smo imali u sektoru turizma bila ispravna jer jednostavno ako govorimo o činjenici da je u nekom periodu koji nije kratak, mi pravimo uzorak koji je 14 turističkih sezona ili turističkih godina, jer smo imali jedan snažan napredak i kada govorimo o tome koliko se turistička sezona produžila, naravno i dalje sa najkarakterističnijim dijelom koji se tiče jula i avgusta mjeseca gdje se ostvari najveći segment prihoda.

Godina sa kojom se susriječemo, situacija sa kojom se susriječemo ove godine svakako nije nešto što je bilo očekivano za sve nas, nije nešto što je bilo očekivano za turističku privredu. Da ponovim ono što sam rekao juče, jedinstvena je sa tog aspekta da smo imali jedan trenutak u kojem je stala sva ponuda, sva tražnja, međunarodna putovanja i tako dalje. Sve ono što je učinjeno - izgradnja brenda koji je Crna Gora imala, doprinos kvalitetu koji je stvoren u prethodnom periodu, činjenica da smo dom nekih od najvećih turističkih investicija na Mediteranu govori u prilog tome da ni jedna od tih velikih investicija nije zaustavljena nego da nastavlja da se realizuje određenom dinamikom koja je u nekim segmentima administrativno odložena iz prostog razloga što neke stvari nijesu mogle da se realizuju u protekla dva ili tri mjeseca zbog činjenice da je jednostavno bilo ograničenje u funkcionisanju administracije, ne samo kod nas nego u svim državama.

Kada govorimo o turistima koji su posjetili Crnu Goru, mislim da i tu imamo jednu potvrdu ispravnosti politike turizma koja je vođena u prethodnom periodu. Naravno, tradicionalna tržišta, ona što često smo svi imali prilike da čujemo i što jesu činjenice, koja su po broju turista koji dolaze u Crnu Goru bila najsnažnija, to je tržište regiona, na prvom mjestu Srbija i tržište Rusije. Međutim, kako to izgleda u proteklih nekoliko godina i šta je taj rast kvaliteta crnogorskog turizma donio crnogorskom turizmu. Možemo da kažemo da ako upredimo prošlu godinu sa 2016. godinom da imamo gotovo tri puta više turista iz Njemačke, da imamo dva puta više turista iz Velike Britanije, dva puta više iz Francuske, dva puta iz Austrije, tri puta iz Belgije, četiri puta iz Švedske, dva puta iz Sjedinjenih Američkih Država, dva puta iz Izraela, sedam puta iz Kine i tako dalje. Možemo i da pogledamo situaciju da je sama činjenica kada pogledamo turiste iz Evropske unije koliko je proces evropskih integracija i približavanje Crne Gore Evropskoj uniji doprinio tome da smo u 2019. godini imali 840 hiljada turista koji su došli iz zemalja Evropske unije. Činjenica da je Crna Gora prije par godina postala članica NATO-a takođe se odrazilo pozitivno kada govorimo o turizmu i trendovima u turizmu. Tako da je u 2019. godini oko 950 hiljada turista bilo iz zemalja NATO-a, što je gotovo 430 hiljada turista više nego što je to bio slučaj 2016. godine.

Kada govorimo o sivoj ekonomiji, mogu samo da podsjetim da samo u protekloj godini rast broja evidentiranih turista je 440.000. To je 20% više turista evidentirano u 2019. godini nego u 2018. godini. Jedan značajan dio toga je došao upravo zbog implementacije politika kreiranja modela vršenja nadzora koji je imao za cilj da smanji sivu ekonomiju u crnogorskom turizmu. Protekle tri godine od 2016. godine do 2019. godine gotovo za 45% je povećan broj turista koji su posjetili Crnu Goru. Juče se pomenulo da treba tražiti i snažiti druge modele saradnje unutar crnogorske ekonomije koji treba da dovedu do toga da efekti turizma da budu veći. Naravno, na prvom mjestu to je poljoprivredna proizvodnja, prehrambena industrija u Crnoj Gori, kao što znate ima niz programa koji su implementirani i od strane našeg ministarstva u saradnji sa Privrednom komorom, Nacionalnom turističkom organizacijom, posebno sa aspekta i Ministarstva poljoprivrede tako da je i na tom planu jedan značajan iskorak napravljen u prethodnom periodu.

Ono što moramo da budemo svjesni procentualno neke stvari kada se pogledaju možda ne pokazuju da je došlo do velikog rasta. Međutim, kada te procenete stavimo u kontekst da procenat

na 1.800.000 gostiju i isti procenat na 2.640.000 to govori da je jedan značajan broj, postignut jedan značajan rast u apsolutnim brojevima. Treba ga evidentirati na pravi način što naravno ne znači da ne ostaje prostora za dalji rast, ali upravo zbog toga je Vlada kreirala i mnoge programe koji povezuju te segmente i treba da doprinesu većem efektuiranju od međunarodnih posjeta.

Kada govorimo o dijaspori, jednostavno sa dijasporom imamo odličnu saradnju, imamo veliki broj posjeta koje dolaze od naših ljudi koje žive u inostranstvu i iz godine u godinu oni po svim parametrima koje mi vidimo to se povećava i šta više imamo sve više investicija iz dijaspore.

Kada govorimo o ulaganju u Sjever mislim da godine koje su za nama zaista predstavljale jedan od investiciono najintezivnijih perioda kada govorimo o sjeveru Crne Gore. Da podsjetim da smo u februaru prošle godine poslije više od tri decenije otvorili prvo novo skijalište u Crnoj Gori, da se radi na ostalim projektima u kontinuitetu, da očekujemo ovu zimsku sezonu gdje će dva skijališta Kolašin 1450 i Kolašin 1600 da budu povezani. Ono što je bila aktuelna tema ove zime kada se govorilo o vještačkom osnježavanju da je u procesu izrade i projekti i da su pripremljena sredstva gdje treba da se investira i da učinimo da zimska turistička sezona u Crnoj Gori ne zavisi od sniježnih padavina. Da se to realizuje, ne zbog toga što smo prošle godine imali izazov kada smo imali neku vrstu elementarne nepogode zbog toga što smo imali lijepo vrijeme u našim zimskim centrima pa nije bilo snijega, imali smo visoke temperature, nego da je to sastavni dio ovog projekta od početka. Naravno, prvo se išlo sa realizacijom onoga što je stvaranje uslova za kreiranje određenog turističkog prometa na tom prostoru u jednoj mjeri, a nakon toga se išlo i u njegovu stabilizaciju.

Oko sive ekonomije sam komentarisao, poslanik Milić je tu imao nekoliko komentara. Mi smo veliki trud i kroz Komisiju za sivu ekonomiju koju je formirala Vlada i aktivnosti Ministarstva turizma i saradnju sa lokalnim turističkim organizacijama i Nacionalnom turističkom organizacijom i sa lokalnim samoupravama generalno. Međutim, ono što je važno kod sive ekonomije da napomenemo jeste da zaista sivu ekonomiju treba svako da riješi u segmentu za koji je nadležan. Saglasan sam da ima jedan značajan segment sive ekonomije u privatnom smještaju koji kada opet pogledamo statističke parametre značajno smanjen u prethodnom periodu, ali privatni smještaj nešto što je u nadležnosti lokalnih samouprava. Tu imamo nakon inicijativa koje smo prokrenuli od 2017. godine na ovamo određene su lokalne samouprave gdje je napravljen značajan iskorak. U nekima se broj odobrenja za rad povećao do pet ili šest puta, a imamo neke gdje realno govoreći taj rad se nije pokazao i koji nijesu ostvarili dobre rezultate.

Kada govorimo o atraktivnosti Crne Gore mislim da Crna Gora zaista ima šta da ponudi, od kulturno istorijskog nasljeđa kada govorimo o prirodnim ljepotama, ali ono što je najvažnije to je kvalitet ponude koji imamo u Crnoj Gori. Kvalitet smještajne ponude koji je značajno unaprijeđen u prethodnom periodu. Mi govorimo o investicijama koje su kada saberemo sve i velike projekte i ove manje samo u prethodne tri godine gotovo oko milijardu eura. Takođe, ono što je važno da kažemo da ne samo što je investirano u smještajne kapacitete, značajno investirano u unapređenje ponudi. U Crnoj Gori suštinski je dom i imamo koncentraciju međunarodno priznatih brendova mnogo veću nego što imaju u nekim slučajevima ne uporedo u odnosu na veličinu tržišta nego mnogo veća tržišta nego što smo mi. Interesantno je kad imate priliku da razgovarate sa kolegama iz regiona koji se takođe time bave kako oni raguju na činjenicu da u Crnoj Gori imamo gotovo 15-ak ozbiljnih međunarodnih brendova koji su priznati zbog svoga rada.

Kada govorimo o unapređenju sa aspekta IT sektora i digitalizacije svakako ono što je politika Ministarstva i ono na pripremi čega smo radili u prethodnom periodu jeste uvođenje i tih segmenata koji treba upravo da nam pomognu na način da možemo jasno, mnogo jednostavnije da imamo dnevne informacije o tome kakva su kretanja turističkog prometa u Crnoj Gori. Mislim da ono što je izuzetno važno u ovoj godini svakako to jer reputabilnost zdravstvenog sistema, činjenica da smo kao posljednja država u Evropi evidentirali prvi slučaj, da smo imali situaciju da kao prva država u Evropi budemo u jednom periodu korona free /prekid/...

PREDSJEDAVALA GENC I NIMANBEGU (02.07.20 12:27:04)

Moram Vas upozoriti da je isteklo, dest minuta, tako da budite pažljivi sa vremenom. Imaćete tri odgovora na Vaš komentar tako da možda nećete i četvrti tražiti. Hvala.

DAMIR DAVIDOVIĆ (02.07.20 12:27:19)

Samo jednu rečenicu. Bilo je nekih pitanja da se dostave konkretni podaci, evidentirali smo dostavićemo i te koje se tiču prvog i drugog seta mjera isplate prema hotelijerima itd. Puno je rečeno, ja se izvinjavam predsjedavajući što sam prekoračio, ali vjerujem da kasnije možemo i da otvorimo i te teme. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 12:27:39)

Evo ja predlažem da po redosljedu prijavljivanja odgovora na komentar državnog sekretara da krene kolega Milić, pa kolega Popović i onda kolega Radulović.
Poslaniče Miliću, izvolite.

SRĐAN MILIĆ (02.07.20 12:27:55)

Hvala Vam.

Rekao sam juče da naročito sa ovim predstavnicima Vlade ne želim ulaziti u bilo kakav verbalni konflikt, jer se radi o ljudima koji znaju da rade svoj posao. Da li će to vama valjati u vašim karijerama političkim, ne vjerujem, kad ja nekoga hvalim sa ove strane, ali makar će vam valjati što zaista mislim da znate da radite svoj posao. Mislim da taj posao koji radite mogli biste i bolje obavljati nego što ga obavljate sad.

Vi ste gospodine Davidoviću danas govorili ovdje o podacima prošlosti. Ja vas potpuno razumijem. Govorili ste o onome šta je bilo i kako se razvijalo, ali i ti podaci govore o jednoj diskrepanciji između onoga šta je moglo da se napravi i šta je urađeno. Odnosno ako se uzme kao reper bilo koja od tih godina vidi se odmah da postoji razlika i da se iz godine u godinu radilo nešto oko sive ekonomije, ali nedovoljno. Tu su ogromne razlike, vi znate da sam ja predsjedniku Vlade dostavio tu informaciju. To je 70 miliona evra zadnjih šest godina samo po osnovu boravišne takse, to je preko sto i nešto miliona evra gospodo iz vlasti, sto i nešto miliona evra samo po osnovu direktnih poreskih prihoda. Toliko je ostala ova država uskraćena. Kada je pitao predsjednik Vlade na tom sastanku u Vladi odakle mi podaci, ja sam mu odgovorio - od tvojih ministara, jer ni jedan podatak koji ovdje iznosim nije podatak koji nije sastavni dio odgovora na moja pitanja.

Vidim da se danas, i drago mi je to, pokreće pitanje vjetroelektrane Možura i onom divnom mladom čovjeku specijalnom državnim tužiocu, skrećem pažnju kad se bavim već sa tim problemom da pogleda članak oko kraljice Knina, gospođe Josipe Rimac, koja je uhapšena samo zbog toga što je za vjetroelektrane davala posebne podsticaje. Kod vjetroelektrane Možura i veze sa kriminalnom krugovima u Crnoj Gori je ono što je vezano za 66 miliona evra koliko je bila predviđena Simensova tehnologija i 90 miliona evra koliko je prihvaćeno od Vlade Crne Gore da bude kineska tehnologija lošijeg kvaliteta. Tu su uzete pare. Zašto sam pomenuo Možur? Zbog HTP Miločer. Drage moje kolege, evo polako ću da pričam HTP Miločer - dvoje zaposlenih, tri člana borda direktora za 10 godina 15 miliona evra gubitka. Jedinim poslom 100% d.o.o vlasništvo države Crne Gore. Vi koji ste u vlasti, vi ste saučesnici u toj krađi tih 15 miliona evra. O čemu se radi? To preduzeće kod svoga zakupca uzima kredit da bi svoje poslovanje održalo, a kao garancija za kredit stavlja najvrednije zemljište u Crnoj Gori - Miločerski park. Ja vam namjerno ovo govorim, ono što će vas čekati.

Sveti Stefan hoteli, gospodine Davidoviću. U ovom trenutku možete da ih kupite za devet miliona evra grad hotel "Sveti Stefan". IT sektor u turizmu, juče sam u razgovoru sa gospodinom Hrapovićem rekao da ne treba stavljati barijere na granicama nego moramo da znamo gdje nam idu gosti. Moramo da znamo bez obzira ide li on u neregistrovan ili registrovan hotelski smještaj moramo da znamo da je otišao tamo i moramo da pratimo tu situaciju. Imate primjer Hrvatske, evo ažurirao sam podatke, već je ušlo hiljadu i nešto turista u Hrvatsku od jutros od 00 h i imaju preko

osam miliona noćenja. Ajmo da kažemo Hrvati imaju preko osam miliona noćenja od 01. januara, koliko ima Crna Gora od 01. januara noćenja u turizmu. Još jedan podatak, gospodine Davidoviću, naročito za one koji se žale da se u sjever ne ulaže, za turizam. Crna Gora je od 01. januara 2020. potrošila za sjever 4.700.000 evra za promociju turističke ponude. Mene interesuje zvanični podatak od ministra finansija, mene interesuje, ne možete Vi to odgovoriti odgovoriće ministar finansija kad dođe, zašto smo potrošili pare, za Đalovića pećinu? Ok. Samo da mi se kaže.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 12:33:18)

Poslaniče Milić, da ne bi drugi poslanici mislili da imate protekcije kod predsjedavajućeg, molim Vas da poštujuete vrijeme, ubrzano.

SRĐAN MILIĆ (02.07.20 12:33:28)

Hvala Vam, gospodine Nimanbegu, ja ovog trenutka završavam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 12:33:31)

Hvala Vam.
Poslaniče Popović, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (02.07.20 12:33:40)

Zahvaljujem.

Poštovani predstavnici MORT-a, juče sam postavio konkretno pitanje možda nijesam čuo, vjerovatno nijeste na njega ni odgovorili, tiče se otvorenih šankova, tiče se plažnih barova koji su uglavnom neotvoreni. Samo da kažem da zakup, 398 ima plažnih barova, otvorenih šankova na crnogorskom primorju, to je izlog Crne Gore, praktično nema turiste koji dođe u Crnu Goru da ne ode na neku od tih naših plaža iz wild beauty , iz stvarno divlje ljepote crnogorske. Imali su puno problema, znate da sam i prošle godine kontaktirao sa Vama, zahvaljujem Vam, reagovali ste, uništi naša birokratija te ljude. Nijesu su mogli i prošle godine koja je bila rekordna u turizmu da dobiju dozvole. Mnogi su startovali tek 15. jula. Slično se događa i ove godine. Znamo da su 84 zakupca kupališta u Budvi zatražili i da se ukine zakupnina za ovu godinu. Potpuno objektivno, opravdano. Što se događa sa svim tim koliko MORT i Vlada mogu da utiču i ako su to zakupi sa javnim preduzećem Morskim dobrom.

Ono što me veoma zanima, to nijesam pomenuo, izletnički turizam u Crnoj Gori veoma razvijen, naročito Kotor. Za ovu godinu je bilo najavljeno blizu 600 kruzera, dakle, tih gradova hotela. Od toga, po svemu sudeći, nema ništa. Biće nešto ali ta industrija koja košta hiljade milijardi je gotovo uništena. Imamo nekoliko stotina suvenirnica na području crnogorskog primorja i Cetinja. Samo u Kotoru 150. Sa nekoliko hiljada zaposlenih. Oni su potpuno marginalizovani, gotovo ni jedna ne radi. Za koga će raditi, normalno. Tražim od MORT-a, od Vlade da reaguju, da pomognu tim ljudima. Ti ljudi su potpuno ostali mimo svega. Moramo očekivati da će se i stanje u turizmu normalizovati, da će se stanje u izletničkom turizmu normalizovati iduće godine. Moramo sačuvati tu materiju turističku, moramo sačuvati tih nekoliko hiljada zaposlenih u svim tim suvenirnicama. To je moj apel, potpuno su zaboravljeni. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 12:37:25)

Hvala, poslaniče Popoviću.
Poslanik Radulović, izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (02.07.20 12:37:32)

Gospodine Davidoviću,

Vi ste čitali ono što sam ja pisao 90-ih godina u Liberalu programu i na drugoj Skupštini, prvi, drugi, treći program, 40 vrsta turizam i tako dalje. Ima li i jednoga normalnoga čovjeka, svi smo normalni u Crnoj Gori, koji se ne ponosi sa ljepotama Crna Gore? Ima li i jednog normalnog Crnogorca, kad kažem Crnogorca, građanina Crne Gore, koji ne kaže da trebamo da to verifikujemo kroz jedan održivi turizam, da taj turizam bude 15 - 20%, da radimo od industrije i sve ostalo. Imali jednog normalnog i poštenog Crnogorca koji ne kaže da u prethodnih 30 godina je mnogo što šta uništeno, devastirano zbog pohlepe i neznanja, ali da je dosta toga ostalo. Ja se opet noćas bio vrijedan, voz je u Rijeci stigao i nalazi se tamo. Kakva radost, ko ih je sve dočekao, zavidim im. Što ćeš, oni su za turizam u odnosu, ta Vlada i vlast jedno sto godina ispred vas. Ja znam da, gospodine Davidoviću, Vaša pozicija, Vaše htjenje, sve, Vi ne možete mnogo što šta uraditi od toga. Pogledajte ovo, u Istri bilježe sjajne rezultate noćas opet, 6% samo manje turista nego prošle godine. Turska preko osam i po miliona, čini mi se. To su strašne cifre.

Gospodine Davidoviću, đe vam je akcioni plan? Pričate mi o ljepotama. Đe vam je strategija novog srednjoročnog plana što ste trebali evo dva mjeseca? Jeste li ovo pročitali noćas, ovo što sam napisao? Klimnite da ili ne. Ne. Dobro, ne zamjeram.

Gospodine Davidoviću, poći ću u subotu i nedjelju da vidim ovo što je na primorju. Čitate li Vi novine, gledate li što hotelijeri kažu? Hoće akcioni plan, hoće PDV na 7%, hoće Morsko dobro da im makne takse, hoće sivu ekonomiju, pa o sivoj ekonomiji pričam 10 - 15 godina. Sprdaju se sa nama oni bre, sprdaju se. Hoće da napravite konkretne, vi još nemate ..., hoćete li da vam kažem što? Niste vi toliko neznaveni, mi smo pukli. Mi namamo centa. Nije 40% nego nažalost i na našu tragediju mnogo više. Faliće nam mnogo više para za ove mrčne penzije koje dajemo, mrčne plate. Vi u administraciji nećete dobiti platu, znajte to, šezdeset i kusur hiljada. Mi smo pukli finansijski, zato nema trećeg paketa, zato nema pravih mjera, zato nam turizam ovako i bolest u odnosu na Srbiju, to nije normalno. Ajde da izuzmemo i rođacke i emotivne i DNK sve ostalo, aj barem da vidimo interes. Što ne napravite voz iako onako mrčen, očistite ga, operite ga, da ide od Beograda do Bara besplatan, zašto ne date besplatno avionske karte, zašto ne date vaučere, piše ođe vaučer, prije dva i po mjeseca svi daju vaučer penzionerima, socijalno, sedam dana besplatno. Napravite duplo, napravite da ljudi vide što je život. Znate li nešto? Ja sam bio na mnogim destinacijama od Japana do ne znam đe kao turista. Jedan put ga omani, neće ti doći treći put kao onaj seljak sa onim Vukom. Znajte, ja sam našao lijepo mjesto na crnogorskom primorju, fenomenalno za mene. Izgubim li to, uzme li mi to Deripasko, ja više neću odit na primorje, jer nemam kuđ ići.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 12:42:50)

Hvala Vam, poslaniče.

Sljedeći govornik je poslanik Peđa Sekulić koji odgovara na komentar državnog sekretara i time završavamo redosljed odgovora na komentar.

PREDRAG SEKULIĆ (02.07.20 12:43:21)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvažene koleginice i kolege,

Očito kako se bliži datum izbora to se više i sve češće u Parlamentu možemo da čujemo i neke paušalne ocjene koje apsolutno nijesu utemeljene ne samo na istini nego na činjenicama, ali da krenemo redom.

Uz sve uvažavanje niko ne može da kupi ni Sveti Stefan, ni Miločer. Zašto? Zato što je to državna imovina koja nije na prodaju. To može da bude zla namjera, ali ne može da bude istina.

Idemo dalje. Prvi put su naše kolege iz opozicije saopštile da će Crna Gora bankrotirati 2008. godine. To se čulo od Pokreta za promjene. Kasnije je to bilo 2012. godine i sporadično svaki put se saopštavaju takve neistine, ali dozvolite u međuvremenu imamo šest milijardi stranih direktnih investicija, u međuvremenu imamo bruto društveni proizvod na 4,6 milijardi. U međuvremenu imamo, govorim od 2007. godine Crna Gora je bila na 35% prosjeka razvoja Evropske unije, danas je na 50% daleko ispred regiona. U međuvremenu imamo to da imamo najveće plate i penzije u regionu. Kako god mi mislili o crnogorskoj ekonomiji, o crnogorskom turizmu zaista mislim da nema mjesta o ovakvim paušalnim ocjenama osim u slučaju da zaista neko ima zlu namjeru ili da demonstrira ovdje u Parlamentu veliko neznanje.

Naravno, poštovane kolege, ne treba zaboraviti prethodnih godina od 2007. godine uzimamo tu godinu, odnosno godinu od početka nezavisnosti, Crna Gora je ukupno u bruto društvenom proizvodu porasla za 23,7%, izvor Svjetske banke. U istom periodu država sa kojom smo bili u zajednici je porasla 1,6%. Čini mi se da ne treba više od ovih podataka, ali ponavljam još jedanput kolege iz opozicije ne mogu da nam oprostite, niti crnogorsku nezavisnosti, ne mogu da nam oprostite ulazak u NATO, ne mogu da nam oprostite ni jedan jedini uspjeh, pa ni onaj u ekonomiji. Čuli smo juče ne mogu da nam oprostite ni to što smo bili bolji od regiona kada govorimo o borbi protiv globalne pandemije, ne mogu da nam oprostite čak i ono što se tiče zdravlja građana Crne Gore. Vjerujem da će građani Crne Gore jasno prepoznati odnos između onoga što su činjenice i onoga što je paušalno kazivanje o bilo kojoj temi u ovom Parlamentu, a u svakom slučaju svi ćemo imati prilike da 30. avgusta saznamo šta građani Crne Gore misle o nama. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 12:45:59)

Hvala, poslaniče Sekuliću.
Da čujemo proceduru, profesore.

BRANKO RADULOVIĆ (02.07.20 12:46:07)

Gospodine potpredsjedniče, ja tražim komentare, ne volim replike, volim istinu da Vam kažem u oči, pa odgovorite kako hoćete. Tražim to od Vas zato što on nije komentarisao nego se okrenuo ovdje i čak rekao da je opozicija neznavena, antidržavna, da smo mi u Pokretu rekli da ćemo bankrotirati da smo neznaveni, da sve ostalo. Kažite mi, hoću komentar, neću repliku. Nemojte vi da komentarišete ništa, pa kad budete ođe tada komentarišite.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 12:46:46)

Poslaniče Raduloviću, evo da, pošto se prvi javio kolega Milić, nek on saopšti što želi pa ćemo vidjeti kojim ćemo redoslijedom. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (02.07.20 12:46:58)

Gospodine potpredsjedniče Parlamenta, ja kad bih saopštio što želim bilo bi vjerovatno povreda Poslovnika, ali ću probati u okviru onoga da zaštitim dignitet ovoga doma i da mu odgovorim, gospodinu, na način kako zaslužuje, jer zaista niko ovdje paušalnim ocjenama o znanju neznanju, o tome kako neko ruši, a neko ga gradi neće se naročito ne prema meni. To što ja pominjem da je za vrijeme nečijega mandata započeta pljačka državne imovine to ne mora da znači da je taj koji je formalno bio ministar u to vrijeme ključni igrač, to su sve ovi koji su izvođači radova za ključne igrače. Ovdje govorim, potpredsjedniče Parlamenta, o zaštiti državne imovine.

Uđete svako od vas na Montenegro berzu ukuca SSHO ili Sveti Stefan hoteli, pogleda kolika je tržišna kapitalizacija toga objekta, ona je 18 miliona evra. Kažem da je u ovom trenutku 50% od tih 18 miliona evra 9 miliona evra. Da li će se ili neće prodavati, pa ovdje su se zaklinjali,

bili su se u prsa da neće se prodavati ni Elektroprivreda Crne Gore, ni Telekom se neće prodavati, neće se prodavati ništa, mi ćemo da zaštitimo. E upravo zbog toga mi smo sa ove strane u Ustav ubacili onu odredbu, pa kad tad krivična djela iz procesa privatizacije neće zastarijevati. Vrat ćemo onima koji su otimali od društvene svojine i od nje napravili privatnu svojinu i poslije prodavali ono što pripada građanima Crne Gore. Ja sam tražio repliku, dakle, vidio sam da je stavljen minut, ne razumijem zašto je minut, ako je replika u pitanju?

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (02.07.20 12:49:18)

Zato što nijeste saopštili baš najjasnije, a evo već treći minut, imate još pedeset sekundi. Ne vidim zašto bih vam dao u potpunosti pravo na repliku. Poslanik Sekulić je isto imao neke svoje argumente tako da izvolite nastavite, završite još minut i idemo dalje.

SRĐAN MILIĆ (02.07.20 12:49:35)

Ako je institut komentara na uvodničare bio da se obraćate uvodničaru onda nije se trebalo obraćati meni i opoziciji kompletnoj. S druge strane ako vi smatrate da nije uvreda ako vam neko kaže da ste neznaveni, da nemate pojma onda mi gospodine Nimanbegu, imamo različite sisteme vrijednosti vezano za uvredu.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (02.07.20 12:50:06)

Poslaniče Milić, pošto me pitate, poslanik Sekulić je kod mene prepoznat kao jedan poslanik koji ne diže konflikte tako da ja sam možda i u komunikaciji sa kolegom Zogovićem koji se prijavljivao za razgovor možda sam nešto prečuo. Ja Vam se izvinjavam unaprijed, to je neki stav. Vi ste u svom izlaganju rekli da smo mi saučesnici u pljački HTP Miločer, to ste rekli i to bi moglo biti uvredljivo pa vam ja nisam uzeo repliku tako. Ajde da nastavimo diskusiju oko turizma, koncentrišimo se na ovo, a bez nekih stavova koji bi bili konfliktuozni, kako želite. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (02.07.20 12:50:48)

Evo ovdje postoje bolji pravници, ali ovaj Poslovnik o radu dobro znam. Ja sam Vas pitao da li je komentar na uvodno izlaganje prilika da odgovarate uvodničaru ili da se bavite opozicijom. Pošto znam Vaš odgovor, jednostavno sam rekao da ne možete da zloupotrebljavate proceduru, a da uz to još vrijeđate one koji su vam kolege. Niko nije čuo od mene, dakle, za sve ovo što sam rekao, kao što ste čuli i bili obaviješteni danas iz medija za vjetroelektranu Možura pokrenut je postupak. Za Miločer pokrenut je postupak i ne bi pokrećalo postupak Tužilaštvo da nijesu bile prijave, to je suština svega.

Da ne bih ja podizao tenzije oko ovoga svega jer ja ću se javiti za diskusiju poslije u ime Kluba i sve to ostalo meni je bilo bitno samo da ovaj institut replike zaštitim zbog evidentne zloupotrebe od strane kolege koji je maloprije govorio.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (02.07.20 12:51:55)

Poslaniče Milić, moraću zbog Vaše intervencije da Vam saopštim - dosad sam slušao sve vaše diskusije i sada ću insistirati da se vrijeme poštuje. Tri minuta, pet minuta prekidaće se mikrofoni stacete u pola rečenice pa onda saopštavajte stavove u etar jedni drugima.

Poslaniče Sekulić, da čujemo kolegu Radulovića. Preferirao bih da poslanik Radulović uzme učešće.

BRANKO RADULOVIĆ (02.07.20 12:52:44)

Građani Crne Gore, dimna bomba je onaj koji kaže - ko je protiv države ko nije protiv države, a suštinu i stanje u Crnoj Gori o njemu ne govori. Ako bi neko trebao da nosi medalje ovdje oko nekog zalaganja za Crnu Goru i borbom i povratkom i žalom i žrtvama onda to treba moja malenkost, ali neću o tome.

Gospodine Davidoviću, molim Vas zbog Crne Gore i turizma da pročitate ovo da pogledate sve ovo i da inicirate hitno sastanak odgovornih ljudi, stručnih ljudi sa paketom mogućih mjera. Oko toga da li smo bankrotirali ili nijesmo bankrotirali građani Crne Gore ja razgovaram sa jednim čovjekom iz vlade kojega cijenim to je ministar Radunović. Građani Crne Gore, da vam ja to prevedem, novčanik vam je svaki mjesec sve tanji, vi se svaki mjesec sve više i više zadužujete. Pola famelje vam prima nadoknadu, pola famelje vam ne prima nadoknadu. Građani Crne Gore, komšije od kojih ste uzimali pare sve su skuplje doći ćete do toga da uzmete pare od zelenaša, e to je budućnost Crne Gore.

Građani Crne Gore, bankrotstvo znači duboka recesija. Ukoliko onaj novčanik što uzimate ne može da pokrije vaše osnovne životne potrebe, ko to ne razumije ovdje u Skupštini ja mu ne mogu ništa. Ovo je osnovna logika mi idemo u nečemu što znači bankrotstvo i propast. Ovo je istina mi idemo dolje, mi ćemo se survati ukoliko ne napravimo hitni zaokret.

Građani Crne Gore, ovi ljudi koji to neće da naprave to rade isključivo zbog onih jedan do dva posto koji su nas opljačkali ove 30 godina. Prvi uslov je pravna država, drugi uslov je kroz pravnu državu ono što si pljačkao vrati. Prema tome, nemoj da se igramo sa terminima ko zna ko ne zna, ko zna i ko ne zna drugi ucenjuju i dobijamo titule, a bogami ćemo kad dođemo na vlast svaku titulu prekontrolisati svaki doktorat i sve ostale stvari. Pa ćemo vidjeti ko je utemeljen u znanju i ko nije.

Građani Crne Gore, u pamet se, od njih ne zavisi budućnost Crne Gore nego od vas.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 12:55:37)

Hvala, prof. Raduloviću.

Poslaniče Sekulić, da čujemo Vašu intervenciju.

PREDRAG SEKULIĆ (02.07.20 12:55:42)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Znači, ja u svom komentaru nijesam pominjao nijednog poslanika, ali jesam rekao da ono što se iznosi u parlamentu ili je zla namjera ili neznanje. Pa, neka kolege poslanici koji ovdje iznose paušalne ocjene slobodno se opredijele za jedno od to dvoje. Bio sam vrlo konkretan. Znači, prvi put naše kolege iz opozicije su govorile o bankrotu Crne Gore 2008. godine kasnije se to nastavilo znači do dana današnjeg, a u međuvremenu Crna Gora je napredovala ekonomski i u svakom drugom smislu. Tako da naše kolege koji su vječita opozicija. Znači, ja ih apsolutno ne kritikujem smatram da treba da nastave tako zato što na taj način najbolje će dati mogućnost Demokratskoj partiji socijalista da pokaže koliko smo iznad kada govorimo o znanju, kada govorimo o radu, kada govorimo o svim onim stvarima koje se dešavaju u Crnoj Gori. Uvijek sam iznosio podatke, kada govorimo o tome da smo bili na 35% evropskog prosjeka 2008. godine da smo danas na 50% evropskog prosjeka, a da su oni sa kojima smo bili u zajedničkoj državi 10% ispod toga prosjeka, govorim o 40% prosjeka Evropske unije u kojoj danas se nalaze naši prijatelji iz Srbije, ipak mislim da je to grandiozan uspjeh Crne Gore.

Kada govorimo o tome da smo imali šest milijardi direktnih stranih investicija od toga najmanje dvije milijarde su ušle u infrastrukturne projekte Crne Gore. Zaista smatram da je to drugačije lice Crne Gore u odnosu na ono ranije. Kada govorimo da imamo bruto društveni proizvod 4,6 milijardi smatram da je to neki napredak u Crnoj Gori. Kada govorimo da imamo najveće plate i penzije prosječne u regionu zaista smatram da je to uspjeh Crne Gore. Kada

kažem da je Crna Gora članica NATO-a zahvaljujući dominantno vladajućoj koaliciji naravno i dijelu kolega iz opozicije, smatram da je to uspjeh Crne Gore.

Kada kažem da smo otvorili svako poglavlje u pregovorima sa Evropskom unijom, a dozvolite da kažemo to 2011. godine naše kolege iz opozicije su tvrdile da nećemo otvoriti uopšte pregovore sa Evropskom unijom jer niko neće da razgovara sa nama. Zaista smatram da je to uspjeh Crne Gore.

Dozvolite još nešto, mislim da kolege koje su ovdje dosta dugo u Parlamentu mogli ga čitaju zakone koje donosimo, to govorim o Zakonu o državnoj imovini Crne Gore, neke stvari u Crnoj Gori nijesu na prodaju. Kako god se oni pozivaju na berzu neke stvari u Crnoj Gori nijesu na prodaju. To može biti samo neznanje ili zla namjera. Znači, govorim o Svetom Stefanu, govorim o Miločeru. Tako da vjerujem zaista da građani dobro prepoznaju one koji govore na osnovu argumenata i oni koji daju paušalne ocjene ne bi li ugrabili nešto na narednim parlamentarnim izborima. Uostalom o našem radu govori činjenica da i danas smo većina u ovom Parlamentu, a oni koji su te 2006. godine recimo bili najjača politička partija u Crnoj Gori danas su na marginama politike u Crnoj Gori. Vjerovatno u nekom narednom nastupu teško će izboriti parlamentarni status, ali nijesmo mi krivi i da ne krive nas zvog toga nego neka krive sebe i svoju politiku. Evo da ne dužim priču kažem ili se radi o neznanju ili o zloj namjeri. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 12:59:02)

Hvala.

Izvolite, da čujemo tu proceduru.

SRĐAN MILIĆ (02.07.20 12:59:09)

Da sačekam da se među sobom ishvale jer ne znam čime zaslužujem ovaj animozitet, a mržnju posebno. Ja nikoga sa ove strane ne mrzim. Da li prezirem neke, prezirem, ali ono što je proceduralna reakcija ponavljam, mogu li da vas zamolim. Dakle, građani Crne Gore ovdje pomaže jedna stara misao, neću kao ona nadahnuta koleginica oko Cicerona juče, ali Tales iz Mileta je rekao: "Koliko je daleko laž od istine", koju saopštavaju iz parlamentarne većine, "koliko vaše oči od uši" kad slušate ovakve stvari. Hvala vam velika.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 13:00:24)

U redu. Sada ćemo nastaviti sa kolegom Murićem, nek se pripremi koleginica Ljiljana Đurašković.

MIRSAD MURIĆ (02.07.20 13:00:37)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 13:00:41)

Poslaniče Murić, samo da bi se poslanici pripremili jer dugo čekaju ovo, Vi ste prvi govornik osim uvodničara, tako da ću insistirati da nam se uvodničari više ne javljaju proceduralno ili na bilo koji drugi način jer su iskoristili bar dva sata. Svi ovi uvodničari na različite načine i pročitacu pet, šest sljedećih. Poslanik Mirsad Murić, poslanica Ljiljana Đurašković, poslanica Ana Nikolić, poslanik Raško Konjević, poslanica Sanja Pavićević i poslanica Marina Jočić. Takav je redosljed pa ćemo vidjeti da li će se poštovati.

Izvolite, poslaniče Muriću.

MIRSAD MURIĆ (02.07.20 13:01:23)

Zahvaljujem, uvaženi predsjedavajući.

Poštovani građani Crne Gore,

Danas je pred nama Zakon o dopunama Zakona o turizmu i ugostiteljstvu. Ono što treba reći, kada je turizam u pitanju, izgledalo je svima nama da će turizam u Crnoj Gori imati uspješniju sezonu, od do sada najuspješniju sezonu u istoriji crnogorskog turizma, a to je prošlogodišnja sezona, kada je Crnu Goru posjetilo rekordnih 2,6 miliona turista i kada je ukupni prihod bio veći od 1,1 milijardu eura.

Početak ove godine je nagovještavao da će se prošlogodišnji rekord veoma lako oboriti. Međutim, već sredinom marta se nazirala loša sudbina turističkoj djelatnosti kako na domaćem tako i na svjetskom nivou. Prema prognozama Svjetske turističke organizacije, međunarodni turizam bi mogao da padne za između 40% do 60% u odnosu na prošlu godinu. Pandemija korona virusa je najgora kriza s kojom se međunarodni turizam suočio od početka bilježenja prvih rezultata od 1950. godine. Prema Svjetskoj turističkoj organizaciji, najgora su pogođeni Azija i pacifički region, a odmah iza njih i Evropa. Imajući u vidu aktuelnu situaciju izazvanu pandemijom kovid-19, Vlada Crne Gore je preduzela niz mjera kroz programe, odnosno setove mjera gdje je kroz set 1 i 2 pomogla privrednim subjektima u Crnoj Gori, ali i socijalnim slučajevima da lakše prebrode ovu krizu.

Ono što je važno istaći ovdje, da je Vlada Crne Gore postupila domaćinski, da nije nasjela na provokacije iz opozicionih klupa da se sav novac potroši za jedan mjesec, već da se domaćinski ponašala i da je sve ono čime raspolaže rasporedila pravilno za sljedeći nastupaju period gdje će pomoći mnogim preduzećima da prevaziđu nastalu situaciju. Imajući to u vidu, Vlada je posebno sugerisala i tražila da se najviše sredstava opredijeli, normalno za turizam kao glavnu privrednu granu u Crnoj Gori, pored poljoprivrede. Jedna od tih mjera jeste i da se zakonski urede neke norme u Zakonu o turizmu i ugostiteljstvu prilikom čega će jedna vrsta djelatnosti, a to su turističke agencije imati nekih povoljnosti u odnosu na dosadašnji status.

Ono što je veoma važno istaći, prije svega da iskoristim priliku da pozovem dijasporu Crne Gore da ljetnje odmone iskoriste i da posjete Crnu Goru i tako će moći da doprinesu da se turistička sezona u Crnoj Gori poboljša i da se smanje gubici koji nijesu karakteristični samo za turizam u Crnoj Gori već i za turizam u cijelom svijetu. Zbog toga i predlažem da se ovaj zakon i ove dopune u ovom zakonu usvoje, a ja ću glasati za njih. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 13:05:28)

Hvala, poslaniče Murić.

Izvolite, poslanice Đurašković.

LJILJANA ĐURAŠKOVIĆ (02.07.20 13:05:35)

Zahvaljujem, gospodine potpredsjedniče.

Poštovani građani, koristeći priliku prisustva osoba iz Ministarstva turizma i održivog razvoja, a kao građanka turističkog grada Ulcinja, osjećam odgovornost i dužnost da upoznam crnogorsku javnost i podsjetim je na neke činjenice.

U 2006. godini je kompanija Rokšped kupila legendarni hotel Galeb, nekadašnji Kop hotel, za 5,75 miliona eura sa obavezom da u hotel uloži još 15,4 miliona eura i da će hotel biti sa pet zvjezdica i biti gotov za tri godine. Međutim, hotel Galeb je 2008. godine srušen do temelja. To je krivično djelo koje se goni po službenoj dužnosti. Niko do sada nije odgovarao za tadašnji rad, ni tadašnji ministar turizma Nenezić, ni stečajni upravnik Jakšić, ni vlasnik Rokšpeda Stanaj. Sada će da tuže neke sitne ribe, što bi narod rekao. Danas se na mjestu nekadašnjeg hotela nalazi pustoš i

tuga za Ulcinjane. Radi javnosti, reći ću da je projektant hotela Galeb, uvaženi arhitekta Bevenja, dobio prestižnu međunarodnu nagradu za projekat hotela Galeb, da je hotel Galeb bio projektovan da može da izdrži zemljotres kataklizmičnih razmjera. Danima je Željezara Nikšić topila željezo iz hotela Galeb. Ovo je sramota za državu Crnu Goru. Neko je ovdje juče pominjao tradiciju turizma. Prvi hotel Galeb koji se tada zvao Kop je izgrađen 1939. godine, kud ćete veću tradiciju od toga. Vraćam se na zakon.

Zakon o turizmu i ugostiteljstvu predstavlja krovni zakon u oblasti turizma i ugostiteljstva. Njime se uređuju uslovi za obavljanje turističke i ugostiteljske djelatnosti. Ove dopune zakona odnose se na turističke agencije koje su primale avanse od strane svojih klijenata, putnika za planirana putovanja u okviru turističkih paket aranžmana. S obzirom da je nakon proglašenja epidemije covid-19 došlo do otkazivanja i odlaganja već ugovorenih putovanja, našle su se u problemu jer su, s jedne strane, već izvršile određene uplate aviokompanijama i ugostiteljskim objektima, a s druge strane veliki broj klijenata traži da im se uplaćena novčana sredstva vrate. Predloženim aktom se obezbjeđuje mogućnost da turističke agencije zadrže avans, odnosno depozit uplaćen od strane klijenata za sva putovanja koja su bila zakazana u periodu od 1. marta 2020. godine, a koja su otkazana zbog globalne pandemije. Turistički vaučer bi predstavljao garanciju da putnik može da izabere novi datum putovanja za isti ili neki drugi aranžman da ga iskoristi do kraja decembra 2021. godine, a ako ga ne iskoristi ima pravo tada na povraćaj sredstava.

Poštovani građani, šta ćemo s ostalim turističkim djelatnostima i djelatnicima, šta ćemo sa stanodavcima? Treći paket mjera uveliko kasni. U toku ljetnje turističke sezone 2019. godine, Crnu Goru je posjetilo preko 2,6 miliona gostiju, a ostvareno je 14,5 miliona noćenja. Kakva je sadašnja situacija? Prema nekim podacima turističkih organizacija, popunjenost turističkih kapaciteta je svega 10%, prazne su i plaže i restorani i apartmani. Moram reći da turizam kao grana ne postoji kao samostalna, nezavisna privredna djelatnost već je čine i saobraćaj i poljoprivreda i to od njive pa do onog prodavca malina i borovnica kraj puta i onog seljaka na ulcinjskoj i kotorskoj pijaci koji iznesu bocu ulja i vijenac suvih smokava. Čine je i trgovina na malo i veliko, čini je i zanatstvo i to od filigrana do prodavca suvenira. To je cijeli splet raznovrsnih djelatnosti i samo jedna karika u tom lancu ako nedostaje dolazi do sloma. Moramo priznati da danas nedostaje glavna karika u tom lancu turističkom, a to je turista. Znajući da je pred nama teška i gladna jesen i zima, pitanje je od čega će građani spremati djecu za školu, pitanje je od čega će kupiti ogrijev, pitanje je od čega će spremati zimnicu.

Naš predsjednik je raspisao izbore za 30. avgust. Usred ljeta kada im vrijeme nije, usred pandemije kada im vrijeme nije. Mandat ovih poslanika, moram reći našim građanima, koji sjede u ovoj Skupštini traje do 7. novembra ove godine, a izbori će biti održani 68 dana prije kraja našeg mandata. Ovo je protivustavno.

Poštovani građani, poziva vas Demokratski front da svi budemo jedinstveni da srušimo ovu odnarođenu vlast u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 13:11:41)

Hvala, poslanice Đurašković.

Poslanica Nikolić, a neka se spremi poslanik Konjević.

ANA NIKOLIĆ (02.07.20 13:11:50)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovani građani Crne Gore, kada je u pitanju ova tačka dnevnog reda, osvrnuću se kroz tri glavna segmenta, po mojoj procjeni, koja su jako bitna kada govorimo o jednoj pošasti koja je, zaista, zadesila čitav svijet. Evo, da nije u pitanju pandemija nego da je slučajno u pitanju endemija, da je epidemija koja je lokalnog karaktera u Crnoj Gori, za to bi samo bio DPS i Milo Đukanović. Jedino što nas ovdje od opozicije može odbraniti je da je ovo pandemija koja je zahvatila čitav svijet i da je to nešto čime se mnogo razvijenije i moćnije zemlje na vrlo težak i

odgovoran način nose, a naravno i Crna Gora svojim snagama, vrlo uspješno, vrlo odgovorno, smjerno onome što ona jeste i kolika jeste možda i među najodgovornijima.

Kada je u pitanju turizam kao grana Crne Gore, ona jeste jedna od najznačajnijih i najvažnijih grana našeg privrednog razvoja, što je normalno, znajući kakva je Crna Gora, pričajući o njenim ljepotama koje svi ističemo, ako je to tako onda i turizam mora biti naša strateška privredna grana, jedna od strateških, ne jedina.

Ono što je vrlo važno je da Vlada Crne Gore, kao odgovorna Vlada, i ova partija u ovom momentu, u ovoj kriznoj situaciji posveti posebnu pažnju zaštiti ove grane. Ono što je za mene jako važno i što ću da istaknem jeste da je upravo iz te odgovornosti Vlada Crne Gore i formirala poseban štab od najvažnijih institucija državnog sistema koja će voditi brigu i o mjerama koje se trebaju preduzeti da bi se zaštitio turizam. Jedna od tih mjera jeste upravo danas izmjena ovog zakona koja treba da se sprovede, a to je uključenje, odnosno davanje vaučera da bi se zaštitili kako turistički poslenici u Crnoj Gori tako i naši turisti koji mogu da odlože svoje putovanje. To je samo jedna od mjera koja mora biti prva, mora biti interventna. Ono što očekujemo u drugom planu jeste treći set mjera Vlade Crne Gore, gdje očekujemo finansijsku pomoć najviše, kako smo i čuli, kroz rebalans budžeta i kroz najavu Ministarstva finansija i predsjednika Vlade Crne Gore da će biti upućena prema turizmu.

Ono što je važno istaći jeste da se u ovom momentu i neki zaokreti rade i radiće se jer je ovo negdje i preispitivanje svega ovoga dosad što smo uradili jer će se sigurno naš život nositi s ovom pošašću i ubuduće. Ono što je važno istaći jeste da je promocija domaćih proizvoda, promocija i domaćeg turista jako važna. Ono što je strašno važno naglasiti da se sada radi o otvaranju onih radnih mjesta koje može da popuni domaća radna snaga. Tu treba napraviti pomoć svim turističkim poslenicima. Upravo u ovom momentu sav privatni sektor mora da osjeti da je njihov partner javni sektor, država, na pravi način. Na pravi način treba omogućiti da se sačuva radna snaga. Radna snaga u turizmu je usko kvalifikovana radna snaga i jako je nezahvalno stalno mijenjati tu radnu snagu, što će reći da i sezonski karakter, odnosno uvoz radne snage iz ostalih tržišta, koliko god to bilo atraktivno do sada, treba zamijeniti radnom snagom sa domaćeg tržišta. Na taj način država mora odgovorno da se odnosi, da se pogleda šta je bio dosad razlog što to nije bilo tako, što nijesu bile apsorbovane radne snage sa našeg tržišta. Na taj način treba odgovorno pristupiti i naći prava rješenja, da se omogući ljudima, odnosno radnoj snazi Crne Gore koja je na tržištu rada da na pravi način nađe svoje mjesto tu. Ono što je jako teško jeste da je sve to jako teško i sprovesti. Crna Gora je do sada pokazala jako veliki stepen odgovornosti i dala čitavom svijetu poruku da je Crna Gora bila sigurna, bezbjedna, da je na pravi način štitila zdravlje svojih građana i zdravlje budućih turista u Crnoj Gori. Tako treba i da nastavi.

Ono što je jako važno reći svim građanima da će ova pandemija ostaviti velike posljedice i velike posljedice sigurno i na turizam, ali ako se organizujemo na pravi način i pokušamo da ovaj drugi dio godine koji je jako važan za naš turizam najviše i najbolje moguće iskoristimo, što će reći da deficitivno svi turistički poslenici moraju imati mnogo strpljenja i biti mnogo na neki način servilni svim svojim turistima da bi sproveli protokole zaštite koje smo uveli na pravi način. Tu bih pohvalila Nacionalnu turističku organizaciju da je protokole zaštite na pravi način i u pravo vrijeme donijela, počevši od prve do posljednje karike kada je u pitanju lanac u turizmu. To znači od ukrcanja turista do samog boravka na plaži ili na bilo kojoj destinaciji, što je jako važno. Jako je bitno da turistički poslenici imaju načina, imaju strpljenja da sve to sprovedu.

S druge strane, strašno je važno da Vlada koristeći sva ova iskustva koja će imati, na pravi način krajem godine donese strategiju za dalji razvoj turizma i kroz novi Zakon o turizmu koji ćemo donijeti krajem ove godine.

Ono krajnje i jeste i najvažnije, a to je kako ćemo se mi i kao domaći turisti i građani Crne Gore dalje ponašati. Apelujem na sve građane Crne Gore da se pridržavamo pravila, da se pridržavamo ograničenja koja su donijeta, koja nijesu teška i nijesu previše zahtjevnja, a jako mnogo mogu da doprinesu, da se upravo mi onaj prvi front koji na pravi način može doprinijeti da sve ovo bude mnogo bolje nego što sada izgleda. Hvala.

Hvala, poslanice Nikolić.

Poslanik Raško Konjević, a neka se pripremi poslanica Sanja Pavićević.

RAŠKO KONJEVIĆ (02.07.20 13:17:43)

Uvaženi potpredsjedniče, poštovani građani, kolege poslanici,

Neznanje ili zla namjera ili, kako rekoše kolege, korupcija. Mi smo prije mjesec dana predlagali da se stopa PDV-a na ugostiteljstvo i turizam smanji sa 21% na 7%. Tada smo bili optuženi da smo populisti koji ne znaju ništa itd. Austrija je prije dva dana, 30.06.2020. godine, značajno snizila stope poreza na dodatu vrijednost za ugostiteljstvo i turizam. Stope PDV-a u restoranima u Austriji su iznosile 20% za piće i 10% za hranu, a država je novim zakonom snizila te stope na 5% i one će se odnositi na hotele, restorane, iz razloga da bi se pomogla turistička privreda Austrije da prebrodi krizu izazvanu pandemijom korona virusa. Ovi Austrijanci su stvarno neznalice i populisti. Dan prije njih, još jedne neznalice, ali ovoga puta neznalice iz reda najrazvijenije evropske ekonomije i među tri ili četiri svjetske ekonomije, dakle Njemačka, kakve neznalice. Oni su PDV smanjili sa 19% na 16% od 1. jula, izvještava Rojters, da ne mislite da nešto griješim, a zamislite šta je cilj ovih neznalica. Oni kažu da takvom mjerom žele da podstiču rast najveće evropske ekonomije. Oni stvarno ne znaju ništa. Mi koji smo ekonomski tigar, mi formiramo štab koji će sastajati da bi pomogao turizam. Mi čekamo treći paket kao da čekamo Godoa.

Dakle, kolege, mislim da ovaj parlament u svojoj ustavnoj poziciji ima jednu značajniju funkciju, da ne moramo da izigravamo apologete onoga što čujemo iz Vlade. Možemo da pogledamo šta rade druge ozbiljne svjetske ekonomije ili evropske ekonomije, da se ograničim na Evropu. Nijesu valjda Austrijanci i Njemci, narodski rečeno, unaprijed se izvinjavam na terminu koji ću da upotrijebim, ali je slikovit, nijesu oni avetinje pa da ovo rade. Ne rade oni ovo na svoju štetu. Hrvati su jutros najavili, kolega Vuksanoviću, ne prozivam ga, mislim da će da smanje, najava je, nijesu još uvijek to uradili, 7% i 10% će da uvedu niže stope PDV-a.

Kolege, ovo bi trebalo da bude ozbiljan pristup svih nas prema turizmu jer je nama turizam 25% brutodruštvenog proizvoda. Nikakav partijski štab turizam neće spasiti ako mu ostanu ovoliki porezi. Hrvati, o tome je govorio kolega Milić, imaju taj broj sedam miliona noćenja do sada čini mi se na nivou su 30% na jučerašnji dan 30% prometa koji su imali prošle godine. Znači na kojem smo mi nivou ni 10% prometa prošle godine. To treba sve da nas zabrine. Ne treba na tome politički da poentiramo bili vlast ili opozicija jer od tog turističkog prometa na primorju živi i vlast i opozicija. Ti građani koji žive od turizma, ti zakupci kod Morskog dobra, ti ljudi koji imaju apartmane koje iznamljuju, ti vlasnici hotela itd. oni glasaju i vlast i opoziciju, ti ljudi žele da žive od svog rada. Ne treba njima pomoć ni vlasti, ni opozicije njima trebaju ravnopravni uslovi da bi se izborili sa ovom krizom. Jedino što je znanje kriza je stvarno svjetska i tu nema nikakve dileme, mislim na kovid-19, ali mjere koje vlast treba da radi, Vlada ili ovaj Parlament sasvim je svejedno, moraju da budu usmjerene prema onima u ekonomiji ili prema onima u turizmu da im se da ruka da ovu krizu izdrže. Ne treba im se pomagat poslije avgusta mjeseca nego im se već trebalo pomoći kroz smanjenje PDV-a.

Jedan od kolega koji je prethodno govorio bio je inicijator izmjene PDV-a 2016. godine dakle da se četvorici vlasnika hotela u Crnoj Gori, četvorici, svaki blizak DPS-u, stvori poseban PDV. Kod nas ima smanjen PDV, ali samo za posebno ime i prezime, a za drugih 4.000 ugostitelja PDV 21%.

Prema tome, hajde da poslušamo ove neznalice iz Njemačke i Austrije možda nam krene, vjerujte mi, možda nam krene. Oni koji ih prate ove neznalice iz Njemačke i Austrije, kao što su recimo Česi, njima je prosječna plata u poslednje tri godine porasla 21% sa 793 na 960 eura. Takođe, oni koji prate, kao kolege iz Evropske unije koji su prilazili tome, Hrvati sa 742 na 901 - 21% prosječna plata. Takođe, jedni koji ih prate Poljaci sa 723 na 859 - 18%. Slovaci sa 708 na 831 - 17%. Mađari sa 570 na 789 - 38%, a znate koliko smo mi, mi smo u minusu 4%. Mi smo sa 511 na 518 sa inflacijom preko 5% kumulativno tri godine nama je realna zarada u minusu. Mi smo stvarno znalci, stvarno smo znalci. Mene zaista čudi kako kolege u Njemačkoj i Austriji ovako žele da urnišu turističku privredu kao jednu od svojih važnih grana.

Kolege, kad kažemo da nije ništa na prodaju uvijek se prisjetite da smo najljepšu crnogorsku plažu između Budve i Bara htjeli da prodamo za nekoliko miliona eura. Mi koji smo bili protiv smo tada optuživanti da zaustavljamo razvoj. Završio bih, to je bilo ili korupcija ili neznanje.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 13:25:01)

Hvala, poslaniče Konjević.

Iz kolegijalnosti neću komentarisati, poslaniče Konjeviću, nijedan dio Vašeg izlaganja. Neću, zato što rukovodim.

Izvolite, poslanice Pavićević, vaš jer red, a nek se pripremi poslanica Jočić.

SANJA PAVIĆEVIĆ (02.07.20 13:25:31)

Poštovane kolegice i kolege, poštovana predstavnice Ministarstva, poštovane građanke i građani Crne Gore,

Govorimo o Predlogu zakona o dopunama Zakona o turizmu i ugostiteljstvu. U uvodu bih podsjetila da globalna kriza koja je uzrokovana pojavom korona virusa nije zaobišla ni Crnu Goru, nažalost. Prvu bitku smo dobili i dalje se borimo uspješno sa svim tim. Na žalost, imamo izgubljenih života. Moje saučešće porodicama koje su imale takve slučajeve.

Crna Gora je i pored svega bila primjer i jeste primjer jednog zaista uspješnog djelovanja institucija u sinergiji sa savjesnim i svjesnim, da kažem, odgovornim građanima. Odlično se odradio posao u sprečavanju širenja zaraze u prvom talasu tako da smo čak nekih 40-ak dana bili država bez ijednog novoregistrovanog slučaja. Korona virus je sisteme zdravstvene zaštite čitavog svijeta, pa i Crne Gore, doveo do nezapamćenog pritiska, a mjere ograničavanja širenja zaraze poremetile su da ne kažem potpuno zaustavile normalne tokove, normalne obrasce ponude i tražnje i prouzrokovale globalne šokove.

Kada je riječ o Crnoj Gori izolovanost države, izolovanost granica vodila je ekonomskim izazovima, pa se uz nove mjere Vlade i Nacionalnog koordinacionog tijela Crna Gora morala postepeno otvarati. S ozbirom da je logična mjera svih država na svijetu bila određena izolovanost populacije i ostajanje kod kuće za pretpostaviti je bilo da će privredna grana koja će najviše osjetiti posljedice korona virusa biti turizam.

O značaju turizma za Crnu Goru šta god da kažem je malo i on nikad ne može biti precijenjen. Turizam ima dejstvo na gotovo svaki aspekt našeg društva utiče na razvoj ostalih grana privrede, životni standard i način života građana, podstiče otvaranje novih radnih mjesta i opšti prosperitet čitavog društva. Prošle godine smo bili prva zemlja u Evropi po procentu rasta broja turista. Napomenuću par podataka iz našeg Monstata - u 2018. godini Crnu Goru posjetilo je 2,2 miliona turista koji su ostvarili više od 12,93 miliona noćenja. U 2019. godini broj je evidentiranih gostiju, to je potvrdio i gospodin Damir Davidović, oko 2,6 miliona turista, a ostvareno više od 14,5 miliona noćenja.

U društvu smo država kao što su Hrvatska, Gruzija, Albanija, Kipar, Grčka u kojima prihodi od turizma prelaze 20% bruto društvenog proizvoda. Turizam, kao sveobuhvatna djelatnost je jedna od najdinamičnijih i najperspektivnijih djelatnosti u ukupnoj ekonomiji Crne Gore. Stoga pozdravljam napore Vlade Crne Gore koja posebno u ovih par mjeseci čini sve kako bi omogućila nesmetan život i rad u domenu koji je to moguće. Podržavam i ovu mjeru koja se tiče pomoći turističkim agencijama i organizatorima putovanja kako bi se svima onima koji žive od turizma i onima koji žive za turizam pomoglo kada je najteže, a Crna Gora očuvala renome atraktivne i ozbiljne turističke destinacije. Takođe i renome bezbjedne destinacije u svakom smislu za sve goste koliko god to bude moguće u vrijeme trajanja pandemije kovid-19. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 13:29:37)

Hvala Vam, poslanice Pavićević.

Poslanica Jočić je sljedeća, neka se pripremi poslanica Nada Nenezić.

MARINA JOČIĆ (02.07.20 13:29:45)

Poštovani građani,

Ova skupština, odnosno njena većina baš kao i vlast kompletna u Crnoj Gori ne služi svojim građanima nego služi tajkunima. Da nije tako ova vlast bi se pobrinula da uradi nešto za turizam, a ne da uradi sve protiv turizma što je u njenoj moći, a samo u funkciju očuvanja vlasti Mila Đukanovića i njegove vrhuške. Dakle, u vrijeme kada Hrvatska, kada Albanija pune svoje kapacitete u velikoj mjeri naši u Crnoj Gori stoje prazni. Zašto prazni, zato što je zabranjen ulazak turista koji tradicionalno najviše dolaze kod nas. Ove mjere koje su predložene u ovom zakonu najviše se odnose na vlasnike krupnog kapitala, odnosno na vlasnike velikih hotela sa pet zvjezdica koje inače plaćaju 7% PDV, a oni koji su godinama, decenijama od usta odvajali da bi pravili neke kapacitete da mogu preko turističke sezone da zarade o njima ova vlast ne misli. Tako da se i pitamo čemu ovaj zakon.

Ne možemo neprekidno ne možemo decenijama svaki put kada kritikujemo ovu vlast da odgovaramo na jednu istu mantru koja stiže iz DPS-a. Vi se svetite za referendum, vi se svetite za NATO jednostavno ako vam to nije jasno ja ne znam da li vi imate komunikaciju sa vašim ljudima na primorju i u planinskim turističkim centrima. Šta oni kažu na ovo što branite da dođu turisti iz Srbije i turisti iz Rusije. U ovom trenutku na 100.000 stanovnika Srbija ima 26 oboljelih, a Crna Gora 40 i dalje se mi plašimo da oni nama ne donesu neku zarazu, a ovi iz Britanije, iz Belgije, iz Italije koji su imali na desetine hiljada smrtnih slučajeva oni mogu slobodno da dolaze. Ovo je direktno protiv stanovnika, protiv turističkih radnika sve što radi ova vlast radi apsolutno protiv svog naroda. Zbog toga svi vi turistički radnici koji ste do sada glasali DPS, koji ste bili u opoziciji, svi vi protiv kojih radi ova vlast nemilosrdno, ne razmišljajući o vašoj djeci stanite u jednu kolonu, hajmo svi zajedno da ovo rušimo i da pravimo neko bolje mjesto za našu djecu i za nas same 30. avgusta ove godine. Dakle, svi u jednu kolonu i idemo na pobjedu da rušimo ovo zlo koje nas je snašlo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 13:32:52)

Hvala, poslanice Jočić.

Poslanica Nada Nenezić, nek se pripremi poslanik Jovan Vučurović.

NADA NENEZIĆ (02.07.20 13:33:03)

Poštovana Skupštino, poštovani predsjedavajući, poštovani građani,

Dakle, proteklih mjeseci u ovom visokom domu se govori o pandemiji, o posljedicama pandemije koje već osjećamo i ne samo mi nego i cijeli svijet. Naravno ovdje govorimo svako iz svog ugla.

Koliko je Vlada Crne Gore prepoznala ovaj trenutak govori niz mjera koje se prepoznaju već u praksi, a vidimo i po tome što razgovaramo o sve većem i većem broju dopuna zakona iz različitih oblasti, a svi se uglavnom odnose na ublažavanje posljedica ove pošasti.

Ovim dopunama i izmjenama zakona, i to je njihova i jedina uloga, se želi pomoći kako preduzećima tako i pojedincima. Sigurna sam da je ovo tek početak aktivnosti Vlade ne samo kada je u pitanju turizam nego i druge grane. Trenutno je aktivna grana turizam i ugostiteljstvo upravo zbog toga što je ljeto i što očekujemo da će se to realizovati na najbolji mogući način. O čemu se radi ovdje u ovom zakonu izmjeni i dopunama Zakona o turizmu i ugostiteljstvu. Prvenstveno ko pročita ove izmjene zaključuje da vlast i Vlada služe narodu, da posebno turistički radnici, koji su u ovom momentu najviše pogođeni, treba da znaju da ova vlast i Vlada čine sve da ublaže, koliko najviše mogu, posljedice pandemije i da se što je moguće manje odraze na njihov život, na porodični budžet, na njihove porodice itd.

Budući da je Crna Gora prvenstveno turistička zemlja ne treba govoriti o tome, a i govoreno je dosta i ne treba ponavljati koliko turizam, kao grana privredna znači ovoj zemlji. Svi znamo koliko su i država i pojedinci ulagali decenijama u razvoj turizma. Znamo kakvim ljepotama obilujemo naše prelijepe rijeke, naše visoke planine, prelijepa obala je oduvijek privlačila mnoge ljude koji su bili željni i ljepote i uživanja i odmora pa i avanture. Prateći mjere Svjetske zdravstvene organizacije došlo je naravno do otkazivanja mnogih aranžmana. Trebalo je sada se snaći u ovoj situaciji, naravno prateći mjere koje donosi Evropa i sve ono što nam predlaže Svjetska zdravstvena organizacija. Dakle, trebalo je brzo i pravovremeno reagovati što je naša Vlada, posebno Ministarstvo za turizam i učinilo. Spasiti što se spasiti može. U ovom slučaju spasiti agencije od bankrota, ali i spasiti ugled kod klijenata. Dakle, ova priča o vaučerima o izdavanju vaučera i mogućnosti klijenata da kad sami izaberu trenutak i destinaciju da mogu punovažno taj vaučer iskoristiti, a s druge strane agencija, odnosno ljudi radnici koji rade u tim agencijama se, da kažemo, spašavaju ovom mjerom od mogućeg bankrota. Moramo priznati da je ovo izuzetno dobra ideja koja će vrlo brzo i pokazati svoje rezultate, a koja je samo eto tako, da kažemo, premostila ovaj jaz od ove goruće pandemije do nekog njenog kraja kada će se krenuti u oživljavanje kako turizma tako i mnogih drugih oblasti u našoj zemlji.

Ovo je prilika da i ja pozovem naše iseljenike, naše ljude koji su rasuti diljem svijeta da dođu i da posjete svoju zemlju, dođu da posjete svoju starevinu, da vide svoje najbliže i da uživaju u ljepotama naših plaža u ljepotama svoje i naše domovine Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 13:38:02)

Hvala Vam, poslanice Nenezić.

Poslanik Jovan Vučurović, nek pripremi poslanik Danijel Živković.

JOVAN VUČUROVIĆ (02.07.20 13:38:20)

Kad gledamo ukupnu ekonomsku situaciju i naročito situaciju u turizmu pod mjerama NKT-a onda možemo vrlo jasno da saopštimo jedno da ukoliko što prije, poštovani građani, ne otjeramo ovaj režim u političku prošlost ukoliko ga ne otjeramo na smetlište istorije onda Crnoj Gori prijeti kolaps, prijeti najteža finansijska kriza u istoriji, prijeti ono što je očigledno, a to je neisplaćivanje plata i neisplaćivanje penzija u skorijem periodu. Očigledno je da nema kraja tim katastrofalnim potezima i DPS i njihovog udbaškog odeljenja poznatijeg kao NKT koji su i u vrijeme ovog da kažem prvog talasa ne zna se koji je prvi koji je drugi, prvog talasa korone radili sve protiv građana Crne Gore, a zadovoljavanja svojih ličnih i partijskih interesa.

Ovdje dakle imamo jednu tvrdnju koja je, po meni, klasični apsurd da ćemo od turizma ove godine imati nekih 600 miliona evra. To je jedna klasična nesitina i obmanjivanje građana Crne Gore jer imamo takođe paralelno sa tim imamo seriju potezu koji su svi usmjereni protiv turizma u Crnoj Gori i protiv turističke djelatnosti. Između ostalog, posebno onu glavnu aktivnost koju radi Vlada Crne Gore usmjerenu protiv država odakle dolazi najveći broj turista u Crnu Goru. Paralelno sa tim dakle aktivnostima koje su protiv turizma u Crnoj Gori mi imamo jednu razglednicu koja se šalje od strane Vlade Crne Gore prema metropoli turizma, odnosno Budvi, a ta razglednica upućena potencijalnim turistima motivi na toj razglednici su batinjanje ljudi, sakaćenje ljudi, trovanje djece to su suzavci, to su šok bombe. Dakle, čitava jedna lepeza poteza koji i priliče diktaturi u kojoj živimo evo više decenija. Ako su to poruke koje šalje ovaj režim, a želi njima da privuče turiste u Crnu Goru, ako su pozitivne poruke oni batinaši u uniformama e onda vam je jasno koliko je Vladi Crne Gore stalo do turizma do toga da uopšte nešto zarade ovi ljudi na primorju.

Poštovani građani, posebno se obraćam primorcima, zapamtite dobro ovo što vam je uradila Vlada Crne Gore, makar u ovih zadnjih mjesec dana, i suzavce, i batine, i trovanje, pa vidite koliko su zainteresovani i za turizam i za to da nešto zaradite u ovom teškom vremenu. Takođe, koliko je Vlada Crne Gore zainteresovana za turizam to je pokazala i ministarka Sekulić svojom nedavnom izjavom, citiraću - "Ne možemo se oslanjati samo na turizam jer odlučni smo da

unaprijedimo sektor poljoprivrede i proizvodnje". Dakle, zamislite to licemjerje. To saopštava predstavnik režima koji je uništio svaku fabriku u Crnoj Gori, ostavio bez posla desetine hiljada ljudi, a sela u Crnoj Gori su prazna, poštovani građani. Ona kaže sada nam turizam nije prioritet nego poljoprivreda i proizvodnja. Osim ovakvog licemjerja, s druge strane imamo i prebijanje građana, šok bombe i suzavce.

Juče je, to želim da pomenem, da ne zaboravim, u stanici policije u Budvi brutalno prebijen, masakriran, vatrogasac Bošković, od strane komandira policije u Budvi i njegovih poslušnika, takođe batinaša. To se dešava u metropoli turizma, tako se dočekaju turisti s ovakvim vijestima. Takođe, u Herceg Novom se desetine ljude privode zbog litija. Da ne zaboravim, da pomenem slučaj čovjeka iz Nikšića Danila Čanovića koji je 13 godina radio u Domu zdravlja u Nikšiću, istjeran je s posla od strane dukljanskog šoviniste Ilije Ašanina, bez ikakvog razloga, ali taj Ašanin ima debeli razlog. U stvari, Danilo Čanović je istjeran s posla zato što je Srbin, zato što je učesnik litija i zato što je dio Demokratskog fronta. To su dovoljni razlozi za pripadnike zločinačkog režima Mila Đukanovića da neko ostane bez posla, ali i to će doći na naplatu, to sam više puta rekao i još jednom poručujem zločinačkom režimu Mila Đukanovića. Takođe, imamo seriju konfuznih poteza od otvaranja sada granica za ljude iz Evropske unije, bez testa, bez ograničenja dok se s druge strane zabranjuju litije. Dakle, da završim.

Poštovani građani Crne Gore, ova konfuzija koja vlada u režimu, jedinstvena opozicija mora iskoristiti to rasulo u režimu i srušiti ovu vlast. Dakle, ovo rasulo u režimu moramo iskoristiti. Jedinstvena opozicija.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (02.07.20 13:44:06)

Hvala, kolega Vučuroviću.

Najavio sam kolegu Živkovića, a on se dogovorio s kolegom Momčilom Martinovićem, on je sljedeći govornik, a neka se pripremi poslanik Milić. Poslije poslanika Milića poslanik Vuksanović.

MOMČILO MARTINOVIĆ (02.07.20 13:44:26)

Zahvaljujem.

Pozdravljam Vas, predsjedavajući, pozdravljam koleginice i kolege poslanike i poslanice, pozdravljam gospođu Brajović, predstavnika predlagača i pozdravljam sve građane Crne Gore.

Da samo za kratko podsjetim da danas govorimo o Predlogu zakona o dopunama Zakona o turizmu i ugostiteljstvu, da se možda ne bi stekao neki drugačiji utisak. Smatram da ovaj zakon, odnosno ove dopune koje su nam ponuđene, svakako su jedan povod da možemo otvoriti jednu širu priču. U kojem smislu. Danas smo čuli s ove strane mi nekoga mrzimo. Reći ću vam da lično ne mrzim nikoga, a isto tako smatram da ni kolege iz mog poslaničkog Kluba ne mrze nikoga. U tom smislu, smatram da svaka diskusija može biti korisna i da priča o turizmu danas koja je vrlo aktuelna i koja može doprinijeti određenim mjerama i određenim projekcijama za ovu turističku sezonu i da one mogu biti svojevrsna smjernica i putokaz i Ministarstvu održivog razvoja i turizma i Vladi Crne Gore. Ono što se čuje danas ovdje kao korisno, a nešto što je izvodljivo u praksi da može biti pretočeno u naredne mjere i može biti, prije svega korišćeno u kreiranju i aktivnostima vezano za treći paket mjera koji je predviđen.

Što se tiče samih projekcija koje su date vezano za turizam u Crnoj Gori za 2020. godinu, reći ću vam da sam došao do podataka da je u prvom kvartalu za dva mjeseca ostvaren rast dolazaka u turizmu u kolektivni smještaj za 8%. Takođe, noćenje u turizmu u kolektivnom smještaju poraslo je za 11,1%, ali ako uzmemo kompletan kvartal ti nam podaci neće izgledati ovakvi. Međutim, znamo svi i svjedoci smo zbog čega je to tako, nažalost.

Dalje, svjedoci smo da, prije svega, treba možda pomenuti, da je Vlada Crne Gore u prethodnom periodu kroz dva paketa mjera, ako sam dobro shvatio juče predlagača, sa devet i po miliona pomogla turističku privredu i aktivnosti koje su vezane 14.000 plata u sektoru turizma. Tako da je to podatak koji zavređuje pažnju i mislim da ga treba naglasiti. Takođe, isto smatram da je to nedovoljno, da treba sada stvarati jednu novu projekciju na koji način, smatram i opet

ponavljam da i diskusija danas, bilo da su dolazile od strane opozicije ili pozicije mogu biti jedan putokaz na koji način taj treći paket mjera treba da bude osmišljen i kojim ciljnim grupama tačno treba pozicionirati ovaj efekat. Tako da smatram da će ovo jako koristiti za kreiranje nekih daljih smjernica i politika u oblasti turizma i da treba saslušati sve nas ovdje u kojem dijelu govorimo i da na taj način pokušate da najbolju mjeru nađete i pomognete ovom osjetljivom i ugroženom sektoru privrede.

Dalje, neko je govorio o strukturi turista koji dolaze u Crnu Goru. Neko je pomenuo juče da treći u toj skali su domaći turisti. To je vrlo interesantan podatak koji treba da čujemo i koji vi treba da znate. Međutim, pretpostavljam da ga znate mnogo bolje nego mi i da je to jedna ciljna grupa u okviru turističkih kretanja kojima treba posvetiti posebnu pažnju. Takođe, želim da istaknem jednu aktivnost koju je pokrenula da li Nacionalna turistička organizacija ili vaše Ministarstvo jeste "Ljetuj doma" koja je, prije svega, dala jednu mogućnost našim građanima da još bolje upoznaju ljepote naše države. U tom smislu, dobio sam informaciju sa ljudima s kojima komuniciram da je ta kampanja dala značajne rezultate. Takve kampanje treba osmišljavati, tim kampanjama treba dati prednost. Vidio sam da ste ove izmjene zakona predložili u maju mjesecu. Međutim, iz mog ugla, scenario je bio takav da ćemo mi do kraja juna imati povoljniju sliku zdravstvenu i epidemiološku na teritoriji Crne Gore i da ćemo krenuti od 15. jula sa aktivnostima, a znamo svi da od 15. jula do polovine septembra, to je špic sezone kada se i ubiraju najveći prihodi po ovom osnovu. Međutim, sada je scenario drugačiji. Smatram da na taj način treba graditi drugi scenario. Ako je taj scenario takav da ćemo biti dominantno oslonjeni na domaće turiste, iskreno se nadam da nećemo, ali treba i u tom smjeru razmišljati i otvoriti najbolju moguću opciju da se na taj način ono i ostvari.

Tako da, moja poruka za kraj, izvinjavam se zbog prekoračenja jeste da, ako taj scenario bude razvijen, pozovemo naše građane da koriste što više naše ljepote u okviru odmora i rekreacije i da na taj način jedan dio države upozna bolje ovu državu da bi je više volio. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 13:50:26)

Hvala, poslaniče Martinoviću.
Izvolite, poslaniče Miliću.

SRĐAN MILIĆ (02.07.20 13:50:37)

Hvala.

Iskrena zahvalnost kolegi Martinoviću na ovakvom pristupu jer ovo je ono što može u ovom Parlamentu da otvori raspravu oko toga kako iz problema u kome se svi nalazimo naći najbolja rešenja.

Potrošili smo 4.700.000 evra do 15. aprila za unapređenje turističke ponude. Da pitam bilo koga iz Ministarstva održivog razvoja i turizma da mi ne može odgovoriti zašto su otišla 4.700.000 evra i to je problem. Ovaj zakon da od njega ne bismo stvarali neku veliku nauku ima tri člana, taj drugi član se bavi kako agencije dovesti u situaciju da ne bankrotiraju. To je suština ovoga zakona. Imamo 16 velikih turističkih agencija koje duguju 1.270.000 evra po preuzetom avansu za putovanja.

Ono što je problem kako iskoristiti i krizu da biste ostvarili bolje efekte i borili se protiv sive ekonomije. To je suština. Dragi moji prijatelji svi u Crnoj Gori objasnite mi samo situaciju čak i prije ovoga među prvim zemljama kojima smo dozvolili da uđu u Crnu Goru su bili Mađari. Ti Mađari dođu motorima, dođu na granični prelaz u Bijelo Polje, Dobrakovo, ko od vas mi garantuje koji su prošli kroz čitavu Srbiju kako vi njih kontrolišete da oni nemaju kovid. Ništa vas drugo ne pitam. Znači iskreno mogu da se šalim oko mnogo stvari, ali ove mjere koje se predlažu, te mjere ne mogu da prođu test zdravoga razuma zbog toga što te mjere ako uspijete da napravite sankcije prema nečemu vi gubite na drugoj strani. Da li neko kaže da je svih šest, sedam miliona građana Srbije zaraženo? Evo još jedna mala ekskluziva, Hrvatska kada je otvorila granice uvela je pravilo da se vi morate, kao turista javiti stalno njihovom Epidemiološkom institutu. Moj prijatelj je došao iz

Italije i otišao na ljetovanje tamo. Sjutradan su ga zvali i rekli ne morate se više javljati. Dakle, mi pokušavamo da budemo veći katolici od Pape, mi pokušavamo da pokažemo da je naš ključni problem kovid. Mi smo živjeli sa virusima za koje nijesmo znali svih ovih godina i sada želimo da se dokažemo u toj branši, a uništavamo ono od čega živimo. Evo 15 sekundi ću prije završiti hvala vam velika.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 13:53:58)

Poslaniče Milić, čak dva minuta i 10 sekundi. Ovo je doprinos na jutrošnje izlaganje. Obaviješten sam da su kolega Vuksanović i kolega Mugoša izvršili zamjenu tako da ću zamoliti kolegu Mugošu da uzme riječ. Izvolite. Izvinjavam se, nek se pripremi po redosljedu poslije kolege Milića je Radoš Zečević, iz opozicije čitam, pa onda poslije kolege Mugoše treba da bude Vuksanović, pa kolega Milun Zogović i po tom redosljedu.

Poslaniče Mugoša, hvala Vam.

BORIS MUGOŠA (02.07.20 13:54:43)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovana direktorice Direktorata Brajović, uvažene građanke i građani,

Evo ja ću se truditi da budem u temi koja je na dnevnom redu, a to je Predlog dopuna Zakona o turizmu i ugostiteljstvu u segmentu koji se odnosi na turističke agencije gdje se predviđa, odnosno daje se mogućnost agencijama da za sve paket aranžmane koji su ugovoreni za period poslije 1. marta 2020. godine umjesto da se vrate pare korisnicima tih usluga daje im se vaučer koji mogu iskoristiti i za druge namjene do kraja sljedeće godine. Ukoliko to ne žele nakon 31. decembra 2021. godine im se vraćaju pare.

Ono što sam dobio i od vas dodatno pojašnjenje da je pravilnikom predviđeno da se taj vaučer može dodijeliti nekoj drugoj osobi. Mislim da je to dobro za građane da imaju tu informaciju. Zaista radi se o jednoj izuzetno ozbiljnoj temi jer je dio cjelokupne priče o izrazito negativnim posljedicama epidemije na turističku privredu i zbog toga mislim da je i korektno i prema građanima da se bavimo onim što je predmet ovoga zakona da ne budemo skloni baš oko svih tačaka da pravimo političke performanse sa pošalicama koji se ne tiču onoga što je na dnevnom redu jer prosto negdje i taj segment turističke privrede zaslužuje mnogo ozbiljniji odnos nas poslanika. Koliko je ozbiljna ta priča govore i neki podaci koje ću sad navesti.

Postoji jedan projekat razvoja i promocije turizma koji sprovodi Savez za regionalnu saradnju finansira Evropska unija koji se bavi bioistraživanjem poslovanja turističkih agencija i turoperatora. On je pokazao da 42% turističkih agencija su značajno snižavaju, odnosno narodski rečeno režu svoje troškove i kreće otpuštanje radnika. Čak 20% turističkih agencija je prestalo sa radom, 41% turističkih agencija može iz sopstvenih sredstava samo da opstane još tri mjeseca. Naravno gotovo dvije trećine očekuju ogromnu podršku vlada svojih zemalja.

Takođe, za ovu priču je važno i da se kaže da otprilike ima negdje preko 300 turističkih agencija, ali tu je različita kategorizacija. Možda negdje oko 100 agencija ulaze u ovu priču oko vaučera. Zbog toga treba dobro odmjeriti sve mjere koje se prema njima preduzimaju i negdje generalno je ovo prilika da i samu suštinu poslovanja turističkih agencija razumijemo na pravi način. Nije to samo dovođenje putnika i da se popune smještajni kapaciteti i ne treba gledati tu priču kroz par agencija koje rade na kvantitetu, a ne na kvalitetu usluga jer je suština turističkih agencija da napravi komplet paket aranžman za gosta i da taj gost ode iz Crne Gore zadovoljan, da nam se ponovo vrati. Ako tako radite to podrazumijeva angažovanje ljudskih i finansijskih resursa mjesecima ranije nego što počinje turistička sezona. Zbog toga pored ove mjere sa vaučerima treba sagledati kroz treći paket i mogućnost donošenja mjera koje se odnose na cijelu sezonu, kao što je to na primjer slučaj sa Hrvatskom. Takođe, treba ovu situaciju iskoristiti i za jedan ozbiljan izazov, a to je činjenica da strane agencije angažuju njihove turlidere, a preskaču lokalne turističke vodiče zbog čega se dešava da naši licencirani lokalni turistički vodiči ostaju bez

prihoda, a da pare po tom osnovu odlaze negdje drugo, a ne ostaju tu u Crnoj Gori. Zbog toga je važno da se i tom segmentu kada je u pitanju taj aspekt turističke privrede obrati posebna pažnja u ovom vremenu.

Imam i primjer jedne turističke agencije koja je za tri mjeseca prošle godine april, maj, jun imala 240.000 eura prometa. Ove godine ima nula eura. Znači, u ozbiljnom problemu su turističke agencije, kao važan segment turističke privrede. Takođe, vezano za cijelu priču oko turizma ono što je činjenica da 67% ukupnih prihoda se ostvaruje u julu, avgustu i septembru i negdje da se nadamo da će se ove ozbiljne posljedice barem djelimično sanirati kroz promet u narednih nekoliko mjeseci. Ja sam inače i kod rasprave o budžetu rekao da je, po mom mišljenju, preoptimističan pad prometa od 40%. Vidim da i Svjetska banka rekla 40 do 50%. Hajde da se svi nadamo da će se tako ostvariti, ali generalno dosadašnje cifre nam ne daju povoda da baš imamo takve realne projekcije.

Na samom kraju treba ovu priliku iskoristiti i za brojne kampanje. Jedan kolega čini mi se da je pomenuo kampanju "Ljetuj doma", ne znam da li su tu uključeni i restorani ili sami apartmani i hotelski smještaj. Mislim da treba obuhvatiti sve segmente. Takođe, jedna od veoma dobrih akcija je i, čini mi se, "Ljetuj za deset", gdje je data mogućnost da se uzmu bez kamate određeni krediti i da se na taj način uplati aranžman. Tako da bih sve nas negdje zamolio da umjesto slanja nekih klasičnih predizbornih poruka imamo taj veći stepen odgovornosti prema konkretnim aktivnostima koje treba da preduzmemo da bi doprinijeli barem saniranju djelimično ogromnih negativnih posljedica koje osjeća turistička privreda u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 14:01:00)

Hvala, poslaniče Mugoša.

Poslanik Radoš Zečević je sljedeći, nek se pripremi poslanik Vuksanović.

RADOŠ ZEČEVIĆ (02.07.20 14:01:10)

Poštovana Skupštino, poštovani građani,

Ova tačka dnevnog reda, Predlog zakona o dopuni Zakona o turizmu i ugostiteljstvu je još jedan dokaz koji potvrđuje pravilo da zakonodavac prilikom pisanja zakona ne može predvidjeti sve one okolnosti koje život donosi u bilo kojoj sferi društvenog života, pa naravno, i kada je u pitanju turizam i ugostiteljstvo. Pojava kovid-19 početkom godine u svijetu, a zvanično u martu u Crnoj Gori, svako ko spada u te okolnosti koje su nepredvidive, je jedno totalno novo iskustvo sa kojim se suočava čitavi svijet. Svakako da se treba prilagoditi novonastaloj situaciji na pravi način u svakom pogledu, pa i u normativnom, i ja ovaj predlog tako i doživljam. Da li je ova intervencija dovoljna, nijesam siguran, jer mi se čini da je situacija sa kovid-19 komplikovanija nego što je to u prvi mah izgledalo, u svakom slučaju vrijeme će to vrlo brzo pokazati.

Situacija sa kovid-19 svakako je objektivne prirode, već negativno utiče na ukupna privredna kretanja, a u turizmu posebno zbog brojnih mjera koje donose države, zabrane kretanja, ukidanje saobraćaja i tome slično, javnost je svakako o tome dobro upoznata. Posebno su ranjive ekonomija država kao što je Crna Gora kojima je turizam strateška privredna grana. Ova kriza sa kovidom je ustvari pokazala, koliko je greška oslanjati se samo na jednu privrednu granu koja inače i bez kovida zavisi od puno faktora. Ako nemate svoju valutu, privredne rezerve, razvijenu bar još jednu privrednu granu, a podbaci turizam kao što je slučaj sasvim sigurno u ovoj godini, onda ćemo zaista imati veliki problem u državi. Da ne govorimo koliki problem za ukupnu privredu predstavlja ono što bismo mogli nazvati subjektivnim okolnostima ili politički virus koji je svakako mnogo opasniji od kovida-19. Imamo vrlo lošu političku atmosferu u državi čiji je generator upravo vlast, koja se ogleđa prije svega po podjelama u društvu po svim šavovima, institucijama, koje su slobodno se može reći postale partijske, a ne državne zbog svoje pristrasnosti i namjerne neefikasnosti, u svakom slučaju su efikasne kad se treba obračunavati sa političkim protivnicima. Imamo policiju koja ratuje sa svojim narodom, imamo Nacionalni javni servis, koji je sve to samo to nije, imamo antiustavnu NKT Komisiju koja je postala partijski organ DPS-a u ovoj predizbornoj

atmosfera i radi mimo onoga zbog čega je oformljena. Imamo prekrajanje izborne volje po opštinama i tako dalje i tako dalje.

Ovakvo stanje se reflektuje i na naše okruženje koje je tradicionalno tržište za našu turističku ponudu. Ovo govorim sa žaljenjem, jer i bez covid-19, sa ovih tržišta malo bi bilo gostiju u ovoj godini, a vjerujem da će ova atmosfera, da će se ova atmosfera odraziti i na turističke posjete sa ovih destinacija u sljedećim godinama. Svako, imamo u vidu tržište Srbije i Republike Srpske i ne može im se zamjeriti ništa s obzirom šta se sve dešavalo i kakvim su neprijatnostima ovdje ljudi bili izloženi u evo recimo zadnjih pola godine. Najnoviji slučaj jednog takvog lošeg odnosa prema Srbima i srpskom narodu je svakako i napad na porodicu Rakočević, prije nekoliko dana. Znači, kada je grupa od petnaestak mladića iz komšiluka ničim izazvana čitavi sat divljala ispred kuće porodice Rakočević koristeći priliku da gazda nije tu, nego je na selu, to se manifestovalo na taj način što su uzvikivali vrlo pogrdne parole. Ljudi vjerovali ili ne u Crnoj Gori se čulo - Srbe na vrbe, idite za Srbiju, koristite traktore, nikad više 1918. itd, itd. I zamislite sada, normalno takve informacije su svakako u okruženju čitane na portale, dnevne novine su ih prenosile, i zamislite sada onog turistu potencijalnog iz tih država koji čita takvu informaciju, a treba, a ima dilemu gdje će da ljetuje, kako će se to odraziti na njegovu odluku. Sve ovo normalno, znači, još totalno bespotrebno, a to je ustvari posljedica ove loše plitičke atmosfere i ja vjerujem da ljudi koji zarađuju za svoj život od turizma da će i te kako i te kako imati direktno štete, da ne govorimo o državi.

Poštovani građani, onaj koji je ovaj problem stvorio taj ga riješiti ne može. Znači, 30. avgusta je prilika, sjajna prilika da jedinstvena lista opozicije sruši ovu vlast, da dođu novi i pošteni ljudi, kako to izgleda vidjeli smo kad novi i pošteni ljudi uzmu da rade državne poslove, vidjeli smo u Opštini Berane, Budvi itd. U ime DF-a pozivam opoziciju na jedinstvenu listu. Nadam se, ovim rizikujem u svakom slučaju krivičnu prijavu gospodina Katnića, koja bi mogla se zvati organizovanje kriminalne grupe, za osvajanje vlasti legalnim putem. Jes da toga nema u Krivičnom zakoniku, ali to ne bi trebalo da bude za Katnića problem. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (02.07.20 14:07:20)

Hvala, poslaniče Zečević.

Poslanik Adrijan Vuksanović, nek se pripremi poslanik Milun Zogović.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (02.07.20 14:07:25)

Hvala, predsjedavajući, i hvala Vam što ste imali senzibilitet, i što sada govorim, a ne prije kada sam bio po redosljedu, ali zbog obaveza van ove sale nijesam mogao biti prisutan.

Dame i gospodo, poštovane građanke i građani Crne Gore,

Svima nam je jasno da se suočavamo s jednom novom okolnošću u uzrokovanom covid-19, i da je ovaj zakon o kojem danas raspravljamo zapravo on na dnevnom redu, uzrokovan pojavom korona virusa. Hrvatska građanska inicijativa će podržati ovaj zakonski modelitet shvaćajući veliki značaj turizma za našu privredu. Čuli smo da je prihod prošle godine od turizma iznosio 1,1 milijarda eura i da je to 25% udjela u bruto društvenom proizvodu države Crne Gore. Svakako nove okolnosti traže i nove modelitete djelovanja i ti novi modeliteti djelovanja se prostiru na cjelokupno društvenu, političku, ekonomsku, socijalnu i političku stvarnost. Želim ovdje naglasiti i osvrnuti se na prijedlog amandmana kolege iz opozicije, konkretno amandmana koji je došao od kolege iz Socijaldemokratske partije, i njihov prijedlog u potpunosti korespondira sa nastojanjima Hrvatske građanske inicijative i ja sam u tom smislu 24.05. prošle godine, dakle nešto više od godinu dana, uputio slično pitanje ministru finansija gospodinu Darku Radunoviću i tada smo polemizirali upravo oko smanjenja stope PDV-a sa 21 na 7% za sferu ugostiteljstva.

Nemam problem što ovaj prijedlog dolazi iz opozicionih redova. Smatram da je on dobar i shodno tome on će dobiti podršku Hrvatske građanske inicijative. Naravno, covid-19 traži mobilizaciju na svim našim poljima, pa tako i u turizmu. Nekoliko puta smo govorili o tome, ponavljam i ovdje, svaka kriza otkrije određene slabosti. Ali, svaka kriza je i šansa da unaprijedimo

sve one segmente gdje je potrebno ulagati dodatne napore. Ovo je svakako i prilika da se okrenemo domaćim resursima i da u jednom smislu promijenimo i način percepcije, ali i djelovanja, pa i u pogledu naše ekonomije. Dakle, Hrvatska građanska inicijativa će podržati ovo zakonsko rješenje i podržati prijedlog koji dolazi iz redova Socijaldemokratske partije, a tiče se njihovog amandmana. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 14:10:55)

Hvala Vam.

Zahvaljujem poslaniku Adrijanu Vuksanoviću.

Vidim da je komentar tražio Raško Konjević. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (02.07.20 14:11:05)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Kolega Vuksanoviću, zahvaljujem na podršci.

Zaista mislimo da, Vi ste i sami rekli, da kriza uvijek negdje pokaže neke slabosti, tačno, ali u krizi je jednako tako važno da neku od mjera da bi tu krizu lakše prošli donesete na vrijeme. Da ne otvaram priču zašto mi u Crnoj Gori imamo privilegovane ljude u turizmu koji imaju privilegovani PDV i imamo jedno rješenje koje je potpuno van sistema u normalnim državama, da neko ko ima hotel sa pet zvjezdica u Budvi plaća PDV 7%, a neko ko ima hotel sa četiri zvjezdice u Budvi plaća PDV 21%. Nikakve logike osim da nekome želite da dodijelite privilegovan status. Dva su osnova zašto mi mislimo da treba ovu stopu smanjiti. Dakle, prvi je da bi se ispravila ova nepravda o kojoj sada pričam.

Drugi, ponekad je dobro i u životu i u politici ugledati se na one koji su uspješniji od vas. Ponavljam, iako smo od strane DPS-a bili proglašeni populistima zato što to predlažemo prije mjesec dana, Austrija i Njemačka prije nekoliko dana, i Hrvatska u najavi, upravo smanjuju stope PDV-a u turizmu na niže, dakle od 5% do 7% da bi pomogli ljudima i kroz poresku politiku, ne pomogli samo ove godine nego otvorili perspektivu za naredne godine, da ljudi kada pokušaju ovu krizu da prebrode da znaju da imaju stopu PDV-a u narednom periodu.

Takođe što je ključno, kolega Vuksanoviću, nadam se da i to podržavate, mi moramo da stvorimo garantne šeme za ljude u turizmu. Ti ljudi su pod kreditnim opterećenjima. Znate li kako smo im mi "pomogli". Smislili smo ovaj Žugićev moratorijum u kojem ljudi plaćaju kamate, a banke uzmu 30 miliona. To je bila pomoć. Više su građani, privreda i turistička privreda dali bankama za ova tri mjeseca nego što je Vlada pomogla tu turističku privredu. Mislim, zloupotrijebiću, izvinjavam se, da vama bliski, u prijateljskom smislu, ljudi imaju "problem" sa tim moratorijumom i meni bliski ljudi imaju problem s tim moratorijumom i puno građana ima problem s tim moratorijumom. Tako se bogami ne pomaže turistička privreda ni privreda ukupno. Umjesto da stvorimo garantnu šemu kao što su radili Austrijanci, Njemci, Česi, Slovaci, Srbi, Slovenci, da kažemo ok, do 3%, ročnost preko pet godina, garancija države da je obezbjeđenje najjednostavnije mjenica, da im damo novac da oni mogu da prežive ovu godinu i da tako znaju da im je država pomogla.

Šta mi radimo. Čekamo odluku nekog štaba i čekamo treći paket od početka maja mjeseca. Njima "paket" pomoći u avgustu ne treba, tada je kasno. Mi ćemo imati ozbiljan udar. Ovo traži ozbiljan institucionalni odgovor koji nije partijski nego institucionalni. Jer, kada imate sa milijardu i sto miliona legalnog prometa, dođete na 200 ili 300 miliona, to je udar za mnogo jače ekonomije nego što je crnogorska, ali druge ekonomije to rade na sistemski i ozbiljan način, a mi smo se sjetili genijalne mjere. Uzmimo od građana i privrede kroz moratorijum 30 miliona, a pomozimo i manje od toga. Mislim da nema države koja je smislila takav paket pomoć kao što smo to mi uradili. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 14:15:32)

Poslanik Konjević imao je komentar na izlaganje Adrijana Vuksanovića. Adrijan Vuksanović ima pravo da nastavi svoju diskusiju. Izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (02.07.20 14:15:38)

Hvala Vam.

Kolega Konjeviću, svaka kriza ne neugodna, ali nekako neobično volim tu riječ krizu jer potiče od grčke riječi krizis, a u prijevodu to, između ostalog, znači i šansa. Zbog toga kažem da je neobično volim. Iako vas kriza neumitno izvodi iz jednog stanja komfora, ali samo tamo možete i rasti kada izađete iz stanja komfora.

Slažem se da mjere moraju biti pravovremene. Zbog toga sam i naglasio da sam još prije godinu dana i dva mjeseca postavio isto ovo pitanje i apelirao tada kroz institut poslaničkog pitanja u raspravi s uvažanim ministrom finansija gospodinom Radunovićem.

Kada govorimo o Zakonu o moratorijumu, mislim da Vam nije promaklo, ali i tu sam izrazio, u ime Hrvatske građanske inicijative, jednu komplementarnost s tim stavom i podržao sam zakon koji ste vi tada predlagali. Nažalost, on nije naišao na odobravanje skupštinske većine. Ovo je pravi primjer da možemo nadići svoje političke okvire i imati jasnu svijest da ono što je dobro za naše građane, tako je, ne mora da bude u zavisnosti od politike i da svoje politike gradimo zapravo na onim temeljima koji su dobri prvenstveno za građane i građanke države Crne Gore. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 14:17:27)

Takođe, na izlaganje poslanika Adrijana Vuksanovića komentar je tražio Srđan Milić.

SRĐAN MILIĆ (02.07.20 14:17:37)

Gospodine Vuksanoviću, govorili ste o domaćim turistima. Ja sam taj koji je juče pomenuo ove podatke koji nam nekako prolaze, ne bavimo se njima i nekako smo svi bili okrenuti prema tome stranom tržištu. Potcjenjujemo domaće goste, potcjenjivali smo prije, volio bih da ih ne potcjenjujemo sada. Podaci koje sam juče rekao odnosili su se na kolektivni smještaj. Kada se govori o individualnom smještaju, domaći turisti su prepoznati kod Monstata samo sa 0,4%. Složićete se i vi da je nemoguće da bude tolika razlika između kolektivnog smještaja gdje su naši domaći turisti treći i da bude kod individualnog smještaja gdje je 0,4%, što znači da imamo određeni stepen neformalne ekonomije u tom dijelu. To je prvi dio mog komentara.

Drugi dio mog komentara je vezan za činjenicu da je upravo Vlada Hrvatske kroz četiri izmjene i dopune Zakona i kroz nekoliko uredbi još tamo negdje u martu ili aprilu mjesecu predložila i ono što oni nemaju u svom sistemskom Zakonu o turizmu i ugostiteljstvu, a to je da ne mogu biti reklamirani na globalnim mrežama, Booking Nbb i drugima, Hotels ili bilo ko drugi, oni koji nemaju podatak da su registrovani za izdavaoca smještaja.

Gospodine Vuksanoviću, mi to imamo u našem zakonu. Tu se jasno kaže oglašavanje, reklamiranje može da se vrši samo za turističke i ugostiteljske objekte samo oni koji imaju licencu ili rješenje o upisu u tzv. CTR ili Centralni turistički registar. Međutim, kada se došlo do realizacije ove zakonske odredbe došlo je nerazumijevanja između MORTA i inspeksijskih organa. Inspeksijski organi su tražili da se ovo tumači, ovdje nije potrebno tumačenje, ovdje je jasno da se ne može reklamirati onaj ko nema dozvolu za rad i to je kraj. Ovo je prilika, ono što ste Vi rekli, za restart vezano za turizam. Smisao turizma je, gospodine Vuksanoviću, da imamo dodatnu vrijednost, a ne da je turizam sam sebi svrha.

Upravo zbog toga sam predložio i usvojio je ovaj dom, tada je ministar turizma bio upravo gospodin Gvozdenović, oko boravišne takse, vi ste tada prihvatili to, i oko one takse vezano za kulturno istorijske spomenike. Međutim, u toj primjeni onoga što ste Vi prihvatili kao ministar

turizma mi nismo mnogo odmakli. Primjenjuju Bar i Kotor. Drugi gradovi koji bi trebalo taj dio sredstava da odvajaju na poseban račun, nažalost ne odvajaju od boravišne takse. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 14:20:46)

Hvala.

Dajem riječ Adrijanu Vuksanoviću.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (02.07.20 14:20:51)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Hvala Vam, kolega Miliću.

Drago mi je što nakon dužeg vremena u ovom Parlamentu se vode i rasprave i ovog karaktera. Dakle, ne ideološke, ne može se reći da one nijesu političke, to ne možemo nikakvo izbjeći, u krajnjem smislu donosimo političke odluke, ali u velikom dijelu sa onim što ste rekli se slažem. Dobro je da sagledavamo problematiku našeg turizma iz različitih aspekata.

Spomenuli ste Kotor i Bar. Meni je jako žao što vjerski turizam nije na onoj razini na kojoj bi mogao biti. Imamo toliki broj bogomolja u Crnoj Gori, imamo jedno vjersko bogatstvo u tom smislu da bi mogli na pravi način i to valorizirati. Nadam se da ćemo svi zajedno potaći i u tom smislu razvitak našeg turizma.

Ono što želim naglasiti, mi smo često i do sada govorili koliko je turista posjetilo našu zemlju prošle, preprošle i nekih drugih godina. To je bitan podatak, ali bitniji podatak od činjenice koliko je turista posjetilo vašu zemlju je koliko su ti turisti ostavili finansijskih sredstava u Crnoj Gori. To je sama bit cjelokupne problematike. Nemam problem i uvijek ću podržati dobro rješenje koje dolazi iz pozicije, ali jednako tako i iz opozicije, bez obzira na ideološku, političku ili bilo kakvu drugu različitost. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 14:22:57)

Hvala.

Gospodin Davidović.

DAMIR DAVIDOVIĆ (02.07.20 14:23:17)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Prvo, želim da se izvinim što kraće vrijeme nijesam bio tu, u pitanju je bila jedna međunarodna obaveza. Znaete da je planirano da ova tačka bude razmatrana juče tako da zbog toga nijesmo mogli da odložimo.

Želio bih da se osvrnem na par stvari. U pravu ste, komentarišemo rezultate koji su se desili u prethodnom periodu. Složićemo se da je juče, u uvodnim izlaganjima, jedna od glavnih stvari koja je bila rečena da je politika turizma u ovoj državi bila pogrešna u periodu koji je za nama. Zbog toga je važno da se podsjetimo određenih rezultata koji su ostvareni. Treba reći kako je to izgledalo i kako je napredovalo. To je jedna strana priče. Onda ću se osvrnuti na ovu situaciju koju, s pravom, ne komentarišu samo crnogorski poslanici nego i crnogorska javnost i svi turistički poslenici.

Znači, od 308 miliona eura 2006. godine ova politika turizma Vlade Crne Gore je dovela do milijardu i 140 miliona. Od 950.000 gostiju politika Vlade je do 2019. godine dovela do 2,64 miliona gostiju. Od nešto malo manje od šest miliona noćenja, politika Vlade je dovela do 14,5 miliona noćenja u prethodnom periodu. Kako to izgleda sa aspekta prihoda, ovo što ste, takođe s pravom pomenuli, recimo prihodi koje smo ostvarili samo u julu mjesecu prošle godine bili su na nivou 2005. a prihodi iz avgusta su bili na nivou ukupnih prihoda 2006. godine. O kretanjima na tržištu

sam već u uvodnom izlaganju rekao. Kada govorimo o produžetku turističke sezone, evidentno je da u mjesecima koji predstavljaju tradicionalan uvod u turističku sezonu su ostvareni apsolutno rekordni rezultati u posljednjih nekoliko godina.

Imamo pandemiju, imamo covid-19. Kada upoređujemo rezultate koji su ostvareni u nekom periodu i sada bismo mogli da kažemo da je u odnosu na prvih šest mjeseci ove godine Crna Gora do sada ostvarila 20% prihoda koji su ostvareni tada, iako znamo da jedan značajan dio tih prihoda ostvaren upravo u prvom kvartalu, što je interesantno da je pad prihoda u prvom kvartalu, znate da su već od 10. marta otprilike počele ozbiljne restrikcije na međunarodnim putovanjima, doveli smo do toga da pad bude samo nekoliko procenata, što će reći da smo išli opet prema nekim rekordnim rezultatima. Svjedoci smo bili da je prvi set mjera koje je Vlada donijela usvojen samo dva dana nakon što je evidentiran prvi slučaj kovida. Drugi set mjera je bio 30. aprila. Juče sam govorio o tome da je na mjesečnom nivou nekih 14.000 zaposlenih u turizmu i ugostiteljstvu primilo minimalnu zaradu i da je bio ukupan bruto trošak oko četiri i po miliona eura mjesečno, da je Vlada za sektor turizma i ugostiteljstva produžila tu vrstu podrške, takođe i za jun mjesec. Treći set mjera je u finalnom segmentu izrade. Ono što mogu da kažem da se on bavi i restrukturiranjem postojećih finansijskih obaveza i da se bavi stvaranjem uslova za novu likvidnost. Svi smo svjesni kakvi će rezultati da budu ove godine. Mi iz Ministarstva održivog razvoja i turizma ni niko iz Vlade nijednog trenutka nije rekao da će ova sezona da bude rekordna po bilo kom osnovu.

Kada govorimo o projekcijama rezultata moramo da stavimo u kontekst kako ih komentarišemo. Ulazni podaci za projekcije koje su date su bile u periodu kada je bio maj mjesec, kada je Crna Gora projektovala na način da nije imala aktivnih covid slučajeva, kada je Crna Gora projektovala na način da se očekivalo najkasnije 15. juna otvaranje međunarodnih putovanja, kada smo imali smirivanje epidemiološke situacije, ne samo kod nas koji nijesmo imali slučajeva kovida nego smo imali smirivanje epidemiološke situacije u čitavom regionu za koji smo očekivali, takođe da bude otvoren tokom juna mjeseca. Na tome je temeljen optimizam jer vi znate da zbog sezonalnosti tradicionalno u drugoj polovini turističke godine u Crnoj Gori ostvari se nekih 75% ukupnih prihoda.

Navođen je ovdje često primjer Češke. Samo bih volio, kada govorimo o turističkom prometu i organizaciji putovanja, da uzmemo u obzir činjenicu da ne možemo komentarisati na isti način Crnu Goru koja je u procesu pristupanja Evropskoj uniji i turistički promet između država koje su članice Evropske unije. Češka je bila izuzetno aktuelna. Vjerujem da ćemo se sjetiti svi zajedno već negdje početkom maja mjeseca kada je najavljivan zeleni most koji treba da dovede 800.000 turista čeških u nama susjednu Hrvatsku. Koliko je to komplikovana procedura, vidimo da smo danas imali prilike da čujemo da je juče stigao prvi voz čeških turista sa nekih 500 turista. Između 800.000 i 500 turista u državama koje jesu članice Evropske unije, kod kojih važe u njihovim međusobnim odnosima malo drugačija pravila, nažalost, nego u odnosu s nama, vjerujem da ćemo uskoro postići da kod nas važe ta ista pravila, da ti rezultati kako su se ostvarivali da se nisu mogli ostvariti toliko jednostavno. Znači da smo krenuli sa pričom da će da budu covid pasoši, iako je bilo od početka jasno da će to jako teško da funkcioniše, da će biti testiranja na granicama, da će na plažama svi turisti koji dođu da provode vrijeme u kutijama od pleksiglasa, iako to u datom trenutku apsolutno nije imalo niti će imati smisla.

Imamo vanrednu situaciju. Kroz dva seta mjera Vlada se bavila onim što je smatrala da je najurgentnije u datom trenutku što je bilo očuvanje supstance i očuvanje radnih mjesta. Treći set mjera pored nastavka brige o ovim segmentima svakako uzima u obzir i mnoge od izazova koje smo danas ovdje pomenuli. Jer, ako je covid-19 išta pokazao jeste da ono što su bili već i prioriteta Ministarstva i o čemu smo često razgovarali i u Parlamentu i u crnogorskoj javnosti, u medijima, da su određeni izazovi kojima se jednostavno treba iskoristiti ovaj period da se stvari apsolutno srede. Kada govorimo o digitalizaciji turizma u Crnoj Gori, kada govorimo o sivoj ekonomiji, kada govorimo o reorganizaciji turističke administracije u Crnoj Gori, moramo da vidimo način njenog funkcionisanja, da vidimo da li je adekvatan onome što predstavlja moderni turizam u 2020, 2021. ili 2022. godini. Tako da tu ima puno elemenata kojima se bavimo od pitanja daljeg unapređenja aviodostupnosti, saradnje s turoperatorima, drugačijih koncepata promocije Crne Gore, što je, takođe, bilo jedno od pitanja. Jer, primijetićete, najčešće u ovim debatama, i to je potpuno prirodno s obzirom da govorimo o jednoj kriznoj situaciji, opet smo rekli ne samo kod nas nego svugdje, ali

kriznoj situaciji u jednom segmentu koji je prošle godine ostvario 1400 milijardi eura prometa na svjetskom nivou.

Volio bih da ono što smo čuli juče na međunarodnom nivou bude tačno da će pad turizma da bude 200 milijardi eura. Strah me je da će on da bude mnogo veći na globalnom nivou. Neke projekcije koje su bile u maju mjesecu su govorili da će evropski aerodromi ove godine da izgube 800 miliona putnika. Tako da samo da stavimo taj problem u kontekst. Da se prisjetimo, vidjeli ste i sami da evropske zemlje između sebe su uspostavljale modele turističkog prometa u periodu koji je za nama. Suštinski turistički promet u Hrvatskoj uspostavljen je sredinom maja mjeseca i imali su vremena da stvari određene profunkcionišu, da se uigraju. Mi nismo imali otvorene granice prema nama. S kojih tržišta. Znači, svi se zalažemo za otvaranje granica. U ovom Parlamentu sam više puta rekao potpuno je jasno i to nije otkrivanje tople vode koja su nama najznačajnija tržišta. Međutim, sa aspekta uspostavljanja turističkog prometa i sa aspekta javnog zdravlja mislim da ako smo u martu i aprilu mjesecu svi bili ponosni na to što slušamo struku, što se nekim temama ne bave ljudi koji nijesu stručni za to da treba da poslušamo i tu struku sada. Naravno da bi crnogorski turizam vjerovatno bi bila i to i "sjajna vijest" da se otvori za sva tržišta ne gledajući na to kakva je njima epidemiološka situacija. Moramo da budemo svjesni mi imamo 625.000 stanovnika. U Crnu Goru je prošle godine ušlo 2,64 miliona turista. Od tih 2,64 miliona blizu dva miliona je ušlo u drugoj polovini godine. Da bude lošiji rezultat od onoga što su projekcije, to je milion ljudi, milion ljudi na ove kapacitete koje imamo u jednoj krizi, jer ovdje nije problem kapaciteta problem je da je ovo suština problema gdje ne pomaže sa aspekta javnog zdravlja ni novac. Vidjeli smo da su napregnuti bili pred pucanjem ili na žalost nezvanično nijesu ni izdržali zdravstveni sistemi država koje su mnogo bogatije koje raspolažu sa mnogo većim resursima koje su članice i Evropske unije itd. Znači, jednostavno to moramo da stavimo u kontekst. Nije samo stvar da se ostvari turistički promet moramo da postavimo tako da se on ostvaruje i da on bude organizovan na jedan održiv, na jedan kvalitetan način.

Otvaranje granica bez slušanja struke prema bilo kojoj državi može da nas dovede do toga da otvorimo granice danas i za 15 dana da one budu zatvorene ili 1. avgusta ne daj Bože da budu zatvorene. Onda nema više turističke godine i onda će zaista da bude katastrofalan rezultat. Rezultati koji se očekuju predstavljaju veliko naprezanje za crnogorsku turističku privredu, ali jednostavno imamo situaciju koju imamo, nijesmo je izazvali, nijesmo joj doprinijeli. Mogli smo svi kao građani da budemo malo više disciplinovani u trenutku kad nam je išlo dobro. I išlo nam je dobro, ali da smo bili malo više disciplinovani možda bi i naša situacija bila sada drugačija. Nije bilo realno za očekivati da sad zbog brojeva o kojima sam govorio otvaranje Crne Gore kao turističke zemlje da ćemo postići da imamo do kraja godine čitavu turističku sezonu bez novog slučaja, ali je suština kako ćemo hendlovati te slučajeve. Svjedoci ste da su uvedeni standardi, radiće uskoro i biće spremna aplikacija koja treba da omogući Institutu za javno zdravlje da reaguje tako da evo /prekid/...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 14:33:59)

Imam primjedbu da sam Vam dao malo duže vremena, ako ste primijetili i svi drugi koji su bili imali su skoro više od pola od svog izlaganja. Tako ako ste primijetili, možda nijeste primijetili, možda nijeste pratili zbilja vas molim da mi pomognete da svako poštuje vrijeme.

Komentar ima Raško Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (02.07.20 14:34:25)

Kolega Davidoviću, ja ću da se složim sa Vama barem mi nijesmo govorili da je politika u oblasti turizma sva bila pogrešna jer to prosto može samo ne znam ko to može da kaže imajući u vidu podatke o kojima ste govorili. S druge strane nešto je i u tome smo mi specifična onako kažemo lijepa destinacija ukupan rast turističkog prometa koji je svugdje išao itd. itd.

Znači, ja ne znam ko je u Vladi dao podatke do kojih smo došli u rebalansu da očekujemo 60% ali mislim da su oni kao ulazni podaci bili preoptimistični. Zašto? Zato što smo kada smo

davali te podatke znali da imamo zatvorenu Srbiju i Rusiju koji su naša ključna tržišta strana. Dakle, tada je i Rusija zatvorena i Srbija zatvorena i to nije realno, ali ja bih volio da bude 60%. Svi bismo voljeli, bojim se da mi već znamo da to tako neće da bude.

Ono što ja imam primjedbu jeste dinamika mjera koja se pomaže turizmu. Dakle, prije dva dana istekao moratorijum. Sada ljudima koji imaju ugostiteljske objekte bilo koje vrste koji su vezani za turizam dolazi uvećana rata na plaćanje. Znači, njima je promet 90% manji, a kreditne obaveze su im veće. U velikom broju slučajeva su se zaduživali po jednom specifičnom modelu da gro svojih godišnjih kreditnih obaveza vraćaju u tri mjeseca jun, jul i avgust. Zašto, upravo zbog ove sezonalnosti o kojoj ste vi govorili i banke su tome izlazile u susret. Dakle, pritisak na njih je nevjerovatan i tu nema odgovora države zato mi govorimo o tome - već kasnimo sa mjerama prema tim ljudima u vidu pomoći države kroz neki oblik garantnih šema koje će tim ljudima dati vazduha, dati kiseonika da prežive ovu kriznu godinu. Dakle, kroz jedan oblik dajmo garanciju države, dajmo do 3%, dajmo ročnost preko pet godina, dajmo jednostavno obezbjeđenje. Ne da bi ti ljudi ove godine imali profit, nemoguće je, nego da bi ti ljudi rekli - ok neko me prati imam ove godine profit, ali proći će ovo finansijski sam svoj keš flou obezbijedio da mogu da izdržim do naredne godine i nešto će biti narednih godina. To je prva mjera - koje nema, danas je 2. jul.

Druga mjera koje nema. Dakle, ovdje uz izvinjenje na terminu su se šalili sa nama kada smo govorili dajte da smanjimo stopu PDV-a i nije pošteno, nema to nikakve veze sa Vama, Vi nijeste tada bili u Ministarstvu turizma, da imamo četvoricu privilegovanih vlasnika koji imaju stopu PDV-a 7%. Nemate takvog iskustva ili je sve u branši jedna stopa nema drugoga. Onda kad mi kažemo da to prije dva dana urade Austrijanci da prije tri dana urade Njemci o čemu se radi. Očigledno Vlada nema namjeru da spusti PDV, i to bi bila velika pomoć. Opet ne ove godine, ali bi u perspektivi. Ti ljudi znaju da ove godine ne mogu da imaju profit, ali oni su za posao u turizmu vezali svoju sudbinu i oni od toga žive i oni su svjesni da je to sezonalnog karaktera u smislu vremenske distance, krizna godina u redu, ali vidim da mi država stvara uslove da to što gubim ove godine će mi vratiti narednih godina. To ljudi u turizmu, koliko ja vidim, ne vide. E tu mislim da se kasni. Dobro je tu bilo dva plus jedan što se produžilo za plate itd. Ovo ne bi trebalo da bude stvar koja je vezana jer svi mi imamo nekoga ko živi od turizma. Nama sjever, ne vezano za taj turistički, dobar dio ljudi sa sjevera radi na jugu i od toga živi u naredno vrijeme. Samo još jedna teza i sa tim završavam.

Ne pitam Vas, pitam javnost, jer Vi nijeste resorom zaduženi za to, ali ste mi dali šlagvort. Dakle, struka mislite na ovu zdravstvenu krizu i turizam. Rezultat toga vidim da je to onako PR savjet iz Vlade kažimo zdravlje je na prvom mjestu. Saglasan. Pazite ja ne mogu dva dana da dobijem odgovor, šta je struka i izbori 30. avgusta. Pitam resornog ministra zdravlja, on kaže ja da to znam ja bih se predložio za Nobela. Znači, je li to stručni i odgovor nekog resornog ministra iz Vlade jer podržavam pristup koji ste vi rekli moramo da nađemo mjeru između turističkog prihoda i zdravlja ljudi. Slažem se sa vama i treba zdravlje da bude na prvom mjestu, ali kad kažemo istu paralelu šta je sa zdravljem ljudi, strukom i izborima jer mi ćemo svi da idemo po cijeloj Crnoj Gori hoće li se širiti zaraza zbog našega rada, ministar kaže ja sam za Nobela, da to zna. Naravno ministar ne zna mnoge druge stvari, a ne da dobije Nobela. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 14:40:24)

Hvala Vam.

Za diskusiju se prijavio. Ima pravo.

Izvinjavam se gledaocima ovdje smo obavljali komunikaciju i morao sam da podsjetim na Poslovník. Gospodin državni sekretar Damir Davidović javio se u skladu sa procedurom, prijavio se na diskusiju, tako sam registrovao i u direktnoj komunikaciji sa njim, a i na ekranu. Na njegovo izlaganje komentar je imao poslanik Konjević. Sad pravo normalno, u skladu sa Poslovníkom, ima predlagač Damir Davidović.

DAMIR DAVIDOVIĆ (02.07.20 14:41:18)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Takođe, potpuno sam saglasan da ako govorimo o turizmu možemo govoriti samo o politici turizma. Kao što ste rekli svako ima člana porodice turizmom se ne bavi niko ko posebno pripada ili bilo kojoj partijskoj strukturi ili naciji ili vjeri itd. Jednostavno to je toliko važan segment ekonomije Crne Gore da je apsolutno čitavo društvo na direktan ili indirektan način uključeno u njega. Zato sam i rekao na početku da kada govorimo o turizmu često se kaže oslonili smo se na turizam previše itd. Znači, turizam je u Crnoj Gori izrastao zato što je imao snažan potencijal i zahvaljujući turizmu su mnoge druge grane mnogo jače danas nego što bi to bilo prije. Možemo da pričamo o bilo kojoj.

Osjećam potrebu, gospodine Konjeviću, samo da vezano za procjene koje su bile. Znači, rekao sam kad su urađene procjene i kako je izgledala ta situacija početkom maja mjeseca. Zvuči mnogo kad se kaže u situaciji u junu mjesecu 60%, ali vratimo se na početak maja. Ako početkom maja imamo situaciju smirivanja situacije i očekujemo uspostavljanje turističkog prometa u junu od početka smo govorili dan kad otvorimo granice svi moramo da budemo spremni da će trebati najmanje 15-ak dana da krene turistički promet, a da za njegovo ozbiljno zahuktavanje treba mjesec. U periodu koji je tada sagledavan od 1. juna do kraja decembra prošle godine od 14,5 miliona noćenja koji su ostvareni u prošloj godini u ovom periodu je napravljeno 13. Od tih 13 jun učestvuje sa 1.600.000 tako da tada, činjenica, informacije koje su bile dostupne svima nama u javnosti da imamo situaciju da se kriza smiruje, da toplije vrijeme će da izazove da se teže širi. Znači, to su sve bile neke premise na kojima je ta vrsta procjena zasnovana. Znači, da jednostavno 60% to je u datom trenutku bilo nekih osam ili osam i po miliona noćenja. Vjerovali smo da smirivanjem situacije možemo da ostvarimo, vjerujte mi, bez problema osam i po miliona noćenja u tom trenutku.

Ponovo potpuno ste ispravno pomenuli nama najvažnija tržišta koja su bila zatvorena u tom trenutku. Međutim, šta je važno kod tih tržišta ne samo za Srbiju i Rusiju nego recimo za istočne zemlje i za region. Senzonalnost, najveći, najveći broj ljudi iz regiona iz istočno evropskih zemalja i sa ruskog tržišta dolazi u Crnu Goru tokom jula i avgusta mjeseca dio u septembru. Produžetak turističke sezone, da ne odužim opet, o kojem smo pričali ranije on je nastao iz jednog drugog trenda, a to je trend o kojem sam govorio na komentaru uvodnog izlaganja kada sam citirao koliki je rast sa zapadnih tržišta. Zapadna tržišta ostvaruju prosječne prihode koji im omogućavaju da putuju i aprilu i u maju i u martu i u oktobru i u novembru. Na tome je to bilo zasnovano nekako u ovoj situaciji zaista to djeluje optimistično, a samo zbog toga sam želio da ga stavim u kontekst.

Što se tiče dinamike mjera očekujem da je to zaista pitanje dana kada će da bude realizovano. Vjerujem da će neke od mjera koje će da budu usvojene da odgovore na mnoge od teza i koje ste vi iznijeli u svom izlaganju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 14:44:56)

Zahvaljujem Damiru Davidoviću.

Želim samo da vas obavijestim da je neophodno da napravimo kratku pauzu i konsultujem se sa šefovima poslaničkih klubova da se dogovorimo oko daljeg rada.

Poštujući Poslovnik i trajanje pretresa i vremena izlaganja, pretres način i u pojedinostima, po pravilu traje po tri sata za pojedini pretres. Pogledao sam što se tiče amandmana, mi bi sad trebali da prekinemo raspravu u načelu i pričamo o amandmanima, ali predlažem ipak da se sastanemo, šefovi poslaničkih klubova, pa da napravimo plan jer sad radimo već preko tri i po sata. Klub poslanika Demokratskog fronta ima preko 40 minuta, 11 izlaganja do sada, Klub Demokratske partije socijalista isto toliko 15 izlaganja, Klub poslanika SNP - Demos 22 minuta devet izlaganja, Klub poslanika Socijaldemokrate Crne Gore - Liberalna partija Crne Gore imaju tri izlaganja 16 minuta, Klub poslanika Bošnjačke stranka stranka - Koalicija Albanci odlučno i Hrvatska građanska inicijativa 12 minuta šest izlaganja, Klub poslanika Socijaldemokratske partije 11 minuta, vjerovatno nije uračunato ovo zadnje što je bilo i Posebni klub poslanika imao je dva izlaganja.

Pravim pauzu od pet minuta da bi se dogovorili kako da radimo dalje.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 14:51:40)

Hvala, nastavljamo dalje.

Dogovor koji smo napravili i nadam se da ćemo poštovati je sljedeći - da smo imali mogućnost da prekinemo u skladu sa Poslovnikom članom 99, ali uobičajna praksa ipak je bila da damo više prostora i da spojimo načelo i pojedinosti što i sad radimo. Imali smo malo oko rasporeda u okviru opozicije vezano za raspored govornika i dogovor je sljedeći - da su ljudi koji su ovdje redom neka se javljaju daću im riječ kad oni to međusobno usaglase da ne bih ja presijecao određene stvari među njima stvarao određene probleme.

Dogovoreno je da se govori pet minuta i da nema komentara i da nema prekoračenja vremena. Tražimo automatski da se i poslije petog minuta i tehnika isključuje da bi mogli da završimo i da svako može da radi svoje obaveze.

Dajem riječ poslanici Vuksanović Stanković.

Izvolite, Vuksanović Stanković.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (02.07.20 14:53:08)

Zahvaljujem potpredsjedniče Vama na razumijevanju. Zahvaljujem kolegama iz Demokratskog fronta na ustupanju mjesta.

Poštovani gosti, uvaženi poslanici, poštovani građani Crne Gore,

Pred nama je jedan važan zakon. Ono što predstavlja jedanu od vrlo važnih djelatnosti u Crnoj Gori, a to je turizam od kojeg živi većina naših građana, ne samo na primorju nego i na sjeveru, onih koji se bave seoskim turizmom.

Crna Gora se nalazi u veoma teškoj situaciji koja je izazvana epidemijom kovid-19, ali to nije razlog da Vlada Crne Gore ne uradi sve sa svoje strane da, prije svega, pomogne turističkim radnicima. Ako se malo detaljnije bavimo analizom šta to znači riječ turizam. Riječ turizam potiče od francuske riječi tur što znači putovanje, obilazak, ekskurzija u najosnovnijem značenju. Za nas ovo više podsjeća ne jednu igru bez granica. Igru bez granica gdje slušamo hvalospjeve Vlade i poslanika vladajuće većine o tome što je pozitivno urađeno za turizam, a vidimo da neke druge države evropske rade mnogo više i bolje za turističke radnike nego što se to radi ovdje.

Ono što smo danas imali prilike da čujemo, a što je upućeno iz redova vladajuće većine je da smo mi sa ove strane neznaveni, da ne znamo da tumačimo norme i zakone. Biće da je malo drugačije ili je u mislima pojedinih poslanika bila zaista neznavenost ili moguće i neka vrsta bezobrazluka da se nama sa ove strane spočitava. Biće kao da je ono, znate kada smo tumačili Ustav, pa rekli da predsjednica Vrhovnog suda, predsjednici sudova i rukovodnici državnih tužilaštava nemaju prava na više od dva mandata. Vi ste nas ubjeđivali sa ove strane da imaju pa smo se tako obrukali pred Evropskom komisijom. E da se ne bismo bavili i dalje tim pitanjima želim da podsjetim na jedno vrlo važno, a to je Socijaldemokratska partija Crne Gore uvijek se borila za državne resurse smatrajući da državni resursi treba da ostanu građanima Crne Gore. Bili smo ovdje svjedoci u prošlom mandatu da smo sa ove strane upućivali na brojne norme, ugovore o dugoročnim zakupima Kraljičine plaže, Miločerskog parka, Mamule za koje smo kazali da se ne radi o dugoročnom zakupu nego da se radi o ugovorima o prodaji. Ti ugovori biće predmet nadležnih državnih organa i vidjećemo o čemu se tu zaista i radi. Ono što je najgore jesta da je ta državna imovina oteta građanima Crne Gore, a da će Socijaldemokratska partija kada dođe na vlast vratiti državne resurse građanima jer oni pripadaju građanima.

Mi nijesmo protiv razvoja, ali smo mi samo da se upravo u interesu što bolje turističke djelatnosti odvijaju procesi na način da služe svim građanima Crne Gore. Mi smo iz Socijaldemokratske partije, iz Opštinskog odbora Budva, podržali mještane Miločerskog parka i rekli smo da smo protiv urbicida u tom dijelu. Mi smo da se u tom dijelu grade luksuzni hoteli sa pet i više zvjezdica jer to će biti u korist turističke privrede, koristiće i mještanima, koritiće čitavoj državi Crnoj Gori, ali ne smijemo dozvoliti da se tu grade stanovi za prodaju jer onda otimamo državno građanima Crne Gore. Jako je važno da u cilju razvoja turizma ove države znamo da

građani Crne Gore imaju pravo na svoje plaže. Mi smo zatvorili plaže za građane Crne Gore. Mi razumijemo kada dođe neki elitni turista da treba da ima mir, ali ne možemo mu dati čitavu plažu. To što vi predviđate zakonom i nekim posebnim odlukama da dio te plaže mogu da koriste građani brojne su lokacije plaže i Morsko dobro koje pripada građanima gdje se te mjere krše. Da li je to u interesu turističke privrede? Da li je u interesu turizma i razvoja turizma Crne Gore da u Šavniku kad popijete kafu na račun PDV dođe 21%, a isti takav račun na nekom drugom elitnom hotelu u Budvi dođe 7%? To je ta socijalna nepravda, to je ta socijalna nejednakost i to onda ne može biti socijalna jeddnakost. Mi ćemo se protiv toga boriti.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 14:58:14)

Hvala.

Dajem riječ Milunu Zogoviću.

MILUN ZOGOVIĆ (02.07.20 14:58:26)

Poštovani građani,

Nakon zaista inspirativnih sadržajnih i činjenično utemeljenih diskusija kolega iz opozicije na temu današnjeg dnevnog reda prilično je teško bilo šta novo dodati, ali želim da kažem niti ljepše niti nesrećnije zemlje.

Ono što je bilo do prirode i do Boga ova zemlja ima na svakom koraku gdje god bacimo pogled. Ovdje nedostaje samo ono što zavisi od ljudskog faktora i od rđave uprave. Parafraziraću Andrića koji je davno rekao - da dugotrajno robovanje i rđava uprava mogu toliko da iskrive svijest čovjeku da on u pojedinim situacijama ne može da razlikuje sopstvenu korist i očiglednu štetu. Reći ću vam zbog čega vam ovo govorim. Do juče smo se čojkali i veljkali udarali u junačke grudi kako smo lider u regionu po svim pitanjima, a danas smo se probudili sa potpunim debaklom turističke sezone u Crnoj Gori. Nije moralo da bude tako, gospodine Davidoviću. Dok ste vi predlagali i bazirali se na turiste iz baltičkih zemalja i sa nekih drugih destinacija u ambijentu kada vazdušni saobraćaj ne funkcioniše nije trebalo neke velike pameti i dubokog razuma da se malo spustimo na zemlju i usmjerimo na drumski saobraćaj. Pa, onda između ovih rigidnih mjera Nacionalnog koordinacionog tijela i zabrane ulaska sa svrhom tzv. zaštite zdravlja građana Crne Gore da nađemo kompromis, gospodine Davidoviću, između ekonomske logike, održanja turističke sezone i zaštite zdravlja ljudi.

Evo vidite Viktor Orban danas nije Crnu Goru stavio kao destinaciju u koju mogu da putuju građani Mađarske, nego tu Srbiju koja je nama poslije Rusa bila najveće turističko tržište. Mislim da su zajedno turisti iz Srbije i Rusije činili prethodnih godina punili oko 30% smještajnih kapaciteta Crne Gore. Mi danas želimo da napravimo utisak u ovom domu kako ništa nije zavisilo od ljudskog faktora nego je sve vis mail - veća sila, a oni koji upravljaju državom trebali bi da malo više i dalje vide, a ne samo sticajno od danas do sutra. Prije par dana smo mi ovdje usvajali rebalans budžeta, pa su bile procjene da će nivo prihoda od turizma biti manji za 40%, a danas već sa sigurnošću možemo da kažemo da će to da bude na mnogo većem ako ne i na duplo većem nivou.

Gospodine Davidoviću, volio bih da mi odgovorite oko ove logike i dolaska turista iz baltičkih zemalja. Sada želim da istaknem još jednu stvar, da na ovakav način ćemo se ubrzo, građani Crne Gore, sresti sa posljedicama neodgovorne i rđave uprave koja ovu državu vodi 30 godina. Da smo koristili i valorizovali prirodne i turističke potencijale na način na koji je to moglo da se radi, na jedan domaćinski i korektan odnos čak ni epidemija korona virusa ne bi mogla da ugrozi naš standard i našu ekonomsku stabilnost.

Međutim, ova država je pretvorena u privatnu prćiju, gospodine Davidoviću. Danas smo čuli ovdje toliki nedostatak elementarne logike, toliko vrijeđanje zdravog razuma da su pojedine kolege pokušavale i da propast turističke sezone pretvore u udar na državu. Možete li zamisliti - ne poštovani građani, ova država više nije ugrožena ni od četnika, ni od partizana, nije ugrožena ni od separatista, ni od unionista ugrožena je isključivo od rđave uprave koja je pokrala u ovoj zemlji

sve što nije za nebo vezano. Zato, poštovani građani, složno da oslobodimo Crnu Goru 30. avgusta i da je vratimo gdje ona istorijski i ekonomski pripada i da Crna Gora stvarno bude po svim pitanjima lider u regionu, a ne privatna prćija Mila Đukanovića.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 15:03:40)

Poslanik, Andrija Nikolić.

ANDRIJA NIKOLIĆ (02.07.20 15:03:49)

Hvala, potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Poštovani gospodine Davidoviću sa saradnicom,

Evo već ste dosta toga, rekao bih, jednim profesionalnim pristupom objasnili građanima Crne Gore, prije svega, što je važno, a i nama je bilo korisno da čujemo neke informacije koje ste podijelili sa poslanicima.

Situacija u turizmu nije redovna, u najmanju ruku nije redovna uopšte u životu. Od stanja karantina kao mentalne kategorije do, da kažem, ubrzanog procesa otvaranja granica da bi profunkcionisale ekonomije zemalja ne samo Evrope nego i svijeta stvorila je, da kažem, jedan refleks i u odnosu na turističku privredu i sad tražimo rješenja kako da minimiziramo efekte negativnih posljedica koje su izazvane pandemijom korona virusa.

Prije par dana sam imao u kapacitetu predsjednika Odbora za međunarodne odnose jedan jako koristan sastanak sa ambasadorima Višegradske grupe u Crnoj Gori. Riječ je o Češkoj, Mađarskoj, Slovačkoj i Poljskoj. Jedan od zaključaka sa tog sastanka je bio da Ministarstvo turizma, odnosno Vlada Crne Gore uputi pismo dobrih namjera, došao je predlog od ambasadora Češke prema toj zemlji prema zemljama Višegradske grupe, ali zašto i ne svim zemljama članicama Evropske unije gdje ćemo detaljno objasniti epidemiološku situaciju u Crnoj Gori sa svim svojim hendikepima i prednostima. Uputiti dodatne garancije turistima koji bi potencijalno došli iz tih zemalja u Crnu Goru kako bi promptno reagovali u odnosu na ono što su potrebe turističke sezone u Crnoj Gori. Mislim da ovdje postoji dobra namjera da postoji prostor da se sve ono što su pozitivni efekti suočavanja države sa izazovima izazvanim pandemijom korona virusa reflektuju i na turističku privredu u Crnoj Gori koja u značajnoj mjeri generiše ekonomsku sliku države i vjerujem da ćete to i uraditi. Volio bih evo i sa pozicije koju obavljate da saopštite vaš odnos prema toj sugestiji jer zaista mislim da ona u značajnoj mjeri može da popravi ono što je pozicija Crne Gore danas.

Ohrabruju i ovi najavljeni modeli podrške kroz Investiciono razvojni fond i nove investicije, kao i kroz poslovne banke sve u cilju podrške naporima da tekuća sezona bude što bolja.

Puna podrška i realizaciji ove akcije "Ljetuj doma". Mislim da u tome leži značajan resurs da naši ljudi ljetuju u Crnoj Gori, da pozovemo dijasporu Crne Gore, da godišnje odmore iskoriste tako što će ih provesti u zemlji svog porijekla i na taj način pomoći nam da ove negativne efekte ekonomske krize izazvane pandemijom virusa svedemo na najmanju moguću mjeru.

Takođe, pominjala se i pozicija metropole turizma, pozicija Budve. Evo žao mi je što nema malo više kolega iz opozicije, prosto htio sam da im uputim jednu sugestiju. Da možda pozovu svoju lokalnu filijalu, političku filijalu u Budvi i njene ključne protagoniste da konačno prestanu sa opstrukcijom, sa destrukcijom, sa nepoštovanjem zakona, sa nasilničkim ponašanjem, sa nasrtajima na obezbeđenje, sa nasrtajima na policiju i da se konačno pomire sa činjenicom da je 17 više od 16. Da je većina odbornika u Skupštini Opštine Budva donijela odluke, smijenila sad već bivšu vlast u Budvi, izabrala nove ljude. Da zbog zahtjevnosti i onoga što je potreba učešća Budve u turističkom proizvodu Crne Gore omoguće novoj lokalnoj upravi da efikasno radi svoj posao u vremenu turističke sezone, a izbori su 30. avgusta pa izvolite izmjerite se ne izborima.

Sve ono što prigovarate aktuelnom budvanskom rukovodstvu valorizujte na način što ćete ubijediti građane Budve da je neko nešto uradio nezakonito. Znamo svi da nema ništa od toga i sva ova priča i svi ovi zabrinuti tonovi iz redova opozicije, dominantno kolega iz Fronta, odnosi se na to da je među njima velika zabrinutost za ono što će se zbivati u crnogorskom turizmu. Ta

zabrinutost prati samo jednu ambiciju i jednu želju koju su nam saopštavali više puta tokom ovih godina da žele da oslobode srpsko more u Crnoj Gori. Eto toliko oni brinu o turističkoj ponudi Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 15:09:10)

Hvala. Molim tehničke službe da poštuju dogovor.

Dajem riječ Goranu Radonjiću. Zbilja zbog građana želim da kažem postojala su interesovanja iz opozicionih klupa da daju određene komentare, ali je dogovoreno da nema komentara. Dogovoreno je da nema komentara pod tim se podrazumijeva i procedura.

Dajem riječ, Goranu Radonjiću.

Odnosi se na sve jednako.

Poslije Gorana Radonjića riječ ćemo dati Budimiru Aleksiću.

GORAN RADONJIĆ (02.07.20 15:09:43)

Evo smo imali priliku da vidimo kako to ide kad procedura je dogovorena i kad važi za sve jednako. Nekima se kida tačno na pet minuta, a neki se ne opominju kad skreću sa teme i dobiju još pola minuta. To je, nažalost, naša situacija kamo sreće da je to jedina nepravda u našem društvu.

Pošto se ovdje ističe mnogo, mnogo je važna stručnost pa nam je na čelu Ministarstva zdravija čovjek koji nije ljekar, a ko je na čelu Ministarstva turizma je od 1.11. prošle godine? To je nagradno pitanje ne bih da banalizujem ono o Nobelu kako se ovdje uzima da se govori. Dakle, da se sve što vrijedi uništi, ali da kažem ako je to najvažnija grana naša i jedna od najvažnijih oblasti gdje smo svi uključeni, zašto nemamo ministra? Pa, da se sjetimo da je taj ministar podnio ostavku zbog jednog skandala. Je li taj skandal dobio epilog? Vjerujem da kao i ja i vi građani ne mislite da je direktno ministar baš kriv nego je objektivna odgovornost u smislu da to ministarstvo ne radi kako treba. Pa, da je valjda trebalo da ima odgovornosti i prema nekima drugima. Inače mi imamo često zabavne podatke svake godine 5% je rast, svake godine, to možete bez neke provjere da znate.

Čujemo i da je NATO faktor za porast turista. Ima li neko među vama, poštovani građani, ko uzima u obzir kada ide na ljetovanje ili na zimovanje da li neka zemlja u NATO-u? Recimo, ako volite skijanje pa odete u Austriju, kažete li neću na skijanje zato što Austrija nije u NATO-u nego idemo u Abaniju koja jeste u NATO-u ili u Grčku na skijanje.

Hoću da kažem da je to jedna manipulacija koja je nedopustiva isto kao i porast iz Sjedinjenih Američkih Država, čemu se radujem. Ne mislimo valjda da je taj porast ogroman baš iz Sjedinjenih Američkih Država i da očekujemo navalu turista odatle nego su to vjerovatno naši ljudi koji su državljani, je li bog dao, neka dolaze što više.

Da li možda ipak uzimate u obzir, recimo, nestabilnost kao faktor kada birate gdje ćete, kada vidite snimke gdje policija prebija brutalno nekoga na ulici koji mirno demonstrira pa mu još i stavi koljeno na vrat, utiče li to na vas da ne odete tamo? Utiče li na vas da ne odete tamo, recimo, kada vidite brutalnost, zloupotrebe vlasti itd?

Važna stvar je, koja se pokazuje i ovom prilikom, da mjere nijesu pitanje struke. Vidimo koliko, na žalost, ima ljudi koji su trenutno bolesni od korone, koji su pozitivni na to, a mjere su neuporedive sa situacijom od prije dva mjeseca kada smo imali mnogo manje oboljelih. To se odnosi jednako na Crnu Goru kao i na Evropu i na svijet. Dakle, ne uzima se u obzir samo zdravstvena situacija, nije zdravstvo jedino nego je ekonomija važna. Legitimno, ali samo da primijetimo da je nekako neobično da Evropska unija dopušta da ljudi dođu iz Srbije tamo, ali mi baš ne volimo one koji nam dolaze svake godine. Valjda bi trebalo računati da turista kada jednom promijeni mjesto gdje je ljetovao više godina teško da će se ponovo vratiti. Kažu mi i oni koji se time bave. Isto se odnosi na ljude iz Rusije. Valjda bismo mogli da pretpostavimo da ljudi, ako su baš bolesni, neće ići na ljetovanje i ako sami sumnjaju u to.

Hoću da kažem otvaranje granica je jasna politička odluka. Ovdje sam imao lično obećanje

od premijera, od članova Vlade, da će da obrate pažnju, da će nešto da pokušaju da urade za naše buduće studente koji idu u Srbiju da polažu prijemni. Ni riječ o tome. Eto koliko važi kada se kaže u Skupštini, pred javnošću, pred poslanicima nešto. To je, nažalost, naša situacija.

Ova sezona je, tvrdim, žrtvovana. Vlast želi da nas drži u jednoj psihozi, u strahu do izbora koje je zakazala potpuno protivzakonito, protivustavno. To oni koji se zaklinju u Ustav, oni koji su se zakleli da će braniti Ustav i želi da izdrži do kraja avgusta, a nakon toga neka nam Bog pomogne. Jer, ako žrtvujete sezonu, ako žrtvujete prihode, ako idete na zaduživanje znači da vas interesuje samo još dva mjeseca da izdržimo, ništa drugo vas ne interesuje. U ovom zakonu stoji da treba po hitnom postupku da se raspravi o njemu, a nije to urađeno nego preko mjesec dana, da treba od dana objavljivanja u Službenom glasniku važi, što bi to bilo kada se ovdje odlaže da se o njemu raspravlja. Hoću da ukažem na kontradiktornosti koje svakodnevno imamo.

Nažalost, žrtvovana je sezona iz čisto politikantskih razloga na štetu svih nas. E, pa bogami, treba ovo da zapamtimo i, kada budemo odlučivali, da kaznimo ovu vlast zato što se ovako igra našim životima i našom budućnošću. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 15:14:50)

Hvala.

Kao što sam najavio, dajem riječ Budimiru Aleksiću.

BUDIMIR ALEKSIĆ (02.07.20 15:14:55)

Uvaženi građani Crne Gore,

Ovo je školski primjer kako ova vlast ekonomske interese Crne Gore žrtvuje političkim interesima svoje partije i svom ideološkom projektu. To je jasno i očigledno. Turistička sezona propada zato što je vlast zatvorila granice prema Srbiji i Bosni i Hercegovini odakle kao i iz Rusije dolazi najveći broj turista u Crnu Goru. Zamislimo paradoks otvorena je granica sa Hrvatskom iz koje nam ne dolaze turisti, a sa Srbijom i Bosnom i Hercegovinom je zatvorena odakle dolazi najveći broj turista. Situacija u Hrvatskoj, što se tiče korona virusa, ništa nije bolja nego što je to u Srbiji. Gledam HRT svakodnevno, vidim žarišta i u Đakovu i u okolini Zagreba i svuda, kao što gledam i RTS i tu upoređujem i apsolutno ništa nije bolja situacija u Hrvatskoj nego u Srbiji, ali prema Hrvatskoj je otvorena granica, prema Srbiji zatvorena. Zašto. Postoji li drugi razlog osim ideološko politički.

Dakle, antisrpska ideologija ovoj vlasti je mnogo važnija nego crnogorska ekonomija i ekonomski interesi građana Crne Gore. Zato i jul mjesec, niđe niko nema, plaže su prazne. U takvom političkom ambijentu mi onda govorimo o izmjenama i dopunama zakona. Ima li iko više iluziju da ova zemlja počiva na zakonima i da se ovdje zakoni poštuju. Mi možemo imati najbolje zakone, oni se ne poštuju, ovdje postoji politički volonterizam ove vlasti i onda možemo mi mijenjati, dopunjavati, usvajati evropsko zakonodavstvo, imati najbolju legislativu, to je, ono što se kaže, bilo i ostalo ovdje mrtvo slovo na papiru.

Pominjana je ovdje Budva i kakvu sliku ova vlast šalje iz Budve za cijelo ovo vrijeme evo mjesec dana. Dakle, takvog zveka i urnebesna ne pamti region. Usred turističke sezone brutalna politička korupcija, dakle školski primjer političke korupcije i onda nas ubjeđuju da je 17 više od 16. To vam je gospodin Krivokapić objasnio ovdje, jeste kada ukradeš. Znači, imam 17 jabuka, Srđan Milić ima 16 i onda mi šklapi jednu i kaže imam više jabuka. To je tako. Opstrukcija, destrukcija i nasilničko ponašanje u turističkoj metropoli. Policajci prebijaju, neka policajci nego privatna obezbjeđenja, znači kriminalac koji je opljačkao Prvu banku, odslužio dvije godine kazne i on sada odlučuje ko može od zaposlenih da uđe u Skupštinu Opštine Budva. Znači, Opština ne funkcioniše, ne mogu ljudi da plate poreze. Ne funkcioniše lokalna samouprava. To se zove nasilničko ponašanje, to se zove opstrukcija i destrukcija.

Da sam neprijatelj Crne Gore, kao što mi pripisuju ovi iz vladajuće garniture i nama svima iz Demokratskog fronta, svim srcem bih podržavao ekonomsku politiku i odnos prema turizmu ove vlasti. Jer, najbolji put za potpuno urušavanje Crne Gore i njenog ekonomskog suvereniteta i

državnog i svakog drugog jeste opstanak ove vlasti i dalje. S ovom vlašću ne da Crna Gora neće vječna biti nego joj se strva neće znati. Jedini uslov i da pojačamo turizam. Svi znamo i čitav dan slušamo lekcije i opšta mjesta da je turizam naša najvažnija grana ekonomije, da se ona odražava na sve aspekte našeg društvenog života, pa koliki je to udio u crnogorskoj ekonomiji, pa udio u GDP-u itd. i tome sl. a sve se radi da se to uruši. Nemamo mi o čemu ovdje da pričamo. Znači, jul mjesec, zatvorili granicu prema Srbiji, Bosni i Hercegovini. Evo jedno elementarno pitanje. Zašto ova vlast ne dozvoli ljudima iz Srbije i iz Rusije koji imaju nekretnine u Crnoj Gori, na crnogorskom primorju da dođu ovdje. Oni su spremni da budu u karantinu 15 dana i onda da ostanu u svojim kućama dalje da ljetuju. Zvaćete ih krajem avgusta da dođu. To su toliki paradoksi. Ozbiljno pričati dok je ova vlast tu gdje jeste o turističkoj sezoni i ekonomiji to je smiješno. Evo imamo sada zaboga poziv, to je dobro istakao kolega Vučurović, poziva ministarka ekonomije, odnosno ona nagovještava preorijentaciju sa turizma na poljoprivredu i na proizvodnju. Ne znam čega proizvodnju, vjerovatno čokolada, ona fabrika na Cetinju, možda je mislila na to.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 15:20:02)

Čini mi se da smo malo izašli iz teme, što nije dobro.

Imam zahtjev komentara iz pozicije, ali dogovor je bio da nema komentara. Tražim od budućih, da tako kažem, govornika da se, ipak, drže teme, a podsjetiću vas, to je Predlog zakona o dopunama Zakona o turizmu i ugostiteljstvu. Nadam se da ste ga svi dobro pročitali, a iz zadnjih diskusija bih to teško mogao da zaključim. Ipak se radi o nekim specifičnostima.

Imam zahtjev od mojih poznanika iz dugog perioda života u Podgorici da skinem masku, pa evo da nešto ispoštujem da bi me bolje razumjeli, a ja tražim od njih da drže maske jer smatram da je to u interesu njih i njihovih porodica i društva i okruženja i izbornih procesa koji treba da se odvijaju u narednom periodu.

Dajem riječ Neli Savković Vukčević.

Izvolite, poslanice Vukčević.

NELA SAVKOVIĆ VUKČEVIĆ (02.07.20 15:21:07)

Zahvaljujem.

Poštovani građani, turizam ima veliki značaj u privredi i Evrope i određenih država svijeta, a u crnogorskoj ekonomiji jedan od oslonaca. Zato je veoma važno kako se izazovi i periodi krize prevazilaze i na koji način će se svi sektori koji su povezani sa turizmom održati na određenom nivou.

U tom smislu, posebno podržavam politiku Vlade koja se odnosi na poziv da se ljetuje doma. Dakle, da provedemo godišnje odmore u Crnoj Gori i na taj način ostvarimo sve ono što su strategije ukupnog turizma, upoznamo različite oblasti, kombinujemo, hibridiziramo određene oblike turizma. Pa na jednom mjestu, u određenim predjelima imamo elemente i seoskog turizma, zadovoljstvo urbanog povezivanja, ono što je namjera svjetskog turizma, povezivanje poznatih destinacija sa manje poznatim, dakle sa okolinom. Zatim tu su gastroužici, otkrivanja novih djelatnosti, povezivanje prirodnog i kulturnog, aktiviranje potencijala, istorijskih, društvenih, raznih znamenitosti, sve u našoj državi ono što možemo da prepoznamo i otkrijemo da za nas bude jedno novo zadovoljstvo, novo iskustvo, dakle poseban izazov. S druge strane, mještanima će to biti opet poziv da stvore neki novi proizvod, da povežu ono što je, recimo, prirodno bogatstvo, što je prirodna blagodat sa određenim svojim rukotvorinama, da nas upoznaju sa svojom nematerialijalnom baštinom, da čujemo njihove legende, njihove pjesme, da kupimo nešto od toga što oni stvaraju, da saznamo na koji način se odvijao život u tim sredinama i sve ono što je prednost nacionalnog turizma prosto se osnažimo u tom osjećaju zajedništva, prepoznavanja svojih autentičnosti i vrijednosti.

Turizam se danas naziva industrijom gostoljubivosti. U tom smislu, možemo našim građanima i na severu i jugu dati mogućnost da svoje tradicionalno gostoprimstvo kroz različite ponude u turizmu, bilo da je riječ o agroturizmu, kulturnom ekoturizmu, urbanom turizmu, dakle da

sve to nekako povežu i ponude kao jednu posebnu uslugu, a nama stvore potpuno novi izvor saznanja. Među teoretičarima, analitičarima turizma čuje se da se mjera uspjeha jednog turizma ogleda u tome koliko zapravo zajednica cijeni samu sebe. Za sve nas to je način da u novim okolnostima i još boljim okolnostima pokažemo koliko cijenimo sebe, da učvrstimo samopoštovanje i upravo za upoznavanje različitosti u svojoj sredini izgradimo takav odnos i prema onome što je drugačije na globalnom nivou. Naravno, u svemu ovome očekujemo podršku medija koji će, budući da ponekad u malim sredinama ljudi ne mogu marketinški do kraja da osmisle svoju kampanju, upravo medijskim sadržajima promovirati se vrijednosti manje poznate sredine u Crnoj Gori i na taj način svi zajedno ostvarimo kampanju "Ljetuj doma". Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 15:24:45)

Hvala.

Cijenim kako je izlagala poslanica pozicije. Dogovorili smo se da nema komentara, ali očekujem da ne izazivate takve reakcije koje bi mogle da izazovu repliku. Samo sugerisem u tom pravcu, nije dogovoreno da nema replika. U svakom slučaju suprotno članu 101 gdje se mogu izgovoriti određene uvredljive riječi koje su možda bile u nekim slučajevima prije, ali sam želio da ipak ovo upozorim prije nego što se desi.

Sada dajem riječ Slavenu Radunoviću.

SLAVEN RADUNOVIĆ (02.07.20 15:25:23)

Potrošili ste dosta vremena da me upoznate s tim da ne bi trebalo da kažem nešto ružno, ali naravno nikad ništa ružno i ne govorim nego samo jasno i oštro.

Poštovani građani Crne Gore, kakav je odnos ove Vlade prema turizmu najbolje govori činjenica da nemamo ministra turizma ovoliko vremena. Od kada je Pavle Radulović podnio ostavku, tu funkciju obavlja premijer tj. ne obavlja nego to rade ljudi u Ministarstvu, on formalno pokriva, a zvanično nam je to jedna od najvažnijih privrednih grana. Ne smatram da ćemo biti uskraćeni mnogo time što nema ovdje ministra jer sam siguran da će Damir Davidović i Olivera Brajović znati da odgovore na sve izazove, ali to je čisto jedan pokazatelj kakav je odnos ove vlasti prema toj turističkoj grani.

Što se tiče samog zakona, moram da primijetim jednu za mene jednu vrlo neuobičajenu stvar. Pored člana 1 ove dopune koja je u skladu sa uobičajenim načinima kako se popravljiva ili dopunjava zakon, član 2 se bavi ovim zakonom na način kako se to radi sa leks specijalisom. Znači, Zakon o turizmu i ugostiteljstvu je opšti pravni akt koji ne bi trebalo da se dotiče nekih partikularnih stvari. Ovdje se ubacuje član kojim se bukvalno pominje ova situacija sa korona virusom i datumi do kada važe vaučeri za putovanja koja su trebala da budu poslije 1. marta 2020. pa trajanje do 2021. godine. Šta se dešava sa ovim zakonom kada prođe ovaj rok. Ovo će da budu članovi koji su potpuno neprikladni. Zar se ovo nije moglo riješiti isto nekim opštim članom kojim bi se definisalo da problemi proistekli zbog toga i toga će se rješavati na takav i takav način. Kažem vrlo je neuobičajeno, ali ako sam propustio, eventualno, u vašem uvodnom izlaganju neko objašnjenje, u redu, a ako ne, makar bih na kraju volio da čujem što je razlog da jedan opšti pravni akt koji treba da služi 20 ili 30 godina opterećujete datumima koji se odnose na jednu godinu. Baš čudno.

Što se tiče trenutne situacije u Crnoj Gori, ne možemo da izbjegnemo priču o politici jer je ona proizvod pored epidemije i apsolutnog političkog odnosa NKT-a prema ovoj stvari. Jer, podsjetiću vas, posle onoliko priča koje smo čuli za posljednjih tri mjeseca kako su oni isključivo bave strukom, veliki stručnjaci samo strukom se bave, oni su prekjuče donijeli parekselans političku odluku da u Crnu Goru, bez ikakve dodatne kontrole, može da uđe svaki stanovnik Evropske unije. Je li to u skladu sa strukom ili je to politička odluka. Ako je politička, zašto nije donesena i politička odluka da u Crnu Goru mogu da ulaze iz onih država koje pune krevete ovdje, Rusije i Srbije prvenstveno, naravno i Bosne i Hercegovine. To je stvarno nevjerovatno.

Probao sam prije neki dan i sa ministrom zdravlja ovdje da polemishem na tu temu, naravno

on nije odgovorio. Ima li neko u ovoj zemlji ko može da odgovori na pitanje zašto u Crnu Goru mogu da ulaze državljani pojedinih država Evropske unije koje su mnogo ugroženije nego Srbija i Bosna, a ne mogu iz Srbije i Bosne. Postoji li neki logičan odgovor koji možete da date ili se predajte, priznajte sve ono što smo mi pričali. Sada vam se obraćam kao članovima Vlade iako niste to, ali predstavljate tu nesrećnu instituciju, šta da vam radim.

Predajte se i kažite - tačno je, mi smo u službi interesa DPS-a radili sve ovo vrijeme, što dokazujemo i ovim postupcima sada kada ne otvaramo granicu prema tradicionalnim tržištima Crne Gore. Ne samo što su to tradicionalna tržišta, odakle dolaze ljudi, nego što je i zbog blizine i zbog načina kako bi ti turisti došli tj. kolima, najlakše napuniti ove hotele i plaže tim turistima. Naravno, ne očekuje niko da bi tu bila neka velika navalica kakva se očekuje u normalnim sezonama, ali bi se nešto moglo postići. Ovako i zacrtani cilj od 60% prethodnih godina postaje smiješan. Znači, danas je u Hrvatskoj 300.000 turista i svaki dan ulazi 30.000. Može i građanin Crne Gore da uđe u Hrvatsku samo da pokaže rezervaciju. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 15:30:29)

Dajem riječ Nebojši Medojeviću.

Pitao sam poslanika Radunovića o vašem rasporedu, on mi je rekao i onda sam usaglasio da završnu riječ damo Dragutinu Papoviću.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (02.07.20 15:30:59)

Poštovani građani Crne Gore, jasno je da vlast Crne Gore pokušava da iskoristi ovaj jul mjesec da spasi Demokratsku partiju socijalista od kataklizme koja čeka DPS na izborima 30.08. Jasno je da ova Vlada nije spremno dočekala ovu pandemiju niti imala speman odgovor na ovu pandemiju, a nije mogla imati spremniji odgovor jer 20 godina vodi pogrešnu ekonomsku politiku koja se zasniva na uslugama, na turizmu, poljoprivredi. Ja sam ovdje mjesecima upozoravao da jedna takva orijentacija DPS-a i Vlade Crne Gore je veoma opasna, jer su te grane najranjivije na eksterne šokove. Ne smijete vi svoju ekonomiju oslanjati na nešto što u toj mjeri zavisi od spoljnjeg faktora, znači, vi praktično ne kontrolišete situaciju u zemlji, gledate šta se dešava u svijetu, u regionu.

Poštovani građani, evo ja sam danas dobio informaciju od jednog zakupca plaže koji je član Demokratske partije socijalista, baš sam pitao jednog DPS-ovca da mi uporedi na današnji dan koliki su mu prihodi u odnosu na isti dan prošle godine, on mi je rekao 5%. Znači, poštovani građani Crne Gore u ovom trenutku pad prihoda u turizmu je na uzorku jednog zakupca plaže iz DPS-a 95%. Ako je Crna Gora prošle godine imala milijardu eura, milijardu i 100, milijardu i 200, jer tu ne ulazi procenat sive ekonomije koja je u turizmu, posebno u oblasti smještaja i u prometu nekih roba i do 20 i do 30%, znači da će pad prihoda od turizma biti najmanje 90%. Što znači, poštovani građani, da je Demokratska partija socijalista i njen šef Milo Đukanović odlučila da državu Crnu Goru liši najmanje milijardu eura. Tu, prije svega, štetu će pretrpjeti ljudi koji se bave tim biznisom na jugu naše države, ali isto ogromu štetu će imati i onaj siromašni dio sjevera koji je očekivao sezonu da može da zaradi nešto preko sezone i da preživi do sljedeće godine. Tako ovaj udar od milijardu eura vi nećete da kažete ovdje građanima zato što se plašite reakcije građana na izborima, ali evo tu smo mi iz opozicije da kažemo građanima da ova Vlada nema pojma kako da se suoči sa izazovima koje je sa sobom donijela pandemija korona virusa.

Sada da ne ulazimo šta je cilj te pandemije, ko stoji iza toga, to je manje važno. Činjenica je da jedna ekonomija koja ima 33% prihoda koji se zasnivaju na turizmu je nestabilna ekonomija. To je ekonomija koja ima 8,4% izvoza u odnosu na bruto društveni proizvod. Znači, ova je kriza globalna pokazala u svijetu da se mnogo bolje snalaze one zemlje koje imaju veći stepen ekonomske samozadovoljnosti, koje mogu iz svojih proizvodnih kapaciteta da pokriju potrebe stanovništva. Dakle, koja ima veliku proizvodnju, proizvodnju hrane, energetiku, izvoz, udari je i na njih ali mnogo će oni manje pretrpjeti udar i mnogo će se brže izvući iz ove situacije.

Poštovani građani, ovaj bioterorizam izazvan korona virusom po procjenama kolega iz

Bundestaga iz dokumenta koji ja imam iz 2012. godine, taj dokument je najavio da će korona virus biti pušten 2020. godine u februaru. Oni su procijenili da će taj korona virus, ta vještački izazvana pandemija zbog političkih velikih globalnih ciljeva trajati tri godine. Ako budete imali Vladu koja neće ni da prizna koje su štete od ekonomije po turizam, ako budete imali Vladu kojoj je važnije mjesec dana vlasti u Budvi. Poštovani građani, sad ovaj zakupac iz DPS-a kaže da ne može da dobije dozvolu za rad, jer se dozvola za rad dobija u Opštini Budva, a tamo stoje neki specijalci policajci i stoje neka privatna obezbjeđenja. Ljudi koji čak i u ovim uslovima trebaju da dobiju dozvolu za rad - ne mogu da dobiju dozvolu za rad zbog namjere Demokratske partije socijalista, inata, da mjesec dana vlada u Budvi.

Prema tome, poštovani građani Crne Gore, ovaj problem možemo riješiti samo političkim promjenama. Zato DF još jednom poziva sve lidere opozicionih stranaka, relevantnih da se odazovu pozivu Demokratskog fronta da se okupimo ne zbog naših političkih interesa i mandata nego zbog sadbine Crne Gore da formirano jednu listu, da se organizujemo da spasimo državu Crnu Goru od ove vlasti koja osim što je korumpirana ona je kao što vidite i nesposobna da se snađe u situacijama krize. Ona čak ne zna ni da prepozna razloge krize, niti da ponudi bilo kakvo rješenje. Jedino rješenje koje je ova vlast zna da ponudi to je NKT, paradržavno partijsko tijelo koje daje naređenja koja krše ozbiljno Ustavna prava građana, da hapsi opoziciju, da hapsi gradonačelinke. Ova vlast zna sve probleme da rješava policijom i krađom, zato 30.08. mi treba da dovedemo jednu vlast koja će znati da prepozna uzroke krize, da zna da uspostavi dijagnozu, pa tek onda da predloži terapiju.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (02.07.20 15:36:05)

Dragutin Papović. Izvolite.

/upadica/

Nijesam ja, automatski se ukida, kako smo se dogovorili. Evo bili su Vaše kolege.

Nemate proceduralno, to smo se dogovorili.

Dajem pauzu od pet minuta.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (02.07.20 15:44:08)

Uvaženi građani, uvaženi poslanici,

Nastavljamo naš rad. Kao što znate danas je dogovoreno da radimo vezano za Predlog zakona o dopuni Zakona o turizmu i ugostiteljstvu. Imali smo skoro četiri sate rasprave, na kraju smo dogovorili da završnu riječ u ime Demokratske partije socijalista na temu ovog zakona ima Dragutin Papović, nakon toga završnu riječ ima Damir Davidović, državni sekretar. Nakon toga ćemo konstatovati da smo završili pretres i dogovorićemo se naknadno o glasanju. Plan je bio danas da glasamo za ovaj zakon zbog toga što su određene odredbe hitne, zbog toga što treba da se realizuju određene stvari koje će unaprijediti crnogorski turizam u ovako komplikovanim situacijama koje su izazvane globalnom pandemijom, ali se se nijesu stvorili uslovi za glasanje tako da ćemo vjerovatno to odraditi sljedeće sedmice, u utorak.

Dajem riječ Dragutinu Papoviću.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (02.07.20 15:45:39)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani predstavnici Ministarstva održivog razvoja i turizma, uvaženi građani,

Kada birači, odnosno građani, biraju vlast na izborima rade to sa racionalnom pretpostavkom da će onaj kome posvete najveće povjerenje najbolje upravljati državnim sistemom, odnosno državnim upravom i da će u svim oblastima ostvariti napredak. Takođe, to

rade i sa pretpostavkom da će ta vlast i u vremenima krize ili iznenadnih situacija odgovoriti toj krizi na najbolji način. Imajući u vidu da se bližimo kraju našeg četvorogodišnjeg mandata možemo reći da su građani na izborima 2016. godine procijenili i racionalno i veoma dobro, jer smo u periodu 2016. do kraja 2019. godine imali izuzetan razvoj u gotovo svim oblastima. Gospodin Davidović nas je danas podsjetio kakve su bile stope razvoja u sektoru turizma i pogtvrđilo se da su građani dobro izabrali jer smo i u ovoj kriznoj situaciji epidemije kovid-19 pokazali takođe da na najefikasniji način upravljamo državnim sistemom i da se vlast u ovom periodu zaista dobro organizovala i da je pronašla adekvatne odgovore.

Ono što je zaista tu otežavajuća okolnost jeste što je ova kriza neizvjesna. Taman kada nam se učinilo da je možda neki njen dio pri kraju, odnosno da je jedna faza pri kraju, da ulazimo možda u neku blažu fazu, ova kriza je pokazala da zaista epidemija ima i neko svoje gore lice, odnosno jednu drugu fazu koja je jednako opasna kao ona sa kojom smo se suočili u martu. U svakom slučaju mislim da je Vlada, odnosno skupštinska većina, u ovom periodu našla najbolji odgovor na sve izazove koje je ta kriza stavila pred nas, pa uključujući i turizam. Uključujući i cjelokupnu privredu, jer kroz dva paketa mjera smo odgovorili na ono što su bili izazovi raspolažući svojim resursima na najbolji način. Mi smo tada rekli da ćemo sa onim što raspolažemo pomoći svima i to radimo.

Sa strane opozicije čujemo žestoke kritike. To je razumljivo, jer to jeste zadatak opozicije, ali da li opozicija nudi bolju alternativu. Tu je već, mislim, situacija bitno drugačija u odnosu na ono što radi vlast. Dakle, ovdje smo imali dva pristupa opozicije. Jedan je bio socio-demagoški u smislu to novca što imamo u budžetu podijelimo i da se nadamo najboljem nakon dva mjeseca, a drugi je bio mogu reći klero-nacionalistički - idemo svi na litije. U političkom ekonomskom djelovanju opozicije u ovom Parlamentu, pa uopšte u javnosti se nijesu čuli drugi planovi. Prosto drugi plan ne postoji. Dakle, socijalna demagogija i nacional šovinizam, to su njihove ponude građanima Crne Gore. Mi idemo na drugačiji, ozbiljan način, da iz ove štete koja je evidentna izvučemo maksimum.

Ovdje je zamjerano NKT-u zbog uvođenja mjera i kaže se da su one diskriminatorne prema, prije svega, Srbiji i Bosni i Hercegovini, a zašto smo pustili turiste iz Evropske unije. Pitanje je, koliko je tih malobrojnih turista iz Evropske unije donijelo kovid-19 nakon 01. juna ili nakon 01. maja ove godine. Koliko znamo ni jedan. Iz Bosne i Hercegovine i iz Srbije nijesmo imali turiste, ali su naši građani išli nelegalno i vidmo šta se dešava prije svega na sjeveru Crne Gore. Zamislite da smo iz Novog Pazara i Tutina u ovom periodu imali masovan dolazak, prije svega, na rivijeru u Baru i Ulcinju, šta bi smo danas imali kao situaciju u tim opštinama. Imali bismo eksplozivno širenje pandemije i ne bismo imali turizam. Na ovaj način čuvamo zdravlje i procijenjujemo ne nacionalistički, ne na bilo koji drugi način nego isključivo vodeći se interesima države i prije svega vodeći se očuvanjem zdravlja i života naših građana.

Takođe, opozicija poziva 30. avgusta da se izađe na izbore jedinstveno, a mi ima kažemo jedinstveno ili pojedinačno DPS će ih pobijediti.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 15:50:45)

Hvala.

Dajem riječ Damiru Davidoviću.

Upozoravam poslanika Srđana Milića da ne interveniše i očekivao sam da sličan ovaj princip ima kada smo imali raspravu sa predstavnicima opozicije, ali treba imati zbilja širine i jasnoće i svega toga što je neophodno da bi tako to bilo. /upadice/ Nijeste tako uradili, čak suprotno od toga. Evo bilo nas je ovdje 30 pa znate ko priča i ko tačno priča. Samo o tome možemo da glasamo. Tada ćemo dobiti 29:2 ili 1, nijesam siguran da će i neko drugi glasati.

Dajem riječ Damiru Davidoviću, dajem završnu riječ i nećete imati ograničenje, normalno vodite računa da ne izazovete neku repliku nego da date mu mogućnost da date onako Vaš osvrt na četvoročasovno komentarisanje i diskusije koje su bile povodom tačke dnevnog reda.

Izvolite, gospodine Davidoviću.

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Kao prvo poštovani poslanici, želio bih da se zahvalim na raspravi koja je trajala četiri sata, jer mislim da smo imali puno prilike da razmijenimo mišljenja oko mnogih pitanja koja su važna za crnogorski turizam i što je jako važno imali smo priliku da se podsjetimo šta je crnogorski turizam, koliko je značajan i koliko je evoluirao u prethodnom periodu. Možda odmah na početku nešto što je zaista, a sa aspekta kritike bilo više puta ponovljeno, a to je pitanje otvaranja državnih granica prema regionu, prvenstveno Srbiji ili prema Rusiji. Ono što mislim da treba crnogorska javnost da zna. Iz Rusije nisu moguća međunarodna putovanja do 15. jula. To što ćemo mi danas ili sutra i da je situacija po našoj procjeni epidemiološka u Rusiji dobra otvoriti granice za međunarodna putovanja do 15. jula ni teoretski u slučaju da ruska država ne promijeni odluku, ni jedan avion sa turistima iz Rusije ne može da sleti u Crnu Goru. Rusija je važno tržište za nas, to su stabilni brojevi koji se kreću oko 300.000, u posljednjih nekoliko godina su išli do 370.000. Međutim, da je situacija zaista takva možda je najbolja potvrda ako pogledamo Tursku. U Turskoj godišnje ljetuje sedam miliona Rusa, pa ni u Tursku ne može da se ide prije 15. jula. Samo da to stavimo u kontekst, motivacija za tim apsolutno nije bilo koja druga. S jedne strane imamo zdravstveni aspekt i da je zdravstveni aspekt u redu na današnji dan to ne bi moglo da funkcioniše.

Kad je u pitanju epidemiološka situacija u regionu vi ste bili svjedoci da smo mi radili određene kampanje. Srbija je često pominjana, Srbija je jako važno tržište za nas posljednjih nekoliko godina, stabilan je broj turista koji dolazi iz Srbije u Crnu Goru pošto je jako interesantno. Meni je barem bilo interesantno kad sam analizirao podatke da je taj broj koji je bio prošle godine jako blizu broju koji je 2006. godine bio takođe, tako da govorimo o jednom stabilnom tržištu. Međutim, moramo da budemo realni u sagledavanju situacije. U Srbiji je na današnji dan po informacijama koje ja imam gotovo 360 novih evidentiranih slučajeva virusa. Jednostavno moramo te stvari da stavimo u pravi kontekst. Pominjao sam ranije situaciju da se otvore granice, da se sa aspekta zaštite javnog zdravlja ne postupi na pravi način šta smo postigli ako 20. jula ili 1. septembra kakva će biti naša percepcija u očima tog emitivnog tržišta ako ne budemo uspjeli da postupimo na pravi način i da garantujemo bezbjednost tim turistima. U Crnoj Gori ili u bilo kojoj drugoj turističkoj destinaciji u ovom trenutku apsolutno je zbog prirode problema s kojima se suočavamo da se garantuje da se nešto apsolutno neće desiti zbog specifičnosti virusa s kojim smo se svi suočili i mi i cijeli svijet. Jednostavno mogućnost izlaganja treba svesti na najmanju moguću mjeru, rizik od tog pojavljivanja problema treba svesti na najmanju moguću mjeru. To je ono što je važno kada se donose odluke u jednom izuzetno ekonomski bitnom segmentu državne politike, a to je politika turizma u Crnoj Gori koju vodi Vlada.

Pominjala se orijentacija oko tržišta. Rekao sam crnogorski turizam je značajno uznapredovao u deceniji koja je za nama. Moramo da budemo spremni da evoluiramo prema nečemu što znači kakva je platežna moć turista koji mogu da priušte usluge koje se nude u Crnoj Gori. Svjedoci smo da je Crna Gora brend, rekao sam više puta, čini mi se nekako olako to prihvatamo, navikli smo se na to da je dom neki od najvećih investicija na Mediteranu. Imamo činjenicu da u Crnoj Gori postoje neke od najekskluzivnijih svjetskih brendova i tek treba da se otvore neki i da se oni nalaze na lokacijama koje predstavljaju bisere svjetskog nasljeđa. Tako da okrenuli smo se i Crna Gora se prirodno, samim tim što je imala ponudu koja je bila mnogo kvalitetnija nego ponuda koja je bila prije 15-ak godina ili prije 20 godina, prirodno se okrenula prema tim novim tržištima.

Možda nekome može da bude simpatično da kaže da turisti iz SAD nijesu interesantni. Evo ja mogu sa vama da podijelim jedan interesantan podatak. Crna Gora je prethodne godine imala tačno milijardu od inostranih turista. Imali smo 2,2 miliona turista i ostvarili smo prihod od inostranih turista milijardu eura. Grčka je od milion američkih turista ostvarila isti prihod kao mi. Znači da je prihod od američkog turista bio 2,2 puta veći nego što je bio prosječan prihod od turista u Crnoj Gori. Naravno da mi nemamo apsorpcioni kapacitet za toliki broj, ali zbog čega bi se jedna turistička destinacija u modernom svijetu koji je povezaniji nego što je ikad bio odrekla bilo kojeg emitivnog tržišta koje može da donese određeni kvalitet. Može vam biti iznenađenje, neki od uspješnih hotelskih preduzeća ove godine kada smo razgovarali kada je krenula kriza mnogi od njih su rekli da jednostavno moraju da vide na koja tržišta se priorijentišu jer, je gro

turista koji je obravio u njihovim objektima bio iz Sjedinjenih Američkih Država.

Kada govorimo o akcionom planu ja bih rekao da je akcioni plan i aktivnosti koje su preduzete po onome što možemo realno da sagledamo do sada zaista ostvarila ono što im je bila namjera. Sačuvana je supstanca, sačuvana su radna mjesta. Treći set mjera je u pripremi, očekujemo ga veoma, veoma brzo da bude i vjerujem da će i on dati odgovor na mnoga druga pitanja. Prvo pitanje na koje realno treba da da odgovor i za koji trebamo da stvorimo uslove jeste da ta supstanca koju smo uspjeli da sačuvamo dočeka narednu turističku sezonu koja će da bude, nadajmo se, mnogo kvalitetnija nego što je bila. Druga je razvojna gdje moramo da se pozabavimo nekim problemima koje smo davno konstatovali da imamo svi zajedno. Oni su u turističkoj administraciji i slična im je priroda da li su na jugu, da li su na sjeveru.

Sjever je pominjan više puta. Rekao sam sjever nikad nije bio veće gradilište. Samo projekti koji se realizuju sada u izgradnji novih hotelskih kapaciteta na sjeveru Crne Gore povećaće broj kreveta u hotelima sa četiri ili pet zvjezdica duplo. U stvari izvinjavam se pogrešno sam se izrazio u hotelima sa četiri zvjezdice, jer do sada nije bilo projekata za hotele sa pet zvjezdica na sjeveru Crne Gore, a mi se nadamo da ćemo za dvije godine imati dva koja će takođe da budu dio međunarodnog prepoznatog brenda.

Mislim da ne možemo sa aspekta dostupnosti da imamo isti tretman kada poredimo Istru i kada poredimo Crnu Goru iz prostog razloga što je saobraćajna povezanost, blizina tržišta Istre potpuno drugačija od ovoga što imamo mi. Situacija od solidne sezone u posljednje vrijeme u Istri ili od dobre sezone u odnosu na okolnosti koje imamo mislim da se kolege sa juga hrvatske obale ne bi složile sa tim da i one imaju tako dobru sezonu koju imaju, neke slične izazove dostupnosti koje imamo i mi.

Iskoristio bih ovu priliku, nažalost poslanik Popović nije tu, da odgovorim na jedno konkretno pitanje koje se tiče otvaranja plažnih barova i plaža, jednostavno sve zakonske pretpostavke, da lokalni sekretarijati postupe po zahtjevima - postoje. Mi smo sličnu situaciju imali prošle godine sa kolegama iz Morskog dobra napravili smo sastanak sa sekretarijatima za privredu i to pitanje je riješeno. Kako je postupljeno prošle godine treba da se postupi i ove i tu ne može da bude nikakvih problema. Naravno za one koji ispunjavaju uslove, ko ne ispunjava uslove tu ne spada.

Vazdušni u odnosu na drumski saobraćaj. Vazdušni saobraćaj je jako mnogo donio crnogorskom turizmu. U posljednje tri godine broj avio linija koje su funkcionisale u Crnoj Gori u ljetnjoj jata sezoni je bio gotovo stotinu i bio je duplo veći nego što je to bio slučaj nego u sezoni 2016. godine.

Kada govorimo o izazovima opstanka moramo i neke stvari da zaista posmatramo realno nezavisno od opštine. Sve opštine u Crnoj Gori i Podgorica nije veliki grad za evropske pojmove, ali ako imamo opštinu na jugu kojoj na jednom malom prostoru ima 150 suvernirica. Je li realno da imamo 150 suvernirica na jednom malom prostoru? Znam svako se bori za svoj biznis, one zapošljavaju ljude, ali zbog toga sam rekao da je vrijeme da sagledamo neke stvari, neke orijentacije koje su postojale ranije na svim nivoima kako bismo iz njih donijeli prave zaključke i to je suština trećeg paketa mjera. Onog njegovog segmenta koji je razvojni i koji treba suštinski da pripremi Crnu Goru za susret sa novom realnošću jer kao što je rečeno ovo nije situacija koja će da prođe brzo, na žalost. Znači, sa kovid-19 sa ovom vrstom izazova mi ćemo morati da nastavimo da živimo i da nastavimo što je mnogo važnije da obavljamo privrednu djelatnost zbog toga je važna bezbjednost. Meni je žao što nijesam, ili mi je promaklo u trenutku kad nijesam bio u sali, imao prilike da čujem da jednostavno pozovemo sve ljude koji su u turističkoj privredi sve hotelijere, sve ugostitelje da se pridržavaju pravila. Elementarnih pravila koja zaista nijesu komplikovana, ali koja svode mogućnost da se neko zarazi virusom na najmanju moguću mjeru. Da pozovemo građane da tamo gdje vide da se ta pravila u ugostiteljskom objektu ne poštuju da ne sjede u tom ugostiteljskom objektu jer sebe i svoju porodicu izlažu problemu, a samim tim izlažu i mnogo širu društvenu zajednicu.

Predsjednik Odbora za međunarodne odnose je imao sugestiju oko obraćanja ambasadorima. Mi smo često imali komunikaciju posebno smo imali kvalitetnu komunikaciju sa Češkom i mislim da tu već ima određenih dogovora koji će se operacionalizovati u nekom bliskom narednom periodu, ali svakako cijenijeli bi informacije sa tog sastanka ako možemo da dobijemo pa da vidimo šta još tu može da se uradi.

Kada govorimo o spremnom odgovoru na pandemiju mislim da smo zaista pokazali da smo imali u datim okolnostima najbolji mogući odgovor na pandemiju. To je ono što pokazuje situacija s početka pandemije. Uredili smo nešto, nažalost, što je to bilo tako, ali uradili smo nešto vrlo kvalitetno slušajući struku, a to je učili smo iz tuđih grešaka. Zbog toga smo postigli da smo posljednja država u Evropi kod koje je evidentiran slučaj i zbog toga smo postigli da smo prva država u Evropi koja više nije imala slučaj. Šta se desilo sa disciplinom nakon toga poslije nekih 20-ak dana ili mjesec, opet kažem, nije bila realno za pretpostaviti da će kretanjem turističke sezone da se neće desiti slučaj covid-19. Ko je to mislio, po mom mišljenju, potpuno je nerealno posmatrao situaciju, ali na percepciju nas koja već se bila proširila, mnogi evropski mediji su pisali o tome, kako je Crna Gora postigla da nema nijedan evidentirani slučaj. Mi smo se vratili jedan korak iz prostog razloga što nije postojala disciplina i nijesu se poštovale preporuke.

Mi u politici turizma apsolutno nemamo problem sa bilo kojom državom iz okruženja. Mi smo čak imali i novinare ovdje imali smo novinare iz Bosne i Hercegovine, ekipa iz Slovenije se vratila prije nekoliko dana nazad za Sloveniju koja je došla preko jednog našeg turoperatera. Tako da tu ima mnogo prostora za rad, ali jednostavno moramo svi da shvatimo da imamo jednu drugačiju situaciju, da imamo nove okolnosti, da imamo jednu novu realnost. Često u tim mjerama imali smo prilike da čujemo šta sve treba da se oslobodi. Vrlo je malo bilo predloga oko toga na koji način treba da se radi da se prihvati povećaju. Znači to su neke stvari na koje se treba bazirati u narednom periodu.

Imamo to što imamo. Znači, idealne okolnosti bi bile da covid nestane, da se otvori u potpunosti region, da se otvori Rusija, istočne zemlje, da se otvori Izrael, Emirati sva tržišta koja su arbitrala prema Crnoj Gori, ali tu situaciju nemamo. Moramo da radimo sa onim što imamo, a u ovom trenutku mislim da imamo jedno značajno interesovanje sa mnogih tržišta. Imamo, vidjeli smo danas da je nekoliko zemalja Evropske unije priključilo se i preporučilo da njihovi turisti mogu da putuju u Crnu Goru.

Zbog čega je važan NATO, sad sam se sjetio je bilo pitanje, iz prostog razloga navika posebno zapadnih turista jeste da prije nego što odu na putovanje u destinaciju na koju nijesu bili ranije da posjete sajtove svog ministarstva vanjskih poslova i da pročitaju preporuke vezano za tu destinaciju. Sama činjenica da je Crna Gora postala dio jednog bezbjednosnog sistema nadam se na logičkom nivou da niko ne može da demantuje da jednostavno utiče na to da je percepcija Crne Gore, kao bezbjedne destinacije bolja.

Mislim da je zakon koji se donosi dobro rješenje. Mi ćemo pravilnikom razraditi određene detalje koji se toga tiču. Da vaučer vrijedi 12 mjeseci, 31. decembar 2021. godine je krajnji rok do kada se to može iskoristiti. Predvidjeli smo rješenja da se taj vaučer može prenijeti na člana porodice ili na drugo lice bez nadoknade, bez naplate bilo kakvih dodatnih troškova. Vjerujem da će doprinijeti sa jedne strane, kao što sam rekao, sigurnosti naših potrošača da će moći da iskoriste u narednom periodu ono što su platili, a sa druge strane će pomoći našim turističkim agencijama sa aspekta funkcionisanja i likvidnosti očuvanja radnih mjesta. Zahvaljujem, potpredsjedniče.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (02.07.20 16:06:22)

Zahvaljujem državnom sekretaru u Ministarstvu Damiru Davidoviću. Zahvaljujem Oliveri Brajović, generalnoj direktorici Direktorata za razvoj konkurentnosti investicija u turizmu. Zahvaljujem na jako korisnim informacijama koje sam siguran da su svi poslanici i građani Crne Gore imali i u završnom izlaganju i dijelu diskusija koje su danas bile u okviru Zakona o dopuni Zakona o turizmu i ugostiteljstvu.

Konstatujem da smo pretres završili. Izjasnićemo se naknadno. Nastavljamo u utorak sa radom u 12.00 h. Molim vas, da iskoristite i petak i vikend i ponedjeljak da se striktno pridržavate mjera Nacionalnog koordinacionog tijela da držite distancu. Na taj način najviše ćete doprinijeti realizaciji ovog zakona o kojem ste diskutovali. Na ovaj način ćete pomoći interesu i zdravlju vaših porodica i ukupnog društva.

Hvala vam. Završavam današnju sjednicu.

RANKO KRIVOKAPIĆ:

... predsjednika Vrhovnog suda ako krenu u prisluškivanje bez odobrenja, to se odmah mora pretvoriti u sate. Ne može se pretvoriti odmah da ne bi Sudu ostalo samo sat vremena da o tome odlučuje, jer je rok 48 sati, ako se ne varam. To odmah mora biti limitirano na precizno vrijeme i da onda idemo u gradnju sistema koji će stvoriti kredibilitet i povećati ugled Crne Gore kao partnera u NATO alijansi.

Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 12:51:37)

Sada riječ ima poslanik Miodrag Lekić. Izvolite.

MIODRAG LEKIĆ (07.07.20 12:51:51)

Hvala gospodinu Krivokapiću, nadam se da ovo nije bilo neki potez iz NATO strukture. Vidim da je bio inspirisan, ne dijelim baš mišljenje toliko, ali ostavićemo za drugi priliku.

Držaću se teme, ali pošto je predstavnik vladajuće stranke napravio jednu kopču korektno prema trenutku COVID-a ja ću isto napraviti u dvije rečenice. Naime, danas čitam iz ovog koordinacionog tijela izjavu gospođe predstavnice koja kaže: "Sve zavisi od građana, dajemo još jednu šansu građanima". Shvatam smisao, ali da se malo prilagodi leksika, pa reći ću i pristojnosti. Zašto? Građani nisu na nekoj igranci i zabavi nego pate jako puno zbog virusa. Sada ovo, daćemo još jednu šansu, ko? Mi? Mislim, tamo su da pomognu, tako da evo ako neko ima vezu, a mislim da ima vladajuća struktura sa ovim tijelom, da malo upozori na adekvatnije termine u obraćanju, barem tako mislim.

Ovaj zakon je još jedna normativna zakonska materija. Mi imamo često raskorak između normi koje su često evropske, retorika koja je savladana kao evropska i često antievropsku praksu, pa mjerio bih ovaj zakon prema praksi. Takođe, jedna od slabosti u našem zakonodavnom sistemu jeste mnoštvo zakona koji dodiruju istu materiju, pa razne kolizije u normama, dakle Zakon o odbrani. Imamo konačno policiju koja je kako je ovdje rečeno od stručnijih od mene, jer nije mi to materija, mnogo veća oružana snaga od vojske. Pretpostavljam da i policija ima obaveštajnu, da postoje ovi savjeti i tako dalje. Prema tome, čitavu ovu materiju treba mjeriti sa realnošću života, praksom i upravo nemoguće je zaobići jedan nevjerovatan raskorak, jedna nevjerovatna situacija koja odlazi u istoriju. Odlazi sa time i Crna Gora, a naročito ministar, hoću reći ministrica odbrane koja je u oktobru 2016. u vremenu kada je predočeno da kreće teroristički napad ubistvo na predsjednika, premijera i tako dalje, saznala sve u novinama. Na Premijerskom satu smo čuli i premijera koji je rekao da je on sve znao, da je on sve rekao. Premijer saznao na dan izborni, ministrica odbrane, postavljam pitanje građanima, jesmo li mi ozbiljna zemlja ako ovakve stvari se dešavaju. U tom smislu i ovaj zakon treba gledati u kontekstu onoga što će se dešavati.

Lično mislim da njega treba povući iz dva razloga. Poboljšati i sa druge strane u jednom stabilnijem momentu ga donijeti, jer je on od značaja. Želim da ukažem na jedan sada konkretan pristup, a to je da meni ovom zakonu nedostaje vrijednosna vodilja, vrijednosni cilj. On je uglavnom u tehnikama, tehnikama rada obavještajnim. Neko će to nazvati elegantno protiv hibridnog rata, a neko će to nazvati špijunažama. Špijunaža nije negativan pojam u demokratskim državama, šijunaža je negativna u našoj tradici, jer su vrlo loši ljudi u vrlo lošim sistemima se bavili šijunažom, ali to je sada jedna druga tema. O čemu se radi? Nema, čitava ova ideja zakona koja nečemu služi nema preciznu formulaciju čemu. Neko će reći podrazumijeva se država. pa i država može biti mehanizam za malteriranje naroda, može biti država ono što bi trebalo da bude izvor progresa naroda. Tako da ima i pojava da neko želi da sebe tretira kao vlasnika države, neki Marko Marković, Janko Janković i tako dalje. Sada nešto mislim, što bi trebalo meni se čini, vezati za suštinsku odredbu država. Šta je to? Odbrana ustavnog poretka i teritorijalnog integriteta. Dakle da znamo da čitavi ovi mehanizmi nečemu služe. Možda se podrazumijeva, ali zašto ne bi to stavili? Vrijeme, vidim leti, preskačem jedan dio, član 14 koji mi zvuči ovako malo usmjeren ka

zaposlenima u ministarstvu. Da li može nekim internim pravilnikom ili nekim sistemom da se zaprijeti? Ovdje se prijeti ovom članu nekome ko bude nešto izdao i tako dalje.

Dolazim do poslednjeg dijela, a to je da za razliku od prethodnog govornika ja mislim da ovaj odnos prema NATO-u, prema međunarodnom faktoru treba proširiti prema Evropskoj uniji. Evropska unija ima isto sistem odbrane. To je jedna živa materija. Ovdje promiču našoj javnosti, bilo bi zanimljivo da ministar to danas saopšti ovoj javnosti a to je da su četiri ministra odbrane Francuske, Njemačke, Italije i Španije prije mjesec dana uputili inicijativu evropskim partnerima za saradnju u, prevodim pa malo sam spor, kooperaciji vojnoj u proizvodnji oružja i tako dalje da bi se postigla busola ili kompas odbrambeni i to je upućeno članicama, odnosno evropskim partnerima, piše. Osam zemalja je prihvatilo ovu inicijativu, između ostalih Hrvatska, Slovenija i tako dalje. Zanima me da li je ministar dobio ovu inicijativu ili ćete ovu materiju da držite misterioznom i ovaj podatak koji je javnog karaktera da se objavi? Dakle, pitanje je da li ste dobili ponudu za saradnju i da objasnite javnosti da li ste dobili ili niste dobili i šta ste uradili. Hvala i izvinite na prekoračenju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 12:58:40)

Hvala.

Sada riječ ima poslanik Andrija Popović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (07.07.20 12:58:54)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade, Ministarstva odbrane,

Što se tiče samog Prijedloga zakona o vojno-obavještajnim i bezbjedonosnim poslovima, samo da podsjetim da je istorija crnogorske vojske je stara koliko i istorija crnogorske državnosti. Oko hiljadu godina. Od vremena vladavine Vojislavljevića, Balšića, Crnojevića, dinastije Petrović Njegoš vojska je bila uvijek okosnica crnogorske države. Od 1871. su u crnogorsku vojsku i uvedeni moderni vojni činovi. Ovaj Zakon o vojno-obavještajnim i bezbjedonosnim poslovima, djelovanje obavještajno-bezbjedonosnog direktorata je do sada bilo normirano Zakonom o odbrani, a novina ovog prijedloga zakona je i uvođenje ovlašćenja za utvrđivanje identiteta, pozivanje lica na razgovor, otkrivanja i dokumentovanje krivičnih djela kad se kao njihovi učinioci pojavljuju zaposleni u Ministarstvu odbrane i osobe u službi. Sam zakonski tekst je usklađen sa zahtjevima reformskog procesa u sistemu odbrane i važećim strateškim dokumentima tretira oblasti u kojima je identifikovan prostor za nadogradnju i poboljšanje sa fokusom na implementaciju i usaglašavanje sa sredstvima i metodama rada vojnih obavještajno bezbjedonosnih službi. Nadzor nad vršenjem vojno-obavještajnih i bezbjedonosnih poslova ostvaruje Vlada, Skupština, Savjet za odbranu i bezbjednost kao eksterni subjekti kontrole, dok se unutrašnja kontrola rada ostvaruje kroz institut glavnog inspektora s ciljem zaštite i unapređenja, integrisanja i sprečavanja nezakovitosti, nepravilnosti u radu. Integrisanje Crne Gore u NATO obavještajnu zajednicu je podrazumijevalo uspostavljanje standarda postupanja i zaštite podataka, a u cilju komplementarnosti nacionalnog i međunarodnog sistema. Ono što je bitno reći, da je naša država dodatno ugrožena u poslednje vrijeme i izvana i iznutra. Liberali očekuju da će uz Agenciju za nacionalnu bezbjednost i Vojno obavještajni bezbjedonosni sektor da da puni doprinos sprječavanju ugrožavanja Crne Gore. Takođe, Liberalna partija će podržati Prijedlog zakona o vojno obavještajnim i bezbjedonosnim poslovima.

Na kraju, rekao bih nešto što nije vezano direktno za ovu tačku dnevnog reda, ali je aktuelno dešavanje. Jutros je u selu Zaljut - Cuce bio poziv Srpske pravoslavne crkve da se, kako oni kažu, srpsko pleme Cuca okupi danas na Ivanjdan i napravi taj sabor. Cuce su se okupile, ali ovi koji vole i poštuju Crnu Goru spriječili su održavanje tog Ivanjdanskog sabora danas u Cucama, u selu Zaljut. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:03:27)

Hvala vam.

Sada riječ ima poslanica Željka Savković. Izvolite.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (07.07.20 13:03:37)

Poštovani predsjedavajući, gospodo iz Ministarstva, drage kolege, poštovani građani,

Držeći ovaj zakon u rukama ne mogu da ne pomislim na član 129 Ustava Crne Gore kojim se kaže - Vojska brani nezavisnost, suverenost i državnu teritoriju Crne Gore u skladu s principima međunarodnog prava u upotrebi sile. Upravo takvo mišljenje o Vojsci Crne Gore sam imala dugo godina, bila sigurna u nju, gledajući akcije te iste vojske u spašavanju svojih državljana u vanrednim situacijama, poplavama, požarima, spašavanju bolesnih, a bogami i u odbrani svoje države kada smo bili napadnuti 1999. godine i zasipani osiromašenim uranijumom od strane NATO alijanse i uvijek bila ponosna na njih, a i sada sam. Sve su to naša djeca na koju treba da budemo ponosni. Sigurna sam 100% da bi i danas u slučaju napada od stranog neprijatelja bili spremni da brane našu Crnu Goru i svakog njenog građanina, bez obzira na vjeru i naciju. Sigurno da bi Srbin branio Crnogorca, Crnogorac Srbina, Srbin i Crnogorac Muslimana i Bošnjaka, Musliman i Bošnjak Srbina i Crnogorca, svi zajedno Rome i tako redom. Ne došlo nikada do toga.

Danas gledam i slušam i ne vjerujem. Ministar Bošković, 21. maja 2020. godine, citiram - i ova godina počela najžešćim nasrtajima na Crnu Goru jer je ovo izborna godina gdje je Srpska pravoslavna crkva iskorišćena kao udarna pesnica toga naroda. Citiram sledeće - zato su svi nasrtaji na našu nezavisnost i suverenitet u startu osuđeni na propast.

Poštovani građani, ne znam vi, ali ja znam da je ova godina počela s litijama povodom usvajanja Zakona o slobodi vjeroispovijesti koji je neustavno donesen u ranim jutarnjim časovima uz veliku policijsku opstadu, što ne priliči ni ovoj ustanovi ni Crnoj Gori. Znam da su litije koje se održavaju skoro pola godine nešto najmirnije što se ikada desilo i što će se dešavati u Crnoj Gori, a i u svijetu. Još nijednom nijesam čula da ljudi koji učestvuju u njima pominju Crnu Goru u kontekstu oduzimanja njene nezavisnosti samo osjećam veliku ljubav ljudi, učesnika na litijama prema njoj koju joj "ludaci" upućuju čuvajući njenu duhovnost. Jedino vi, ministre, očigledno, imajući nemirne snove, vidite neke neprijatelje koji hoće da joj oduzmu nezavisnost.

Upravo ovih dana smo i svjedoci kako svoje strahove sprovodite nad porodicom prvog oficira Vojske Crne Gore Zdravka Kasalice i njegove porodice koji se javno pobunio i podržao litije u organizaciji Mitropolije crnogorsko primorske zbog spornog Zakona o slobodi vjeroispovijesti. Privodite ih kao najveće kriminalce dok isti ti kriminalci žive slobodno u državi koju smatrate neprijateljskom pozivajući se na to da je protiv supruge gospodina Kasalice pokrenut postupak 2017. godine. Znajući i čitajući da jeste, pitam se zašto se, Bože moj, taj postupak pune tri godine nije završio kada vam je sudstvo najbolje na svijetu, po riječima najviših u sudskoj hijerarhiji nego se sada vadi iz naftalina jer je jedan vojnik koji bi, sigurna sam, za svoju domovinu Crnu Goru dao i svoj život, gle čuda, stao u odbranu svojih svetinja.

Ne mogu da ne pomenem Sinjajevinu, tu ljepoticu kojom je Bog i priroda nagradila Crnu Goru na kojoj bi nam pozavidio čitav svijet, tu zdravinu na koju se bore svi oni koji na njoj izdižu ljeti za život gajeći stoku, stvarajući svojim radom proizvode koji bi, da je sreće, bili plasirani po čitavom svijetu, divlju ljepotu koju, da vlast nije umjela iskoristiti za promociju u svijetu do danas bi na njoj i u doba korone imali hiljade turista. Hoćete da je zloupotrijebite po preporuci Vlade za izgradnju vojnih poligona. Pitam se kako to da za ovih mojih 55 godina do vama sada nikad nikom nije palo na pamet da to uradi. Hoćete li reći da ti koji su do tada bili službenici Vojske Crne Gore nijesu bili pametni kao vi sada. Mislim da jesu. Zato i nijesu dozvolili nikada da im neko tuđi nameće svoje mišljenje.

Pozvaću se na član 14 Predloga zakona o vojno obavještajnim i bezbjedonosnim poslovima koji kaže, pročitacu ga zbog građana, Obavještajno bezbjedonosni direktorat može tajno prikupljati podatke primjenom posebnih metoda i sredstava prema licima zaposlenim u Ministarstvu, licima u Službi Vojske i s njima povezanim licima koji učestvuju u aktivnostima koje nalažu primjenu tajnog prikupljanja podataka. Pitam se da li ja možda kao rođaka nekog vojnog lica treba da budem po

prismotrom. Stav 3 tajno prikupljanje podataka iz stava 1 ovog člana vrši se, tačka 2, praćenjem i osmatranjem na otvorenom prostoru i javnom mjestu uz korišćenje tehničkih sredstava za, podtačka b, audio, video i druge oblike tehničkog dokumentovanja.

Poštovana Vojsko, djeco naša, ne bojte se vi nas, vaših očeva, majki, rođaka, ne bojte se da ćemo vas mi izazvati da branite državu i sebe od nas jer niti ćemo mi iz nje niti protiv nje. Čuvajte se da ovi što je brane od nas koji nikada nijesmo iz nje izašli i koji će svoje kosti u njoj ostaviti ne zatruju vaše mozgove protiv nas koji vas volimo kao svoju djecu i želimo vam sve najljepše. Ne zaboravite, obraz nema cijenu. Živjećemo zajedno s vama. Ne dočekali ni mi ni vi da moramo od nekog da se branimo. Jer, priznaćete, u svakom ratu samo običan narod najviše strada. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:09:41)

Hvala vam.

Poslanik Bulajić, procedura.

STRAHINJA BULAJIĆ (07.07.20 13:10:14)

Pošto je bilo uobičajeno posle uvodnih izlaganja da se predlagač zakona oglasi povodom uvodnih izlaganja, da li je to danas preskočeno, neće se obraćati, o čemu se radi? Samo toliko.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:10:29)

Hvala vam, poslaniče Bulajiću.

Radi se o tome da je to pravo koje predlagač može da iskoristi, ali i ne mora.

U svakom slučaju, ministar Bošković je iskusan član Vlade kome nije prvi put da je danas u Parlamentu, pa će se on javiti kada bude osjetio potrebu da nastupi i saopšti svoj stav o nekom pitanju.

Sada poslanik Milorad Vuletić. Izvolite.

MILORAD VULETIĆ (07.07.20 13:10:53)

Zahvalnost, gospodine predsjedniče.

Pozdrav za uvažene kolegice i kolege, kao i za ministra sa saradnicima i sve građane Crne Gore koji prate tok ovoga zasijedanja.

Dakle, ja kao član Odbora za bezbjednost imao sam prilike sa svojim kolegama da razmatram i ovaj zakonski akt, kao i mnoge prije toga posebno u prethodnoj godini i 2018. godini. Tada smo usvajali, kao što znate, najbitnija dokumanta, od Strategije odbrane od Strategije nacionalne bezbjednosti, zatim Zakona o narodnoj odbrani, Izmjena i dopuna Zakona o vojsci i mnogih drugih akata koji su bili jako bitni i bitni su i danas da bi se povezali svi ovi akti koji su neophodni za donošenje u jedan sistem, a on omogućio nesmetano i kvalitetno funkcionisanje kako Ministarstva odbrane tako i Vojske Crne Gore.

Mi smo na odboru konstatovali da je predloženi zakon u skladu sa daljom reformom sistema odbrane imajući u vidu da je u prethodnom desetogodišnjem periodu postupanje Obavještajno-bezbjedonosnog direktorata Ministarstva odbrane bilo normirano Zakonom o odbrani. Predlog ovog zakona sistematizovan je u šest poglavlja sa 60 članova i njime se na potpun i jedinstven način uređuju nadležnosti i ovlašćenja statusna pitanja i način nadzora i kontrola rada Obavještajno-bezbjedonosnog direktorata Ministarstva odbrane.

U odnosu na dosadašnje propise novina je uvođenje ovlašćenja za utvrđivanje identiteta pozivanje lica na razgovor i otkrivanje i dokumentovanje krivičnih djela kada se kao njihovi počinioci pojavljuju zaposleni u Ministarstvu odbrane i lica u službi u Vojsci Crne Gore. Za ove

radnje i postupke Direktorat mora prethodno da dobije saglasnost predsjednika Vrhovnog suda, odnosno sudije kojega u skladu sa zakonom zamjenjuje. Ovo se odnosi na tajno prikupljanje podataka primjenom posebnih metoda i sredstava o kojima je bilo riječ od nekog od prethodnih učesnika u raspravi. Dakle, radi se o članu 9 stav 1 tačka 7 u vezi sa članom 14 Predloga zakona. Nadzor nad vojnom obavještajnim poslovima u Ministarstvu odbrane i Vojsci vrši Vlada, Skupština i Savjet za odbranu i bezbjednost. Unutrašnju kontrolu rada Obavještajno bezbjedonosnog direktorata vrši glavni inspektor za vojno obavještajne poslove. Bez namjere da ulazim u detalje i da otvaram dileme vezano za moje eventualno nerazumijevanje ili pak nedorečenost nekih normi, a za koje sam dobio odgovore i na odboru prilikom razmatranja ovog akta smatram da su Predlogom ovog zakona dobro iznormirane profesionalne potrebe i zahtjevi u dijelu efikasnosti rada organizacione jedinice za vojno obavještajne poslove Ministarstva odbrane novoformiranog direktorata.

Usklađivanje ovih poslova sa reformama sistema odbrane su utemeljeni, kao što sam rekao, na strateškim dokumentima koje smo nedavno usvojili Strategija nacionalne bezbjednosti, Strategija odbrane Crne Gore, Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani i Vojsci i ostalih dokumenata koji su nakon našeg učlanjenja u NATO, 5.juna 2017. godine morali biti usvojeni sa pravnim standardima Evropske unije. Zaokružuje se na jedan cjelovit i kvalitetan način pravna regulativa vojno-obavještajnih i bezbjedonosnih poslova koji su propisani odredbama ovog predloga zakona. Napominjem da smo na izradi ovog zakona pored domaćih stručnjaka i eksperata učešće uzele kroz devet ekspertiza ovlašćeni predstavnici i stručnjaci za ovu vrstu poslova ispred NATO alijanse.

Na samom kraju želim kao građanin, kao njihov predstavnik ovdje, poslanik u ovom visokom domu da i ja odam priznanje i zahvalnost našem Ministarstvu odbrane i Vojsci Crne Gore za sve ono što rade i u okviru redovnih poslova i zadataka, a isto tako i prilikom izbijanja elementarnih nepogoda ili nekih vanrednih prilika i situacija u kojim zaista na jedan zadivljujući i profesionalan način pokazuju svu svoju obučenost i spremnost da u svakom momentu prema svakom postavljenom zadatku i potrebi odgovore na pravi način. Samo tako neka nastave i želim im mnogo uspjeha u radu i da se iz godine u godinu sve više popunjavaju i usavršavaju prema standardima kako NATO alijanse tako i standardima i pravnom normativom Evropske unije od interesa za građane Crne Gore i za državu Crnu Goru. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:16:49)

Hvala.

Sada riječ ima poslanik Milun Zogović, a neka se pripremi poslanik Mihailo Anđušić. Izvolite.

MILUN ZOGOVIĆ (07.07.20 13:16:57)

Poštovani građani,

Današnji Predlog zakona o vojno-obavještajnim i bezbjedonosnim poslovima je prerastanje tzv. Obavještajno-bezbjedonosnog direktorata u Ministarstvu odbrane u Vojno-obavještajnu službu.

Postavlja se pitanje da li to NATO partneri više ne vjeruju postojećim obavještajnim službama koje funkcionišu na teritoriji države Crne Gore pa su onda donijeli odluku da formiraju direktno svoju obavještajnu službu u Crnoj Gori ili se radi o klanovskoj borbi unutar Demokratske partije socijalista u kojoj u momentima kada se osjeća nestajanje podrške naroda i evidentan gubitak vlasti svako svakog želi da prati prisluškuje i uhodi. Dok se osjeća deficit na svim poljima društveno političkog života koji je ubrzala pandemija COVID-19 u Crnoj Gori nakon brutalne represije koja se primjenjuje prema crnogorskim građanima danas imamo i ekspanziju obavještajno bezbjednostnog sektora. Što znači da svi represivni režimi i aparati u određenom trenutku smatraju da se sve kao što je to nekada rađeno 1948. godine može rešavati praćenjem, uhođenjem i brutalnom primjenom sile.

Gospodo predlagači, prije nego što ste predložili i prije nego što je usvojen ovaj zakon u Skupštini Crne Gore vi ste ga već prekršili, a reći ću vam i zašto. Član 3 ovog zakona kaže - vršenje vojno obavještajnih i bezbjedonosnih poslova zasniva se na načelima zakonitosti, profesionalizma, saradnje, srazmjernosti u primjeni ovlašćenja, efikasnosti, nepristrasnosti, nediskriminacije, političke neutralnosti i blagovremnosti. Ako su tačne informacije iz medija ovaj vaš direktorat se već bavio političkim progonom pripadnika Vojske Crne Gore prateći ih i uhodeći ih da li oni koriste slobodu na korišćenje vjerskih izražavanja vjerskih prava i sloboda. Da se taj direktorat u posljednjem periodu bavio samo tim ko od pripadnika Vojske Crne Gore prisustvuje molebanima i litijama kao izražavanja vjerskog osjećaja građana Crne Gore. Ako nije tačno vi recite da to nije tako.

Vi ste gospodo iz Vojske Crne Gore, vi koji upravljate Vojskom Crne Gore, uskratili pripadnicima Vojske Crne Gore osnovna prava i slobode. Načelnik Generalštaba Vojske Crne Gore, izvjesni Dakić, je rekao u Vojsci Crne Gore nema mjesta za onog ko misli da treba da brani crkvu. To je rekao načelnik Generalštaba Vojske Crne Gore, izvjesni Dakić, koji će pripadnicima vojske određivati da li oni smiju ili ne smiju da se mole Bogu. Nakon toga je reagovao Ombudsman Zaštitnik ljudskih prava i sloboda koji je rekao da usmeno naređenje o zabrani učešća na litijama i radnje u vezi sa tim nemaju jasno uporište u zakonu. Onda je Ministarstvo odbrane Crne Gore pokušavalo da Ombudsmanu objasni šta znači koji pravni institut i da li je litija vjerski obred ili nije i da li je moleban vjerski obred ili nije. Vi ste dali sebi za pravo da čak i Ombudsmanu dajete pravne savjete. Ministar Bošković je otišao korak dalje, on je izjavio da su litije krstaški rat protiv Crne Gore.

Ministre Boškoviću, evo danas koristim priliku da vas pitam pred čitavom crnogorskom javnošću. Da li vas je iko od nadležnih državnih organa pozvao na odgovornost zato što ste širili lažne vijesti i paniku tvitujući kako se Vojska Srbije okuplja na granicama Crne Gore? Ovdje su ljudi u Crnoj Gori privođeni zato što su podijelili neku vijest koju je objavio neki medij i držani u pritvoru po par dana. Da li vas je iko pozvao na odgovornost, gospodine ministre, zato što ste širili paniku i objavljivali lažne vijesti kako se Vojska Srbije okuplja na granici sa Crnom Gorom? Na kraju, gospodine predsjedavajući, očekivao sam od vas da pojedine kolege upozorite kako oni ovdje danas prezentuju kako su se negdje u Crnoj Gori okupljali oni koji vole Crnu Goru da brane Crnu Goru od onih koji je ne vole. Na osnovu kojih to parametara pojedine kolege ovdje procjenjuju ko koliko voli Crnu Goru? Mislim da bi bilo krajnje ozbiljno i da batalite tu priču i da mi ovdje ne mjerimo ljubav prema Crnoj Gori na način da li neko podržava aktuelnu vlast ili ne podržava. Demokratska partija socijalista i aktuelna vlast nije Crna Gora.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:22:37)

Hvala vam.

Crna Gora smo svi mi, a dosadašnjim nastupima nisam našao za potrebno da reagujem niti koga da upozorim.

Sada ima riječ Mihajlo Anđušić, a neka se pripremi poslanik Jovan Vučurović.

Izvolite, kolega Anđušiću.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (07.07.20 13:22:55)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovani, predstavnici Ministarstva odbrane, mi danas razmatramo još jedan u nizu rekao bih reformskih zakona koje je ovaj resor u minulom četvorogodišnjem mandatu donio kada je u pitanju oblast bezbjednosnog i vojnog sektora i zaista pored svih reformskih aktivnosti koje ste u minulih četiri godine sprovodili zakonska regulativa predstavlja jedan poseban dio svega toga i smatram da je to bio jedan od inicijalnih i ključnih segmenata koji je stvorio uslove da uradite sve ono što ste tokom ove četiri godine uradili. Dakle, zakonska regulativa i ne samo zakonska regulativa, u ovom sazivu smo i u sazivu ovog Odbora za bezbjednost imali prilike da vidimo mnogo drugih strateških dokumenata koji su omogućili da vi sprovodite sve one aktivnosti koje ste,

čini mi se, sprovodili intenzivnije nego bilo koji drugi resor u mandatu ove Vlade. Čini se, dakle, da je to teklo onako redom i sveobuhvatno i kao rezultat toga mislim da sama javnost to i građani imaju prilike svakodnevno da vide i to se ogleda prije svega u podršci koju uživata u javnosti i među građanima Crne Gore kada je u pitanju povjerenje u vojsku i generalno bezbjednosni sektor koji je, zašto da ne reći, u jednom momentu je zasigurno bilo u jednoj fazi da kažem mirovanja, a ono što se u prethodne četiri godine uradilo daje nam svima mogućnost da razmišljamo da to ide uzlaznom putanjom i da ti rezultati bivaju sve bolji i bolji.

Kada je u pitanju predmetni zakon jasno je i čuli smo i od strane predlagača da on u svakom smislu jača jedan od najznačajnijih djelova vojno-bezbjednosnog sektora, to je obaveštajno-vojni sektor. Dakle, čuli smo koje su to precizno izmjene. One se najviše ogledaju u povećanju stepena ovlašćenja ovog sektora kada je u pitanju kontrolna uloga i kada su u pitanju mehanizmi koji mogu omogućiti da se prije svega na kvalitetniji način obavlja posao u ovim sektorima kroz kontrolnu ulogu, a sve to zajedno treba da omogući bolju koordinaciju i bolju sinergiju unutar kolektiva i unutar kadrova kada je u pitanju ovaj sektor.

Pomenuli smo što je i veoma bitno, da izmjenom ovog i nekih drugih zakonskih rešenja ta nadzorna uloga ostaje i dalje na Vladi, Skupštini, na Savjetu za nacionalnu bezbjednost i na mehanizmima unutrašnje kontrole, tako da u svakom slučaju taj dio ostaje nepromijenjen i imamo jasne sisteme kontrole.

Mislim da je ovo prilika da negdje dodatno građane podsjetimo na sve ono što ste uradili u prethodnom periodu iako, rekao sam, javnost već u dobroj mjeri je dala svoj komentar svega toga i znamo i vidjeli smo rezultate i istraživanja, a čini se da građanima to postaje sve jasnije kada je u pitanju povjerenje u vojno-bezbjednosni sektor dakle, jedna reforma koja je bila obuhvaćena u svakom smislu dakle, od prije svega rekao bih glavnog pečata koji se tiče modernizacije vojske kroz nabavku opreme, kroz modernizaciju kadra, povećanje prije svega rekao bih produktivnosti kada je u pitanju kadar vojske i jedan poseban pečat koji je dat sa tom popularizacijom, odnosno povećanjem interesovanja mladih ljudi kada je u pitanju povjerenje vojsci i interesovanje za služenje vojnog roka. Država Crna Gora, Ministarstvo odbrane odnosno ovaj resor su pokazali da imaju i te kako kapaciteta da povrate povjerenje u crnogorsku vojsku i generalno u vojno-bezbjednosni sektor i da rezultate naravno svega toga vidimo svi zajedno. Poseban segment u četvorogodišnjem mandatu pripada i vašem besprekornom odnosu sa našim NATO partnerima. Mislim da kao nova i mlada članica smo pokazali da imamo kapaciteta da revnosno obavljamo sve obaveze koje su nam delegirane i da smo kao jedan mali subjekt u cjelokupnoj toj priči dali ozbiljnu kontribuciju, a zasluge svemu tome kažem nosi resor odbrane.

Takođe, pomenuo sam, mislim da poseban doprinos je dat jednom segmentu koji se odnosi na vraćanje kulta služenja vojnog roka koji je rekao bih sad već evidentan kod mladih ljudi u Crnoj Gori. Tome su doprinijele i intenzivne i kampanje i vaša prisutnost i u medijima i u javnosti i u krajnjem, zašto ne reći da nosite velike zasluge, slobodno mogu reći, u jačanju crnogorskog identiteta kroz ulogu jačanje kulta vojske i služenje vojnog roka sa svim onim aktivnostima koje ste u prethodnom periodu realizovali. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:28:21)

Hvala.

Sada riječ ima poslanik Jovan Vučurović, a neka se pripremi poslanik Mirsad Murić.

JOVAN VUČUROVIĆ (07.07.20 13:28:29)

Dakle, meni se čini da se ovdje nekome žuri da što prije dođe do izglasavanja ovoga zakona kako bi se formirala još jedna udbaška struktura bliska Demokratskoj partiji socijalista, jedan prirepak ANB, a sve u susret nekim značajnim događajima koji slijede u Crnoj Gori. Dakle, imamo situaciju da je krahirao turizam, da je propala ekonomija, da je ugašena privreda, da je siromaštvo sve prisutnije, ali zato ne oskudijeva DPS i režim u špijunima i službama koje treba da štite zločinački režim i njegovog vođu. Dakle, to je ta ...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:29:13)

Kolega Vučuroviću, samo da vas upozorim na riječi koje upotrebljavate. Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (07.07.20 13:29:20)

Može li konkretno koju riječ?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:29:21)

Špijuni zločinački itd.
Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (07.07.20 13:29:22)

Kako da nazovem nekog ko špija nego špijun?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:29:28)

Ne znam, vodite računa, inače ćete dobiti opomenu.
Izvolite, nastavite.

JOVAN VUČUROVIĆ (07.07.20 13:29:34)

Samo radimo svoj posao i vi i ja. Molim vas, vratite mi vrijeme.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:29:37)

Nadam se da ste dosad mogli da uočite to, kada se ja javim vaše vrijeme stoji.

JOVAN VUČUROVIĆ (07.07.20 13:29:43)

Poštovani građani, to je ta tužna slika jedne zarobljene zemlje što kažu i tzv. partneri sa Zapada koji su to uočili, slika jednog privatnog feuda čiji vlasnik pokušava da opstane na vlasti upravo zloupotrebom i koordinacijom ne građana, ne struktura institucija, nego koordinacijom udbe, kriminala dakle, pendrecima, suzavcem, parapolicijom. Dakle, to su poslednje linije odbrane diktature u Crnoj Gori i obično su u strahu velike oči, ali evo u Crnoj Gori imamo slučaj da su u strahu ovoj diktaturi i velike uši i to baš da su joj uši žestoko porasle i, poštovani građani, taj strah diktature je žestoko opravdan. Tako dolazi pravda na svoje. Dakle, dolazi pravda po svoje i odgovaraće oni koji su odgovorni za vršenje višegodišnjih zločina nad Crnom Gorom kad dođe do smjene ove vlasti, a to je već u narednih dve mjeseca i ono što hoću da kažem da odavno ove, evo da ne kažem špijunske da se ne naljuti gospodin Brajović, ove udbaške strukture Demokratske partije socijalista odavno služe za sprdnju građanima Crne Gore koliko god oni misle da su opasni. Koliko god oni mislili da i dalje mogu da vrše zlodjela po Crnoj Gori, oni služe za sprdnju, a među njima je posebno istaknuta ova tzv. vojna služba bezbjednosti. To vam je poštovani građani, služba koja služi za uhljebljenje određenih bliskih rođaka ljudi iz vrha režima, a

u posljednje vrijeme ono čime se bave to je da uhode ljude, svoje kolege koji idu na litije, koji idu na liturgije i koji su zajedno sa svojim narodom. Dakle, eto to je taj jadni posao koji obavljaju ove vojne službe, a svaki časni vojnik pripadnik Vojske Crne Gore, on je uz svoj narod, uz svoju crkvu. Dakle, u Crnoj Gori, Brdima, staroj Hercegovini, Boki, svaki vojnik, vojnička služba bila je znak za patriotizam i za sigurnost, a danas, šta imamo danas? Danas imamo da vojskom upravljaju izdajnici, da vojskom upravljaju agenture stranih službi i koji žele da ponize tu vojsku i da joj daju svoju mjeru da ona ne bude ni patriotska, da ne bude oličenje morala, da pljune na svoje pretke, e to je danas pokušaj ministra odbrane i predsjednika Crne Gore da napravi vojsku. Dakle, na taj kalup to sigurno neće moći.

Kad smo kod predaka i vojske, znate li, poštovani građani Crne Gore, dokle nas je doveo ovaj režim? Prošli smo put od čuvenih ministara vojnih, to sam i juče rekao, od Janka Vukotića, Mitra Martinovića, prošli smo put od "Onamo namo" kralja Nikole do toga da nam ovo preko puta bude ministar odbrane i da nam Milo Đukanović bude predsjednik Crne Gore. Dakle, pogledajte samo koliko smo moralno onda posrnuli. Ono što je suština dakle prešli smo put od Crne Gore Petrovića do Montenegra Sekule Drljevića i Mila Đukanovića. Naša dužnost je da porazimo izdajnički Montenegro Mila Đukanovića i Sekule Drljevića i da vratimo Crnu Goru sebi. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:33:34)

Za repliku se javio ministar Bošković. Izvolite.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (07.07.20 13:33:42)

Moram reći da kad god gospodin Vučurović uzme riječ da je nemoguće da ne izazove repliku zbog svog vokabulara i svega ostalog što govori. Dakle, naravno neću se spuštati na taj nivo niti ću ga vrijeđati bilo kojom rečenicom koju ću izgovoriti, ali prije svega zbog nekih stavova koje je iznio ovdje imam i dužnost i obavezu da kažem par stvari.

Prije svega, mislim da ono što se dešava u Crnoj Gori i na koji način se Crna Gora želi pokoriti beogradskom i moskovskom režimu je jedna perfidna igra sakrivena prije svega ispod skuta Srpske pravoslavne crkve. Zašto ispod Srpske pravoslavne crkve? Zato što svi pokušaji u prethodnom periodu koji su od 2006. godine naovamo sa istom matricom, sa malo drugačijom logistikom, korištenjem drugih profesija u Crnoj Gori, prije svega političkih partija, pokazali su se kao nedovoljni, jadni i osuđeni na poraz. To se desilo i 2006. godine u septembru i 2009. godine u martu čini mi se i 2012. godine u oktobru i 2016. godine u oktobru.

Naravno, da bi se opravdala toliko uložena sredstva u disciplinovanje Crne Gore da slijepo slijedi naloge sa drugih adresa onda je u ovom periodu igra zaigrana sa drugim profesijama u Crnoj Gori koji pod plaštom ikona i svetaca, a manje-više svi smo vjerujući ljudi, pokušava taj isti scenario koji se ponavljao 2016. godine da sada sprovede na jedan potpuno drugačiji način. Siguran sam da su građani Crne Gore to već prethodnih mjeseci dobro prozreli i da će 30. avgusta kao i svaki put do sada znati prije svega da izaberu zbog sebe i svojih porodica ono što je najbolje, što ih vodi u prosperitet prije svega, što ih vodi u savremeno i civilizovano evropsko društvo, a da je to upravo ova vladajuća koalicija koja sjedi sa ove lijeve strane potvrđuje svakako što smo i nedavno otvorili i to posljednje poglavlje, broj osam, kojim smo i formalno otvorili sva poglavlja, a time napravili jedan ključni korak ka društvu civilizovanih evropskih država. O tome mislim da je sva ova polemika koja se vodi kada je ovaj zakon u pitanju, jer danas ste čuli sve ovo što se ne tiče ovog zakona, jer se vodi politička kampanja očigledno. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:36:55)

Hvala vam.

Šta želite?

Ne, ovo je bila replika. Vi nemate pravo na repliku, ali ćete, slušajte sad ovako da vam

kažem.

Ja nisam ništa prekršio, jer sam dao repliku i najavio sam da sam dao repliku. Samo malo, molim vas, vi ćete imati mogućnost da se uključite u raspravu. Ne možete vi dobiti repliku, dao sam je ministru Boškoviću. Repliku sam jednu dao na ovo izlaganje. Time završavam ovu priču i sad sledeći diskutant.

Da čujem što je procedura. Izvolite, poslaniče Vučuroviću.

JOVAN VUČUROVIĆ (07.07.20 13:37:44)

... sporno zašto ste dali repliku, jer ja mogu da potkrijepim, ako je bilo u pitanju riječ izdajnik ja mogu da potkrijepim u čemu je suština riječi izdaja. Kad neko, dakle, šalje oficire Crne Gore na proslavu zločinačke "oluje" taj je za mene izdajnik. Znači to su vrednosni sudovi, je li tako?

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:37:58)

Hvala vam.

Dao sam sasvim opravdano repliku koju je iskoristio. Ja bih vas zamolio, evo odlučio sam da repliku dobije onaj na koga se dominantno odnosila priča i ne bih širio dalje priču.

Sada riječ ima poslanik Mirsad Murić, a neka se pripremi poslanica Draginja Vuksanović Stanković. Izvolite.

MIRSAD MURIĆ (07.07.20 13:38:29)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvažene građanke i građani Crne Gore, poštovani ministre sa saradnicima, drage kolegice i kolege,

Zakon koji je danas na skupštinskom plenarnom zasijedanju na potpun i jedinstven način uređuje nadležnosti, ovlašćenja, prava i obaveze kao i način nadzora i kontrole rada obavještajno-bezbjednosnog direktorata Ministarstva odbrane. U odnosu na dosadašnje propise novina je uvođenje ovlašćenja za utvrđivanje identiteta pozivanje lica na razgovor i otkrivanje i dokumentovanje krivičnih djela kada se kao njihovi učinioci pojavljuju zaposleni u Ministarstvu odbrane i lica u službi u vojsci. Kada je u pitanju prikupljanje tajnih podataka u postupku predlaganja i odobravanja mjere tajnog prikupljanja podataka obezbijedena je dvostепенost, odnosno tajno prikupljanje podataka može se izvršiti samo kada Ministarstvo odbrane, odnosno Direktorata zatraži to od Vrhovnog suda.

Ovo je veoma važno, jer ovim aktom, odnosno članom se sprečava moguća zloupotreba da ne bi došlo možda do kršenja i ljudskih prava što bi se moglo na drugačiji način tumačiti. U predloženom zakonu se ne navodi da će uvođenje navedenih ovlašćenja omogućiti da se dodatno utvrdi vjerodostojnost prikupljenih podataka, specijalizuje i profesionalizuje rad kao i postigne sinergija i koordinirano djelovanje svih subjekata bezbjednosnog sistema. Tajno prikupljanje podataka primjenom posebnih metoda i sredstava sprovodi se samo ako se podaci ne mogu prikupiti na drugi način ili je njihovo prikupljanje povezano sa nesrazmjernim teškoćama, kaže se u ovom zakonu.

Veoma je važno što ovaj zakon predviđa i nadzor nad Vojno-obavještajnom službom prilikom čega nadzor je eksteran od strane Vlade Crne Gore od Skupštine i od Savjeta za odbranu i bezbjednost. To je veoma važno i ovaj zakon predstavlja jedan reformistički rad Ministarstva odbrane u skladu sa evropskim standardima, ali i u skladu sa domaćim zakonodavstvom, ali i zakonodavstvom NATO alijanse.

Ono što bih imao da kažem jeste, prije svega, da se zahvalim ministru Boškoviću i njegovim saradnicima što su na veoma brz i efikasan način odgovorili potrebama građana Rožaja kada se prvi dio talasa zaraze korona virusom u Rožaje proširio, gdje je virus importovan iz susjednih država, gdje Ministarstvo i ministar Bošković vrlo brzo su reagovali i poslali dio jedinica Vojske

Crne Gore da bi pojačali nadzor nad granicom teritorije Opštine Rožaje sa susjednim državama prilikom čega su u izvjesnoj mjeri pomogli u sprečavanju importacije koronavirusa na teritoriju Opštine Rožaje, ali i na cijeloj teritoriji Crne Gore. Zato sam vam, ministre, u ime građana Rožaja veoma zahvalan i mislim da vi kao ministar i Vojska Crne Gore imaju i druge zasluge koje su vidljive iz tog razloga i nemojte da se sekirate što vas drugi kritikuju, jer neko ko radi taj je kritikovan posebno kada puno radi, kada radi na implementaciji onih standarda da Crnu Goru predstavljate kao jednu nezavisnu, suverenu državu. Sistem koji je radan, vrijedan gdje sigurno onaj ko radi će biti kritikovan. Na žalost, oni koji ne rade ne mogu ni da budu kritikovani jer nemaju razloga za to i da budu.

U ime građana Rožaja još jedanput se zahvaljujem, a građane Rožaja i sve ostale građane Crne Gore pozivam da se pridržavaju mjera Nacionalnog koordinacionog tijela, Instituta za javno zdravlje, da drže distancu, da nose maske i da održavaju higijenu i tijela i prostora da bi spriječili dalje širenje koronavirusa na teritoriji Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:44:06)

Hvala.

Poslanica Draginja Vuksanović Stanković, a neka se pripremi poslanik Momčilo Martinović. Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (07.07.20 13:44:15)

Poštovani predsjedniče, poštovani ministre sa saradnicima, uvažena Skupštino, poštovani građani Crne Gore,

Pred nama je zaista jedan važan zakon koji se tiče bezbjednosti naše države, ali mislim, ministre, da ste se sa ovim zakonom malo zalećeli i previše visoko uzlećeli jer ste odredbama ovog zakona ušli u nadležnost drugih državnih organa na šta nemate pravo. Jeste, pravno vi ste ušli u nadležnost drugih državnih organa što znači da je ovaj predlog zakona suprotan pojedinim važećim zakonima države Crne Gore i zato ne može imati pravnu snagu. Naravno vi ste i pored toga što ste se zalećeli sa ovim zakonom ušli upravo u ovo zato što ste znali da ćete dobiti podršku vladajuće koalicije i zato vas to, prije svega, nije ni interesovalo. Dokaz za ovo što ja pričam je upravo član 12 stav 1 naročito stav 2. Pročitaću građanima, u članu 12 stav 1 piše: "Radi vršenja vojno-obavještajnih i bezbjednosnih poslova Obavještajno-bezbjednosni direktorat može prikupljati podatke od državnih organa, organa državne uprave, lokalne samouprave" itd, da ne nabrajam sad da mi teče vrijeme, a u stavu 2 kažete sledeće: "Organi i drugi subjekti iz stava 1 ovog člana dužni su da na pisani zahtjev Obavještajno-bezbjednosnog direktorata dostave podatke ili omoguće ovlašćenom službenom licu neposredan uvid u zbirke podataka".

Ovo što sam citirala je strogo vezano sa članom 5 tačka 7 u kojem kažete da prikupljanje podataka o krivičnim djelima sa elementima organizovanog kriminala usmjerenim protiv Ministarstva i Vojske kad se kao učinioci ovih djela pojavljuju zaposleni u ministarstvu i licima u službi. Nemate vi pravo da vodite istrage i izviđajne radnje, nemate vi pravo da tražite od policije i nadležnog državnog tužilaštva da vama nešto dostavlja, već ste vi dužni, kao i svi ostali građani Crne Gore, da ukoliko ste u saznanju sa izvršenjem bilo kakvog krivičnog djela prema odredbama Zakonika o krivičnom postupku to prijavite nadležnim državnim organima. Znači, sa Predlogom ovog zakona vi ste ušli u nadležnosti drugih državnih organa. Naime, ono što je jako važno jeste da kad imamo situaciju pravno da predlog zakona ulazi u nadležnost drugih državnih organa prema odredbama važećih tj. pozitivnih zakona onda ovaj zakon ne može imati pravnu snagu. Znači, vi ne možete reći da je neko dužan da vama dostavlja podatke.

Nadalje želim da kažem zbog javnosti Crne Gore šta je špijunaža. Špijunaža je pojam, u vikipediji možete da pročitate, citiraću ga, sad ću vam reći. Špijunaža kao pojam, to apsolutno nije nikakva uvreda ili riječ koja je nedopuštena, to je obavještajna djelatnost koja podrazumijeva odavanje tajnih podataka drugoj osobi itd. i sve ostale radnje koje se preduzimaju. Ovaj zakon počiva bogami na brojnim elementima špijunaže u smislu pojma koji je potpuno prihvatljiv u

literaturi stručnoj. Naime, vi ste odredbama ovog zakona, molim vas, dali nadležnost predsjedniku Vrhovnog suda da može da nas snima, prisluškuje, radi što god hoće. O čemu se radi ovo? Da daje nalog, o čemu se radi ovdje? Je li Vrhovni sud vodi izviđajne radnje i ako je opasnost po državu neka velika, zaboravili ste to su nekada radili istražne sudije, sada to rade drugi državni organi. Kakva ste vi ovo ovlašćenja dali sebi i kakva ste vi ovo ovlašćenja dali predsjedniku Vrhovnog suda Crne Gore i ko je on da nas uhodi itd. da se bavi tim radnjama, jer riječ špijun nije uvredljiva riječ. Odmah iza riječi špijunaža u istom dijelu, predsjedniče Skupštine, imate šta znači riječ špijun, uhode, korišćenje raznih metoda špijuna itd. Kako mi možemo drugačije da protumačimo ovu riječ koju ste vi dali nalog predsjedniku Vrhovnog suda da uhodi u cilju ne znam čega? Prema tome, bolje bi bilo da ste se vi pozabavili platama vojnika, to bi bolje bilo.

Pozdravljam pripadnike Vojske Crne Gore, vojnike koji su u vrijeme COVID-19 u vrijeme i u nevrijeme čuvali karantine i za sve ono što rade za primanja koja primaju. Pitam vas, ministre Boškoviću, da mi kažete, pošto je komandant Mornarice Vojske Crne Gore gospodin Vesko Tomanović zbog nepoštovanja mjera NKT-a podnio ostavku, kako vi tumačite ponašanje predsjednika Opštine Tivat koji zbog nepoštovanja NKT-a i dalje niti podnosi ostavku, niti ga ko od kolega DPS-a poziva na odgovornost. On treba da bude primjer odgovornog građanina i Tivta i Crne Gore.

Zanima me, ministre Boškoviću, da mi tačno kažete koliko pripadnika Vojske Crne Gore je na raspolaganju državi. Znači, koliko vojnika imamo u redovima Vojske Crne Gore i zanima me po činovima. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:49:27)

Hvala vam.

Pominjali ste me. Niko ovdje nije istakao da je špijunaža uvredljiva riječ, a o tome govorio poslanik Lekić, pa bih vas pozvao da odslušate njegovo izlaganje. Naravno, to nije zabranjena riječ, ali u našoj tradiciji kad se upotrebi u drugom kontekstu onda može biti problema.

Sada riječ ima Momčilo Martinović, a neka se pripremi Budimir Aleksić. Izvolite.

MOMČILO MARTINOVIĆ (07.07.20 13:49:56)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Pozdravljam sve ovom prilikom, pozdravljam kolegice i kolege poslanike, gospodina Boškovića sa svojim saradnicima i pozdravljam cjelokupnu crnogorsku javnost i dijasporu,

Mislim da u ovim klupama sjede ljudi koji savršeno razumiju važnost obavještajnih i bezbjednosnih djelatnosti u jednom sistemu, zato sam uvjeren da svi razumiju potrebu da taj segment bude uređen na način koji je predviđen novim zakonskim rešenjima. Pod tim naročito mislim na Ministarstvo odbrane, odnosno njihov Obavještajno-bezbjednosni direktorat čije će funkcionisanje ovim dokumentom biti naročito unaprijeđeno. Tim prije ako imamo u vidu da ono do danas bilo regulisano Zakonom o odbrani kao prilično širokim aktom u odnosu na organ o kojem se govori. Sa druge strane siguran sam da i dalje prateći sve važeće izazove današnjice naročito je važno raditi na konstantnom unapređenju sektora bezbjednosti i normativno i praktično, a u sve u skladu sa onim što je međunarodno zakonodavstvo i preporuke naših partnera u toj oblasti. Ovakav tip zakona donosi se prvi put u našem zakonodavnom sistemu. Napominjem da ovakav ili sličan zakon ne postoji ni u mnogim drugim razvijenim državama od naše.

Predlog zakona o vojno-obavještajnim bezbjednosnim poslovima ima i za cilj da se na potpuno jedinstven način uredi nadležnosti, ovlašćenja, statusna pitanja, način i nadzor kontrole rada Obavještajno-bezbjednosnog direktorata Ministarstva odbrane. Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o Vojski Crne Gore i Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o odbrani u poređenju sa dosadašnjim rešenjima koja su definisana Zakonom o odbrani, a u vezi rada i funkcionisanja Obavještajno-bezbjednosnog direktorata Ministarstva odbrane, odmah jasno se može uočiti da Zakon o vojno-obavještajnim bezbjednosnim poslovima jednu vrlo značajnu oblast definiše i razrađuje do detalja u skladu sa svakodnevnim demokratskim i bezbjednosnim

tekovinama.

Vjerujem, dakle, da crnogorsku javnost ne treba podsjećati sa svim rizicima koji, na žalost, i dalje nisu prošlost na ovom ionako trusnom podneblju. Kao relativno mala država Crna Gora otud ima i naročitu obavezu da povede računa tim prije jer nam noviji događaji u kontinuitetu i potvrđuju da je pojedini centri i dalje vide kao svoju interesnu zonu ne odustajući od težnji koje su do danas rezultirale ogromnim ljudskim gubicima, besmislenim ratovima izgubljenjem teritorijama i to su oblici ponašanjima sa kojima ne smije biti kompromisa. Crna Gora jasno je potvrdila u kojoj mjeri je odgovorna prema navedenim pitanjima. Dovoljno je reći da smo ispunili uslove za članstvo u najmoćnijoj i najznačajnijoj globalnoj bezbjednosnoj organizaciji, da su crnogorski građani i danas punopravni učesnici mirovnih misija, a i da vojne bezbjednosne strukture kako godine odmiču rade u sve boljim uslovima. Sa time se jasno i povećava i profesionalizam samih tih službi o kojima danas govorimo.

Ipak ovu priliku naročito ću iskoristiti da ukažem na tihe, mogu reći tinjajuće prijetnje koje su već duže vrijeme usmjerene ka Crnoj Gori, koje su identifikovane i prepoznate ne samo kod domaćih institucija nego i svih međunarodnih adresa. Orkestrirana kampanja nerijetko puna šovinizma instruirana van naše države pogotovo je danas postala svakodnevica. U tome prednjače regionalni mediji koji najčešće dezinformišu crnogorske građane toliko često da se stiče utisak kako je provokacija, dezinformacija, njihovo sredstvo da cilj bude postignut, a koji je cilj, vjerujem svima je dobro poznat. Naruku tom procesu idu nastupi određenih političara, onih koji protjeruju Crnogorce sve do nekih marginalnih koji i dalje crtaju velikodržavne mape vjerujući u snove koje srećom nikad neće dosanjati. Da je sve tako naizgled manje relevantno za brigu je što Crna Gora postaje plodno tlo za poruke o kojima govorim. Pri tom ne mislim na građane već, prije svega, na organizacije koje su najčešće puki eksponenti filijala inostranih partija i službi, a koji egzistiraju sa ciljem da unose nestabilnost u društvo. Ipak, što nas je vrijeme dobro naučilo, Crna Gora niti je prva niti će biti poslednja država koja će biti suočena sa pokušajem destabilizacije od spolja i uvijek će u njoj biti onih malobrojnih koji će pristati na to da budu zastupnici tuđih interesa, ali zbog svega toga činjenica da svi živimo ovdje i da smo u doba dok su drugi ratovali gradili stabilno multikulturalno društvo. Bitno je da svi zajedno očuvamo sigurnost, a strukture na kojima u tom pogledu leži naročita odgovornost, između ostalih, upravo su one i bezbjedonosne i odbrambene. Iz tog razloga svaka reforma i svako unapređenje pomenuta dva sektora kod mene će naići na neopredijeljenu podršku. Naime, samo stvar u tome da kao članica NATO danas tom pitanju moramo da pristupimo znatno odgovornije, već da prije svega preduzmemo sve što možemo kako bi svaki građanin Crne Gore bio apsolutno siguran i bezbjedan u svojoj državi. Nestabilna današnjica i upitna budućnost često su bili svakodnevnicе na Balkanu, ali u ovoj državi to sigurno se neće dogoditi. Iz tog razloga, na samom kraju, želim pozdraviti napore ministra Boškovića i Vlade Crne Gore na svemu što preduzimaju, a ja lično vjerujem da naša pobjednička koalicija uvijek će biti njihov čvrsti saveznik na tom putu.

Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (07.07.20 13:55:18)

Hvala vam.

Sada riječ ima poslanik Budimir Aleksić, a neka se pripremi poslanica Marta Šćepanović. Izvolite.

BUDIMIR ALEKSIĆ (07.07.20 13:55:24)

Evo, poštovani građani, već smo čuli i zaključili da je ovaj zakon ono što NATO traži od ove vlasti.

Kolega Strahinja Bulajić je govorio o njemu veoma analitički počevši od samog naziva tog zakona pa do člana 5 koji reguliše aktivnosti u međunarodnim misijama, a te su aktivnosti čisto agresorske. Čuli smo i kako se ovim zakonom ušlo u nadležnosti drugih državnih organa itd. Međutim, stalno imam u vidu politički okvir i politički koncept i kontekst u kome se donose zakoni u

Crnoj Gori u poslednjih evo 30 godina. Dakle, imam u vidu činjenicu kako se ovdje zakoni poštuju. Da li su ovdje zakoni jednaki za sve, da li se oni selektivno primjenjuju. Tako da mi možemo da imamo najbolje zakone i često imamo evropske zakone, a imamo neevropsku, odnosno totalitarnu praksu, praksu orijentalnih despotija.

Crna Gora je, neko je to dobro kazao, geopolitički interesantna. U tom smislu ona je zemlja čuda. Podsjetimo se samo gdje smo bili prije 30 godina, a gdje smo danas. Dakle, današnji ministri su prije 25 godina, 20 godina, 30 godina kukali zašto Dalmacija nije pripala Italiji poslije Drugog svjetskog rata nego neprijateljskoj Hrvatskoj. Premijer je govorio da neće da igra šah, ubjeđivao nas je da moramo da ustanemo svi kao jedan čovjek da branimo Crnu Goru od 40.000 ustaša koji su se načekali na Debelom brijegu i samo što nisu grunuli da nas sprže za jedan dan. Dakle, sve to smo imali prije. Pjevali i sa pola vlade je tada pjevalo da i talasi znaju morski da je Dubrovnik crnogorski. Sad imamo činjenicu da sin jednog policijskog batinaša završava Vojnu akademiju koja se zove u Zagrebu "Dr Franjo Tuđman" i u hrvatskoj oficirskoj uniformi slika se vjerovali ili ne na srpskim stratištima. E to je taj stepen suicida o kome je neko dobro govorio, političkog suicida, stepen paradoksa, stepen ludila koje garantujem nema na mapi danas na svijetu takvih paradoksa što ćete ovdje naći. Da nas ubjeđuju oni koji su kukali što je Dalmacija pripala Hrvatskoj, a ne Italiji sad šta je patriotizam ko je Crnogorac dobar, srpski faktor Rusija, Srbija napadaju oni brane itd. Brane oni, poštovani građani, svoje opljačkano bogatstvo i oni se boje suda pravde i oni se boje pravne države i oni se boje zakona. Dakle, Vojska Crne Gore, mi danas ovdje govorimo o ovom zakonu, na najniže moguće grane je spala u njenoj istoriji i nikakvi zakoni, nikakvo šminkanje zakona ne može povratiti njen izgubljeni ugled sve dok je ovaj ministar gdje jeste i dok je DPS na vlasti. Dakle, vojska je postala partijska to su elementarne činjenice. Oni to i ne kriju ona je etnički očišćena i to ne kriju nego se time ponose i to najavljuju i sprovode i sproveli su do kraja. Ona je politički instrumentalizovana ona je ideološki kolorisana, ideološki usmjerena. Koncept odbrane pod ovom vlašću je jasan. Dakle, vojska treba da bude sredstvo za obračun sa političkim neistomišljenicima u Crnoj Gori i sa pravoslavnim faktorom, a kad kažemo pravoslavni faktor to su dvije trećine. To je 75% građana Crne Gore tri četvrtine. Zamislite gdje smo mi dospjeli kad načelnik Generalštaba kaže ne može u vojsci biti neko ko je za crkvu i ko je pravoslavni. U zemlji u kojoj 75 pravoslavnih u kojoj je prije 100 godina pravoslavni sveštenik Ilija Plamenac bio ministar vojni mi smo došli do toga da su pravoslavni sumnjivi, pravoslavni vjernici koji su sami kazali, slobodno se izjasnili na popisu prošlom da je 73% kao pravoslavnih vjernika. Tako ova vlast poštuje društvenu realnost, tako poštuje činjenice, tako poštuje svoje građane. Pa onako kako poštuje građane tako i primjenjuje zakone, dakle, selektivno. Prema tome, jasno je da ovaj zakon treba povući i da će nova vlast donositi demokratske zakone koje će se naravno primjenjivati, a ne kao i do sada da se oni selektivno primjenjuju. Neka služi na čast Ministarstvu odbrane i predsjedniku države sve ovo što rade i sa porodicom Kasalica i sa svim drugim. Etnički čisteći vojsku oni pokazuju svoje evropsko lice.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:00:24)

Hvala, poslaniče Aleksić.

Za komentar se javio kolega Andrija Popović.

Prije nego što dam kolegi Popoviću komentar samo da pročitam par sledećih govornika da bi se pripremili poslije komentara i odgovora vjerovatno na komentar. Imamo koleginicu Martu Šćepanović, pa je kolega Branko Radulović, pa onda koleginica Nela Vukčević Savković, poslanik Srđan Milić, poslanik Nikola Rakočević, poslanik Predrag Bulatović.

Poslaniče Popović, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (07.07.20 14:01:07)

Zahvaljujem.

Evo da dam uvažnom poslaniku Aleksiću još malo prostora za diskusiju. Dotakao bih se njegovog komentaranja one naše neviđene sramote 90-ih godina prošlog vijeka, učešća u

napadu na Dubrovnik. Naravno, od tada su se mnogi naši emancipovali, stoje ove pjesme koje je ispjevao poslanik Aleksić, ali stoje i one od Liberala krajem 1991, početkom 1992 - sa Lovćena vila kliče oprost nam Dubrovniče. Liberali kao antiratni pokret, tadašnji Liberalni savez Crne Gore je uradio sve što je mogao, naravno, mora se reći da su tu bili i Socijaldemokratska partija na tom fonu, bili su i manjinski narodi u Crnoj Gori da izbrišu na neki način tu sramotu koja je neizbrisiva i koja će večno proganjati Crnu Goru. Vjerujemo da će ti ožiljci na ranama stanovnika Hrvatske posebno u području Dalmacije posebno u području Dubrovnika gdje su naši najbliži kumovi, rodbina, porodice, komšije živjele iz ove perspektive prosto nevjerovatno shvatiti kako se to moglo desiti Crnoj Gori, ali ta jedna Crna Gora koja je tada uradila sve što je mogla da spriječi sva ta strašna razaranja na području dubrovačkog regiona, i danas živi i ta tadašnja manjina je ipak narasla danas na ogromnu većinu i sigurno je da se to više nikada neće ponoviti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:04:16)

Hvala, poslaniče Popović.
Poslaniče Aleksić da čujemo vaš odgovor.

BUDIMIR ALEKSIĆ (07.07.20 14:04:22)

Prvo bih htio da demantujem, nijesam ja spjevao niti pjevao ove pjesme, nego funkcioneri DPS-a. Ima jedan među njima, pjeva u duhu novije epike, u osmercu i čitavu antologiju on ima. On se tada hvalio time, htio da objavi knjigu, žao mi je što to samo nije objavio. "Gledao sam s Osojnika dim od grada Dubrovnika, a sad mi se javlja želja da ga srušim do temelja" i to niže stihove. Pravo da vam kažem i ima nekoga dara, da nije tematika surova. To su sjevali u DPS-u, napad na Dubrovnik. Sad velika sramota i oko toga mogla bi se da se priča priča šta je bilo, to bi mogli takođe oni da objasne. Umjesto mene samo da pustimo Svetozara Marovića, Mila Đukanovića, oni su objašnjavali, mnogi pravници ugledni, dakle imali smo jednu zemlju, legalnu SFRJ koja je imala svoju vojsku Jugoslovensku narodu armiju, a onda su separatističke narodne snage u Hrvatskoj i Sloveniji formirale paravojsku i izvele pobunu. Šta bi sad bilo da neko u Boki kotorskoj, kažu ovi dobri pravници, formira paravojsku i suspenduje pravni poredak Crne Gore. Kako bi se ponašala, ovo je dobro zbog mlađih ljudi da znaju, Skupština, crnogorska vojska, policija, kako bi reagovali na to? To su sve pitanja o kojima nema mjesta na javnom servisu Crne Gore. Nego imamo jednu priču, sasvim drugačiju od one iz 90-ih koju pričaju isti oni koji su nam ovo 1990. objašnjavali i vi ste sa njima u koaliciji. Pošto ste u koaliciji dobro bi bilo da ih pitate sve ovo o čemu mi govorimo. To sa njima raspravite, ko su autori pjesama, šta su radili tamo, naročito ko su bili oni pljačkaši. Tamo su bili časni oficiri, časni rezervisti, brigada Nikšićka "Sava Kovačević" koji su išli da brane zemlju od oružane vojne pobune, paravojnih snaga u dijelu Hrvatske, a uz to su bili pljačkaši iz DPS-a. Dakle, tačno se zna u Nikšiću koji su direktori i funkcioneri išli za vojskom pa onda opljačkali aerodrom, oćupali sve što se moglo oćupati na aerodromu ..., viski, čuda, kuće pretresali, znate za Terezu Kesoviju i njenu kuću, sve to oni znaju i doći će vrijeme, što je govorio pokojni Labud Šljukić u onom svom spotu, znaće se, znaće se, sve će se znati. Znaće se brzo sve ko je šta radio na dubrovaćkom ratištu, znaće se koji su to funkcioneri DPS-a to .. jesu li krave opljačkali pa je posle Đukanović platio tri miliona ne znam, pa autobuse, pa čuda. Što kaže narod "bez što nije za nebo svezano". Niko tu nije bio, evo recimo tad je bila opozicona Naroda stranka kojoj sam ja pripadao, a mi smo pisali saopštenja, pa u Pljevljima Novica Stanić je pisao saopštenja braneći muslimane, to ima u "Pobjedi" sve to može da se nađe. Od onih koji su terorizali pljevaljske muslimane, a danas su u strukturama vojske i policije i naravno u strukturama DPS-a. Sve se ot zna, džaba su oni cijepali primjerke "Pobjede" u Centralnoj narodnoj bibiloteci i u drugim gradskim bibliotekama. Znači, oni su ljudi po direktivi DPS-a, primjerke "Pobjede" iz 1991. su uništavni, uništeni, dakle, danas ih ne možete naći u javnim bibliotekama. Misle da se tako može sakriti djelatnost od Đukanovića pa dalje do svih ovih aktivista koji su radili to što su radili.

Kako se uklapam u ovo vrijeme, jesam li za pohvalu?

GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:08:30)

Kolega Aleksiću ja pažljivo slušam ono što ste vi govorili i na vaše izlaganje imate zatraženu repliku koju ću morati da dozvolim Klubu DPS-a zato što ste koristili izraz "pljačkaši DPS-a".

Prije nego što dam pravo samo da vas podsjetim, možda niste znali, ja sam od 01.10 do 06.11.1991.godine bio student u Dubrovniku, između ostalog u vrijeme bombardovanja grada i sve te priče su mi izuzetno poznate i bliske. Ono što mogu iz vašeg izlaganja zaključiti je da vi to danas takođe osuđujete, ono što je bilo 1991., što je izuzetno pohvalno.

Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (07.07.20 14:09:38)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Vrlo kratko ru replicirati ispred Kluba Demokratske partije socijalista. Mislim da je građanima sve jasno i oni svedoče jednoj retorici koja poništava državu Crnu Goru već desetljećima. Neprebolna rana naše političke konkurencije sa desne strane je to što smo između ostalog 1997. godine okrenuli leđa jednoj pogubnoj politici iz Beograda, 1999. molili da se ne vrši ovdje NATO agresija nad državom Crnom Gorom i rekli smo da nećemo da učestvujemo u privatnom, porodičnom ratu porodice Milošević. Tada su kolege iz opozicije koji su i dalje aktuelna opozicija govorili da nijesmo ni mi gubavi pa bi valjda i nas trebali da bombarduju da bi se pridružili braći iz Srbije. Jesu nam braća, ali imamo i slijedimo svoje nacionalne interese. Tačno je, izdali smo nacionalne interese, ali smo izdali nacionalne interese druge države i drugih država, slijedimo vlasite nacionalne interese. Dalje, neprebolna rana je i 2006. godina kada smo obnovili nezavisnost. Ne da bismo bilo kome prkosili, već da bismo slijedili svoj strateški put, svoje nacionalne interese kako smo mi smatrali da je ispravno i 2017.godine finalno kad smo postali članica NATO saveza, ne da bismo bilo kome zabadali prst u oko, već da bismo na taj način dalje unapređivali državu Crnu Goru i multikulturalno, multietničko i građansko društvo. To su neprebolne rane naše političke konkurencije. Međutim, moramo ih razočarati, i dalje ćemo nastaviti da gradimo građansku Crnu Goru, nezavisnu Crnu Goru, suverenu Crnu Goru, uprkos svim pritiscima i iz Crne Gore i iz vana, a naravno, jasno je da su ovi u Crnoj Gori finansirani iz vana, ne bi li se srušio integritet i samosvjesnost Crne Gore. Nećemo dozvoliti to ni ovog puta, i na žlost sve ono što čujemo ovih dana, naravno, posebno ovih dana budući da smo dva mjeseca od izbora ide u prilog toj njihovoj potrebi. Tu potrebu ćemo spriječiti i ovog puta 30. avgusta.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:11:56)

Hvala, kolega Rakočević.

Imali smo dvije prijave, kolege Milić i Vuksanović. Je li proceduralno, kakve su?

Izvolite, kolega Strahinja.

Kolege, molim vas za pažnju.

Kolega Strahinja Bulajić koristi proceduralnu reakciju. Izvolite.

STRAHINJA BULAJIĆ (07.07.20 14:12:25)

Da ne bi bilo zabune, procedura je na vašu opservaciju raniju, ne na gospodina Rakočevića.

Dakle, nemate pravo da generalizujete stvari koje se tiču učešća stanovništva, građana, naroda Crne Gore 1991-1992 godine. Nemate pravo.

Druga stvar, u mojoj brigadi bilo je mrtvih.

Treća stvar, pita li se iko danas šta je sa tom siročadi tamo što su ostali? Nego, danas je moda da svi pljujemo po njima, je li? Je li to aktuelna priča, da pljujemo po žrtvama? Nijesu oni otišli tamo što im je drago bilo, po bestragijama tamo nekim da ginu, nego ih je neko zvao. Otišli su na poziv za odbranu otadžbine i ostavili su živote, i mnogo invalida, i ono što mene posebno boli, mnogo siročadi. Šta je sa tom djecom danas? A ovako, ošinemo, opljunemo, pa šta bog da, to je sad moderno, mi smo u NATO-u. E, pa ne može, tako ne može.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:13:39)

U redu, hvala.

Kolega Bulajiću niste me dobro slušali, zatražiću od vas da još jednom preslušate snimak. Ja nemam zbilja nikakve potrebe da pojašnjavam moje stavove, jer apsolutno ne generaliziram pozicije, istoriju itd. Ona uvijek ima i lice i naličje i uzroke i posledice i slažemo se u tome da ono što je bilo ne ponovilo se, bez individualizacije krivice, znamo dobro i šta je bilo prije 30 godina. Na žalost i dalje stoji moja tvrdnja, da se mi ne samo u ovom domu nego u ovim državama još se nismo dovoljno upoznali, pomirili i cilj je naš da to radimo. Shvatite moj konačni i stalno upućeni apel da to uradimo, jer na kraju krajeva ako se ne možemo složiti politički, neka nam je jasno da ćemo jedni drugima uvijek biti ovdje najbliži susjedi istorijski i da nam je sudbina, nadam se, zajednička i to dobra a ne loša, da učimo iz prošlosti. Zbog toga kažem da ono što sam rekao o Dubrovniku 1991. godine nije generalizacija, nije upućivanje pojedinačne krivice, nego samo osuda takvog akta, kao takvog, kao jednog rata nepotrebnog.

Da nastavimo sa učešćem u raspravi i da čujemo kolege po redosledu.

Kolega Srđan Milić, komentar na izlaganje kolege Aleksića.

SRĐAN MILIĆ (07.07.20 14:15:24)

Evo, sačekacu ja, nije nikakav problem.

Ja znam da objašnjavate i ja zaista ne želim nikoga da vrijeđam. Potupno staloženo želim samo da zamjerim i najoštrije zamjerim gospodinu Aleksiću. Kada pominjete te ljude iz DPS-a, zaista treba da ih imenujete, jer ja znam da postoje ljudi u DPS-u koji svaki put streknu, što bi rekli Strocnogorci, od podsjećanja na rane radove i na prvobitnu akumulaciju kapitala. Ta prvobitna akumulacija kapitala, gospodine Aleksiću, je upravo bila onda kada je bilo bitno da budete velikosrbi, i da budete velikosrbi u DPS-u, jer svaku nacionalnu pripadnost takvi su materijalizovali kroz način djelovanja i stvaranja neprijatelja oko Crne Gore. Zato i ovo što ste govorili, ja sam samo dobacio, ja vam se izvinjavam, gospodine Aleksiću, samo sam rekao " kako dobro pamtite" i ovoga što je pjevao, a i ono što se krije. Ako postoji skrivena stranica istorije ona počinje 12. julom 1041. godine i najvećom izdajom Crne Gore. To što u aktima ove Crne Gore iz 2006. nalaze se misli i rečenice iz proglasa Petrovdanske skupštine, neka o tome razmišljaju oni koji su za to glasali. Ali, ono što je meni bitno, ono što je meni najvažnije kao poruka svima - ovo je bila i biće država časnih i poštenih ljudi. To što su kriminalci ili neko drugi imali priliku da sjednu na časnu fotelju, oni koji vode Crnu Goru, to nije krivica naroda nego načina kako su neki podrazumijevali da vode politiku u ovoj poštenoj i časnoj zemlji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:18:10)

Kolega Miliću, niste koristili komentar u skladu sa ... niste oponirali kolegi Aleksiću. Ta vaša rečenica apsolutno je bila, niti simbolička.

Pojasnite mi.

RANKO KRIVOKAPIĆ (07.07.20 14:18:38)

Kolega Milić je rekao da je u aktima ove Crne Gore iz 2006. ugrađena, akt iz Petrovdanske skupštine 12. jula 1941. godine. Pošto sam pisao te akte, većim dijelom, znam što u njima piše i da ne čitam, i to nije istina, to nije istina. Znači, ova Crna Gora je potpuno satkana ... /upadica/. Nezavisna, dozvolite. Ova Crna Gora je potpuno u tim aktima satkana u kontinuitetu države Crne Gore koja je išla redom. Čak i piše u aktima da nastavlja puni međunarodno-politički kontinuitet sa Socijalističkom Republikom Crnom Gorom, koja je čista negacija dvanaestojulske objave države Crne Gore. Znači, piše potpuno kontinuitet, zato je ovo 26. saziv, a ne peti Skupštine Crne Gore. Zato 26. saziv, zato je 41. Vlada, a ne peta-šesta. Piše to u aktima, Deklaracija je tu ispred vrata, pa je mogu pročitati. Inače, na toj Skupštini 12. jula, glavni pop je bio srpski pop Joanikije Lipovac - imate to i na snimcima tako da nije potrebno uopšte da ja čitam dokument, imate ga na dokumentarnom filmu italijanske okupacione vlasti - kojeg je Srpska crkva između ostalog proglasila mučenikom ili velikomučenikom, kako hoćete, tako da je stvar još jasnija ko je na toj Skupštini bio. Krsto Zrnov nije bio na toj Skupštini, čak i ...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:20:07)

Hvala, kolega Krivokapić, da ostanemo u okviru proceduralne reakcije.

RANKO KRIVOKAPIĆ (07.07.20 14:20:13)

Bitno je ne podmetati nešto onome što je, on je tada služio srpskoj vlasti, tada je služio srpskoj vlasti. Tada je služio srpskoj vlasti, a ne u ovoj vlasti. To je podmetanje nečemu što je građanska Crna Gora i što je, da budemo jasni, želja da se delegitimiše ova Crna Gora. Gospodin Milić je izdao knjigu poslije tog referendum, izdao je Bijelu knjigu, pogledao sam tu knjigu. Naravno, štampana je u Beogradu, nije štampana ovdje, i suštinski to je sve došlo preko te grane, ali da budemo jasni...

/Govor iz klupa/

Ne spuštam se ispod nivoa.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:20:58)

Kolega Miliću, iako se možda ne slažete u potpunosti s njim, s njegovom tvrdnjom, on je, po meni, podnio političku konstataciju, šta je bilo ili kako je bilo.

Kolega Miliću, mislim da nemate osnova. Samo jednu rečenicu. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (07.07.20 14:21:26)

Molim vas za ubuduće, kada god bude gospodin Krivokapić smatrao da treba replika za ovo što progovorim da mu date neograničeno vrijeme jer ja to neću komentarisati. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:21:37)

Hvala na doprinosu.

Nastavljamo s redosledom prijava. Koleginice Šćepanović, znam da nećete vjerovati, ali došli ste na red. Izvinjavam se.

Kolega Aleksiću, znate da početak reakcije kolege Milića nije bio u skladu s procedurom, on nije oponirao vašem mišljenju, tako da bih vas zamolio da i vi njemu takođe oponirate.

BUDIMIR ALEKSIĆ (07.07.20 14:22:07)

Ne smijem da pomenem imena funkcionera i pljačkaša iz reda DPS-a. Kada bih ja uzeo, rekao je preslušajte to, da čitam ta imena, to bismo mogli do sutra ujutru. Imenovao sam ovdje vođe i kolovođe. Evo, Milo Đukanović, list "Intervju", sudbinska veza naroda Crne Gore i Srbije i onda obrazlaže - narod Crne Gore i Srbije je bio sudbinski kroz istoriju upućen jedan na drugi, sviđelo se to nekome ili ne, ali to je nešto s čime jednostavno nije moguća polemika, što ne ostavlja prostor za osporavanje. On smatra besmislenim svaku priču o odvajanju Crne Gore i razvrgavanju zajedničke države. Nikšićke novine, Pobjeda. Velikosrbi iz DPS-a, koliko bismo samo o njima mogli da pričamo, a ja treba u tri minuta da vama odgovorim, koji su protjerali Jevrema Brkovića i podigli optužni nalog protiv njega, pored ostalog što je u listu Rimokatoličke crkve "Glas Koncila" zacrtao buduće geopolitičke magistralne pravce crnogorske geopolitičke ideje. Ja, veli, sutra na tom našem Jadranskom moru, pomorju i uzmorju vidim jednu divnu buduću mediteransku uniju koju će činiti Albanija, Crna Gora i Hrvatska. Zbog ovoga su ga ti velikosrbi iz DPS-a protjerali, a danas su ovo uzeli kao osnovu svoje političke ideologije i prave prijateljstvo i školuju oficire na učilištu Franjo Tuđman u Zagrebu, a Jevrema su protjerali zbog ovog intervjua, i tako redom.

Kada bih uzeo da govorim, a jedni isti ljudi, pa nije moj otac u Politici i Pobjedi obrazlagao zašto treba braniti Jugoslaviju u Dubrovniku nego otac nekih koji je ovdje sede iz DPS-a. O tome se radi. Nijesam ja mijenjao politiku i ideologiju kao Šaleta Kape, pri čemu ne mislim ni na jednog konkretnog Šaletu nego na onoga iz narodne izreke. Dakle, mijenjaju politiku i ideologiju kao Šaleta Kape, kao jedan ministar koji je ovdje, rekao sam, pjevao te pjesme, tugovao što je Dalmacija pripala Italiji, bio beli orao, ima člansku kartu, srebrni prsten s četiri s, a danas nam priča o tome da smo mi plaćenici Rusije i da hoćemo da ugrožavamo Crnu Goru.

Gospodine Miliću, kada biste vi samo uzeli nikšićke novine, znate li koliko ima tu imena, izvještaja. Evo, ovaj izvještač okrenuo je, takođe, ćurak naopako, piše potpuno drugačije, a vidite kako je s ushićenjem izvještavao, kaže s lica mjesta - pjesma i prkos na kamenu hercegovačkom, ratni položaj kod Dubrovnika 27. aprila, tamo su članovi Kulturno umjetničkog društva Zahumlje. Sve se zna ko ih je poslao i ko je bio Direktor Zahumlja i danas je funkcioner DPS-a.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:25:14)

Hvala, poslaniče Aleksiću.

Ovoga puta niste poštovali vrijeme. U ovom slučaju ćemo ostaviti mogućnost kolegici Marti Šćepanović da kaže svoje mišljenje o Zakonu o vojno obavještajnim bezbjedonosnim poslovima.

Izvolite, poslaniče Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (07.07.20 14:25:46)

Poštovani potpredsjedniče, sada je vjerovatno besmisleno pričati o tome, ali vi kršite Poslovnik, vi dozvoljavate komentare opozicionih poslanika na opoziciona izlaganja. Znači, to mi ovdje nikad ne praktikujemo, to niko iz pozicije ne radi.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:26:12)

Poslaniče Popoviću, pojasnite mi koji član Poslovnika negira moju tvrdnju, a ne vašu, koji potvrđuje vašu. Mi nemamo formalno nijedno mogućnost da zabranimo između klubova komentarisanje. Dosledno ću se dok ne izmijenite Poslovnik pridržavati toga tako da vam se zahvaljujem.

ANDRIJA POPOVIĆ (07.07.20 14:26:38)

To je naša praksa i to smo uvijek radili.

Kada sam se već javio, samo da dodam, dakle ispravka jednog navoda, vama se događa, kod napada tobožnje SFRJ Vojske. Kao što je rečeno ranije, Slovenija i Hrvatska su bile nezavisne države. Sramotni napad na Dubrovnik je počeo 1. oktobra 1991. godine, a već nekoliko mjeseci prije toga Hrvatska i Slovenija su bile nezavisne države. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:27:14)

Hvala, poslanice Popoviću.

Koleginice Šćepanović, više neće biti procedura tako da imate par pet minuta. Neka se pripremi, kao što sam najavio, poslanik Branko Radulović, pa onda poslanica Nela Vukčević Savković, pa poslanik Srđan Milić. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (07.07.20 14:27:35)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Vraćam se na temu koja je na današnjem dnevnom redu, dakle Vojska Crne Gore.

Prije svega, žalosno je da danas u ovom Parlamentu čujemo neke od komentara za našu vojsku, da naša vojska služi za sprdnju. Ko služi za sprdnju građani Crne Gore svakodnevno mogu da vide prateći naš rad, da je naša vojska spala na najniže moguće grane. Ne smatram da su pripadnici naše vojske spali na najniže moguće grane jer ti pripadnici, kada odu u misije u inostranstvu, a i u zemlji dobijaju najviše pohvale od strane pripadnika druge države i budu uvijek među najboljim vojnicima tamo. Ko spada na najniže moguće grane možemo vidjeti kroz komentare ovdje u Skupštini. Na kraju, da vojskom upravljaju izdajnici. Ko su izdajnici svoje države. To su oni koji svakodnevno napadaju svoju državu, to su oni koji žele da je vrate nekoliko vjekova unazad, koji žele od naše moderne i evropske i demokratske države napravu jednu srpsku teokratsku tvorevinu u kojoj bi crkva, kako oni kažu, koja je stvorila ovu državu bila iznad zakona. Ministarstvo odbrane na čelu s našim ministrom brani Crnu Goru od tih jadnih pokušaja njenog rušenja. Naša država je davno trasirala svoj put i niko nas s tog puta skrenuti neće. Zato smo danas članica NATO-a, zato smo danas otvorili sva poglavlja i zato danas ovdje u Parlamentu zaokružujemo ovu zakonsku reformu u oblasti odbrane upravo s ovim zakonom.

Meni se čini da nekom ovdje ne odgovora danas usvajanje upravo ovog zakona. Kada je zakon predat u skupštinsku proceduru, upravo s ove strane imali smo da čujemo određene argumente zašto ovaj zakon ne bi trebalo da se usvoji. To je bilo još u januaru mjesecu ove godine. Danas ovdje čujemo potpuno druge teze, a to je da se ovaj zakon usvaja kako bi se pratili učesnici litija. O tim učesnicima i potpisnicima odgovarajućih, ja ih nazivam liste podrške za opoziciju, imali smo prilike da čitamo demantij ovih dana. Na žalost, kao i uvijek skloni manipulacijama, poslednjih mjeseci je očigledno najlakše kada učinite određeno nedjelo, da ne kažem krivično djelo, kada prekšite zakon i dođe onda trenutak za odgovornost zbog te zloupotrebe, najlakše šta je da učinite jeste da se pozovete da ste učesnik litija i da ste zbog toga progonjeni. Na žalost tih i takvih, činjenice i dokazi ne stoje na njihovoj strani.

Takođe, ovdje smo imali polemike vezano za ovaj zakon koje se tiču člana 14, odnosno ovlašćenja koja imaju pripadnici vojno bezbjednosne službe. Prije svega, da ne bi bilo dilema vezano za ovaj zakon i miješanja odgovarajućih nadležnosti, kako smo ovdje čuli, uvijek da imamo na umu da je ovo poseban zakon koji reguliše ovu oblast. Ne bi valjalo da pogrešno tumačimo jer ne daje ministar i Ministarstvo sebi ovlašćenja već je ovdje zakon u skupštinskoj proceduri i ovaj zakon usvajaju poslanici. Sva ovlašćenja se daju pripadnicima Vojno obavještajne službe ovim zakonom. Ono što je najvažnije jeste da je ovaj zakon pisan uz potpuno razumijevanje i potpuno poštovanje člana 8 Evropske konvencije za ljudska prava koji utvrđuje da svako ima pravo na poštovanje njegovog privatnog i porodičnog života, doma i prepiske, da se javne vlasti neće miješati u vršenju ovog prava osim ako to nije u skladu s zakonom i neophodno demokratskom

društvu, u interesu nacionalne bezbjednosti, javne bezbjednosti ili ekonomske dobrobiti zemlje radi sprečavanja nereda ili kriminala, zaštite zdravlja ili morala ili radi zaštite prava i sloboda drugih.

Ovo pravo, pravo na privatnost nije apsolutno već je uslovljeno. Ovaj zakon je u potpunosti ispoštovao standarde i Evropsku konvenciju za ljudska prava. To je da je svako miješanje u pravo na privatnost, prije svega u skladu s zakonom, da je preduzeto radi ostvarivanja jednog ili više ovih ciljeva i u interesu nacionalne bezbjednosti. Zakon mora biti formulisan precizno i jasno, što ovaj zakon poštuje i ove standarde jer su predviđena i lica koja vrše nadzor i njihova ovlašćenja, a ono što je najvažnije jeste nadzor nakon što se ova ovlašćenja sprovedu.

Dakle, važno je da ovako uspostavljen zakonodavni okvir pruža dovoljno garancije za zaštitu od eventualne proizvoljne upotrebe ovih sredstava. To je ono što ovaj zakon u potpunosti poštuje, a to što nekom ne odgovara usvajanje ovog zakona ostavićemo po strani. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:33:18)

Hvala vam, poslanice Šćepanović.
Komentar. Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (07.07.20 14:33:39)

Meni je odgovarala, pomenute su riječi sprdnja i izdajnici.

Kada sam pomenuo riječ sprdnja, ne znam zašto se služite takvim neistinama, nijesam rekao za vojsku. Rekao sam za špijunske strukture koje služe DPS-u. Rekao sam za ANB, za Vojno obavještajni direktorat, za parapoliciju. Ne znam više koje su to službe uključene u odbranu diktatora i njegovog režima. Dakle, mislio sam na te službe, na špijune, na šbire, da denuncijante i ostale koji služe Milu Đukanoviću. Dakle, nijednom riječju nijesam pomenuo vojsku nego tajne službe. Može to da se provjeri i u stenogramu. Takođe, kada kažem iza svake riječi stojim i mogu sve da argumentujem. Kada sam pomenuo izdajnike, ne kažem tek onako za nekoga izdajnik, to je najteža riječ što može biti u Crnoj Gori. Kada kažem za Mila Đukanovića da je izdajnik, vratim se na 1999. godinu kada je taj čovjek usred NATO agresije išao za Brisel i direktno izdao svoju državu u trenutku kada je napadnuta.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:34:51)

Kolega Vučuroviću, opet ćete dobiti, daću repliku nekom iz DPS-a.

JOVAN VUČUROVIĆ (07.07.20 14:35:03)

Ovo je komentar. Ja sam džentlmen iako s druge strane nema dame nego neki drugi ljudi, partijski vojnici, dizači ruke.

Dalje, kada kažem za ministra Boškovića da je izdajnik, kažem u oči, nijesam rekao iza leđa. Kažem javno, juče sam mu rekao da je izdajnik i sada kažem da je izdajnik, ja to obrazlažem.

Dakle, gospodine Nimanbegu, vi ste čovjek koji pripadate nacionalnoj stranci. Kada neko pošalje predstavnika Vojske u Knin, na proslavu "Oluje" u kojoj je pobijeno na hiljade Srba, napravljeno je etničko čišćenje, čitava jedna država je napravljena na genocidu onda moram reći da je taj izdajnik.

Gospodine Nimanbegu, kada ne date porodicama stradalih da odaju poštu svojim najbližima koji su stradali 1999. godine u agresiji NATO pakta, kada ne date da uđe u kasarnu da ostave cvijeće, da zapale svijeću svojim najbližima onda je to za mene izdajnik. Dakle, možda za nekoga nije, ali ja to vrlo jasno saopštavam. Imam informacije, to moram da kažem, da će i ove

godine predstavnik ove vlasti biti na obilježavanju zločinačke oluje negdje početkom avgusta u Kninu. Šta drugo da vam kažem, gospodine Nimanbegu nego da mi moramo, sve strukture, progresivne, patriotske, moraju raditi na tome da se sruši izdajnički i kriminalni režim. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:36:42)

Poslaniče Vučuroviću, ne želim replicirati vama, ali moram nešto iskomentarisati, pa ako vi želite vratiti komentar. Daću pravo na repliku ministru. Molim vas, dozvolite mi da vodim sjednicu.

Prije nego što dam pravo na repliku, reći ću vam nešto drugo. Slažem se da vi imate pravo na svoje mišljenje i samo tako nastavite, ali se duboko ne slažem, između ostalog, to što ćete poručiti kao predstavnik jednog velikog naroda, naroda koji ima možda do deset miliona stanovnika, poruku da je susjedni narod napravio državu na zločinu i nepravdi, mislim da je to loša poruka koja ne ide na dobro ni vama, ni Hrvatima, nikom u ovoj državi. Ovo je moje mišljenje. Ako želite komentar daću, ali to je loša poruka. Onda ću dati pravo na repliku ministru Boškoviću, zato što ste za njega izrekli riječi koje zahtijevaju repliku.

JOVAN VUČUROVIĆ (07.07.20 14:37:47)

Objašnjenje.

Istorijska je činjenica da se 1995. godine, u avgustu, desila akcija koju su hrvatske vojne snage nazvali "Oluja". Činjenica je da je pobijeno više hiljada ljudi i da je protjerano preko 250.000 Srba sa svojih vjekovnih ognjišta. Nakon toga, stvorena je današnja Republika Hrvatska. Samo sam izvukao verikalu iz svih tih dešavanja i na osnovu toga zaključio ovo što ste vi sada saopštili da nije u redu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:38:31)

Poslaniče Vučuroviću, prije 1995. je bila 1991, a prije 1991. je bila 1945. i 1941. godina. Istorija ne počiva na jednoj godini nego na događaju kontinuiteta. Kontinuiteti naših naroda su takvi da zbilja poruke koje ćemo slati iz ovog mjesta moraju biti utemeljene na istorijskim faktima. Mi zbilja nemamo zakon u Skupštini koji brani te riječi, ali brzo ćemo predlagati zakon da nešto što se negira da mora da ima i krivičnu odgovornost, ako ne samo prekršajnu.

Replika ima veću snagu nego komentar.

Vi ste u vašem komentaru još jednom izrekli negativne stvari za ministra Boškovića za koje cijenim da zahtijevaju repliku.

Ministre Boškoviću, imate pravo na repliku. Izvolite.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (07.07.20 14:39:23)

Dakle, o tome ko je izdao državu u kojoj živi, najbolje će dati sud naše institucije. To je prvo.

Drugo, o fenomenu gospodina Vučurovića i politike koju on predstavlja, mislim da je najbolji komentar dao Zoran Đinđić još davne 1997. godine. Jednom sam taj citat ovdje u ovom Parlamentu kazao, ali sam danas prinuđen da to opet ponovim, ne zbog mene, vjerujte, mene ne možete uvrijediti. Jer, kada vi mene vrijeđate to je meni najveći dokaz da radim ispravne stvari. Meni je, prije svega, zbog gospođe Šćepanović, ali da kažem.

Dakle, Zoran Đinđić, misleći upravo na politiku koju vi baštinite - onda ćete imati politiku na najnižem mogućem civilizacijskom nivou, gdje se razlika i granica između časti i besčašća, između istine i laži, između činjenica i kleveta, između onoga što je sramotno i onoga što je pristojno u potpunosti briše. Onda ste do grla u blatu. Onda kažu dođite da raspravljamo. Dođite da diskutujemo na našem terenu, u blatu do grla. U ovom slučaju, govore ljudima koji se bave

pristojno politikom. Demokratski front, u ovom slučaju, kao što za jedan organizam virus nije protivnik tako ni Demokratski front nije politički protivnik, ali je problem, ali je bolest. Kada kažu, a to im je jedan od glavnih argumenata, da ja radim za strane službe, da sam izdajnik, lopov, kriminalac, da su mi roditelji druge nacionalne pripadnosti i ne znam šta sve oni kažu, citat Đinđića. Uglavnom, to je glavno. Strane zastave, strane obavještajne službe, izdaja. Onda kažem zemlja u kojoj postoji, u tom slučaju Srpska radikalna stranka, a ovo je Demokratski front, čisti luksuz je da bilo koji neprijatelj uloži bilo koji dinar, za razbijanje te zemlje dovoljni ste im vi. Dok je Demokratskog fronta s ovom snagom u Crnoj Gori svi neprijatelji mogu mirno da spavaju. Samo sam parafrazirao Đinđića na ono što ste vi u Crnoj Gori.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:42:08)

Hvala, ministre Boškoviću.

Poslaniče Vučuroviću, nemate više pravo, ovo je bila replika koju sam dao.

Recite, da čujem.

JOVAN VUČUROVIĆ (07.07.20 14:42:19)

Čovjek je rekao da će da citira Đinđića. Demokratski front nije postojao za vrijeme pok. Zorana Đinđića. On je čitavo vrijeme citirao tobož Đinđića, a pominjao je Demokratski front, a vi ste ga pustili da nastavi.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:42:35)

Hvala, poslaniče Vučuroviću. Pojasnili ste navode. U vođenju sjednice cijenio, slušao sam da ne bude uvredljivih riječi. To kako je parafrazirao i citirao, to je do ministra Boškovića.

Izvolite.

JOVAN VUČUROVIĆ (07.07.20 14:42:58)

Dakle, pominje se Srpska radikalna stranka, a čovjek pripada Srpskoj narodnoj obnovi, gospodin Bošković, bio bijeli orao.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:43:11)

U redu. Zahvaljujem.

Poslanice Šćepanović, želite komentar? Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (07.07.20 14:43:48)

Imam kao poslanica uvijek priliku da komentarišem nečije izlaganje kada imam čije izlaganje da komentarišem. Zaista, nemam čije izlaganje da komentarišem. Ne želim niti komentar, niti odgovor na komentar.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:44:02)

Hvala.

Poslaniče Raduloviću, da čujemo vaše mišljenje o Zakonu o vojno obavještajnim i

bezbjednosnim poslovima. Neka se pripremi poslanica Nela Vukčević Savković, pa poslanik Srđan Milić, Nikola Rakočević, ako ne griješim.

BRANKO RADULOVIĆ (07.07.20 14:44:24)

Građani Crne Gore, neka vam je, a i nama Bog na pomoć.

Dobro se sjećam prethodnih 30 godina. Danas iz nekih usta čuti neku istinu o crnogorskoj prošlosti, bar one koju smo doživjeli, za mene je najveći poraz koji se ikada mogao desiti u ovoj Skupštini.

Građani Crne Gore, sedamdesetih godina sam služio ili bio u najelitnijoj jedinici četvrte vojne sile Evrope. Tada je ta najelitnija jedinica počivala, prije svega na današnjoj temi, na obavještajno-bezbjednosnoj politici i poslovima. Obnovio sam svoja sjećanja i događaje i kriterijume, 1975. godine, na Brionima, Vangi, Titu, Kastru, kraljici Nepala, Indiri Gandi i mnogim drugim gdje sam se slikao i pripremao za njihov doček. Izlistao sam ovaj zakon, uporedio ga, napravio paralele i htio kao Strahinja da to analiziram tačku po tačku i baciću ga ovdje.

Građani Crne Gore, ovo je jedina istina, i vi ste u pravu. Po anketi, slušajte, građani Crne Gore, ovo je jedan od najvećih poraza koje je Crna Gora doživjela ovakva kakva je. Na pitanje građana Katara da li bi, da dođe do rata, bili spremni da branite svoju zemlju Crnu Goru, sav se ježim, građani Crne Gore, 41,7% je odgovorilo ne, 34,2% je reklo da je spremno. Spreman sam da branim granice Crne Gore i svi u Demokratskom frontu, ali debelo razumijem i one koji su rekli ne zato što je, građani Crne Gore, 98% diskriminisanih u ovoj državi. Ova država nije njihova majka, nije njihov čador.

Mi, građani Crne Gore, živimo u jednom autokratskom, partitokratskom, živimo u imitaciji života, živimo u moralno devastiranoj zemlji, socijalno otuđenoj, ekonomski neodrživoj, gdje je endemska korupcija i lopovluk sastavni dio biti vlasti. Danas je režim sačinjen od interesnih grupacija, bile one nacionalne ili bile one koji je stožer i koji se zove DPS. Ko može, građani Crne Gore, u toj državi, kakva je uloga obavještajno bezbjednosnih struktura, ko je ministar u toj državi, ko je direktor te strukture, da li onaj koji se zalaže za demokratske tekovine ili očuvanje ovakvog otuđenog kriminalnog režima nove klase koja je nastala. Ministre, okrenite se i gledajte me u oči, tražiću od vas odgovor, građani Crne Gore kažu nećemo da branimo svoju državu. Majčin sine, ovo je najgora anketa danas u svijetu. Od Rusije koji bi svi Rusi pali, od Engleza, gledao sam ih, koji bi svi poginuli za Veliku Britaniju, od Kineza, ne znam od kojeg uređenja, Crna Gora je najgora, od Srbije, od Albanije, od Hrvatske, Bugarske đe se voli svoja država. Građani Crne Gore ne vole svoju državu, ministre, to je jedina istina, zbog vas, ministre, zbog vašeg šefa, zbog lopovluka, zbog devedesetih godina, zbog nemanja revizije. Ko ste vi po stručnosti da budete direktor svega ovoga. U vremenu ispred vas i nas, građani Crne Gore su hibridni, izmišljaju velikosrbe da bi odbranili svoje fotelje i prljavi lopovski ... (Prekid). To je jedina istina.

Ministre, da li vaša bezbjednosna struktura zna istinu. Da li će Milo Đukanović završiti kao Čaušesku, kao Sanader ili kao onaj Marović? Ne bih volio kao Čaušesku, Sanader će završiti kao on. Kao Marović, završiću s tim, uključite me, uključivali ste ođe neke bezvezne priče, hoću da ga pitam da li će završiti kao Marović na nekim toplim destinacijama, da li će dan D biti 31. avgust ili će dan D biti do nove godine. One brojke ste, hvala vam, inženjeri, 1800, hvala vam, ljekari, hvala vam, profesori, hvala vam, studenti. Ne branite vi samo crkvu i nadu, ovo je zemaljski život, vi branite Crnu Goru.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (07.07.20 14:50:32)

Hvala vam. Isteklo vam je vrijeme.

Izvolite, poslanice Nela Savković Vukčević.

NELA SAVKOVIĆ VUKČEVIĆ (07.07.20 14:50:57)

Hvala vam.

Uvaženi ministre sa saradnicima, poštovani građani, podržavam zakon koji doprinosi bezbjednosti naše države i crnogorskoj vojsci u ispunjenju njene zakletve.

Čuli smo zaista sa više strana koliko je zakon značajan, da je usklađen sa međunarodnom praksom, da lijepo pozicionira i našu saradnju sa NATO-om, tako da bih ja ovom prilikom postavila ovaj zakon u malo širi kontekst, odnosno podšetila na tradiciju crnogorske vojske i junaštva jer se ne može mnogo država podičiti upravo takvom istorijom. Kaže se nekome je slava, a nekome ipak zatočeništvo. Nama jeste i zato smo dužni da o njoj stalno govorimo, da na nju podsećamo, to je najmanje što možemo da uradimo za tako dobro nasljeđe. Dakle, od Tuđemilske bitke koja je u temelju našeg suvereniteta, koja je takođe našla mjesto i prikaz te bitke u međunarodnim istorijama, enciklopedijama pa do današnjeg dana Crna Gora je izazivala divljenje svojom junačkom borbom. O toj borbi imamo brojna svjedočanstva i posebno ljudi iz inostranstva.

Boravili su ovdje kao što znate i vojskovođe i diplomate naučnici, umjetnici i posvetili tomome divljenju crngorskoj slobodarskoj tradiciji. Jedan od njih, između ostalog, kaže da Crnogorci kao najveću svetinju smatraju svoju otadžbinu. Nedavno ste to kazali sami ministre pa ste u duhu ovoga o čemu govorim. Iz tog osjećanja doživljaja otadžbine kao svetinja, kao svetinje oni crpe snagu za sva ta junačka djela kojima inspirišu cijeli svijet. Otuda je Garibaldi govorio da Crna Gora čini čast čovječanstvu i otuda se o crnogorskim bitkama govorio kao o termopilima. Naravno nije to bilo samo na bojnopolju u raznim segmentima u kulturi, pravu, obrazovanju, arhitekturi Crna Gora je potvrđivala svoju autohtonost i svoju samobitnost upravo kroz slobodu koju je imala.

Crnogorski čovjek nije želio tu slobodu samo za sebe. Će god je bilo prilike da se progovori o tuđoj patnji govorilo se. Podšetiću samo na pjesme Ali Binaka Radovna Zgovića. Dakle, imao je snagu, kako su to kazali na jednom skupu prije nekoliko godina Će sam prisustvovala u Prištini, kazali, dakle, i Azem Vlasi i Adem Demaći, do onog trenutka kad Albanci na Kosovu nijesu imali mogućnosti da progovore o svim zločinima kojima su se nad njima vršili oni su našli iskaz kroz riječi kroz pjesništvo Radovna Zogovića. Naravno prilikom Božićnog ustanka Albanci su pomagali Crnoj Gori u svojoj oslobodilačkoj misiji jer nam je tu bila namijenjena slična sudbina, a to je nestanak.

Tokom svoje istorije Crnogorci su među rijetki, neki kažu jedini narod u Evropi kojima nije bilo zabranjeno da nose oružje, koji nisu bili kmetovi. Dakle, imali su svoje oružje i imali su svoj posjed koji su mogli da brane što ih čini plemićima, siromašnim, ali plemićima. Mnogo primjera o ovome ima u knjigama profesora Radovna Radonjića jer nemamo sad vremena da sve to detaljno navodimo.

U takvoj istoriji bilo je i trenutaka kad se komanda nad crnogorskom vojskom prepuštala nekome drugom. Prvi put se to desilo prepuštanjem vojske srpskim oficirima tokom Prvog svjetskog rata i znamo kakav bijeli teror zedesio je našu državu. Kasnije se komandovalo iz Beograda pa govorimo o onim trenucima kojima se baš i ne ponosimo u našoj istoriji.

Najzad, savremenim sadašnjim dešavanjima vojska je vratila povjerenje u sve ono što je uvijek simbolisa kroz crnogorsku milenijumsku tradiciju i mi evo sad rado možemo da se šetimo raznih poklića slobodarskih da bez obzira na to što su Crnu Goru napadali razni osvajači kako kaže sabirajući ih i persinifikujući ih kroz tri ličnosti Njegoš i Nemanje i Murati i Napoleoni. Dakle, jasno uočavajući ko su naši osvajači, a ne dio naše kulture istorije poručuje se jasno oni su bili i prošli, a Crna Gora i dalje stoji u svojoj slobodi i slavi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCINIMANBEGU (07.07.20 14:55:23)

Hvala kolegice.

Poslanik Srđan Milić. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (07.07.20 14:55:34)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Oko ovog zakona mi smo pričali niste bili ministre na Odboru za bezbjednost, vjerovatno ste imali drugih obaveza. Gospodin Perović, je bio i bio je načelnik Generalštaba. Koristim priliku, gospodine ministre, kad budete mogli odgovorite mi na pitanja koja sam vam poslao prije nekih mjesec dana vezano upravo za ovu temu. Imate na Ministarstvu odbrane uđete na mejl otvorite. Ta pitanja sam postavio 11. marta načelniku Generalštaba, ali nije trka možemo odgovoriti. Tiče se upravo onoga čime smo se bavili na Odboru za bezbjednost. Moram da istaknem da je Ministarstvo odbrane i Vojska Crne Gore u ovom periodu napravila akt koji je po starocrnogorskom i starogovoru u koliziji sa Zakonom o Vojsci Crne Gore, ali je za mene mnogo bitnije koji su razlozi bili da se predloži ovaj akt. U obrazloženju Ministarstva odbrane istaknute su slabosti u prethodnom periodu loša organizacija u određenim situacijama i potreba usaglašavanja sa našim međunarodnim partnerima.

Obećao sam, gospodinu Peroviću, dakle, ovaj zakon je trebao da bude usaglašen sa Poglavljem 31 koji se bavi politikama iz oblasti slobode bezbjednosti i odbrane, a ako vam treba, gospodine Peroviću, posebno sa Direktive 2009/43/EC, ali vi nijeste u obavezi da to usaglasite kada postoje ljudi koji bi trebali time da se bave. Naravno ovaj zakon je trebao da bude usaglašen sa evropskom direktivom upravo zbog onih stvari koje se dešavaju na ovim prostorima, a tiču se zajedničke vanjske bezbjedonosne politike i zajedničke bezbjedonosne odbrambene politike. Tiče se i Savjeta Evropske unije njegove deklaracije od 6.12.2016. godine i predložene i 42 akcije na ovom polju.

Ono što je meni bitno, ovaj zakon je zaista sui generis jer je nastao kao posljedica konstatacije da je na vojnom brodu "Jadran" pronađena droga. Droga je nađena, je li tako? Je li vojni brod "Jadran" vlasništvo države Crne Gore? Da li je tada, kada je to urađeno bilo kontakata sa DEA ili nekim to je manje bitno. Da li je se desio skandal? Jeste. Da li je ... Nije se desio skandal što je nađena droga na vojnom brodu? Dobro, ja se nadam da ćete se ustati, ja zaista vrlo lijepo vodim računa o načinu kako komuniciram oko svega ovoga. Da li je istina da je gospodin Radenović koji sada se sumnjiči za šverc kokaina od vojnika po ugovoru napredovao u podoficira iako je više puta dobijao loša službena mišljenja od svojih pretpostavljenih? Da li je istina da je gospodin Kulić, koji se takođe tereti za ovo djelovanje, imao loša službena mišljenja i kako je moguće da je Duško Radenović, vi ste vodili taj bezbjedonosni sektor tamo, vi ste bili ministar odbrane. Duško Radenović je dva puta prošao bezbjedonosnu provjeru kod nadležnog organa Ministarstva odbrane. Dva puta je bio upućen sa stanovišta bezbjedonosnih izazova osjetljive međunarodne vojne misije o Avganistanu. Kako je moguće da je za sve vezano za "Jadran" odgovarao samo komandant broda za koga vi, intimno, smatrate da on nije kriv. Dakle, suprotno onome što je kapetan fregate u čuvenoj analizi u 12 tačaka rekao. Vi lično ste rekli da 11 od tih 12 tačaka nijesu tačne. Vi dobro znate da ja imam te informacije. Da, da na Ministarstvu odbrane i u Generalštabu.

Ono što je problem ko krije, zašto je izostavljeno Opatovo? Zašto je izostavljen šef logistike, komandir logistike, logističke jedinice u Opatovu kada dobro svi znaju u ovoj proceduri da je droga iz Opatova, bila je tamo smještena? Mogu li ja da završim? Da li u Opatovu sada u ovom trenutku postoje vojne efektivne? Ne. Vjerujem da će se ministar odbrane ustati.

Pošto sam prekoračio, gospodine Nimanbegu, postavio sam pitanja koja se tiču odnosa vezano za vojni brod Jadran, za usaglašenost, ali me posebno interesuje da li su u prethodnom periodu iako smo imali ovlašćenja koristili mjere nadzora nad zaposlenima u Ministarstvu odbrane, ko im je odobravao i na koji način su došli u posjed ... da se krijumčari droga.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (07.07.20 15:01:37)

Hvala vam, kolega Milić.
Ministre Boškoviću, izvolite.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (07.07.20 15:01:45)

Zahvaljujem.

Zaista doživljam gospodina Milića kao jednog iskusnog i korektnog političara kojem uvijek treba odgovoriti na pitanja koja postavi. Naravno, to često nije slučaj kad slušamo uvrede i priču koja nema apsolutno nikakve veze s temom, ali pošto je ovo direktno vezano za stvari koje ste pitali, dvije stvari koje morate da znate. Prvo da ovaj zakon preuzima nekih 40 članova iz Zakona o odbrani, a samim tim i ovo što ste na kraju postavili je bilo definisano u tom zakonu. Tako da je moglo da se dođe do informacija na taj način, primjenama tajnog nadzora prikupljanja podataka itd.

Drugo, zašto nije sramota? Zato što je to naša akcija bila. Zato što smo je pratili od početka. Zašto smo dozvolili da droga uđe na brod Jadran? Zato što smo znali da će tamo najlakše da se sve pohvata i da možemo svu proceduru shodno vremenskim ograničenjima koje ima tužilačka organizacija sprovesti, gdje smo svi na jednom malom prostoru, na mnogo efikasniji način. Što se tiče Opatova, privatizacijom Arsenala Opatovo je takođe napušteno. Opatovo je napušteni objekat Vojske Crne Gore više od deset godina. Opatovo kao takvo je onim dogovorom sa sindikatom Arsenala predviđeno za prodaju i jedan veliki dio tih sredstava kada se proda Opatovo ide sindikalnoj organizaciji Arsenala iz Tivta. Dakle, ko god vam je davao informacije dao vam je poluinformacije. Nešto od toga što ste izjavili je tačno, a veći dio nije tačno.

Treća stvar, što se tiče samog broda Jadran, dakle, zaista imam lijepo mišljenje o kapetanu, to je sve što je iz onoga. Da sam ja bio nešto protiv 11 od 12 tačaka, vjerujte da ne znam o čemu pričate, ne znam kojih 12 tačaka, makar to od mene nije dolazilo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 15:03:53)

Zahvaljujem se ministru Boškoviću.
Poslaniče Milić, da čujemo vaš komentar.

SRĐAN MILIĆ (07.07.20 15:04:04)

... zakonodavstva, to ste preskočili. Oko komandata logističke čete mornarice Vojske Crne Gore ste preskočili. Oko pitanja koja sam vam postavio, dostavljena su uredno prije dvije godine Ministarstvu odbrane na koja nijeste odgovorili i onda sam ja lijepo od strane gospodina Siniše Lukovića, novinara Vijesti ... Dostavljena su vam negdje u ljeto 2019. godine, izvinjavam se, godinu dana i nešto. Pitao sam vas kako je moguće da je dva puta prođena bezbjednosna provjera, jer ste vi sami rekli da se 40 članova ovoga zakona već nalazilo u određenom obliku u Zakonu o Vojsci Crne Gore, kako je moguće da je prošao dva puta tu bezbjednosnu provjeru i hoće li ponovo provjeravati isti ovi kojima je ovaj prošao bezbjednosnu provjeru? Zato je ovaj zakon nekako poseban, da ga predlažu oni koji su imali neuspjeh. Pa se postavlja pitanje, dakle ako vi smatrate da je uspjeh to što ste dokazali da je droga ušla na brod Jadran, a svi nezavisni, neki govore o tome da ste dobili informaciju iz neke bezbjednosne struktura partnerskih i svega toga, a dobro, skandal je da se brodom Jadran, zar nije imovina bila i to auto vojno kojim je doveden. Zar nije imovina bila, šta je bila poenta u ovoj čitavoj priči? Neko je polupao lončice vezano za ovaj šverc droge. Ovdje su postojale informacije iz suprotstavljenih tabora koji se bave određenim aktivnostima koji ne služe na čast nikome u Crnoj Gori i problem je upravo u tome što ja nekako sa tim moralnim nadzorima koje ima, možda su najgori na svijet, smatram da je sramota za Crnu Goru, da je nešto što je imovina od svih građana Crne Gore moglo da bude upotrijebljeno za šverc kokaina, droge, nije bitno čega. Moje pitanje je bilo da li je prije šverca, da li su neka druga prevozna sredstva kako helikopter ili nešto drugo korišteno za šverc kokaina, ali ono što, isto mi ne odgovarate, šta se dešava i šta je to što ste imali u prošlost kao aktivnosti vezanih za elektronski nadzor komunikacije zaposlenih u Ministarstvu odbrane. Zar ne shvatate da ste ... da nekome ne po zaslugi sa lošim ocjenam, dva puta i jednoga i drugoga unapređujete samo pokazali da postoji nešto što je trulo u tom sistemu. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 15:07:07)

Hvala, poslaniče Milić.

Poslanik Nikola Rakočević i nek se pripremi poslanik Predrag Bulatović. Izvolite, poslaniče Rakočeviću.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (07.07.20 15:07:20)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

U ovoj raspravi danas, ali i nebrojano pita do sada mogli smo se uvjeriti da je crnogorsko društvo zaista podijeljeno. Međutim, svako društvo je podijeljeno na svijetu. Jedina razlika je po kojim osnovama je ono podijeljeno. Crnogorsko društvo je, kao što ste vidjeli, podijeljeno i po nacionalnom, ali ono što je mnogo važnije i što sve treba da nas zabrine i o čemu treba da razgovaramo je podijeljenost svakog društva pa i crnogorskog na socijalnim šavovima, dakle razlika između bogatih i siromašnih. Međutim, o tome rijetko govorimo, govorimo najčešće o ovim podjelama koje se u smislu javnosti najčešće vide i one su nastale, kao što građani znaju, 1918, zatim 1941. i 1942, 2006. godine, to je sve ista podijeljenost koja se manifestovala kroz različite istorijske cikluse. Naravno, tu podijeljenost treba prevazilaziti. Često kažem i često pozivam na to da razgovaramo, da ukrstimo argumente, da shvatimo da se razlikujemo, međutim takođe često i kažem da ne možemo razgovarati, ne možemo se nikada dogovoriti, uvijek ćemo biti podijeljeni povodom strateškog puta ako naša politička konkurencija ne shvati da je strateški put Crne Gore u odbrani nacionalnih interesa.

Mi zaista smatramo da su nacionalni interesi ono kako smo ih mi definisali i ono kako ih mi ostvarujemo. Moguće da nacionalni interesi Crne Gore nijesu vezani za prevashodni interes, jedini interes države Crne Gore, moguće da su nacionalni interesi Crne Gore negdje van Crne Gore. Ako naši građani smatraju da su nacionalni interesi Crne Gore u Beogradu i Moskvi onda neka nam to kažu na demokratskim izborima i mi ćemo se naravno povući. Međutim, siguran sam da kako vrijeme odmiče crnogorsko društvo se emancipuje, crnogorsko društvo postaje sve modernije i građanski sklad i multivjerski i multikonfesionalni sklad biva sve češći pa samim tim i nacionalni interesi se prepoznaju jasnije nego ikada ranije. Nacionalni interes s tim u vezi je bio i ulazak Crne Gore u NATO.

Rekao sam u prethodnoj svojoj diskusiji da to nismo uradili da bi bilo kome pravili bilo kakvu štetu ili da bi stavili prst u oko bilo kome, uradili smo to jer smo slijedili ono što je pravac razvoja Crne Gore. Samo tri godine nakon pristupanja Crne Gore NATO savezu imamo brojne benefite, bezbjednosne i ekonomske benefite, a ako se vratim samo na onu moju početnu tezu da socijalne razlike, da raslojavanje i podjela na bogate i siromašne će se najprije prevazići tada kada budemo imali ekonomski snažno društvo, a da bi imali ekonomski snažno društvo moramo stvoriti bezbjednosni okvir, moramo stvoriti još stabilniju državu, a stabilna država i bezbjednosni okvir prepoznali smo da je u NATO članstvu. Zbog toga naša borba za savremenu Crnu Goru, zbog toga naša borba u okvirima Evropske unije i u okvirima NATO saveza. Naš politički protivnici su govorili da nećemo uspjeti da sprovedemo reforme, jer su kazali potrebne su vam reforme da bi ušli u NATO savez. Ušli smo u NATO savez. Sada pokušavaju da kažu da nijesmo sproveli reforme da bi ušli u NATO savez. Da, sproveli smo reforme, ojačali smo vladavinu prava. Da li je tačno da Crna Gora mora još da napreduje u borbi protiv korupcije i organizovanog kriminala - apsolutno. To nas naši partneri iz Evropske unije stalno upozoravaju na to. Međutim, uradili smo puno i ušli smo u NATO. Otvorili smo poslednje poglavlje u pregovaračkom procesu sa Evropskom unijom. Podsjetiću vas da su sa druge strane naši politički konkurenti govorili kako niko sa nama ne želi da razgovara uopšte, a kamo li da u toku tog razgovora dođemo tako daleko da sada imamo sva otvorena poglavlja a naši prijatelji iz Srbije koji su prvi do nas imaju pola tog uspjeha. Dakle, sve to smo ostvarili isključivo vodeći se nacionalnim interesom i vodeći se interesom svih građana Crne Gore. Naravno, time završavam, danas i svih ovih dana posebno do izbora ćemo svjedočiti o dvije Crne Gore, jedna stvaralačka, građanska koja želi Crnu Goru da integriše u najrazvijenija društva i druga koja pokušava da na politički teren vrlo transparentno uvede ..., da Crnu Goru pretvori u autokratiju. Između te dvije Crne Gore će se birati i na narednim parlamentarnim izborima. Mi smo uvjereni da smo uradili puno toga da uvjerimo građane da ono

što radimo je u njihovom interesu i nastavićemo, bez obzira koliko snažni i moćni bili otpori protiv Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 15:12:41)

Hvala, poslaniče Rakočević.

Poslaniče Bulatović, vi ste. Sledeći je kolega Adrijan Vuksanović pa kolega Aleksandar Damjanović.

PREDRAG BULATOVIĆ (07.07.20 15:12:55)

Dame i gospodo, poštovani građani,

Ovdje se čuje iz redova parlamentarne većine da interesi Crne Gore nijesu Moskva i Srbija, što me brine i o tome ću nešto reći. Brine me zbog toga što je 2016. godine govoreno da interesi nijesu Moskva i došli smo do montiranog državnog udara koje je podmetnuo Milivoje Katnić pod direktnom ingerencijom Mila Đukanovića.

Dame i gospodo, Milica Pejanović - Đurišić je najvjerovatnije smijenjena sa mjesta ministra odbrane zato što je nakon montaže "državnog udara" kao ministar odbrane saopštila da ona ne zna za informacije o "državnom udaru", a ona je kontakt prema NATO-u. Dakle, niti je ona znala, niti je NATO znao. Zato je ona smijenjena, zato joj je obijena kancelarija prije toga i to je nešto što želim u ovom trenutku da pomenem. Ove političke nebuloze da je NATO strateški interes, da se ostvarilo nešto što je suštinski važno za Crnu Goru, ja ću samo da kažem da je NATO u stanju moždane smrti. Nisam to rekao ja, nego 07.novembra 2019.godine Makroni. Ko je u stanju moždane smrti? Parlamentarna većina koja pokušava da pokaže narodu Crne Gore koji sa 30% je spreman da brani od oružane agresije Crnu Goru, da je NATO neka varijanta koja je važna.

Zašto sam počeo sa interesima Moskve i Srbije? Sada ste dodali Srbiju. Ja mislim, poštovani građani, da u ovom trenutku i preko ovog gospodina koji je direktor Direktorata i njegovih potčinjenih zajedno sa Agencijom za nacionalnu bezbjednost, Milivojem Katnićem i svim slugama predsjednika Demokratske partije socijalista priprema se neka režija da se odbrani Crna Gora, da se pripremi režija da je napadnuta, a oni je brane. Ako 2016.godine nije AMMB-e znao za terorizam, a to je njegova zakonska nadležnost, ne Milivoja Katnića, onda ste se dosjetili da Milivoje ne može da odigra ponovo ulogu, nego da ima više faktora, a jedna od tih je i ovaj Direktorat koji će raditi na osnovu ovog nakaradnog, neustavnog i diskriminatorskog zakona. O tome ću ako budem imao mogućnosti nešto da kažem.

Dakle, mi u Demokratskom frontu uočavamo da je ovo ne samo zahtjev NATO-a, ne samo unutrašnja borba između klanova u DPS-u, jedan kontroliše AMB, drugi MUP i Upravu policije gdje je praćenje građana Crne Gore, ovo je treća služba i naravno postoje neformalni. Ovdje je, a o tome će vjerovatno i Nebojša Medojević govoriti, jer on ima pouzdane podatke i o neformalnim prisluškivanjima i centrima koje imaju vaši klanovi, neki klanovi koji su bliski određenim i kriminogenim strukturama. Broja dva, poštovani građani, da li je vama čudno da je broj zaražanih u maksimumu u prvoj iteraciji bio 326, da danas imamo 517, da je 02. juna proglašen kraj epidemije i Crna Gora je bila slobodna od korone? Da li vi vidite da DPS priprema nešto i preko ovoga virusa korona? Ja sam za očuvanje zdravlja svih građana Crne Gore, ali sam protiv toga da ovdje šef kluba poslanika kaže da poziva na dijalog, on poziva na dijalog i vi pozivate na dijalog, akad vi imate partijsko tijelo Nacionalno koordinaciono tijelo. Zante šta je dijalog? Dijalog je da to Nacionalno koordinaciono tijelo podnese ostavku i da ovdje u Skupštini Crne Gore se formira nacionalno tijelo koje će se stvarno boriti protiv korone bez partijskih interesa. Mislite li da ne znamo za igru? Zatvorite jedan grad, drugi grad, zatvorite sve što mislite da vam je neophodno da ne može da se glasa, ali zato imate letove iz Luksemburga, vašeg poželjnog rezervoara za glasanje, daju se neozbiljne stvari oko toga da li treba zatvoriti Podgoricu ili ne. Izvolite, ako ste za dijalog rasformirajte to tijelo i napravite u Skupštini nacionalno tijelo koje će se baviti ne samo epidemijom nego će se baviti i pitanjima ekonomije. Pa došli smo do toga da epidemiolog iz Instituta za javno zdravlje govori o tome da ekonomija treba da funkcioniše. To kaže danas, a

zašto to nije rekao u martu? Zato što je sve ovo nepohodno radi nečega što se zove montaža od strane Demokratske partije socijalista.

Naravno, ja sam tražio i da se o tome obavi rasprava i ranije. Vrlo kratko, vojska i Ministarstvo odbrane koje ima dvije hiljade sistematizovanih mjesta ima ovoliku službu, ovakav zakon, molim vas, pratite građane neovlašćeno. Član 27 zakona, nemate pravo da pratite građane, a i da ih pratite i da imate pravo nemate ono što ima u zakonu o Agenciji za nacionalnu bezbjednost u članu 18 da svaki građanin ...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 15:18:38)

Poslaniče Bulatović, molim vas, pazite na vrijeme.

PREDRAG BULATOVIĆ (07.07.20 15:18:42)

Pazim na vrijeme, potpuno govorim o zakonu, govorim o kršenju ustavnih

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 15:18:47)

Da, da, ali šesti je minut pa skratite.

PREDRAG BULATOVIĆ (07.07.20 15:18:49)

O Agenciji za nacionalnu bezbjednost, daje, gospodine Nimanbegu i Vama pravo da se obratite da li vas prisluškuju, da li vas prate, a ako vas prate iz navodno nacionalnih interesa oni mogu da vam ne odgovore a vi znate da ste praćeni, a ako su vas pratili prestale su mjere praćenja, oni su dužni da vam daju čitav materijal na uvid. Ovaj zakon ima pravo da prati svakog građanina Crne Gore, ovaj zakon daje za pravo ovome čovjeku koji sjedi pored ministra da može da zatraži od svakog državnog organa svaku informaciju i da bude, naravno, to će Kenan Hrapović da propiše, ako ne daju ovome čovjeku tu, Kenan Hrapović će da kaže da se primijeni član Krivičnog zakonika taj i taj, jer smo vidjeli da o epidemiji gospodin Hrapović upućuje Tužilaštvo i policiju koja odredbe Krivičnog zakona treba primijeniti. Još nešto, ovdje je uvedena kategorija takozvanog agenta provokatora, prikrivenog isljednika u formi koja se prepoznaje za ljude koji to prate. Ustavni sud je onemogućio pravo Ministarstvu unutrašnjih poslova i policiji da više koriste prikrivenog isljednika. To je bio, gospodine Genci Nimanbegu, onaj takozvani Paja Velimirović. On je dobio status prikrivenog isljednika i na osnovu njegove montirane priče došla je priča Milivoja Katnića pa je došla priča Saše Sindelića.

Pošto nemam više vremena vezano za ovaj zakon, ja ukazujem na potencijalne mogućnosti ... i u izborne svrhe 30. avgusta. Znajući strukturu ljudi koji će to da rade, nemam sumnje da su spremni sve da urade u tom pravcu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 15:20:38)

Hvala, poslaniče Bulatović.

Poslanik Adrijan Vuksanović je sada, a neka se pripremi poslanik Saša Aleksandar Damjanović.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (07.07.20 15:20:59)

Hvala vam, poštovani potpresjedniče.

Hrvatska građanska inicijativa će podržati ovaj zakon. Odmah na početku želim, uvaženi ministre, da vam odam jedno priznanje. Odajem vam priznanje kao predstavnik hrvatske nacionalne zajednice u ovom parlamentu, između ostalog i dobrih relacija koje njeguju dvije države i na vojnom polju, između Crne Gore i Republike Hrvatske.

Znam da ste vi prije dvije godine bili u Zagrebu i jako sam upamti i neću zaboraviti gest koji ste tada uradili, bilo mi je jako drago i bio sam ponosan kad sam vidio vaš gest, jer taj gest je odraz prijateljstva i suradnje dvije prijateljske zemlje koje su partneri u NATO savezu. Posebno me raduje činjenica što naši oficiri iz Crnogorske vojske se školuju u Republici Hrvatskoj i ako je Hrvatska građanska inicijativa na tom sveukupnom planu dala doprinos, a znam da jeste, onda sam i sretan radi toga. Nije čudo da danas trpite ne samo napade nego i uvrede. Danas smo ovdje čuli da je današnja Republika Hrvatska genocidna država i od koga smo to čuli. To smo čuli od onih koji kažu da su Radovan Karadžić i Ratko Mladić heroji. To smo čuli od onih koji daju ordene ratnom zločincu Vojislavu Šešelju. To smo čuli od političkih instalacija jedne rashodovane ideologije koja ima svoju manifestaciju i ovdje u Crnoj Gori.

Osim toga čuli smo i neka lamentiranja nad Dubrovnikom. Ne žale oni nad Dubrovnikom, kao što ne žale ni nad Vukovarom, ni nad Srebrenicom tako ne žale ni nad Dubrovnikom, oni žale zbog nečega drugoga. Oni žale što mi ovdje nismo danas sa njima i što ne pripadamo tom gubitničkom korpusu. To je njihova žalost, a njihova žalost je i nezavisna, suverena i međunarodno priznata država Crna Gora kao što jednako tako je njihova žalost i nezavisna suverena i međunarodno priznata država Republika Hrvatska, jer te dvije činjenice ih podsjećaju na njihov politički poraz s kojim se oni ne mire, a mi ih podsjećamo na ono što oni žele da zaborave. Jja cijeli život ovdje slušam o nekakvom carstvu nebeskom i o nekim ljudima koji su se opredijelili ili opredelili za carstvo nebesko, a onda kad pogledate vidite da je to krajnje carstvo zemaljsko i da se svodi na profane, na krajnje zemaljske nagone o proširenju granica i o osvajanju tuđih teritorija. Žao mi je svake žrtve koja se desila na prostoru bivše Jugoslavije, ali moramo takođe znati što je posledica, a što je uzrok. Dakle, podržaćemo ovo zakonsko rešenje, a vama i na koncu odajem priznanje na svemu što radite. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 15:24:22)

Hvala, poslaniče Vuksanović.

Poslanik Damjanović, neka se pripremi poslanica Aleksandra Vuković.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (07.07.20 15:24:30)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Nimanbegu.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodine Boškoviću, gospodine Peroviću,

Prije nego što kratko prenesem neke svoje utiske oko Predloga zakona vratio bih se jedan korak unazad i iskazao bih ovdje jedu dilemu, ne znam da li ste vi u toku, način na koji je koncipiran dnevni red ove sjednice. U Predlogu dnevnog reda prvobitnom za ovu sjednicu bio je i Predlog zakona o izmjenama i dopuni Zakona o osnovama obavještajno-bezbjednosnog sektora Crne Gore u paketu sa ovim zakonom, jasno zbog čega. Onda je na jedan volšeban način ispalo, ovaj predlog je ispao, a ostao je samo ovaj predlog o kom danas razgovaramo, pa bi možda bilo zbog javnosti, zbog građana interesantno da vidimo koji su razlozi, zašto je ispao ovaj predlog iz dnevnog reda. Evo ja da pročitam, da probamo da vidimo misteriju zašto je to tzv. parlamentarni vrh, isključujući naravno potpredsjednika Nimanbegua, donio takvu odluku.

Dakle, razlozi za izmjene i dopune krovnog zakona po osnovama obavještajnog i društvenog sektora Crne Gore iz 2014. godine, sa vrlo upitnom ustavnošću, na bazi čega bi trebali svi ostali zakoni da proističu pa i ovaj predlog zakona, je li tako, ovdje kaže se da su tri člana koja treba promijeniti. Jedan koji se tiče upodobljavanja upravo ovoga o čemu danas pričamo sa krovnim zakonom gdje se umjesto odjeljenja za vojno-obaveštajne i bezbjednosne poslove uvodi tzv. obavještajno-bezbjednosni direktorat itd. Drugi razlog je bio da se zbog Predloga izmjena i dopuna Zakona o sprečavanju pranja novca pravi izmjena u dijelu rukovodilaca obavještajne

jedinice koji upravlja, dakle u tom dijelu, i treći član kojim je trebalo da se promijeni krovni zakon jeste da direktor Uprave policije postaje član Vijeća za nacionalnu bezbjednost. Sad evo se pitam kome je smetalo da direktor Uprave policije bude po ovom zakonu član vijeća i možda to može da bude razlog što su makli ovaj zakon iz procedure. Pitam se, dakle, vjerovatno postoje neki problemi, ali ne problem hoće li gospodin Veljović zakonski biti ili ne član tog vijeća, očigledno ima tu više pristupa unutar vlasti, ne govorim Vlade, nego vlasti, ali govorim o tome, gospodine Peroviću, da ovo pravi vama problem, jer ćemo i nakon eventualnog donošenja u Parlamentu ovog zakona imati da u krovnom zakonu i dalje baratamo sa terminima odjeljenje za vojno-obaveštajne i bezbjednosne poslove.

Dakle, bukvalno dva zakona u koliziji. Razumijete li o čemu pričam? Dakle, ne pričamo sada o Veljoviću i o tome hoće li biti član ili neće ovog vijeća i da li to neko želi ili ne želi itd. ko će biti, ko koga pokriva u policiji, ko koga pokriva van policije. Svakako su ove stvari o kojima gospodin Bulatović govori interesantne imajući u vidu i činjenicu da čini mi se za 20 dana ili nešto malo više ističe i mandat aktuelnom direktoru Agencije za nacionalnu bezbjednost koji je, ako se ja ne varam, izabran nekog 20. avgusta davne 2015. godine pa će i tu biti interesantno kako će se ta neka koordinacija napraviti i kako će ko da pokrije teren u ovom dijelu obaveštajne zajednice. No da o tome razmišljamo zajedno, ono o čemu ja kratko želim ovdje da nekoliko stvari iznesem jeste da je interesantno da je ovaj predlog iz januara 2020. godine došao svega mjesec dana nakon ili dva mjeseca nakon što smo maltene imali izmjene i dopune ovog zakona krajem čini mi se avgusta prošle godine kada smo već drugi put mijenjali postojeći Zakon o odbrani i gdje smo u Zakon od odbrani mi maltene napravili nomenklaturu ovoga što treba da radi ovo odjeljenje, odnosno obaveštajno bezbjednosni Direktorat i sada želimo da ga faktički zakonski definišemo. Ok, ništa sporno sa svim onim nadležnostima koje su ogromne i o tome je neko govorio preplitanja sa radom nekih drugih civilnih službi itd. što izaziva i što podvlači i veliku odgovornost.

Naravno, rešenja koja se tiču i predsjednika Vrhovnog suda koji treba da odobrava posebne akcije u smislu primjene nekih specifičnih mjera itd. koje su interesantne. Član 12 je takođe neko citirao koji se tiče prikupljanja podataka od državnih organa, od organa državne uprave itd. sve ono maltene što radi i Agencija za nacionalnu bezbjednost. Bilo bi dobro da tu ne dolazi do preplitanja nadležnosti. Ono što sam vidio, gospodine Peroviću, jeste da u članu 16 u stavu 2 imate i mogućnost da i bez odluke Vrhovnog suda, odnosno predsjednika Vrhovnog suda, vi sami naredite pokretanje ovih akcija. Naravno, dužni ste o tome da izvijestite predsjednika Vrhovnog suda, o pokretanju akcija, odnosno da se svi dokazi koji su prikupljeni ... post festum, je li tako, odobrenje, to su rešenja koja su primjerena i drugim službama, niste predvdjeli dodatna budžetska sredstva što me onda ostavlja u utisku da niste predvidjeli ni dodatno primanje zaposlenih u ovoj službi. Nismo o tome čuli ništa u uvodnom obraćanju. Da li ste vi zadovoljni kapacitetima koje imate u toj službi s obzirom da ... velike nadležnosti faktički primanja u radni odnos bez konkursa što je čini mi se uz ANB jedini slučaj u sistemu državne uprave.

Negdje da zaokružim da ostaje ova dilema zašto, gospodine Peroviću i gospodine Boškoviću, pravimo uslovno rečeno ovu službu unutar Ministarstva odbrane kao vrstu direktorata, zašto nema volje i želje da se poput mnogih drugih država pa i država članica NATO-a i država u regionu ova služba definiše na način da funkcioniše kao samostalna organizaciona cjelina, odnosno kao posebna agencija. Čemu taj strah da bi se ona otrgla civilnoj kontroli ukoliko bi bila van Ministarstva odbrane i da li razmišljate da u nekom narednom periodu, možda bi bilo dobro da čujemo i taj odgovor, ova rešenja primjerite onako kako su to uradile zemlje regiona, odnosno zemlje NATO pakta, da imamo posebnu službu, posebnu agenciju koja nije u sastavu Ministarstva odbrane, a koja bi naravno podlijegala civilnoj kontroli, odnosno nadzoru na način na koji je to uređeno Zakonom o parlamentarnom nadzoru. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 15:31:15)

Hvala, poslaniče Damjanoviću.

Poslanik Bulatović se javio. Poslaniče Bulatoviću, morate oponirati kolegi iz opozicionih redova.

PREDRAG BULATOVIĆ (07.07.20 15:31:31)

Gospodine Damjanoviću, ja sam veoma začuđen kako ste vi govorili o Zakonu o obaveštajno-bezbjednosnom sektoru. Vi imate prilike u komentaru da nas ispravite, ali vi ste vrlo mekano govorili o jednom neustavnom zakonu koji nije krovni zakon. Vi znate da je to neustavna kategorija koju je predsjednik DPS-a i predsjednik Vlade tada formirao da bi on mogao da vrši kontrolu svega i svačega. Imamo Savjet za odbranu, imamo Zakon o parlamentarnom nadzoru, dajte mi jednu jedinu normu, evo gospodine Nimanbegu, neka da jednu jedinu normu, a on nije to rekao na osnovu koje se može kontrolisati rad Vijeća za nacionalnu sigurnost i tog operativnog tima. Ja da vas podsjetim, u oči izbora 2016. godine mi smo zakazali kontrolno saslušanje tadašnjeg sekretara Vijeća bio je Veselin Veljović i drugih aktera uključujući Mila Đukanovića Odboru za bezbjednost. Znate li da li je održana ta sjednica? Nije održana sjednica. Zato što jednostavno je to vanustavno tijelo, partijsko tijelo kao što je, gospodine Damjanoviću, i ovaj zakon i ovaj direktorat ne samo potreba NATO-a nego rivalstvo unutar Agencije za nacionalnu bezbjednost, Uprave policije i sada su oni treći faktor. Jačanje Ministarstva odbrane u personalnom sastavu, kadrovskom, koje postoji i što je veoma važno postoje i klanovi van oficijelnih struktura, vi to u vašoj diskusiji niste pomenuli, nego tražite da vam oni daju odgovor zašto nije, šta, u ovom birou ne može da sjedi ovaj čovjek - birou Vijeća za nacionalnu sigurnost, jer tamo sjedi šef odjeljenja, a on je direktor.

Ovaj zakon treba promijeniti, o kome vi pričate, zbog toga što se igra ping-pong sa direktorom Agencije, odnosno Uprave za sprečavanje pranja novca i finansiranja terorizma, je li i dalje to u tom Zakonu o obaveštajnom sektoru. Pa su se zato dosjetili u sledećoj tački dnevnog reda Zakon o tajnosti podataka da mu uzmu mogućnost, pomoćniku Veljovićevom koji se bavi pranjem para, da klasifikuje šta je tajni podatak. Niko ne priča o tome da li je Crna Gora pristupila Edmont grupi za borbu protiv pranja novca, a vama je, gospodine Damjanoviću, vjerujem jasno, ali ne mogu da vjerujem da ste vi tako blago govorili o tim pojavama koje apsolutno znače pregrupisanje snaga i više tabora unutar same Demokratske partije socijalista i koriste obaveštajno-bezbjednosni sektor i praćenja svakog građanina za zloupotrebu. Znate li vi da ovim zakonom se u članu 27 daje mogućnost da svakog građanina mogu da prisluškuju, prate i snimaju bez ikakve obaveze da bilo kome podnesu račun? To nema čak ni u Zakonu o Agenciji za nacionalnu bezbjednost, ima u ovom zakonu, a ovdje neki njihovi funkcioneri govore da je opozicija klerikalna, zamislite, gospodine Damjanoviću, na njihovom kongresu su donijeli odluku da formiraju (prekid) ...

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (07.07.20 15:34:54)

Poslaniče Damjanoviću, vi ćete pojasniti.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (07.07.20 15:34:59)

Naravno, ne radi se ovdje o mekom ili crnom odnosu prema činjenicama, već o preciznosti u izlaganju, gdje sam bio vrlo precizan kada sam naveo tri stvari koje upravo idu na fonu ovoga o čemu vi govorite, o borbi za prevlast u tajnim službama. Dakle, rekao sam jednu stvar koja je svima nama za razmišljanje, da mandat aktuelnom direktoru Agencije za nacionalnu bezbjednost ističe na desetak dana pred izbore, to je prva stvar, da tajming donošenja ovog zakona spram toga nije slučajan, ali treću stvar da je sa dnevnog reda ove sjednice skinut zakon, odnosno Predlog zakona o osnovama obaveštajno-bezbjednosnog sektora Crne Gore kao krovni zakon sa upitnom ustavnošću i sa faktički strukturiranom nekom ... unutar obaveštajnog sektora sa Savjetom za odbranu i bezbjednost, sa Vijećem itd. skinut iz razloga što je između ostalog jedan od predloga sa ovim Predlogom izmjena i dopuna Zakona i da direktor Uprave policije bude član ovog Vijeća. Sad naravno zbog tih igara, evo da budem tvrdi, zbog tih zakulisanih igara unutar obaveštajno-bezbjednosnog sektora, imamo faktički činjenicu da ćemo i ukoliko naravno

parlamentarna većina donese ovaj predlog zakona, odnosno Zakon o vojnoobaveštajnim i bezbjednosnim poslovima, imati jednu neusklađenost, jer će se i formalizovati ono što je kroz izmjene Zakona o odbrani već faktički suštinski urađeno.

Dakle, formalizovaće se obaveštajno-bezbjednosni direktorat, a u krovnom zakonu ćemo imati i dalje odjeljenje i faktički načelnika ovog odjeljenja koji vrši sve one poslove koje mu je predvidio krovni zakon. Ja samtram da je tu razlog zabrinutosti i neustavnosti, jer takvo stanje ne odgovara nikome. Naravno, pozivati se na ovakav Ustavni sud, na v.d. Ustavni sud koji treba da bude i krajnja instanca u ovom izbornom procesu koji nas očekuje je krajnji iluzorno, da će on cijeliti neusklađenost dva zakona, krovnog i ovog koji bi trebao da bude usaglašen sa tim krovnim zakonom. Pitanje, dakle, koje sam otvorio na početku ostaje. Nismo mi diktirali ovaj dnevni red, već je neko naložio dijelu parlamentarnog rukovodstva, telefonom, porukom ili već kako je to i Televizija Crne Gore uradila, da prosto sklone ovu materiju, jer nekome ne odgovara da se u ovom trenutku mijenja sastav Vijeća za nacionalnu sigurnost iz razloga ... koje imamo u tim institucijama, pa u svakoj od ovih institucija imamo direktora, a imamo i nekoga ko faktički pokriva tu poziciju u Upravi policije, direktora Uprave policije i jednoga od njegovih pomoćnika ili zamjenika koji faktički vrši paraposlove.

Ja ne znam kako će to biti u Ministarstvu odbrane. Zato sam negdje otvorio ovu priču da bih pitao ministra Boškovića koji u ovom trenutku pretpostavljam ne zna taj odgovor, da li će se ići ka tome da se ova agencija, odnosno ovaj direktorat sa ogromnim ovlašćenjima, o čemu je gospodin Bulatović pričao, Ja sam napomenuo i zaista zaokružujem time, ne samo prema građanima nego i prema svim ostalim državnim strukturama koje nema de facto ni ANB, jer ova agencija je zadužena i za vojne stvari i za civilne stvari, a ANB samo za civilne stvari... Da li se razmišlja da se onda i ova služba definiše na način na koji se to radi u zapadnim državama? Čemu strah da ova služba funkcioniše posebno i da je pod parlamentarnim nadzorom, nego je držite i dalje u sklopu Ministarstva odbrane kao direktorat?

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 15:38:40)

Hvala, poslaniče Damjanoviću, s tim da su, moram pojasniti, vaše tvrdnje oko intervencije i kod parlamentarnog vrha nisu saglasne činjenicama, a zakon je povučen na zahtjev ministra koji je uputio zvaničan dopis i onda smo imali proceduru u Parlamentu.

Apsolutno u regularnoj parlamentarnoj proceduri, ovlašćeni predlagač, dopis je poslat, tako je išlo u proceduru.

Poslaniče Vuletić, da čujem.

MILORAD VULETIĆ (07.07.20 15:39:24)

Goospodine predsjedavajući, član 97 u vezi sa članom 99.

Mi smo na početku ove sjednice od strane predsjednika Skupštine obaviješteni da danas na programu imamo dvije tačke dnevnog reda u ukupnom trajanju do šest sati, što znači po tri sata kako je i poslovnički opredijeljeno, priča po jednom zakonskom dokumentu. Kako je krenulo nama će trebati pet dana da završimo i ovu tačku. Vi to znate, imate dosta iskustva u Skupštini što kao poslanik, što kao potpredsjednik, neuobičajeno je da se komentariše izlaganje kolege iz pripadajuće grupacije, opozicione ili pozicione, međutim nije zabranjeno, to je tačno.

Drugo, zaista jednom zauvijek bi trebali koristiti ovu knjigu, odnosno Poslovnik makar kad je trajanje diskusija u pitanju i ograničiti se, vi to odlično znate, ne prigovaram vama nego svima nama, na ono što je poslanička odredba, a to je u okviru od tri sata u načelu kada se radi rasprava o pojedinom dokumentu da svaki klub dobije taman onoliko vremena koliko ga pripada. O tome kolegijum treba da vodi računa i da nas na početku ... (prekid) kako bi znali da se upravljamo prema tome. Izvinjavam se, jer i mi smo uskraćeni za neki dijalog, eventualno i ze neke komentare, eventualno i za neke kaznene replike...(prekid) da radimo efikasnije i da tome damo lični doprinos, pa bih vas molio to da imate u vidu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 15:41:16)

Poslaniče Vuletić, potpuno ste u pravu, s tim da vas moram podsjetiti da je vaša proceduralna reakcija trajala jedan minut i 42 sekunda. Evo, gotovo ste duplo govorili više nego što vam po Poslovniku pripada. Ne mogu biti diskriminatorski u tom odnosu tako da svima dozvoljavam po 30 sekundi produženja vremena, ali u cilju da završi svoju misao. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (07.07.20 15:41:48)

Ja sam negdje i u uvodnom dijelu rekao i ogradio se, sa dijelom parlamentarnog rukovodstva, vas sam izuzeo.

Dakle ovako, vi ste rekli da je na molbu, tako sam čuo, povučen ovaj predlog zakona. Samo da vas podsjetim, predlagač Predloga zakona o izmjenama i dopuni Zakona o osnovama obavještajno-bezbjedonosnog sektora Crne Gore gospodin Melvudin Nuhodžić i gospodin Korać. Da li je bilo saglasnosti ili nije i koordinacije između gospodina Nuhodžića i gospodina Boškovića, u to ne ulazim, kažem oko ovog krovnog zakona gdje se tiče i vas tamo, ali kada se stavi na dnevni red Predlog zakona, kada se dođe do te tačke, vi to znate, to je Poslovnik, onda može predlagač koji dođe na tu tačku da kaže - mi smo odlučili da povučemo ovaj predlog iz procedure. O tome se obavještavaju poslanici i Skupština. Ne može se predlog zakona micati iz procedure na način da je on i dalje u proceduri, a da je maknut sa dnevnog reda. Ko to može da utvrdi micanje sa dnevnog reda, sem da traži to ovdje neka parlamentarna grupacija i dolazimo do onog famoznog telefona koji je okrenut kako bi se dao nalog da se ovo zaustavi. Samo toliko.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 15:43:07)

Hvala.

Poslaniče Damjanović, nisam očekivao da ćemo tako slikovito pojasniti, ali nije bilo tako. Nije bilo tako, znači bila je potpuno poštovana parlamentarna procedura bez ikakvih skrivenih namjera, nego to je procjena predlagača kad ide u dnevni red kada ne. Znači, to nema veze ni ministar Bošković siguran sam da nema ni veze s tim tako da nismo trebali ni njega uključiti u raspravu.

Nastavljamo, molim vas. Po redosljedu prijava je Aleksandra Vuković, a nek se pripremi Milutin Đukanović.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (07.07.20 15:43:47)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Nimanbegu, na datoj riječi.

Pozdravljam drage građanke i građane Crne Gore, kao i svoje kolege i kolegice, a sa osobitim zadovoljstvom ministra Boškovića. Rekla bih ministra vojnog koji prvorazredno ili na prvorazredan način brani i čuva ovu državu od trećerazrednih pokušaja njene devastacije na razne načine iz raznih rovova, da opet budemo u vojnoj terminologiji, i zbog toga biva i možda najviše napadan verbalno i na druge načine u medijima i van njih. Dakle, u našem političkom životu.

Kao što smo čuli i videli velika je potreba da se obznane riječi opet velikog Kolašinca i Crnogorca Veljka Vlahovića koji je kazao da je Crna Gora zemlja najvećih krajnosti, dubokog mraka i raskošne svjetlosti, slobodni zatočenik i usužnjena sloboda. Za našu opoziciju sa akcentom na Demokratski front možemo kazati da je slobodno zatočen u sopstvenoj zabludi. Zabludi da je drugo mjesto za njih prvi životni izbor. Srbija je država o koju se čvrsto drže čak i u onim politikama koje su neodržive i koje su izazivale nestabilnost u regionu, a i šire. Na žalost, tih politika se nikada nijesu odrekli niti zažalili nad posljedicama takve politike. Zbog toga mi danas moramo razumjeti naše kolege iz opozicije sa akcentom na Demokratski front jer je razumljivo za

one koji nijesu prevazišli političku infatilnost i dostigli državničku samosvjesnost da žele Crnu Goru kao protektorat, kao državče, kao fildžanče ili fildžan iz koje bi veoma lako i na jedan surov način ispili njenu nezavisnost samo da im se ukaže prilika. Tu priliku na našu sreću im ne daju ne Klub poslanika Demokratske partije socijalista, nego naprotiv birači, građani i građanke Crne Gore. Dakle, čuli smo od jednog opozicionog kolege da mi optužujemo Demokratski front i opoziciju da je klerikalna, o čemu je danas govorio ministar Bošković sa kojim ću se apsolutno saglasiti u njegovoj decidiranoj analizi političkog djelovanja Demokratskog fronta. Jeste, klerikalna je. Zašto? Neko ima političke programe kao Demokratska partija socijalista i da u tom političkom programu se mora i može naći identitetski plan kako dalje razvijati nezavisnost Crne Gore. Kako je učvršćivati, naravno jačanjem vojske kako to radi naše Ministarstvo odbrane i naravno i drugim projektima kakav jeste i jačanje i jedno ujedinjenje koje je proizašlo iz naših redova kao potreba u samoj crkvi ujedinjenja naših građana i građanki. Neko dakle ima programe neko ima litije. E sada u jednom tumačenju i zančenju litija kaže se da je to vrsta molitve o velikim praznicima i o velikim sušama. Dakle, kad se dogode velike suše. Pošto se u našoj opoziciji velika i nepovratne suša pustinja politička desila još poodavno, pošto tu nema nikakvog materijala za mogućnost pravljenja nekog političkog programa normalno je da se u takvoj političkoj oskudici morate služiti litijama kao nekoj vrsti odežde koja vam služi da na jedan način djelovanja na emocije naših građana i građanki prigrabite sebi političke poene. Zato vi insistrate na toj nebeskoj verziji iako ništa konkretno zemaljsko i nikakvo rješenje ne nudite našim građanima i građankama.

Građani i građanke Crne Gore, zato što se ođe radi o političkoj grupaciji kojoj ni Marko Kraljević kada bi uzeo onu suvu drenovinu ne bi mogao iscijediti niti jedan vitalan politički korak, ne bi mogao ništa tu učiniti ni njihov nacionalni junak. Imate predstavljanje političkog programa kroz djelovanje Srpske pravoslavne crkve koja naravno oduvijek ima veliku podršku naših građana i građanki zato što je Srpska pravoslavna crkva sve vrijeme bila povlašćena u ovoj državi i prije i tokom i za sve vrijeme trajanja i trajaće dugo crnogorska nezavisnost. Dakle, Srpska pravoslavna crkva imala je povlašćen položaj, zbog toga je imala veoma relaksirane, da kažem, ruke i svoj način djelovanja i zato je naravno i ostvarivala podršku naših građana i građanki, zato što su se oni identifikovali sa onom crkvom koju je naša država i materijalno i na svaki drugi način podržavala. Dakle, u ovim redovima ne šede neprijatelji crkve, ikona, vjere, pravoslavlja kako se to želi plasirati iz redova Demokratskog fronta, nego naprotiv, ođe na djelu imamo ako hoćete moskvarenje sa naglaskom na ovaj drugi dio riječi moskvarenje. Ne nije ovo moskovska ruska politika, nego moskvarenje i srbomrcvarenje crnogorskih građana i građanki zato što u vašoj politici nema platforme koja bi i na jedan solidan način promovisala rusku i srpsku politiku. Naprotiv, čini mi se da iako je postojala neka... (prekid) intencija na ovome području iako su vaše ruke stavili svoje (prekid) kreirate njihovu politiku na našem prostoru. Vi u tome nijeste uspjeli jer ste svih prethodnih godina dokazivali u stvari da ste opozicija ovoj državi i kada polazite sa pozicija opozicije sopstvenoj državi naravno da morate imati neuspješne projekte makar imali i podršku najmoćnijih sila i najznačajnijih država u regionu. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 15:50:28)

Hvala, poslanice Vuković.

Poslanik Milutin Đukanović, a neka se pripremi Danijel Živković.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (07.07.20 15:50:39)

Najlakše je manipulirati i voditi plitku politiku. Ova tema o vojnoj bezbjednosti je idealna prilika da ukažemo kako se vodi plitka politika.

Vojna bezbjednost zavisi u značajnoj mjeri od geostrateškog položaja određene države. Takođe, zavisi od toga kakve odnose ta država ima sa najmoćnijim zemljama svijeta. Svjedoci smo da je Crna Gora svoju bezbjednost i vojnu i bilo kakvu drugu vezala isključivo za NATO pakt. Da li se Crna Gora zaista može pouzdati u taj savez? Donald Tramp je danas lider slobodnog čovječanstva, a vlast crnogorska svim silama podržava opoziciju američku, tj. duboku državu i

onda se nadaju da će Sjedinjene Američke Države u jednom momentu pomoći Crnoj Gori, a predsjednik Amerike je jasno saopštio da mu ne pada na pamet da šalje svoga sina da bi branio Crnu Goru. Takođe, vidite da NATO pakt ima velike probleme, odnosno ima konflikte unutar toga saveza. Imamo jasan konflikt Turske - Grčke, Turske - Kipra, Amerike i Turske, Francuske i Turske. Vidite da Sjedinjene Američke Države povlače svoje vojnike iz Njemačke, takođe nije sjajna situacija ni u Evropskoj uniji, Velika Britanija je napustila Evropsku uniju, Francuska je nametnula svoj sistem ulaska u Evropsku uniju, virus corona i ova epidemija ja pokazala koliko nema solidarnosti unutar Evropske unije i Crna Gora svu svoju budućnost vezala je za taj da kažem kompleks, odnosno pakt.

Kad se planira zaštita države, odnosno kada se planira bezbjednost određene države moraju se pretpostaviti određene situacije. Evo vrlo jednostavno pitanje za ministra Boškovića, šta bi ministre radili Vi u koliko bi došlo do nekog nesporazuma između vas i predstavnika albanskog i bošnjačkog naroda, a svi dobro znamo da je Turska iskreni saveznik i Bošnjaka i Albanaca na ovim prostorima. Da li zaista neko misli da bi Sjedinjene Američke Države ili Njemačka bile spremne da se zbog Crne Gore konfrontiraju sa Turskom? Svima je jasno da se to ne bi desilo, a istorija nas uči da je ovim prostorima Turska vladala gotovo 500 godina i tada je postojala neka međunarodna zajednica. Očigledno je da vlast u Crnoj Gori želi od Crne Gore da napravi Sandžak i to dobrovoljno. Da ne bi ispalo da oni moraju da slušaju moćne zemlje NATO pakta, da se oni ne bi sukobili zbog Crne Gore jer jasno je moćne članice NATO pakta na čiju bi stranu u tom eventualnom sukobu stale, pa to vlast radi dobrovoljno i to nam onda proglašavaju evropskom politikom, da je Crna Gora izašla iz balkanskog blata i okrenula se zapadnim vrijednostima. Još jednom, sva vaša politika kako je sad vodite vodi stvaranju Sandžaka u Crnoj Gori. Iz ovih razloga ste krenuli da čupate srce i dušu ovom narodu većinskom pravoslavnim hrišćanima. Udarili ste na Srpsku pravoslavnu crkvu kako bi slomili kičmu i osnovu pravoslavnih hrišćana na ovim prostorima. Samo u ovoj zemlji to može da se dešava. Zato je 30.avgust istorijska šansa da se svi ujedini i da srušimo mafijaški i kriminalni režim, a rezultat tog ujedinjenja mora biti jedinstvena opoziciona lista i 30.avgusta je šansa da konačno na ovim prostorima zavlada sloboda i demokratija. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (07.07.20 15:55:34)

Hvala, poslanice Đukanović.

Poslanik Živković, a neka se pripremi poslanik Knežević.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (07.07.20 15:55:42)

Hvala, poštovani potpredsjedniče Nimanbegu.

Poštovani ministre Boškoviću sa saradnicima, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani,

I ovo zakonsko rješenje dijeluje mi kao još jedna normativna nadgradnja onoga što ide u svrhu i na konto modernizacije Vojske Crne Gore. Nemam nikakvu potrebu da sad nešto apologiram ili dodatno govorim u superlativu, ali siguran sam da oni koji aktivno prate dešavanja dok ste vi ministar odbrane, sigurno mogu da vide koliko je Vojska Crne Gore dodatno unaprijedila svoje kapacitete kako infrastrukturne, tako i ljudske. Dosta toga je već prethodno rečeno, makar što se tiče same sadržine i suštine zakona, ali rekao bih da je on veoma važan iz prostog razloga jer se normativno uređuje način prikupljanja određenih informacija i podataka koje imaju veoma važnu ulogu makar u danas veoma izazovnom vremenu na globalnom nivou koje zahtijeva stalnu prisutnost i prisutnost da kažem u kolektivnom sistemu bezbjednosti. Crna Gora je danas kredibilan partner svim evropskim adresama, kredibilan partner svim zemljama koje su članice NATO saveza i čini mi se da u razmjeni tih informacija veoma je bitno da dođemo do očuvanja nacionalne bezbjednosti i sigurnosti, a da one informacije sa kojima mi raspolažemo razmjenjujemo sa našim partnerima. Čini mi se da u prethodnih 14 godina je dosta toga urađeno u ovim reformskim procesima, ali isto tako vjerujem da svi mogu dobro da primijete činjenicu da je

Crna Gora danas stabilno demokratsko društvo o kojem svaki pojedinac može da se osjeća takođe bezbjedno i da je vojska kao jedan od elemenata u bezbjedonosnom sistemu veoma važan segment u očuvanju te bezbjednosti i stabilnosti.

Ipak dobro je što danas možemo konstatovati da kako u policiji tako i u društvenom životu uvijek možemo prepoznati izazove koji nam prijete kako na unutrašnjem tako i na globalnom planu makar što se tiče očuvanja stabilnosti i bezbjednosti. Zašto to kažem? Vidim u kontinuitetu određene najave različitih hibridnih prijetnji koje djeluju u Crnoj Gori kroz različite forme različitih segmenata društva. Od nekih para-političkih organizacija, nekih političkih organizacija, pa rekao bih i jednog dijela medijske scene u jednoj sinhronizovanoj aktivnosti koje imaju jedan cilj. Dakle, destabilizacija prvo političkih prilika, destabilizacija društva, izazivanje panike i straha sa jasnim ciljem da se kroz promjenu tih političkih prilika jasno utiče i na ono što je redifinicija odluka koje su donešene 2006.godine.

Na osnovu čega crpim tu argumentaciju? Na osnovu toga što uvijek postoje određene adrese na strani koje će pronaći izvođače radova na lokalnom, a rekao bih ovom našem nacionalnom terenu koji su uvijek spremni da pronađu određeni motiv, posebno kod nas u Crnoj Gori gdje postoje određene podjele u društvu, da na motivu onoga što je nepriznavanje ostvarenih tekovina 2006.godine vrlo ambiciozno djeluju protivustavno na promjenu poretka u Crnoj Gori. Imali smo prilike da vidimo kako je to bilo prethodnih godina, dakle, 2015 i 2016.godine čini mi se da su tad institucije Crne Gore odgovorile vrlo kvalitetno i na jedan ozbiljan i pravovremen način spriječile sve one koji su mislili ili imali takav suludi naum da se može djelovati na taj način u Crnoj Gori i dobro je što danas u Crnoj Gori političku većinu čini Demokratska partija socijalista sa svojim koalicionim partnerima jer prepoznajemo dobro izazov na nekim drugim djelovima opozicione političke scene koiko bi to bilo destruktivno da građani daju većinsko povjerenje upravo tim strukturama. Zbog toga smatram da i ovaj zakon ide u tom smjeru.

Dakle, neki su danas ovdje govorili o tome zašto je potrebna ova služba. Ja sam se potrudio i pogledao u drugim zemljama pa na primjer sam pogledao u Holandiji da postoji opšta obavještajno bezbjednosna služba i postoji vojnoobavještajna bezbjednosna služba, takođe i u Hrvatskoj postoji Vojno-sigurnosna obavještajna agencija. Prema tome, nema nikakvih elemenata da se ovdje može plasirati bilo kakav prigovor na račun Ministarstva odbrane da je kreirala neku novu agenciju zbog nekih navodno sukoba u obavještajnim planovima. To su samo neke mahinacije ili rekao bih pusti snovi onih koji pokušavaju stalno neargumentovano da pričaju u javnom prostoru. Naravno, finalno, zaključujem sa tim, veoma je važno ono što danas Ministarstvo odbrane radi u smislu civilne komponente vojske koja sa svojom inženjerijom na sjeveru Crne Gore vrši proboj puteva, izgradnju puteva posebno do seoskih domaćinstava i ono što je Ministarstvo odbrane uradilo posebno u okviru ... u borbi protiv pandemije corona virusa jer i tu je pokazala visok stepen mobilnosti i odgovornosti naših institucija. Zato i podrška ovakvom zakonskom rješenju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (07.07.20 16:01:07)

Hvala, poslaniku Živkoviću.

Poslanik Knežević je sledeći, a neka se pripremi poslanica Daliborka Pejović.

MILAN KNEŽEVIĆ (07.07.20 16:01:16)

Slobodna Crna Goro i vi u ZIKS-u, danas je Ženski rukometni klub Budućnost dobio svoju vojnu obavještajnu agenciju jer ne želi da zaostaje za muškim košarkaškim klubom Budućnost koji već ima agenciju za nacionalnu bezbjednost. Danas mojkovački klan ili, mikro gledano, Podbišće uzvraća udarac Rastocima jer ne može samo Milo Đukanović da prisluškuje svoje kolege funkcionere, ministre, tajkune, mafijaše i opoziciju, već želi to i Duško Marković kao nekadašnji koordinator službe bezbjednosti.

Između ta dva sela živopisnih imena Podbišće i Rastoci našlo se jedno selo u Zeti koje se zove Mojanovići jer, izgleda, da zlatni tajkun Demokratske partije socijalista i prijatelj Mila

Đukanovića i Duška Markovića Duško Knežević, takođe ima neki izraelski uređaj koji može da prisluškuje oko 2.500 građana za razliku od ovog koji imate vi, gospodine Boškoviću, koji prisluškuje nekih 5.000 i ovaj koji ima Agencija za nacionalnu bezbjednost koja prisluškuje oko 20.000.

Znači, slobodni građani i vi u ZIKS-u, sada se sve frakcije i svi klanovi u Demokratskoj partiji socijalista međusobno prisluškuju. Pod formom zaštite suverenosti, nezavisnosti i evroatlantskih integracija od danas će se prisluškivati i lica u Vojski Crne Gore i s njima povezana lica, bez obzira da li su pripadnici Vojske Crne Gore ili nisu. U jednoj od ranijih diskusija sam na ovu temu i saopštio ministru Boškoviću šta ćemo da radimo ako se neki visoki oficir zaljubi u neku konobaricu ili konobara u kafani, da li će i on postati predmet opservacije i da li će istovremeno kao što se u kafanama svi zaljubljuju u konobare i konobarice, svi ti lokali postati predmet opservacija Vojne obavještajne agencije. Ko treba da potvrdi ove mjere za prisluškivanje i to na svakih tri mjeseca. Vesna Medenica koja je po treći put izabrana neustavno i nezakonito za predsjednicu Vrhovnog suda.

Što je najvažnije, slobodni građani i vi u ZIKS-u, kao dokaz da Crna Gora klizi u diktaturu jeste i činjenica da vi nećete imati pravo da saznate da li vas prisluškuje Vojno obavještajna agencija kao što je to slučaj s Agencijom za nacionalnu bezbjednost. To dalje znači da ova Vojno obavještajna agencija sve vrijeme prisluškuje opozicione lidere, prisluškuje vjernike Srpske pravoslavne crkve i, što je najvažnije u ovom trenutku, prisluškuje crkvene velikodostojnike, najavljujući neko novo krvoproliće ala 16. oktobar 2016. godine, najavljujući da će se desiti nešto apokaliptično zbog čega će morati i Vojna obavještajna agencija i Agencija za nacionalnu bezbjednost da reaguju, ali ovoga puta ne kao što je to uradila Milica Pejanović Đurišić koja je na pitanje da li je imala bilo kakve informacije od NATO saveza da se 16. oktobra pripremalo krvoproliće saopštila da nije posjedovala nikakve informacije.

Gospodine Boškoviću, vi ste se kao nekadašnji deklarirani Srbin, heroj sa slavonskog ratišta koga zovu bijeli orao koji je nosio prsten s četiri s odjednom preobrtili u nekog novodukljanina koji proslavlja nekakvu Tuđemilsku bitku, koji proslavlja nekakve vrijednosti koje nikad nisu bile duhovno i istorijsko i kulturno polazište crnogorskog i srpskog naroda tj. pravoslavnog naroda.

Zato, želim da vas pozovem dok još nije kasno da zatražite oprostaj zbog svega ovoga što radite u obračunu protiv Srpske pravoslavne crkve, da zatražite oprostaj zbog svega ovoga što radite protiv oficira Vojske Crne Gore koji podržavaju litije i da mi objasnite kako možete vi da napadate sada Srpsku pravoslavnu crkvu i mitropolita Amfilohija kada je vaš predsjednik Demokratske partije socijalista i sadašnji predsjednik države 1997. godine od istog tog mitropolita Amfilohija tražio podršku u drugom krugu predsjedničkih izbora protiv Momira Bulatovića, a onda je kao deklarirani ateista često na Cetinju naopačke nalagao badnjake, samo što nije uskočio u oganj kako ga je dobro nalagao. Sada se stvarno postavlja i dilema šta bi bilo s Crnom Gorom da je kojim slučajem Đukanović upao u onu vatru. Onda je posle toga, gospodine Boškoviću, otišao kod patrijarha Pavla, poljubio ga u ruku i saopštio da Srbiju i Crnu Goru niko neće razdvojiti. Sada vi, 22 godine posle, s pozicija ministra odbrane objavljujete rat Srpskoj pravoslavnoj crkvi, objavljujete rat srpskom narodu u Crnoj Gori na način što ćete preko Vojne obavještajne agencije udruženi s Agencijom za nacionalnu bezbjednost da iskreirate incidente 30. avgusta kako bi mogli da kroz ove neustavne i nezakonite mjere NKT-a proglasite još jednu pobjedu.

Gospodine Boškoviću, to vam neće proći jer ćemo se suprotstaviti na svaki način da raskrinkamo ovo što planirate za 30. avgust. Morate da znate, gospodine Boškoviću, treba da razmislite šta će se desiti posle 30. avgusta jer za sve vas neće biti mjesta u avionu koji polijeće za Dubai.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 16:07:05)

Daliborka Pejović.

DALIBORKA PEJOVIĆ (07.07.20 16:07:11)

Hvala vam, uvaženi potpredsjedniče.

Odmah da kažem da uopšte nema govora o tome da nešto radimo na prečac niti u susret događajima koji će se desiti. Sve ovo što sada radimo i o čemu diskutujemo zapravo je naslonjeno na dokumenta koje je ova Skupština usvojila, sa ili bez adekvatne većine, po mišljenju nekih, ali svakako nešto što su obavezujuća akta na bazi kojih su se ova zakonska rješenja naslonila.

Drugo što želim ovdje da kažem, zaista se bavim ozbiljnim argumentima koje smo čuli s druge strane da li je ovaj zakon evropski, da li je dobio ili nije potrebne saglasnosti ili treba da ih dobije, ne mora uopšte da ih dobija, on samo ima veze u onoj mjeri i vezan je za onaj dio koji se eventualno tiče mogućnosti suspenzije ljudskih odnosa i temeljnih prava i koji su naslonjeni na Povelju o evropskim pravila i slobodama. U ovom slučaju nema govora o tome da je zakonsko rješenje na bilo koji način pledira ili ima namjeru da ugrozi ono što je ključno za proces evropskih integracija. Kao što je uvaženi ministar rekao, praksa Evropskog suda najbolje o tome govori.

Treća stvar koju želim da kažem, to je da smo odabrali možda najbolji mogući tajming da donesemo ovakva dokumenta i ovakva akta. Nakon one velike, mogu slobodno reći planetarne i svake druge mogućnosti da se suspenduju ljudska prava nakon događaja 2001. godine i čuvenih terorističkih napada na Sjedinjene Američke Države, sve evropske zemlje su morale da redefinišu svoje nacionalne bezbjednosne programe. Evo prilike da Crna Gora donošenjem upravo ovakvog zakona i svega onoga što je vezano za ovaj sektor i ovaj dio poslova to uradi na najbolji mogući način, naravno imajući u vidu iskustva koja su dobra i pozitivna iz samog okruženja. S tim u vezi, pomenuto je iskustvo Hrvatske. Čini mi se da je dominantno danas ovdje bila prisutna argumentacija oko toga da li i na koji način mi pravimo ekskluzivitet donošenjem ovog zakona kada je u pitanju suspenzija prava i sloboda građana. Apsolutno ne. Čak mogu da kažem da umjesto dupliranih agencija koje postoje i za civilno i za vojno obavješavanje, Crna Gora zapravo pravi jednu vrstu administrativne racionalizacije i potpuno, čini mi se, po meni, primjerene organizacije poslova gdje se i informatički podaci i njihovo prikupljanje, što je, na žalost, u nekim državama slučaj da rade posebni zavodi i dio operativno tehničkih poslova sve sagledava samo u jednoj službi, odnosno u jednom direktoratu koji pripada i koji je pod nadzrom Ministarstva odbrane.

S tim u vezi, smatram da je nađena najbolja moguća mjera i normativna i zakonska, politička sasvim sigurno. Čini mi se da će ovo zapravo biti najbolji mogući dokaz da Crna Gora pravi ozbiljne iskorake kada je u pitanju bezbjedonosni sektor, da se naslanja na ono što je dobra praksa modernih zemalja, da ne izlazi iz evropskog korpusa. Da kažem još jednu vrlo važnu stvar jer je ovdje bilo postavljeno pitanje da li je Crna Gora dobila, Bože dragi, od Evropske unije i Evropske komisije poziv da ulazi u aranžmane zajedničke globalne, odnosno evropske odbrambene politike. Ne, zato što je rano o tome govoriti. U 2016. godini, u Bratislavi, na Samitu je početa priča oko koncepta zajedničke odbrambene i vanjske bezbjednosti Evropske unije, ali je još rano i, kao što znate, nisu se zemlje Evropske unije oko svega toga saglasile. Tako da ukoliko bude vjerovatno potrebe i namjere da budemo dio toga, imamo dovoljno vremena da s ovako modernim i vrlo dobrim zakonima uđemo i u takvu vrstu aranžmana. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 16:10:49)

Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (07.07.20 16:10:52)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine ministre sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege,

Rekao bih da je već puno toga saopšteno što se tiče samog zakona. Vjerujem da sve one dileme koje su imale naše kolege iz opozicije već su riješene i pitanje djelovanja ovog zakona i djelokruga rada. Takođe, rečeno je i to da su izazovi koji stoje i pred Crnom Gorom i pred Vojskom Crne Gore danas puno drugačiji nego što je to bilo u nekom ranijem periodu. Vjerujem da Vojska

Crne Gore, makar je to do sada bio slučaj, ide u korak sa savremenim tokovima. Prethodnih 14 godina napravljene su velike stvari kada je u pitanju Vojska Crne Gore i što se tiče same organizacije, opremljenosti. Ono što, čini mi se, negdje svi zaboravljamo, a uvijek to treba pomenuti jeste učešće crnogorskih vojnika kada govorimo o inostranim misijama. Prošlo je već više od jednog vijeka od vremena kada je crnogorska vojska krajem 19. vijeka učestvovala u prvim mirovnim misijama na Kritu do današnjeg dana. Danas se crnogorski vojnici nalaze u mirovnim misijama svuda gdje je to potrebno.

Dozvolite da pokušam da riješim dijeme oko dvije stvari koje su ovdje sporne kada govorimo o odnosima nas i Demokratskog fronta, odnosno kolega iz opozicije. Prije svega, mislim na odnos prema NATO-u i, druga stvar, odnos prema litijama. Kada je NATO u pitanju, tu je sve jednostavnije. Od promjene programa Demokratske partije socijalista, na kongresu 2001. godine jasno smo saopštili da je naš cilj nezavisna Crna Gora, Crna Gora u evropskim integracijama i Crna Gora u NATO-u. To smo tada saopštili. Tada je to ušlo u program Demokratske partije socijalista i od tada se mi zalažemo za te programske ciljeve. Ono što je mnogo važnije jeste da smo ispunili te programske ciljeve.

Poštovane kolege, zašto je sporenje između nas i kolega iz Demokratskog fronta. Čini mi se, prije svega, zbog odnosa Srbije prema NATO paktu. Dozvolite samo da podsjetim na jedan detalj. Tokom 2019. godine, a tako je bilo i u nekim ranijim godinama, Srbija koja se inače nalazi u Partnerstvu za mir je imala ukupno 17 vojnih vježbi. Od tih 17 vojnih vježbi 13 je bilo s članicama NATO pakta. Znači, 13 vojnih vježbi Srbija je imala s NATO paktom, a samo četiri s Rusijom. Nama se spočitava neki poseban odnos, odnosno da mi jednostavno ne želimo taj poseban odnos sa Srbijom ili s Rusijom. Mogu da razumijem naše kolege iz Demokratskog fronta koji kada pođu da razgovaraju kod gospodina Vučića kao vrhovnog komadanta, mnogo im je važnije da se dogovore oko finansijskih sredstava za Srbiju u Crnoj Gori nego da razgovaraju o odnosu Srbije i NATO pakta. Ovo je nešto što su javne činjenice. Ne bih želio i da podsjećam na to da je NATO mnogo jači donator za Vojsku Srbije nego što je to Rusija, i to višestruko jači. Ako hoćete možemo da ukrstimo i te argumente. Zato, nemojte nama spočitavati, kada govorimo o odnosu između Crne Gore i Srbije, to što je Crna Gora članica NATO-a. Mi smo jasno saopštili građanima Crne Gore što su naši programski ciljevi, zalagali smo se za te ciljeve. Služi mi na čast to što sam bio dio ovog saziva koji je glasao za ulazak Crne Gore u NATO zato što smatram da je to nešto što je dobro za generacije koje dolaze.

Dozvolite, takođe, još jedno pitanje koje se ovdje otvara, a to je pitanje litija. Samo da podsjetim, 28. maj ove godine je bio Spasovdan. Znači, to je praznik 40 dana posle Uskrsa. Spasovdan je krsna slava grada Beograda. Uobičajeno je svake godine da se tokom Spasovdana organizuje litija u čast sveca koji je zaštitnik grada Beograda. Ove godine iako je to bilo na izmaku tog prvog talasa korone, podsjetimo se toga dana je bilo svega dvadesetak slučajeva zaraženih u Srbiji, Srbija se spremala za parlamentarne izbore, ipak je odlučeno da tih litija ne bude. Srpska pravoslavna crkva je apsolutno ispoštovala bez i jedne jedine riječi protesta zbog toga što su litije bile zabranjene. S druge strane, Srpska pravoslavna crkva stalno govori o tome da Nacionalno koordinaciono tijelo Vlade Crne Gore zabranjuje namjerno, odnosno uvodi nove mjere zaštite od pandemije zato što, eto, želimo da zabranimo litije.

Samo pitam, možemo zajedno da razmišljamo na tu temu, zašto su životi građana Crne Gore jeftiniji od života građana Srbije. Zašto Srpska pravoslavna crkva smatra da u Crnoj Gori treba organizovati litije, da treba na neki način žrtvovati građane Crne Gore. Zamolio bih moje kolege koje će, vjerovatno, prije da se sretnu s patrijarhom Irinejom, iz Demokratskog fronta, da ga pitaju zašto tako bez riječi pristaje da niko ne organizuje litije u Beogradu koja je inače višedecenijska tradicija grada Beograda u odnosu na ono što su litije u Crnoj Gori. Čini mi se da imamo puno nerazumijevanja. Ako saopštimo ove činjenice i ako ukrstimo argumente, vjerujem, takođe, da će naše kolege iz Demokratskog fronta shvatiti da je ipak bolje da se malo više okrenu Crnoj Gori nego da koriste avione Vlade Srbije za ono to treba tamo da im se saopšti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 16:16:33)

Nebojša Medojević.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (07.07.20 16:16:39)

Građani Crne Gore, ono što je važno za sve vas jeste da Demokratski front zajedno s ostalim kolegama iz opozicije ovih dana intenzivno komunicira s vama. Čujemo taj zov slobode koji se kreće od Pljevalja, Berana, Bijelog Polja, Nikšića, Kolašina pa do Podgorice do primorja. Svi vi od nas tražite ujedinjenje, jedinstvo jer pod ovim režimom jasno vam je da su vam ugrožena elementarna ljudska prava, da je država Crna Gora okupirana od jedne satanističke lopovske sekte koja brani svoje opljačkane pare i koja je spremna da posvađa ovaj narod, da izazove podjele, koja objedinjuje policijsku silu (Prekid)

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 16:17:36)

Po članu 105 morate voditi računa i poštovati dostojanstvo poslanika Skupštine i jedni drugima se obraćati s uvažavanjem.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (07.07.20 16:17:52)

Sada se vama obraćam.

Vi ste dužni kada me opomenete po članu 105 da kažete gdje sam bilo kojeg poslanika uvrijedio u Skupštini. U mojoj diskusiji vi ste našli osnov za opomenu. Prekinuli ste me bez ikakve potrebe. Vi znate da nazivam vlast satanističkom, antihrišćanskom, lopovskom sektom. To se u saopštenjima DPS-a, takođe meni spočitava, i ne znam šta je to strašno. To je moj vrednosni stav. Nikoga pojedinačno ne vrijeđam oko toga. Naš mitropolit je, takođe, rekao da je Đukanović opsednut đavolom, da ide đavoljim putem. To su formulacije koje koriste javne ličnosti i neki ljudi koji se bave javnosti. Mislim da ste me potpuno nepotrebno prekinuli.

Poštovani građani Crne Gore, vi se okupljate po ulicama Crne Gore jer vam je dosta nepravde, dosta vam je sile, terora i želite konačno da Crna Gora bude oslobođena iz zagrljaja ove vlasti. Svi ovi ljudi koji danas ovdje u ime vlasti govore da brane Crnu Goru, brane svoje pare, brane svoju vlast. To su milioneri koji su učestvovali u svim korupcionaškim privatizacijama, u švercu cigareta i droge.

Šta reći, poštovani građani, za ovu državu. Jedan sam od građana Crne Gore koji je plovio brodom Jadran kao mornar, kao čovjek koji je plovio na tom ponosu bivše Jugoslovenske ratne mornarice. Ova vlast je iskoristila taj brod, brod NATO pakta da švercuje kokain. Magacini Vojske Crne Gore se koriste za deponovanje kokaina. Šta vi mislite da su samo ona dva, tri oficira kriva. Šta vi mislite koliko kokaina sada ima u magacinima Vojske Crne Gore i koliko kokaina se sada distribuira preko Vojske Crne Gore. Zašto je glavni čovjek koji je organizator onog sramne zloupotrebe, i to je sramota za Crnu Goru. Znači, vi ste švercovali kokain preko vojnog broda. Vi ste sramota i Crne Gore i prošlosti Crne Gore i crnogorske mornarice. Vi ste sramota za NATO pakt. Brodovi crnogorske mornarice koji su brodovi NATO saveza se koriste za šverc kokaina. Tu je kraj. Da mi pričamo o dignitetu i ministra i Vojske Crne Gore, svaki ministar bi posle toga podnio ostavku.

Međutim, taj čovjek koji je osumnjičen od strane crnogorskog tužilaštva da je organizator šverca kokaina, taj čovjek je nestao, a istovremeno je trebalo da služi kaznu od deset i po godina zatvora u Srbiji po pravosnažnoj presudi. Postavlja se pitanje kako je neko ko je trebao da bude isporučen Srbiji s kaznom od deset i po godina mogao da organizuje šverc preko vojnog broda u Crnoj Gori. Zato što ste vi svi šverceri. Građani Crne Gore, u Crnoj Gori, u vlasti, sve bezbjednosne strukture, ne svi ljudi, ali i vojna obavještajna služba i ANB i policija i carina, djelovi tih službi su uključeni u transnacionalni šverc prvo cigareta, kasnije kokaina i tu više nema šta da se priča. Rješenje...(prekid)... i ujedinjenje opozicije. Koristim ovu priliku da pozovem sve kolege opozicione lidere u Crnoj Gori, stavimo sve razlike po strani, imamo jedan cilj, to od nas traže građani Crne Gore, to od nas traže opljačkani ljudi, osiromašeni ljudi, dosta im je više nepravde,

dosta im je masovnog kršenja ljudskih prava. Vidite Đukanović kreće sa specijalcima, s NKT-om, s drugim mehanizmima države da silom i terorom produži svoju vladavinu. On nije patriota ni prijatelj Crne Gore. On će biti, ako mi njega pobijedimo i kada ga pobijedimo, patriota Dubaija jer do njegove slobode je petnaest minuta da dođe do aerodroma i pobjegne za Dubai đe mu je račun i đe mu stoje milijarde eura, kao i mnogim drugim ministrima iz Vlade Crne Gore i ljudima iz bezbjednosnog sektora koji imaju stanove u Dubaiju, koji imaju račune u Dubaiju, pa da ne idem dalje.

Poštovani građani Crne Gore, mi iz DF-a prepoznavamo vaš zov za ujedinjenjem, vašu potrebu za slobodom. Ustala je Crna Gora. Narod se podigao, želi promjene, želi jedinstvo opozicije. DF poziva sve opozicione lidere da se ujedine bez uslova da, ako treba, pozovemo i vanstranačke ličnosti, ugledne građane Crne Gore. Crna Gora je ugrožena od ove vlasti. Samo ova vlast ugrožava Crnu Goru svojom korupcijom i potrebom da se ta korumpirana vlast brani silom i terorom.

Zato, poštovani građani Crne Gore, DF je prvi na liniji da se svi ujedine u borbi za slobodu. Za dvije godine možemo da napravimo nove izbore, pa na tim novim izborima neka se građani odlučuju o programima, ideologijama, liderima. Sada je vrijeme da pokažemo svoj patriotizam, da spasimo državu Crnu Goru od jedine strukture koja je ugrožava, a to je antihrišćanska, lopovska, satanistička sekta DPS-a.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 16:22:23)

Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (07.07.20 16:23:19)

Mislim da je ova diskusija poslanika Nebojše Medojevića, s obzirom na kvalifikaciju da smo mi, a on pokušava kao izuzeti poslanike i poslanice i Klub poslanika, ali mi smo svi Demokratska partija socijalista, mi smo svi predsjednik ove partije, nazvao satanističkom, antihrišćanskom, lopovskom sektom, ponovivši to više puta kao refren i pokušavajući da taj refren odzvoni u glavama naših građana i građanki kojima se želi nekakav egzorcizam ponuditi iz redova Demokratskog fronta ili iščerivanje đavola i pominjanje đavola. Mislim da smo, ipak, zaslužili vrlo kratku i britku repliku, ako dozvoljavate, a ako ne da se izvinim kolegi.

Građankama i građanima su poznati principi tzv. mantri i rituala, takođe i obreda. Oni su mnogo više poznati našim kolegama iz Demokratskog fronta koji navodno stoje na braniku pravoslavlja i hrišćanstva i koji potenciraju to da su oni jedini branici crkve i plemena u Crnoj Gori. Međutim, neće biti da je tako. Ovi razgovori s đavolom, a ima jedna kulturna knjiga Leška Kolakovskog "Ključ nebeski, razgovori s đavolom", izgleda da su razgovori Demokratskog fronta s demonima svoje antipolitike. Mi uglavnom u Skupštini Crne Gore slušamo o nekim belzegubima i luciferima, pripisuju se nama satanistička djelovanja, a u stvari satanizam je na ovaj način izvrgavati ruglu patriotizam. Jer, izvrgavanje patriotizma tako što ćete svoju državu podrediti nekim drugim državama, tako što ćete besciljno lutati od nemila do nedraga avionima, kamionima, automobilima, tuđih i tuđosti, samo je put u pakao nerazumijevanja onoga što je nezavisnost, samostalnost i autonomija jedne države.

Mislim da pokušaj da se bruka Crna Gora đe se stigne, a naročito tamo đe misle da će profitirati materijalno i politički, van granica ove države, samo je u stvari jedna legitimacija koja služi za odlazak u političku prošlost, što definitivno 30. avgusta će se i dogoditi s Demokratskim frontom. Zato sam i prije govorila o opoziciji Crne Gore s akcentom na Demokratski front, da će se neke opozicione snage u Crnoj Gori u ovom trenutku kada vide razornu politiku Demokratskog fronta upametiti, upamet se prizvati, upamet se dobro, Crnogorci, jer zla dobra donijeti neće, a zlo je koalirati s onim političkim strukturama koji, u stvari, u samoj državi Crnoj Gori, u njenoj utemeljenoj crkvi, u njenom utemeljenom jeziku vide neprijatelja br.1 i to pod plaštom ovih izvikanih i, čini mi se, svim građankama i građanima je sada jasno, izvikanih, zloupotrijebljenih, poniženih i uvrijeđenih molebana koji treba da posluže za jednu molitvu, za približavanje

čovjekovog bića jednom višem stepenu i same svijesti i religije. Međutim, ovako koncipirani molebani na čijem čelu stoji Demokratski front nijesu ništa drugo do degradacija religije, hrišćanstva i pravoslavlja u punoj i potpunoj mjeri. Hvala.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (07.07.20 16:27:13)

Poštovane kolege, poštovani ministre sa saradnicima, uvažene građanke i građani Crne Gore,

Kada je knjaz Danilo 1854. godine izveo prvu reformu i uspostavio prvu modernu vojsku u Crnoj Gori, naredio je da se izvrši popis svih vojnih obveznika, da se formiraju nove jedinice. Jedno od glavnih naređenja je bilo popišite sve one koji su spremni da se na moj poziv odmah odazovu. Danas bi se to reklo upišite u spisak sve one koji su spremni da brane Crnu Goru. To je bila i ideja vodilja knjaza Danila 1854. godine. Na toj ideji je formirana Vojska Knaževine i Kraljevine Crne Gore. Na toj ideji je ona i ostvarila onako slavne i velike bitke na kojima je i stvorena država Crna Gora.

Danas se postavlja pitanje da li smo mi dostojni takve Crne Gore, takve istorije, takve Vojske Crne Gore. Postavlja se pitanje, kao što to neki vole reći, ko je naslednik te, najšire rečeno, tradicionalne Crne Gore. Ta Crna Gora i ta vojska su imali svu slavu i svu čast dok se njome komandovalo iz Crne Gore. Onoga trenutka kada je ta komanda na početku prvog svjetskog rata prepuštena drugoj savezničkoj vojsci, zna se šta se desilo i s Vojskom Crne Gore i s državom Crnom Gorom. Nama je trebao gotovo vijek da se vratimo na taj put, da su, prije svega, država i njene institucije nešto oko čega nema pregovora i da onaj ko radi u državnim institucijama i ko je u Vojski Crne Gore, prije svega treba da brani Crnu Goru.

Meni je drago zato što ministar i Ministarstvo odbrane od početka svog mandata, naročito poslednjih dana, demonstrira taj stav. Svi su dobrodošli u Vojsku Crne Gore koji ispunjavaju profesionalne uslove ako će da brane Crnu Goru. Onda nam se zbog takve politike spočitava da nijesmo naslednici ili da nijesmo poštovaoci one tradicionalne Crne Gore. Ko nam to spočitava. Spočitava nam partija čije je glavno partijsko odlikovanje nazvano Marko Daković. S jedne strane kažu da su poštovaoci dinastije Petrović Njegoš, njenih tradicija, a onda svoje glavno partijsko odlikovanje nazovu po Marku Dakoviću koji je 1907. godine terorističkim načinom pokušao da svrgne dinastiju Petrović Njegoš. Čovjek koji je 1918. godine bio jedan od lidera onih koji su uništili ili koji su ukinuli državu Crnu Goru.

Prozivaju nas da ne poštujemo tradicionalnu Crnu Goru oni koji su, da podsjetim, u Budvi, prije dvije godine, u organizaciji Demokratskog fronta, Demokrata i crkve, u Mediteranskom centru, slavili 100 godina od Podgoričke skupštine. Danas se oni predstavljaju kao naslednici ili nastavljači, iskreni borci za crnogorsku državu koji slave sve njene poraze, sve njene ljude koji su radili na nestanku te države. Danas su nas optužili, odnosno vlast, generalno Vladu i parlamentarnu većinu da je to zločinački režim, oni koji javno kažu da su njihovi heroji ljudi iz vojnog i političkog vrha koji su tokom rata u Bosni počinili najteže zločine. Oni koji su nastavljači i promoteri četničke ideologije, zločinačke ideologije. Mi to znamo, mi to uporno ponavljamo u ovom parlamentu, ali znate šta je najčudnije - tzv. prozapadne ili prodemokratske snage u Crnoj Gori takav Demokratski front vide kao snagu koja će izvršiti demokratizaciju Crne Gore sa takvom ideologijom, a tu ideologiju dijeli bar 90% opozicije.

Prozivaju nas za nedosljednost prema istoriji, a išli su u Beograd početkom ove godine da pred Crnogorskom ambasadam učestvuju u linču ove zastave, ovoga grba koji su iz perioda Petrovića. Gazili su ovaj Ustav u Parlamentu Crne Gore i oni pozivaju i oni nekoga hoće da ubijede u to da su oni čuvari državnosti Crne Gore. Ne, ne svako ko zamagljuje i svako ko ne želi da vidi te činjenice ko skreće pogled sa toga on namjerno radi protiv državnosti Crne Gore. Da budem precizniji, često se kaže za opoziciju ona je opozicija državi. Mislim da je precizniji naziv opozicija nezavisnosti države Crne Gore. Tome su bili i ostali dosljedna opozicija.

Kažu poštuju ovu državu, a kažu 2006. godine referendum je bio krađa nonsens. Hoćete, pazite šta je namjera, da vladate državom koja je po njihovom mišljenju nastala na prevari i neko u to treba da povjeruje. Neko treba da povjeruje da će takve političke snage upravljati ovom državom demokratski i pravedno. Ništa od toga. Ovo je samo prevarni pokušaj da se što više

građana zavede kako bi zbog nekih drugih nezadovoljstava vlašću glasali njih. Glasajući njih glasate protiv ove države protiv njene nezavisnosti. Zato poručujem svima u ovome Parlamentu građanima neka izađu u jednoj, dvije, pet kolona 30. avgusta mi ćemo odlučno, kao što su išli odlučno na Grahovac, na Vučji do, u Trinaestojulski ustanak, u 21. maj 2006. godine izaći na izbore i pobijediti opet. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 16:33:41)

Zahvaljujem se poslaniku Dragutinu Papoviću.

Dajem riječ ministru Boškoviću. To je završna riječ povodom Predloga zakona o vojno obavještajnim i bezbjedonskim poslovima. Takođe, vas obavještavam da ćemo nakon toga preći na tačku dnevnog reda - Predlog zakona o izmjanama i dopunama Zakona o tajnosti podataka gdje su takođe ovlašćeni predstavnici ministar Bošković i njegovi saradnici iz Ministarstva odbrane.

Izvolite, ministre Boškoviću.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (07.07.20 16:34:14)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici,

Želio bih na početku da se zahvalim svima koji su uzeli učešće u diskusiju vezano za Zakon o vojno-obavještajnim poslovima pogotovo onima koji su danas iskoristili svoje poslaničko pravo da nešto kažu o tom zakonu i da daju svoj stav o zakonskim rešenjima.

Međutim, često smo danas ovdje čuli povišen i glasan ton pojedinih poslanika iz opozicije. Nije to čudno niti je nešto strano, u psihologiji to je veoma dobro poznato, kada nemate argumenata i činjenica onda podignete glas i što glasnije govorite da biste ostavili makar neki utisak jer činjenica nemate.

Ono što želim reći o ovom zakonu i osvrnuti se na nekoliko diskusija ovdje mislim uvažena gospođa Vuksanović je govorila o zakonu govoreći da on nije u skladu sa Ustavom itd. Ono što i ona i ja znamo da o usklađenosti zakona sa Ustavom može da ... je mjerodavan Ustavni sud.

Ono što je činjenica kad je ovaj zakon u pitanju jeste da je dobio sva pozitivna mišljenja, da je prošao sva tijela Skupštine Crne Gore i takav je danas na plenumu ovdje. Tako da o tome toliko.

Što se tiče priče oko toga šta ćemo raditi ako, koje su se čule iz opozicionih klupa, da ćemo u slučaju nesporazuma sa Albancima i Bošnjacima da li će nas NATO braniti. Moram reći da mi to izaziva podsmijeh jer smo mi upravo onaj dio većine u Crnoj Gori koji promovise multietnički, multivjerski sklad i koji i sa Bošnjacima i sa Albancima i sa svim drugim manjinama u Crnoj Gori gradi ovu Crnu Goru kao građansku, evropsku, antifašističku državu jednakih šansi za sve. Mislim da će i 30. avgust svakako to pokazati kao jednu činjenicu.

Takođe smo čuli da ovim zakonom i da Vojska Crne Gore objavljuje rat Srpskoj pravoslavnoj crkvi, Srbima itd. Moram reći to je druga notorna neistina koja se čula iz opozicionih redova. Takođe, može jedino da izazove podsmijeh kod svih nas koji upravo baštinimo sve suprotno od toga jer niti vodimo rat protiv Srpske pravoslavne crkve, niti vodimo rat protiv Srba u Crnoj Gori, niti vodimo rat protiv Srbije i Rusije. Mi smo ti koji su napadnuti evo već duži niz godina sredstvima koja su bila nezapamćena u međudržavnim odnosima i što se pokazalo i u 2020. godini kao jedan od najopasnijih vidova ratovanja zbog toga što ga je veoma teško prozdreti i čak i onima koji donose odluke, a kako je običnim građanima da prepoznaju kada im se spinuju lažne informacije, dezinformacije ili kada se pokušava uništiti građanski koncept Crne Gore. To smo čuli, takođe, da ovim zakonom mi od danas počinjemo prisluškivati građane ili između sebe itd. Takođe, moram poručiti onima koji su tu treću notornu neistinu izjavili danas da je ovaj zakon u jednom dijelu, odnosno u najvećem dijelu naslonjen na 40-ak članova iz Zakona o odbrani. U tim zakonskim odredbama Zakona o odbrani postoji sve ovo zašto se oni kače. Dakle, ne postoji ta datumaska odrednica čak naprotiv ovaj zakon iako smo tu čuli raznih priča ne dozvoljava nelegalna

prisluškivanja jer je veliki korak unaprijed po tom pitanju usklađen sa Deklaracijom o ljudskim pravima itd.

Na kraju, pošto smo u završnim ili kako već odrednicama čuli toliko uvreda na račun vladajuće većine, na račun onoga što sve pokušavamo da uradimo da odbranimo ovu Crnu Goru kao građansku, multientičku i multivjersku Crnu Goru. Moram reći da je to izraz duboke slabosti, dubokog kompleksa koji imaju u odnosu na Demokratsku partiju socijalista i njene koalicione partnere dubok kompleks od evropskih vrijednosti, civilizovanog društva i svega onoga što je prosperitetno danas. Kao odgovor na to mogu se poslužiti samo sa jednom pjesmom koja je i te kako poznata svima nama, ali mislim da je pravi momenat da je pročitamo, kada govore o Đukanoviću, DPS-u i vladajućoj koaliciji:

"Miševi često zbore o lavu,
miševi tuđe živote žive,
al' su bez daha od svoga straha
lava ne vole, al' mu se dive.
Miš nikada neće da prizna
kako se lavu iskreno divi.
Miš sanja često slavu i presto,
al' gricka, šuška i tako živi.
Pričaju kako poznaju lava
i da su jači bezbrižno leže,
al' čim se lavlja pojavi glava nastane tajac,
kao što vidite pa se razbježe.
Spori, a misle kako su brzi
u svojoj zlobi miševi trunu.
Neko je rođen samo da mrzi,
a neko rođen da nosi krunu".
Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 16:40:42)

Hvala, ministre Boškoviću.

Na ovaj način konstatujem da je pretres završen, izjasnićemo se naknadno.

Kao što sam najavio prelazimo na drugu tačku dnevnog reda, to je - **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: Predrag Bošković, ministar odbrane i Savo Vučinić, vršilac dužnosti Direktorata za zaštitu tajnih podataka. Izvjestioci odbora su Miloš Nikolić Zakonodavnog odbora i Branko Čavor Odbora za bezbjednost i odbranu.

Otvaram pretres, da li ministar Bošković želi dati dopunsko obrazloženje? Želi. Izvolite, ministre.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (07.07.20 16:41:25)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, pošto su u pitanju izmjene i dopune Zakona o tajnosti podataka, svakako i moje uvodno izlaganje će biti kud i kamo kraće nego u prvom slučaju.

Razlozi za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka su preuzimanje djela nadležnosti sa Agencije za nacionalnu bezbjednost na Ministarstvo odbrane u dijelu sprovođenja bezbjednosne provjere za izadavanje dozvola za pristup tajnim podacima zaposleni i lica angažovana po bilo kom osnovu u Ministarstvu odbrane i Vojsci Crne Gore, kao i usaglašavanje pojedinih odredbi zakona sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima. Prijedlogom zakona propisano je da bezbednosnu smetnju za izdavanje dozvole za pristup tajnim podacima ne predstavlja pokrenuti krivični postupak za krivična djela protiv bezbjednosti javnog saobraćaja ili osuđivanost za takva krivična djela. Prijedlogom zakona izmijenjeni su i dopunjeni

kriterijumi za određivanje mjera zaštite tajnih podataka koje se preduzimaju zavisno od stepena rizika prijetnje, tajnim podacima o određenoj lokaciji propisana je i obaveza izrade plana zaštite tajnih podataka, kao dodatna mjera za obezbjeđivanje fizičkih mjera zaštite tajnih podataka. Prijedlogom zakona je izmijenjen i dopunjen važeći zakon na način što je propisano da inspeksijski nadzor nad sprovođenju Zakona o tajnosti podataka i primjenom međunarodnih ugovora vrši u pogledu primjene mjera zaštite tajnih podataka. Takođe, Prijedlogom zakona izvršene su korekcije pojedinih odredbi zakona radi preciznijeg tumačenja i primjene zakona. U toku su aktivnosti na obezbjeđivanju uslova za nesmetan rad sistema u Generalnom sekretarijatu Vlade, predsjednika Crne Gore i Ministarstvu pravde. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 16:43:10)

Hvala, ministre Boškoviću.

Imali smo zahtjev poslanika Krivokapića da uzme riječ prije gospodina Čavora, ali samo da vam kažem, malo sam se konsultovao sa generalnim sekretarijatom, nakon ove tačke mi ćemo ići sa tačkama Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama, Predlog zakona o pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe, pa vas molim da svi uzmete aktivno učešće.

Po dogovoru, dajem riječ Ranku Krivokapiću. Izvolite, gospodine Krivokapiću.

RANKO KRIVOKAPIĆ (07.07.20 16:43:50)

Hvala, potpredsjedniče, hvala kolegama koji su mi ustupili pravo koje me sleduje, što bi se reklo, nego da bi nešto i obavili dodatno.

Mi u Crnoj Gori kao iko pravili smo, Englezi su voljeli da kažu da se na Balkanu pravi višak istorije, i ja sam odgovorio jednom Englezu, mi smo pravili višak istorije ali smo ga sami konzumirali, vi ste pravili višak istorije koji smo mi konzumirali najčešće. Crna Gora je upravo tu svoju ogromnu istoriju lako davala i sad ovo što se dešava upravo je želja da joj se uzme ta istorija i da se izvuku njeni korijeni. Nije o tajnosti nego o javnosti podataka. Koliko je to važno vidite po onima koji hoće to da vam uzmu. Više oni to cijene nego mi koji smo ga stvarali, odnosno naši preci svojom krvlju. Valjda ta svijest će nam doći da smo mi odgovorni prema svojim precima da odbranimo ono što drugima toliko vrijedi a nama ne baš toliko. To je dio sazrijevanja i nas kao države i kao građanske države, ali i kao naroda. Ne treba ni to zaboraviti. Ja sam frapiran danas koliko se nasrće na jednu malu crkvu, crkvu mojih svih predaka, prvi grobovi su tamo moga đeda, prađeda, čukundeda i tako dalje. Koliko je potrebno da se nasrće na tu crkvu koja je daleko od svih puteva, nema ni asfaltnog puta, nema ništa, koliko im je važno da uzmu korijene ove države. Vojska je temelj toga bila u Crnoj Gori i ako je išta bilo institucija u Crnoj Gori kad nije bilo formalizovano to je bila vojska. Mi smo postojali suštinski kao vojni logor svih tih vjekova. Vojni logor koj se bori za slobodu. Tek posle smo dobili obrise države koju smo pretvorili u ono što je za taj period bilo perspektivno za čitav Balkan, pa onda i u Jugoslaviji i sada nadamo se da ćemo kroz Evropsku uniju doći do tog modela države. Postoji upravo u tim nasrtajima nešto što me neodoljivo podsjeća na 90-te godine. Ključna rečenica koja je uvijek bila u propagandi je, a čujem je i danas od nekih kolega, je bila ničim izazvana vojska Republike Srpske žestoko odgovorila. To je bio matra, mi iz antiratnog pokreta smo to slušali kao očiglednu neistinu, ali je ona funkcionisala. Sa te neistine su i jurišali ljudi, ginuli isti ti ljudi bili žrtve te neistine, uvijek je značila istina, ničim izazvana, žestoko je odgovorila. To je bilo žestoko toliko da su srušeni gradovi, ubijeno preko 100 hiljada ljudi, Srbija ostala bez 15% teritorije i ta mantra ide sada.

Listajući neku svoju prepisku kriv sam za ovo "Ne damo svetinje". Našao sam u svom pismu Amfilohiju Radoviću, javnom pismu, 2008., a počeli smo 2003. da se dopisujemo javno, gdje ga nazivam patrijarhom četiri izgubljena rata, da sam rekao da ćemo vratiti svetinje Crnoj Gori. To je 2008. Znači, vrtićemo svetinje nijesam rekao juče, nego sam rekao 2008. Pismo je iz marta pa ga možete pogledati. Sad pogledajte ove propagande ne damo svetinje koje su naše.

Podaci ... su dio ovoga što se ovaj zakon bavi, da budem na temi i ne malo važno.

Jugoslavija je to potcijenila i nestala je pod lažima iz kojih se još ne možemo izvući. Mi smo još zatrpani lažima i nesvjesnosti što je taj rat dao. Njemačka se izvukla sa prostom porukom - da se nikad ne ponovi. Crna Gora je griješila 90-ih godina, ali mora ustanoviti to da se više nikad ne ponovi, a da nauči na onome da se nikad ne ponovi. I drugi veliki narodi su griješili, mnogo veći od nas, imali mnogo veće stranputice, nije čudo i nama to da se desi, ako gledamo sa te istorijske perspektive, ali ako i mi ne shvatimo da se nikad ne ponovi, ponoviće nam se. Njemačka je prosperirala na tome da se nikad ne ponovi, a to znači dobru svijest, dobre institucije i dobre informacije za građane Crne Gore što se stvarno desilo i što se dešavalo. Bio sma u ovoj istoj sali, ali je bila postavljena drugačije, kada je usvajan Ustav 1992.godine. Podnosim amandman da Crna Gora sačuva pravo koje je imala u Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji, da se ne može uvesti vanredno stanje bez njene saglasnosti. Znači, ono što je imala kao republika u Jugoslaviji. Većina tada žestoko se odriče toga prava. Sa tim je ...(Upadica)

Nije tačno da je usvojena, hoćete da se kladimo vi i ja sada u šta hoćete sad, evo odmah da se kladimo, pošto sam amandman podnio ja, pa znam da nije usvojen. Hoćete da se kladimo? Donijeću vam Ustav iz 1992. i pročitacu vam. Donijeću vam ga, iz 1992., pa ću vam ga pročitati. Precizno, i tu vam mogu objasniti sve.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 16:48:58)

Produžićemo vrijeme poslaniku Krivokapiću jer je ometan od opozicije.

RANKO KRIVOKAPIĆ (07.07.20 16:49:03)

Hvala vam.

Znači tada se mi odričemo i tog prava, ja kažem, samo da se ne ponovi i teritorijalne odbrane, da vas podsjetim, tada su nas razoružali iz Beograda da bi nas gurnuli da ratujemo za Beograd. Uzeli su našu teritorijalnu odbranu, a gurnuli nas da ratujemo u njihovoj vojsci, 165 momaka je platilo samo u Dubrovniku. Slažemo se, radili su ono što možda vjeruju, ali je to bila cijena ovakvog pristupa Crnoj Gori. Ponavljam, veći narodi su od nas pravili veće greške, ali moramo naučiti to jer ćemo ih ponoviti. Ovo je što se dešava drugi talas iste politike. Ovo je ponavljanje referenduma na drugi način. Ovo je, što bi rekli u političkom pravom terminu, reakcionarna politika koja treba da zatre ono što Crnu Goru čini državom dobrom za sve. Zato je informacija nešto što moramo učiniti i tajnom u bezbjednosnom sektoru, ali vrlo javnom u javnom životu ovom i ukupnom u Crnoj Gori, da nas laž opet ne bi sahranila a već je jedanput to uradila. Crna Gora je poklekla pod gomilom toga što je zasulo Jugoslaviju. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 16:50:23)

Sada dajem riječ predsjedniku Odbora za bezbjednost i zahvaljujem se poslaniku Čavoru što je svojim kolegama ustupio zbog njihovih obaveza da uzmu riječ.

Izivolite, poslaniče Čavor.

BRANKO ČAVOR (07.07.20 16:50:42)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre sa saradnicima,

Danas je pred nama Predlog zakona o izmjeni tajnosti podataka. Ovako zvučan zakon u naslovu i vjerovatno izaziva nešto što opet predstavlja neku vrstu specijelnosti Crne Gore kako to žele predstaviti često kolege iz opozicije. Međutim, ovo je zakon i oblast koja se uređuje u svim državama razvijenog svijeta, pa naravno zašto ne i u Crnoj Gori. Uporno i kada vodimo raspravu i o prethodnom zakonu obično nemamo gotovo 10% priče vezano za sami sadržaj zakona, dijalog,

predlog za izmjene i dopune ne usled priče neke opšte političke priče da bi se vjerovatno poslale neke političke poruke. Mi smo u našem poslaničkom klubu uporno posvećeni donošenju zakona i njegovoj implementaciji nakon usvajanja istih.

Želio bih na početku napomenuti da važnosti u oblasti u kojima se primjenjuje ovaj zakon su, prije svega, bezbjednost i odbrana, vanjska, monetarna i ekonomska politika Crne Gore. Ovaj zakon je prvi put donesen 2008. godine nakon je čega je vršeno nekoliko usaglašavanja sa propisima i standardima i NATO saveza i Evropske unije. Stvoren je visok stepen usaglašenosti i crnogorskih propisa iz oblasti tajnih podataka što je potvrđeno ulaskom Crne Gore u NATO alijansu i zaključivanjem bezbjedonosnog sporazuma sa Evropskom unijom.

Takođe, važno je istaći da su u ovoj oblasti u prethodnom periodu zaključili veliki broj bilateralnih sporazuma. Pored ostalih i sa Sjedinjenim Američkim Državama, Njemačkom, Francuskom, Italijom čime su potvrđeni visoki standardi u oblasti zaštite tajnosti podataka u Crnoj Gori. Naravno zakon je usaglašen sa Ustavom.

Kada idemo u proceduru postojećeg zakona prirodno je da imate dva momenta važna kada želite ući u izmjene i dopune zakona. Prvi je rešenja koja su postojeća, njihova primjena koja traži odgovor i usaglašavanje i sa ostalim zakonskim propisima. Drugi aspekt je veoma važan usaglašavanje sa NATO standardima, kao članica NATO-a i sa standardima Evropske unije što je upravo i proizvod ovih izmjena i dopuna zakona. Upravo i jedan od tih razloga je i preuzimanje dijela nadležnosti sa Agencije za nacionalnu bezbjednost na Ministarstvo odbrane u dijelu sprovođenja bezbjedonosne provjere za izdavanje dozvola za pristup tajnim podacima. Takođe, jedan od razloga usaglašavanja je pojedinih odredbi sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima.

Cilj ovoga zakona je usaglašavanje sa važećim Zakonom o državnoj upravi jer nedonošenjem ovih izmjena i dopuna zakona on ne bi bio usaglašen sa Zakonom o državnoj upravi. Takođe, procedura izdavanja dozvola za pristup tajnim podacima po važećem zakonu je dosta sporovozan i nije u skladu sa potrebama dobijanja neophodnih informacija u vremenu zahtjevnom, ali i zahtjeva koji traže i obaveze Sjevernoatlanskog pakta. No očito da i ovo neće biti tema koja će biti prisutna u današnjoj raspravi u Parlamentu, već će se vjerovatno voditi neke druge teme.

Mogu kazati da su ove izmjene i dopune zakona precizno definisane. Sve nadležnosti, ovlašćenja i odgovornosti, prije svega Direkcije za zaštitu tajnih podataka koja je definisana u ovome zakonu. Ono što je takođe važno je i da se u ovom zakonu mijenja i dopunjava propisana obaveza izrade plana zaštite tajnih podataka, kao dodatna mjera za obezbjeđenje fizičkih mjera zaštite tajnih podataka. Sve su to predlozi iz postojećeg zakonskog rešenja, odnosno izmjena i dopuna zakona, ali i danas i ovih dana uporno podržavanje ili nepodržavanje određenih zakonskih akata je odgovor na suštinsko pitanje - da li smo mi za Evropsku uniju, da li želimo i dalje da osvajamo evropske standarde i da budemo članica toga društva? Mi kao većina apsolutno jesmo. Da li smo i dalje za to da budemo aktivna članica NATO saveza sa svim onim benefitima i obavezama koje iz toga proističu? Mi smo za to, naravno značajan dio opozicije protiv toga iz već poznatih razloga o kojima ja ne bih ovdje govorio. Treće je da li smo mi za bezbjedno društvo i da li smo mi za očuvanje onih dostignuća koje smo ostvarili u ovom vremenu, a jedno od tih dostignuća svakako za nas u većini predstavlja obezbjeđivanje suvereniteta, teritorijalnog integriteta i nezavisnosti države Crne Gore. To je za nas krucijalno dostignuće i naravno ona dostignuća koja idu u pravcu ekonomskog razvoja, ekonomskog rasta države Crne Gore, stvaranje građanskog društva, multietničkog sklada i svih onih savremenih standarda. Mi smo za očuvanje toga, za razliku od nas drugi su da ne bude takvog crnogorskog društva nego su za to da budemo dio neke prošlosti. Mi smo apsolutno naravno protiv toga. Jednostavno, priča je u regionu i mi smo kao država Crna Gora lider u regionu kako to god neko želio shvatati. Ono što jeste tačno, dio naše spoljne politike jesu dobrosusjedni odnosi u regionu. Želimo da vodimo te dobrosusjedske odnose, ali za razliku od nekih država u našem susjedstvu one iskazuju tu dobru volju prema državi Crnoj Gori i to je prepoznato ne samo u Crnoj Gori, to je prepoznato u širem okruženju.

Privodim kraju priču s obzirom da smo danas na temi Zakon o tajnosti podataka. Ono što je meni jasno u ovome trenutku da tajnosti neće biti 30. avgusta, biće veoma jasni i javni podaci da mi 30. avgusta obezbjeđujemo ubjedljivu pobjedu. Ova većina koja jeste za razvojnu državu Crnu

Goru, evropsku državu Crnu Goru i to je ono što umnogome jedan dio opozicije najviše boli. Ovo jeste budućnost, ovo jeste priznanje dostignuća, ovo jeste za viziju države Crne Gore, a suprotno ovome je prošlost. Mislim da i država Crna Gora i građani Crne Gore nijesu za prošlost.

Na kraju samo da kažem, potpredsjedniče, Odbor za bezbjednost je podržao ovaj predlog zakona većinom i ja predlažem Skupštini da usvoji ovaj zakon.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 16:58:05)

Hvala, poslaniče Čavor.

Vidio sam da vaše kolege iz poslaničkih klupa podržavaju vaše izlaganje što je dobro, vjerovatno se dugo družite u Parlamentu što je dobro i neka ostane tako i zapisano.

Sada dajem riječ Danijeli Pavićević, poslije toga Branku Raduloviću.

Ima riječ prije poslanice Danijele Pavićević, obično ne dajemo riječ kada su uvodna izlaganja, ali poštujući da se javio predsjednik najjačeg opozicionog kluba gospodin Đukanović.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (07.07.20 16:58:47)

Predsjedavajući, mora da znate da je dogovor na kolegijumu bio da se radi do 17:00h. Evo sad imamo tri minuta do 17:00h, nije bilo kasnije nekog novog dogovora. Vidim ovdje da pričate da treba još večeras da se rade nekolike tačke dnevnog reda. Očigledno Demokratska partija želi da ovo zasijedanje što prije se završi da ne bi bilo direktnog TV prenosa, jer očigledno u duelu sa poslanicima iz opozicije pogotovu Demokratskog fronta doživljavaju debakal. Onda žele da se ovo završi što prije bez TV prenosa. Tražimo pauzu da se održi kolegijum i da vidimo kako ćemo raditi u nastavku.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 16:59:34)

Hvala.

Samo da nastavim.

Predsjedniče Kluba Demokratskog fronta, kad sam došao da predsjedavam tražio sam od generalnog sekretarijata da me informiše kako da organizujem svoj dan. U skladu sa mojim obavezama i vašim obavezama ponašam se na osnovu formalnih komunikacija koje su bile. U petak smo svi u 13:30h dobili poruku kojom je rečeno - U utorak sa početkom u toliko i toliko časova, pogledajte poruke od petka, radiće se tačke 10,11,12,15 i 16. Podsjećam vas da je tačka 10 Predlog zakona o vojno-obavještajnim bezbjedonosnim poslovima; tačka 11 Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka; tačka 15 Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama; sledeća tačka Predlog zakona o pravilima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi i tačka 16 Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pomorskim plovilima. Znači, u skladu sa tim što ste dobili. Ne, nisam se ja ni sa kim dogovorio. Znači, u skladu kako ste se dogovorili, sa skupštinskog sajta. Da ne bi došlo do ovoga što ste vi rekli, prije nego što se završila tačka koja je bila, ja sam to najavio. Kad je krenula druga tačka koju poslanici koji su bili ovdje su čuli, to sam rekao. Ja vas zbilja molim u skladu sa tim dogovorima da radimo.

Molim vas da nastavimo, da završimo ovu tačku dnevnog reda. Čim završimo ovu tačku dnevnog reda mi ćemo napraviti kolegijum.

Nastavljamo sa radom. Dajem riječ Danijeli Pavićević, neka se pripremi Branko Radulović. Izvolite.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (07.07.20 17:02:02)

Prije početka diskusije se pridružujem ovom zahtjevu. Takođe, ispred našeg kluba tražimo pauzu.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 17:05:47)

Predlažem da završimo ovu tačku dnevnog reda, nakon toga da napravimo kolegijum i da se dogovorimo da li je to neko samoinicijativno poslao.

/Govor iz sale/

Ja predlažem da damo Danijeli Pavićević, profesoru Raduloviću, poslije toga kad završimo da radimo svoj dio posla.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (07.07.20 17:08:53)

Ja samo tražim pauzu ispred našeg Kluba SNP-DEMOS. Imamo dva zahtjeva za pauzu, Fronta i našeg zahtjeva.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 17:09:05)

Dajem pauzu.

-PAUZA-

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 17:13:20)

Dajemo riječ Danijeli Pavićević.

Radimo dok ne završimo završnu riječ, izvinjavam se.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (07.07.20 17:13:25)

Zahvaljujem.

Poštovani građani, potpredsjedniče,

Nevladine organizacije njih 25 pozivale su u proteklom periodu Ministarstvo odbrane i Vladu da iz procedure povuče sporne odredbe Zakona o tajnosti podataka kojima se predviđa neustavno skrivanje podataka od javnosti. Oznakom interno, poštovani građani, mogu se proglasiti podaci recimo kako je prodana određena državna imovina. Za sve informacije koje mogu ukazivati na korupciju i kršenje zakona takođe se može staviti oznaka interno.

Predlažu se izmjene Zakona kojima se omogućava da se na informacije od javnog značaja stavi pečat državne tajne. Zadire se u Ustavom zagarantovao pravo na slobodan pristup informacijama, a novinarima nevladinim organizacijama opozicionim predstavnicima se oduzima mehanizam za kontrolu vlasti. Stvara se ambijent u kojem se ništa ne može saznati korak nazad u antikorupcijskim mjerama. Ograničavanja je sve više, slobode je sve manje, a demokratije nikada nije ni bilo, nije ni postojala u pravom smislu te riječi, ali je to svakako korak unazad na putu ka njoj.

Evropska komisija je apelovala na veću transparentnost i istakla zabrinutost rastom prakse označavanja dokumenata tajnim od strane državnih organa. Crnogorski zvaničnici predstavnici vlasti se često suočavaju sa optužbama za korupciju. Masovni protest je izbio u Podgorici nakon što je objelodanjen snimak na kom vladin zvaničnik uzima 97.500 eura od Duška Knežavića. Novac je bio namijenjen za kupovinu glasova DPS-a prema izjavi koja se čuje na snimku. Po izjavi predsjednika DPS-a to je samo dio onoga što su oni dobili za izbornu kampanju. Znači to je potvrdio. Epilog naravno nemamo niti ćemo ga ni vidjeti po svoj prilici.

Dio procesa pristupanja Evropskoj uniji je i obaveza najstrožeg kažnjavanja korupcije.

Umjesto toga imamo javno demonstriranje političke korupcije u Budvi uz asistenciju policije i angažovanje privatnog obezbeđenja. Danas je Budva uhapšena.

Svi zakoni, poštovani građani, koji se donose i koji su se već usvojili donose se sa ciljem očuvanja onoga što se bespravno steklo, očuvanja nečijeg enormnog bogatstva i očuvanja monopola moći kroz državne institucije koje isto tome služe. Politika je partija na vlasti i unutrašnja i spoljašnja takođe podređena tom cilju. Podjelama i proizvodnjom sukoba brani se lično bogatstvo i skreće se pažnja sa brojnih afera koje prosto prestižu jedna drugu. Aferaška vlast, poštovani građani, vlast koja ima više afera nego ministara u vladi naravno neće predložiti niti jedan zakon koji bi mogao doprinijeti razotkrivanju korupcije kroz državne institucije tako ni ovaj tome neće doprinijeti. Upravo je suprotno. Vidjelo se uostalom kako se glasa u ovom domu izgledalo je smiješno glasanje za skorošnji opozicioni predlog. Opozicija je podnijela stotine amandmana i nije valjda niti jedan od njih nije bio kvalitetan. Svi su uredno odbijeni pa taman da su imali čarobni štapić za otplatu milionskih dugova i tada bi bili odbijeni.

Ovaj zakon nema za cilj zaštitu ličnih podataka, nego legalizaciju nezakonitog postupanja parlamentarne većine u izbornom procesu. Ako nije nešto jasno pojasniću. Od kada je pod kontrolom MUP-a birački spisak neprestano raste, a broj stanovnika je isti.

Poštovani građani, na vlasti je čovjek i na vlasti su ljudi koji ne znaju vrijednost ničemu, ali na žalost znaju cijenu svemu. Dakle, građani naše Crne Gore da bi Crna Gora bila vječna mora biti časna i poštena, a da bi bila časna i poštena ne mogu je voditi oni koji su se snašli. Ne.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 17:19:35)

Branko Radulović.

BRANKO RADULOVIĆ (07.07.20 17:19:40)

Građani Crne Gore, u pitanju je jedna od osnovnih demokratskih tekovina, tekovina u postojanju ljudskog roda i civilizacije.

Pročitao sam i bazični zakon. Bazičnom zakonu su predlagač i Vlada htjeli da promijene, unaprijede neke članove i norme. Postoje dvije osnovne, temeljne norme koje se nijesu mijenjale. One su obuhvaćene članom 3 i članom 4. Član 3 stav 1 kaže da tajni podaci su podaci čijim bi otkrivanjem nepozvanom licu nastupile ili mogle nastupiti štetne posljedice za bezbjednost i odbranu, vanjsku, monetarnu i ekonomsku politiku Crne Gore. U članu 4 jedan jedini stav koji kaže tajnost podataka se ne može odrediti radi prikrivanja izvršenog krivičnog djela ugrožavanja životne sredine, ograničavanja konkurencije, prekoračenja ili zloupotrebe ovlašćenja...(prekid) nezakonitog akta iz postupaka ili administrativne greške u organu. Pitam vas, gospodo predlagači, i građane Crne Gore da li ijedna norma, da li ijedan dio ove norme danas u stvarnosti Crne Gore je utemeljen u njenom životu i praksi.

Građani Crne Gore, mi smo jedna zemlja apsurdna, sve je okrenuto naopačke, taj daleki put od zakona do zakonitosti, od Ustava do ustavnosti kod nas nije ni počeo. Možemo napisati najbolje zakone, usaglasiti sa najvećim evropskim i civilizacijskim normama, sa deklaracijama, sa evropskim akijem, ali ukoliko to nije u praksi, bolje imati loš zakon koji se primjenjuje nego idealan zakon koji se uopšte ne primjenjuje. Znači, može se zaključiti da podaci koji su od najvećeg javnog interesa su tajni. To je apsurd. Evo primjer životna sredina. Kažite mi kada smo poslednji put - evo ko je bio direktor Agencije od 1990. godine - dobili od relevantnih institucija prave podatke o životnoj sredini, našoj ugroženosti, posledicama na hronična oboljenja i na trajne posledice i na smrt. Pitam se za krivična djela, izvinjavam se ponovo mojoj kolegini. Svi znamo ko je ubio, ko je nalogodavac i egzekutor našeg najcrnjeg obraza i ubistva Duška Jovanovića, svi znaju, svi se prave ljudi.

Ograničena konkurentnost, pa ljudi prvo znaju, oligarhija, oligarsi, izmisli taj podatak i mjesto da taj podatak bude javan on je tajan, on je svoja suprotnost. Pa ovo sad što se radi oko Termoelektrane, pa ono što se radi oko Komarnice su već naštelovani rezultati. Dalje,

prekoračenje, zloupotreba, ovlašćenje, ko je prebio našeg druga Dušana Kneževića, ko je prebio nas? Gdje su ti glavni iz Ministarstva odbrane, policije i svih ostalih da kažu istinu. Nezakoniti akt je administrativna greška. Ima jedan strašan termin, kad čuti administracija, laže, ona hoće ili pare ili hoće neki interes. Sve o ovome što treba da bude javno, ono je postalo tajno. Da smo mi zemlja naopaka, drugi stav, ono što treba da bude tajno to je postalo predmet manipulacije određenih kriminogenih i koruptivnih radnji i poslova od slučaja KAP-a, od Telekomu, od ne znam čega pa sve do danas, ponovo kažem valjda ćemo zaustaviti tu pljačku koja se može desiti itd.

Ono što je tragično, zašto kupujete ljudske duše? Ministre i pomoćnik, zašto postoje tajni spisi, zašto jednostavno pravite nešto što je osnova ljudskoga, zaštite, neka intima, neka privatnost, iznosite to i sa njim manipulišete, ucjenjujete ga? Ovo što je poslednji ovaj spisak u Kotoru je samo posledica nečega što je ustaljenost. Moramo se zajedno boriti protiv ovakve Crne Gore i ko nema repova, koga tajna policija nije ufatila u svoje menđele, taj će doći po taj barjak slobodne Crne Gore i u tu vladu nacionalnog spasa.

DALIBORKA PEJOVIĆ (07.07.20 17:26:14)

Dakle, samo onda pošto sam na neki način i prozvana, je li tako? U pozitivnom smislu, naravno. Samo radi informacije vaše da kažem da je Crna Gora u svim segmentima monitoringa životne sredine postigla skoro stopostotnu metodologiju u izvještavanju prema Ruskoj agenciji za životnu sredinu, osim samo za sektor voda, tu još treba da poradimo više da bismo dobili sve one pretpostavke da nam se potpuno mogu u svim segmentima tretirati izvještaji kao valjani. Drugo, rađena je studija uticaja na zdravlje stanovništva u Pljevljima kada je u pitanju Termoelektrana, radio ga je upravo Institut za javno zdravlje, gospođa Kovačević je bila autorica te studije, kasnije su je koristili i Grin houn i sve relevantne nevladine organizacije tako da mogu reći da je to bio jedan dobar pokušaj, da kažem pionirski, da se na jedan ozbiljan način pristupi upravo onome o čemu ste vi govorili. Hvala.

BRANKO RADULOVIĆ (07.07.20 17:28:23)

Gospođo Pejović, vi i ja pratimo ekologiju od 1990. godine do dan danas. Ja sam napravio onu čuvenu rezoluciju. Možete li vjerovati da zbog istine o Skadarskom jezeru i negativnog uticaja KAP-a smo kola iz Mariborskog univerziteta, koji je jedan od hiljadu najboljih u svijetu, plaćali mi iz Grupe za promjene. Ekotoksikološki zavod nije htio da podnese izvještaj, a imao ga je, o negativnim hroničnim uticajima, katastrofalan, a jedna moja koleginica sa Prirodno-matematičkog fakulteta je doktorirala u Bariju na uzorcima krapa u degestivnim organima i u muskulaturi, krap iznad četiri-pet kg je bio opasan po zdravlje ljudi koji su ga konzumirali. Da li smo mi prošli taj put od nekog ko je krio te podatke do danas koji podatke javno pokazujemo, da bog da smo, ali zato što nijesmo objavljivali podatke i reagovali prema podacima trebamo dvije do tri milijarde da dademo da bi bili ekološka država. Naša priča o ekologiji je dugačka, široka.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENIĆ (07.07.20 17:29:49)

Komentar na izlaganje poslanice Pejović, ona ima pravo na odgovor na komentar.

DALIBORKA PEJOVIĆ (07.07.20 17:30:13)

Vi ste pitali i stvarno postavili dilemu vezano za dostupnost informacija u oblasti životne sredine. Naš redovan nacionalni monitoring i na bazi njega se izvještava Evropska agencija je maksimalno ove godine identifikovao unapređenje skoro u svim segmentima. Ostao je problem vazduha koji naravno i dalje je prisutan i to svi znamo u Crnoj Gori, ali vam kažem konačno ja sam bila zadovoljna tada kada sam pročitala definisanu metodologiju proračuna uticaja stanja

životne sredine na zdravlje stanovništva. To je vrlo relevantan dokument. Iskreno se nadam da će Institut za javno zdravlje mimo toga što redovno radi u ovim nemogućim uslovima i dalje zaista da gaji kadrove koji će nam sve više i na kvalitetan način upravo govoriti o tome kako stanje životne sredine utiče na zdravlje populacije i iskreno se radujem tome i tome ću i biti privržena i podržaću. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 17:30:52)

Dajem riječ poslaniku Miloradu Vuletiću, nek se pripremi Branka Bošnjak.

MILORAD VULETIĆ (07.07.20 17:31:01)

Gospodine predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, poštovani ministre sa saradnicima, uvaženi građani ako nas posmatrate,

Crna Gora kao ozbiljan i odgovoran partner i članica Sjevernoatlantskog saveza ostaje posvećena ispunjavanju obaveza u oblasti vladavine prava. Novi status u okviru alijanse je motiviše da nastavimo sa reformama pojačanim tempom. Ključni preduslovi za uspješnu implementaciju svih usvojenih strateških dokumenata su definisani zakonskog okvira, donošenje zakonskih i podzakonskih akata, koji će definisati pitanja kritične infrastrukture kao i izmjene i dopune postojećih zakonskih rješenja u cilju unapređenja sistema bezbjednosti odbrane. Zakon o tajnosti podataka donešen je davne 2008. godine, i do sada je sedam puta mijenjan i dopunjavan. Predlogom ovog zakona Odbor za bezbjednost i odbranu kao matični, razmatrao je polovinom decembra 2019. godine, i većinom glasova podržao njegovo donošenje.

Napominjem da je još u aprilu 2019. godine, odbor razmatrao predlog ovog zakona, a da je Vlada zakon povukla iz skupštinske procedure tada, radi sprovođenja javne rasprave koja je završena 10.07.2019. godine, nakon čega je Predlog zakona vraćen u skupštinsku proceduru da članovi odbora prilikom ponovnog razmatranja posebnu pažnju posvetili su onim izmjenama koje predviđaju. Pored ostalog, preuzimanja dijela nadležnosti sa Agencije za nacionalnu bezbjednost na Ministarstvo odbrane u dijelu sprovođenja bezbjedonosne provjere za izdavanje dozvola za pristup tajnim podacima, za zaposlene u Ministarstvu odbrane i Vojsci Crne Gore, usaglašavanje pojedinih odredbi sa Zakonom o državnim službenicima i namještenicima, te korekcije pojedinih odredbi zakona u cilju preciznijeg tumačenja i primjene. Važno je pomenuti da su u predlogu zakona prihvaćene primjedbe dijela civilnog sektora koje se tiču osnova za proglašavanje podataka "tajno". Donošenje ovog zakona neophodno je i zbog usaglašavanja važećeg zakona sa Zakonom o državnoj upravi kao i mogućnost blagovremene realizacije izdavanja dozvola za pristup tajnim podacima za zaposlene u Ministarstvu odbrane i Vojske Crne Gore. Posebno, imajući u vidu važnost pravovremenog ispunjavanja obaveza prema Sjevernoatlantskom savezu. Bliže kategorije podataka kojima se može odrediti stepen tajnosti, strogo tajno, tajno poverljivo, interno, član peti, mogu propisati organi u čijem radu nastaju tajni podaci, član 11 važećeg zakona. Čini mi se da je bitna novina propisana članom 31 i 32 Predloga zakona, a odnosi se na utvrđivanje djelokruga poslova Direkcije za zaštitu tajnih podataka u dijelu vršenja poslova koordinacije, prevencije i zaštite od računarskih bezbjedonosnih incidenata na Internetu.

Pored ostalog, predložene izmjene i dopune na način što su propisane, da je lice koje se provjerava prije obavljanja bezbjedonosne provjere u obavezi da kod agencije, odnosno organa državne uprave nadležne za poslove odbrane popuni Upitnik za bezbjedonosno provjeravanje. Ima dosta tih promjena o kojima je bilo riječi i u uvodnom slovu, a i kasnije od uvaženih kolega uvodničara, pa da ne bih trošio vrijeme na citiranje tih vrlo bitnih odredbi koji su sastavni dio ovih izmjena i dopuna.

Ono što želim da kažem, to je, da je ovo što sam rekao i prilikom razmatranja predhodnog zakona, jedan u dijelu propisa koji čini jednu cjelinu posebno u dijelu strateških dokumenata koje je ova Skupština usvojila u predhodne dvije godine. Cijenim da je veliki iskorak koji su Ministarstvo odbrane i Vojske Crne Gore naoravili u dijelu Strategije odbrane, odnosi se na to da je prva Strategija odbrane donešena, čini mi se 2008. godine, i u njoj je bio regulisan kao Opštenarodna

odbrana, odnosno totalni način vršenja odbrane. Za razliku od toga, učlanjenjem u NATO alijansu, napravljen je iskorak i sad smo dio Kolektivnog sistema odbrane, što je jako bitno, iziskuje mnogo manje sredstava, mnogo višu opreabilnost i stručnost u izvršavanju svojih zadataka posebno u radu određenih misija. Kvalitet, sam, u okviru Ministarstva odbrane i Vojske Crne Gore vidi se na svakom koraku. Svega smo mi toga svjesni i imamo prilike da se uvjerimo prilikom bilo koje n-pogode i nezgode ili potrebe u kojoj treba da se pokažu i kao profesionalci i kao stručnjaci i kao patriote i kao lica i organi i organizacija u sastavu države Crne Gore kao nepokolebljiv faktor u cilju i načinu doprinosa bezbjednosti po svakom segmentu na nivou države Crne Gore. Zato gađani, bez obzira na naša politička trvenja, politička mimoilaženja ovdje u Parlamentu jedno je bitno, da sve ono što radimo, radimo od interesa za vas. Da institucije i organi sistema funkcionišu besprekorno, što pokazuju i zadnje prilike kojih smo svi svjedoci, a da će tako i nastaviti evidentno i siguran sam potvrdit ćete 30. avgusta vašim davnjem povjerenja Demokratskoj partiji socijalista i njenim koalicionim partnerima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 17:38:08)

Momčilo Martinović. Izvolite.

MOMČILO MARTINOVIĆ (07.07.20 17:38:16)

Uvaženi predsjedavajući, poštovane kolegice i kolege poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima.

Dozvolite mi da nešto kažem vezano i za ovaj zakon koji ste nam ponudili da se oko njega izjasnimo.

Čitajući izmjene i dopune Zakona o tajnosti podataka koje su danas pred nama, prije svega shvatio sam da je ovaj akt fokusiran na interne procedure u cilju, u koliko se tako mogu izraziti, racionalnijeg i jednostavnijeg procesa pristupa podacima pojedinim institucijama naše države. Konkretno, riječ je o bezbjedonosnoj provjeri za izdavanje dozvola za pristup tajnim podacima zaposlenom u Ministarstvu odbrane i Vojske Crne Gore, odnosno prijedlogu da taj proces u buduće bude povjeren Ministarstvu odbrane. Riječ je, složićemo se, o osjetljivoj materiji koja iznad svega zahtijeva naročitu stručnost i senzibilitet pri provjerama, odnosno drugim radnjama koje podrazumijeva proces pristupanja tajnim podacima u pomenutim institucijama. S tim u vezi, djeluje mi kao jedno od ključnih pitanja na tom planu, da li u Ministarstvu odbrane postoji dovoljno stručnog kadrovskog potencijala za preduzimanje tih radnji, koje zasigurno zahtijeva najveći stepen profesionalizma i procjene koje moraju da počivaju na apsolutnoj zaštiti interesa ove države i Ministarstva odbrane i Vojske kao naročito značajanim stubovima njene državnosti? Odgovor na to pitanje, što se mene tiče, prilično je jednostavan. Vjerujem da je Ministarstvo odbrane u proteklom vremenu potvrdilo da je riječ o krajnje ozbiljnoj instituciji, kolektivu odgovornih i sposobnih rukovodilaca i službenika, pa u tom pogledu nemam pretjeranu dilemu u vezi sa primjenama odredbi predloženih izmjena i dopuna. U vezi oblasti zaštiti tajnih podataka, zbog posebne osjetljivosti ove oblasti postavljeni su zaista visoki standardi koje je potrebno kontinuirano ispinjavati. Prema izvještajima sa najviših međunarodnih adresa ovi visoki standardi se dostižu u svakodnevnom radu. To apsolutno nije samo moje mišljenje i moj proizvoljni stav, već stav svih međunarodnih organizacija i institucija koje se bave kontrolom ove oblasti. U predhodnom periodu kontrole su vršene sa različitih i vrlo visokih međunarodnih adresa i svi su saglasni u stavu da je ova oblast u Crnoj Gori izuzetno dobro zakonski definisana i da se u ovoj oblasti u kontinuitetu postižu odlični rezultati i ispunjavaju visoki međunarodni standardi vezani za ovu oblast, ona svakako svima služi za ponos. Pošto možemo reći da je ova oblast živa i da je potrebno stalno unapređenje i usaglašavanje sa novim formulacijama i određenjima koja dolaze sa međunarodnih adresa i partnerskih država, kao i to da se radi o jednoj od najosjetljivijoj oblasti uošte, posebno zaštiti ljudskih prava i sloboda, đe je mogućnost raznih mahinacija i zloupotreba široka, smatramo da je pravo vrijeme da se postojeći Zakon o tajnosti podataka dodatno unaprijedi. Osim toga, vjerujem da je svima jasno koliko će primjena ovih mjera ukoliko ih

usvojimo doprinijeti efikasnijim procedurama što je iako govorimo u ovom djelokrugu poslova nerijetko od ključnog interesa. Sa druge strane kako sam informisan ovaj akt doprinijeće usaglašavanju regulative u vezi sa tajnošću podataka sa Zakonom o državnoj upravi što opet makar za mene jeste još jedna jasna preporuka. Direkcija za zaštitu tajnih podataka organ koji je direktno zadužen za ostvarivanje primjene tih podataka, njihovu kontrolu, izdavanje dozvola ostvarila je dobre rezultate u saradnji sa ostalim međunarodnim i nacionalnim institucijama zavrijedivši poštovanje i autoritet sa međunarodnih adresa. Prateći odredbe koje se stalno prepisuju da će kategorizaciju podataka kojima će određeni stepeni tajnosti biti zaduženi organi u čijem radu nastaju ti podaci kao i ostali segmenti koji su dio ovog akta vjerujem dodatno da doprinose njegovoj cjelovitosti i sveobuhvatnosti. Zbog svega navedenog nemam sumnju u vezi sa predloženim izmjenama i dopunama, time ću pružiti podršku prilikom glasanja ovog predloženog akta. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 17:42:20)

Dajem riječ Neli Vukčević Savković.

NELA SAVKOVIĆ VUKČEVIĆ (07.07.20 17:42:35)

Zahvaljujem.

Sagledavajući kao jednu cjelinu sve ovo što je danas predloženo i što smo čuli, a i na osnovu detaljnih analiza kolega rekla bih da smo se uvjerali da je ovaj zakon na kojem se počelo raditi prije više godina usaglašen i sa NATO-om i sa Evropskom unijom i da su u međuvremenu postignuti i sprovedeni razgovori kojima se doprinijelo i razumijevanju i boljoj standardizaciji, odnosno visokoj standardizaciji ovih podataka tako da naravno samim tim što je u skladu i sa Ustavom, razumijem ovaj zakon kao podršku, doprinos očuvanju svega onoga što Crna Gora teži, dakle njenim savremenim stremljenjima. Tu se podrazumijevaju i aktuelna dostignuća na koja smo vrlo ponosni, na kojima insistiramo, ponovljena su takođe više puta danas. Značajna su kao što smo čuli i za naše međunarodne i dobrosusjedske odnose, opet imajući u vidu okolnosti u kojima se nalazimo vrlo je važno naglasiti i ovaj aspekt tako da Zakon o tajnosti podataka u ukupnoj namjeri da se poboljša djelatnost Ministarstva odbrane ukupna zaštita, zaštita nacionalnih interesa, svakako podržavam i u skladu sa onim što su kazale kolege vjerujem da na ovaj način doprinosimo i širim vrijednostima i da šaljemo jednu opštu poruku, a to je bez obzira na sve ono što nas čini drugačijim kao što je kazao kolega mi činimo ovim zakonom jednu univerzalnu dobrobit i dakle, obezbjeđujemo ono što je svrha svakog zakona, a to je zaštita i bezbjednosti u ovom slučaju kad je riječ o Ministarstvu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 17:44:48)

Hvala.

Dajem riječ Jovanki Laličić.

JOVANKA LALIČIĆ (07.07.20 17:45:02)

Poštovani potpredsjedniče, uvažene kolege i kolegice, poštovani ministre sa saradnicima, Dozvolite da o ovom zakonu govorim iz jednog ugla koji se tretira njime, a to je da se ovim Predlogom zakona propisuje da Direkcija za zaštitu tajnosti podataka vrši poslove koordinacije, prevencije i zaštite računarskih, bezbjednosnih incidenata na internetu i drugih rizika od incidenata po bezbjednost informatičkog sistema, državnih organa, organa lokalne samouprave i drugih organizacija.

Strateški cilj Crne Gore jeste izgradnja integrisanog, funkcionalnog, efikasnog sajber

prostora u skladu sa međunarodnim standardima i principima. Sajber prostor prepoznat je kao četvrti domen ratovanja koji ne poznaje državne granice i omogućava da se iz virtuelnog prostora realizuju aktivnosti koje imaju implikacije u realnom svijetu. Iz sajber prostora svoje nelegalne i ofanzivne aktivnosti izvode pojedinci, grupe organizacije, državne agencije i vojne jedinice udaljene 1000 km. Naša država izložena je ovom vidu specijalnog rata, a Crna Gora se našla na udaru ovih aktivnosti i 2016. godine. Crna Gora i druge zemlje u regionu su poligon za sajber napade i širenja lažnih vijesti kojima pojedine strane sile posebno Rusija pokušavaju da uspore evroatlantske integracije država nastalih na području bivše Jugoslavije, da umanje, odnosno spriječe stvaranje vrijednosti zapadne demokratije i da se zaustavi put Crne Gore ka evropskim i evroatlantskim integracijama.

Međutim, Crna Gora danas je stabila demokratska multietnička država koja je integrisana u NATO i na dobrom putu da postane članica Evropske unije. Crna Gora ima svoju vojsku i Ministarstvo odbrane koji su spremni i sposobni da zaštite suverenitet i integritet naše države. Pripadnici naše vojske ti časni i odgovorni pojedinci su tu kada nas zadesi svaka nesreća i kada su u pitanju elementarne nepogode i kada su u pitanju epidemije i pandemije, ali su oni i časni predstavnici naše države Crne Gore kada su pripadnici kada su upućeni u mirovne misije. S toga svima onima kojima smeta nezavisna i suverena Crna Gora, njena multietničost i građanski karakter smeta i ministru odbrane i svi oni koji su spremni da stanu na braniku naše države. Ja dajem zaista podršku svemu onome što je vojska i Ministarstvo odbrane i ministar odbrane u posljednjem periodu i u desetogodišnjem periodu učinili na zaštiti Crne Gore i svih njenih vrijednosti, puna podrška i puna podrška Predloga ovoga zakona. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 17:48:27)

Zahvaljujem se poslanici Jovanki Laličić.

Dajem riječ Predragu Sekuliću, posle toga Branka Bošnjak i Andrija Nikolić.

PREDRAG SEKULIĆ (07.07.20 17:48:38)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine ministre sa saradnicima, kolegice i kolege,

Na samom kraju ovog skupštinskog saziva čini mi se da svi pokušavamo negdje da napravimo kratak rezime svega onoga što se dešavalo, dozvolite, napravićemo jednu digresiju i zato što o Zakonu su već govorile i moje kolege i kolegice i čini mi se da tu ne treba previše trošiti riječ, ali da se vratim na onu priču o sumiranju rezultata ovog saziva.

Kako god mi to posmatrali, prethodne četiri godine biće u nekom narednom periodu prepoznate po tome što je dio opozicije bojkotovao rad ovog parlamenta, dio opozicije bojkotovao pa se vraćao, biće prepoznate po tome što je Crna Gora postala članica NATO-a i što smo to potvrdili i u ovom parlamentu. Biće takođe prepoznato i po tome što su naše kolege iz opozicije pokazale, ranije smo već znali da ne umiju da grade, ali su pokazali da ne umiju ni da ruše bez obzira što su imali blagoslov patrijarha Irineja po koji su morali da pođu u Beograd, pokazali su da ne umiju ni da ruše. Ostaće upamćeni po tome što su naše kolege iz opozicije prvi put, koliko me sjećanje služi, znači za 30 godina višeparlamentarne demokratije i parlamentarizma u Crnoj Gori pokušali da u Parlament bace dimnu bombu, suzavac ili šta već, zaista ne mogu da dođem do toga zato što ima raznih tumačenja šta je bilo u pitanju, ali u svakom slučaju kažem još jedanput biće i ovaj saziv Parlamenta prepoznatljiv po svim neuspjesima naših kolega iz opozicije.

Naravno, koliko god se trudili da prepoznamo i ono što su svijetle tačke kada govorimo o djelovanju kolega iz opozicije, moram da budem iskren da svaki njihov javni nastup samo pojačava ono što je opšti utisak, a to je da nemaju zajednički imenitelj uz podsjećanje da je dio kolega iz opozicije bio za Ustav koji smo usvojili 2007. godine, da je dio kolega iz opozicije bio za članstvo Crne Gore u NATO, da je dio kolega iz opozicije zaista baštini evropski put Crne Gore. Međutim, to su u međuvremenu napustili. Ne mogu da prepoznam ni jednu svijetlu tačku u njihovom djelovanju, ali čini mi se ono što negdje prepoznajem jeste da ih ujedinjuje odnos prema

Demokratskoj partiji socijalista i odnos prema onoma što je Crna Gora danas. Govorimo o Crnoj Gori kao članici NATO-a, prije svega, a isto tako govorimo o Crnoj Gori kao modernoj evropskoj državi koja je pokazala i u ovom vremenu izazova i krize, pandemije, pokazala je da umije da se bori sa svim izazovima sa jedne strane, a sa druge strane takođe je pokazala da ima sistem koji funkcioniše kada govorimo o sistemu javnog zdravlja, kada govorimo o sistemu vojske, policije i javne uprave. Tako da kažem još jedanput, građanima neće biti teško da se opredijele kada govorimo o izborima 30.avgusta, a naravno, naše kolege iz opozicije do tada imaju vremena da hrabre jedni druge, da se dogovaraju da li da idu u jednoj ili više kolona. Moram da budem iskren da bih volio ako me iskreno pitate da se čitava opozicija zajedno ujedini, jer čini mi se da bi na taj način lakše komunicirali. Ovako ne možemo da odgovorimo svima, a tako bi negdje mogli i da se jurimo po političkom prostoru Crne Gore, ovako bi mogli da kažemo svima to šta mislimo o njima. Na žalost, pokazala se još jedna stvar, a to je da uvijek manje partije prihvataju ono što im saopštavaju veće i tu negdje mi je žao što neke kolege koje su bile prepoznate po svojim evropskim stavovima, po svom modernom načinu vođenja politike, da su na žalost postali žrtve onog retrogradnog dijela političke scene Crne Gore koji ih vuče nazad zajedno sa sobom. Kažem još jedanput, to je već njihov problem i teško da mi tu možemo pomoći. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 17:52:36)

Hvala, poslaniče Predraže Sekuliću.

Dajem riječ poslanici Branki Bošnjak. Molim gospodina Radulovića da nosi masku i u skladu sa tim ispunjava preporuke NKT-a.

BRANKA BOŠNJAK (07.07.20 17:52:54)

Ovo prethodno očekivala sam da prekinete i kažete da ovo nije tema, ali dobro. Prethodni poslanik vaš kolega nije bio uopšte u temi ovoj o kojoj govorimo.

Ovo ćete mi dodati, mada kao poslednji govornik od strane DF-a, a ostalo nam je vremena mnogo više od pet minuta, nadam se da ćete biti, predsjedavajući, fleksibilni.

Uvaženi građani, kad smo dobili ovaj zakon pomislila sam zašto baš ovaj ministar odbrane da brani ovaj zakon, nekako mi nije bilo baš logično, ali kad sam bolje razmislila jeste to i te kako logično, a posebno, uvaženi građani, zato što je ovaj ministar prepoznat po tome da je uveo one na nekim dokumentima interno da je nešto tajna, a to ću vam reći o čemu se najviše radi. Tu se radi o tome da je ovaj ministar na čelu one čuvene komisije koja je dodjeljivala stanove i kredite funkcionerima i da je on rodonačelnik toga da se ti spiskovi, odnosno te dodjele stanova i kredita proglaše interno tajnom.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 17:54:22)

U skladu sa vašom sugestijom molim da se držite teme. Poštujem vašu sugestiju.

BRANKA BOŠNJAK (07.07.20 17:54:30)

Predsjedavajući, ovo je tema, zbog toga što ako niste pročitali izmjene ovog zakona, da znate da se ovdje u stvari radi o tim kategorijama šta se proglašava strogo tajnim, šta tajnim, šta povjerljivim, a šta interno tajnim, a šta internim. Tako da ovaj ministar je u stvari proglasio taj spisak koji bi trebao, ako već se daje na tom nivou da treba da bude čast svima koji su dobili taj stan ili kredit i da se pohvale sa tim, on je taj spisak proglasio internom tajnom. Dugo nam je trebalo da dođemo do toga spiska, a naravno, zašto se to proglasilo tajnim, razlog je zbog toga što oni odlično znaju zašto, kome i kako su dodijelili taj stan i da to u stvari nisu oni koji su se nalazili u stanju potrebe za stanom, nego ljudi koji su dobijali stanove i kredite više puta i time je kupovana

lojalnost ljudi koji će njima ubuduće trebati, odnosno ljudi koji će ih slušati a to su razni predsjednici sudova, članovi Ustavnog suda, tužioci, ministri i razni službenici. Na kraju i službenici, iako se radi o nekakvoj odluci koja nije vezana za službenike nego za funkcionere, i ovaj ministar je to proglasio internom tajnom.

Šta on sad hoće? On hoće izmjenama ovoga zakona, uvaženi građani, jer to interno je imalo oročen period i rečeno je u prethodnom zakonu da to može da traje samo dvije godine. Onda bi mi nakon dvije godine valjda trebali, mada pod ovom vlašću nikad to nije sigurno, trebali da dođemo do tih podataka, ali sad su se napravile izmjene da to interno ili bilo šta što se proglašeno tajnom može da se produži i za neki vremenski rok duži. Navodno da se ne šteti ugledu institucije. Ugledu institucije, vi ste ukaljali taj ugled institucije na način na koji ste sve to radili. To je više nego jasno.

Uvaženi građani, još nešto ću da vam kažem, sve u ovoj državi, svi marifetluci ove vlasti proglašavaju se tajnim. Vi imate sad Univerzitet Crne Gore koji je hermetički zatvoren, gdje ne možete dobiti jednu osnovnu informaciju, vjerovatno je i to sve proglašeno tajnom i ne možete doći do tih podataka. Član Poslovnika Skupštine, član 50 po kome poslanici imaju pravo da dođu do nekih podataka, pa onda da ne kažem to što mi kao članovi Odbora za antikorupciju ili Odbora za bezbjednost ne možemo da dođemo do nekih podataka iako nam ovaj zakon govori o tome da mi imamo pravo da dođemo do nekih podataka uz onaj uslov da potpišemo da nećemo o tome javno davati izjave, ništa to ne važi u ovoj državi. U ovoj državi je sve deklarativno, a faktički je to da ova vlast ne želi da se zna kako i šta oni rade. Tu su i oni razni spiskovi koji su ovako atraktivni pred izbore, pa vidite šta isplivava na površinu. Znači, oni bukvalno o svima nama imaju sve podatke. Od toga na žalost kako materijalno stoji bilo koji član naše porodice, da li ima nekih zdravstvenih problema, sve to oni negdje imaju u svojim bazama podataka da bi iskoristili tuđu nesreću i zloupotrebjavali da bi mogli da kupe ljude, a na žalost toliko su osiromašili ovaj narod da se mnogi prodaju za neke sitne pare. Zato apelujem na sve građane da poslušaju svoju savjest, neka pričaju oni DPs-u, idu na njihove konvencije, podržavaju ih, sve kažu da su uz njih, ali onda kada dođe glasanje i taj dan znaju da mogu da zaokruže po svojoj savjesti onoga za koga smatraju da je najbolji. Nema ucjena tamo ih niko ne vidi, a pravite se građani da ste sve uz ovu vlast, ali ja mislim ovo je broj koji tone i počeli su mnogi da bježe sa ovoga broda jer je jasno da im brzo bliži se kraj. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 17:59:13)

Hvala poslanice Bošnjak.

Salažemo se sa vama da građani glasaju najbolje, tu smo se saglasili.

Dajem riječ Andriji Nikoliću, a nakon toga ponudićemo završnu riječ ministru Boškoviću.

ANDRIJA NIKOLIĆ (07.07.20 17:59:33)

Poštovani potpredsjedniče Skupštine, poštovani ministre Boškoviću sa saradnikom,

Imamo kao temu Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka. Riječ je, čini mi se, o jednoj suštinskoj promjeni koja se odnosi na preuzimanje dijela nadležnosti sa Agencije za nacionalnu bezbjednost na Ministarstvo odbrane u dijelu sprovođenja bezbjednosne provjere za izdavanje dozvola za pristup tajnim podacima za zaposlene u ministarstvu i Vojsci Crne Gore. Zašto je važno da postoje sve formalno pravne procedure u okviru organa kojim upravljate? Zato što je Crna Gora u međuvremenu postala dio Evroatlantske zajednice i tamo su na snazi pravila ponašanja koja je Crna Gora u obavezi da implementira unutar svog sistema. Dakle, u ovim izmjenama nema ništa što se sukobljava sa onim što je praksa svih demokratskih zajednica koje su dio Evroatlantske zajednice, odnosno NATO saveza. To je, čini mi se, najvažnije. Zašto je to važno posebno za Crnu Goru? Pa važno je zato što imamo negativno iskustvo sa napadima na ono što je naša interna stabilnost i pokušaj da Crnu Goru vodimo putem usavršavanja nekih vrijednosti koje podrazumijevaju integraciju društva u Evropsku uniju i NATO.

Na sceni danas imamo gotovo istovjetnu situaciju kao 2016. godine, kada je naša država bila posebno napadnuta iz nekoliko centara. Rekao bih, jedan regionalni Beograd, drugi globalni Moskva i oni su vjerovatno nezadovoljni neuspjehom koji su imali 2016. godine, odlučili da u cijelu akciju na teren dnevne politike uvedu i Srpsku pravoslavnu crkvu, računajući da je to politički instrument koji njihovim izvođačima radova u Crnoj Gori treba da obezbijedi pobjedu na izborima. Ni ovaj kao ni svi drugi zakoni nemaju, da kažem, spornost, čak ni kod opozicije u dijelu njihovog sadržaja. Problem je što su to zakoni Crne Gore. U jednom i u najvećem dijelu opozicije i dalje traje ta konstantna opsesija kako da Crna Gora više ne bude država, pa su onda tom opsesijom skloni da na terenu lokalne vlasti, bivše lokalne vlasti u Budvi, njihovi ključni protagonisti angažuju čak i Komunalnu policiju i vatrogasce ne bi li sproveli barikade na ulicama Budve i na taj način pružali otpor regularnim organima reda države Crne Gore, odnosno policiji. Takvog primjera nećete naći nigdje ni u savremenoj Evropi, ni u savremenom svijetu. To je otpor, ne lokalnoj zajednici, ne novoizabranim organima vlasti u Budvi, to je otpor državi. Svaki napad u savremenom svijetu na policiju, na policajca, na vojnika se tumači kao napad na državu, nikako drugačije.

Dakle, Crna Gora je napadnuta, Crna Gora ne napada nikoga i možda se sad kroz ove spiskove koji su aktuelni predhodnih dana gdje izvjesni ljekari, prosvjetni radnici i drugi iz raznih profesija samoinicijativno istupaju potpisujući se na peticijama u znak podrške Srpske pravoslavne crkve, i vidimo da ih ima popriličan broj. Ali, isto tako je dobro da se prisjetimo svih onih optužbi na račun države Crne Gore da u organima i institucijama države nema Srba, da su diskriminirani, e danas vidimo koliko je ko diskriminisan u državi Crnoj Gori. Crna Gora je država koja garantuje sva prava i slobode svim njenim građanima, svim njenim građanima.

Dakle, ostao sam dužan ovo tumačenje, ministre. Pažljivo sam slušao šta ste Vi registrovali kao neke od najvažnijih bezbjednosnih izazova za Crnu Goru u današnjem vremenu. Ja mislim da je u Budvi izvršena pokazna vježba za ono što nas može očekivati u susret državnim izborima. Da je taj požar koji su pokušali da zapale u Budvi, vidjeli ste, vrlo ciljano proširen i na Podgoricu i na Bijelo Polje i na Berane i na Nikšić, gdje su se, navodno spontano, a nama je jasno, vrlo ciljano i isplanirano okupili demonstranti koji su napadali na Centar bezbjednosti i na policiju. Pod plaštom i pod, da kažem, pod obrazloženjem pred crnogorskom javnosti, da su oni navodno žrtve policijskog terora u Budvi. Kao da se ne sjećamo ko je napado policiju, ko je napada obezbjeđenje, ko je uskakao kroz prozore opštine, ko je pokušavao da fizički, verbalno i psihičkom torturom napada svoje kolege iz odborničkog kluba protiv koga su se politički borili. Dakle, riječ je o jednoj opasnoj zamjeni teza i naša je obaveza da do izbora 30. avgusta do kraja demistifikujemo sve ove pokušaje manipulacije, subverzija i sabotaže koji dolaze kako spolja tako i iznutra.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 18:05:50)

Uvaženi poslanice Nikoliću, zahvaljujem.

Molim kolege iz Demokratskog fronta da kad govori neko od kolega iz pozicionih partija da ipak vode računa da mu ne dobacuju i ostale stvari.

Takođe, sugerišem kolegama iz opozicije, a i pozicije, iz pozicije vidim da svi drže maske, svi drže rastojanje i ostale stvari. Vidite značajan broj ljudi koji je danas registrovan i u Podgorici, pa iz tog razloga sugerišem u interesu vašeg zdravlja, vaših porodica i društva da vodite računa o tome.

Sad dajem završnu riječ ministru Boškoviću, uz obaveštenje da u skladu sa zahtjevom pozicije sutra imamo kolegijum u 12:30h, jer u 10 sati imamo određene obaveze, komunikacije sa određenim međunarodnim ambasadorima Evropske unije. Hvala vam.

Izvolite, ministre Bošković.

PREDRAG BOŠKOVIĆ (07.07.20 18:06:55)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

S obzirom da je ovaj prijedlog zakona izazvao mnogo manje interesovanja nego onaj prvi.

Samo da kažem da je što se zakona tiče, zakon u potpunosti usklađen sa svim onim što su evropske i demokratske tekovine jedne države koja želi da postane članica Evropske unije, koja je postala članica NATO pakta, ali isto mislim da je dobro što smo ova dva zakonska akta danas imali na dnevnom redu, jer su građani Crne Gore mogli da vide između čega biraju 30. avgusta na izborima u Crnoj Gori. Dakle, biraju između nacionalizma i građanske Crne Gore. Moram vam reći da je čak i veliki Danilo Kiš opisao nacionalizam kao individualnu i kolektivnu paranoju. Nešto što dijeli, nešto što mrzi, nešto što nagružuje budućnost čovječanstva. Dakle, s te strane imamo jednu političku opciju. S druge strane imamo drugu političku opciju koja, više puta sam to danas ponovio, baštini ideju nezavisne, suverene, građanske, antifašističke i multietničke i multivjerske Crne Gore.

Dakle, siguran sam da će 30. avgust pokazati da je izbor veoma jednostavan. Da niko neće u ovoj Crnoj Gori raditi, da ni jedna porodica neće raditi protiv sebe, protiv svoje budućnosti, jer glas za ovu političku opciju je glas za prošlost, glas za sukobe, glas protiv evropske i evroatlanske budućnosti Crne Gore.

I na kraju, pošto je Vojska danas bila na tapetu u više diskusija u ovom domu, čak su se i neke ankete pokazivale. Dakle i mi radimo istraživanja praktično na mjesečnom osnovu. Po tom osnovu i svakom istraživanju koje smo radili, makar od početka moga mandata pa do kraja, sa 41% Vojska je došla do povjerenja kod građana na 71%. To dovoljno govori o tome gdje je Vojska danas. Da je Vojska svih građana Crne Gore, da je Vojska za dobrobit građana Crne Gore, da Vojska pored svoje prve dvije misije ima i svoju treću misiju, a to je pomoć civilnim institucijama, što su građani i te kako prepoznali, i neke od mojih kolega iz Demokratske partije socijalista iz poslaničkih klupa to danas i primijetili. I još jednom, nećemo dozvoliti da Vojsku dijele ni po nacionalnim, ni po propolitičkim principima. To što je rađeno s kraja 1990. i tokom 1990. i početkom ovog milenijuma je nešto sa čim smo se suočili. Danas u vojsci imamo i Crnogoraca i Srba i Albanaca i Bošnjaka i Hrvata i svi oni zajedno služe državi Crnoj Gori.

I na kraju, nikad general Dakić nije izjavio da vojnik nema šta da radi u crkvi. To je netačno. Znači, rekao je da svako, i to je zapisano i u Zakonu o vojsci, ima pravo na vjeroispovijest. I tačno je da svako od pripadnika Vojske Crne Gore kao što i svaki poslanik i poslanica DPS-a može da uđe bilo u crkvu ili džamiju ili sinagogu ili šta god, jer nam to ne može i neće zabraniti Srpska pravoslavna crkva, jer to su i naše svetinje, a siguran sam da će 30. avgust to i pokazati. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (07.07.20 18:11:00)

Zahvaljujem se ministru Boškoviću. Zahvaljujem se njemu i njegovim kolegama što su u skladu sa našim pravilima i predlogom Vlade obrazlagali ova dva zakonska rješenja. Zahvaljujem se svim diskutantima, zahvaljujem se svima koji su pratili naša izlaganja. Hvala na zahvalnosti vašoj. Konstatujem da je pretres završen i izjasnićemo se naknadno. Sjutra nastavljamo sa kolegijumom u vrijeme koje sam rekao. Hvala lijepo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (08.07.20 13:55:25)

Poštovane kolege poslanici, nastavljamo Petu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini.

Dogovorili smo se da danas razmatramo **Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama i Predlog zakona o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju.**

Prelazimo na razmatranje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Darko Radunović, ministar finansija i Biljana Peranović, vršilac dužnosti generalne direktorice Direktorata za za poreski i cariski sistem.

Izvjestioci odbora su Andrija Popović Zakonodavnog odbora i Boris Mugoša Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Izvolite, gospođo.

BILJANA PERANOVIĆ (08.07.20 13:56:21)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvaženi poslanici,

Na samom početku želim da vas u par rečenica podsjetim na osnovne karakteristike akciznog sistema u Crnoj Gori, čija su osnovna rješenja u primjeni od aprila 2002. godine, kada je donesen modernizovani Zakon o akcizama, koji je i tada u značajnoj mjeri bio usklađen sa relevantnim propisima Evropske unije. Osnovno pravilo je da akciznu obavezu plaćaju proizvođači i uvoznici akciznih proizvoda, s time što se ta obaveza može prenijeti i na držaoce akciznih skladišta uz polaganje instrumenata obezbjeđenja plaćanja akcize, akcizne obaveze, a što je najčešće bankarska garancija.

U proteklom periodu izvršeno je više izmjena ovog zakona koje su se uglavnom odnosile na njihovo usklađivanje sa relevantnim direktivama, posebno kad je u pitanju oporezivanje cigareta, kao i stvaranje uslova za obezbjeđenje stabilnog priliva sredstava po osnovu akciza u budžetu. Razlozi za izmjenu ovog važećeg Zakona o akcizama obrazlažu se potrebom usklađivanja akciznog zakonodavstva sa relevantnim direktivama iz ove oblasti, unapređenja postojećih rješenja stvaranjem preduslova za uvođenje novog Informacionog sistema za elektronsku razmjenu podataka o akcizama, kao i revidiranje postojećeg nivoa akciza za etil alkohol, gazirana pića i tečnost za punjenje elektronskih cigareta. Predloženim zakonskim rješenjem stvaraju se uslovi za uvođenje informacionog sistema za elektronsku razmjenu podataka, kojim će se omogućiti programsko povezivanje softvera za razmjenu podatka o akcizama u digitalnom obliku. Želim da naglasim da je u Upravi carina otpočela implementacija projekta podrške Uprave carina iz oblasti akciza, koja se finansira iz sredstava EU-IPA 2015, čija je svrha izrada i implementacija nove aplikacije za akcize u IT sistemu Uprave carina. Benefiti uvođenja informacionog sistema će biti ne samo za Upravu carina i jačanje kontrolnog mehanizma obračuna i naplata akciza, nego i za akcizne obveznike koji se ogledaju u smanjenju procedura, smanjenju troškova i olakšavanju samog sistema prijave akciza kroz aplikaciju.

Predlogom zakona koji je danas pred vama predlaže se smanjenje visine akciza na etil alkohol čija će visina iznositi 1.250 eura po hektolitr čistog alkohola umjesto postojeće visine koja je predviđena akciznim kalendarom koja iznosi 1.500 eura po hektolitr čistog alkohola. Na ovaj način bi se izvršilo ujednačavanje cijene na domaćem tržištu sa cijenama u regionu, a samim tim i stimulisala domaća proizvodnja i egzistencija akciznih obveznika na tržištu. Podsjećam da je, prema Fiskalnoj strategiji od 2017. do 2020. godine, 01. avgusta 2017. godine akciza na ovaj proizvod iznosila 850 eura po hektolitr čistog alkohola. Predlogom Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama predlaže se smanjenje i visina akcize na gazirana pića, koja je akciznim kalendarom predviđena da iznosi 30 eura. Predlaže se da se zadrži nivo od prošle godine od 25 eura po hektolitru gazirane vode (isti razlozi kao za alkoholna pića). Pored navedenog, ovim zakonom se predlaže smanjenje visine akcize tečnosti za punjenje elektronskih cigareta, koja većećim zakonom iznosi 0,9 eura po mililitru tečnosti, na 0,07 eura po mililitru tečnosti. Na ovaj način će se obezbijediti regionalna usklađenost visine akciza na navedeni akcizni proizvod, čija je visina po mililitru tečnosti: u Srbiji 0,036 eura po mililitru, Albaniji 0,079, Italiji 0,08, dok u Hrvatskoj, Bosni i Austriji nema akcize na ovaj proizvod.

Odredbama predloženog zakona uvodi se institut malih nezavisnih proizvođača piva, odnosno privrednih društava drugih pravnih lica ili preduzetnika koji se bave proizvodnjom piva radi njihovog stavljanja u promet. Napominjem da je Direktivom Savjeta 92/83 o usklađivanju struktura akcize na alkohol ili alkoholna pića propisano da države članice mogu primjenjivati snižene stope akcize koje se razređuju prema godišnjoj proizvodnji pojedinih pivara na pivo koje proizvode samostalne male pivare. Dakle, navedenom Direktivom se pravi razlika u odnosu na ostvareni promet samostalnih malih pivara, pa je precizirano da se snižene stope neće primjenjivati na preduzeća koja proizvode više od 200 hiljada hektolitara piva godišnje. Takođe, kategoriju malih proizvođača piva poznaje veliki broj zemalja, tako da uporedna iskustva pokazuju da se akcizna obaveza od 50% ispod standardne stope primjenjuje u velikom broju zemalja Evropske unije.

Izmjenama Zakona o akcizama predlaže se i mogućnost nabavke goriva koja se upotrebljavaju za pogon ribolovnih plovnih objekata, kao i goriva koja se upotrebljavaju kao pogon za poljoprivredne mašine na registrovanim poljoprivrednim gazdinstvima bez plaćanja akcize, uz

dozvolu oslobođenog korisnika koju bi izdavao carinski organ sa kontrolnom karticom. Predlogom su precizirani uslovi kojim se koriste dozvole za oslobođenog korisnika akciznih proizvoda, a ukoliko bi organ državne uprave nadležan za poslove poljoprivrede i ribarstva utvrdio da je korisnik dozvole zloupotrijebio, nenamjenski koristio mineralna, odnosno gasna ulja ili ne ispunjava zakonom propisane uslove, uputiće carinskom organu zahtjev za ukidanje izdate kontrolne kartice.

Poštovani poslanici, imajući u vidu da se predloženim zakonom stvaraju pretpostavke za jačanje konkurentnosti poreskog sistema, unapređenje postojećih rješenja, kao i uvođenje novog informacionog sistema, predlažem da Skupština Crne Gore usvoji Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (08.07.20 14:02:19)

Hvala i Vama.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Onda dajem riječ prvom diskutantu, a to je Predrag Sekulić.

Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (08.07.20 14:02:34)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Uvažena gospođo Peranović, poštovane kolegice i kolege,

Rekao bih da od je svih ekonomskih tema pitanje akciza najmanje inspirativno, s obzirom da je to posebna vrsta poreza uvedena tek u XVI vijeku. Uglavnom se najčešće naplaćuje na specifične robe i prilikom proizvodnje. U svakom slučaju, vjerujem da su sve ove izmjene koje ste predložili zaista bile potrebne i dozvolite samo par napomena. Naravno, svako unapređenje informacionog sistema dovodi do toga da imamo uređenije i bolje tržište, što je svakako dobro, sa jedne strane, za državnu kasu, a, sa druge strane, i za nelojalnu konkurenciju i smanjenje onoga što mi nazivamo crnim tržištem. Ono što je, po mom mišljenju, najvažnija izmjena jeste mogućnost da napravimo korak naprijed kada su u pitanju male pivare. Znači, male pivare koje proizvode do pet hiljada hektolitara piva godišnje biće favorizovane zato što će akcize koje će plaćati biti nešto niže u odnosu na ono što rade velike pivare, da otprilike 50% akcize propisane člnom 43 Zakona o akcizama, a taj iznos je pet eura po zapreminskom sadržini alkohola na hektolitar piva. U ovom trenutku ne čini se baš previše mnogo, ali zaista jeste velika pomoć za male pivare. Nadam se da će i ljubitelji piva osjetiti ovu pogodnost smanjenjem cijena piva.

Takođe, dozvolite da kažem i oko smanjenja akciza, odnosno zadržavanja istih akciza za etil alkohol i gazirana pića. Naime, u nekoliko navrata se desilo da smo poštovali kalendar usklađivanja akciza sa Evropskom unijom, ali ako to ne rade sve države u regionu, na taj način se pospješuje crno tržište. To smo najbolje mogli da osjetimo kada smo povećali akcize na cigarete. Region to nije uradio i onda smo imali procvat sivog tržišta. Vjerujem da moramo voditi računa o onome što se dešava na tržištu regiona iz prostog razloga što na taj način vodimo računa i o tome da smanjujemo ono što je mogućnost crnog tržišta.

Što se tiče smanjenja visine akcize na tečnosti za punjenje električnih cigareta, čini mi se da će tu najmanje biti ili koristi ili štete zato što se već pokazalo, odnosno dokazalo da električne cigarete su jednako štetne za zdravlje građana i sve manje su u upotrebi. Samo punjenje tečnosti negdje se sve manje upotrebljava i vjerujem da će ovo biti dodatni razlog našim građanima da možda smanje upotrebu ne samo električnih, nego i običnih cigareta.

Za pohvalu je sve ono što radi Ministarstvo finansija kada govorimo o praćenju kompletnog poreskog sistema, kada govorimo o akcizama, a imali smo prilike tokom jučerašnjeg dana, posebno kolege iz Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, da čujemo i ono što su najnoviji izvještaji naše Poreske uprave. Zaista, kada govorimo i najčešće na kraju saziva Parlamenta pravimo određene presjeke, vidimo da je Poreska uprava u posljednje četiri godine zaista bila veoma agilna. I mi smo usvajanjem posebnih zakonskih rješenja, kada govorimo o odlaganju

plaćanja poreskih obaveza, ali i nekim drugim načinima, pomogli da Poreska uprava bolje i funkcionalnije posluje. Doprinijeli smo tome da u posljednje četiri godine imamo negdje oko 200 miliona eura smanjen ukupan poreski dug, ali isto tako imamo i povećanu naplatu u odnosu na projekciju Ministarstva finansija. Još jednom, sve pohvale za Ministarstvo finansija u ovom dijelu. Vjerujem da će i kolege iz opozicije prihvatiti vaš predlog. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (08.07.20 14:06:28)

Hvala Vam.

Sada riječ ima poslanik Nebojša Medojević. Izvolite.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (08.07.20 14:06:35)

Poštovani građani Crne Gore,

Ono što vas je DF upozoravao, a to je da Crnu Goru čeka suočavanje ne samo sa zdravstvenom katastrofom zbog nesposobnosti ove vlasti, već i sa ekonomskom katastrofom, pogrešne ekonomske politike dolaze na naplatu i umjesto da u predsjedniku DPS-a imamo odgovornog državnika koji će pozvati na nacionano jedinstvo, na slogu, na zajedničko okupljanje da se suočimo sa ovim ozbiljnim problemima koji prevazilaze bilo koju partiju, bilo kojeg pojedinca - na čelu države imamo jednog potpuno ostrašćenog političkara koji nas dijeli, koji nas svađa, koji misli da ovu ekonomsku i zdravstvenu katastrofu iskoristi da još jednom pobijedi na izborima. Vi, građani, morate da znate da je došao trenutak da se svi okupimo, da se svi udružimo i da pokažemo da smo dostojni naših predaka. Opozicija mora da se ujedini ako već režim promovise svađe, ako dijeli ovaj narod. Podijelili su oca i sina, raskidaju se kumstva, raskidaju se prijateljstva. Jedino što interesuje Đukanovića je očuvanje njegove vlasti, jer mu ta vlast čuva opljačkano bogatstvo koje je stekao pljačkajući vas, građani, i pljačkajući državu Crnu Goru.

Dakle, Demokratski front i ovi ljudi koji sjede ovdje posvetili su svoje živote borbi za slobodu, posvetili su svoj politički kredito ujedinjavanju opozicije, objašnjavanju narodu koju katastrofu čini ovaj režim za sve građane Crne Gore. Tukli su nas, hapsili na pravdi Boga, prebijali, montirali lažne državne udare. Mi smo pokazali da smo generacija političara kojima je dobro Crne Gore, sloboda naroda Crne Gore iznad bilo koje druge vrijednosti.

Zbog toga smo i pokrenuli priču o ujedinjavanju opozicije, o formiranju jedne liste i evo dobro je da se pregovara u tom pravcu. Danas smo dobili informaciju, ako je tačna, da je kolega Aleksa Bečić dao jedan svoj uslov da on neće biti na izbornoj listi ujedinjene jedinstvene opozicije i pozvao sve druge lidere da učine isto. Mala je žrtva, gospodine Bečiću, mandat za slobodu Crne Gore. Ovdje su ljudi koji su bili spremni glavu da daju za ovu državu, za ovaj narod, za promjene.

Prema tome, koristim ovu priliku odmah da kažem u ime moje, Milanovo, Andrije Mandića da ako je to uslov Bečićev da se sastavi konačno ta jedinstvena lista i da povedemo narod u oslobođenje, da uradimo to što narod od nas očekuje. Odmah obećanje - nijedan od nas trojice neće biti na izbornoj listi. Nema nikakvih problema samo što prije da završavamo i da idemo u kampanju da pobijedimo ovaj režim.

Drugo, mi smo kao Demokratski front koji je posvećen tim vrijednostima spremni da idemo još dalje. Predlažemo da nijedan poslanik koji je bio u ovom Parlamentu, kako kolege Demokrate žele da kažu, Sindinom parlamentu, ne bude na listi. Dakle, da prekinemo više sa bilo kakvim uslovljavanjima, sa podizanjem ljestvice. Niko ne može podići ljestvicu u borbi za slobodu, borbi za interese građana i borbi za Crnu Goru više od Demokratskog fronta. Dakle, svi zajedno na jednu listu da spriječimo ovu ekonomsku katastrofu koja nas čeka u novembru. Nas inače čeka suočavanje sa dužničkom krizom, sa programima štednje i zato opozicija treba da pokaže da promovise slogu, da promovise nacionalne interese, da je spremna da gradi državu Crnu Goru i da je spremna da prihvati sve ono što nas čeka u narednom periodu.

Prema tome, drage kolege opozicioni lideri, DF je svugdje, na svakom mjestu gdje se bori za državu Crnu Goru, za interes naroda i za slobodu. Bio to Parlament, bila to ulica, bile to međunarodne institucije. Ovdje sjede ljudi koji su u politiku ušli ne zato što nisu imali druge

karijere, ovdje sjede dokazani ljudi u svojim strukama, dokazane patriote i borci za interes ove države. Mi nudimo svima vama slogu, jedinstvo, bolne reforme, jer ćemo mi ući u fazu gdje treba donositi teške odluke. Te teške odluke se moraju donositi od strane patriota, kompetentnih ljudi, državnika, koji će odluke donositi ne iz ugla interesa svojih i svojih firmi ili firmi svojih tajkuna, nego iz ugla interesa čitavog naroda. Pošteno, solidarno - to kolko budemo imali da se dijeli na pošten način, na pravedan način i da svi zajedno napravimo jednu državu Crnu Goru, koja će najbrže od svih izaći iz krize u koju nas vodi Demokratska partija socijalista i predsjednik Demokratske partije socijalista. Samo složno, samo jako do pobjede.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (08.07.20 14:11:49)

Riječ o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama ima poslanik Raško Konjević. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (08.07.20 14:11:58)

Hvala, predsjedniče.

Uvaženi građani, poštovana predstavnice Ministarstva finansija,

Vjerovatno, ako sam dobro sjećam, zakon je malo ranije došao u skupštinsku proceduru mimo ovoga sa čim se svi suočavamo negdje od sredine marta ove godine. Negdje mi se čini da inače akcizna, kao i poreska politika sada zaslužuje određenu vrstu analize. Mislim da smo svjedoci da će ključna ekonomska grana, koja najozbiljnije učestvuje u bruto-društvenom proizvodu, nažalost, ove godine da doživi neću reći slom, ali da doživi ozbiljan negativan rezultat. Mi kroz poresku i akciznu politiku negdje trebamo, a to nam je jedino pošto monetarnu nemamo, da u ovim uslovima krize sada gledamo kako kroz te dvije vrste politike, posebno kroz poresku, postaknemo ekonomiju. Mogu vam reći, recimo, šta su najsvežije uradile Njemačka i Austrija.

Njemačka je, kao najrazvijenija ekonomija Evrope, otišla u smanjenje svoje opšte stope PDV-a. Obrazloženje koje je dato je vrlo jednostavno i sljedeće - želi se na taj način podstaći njemačka ekonomija da bi joj se pomglo u uslovima krize. Smanjili su opštu stopu PDV-a sa 19% na 16%. Ne plediram da trebamo da kopiramo rješenje, ali svakako trebamo ozbiljno da razmislimo kako poreskom politikom da odgovorimo u ovim okolnostima koje su sada, a one su sada, rekao bih, još nezgodnije nego što su bile u aprilu, krajem marta i cijeli april.

Austrija je, da bi podstakla svoj turizam koji učestvuje negdje oko 10% bruto-društvenog proizvoda, smanjila na restorane, hranu, piće itd. stope sa 20% i 10% na jedinstvenu stopu od 5%. Ključna moja zamjerka prema Vladi jeste činjenica da mi za naš ključni dio ekonomije koji nam čini skoro 25% bruto-društvenog proizvoda nemamo nijednu ozbiljniju mjeru. Nama se svaka mjera u turizmu svela na odlaganje na 12 ili duže mjeseci. Međutim, podaci na današnji dan u odnosu na isti dan prošle godine su zaprepašćujuće loši. Mi smo ovdje razgovarali o rebalansu tada je projekcija Ministarstva finansija bila da će biti 60% prihoda od turizma. Mi smo tada skromno rekli da bismo voljeli da se projekcija Ministarstva finansija ostvari. Danas znamo da ona neće biti ni približno ostvarena. Danas ljudi koji se i od mene i od vas bolje razumiju u turizam, profesori na Fakultetu za turizam kažu da je maksimalno 20 do 25%. Posebno će biti lošije jer mi sada imamo neki drugi talas. Naše akcize za pojedine stvari su izrazito velike, kao, recimo, za gorivo. Učešće države u cijeni goriva je oko 55 do 60%. Dođemo do jedne paradoksalne situacije da je gorivo u nekoj evropskoj državi jeftinije ili nekima jeftinije nego što je u Crnoj Gori.

Kad se vratimo sada u mandat Vlade u protekle četiri godine na makro nivou, ako to mogu tako da nazovem, imate dvije politike koje se prepoznaju - to je povećanje PDV-a sa 19 na 21% i povećanje nekih akciza (nekih opravdano a nekih, bojim se, neopravdano).

Dolazi nam kriza, samo turistička privreda će da bude snažno pogođena. Ne vidim još uvijek nijednu ozbiljnu podsticajnu mjeru ni u smislu pomoći kroz određene kreditne aranžmane koje bi država subvencionirala ili za njih garantovala, niti vidim da našom poreskom politikom prepoznamo da nam turizam čini 25% bruto-društvenog proizvoda. Kao što vidite, Njemačka to prepoznaje za cijelu ekonomiju, Austrija posebno prepoznaje turizam. Mi već kasnimo da bismo

pomogli našoj turističkoj privredi. Znete, mnogi krediti koje naši turistički poslenici uzimaju se vraćaju u junu, julu, avgustu i septembru. Takve ugovore imaju sa bankama.

Prema tome, mislim da Vlada kasni sa onim što jeste pomoć turističkoj privredi kao četvrtini svoga bruto-društvenog proizvoda. Nama će trebati još sredstava, a vidjećemo iz kojih izvora zbog toga što nam turizam nije 60, kako je Ministarstvo finansija projektovalo, nego je u najboljem slučaju 30.

Prema tome, znam da je zakon stariji, ako mogu tako da kažem, ali očekivanje ljudi u turizmu i očekivanje građana koji žive od turizma jeste da Vlada što prije, jer već kasni, izađe sa mjerama koje će tim ljudima da pomogne. Jer, ako im ne pomognemo, posljedice po budžet biće ozbiljne. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (08.07.20 14:18:28)

Hvala.

Sada riječ ima poslanik Srđan Milić.

Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (08.07.20 14:18:37)

Hvala Vam.

Gospođo, mi smo imali na Odboru diskusiju oko ovoga. Bio je prisutan i direktor Uprave carina i znate kakve sam tražio podatke tada. Jasno je pokazano da postoji evazija plaćanja akciza, naročito u dijelu plina, derivata i svega ostaloga.

Ono što je meni bitno je da ste vi ovim predlogom zakona, Ministarstvo finansija ne Vi, s tim što mi je koleginica Pavićević skrenula pažnju da budem vrlo, vrlo korektan u obraćanju, pet razloga navelo suštinskih da bi trebalo da se dobije neka nova vrijednost ovim Predlogom izmjena i dopuna zakona. Tih pet razloga bi trebalo kvantifikovati i reći šta mi možemo da očekujemo. To je povećanje 1%, povećanje 10%, povećanje 100%, odnosno da li smo mi s obzirom na ogroman broj razlika izmjena i dopuna Zakona o akcizama, konačno došli do Predloga zakona o akcizama koji će obuhvatiti sve ono što treba Crnoj Gori. Vi to dobro znate, znamo i mi svi, bez obzira jesmo li u većini ili manjini.

Koristim ovu priliku, prije svega, da se obratim kolegama iz NKT-a, da ih zamolim da se ostave politike i da svi zajedno ovdje iskažemo spremnost da uradimo sve da se počnu spašavati životi po Crnoj Gori. Ovi podaci koje sam dobio maloprije vezano za životno ugrožene ljude na teritoriji Crne Gore su opomena svima nama. Stići ćemo da se ispričamo o istoriji, o prošlosti i o budućnosti, o svim temama, ali naš osnovni zadatak je da pomognemo svakome u Crnoj Gori. Moj je poziv, dakle, tim ljudima - ostavite se rasprave među doktorima, ostavite se spiskova, ostavite se svega. Hajmo konačno da radimo svi zajedno, homogenizovani, da sprečavamo da gubimo ljudske živote. Vraćam se, predsjedniče Parlamenta, izvinjavam se, na temu.

Mi imamo podatke za turizam. Na današnji dan Hrvatska ima 11.800 hiljada noćenja. Molim vas sve, nebitno je ko će biti u Parlamentu, ali je bitno da moramo da se naučimo da živimo s koronom, kao što smo se naučili da živimo s virusima za koje nismo znali, kao što se borimo za sve ljude da ih spasimo koji su oboljeli od korone. Borimo se da spasimo svakog čovjeka od bilo koje bolesti ko je u Crnoj Gori obolio. Tako vas molim da i sami sebi napravimo kvalitetan balans između onoga što su mjere zdravstvene zaštite i mjere ekonomije.

Mi smo, poštovana gospođo, za prvi kvartal umjesto planiranih broja noćenja i prihoda od turizma, ostvarili 28%. U tom prvom kvartalu nijesmo imali lokdaun, nismo imali zatvaranje hotela i svega ostalog. Mi smo imali prihode od akciza veće u januaru nego što su bile kasnije. Što je problem? Imamo porast u duvanskoj industriji za 200% proizvodnje. Kada vidite koliko su porasle akcize na duvan i duvanske proizvode, to je samo 40%. Svako ko i nije završio ekonomiju zna zbog čega se prikazuje da je porasla proizvodnja. Je li stvarno porasla proizvodnja? Nije porasla proizvodnja, nego je legalizovana zato što su zatvoreni kanali. Onda se postavlja pitanje hajmo da vidimo šta su problemi Crne Gore oko akcizne politike. Predlažem vam da to uradimo kroz primjer

šta je to što su naše carinske ispostave otkrile i zaustavile kao šverc u Crnoj Gori u zadnjih sedam dana. Zaustavljeni su odjevni predmeti u Tivtu, na aerodromu, 1.200 evra, zaustavljeni su na Debelom brijegu čajevi u vrijednosti od 900 evra, u Rožajama je zaustavljeno na carinskoj ispostavi 400 litara gaziranih sokova - 300 evra i 2.426 litara gaziranih sokova - 2.300 evra. Zaustavljeno je 157 naočara za sunce koje je neko htio da švercuje i zaustavljen etil alkohol. Mi imamo očigledno najveći problem sa švercom gaziranih sokova u Crnoj Gori. Neće biti. Šta je problem? Očigledno da naša akcizna politika ne odgovara problemu s kojim se suočavamo. To je ono što svi zajedno možemo da riješimo. Pokazaću vam na hiljadu primjera zašto su akcize morale da se naplate mnogo više ako će neko da sluša. Ako neće da sluša, doći ćemo u istu situaciju da pravimo barijere, a da ova država, nažalost, gubi svoje stanovništvo. Hvala Vam, predsjedniče Parlamenta.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (08.07.20 14:23:53)

Hvala i Vama.

Riječ ima poslanik Boris Mugoša. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (08.07.20 14:24:00)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovana direktorice Direktorata Peranović,

Iako nije jednostavno pričati sa maskom, prosto negdje da još jednom ukažem na vrlo ozbiljnu situaciju koja je u Crnoj Gori. Prema podacima od juče, ima oko 570 aktivnih slučajeva, da je već osam naših sugrađanki i sugrađana izgubilo život tokom juna, a da je značajan broj u teškom stanju i neki od njih su na kiseoničkoj potpori. Čini mi se da, nažalost, od fizičke distance, nošenja maske i higijene ne postoji efikasnije sredstvo za sada u borbi protiv ove pošasti. Zbog toga, još jednom apelujem na sve građane da učinimo sve što je u našoj pojedinačnoj moći da bismo se na što uspješniji način izborili sa ovim drugim, petim, sedamnaestim, više je potpuno nebitno koji je talas epidemije.

Što se tiče tačke dnevnog reda, radi se o izuzetno važnoj problematici i jednom značajnom instrumentu fiskalne politike, a pokušaću građanima da približim to kroz cifre. Ukupni primici budžeta su negdje na nivou od oko dvije milijarde eura. Od toga, milijardu i šesto miliona eura su tekući prihodi, dominantno su tu porezi i doprinosi i treća najveća stavka u budžetu su akcize. Prva je PDV, gdje je planirano 616 miliona, druga stavka su doprinosi za penzijsko-invalidsko osiguranje oko 304 miliona i akcize na nivou od 221 milion eura. Rebalansom su smanjeni u odnosu na prvobitnu projekciju koja je bila 244 miliona i negdje su projektovani na nivou ostvarenja iz 2018. godine. Zašto je bitna ta prihodna strana? Izgubih više glas potencirajući to. Jer, prosto od prihodne strane zavisi kvalitet i zdravstva i obrazovanja i kvalitet puteva i svega drugog. Prvo, moramo budžet da napunimo, a onda ako ga napunimo, dogovorićemo se kako da ga i rasporedimo.

Zbog toga je veoma važno da kada vodimo i akciznu i svaku drugu politiku, imamo na umu dvije činjenice. Prva su standardi koje moramo da dostignemo. Neke će akcize kod nas, nažalost, biti veće u periodu pred nama jer nas na to obavezuje ulazak u Evropsku uniju. S druge strane, moramo da imamo izbalansiran pristup. Kada donosimo odluku o akciznoj politici, moramo da imamo realno činjenično ekonomsko stanje i ne smijemo određenim potezima da dodatno ugrožavamo potrošačku moć našeg stanovništva. Kroz ta dva elementa posmatram i ovaj predlog zakona. Kolege su govorile o svim segmentima koji su tretirani kroz ovaj predlog izmjena i dopuna, a ja ću samo dva potencirati.

Prvo, uvođenje informacionog sistema za elektronsku razmjenu podataka. Moramo ići ka digitalizaciji procesa, jer ta digitalizacija procesa vodi ka onom pravednom sistemu da je sistem jednak za sve. U tom slučaju je manji uticaj ljudskog faktora koji može različitim tumačenjem a fleksibilnim pristupom da ugrozi tu pravičnost. Zbog toga ova veb aplikacija za akcize treba kako da omogući Upravi carina adekvatniju komunikaciju, interoperabilnost sa drugim organima, što bi

trebalo da rezultira većim ubiranjem akciza, a, s druge strane, utićaće na suzbijanje sive ekonomije. Ali, važno je što će i privrednim subjektima pomoći jer će im pojednostaviti i brže će dostavljati određene prijave, skratiti operativne troškove, a smanjiće im vrijeme kod poslovnih procesa. Biće benefiti i na jednoj i drugoj strani. Druga stvar koja je meni važna, a tiče se uvođenja u akcizni sistem malih nezavisnih pivara, kraft pivara. Radi se o jednom biznisu koji je negdje revolucija počela 70-ih godina prošlog vijeka kao odgovor na tu dominaciju industrijskog piva. Zbog čega su te male pivare važne? Zato što je to lokalna, domaća proizvodnja. Time stimuliramo domaću proizvodnju. Zbog toga su i direktive Evropske unije prepoznale mogućnost sniženja akciza, jer oni ne mogu biti konkurentni kao što su industrijska piva. Inače, kraft ili zanatsko pivo je najbrže rastuće tržište alkoholnih pića u svijetu. Mislim da u Crnoj Gori imamo te kraft pivare i u Podgorici, i u Nikšiću, i u Budvi, i u Herceg Novom. Ne znam ima li ih još desetak. Zbog toga je važno da i na ovaj način kroz povoljniji akcizni tretman, a njima je 50% predloženo da je manja akciza, što i udruženje kraft pivara tražilo - izaći ćemo u susret i trebamo da forsiramo domaću proizvodnju.

Na samom kraju, postoje dva segmenta veoma značajna kod akcizne politike. Samo sugeriram građanima da znaju što je svrha zašto postoje akcize. Akcize se pretežno odnose na neke stvari koje negativno utiču na zdravlje. To su akcize na duvan, na alkohol i na gorivo. Dobro bi bilo, i to je poruka koju moramo građanima da prenesemo, da ti prihodi od akciza budu namjenski. Jer, ako uzmete akcize na duvan, pa neko skuplje plaća cigare, on treba da zna da će to poći na edukativne i preventivne programe za sprečavanje konzumiranja duvanskih proizvoda, za liječenje bolesnika koji boluju od onih bolesti koje su posljedica pušenja. Isto tako i za gorivo - gorivo uništava životnu sredinu.

Čeka nas ozbiljna priča sa akcizama na gorivo. Akcize su 440 eura na hiljadu litara za dizel, a minimalni dozvoljeni nivo u Evropskoj uniji je 330 eura. Za benzin je 549 u Crnoj Gori, a minimalno dozvoljeni nivo u Evropskoj uniji je 359 eura. U dijelu goriva, moramo ići na korekciju zasad, prema određenim podacima, posebno u dijelu bezolovnog benzina, jer tu ima prostora da se snižavaju akcize. Moramo da vodimo računa o izbalansiranom pristupu kod akcizne politike. Nemojmo da koristimo argument da smanjujemo akcize da suzbijemo sivo tržište. Sivo tržište se ne suzbija smanjenjem akciza, nego efikasnim radom državnih institucija. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (08.07.20 14:31:26)

Poslanik Aleksandar Damjanović. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (08.07.20 14:31:31)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodo Peranović,

Daću mali doprinos konkretno vezano za temu bez velikih riječi, gromkih obećanja i bježanja od teme.

Očekivao sam, kada već nije ministar danas ovdje, vjerovatno opravdano, da nam možda malo date jedan širi ugao, umjesto istorijata koji nije bio nesvrshodan, kako ide naplata akciza ovih pola godine, a imajući u vidu ovo što su kolege rekly o padu ekonomskih aktivnosti i o svemu onome što su posljedica pandemije virusa korona. Naravno, mi smo za 2020. godinu planirali velikih 244 miliona i 700 hiljada evra prihoda od akciza i negdje smo imali taj neki rastući trend. Neko je ovdje govorio o stotinjak miliona, za nekoliko zadnjih godina svega dvanaest miliona rasta 2019. u odnosu na 2018. godinu. U obrazloženju ovog predloga budžeta je negdje dato da će prosječni prihod od akciza rasti za 3,1%, imajući u vidu akciznu politiku i kalendar i sve ono što su bili parametri do pojave pandemije virusa korona.

Da li su ove projekcije dobre, da li smo zbog zatvaranja ugostiteljskih objekata, ograničavanja rada, pada potrošnje nekih akciznih proizvoda tokom turističke sezone koji je već sada evidentan i koji će biti sve veći i veći, razmišljali da se koriguju ove cifre? Imamo li neka saznanja o tome hoćemo li očekivati ovaj prihod od koga će nam, uz PDV i još neke ostale bitne

prihode dominantno zavisiti i finansiranje javnog sektora, odnosno državne finansije? Dakle, to sam očekivao, jer se sve ovo polako dovelo u pitanje. Vidim da se prećutalo i kod rebalansa i sada se na neki način pokušava prećutati.

S druge strane, govorimo o predlogu akta koji je podnesen, i ovdje se to prećutkuje, kolega Milić je ukazao na jedan dio oko toga, 30. decembra 2019. godine. Ovo je sada jul tekuće godine. Vi ste u svom obrazloženju naveli nekoliko razloga zašto ovo sve mijenjamo. Da krenemo ta tri, četiri razloga, onako što se kaže, u centar. Jedan od razloga, gospođo Peranović, je i to što se ovim predlogom zakona uvodi novi informacioni sistem za elektronsku razmjenu podataka koji će omogućiti suzbijanje sive ekonomije i bolju naplatu akciza itd. Da vam malo pomognem, vidim da to još nije urađeno od strane nadležnih odbora u ovom domu.

Dakle, u završnim odredbama ovog akta ima jedna mala neusklađenost. U članu 26 kaže da će informacioni sistem iz člana 62a da se uspostavi u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona. Ako ovaj zakon stupi na snagu 1. avgusta, hipotetički, biće rok 1. avgust naredne godine. Ovo je trebalo da dođe u Parlament zajedno s budžetom za tekuću godinu. Zašto je on predat 30. decembra Parlamentu od strane Vlade ili dan pred novu godinu, zašto nije s budžetom, a zašto se to u Parlamentu radi sada, znam, i to ću da kažem i vama i građanima. Pitaću Vas kako onda mislite, ukoliko je godina dana za implementaciju, odnosno /prekid/ sistema da se to uskladi sa narednim članom, članom 28 gdje se kaže da će se odredbom člana 62a, to je ova koja se odnosi na informacioni sistem, primjenjivati od 1. januara 2021. godine. Ne može, gospođo Peranović, da se primjenjuje od 1. januara 2021. godine, jer je ovo pase ako je prethodni član definisao godinu dana od današnjeg dana, ili od 1. avgusta da se on uspostavi. To je apropo Parlamenta, za razmišljanje ovih koji u tim nadležnim odborima kao ponešto rade i trebaju to da pogledaju. O tome ću reći nešto kako se i zašto koriste ti odbori.

U odnosu na drugi dio, rekli ste korekcija visine akciza za etil alkohol da bi ostalo 1.250 umjesto kalendara koji je bio 1.500. Mi već imamo tih 1.500 ovih pola godine. Znači, mi sada ne korigujemo ono što smo mislili sa ovim zakonom od početka godine, nego smo pustili pola godine veću akciznu stopu sa svim ovim posljedicama o kojima pričam i sada ćemo za četiri mjeseca od avgusta da im korigujemo tu stopu. Možda su to bili razlozi zašto je predložen Predlog zakona o akcizama 30. decembra poslije budžeta, a zašto ovaj parlament raspravlja ne, recimo, u januaru ili decembru nego u julu, gospođo Peranović. Nema ovdje ludih i naivnih, još manje glupih.

Treći razlog, korekcija akciza za gazirana pića. Ovo je taj legendarni akcizni kalendar koji je usvojen 2017 - 2018, je li tako, kako je trebalo da bude, gdje je navedeno da će u periodu 2020. godina ta akciza bude nekih 30 evra, čini mi se. Sada se tražilo ovim Predlogom zakona da se ta akciza smanji jer imamo problema sa sivom ekonomijom, naplatom itd, pa se ponovo to nije uradilo kako je trebalo s početka godine nego će osam mjeseci proći najmanje ove godine i ta će mjera koja je ključna za predlaganje ovog zakona važiti svega četiri mjeseca. To je apropo početka gdje sam rekao da treba razgovaramo malo o prihodima od akciza, imamo li pad zbog pandemije virusa korona, imamo li tu sivu ekonomiju.

Četvrti razlog, hajde njega da najmanje komentarišem, a nije ni interesantan za komentar - jeste smanjenje visine akciza za tečnost za punjenje elektronskih cigareta koje su predložene ovim Predlogom zakona. Slučajno se poklopilo da je baš ove godine počeo taj biznis.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ:
Vrijeme, kolega.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ:

Kolega prije mene je imao tačno dva minuta prekoračenja iz Socijaldemokrata, gospodin Mugoša. Mislim da pričamo o temi i da ću zaokružiti. Gospođo Peranović, poklopilo se sa startovanjem ovog biznisa i u Crnoj Gori. Pokrenut je biznis, znam otprilike ko radi ovaj biznis, hajde da im se pomogne da se uspostavi. U redu, može i to.

Sva ova četiri razloga koja su data u Predlogu zakona sada su problematična, što zbog rokova, što zbog kašnjenja Vlade, Parlamenta, što zbog sada pogrešnih procjena kojima sada sve

što ste dali u ovom Predlogu zakona kažete konsultovali ste poslovnu zajednicu. Bilo bi dobro da smo imali i te neke elemente konsultacija, jer nije bilo javne rasprave itd. Došli smo sada da zbog tih kalendara naših internih, vladinih i parlamentarnih, ovo bude veoma problematičan predlog akta SA potpuno sada pogrešno postavljenim projekcijama i svim razlozima zbog kojih se on predlaže. a tek informacioni sistem koji sada po ovome treba da bude gotov u avgustu naredne godine, a mi 1. januara 2021. godine treba da ga implementiramo i da startuje sve ono što je bila ideja.

Apropo rada u matičnim odborima, bila su neka kontrolna saslušanja ovih dana. Naravno, znam kada većina organizuje konsultativno saslušanje, onda postoji potreba da se nešto javno i saopšti, odnosno da se da neki podatak. Dakle, juče je neka sjednica jednog od odbora i ključni podatak, a sve je bilo zbog toga organizovano, da se ovdje naplatilo nekih, kažu, 32 miliona od poreza na e-comerc. Biće vama interesantno i svima nama, a bojim se da nam ne bude po džepu svima nama, kako može da se naplaćuje nešto i da je nešto pravosnažno, a da je taj postupak koji vodi Tužilaštvo vraćen od strane suda da bi se dopunjavala optužnica i on je u toku? Prva stvar. Drugi naslov - Vjerske zajednice dužne preko pet miliona. Mi smo svi ovdje šašavi. Nismo, nismo. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (08.07.20 14:39:10)

Hvala i Vama. U materiji ste, ali sa najdužim prekoračenjem. Sada riječ ima Nikola Rakočević, a neka se pripremi Jovan Vučurović. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (08.07.20 14:39:23)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Puno je već toga rečeno o temi, nešto od toga i van teme. Međutim, dopustite da i ja kratko prokomentarišem ovaj Prijedlog koji je, tačno, došao još ranije u proceduru Skupštine i vjerovatno je trebalo ranije raspravljati o njemu i usvojiti ga da bi se implementirao ranije. Međutim, šta je tu je. Imali smo pandemiju koronavirusa koja je odgodila ne samo ovaj zakon, odnosno raspravu o ovom zakonu, izglasavanje već i mnoge druge.

Dopustite najprije da kažemo i podsjetimo se uspješnosti akcizne politike Ministarstva finansija koje je, evo četiri godine smo svjedoci toga, možda jedino Ministarstvo koje je nailazilo na pozitivne komentare poslanika i opozicije, a i vlasti zbog jednog profesionalnog odnosa. Sigurno nismo svi ni iz vlasti ni iz opozicije saglasni sa određenim rješenjima, određenim prijedlozima. Na njih, kao što znate i postoji mogućnost, intervenišemo nekad češće, nekad rjeđe. U svakom slučaju, ono što je evidentno i što se ne može osporiti su rezultati. Kada govorimo o akciznoj politici, od 2016. do 2020. trend rasta naplata akciza je u uzlaznoj putanji. On je uvijek premašivao planove koji su prethodne godine zacrtavani od strane Ministarstva finansija, isključujući 2018. godinu kada se možemo sjetiti problema koji smo imali sa povećanjem akciza na duvanske proizvode koje je pustovalo sivo tržište. Zbog toga smo ovdje napravili korekciju tada Zakona o akcizama na način što smo vratili na prvobitni nivo akcize za duvanske proizvode, jer smo evidentno svjedočili tome da to nije bila dobra odluka koju smo donijeli kao skupštinska većina, a Vlada predložila, i to smo revidirali. Naravno, taj rast je sa 182 miliona, koliko smo imali u 2016. godini, došao na 244 miliona i nešto više od toga u 2020. godini.

Kada govorimo o ovom aktu, za mene su dvije najznačajnije stavke. Prvo, prepoznaju se male pivare, kraft pivare. To je dobro jer stimulišemo domaću proizvodnju, a, kao što je kazao kolega Mugoša, to jeste najbrže rastuće tržište danas u svijetu. Zbog toga je vrlo važno da imamo ovakav prijedlog koji će dodatno stimulisati domaće proizvođače, a naravno i za one koji su konzumenti piva znači i niže cijene. Takođe, imamo i IT sistem koji će, kao što ste vi kazali, Upravi carina omogućiti bolju naplatu, bolju evidenciju, ali i akciznim obveznicima niže troškove u poslovnom procesu i, u svakom slučaju, bolji način da se evidentiraju obaveze.

Sve ovo i mnogo više od toga je danas dovelo do situacije da Crna Gora, nažalost, pandemija koronavirusa će u značajnoj mjeri uticati na naš ekonomski sistem, kao i na sisteme

svih država Evrope i svijeta. Međutim, valja se podsjetiti nekih podataka iz 2017, 2018. i 2019. godine i značajnog ekonomskog rasta Crne Gore u prosječnoj stopi od 3,6%. Valja se podsjetiti i na dostignuća koja sežu dalje od ove četiri godine. Govorimo o šest milijardi direktnih stranih investicija. Govorimo o 50% razvijenosti Evropske unije koju danas imamo za razliku od 35%, koliko smo imali 2006. godine. Govorimo u ove zadnje četiri godine, 2017. od 52.000 nezaposlenih došli smo do 34.000 nezaposlenih u 2019. godini. Stabilizovali smo ekonomski državu, stabilizovali smo javne finansije, uradili smo mnogo toga zahvaljujući ministru finansija i Vladi Crne Gore. Nažalost, veliki izazovi su pred nama zbog pandemije koronavirusa. Međutim, s rezultatima koje smo ostvarili u prethodne četiri godine, nadam se da ćemo imati više snage da izdržimo ono što su nesumnjivo izazovi i prepreke. Ne sumnjam u to da ćemo zajednički riješiti i te probleme koji nesumnjivo čekaju i privredu i građane. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (08.07.20 14:44:40)

Hvala i Vama.

Prvi se za komentar javio Srđan Milić. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (08.07.20 14:44:50)

Poštovani kolega, rekli ste da je ovaj predlog zakona trebalo usvojiti ranije. To je kolega Damjanović lijepo objasnio. Jeste, makar u isto vrijeme kada i Predlog budžeta za 2020. godinu, po mom mišljenju, još ranije. Bitno je šta vi sa pojedinim predlogom zakona u stvari dobijate, koji su efekti za državu Crnu Goru sa ovakvim predlogom zakona. Rekao sam da, nažalost, nas, a tu se slažem u potpunosti sa kolegom Borisom Mugošom, čeka jedna ozbiljna rasprava o tome kako reformisati akciznu politiku da ona bude u interesu države Crne Gore, a ne pojedinaca. Od Ministarstva finansija sam dobio izvještaj o državnom dugu, dobio sam ko su nam kreditori, koliki je spoljnji a koliki unutrašnji dug - vrlo interesantni podaci. Možda je dobro za sve nas kada krene prava kriza u oktobru, novembru, da znamo ko je taj i ko su ti koji su bili povlašćeni što se tiče kreditora u Crnoj Gori. Kolega Damjanović je pominjao sjednicu Odbora vezano za konsultativna saslušanja. Dosta stvari nije prenijeto sa tih sjednica odbora, ali dobro. Sve ima svoj cilj i znam zašto se neko na takav način ponaša.

Prvo, rečeno je, kolega Rakočeviću, makar s moje strane, da smo za 80 i nešto miliona evra oslobodili PDV-a one koji grade autoput. Kada govorimo o akcizama, tu je situacija još gora. Kao što znate, mi smo obezbijedili zakonom povraćaj dijela plaćanja akciza iznad iznosa od 169 evra na hiljadu litara za onoga ko izvodi radove, a za podizvođača 259 evra. Što to znači za građane Crne Gore? To je cirka 50 miliona evra akcize plus ovo što sam govorio o PDV-u, to je 130 miliona evra prihoda ove države. Ponavljam zbog vas i zbog svih ostalih, i završavam, predsjedniče Parlamenta, možemo mi da donesemo odluku da nekoga oslobađamo plaćanja, ali mi kao država te pare moramo uplatiti u budžet. Ne možete vi nikoga osloboditi plaćanja ako ne obezbijedite za taj iznos sredstava, jer je ustavna kategorija da morate da platite porez i akcize. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (08.07.20 14:48:11)

Hvala.

Odgovor na komentar poslanik Rakočević. Izvolite.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (08.07.20 14:48:17)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Biću vrlo kratak budući da ima još komentara da ne bih trošio vrijeme mojim kolegama koji

treba da govore nakon mene.

Zahvaljujem, kolega Miliću. Vrlo cijenim Vaš politički angažman i rad u ovom Parlamentu, zbog toga ću vrlo rado polemisati.

Saglasan sam sa Vama da i akcize i poreze treba naplatiti. Zbog toga treba da se podsjetimo kakva je to naplata poreza bila u posljednje četiri godine. Naplaćeno je 26% više nego u prethodnom četvorogodišnjem periodu. Dakle, naplaćeno je 839 miliona eura. Od 2016. do 2019. godine poreski dug je smanjen. Smanjivan je iz godine u godinu i to rapidno. Dakle, u prethodne četiri godine nivo dospjelog poreskog duga smanjen je za 210 miliona eura. Dug na 31.12.2015. godine je bio 588 miliona, a krajem 2019. godine 378 miliona. U prethodne četiri godine ostvarene su i naplate u iznosu od 4,1 i po milijardu eura i premašen je plan za 201 milion eura. Dakle, 2016. godine za 23 miliona premašen plan, 2017. godine za 25, 2018. godine za 73, 2019. godine 80. Zašto ovo govorim? Da bi vidjeli da li je poreska politika ove Vlade, odnosno naše većine dala rezultate. Jeste i smatram da je ta politika pokazala da se na odgovoran, kvalitetan i kompetentan način brine o naplaćivanju poreskog duga i o vođenju brige za javne finansije. Takođe, ako govorimo o ciljevima donošenja ovog zakona, onda dopustite da budem precizan pa da vam kažem da su ciljevi: jačanje naplate akciznih dažbina, smanjenja sive ekonomije, a to smo pokazali na koji način, kroz IT sistem, govorili smo o malim pivarama koje će u značajnoj mjeri biti stimulisane i proizvodnja piva. Takođe, smanjenje operativnih troškova, skraćenje vremena koje /prekid/, usaglasićemo se oko toga. Ja ću ponoviti još jednom - trebalo je usvojiti ovo i ranije. Međutim, tu smo gdje smo, zbog pandemije virusa korona znamo da su mnogi zakoni i dalje u proceduri. Ovaj Parlament, zahvaljujući predsjedniku Skupštine, je Parlament koji je imao najmanje zakona u fioci, najmanje onih kojih su bili u proceduri, svi su redovno stavljeni na dnevni red. Sada ih imamo preko stotinu, a znamo svi zbog čega, jer Parlament nije mogao da funkcioniše redovno. Govorio sam o naplati akciza, mislim da sam prekoračio. Biće prilike nakon preostalih komentara. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (08.07.20 14:51:34)

Hvala poslaniče, Rakočeviću.

Izgleda da ste imali interesantno izlaganje, pa imate dosta komentara.

Kolega Aleksandar Damjanović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (08.07.20 14:51:43)

Hvala Vam, gospodine Nimanbegu.

Nije toliko preinteresantno, ali ću ga iskoristiti, neće se kolega naljutiti da još malo nastavim polemiku sa gospođom Peranović, koja nije odgovorila naravno na niz stvari. Vjerovatno zbog neiskustva, jer ona je trebala da zna da se nakon prvog kruga i uvodničara može javiti i dati svoj prikaz da bismo svi mi ne imali još po tri minuta, nego da razjasnimo neke bitne stvari. Vi ćete se tokom zasijedanja vjerovatno javljati, neko će biti u sali, neko neće. Ja sam Vam negdje zaista dobronamjerno pokazao suštinu problema u koje smo upali zbog ove dinamike usvajanja, odnosno rasprave o ovom zakonu. Nije predložen kad je trebao, gospodin Milić je ponovio. Ja sad mogu /prekid/ pa da kažem da ga namjerno neko nije predložio tad da bi kupio vrijeme itd. Biljana, vrlo sam dobronamjerna i ovo radim i vjerujte da Vas poštujem, tu ministar nije, mislim da morate iskoristiti ovo vrijeme ovih dana da razgovarate s ministrom o eventualnom povlačenju ovoga Predloga zakona.

Vi znate što će se desiti vezano za ove priče oko etil alkohola i oko gaziranih pića. Vi znate da se moraju zalihe popisivati, da moramo da imamo i taj presjek u avgustu kad se eventualno objavi ovaj Službeni list. Pitanje je kako će se te zalihe prikazati i pitanje šta će u stvari biti prave koristi od ovoga zakona za one kojima je zakon namijenjen. Ako je samo ovaj informacioni sistem ključan i bitan, mi ne gubimo mnogo time, jer ga mi zaista ne možemo imati do 01. januara 2021. godine, negdje ga moramo faktički završavati. Nisam siguran da ukoliko Parlament usvoji ovakav zakon da ćemo dobiti išta od onoga što smo namijenili. Apropos ovih olakšica za pivare koje trebaju

da traju tri-četiri mjesesa, a dolazi nam avgust i sve ove cifre koje sam vam negdje rekao na početku su sada pod velikim znakom pitanja - i ovih planiranih 244.700.000, i oni trendovi rasta, i akcizni kalendar koji je doveden u pitanje sa problemima usvajanja ovog Predloga zakona.

Dakle, mislim da biste trebali da pogledate dobro šta su eventualne mane ukoliko sada na više od pola godine u julu uđemo u ova nova rješenja, odnosno vraćanja na neki kalendar koji je bio prije nego što je ovaj kalendar za 2020. godinu usvojen, a nije ušao zajedno s budžetom, što je bila notorna stvar i morao je da uđe. Ne tražim ko su krivci, apropo Parlamenta ne tražim ko su krivci za našu dinamiku rada. Nismo radili od početka marta sem sjednice na Cetinju, 100 akata je u proceduri, od toga 70 akata Vlade i izvještaja. Vladi gospodina Đukanovića se to nikad ne bi moglo desiti da ova parlamentarna većina drži u fioci 50 predloga Vlade Crne Gore. Ali, neka razmišlja neko drugi zašto je to tako i zašto se ovdje diriguju neke stvari iz jedne susjedne zgrade, blizu ove zgrade Parlamenta.

Da se Vi i ja vratimo na ovaj dio, možda napraviti malu analizu dok ne dođe dan za glasanje ovog akta šta i kako, da li da se akt povuče, pa da se eventualno od 01. januara sa novim budžetom, sa svim nekim imputima koje ćemo imati nakon avgusta i septembra, turističke sezone, mnogo jasnijom situacijom da se dođe do jednog ozbiljnog zakona. Jer, usvajati nešto što je trebalo da posljedice stvara od 01. januara i to ozbiljne posledice u svim maltene granama Zakona o akcizama, sem ovog dijela koji se tiče goriva, i to raditi sad u avgustu, sa problemima popisa zaliha i onoga što bi trebalo da bude stvar inspeksijskih službi /prekid/ ući u veći problem nego što je bila želja da se ovo napravi kako treba. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (08.07.20 14:55:28)

Kolega Rakočeviću, izvolite da čujemo odgovor.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (08.07.20 14:55:33)

Zahvaljujem, kolega Damjanoviću, mada nijeste /prekid/ na ono što sam ja govorio. Žao mi je što moju diskusiju niste okarakterisali kao zanimljivom. S druge strane, ja mislim da je Vaš komentar bio vrlo zanimljiv, ali dobro.

Iako nijeste polemisali sa mnom, uvažavajući to neću ni ja polemisati onda sa Vama, međutim, ipak dopustite da samo u par rečenica kažem da je očekivano da od parlamentarne manjine dobijamo kritike. Očekivano je da ne vjeruju u ono što radimo. Podsjetiću Vas da ni u decembru 2016. godine nijesu ni stručnjaci iz MMF-a vjerovali u plan Ministarstva finansija i Vlade, pa smo ipak na kraju 2019. godine došli do suficita tekućeg budžeta (trošili smo isključivo za tekuću potrošnju). Dakle, usaglasićemo se sa tim da smo se zaduživali samo za infrastrukturne projekte, ne za tekuću potrošnju i došli smo do jedne zavidne stabilizacije javnih finansija. Ipak, saglasan sam da nas čeka izazovan period u narednih nekoliko godina. Međutim, siguran sam da ćemo imati isto tako odgovornu vlast i odgovornu Vladu koja će znati da upravlja tim procesima koji dolaze.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (08.07.20 14:57:03)

Zahvaljujem.

Kolega Konjeviću, da čujemo Vaš komentar.

RAŠKO KONJEVIĆ (08.07.20 14:57:11)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Kolega Rakočeviću,

Znate, možemo pokazatelje različito da gledamo, ali ako želimo da to svedemo na jedan

pokazatelj koji naši građani razumiju, on se u principu zove njihov životni standard ili najuže - njihova prosječna zarada. U svakom društvu, a i Crna Gora bez obzira na sve naše razlike teži da bude takva, ekonomsku politiku svake Vlade u jednom mandatnom periodu građani će posmatrati kroz tu kategoriju. Vi ste govorili o uvećanju prihoda, rekli ste da su oni 840 miliona veći nego 2016. godine. Vi ste govorili o smanjenju poreskog duga i rekli ste da je taj dug 210 miliona manji nego što je bio 2016. godine. Ja nemam problem da činjenice koje su tačne i u tom segmentu pohvalim rad Vlade i kažem da je na prihodnoj strani zaista ubrana, narodski rečeno, ozbiljna cifra novca više nego 2016. godine, ili da je nešto malo manje uspješno sa poreskim dugom se on smanjio za nekih 200 miliona. Vrlo je i upitno šta je i sniženo zbog stečaja, da ne ulazim u detalje. Ja ovdje imam vrlo jednostavno pitanje, uporno ga postavljam, jer iz Vlade nikako ne mogu da dobijem adekvatan odgovor. Gdje je taj novac koji smo mi više ubrali? Pošto on kod građana nije. Kako nije kod građana? Dakle, nama je prosječna zarada bila 511 eura, na današnji dan je 518 eura. Kad ukalkulišete inflaciju, realna prosječna zarada u Crnoj Gori je manja nešto preko 3%. Realna prosječna penzija u Crnoj Gori je manja 4% 2016. na 2019. godinu. Broj nezaposlenih u Crnoj Gori je preko 40.000 na današnji dan, oko 43.000 /prekid/ zaposlenih u Crnoj Gori. Nama su prihodi od turizma, naravno zbog virusa korona, 85% manji na današnji dan ove godine nego prošle. Zaboravili ste da kažete da nam je dug veći za 1,2 milijarde nego 2016. godine. Kako je to teklo u drugim državama u kojima je rast bruto-društvenog proizvoda bio manji nego u Crnoj Gori? Građanin očekuje da osjeti svaki rast koji se dešava. Mandat Vlade traje četiri godine. Za mandata drugih vlada, u regionu užem i širem, su pokazatelji sljedeći: u Češkoj je prosječna zarada porasla 21%, kod nas je porasla 1,8%; u Hrvatskoj je prosječna zarada porasla 21%, kod nas 1,8%; u Poljskoj 18%; u Slovačkoj 17%; u Srbiji 26% i u Mađarskoj 38%.

Možemo mi da pričamo o bilo kakvim pokazateljima, oni se na kraju svode na životni standard građana. Prema zvaničnim podacima, u Crnoj Gori od 157.000 zaposlenih, prema podacima Poreske uprave, za koje se plaćaju porezi i doprinosi, 90.000 građana živi za platu do 400 eura, a ne zaboravite /prekid/ porezi u ove tri godine sa 19 na 21 povećan je akcizni kalendar. I da sve bude na teret građana i privrede, pokazuje samo još jedan detalj. Juče je konačno priznao guverner Žugić - Centralna banka za tri mjeseca moratorijuma građani i privreda će da plate 20 miliona eura. Mora li baš da cio teret krize ide na građane i privredu, a da od četiri godine mandata Vlade njihov životni standard preslikan u njihovu prosječnu platu izgleda ovako porazno u odnosu na region? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (08.07.20 15:01:43)

Hvala, poslaniče Konjeviću.

Poslaniče Rakočeviću, da čujemo Vaš odgovor komentara.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (08.07.20 15:01:50)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Zahvaljujem, kolega Konjeviću. Vrlo inspirativno je uvijek sa Vama razgovarati, ali ipak nisam saglasan sa Vama. Mislim da u Crnoj Gori danas imamo najveću prosječnu zaradu, u regionu najveću penziju u regionu i socijalna davanja su stabilna.

Ono što je važno da sada u ovom prilikom kažemo našim građanima jeste da će socijalna davanja, i penzije, i zarade biti redovne bez obzira na ozbiljne izazove ekonomske koji slijede u narednim mjesecima i godinama. Rekli ste čak bolje i od mene koji sam imao ideju da afirmišem rad Poreske uprave i gospodina Mugoše, direktora Poreske uprave i on je upravo onakav kakav ste ga prikazali. U prethodne četiri godine je ostvarena naplata u iznosu nešto preko četiri milijarde eura i premašio se plan naplate za 201 milion eura. U četiri prethodne godine naplata poreskog duga i svih poreza išla je uzlaznom putanjom, ili silaznom ako govorimo o poreskom dugu.

Kad su akcize u pitanju, slična je situacija. Kada govorimo o nazaposlenosti, dopustite da interpretiram ono što je rekao premijer Marković ovdje dok je upravo sa Vama polemisao prije pola godine. To je da smo u 2017. godini imali 52.000 nezaposlenih; u 2018. godini 47.000; u 2019.

godini 34.000, plus nešto više od 10.000 zaposlenih na nivou ljetnje turističke sezone. Dakle, ovo su parametri koji nas nesporno dovode do podatka da je nezaposlenost sa 22,7% došla do 14,3%. Saglasiću se sa Vama jer samo slijep to ne bi vidio. Ekonomski rast nije ekvivalentno tome doprinio jačanju, odnosno rastu zarada u Crnoj Gori. Tačno. Međutim, dopustite da se zajednički saglasimo da je standard življenja u Crnoj Gori ili u jednom društvu i u jednoj državi i tada gradite puteve, kada gradite autoputeve, kada ulažete u zdravstvo kada povećate zaradu u zdravstvu za 15%, pa za dodatnih 3% naredne godine, kada kažem - ulažete u zdravstvene institucije, u bolnice, sve su to ulaganja koja utiču na dodatni standard življenja u Crnoj Gori.

Na kraju, tačno je da nije naš snažan i visok ekonomski rast, parametri govore i Vi ste to potvrdili, nije uticao da porastu zarade u Crnoj Gori, ali jeste stabilizovao i ojačao ekonomiju i državne finansije što je preduslov da u narednom periodu i rastu zarade, a svakako biće preduslov koji će osigurati da u ovako teškom izazovnom periodu koji slijedi nema izostanka socijalnih davanja, nema izostanka isplata svih penzija i svih zarada u državi. To je uspjeh ove vlade i zbog toga svi taj uspjeh, budući da je iskazan u brojkama, treba da pozdravimo. Treba da kritikujemo ono što je za kritiku, ali svakako da pozdravimo ekonomsku i finansijsku politiku Vlade. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (08.07.20 15:05:24)

Hvala, kolega Rakočeviću.

Kolega Jovan Vučurović i neka se pripremi kolegunica Ana Nikolić.

JOVAN VUČUROVIĆ (08.07.20 15:05:38)

Hvala.

Na početku želim da ponovim ono što je i gospodin Medojević kazao. Dakle, želimo puno jedinstvo opozicije, želimo jedinstvenu listu opozicije. Nema te žrtve koju Demokratski front nije spreman da podnese da bi se oslobodila Crna Gora. To treba svi da znaju i u vlasti, i u opoziciji, jer male su sve žrtve da bi Crna Gora došla do slobode nakon toliko decenija. Ova današnja tema i ova priča, bojim se da mi, moram reći, liči na ono - selo gori, a baba se češlja. Jer, kad treba pomoći građanima kad je ovakva situacija u Crnoj Gori, ovdje se priča o nekim novim nametima i o nekim novim porezima. Umjesto da olakšamo ljudima u ovom vremenu kada nije mogla Vlada, nije htjela Vlada da im pomogne, kada se dešava klasični haos u Crnoj Gori i pokušava da se prikaže kroz ovakve neke priče da je stanje u Crnoj Gori redovno, da je situacija potpuno normalna - očigledno je da vlada ta pometnja u redovima i Demokratske partije socijalista i satelita. Nema tzv. trećeg paketa mjera, kao što nije bilo ni prvog ni drugog paketa mjera Vlade Crne Gore. Ne mogu više da obmanjuju narod i potpuno im je pukao projekat da politički iskoriste pandemiju i virus korona.

Što se tiče famoznih mjera, to je vezano i za ovu tačku, želim da se vratim na onu anketu koja je bila prije nekoliko dana, a čini mi se da je radila Evropska banka za obnovu i razvoj. Rezultati te ankete kažu da je 80% preduzeća u Crnoj Gori nezadovoljno mjerama Vlade Crne Gore, a zadovoljno je samo 5% preduzeća. To 5% je inače jedna famozna brojka vezana za ovaj režim, jer nakon tlačenja ovoga naroda, nakon pljačke koja je bila vezana za preduzeća i firme koje su godinama uništavane u Crnoj Gori, od te pljačke koristi je imalo samo 5% građana Crne Gore. Dakle, prva familija i oni koji se vrzmaju oko prve familije. Sve laž na laž, obmana na obmanu i došlo se, poštovani građani, do sadašnje atmosfere, anarhije gdje se bez ikakvog reda i logike, bez analize uvode razne mjere iz sata u sat, iz dana u dan, od regiona do regiona, od opštine do opštine, a isključivo o čemu vodi računa i Vlada Crne Gore i ona bruka od NKT-a kad uvodi ovakve mjere, nekate, tako je gospodinu Miliću, to je da režim ne snosi neke velike posljedice od svog neznanja, nemara i nebrige za građane Crne Gore. Građani inače već plaćaju ceh tome što su Vlada i NKT umjesto o narodu brinuli o rejtingu Demokratske partije socijalista i satelita, jer su čitavo vrijeme od marta od kada je krenulo ovo čudo više gledali kako da učare i to na čemu da učare, politički da učare i to na čemu? Na bolesti i na pandemiji. Dakle, takvoga

nesojluka mislim da nije gledala Crna Gora, nego da se na bolesti, na pandemiji pokušava ostvariti politička korist. E to je imanentno Demokratskoj partiji socijalista i lideru te stranke i sada se to nažalost obija o glavu čitavoj Crnoj Gori i meni je posebno ovako za oko zapala jedna tužna situacija, tragična situacija je vezana za ove vrtiće i predškolske ustanove. Negdje oko ponoći je NKT javio da se zatvaraju predškolske ustanove i vrtići i onda ujutru negdje oko 6-7 sati kad ljudi idu da vode djecu u vrtiće, a vrtići zatvoreni. Ljudi ne znaju da su vrtići zatvoreni, jer je NKT donio po ponoći odluku da vrtići ne rade i ljudi se snalaze, pokušavaju nešto da izmisle, ne znaju gdje će sa djecom. Imamo problem i u ugostiteljstvu. Ja sam imao dosta poziva sinoć i jutros, ljudi ne znaju šta se dešava. Da li su zatvorene kafane, da li su zatvoreni hoteli, ne zna se dokle rade hoteli u centralnom dijelu Crne Gore. Na primorju jedan opšti haos smišljeni i namjerni od strane i NKT/a i Vlade Crne Gore, a sve zbog predizborne kampanje DPS-a i satelita i zato ispašta najveći broj građana u ovom trenutku. Ovaj režim, poštovani građani, predstavlja klasičnu opasnost za život svakog čovjeka u Crnoj Gori, jer svi potezi koji oni povlače, sve mjere, sve restrikcije, sve kazne nijesu plod promišljanja i ozbiljnih analiza, nego čisto računanje mandata i izborne kalkulacije. Evo, gospodine Nimanbegu, vidim da ste nestrpilivi kad ja pričam. Završiću, dakle, režim je spreman da rizikuje život svakog građanina kako bi nekako opstao na vlasti i zato moramo gospodine /prekid/ ukloniti ovo zlo što prije i drago mi je što se Vi slažete sa tim.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (08.07.20 15:12:03)

Rekli ste da ćete za 30 sekundi završiti, to Vam je malo dugo trajalo. Ne znam ni kako će vam režim ovako tako dugo držati, tako da nastavljamo dalje.

Koleginica Ana Nikolić, a neka se pripremi profesor Radulović, pa kolega Živković. To je redosljed prijavljenih.

Koleginica Nikolić.

Imamo poslije ove tačke još visoko obrazovanje.

ANA NIKOLIĆ (08.07.20 15:12:41)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovani građani Crne Gore, danas govorimo o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama. Akcize i ovaj zakon ne donose nikakve nove namete. Akciza je posebni porez na promet proizvoda i te akcize postoje od kad postoje i civilizovana društva. Ono po čemu je akciza specifična jeste što se primjenjuje na proizvode koji jesu, uslovno rečeno, proizvodi nekog poroka, proizvodi koji ugrožavaju u krajnjoj instanci zdravlje stanovništva. Ti proizvodi jesu u čitavom svijetu prepoznati kao alkohol, duvan i cigarete, kao goriva koja uništavaju, odnosno derivati nafte koji uništavaju ekološku sredinu.

Definitivno cilj akcize jeste da se na taj način smanji njihova upotreba od strane konzumenata, odnosno građana. Akciza se ne vidi direktno, to nije direktni porez. Ona je indirektni porez, njega proizvođači ili uvoznici primjenjuju odmah na svojoj prodajnoj cijeni i na njega se onda obračunava iznos PDV-a. Tako da u krajnjem slučaju ga u stvari snose građani, a to jeste jedna edukativna mjera da se na taj način ograniči potrošnja tih proizvoda, jer se upravo u teoriji kaže da se akciza primjenjuje na one proizvode koji nemaju elastičnu potrošnju. Šta to znači? To znači da povećanje cijena na te proizvode neće proporcionalno uticati na smanjenje korišćenja, upravo zato što se radi o ovisnim proizvodima.

Prema tome, kad gledamo akciznu politiku države Crne Gore, ona je krajnje postavljena odgovorno, kao i sve njene ekonomske i sve ostale politike. Čisto napraviti pravi omjer u visini akciznih opterećenja i onoga što treba da se ubira kao prihod sopstveni jeste pravo umješnosti jedne države da to na pravi način odredi. Ovaj zakon koji danas donosimo upravo pokazuje jednu mjeru vještine, odnosno jednog boljeg i dobrog omjera države da se smanje akcizne stope na način da ne izazovu /prekid/ da smanje pojavu i sive ekonomije. Slažem se sa uvaženim kolegom

Mugošom da definitivno siva ekonomija i borba sa njom jeste borba preko rada na najbolji način institucija, inspeksijskih službi, ali u svakom slučaju, smanjenje cijena akciznih proizvoda njima otežava način na koji nelagalno ulaze na ovo tržište.

Ono što je važno istaći jeste da je osnovna, za mene najznačajnija, mjera jeste upravo uvođenje softvera za elektronske podatke, koji će se primjenjivati u Upravi carina isto jednako kao i za Poresku upravu kao što je i Zakon o fiskalizaciji kod poreza. Taj IT sektor i kompletan sistem elektronski koji će se uvesti i kod jednog i kod drugog sistema omogućiće na pravi način da se obračunavaju porezi, da se prikazuju porezi, da se smanji sivo tržište, da se otklone sve one greške za koje može da bude uzrok ljudski faktor.

Važno je napomenuti, i ja ću kao što su kolege rekle napomenuti da se ovdje prepoznala proizvodnja, vrlo specifična proizvodnja kraft piva. To su piva koja se proizvode u manjim količinama. Takvih pivara danas u Crnoj Gori postoji desetak, oni zapošljavaju oko 60 radnika i nude tržištu preko 30 vrsta raznih piva, odnosno piva sa posebnim ukusima. Ono što je važno istaći jeste zašto se daje stimulacija ovakvoj proizvodnji. Zbog toga što je ona laka, što može da se organizuje na okućnicama, što jednostavno ima prijemčivost u konzumaciji i u potrošnji, što se turistička privreda jako lijepo vezuje za ovu vrstu proizvodnje, što su uglavnom i pokazali događaji, odnosno festivali ovakve vrste piva koje se organizuju u Kotoru i na Cetinju. Mi smo prošle godine u okviru našega programa ljeta u prijestonici imali odlično odrađen upravo ovako jedan festival Beer fest na Cetinju. Organizovala ga je lokalna uprava i ostali saradnici u našem gradu koji su bili iz drugih partija, ali koji sa jednom sinergijom i pravim načinom i radom pokazali kako se prava stvar za građane i za turiste, u stvari ne pita ni odakle dolazite, ni iz koje partije jeste, nego kako je prijemčiva za korisnike.

Ono što je važno istaći jeste šta su izazovi dalje kad je u pitanju akcizna politika. Izazovi jesu da se radi red definisanja akcizne politike na goriva, to svi odlično znamo, ali naša mala ekonomija zahtijeva jako dobru analizu na koji će se način i kako to primijeniti. Dalje, jako je važna izazovna politika kad su nove akcize na duvan i cigarete u pitanju što /prekid/ vidjeti i naravno najveći izazov jeste izrada sistema koji će omogućiti izradu novih akciznih markica. Bili smo svjedoci pojave falsifikata akciznih markica na tržištu. Organi države su to prepoznali i na pravi način su se uhvatili u koštac sa ovim izborima. Prema tome, država Crna Gora je preko svojih institucija i Ministarstva finansija na pravi način i ovu politiku sagledala vrlo oprezno. Nalazimo se u vrlo teškoj situaciji kada svijet jeste pogođen ovom pošasti, ali reći ću samo jednu stvar - da će građani na pravi način i prepoznati pravu borbu, istinsku borbu države Crne Gore i njenih institucija da očuvamo i zdravlje naših građana, da na pravi način suzbijemo ovu epidemiju, da na neki način ograničimo što se najviše može /prekid/ Molim Vas za još dva minuta. Uzalud je poziv opozicionih partija da se građani na pravi način odrede prema ovoj današnjoj situaciji, Vladi i Demokratskoj partiji socijalista. To liči na sljedeću priču. Ima jedna vrlo poučna priča da je u jednoj ulici bio obučar koji je bio izuzetno dobar i svi građani su išli kod tog obučara. Videći kako on to radi mnogima je palo na pamet da i oni pored njega naprave radnju ne bi li i oni profitirali i uzeli mu kupce. Oni su to otvorili, taj obučar je otvorio i stavio reklamu "Najbolji obučar u gradu". Kod ovoga prvog obučara je jednostavno pisalo "Najbolji obučar u ulici". Ipak su građani ulazeći u tu ulicu i dalje išli kod njega. Nisu išli kod drugoga iako je kod nega pisalo "Najbolji obučar u gradu" ili "Najbolji obučar na svijetu".

Prema tome, građani su i dalje kod onoga gdje su imali puno povjerenje, gdje je skromno pisalo da je to najbolji obučar u toj ulici i nije im bio potreban onaj koji im je obećavao brda i doline. Prema tome, takođe mislim da će građani, potpuno sam uvjereni, na pravi način dati pravu podršku 30. avgusta onima kome treba, a to je Demokratskoj partiji socijalista, njenim koalicionim partnerima, na pravi način shodno svemu onome što je do sada pokazala ova odgovorna politika naše partije. Kad je u pitanju ekonomski život našeg društva, kad je u pitanju politički život našeg društva, kad je u pitanju ovaj trenutni problem i on obećava građanima svoju državu, evopsku državu i građansku državu. To je ono što je esencijalno dovoljno građanima koji su do sad pokazali. Hvala.

Hvala, poslanice Nikolić.

Profesor Branko Radulović, a neka se pripremi kolega Danijel Živković.

BRANKO RADULOVIĆ (08.07.20 15:20:39)

Hvala, predsjedavajući.

Molio bih da tolerišete vrijeme zato što smo se mi zbog efikasnosti današnjega rada sabrali ... da govorimo.

Građani Crne Gore, jedna je jedina istina. Ta istina je da smo mi bankrotirali i da to se pokazuje kroz ove indikatore i parametre koje ću saopštiti. Da je Crna Gora u istinu odgovorna elita koja je na vlasti, danas bismo govorili o platformi Vlade nacionalnog spasa, kako iz ove situacije da sa maksimalnim znanjem, energijom se saberemo za spasenje Crne Gore. Međutim, režim je izabrano drugo. Režim je izabrao put bespuća, sopstvenoga i sopstvenog gubitka i odgovornosti. Samo ću kroz ovaj primjer o akcizama. Mi smo, građani Crne Gore, imali budžet koji smo usvojili pri kraju prošle godine, jednog otuđenog neoliberalnog koncepta u kome se sve sastoji od poreza i akciza. Porezi su bili na visini od milijardu i oko 200 miliona, akcize 244 miliona. Onda smo imali rebalans, akcize su smanjenje za 9,05% na 221 milion. Od tih akciza, građani Crne Gore, 65% su akcize na gorivo. Građani Crne Gore, ovo je slika, izvinjavam se što je ne mogu pokazati da je vidite, o turizmu i o najljepšoj crnogorskoj plaži. To je plaža Ploče. Ja na njoj odmaram, kupim energiju i fizički se vraćam deset godina da budem mlađi. Bio sam ovog vikenda kada bi trebali da budu Podgoričani i svi ostali - ovo je 11h ujutro, samo tri porodice. Ovdje mogu da stanu negdje oko dvije do tri hiljade ljudi. Što znači da ova projekcija ovdje što je da će pasti turizam 40% nema blage veze. Nažalost, obistinilo se moje i nas koji smo rekli ne 50 - 60%, nego će sa ovakvom politikom koju vode i sa ovakvim odnosom prema ovome virusu i sa ovakvim odnosom prema tradicionalnim našim turistima ovo biti kataklizma. Ploče u subotu i nedjelju su to pokazale. Slušaju me i vlasnici Ploča, slušaju me svi živi. Kad je bilo negdje oko 15-16h, ja mislim da nije bilo više do 50 ljudi. Bila su jedna kola iz Ukrajine, bilo je nekoliko podgoričkih, nekoliko budvanskih, jedno iz Cetinja i jedan je došao iz Berana da me pozdravi sa svojom suprugom i ćerkom.

Građani Crne Gore, da vam ja kažem za ovu sirotinju, siromašni život i sve ostalo, za penzije treba godišnje 1,6 milijardi, 139 miliona mjesečno ono što smo se zadužili. Ono što ste pokušali da obmanete i da povećate rezerve sa 88 na 139 miliona je jednomjesečna naša sirotinjska potreba. Ovo pokazuje da smo mi bankrotirali. Neko mi neko kaže iz Crne Gore, sa neko mi neko kaže sa Ekonomskog fakulteta, neka mi ministar kaže, neka mi vi gospoda rećete da ovo nije tačno. Dokle ćemo se zaduživati, dokle ćemo našu decu i unučad stavljati u dužničko ropstvo zarad vaših privilegija? Građani Crne Gore, mi iz Demokratskog fronta smo ponosni što ovdje pripadamo. Mi smo alternativa u svakom pogledu kao rodoljubi crnogorski i kao pamet crnogorska. Ponudili smo sva rješenja, gospoda i ministar iz turizma naš paket nisu ni pročitali. Da su naš paket pročitali, onda bismo imali kao Hrvati barem dio, kao Albanci, barem dio. Hrvati, čitao sam vam, da imaju čak Istra 90% noćenja. Mi smo imali prošle godine oko 2,6 miliona noćenja, oko 400 turista, prihoda oko milijardu i 100. Od ovoga neće ništa biti.

Zato, gospodine Bečiću, kao profesor, kao neko što je žrtvovao svoju udobnu profesorsku fotelju, hoću da kažem da mrzim crnogorsku perfidnu laž. Ponosan sam na moju porodicu koju sam žrtvovao i koji su prolazili golgotu. Ovi ljudi ovdje su prošli ono što njesu možda prošli ni 1948. godine, ono što se nije prošlo u najvećim kazamatima. Svi ovi ljudi, pogledajte ih: doktor, doktor, doktor, doktor, doktor do doktora, jer težak je crnogorski put. Gospodine Bečiću, niko neće biti od poslanika na toj listi, ali, gospodine Bečiću, akcioni plan hoću i platformu. Akcioni plan, nema predaje, akcioni plan, hoćemo borbu za slobodu, a platforma, revizija svega što je bilo 30 godina. Sve izbor i reizbor sudija, otvaranje tajnih dosijea. Lopovi koji su ukrali imaju da vraćaju i da odgovaraju. Na tom čvrstom temelju treba posaditi novu ekonomsku, socijalnu, evropsku i svaku drugu politiku. Neka živi slobodna Crna Gora. Bečiću, saberimo se svi zajedno, malo nas je, da riješimo sve probleme.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (08.07.20 15:28:23)

Hvala, poslaniče Raduloviću.
Sa pažnjom su Vas svi slušali u sali.
Poslanik Danijel Živković.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (08.07.20 15:28:55)

Hvala, poštovani potpredsjedniče Nimanbegu.

Uvažena predstavnice Ministarstva finansija, poštovane kolegice i kolege, uvaženi građani,

Vjerujem da smo do sada od strane svih kolega iz vladajuće većine, a i kolega iz opozicije mogli da vidimo šta je suština ovog zakonskog rješenja. Mislim da je, što se tiče akcizne politike, za kvalitetno vođenje akcizne politike i kvalitetniji odnos prema privredi potrebna veća predvidivost, predvidivost upravo te akcizne politike. Čini mi se da nije nastupila ova okolnost vezano za pojavu epidemije koronavirusa i u našoj zemlji da bismo mi ispoštovali onaj akcizni kalendar koji smo imali ispred sebe i kakav smo bili i usvojili. Međutim, novi izazovi koji se dešavaju u pogledu ove epidemije uticali su na to da se određene odluke moraju dodatno revidirati. Čini mi se da je ovo jedan odgovoran odnos izvršne vlasti prema ne samo ovoj postojećoj situaciji, nego i potrebi da se održi i potreban nivo određene privredne aktivnosti iako naravno uvijek je potrebno u parlamentu raspravljati o revidiranju akcizne politike (bilo da se ona odnosi na smanjivanje akciza za mineralna ulja, goriva, alkohol ili duvanske proizvode). Smatram da je zakonsko rješenje korisno i kvalitetno u dijelu novog informacionog sistema, koji će omogućiti bolje umrežavanje za elektronsku razmjenu podataka i kvalitetniju naplatu akciznih dažbina.

Ono na šta bih se posebno osvrnuo jeste pitanje odnosa kvaliteta života i standarda života u Crnoj Gori. To su dvije, po mom mišljenju, različite kategorije. Dakle, dvije različite kategorije između kojih moramo zaista praviti jednu osnovnu razliku. Standard života se više vezuje, rekao bih, za visinu primanja i visinu zarada i onoga što ukupno građani očekuju da imaju veći prihod. Sa druge strane, kvalitet života se odnosi na ona ukupna ulaganja koja mi imamo u sistemu kako obrazovanja, tako sistem zdravstva, sistem koji se odnosi na funkcionisanje sporta i rekao bih niz drugih segmenata društva od kojih zavisi ukupan kvalitet života jednog građanina. Da li smo mi kao izvršna vlast u prethodne četiri godine, zakonodavna vlast, odgovorili ovom zadatku, mislim da to dovoljno govore sami podaci. S obzirom na to da smo uspjeli da finansiramo, rekao bih, tekuću potrošnju iz tekućih prihoda, dovoljno govori o uspješnosti rada izvršne vlasti, sa jedne strane, a, sa druge strane, smo uspješno vodili politiku od razvoja ukupne infrastrukture u Crnoj Gori. Neću tu pominjati samo ovaj autoput, nego i energetski i podmorski kabl sa Italijom, razvoj nekih drugih infrastrukturnih projekata iz oblasti turizma, kao što su Luštica bay ili Porto Novi, a posebno bih istakao da smo samo tokom 2017. i 2018. godine otvorili preko 54 hotela. Imali smo veliku potrebu da se jedan značajan dio tih sredstava ulaže i u razvoj turizma u sjeveru - preko 100 miliona. Prema tome, kada dobijate prihode od turizma u iznosu preko milijardu i 100 miliona, onda je jasan input da je potrebno još novo ulaganje i novi zamajac kako biste imali još kvalitetniju turističku ponudu i kako biste ostvarivali u kontinuitetu još veće prihode od turizma. Kada se desi jedan od ovakvih izazova, koji pogodi svjetsku ekonomiju, a nije nikakav podatak za upoređivanje, samo Sjedinjene Američke Države su tokom ove epidemije izgubile preko 45 miliona radnih mjesta, onda vam to dovoljno govori sa kakvim izazovom se i mi susrećemo na ovom našem mikro nivou.

Osim toga, veoma je važno pomenuti zbog građana, to bi trebali svi dobro da razlučimo, da smo se mi ove četiri godine bavili svim ovim pitanjima koje se odnose na unapređenje kvaliteta života sa vrlo otežavajućim izazovom, jer smo na drugoj strani imali političku konkurenciju koja se trudila, makar jedan dio te političke konkurencije, koji se trudio da u kontinuitetu razgrađuje ukupnu zdravu supstancu u Crnoj Gori, ekonomsku supstancu. Kada imate tako otežavajuće okolnosti koje morate da vučete za sobom, onda morate biti svjesni i da ste duplo odgovorni jer građani očekuju rezultat - ne samo oni koji su vam dali povjerenje, nego i oni koji glasaju za vašu

političku konkurenciju koja vrlo destruktivno djeluje na ukupan sistem u Crnoj Gori. E kada to imate u kontinuitetu, ne samo u ove prethodne četiri godine, nego one prethodne tamo četiri godine od 2012. do 2016. godine, onda morate biti svjesni da smo mi ipak jedna odgovorna vlast koja je uspjela sa svojim ljudskim kapacitetima i resursima da odgovori takvom izazovu. Tu je suština.

Ono što naša politička konkurencija u kontinuitetu nudi jeste da se nešto na oruk dođe do promjene vlasti, da se na oruk dođe do promjene vlasti - samo je bitno da vlast promijenimo, a kad vlast promijenimo, ni sami ne znamo što ćemo.

Kada ste čuli ovdje, poštovani građani, da je makar jedan dio kolega iz opozicije ponudio jednu kvalitetnu ideju koja treba da bude neki novi zamajac za ekonomski razvoj Crne Gore? Nema je. Evo možete pregladati u kontinuitetu svu hronologiju dešavanja ovdje u Parlamentu. Šta možete da vidite? Samo jednu destrukciju i slušanje instrukcija sa nekih drugih adresa. E, tu mi imamo problem. Mi naravno uvijek možemo da saopštimo ono što je loše i ono što nije dobro u funkcionisanju naše politike, ali takođe imamo i obavezu da afirmišemo ono što je dobro i da u kontinuitetu radimo na očuvanju našeg ekonomskog sistema, na očuvanju naše multinacionalne, multikonfesionalne Crne Gore koja je zasnovana na antifašističkim vrijednostima. To gaji i baštini ova vladajuća većina i neka nema niko nikakvu dilemu da će tako biti i nakon 30. avgusta. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (08.07.20 15:35:20)

Hvala, kolega Živkoviću.

Evo upravo je klub SDP-a elektronski prijavio kolegu Krivokapića za govornika. Ako sad želi, ako ne idemo po redoslijedu prijava.

Kolega Milić. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (08.07.20 15:35:46)

Dakle, kao predstavnik opcije koja nije bila u vlasti, čije su predloge usvojile kolege iz vlasti i sastavni su dio pozitivnog zakonodavstva, možda najbolje demantujem ono što ste rekli vezano za destrukciju. Ne valja generalizovati. Vi ste negdje to rekli, jedan dio najveći dio ili sve ovo ostalo. Hajde da vas ja zaista zamolim sve - možemo li mi da pričamo malo o onome što treba Crnoj Gori? Shvatam potrebu, predizborne aktivnosti su svako želi da postigne određenu poziciju, ali samo nemojte da predlažete neke stvari koje su same po sebi logički suprotstavljene. Ako kažete da su postignuti fantastični rezultati od 2016 do 2020. godine, to je kolega prije Vas govorio iz kluba, to znači da su oni rezultati prije toga bili loši. Ako kažete da se povećao prihod po osnovu akciza i PDV-a, to znači da ste samo identifikovali određeni obim neformalne ekonomije koji ste legalizovali. Ako se zna da je Crna Gora izgubila po osnovu neformalne ekonomije sedam milijardi evra u zadnjih desetak godina, podsjećam vas, kolege, sedam milijardi evra, onda se postavlja pitanje - Izvinite, da li je nama korona problem, ili način vođenja ekonomske i finansijske politike? Ako kažete da se čula sa ove strane samo destrukcija, a vi ubjedljivo pobeđujete, a rezultati nisu dobri - onda samo dajete snagu onome za koga smatrate da je destruktivan. Preporučujem Vam, ja šaljem, zloupotrebljavam onu mejling listu poslanici pa svima pošaljem ono što pročitam da su iz neke ekonomske ili finansijske sfere ljudi pametno napisali. Neće imati oni od toga koristi, ali ono za Fidelity consulting vam stalno šaljem da vidite na koji način ljudi, koji nisu politički opredijeljeni, analiziraju situacije i predlažu rješenja. Zli jezici kažu da Montenegro airlines, pokazaću vam podatke ako vas interesuje, ima bolje poslovne rezultate danas kad ne leti nego kad leti. Zaista imam problem sa tim.

Gospodine Živkoviću, vijest koja potpuno poklapa sve vijesti je činjenica da je najavljeno da će Elektroprivreda Crne Gore uzeti kredit od 50 miliona evra. Srđan Kovačević, kad je bio predsjednik borda direktora i kada je otišao sa te funkcije, evo gledam gospodina Krivokapića, ne mogu tačno reći je li 200 ili 220 miliona je bilo kapitala tamo, 250, Strahinja nijesi bio tu pa sam morao Ranka konsultovati za ovo, 250 miliona, a mi danas uzimamo 50 miliona evra.

Završavam, gospodine potpredsjedniče. Mi danas imamo u Hrvatskoj 60% popunjenosti u odnosu na 2019. godinu. Da imate bilo kakvi odnos prema onome što ja govorim, ali moja je poruka vama, izvinjavam se gospodinu Adrijanu, da ne budemo veći katolici od Pape. I drugi su se naučili kako da naprave balans između ekonomije i zaštite zdravlja stanovništva. Ne možete mi reći da je tamo ispoštovano sve. Ono što je predloženo - nađen je balans da se obezbijedi prihod da se ima ekonomija. Ako želite da čujete šta je turizam, ja vas upućujem ne na Brkovića, ne na Čeda Popovića, ne na Radulovića, pođite kod Krsta Niklanovića da čujete šta on može da vam kaže kao jedan doajen koji zna šta su problemi. Pođite kod braće Rafailovića, kod bilo koga da vam kaže što treba da se radi. /Upadica/ Slažem se, ili hotelijerstvo...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (08.07.20 15:40:30)

Hvala na doprinosu, kolega Miliću.
Kolega Živkoviću, da čujemo Vaš odgovor.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (08.07.20 15:40:50)

Hvala, potpredsjedniče.

Kolega Miliću /prekid/ na Vaše izlaganje, odnosno Vaš komentar šta smatram destruktivnim. Destruktivnim smatram kada se u ovom Parlamentu opstruira rasprava, kada se u ovom Parlamentu gazi Ustav i kada se pozivaju pristalice na blokadu sistema, blokadu saobraćajnica ili poziv da se upada u institucije sistema. To smatram destruktivnim, da budem jasan. Ono što smatram politički neodgovornim je kada se opozicija utrukuje u ulasku i izlasku iz Parlamenta. Malo bi da budu u Parlamentu, malo bi da budu van Parlamenta, a neki se nisu sjetili da četiri godine uđu u ovaj parlament, ali vrlo redovno primaju svoje apanaže. Dakle, to smatram apsolutno politički neodgovornim. Zbog toga treba svaki građanin koji ima biračko pravo dobro da se zapita kome će svoje povjerenje ukazati. To je na njima, neka dobro procijene jesu li ih birali za to da ne dolaze na svoja radna mjesta. Drugo, koliko su se neki politički principijelno ponašali u određenoj situaciji kada ulazimo u finiš određene ove izborne kampanje da se danas pojavljuju u Parlamentu.

Zašto smatram da je ova politika kvalitetnija od naše političke konkurencije još od 2006. godine? Navešću neke od tih podataka. Crna Gora je danas zemlja koja je otvorila sva pregovaračka poglavlja. Crna Gora je članica NATO saveza. Zaposlenost 2006. godine je, kolega Miliću, iznosila 150.800, a prošle 2019. godine je iznosila 203.545. Bruto plata 2006. godine je iznosila 377 eura, a 2019. godine 773 eura. Depoziti su uvećani sa jedne milijarde 2006. godine na 3,4 milijarde 2019. godine. Strane direktne investicije od 2006. godine do 2019. godine iznose preko sedam milijardi eura. To su vam valjda egzaktni podaci zbog čega ja mislim da smo mi kao vladajuća većina mnogo kvalitetniji nego vi kao naša politička konkurencija.

Takođe, sugerisali ste nešto vezano i za turizam. Ja znam da je sada najlakše upućivati kritike na račun vlasti, ali niko nije mogao da predvidi da će se desiti ova situacija sa koronavirusom. Ja bih volio da se ona nije desila, jer bismo sigurno ove godine imali rekordan prihod od turizma. Prema tome, vjerujem da će Vlada u sklopu onoga što je pravo da interveniše u ovoj oblasti omogućiti u određenoj mjeri saniranje posljedica onoga što osjeća turistička privreda. Zbog toga mislim opet u kontinuitetu da smo mi odgovorniji i spremniji na sve izazove, jer su to pokazala i mnogo izazovnija vremena nego što je epidemija koronavirusa. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (08.07.20 15:44:06)

Poslaniče Živkoviću, Vi ste imali interesantno izlaganje, pa imamo i drugi komentar.

Kolege, molim vas. Cijenim da koleginica Draginja Vuksanović - Stanković na izlaganje kolege Živkovića ima komentar, ne na komentar ili odgovor komentara. Ona će nam pojasniti ako nije tako. Izvolite.

VUKSANOVIĆ - STANKOVIĆ DRAGINJA (08.07.20 15:44:40)

Imamo prilike da sa ove strane čujemo stalno hvalospjeve koji se upravo odnose na ekonomsku situaciju i ekonomski život naših građana.

Mi apsolutno ovdje ne možemo govoriti o manjoj stopi nezaposlenosti. Taj podatak koji ste Vi iznijeli brojčano možda jeste tačan, ali nama nije smanjena stopa nezaposlenosti zato što ste vi zaposlili ljude, nego zato što je nama mnogo omladine napustilo Crnu Goru tragajući za poslom u Evropi. Pitajte majke one djece koja su pošla trbuhom za kruhom u zemlju Evropske unije u dijasporu zašto im đeca nisu ovdje. Zato što nisu mogla da nađu posao. Nemojte mi pričati o manje nezaposlenosti zato što su mladi zaposleni. Nije tačno da su mladi zaposleni, nego je mnogo mladih ljudi napustilo ovu državu, jer nije moglo da se zaposli od ovih koji se zapošljavaju po partijskoj pripadnosti. To je osnovni razlog zašto imamo manju stopu nezaposlenosti, jer su mladi pošli, pa ćete to reći njihovim majkama i roditeljima. Što se tiče plata i penzija, nikada nisu bile manje. Pitajte jednog radnika Gornjeg lbra iz Rožaja, koji je preko 30 godina radio, kako može da živi sa 128 eura penzije. Pričate o otvorenim poglavljima. Koliko ste ih zatvorili za ove četiri godine? Nakon četiri godine otvaranja poglavlja, Slovenija je ušla u Evropsku uniju; nakon sedam godina Hrvatska je ušla u Evropsku uniju. Će smo mi? Mi smo u jednom hibridnom režimu. Mi moramo da se vratimo na pravi put i Socijaldemokratska partija jedina partija u ovoj državi koja može da dovede do promjena. Sa Socijaldemokratskom partijom počinju prave promjene i to je jedini način da idemo i da gradimo građansku i Evropsku Crnu Goru.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (08.07.20 15:46:36)

Zahvaljujem kolegini Vuksanović - Stanković.
Kolega Živkoviću, da čujemo Vaš odgovor.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (08.07.20 15:46:47)

Koleginice Stanković, imam potrebu da polemišem sa ovom Vašom tezom vezano za napuštanje mladih ljudi. To nije trend koji se dešava samo u Crnoj Gori i ne može navesti se kao kontraargument na tu Vašu priču. To trendovi koji se dešavaju ne samo u državama regiona, nego se dešavaju širom svijeta. To što se neko koristi i takvom vrstom argumentacije prije izborne kampanje je politički legitimno pravo da se pokuša doći do što većeg broja birača. Ja se neću služiti tim ciframa, ja sam koristio zvaničnu statistiku. S ovim ne može da se apsolutno polemiše. Ko je obezbijedio taj ambijent? U jednom momentu i vi ste bili kao politika dio tog ambijenta i odlučili ste da napustite tu vladajuću većinu. Dakle, sa nama ste taj ambijent istovremeno i krerirali. Prema tome, svu potentnost vašeg političkog potencijala ste imali priliku da pokažete dok ste bili dio vlasti. Sada kada se nalazite nešto u komfornijim pozicijama, iz ugla opozicije mnogo je lakše je možda sad sagledavati određeno stanje, ali ne vjerujem da ste mnogo odmakli od onoga što je bila vaša matrica u periodu od 2012. do 2016. godine, kada ste imali jedan jasan naum i jasan cilj - da krenete u osvajanje političke većine na jednoj vrlo neprincipijelnoj političkoj matrici u saradnji sa onima koji su imali namjeru da sruše Crnu Goru. Tu ne mogu nikako da vam pružim podršku, niti da vam apologiram. Tu je osnovna greška vaše politike. Gdje su razlozi takvog ponašanja? To možda treba da pogledate u vašim redovima.

Takođe, što se tiče države, vladavine prava i svega ostalog, vjerujem da se takva konstatacija i takva argumentacija ne može uputiti na račun vladajuće većine iz više razloga. Mi smo upravo u ovom Parlamentu, poštujući ono što su zakonske procedure, a vezane su za izbor ključnih ljudi na pravosudne funkcije vrlo odgovorno postupali prema tome. To što nije bilo političke volje od strane kolega iz opozicije da se pristupi izboru tih ljudi, molim vas pogledajte u ogledalo i vidite da li ta odgovornost laži na vama, ili na nama. Prema tome, treba se dobro zapitati kada saopštavate određenu argumentaciju da li je ona potkrijepljena određenim dokazima

i činjenicama. Ja sam saopštio jasne činjenice, jasnu statistiku. Dakle, ne kažem da je stanje idealno, ne kažem da nemamo sada stanje zbog pojave epidemije koronavirusa da je povećana nezaposlenost, ali sam takođe i uporedio sljedeću stvar. Pogledajte Sjedinjene Američke Države - 45 miliona manje radnih mjesta zbog epidemije koronavirusa. Naravno to za Vas nije argument. Pogledajte i druge države u Evropi, pogledajte koliko raste nezaposlenost. Znam da vi pretendujete da dođete na političke pozicije da vršite društveno političku odgovornost i znam na koji način to radite ovdje saopštavajući određene činjenice. Ali, imali ste prilike da pokažete puni kapacitet vašeg znanja i poznavanja ukupnog sistema dok ste bili dio vlasti. Prema tome, znam da se demagoški može pristupati određenim temama, ali iz demagogije se nikad nije ništa rodilo dobro. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (08.07.20 15:50:29)

Hvala, poslaniče Živkoviću.

Poslanice Draginja Vuksanović - Stanković, očekujem da će kolega Krivokapić istu temu tako da nema potrebe. Ne znam šta možete ispraviti kod kolege Živkovića. Koleginice, ne mogu Vas spriječiti da tražite proceduru, ali znam da ćete biti na pragu da zloupotrijebite proceduru. Evo izvolite, da čujemo proceduru. Obraćate se meni pa da čujemo.

VUKSANOVIĆ - STANKOVIĆ DRAGINJA (08.07.20 15:51:15)

Kolega Genci, pod jedan, prepoznata sam i u političkom i u svom poslu kao osoba koja nikad ništa nisam zloupotrijebila, pa neću ni ovu proceduru. Pod dva, vrlo je važna ispravka navoda. Govorila sam o broju nezaposlenih i zašto je taj broj nezaposelnih toliki, a kolega je potpuno mene pogrešno razumio i postavio pitanje dokle je SDP stigla sa glasovima. Dokle je SDP stigla, videćete na sljedećim izborima koji su vrlo brzo.

Što se tiče političkog djelovanja Socijaldemokratske partije, mi smo od devedesetih godina na istom putu, kolega Genci. Građanska, evropska, multietnička Crna Gora. A đe su bili pojedini sa ove strane koje smo mi učili crnogorsku istoriju, neka se vide. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (08.07.20 15:52:09)

Koleginice Vuksanović - Stanković, pošto ste Vi profesorica prava, ja sam ekonomista, ali ću pročitati samo jedan prvi stav člana 97 našeg Poslovnika pročitati. Nakon izlaganja pojedinog poslanika i predstavnika predlagača, pravo da zatraži i dobije riječ ima predsjednik, to niste Vi, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika, to ste Vi u ovom slučaju, i predstavnik Vlade radi pojašnjenja stavova, ispravki navoda ili konstatacija iz izlaganja. To je komentar izlaganja. Ispravka navoda i komentar izlaganja je jedan te isti instrument, Vi ste ga iskoristili. Dao sam pravo kolegi Živkoviću da Vam odgovori. On je u njegovom prijatnom i elokventnom tonu pojasnio što on misli o ekonomskom razvoju, a dalje ste Vi još jednom tražili proceduru. Onda ću ja njemu morati dati još jednu proceduru. /Upadica/ Mislim da se oko procedure ne možemo sporiti zato što ono što se Vi uradili nije bilo u skladu sa procedurom.

Kolega Živkoviću, da li cijenite? Vi ne cijenite, u redu.

Kolega Ranko Krivokapić je sljedeći govornik, neka se pripremi kolega Murić.

RANKO KRIVOKAPIĆ (08.07.20 15:53:38)

Jedan od važnih djelova mojih izlaganja je da mlađim kolegama iz DPS-a pokušam predočiti činjenice. Ovako je isto narativ za izbore devedesetih godina je neko pripremio i glasio je

otprilike ovako - ničim izazvane sankcije uništavaju našu privredu nisu ... zašto je Crna Gora pod sankcijama i zašto nam je plata dvije marke. Sada je narativ malo sličniji - ničim izazvana korona, naša odlična ekonomija je na koljenima i na 90% duga. Znači, isto samo se promijenila nijesu Ujedinjene nacije, nije Savjet bezbjednosti nego je korona. Naravno ta ekonomija pohare '90-ih godina koja je uništila ekonomiju daću Kotor, koleginica je iz Kotora došla. Kotor je imao 5.000 radnika u privredi, a sad zavisi hoće li doći turisti izletnici. Nisu ni turisti, jer ostaju manje od jednog dana, 500.000 i običi stotinu suverirnica umjesto pet izvoznih firmi na svjetskom tržištu. E, to je ta razlika ekonomije u kojoj mi nismo učestvovali i nije viša sila, nego politika. Odlučeno je politikom da se uđe u rat da se uništi ekonomija i zemlja da bi sačuvala vlast. To je dijagnoza. Možete reći nešto drugo, stojim iza ovoga u svakoj raspravi.

Sljedeća stvar koju ste rekli - što je SDP uradio 2016. godine. Ono što je DPS glasao. Vi ste glasali prelaznu vladu, vaš predsjednik je na zadnjoj sjednici vlade rekao da je to dostignuće koje treba dalje koristiti. Mislim da je bio 9. novembar, primopredaja dužnosti. Imate citat, naćete ga. Znači DPS je glasao koncept SDP-a da iz demokratije pređemo u Evropsku uniju, ali se u četiri godine desilo da smo iz demokratije prešli u hibridni režim. Pokazuje se da ste napustili dobar koncept i završili ste u pogrešnom konceptu. Navukli sebi veliku bijedu na vrat: autokratiju, zarobljenu državu, pad rejtinga, skuplje kredite i sve ostalo zbog zablude. Ali ima nešto ljepše u priči. Kad su nas zvale njemačke socijaldemokrate 1996. godine posvećene akcizi, tada sam vidio kolika je moć kraft piva. Svako selo u Njemačkoj ima po deset pivara. Mi smo tek sad shvatili da treba te pivare osloboditi i smanjiti im akcizu. Tek smo sada, eto 15 godina kasnije, uspjeli da shvatimo da treba podstaći proizvodnju piva i time vezati puno mladih ljudi preduzetnih u taj posao. To je ocjena nas svih nas evo, da opet ne napadnete nas iako nisam vodio bez spašavao neke rasprodaje ekonomije u tom dijelu. To je ono što treba pohvaliti, ali pogledajte kako to izgleda sa druge strane 2018. godine. Da biste isfinansirali kampanju predsjedničku, vi fino podignete akcize i izbacite iz džepa države 18 miliona eura kad ste završili predsjedničku kampanju. I tih 18 preko švercerskih kanala, tranzitnih kanala, evo da budem pristojan, koji su stari, koji su razrađeni u izvještajima raznih agencija piše Kleopatra i Tara itd, onda ponovo vratite akcize i u državnu kasu. Što će reći, državna kasa i te kase su i dalje zajedno. Od Petrovića toga nije bilo. Pa, kad treba partijsku kasu, uzmi narodu. Kad treba već država da počne da kleca, hajde vratimo je da ne klecne ponovo. Jasno je bilo kad podignete cigarete, to u Americi zovu posljednji korisnik, da mu se isplati da kupuje na crnom tržištu, a ne da kupuje mnogo skuplje cigarete kad ste podigli akcize da biste izvukli na to tržište crnih cigareta novac od države i prebacili u partijsku kasu. To se vidi. To ne moramo mi ovdje vidjeti, ali to vide naši partneri. To su obrasci koje nismo mi izmislili pa da možemo nekoga nadigrati. To je problem malih sredina kao ono sa Freedom house-om. Šibicar na sajmu može da izvara one seljake koji dođu jedanput mjesečno na sajam, pa ih izvara na kuglicu - đe je kuglica i đe nije kuglica. Ali, bogami kad su građani tu, a Evropa su građani, na ovakva akcizna šibicarenja ih nećete prevariti. Nećete ih prevariti, nego vam knjiže - uzeli ste od svojih građana da biste dali sebi. Kad kažem sebi, ne mislim personalno, mislim na bilo koga i bilo koju vlast. To rade i drugi u regionu, nismo mi, nažalost, jedini.

Što sada funkcioniše od akciza, što jedino ne pada. Cigarete. U ovoj krizi pada gorivo, padaju pića, jedino se od cigareta živi. Od kada je svijeta i vijeka, to će vam reći kotorski pomorci, dok nije bilo ovog drugoga zla, švercovale su se cigarete, farmerice i viski. Kad su bili oni dobri pomorci, bez ovih koji švercuju po 20 tona.

Poruka je - ova država može da sebe performiše finansijski kad bi porezi, doprinosi sve ostalo prioritarno bilo uzimano od tajkuna i davano u državnu kasu. Je, r ovdje nikad nisu povlašćeni građani, nego su povlašćene, što bi rekao onaj francuski ambasador, desetak familija. E to je ono što se mora promijeniti, zbog čega je SDP, pravilno ste rekli i hvala Vam na tome, zbog napušio vlast. Napušio je vlast da ne bi bio učesnik u tome. A naravno ... da sarađuje sa svima, kolega Milić, pošto me spomenuo je glasao ovdje sa DPS-om neke zaključke oko KAP-a koje nije glasao SDP. Bilo je saradnje i vas sa opozicijom, ne samo nas.

Ovdje je cilj da se mi moramo okupiti da vidimo što ćemo spasiti od ekonomije. Više nisu ničim izazvane sankcije, sad je ničim izazvana korona, ali mi smo krivi. U zdravom društvu, u zdravoj ekonomiji korona će naštetiti, ali neće ih baciti na patos. Ovakvima kao mi može nas baciti na patos, na koljena. Iz ekonomske nestabilnosti izlaze sve ostale nestabilnosti prije svega

političke i društvene i to je zakonomjernost. Možemo zatvarati oči, ali to nas čeka. Hoće li prije ili kasnije /prekid/, u Srbiji dobijete izbore, i 1996. godine ste vi dobili izbore, pa ste ušli u ponor. Ili u Srbiji dobili izbore, pa sada nema više opozicije ali ima nezadovoljnog naroda. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (08.07.20 16:00:31)

Hvala, poslaniče Krivokapiću.

Poslaniče Miliću, Vi se javljate oponirati?

Ja sam, kolega Miliću, samo prepoznao da ste glasali nešto za KAP. Cijenim da ćete poštovati Poslovnik da komentar izlaganja će biti oponirajući pošto ste iz opozicionih redova. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (08.07.20 16:01:02)

... rano prijavio ovaj komentar, da sam ostavio prostora da neki iz klubova kojima se ne sviđa što ću da komentarišem gospodina Krivokapiću dođu do Vas. Tako da sam u svakom slučaju vodio računa o svima u ovoj sali.

Gospodine Krivokapiću, 47 evra je penzija moga prijatelja Baća Popovića iz Bara. Postavio mi je pitanje mogu li imenom i prezimenom da pitam što misle ovi iz vlasti - može li sa 47 evra živjeti. To je poruka, kao što je poruka da je prosječna plata izvršnih direktora preduzeća u državnom vlasništvu 4.400 eura, odnosno 100 penzija moga prijatelja. Prosječna plata i to za preduzeća koja posluju ili ne posluju pozitivno. Druga stvar, gospodine Krivokapiću, Vama se ne bi moglo desiti kada ste vodili Parlament, iako sam glasao za vašu smjenu i to svi znaju, da na dnevni red ove sjednice dođe predlog zakona koji sam u svom tekstu u prelaznim i završnim odredbama ima problem s datumima, pa da moraju ljudi koji su zaduženi da o tome vode računa, a prije toga je prošao matične odbore Skupštine koji vode računa o svemu samo ne vode računa o tome da će se ako se usvoji u ovakvome obliku zakona, o čemu je gospodin Damjanović govorio, imati koliziju makar u onom datumskom dijelu.

Gospodine Krivokapiću, vi ste bili dio vlasti gdje sam ja ukazivao da je problem, ovdje sam čitao u zadnjih sedam dana su se bavili time da zaustave na granici one koji švercuju gazirane sokove i da je to problem ove vlasti vezano za akcize. Kako možete iskomentarisati zvanični podatak Centralne banke Crne Gore da je u prethodnom periodu za 200% porasla proizvodnja duvana, a da je u istom periodu samo 40% porastao prihod od akciza na duvan? Kako možemo da iskomentarišemo podatak da je od 130 miliona evra što oproštenih akciza, što otpisanog PDV-a bilo tzv. strateškim investitorima za auto put i kako mi vi možete iskomentarisati, bili ste dio te vlasti, da se ovdje odjednom sada hvale sa otvorenih 30 i nešto poglavlja ili svim poglavljima u situaciji kad nijedno od tih poglavlja nije zatvorena. A dobro znate da je to bila dobra usluga na završetku predsjedavanja Hrvatske šestomjesečnog Evropskom unijom. Mislio da sam dovoljno oponirao.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (08.07.20 16:04:10)

Niste, kolega Miliću, po mom shvatanju demokratije i uloge opozicije i kontrole Parlamenta oponirali kolegi Krivokapiću, već ste mu dali samo priliku da on dobije još tri minuta. Ja to ne mogu sada spriječiti i nijeste objasnili glasanje oko KAP-a, ali to možda nekom drugom prilikom. Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (08.07.20 16:04:45)

Kolega Nimanbegu, kako nije kad me smjenjivao zajedno sa DPS-om? Kud će veće oponiranje kad im je bio 42 glas? Nemojte tako. Nije da nije oponirao. Vi znate šta mi je poruka uvijek i šta je nama poruka, a to je da nas čeka ako se urazumimo okupljanje progresivnih snaga

oko razvoja ove države, odnosno vađenja ove države. To više nije ni razvoj. Mi prvo moramo zaustaviti poniranje, pa onda početi da se vadimo. Ako to ne uradimo, te razlike će postati, rekoh u posljednjoj rečenici prošlog izlaganja, stvar nekih drugih, stihija i nečega što neće biti više politička kontrola institucija, kako god da su - na koljenima, ili kako su god postali karikatura, nego će biti nešto čime se ulazi u neizvjesnost i nestabilnost. Tačno je, ja uvijek vjerujem da možemo konsolidovati državu i pri ovakvom stanju stvari ekonomski. Zadnje vaše pitanje je bilo o kineskim kreditima. Nedavno je Kina uzela stratešku luku Šri Lanki, jer ne može da vraće kredite itd. To je 39% ... I nas čeka to osvešćenje računa koji će stići na naplatu. Ti računi će stići. Kako su napravljeni, ostaće za dalja izučavanja, ali najgore što će stići i što ćemo ih svi platiti, ne oni koji su ih napravili. O duvanu sam rekao i neću više. Vi ste prije bili optimistični, ali Hrvatska je 60% samo u Istri. Ja bih volio da je čitava hrvatska obala na 60%, pa bi se to prelilo kod nas. Ali samo je Istra i tu postoje dva razloga. Jedan je taj češkoslovački voz i sve ostalo što ide prema Istri, a drugo je naravno Sjeverna Italija. Vi to znate bolje od mene, Sjeverna Italija koja bježi od korona prostora i ide u Istru kao neki prostor najbliži, a infrastuktorni hotelski najbolji za njihov bijeg sa tog sjevera gdje je stepen infektivnosti veliki.

Hrvatska je na koljenima zbog istog razloga, izgubila je strukturu ekonomije iz socijalizma. Prešla je na turizam do 25% i zbog toga je na koljenima, ali ona /prekid/ oko koje se Vi i ja slažemo koji sam uveo ovdje u narativ sa premijerom kod Premijerskog sata - da smo u Evropskoj uniji, a nijesmo zbog korupcije i kriminala, imali bismo milijardu eura bespovratne pomoći sada na raspolaganju. Sa tih milijardu bismo mogli zaustaviti propadanje i otvoriti novi ciklus. Ovi koje su strani investitori uzmu, a tu nema grinfield investicija, znamo Vi i ja. Nema tu radnih mjesta. Ovdje često čujem da su real estate biznis, odnosno nekretnine turistička mjesta. Ne može biti turistički biznis ako uloži neko milijardu, a zaposli 500 ljudi. To nema veze sa turizmom. To je svuđe u svijetu promet nekretnina, ali državnih nekretnina naravno. Ko je uzeo tu razliku? Opet oni koji dobro čitaju to dobro vide. Ponavljam, ako svi zajedno ne shvatimo zato što nismo u Evropskoj uniji to nas košta milijardu bespovratne pomoći, onda mi ne znamo što je elementarna politika. U interesu ovih građana /prekid/ svi zajedno, a za to treba vid konsenzusa da zajedno shvatimo da sljedeće četiri godine moramo ući u Evropsku uniju. Put je jasan, smanjimo kriminal i korupciju i put će biti mnogo lakši i brz, biće za četiri godine. Mislim da tu političku podršku možemo obezbijediti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 16:08:39)

Dajem riječ Andriji Nikoliću.

ANDRIJA NIKOLIĆ (08.07.20 16:08:44)

Hvala, poštovani potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Evo razgovaramo već drugi ili treći sat o promjeni akciznog kalendara koji je nužna posljedica novonastalih okolnosti izazvanih pandemijom koronavirusa i refleksijama te pandemije na ono što je ekonomska slika Crne Gore. Dakle, riječ je o zadržavanju akciza na pojedine proizvode, na nivo iz prošle godine ne bi li se na taj način kako tako dodatno pospješile određene privredne aktivnosti. Tu dolazimo do onih ključnih ekonomskih parametara Crne Gore. Znamo da akcizna politika u trećoj stavci predstavlja najznačajnije punjenje budžeta Crne Gore. Kako je crnogorska ekonomija došla u poziciju da uopšte i kroz akciznu politiku može da jača i da pospješuje životni standard Crne Gore? Sjetimo se vremena kad je Crna Gora bila u debelom zaostajanju za onim što je bio jugoslovenski prosjek razvijanja. Prisjetimo se, takođe, da je Slovenija imala dva puta veću razvijenost u odnosu na prosjek jugoslovenske razvijenosti. Da su mnogi koji danas kritikuju akciznu politiku Vlade Crne Gore tada smatrali da Crna Gora ne može samu sebe da izdržava. Prisjetimo se nekih parametara ekonomije Crne Gore iz 2006. godine, u susret obnovi državnosti. Prosječna plata u Crnoj Gori tada je bila 282 eura, prosječna penzija 142 eura. Šta imamo kao situaciju danas u zbiru brojeva? Danas je prosječna plata u Crnoj Gori 519 eura, a penzija 287 eura. Dakle, skoro udvostručene plate i penzije. To dovoljno govori o

strateškom pravcu koji je država, odnosno vladajuća koalicija odabrala u pogledu ekonomskog razvoja Crne Gore.

Imamo, takođe, opoziciju koja kritikuje akciznu politiku Vlade Crne Gore, svojevremeno je pozivala strane investitore da ne ulažu novac u Crnu Goru. Imamo zabrinutu opoziciju za crnogorski turizam, a prije par godina su u Budvi organizovali političke skupove slaveći poništenje države Crne Gore na Podgoričkoj skupštini i pozivali na oslobađanje srpskog mora u Crnoj Gori. To je ideal njihovog viđenja turističke privrede Crne Gore. Imamo situaciju da opozicija, koja je pozivala i opstruirala projekat valorizacije "Arsenala" u Tivtu, danas kritikuje poziciju angažmana stranih investitora u Crnoj Gori. A šta imamo kao odgovor u pogledu fakata sa druge strane? Imamo jedan od najuspješnijih projekata, ne samo u Crnoj Gori, nego na Balkanu, govorim o Porto Montenegro, koji je generisao ekonomski ekonomski rast i u opštini Tivat, pa je tako prosječna plata u Tivtu danas 693 eura, prosječna penzija 354 eura. Jesu li ovo podaci koji govore da je nepravilno odabran pravac ekonomskog razvoja u Crnoj Gori? Ja mislim da nijesu, nego da ubjedljivo demantuju one koji se gotovo uvijek sakrivaju iza određenih populističkih poruka napadajući sve što je dobro u Crnoj Gori.

Došli smo, takođe, do obaveze kada treba da napravimo i određenu retrospektivu, rast ekonomije Crne Gore prethodnih godina je među najvećim u Evropi, 2017. godine 4,7%; 2018. godine 4,8%. Dakle, ovi podaci ne mogu biti sticaj srećnih okolnosti. Oni mogu biti isključivo pokazatelj pravilno odabranog strateškog pravca razvoja države. I na kraju, pošto su se ovdje pojedini poslanici opozicije obraćali jednom od lidera stranke koja za ove četiri godine nije ušla u Parlament, govorim o Aleksu Bečiću i o Demokratama, koji su po osnovu ignorisanja obaveza u Parlamentu svakog mjeseca po osnovu poslaničkih plata prihodovali 20 hiljada eura, po osnovu dotacija koji ih sljeduju iz budžeta za rad parlamentarnih stranaka 40 hiljada eura, što je u ukupnom zbiru oko 700 hiljada eura na godišnjem nivou. Za četiri godine kumulativno, između dva i po i tri miliona eura. Dakle, ti ljudi koji se nijesu pojavili na svojim radnim mjestima za ove četiri godine prihodovali su između dva i po i tri miliona eura. Danas su napravili, rekao bih, jedan konačno ozbiljan potez u odnosu na ignorisanje sopstvenih obaveza. Kazali su da se neće pojaviti na parlamentarnoj listi. Ja mislim da je to ispravan pristup. Samo ih opominjemo i njih i one koji su u međuvremenu zaboravili sve što su rekli jedni o drugima da se prisjete dobro kada su izabrali predsjedničkog kandidata da izgubi predsjedničke izbore umjesto njih. Da ovoga puta kada izgube parlamentarne izbore sa nekim novim licima koje će odabrati da izgube tu parlamentarnu utakmicu umjesto njih, ipak izađu zajedno sa tim ljudima i obrazlože razloge svog izbornog neuspjeha. Neka ne urade ono što su uradili predsjedničkom kandidatu ostavljajući ga da sam obrazlaže razloge izbornog neuspjeha ljudi koji su ga podržali.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 16:13:46)

Zahvaljujem, poslaniče.

Dajem riječ Adrijanu Vuksanoviću koji je tražio komentar. Pričali ste o Tivtu i još nekim drugim gradovima, pa je možda to motiv.

Izvolite, poslaniče Vuksanoviću.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (08.07.20 16:15:29)

Hvala Vam, uvaženi potpredsjedniče Gvozdenoviću.

U izlaganju kolege Nikolića prepoznao sam nekoliko teza koje su me nadahnule da se javim.

Svakako da je potrebno se prilagođavati okolnostima koje neminovno stižu, ili, bolje rečeno, biti u koraku sa vremenom. I kada se osvrnemo sa ove pozicije na prošlost, onda vidimo da smo zajedno donosili strateški važne odluke koje su bile nesumnjivo dobre. Jedan od dokaza da su one bile nesumnjivo dobre su i oni glasni povici njihovog osporavanja. Kolega Nikolić je spomenuo Porto Montenegro. Ja se sjećam da je taj projekat nailazio na velika osporavanja i na skepsu, i mislim da malo ima onih koji danas treba uvjeravati u opravdanost takvog jednog projekta koji je

izdigao Tivat, zapravo, stavio ga je na jednu svjetsku turističku, ali ne samo turističku, već i svaku drugu pozornicu. Doživio sam i u Evropskom parlamentu da mi pohvalno govore o Tivtu. I vrlo sam ponosan kada delegaciju iz Republike Hrvatske prošetamo kroz Porto Montenegro, kakve riječi upućuju za taj prostor, koji ima nesumnjivu vrijednost. Kad kažem da ima nesumnjivu vrijednost, mislim na sve ono što on predstavlja. Ima i onih političkih glasova koji žale za nekim prošlim vremenima i danas bi na tom prostoru prije vidjeli neke zarđale brodove pokojne vojske, Jugoslovenske narodne armije, ali to su oni politički glasovi koji se ne mire sa progresom koji neminovno teče uz sve neke druge slabosti kojih smo i mi sami svjesni. Bitno je prisećati se određenih stvari u prošlosti, pogotovo kad se radi o nekim presudnim trenucima u povijesti. Kolega Nikolić je spomenuo i djelom ovlaš se dotakao toga, one propagande koja se nadvijala nad nama, a ticala se crnogrske nezavisnosti, pa se onda govorilo kako Crna Gora neće moći se sama prehraniti. Odavno više nema takvih glasova, a mi smo tada znali, kao što znamo i sada, da su ti glasovi bili i više nego smiješni. Pokazali smo i mnogo više od toga iako su to politički konkurenti, ne u političkom smislu, već oni su bili konkurencija u državotvornom smislu, pokazali su se kao neozbiljni.

Dakle, glasaćemo za ovaj Prijedlog zakona, a imao sam potrebu da se osvrnem na izlaganje kolege Nikolića, koji je napravio jednu retrospektivu svih tih dešavanja, koje neumitno utiču i na trenutak u kojem jesmo. Ali, zbog toga moramo donositi i danas odluke koje će uticati na našu budućnost i moramo biti odlučni u tome. Nije odlučan onaj koji donese samo jedan put odluku, odlučan je onaj koji tu odluku svakim danom potvrđuje. Ja mislim da smo već pokazali, dokazali da imamo istrajnost i konzistentnost u tome. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 16:19:36)

Hvala.
Izvolite.

ANDRIJA NIKOLIĆ (08.07.20 16:19:45)

Hvala, potpredsjedniče.

Gotovo da se i u političkom i u ekonomskom dijelu ne bi imalo šta dodati na ovo što je rekao kolega Vuksanović. Respektujem ono što je njegov personalni, odnosno lični i politički doprinos u sazrijevanju crnogorskog društva. Smatram da Hrvatska građanska inicijativa, kao stranka nacionalnih Hrvata u Crnoj Gori, posjeduje jedan visoki stepen političke zrelosti i spremnosti da bude dio svih progresivnih politika koje kreira vladajuća koalicija u Crnoj Gori predvođena dominantno Demokratskom partijom socijalista, uvažavajući i ono što su potrebe manjinskih naroda u Crnoj Gori. Mislim da ništa kao ta slika da su i ljudi koji se nacionalno izjašnjavaju kao Hrvati, i ljudi koji se nacionalno izjašnjavaju kao Bošnjaci, i ljudi koji se nacionalno izjašnjavaju kao Muslimani, dakle ljudi koji su u korpusu nacionalnih manjina prepoznaju interes da uporno svih ovih godina budu dio vladajuće koalicije u Crnoj Gori. To dovoljno govori o orijentaciji ključnih protagonista državne politike na koji način uvažavaju ljude koji žive i rade u Crnoj Gori i na koji način su spremni da te razlike koje su etničke ili nacionalne situiramo u jedan politički blok i da iz tog bloka stvaramo zajedničku vrijednost. Pored ovih lijepih pokazatelja kada je riječ o Opštini Tivat, zbog koje smo svi srećni i zbog koje očekujemo da će ti projekti biti uspješno valorizovani u Herceg Novom i u Budvi i u svim crnogorskim opštinama gdje postoji otvorenost ekonomije da integriše strani kapital i ono što je dobra i najkvalitetnija posledica ulaska stranog kapitala u Crnu Goru, to su nova radna mjesta za naše ljude. To su nova znanja. To je novi kvalitet života.

Samo u turizmu realizuju se projekti vrijedni oko tri milijarde eura u Crnoj Gori. Gradimo autoput vrijedan 809 miliona eura. Savladavamo jednu od najzahtjevnijih dionica za izgradnju autoputa u Crnoj Gori. U 2006. godini u Crnoj Gori smo imali 31 hotel visoke kategorije. Danas ih je 171. Pitamo se onda da li je vidljiv naš ekonomski rast, da li je vidljivo unapređenje kvaliteta života građana u Crnoj Gori. Naš ekonomski rast je upravo u autoputu, u rekonstrukciji brojnih

saobraćajnica u Crnoj Gori, u izgradnji vrtića, škola i ovih bolnica koje su najavljene zahvaljujući donacijama dobronamjernih ljudi i privrednih društava iz Crne Gore i iz naše dijaspore.

Stvarno mislim da se u Crnoj Gori rađa jedna nova struktura ekonomije. Takođe, smatram da i na tom planu treba da svakodnevno radimo na unapređenju onih ljudskih kapaciteta, prije svega da stvaramo nove vrijednosti u smislu proizvodnje kadrova. Kadrovska politika je u svakoj branši, u ekonomiji i u politici ... Od selekcije kadrova zavisi uspjeh u poslovima koje obavljamo, bilo da je riječ o politici ili o ekonomiji. Vi ste podsjetili i negdje smo zajednički definisali da postoje i određeni problemi. Mislim da su danas problemi crnogorske ekonomije izraz onoga što je globalni poremećaj ekonomskih odnosa, prije svega, izazvanih pandemijom koronavirusa. Onog momenta kada izađemo iz ovog tunela u kojem se trenutno nalazi svjetska ekonomija, mislim da će posljedice ubrzanja rasta crnogorske ekonomije biti na nivou onih iz 2017, 2018. i 2019. godine, kada smo imali rast ekonomije od 3,5% od 5%.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 16:24:32)

Hvala.

Kao što sam najavio, Momčilo Martinović, a poslije toga Mirsad Murić.

MOMČILO MARTINOVIĆ (08.07.20 16:24:40)

Zahvaljujem, predsjedavajući, gospodine Gvozdenuiću.

Pozdravljam kolegice i kolege poslanike, pozdravljam gospođu Peranović i pozdravljam cijenjene građanke i građane Crne Gore.

Neko je u jednom od obraćanja kazao za gospođu Peranović da nije imala dovoljno iskustva u odnosu na odgovore koje je trebalo dati. U dijelu te konstatacije ću se složiti i reći da vjerovatno niste imali ovakva iskustva jer smo najviše čuli, s druge strane, nekih stvari koje nisu vezane, od jednog dijela, izvinjavam se, kolega koje su najmanje govorile o onom predmetnom zakonu koji ste nam ponudili. Samo da građane Crne Gore podsjetim, danas govorimo o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama. To je jedan dio priče.

Drugi dio priče, pokušaću da napravim ispravku navoda. Danas smo čuli od određenih kolega da se negdje kao opcija koja je na vlasti u prethodnom periodu hvali sa jednim dijelom da je otvorila sva pregovoračka poglavlja, a da nije nijedno zatvorila. U tom dijelu ću kazati da ta informacija nije tačna i da je Crna Gora u ovom trenutku tri poglavlja privremeno zatvorila i da postoji interna spremnost za šest zatvaranja pregovaračkih poglavlja koje je Crna Gora otvorila u prethodnom periodu.

Dalje ću se saglasiti sa određenim konstatacijama da treba dobro da razmislimo u odnosu na akciznu politiku u Crnoj Gori. Neko je od kolega predlagao određeni dio možda i konsultativnog saslušanja da možda i Vlada čuje sa naše strane koje su naše sugestije i na koji način želimo da iskomuniciramo s vama i da sugerišemo određene stvari na koje bi trebalo ukazati i na najbolji mogući način, u interesu svih onih kojih se tiče ovaj zakon, i uraditi. Tako da sam potpuno saglasan s jednom takvom inicijativom, jer znam da iskustva koja nam govore prethodnih dana na konsultativnim saslušanjima da smo od predstavnika Vlade dobili jako dobre i kvalitetne odgovore, da to treba da bude praksa i da to treba javnost da čuje.

Dalje, kada smo konkretno u ovoj materiji, podsjetio sam o kojem zakonu se govori, kazali smo, da li smo akcizni kalendar pravilno postavili. Mi smo negdje prethodne godine, čini mi se, taj akcizni kalendar usporili. Zašto? Mi smo pokušali prvi akcizni kalendar da uspostavimo i usaglasimo sa direktivama Evropske unije. Praksa nam je pokazala nešto drugačiju sliku, mi smo reagovali promptno i na taj način spriječili sivo tržište, pogotovo kada su u pitanju duvanski proizvodi.

Što se tiče naplate određenih prihoda po osnovu akciza, u 2019. imam podatak da smo naplatili 185 miliona, nešto malo jače, da je to 6,8% više nego u 2018. godini; da je projekcija za 2020. godinu bila nešto oko 245 miliona, a da smo rebalansom to negdje usaglasili da bude na nivou 221 milion. Ciljevi koje ste jasno postavili u ovom dijelu, po mom mišljenju, su potpuno

prihvatljivi. Govorili ste o informacionom sistemu. Taj informacioni sistem, iskreno se nadam, unaprijediće rad, olakšaće i onima koji kontrolišu i onima koji trebaju da svoje obaveze na adekvatan način završavaju. Prije svega, to će biti ekonomičnije, efikasnije i dostupnije za sve one kojih se ovaj zakon i ove odredbe tiču.

Ono što je, takođe, interesantno i aktuelno pomenuti u ovom dijelu jeste nesagorijevajući duvan. Znači, u tom dijelu shvatio sam da na matičnom odboru su bile određene amandmanske intervencije i da će se na taj način i tu situacija popraviti i biti na najbolji mogući način zadovoljena sa obje strane. Dobili smo danas kroz medije određene informacije koje su potvrdile da je taj duvan napredniji u odnosu na nešto što smo do sada imali prilike da konzumiramo i da će to u znatnom poboljšati zdravlje, koliko je to moguće, ako uopšte mogu govoriti o zdravlju kada je konzumacija duvanskih proizvoda u pitanju.

Ono sa čime bih zaključio, a kolege su dosta govorile u prethodnim izlaganjima o toj novini, to su privatne pivare. Znači, kraft opcija, zanatsko pivarstvo. Ja u ovom slučaju želim da saopštim i da pozovem i ohrabrim one koji se bave ovim pitanjima i da ih pozovem, jer shvatio sam da ima osam takvih privrednih subjekata koji se bave ovim pitanjima i koji proizvode 30 vrsta različitih piva. Pozivam ih jer Cetinje ima već od prošle godine tradicionalno Beer Fest. Ne znam da li će biti održan ove godine, ali biće održan svakako u narednim godinama. Pozivam ih da se povežu na neki način sa organizatorima, plasiraju proizvode i ponude nešto novo, autentično crnogorsko kada je pivo u pitanju. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 16:30:23)

Zahvaljujem poslaniku Momčilu Martinoviću.

Kao što sam najavio, trebao sam da dam riječ gospodinu Muriću, ali prije toga se za komentar javio poslanik Milić.

SRĐAN MILIĆ (08.07.20 16:30:39)

Gospodine Martinoviću, ustajem samo onda kada se govori o temi i zahvalan sam Vam, kao uvijek, Vi govorite precizno o onome što je na dnevnom redu.

Uprava carina, jun mjesec 2020. godine, ostvaren je prihod koji je u odnosu na prošlu godinu manji za 1/3, 33,37%, akciza je manja za 25 koma nešto, carina 37%, a ostali prihodi su manji za skoro 50%. Ono za što sam ustao posebno kad sam želio da Vam ukažem na ono što je anomalija, molim vas, bili smo zajedno na konsultativnom saslušanju, mislim na jednom ili na oba smo bili zajedno. Čuli ste podatke, izvještaj guvernera imamo do aprila, nije slučajno odmah sam mu poslao zahtjev da mi dostavi i za maj i za jun i znam zbog čega nije to objavio. Ali, proizvodnja u duvanskom sektoru po tome izvještaju skočila je 200%. Prihodi od akciza samo 40%, a kada se pogleda jun mjesec, vi i mi svi u Crnoj Gori imamo akciza na mineralna ulja i njihove derivate manja je za 33% iako je niža cijena. Akciza na duvanske proizvode, prihod po tom osnovu je veći samo za 7%, a imate dva puta veću proizvodnju. To je čista matematika tu ne može ništa da se sakrije. Tu je problem, jer imamo otvaranje granica i imamo, nažalost, da našim podacima potkrepljujemo da se mi ne borimo protiv jednog od najvećih problema sa kojima se suočavamo oko krijumčarenja, a to je krijumčarenje cigareta.

Kada imate, gospodine Martinoviću, gospođa je bila na tom odboru, ne znam da li ste Vi bili, direktora Uprave carina koji kaže na tom odboru da se traži štamparija po Crnoj Gori koja falsifikuje akcizne markice i to je izašlo u javnost, imate u Izvještaju i u Izvještaju odbora, onda mi imamo problem. Možete vi mene ubjeđivati oko bilo čega, ja ću uvijek braniti vaše pravo da vi kažete svaki podatak. Ja samo želim da građani Crne Gore od toga imaju koristi. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 16:33:43)

Na izlaganje poslanika Martinovića poslanik Milić je imao komentar. Sada, u skladu sa

Poslovníkom, izvolite, gospodine Martinoviću.

MOMČILO MARTINOVIĆ (08.07.20 16:33:53)

Ja ću, predsjedavajući, koristiti, nadam se, racionalno vrijeme i pokušati da krenem sa kraja ovog komentara. Zahvaljujem na Vašem komentaru i zahvaljujem na Vašoj konstataciji da uvijek govorim o temi koja je na dnevnom redu.

Ako ste me pažljivo slušali, a pretpostavljam da jeste, ne sumnjam u to, da sam predložio i podržao, u odnosu na izvještaje koje sam čitao na sajtu Skupštinskom, da treba organizovati jedno konsultativno saslušanje i da o svim ovim pitanjima porazgovaramo otvoreno. Nisam u posjedu tih podataka koje ste saopštili, ali bih takođe volio da ih čujem i tom prilikom i kao zainteresovani poslanik ću se prijaviti na tom saslušanju i da dobijem ove informacije koje evo danas Vi ovdje tvrdite.

Sa druge strane, govorili ste da je uzrok svemu tome otvaranje granica u tom dijelu. Čuli smo ovdje sa nekih adresa da Crna Gora treba da otvara granice, da treba da radi na tom planu intenzivnije. Vidjeli ste što je Crna Gora danas dobila otvaranjem granica - dobili smo broj slučajeva inficiranih ljudi na Kovid-19 koliko ih i imamo. Eto do toga je dovelo otvaranje granica.

Dalje, upoznat sam sa informacijom koju ste kazali da postoji i određeni subjekat ili lice koje se bavi nelegalnim poslovima, a to je ste štampanjem akciznih markica. To je nešto što treba da čuju ovdje građani Crne Gore, a posebno oni organi koji se bave sprečavanjem tih aktivnosti. Kažem Vam na samom kraju da su onakva konsultativna saslušanja, po mom mišljenju, bila jako korisna. Dobili smo informacije koje smo dobili, jer na pravi način stičemo utisak o stanju kakvo jeste. Jer ako nemamo takav način kontrole, onda možemo da čujemo i da građani budu samo upoznati sa informacijama u dobrom dijelu neprovjerenim koje se saopštavaju iz ovih klupa. Tako da ću biti vrlo zainteresovan za ovu aktivnost, ispratiti je i na osnovu toga donijecemo određene i zajedničke zaključke, ali ne samo po pitanju ovih pojava o kojima ste Vi govorili, nego da zajednički dogovorimo na koji način treba akciznu politiku reformisati i korigovati je u odnosu na novonastale okolnosti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 16:36:49)

Hvala.

Uvaženi poslanik Murić. Izvolite.

MIRSAD MURIĆ (08.07.20 16:37:22)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvažena gospođo Peranović, drage kolegice i kolege, poštovani građani Crne Gore,

Pred nama je danas Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama i ja ću ponoviti nešto što je moja uvažena kolegica Nikolić kazala - akcize su ustvari jedan poseban porez koji se naplaćuje na proizvode koji utiču na zdravlje ljudi, ali i na zdravlje životne sredine. Podržavam takav vid oporezivanja tih štetnih proizvoda. Ali, ne možemo ni spriječiti ljude da upotrebljavaju alkohol, duvanske proizvode, a ne možemo ni spriječiti upotrebu fosilnih goriva za dobijanje energije koja je veoma potrebna danas u svijetu. To je ono što je veoma važno.

Ja ću se zadržati na par stavki koje ovdje nijesu pomenute, ali meni svu veoma važne zbog toga što sam ja biolog. To je, kako bih rekao, otklanjanje biznis barijere kada su u pitanju fosilna goriva tipa ili vrste hidroantracita, koji se koristi kao filter za prečišćavanje voda, a ne koristi se za sagorijevanje. To je veoma bitno napomenuti, jer znamo da imamo vodovoda koji koriste vodu koja baš i nije mikrobiološki čista, a ovi filteri omgućavaju i sprečavaju prodor nečistoća u vodovod.

Drugo što bih isto tako napomenuo kod ovih izmjena i dopuna Zakona jeste izdavanje dozvole za oslobađanje korisnika od akciza za mineralna, tj. fosilna goriva, za pogon

poljoprivrednih mašina, registrovanog poljoprivrednog gazdinstva, kao i za pogon ribolovnih plovni objekata. To je, po mom mišljenju, veoma značajno. Ne znam da li su za ta goriva ranije poljoprivrednici i ribolovni preduzetnici bili oslobođeni akciza. Ako nisu, ovo je odličan potez, koji će doprinijeti da naši poljoprivredni proizvođači i ribolovni preduzetnici budu konkurentni na tržištu tih proizvoda. To je za pohvalu.

Da se osvrnem na izjave pojedinih opozicionih kolega, posebno kada je u pitanju Gornji Ibar iz Rožaja i penzije koje su najmanje od 120 eura. Penzije ne zavise od Vlade, niti od Ministarstva finansija. Koliko znam, zavise od menadžmenta, preduzeća, bilo da su to privatna preduzeća ili preduzeća, kao što je bio Gornji Ibar, akcionarska koje ne radi dugi niz godina. Koliko se sjećam, radnici Gornjeg Ibra su primali visoke plate, prosječno mnogo veće nego ostala preduzeća u Crnoj Gori. Međutim, koliko je njihov menadžment uplaćivao za Fond PIO to je sad problem i problem je u tome što su te penzije niske. Mislim da i naša Vlada, kao i prethodne vlade, i Vlada koja će opet biti naša jer ćemo ubjedljivo pobijediti na predstojećim izborima, povećće računa oko toga da te minimalne penzije budu usklađene makar sa prosječnom penzijom u Crnoj Gori.

Što se tiče još nekih komentara koje sam čuo od opozicije, kao laik koji nisam ekonomista ću reći da su neki opozicionari kazali da je rast prosječnih zarada, penzija i socijalnih davanja dobar otprilike, ali da to nije bilo u kontinuitetu i da je zbog toga veći porez. Normalno da je veći porez. Ako rastu plate, penzije, ako rastu socijalna davanja, onda je potrošnja građana veća i samim tim se više i ubira porez. Mislim da je to kontinuitet rasta priliva u budžet od poreza u Crnoj Gori. Mislim da Vlada i da Ministarstvo finansija rade izvanredan posao i u vrijeme kada su svugdje u svijetu tržišni uslovi veoma nepovoljni.

Još nešto bih htio da kažem, možda će uzeti komentar i gospodin Konjević. Reću ću da se posebno obraćaju publici i glasačima u Rožajama i pominju ga često, predstavnici Socijaldemokratske partije učestvovali u vlasti sa nama, ali da se nikada nisu otimali za mjesto ministra finansija, koje obezbjeđuje fiskalnu politiku i sve ono što se podrazumijeva pod tim pojmom, razumijete, nego su uzimali resore koji su maltene veoma bili vođeni, kao što je sada Ministarstvo saobraćaja ili Ministarstvo unutrašnjih poslova.

Htio bih, predsjedavajući, da kažem da su manjinski narodi barometar u jednoj državi koliko neka vlast vrijedi ili ne vrijedi. Skoro apsolutna većina manjinskih naroda podržava politiku Demokratske partije socijalista i koalicionih partnera, a opozicione partije neka se pogledaju, izuzetak Socijaldemokratske partije, a ostalim partijama manjinski narodi su na nivou statističke greške. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 16:43:52)

Raško Konjević. Samo recite iz kojeg razloga. Nisam čuo.

RAŠKO KONJEVIĆ (08.07.20 16:44:01)

Gospodin Murić je spomenuo Socijaldemokratsku partiju ničim izazvan, što bi narod rekao. Tako da po osnovu kluba tražim repliku. /Upadica/ Ako vam kaže da ste se za nešto otimali, a otimanje nije pozitivan kontekst. Znači, otimanje vam je jednako kao da vam je rekao da ste ukrali nešto. Govorim kada me pita potpredsjednik šta je negativna konotacija, kažem da otimanje ne može biti pozitivno, ali sačuvaću ja gospodina Murića. /Upadica/ Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Kolega Muriću, kada Vas Rožajci čuju da ovoliko hvalite neki resor u Vladi, mislim u najmanju ruku da onih 60% do 70% nezaposlenih se čude da li Vi živite u Rožajama. Rožaje je grad koji ima najveću stopu nezaposlenosti. Rožaje je grad koji ima najveći broj ljudi koji se iselio iz Rožaja. Znači, ljudi se iz nekog grada gdje su im porodice i korijeni ne iseljavaju bez neke velike muke. Ta muka na te ljude u Rožajama je upravo nezaposlenost i stopa nezaposlenosti, nemanje perspektive i šanse da zasnaju radni odnos u Rožajama.

Vi, kolega Muriću, kažete da penzije ne zavise od Vlade. Kolega Muriću, upravo jedan od ministara u Vladi, danas ne spominjem ime iz drugih razloga, i jedan potpredsjednik Vlade već

dvije godine drže Zakon o penzijsko-invalidskom osiguranju i upravo se tim zakonom regulišu prava penzionera. Tim zakonom, koji je ispregovaran između socijalnih partnera, dogovoreno je da se poveća minimalna penzija za 20%, da se uvede drugačija rotirajuća formula koja bi povećala penzije penzionerima, da se eliminiše deset najlošijih nezvanih godina, da bi se time, takođe eliminisale godine koje su negativne za buduće penzionere u smislu obračuna i da se smanji rok za odlazak u penziju po godinama. Vi kažete da to ne zavisi od Vlade. Od koga zavisi onda? Ako zavisi od vas i od kolega iz DPS-a, dakle vi ste pet puta taj predlog odbili u ovom Parlamentu. Od nekoga penzije moraju zavisiti, one se utvrđuju zakonom, njihov obračun se utvrđuje Zakonom o penzijsko-invalidskom osiguranju koji ste vi, kolega Muriću, da bi Rožajci znali, svaki put kada smo ga mi predlagali, akt koji je usaglašen sa sindikatom, vi ste bili protiv ili udržani. Toliko o principu, kolega Muriću.

Kada Vi govorite da neki opozicioni poslanici i rast itd, kolega Muriću, 90.000 ljudi u Crnoj Gori živi za platu do 400 eura. Pozivam bilo kojeg poslanika da ustane i kaže kolika je prosječna plata u Rožajama i koliki je broj nezaposlenih u Rožajama. Kritikujem one stvari koje su za kritiku. Dakle, reći ću da je Vlada imala stopu rasta brutodruštvenog proizvoda koji je za pohvalu. Reći ću da je naplata prihoda bila koja je za pohvalu. Jednako ću da vam kažem da je prosječna zarada u Crnoj Gori rasla 1,8%, da je u Češkoj rasla 21%, u Hrvatskoj 21%, u Poljskoj 18%, u Slovačkoj 17%, u Srbiji 26%, u Mađarskoj 38%. Ako ubirate više prihoda, ako imate stopu rasta brutodruštvenog proizvoda, svaki građanin će da vas pita: Dobro, šta je sa mojom prosječnom platom? Najveći broj plata dođe iz Luksemburga i Njemačke u Rožaje, nego što se ostvari u Rožajama. To je najporaznije, ne DPS nego ukupno ova država što je dozvolila. /Prekid/ u Rožajama i činjenica da su doznake veće od plata koje se u Rožajama prime. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 16:49:34)

Dajem riječ Srđanu Miliću. Odustaje. Procedura. Ervin Ibrahimović.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (08.07.20 16:49:47)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Ono što je važno, prije svega, pomenuti, drago mi je da smo svi shvatili da je veliki problem nezaposlenosti na sjeveru. Isto tako treba da se podsjetimo da se u zadnjih 20 godina sjever bori sa mnogim ekonomskim problemima. Treba reći i to da je Bošnjačka stranka 2014. došla na vlast u Rožajama, 2018. godine su građani prepoznali ono što rade rukovodioci Bošnjačke stranke. Vjerujem da se stvaraju bolji dani za građane Rožaja. Ne može se nadoknaditi ono što je decenijama zapostavljeno. Izuzetno je važno pomenuti da je pozitivna strana toga da dijaspora ne zaboravlja svoj kraj i da dijaspora šalje i investira u one krajeve odakle je otišla. Zahvaljujem.
/Prekid/

RAŠKO KONJEVIĆ (08.07.20 16:51:16)

Dijaspora pomaže kraj iz kojeg je, s jedne strane, ali, s druge strane, nije pohvalno da ta dijaspora šalje novac zbog toga što je 70% ljudi u Rožajama nezaposleno.
/Prekid/

MIRSAD MURIĆ (08.07.20 16:52:21)

Imao sam izlaganje, čovjek je imao komentar na moje izlaganje, a ja sada imam repliku? Izvinjavam se, nisam razumio.

Iskoristiću ispravku navoda kao repliku. Nije tačno ovo što gospodin Konjević priča za iseljavanja građana iz Rožaja u ovakvom broju zbog neprincipijelne politike Demokratske partije socijalista i koalicijonih partnera. Drugi su povodi tu. Nekoliko puta sam ovdje kazao da su građani Rožaja jako osjetljivi i na retoriku opozicionih poslanika, koji izgovarajući riječi koje nijesu dobre za

manjinske narode tipa otkopavanja itd. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 16:53:22)

Svima dajem proceduru ko bude želio. Svi imate minut za proceduru ko god želi. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (08.07.20 16:53:27)

Zahvaljujem.

Kolega Muriću, da Vam kažem jednu stvar. Vi ste za četiri godine proceduralno mogli da savladate kada se traži komentar, a kada se traži replika, ali da ne doprinosim tome.

Šta je tačno od ovoga što Vi i ja kažemo? Da li se ljudi iz Rožaja iseljavaju zbog toga što ne vide, nažalost, perspektivu i što je nezaposlenost u Rožajama 70%, ostavljam, kolega Muriću, Vašim Rožajcima jer ste Vi iz Rožaja, ja nisam, ali i mojim na neki način da sami procijene. Da Vi i ja iz Skupštine ne govorimo. Sigurno ću Vam reći jednu stvar, ne iseljavaju se zato što im je dobro.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 16:54:20)

Hvala.

Da li još neko želi proceduru? Izvolite.

MIRSAD MURIĆ (08.07.20 16:54:49)

Predsjedavajući, ovo nije bila procedura. Čovjek je komentarisao moju proceduru, ustvari kolega poslanik.

Znam stanje i odlično znam kako je u Rožajama. Imam dva brata u inostranstvu koji su otišli još 1991. godine. Zašto, Konjeviću, to ne kažete? Znači, ratna atmosfera i okruženje koje je bilo, mnogi ljudi su nalazili spas i ekonomski, ali i neki drugi način da se nađu u Zapadnoj Evropi. Nije bio samo ekonomski interes. Normalno, kada jedan dio porodice bude na Zapadu, uvijek traži da i onaj ostatak pođe za njim. To je jedan od razloga, a sigurno da ima i razloga u tome što se teško i dolazi do posla, a tu ne možemo samo kriviti vlast. Treba kazati da za vrijeme Demokratske partije socijalista, kada smo mi vodili politiku, iseljavanja gotovo nije ni bilo iz Rožaja. Zahvaljujem.

RAŠKO KONJEVIĆ (08.07.20 16:55:48)

Kolega Muriću, da svedemo ovu proceduru.

Postavljam Vam jedno vrlo jednostavno pitanje. U proceduri mi odgovorite ko je bio na vlasti u Crnoj Gori 1991. godine. Slažem se sa Vama da su se zbog takve politike tih godina Rožajci iseljavali. Ko je bio 1991. godine na vlasti u Crnoj Gori? Zahvaljujem.

MIRSAD MURIĆ (08.07.20 16:56:30)

Ta godina nije bila karakteristična samo za Crnu Goru. U doba kada je jedna destruktivna politika iz Beograda i kada ljudi nisu znali ni svoju istoriju, ni svoje porijeklo, dešavalo se svašta. Uvijek onaj koji je najodgovorniji snosi i najvišu odgovornost. Tako da naši političari u Crnoj Gori

1991. godine se gotovo za ništa nijesu pitali, bilo kojoj partiji da su pripadali. Cijelo vrijeme sam bio u Crnoj Gori i od prvog dana sam uvijek, kada se raspala bivša Jugoslavija, težio da Crna Gora bude nezavisna i samostalna država. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 16:57:18)

Iskoristili ste moju, da tako kažem, slabost koju imam prema kolegi sa kojim sam radio, to je gospodin Konjević i iz toga razloga smo ušli u problem nepoštovanja Poslovnika. To mu se često dešavalo i kada smo zajedno radili, ali navikao sam pa mu može biti. Malo šale. Malo smo pretjerali sa procedurama, ali smatrao sam da je jako važno da se raščisti čitava ova priča.

Sada dajem riječ Mihailu Anđušiću.

MIHAILO ANĐUŠIĆ (08.07.20 16:57:56)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvažena predstavnice Vlade,

Akcizna politika, odnosno akcize su uvijek interesantna tema za raspravu. Na kraju dana, pokušaću da dam neki svoj osvrt iz nekoliko interesantnih uglova. Kažem da je to uvijek interesantna tema. Interesantna iz razloga što prostora za kritiku imamo u svakoj situaciji i ukoliko se one smanjuju i kada donosimo odluke da se akcize povećavaju, uvijek možemo naći prostor da govorimo kritički o toj temi. Slažem se, kritički možemo govoriti u obje varijante zbog prisutnosti jednog faktora koji remeti akciznu politiku. To je neformalna, odnosno siva ekonomija koja je prisutna u Crnoj Gori i koja je prisutna u svim ekonomskim, monetarnim i fiskalnim sistemima i ne možemo je do kraja nikad zaobići, niti iskorijeniti.

Činjenica je da Vlada Crne Gore u prethodnom četvorogodišnjem mandatu nije zatvarala oči na pojavu sive ekonomije. Štaviše, bila je frekventna politika uticaja na akciznu politiku kroz, sjetimo se 2017. godine, smanjenje, povećanje i veliki broj prilika u okviru kojih su pokušali da utiču na akciznu politiku. Dakle, to ne može čini mi se niko da ospori. Ja bih sa ovog stanovišta rekao da ta politika jeste bila pravovremena i da kao rezultat svega toga danas imamo i ove izmjene koje su mogle možda malo ranije doći, ali zbog nekih intenzivnih procedura mi raspravljamo o njima danas.

Kada je u pitanju predmetni zakon, čuli smo više puta, znači, informacioni sistem, elektronska razmjena podataka će biti bolja i koja će obezbijediti bolju povezanost sa Upravom carina. I, naravno, pića od jakog alkohola, gazirani sokovi, punjenja za elektronske cigarete su neki od segmenata koji su obuhvaćeni ovim akciznim izmjenama. I još jedan interesantan segment, pomenio ga je kolega Murić upravo, a tiče se oslobađanja akciza za pogonske poljoprivredne mašine, što negdje ide u koheziji sa onim što je politika Vlade, odnosno Ministarstva poljoprivrede (još jedna u nizu pogodnosti za registrovane poljoprivredne proizvođače). To je ono što je meni negdje bilo interesantno da pomenem i naravno, kolege su pomenule, dakle, olakšice, odnosno smanjenje akciza za male pivare, odnosno proizvodnju kraft piva. Dakle, jedan vrlo interesantan segment, nešto što dobija na popularnosti u Crnoj Gori u posljednje vrijeme. Saglasan sam sa kolegama i raduje me što ćemo u ovoj branši biti u prilici da damo subvencije, odnosno pomognemo ove proizvođače. Isto tako, očekujem s obzirom na visinu smanjenja, odnosno na iznos smanjenja akciza za male pivare, proizvodnju kraft piva, da i oni koji su konzumenti i ljubitelji ove vrste piva ubrzo na osnovu ovih smanjenja budu u prilici da piju po jeftinijoj cijeni ovu vrstu piva. Mislim da je realno očekivati od ugostitelja i od ljudi koji se bave ovom proizvodnjom da cijene koje u ovoj branši nijesu male, generalno u svijetu kada je u pitanju ovaj proizvod, to je skuplja vrsta piva od komercijalnih, tako da i tu imamo određena očekivanja. Imamo jednu pravovremenu politiku smanjenja akciza, uticaj na akcize i da mislim da je Vlada u tom dijelu radila veoma korektan posao u prethodnom periodu. Mislim da imamo još jedan segment koji je vrijedan za napomenuti, mislim da ga je danas u toku diskusije pomenio kolega Mugoša, koji je rekao da ne smijemo samo kroz sivu ekonomiju gledati akciznu politiku. Mislim da u ovom slučaju i državne institucije koje imaju inspeksijsku ulogu moraju da daju svoj puni

doprinos. Dominantno, ovdje negdje mislim na Upravu za inspeksijske poslove, koja prije svega kroz jačanje svojih kapaciteta mora dati doprinos da utičemo na ove anomalije koje se dešavaju povodom prisutnosti sive ekonomije i kroz dio akciza i kroz dio nekih drugih tokova mislim da možemo bitno da utičemo. Čuli smo danas puno toga vezano za politiku Vlade u ovoj oblasti, čuli smo toga dosta dominantno danas kada je u pitanju životni standar građana. Zaista smatram da treba realno to ovdje reći i čuli smo od strane kolega da sve ono što je Vlada radila u prethodnom četvorogodišnjem mandatu ne samo vezano kroz manje ili veće procentualno povećanje prosječne zarade građana Crne Gore, nego i kroz neke druge segmente moramo smatrati povećanim kvalitetom životnog standarda.

Dakle, svaki novoizgrađeni vrtić u Crnoj Gori, svaka novoizgrađena osnovna i srednja škola u Crnoj Gori, svaki novi dom za stare, svaki novi resursni centar, sve one saobraćajnice i ulaganje u saobraćajnu infrastrukturu u prethodne četiri godine direktno su vezani za porast kvaliteta životnog standarda građana Crne Gore. Mislim da svi moramo biti negdje realni i vratiti film kako su svi ovi segmenti počevši od obrazovanja do privrede, do sektora zdravstva, saobraćajne infrastrukture izgledali prije deceniju ili više, a kako oni izgledaju danas.

Dragi građani, sve to što sam nabrojao, pored ličnog dohotka o kome ovdje pričamo, predstavlja u ovom trenutku bolji kvalitet životnog standarda i direktno utiče na kvalitet života građana u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 17:04:32)

U ime Kluba DPS-a, završnu riječ ima Jovanka Laličić.
Izvolite, poslanice Laličić.

JOVANKA LALIČIĆ (08.07.20 17:04:40)

Zahvaljujem.

Uvažene kolege i kolegice,

Završavamo višesatnu raspravu o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama. Čuli smo mnogo toga što je bilo u temi, a čuli smo i mnogo toga što je bilo van ove teme. Ništa novo. Ja ću reći da su akcize važna vrsta primitaka budžeta i nije lako Vladi da u ovom trenutku utvrdi odgovarajuće mjere. Pokazuje se da je ova materija jako živa, da je treba stalno pratiti, što uostalom pokazuju i česte izmjene ovog Zakona. Ali, ono što se pokazalo to je da je ova Vlada imala odgovoran odnos kada je u pitanju i akcizna politika, i fiskalna politika, i uopšte fiskalna, odnosno finansijska stabilnost naše države. Kolege su primijetile kolege dva važna segmenta kada je u pitanju uspostavljanje informacionog sistema, a kada su u pitanju akcize. Taj informacioni sistem treba da pruži olakšice praktično i za one koji treba da plate akcize, a i za državne organe koji treba da prate naplatu akciza.

Takođe, ovdje smo čuli da je bio utvrđen određen akcizni kalendar. On je bio prilagođen datom momentu naše ekonomske situacije. Međutim, kao što sam rekla, živa materija koja treba da se prati i, naravno, prilagođavanje akcizne politike novonastaloj situaciji. Čini mi se da nije vrijeme da se ovdje nadmudrujemo ko je bolje predvidio koliki će biti gubitak i kada je u pitanju turizam ili bilo koja druga vrsta djelatnosti u našoj državi. Vrijeme je da se okupimo i da pametnim mjerama koje predlaže naša Vlada pokušamo umanjiti posljedice ove nepredviđene okolnosti, a to je pandemija Kovid-19. Nadam se da će brzo Vlada izaći sa trećim paketom kojim će se pomoći naši privredni subjekti. Jako mi je godilo danas kada sam čula da se kao pozitivan primjer dobro vođene politike pominje opština iz koje dolazim. I jeste. Tivat je opština koja je pokazala da je dugoročna politika Vlade i predviđanja u pogledu njenog razvoja, stranih investicija svu svoju validnost. Danas u Tivtu, kao što smo čuli, prosječna plata je 693 eura, prosječna penzija je 354 eura. Daleko je podignut kvalitet života naših građana, dostigli smo gotovo standarde koje poznaje Evropa. Nadam se i pozivam građane da i ovog puta kao i do sada daju, prije svega, podršku partiji na centralnom nivou koja vodi u sigurnu budućnost, ali isto tako i Demokratskoj partiji socijalista na lokalnom nivou, koja im obezbjeđuje kontinuitet razvoja naše opštine kakav smo

ostvarili u prethodnom periodu. Nadam se da ova moja zadnja poruka neće biti iskorišćena kao zloupotreba ove govornice, jer rijetko to radim, ali vidim da su počele poruke pred izbore, pa smatram da imam pravo na to i ja. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 17:08:11)

Potpuno saglasni.

Znači, Vi to zbilja rijetko koristite, ali je to potpuno prirodno kao predsjednik Opštinskog odbora DPS-a i naš uvaženi poslanik, a pri tome i predsjednik Zakonodavnog odbora.

U skladu sa procedurom, dajem riječ predstavnici Vlade Biljani Peranović.

Izvolite.

BILJANA PERANOVIĆ (08.07.20 17:08:43)

Zahvaljujem na postavljenim pitanjima i datim komentarima. Pokušaću da odgovorim na neke od njih.

Tačno je da je Predlog izmjene Zakona utvrđen na Vladi u decembru 2019. godine. Ali, isto tako je tačno da smo vrlo ozbiljno razmatrali i njegovo usvajanje nakon šest mjeseci. Tako da, kada je u pitanju informacioni sistem Uprave carina i projekat, kad su u pitanju akcize, u Upravi carina se vrlo posvećeno radi i 01. januara bi taj projekat trebao da počne sa implementacijom. Kad je u pitanju akciza na alkohol i akciza na gaziranu vodu sa dodatkom šećera, mi smo u stalnoj saradnji sa privrednim subjektima koji se bave proizvodnjom /prekid/ tih proizvoda. Oni su svjesni da će morati da izvrše popis zaliha sada, a takođe da će imati pravo na povraćaj više plaćene akcize. Kad je u pitanju akciza na tečnost za punjenje elektronskih cigareta, moram da naglasim da se tu ne radi o proizvodu nesagorijevajućeg duvana, koji je ove godine od 01. aprila dobio dozvolu za prodaju na našem tržištu, nego o novom akciznom proizvodu koji se do sada nije pojavljivao na tržištu upravo iz razloga visine akcize koja je bila 0,9 eura (dok je u okruženju 0,036 do 0,08). Ovim izmjenama smo pokušali da stvorimo konkurentno tržište kako bi došlo do proizvodnje ili uvoza tog proizvoda.

Dalje, pošto se govorilo i o sivoj ekonomiji, moram da naglasim da je Vlada vrlo posvećena u borbi protiv sive ekonomije u svim segmentima, pa i u oblasti naplate akciza, pogotovo akciza u duvanske proizvode. Vlada je osnovala komisiju za borbi protiv sive ekonomije, u kojoj su predstavnici resornih ministarstava i uprava i koji vrlo posvećeno rade na jačanju kapaciteta i mehanizama za kontrolu i suzbijanje neformalne ekonomije. Kad su u pitanju propisi, mi smo reagovali i kad je u pitanju akcizna markica, donijeli smo Uredbu o novoj akciznoj markici sa pojačanim kontrolama. A kad je u pitanju izmjena zakona, prihvatili smo izmjene koje nam je Uprava carina sugerisala za bolju kontrolu i naplatu akciza. Kad su u pitanju mjere pomoći ekonomiji kad je u pitanju epidemija Kovid-a 19, znači i u prvom i u drugom paketu mjera kad su u pitanju poreski propisi mi smo u stalnoj saradnji sa OECD-om /prekid/ čiji smo član i sa kojim razmjenjujemo iskustva o preduzetim mjerama. Mogu reći da smo one mjere koje je preduzimala Evropa u dijelu odlaganja plaćanja poreza, u dijelu omogućavanja plaćanja na rate, na 24 rate, u dijelu oslobađanja akcize na alkohol za korišćenje u medicinske svrhe i mi primijenili. Osim subvencija koje je davala država Crna Gora i gdje su se na sve date subvencije platili porezi i doprinosi u iznosu 100%, u saznanju smo da su države kao što su Austrija, Njemačka, Belgija i Bugarska donijele mjeru temporalnog karaktera - smanjenje opšte stope PDV-a ili niže stope PDV-a za sav sektor ili za pojedine sektore. Ali, prilikom donošenja prve i druge mjere, kod nas se radilo o zatvorenim djelatnostima. Turistička i ugostiteljska djelatnost su bile zatvorene, samim tim nije bilo prometa, pa nije bilo ni svrsishodno smanjivati stope na nešto čega nema. U izradi je treći paket mjera koji će biti sveobuhvatniji i mnogo veći, što će se uskoro prezentirati.

Pomenuo je kolega za hidroaktiv, to sam zaboravila da naglasim u uvodnom izlaganju. Prošle godine smo uveli akcizu na ugalj. Ove godine s obzirom da se javio taj problem, da je to energent koji ne koristi se za proizvodnju energije, nego, kao što smo čuli, za prečišćavanja vode, mi smo oslobodili /prekid/. Zato predlažem da se ovaj zakon usvoji. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 17:13:43)

Zahvaljujem Biljani Peranović, generalnoj direktorici Direktorata za poreski i carinski sistem. Zahvaljujem i ministru Darku Radunoviću koji je bio ovlašćeni predstavnik Vlade da brani Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama.

Uvaženi poslanici, uvaženi građani Crne Gore, na ovaj način smo završili pretres i izjasnićemo se naknadno. U skladu sa dogovorom na kolegijumu, prelazimo na sljedeću tačku dnevnog reda. To je **Predlog zakona o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju**. Podsjećam da su Predlog zakona podnijeli poslanici: Radule Novović, Branka Tanasijević, Mihailo Anđušić, Andrija Popović, Ervin Ibrahimović, Boris Mugoša i Adrijan Vuksanović. Izvjestioci Odbora su Nada Nenezić, Zakonodavnog odbora i Branka Tanasijević, Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Otvaram pretres.

Da li neko od poslanika koji je predlagač ovog zakona želi dopunsko obrazloženje?
Branka Tanasijević. Izvolite, poslanice.

BRANKA TANASIJEVIĆ (08.07.20 17:14:54)

Hvala. Poštovani potpredsjedniče, poštovane kolegice i kolege,

Predlog zakona o izmjeni Zakona o visokom obrazovanju odnosi se na produženje roka studiranja za studente koji su školovanje započeli po sistemu koji je važio prije uvođenja Bolonjske deklaracije.

Predlogom zakona predviđeno je da studenti upisani na Univerzitet Crne Gore u skladu sa Zakonom o Univerzitetu imaju pravo da završe studije po nastavnom planu i programu koji je važio u vrijeme upisa na prvu godinu studija do kraja studijske 2021 - 2022. godine. /Upadica/ Dakle, rok za završetak studija ovoj kategoriji studenata Predlogom zakona produžava se još dvije godine. Moram da kažem da je zaista i ovo reagovanje gospodina Radulovića na određeni način na mjestu, ali Vi ste takođe kao i ja kao i svi prisutni ovdje i kao svi poslanici Skupštine Crne Gore jednoglasno usvajali ovaj zakon, a on je predlagan od 2009 - 2010. godine do 2019 - 2020. studijske godine. Dakle, svi smo pokazivali interesovanje, kao što je i na Odboru za prosvjetu, nauku i kulturu i sport i pozicija i opozicija jednoglasno glasala za ovaj zakon. Činjenica je da, rekli smo, /upadica/ ali sam sigurna da ćete i Vi kao profesor sigurno glasati za ovaj zakon.

Mi nijesmo imali činjenica je tačnu evidenciju o kom broju studenata je riječ. Prošle godine je zahtjev potpisalo 147 studenata. Međutim, mene ohrabruje činjenica da nam se ove godine za produžetak roka obratilo oko 80 studenata. Želim da vjerujem da je ovaj ostatak do 147 za tu godinu dana završio započete studije. Takođe, veoma je važno da taj tačan broj ni ne smatram toliko važnim ako su svi ti studenti dobili priliku da završe ono što su započeli. Ono što ide u prilog tim studentima, a i našoj odluci u Parlamentu jeste da su to samofinansirajući studenti. Dakle, oni sami finansiraju svoje školovanje i to jednostavno nije nikakav izdatak za budžet. Tako da mene ohrabruje i mijenja moju odluku koju sam saopštila prošle godine da mislim da je dovoljno produžavati rok deset godina smo im produžili osam puta. Ali, ohrabruje me ta činjenica da jednostavno oni nijesu, bez obzira na godine koje pominjete, bez obzira na to da dugo studiraju, izgubili ni volju, ni interesovanje, ni samopouzdanje, pa ni samopoštovanje. Mislim da se moramo rukovoditi činjenicom da nekome ko bez obzira na godine želi da ima znanje, želi da uči, ipak treba dati šansu.

Želim da naglasim da sam odluku da ovaj put predložimo dvije godine produžetak roka, zajedno sa kolegama koji su predlagači zakona, donijela posle razgovora sa studentima. Neću možda pomenuti ništa novo u odnosu na prethodnu godinu koji su to razlozi koji su doveli do toga da ti studenti studiraju toliko dugo, ali istovremeno želim da kažem da pauza u studiranju može biti izazvana i nekim porodičnim razlozima, nekim tragičnim dešavanjima u porodici, pa i nekim lijepim kao što je rađanje djeteta ili djece, zaposlenje itd. Želim kao sociolog da naglasim da kad se napravi pauza u vršenju bilo koje djelatnosti ili bilo kog posla, kad se radi o diskontinuitetu, zaista

nije lako vratiti se prethodnim obavezama bez opterećenja. U tom sociološkom smislu, na određeni način i razumijem te studente. Nemam opravdanje za one koji su pasivni studenti i koji se nalaze na evidenciji, a pritom ne pokazuju interesovanje za studiranje, pa čak ni za potpisivanje zahtjeva da im se produži rok. Takođe, činjenica je da ima među njima onih koji imaju jedan ili dva ispita. Ti ispiti su uglavnom na Pravnom, Medicinskom i Filozofskom fakultetu. Prema tome, to nam daje, reći ću, čak i obavezu da omogućimo tim studentima koji imaju jedan ili dva ispita da završe studije po sistemu po kojem su ih i započeli.

Želim da naglasim da jednostavno posmatrati uopšte studente na način koliko on ima godina, koliko dugo studira - svako znanje ima svoju vrijednost. Mi smo za koncept cjeloživotnog učenja. Ja, vjerujte, bih bila spremna da u bilo kojim godinama i u ovim sad možda upišem neki novi fakultet koji me interesovao. Znači, smatram da čovjek bez obzira na godine ako želi da uči, da želi da studira, da li je to formalno, neformalno, informalno ili neko drugo obrazovanje - treba mu dati određenu priliku.

Na kraju, zaista bih pozvala studente da iskoriste ove dvije godine, to sam uradila i prošli put. Nadam se da će makar onoliko koliko je od prošle studijske godine do ove završiti studije. I ako bi u toku te dvije godine njih još 30, 40 završilo, mislim da bi broj ovih što bi bili preostali studenti koji nijesu završili studije po sistemu, kako ga zovemo stari sistem ili sistemu koji je važio prije uvođenja Bolonjske deklaracije, bio minoran, ili ih ne bi ni bilo jer se tu radi onda o onim pasivnim studentima koji nijesu ni zainteresovani za učenje, niti za studiranje, ni napredovanje. A ovim studentima jedan apel da završe svoje studije u ove dvije godine koje smo predložili Zakonom o izmjeni Zakona o visokom obrazovanju.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 17:21:33)

Zahvaljujem poslanici Tanasijević.

Bio je dio kolega koji su tražili komentar, ali, kao što znate, za uvodna izlaganja imamo tek nakon završenog kruga.

Dajem riječ poslanici Branki Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (08.07.20 17:22:00)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Pošto jedina govorim iz našeg kluba, moliću da se da više vremena, jer smo bili racionalni za prethodnu tačku (samo nas je troje govorilo).

Prvo hoću da kažem da je ovo više sramota. Ovaj zakon i ovo je sramota. Kao da smo socijalna ustanova, pa se kaže dati im šansu. Šansu su imali evo 10 godina i propustili su sve te šanse. I nije Skupština kafana, posljednja šansa pa da se svaki čas neko javlja. S druge strane, moram da naglasim da nije njima zabranjeno da oni studiraju i dalje samo što moraju ići na novi sistem studiranja, odnosno po Bolonji, a ne po starom sistemu po kojem su upisani. Oni su prokockali sve šanse. Vi ih vodite kući, ili ne znam šta radite, usvojite ih. To su ljudi mogeg godišta. Evo 10 godina otkad im mi produžavamo. To je neozbiljnost. Neću da učestvujem više u tome. Rekla sam i prošli put i mislim da to nije način. Da su htjeli da završe fakultet, oni bi ga dosad završili. Toliko o njima. Ne želim više da trošim riječi, ali hoću da pozovem ministra da podnese ostavku. Znate li iz kog razloga?

Uvaženi građani, danas se desilo nešto nevjerovatno. Vi znate svi da Medicinski fakultet uvijek upisuju najbolji đaci, upisuju lučaši. Maltene, u zadnje vrijeme samo lučaši su upisivali Medicinski fakultet. Pošto je ove godine bio prijemni ispit, da vam kažem porazne rezultate - 102 kandidata se javilo, a od tih 102 njih 90 nije položilo prijemni ispit za Medicinski fakultet, a imaju Luče. Kažem ministru da podnese ostavku i da ukinemo Luče, jer su one obesmišljene. U srednjim školama se vrši pritisak, posebno u malim sredinama, da im se daju sve petice da bi mogli da upisuju fakultet. Znači, 90 od 102 nije položilo prijemni ispit, a ovi što su položili, niko nije sa odličnim uspjehom položio: dovoljnih troje, vrlo dobro petoro i sa dobrim četvero. Ljudi, ovo je gore od korone. Mi smo sve obesmislili, obesmislili smo sistem srednjeg obrazovanja. Mi nemamo

više znanja. Shvatate li da smo utonuli u rupu jednog neznanja? Govorila sam vam da imamo na fakultetu diplomirano neznanje, čast pojedincima. Sad ovo govori da imamo u srednjoj školi svršene srednjoškolce koji ne znaju, a prijemi ispit je bio iz hemije i biologije. To je porazno, treba saslušanje vezano za ovo i da vidimo će nas vodi sistem obrazovanja ovakav kakav se kreira. O čemu pričamo i hvalimo se?

Ovo što se danas desilo je poraz za sve nas. To je alarm, crveno svjetlo se upalilo, a tobože mi vodimo ovdje da ćemo da nas vuče znanje u napredak. Mi ako pustimo, ovi treba da nas liječe. Znači, oni treba da nas liječe - 90 ih nije položilo prijemni ispit. To je sramota.

Imam obavezu prema studentima nekima, a pretpostavljam da slušaju ovi iz ministarstva, da kažem dvije stvari. Jedna stvar, da zamolim Ministarstvo prosvjete i nauke da povede računa da omogući smještaj u studentskim domovima onim studentima koji upisuju master studije, jer mi smo prešli na ono 3+2 i master studije su maltene postale obavezne ako hoćete da imate neku kredibilnu diplomu. To već znate kako se uradilo na silu na Univerzitetu Crne Gore na nekim fakultetima, usvojio ovaj sistem iako profesori nisu bili za to, a UDG-u se omogućilo po starom. Sad im negdje ističe taj rok da se prilagode ovom novom sistemu. Znači, moramo naći prostora da i ovi sa master studijama mogu da budu smješteni u studentskom domu zbog toga što je među njima mnogo onih koji su i radili ljeti da bi zaradili da mogu da se školuju i da mogu da budu smješteni. To su dobra djeca čim žele da nastave studije, a ovaj naš sistem im nije to omogućio. Ja koja imam iskustva kako se to u inostranstvu radi i bila sam smještena, tamo postoje studentski domovi i za postdiplomce i za doktorante i mi o tome treba da vodimo računa. Evo nam građevinski radovi ne fale po Podgorici, pa može da se napravi i neki studentski dom koji je namijenjen ovima koji su nastavili školovanje poslije osnovnih studija.

Treća stvar, isto na molbu studenata. Pošto imamo još onih, iako je to potpuno nelegalno jer nisu reakreditovani oni specijalistički programi na pojedinim jer se prešlo na ovo 3+2, ali hoću da kažem da su se na Pravnom fakultetu ukinuli neki smjerovi za specijalističke studije. Ostala im je istorija prava, a nešto što je krivično pravo i neki drugi smjerovi koji su stručni, za koje je veći broj njih zainteresovano su ukinuti. Znam da se studenti bune, da pišu peticije i molim sa ovog mjesta i ministra, a i ove sa Pravnog fakulteta da ne budu ti koji će da ukidaju ove smjerove. Mogu da izdrže još to malo. Inače ovim studentima naplaćuju školarine, pa neka ostanu svi oni smjerovi koji su bili do sada.

Završavam, i samo da javnost ne bude u zabludi jer je moja koleginica govorila o doživotnom učenju - ja jesam za doživotno učenje, ali nije doživotno učenje da vi studirate osnovne studije 30 godina. Doživotno je učenje da vi završite, pa usavršavate se na sljedeći nivo obrazovanja ili uzmete neke specijalističke iz različitih oblasti. Znači, da nadograđujete svoje znanje, a ne da potvrđujete svaku godinu po 10 godina. To je sramota. Ne možemo da studiramo 30 godina ili 40 i da se pravimo da je to normalno. Imamo eno onoga na čelu Radio Televizije Crne Gore. On je 30 godina studirao metalurgiju i evo ga sad vodi Javni servis.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 17:29:13)

Hvala. Molim Vas, da ne biste dobili neko upozorenje, opomenu, da ne pričajte suprotno Poslovniku o privatnom životu određenih lica.

Nastavljamo dalje. Dajem riječ Ervinu Ibrahimoviću.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (08.07.20 17:29:31)

Poštovani potpredsjedniče sa saradnikom, koleginice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo,

Svjesni smo da znanje i obrazovanje stvaraju osnovne pretpostavke za razvoj jednog društva i da su glavni pokretači razvoja jednog društva. Isto tako, kroz obrazovanje, jedino tako, pojedinac može kvalitetno da se uključi u društvene tokove, odnosno da se integriše u jedno društvo. Zato i ovaj Prijedlog izmjena zakona posmatram u tom pravcu da se omogući studentima da se što lakše integrišu u naše društvo. To ćemo im omogućiti tako što ćemo omogućiti da

privedu svoje studiranje kraju. Odgovorno i jasno kažem da ću se uvijek boriti za zaštitu kvaliteta i unapređenje našeg obrazovanja. Stoga i smatram da glasanjem za ovaj zakon nećemo ugroziti kvalitet našeg visokog obrazovanja. Sa druge strane, treba svi ovdje da znamo da treba da pružimo svakom građaninu jednake šanse u društvu. Posebno ovdje kada pričamo o ovom zakonu, radi se o onim građanima koji žele da se obrazuju i da se usavršavaju i zato smatram da sve kolege treba da podrže ove izmjene zakona. Kao član Odbora za prosvjetu, imao sam priliku ovih zadnjih četiri godine da saznam malo i o sudbinama ovih ljudi koji su podnijeli ove zahtjeve da im se omogući da završe školovanje. Može da zvuči apsurdno, ali pojedini od njih zaslužuju i određeni vid divljenja. Kada vidite kroz kakve životne probleme su prolazili, kroz kakve životne izazove su prošli, ali nisu odustali, nisu pokleknili, nego su riješili da nastave obrazovanje, odnosno da se usavršavaju i da završe svoje školovanje. Posebno me raduje da u odnosu na zadnjih par godina imamo slučajeve da su ljudi iskoristili ove izmjene zakona i da su završili školovanje, da su dobili zaposlenje i formirali svoje porodice. Mislim da nije visoka cijena, drage kolege, da svi podržimo izmjene ovog zakona.

Na kraju, pozvaću sve one koji su još ostali, još 80-ak, koji nisu završili svoje školovanje, da daju napora, da iskoriste ovu priliku i da završe svoje školovanje i da se kvalitetno integrišu u ovo društvo i da doprinesu razvoju ne samo svojeg ličnog ambijenta i kvaliteta života, nego i da doprinesu razvoju svojeg društva. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 17:32:40)

Zahvaljujem poslaniku Ervinu Ibrahimoviću.
Dajem riječ Srđanu Miliću.

SRĐAN MILIĆ (08.07.20 17:32:55)

Kasno je, vjerovatno da nema prenosa i ovo što sada govorimo je možda i prilika da se.../Upadica/ Nema problema, ali nebitno oko svega toga. Pitali su me ima li ili nema prenosa, nebitno.

Ovako predložen, a ja sam bio čini mi se, gospođa Danijela Pavićević i ja smo jedini podržali da uđe u dnevni red da bi se o ovome raspravljalo sa ove strane, više izgleda kao zakon o doživotnom studiranju, nego o doživotnom učenju. Ja sam spreman, čak nisam ni konsultovao gospođu Pavićević, da podržim ovaj Predlog zakona ako nađete normu kojom ćete definisati da nema više produženja. Dakle, da se nađe način. Mislim da ovo o čemu govorim sad je manje bitno od onoga što je koleginica Bošnjak maloprije saopštila. Nas čeka kao društvo stvarna promjena sistema ocjenjivanja hoćemo li zaista da promoviramo one koji znaju bez obzira kakve su im ocjene bile u srednjoj školi i bilo gdje drugo. Ko zna, ako uspije da položi taj ispit, taj prijemni, ne znam sad Branka da li sam terminološki ispravno - mene to nikada u životu nije intresovalo, privatno govorim. Svako od nas može da ispriča svoje priče zašto nije ili zbog čega jeste završio fakultet, ali ako na ovakav način stimulišemo one koji će da trče za lučama, a tu nisu kriva djeca, tu su krivi roditelji koji žele da im djeca budu lučenoše. To je taj sistem vrijednosti koji je pogrešan. I ovo što sada govorim iskreno govorim, rekao sam dva minuta, ne interesuje me nikakav politički poen, ali ovo što je koleginica Branka danas rekla je suštinski. Žao mi je, potpredsjedniče Parlamenta, iskreno Vam sada kažem, poslije ovoga što sam čuo, što ovo nije bilo možda prva tačka dnevnog reda. Mi smo se o akcizama ispričali i nema problema. Što smo čuli, čuli smo, ali ovo što je Branka rekla je suštinski problem Crne Gore. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (08.07.20 17:35:15)

Uvaženi poslanici, uvaženi predlagači,

Na ovaj način smo završili diskusiju vezano za Predlog zakona o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju. Konstatujem da je pretres završen, a izjasnićemo se naknadno. Nastavljamo sutra rad u 12h sa Predlogom zakona o pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe i vidjećemo još sa kojim - na Kolegijumu ćemo se dogovoriti. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 12:15:56)

Poštovane kolegice i kolege,

Nastavljamo Petu sjednicu Prvog redovnog zasjedanja u 2020. godini. Danas ćemo raspravljati o Predlogu zakona o pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, kao i Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe.

Ovlašćeni predstavnici Vlade je Osman Nurković ministar saobraćaja i pomorstva i generalni direktor Direktorata za pomorski saobraćaj i unutrašnju plovidbu Vladan Radonjić koga pozdravljamo.

Obaviješteni smo da ministar nije u mogućnosti da prisustvuje sjednici pa ćemo pretres obaviti sa drugim ovlašćenim predstavnikom. Izvjestioci odbora su Jovanka Laličić Zakonodavnog odbora i Branko Čavor Odbora za ekonomiju, finansije i budžet prije nego što pređemo na pretres pitao bih predsjednike klubova da li se slažu da ove dvije tačke objedinjeno razmatramo?

U redu. Prelazimo na Predlog zakona o pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi i dajem riječ predstavniku Vlade, generalnom direktoru Radonjiću da da dopunsko obrazloženje.

Direktore Radonjiću, izvolite.

VLADAN RADONJIĆ (09.07.20 12:17:46)

Hvala potpredsjedniče.

Uvažene dame i gospodo poslanici,

Pred vama se nalazi Predlog zakona o pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi. Predlogom zakona je transponovana uredba Evropske komisije 1.177/2.010 koja ima sličan naziv i takođe utvrđuje prava putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi. Stupanjem na snagu zakon će se primjenjivati na putnike koji putuju putničkim brodom iz luke ukrcja u Crnoj Gori, iz luke ukrcaja izvan Crne Gore ako je luka iskrcaja u Crnoj Gori, a prevoz morem ili unutrašnjim vodama obavlja crnogorski putnički brod i brodove na kružnim putovanjima ako je luka ukrcaja u Crnoj Gori. Prevoznik je dužan da putniku izda putničku kartu koja predstavlja dokaz da je zaključen ugovor o prevozu putnika, te da prodaju karte vrši bez diskriminacije pod istim uslovima za sve putnike. Prodaja putničke karte bez diskriminacije između ostalog predstavlja obavezu prevoznika, putničke agencije i organizatora putovanja da ne smije licu sa invaliditetom ili licu smanjene pokretljivosti odbiti zahtjev za rezervaciju ili izdavanje putničke karte i ukrcaj na brod. Ovim zakonom su sa posebnom pažnjom propisana prava lica sa invaliditetom i lica smanjenje pokretljivosti u dijelu koji se tiče prijema obavještenja o prevozu putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi, kupovini putničke karte, načinu obezbjeđivanja pomoći lica sa invaliditetom i lica smanjenje pokretljivosti, kao i u uslovima prilaza ovih lica putničkim terminalima pomoći prilikom njihovog ukrcaja na brod, kretanje i smještaj na brodu kao i iskrcaj lica sa broda.

U tom cilju stvorene su obaveze upravljačima lučkih terminala, prevoznicima i putničkim agencijama da svoju uslugu prilagode potrebama svih putnika i obezbijede siguran transport do krajnje destinacije. U posebnoj glavi tri Predloga zakona definisana su prava putnika u slučaju otkazivanja ili kašnjenja polaska, odnosno dolaska broda. Osim blagovremenog obavještenja o otkazivanju ili kašnjenju putovanja, putnik čije putovanje kasni više od 90 minuta stiče pravo na besplatan obrok ili osvežavajuće napitke, a tamo gdje je to potrebno i smještaj putnika u trajanju od jednog ili više noćenja. U koliko je došlo do otkazivanja putovanja, a putnik je kupio putničku kartu isti stiče pravo na refundiranje cijene putne karte ili preusmjeravanja. Mistarstvo saobraćaja i pomorstva vrši nadzor nad sprovođenjem ovog zakona a inspekcijiski nadzor vrši inspektor za pomorsku privredu.

Na osnovu navedenoga predlažemo da Skupština Crne Gore usvoji ovaj zakon čime će se u značajnoj mjeri poboljšati uslovi prevoza putnika u pomorskoj unutrašnjoj plovidbi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 12:21:25)

Zahvaljujem direktoru Radonjiću.

Pitam izvjestioce odbora da li žele riječ? Ne žele.

Nastavljamo sa pretresom, prvi će riječ imati Predrag Sekulić, a neka se pripremi Milutin Đukanović, poslije njega Draginja Vuksanović - Stanković, pa Ervin Ibrahimović i Andrija Popović, Srđan Milić i tako dalje.

Kolega Sekulić, izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (09.07.20 12:21:50)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine direktore, kolegice i kolege,

Ovo je zakon kakav do sada nijesmo imali ranije kod nas u pravnoj praksi i evo još jedna potvrda da je dobro da Crne Gora ide evropskim putem i da usvajamo ono što su evropski standardi. Naravno, čitav ovaj zakon u nepunih 26 članova, ali najviše se odnosi na zaštitu putnika kada govorimo o pomorskom saobraćaju i kažem još jedan put bez obzira što se ranije možda koristila neka analogija sa drugim vidovima prevoza dobro je da ćemo imati ovaj zakon u unutrašnjem pravom poretku.

Dozvolite, kad smo već kod te priče da malo govorimo oko evropskih integracija. Vjerujem da je ova tema veoma inspirativna, posebno na kraju četvorogodišnjeg perioda ovog saziva Parlamenta. Prije neki dan smo otvorili posljednje poglavlje u pregovorima sa Evropskom unijom. Podsjetimo se samo taj put je počeo 2012. godine sa otvaranjem pregovora. Vjerujem da ćemo u nekom narednom periodu svi zajedno prisustvovati ili biti svjedoci onome što je zatvaranje poglavlja sa Evropskom unijom. Naravno, više godina smo govorili o tome da nije samo pitanje otvaranja i zatvaranja poglavlja nego je prije svega pitanje usvajanje tih evropskih standarda. Ti evropski standardi danas, moramo se podsjetiti i na to, počivaju na nekoliko stvari, a čini mi se da je osnova da evropski standard počiva na antifašizmu. Zašto to kažem, zato što danas pojam antifašizma je mnogo širi nego što je to bio recimo 1945. ili 50-ih godina. Znači, to je pitanje odnosa prema diskriminacijama, prema drugim nacijama, drugim vjerama, odnos prema osobama drugog pola i tako dalje. Vratću se još na tu temu.

Naravno, nama se često ovdje spočitava da nijesmo puno uradili na tom evropskom putu, odnosno da je evropski put mogao da bude i trebao da bude kraći kada je Crna Gora u pitanju, ali dozvolite samo nekoliko napomena. Kada govorimo o evropskom putu uglavnom se govori o državama bivše Jugoslavije i kažu kako su one taj evropski put mnogo brže prošle. Hrvatska je u Evropsku uniju primljena 2013. godine, 22 godine nakon sticanja nezavisnosti. Znači, 22 godine Hrvatskoj je trebalo da uđe u Evropsku uniju nakon sticanja nezavisnosti. Podsjećam, mi smo nezavisnost stekli 2006. godine, a već imamo otvorena sva poglavlja. Naravno, mogla bi se koristiti neka druga statistika, ali u nekom drugom vremenu. Znači, put ka Evropskoj uniji recimo Bugaske i Rumunije naših prijatelja vjerujem da je bio nešto kraći i nešto drugačiji nego što je to danas slučaj sa državama regiona koje su otvorile ili otvaraju tek pregovore sa Evropskom unijom. Naravno, moramo napraviti i upoređenje sa državom Srbijom, zato što smo bili zajedno u zajednici do 2006. godine. Znači, država Srbija je do sada otvorila samo 18 poglavlja od 35. Vjerujem da ćemo se ovako usaglasiti, statistika je tu neumitna koliko god mi to gledali na različite načine, ali statistika je neumitna i vjerujem da ćemo se ovako složiti da je Crna Gora danas mnogo uspješnija priča u odnosu na ono što je priča Srbije i Evropske unije.

Dozvolite, kada govorimo o evropskim standardima da uglavnom građani Crne Gore razmišljaju o tome da je to pitanje ekonomije. Znači, pitanje boljeg života. Naravno, lako ćemo se složiti oko toga da to jeste primaran cilj svake vlasti da građani imaju bolji standard i bolji život. Naravno, tu opet idemo sa upoređivanjem, znači da smo počeli sa 40% prosjeka Evropske unije, znači, te 2006. godine, danas smo na 50% tog prosjeka i kada govorimo o standardu građana. Da li je to puno ili malo, ne znam, ali ajmo da napravimo i druga upoređenja. Znači, Srbija je još uvijek

na tih 40% standarda Evropske unije /prekid/....

Takođe, dozvolite da kažemo i još jedan detalj, a to je da recimo Bugarska država Evropske unije na 53%. Naravno, vjerujem da našim kolegama iz opozicije ova priča baš i ne odgovara previše jer mnogo je lakše pričati o nekim drugim stvarima. Dozvolićete takođe da je juče jedan od lidera Demokratskog fronta svih svojih pet minuta potrošio na objašnjenje zašto hoće ili zašto neće na zajedničkoj opozicionoj listi. Na kraju kada je došao do toga da zajedničku opozicionu listu vare ili zavaruju kolege iz URA-e onda je napravljen problem. Kažem još jedanput mislim da je i ovo evropski standard, a to je da pođemo svi od sebe ako pođemo od sebe nikad nećemo pogriješiti. Znači, biblijska priča vidite trn u oku svoga brata, ali ne vidite trn u svom oku.

Hajde da se vratimo na ono što je zaista pitanje evropskih standarda. Mislim da je kada govorimo o antifašizmu i zajedničkom suživotu vjera, ljudi i nacija, o nediskriminaciji zaista vjerujem da je to iskreno tradicija Crne Gore. Nama je mnogo lakše nego nekim drugim državama u regionu zato što mi tu tradiciju baštinimo već vjekovima. To je ono što stalno ponavljamo da smo jedina država bivše SFRJ gdje su manjinski narodi glasali za njenu nezavisnost. To je evropski put Crne Gore i to je ono što baštini Demokratska partija socijalista. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (09.07.20 12:27:32)

Hvala, kolega Sekulić.

Zamislilo sam se na Vašu analogiju ulaska u Evropsku uniju od sticanja nezavisnosti i po toj analogiji mislim da bi nam bilo puno bolje da smo imali nezavisnost 1991. godine.

Izvolite, kolega Đukanović, imate riječ, a nek se pripremi po redosljedu kolegica Draginja Vuksanović Stanković.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (09.07.20 12:28:05)

Poštovani građani, često slušamo od predstavnika Vlade i Demokratske partije socijalista kako su oni učinili napredak u ovih 30 godina za Crnu Goru i to potkrepljuju argumentima da je ekonomska osnova bila veoma loša. Baš na primjeru ove pomorske plovidbe možemo da pokažemo kako je ta ekonomska osnova bila relativno dobra da ne kažem vrlo dobra i kako je današnja vlast to sistematski uništavala prethodnih 30 godina.

Vlast jedino zna da se hvali nekom statistikom koju proizvodi hiljadu puta dokazano nepouzdana institucija, kao što je MONSTAT. Prema tome, možemo konstatovati da je Demokratska partija razorila sve što se moglo razoriti u Crnoj Gori. To ću vrlo jednostavno da dokažem kroz primjere preduzeća i radnih kolektiva koji su danas uništeni. Pitam vas iz DPS-a koliko je Željezara Nikšić imala zaposlenih prije 30 godina? Ja ću da vam kažem, 7.000 danas jedva 300. Kombinat aluminijuma imao je preko 3.500 zaposlenih danas nema ni 500. "Radoje Dakić" je imao nekoliko hiljada danas ne radi. Takođe, Obod Cetinje nekoliko hiljada i tako imamo na desetine, na desetine firmi, ali da budem argumentovan pa mogu po gradovima da nabrajam. Andrijevića - uništeni Soko Štark, Mermer, Prvi maj, Polimka, Termomen; Berane - Agropolimlje, Ciglana, Rudeš, Građevinsko preduzeće Izgradnja, Fabrika papira Beranka, bivša Celuloza, Polieks itd; Bijelo Polje - Bjelasica Rada, Vunko, Imako, Iekom, Pik Bjelasica, Polipak, Radnik, Prva petoljetka itd; Kolašin - Impregnacija, Fabrika aluminijskih kablova, Eksport drvo itd; Mojkovac - Vukman Kruščić, Brskovo, 4. novembar itd; Pljevlja - Monter, Građevinar, Vektra Jakić, PTK Pljevlja, Pljevlja prevoz; Rožaje - Gornji Ibar, Dekor, Servis tran, Famon, Kristal, Roteks, Ibar mont itd; Žabljak - Šumarsko preduzeće Pilana; Plužine - Fabrika elektroda FEP, hotelska preduzeća itd; Cetinje - Obod sam već spomenuo, Košuta, Bojana, Trgopromet; Danilovgrad - Mermer, Crnogorakop, Ciglana, Hotel "Zeta", Fabrika stanova, Šumarstvo, itd; Nikšić - Auto prevozno "Šik Javorak", Koni konfekcija, Metalac, Monteks, Mlin "Muharem Arsović", Nikšićka banka, HTP Onogošt, Željezara, Rudnici boksita, Napredak, Unit Nikšić, PTK Nikšić, Nikšićka Pivara nekad 600, 700 zapošljavala danas 200, 300 radnika, Grafičko preduzeće "Kole" itd; Podgorica - osim KAP-a i Radoja Dakića, 19. decembar, Elastik, Lutrija Crne Gore, Gorica, Mljekara, INIS "Marko Radović", SDK, Zeta trans, Ugostiteljsko-turističko preduzeće "Podgorica",

Duvanski kombinat itd; Bar - Prekookeanska plovidba, Primorka, Centrojadrans, Barska plovidba, HTP Korali, itd i tome sl. U Budvi da ne govorimo, potpuno je devastirana. To hotela što smo imali to ste maltene predali vašim privatnicima, odnosno tajkunima, odnosno kriminalcima. Herceg Novi - Cer, Vračar, Mješovito, HTP Boka, Institut "Dr Simo Milošević", vidjeli smo po kojoj cijeni je otišao, Prvoborac, Brodogradilište Bijela danas ne postoji, PKB Herceg Novi, Pomorski saobraćaj Kamenari kome ste to dali ponovo, Vino promet itd. Evo gospođu Čatović, Kotor - Autoboka saobraćaj, Bokeljka, Štamparija "Andrija Paltašić", Jadran, Jugooceanija, Jugo petrol, Auto remont, Industrija ležajeva, Rivijera, Hotel Fjord, Institut Vrmac, Ljekobilje, Napredak itd. Tivat - HTP Primorje, HTP Mimoza, Plavi horizonti, Remontni zavod, Arsenal, Račica itd. Ulcinj - HTP Ulcinjska rivijera, Primorje, Ortrant komerc, Agro pogon, Solana "Bajo Sekulić", Fabrika tepiha. Ima li više smisla nabrajati i pričati da ste vi donijeli prosperitet.

Ovo što ste vi napravili to nije mogla atomska bomba. Zemlje koje su bombardovane i gdje su eksplodirale atomske bombe oporavile su se za 15 godina. Poslije ovoga haosa koji ste vi izazvali jedini oporavak može da bude da vas jednostavno skrajnemo sa političke scene jer imate obraza da ponovo tražite povjerenje građana da bi usrećili, odnosno dokusurili Crnu Goru. Vi ste Crnu Goru smatrali, vi mislim vi iz DPS-a, za jednu vreću iz koje može samo da se uzima za lične interese i ličnu korist. Ne pozivamo mi slučajno građane, a zatim i političke subjekte da moramo svi da se ujedinito da napravimo jedinstvenu listu i da maknemo ove štetočine iz Demokratske partije socijalista. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 12:34:27)

Hvala.

Poslije kolege Đukanovića, riječ ima Draginja Vuksanović-Stanković, nek se pripremi Ervin Ibrahimović.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (09.07.20 12:34:39)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovani predstavnice Vlade,

Zaista se pitam sljedeće, o kakvim vi pravima putnika pričate kad putnika nema. O kakvoj pomorskoj plovidbi pričate kad broda nema i o kakvoj sigurnosti pomorske plovidbe govorite kad na čelu Uprave pomorske sigurnosti u Baru, a to cijeli Bar zna, sjedi čovjek koji ne zna da pliva samo zato što je član jedne partije vladajuće koalicije? O čemu Vi nama ovdje pričate? Da li Vi znate gdje živite? Ako Vi ne znate ja znam, Vi ste moj Baranin. Će je brod Sveti Stefan? Će je i kada će konačno se nabaviti trajekt za održavanje linije Bar-Bari-Bar? Ako mislite na nezakonit i koruptivan pravni posao sa Jadro linijom Će su pojedini iz menadžmenta, kao članovi organizovane kriminalne grupe napravili štetan posao za sve građane Bara onda mislite pogrešno. Ja ne znam zašto mi donosimo zakone u Skupštini koji nikome ne služe, niti služe gradu Baru, niti služe pomorskoj privredi države Crne Gore. Održavanje linije Bar-Bari-Bar od strane barske plovidbe prekinuto je u decembru 2016. godine nakon 52 godine tako što je klasifikaciono društvo Biro Veritas suspendovalo klasu broda što je vrlo rijedak slučaj u pomorstvu i Vi to dobro znate iako je brod imao klasu i dozvolu za plovidbu do kraja 2018. godine. Ja sam ovdje ovo postavila kroz poslaničko pitanje, vi, ne konkretno vi, nego govorim o Ministarstvu saobraćaja ste vrdali sa odgovorom, jer očigledno da neko Ministarstvo saobraćaja uporno štiti interese jedne organizovane kriminalne grupe. Zašto to mislim? Klasa je suspendovana zbog toga što barska plovidba nije poštovala primjedbe i otklanjala tehničke probleme koje bira Veritas konstatovao za vrijeme godišnjih kontrola.

Svu odgovornost za zaustavljanje linije snosi isključivo menadžment kompanije, a predstavnici Nadležnog ministarstva i Vlade, odnosno i države kao većinskog vlasnika nikada nijesu postavili pitanje odgovornosti. Jeste li vi svjesni da ste vi saučesnik u ovome ako se ne bavite ovim pitanjima, jeste li svjesni toga? Vi ste saučesnik sa svima njima. Brod je održavao liniju, redovnu liniju i to cijela država zna. To znaju najbolje građani Bara. Liniju Bar-Bari-Bar

tokom čitave godine bio je upošljen i na liniji Bar-Ankona kao i Bar i Drač. Za vrijeme ljetnje sezone brod je vozio pet puta nedjeljno i tada bi se reducirao broj kamiona za prevoz roba i akcenat stavljao na turizam koji je potreban i državi i građanima Bara. Brod je prevezio od 80 do 100.000 putnika godišnje u toku ljetnje sezone brod iz Barija je dovezio veliki broj turista iz Italije kao i naših ljudi koji su na radu u inostranstvu. Od linije Bar-Bari nije samo imala koristi barska plovidba, prestankom linije bez posla je ostalo 60 pomoraca kako pilota, privezivača, špeditera, taksista, ugostitelja, štetu trpe građani Bara i čitav grad Bar i pomorska privreda. Od kada je prestala linija stalno slušamo priču da menadžment traži brod, ali nikako ga na tržištu nema. Malo je zaista čudno da barska plovidba u mnogo težim uslovima prije skoro 20 godina za kratko vrijeme kupila dva broda Sveti Stefan, Sveti Stefan 2, a već skoro tri godine nemamo broda na vidiku, uskoro će biti četiri godine. Kako je poslednju ratu za kupovinu dva teretna broda barske plovidbe Bar i Budvu platila država, postavljam vam pitanje sa kojim parama će Barska plovidba kupiti brod ako ikad i nađe?

Prema tome, gospodine Radonjiću, ozbiljno se pozabavite ovim pitanjima. Vi da ste imali namjeru to biste uradili do sad. Mučite se tu, pišete zakone, od njih nikakve svrhe. Kome služe ti zakoni recite mi? Putnicima. Će su ti putnici? Građanima Bara, što rade to taksisti, ugostitelji ... Će brod Jadrolinija? O tome govorite jedan put sedmično je li. To je koruntivan posao i mi ćemo iz Socijaldemokratske partije insistirati da se stvari dovedu u red i oni koji su napravili ovoliku štetu građanima Bara, čitavom Baru i pomorskoj privredi će odgovarati, a vi ako ih prikrivate, vi ste saučesnik sa njima. Odlično vi znate što se ođe radilo i koje ovdje imao koristi od ovog posla. Ovo je sramota da poslije 52 godine Barani nemaju kao nekad brod Sveti Stefan koji sa /prekid/ građanima Bara, čitavom Baru i kompletnoj privredi, pomorskoj privredi Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 12:40:08)

Hvala i Vama.

Kolega Ervin Ibrahimović, nek se pripremi kolega Srđan Milić.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (09.07.20 12:40:15)

Poštovani potpredsjedniče Skupštine sa saradnikom, uvaženi gospodine Radonjić, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo,

Iskoristiću prisustvo predstavnika Ministarstva saobraćaja da pohvalim unapređenje putne infrastrukture u našoj državi posebno u nekoliko zadnjih godina, odnosno posebno u mandatu ove Vlade. Znamo da je jedan od preduslova za kvalitet, za unapređenje kvaliteta života naših građana kao i stvaranje preduslova za bolju bezbjednost i sigurnost naših građana u saobraćaju jeste i stepen efikasnosti unapređenje projekata izgradnje putne infrastrukture. Takođe, zasigurno ne možemo govoriti o visokoj ekonomiji ili prosperitetu društva ako nemamo jak transportni sistem. Svjedoci smo da pored istorijskog projekta izgradnje auto puta da je Ministarstvo uložilo u zadnjih nekoliko godina blizu 123 miliona za poboljšanje putne infrastrukture i kao rezultat te politike imamo da je rekonstruisano oko 220 km puteva, da je izgrađeno 14,2 km treći ... imamo i izgrađena tri bulevara koji sa svim elementima postiže najmodernije standarde u saobraćaju i naravno to treba uvijek ponavljati, posebno kada pričamo o bezbjednosti i sigurnosti naših građana u saobraćaju, ali isto treba naglasiti da je sve ovo pratila i donošenja normativnih pravnih akata koji su imali za cilj i usaglašavanje naših propisa sa propisima Evropske unije. Tako da i ovaj priloženi dokument posmatramo u tom pravcu, da ima za cilj približavanje ili usaglašavanje naših zakona sa zakonima Evropske unije. Normalno, cilj ovog zakona je da stvori uslove putnicima u ovoj oblasti.

Da ne bi ponavljao ono što ste Vi rekli, uvaženi gospodine Radonjiću, rekao bih to da pored ovog što ste Vi naveli, što se tiče osoba sa invaliditetom i onima koji imaju otežano kretanje treb ovdje naglasiti jasno da ovaj zakon ima intenciju jednakosti. Da li se to radi o osobama sa posebnim potrebama ili onima koji nijesu, ali im omogućuje da koriste sva svoja prava i ono što je najvažnije sprečava diskriminaciju kao jednu vrlo važnu vrijednost osnovnih ljudskih prava koji treba da su i temelj našeg društva. Moram nabrojati par stvari ono što je kod mene zakon ostavio

utisak. Prije svega je pohvalno da mi kao turistička zemlja dajemo neke garancije potencijalnim putnicima, pohvalno je i to što ovaj zakon predviđa da se refundira cijena putne karte ili da se nadoknadi u slučaju kašnjenja u dolasku prevoza.

Takođe, bih pohvalio onu intenciju zakona gdje kaže da moraju se garantovati, odnosno pružiti besplatna pomoć potencijalnim putnicima. Tako da član 122 jasno kaže da je u obavezi da pruži besplatnu pomoć putnicima na oba jezika, na našem jeziku i na engleskom. Mislim da je vrlo značajno, jer će se putnici osjećati sigurnije i lakše će ostvariti svoja prava. Mislim da ovdje svi treba da smo saglasni kada pričamo o bezbjednosti i sigurnosti naših građana u saobraćaju, kada pričamo o harmonizaciji našeg zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije i na kraju kada pričamo o Evropskim integracijama od naše države tu mislim da svi treba da smo jedinstveni i da ovaj zakon, predloženi zakon svi podržimo, jer ide u tom pravcu, pravcu evropskih integracija naših država. Naravno, mi predstavnici Bošnjačke stranke nemamo dilemu, a vjerujem da ćemo svi jedinstveno podržati predloženu izmjenu zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 12:44:47)

Hvala, kolegi Ibrahimoviću.

Poslaniče Miliću, Vaša je riječ, nek se pripremi kolega Popović.

SRĐAN MILIĆ (09.07.20 12:44:52)

Hvala Vam, gospodine prvi potpredsjedniče.

Javna rasprava oko ovoga zakona je održana 29. oktobra 2018. godine, znači prije dvije godine i bili su prisutni samo predstavnici dvije zainteresovane stranke. Jedna je Pomorski saobraćaj, drugo je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava. Predlog Ministarstva za ljudska i manjinska prava ste usvojili, Pomorskog saobraćaja dva predloga nijeste prihvatili, jer smatrate da je zakonom kako ste ovo predvidjeli prava i obaveze putnika to ste uradili, ali poštovane kolege, oko pomorstva, oko prava putnika možda najbolje može da kaže može da se govori na način da vas malo podsjetim kako je to izgledalo u najljepšoj državi na svijetu u SFRJ. Ovaj zakon je usvojen 1977. godine, počeo da se primjenjuje 1. januara 1978. govorim ne o pravima putnika nego o pomorskoj unutrašnjoj plovidbi. Taj zakon je imao 1.045 članova, ne da je bio usaglašen sa međunarodnim zakonodavstvom nego je pozicionirao ono što je trebalo da se kaže da je Jugoslavija pomorska zemlja i koja crpi sve one vrijednosti koje vuku iz Perasta, iz Dubrovnika, iz onih svih elemenata koji su Jugoslaviju prepoznavali kao pomorsku državu. Mi danas govorimo o usaglašavanju sa evropskim zakonodavstvom.

Možda, poštovane kolege, vi koji imate energije da se i dalje bavite politikom, da vam predložim da počnemo da se usaglašavamo sa nečim što je bilo u toj Socijalističkoj Federativnoj Republici Jugoslaviji, sa tim zakonodavstvom i možda ćemo biti korak naprijed u odnosu na ono što radimo danas sa pukim prepisivanjem normi za privrednu aktivnost koja ne postoji. Privredna aktivnost koja se zove pomorstvo, obavljanje prevoza putnika, ako uzmemo kao kriterijum koliko od toga ima interesa država Crana Gora ona ne postoji. Ako postavimo kao kriterijum da li postoji u Crnoj Gori neki koji imaju interesa od toga da prevoze putnike, da, ona postoji, ali je to neformalna ekonomija. Dakle, Crna Gora je ušla u proces digitalizacije. Ja sam na Odboru za ekonomiju zaista čestitao, evo 2020. godina odlučeno je da se može karticama plaćati i kod trajekta kog želite da pređete između Kamenara i Lepetana. Sada samo je pitanje, poštovane kolege, što nam je trebalo ovoliko da omogućimo jedno osnovno pravo onim turistima ili onima koji su u tranzitu kroz Crnu Goru da to pravo ostvare.

Kada se govori konkretno o ovome zakonu, Vi znate gospodine Radonjiću, postavio sam Vam pitanje na odboru, pitao sam Vas onda da li na ovoj strani Skadarskog jezera, pošto se govori o unutrašnjim plovnim putevima, postoji teritorija države Albanije. Garantujem da kad kažemo ljetujte doma mnogi nijesu prošli onim starim putem preko Ostrosa do Ulcinja i ne mogu da znaju da postoji /prekid/ koja je bila neformalna najvažnija luka za šverc goriva preko jezera, da postoji teritorija koja pripada državi Albaniji. Kad povezujem to gorivo, unutrašnje plovne puteve i

prava putnika uporno molim da se očisti kanal kojim se prilazi Virpazaru. Koliko danas ima registrovanih prevoznika putnika na Skadarskom jezeru? Koliko danas, možete u odgovoru nakon naših uvodnih obraćanja, koliko ima registrovanih prevoznika putnika po gradovima primorskim? Koliko prihoda ostvarimo po tom osnovu? Jedno od prava putnika je sigurno ovo što je ovdje definisano - i sigurnost, da znaju da mogu se prevoziti sa brodom sa tačno onoliko definisanim brojem putnika koji on može da preveze. Nažalost, naša istorija ne tako davna je bogata i katastrofalnim slučajevima kada smo imali preminule u tim situacijama. Dakle, imamo još jedan subjekat to je Nacionalni parkovi Crne Gore koji gazduje sa ovim prostorom, naplaćuje četiri evra za svakoga i iz Crne Gore ko hoće da uđe u nacionalni park, ali ne ulaže tamo.

Završavam sa ovim, gospodine Nimanbegu. Smatram da su ovi podaci bitni zbog svih nas, a makar što se tiče gospođe Pavićević i mene, odgovori na ova pitanja će biti bitni da li ćemo podržati ili nećemo podržati ovaj zakon. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 12:50:18)

Hvala, poslaniče Milić.

Poslanik Popović Andrija je sljedeći, neka se pripremi Aleksandar Damjanović.

ANDRIJA POPOVIĆ (09.07.20 12:50:28)

Hvala.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani kapetane Radonjiću,

Što se tiče samog Prijedloga zakona o pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi naravno, ovdje se radi o slučajevima otkazivanja i kašnjenja putovanja u polasku i kašnjenja putovanja u dolasku, zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti, s obzirom na uslove prevoza koje nudi prevoznik, kao i pravo tih lica na pomoć kad putuju morem ili unutrašnjim plovnim putevima i obaveza pružanja informacija putnicima, žalbena procedura i opšti uslovi sprovođenja.

Liberalna partija će podržati ovaj Prijedlog zakona. Ono na što, kapetane Radonjiću, želim da Vam ukažem, a čak i da apelujem i na pomorstvo saobraćaja, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva i Vladu, naši pomorci, njih oko sedam hiljada, su u strašno teškoj poziciji situaciji. To je sigurno sada najugroženije zanimanje u Crnoj Gori. Oni uglavnom plove na stranim kompanijama, znamo svi kakva je slavna tradicija crnogorskog pomorstva, crnogorsko pomorstvo koje je na jako dobrom glasu u svijetu. Oni sada imaju ogromne probleme kod ukrcaja, kod iskrcaja, mnogi od njih što je možda i najbolje su ovih već četiri, pet mjeseci globalne pandemije ostali na tim brodovima, stranim kompanijama. Ovaj problem kod ukrcaja, dakle, mi znamo da oni moraju svi imati PCR testove na korona virus koji važe uglavnom 48 sati, a oni čekaju rezultate kod nas po pet - šest dana. Znači, nemoguća misija. Oni moraju imati prioritet nad svima ostalima kada se vrše ti testovi da bi se mogli ukrcati na svoje kompanije.

Mora se obezbijediti taj ukrcaj crnogorskih pomoraca znam da je bilo pregovora sa Vladom, ali znam da ti problemi i dalje traju i da su veoma snažni. Da li ići na to da se pomorci proglase za ključnu transportnu radnu snagu po ugledu na zemlje Evropske unije, to bi bio jedini mislim način da se riješi ova situacija. Molim vas, preduzmite sve što možete da zaštitimo naše pomorce. Kao što sam rekao, sedam hiljada otprilike ih ima, oni se brinu o egzistenciji oko 30 hiljada crnogorskih građana, građanki.

Ono što bih još htio da Vam ukažem je i to da imamo veliki problem u pomorstvu koje je na neki način sistematski mi uništavamo. To već traje izvjesno vrijeme, traje godinama. O čemu se radi? Znamo da bi pomorci završili srednju školu moraju imati treći, četvrti stepen završen, srednju pomorsku školu. Unazad nekoliko godina smo počeli sa kursevima, tako da srednju pomorsku školu sad možeš da završiš za nekoliko mjeseci, što nikako nije dobro. Ja znam da se tamo talože velika sredstva, velike pare se uzimaju da bi se ti kursevi završili. Što je najgore, što se mogu dobiti još veća zvanja, kao da su završili i pomorski fakultet na osnovu tih kurseva. To je

nedopustivo. Mora se preispitati čitava ta politika u toj sferi. Naravno, vezano za Ministarstvo prosvjete, ali mi uništavamo svjesno naše pomorstvo. Kao što sam rekao na početku Liberalna partija će podržati Prijedlog ovog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 12:56:14)

Hvala, poslaniče Popoviću.

Vaših zadnjih minut me potaklo na neko razmišljanje, ali neću komentarisati iz razloga što ću poremetiti ovaj korektan odnos koji imamo.

Kolega Damjanoviću, da čujemo Vaše mišljenje o unutrašnjoj plovidbi.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (09.07.20 12:56:31)

Zahvaljujem se, gospodine Nimanbegu.

Da čujemo dakle, mišljenje o ovom Predlogu zakona gospodine Radonjiću, poštovana Skupštino, poštovani građani, ja ću veoma kratko.

Dakle, dvije tri stvari vezano za ovaj Predlog zakona. Pokušaću da se ne bavim nekim globalnim, opštim temama i da me gospodin Nimanbegu ne opominje što nijesam u materiji kao što nije opomenuo neke druge koji su ovdje pričali oko evropskih integracija itd. ali već je to način kako se ovdje ovaj sprovodi tzv. predizborna kampanja. Ovaj Predlog zakona je iz novembra 2019. godine. Evo vidim ovdje sedam mjeseci u Parlamentu i možda smo ponešto i zaboravili vezano za momenat kad je on predložen ovom domu, odnosno shodno onome programu rada Vlade za 2019. godinu. Dobili smo naravno nekoliko stvari koje se tiču usaglašenosti sa ... Ono što bi mene interesovalo da čujem konkretan odgovor jeste nešto što ste ovdje dali, a ticalo se javno rasprave koja je sprovedena vezano za ovaj predlog zakona gdje su se pojavila samo dva učesnika Ministarstvo za manjinska prava, mogu da pretpostavim oko čega su oni imali primjedbe, vidim da je taj dio prihvaćen i da DOO pomorski saobraćaj, koji je tražio da se u tada nacrtu zakona izvrše određene izmjene u odnosu na sami obuhvat zakona. Ono kako je sada definisano dakle, članom dva na koga se primjenjuje, na koga ne primjenjuje zakon gdje pomorski saobraćaj DOO tražio da taj nekim minimum tog putovanja bude 1.000 m i ovaj dio koji se tiče minimalna tri člana posade i više kako bi naravno ovaj zakon imao ingerencije nad tom oblašću, pa me interesuje jesu li te primjedbe uvažene od pomorskog saobraćaja i da li pomorski saobraćaj potpada pod ingerenciju ovog zakona? E potpada. To mi je bilo bitno da znam.

Imajući u vidu da smo ovdje dugo, dugo i više puta raspravljali o nekim problemima koje su tiču i poslovanja tog preduzeća. Ja ću pomenuti naravno izvještaj Državne revizorske institucije od prije nekoliko godina koji je konstatovao recimo da država Crna Gora koja bi trebala da ubira neke prihode od koncesije za prevoz trajektom ili tako nije imala predstave koliko se ostvaruje realnoga prometa na trajektu i od oka je dakle, sami pomorski saobraćaj procjenjivao koliko će da plati državi Crnoj Gori. Mislim da je ovo način da se polako uvede red, ne samo poslovanje tog preduzeća već i svih mogućih preduzeća dakle, operatera, kriminala itd. sve ono što pretpostavljam već je poznato širom Evropske unije, širom država koje su uredile ovu materiju, mi uređujemo prvi put. Neću naravno potcijeniti ovaj aspekt lica sa invaliditetom i mogućnosti pristupa i dodatnih prava koja se pružaju tim licima imajući u vidu specifičnost prevoza u pomorskom saobraćaju, ali mi je ovaj dio veoma bitan u dijelu dakle, da se stvara konačno jedan pravni okvir, da se svi koji se bave prevozom u pomorskom saobraćaju, kružnim putovanjima dakle, čije su luke ukrcaja u Crnoj Gori, luke iskrcaja u Crnoj Gori ako se krene za neke druge destinacije, konačno negdje budu pod sistemskim nadzorom.

Takođe me interesuje gospodine Radonjiću, taj nadzor. Vidim da je predviđeno da ove poslove radi jedan jedini spekt koji se čini mi se i tretira samim zakonom u dijelu člana 24, to je inspektor za pomorsku privredu. Je li to radno mjesto popunjeno, da li je dovoljno da taj jedan inspektor to radi imajući u vidu da će zakon ako se usvoji početi da se primjenjuje već tokom ovog mjeseca i da li mi faktički možemo na način kada se zakon uvede u pravni sistem da kažemo da imamo pun i sveobuhvatan nadzor i da ćemo imati dakle i lica koja je zaduženo za sprovođenje

ovog zakona. U ovom trenutku ne vidim da je veliki broj subjekata trenutno pod ingerencijama zakona, ali to ne znači da se u nekom budućem periodu neće pojavljivati neki novi subjekti. Sad možemo da procjenjujemo šta će sve biti interesantno za ovu vrstu prevoza. Možda tamo, pošto ovog mosta Verige nema pa ga neće ni biti izgleda kako je krenulo, neko će možda da se sjeti pa da napravi taj pomorski saobraćaj između ovih destinacija na Lušnici, pa prema Portu Novome itd. Interesantno je da se u isto vrijeme donosi ovaj zakon kada raste interesovanje za te neke biznise. Dakle, samo negdje odgovor nakon ovog prvog kruga da li smo spremni, da li imamo kapacitete i da li je pošto su sredstva obezbijeđena u budžetu došlo do zapošljavanja lica koja će nadgledati nadzor nad ovim zakonom. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:02:00)

Hvala, kolega Damjanoviću.

Evo završili smo ispred klubova.

Nastavljamo po redu prijava, kolegistica Maja Čatović.

Ja vas pod maskama ništa ne razumijem tako da ako nije u mikrofonski apsolutno da kapetan Radonjić zna proceduru da ako treba da odgovori nekome i tako da ja mislim da nastavimo sa redoslijedom prijava.

Izvolite, da čujemo tu proceduru.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (09.07.20 13:02:44)

Vi, mislite da treba da se nastavlja i bio bi osnovni red korektno prema nama poslanicima da pitate predstavnika predlagača da li želi da nam odgovori, jer smo mi ovdje u Parlamentu da štitimo i govorimo u ime građana i imamo pravo na odgovore na naša postavljena pitanja. Nakon uvodnih izlaganja tražimo da nam gospodin Radonjić odgovori i to je bio red do sada. Zahvaljujem. Malo je što nije ministar došao nego još ne možemo da dobijemo odgovor na pitanja.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:02:53)

Evo da čujemo pomoć kolege Damjanovića.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (09.07.20 13:03:18)

Potpredsjedniče, imajući u vidu i dinamiku i zasijedanje i da je obiman dnevni red ispred nas. Dakle, dobro bi bilo da uvoj fazi iako nije nužda čujemo samo kratak komentar, odnosno odgovore gospodina Radonjića, jer je bilo i konkretnih pitanja i onda ćemo imati dinamiku i ostale kolege koje će kasnije da govore. Otprilike će imati kompletnu sliku.

Juče se desila jedna stvar koja nije dobra. Nakon iz svih izlaganja, a govorili smo o Zakonu o akcizama. Javila se gospođa Peranović da da završnu riječ. Ja sam naravno tu završnu riječ odgledao ovdje iz kluba. To je bilo polemisanje gospodina Nimanbegu, sa stavovima koji su se čuli i u uvodnim izlaganjima i tokom same sjednice, odnosno rasprave o dnevnom redu. O Poslovniku ona nema pravo i nije imala pravo. Nije niko zaustavljen, nebitno, ali je polemicala eksplicitno sa nekim stavovima koji su se ovdje čuli. Danas dobijamo, 9. jula, izvještaj Odbora gdje se dešavaju neke stvari koje se tiču samog zakona, brišu se određeni članovi Zakonu o akcizama, Predloga zakona o akcizama itd. usaglašenost predlagača. Juče ni jedna riječ o tome, a pitana gospođa. Da ne bi bila ta zloupotreba u buduću, a gospođu Peranović i sve slične gospođi Peranović žestoko je upozoriti, odavde ako krene tako da se dešava vi se potrudite gospodine Radonjić da nas relaksirate kratkim komentarem, ako ne, nema potrebe. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:04:42)

Hvala, kolega Damjanoviću na Vašoj pomoći.

Ja ne bih. Koleginice Laličić i Vi proceduru?

Ja bih vas molio da se ne vraćamo na jučerašnji radni dan. Ja sam razumio, budući malo je teško da kapetan Radonjić sluša pažljivo, nijesam primijetio da se javio, njemu nije prvi put da je u ovoj sali tako da molim vas nemojte vršiti pritisak na predsjednika predlagača da bi odgovorio.

Kolega Radonjiću, izvolite.

Izvolite, procedura kod koleginice Laličić još jedna ako želi, ako nije odustala u međuvremenu.

JOVANKA LALIČIĆ (09.07.20 13:05:30)

Pojašnjanje, dakle ovdje da ne bi stekao pogrešan utisak, Zakonodavni odbor je u granicama svojih ovlašćenja jutros zasijedao i usvojio amandman o kojima je juče bilo riječi. Tu zaista ništa nema sporno, da ne bi građani smatrali da je nešto zakulisno rađeno, uvidjeli smo da ima tu problema na osnovu jučerašnje diskusije i danas smo ispravili na sjednici Zakonodavnog odbora.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:05:52)

Hvala, koleginice Laličić.

Hvala vam na pomoći, iako je kolega Damjanović obećao da će da pomogne, on je izgleda malo zakulisno.

Kolega Radonjiću, izvolite da čujemo Vaš stav.

Pojasnite, molim Vas, nije komentar na izlaganje.

VLADAN RADONJIĆ (09.07.20 13:06:10)

Hvala, potpredsjedniče.

Htio bih da odgovorim vezano za Sveti Stefan i Barsku plovidbu. Sveti Stefan, imao sam tu sreću da počinjem svoju karijeru na brodu na Svetom Stefanu starom koji je bio sigurno preko 50 godina star i da se sjećam toga perioda kada je stvarno Sveti Stefan imao ogroman broj putnika, kamiona, vozila koje je prevezio na liniji Bar-Bari. Međutim, nakon tog perioda otvaranjem nekih novih linija za Bar-Drač, veliki broj putnika i veliki broj kamiona i vozila je prešao na tu liniju. Tako da, mislim od 2000. godine bilježi drastičan pad prometa na liniji Bar-Bari upravo zbog toga što dotadašnji izbor kamionskih firmi koje su išle preko Bara pa prema Albaniji, prešao je i ostvarivao direktnu liniju Bari-Drač iz razloga što, između ostalog, velike te kompanije koje imaju kamione su našle isplativijim da same kupe brod i da održavaju tu liniju preko Drača.

Što se tiče samog broda Sveti Stefan, on je imao klasu nakon 2016. još za dvije godine, ali davanje te klase koja se daje na pet godina je uvijek uslovljena nekim tehničkim održavanjem koje mora biti u tom periodu od pet godina. Ono na šta se nije vodilo računa od strane menadžmenta jeste to tehničko održavanje. Znači, definitivno brod sa svojim tehničkim karakteristikama nije mogao da postigne uslove sigurnosti plovidbe i uslove koji vladaju u zemljama Evropske unije jer smo se mi preko te linije Bar-Bari povezivali s Evropskom unijom. Upravo zbog toga je i klasifikaciono društvo Biro veritas donijelo odluku da više ne izdaje klasu, a upravo zbog toga manjka sigurnosnih uslova koji postoje na samom brodu, jednostavno ni kompanija nije mogla da nađe rješenje kojim bi dalje mogla da plovi jer zastava pod kojom je brod plovio, i oni su smatrali da brod nije siguran za plovidbu, obustavila je te sertifikate koje je brod imao.

Imali smo, takođe, ovdje upoređivanje sa Zakonom o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbu iz 1977. godine koji je kasnije doživljavao neke amandmane, izmjene i dopune. Zaista, taj zakon toga vremena i toga perioda je bio odlično napravljen, tu su radili vrhunski stručnjaci pomorskog

prava i nekadašnje cijele Jugoslavije. Riječ je o perfektnom zakonu. Međutim, vremena se mijenjaju. Danas na tržištu nemate više možda parnih brodova nego imate brodova na mehanički pogon, a ti brodovi u zadnje godinu dana, dvije ne plove čak i pojavili su se nove vrste brodova koje plove na gas, ne koriste naftu. Tako da taj tehnološki razvoj brodova, ogroman broj brodova koji se javlja u pomorskom saobraćaju znači jedan veliki transport koji se obavlja morem, brzina kretanja brodova, sve su to uslovi koji jednostavno uslovljavaju da se mora nešto mijenjati, ne može se zadržati na neki starim zakonima. Upravo zbog tih razloga su se i donosili i donose se zakoni s tim što sada upravo zbog mnogo detalja koji svaki taj zakon za sebe ima po pitanju sigurnosti plovidbe, zaštite mora od zagađenja, bezbjednosnih uslova na brodovima i u lukama je moralo da ide u separatnim, odnosno pojedinačnim zakonima i na kraju obaveza primjena direktiva i uredbi Evropske unije koje smo, takođe, obavezni da primijenimo.

Što se tiče pomoraca, jeste nastao problem od kada je proglašena pandemija COVID-19 na svjetskom nivou i jeste u tom momentu nastao problem oko ukrcaja i iskrcaja pomoraca, odnosno njihovog tranzita od Crne Gore do ukrcajne luke ili iz iskrcajne luke do Crne Gore, ali to nije bio problem samo crnogorskih pomoraca, to je bio problem i svih pomoraca koji plove na brodovima. Za taj prvi nalet, Ministarstvo je, poštujući i odobrenja koja dobija i preporuke Međunarodne pomorske organizacije /prekid/ donijelo odluku da se pomorska ovlašćenja za pomorce koji se već nalaze na brodu da se produže za tri mjeseca, znači to su uradile sve zemlje Evropske unije, to su uradile sve pomorske zemlje i na taj amortizovali taj prvi udar uticaja pandemije COVID-19. Od 22. aprila mi smo kao Ministarstvo, normalno jedna aktivnost koja je prethodila tome, dobili tzv. zeleni koridor i, po nekim mojim proračunima, te podatke možemo i da vam dostavimo jer vodimo računa o svakom ukrčanom i iskrčanom pomorcu od 20. aprila do dana današnjeg. Znači, računamo da se preko 300 pomoraca ukrcao u ovom periodu pandemije, da je iskrcao veliki broj pomoraca. Obezbijedili smo kontinuitet prisustva naših pomoraca na stranim brodovima i nismo dozvolili da njihova mjesta zauzmu pomorci iz nekih drugih država. To je bio glavni cilj i glavni motiv našeg intenzivnog rada i za vrijeme pandemije.

Što se tiče primjene ovog zakona, imali smo pitanje da li pomorski saobraćaj kao firma potpada pod uticajem ovog zakona, odgovor je da, zato što se na distanci od Kamenara do Lepetana je otprilike 0,7 nautičkih milja, odnosno 1.000 metara, kilometar, a ovdje je uredba precizna i kaže ne računa se do 500 metara udaljenosti, odnosno zakon ne djeluje do 500 metara tako da će se zakon primjeniti i na pomorski saobraćaj kada stupi na snagu.

Što se tiče inspektora, mi već imamo inspektore sigurnosti i plovidbe koji obavljaju kontrolu pomorskog saobraćaja u unutrašnjoj i međunarodnoj plovidbi. Ovim ćemo sada jasno definisati i odvojiti iz te grupe inspektora ljude koji će se isključivo baviti pomorskom privredom. Tako da već imamo pripremljene kadrove /prekid/... Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:14:27)

Hvala, kapetane Radonjiću.

Koliko sam mogao da razumijem, prijavili su za odgovor na Vaš komentar poslanici kojima ste komentarisali izlaganje. Prva je koleginica Draginja Vuksanović Stanković, a neka se pripremi kolega Srđan Milić i kolega Andrija Popović.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (09.07.20 13:14:51)

Gospodin Radonjić je upravo rekao pred cijelom javnošću Crne Gore sljedeće, citiram: "Nije se vodilo računa o tehničkim uslovima broda Sveti Stefan". Rekli ste da o uslovima nije vodio računa menadžment Barske plovidbe. Pitam Vas sa te pozicije da li ste i koga pozvali na odgovornost zbog toga. Ne možete sada da odgovorite, to sam vas maloprije pitala, a Vi mi niste odgovorili jer nekoga štitite.

Znate li zašto se nije vodilo računa o tehničkim uslovima, hoćete li da vam ja kažem? Zaključujem kao pravnik, zato što je neko namjerno to radio da se brod dovede do toga da ne može da plovi pod crnogorskom zastavom nego nam je milije, izgleda, da plovi pod nečijom

tuđom, da bi se upravo parkirao, a zauzvrat je neko dobro uzeo procenat u ovom koruptivnom poslu, to je organizovani kriminal što ste uradili u Barskoj plovidbi i menadžment je odgovoran za to. Neko je namjerno uništio brod da ne bi mogao da plovi a onda je napravio poslao sa Jadrolinijom koji ne koristi ni građanima Bara ni pomorskoj privredi. Koga ste pozvali na odgovornost, da li ste podnijeli nadležnim državnim organima krivičnu prijavu ili ste saučesnik zajedno sa njima? Prije sam postavljala ovo pitanje, sad postavljam i postavljaju ga i dalje, ali će se znati red u Barskoj plovidbi. Mi hoćemo brod. Mi građani Bara, mi građani Crne Gore hoćemo brod "Sveti Stefan" Bar -Bari-Bar. Lijepo sam rekla da je posljednju ratu kredita za kupovinu dva teretna broda Barske plovidbe - Bar i Budva, znači ovo je sad teretni brod, ono maloprije sam pričala o putničkom brodu, platila država. Sa kojim parama će Barska plovidba kupiti brod kad ga nađu, đe je brod? Đe je brod koji ste obećali građanima Bara, đe je? O čemu Vi nama ovdje pričate? Hoćete da mi kažete da je ovo dobar posao u odnosu na ono što je prije bilo. U odnosu na ono što je prije bilo kada je brod "Sveti Stefan" godišnje prevozio od 80 do 100 hiljada putnika. Hoćete da mi kažete da je dobar posao? Nemojte da kažete ništa, bolje vam je, jer automatski sebe uvlačite u ovaj krug. Znači, ovo je posao organizovane kriminalne grupe koja je nanijela veliku štetu građanima Bara, Barskoj plovidbi i preduzeću i pomorskoj privredi Crne Gore.

Od Vas, kolegice Laličić, očekivali smo kada ste se malo prije ustali da pozovete Kusovca, predsjednika Opštine da podnese ostavku zbog neodgovornog ponašanja i zbog nepoštovanja mjera NKT-a čime je ugrozio zdravlje građana Tivta i ostalima pokazao kako se ponaša neprimjereno.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:17:58)

Kolega Milić, izvolite.

SRĐAN MILIĆ (09.07.20 13:18:04)

Zaista kada čujem za ove mjere NKT-a, malo mi to djeluje konfuzno, selektivno i žalosno, ali gospodine Radonjiću, da se mi vratimo ovoj temi.

Zakon koji sam pominjao počeo je da se priprema 1969. godine. Ubjedljivo najveća imena tadašnje Jugoslavije su radila na njemu, ali je suština bila da je ta država imala svoju viziju šta želi da razvije i kako god je ko posmatrao bila je zasnovana sa socijalnoj pravdi, bila je zasnovana na industrijskom razvoju i bila je zasnovana u mjeri mogućega na nultom odnosu prema korupciji i kriminalu. Jesu li se i tamo dešavale stvari koje su se dešavale, jeste, ali sama činjenica da je zakon imao 1.045 članova ipak govori o ozbiljnosti jedne države. Mnogo je lijepo to objasnio profesor, doktor Rajković govoreći oko svega toga.

Ono što je meni bitno, pomorski saobraćaj, rekli ste da je pod ovim zakonom. Znam da nije Vaša direktna nadležnost odgovor koliko ima registrovanih za obavljanje prevoza putnika, ali u dijelu nadzora jeste. Ovo me podsjeća kad sam vidio da neki iz predsjedništva Demokratske partije socijalista na volšeban način postadoše vlasnici jahte i od preko 20 metara 2006. - 2007. godine i ja tada pošaljem lučkoj upravi, Upravi za lučku pomorsku sigurnost, zahtjev da mi iz registra jahti dostave informaciju ko je vlasnik u Crnoj Gori jahti iznad 20 metara. Odgovore mi da su to tajni podaci, a nakon toga me pozove jedan da mi kaže da nije to pametno da pitam. Ja onda sutra opet u Parlamentu da ponovim to pitanje. Vujerujem da će danas poslije ovoga što znam zašto pričam jer govorim o milionerima u Crnoj Gori onima koji obavljaju prevoz putnika i zarađuju samo zbog toga što je neko na volšeban način se sjetio tek 2020. da uvede reda u toj oblasti, da će neko vjerovatno pozvati.

Kapetane, insistiram na ovim odgovorima, insistiram da mi se dostavi informacija koliko ima registrovanih prevoznika, putnika, u primorskim opštinama i na Skadarskom jezeru, a svima nama kao primjer neke ću podsjetiti, neki to ne znaju, samo jezero u Sloveniji način vođenja turizma, broj turista koliko može da bude na Bledu i da tamo nema ni jednoga čamca motornoga vodeći računa o svojoj prirodi. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:21:34)

Hvala, kolega Miliću.

Kolega Popović, da čujemo Vaš odgovor na komentar.

ANDRIJA POPOVIĆ (09.07.20 13:21:40)

Hvala.

Kapetane Radonjiću,

Vi dobro znate kako je nastala slavna tradicija crnogorskog pomorstva. Vi ste završili Srednju pomorsku školu, kasnije fakultet, ja sam završio Srednju pomorsku školu, nautiku, kasnije Višu pomorsku školu, naravno, ekonomski smjer i kasnije fakultet. Ono što sam Vas pitao, nijeste mi ništa odgovorili. To je pitanje, kako se sada dolazi do diplome Srednje pomorske škole, kako se dolazi do diplome fakulteta. Vi ste za osam godina došli do tog zvanja kapetana, danas nažalost do tog zvanja se može doći za manje od godinu dana. Srednja pomorska škola se može završiti kursem koji traje mislim pet mjeseci, a fakultet kursem nešto duži, praktično za godinu dana se sve to može savladati. Naravno, nije to direktno Vaša odgovornost, to je pitanje i Ministarstva prosvjete, kako mi to trpimo. To je nastalo prije desetak godina, možda nešto i manje. Na to mi nijeste ništa odgovorili, a ne znam ni što bi ste mi mogli odgovoriti uopšte.

Drugo, tiče se ukrcaja, iskrcaja naših pomoraca kod pandemije korona virusa. Najugroženija profesija bez ikakve dileme. Nijesmo nešto uradili, naravno, tu ste u pravu nijesu samo, u istom su košu kako crnogorski pomorci tako i evropski i svjetski promorci, ali taj zeleni koridor pomoraca koji vi pominjete on u zadnje vrijeme slabo funkcioniše. Dakle, znate da su puno mojih prijatelja pomorci, puno moje rodbine, neki su pošli sticajem okolnosti su uspjeli na neki način da se ukrcaju, ali drugi su zaustavljeni zbog toga što nijesu mogli ovaj PCR test na coronavirus traje 48 sati, a njima bi došli rezultati poslije sedam dana. Ko će ih više ukrcati na taj način. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:24:57)

Hvala Vam.

Kolege, sad bih dao riječ, vidim da se žele prijaviti, ali ne vidim proceduralnu mogućnost niti kapetana Radonjića. /upadica/

Nije komentarisao vaš dio izlaganja kapetan Radonjić.

Zamolio bih da idemo sa kolegicom Čatović.

Koleginice Čatović uzmite riječ. Izvolite.

Kolege, molim vas da budemo korektni i prema meni i prema drugim kolegama koji čekaju da uzmu učešće u raspravi. Kolega Radonjić, zbilja sam pokušao, mogu griješiti, ali nisam prepoznao da je komentarisao kolegu Sekulića i kolegu Đukanovića.

Kolega Kneževiću, još Vam nijesam dao riječ.

Izvolite da čujemo tu proceduru.

MILAN KNEŽEVIĆ (09.07.20 13:26:16)

Hvala Vam što ste mi dali riječ, sekund pošto mi nijeste dali riječ.

Obraćam se Vama, gospodin iz Ministarstva saobraćaja je nakon uvodnih napomena i nakon prvoga kruga koje su kolege ovdje imale uzeo učešće, što znači da je bio motivisan onim što su oni saopštavali ovdje. Mislim da svako od kolega ima pravo, ko je u prvom krugu diskutovao, da uzme pravo na komentar u odnosu na ono što je saopštio gospodin Radonjić iz Ministarstva saobraćaja. Nije bilo neophodno, gospodine Nimanbegu, da se pominje imenom i prezimenom bilo ko da bi oni imali pravo da uzmu učešće. Evo gospodin Sekulić je govorio o 13.

julu, govorio je o BDP-u u Srbiji, znači onda bi trebalo da dođe ministar Mali ovdje da polemiše sa njim, je li tako? Nije se uopšte osvrtao niti obraćao pažnju na ono što je saopštavao gospodin Radonjić. Tako da Vas molim da dokažete tradicionalni albanski, demokratski kapacitet i date riječ svim kolegama da uzmu komentar.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:27:27)

Kolega Kneževiću, cijenim da ste i demokratski i Vi se uzdigli čim cijenite albanski demokratski kapacitet, i molio bih da Vašeg šefa Kluba malo politički edukujete jer ne može reći da su Albanci istorijski neprijatelji, jer to za njih politički nekorektno.

Pažljivo sam slušao sve izlagače, dok je kolega Sekulić govorio o evropskim integracijama kolega Đukanović je govorio o privatizaciji. Tako da kolega Radonjić nije pominjao niti evropske integracije niti privatizaciju i ako želimo slušati što govori predlagač ni jedan, ni drugi kolega nemaju pravo komentarisati ono što je predlagač ovdje govorio. Mislim da je korektno i prema kolegama još koji čekaju redosled.

Da čujemo kolega Kneževiću.

MILAN KNEŽEVIĆ (09.07.20 13:28:29)

Gospodin Đukanović je govorio o tradicionalno političkom neprijateljstvu prema Vama, a ne prema albanskom narodu i zbog toga Vas i cijeni i mi Vas doživljavamo kao političkog protivnika kojeg iskreno cijenimo, to je pod broj jedan.

Pod broj dva, ako je gospodin Đukanović pominjao uništenu Jugooceaniju i Prekookeasku plovidbu u nabranjanju svih onih pokojnih preduzeća u Crnoj Gori jasno vam je da ima osnova da uzme učešće, a ako Vi tvrdite da je gospodin Sekulić govorio o evropskim integracijama, a gospodin Đukanović o uništenim preduzećima, a gospodin Radonjić nakon toga ustao da komentariše onda je sasvim jasno da postoji logička nit da i oni dobiju pravo da komentarišu ono što je saopštio gospodin Radonjić. Ja odustajem, neću Vas više ubjeđivati ako ne želite da date riječ.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:29:17)

Kolega Kneževiću, kolega Đukanović nije govorio o protivniku, nego o neprijatelju, što mislim da je velika razlika, ne samo jezička nego i stav ljudski. Apsolutno da na tom osnovu ja cijenim da će kolega Đukanović doći na stanovište koje Vi imate, da smo mi protivnički protivnici. To je demokratski napredak i današnjeg radnog dana, ali zbilja cijenim da ni kolega Đukanović, ni kolega Sekulić nisu komentarisali od strane kolege Radonjića, ako će on potvrditi da ih komentarisao i jednog i drugog evo ja ću im dati riječ. Pošto nećemo zvati ni tužioca meni je data mogućnost da pokušam da našu demokratsku javnost naviknem na naše ovakve dijaloge koje imamo i da insistiram na poštovanju Poslovnika.

Još jednom ću zamoliti koleginicu Maju Čatović da uzme riječ.

MARIJA ČATOVIĆ (09.07.20 13:30:30)

Poštovani predsjedavajući, kolege i kolegice, gospodine Radonjiću, uvaženi građani,

Danas je pred nama Predlog zakona o pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi. Navedenim zakonom uređuju se sva prava putnika u pomorskoj, vanjskoj i unutrašnjoj plovidbi ili kako bi bi primorci rekli, dugoj i obalnoj plovidbi, a odnose se na slučajeve otkazivanja, kašnjenja u polasku i dolasku, zabrani diskriminaciji lica sa invaliditetom i lica smanjenje pokretljivosti kao i na sva druga prava tih lica na pomoć prilikom putovanja morem. Zakonom se definiše obaveza pružanja informacija putnicima, žalbena procedura i opšti uslovi i sprovođenje istih. S obzirom da

se od 2004. pa do danas u značajnoj mjeri povećao broj putovanja morem kako u vanjskom, tako i unutrašnjem saobraćaju ujedno i kroz proceduru pristupanja Evropskoj uniji stvorila se obaveza donošenja ovakvog zakona koji će regulisati ovu oblast i uskladiti sa uredbom Evropske unije broj 1.177-2.010 što je u potpunosti i urađeno.

Ovim zakonom se regulišu prava i obaveze kako putnika tako i agencija, prevoznika i operatora terminala. Isti se odnosi na putnike koji putuju putničkim brodom iz luke ukrcaja u Crnoj Gori, iz luke ukrcaja izvan Crne Gore ako je luka iskrcaja u Crnoj Gori i prevoz obavlja crnogorski putnički brod kao i na kružnom putovanju ako je luka ukrcaja u Crnoj Gori. Njime se obezbjeđuju veća prava putnika, te je zabrana diskriminacije lica sa invaliditetom i lica sa smanjenom pokretljivošću s obzirom na uslove prevoza koje nudi prevoznik. Njime se utvrđuju sva prava tih lica na pomoć kad putuju morem. Izuzeće iz ovog zakona imaju putnici koji plove morem na malim relacijama koji su u jednom pravcu manje od 500 metara, izletnička razgledanja, kao i prevoz putnika unikatnim brodovima konstruisanim prije 1965. godine i prevoze najviše 36 putnika.

Zakon čine pet poglavlja kojima su definisana sva prava putnika, posebno invalida, zatim nadzor i kaznene odredbe. U poglavlju jedan i tri definisani su predmet zakona, primjene, izuzeće od primjene, zatim odgovornost za prevoz, prava putnika i njihova ograničenja. Poglavlje dva se bavi pravima lica sa invaliditetom i lica smanjenje pokretljivosti. Zbog vidnog povećanja, kako vanjeske tako i unutrašnje plovidbe morem, te ispunjavnje i usklađivanja zakonskih normativnih akata sa evropskom direktivnom o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji smatram da je ovaj zakon predložen u pravo vrijeme, te ću ga podržati. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:33:58)

Hvala, kolegice Čatović.

Koleginica Branka Bošnjak i neka se pripremi kolegica Ana Nikolić. Poslije kolegice Nikolić kolega Radunović, pa kolegica Vuković, pa kolega Krivokapić.

Koleginice Bošnjak, Vaša je riječ, izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (09.07.20 13:34:08)

Zahvaljujem.

Samo ću na početku reći jednu rečenicu, nekada prekooceanska plovidba Jugooceanija su više donosili prihoda u devizama ovoj zemlji nego tristička privreda, kad su najpuniji hoteli bili tamo 80-ih, 70-ih godina ali na žalost mi smo sve uništili i sada nemamo o čemu da pričamo. Ja ću da iskoristim priliku u vezi sa ovom tačkom da vam kažem, a imala sam i nekih ličnih poziva na tu temu, da ukažem na to šta se dešava i kako se školuju ljudi za pomorce. Imate na Fakultetu za pomorstvo i u Centar za pomorce i sada je bitno ko ima koliko para i ko ima dobre veze i tamo se tako olako daju licence, ali postoji sad nešto što je vrlo opasno i što mi vidimo ovih dana, ova dešavanja i padanja ovih ogromnih tona psihioaktivnih supstanci i da vam kažem da sad kriminalci se školuju na Pomorskom fakultetu za pomorce, ciljano idu da dobiju licence da bi išli na brodove i da bi se tamo bavili narkoticima, da bi krijumčarenjem narkotika ...prekid.. Ja sam imala poziv, evo da kažem otvoreno neću naravno reći ni ime da se ne bi prepoznalo, od jedne nesrećne majke koja živi na primorju čiji sin koji je bio jedno vrijeme korektan momak dok se nije povezo sa nekim grupama, koji isključivo je tražio da ide na Pomorski fakultet, odnosno da ide u taj centar i da se tamo obuče i da da dobiju licencu samo da bi se bavio švercom droge. To su vam sada moderni pomorci koji se školuju na žalost na Univerzitetu, na Fakultetu za pomorstvo i to te kolege dobro znaju, a taj fakultet je inače prikazan kao jedan od fakulteta gdje postoji korupcija i gdje se kupuju ispiti i to je pominjao i kolega Popović. On to sigurno, ja znam za to, a on zna sigurno možda i bolje zbog toga što je iz Kotora, pa vi kad ste u toj sredini znate bolje. Znam i to sam prijavljivala nekada rektoru da prijavi se korupcija zato što su se tamo kupovali ispiti kod određenih profesora i to pošto profesori da bi dobili zvanje redovnog, vanrednog ili ne znam i da bi bili zaposleni za stalno, moraju da imaju, sad su podigli pa ima velika kvota časova, što znači da drže po par predmeta i onda možete misliti apsurdna, pravi se popust ako predaje profesor tri predmeta, imate

tri u jedan da kupite sva tri odjednom predmeta, pa ćemo vam biti jeftinije nego jedan po jedan. Znae što, ja sam to tada prijavila, a tadašnji rektor je zvao tadašnjeg dekana, a sadašnjeg rektora koji je rekao da zna za to, a da dobro jutro Kolumbo čuli smo mi za te, ali niko ništa ne preduzima. Zašto ne preduzima? Zato što se tu vrte velike pare i što je možda teško nekim kriminalcima reći ne. E pa bez obzira što se veliki dio ovoga odnosi na da kažem iz prosvetne sfere, ali vi koji ste u Ministarstvu saobraćaja takođe morate da vodite računa ko su kadrovi koji su poslije na brodovima, mi smo doživjeli to, da oni časni pomorci koji teško zarađuju taj hleb, a to znaju, koji su sada prokazani zbog ovakvih koji se ovdje školuju da bi se bavili kriminalom i da bi se bavili švercom narkotika.

Prema tome, htjela sam, da upozorim na ovo, možete misliti dokle je došlo kad je mene ta gospođa zvala da mi kaže da je istina i da mi kaže za svoje dijete sa suzama. Tako da to sam iznijela i molim vas da svi povedemo računa o tome i juče sam vam rekla jedna teška dešavanja koja su na Univerzitetu na Medicinskom fakultetu. Dajte ljudi, da konačno krenemo da cijesimo i da zaista se negdje ljudi školuju i da se puste oni koji znaju, a ne imamo osvetu loših đaka i sve su nam krenuli i da budu na mjestima neki koji ne znaju ništa, koji imaju dobra leđa i koji imaju pare i tako se sve završava na žalost što u ovoj Crnoj Gori i zato idemo ovako strmoglavo, padamo /prekid/ bliže se izbori. Nadam se da će posle svega ovi građani znati da cijene, jer previše je sve trulo da bi se sad moglo sakriti, previše sve u ovoj državi je otišlo nizbrdo i mnogo je veliki broj osviješćenih ljudi koji vide gdje vi vodite, ali apelujem na vas, da se konačno razmislite, jer ovo je stvarno postalo sve pretjerano u svim sferama gdje god zagrebete sve je trulo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:40:00)

Hvala, poslanice Bošnjak.
Koleginica Ana Nikolić.
Komentar ima koleginica Čatović. Izvolite.

MARIJA ČATOVIĆ (09.07.20 13:40:27)

Ja bih samo imala jedan komentar.

Mislim da u školama kada se upišu neki đaci, kako se upisuju, u to neću da ulazim, ali u svakom slučaju ne može niko da zna što taj đak će poslije da radi kad se ukrca na brodu. Prema tome, kad se ukrca na brodu i kad dobije svoju profesiju kad nešto radi mimo zakona, na kraju krajeva on će sigurno da završi kad ga uhvate, a obično plove na stranim brodovima, uglavnom na stranim i zna se da u raznim državama Evropske unije pa i svijeta zaglave ako prave prekršaje. Prema tome, ne možemo mi da unapred znamo ko je takav đak pa da unaprijed tog nekog osuđujemo ili mu ne damo da on uči. Slažem se u potpunosti da možda i što je kolega Popović rekao se danas vrlo lako završavaju fakulteti, ali profesija nije samo pomorska nego i sve druge.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:41:44)

Hvala, poslanice Čatović.
Poslanice Bošnjak da čujemo Vaš odgovor.

BRANKA BOŠNJAK (09.07.20.)

Nažalost DPS i ova vlast evo 30 godina stvorila je takav ambijent da mladi vide da se kriminal jedino isplati. Ne isplati se znanje. To je najveći problem i to nas vuče na dno zato što više vam nije bitno koliko znate. Evo i juče sam imala isto priliku da poslije one izjave dobijem jedan mail od jedne izvanredne djevojke koja je završila fakultet i željela da upiše Medicinski i za nju nema mjesta, ali za druge ima. Stvoren je ambijent da se kriminal isplati i nemojte na brodove da

primete nekog ko je već imao neke kriminalne radnje ili da su kriminalci da imaju presude krivične, a njih ima koliko god hoćete i zna se ko to. Meni je krivo i zbog toga što se zna i ko to radi i kolege vjerovatno znaju, ali postoji ta jedna solidarnost, ja to neću da kažem nije to solidarnost, to je kukavičluk, zato što vrlo rijetko ko hoće prstom da uperi na nekoga. Mi smo kao navodno malo društvo, svi se znamo pa zaboga neprijatno je pokazati prstom i reći. Ako njima nije neprijatno da rade to što rade i tako da rade zašto bi nekome ko je častan bio neprijatno da pokaže prstom.

Zato ja krivim ove profesore na Univerzitetu što ne pokažu prstom na te i oni ih prvi osude i istjeraju sa Univerziteta, nego oni neće da im se zamjere, a njih je mali broj, ali su vrlo bučni, jer se o njima priča i onda se stiče utisak da su svi korumpirani. Tako vam je i u zdravstvu. Vrlo je mali broj sigurno ljekara koji su korumpirani, ali vi sad kad pravite anketu među građanima njih će vam pola reći da ne može doći se do ljekara nekih ako im se ne plati ili ako im do mjesta u bolnici u svega, a to nije tačno, jer najveća većina ljekara pošteno rade. Ipak, taj neki mali broj, a mali broj kalja profesiju, ali ja tu krivim i sve ostale što ne upru prstom u te i osude ih, tako se radi u inostranstvu. Niko kad vidi da se nešto loše radi oni se ne libe da te prozovu. E mi ovdje zaboga smo uviđajni jedni drugima.

Dakle, ambijent koji je ova vlast stvorila ovoliko godina je takav da svima šalje se poruka da se kriminal isplati. Nama kriminalci završavaju sve i njima sve može biti, ako si pristojan, fin, uljudan građanin ove zemlje i plaćate porez, redovno vi jedva preživljavate. Pa evo nama predsjednik države ne plaća porez. U svakoj normalnoj državi ne bi mogao priviriti ni na jednu poziciju zbog toga. Javno on to kaže i niko se toga ne libi i tako nam je sve. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:44:53)

Hvala, poslanice Bošnjak.

Poslanica Ana Nikolić, nek se pripremi poslanik Slaven Radunović.

ANA NIKOLIĆ (09.07.20 13:45:15)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi građani, evo ja ću se u prvom dijelu osvrnuti na zakon koji je pred nama, zakon koji prvi put ulazi u pravnu regulativu naše države, Zakon o pravima putnika o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi. Potpredsjedniče, ako mi dozvolite da nastavim svoja izlaganja, ja ću sačekati.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:45:32)

Evo sačekajte još malo, mislim da će sad biti koncentrirani.

Molim vas vrijeme, početak.

ANA NIKOLIĆ (09.07.20 13:45:46)

Prema tome ovaj zakon je (prekid) u stvari donese boljitak građanima Crne Gore u pomorskom i unutrašnjem našem saobraćaju. Definitivno zakon koji je vrlo progresivan, vrlo napredan, za koji ćemo mi glasati. Mislim da danas svi u ovoj sali treba da podržimo ovaj zakon. Poseban osvrt ovog zakona, kao što smo svi rekli, zasluhuje pažnju lica koja su posebno istretirana članom ovog zakona, a to su lica s invaliditetom. Posebni članovi su posvećeni tim licima na taj način da oni svoja putovanja koja namjeravaju da imaju odrade s najvećim uživanjem da ne budu potpuno ugrožena i nikako ugrožena njihova prava, s obzirom na to da su lica koja imaju problema s pokretljivošću. Definitivno zakon obavezuje sve u lancu od turističkih organizacija, od prevoznika i svih nas da na pravi način sagledamo njihove potrebe i da se na pravi način omogući da oni u svojim putovanjima uživaju onako kako to i zasluhuju. Definitivno zakon jeste nešto što nas opredjeljuje ka jačem putu ka Evropskoj uniji i definitivno će dovesti do

zatvaranja ovog poglavlja tj. saobraćajna politika. Mislim da je u tim mjerilima zatvaranja ovo treće mjerilo koje nas obavezuje da i ovaj zakon donesemo, između ostalog.

Dalje moje izlaganje ću definitivno da usmjerim ka priči o pomorcima Crne Gore. Direktni moj član porodice je pomorac Crne Gore. Moji širi članovi porodice su pomorci Crne Gore. Moj komšiluk na Cetinju, gdje živim i gdje ima 30 kuća, domaćini tih kuća i njihovi sinovi su pomorci Crne Gore. U njihovo ime danas kažem da je to jedan dostojanstven poziv koji se u narodu kaže poziv s devet kora i hljeb koji oni zarađuju. Zarađuju ga na častan, čestit i hrabar način. Želim da kažem da oni tamo u daljini, na hiljadama kilometara, na otvorenim morima i pod stranim zastavama, na pravi način predstavljaju svoju državu Crnu Goru. Oni to rade časno, čestito i hrabro i među svim stranim posadama su prepoznati kao jedni od najboljih pomoraca. Definitivno sigurno postoje izgledi o kojima danas pričamo, gdje se pojedinci ponašaju onako kako ne treba i budu izloženi kriminalnim radnjama. Definitivno zbog takvih pojedinaca ne mogu se okarakterisati pomorci Crne Gore.

Prema tome, ono što Crna Gora radi i radiće i ubuduće i s ovim zakonom i sa svim onim koji ćemo donijeti ubuduće sa strategijom koju radimo i koja se radi za sledećih deset godina biće unaprijeđen kvalitet života pomoraca i njihovih porodica. Nadam se da će i oni 30. avgusta to pokazati onako kako stalno pokazuju tamo gdje je najteže kako su lojalni svojoj zastavi i svojoj državi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:48:56)

Hvala Vam, koleginice.
Koleginice Vukićević, imate komentar. Izvolite.

ANKA VUKIĆEVIĆ (09.07.20 13:49:13)

Podržaću i ja ovaj zakon upravo radi prava koje ovaj zakon garantuje osobama s invaliditetom. Ali, ono što ostavlja sumnju je dosadašnje poštovanje Zakona o zabrani diskriminacije osoba s invaliditetom, poštovanje strategije o pravima osoba s invaliditetom i razni akcioni planovi koji se odnose na ovu populaciju. Tako da nećemo regulisati ništa ovim zakonom ako primjena akata i raznih akcionih planova ne bude bolja nego što je to bila dosad. Zato, problem je u primjeni, a ne u zakonima, u najvećoj mjeri ne u samom sadržaju zakona koje ovdje usvajamo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:49:55)

Hvala, koleginice Vukićević.
Koleginice Nikolić, da čujemo Vaš odgovor.

ANA NIKOLIĆ (09.07.20 13:50:01)

Moj odgovor, uvažena koleginice, jeste da će se i ovim zakonom definitivno unaprijediti kvalitet života tih osoba. Demokratska partija socijalista zajedno sa svojim koalicionim partnerima definitivno to pokazuje i s ovim zakonom koji smo prošle nedelje usvojili ovdje. Sve ranjive populacije imaće mjesto pod suncem kada je u pitanju država Crna Gora na pravi način. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:50:27)

Hvala, poslanice Nikolić.
Poslanice Radunoviću, da čujemo Vas i pomorstvo.

SLAVEN RADUNOVIĆ (09.07.20 13:50:36)

Hvala Vam, predsjedavajući.

Inače, sebi sam u ovom podsjetniku stavio prvo pitanje kao na koga se odnosi ovaj zakon, s obzirom da se druga tačka zakona odnosi na putnike koji putuju brodom kome je luka ukrcaja u Crnoj Gori ili luka iskrcaja u Crnoj Gori ukoliko je crnogorski brod i na one koji praktično putuju kruzerom. S obzirom da nema nikakvih linija koje su do Crne Gore ili od Crne Gore redovnim pomorskim saobraćajem, postavlja se ovo pitanje. Shvatam da se zakon pravi za neka druga vremena isto ne samo za danas i tiče se po malo i putnika na kruzerima.

Međutim, poštovana koleginica koja je prije mene govorila, a ja nijesam htio da komentarišem, s obzirom da sam sada došao na red posle nje, tu nema nikakve veze ovo mnogo s građanima Crne Gore, pa čak ni s građanima kojima se daje mogućnost da budu zaštićeni, a iz ranjivih su grupa jer nemaju gdje da se ukrcaju tj. broda u koji bi se ukrkali i s kojim bi plovili osim na kruzere, a na kruzerima rijetko borave građani Crne Gore. Ali, otvorile su se mnoge teme vrlo značajne danas kada već imamo mogućnost da pričamo o pomorstvu i o pomorcima i, između ostalog, probleme koje imaju prilikom ukrcaja i iskrcaja i ne samo oni nego i drugi građani Crne Gore.

Imamo tako jedan nevjerovatan problem koji je stvorio NKT da ljudi koji ulaze u Crnu Goru sa svježim negativnim testom, koji jedini znaju da nijesu bolesni, sigurniji su čak nego onaj policajac na granici koji ih zaustavi, oni u zavisnosti od toga odakle dolaze, idu u karantin, odnosno u samoizolaciju 14 dana, a s druge strane, bez ikakvog filtera, građani koji dolaze, recimo, iz Evropske unije, nebitno prije toga gdje su bili, šta su radili i jesu li bolesni, a mnogi dolaze iz država koje su mnogo pogođenije nego države regiona, njih niko ne kontroliše. Toliko o tome koliko se struka pita i koliko je to bitno i zbog čega su naši pomorci s negativnim testovima boravili u karantinu u onom periodu u prvom talasu. Trebalo bi makar da se sada malo potrude svi da prolaze malo bolje, ali nisu samo pomorci problem, svi drugi imaju problem. Hajde neka neko razmisli da taj koji ima test da nema COVID da ga pustimo na miru odakle god da dolazi osim ukoliko sumnjate u validnost testova iz nekih država ili iz nekih institucija, ali to biste već morali da kažete. Ovo se ne odnosi na vas, pričamo o Vladi i o NKT-u, tačnije pričamo o DPS-u koji kontroliše NKT i koristi ga kao svoj propagandni organ. Dohvatih se omiljene teme NKT-a, pa ne mogu da se otkačim od toga, izvinjavam se.

Danas sam sreo jednog kafedžiju kojeg poznajem i koji mi reče da idu sada da protestuju, ne znam gdje, ispred opštine, Vlade, gdje su pošli njih stotinjak, dvesta, iz razloga što im je zabranjeno da rade od 22 h do 24 h tj. da rade u vrijeme kada ljudi najviše borave u kafanama i kada zbog toga imaju najveći prihod. Naime, njima je dozvoljeno, znači nije problem da od deset do deset u lokalima bude 100, 200 ili 300 ljudi, ali je problem da bude od deset do jedanaest. Znači, potpuno neke nenormalne mjere koje ugrožavaju, bez ikakvog razloga, ekonomiju. Ili zabranite kafane, ako to, zaista, ugrožava, ne mislim samo na kafane nego i na sve drugo, ili dozvolite ljudima da rade, bili to pomorci, bili to kafedžije, bili to hotelijeri, o kome god da se radi samo nemojte da NKT stvara nekakav ambijent pogodan za izbore Demokratskoj partiji socijalista koje želi da održi u poluvanrednoj situaciji maltretirajući građane da slučajno ne misle o tome šta im je DPS uradio svih ovih godina i da ga ne kazne 30. avgusta.

S ovog mjesta tražim da se NKT ili rasformira ili prilagodi onome što po zakonu treba da se radi jer postoje organi po zakonu koji se bave ovim stvarima. Nikakvo Nacionalno koordinaciono tijelo kojim rukovodi političar iz Demokratske partije socijalista. Molim vas da nas oslobodite propasti zvane NKT pa neka uređuju odnose na Glavnom odboru DPS-a.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 13:55:58)

Hvala, poslanice Radunoviću.

Poslanik Danijel Živković, a neka se pripremi poslanik Ranko Krivokapić.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (09.07.20 13:56:06)

Hvala, poštovani potpredsjedniče Nimanbegu.

Poštovani gospodine Radonjiću, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani,

Dakle, vjerujem da se radi o jednom zakonskom rješenju koje, pored toga što ispunjava ovu našu agendu obaveznosti prema članstvu u Evropskoj uniji, u okviru određenih pregovaračkih poglavlja, ispunjava i još jednu mnogo važniju ulogu, a to je zaštita prava putnika u pomorskoj plovidbi i unutrašnjoj plovidbi, s posebnim osvrtom na lica s invaliditetom i lica s otežanom pokretljivošću.

Ono što jasno stoji u tim evropskim direktivama jeste da su putnici zapravo slabija ugovorna strana, kako se to kaže u pravu i obaveza je države da zaštiti slabije ugovornu stranu u ovoj poziciji, posebno s naglaskom na lica s otežanom pokretljivošću. Zbog toga, vjerujem da je i ovo zakonsko rješenje veoma važno za tu ukupnu agendu Crne Gore koja prati prema putu ka Evropskoj uniji. Zbog toga je veoma važno kada, upravo u danima pred izbore, razgovaramo o tome koliko je jedna politika ključna u izboru nekih strateških pravaca za naredni period. Zna se odlično koji je put Crna Gora izabrala od 2006. godine. Dakle, to je put evroatlantskih integracija. Čini mi se da smo tu agendu do danas, hajde da kažemo s manjim ili većim izazovima, uspješno rješavali.

Rješavali smo je, takođe, i u jednim izazovnim vremenima, vremenima kada su postojale i ekonomske krize, u vremenima danas kada imamo i raširenu epidemiju koronavirusa, ali smo je, takođe, rješavali kada su unutrašnje političke snage često destruktivno djelovale na ukupan sistem u Crnoj Gori. Dakle, uspijevali smo da politički održimo zemlju stabilnom. Uspijevali smo da u takvoj stabilnosti privučemo nove investitore. Tu je veoma važno naglasiti da je Crna Gora napravila jedan veoma važan i ključan iskorak, a to je da u skladu s onim što je politička stabilnost prizove jedan broj novih investitora koji su, čini mi se, odgovorom i izgradnjom nekih kvalitetnih projekata, u saradnji s našom državom, promovisali Crnu Goru u najboljem svijetlu na međunarodnom nivou. Nikakav marketinški trik niti marketinški potez nije bio potreban nego kada danas vidimo na primorju neke od velikih razvojnih projekata koji se nude zapravo ukupnoj svjetskoj javnosti kao što je Porto Novi i Luštica Bay, vidimo u Kumboru kako to danas izgleda. Vidimo i razvojne projekte koji se dešavaju na sjeveru koji je neopravdano izostao u jednom vremenskom periodu iz agende razvoja ukupno Crne Gore, a rekao bih da se danas, pošto se tu realizuju investicije i preko 100 miliona, možemo podičiti s tim investicijama u smislu neke nove, bolje i kvalitetnije turističke ponude.

Ono što, takođe, moram istaći jeste koliko je bitna ta politička stabilnost, vidjeli smo u nivou ukupnih stranih direktnih investicija u periodu od 2006. godine na ovamo. Prema tome, vjerujem da je ova politika prepoznavala uvijek izazove, uvijek je posmatrala Crnu Goru na način da se mora uvijek voditi računa o nacionalnim interesima, prevashodno o razvoju ekonomije. S druge strane, imali smo u kontinuitetu manjem ili većem procentu zastupljenu političku konkurenciju koja je ne samo sada hvatala zalet samo pred izbore nego između dva izborna ciklusa trudila se da prikaže stanje u našoj državi kao nesređeno, da svojim radnjama i aktivnostima uvijek uvodi znak ili predznak vanrednosti u društvu ne bi li time zapravo slala poruke našim EU partnerima kako valjda nismo dovoljno kredibilna i sposobna vlast da se izborimo sa svim tim izazovima s jedne strane i, s druge strane, da pozove, a to je bilo i ranije situacija u crnogorskoj istoriji da se pozivaju strani investitori da ulažu u Crnu Goru.

Obesmisli smo sve te poteze, obesmislili smo sve te zaludne naume od strane naše političke konkurencije. Čini mi se da smo u svim tim izazovima koji nisu bili ni malo jednostavni uspjeli Crnu Goru da zadržimo na tom proevropskom kursu i da je zadržimo na putu očuvanja multietničkog i multinacionalnog sklada. To je velika vrijednost ove današnje vladajuće koalicije i vjerujem da će tako biti i nakon 30. avgusta. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20.)

Sada riječ ima poslanik Krivokapić.

Hvala, potpredsjedniče.

Toj čuvenoj bratovštini bokeljskoj na grbu piše - fides et honor. Nije tu ministar zdravlja da mu objasnim što piše, ali piše čast i slava. Pored svih mogućih stvari za pomorstvo uzeli su svoju životnu poruku čast i slava. Nijesu ni pare, ni strani investitori, ni neprijatna mora nego čast i slava. Samo tako traju 1.000 i nešto više godina ako je vjerovati nekim starim zapisima. Čast i slava crnogorskog pomorstva je bogatila tu siromašnu zemlju. Boka je nastala na pomorstvu. Nije bilo rudnih bogatstava, nije bilo Azerbejdžanaca da nas razviju, nije bilo Egipćana da nas razviju, razvijali su nas pomorci ne trošeći ništa nego svoje živote i donoseći ogromno bogatstvo, kulturu, znanje i obrazovanje u Crnu Goru. Čast i slavu. Tu je odgovor zašto je to bio pravi razlog zasnovan na časti i slavi, slavi u svijetu, a časti u Crnoj Gori.

I pored toga što je, na primjer, od pet ili šest krstova Svetog Marka koje je Venecijanska Republika, odnosno Mletačka Republika dodijelila za hrabrost ukupno u svojoj hiljadugodišnjoj istoriji tri stiglo u Boku. Čast i slava. Bogatstvo i čast. Negdje to treba da bude ekonomska mantra Crne Gore. Čast i slava da bismo bili bogato društvo. Sada bi rekli uprošćeno vladavina prava. Čak nije bilo ni toliko daleko da se ode da imamo regulisano sve to, ali su postojali uzusi koji su obezbjeđivali da se plovi i ispuni ta mantra. Samo u brodovlju je po generalizi pok. Don Branka Sbutege, Sloveni, Crnogorci, Srbi, Hrvati, u Trstu su imali milijardu u sadašnjem iznosu u brodovima, milijardu eura. Znači, imovina u brodovlju.

Kada je počela 1990. godina Crna Gora je imala 42 broda, prosječne starosti 16 godina, što je dobro za to vrijeme. Donosili su Crnoj Gori od 250 do 500 miliona dolara. Trideset godina kasnije imali smo po glavi stanovnika, imajući u vidu kredibilne zastave, znači ne zastave pogodnosti gdje se registruje sve i svašta nego kredibilne zastave najviše brutoregisterskih tona, tonu je svaki građanin imao svoga broda na svjetskom tržištu, 80% ili 90% tereta smo vozili na Zapad, ne jugoslovenske, ne ruske, nego zapadne terete. Napravili su ljudi poslije rata kada nije bilo ništa, nije bilo barke koja nije bila izbušena dobro, veće, i Crna Gora je za nekih dvadesetak godina postala po tim mjerilima pomorska velesila. Imali su znanje, čast i slavu.

Sve ovo govorim da znamo da možemo. To što nije tako nema drugih krivaca. Krivci žive u Crnoj Gori. Ne žive niđe van Crne Gore i žive tamo đe ne bi trebalo da žive. Što smo visočije u hijerarhiji to je manje ovoga što je uslov za prosperitet. Slično je i s vašim Ministarstvom pomorstva. Kako god bilo da je, mislim da nikad gore nije bilo. Ministar o brodu zna manje nego ja o spejs šatlu. Ti pomorci sada koji više nemaju svoje flote, nemaju ni dobar pasoš zbog manjine koja ih je obrukala, nemaju ni podršku države, nemaju direktorat u tom ministarstvu, donose po procjeni drugog jednog Sbutege, a doktora nauka i profesora i ambasadora, 270 do 300 miliona svake godine neto priliva u Crnu Goru. Dok drugi odnose na razne egzotične destinacije po svijetu, oni donose 300 miliona suvog novca koji ne košta ništa osim njihovih života vraćam na istu poruku i to drži crnogorsku ekonomiju po neto prihodu više nego turizam. Ja namjerno ne govorim o onim crnim koji takođe donose novac. Nekome smrdi, a nekome i miriše taj novac, ali u svakom slučaju dođe u ekonomski krvotok Crne Gore. Sad toga neće biti u svim našim ekonomskim projekcijama to niko ne računa da toga neće biti tog zdravog novca i tih pomoraca i o njima se ne bavimo kako da im pomognemo da opet donose najviše u Crnu Goru u neto prihodu.

Postoji jedna kategorija koja više pomaže Crnoj Gori od njih, a to su oni nevoljnici koje smo išćerali iz Crne Gore koji šalju doznake ovoj rodbinskoj sirotinji koja živi ovdje. Sve to mora da bude dio paketa koji nas čeka godinu ili više. Pomorstvom se nećemo baviti brzo. Kruzing industrija je skoro mrtva da li će više ikad biti na tom nivou to je pitanje na koje nema odgovora. To je najveći model širenja virusa kruzing brod tri, pet sa mega kruzeri koji je ministar dozvolio da se ušetaju u Kotor sa osam hiljada putnika u gradu u kojem živi 1.000 doveli bi nam 8.000 inficiranih ljudi ili neinficiranih i time Crnu Goru pretvorili u ko zna što. Zato pomorstvo je suštinski prosto ako leži na pravim principima, ali je ogroman izvor novca za Crnu Goru zaposlenja i poštovanja za te ljude. Dajte program Ministarstvo pomorstva to ne može, nema kapaciteta nađite nekog kako da im pomognemo barem one tehničke stvari ne traže mnogo testovi, pasoši, brži prolaz da tih 200, a može doći jer plove na takvu vrstu manjih na kruzerima da tih 250 miliona dođe iduće godine u

Crnu Goru da pretekne sa njihovom časti i slavom da upotrijebim tu formulaciju kako sam počeo fides et honor. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 14:08:03)

Srđan Milić je tražio komentar.

SRĐAN MILIĆ (09.07.20 14:08:08)

Hvala Vam.

Možda malo ubijeđen sam da ćete se složiti, mislim da se ne radi o pomorcima ovima koji stvaraju sliku Crne Gore kakva ona nije. Dakle, oni nemaju veze sa pomorstvom. Oni imaju veze sa organizovanim kriminalom. Oni imaju veze sa logistikom, oni imaju veze sa onim što, malo prije smo čuli cijenjene kolegice oko porodice, pa ja u mojoj porodici u najbližem dijelu svako od nas ima čovjeka koji je imao ključeve od Čikaga od Jezera gore koji je bio kapetan iz Rijeke koji je mislim da je pronio slavu te Crne Gore. Negdje smo se po tome prepoznavali, ali to je jedan razlog zašto sam reagovao. Drugi razlog je vezan za vaše komentare vezano za ovaj zakon gdje ja se slažem da mi možemo deklarativno navesti sve one odredbe kojima licima sa posebnim potrebama omogućavamo da ostvare svoja prava. Postavlja se pitanje gospodine Krivokapiću da li smo mi i u lukama tim ljudima pristupno omogućili ta prava.

Mi govorimo o brodovima, a ne govorimo o lukama. Ja to govorim opet iz primjera Skadarskog jezera, iz primjera Rijeke Crnojevića, iz primjera Virpazara, iz primjera svega onoga. Nisam džabe bez razloga pominjao taj stari zakon. Mislim da su oni to negdje temeljnije definisali ne zbog vas gospodine Radonjiću izvinjavam se što se obraćam direktno nego jednostavno to je bila oblast koja je bila cijenjena u Crnoj Gori i cijenjena u Jugoslaviji. Po tome smo se prepoznavali. Na žalost, vremenom smo to derogirali. Derogirali smo one ljude koji su proneli tu slavu. To je ono što meni lično smeta zbog toga što smatram da i dan danas evo nosi ime moga grada gdje živim ne mog rodnog grada brod koji nijednu od te dvije osnovne sintagme po čemu su se prepoznavali pomorci iz Crne Gore, na žalost, nema nego ima one druge sintagme. Danas uđite, ukucajte Budva i vama će Google pretraživač dati više tekstova o krijumčarenju droge nego o turističkim potencijalima Budve. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 14:10:49)

Na izlaganje poslanika Ranka Krivokapića poslanik Milić imao je komentar sad pravo ima na odogovor na komentar Ranko Krivokapić.
Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (09.07.20 14:10:58)

Hvala vam.

Zato sam namjerno posvetio poruka je čast i slava jer ti ljudi su na tome izgradili Crnu Goru u raznim vremenima i opet će, opet sam siguran ako im mi stvorimo elementarne preduslove opet će. Čak i ideja sa tim brodovima koji su kupljeni u Kini je bila da imamo jednu kompaniju sa četiri broda. Onda je politika odlučila da podijelimo na dvije kompanije po dva broda, četiri ista broda. Imate duplo posade, duple troškove, duplu korupciju u nabavci i onda propast. Podijelili smo četiri broda na dva političkom odlukom, a to je bio negdje zametak da se vrati ta vjera da možemo da gradimo takvo pomorstvo. Sada, slažemo se do kraja vi i ja, o jugoslovenskom pomorstvu za Crnu Goru duboko su uvjerenja najbolja bila u većoj zajednici. Sad je ta veća zajednica Evropska unija. Na sreću postoji ta mogućnost da nje nema bili bismo tek onda u neviđenom problemu, ali na sreću idemo u veću zajednicu koja se zove Evropska unija koji je jedan pametni Slovenac davno

rekao ulaskom Slovenije u Evropsku uniju napuštali smo jednu Jugoslaviju evo ulazimo u drugu. Naravno po prirodi odlučivanja, problema itd.

Ponavljam to je neto priliv 250 do 300 miliona koji je u ovoj godini krize, o tome moramo razmišljati, korone, da je nazovem zbog drugih stvari da ne pričamo detalje pričamo često o tome. Sada razmišljamo samo kako da preživimo. Moramo naći način da im pomognemo da odu lakše na tržište da rade tamo da se vrate. Moramo posebni program za njih osmisлити i kontrole i karantine i sve jer to je novac koji najrealnije dođe u ovu zemlju. Mi iduće godine treba da platimo već u februaru mislim 300 i nešto miliona kredita. Od čega ćemo platiti kad smo u deficitima vi znate kao i ja koliko. Uvijek moramo naći šanse koje su realne u ovim uslovima da donesu novac u Crnu Goru da bi kao država ostali stabilni. Rekao sam prije neki dan evo dešava se sad pa vide ljudi neizbježno je, rekao sam ovdje u parlamentu ko se sjeća, ovaj miks ekonomske, socijalne i kad dođe zdravstvena kriza pa pojača ove prve dvije rađa nestabilnost. To je ... društava bilo će ako je ekonomija nezdrava brže ako je ekonomija zdrava sporije. Dajte da pomognemo tim ljudima koji donesu novac a traže minimalno. Ponavljam Ministarstvo pomorstva nema kapaciteta.

Pozivam Vladu tu je i direktor DPS-a osmisлите poseban program brze pomoći pomorcima da bi tih 200 miliona došlo u Crnu Goru da bi oni pošli i da bi nam donosili taj novac brzo. To je donacija suštinski. Taj novac nas ništa ne košta bez dobre organizacije i servisa koji ćemo im dati. Ovo je moja, da kažem, proaktivna ne opoziciona čak molba znam da potpredsjednik Parlamenta ima te sposobnosti organizacione da pomogne da to ministarstvo nešto učini jer ono to ne može samo uraditi. Pokazalo je da ne može, ali može Vlada u cjelini i time ćemo svi biti na dobitku u ovoj državi. Taj novac vrijedi više nego prije 600 miliona sad kad bi došao u narednoj godini. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 14:14:24)

Hvala.

Nastavljamo dalje, dajemo riječ Nebojši Medojeviću, nek se pripremi Aleksandra Vuković.

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (09.07.20 14:14:41)

Poštovani građani Crne Gore,

Teme u Skupštini smjenjuju jedna drugu, ali mi ovdje govorimo o krupnim političkim temama u krupnom istorijskom trenutku gdje treba da prelomimo i da zaključimo da li je ova država Crna Gora u prethodnih 14 godina samostalnosti vođena ispravno. Da li je od ove političke elite vođena u pravcu interesa građana države ili je vođena u pravcu interesa jedne male grupe ljudi.

Tema je zaista važna i ja, kao Crnogorac suverenista, reformator, demokrata mogu to za sebe da kažem iz punih usta mogu da kažem da sam zaista u ovom trenutku u situaciji da svim pomorcima koji su iz Crne Gore kažem da mi je jako žao da sam dio nekog političkog ambijenta u kojem je ova vlast, prije svega, predsjednik Demokratske partije socijalista zajedno sa određenim strukturama bezbjednosnih službi od naših pomoraca, dijela naših pomoraca, napravio članove narkokartela. Da trenutno u zatvorima širom svijeta leže naši sugrađani, vaši sugrađani i birači Demokratske partije socijalista koje je ovaj režim umjesto da plove i šire crnogorsku zastavu po morima svijeta, oni su uključeni u globalne narkokartele. Moram reći brukaju državu Crnu Goru i brukaju crnogorsku zastavu, brukaju Boku, brukaju crnogorsku mornaricu. Evo gledam sve vas koji ste Crnogorci koji se puvate i divite lupate rukom o grudi, ovo je sramota ljudi. Ustanite i recite Milo Đukanović je od naših pomoraca napravio narkodilere ne od svih. Ja kad sam to rekao 2007. godine u crnogorskom Parlamentu. Udruženje pomorskih kapetana je najavilo žalbu, tužbu protiv mene da vrijeđam, da ugrožavam kapetane. Međutim, danas vidite da je to činjenica.

Ova vlast, poštovani građani, je zgazila i uništila sve što je predstavljalo ponos države Crne Gore. Zato, poštovani građani, morate konačno da shvatite vi pomorci, članovi njihovih porodica, nisu ti ljudi krivi, oni su pod zastavom države Crne Gore, mislim na DPS Mila Đukanovića, bezbjednosne službe, organizovali narkokartel. Svi znamo ko je to, sada da se ne pravimo. Ja

sam ovo pričao 2007, 2008. godine kada se svi ljudi zajedno i kada ste pričali da sam ja neprijatelj Crne Gore i neprijatelj pomoraca koji pričam istinu. Istina ne može da bude neprijatelj države Crne Gore. Ova država Crna Gora je nastala i opstala na istini, na pravdi, na uzvišenim idealima.

Poštovani građani Crne Gore, sve probleme koje ima država Crna Gora su proistekli iz jednog lopovskog sistema iz jedne vlasti koja je spremna da zloupotrijebi sve što je (prekid)

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 14:17:37)

Znači, sugerišem poslaniče u svom izlaganju vodite računa o članu 105 i upozoravam ako budete koristili neke riječi koje su uvredljive da možete /prekid/...

NEBOJŠA MEDOJEVIĆ (09.07.20 14:17:56)

Možete li mi samo dati da se Vama obratim, zaustavite samo vrijeme. Možete zaustaviti vrijeme pošto ste me opomenuli Vama proceduralno da se obratim, predsjedavajući.

Dakle, ako je brod u vlasništvu države Crne Gore bio uključen u šverc 500 kg kokaina u Njemačkoj, ako je vojni brod NATO-a Jadran uključen u šverc 60 kg kokaina, ako je uhapšeno, ako je u diplomatskoj pošti, predsjedavajući, u Bavarskoj, u diplomatskoj pošti sa grbom moje države Crne Gore za koju sam ja bio '90-te godine, a Vi ste tada govorili da smo ustaše i da smo neprijatelji. Jeste, jeste da smo ustaše i neprijatelji Crne Gore sa grbom moje države Crne Gore u diplomatskoj pošti u Bavarskoj se švercovalo, kolegice, 200 kg kokaina.

Imam pravo, gospodine predsjedavajući, da kažem da iza toga šverca stoji Milo Đukanović i bezbjednosne službe. Vi me opomenite, ali nemojte me prekidati ja sam izabran od građana koji očekuju ovo da kažem. Da nastavim samo čitavu priču.

Poštovani građani Crne Gore, znači svi ključni problemi vaši proizilaze iz jedne loše vlasti. Zato još jednom, evo juče smo kolegama iz Demokratske Crne Gore ponudili sve što jedna opoziciona partija može da ponudi. Šta može više da ponudi jedna opoziciona partija nego da kaže lideri parlamentarne strukture neće biti na listi. Svi poslanici neće biti na listi. Juče se desilo da ni to nije bilo dovoljno kolegama koji očigledno imaju neke druge interese.

Građani Crne Gore, od Pljevalja, Budve, Herceg Novog, Nikšića od nas traže slogu. Preko 300 mladih ljudi je na terenu ovih dana u ime Demokratskog fronta dobijamo snažni odziv.

Kolega Bečiću, građani Crne Gore, vaši i naši birači slobodni građani Crne Gore od nas traže slogu, jedinstvo jer više ne mogu da trpe nepravdu sa kojom se suočavaju uz ove vlasti. Još jednom razmislite, kolega Bečiću. Dajte da se ujedinito. Nema u ovom trenutku ništa važnije osim smjene ove vlasti. Svako ko je protiv ove vlasti je patriota Crne Gore, najveći patriota Crne Gore. To građani od nas traže. Stavimo sve po strani. Nijesu nikakve razlike toliko bitne. Spas ove države i spas ovog naroda je u smjeni ovoga režima. Dajte razmislite još jednom. Vaši birači traže jedinstvo. Mi vas pozivamo i dalje smo spremni da se zbog građana, zbog naroda Crne Gore, zbog sloge, zbog opstanka ove države, zbog slobode ovoga naroda ovo je istorijski trenutak prelamaju se krupne istorijske odluke. Oni koji to ne shvataju, mi ne možemo da ih obučavamo i da ih edukujemo. Neka oni dalje insistiraju nekim kvazigrađanskim vrijednostima. Nema veće građanske vrijednosti od slobode. Najveći neprijatelj slobode u Crnoj Gori je režim Mila Đukanovića. Svako ko je za slobodu Crne Gore mora biti protiv režima Mila Đukanovića. Razmislite, kolega Bečiću, mladost jeste prednost u politici, ali iskustvo nije za bačiti i zanemariti. Vjerujte nama, dođite da se dogovorimo. Jedna lista, otpor za slobodu Crne Gore. Građani traže patriotski pokret. Svi ćemo mi biti za slobodnu i građansku Crnu Goru. Niko ovdje nije protiv Crne Gore osim režima Mila Đukanovića. Evo pomorci, koliko vas leži u zatvoru, povjerovali ste Milu Đukanoviću da švercujete kokain zbog Crne Gore. Ne, švercujete kokain zbog vašeg interesa, a najveći dio profita ide braći Đukanović.

Podržite ovu listu, vjerujte mi, ja ne pričam ni o mandatima, ni o političkim pozicijama. DF je juče pokazao da je spreman sve da stavi u zalog borbe za slobodu ove naše zajedničke države Crne Gore. Razmislite, pridružite se. Onaj ko ne bude na zajedničkoj listi deklarisaće se kao neko ko ne shvata istorijski trenutak u kojem se nalazimo. Samo jako, samo složno do pobjede.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 14:21:49)

Tražila je i Aleksandra kaznenu repliku. /prekid/
Andrija Nikolić.

ANDRIJA NIKOLIĆ (09.07.20 14:22:25)

Potpredsjedniče, siguran sam da ste i Vi kao i mi koji sjedimo ovdje na ovoj strani sale prepoznali u izlaganju kolege Medojevića više elemenata za kaznenu repliku i ja je ovim putem zahtijevam od Vas.

Dakle, kao što vi pitate mene u čije ime tražim pravo na kaznenu repliku i mogao bih i ja vas da upitam u čije ime vi danas artikulirate političke poruke.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 14:23:19)

Dajem kratku pauzu.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 14:33:51)

Nastavljamo dalje.

Dajem riječ Andriji Nikoliću, poslije njega Aleksandra Vuković.

ANDRIJA NIKOLIĆ (09.07.20 14:34:09)

Hvala, potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Evo očigledno kako ulazimo, da kažem u izbornu kampanju onda se i politička retorika pojačava pa imamo onaj manir uvođenja ulyce u Parlamentu u eksplicitnijoj formi nego što smo to gledali ranije. Mi smo kao što znate uvijek izbjegavali da govorimo jezikom sile. Država u kojoj se poštuju međusobne različitosti je ključni ideal politike kojoj mi pripadamo.

Ovdje je situacija takva da postoji pojačana nervoza na opozicionoj strani političke scene u nedostatku demokratskih kapaciteta da postignu međusobni dogovor. Onda otuda, da kažem, i ova pojačana nervoza prema Demokratskoj partiji socijalista za koju pretpostavljaju da će i ovoga puta sigurnim korakom ići u novu izbornu pobjedu bez obzira ko god bio na izbornoj listi koju okupi opozicija ili prijatelji opozicije koji su ovog puta situirani u krugovima Srpske pravoslavne crkve sa kojima redovno komuniciraju i dogovaraju političku platformu za izbore.

Iznenadujuće je, zapravo već smo ih navikli na tu vrstu političke kolaboracije, da na toj strani imamo i nekadašnje suverenističke stranke. Ako pogledate ko je nekad bio u organima upravljanja pojedinih stranaka koje su sada konstituenti pojedinih opozicionih saveza onda vam je jasno da tu više nema crnogorskog kadra. Kao što su pojedini kadrovi crnogorski profilisani iz prethodnog perioda napuštali organe te stranke kada su prije dvije godine u Budvi na lokalnom nivou organizovali proslavu poništenja državnosti Crne Gore iz 1918. godine na Podgoričkoj skupštini, pa su kao odgovor na takvo ponašanje imali otkaze, odnosno ostavke njihovih vodećih lokalnih funkcionera u toj sredini.

Prema tome, ova praksa odvođenja suverenističkih glasova na suprotnu stranu da bi ih upotrijebili u jednom trenutku protiv Crne Gore vjerovatno je u svojoj ideji planirana i za ove izbore. Ključna obaveza svakog građanina Crne Gore koji je 21. maja 2006. godine dao glas nezavisnoj Crnoj Gori je da dobro promisli kome će na ovim izborima dati glas. Imamo nezadovoljne aktere iz 2016. godine koji žele da poprave svoj utisak. Riječ je o regionalnim i o globalnim akterima koji su ovoga puta na teren dnevne politike uveli i Srpsku pravoslavnu crkvu računajući da je to

nedostajući instrument koji treba snagama nacionalističkog korpusa u Crnoj Gori da obezbijedi pobjedu na izborima. Još jednom pozivam građane Crne Gore da daju podršku onima koji su ovoj zemlji donijeli dobro za svih ovih 30 godina. Tačno je, bilo je i određenih grešaka, ali u suštini politika je koja je donijela dobro.

PREDSJEDAVALA ALEKSANDRA VUKOVIĆ (09.07.20 14:37:43)

Aleksandra Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (09.07.20 14:37:48)

Uvaženi potpredsjedniče Gvozdenoviću, hvala na datoj riječi. Pozdravljam drage građanke i građane Crne Gore, kao i kolege i kolegice u Parlamentu.

Vazda se moram podšetiti, a da bih postavila jednu slovensku antitezu i bila u nekom balkanskom i slovenskom ključu - al' je đavo, al' su mađije, al' je film, al' je teatar, a jedan veliki reditelj bi i postavio pitanje kud plovi ovaj brod. Kada kažem ovaj brod mislim na brod zvani Demokratski front ili, kako bih ih prezvala demokratski konfront, a politički konfort. Zašto kažem konfort? Oni su u potpunoj političkoj lagodnosti bez ikakve odgovornosti, mogu izricati ovakve paušalne presude u vezi s našim predsjednikom Demokratske partije socijalista i cjelokupnom vlasti jer nemate odgovornost ni za ono što izgovarate, a ni za ono što radite. Zato oni jesu, možemo reći, brod, kada smo već kod ovih plovidbenih tema, koji je bez ikakvog kompasa i bez orijentira. Jedini kompas koji ovih dana imaju i koji im, na žalost, služi u nehumane političke svrhe jeste Srpska pravoslavna crkva. Da nije toga kompasa, vjerujte ne bi znali ni đe je šever ni đe je jug, naravno mislim politički, i vjerovatno bi zastranili kao što zastranjuju i svih ovih godina i pothranjuju svoje ubjedljive glasače lažnim iluzijama da će im ponuditi neku bolju Crnu Goru. Nejasno im je i vidim da se posljednjih dana sve vrijeme bave izjavom predsjednika Mila Đukanovića o tome da mi gradimo novu Crnu Goru i onda veoma zlonamjerno i podmetački, kako su navikli, kažu jeste, to je neka nova antitradicionalna, antihrišćanska, antisrpska Crna Gora.

Ne, gospodo, da vam razjasnim. Ta nova Crna Gora koju pokušavamo sve ovo vrijeme graditi jeste ona koja je okrenula leđa starim uzaludnostima i balkanskim nazadnostima i upravo krenula u ključu Mediterana, jer meni je bliska Kamijeva misao ne mi Evropljani nego mi Mediteranci. Kada kažem mi Mediteranci onda mislim mi otvoreni, mi demokratizovani, mi spremni da primimo drugo i drugačije, mi spremni da razumijemo ono što je različito u odnosu na nas, mi spremni da čujemo građane koji se osećaju Srbima u Crnoj Gori i da im ponudimo jednu platformu solidarnosti i potpunog uključivanja u crnogorske tokove, odnosno tokove crnogorske države. Jer, ono što bih odgovorila kolegi koji je prethodno uvredljivo govorio i što je uputio, recimo, predsjedniku naše partije, rekavši da je on naše moreplovce pretvorio u narkodilere, rekla bih ne, on je naše moreplovce načinio kapetanima sopstvene sudbine i sopstvenih života koji plove na brodu koji se zove nezavisna Crna Gora.

To što postoje neodgovorni pojedinci kako u politici, što svjedoče, naravno, naše kolege iz opozicije s akcentom na Demokratski front i pojedinci koji koriste i to uzvišeni moreplovački poziv da obavljaju neke kriminalne radnje s kojim se nijedan časn, pošteni, slovesni građanin Crne Gore kao i Klub poslanika koje predstavljam i o kojima sada govorim ne može identifikovati. To je nešto što postoji u svakom društvu, nešto što nijednom društvu ne služi na čast i što svako društvo koje teži evropskim i demokratskim vrijednostima želi iskorijeniti i to u potpunosti. Ali, vi znate da je kriminal neiskorjenjiv, posebno ako imamo u vidu veliku knjigu Mediteran Brodela i, ako se šećamo, na kraju krajeva i Platona koji je govorio da su upravo Mediteranci oni ljudi koji žive na moru i gradovi koji se nalaze na moru poput žaba koje sede oko močvare i da su možda skloniji koruptivnosti zato što je tu otvorenost i bliža, tu se događa i protok ljudi i roba i za one koji su, na žalost, shvatili tranziciju kao mogućnost nekog svog neslavnog trenutnog bogaćenja, izazov da na, eto, jedan nečastan način, baveći se poslovima koji jesu brukanje Crne Gore i njene nezavisnosti, svakodnevno ili, eto, kada čine te nelegalne poslove udare teški šamar Crnoj Gori i njenoj demokratizaciji.

Protiv toga se ova vlast sve vrijeme bori. Upotrijebili smo sve svoje resurse za borbu protiv toga. Možda smo i izgubili neko dragocjeno vrijeme boreći se protiv te balasti, a to vrijeme smo mogli iskoristiti za neke druge stvari, razvojne projekte o kojima je govorio moj kolega Živković. Dakle, mi moramo poći tamo na jug i videti šta se tamo radi, kako se gradi, kako strani investitori bez bojazni ulažu u Crnu Goru, kako je izgrađen Porto Montenegro, kako Porto Novi, kako izgleda Luštica, kako se od nekadašnjih zdanja iz 18. stoljeća koji su bili karantini danas pred našim očima pružaju nevjerovatni hoteli koji svakako spadaju ne u evropske nego u svjetske destinacije.

Dakle, taj hotel koji se nalazi u Meljinama svakako je neka poruka da je Crna Gora od nekadašnjeg istorijskog karantina, od neke zatvorene sredine postala jedna otvorena demokratska sredina koja privlači ne samo strane investicije nego i strance da nas vide jer pokazujemo da nijesmo ksenofobično društvo nego polifonično. Ode se razvijaju, žive i sjedinjuju različite nacionalnosti i vjere. To je ta Crna Gora i to je taj Mediteran kao eksperimentalni prostor, kako je rekao Brodel. Iako je rekao da je eksperimentalni prostor, rekla bih da Crna Gora ima tu šansu da bude eksperimentalni prostor Balkana u kome će se oprobati viševjerja i višenacionalna saglasnost kao niđe drugo na Balkanu. Mi ćemo biti demanti balkanizacije, dakle negativnog konteksta u koji smještaju Balkan. Dakle, mi smo demanti onoga što je Balkan u nekom svom pejorativnom značenju.

Crna Gora je svjetlo. Upravo Demokratska partija socijalista sa svojim koalicionim partnerima koja je ostala stameno na svojim, prije svega, državičkim pozicijama, što je, naravno, bio izazov za neke naše suverenističke kolege. Oni nijesu odoljeli nekim trenutcima kada su nam okrenuli leđa, ali sigurna sam da ni oni u tom trenutku nijesu shvatili da ne okreću leđa Demokratskoj partiji socijalista. Okrenuli su leđa Crnoj Gori. Okrenuti leđa Crnoj Gori i okrenuti svoje lice onima koji su u svakom trenutku spremni da tu Crnu Goru prodaju za male pare su upravo oni koji će vama suverenistima koji ste se dostojanstveno borili za ponos Crne Gore udariti taj sramni pečat i sramni šamar. Jer, nema drugovanja s onima koji su spremni da u svakom trenutku po radi svojih interesa, to su interesi drugih država, Srbije, Rusije i ostalih, vama ikada pruže ruku.

Dakle, stvarno je vrijeme za ono u pamet se dobro, Crnogorci, nijedno zlo čegrsti zađevica među nama dobro donijeti neće, 30. avgust je dan iskušavanja naše državičke i političke slovesnosti i, ako hoćete, naše političke pismenosti. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 14:46:12)

Zahvaljujem poslanici Vuković.
Dajem riječ poslaniku Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (09.07.20 14:46:24)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Nadovezao bih se na ovo što je uvažena kolegunica Vuković govorila, naročito na onaj dio da li je đavo ili su mađije. Govorim o crnogorskim pomorcima. Imao sam prije i uvodno izlaganje, ali ovog dijela se nijesam dotakao, o tome je pričalo više poslanika, odnosno poslanica. Narkodileri, imamo veliki problem. Dakle, ta slavna tradicija crnogorskog pomorstva je narušena nesporno. Mi imamo oko 7.000 pomoraca u Crnoj Gori, a jedan manji dio ispod 1% se bavi kriminalnim radnjama, narkodileri. U svakom žitu ima kukolja kao i u svim ostalim profesijama, taj kukolj u tom slavnom crnogorskom pomorskom žitu je stvarno narušio ugled crnogorskog pomorstva, ali uglavnom svi su procesuirani i taj veoma mali dio, kao što sam rekao, to je ispod 1% naših pomoraca, vjerujem da će po zakonu platiti za sva ta svoja nedjela.

Drugo, ono što ranije nijesam rekao, kapetane Radonjiću, pitanje kruzera. Dakle, znamo da je naročito od 2006. godine od sticanja nezavisnosti Crne Gore napravljen bum u izletničkom turizmu. Taj broj se kretao, naročito u Kotoru, u Baru dolazaka kruzera, recimo u 2020. godini je bilo predviđeno blizu 600 kruzera koji su trebali da dovedu nekih 750.000 putnika samo u Kotor, u Baru je manje, ali i u Bar je trebalo da uđe nekih 30, 40 kruzera. Mi smo zbog čitave pandemije

izgubili tu dobit. Najave su neke da će od 1. avgusta doći reducirani broj kruzera do kraja godine, ali sigurno je da nećemo ni blizu postići taj plan. Crna Gora, Kotor, Bar su mnogo izgubili. Recimo, na crnogorskom primorju ima samo oko 400 suvenirnica u kojima radi više hiljada građanki i građana Crne Gore, svi oni žive od kruzera. Vjerujemo da će se ta situacija normalizovati.

Završavam sa onim samo jako, samo snažno do pobjede, multikulturalne, evropske, antifašističke Crne Gore. Ne vjerujem da će nijedan suverenista, nijedan Crnogorac, Crnogorka biti izmanipulisan, prevaren pa dati glas na izborima 30. avgusta negatorima Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 14:50:44)

Hvala.

Andrija Popović je imao komentar na izlaganje Aleksandre Vuković. Vidim da se još neko javio za komentar izlaganja Andrije Popovića, ali to nije moguće. Izvolite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (09.07.20 14:51:01)

Zahvaljujem kolegi Andriji Popoviću zato što mi je napravio priliku da kažem ono što nijesam imala do sada priliku da kažem, a tiče se Demokratske partije socijalista i Liberalne partije koju personifikuje gospodin Andrija Popović.

Liberalni savez Crne Gore i Liberalna partija koja je nastala kao jedna vrsta transformacije starog Liberalnog saveza je dobar pokazatelj onoga što jeste Demokratska partija socijalista, zašto raste, pobjeđuje i zašto emancipatorski duh u crnogorskoj političkoj zbilji.

Izvinite, možemo li da prokomentarišemo ovako, već se ne usaglašavaju da se ovakav manir koristi u Skupštini s čim se ni mi nijesmo, potpredsjedniče Gvozdenoviću, usaglašavali kada opozicione kolege među sobom komentarišu, uzimaju komentare, poentiraju i slične stvari i otvaraju sebi prostor za dalje diskusije. Dopustite da smo s SDP-om 18 godina drugovali i bili politički veoma solidarni, da budemo i dvije, tri godine u istom političkom taboru s kolegom Popovićem koji služi kao primjer kako je Demokratska partija socijalista u stvari jedna zrela, emancipatorska snaga u Crnoj Gori koja pamti, uči, samorazvija se.

Na primjerima ove partije upravo je Liberalna partija ono o čemu sam govorila sve vrijeme, govoreći o stalnosti i vjekovitosti Mediterana, stalnosti i vjekovitosti Kotora kao što ste vi svojim političkim djelovanjem pokazivali u stvari svu krupnoću politike koju ste promovisali, gospodine Popoviću, pokazujući i ukazujući ne samo na vjekovitost Crne Gore i njene državnosti nego i na svrhovitost nezavisnosti Crne Gore koju smo ostvarili 2006. godine zajedno s vama i, na žalost, zajedno sa onima koji danas u Demokratskom frontu vide svoj izlaz na političko more, a na žalost Demokratski front drugoj državi pokušava osmisliti i omogućiti izlaz na more koji je, evo kao što možemo čitati u Načrtaniju Ilije Garašanina moguć samo kroz otvore i mediteranske prilaze Crne Gore, nezavisne i samostalne.

Dakle, moj odgovor na komentar vama svakako će se ticati jedne poruke koju želim poslati građanima i građankama Crne Gore. Sada je taj odsudni čas iako ste više puta ovo slušali iz ovih klupa u prethodnim godinama, ali sada su se, zaista, sve maske, sve krinke skinule, pale su, konačno smo pokazali svoja prava politička lica svi. Dakle, sve kalkulacije, manipulacije, pokušaji naše opozicije da nastupe s jedinstvenom listom, pa da nastupe s nestranačkim ličnostima, u stvari pokazuje visok stepen neozbiljnosti, nekoherentnosti, nemogućnosti, političke nezrelosti i jedne nespremnosti da se mjesec i po dana prije izbora ponudi neka konkretna i relevantna politička platforma u koju bi naši građani mogli povjerovati i za nju glasati.

Naša opozicija ovakvim načinom djelovanja potcjenjuje svoje birače, potcjenjuje na jedan skaredan način zato što ti ljudi koji su željni smjene vlasti, koji su željni nekog konsolidovanja u opozicionim redovima, mislim da su sada ponovo zbunjeni, da im se šalju destruktivne poruke i da oni više nemaju nikakve vjere i nada u našu opoziciju, što naravno nama daje krila i vjeru u to da ne samo da smo radili pravu stvar nego da smo opoziciji pokazali mjesec i po dana prije izbora da im je mjesto, odnosno da im je nemjesto. Ako oni ne shvate da ta nemjesta da se oni kreću i traže

svoju političku i finansijsku podršku, a ta nemjesta su izvan granica ove države, ako se ne vrate ovoj državi da zajedno podržimo demokratizaciju Crne Gore nema nikakve budućnosti. Pravo da vam kažem, ni ova vlast se, iako ćemo osvojiti defitivno apsolutnu većinu u Parlamentu, u to ne sumnjam, neće radovati takvoj sceni jer nijesmo mi kao one države koje naš Demokratski front gleda kao svoje spasonosne i matične države, da se raduju Parlamentu u kojem nema opozicije.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 14:56:15)

Hvala Vam.

Bili su određeni komentari vezano za diskusiju, odnosno komentar koji je dao poslanik Popović. Čitam član 97 - nakon izlaganja pojedinog poslanika i predstavnika predlagača pravo da zatraži i dobije riječ ima predstavnik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba. Znači, svaki klub ima pravo. Tačno je da pokušavamo u dogovoru na Kolegijumu da izbjegavamo te situacije da ne bi trajalo predugo. Poštujući, sada sam provjerio, vrijeme kojim raspolaže gospodin Popović, on je imao to raspoloživo vrijeme, a poštujući ipak da dolazi iz jedne sredine koja je poznata kao pomorska sredina, gdje ste čuli iz njegovog izlaganja koji su to bili dometi svega toga, bilo je korektno da damo to pravo koje mu inače i pripada.

U skladu sa planom diskusija, sada dajem riječ Andriji Nikoliću.

ANDRIJA NIKOLIĆ (09.07.20 14:57:41)

Hvala, potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Imamo pred nama još jedno zakonsko rješenje koje je dio ukupne agende integracionog puta Crne Gore u Evropsku uniju i sasvim logično da se ovakva vrsta zakonskog teksta gotovo prvi put nađe u našem pravnom sistemu.

Predlog zakona o pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi ima zadatak da unaprijedi status pomenutih lica. Rekao bih da je samo po sebi to dovoljno da opiše ono što je namjera ovog zakona. Kako smo došli uopšte u poziciju da danas u crnogorskom Parlamentu razgovaramo o zakonskim tekstovima ovog tipa. Kako smo došli do situacije da je Crna Gora danas država koja je otvorila sva pregovaračka poglavlja u pristupu pregovora sa Evropskom unijom. Došli smo zalaganjem, između ostalog, državne administracije Crne Gore. Vjerujem da je njihova zasluga dominantno uz ono što je politička volja koju dominantno opredjeljuju akteri koji svih ovih godina upravljaju državnim politikom. Imamo otpore na drugoj strani i ti otpori su neprirodni. Neprirodni su jer dolaze kao otpori zakonima države Crne Gore, ne onome što je njihova suštastvenost u smislu sadržine koju propagiraju već dominantno što su to zakoni države Crne Gore.

Mi smo 2006. godine imali referendumski proces gdje se jedna značajna većina ljudi u Crnoj Gori radovala rezultatima referenduma, 230.000 ljudi je glasalo za obnovu crnogorske nezavisnosti. Naspram njih smo imali zavidnu brojku ljudi koji su se opredijelili za državnu zajednicu sa Srbijom. Nekorektno bi bilo optužiti sve te ljude da su protiv Crne Gore, kao i ove s druge strane koji su glasali za nezavisnost Crne Gore da su protiv Srbije. Bilo je logično da se nakon tog procesa dogodila jedna evolucija među akterima na političkoj sceni, da politika kod njih nije sve vrijeme predstavljala onaj puki makijavelistički cilj da se opravdava sredstvo ne bi li se došlo do cilja. Šta je cilj. Cilj nije bio da se postane konstruktivni činilac politika savremene, obnovljene, međunarodno priznate Crne Gore već da se sačeka nova šansa kako bi se preko te nove šanse uspostavilo ono stanje do 2006. godine, odnosno Crna Gora vratila na početna podešavanja.

Kako je moguće u takvim uslovima kreirati jedan zdrav ambijent gdje je prosto i za građane Crne Gore, bilo da su pripadali jednom ili drugom bloku prirodnije da se na izborima izjašnjavaju za ovu ili onu političku ponudu, a da ne budu uvijek u igri i neki drugi strateški planovi koji podrazumijevaju revidiranje odluka s referenduma iz 2006. godine.

Da bismo bili do kraja precizni, imamo više izjava opozicionih činilaca koji su najavljivali da

će onda kada se ukaže prva prilika organizovati novi referendum o državno pravnom statusu Crne Gore. Odbili su svaki konstruktivan pristup aktuelnog državnog rukovodstva Crne Gore da budu u nekoliko navrata dio Vlade gdje će zajedno sa preostalim građanima Crne Gore koji su preko svojih političkih predstavnika zastupljeni u tim vladama raditi za dobro Crne Gore. Zašto, neka oni odgovaraju na ta pitanja. Neke građani Crne Gore dobro povedu računa o tome da je i opoziciji i njihovim ključnim stratezima u ovom trenutku jasno da se vlast u Crnoj Gori ne može osvojiti bez suverenističkih glasova. Vidjeli smo nekoliko recepata gdje su na platformi tobožnjeg pomirenja Srba i Crnogoraca u Crnoj Gori tzv. procrnogorske snage mijenjale političku stranu, utapale se u onaj prosrpski blok političkih stranaka u Crnoj Gori i potpuno izgubile svoj politički identitet. Tako završavaju oni koji pokušavaju s 3% ili 5% da mijenjaju 40% ili 45% politike koja je suprotna onoj orijentaciji koja podrazumijeva građanski koncept Crne Gore koji je jedino moguć i koji je jedino realan i održiv u savremenoj Crnoj Gori.

Prema tome, alternative evropskom sistemu vrijednosti kojem Crna Gora danas teži nema. Zašto? Zato što Crna Gora prirodno pripada Evropi. Prirodno je da Crna Gora bude integrativni činilac NATO-a i Evropske unije zato što su tamo najrazvijenije civilizacije današnjeg svijeta. Alternativa koja se tome nudi je povratak u prošlost i robovanje nekim srednjovjekovnim zabludama o tome kako Crna Gora treba da bude klerikalna država u kojoj crkva donosi političke odluke, a ne legitimno izabrani predstavnici građana na izborima.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 15:02:52)

Zahvaljujem poslaniku Andriji Nikoliću.

Dajem riječ Željki Savković, a neka se sprema Sanja Pavićević i Jovanka Laličić.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (09.07.20 15:03:33)

Poštovani građani, želim da napomenem moje kolege iz Demokratske partije socijalista da slučajno ne zaborave u svojoj predizbornoj kampanji da pomenu da su prevarili 22.051 majku kojima su oduzeli stečeno pravo i dok god tu nepravdu ne isprave, sigurni budite da će vam kad tad to i te kako štetiti u vašoj kampanji. Poručujem 22.051 majki, koja od vas glasa Demokratsku partiju socijalista zato što im je oduzeto stečeno pravo onda se debelo zapitajte da li ste dostojne svoga življenja.

Poštovani građani, na dnevnom redu je Predlog zakona o pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi. Da se u ovom zakonu ne radi o pravima putnika, vjerovatno se ne bih ni javljala. Ja ću baš o onim putnicima koji nikada nijesu stali na brod, među njima sam i ja. Tačno je da sam, a vjerujem i 80% građana Crne Gore često, ako bi mogli da priušte sebi bar taj jednodnevni odlazak na more, čežnjivo gledali kruzere koji uplovljavaju u luke diveći se njima, a zavideći bez zlobe putnicima na njima. Mislim i naša penzionere koji bi da je sreće kada se penzionišu upravo svoje penzionerske dane provodili obilazeći svijet, na brodovima, kao upravo što rade penzioneri država članice Evropske unije i ostatka svijeta. Na žalost, naši penzioneri ne pomišljaju da je to u stvari trebao biti sastavni dio njihovih života po odlasku u penziju jer sebi ne mogu da priušte ni osnovne uslove za život nego moraju još dodatno raditi da bi opstali. U istoj situaciji su i naši zaposleni koji da bi mogli obezbijediti koliko toliko pristojan život sebi i svojoj porodici, pored redovnog posla još i privatno negdje rade. Tako da su za njih egzotična putovanja samo pusti snovi i želje. Suvišno je komentarisati nezaposlene i socijalne slučajeve.

Danas upravo nabrojane brodove gledaju kada se objavi informacija da je na nekom brodu zaplijenjena određena količina neke droge. Priznaćete da se to dešava dosta često. Na žalost, na njima su i naši mornari koji su zavedeni, koji su boreći se za život, na žalost skrenuli sa pravoga puta i kako god izgledalo treba im dati šansu da se vrata, a upravo oni koji su ih naveli na tom putu da budu kažnjeni. Tačno je da sve više naše djece ide na te brodove da bi zaradili za sebe i koliko toliko pomogli svojoj porodici koji su zbog sveukupnu ekonomoske situacije u nezavidnom položaju, a tačno je i da bi i manje naše djece išlo na njima da se nije desilo ovo što ću sada pročitati, a upravo mi je poslao i dostavio gospodin Slavko Mešter iz Kotora. Mi radnici koji smo

radili u fabrikama u kotorskoj opštini ostali smo bez posla u fabrikama. Kotorska opština imala je najviše preduzeća. Sva preduzeća koja su nekada radila pozitivno sada su sva zatvorena. Koji je razlog što su zatvorena hoćemo da znamo istinu. Te fabrike, mašine sada rade u drugim državama, naša radnici su ostali bez isplata, otpremnina, isplate plate koje ste dužni radnicima. Zato apelujemo da pozovete predsjednike sindikata svih firmi koje su nekada dobro radile. Da ste te fabrike dale u zakup one bi i dan danas radile, ni jedne mašine u halama nema. Vi stariji poslanici dobro znate da su naši preci od ništa stvorili dosta i svi su bili zadovoljni sa radom gdje su radili. Koji je bio razlog da sve ovo uništite? Od našega zahtjeva kojeg mi tražimo nikada nećemo odustati. Sada ćemo da navedemo sve firme koje su nekada dobro radile. Rivijera je prva prodana Austrijancima za osam miliona i šesto hiljada maraka. Da tu ostanu da rade oni su sve mašine ponijeli u Austriju. Tamo njihovi radnici rade, a naši su ostali na ulici. Bokeljka je takođe doživjela istu sudbinu kao i Rivijera. Robna kuća Napredak koja je dobro radila preko noći je nestala. Šta je sa njom bilo to će reći predsjednici sindikata.

Autoboka je u to vrijeme imala preko 20 autobusa kamiona, preko noći je nestala. Mi Kotorani moramo da znamo gdje su ti autobusi i kamioni. Štamparija je u to vrijeme radila dobro. U njoj ima samo jedna mašina koja radi i u njoj rade samo dvije radnice za potrebe Vodovoda i komunalnog pozvati sve one koji su odgovorni i koji mogu da kažu istinu. Šta je sa autobuskom stanicom, je su li nju prodali. Takođe, nas interesuju zgrade gdje su autobusi parkirani i odloženi na popravku. Hotel Rivijera koji je bio pored samog mora i nalazio se blizu zgrade Jugooceanije. On je radio cijelu godinu i turista je bilo preko cijele godine. Sada toga hotela nema, srušen je. Kupili su ga Turci i oni tu grade novi. Kada će da ga urade to ne znamo. Tu je bilo i tenisko igralište i otvoreni bazen koji su potpuno uništeni. Jugooceanije koja je u to vreme najbolje radila oni su imali preko 30 brodova koji su dobro poslovali u to vrijeme. Bili smo svjedoci kada su njihovi radnici štrajkovali u prostorije Jugooceanije. Oni koji su štrajkovali su dobili što su tražili, oni koji nisu štrajkovali nisu ništa dobili. Jugopetrol koji je dobro radio takođe je nestao preko noći. Telekom, Crnagraput, Jadran Perast, Ljekobilje, Teuta hotel, industrija ležaja koja je takođe radila dobro. Tu firmu htjeli su da uzmu Njemci na četiri mjeseca i pratili su rad radnika. Oni nisu nikoga htjeli da otpuste. Međutim, ispalo je da je 240 radnika ostalo bez posla.

Poštovani građani, htjela bih da zamolim kolege iz Demokratske partije socijalista da našim penzionerima kao što su im omogućili sada da na rate ljetuju u našim hotelima od svojih 120 eura obezbijede im i da se na brodovima i na kruzerima voze besplatno da bi mogli da obiđu svijet i da shvate kakve su privilegije penzionera u čitavom svijetu, a kakve su privilegije naših penzionera.

Poštovani građani, obraćam se čitavoj crnogorskoj opoziciji. Došao je momenat da svi zajedno zbog ovoga upravo što sam ovdje pročitala i zbog toga kada uđete u svoju kuću i sagledate 30 godina vašega postojanja, vašega življenja, vašega preživljavanja ni pod tačkom raznom nedopustite da iskoristite ovu situaciju i da svi zajedno jednom posle 30 godina na Demokratski način pošaljemo Demokratsku partiju socijalista u prošlost. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 15:10:14)

Riječ ima Milutin Đukanović, tražio je komentar na izlaganje poslanice Savković.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (09.07.20 15:10:23)

Pa suštinski to nije komentar na ovo izlaganje, ali ranije mi je oduzeto pravo da komentarišem izlaganje predstavnika Vlade, pa je bio dogovor da kasnije negdje iskoristim tu mogućnost. Nemam ja mnogo šta sad novo da kažem u odnosu na to što sam ranije saopštio, ali želim da dobijem jedan vrlo konkretan odgovor.

Da li je istina da naši pomorci moraju da rade test na koronu u Dobrovniku? I ako je to istina, zbog čega je to tako i da li je istina da taj test košta sa svim troškovima gotovo 500 evra? U čemu je problem? Molim vas da odgovorite vrlo konkretno na ovo vrlo jednostavno pitanje. To je vrlo problematično ako je to tačno, postavlja se pitanje kakvi su testovi ovdje u Crnoj Gori. Mi imamo slučajeve da ljudi kojima se uzme nalaz na koronu da im se ne odredi rešenje o

samoizolaciji. Test na koronu se čeka i po sedam dana. Zbog čega je to tako? Zbog čega naši pomorci moraju da rade test na koronu u Dobrovniku? Ja sam stavio ogradu, dobili smo takve informacije da vas to konkretno pitamo i molim vas da ukoliko je moguće odmah sad odgovorite na ovo vrlo, vrlo jednostavno pitanje.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 15:12:01)

Hvala.

Da završimo samo izlaganje poslanice Savković imate i mogućnost da odgovorite gospodinu Đukanoviću iako nije vama bilo usmjereno. Takođe, imamo zahtjev za komentar Suada Numanovića, nije uobičajeno da se iz komentara postavlja pitanje nekom drugom i to nećemo u buduće praktivovati, ali sam razumio da je ovo nešto što je onako stečeno pravo iz nekog ranijeg perioda. Nijesam obaviješten o tome, ali poštujući pravo predsjednika kluba normalno siguran sam da je to tako kako je rečeno. Predlažem da završimo ovako, a onda će imati pravo da ogovori gospodin Radonjić koji je ovlašćeni predstavnik Vlade, a vi ako možete što kraće, jer nije vama bilo upućeno ništa od ovoga što je bio komentar.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (09.07.20 15:13:01)

Ali pošto je već bio komentar na moje izlaganje ja samo želim da dovršim i da se obratim i dragim invalidima Crne Gore na žalost koji su obuhvaćeni ovim zakonom i da dobro sagledaju činjenicu da ne zaborave da za 30 godina vladavine DPS-a tek sada se rade prilazi na pojedinim ustanovama na kojima do sada nijesu uopšte mogli da pristupe i da dobro razmisle o tome. Da li kao invalidi u jednoj državi gdje niko nema osnovnih uslova za život i pravo na pristojan život oni i te kako zaslužuju da budu na vrhu ljestvice, da budu na radnim mjestima u svim firmama da i te kako se izbore za sebe, za svoje pravo i da i te kako traže da u državi Crnoj Gori ne pokušavaju preko njihovih leđa da dođu do glasova. Dragi moji invalidi kada se neko za 30 godina nije upristojio da vam obezbijedi prilazak u domovima zdravlja u zdravstvenim ustanovama, u pravnim institucijama, nebitno u kojoj instituciji onda se tek brinem za vas u teškim nadolazećim vremenima koja dolaze, hoće li imati sluha za sve vaše probleme kojih je i te kako mnogo.

Želim da pozdravim gospođu Jasminku Milošević koja već mislim četvrti dan štrajkuje glađu zbog, već je poznato bilo ovdje u Skupštini, inače u javnom životu Crne Gore zbog filozofske olimpijade i zbog neću se udubljavati u problem zbog novčanih sredstava da institucije moraju da obrate pažnju da jedan profesor u Gimnaziji "Slobodan Škerović" štrajkuje glađu i da vide šta je problem jer, danas u 21. vijeku sramota je da i jedan jedini građanin Crne Gore štrajkuje glađu, a niko se na glad ne odlučuje i na štrajk glađu što i te kako nije oštećen sa svake strane i moralno i fizički i psihički i pravno i u svakom drugom pogledu. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 15:15:16)

Dajem riječ predsjedniku Odbora gospodinu Suadu Numanoviću.

SUAD NUMANOVIĆ (09.07.20 15:15:26)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvaženi potpredsjedniče Gvozdenoviću,

Moje komentar na izlaganje kolegice Savković se odnosi na pozivanje prije svega penzionera, ali i druge kategorije našeg društva, mislim na one koji su u stanju socijalne potrebe na zaposlene, licitiranje sa firmama koje su radile pa sad ne rade. Prosto u političkom smislu to mogu i da prihvatim. Međutim, kada govorimo o kategorijama penzionera njih ima nešto oko 131.000 u Crnoj Gori. Odnos penzionera prema zaposlenom na žalost nije takav da bi standard

penzionera bio na najvećem mogućem nivou. Međutim, penzioneri, taj broj penzionera u kontinuitetu posljednjih 10 godina, kao što znamo u granicama ekonomske moći Crne Gore sa takvim brojem penzionera ima jedan sasvim zavidan standard. Ako uporedimo i davanja prosječne penzije koja je nešto blizu 290 eura u Crnoj Gori u odnosu na zemlje u okruženju možemo reći da je to nešto veća penzija u Hrvatskoj i u Sloveniji, ali je zato u Crnoj Gori mnogo veća nego i u Srbiji i u Bosni i Hercegovini i u Makedoniji, Kosovu i u svim ostalim državama u okruženju. Ako govorimo o penzionerima i njihovoj mogućnosti dodatnog obezbjeđivanja boljih uslova života svakako znate da vi ste spominjali putovanja, ali da penzioni fond vodi računa i o zimovanju i o ljetovanju svih onih penzionera kojima je neophodan takav vid i zdravstvene, ali i druge zaštite. Svakako da i najugroženija kategorija penzionera je oštećena sa određenim iznosom sredstava i vi znate i sad u situaciji korona virusa da je jedna kategorija penzionera onih koji su najugroženiji bili među prvima prepoznati kojima je data ta pomoć.

Ono što je jako bitno jeste da je i u ovom vremenu velike i zdravstvene, ali i ekonomske krize ono što je sigurno to je da će država Crna Gora omogućiti sigurnost isplate svim penzionerima bez obzira na situaciju, bez obzira na turističku sezonu, bez obzira na ekonomsku moć. Svakako će oni biti prioritet u isplati svojih penzija. Isto tako i uživaoci socijalnih davanja u kategorijama i u iznosima koje dobijaju će biti prioriteti isplate socijalnih davanja.

Takođe, imaćemo i redovnost isplate plata i ne smijemo zaboraviti jedan podatak. Negdje '90-ih godina ili nešto prije '90-ih godina u Crnoj Gori je bilo zaposleno nešto oko 181 ili 182 hiljade ljudi. Mi u Crnoj Gori sad imamo preko 200.000 zaposlenih znači moramo voditi računa o tome da privreda je bila koncipirana na jednom osnovu. Sad imamo veliki broj malih i srednjih preduzeća. U njima se nalazi značajan broj zaposlenih i to sve kad se sabere to iznosi cifri od blizu 200.000 penzionera. U političkom smislu i kažem shvatam sve te poruke, ali negdje ne mogu da shvatim ono što je Crna Gora davno prepoznala da na život naš i na naše jasno opredjeljenje da svoju sudbinu držimo u svojim rukama, kao država postoje strani činioci koji bi zbog svojih interesa pa i u ovoj situaciji, a naročito 2016. godine i ovih godina koje su iza nas to poremetile. Tu, prije svega, mislim na Rusiju i juče i danas ne želimo nikome ništa loše, ali ne mogu da shvatim da Srbija prepoznaje Rusiju da Rusija gubi interese u Srbiji i da je /prekid/ od potencijalnih podstrekača one situacije koja se ovih dana, nažalost, dešava i u Srbiji. Mi smo kao država to ranije prepoznali, prepoznavamo svoje interese, bavimo se svojim interesima i u tom kontekstu ćemo voditi računa i o penzionerima i o zaposlenima i o socijalno ugroženim i o svim građanima bez obzira na vjeru i naciju, bez obzira na političko opredjeljenje svi će biti jednako tretirani. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 15:20:31)

Željka Savković.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (09.07.20 15:20:57)

Gospodine Numanoviću, očigledno ste Vi glasali za nezavisnu Crnu Goru, a ja sam glasala za zajednicu, ali sam Crnogorka koja je u ovom momentu ne misli ni na Srbiju ni na Rusiju koliko Vi očigledno mislite. Ja u ovom momentu mislim na 120 ili 130 hiljada penzionera koji ne mogu normalno da žive. Izuzimam oko 5.000 penzionera koji imaju penziju višu od potrošačke korpe. Mislim na sve one penzionere koji imaju penzije manje od visine potrošačke korpe i koji jedva sastavljaju kraj sa krajem. To što vi se pozivate na to da ćete im kao vlast isplaćivati redovno penzije nemojte se pozivati jer ti penzioneri su zaradili svaki svoj euro koji primaju kao penzioneri i država je dužna da im isplaćuje tu penziju bili na vlasti vi ili bilo ko drugi koji dođe na tu vlast. Ne možete nikako da mi kažete da penzioner sa 120 eura ako je uporedite sa vašom ili sa mojom sada poslaničkom platom koja je preko 1.500 eura može normalno da živi. Ne, gospodine Numanoviću, no ste vi očigledno koji godinama primate plate preko 1.500 eura izgubili kompas da čovjek sa 120 eura ne da ne može da živi nego on ne može od sramote više da izađe ni na ulicu, ni u onu prodavnicu zato što ga je već u ovom momentu doba korone koju i te kako svaki minut /prekid/ iz džepa tada ne /prekid/ pričate jer on već sad je zabrinut i za živote onih svojih članova

porodice koji su radili, a u doba korone očigledno će opet raditi.

Ne možete nikako osporiti činjenicu da i te kako poslije izbora, kakvi god bili kako god se završili, narod će biti gladan koji je i sada gladan. Vjerujte da i te kako ima hiljade porodica u Crnoj Gori i hiljade djece u Crnoj Gori koji nemaju uveče da zaloga hljeba stave u usta. Neću da pričam o svima onima i o članovima porodice neću da kažem o onim majkama korisnicama naknade koje su nažalost i umrle čiji članovi porodice su nezaposleni /prekid/ očigledno ste zaboravili i namjerno nijeste o tome razmišljali. Jedino primanje u nekim porodicama je bila ta naknada za koju ste vi podigli glas da se oduzme to stečeno pravo. Nemojte molim vas pozivajući na neke godine koje su prošle i te kako godine koje su prošle. Svi smo ih mi znači preživjeli nijeste samo vi. Znamo da je moj otac školovao četvoro djece od jedne jedine plate radeći privatno, a sad moraju da rade i zaposleni i penzioneri na crno i da radi da ih ne gledaju porodice kući da bi mogli da opstanu i da prežive. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 15:23:58)

Završili smo komunikaciju koja je izazvalo izlaganje poslanice Savković.
Pravo na odgovor na pitanje ima predstavnik Vlade Vladan Radonjić.
Vladan Radonjić. Izvolite.

VLADAN RADONJIĆ (09.07.20 15:24:13)

Hvala, potpredsjedniče.

Pitanje je bilo moraju li pomorci da rade test u Dubrovnik? Odgovor je ne. Pomorci su od uspostavljanja zelenog koridora koji je omogućila Vlada Crne Gore i njihovog ukrcaja na brodove imali obavezu da rade samo u pojedinim slučajevima testove. To je kada idu na ukrcaje u Singapur ili eventualno ukoliko kompanija traži da radi test. U svim tim slučajevima od samog početka Institut za javno zdravlje je radio PCR test i on je međunarodno priznat, odnosno nijedan pomorac nije imao problema sa tim PCR testom.

Ono što se dešava i to je bio period kada u Crnoj Gori smo imali smanjeno ili potpuno nije bilo slučajeva zaraze COVID-19 i to je bio period kada u Crnoj Gori smo imali smanjili ili potpuno nije bilo slučajeva zaraze COVID-19. Tada pomorci su u nekom periodu, odnosno njihovog zahtjeva u dva, tri dana mogli da urade test i da dobiju odmah rezultate. Sada je situacija zdravstvena malo promijenjena tako da ne može biti u dva, tri dana. Isto se radi test od strane Instituta taj rok je sada malo veći zato što imamo, znate i sami kakva je situacija, imamo i unutar Crne Gore. Još jedna stvar je vrlo bitna da se kaže, da to je da od 12 do 14 hrvatskih agencija vrši ukrcaj crnogorskih pomoraca na strane brodove. Znači, oni imaju potpuno pravo da sami biraju gdje će da rade te testove. U 90% slučajeva testovi su rađeni u Institutu Crne Gore, a u 10% slučajeva se rade van Crne Gore zato što kompanija, odnosno upravo te agencije insistiraju da što prije bude gotov tekst, tako da im se čini da jednostavno će možda tamo prije dobiti taj test i oni to rade. Izuzetno mali broj pomoraca ide tamo na inicijativu pomorskih agencija koje su uglavnom iz Hrvatske koje ukrcavaju crnogorske pomorce. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 15:26:58)

Jovanka Laličić. Nema potrebe.
Onda ću onda opet morati dati njemu. Važi.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (09.07.20 15:27:13)

Samo radi pojašnjenja. Mi smo ovu informaciju dobili. Nije nam jasno da u bilo kojoj situaciji neko može da nametne nekom da radi tekst gdje oni smatraju da je potrebno. Znači, trebao bi da

je dovoljan test samo iz Crne Gore. Građani nas slušaju, ima slučajeva raznih i nepobitno je da ima slučajeva gdje su morali da rade test u Dubrovniku, to je nepobitno tačno i cijena tog testa je iznosila 415 evra. Ja sam samo tražio odgovor kako je to moguće? Zbog čega neko neće da prihvati test iz Crne Gore? Zbog čega neće te agencije iz Hrvatske da prihvate test iz Crne Gore? Vi ste uspostavili, hvalite se sa saradnjom sa Hrvatskom, evo prije neki dan vidjeli smo predsjednika Hrvatske i predsjednika Demokratske partije socijalista da krše u Kotoru sve moguće mjere. Zar je moguće da takvi vaši saveznici i prijatelji ponašaju se prema vama tako, odnosno ovoj Vladi neće da prihvate neke testove nego tjeraju pomorce da višestruko skuplje moraju da plaćaju određene testove. Toliko.

BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 15:28:34)

Po dogovoru daćemo i pravo gospodinu Radonjiću da odgovori.

VLADAN RADONJIĆ (09.07.20 15:28:44)

Hvala potpredsjedniče.

Znači, mi takvu informaciju nemamo. Ne postoji moranje i ne postoji nepriznavanje crnogorskih testova. Govorimo o vremenskom periodu kada je nekome pomorcima potreban test na COVID-19, nekim pomorcima koji znaju da će im ukrcaj biti u ovom trenutku za sedam dana oni to odrade u našem Institutu, ukoliko zbog pozicije broda, prevremenog dolaska u luku ili nekih drugih faktora taj ukrcaj mora biti za dva dana, normalno je da se oni jave institutu ali u koliko žele da budu sigurni 100% da neće izgubiti taj brod oni pokušavaju na razne načine da dođu i do tog PCR testa u smislu da traže mogućnosti onamo gdje je to svugdje dozvoljeno i gdje je on adekvatan. Tako da upravo zbog te brzine dobijanja rezultata neki od njih se odlučuju da idu u Dubrovnik ali ne po svom ophođenju, nego zato što su njihove agencije iz Hrvatske koje su spremne da plate tu cijenu koja je u Dubrovniku ili negdje drugo i oni jednostavno odlaze tamo i urade taj test, što ne smatram nikakvim problemom, ako su tako odlučili.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 15:30:22)

Sada nam je sve jasno. Zbilja možemo da se pohvalimo sa aktivnostima koje radi naš Zavod. Evo dobio je i dio nagrada. Izuzetno ozbiljne pohvale za naš Zavod. Dajem riječ Jovanki Laličić.

JOVANKA LALIČIĆ (09.07.20 15:30:47)

Uvažene kolege i kolegice, uvaženi građani,

Dolazim sa primorja i dozvolite da kratko prokomentarišem Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi i naglasicu ono što su moje uvažene kolege već rekli, da je ovo po prvi put da se u naš pravni sistem unosi, odnosno usvajamo po prvi put ovakav zakon, jer su ove odredbe ranije bile sadržane u mnogim drugim zakonima.

Ovaj zakon znači usaglašavanje sa uredbama Evropske unije, a podsjeticu uvažene građane da je Crna Gora donijela Zakon o zabrani diskriminacije 2010. godine i da je dobro da pojedinačnim zakonima taj krovni zakon praktično razrađujemo kroz ove pojedinačne zakone kakav je i ovaj danas koji razmatramo. Mislim da je ovo veoma važno da se istakne, da se ovim zakonom uređuju pitanja vezana za prava lica sa invaliditetom i lica smanjene pokretljivosti i ovim pokazujemo da vladajuća koalicija, odnosno dominantno DPS ima posebnu senzibilnost i senzitivnost prema licima sa invaliditetom, koliko ima druga strana vidi se iz toga da ne znaju ni kako se oni tačno zovu pa su danas, ne mogu ni da izgovorim, ova lica nazvali invalidima. No neću se time baviti.

Ovaj zakon je, kao što sam rekla, veoma važan i nije on ni za Barane, ni za Tivčane, već je od važnosti za cijelu Crnu Goru. Danas smo imali prilike da čujemo mnogo toga što nije vezano za ovaj zakon, pa smo čuli da na pomorskom fakultetu se školuju ljudi koji se bave drogom i kriminalom. Pogrdne etikete ovih dana i ranijih dana stižu na račun mnogih profesija u našoj državi, na račun profesora, na račun ljekara, na račun fakultetskih profesora, pripadnika policije. Ja mislim da sa naprosto indignacijom odbacujem takve kvalifikacije. Mi koji živimo na primorju znamo koliko je hljeb pomoraca težak, da tu profesiju vrše časni i poštteni ljudi i da ne bi trebalo pojedinačne slučajeve otkrivanja kriminala sa drogom na brodovima generalizovati. Isto tako bilo bi najmanje korektno i pošteno da se od strane opozicije kaže da je naša država pokazala kapacitete da se izbori i sa otkrivanjem kriminala i da kroz dobru međunarodnu saradnju otkrije brojne takve slučajeve.

Čuli smo takođe da je sve trulo u ovoj državi, po onoj Hamletovskoj -ima nešto trulo u državi Danskoj, ali ako su opet kažem, poštteni, trebalo bi da danas dignu glas protiv batinanja, besomučnog batinanja u susjednoj državi na nedužne građane, na čak i novinare, jer smo bili prisutni da se se iz klupa opozicije u ovom domu optužuju pripadnici naše policije koji su samo branili sebe od nasrtaja neodgovornih pojedinaca i branili javni red i mir u Budvi i u cijeloj Crnoj Gori. Dakle, prosto sam osjetila potrebu da se osvrnem i na ovaj dio.

Čuli smo takođe mnogo primjera i propalih preduzeća pa su između ostaloga napomenuli i propali projekat Arsenala, ja kažem da je danas na mjesto Arsenala nikao novi grad po kome je Tivat i cijela Crna gora poznata ne samo na Mediteranu nego i šire, dobili smo jednu modernu turističku destinaciju, modernu marinu i mislim da ovi argumenti kada je u upitanju propali projekti ne piju vodu i neće naići na plodno tlo kod naših građana 30. avgusta.

Mislim da je ovaj zakon jako važan, da je regulisao sva prava osoba sa invaliditetom kada se oni nađu da budu putnici i propisale sve nepredviđene okolnosti koje mogu da se dese i s toga smatram da je ovaj zakon jako dobar i da će naš klub zdušno podržati donošenje ovog zakona. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 15:35:48)

Hvala, poslanice Jovanka Laličić.
Dajem riječ Budimiru Aleksiću.

BUDIMIR ALEKSIĆ (09.07.20 15:35:56)

Poštovani građani,

Evo danas govorimo o Zakonu koji se bavi pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi. Čuli smo da ovim izmjenama i dopunama ispunjavamo agendu u okviru određenih pregovaračkih poglavlja na našem putu ka Evropskoj uniji. Dakle, usaglašavamo se sa evropskim zakonodavstvom. U pitanju je puko prepisivanje normi koje se odnose na nešto što ne postoji, a to je pomorska privreda. Dakle, ona ne postoji jer je uništena od strane ove vlasti u posljednjih 30-ak godina, kao što je sva privreda i industrija i sve je uništeno. O tome svjedoče naravno čuvene kompanije Prekookeanska plovidba u Baru i Jugooceanija u Kotoru koje su prije dolaska na vlast DPS-a bile nosioci privrednoga života i privrednoga razvoja kako Kotora i Bara tako i čitave republike, a danas se kad je riječ o pomorskoj plovidbi Crna Gora može podičiti da je lider u krijumčarenju narkotika i to je nešto što ne može niko da porekne. Dakle, kad je o ovom zakonu i o ovoj problematici riječ tu se otvara nekoliko aspekata priče. Evo primjera radi, koliki su realni prihodi i koliki je realni promet na trajektu. Ustanovili smo da o tome država nema pojma. Valjda svi prihodi koji se u toj oblasti treba da budu pod sistemskim nadzorom države, ali ne. To državne organe ne interesuje, a zna se i zašto i zna se ko upravlja tim trajektom ko zarađuje enormni novac itd.

Dakle, u privatnoj državi to se tako radi. Pa, smo govorili o liniji Bar-Bari o brodu Sveti Stefan koji je parkiran. Zna se kakav je kriminal bio tamo u barskoj plovidbi. Za taj kriminal niko nije odgovarao. Prevezio je od 80 do 100.000 putnika godišnje. Sad toga više nema, 60 pomoraca

je ostalo bez posla i sve je to uradila jedna patriotska vlast koja mnogo voli Crnu Goru, a ne mi koji smo neprijatelji koji radimo za interese Srbije i Rusije koji nemamo kompas, koji smo bez kompasa i bez orjentira, koji ništa ne znamo, a oni koji sve znaju u ostalom jedana od njihovih parola u ovim izbornim krađama bila je čini mi se 1996 ili 1998. godine mi znamo kako. Dakle, tačno oni znaju kako upropastiti pomorsku privredu i cjelokupnu privredu i državu Crnu Goru, kako upropastiti školstvo.

Evo bila je ovdje riječ, čak i od poslanika koji izabran na listi DPS-a, kako je uništena Srednja pomorska škola u Kotoru i šta se tamo radi. Ustanovili smo da se tamo do diplome dolazi, do diplome Srednje pomorske škole i do diplome fakulteta za nekih godinu dana. Dakle, sve se omunji za godinu dana i ta praksa je uvedena prije 10, 15 godina što se poklapa sa crnogorskom nezavisnošću kad je sve valjda trebalo da procvjeta pa i školstvo i privreda itd. Znači, školuju se, idu kriminalci svjesno da bi dobili te diplome, ne kažemo da su svi takvi tamo, ali oni kriminalcima je omogućeno da dobiju te licence i da se "iškoluju" za nekih godinu dana. To ne čudi kad mi imamo takav Univerzitet. Ovo je u vezi sa Ministarstvom prosvjete, kad imamo rektora koji je doktorirao bez mentora, kad imamo profesore koji, vanredne profesore, koji su u to zvanje izabrani tako što su lažno prijavili da imaju radove na SI listi. To je bilo prije pet godina i do dana današnjeg nijesu ti radovi objavljeni. Oni su ih lažno prikazali, na bazi te obmane su izabrani u zvanja vanrednog profesora i niko da to u ovoj državi koja je pravna, koja je najbolja, koju vode najveće patriote u Evropi, a ne mi izdajnici sluge Rusije i Srbije. Nikoga to ne zanima. Onda se čudimo što je propala, što privrede nema, pomorske privrede, što se donose ovakvi zakoni. Za koga se zakoni donose, za putnike kojih nema jer i to smo ustanovili da nema linije iz Crne Gore i do Crne Gore redovnim pomorskim saobraćajem. Nema broda sa kojim bi putnici plovili osim kruzerom, a malo je crnogorskih putnika koji tamo plove. Znači, donosimo zakone, usklađujemo ih navodno sa evropskim zakonodavstvom, na koga se oni odnose, ni na koga.

Poštovani građani, samo nova vlast koja će preispitati sve ove diplome i sva univerzitetska zvanja i pokrenuti privredu i uvesti red u ovoj oblasti i vratiti nadoknade ovim majkama 22.051 majka. Samo to može i hoće neka nova vlast, uvjeren sam već od septembra mjeseca.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 15:41:25)

Hvala.

U cilju optimizacije našeg rada jer sam to dobio zahtjeve od većine poslanika skratili smo broj poslaničkih izlaganja. Zahvaljujem se svima koji su dali takav doprinos. Dio od njih će dostaviti svoje diskusije u drugoj formi. Sada dajem riječ predlagачu.

Izvolite, gospodine Radonjiću.

VLADAN RADONJIĆ (09.07.20 15:41:59)

Hvala, potpredsjedniče.

Kao što sam i naveo u uvodnom obraćanju transponovanjem Uredbe Evropske komisije 1177/2010 ispunićemo jedno značajno mjerilo u približavanju Crne Gore evropskim standardima, kao što smo to uradili 2013. godine kada smo naše brodove doveli na Bijelu listu država zastava. Odlukom Evropske komisije 2017. godine vratili naše pomorce na Bijelu listu evropsko priznatih država i u poslednjih mjesecima održali status i zapošljavanja naših pomoraca na stranim brodovima na kojima plove preko 90% crnogorskih pomoraca. Intencijom da se i kroz donošenje ovog zakona nastavi kontinuitet evropskog puta Crne Gore predlažem poslanicima da usvoje ovaj zakon. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 15:43:01)

Hvala.

Zahvaljujem se svima koji su učestvovali u razmatranju i diskusijama vezano za Predlog

zakona o pravima putnika u pomorskom i unutrašnjem saobraćaju. Sada prelazim na Predlog zakona izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: Osman Nurković, ministar saobraćaja i pomorstva i Vladan Radonjić, generalni direktor Direktorata za pomorski saobraćaj i unutrašnju politiku. Sa nama je ovdje Vladan Radonjić. Obaviješteni smo da ministar nije u mogućnosti da prisustvuje sjednici, pa će se pretres obaviti sa drugim ovlašćenim predstavnikom predlagača, a to je gospodin Radonjić koji je inače i dao završnu riječ i uvodnu riječ prethodne tačke dnevnog reda.

Izvjestioci odbora su: Andrija Popović, Zakonodavnog odbora i Srđan Milić, Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Otvaram pretres.

Dajem riječ, generalnom direktoru Direktorata za pomorski saobraćaj i unutrašnju politiku, Vladanu Radonjiću da da dopunsko obrazloženje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe.

Izvolite.

VLADAN RADONJIĆ (09.07.20 15:44:09)

Hvala, potpredsjedniče.

Dame i gospodo, uvaženi poslanici,

Vlada Crne Gore je 5. marta 2020. godine usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe i uputila ga u skupštinsku proceduru. Predlogom zakona u odnosu na važeći Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe po prvi put se uspostavlja posebni sistem inspeksijskog nadzora stranih brodova koji uplovljavaju u luke Crne Gore shodno zahtjevima Sporazuma o zajedničkoj kontroli brodova unutar Evropske unije, Kande i Rusije poznat pod nazivom Pariški memorandum o razumijevanju o kontroli države luke. Navedeni sporazum predstavlja jedan od značajnih mjerila ispunjavanja obaveza iz Poglavlja 14 saobraćajna politika na putu pridruživanja Crne Gore Evropskoj uniji. Osnova za potpunu implementaciju Pariškog memoranduma sporazuma kroz Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe je nastalo usvajanjem Zakona o potvrđivanju Pariškog memoranduma o razumijevanju o kontroli države luke koju je donijela Skupština Crne Gore 31. jula 2015. godine.

Pored navedenog Predlog zakona reguliše se djelatnost prevoza putnika i stvari u unutrašnjem pomorskom saobraćaju davanjem koncesija na prevoz trajektom između pristaništa, pravo na izgradnju, korišćenje i održavanje pristaništa i privezišta na koncesije, koje se daju na luke i lučka područja i Zakon o lukama. Takođe, Predlog zakona uvodi dozvole za prevoz na redovnim cjelogodišnjim linijama po ugledu na, takođe, Zakon o lukama kojim se reguliše pravo pružanja lučkih usluga, kao i dozvolu do godinu dana za sezonski i slobodni prevoz. Organ Uprave nadležan za sprovođenje postupka davanja koncesije i objavljivanje javnih poziva za davanje dozvola za obavljanje prevoza putnika i stvari u unutrašnjem pomorskom saobraćaju je Uprava pomorske sigurnosti i upravljanja lukama.

Kada je u pitanju istraživanje, eksploatacija ugljovodonika u crnogorskom podmorju, Predlog zakona je obezbijedio kontrolu i inspeksijski nadzor stranih pokretnih objekata za bušenje na moru, takozvani Mobile offshore drilling unit, a s druge strane, i tehnički pregled i sertifikaciju instalacija za proizvodnju ugljovodonika kao preduslov za upis istih u Upisnik Crne Gore, obezbijeden Zakonom o upisu brodova, plutajućih objekata i instalacija za proizvodnju ugljovodonika, koji je stupio na snagu u junu 2019. godine. Za nadzor primjene navedenih izmjena i dopuna Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe, kao i za primjenu važećih odredbi zakona, predviđeno je povećanje broja inspektora sigurnosti pomorske plovidbe i prenos ovlašćenja inspeksijskog nadzora na službenike Uprave pomorske sigurnosti upravljanje lukama i Uprave policije po ovlašćenju ministarstva. Takođe, Predlogom zakona u potpunosti su izmijenjene kaznene odredbe kojima se kažnjavaju pravna i fizička lica za prekršaje u primjeni Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (09.07.20 15:48:00)

Hvala, gospodine Radonjiću.

Da li izvjestioci žele riječ?

Tu su nam izvjestioci Milić i Popović, ne vidim ih u sali, prelazim dalje.

Dajem riječ Ani Nikolić koja ima uvodno izlaganje.

Izvolite.

ANA NIKOLIĆ (09.07.20 15:48:26)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Poštovani građani Crne Gore,

Zakon o osigurnosti pomorske plovidbe donešen je 2013. godine. U više navrata je vršena dopuna i izmjena ovoga Zakona, a sa njim se uređuje prevashodno sigurnost plovidbe plovni putevi u unutrašnjim vodama i teritorijalnom moru Crne Gore. Pomorski objekti crnogorske državne pripadnosti kao i plovni objekti, pomorski objekti koji plove svim našim unutrašnjim vodama i morima koji pripadaju Crnoj Gori, dalje, radni životni uslovi samih pomoraca. S obzirom da je ovaj Zakon, kao što rekoh, u implementaciji pet-šest godina, pokazao je još potrebu za dodatnim usaglašavanjem kako bi se na taj način dobila još kvalitetnija zakonska legislativa. Upravo, izmjene i dopune Zakona koje danas razmatramo, pokazuju da je i u ovom domenu Crna Gora nastavila ovaj svoj put integracija ka Evropskoj uniji, odnosno u kontekstu ove priče i ove materije pristupanje Pariskom memorandumu o razumijevanju. Kao što smo od uvodničara i čuli, Pariski memorandum o razumijevanju predstavlja važan instrument koji ima za cilj ujednačavanje i koordinaciju inspeksijskih postupaka u lukama zemalja članica. Države potpisnice Memoranduma su obavezne organizovati jedinstven sistem kontrole stranih brodova kako bi se ispoštovali standardi sigurnosti na moru, dalje, zaštita morske okoline, radni i životni uslovi posade brodova. Države članice ovog Memoranduma, odnosno Pariskog memoranduma, su dužne da se međusobno savjetuju, da sarađuju, da razmjenjuju međusobne informacije. Cilj Crne Gore jeste upravo da bude dio ovog sistema, cilj Crne Gore jeste da zajedničkim vršenjem inspeksijskog nadzora, crnogorskih i evropskih inspektora u zemljama Evrope, dostigne željeni nivo profesionalizma u vršenju inspeksijskog nadzora u lukama Crne Gore.

Takođe, sada izmjene ovog Zakona stvaraju mogućnost i obavezu izdavanja identifikacionih isprava pomorcima Crne Gore. Te isprave će biti shodno primjeni odredba Konvencije Međunarodne organizacije rada, a o identifikacionim dokumentima pomoraca, tako da će pomorci moći definitivno da izlaze i ulaze u sve luke svijeta, što definitivno i danas smo razgovarali i govorili i o tim potrebama i tim granicama koja su bila uska grla.

Takođe, izmjenama zakona se kvalitetnije rešava tematika oko nastavnih planova i programa pomorskih škola i ustanova za obrazovanje pomoraca upravo radi sticanja zvanja i potrebnih ovlašćenja usaglašanih sa zahtjevima Međunarodne Konvencije o standardima za obuku, sa jedne strane, i sa druge strane omogućava priznavanje potvrda i ovlašćenja izdatih od nadležnih institucija država članica Evropske unije, što će u mnogome olakšati svakako rad, struku, stručno obrazovanje i rad naših pomoraca.

Predlogom zakona se rešavaju i prepreke prepoznate u praksi, koje se odnose na prevoz putnika i stvari i obaveza prevoznika unutrašnjim i morskim vodama Crne Gore. Naime, ovaj segment aktivnosti do sada nije bio zakonski uređen i jeste novina u ovom Predlogu zakona, odnosi se eksplicitno na aktivnosti koje se odnose na dodjelu koncesija i uslova koje koncesionari moraju da ispune kako bi vršili prevoz putnika i stvari na pravi način. Takođe, ovaj Zakon precizira još jednu novinu, a to je obrazovanje Nacionalnog odbora za olakšice u pomorskom saobraćaju. Odbor će formirati, odnosno definisati svoje programe olakšica i na taj način svakako unaprijediti ovaj domen na kvalitetan način.

Ono što smo ovdje čuli danas jeste da ovi zakoni su zakoni koji se natožno donose zbog toga što se nemaju na šta primijeniti. Crna Gora odgovorno pristupa i uređenju ove legislative, odgovorno je radila Strategiju za pomorsku privredu i radi i sada i u izradi je za narednih 10 godina, definitivno da bi na pravi način zaokružila jednu priču, a što Crnoj Gori treba da da

konkurentnu prednost nad mnogim zemljama, u našem najbližim zemljama u regionu, a ta konkurentna prednost će nam biti mnogo značajna i kada uđemo u Evropsku zajednicu, odnosno ono što nama pruža naše more i što mi možemo razviti u tom smislu kada je u pitanju kompletna takozvana "plava ekonomija". "Plava ekonomija" odnosi se na sve one ekonomske grane koje su usko povezane i koje se definitivno odnose na ono što je pomorska privreda jedne zemlje. Ne sumnjam da će u toj strategiji definitivno se naći pravi strateški plan koji će u narednih 10 godina omogućiti zaista da naša Luka Bar bude ona luka koja je zavidna, koja će biti ono što jeste bila, i pogotovo se pokazala sada u zadnjim mjesecima kao jedna od zaista najdemokratskijih i najavangradnijih izlazaka, kada su u pitanju ovakve krize koje nenadno zahvate čitavi svijet. Definitivno da će se napraviti iskoraci kada su u pitanju brodogradilišne luke u Bijeloj i u Tivtu, dalje, da će se definitivno napraviti iskorak kada je u pitanju nautički turizam, da će se definitivno napraviti iskorak kada je u pitanju crnogorska flota i da će pod crnogorskom zastavom biti u mogućnosti da plove i strani brodovi.

Prema tome, ono što zaista želim da poručim jeste, da li smo mi zakasnili ili nismo zakasnili, da li radimo neke stvari sa zakašnjenjem kao što opozicioni poslanici nama spočitavaju? Vjerovatno da kasnimo, nije problem se spotaći, samo je važno nastaviti dalje, nastaviti dalje, učena svojim greškama, pametnije i odgovornije. Uglavnom kasni se, i najveći razlog kašnjenja jeste što se ova Vlada Crne Gore i ova vlast na jednoj strani jednom rukom bori da napravi svoju državu definitivno proevropsku, a sa druge strane da je odbrani od svih onih napada i da je odbrani da ostane svoja i nezavisna. Da nemamo tako polovičnu snagu, i da nemamo takve snage destruktivne od kojih uvijek moramo da branimo iznova, na svakim izborima svoju državu, mi bi sigurno imali bar pet koraka naprijed, svi zajedno da smo orjentisani pravima ciljevima.

Ono što želim dalje da poručim jeste da još jednom naglasim, pomorci Crne Gore koji na ovi zakoni koji danas usvajamo u narednom periodu i sva briga i strategije koje će Vlada Crne Gore donijeti, koji radi, jeste upućen ka vama i vašim porodicama. Nije tačno da su izgredi koji se dešavaju kada je u pitanju kriminal i kriminalne radnje pojedinaca generalno može da se okarakteriše pomorstu u Crnoj Gori i pomorci kao populacija. Još jednom ću naglasiti, jer dolazim iz porodice gdje su najuži članovi pomorci Crne Gore koji su sada na moru i ja ih pozdravljam i želim im mirno more kao i svim crnogorskim pomorcima, da misle na svoju državu kao što misle na hrabriji i bolji način nego polovina onih koja je u ovoj državi. Sigurna sam da će njihove familije i porodice na pravi način kao i oni to pokazati 30. avgusta kada budu izbori. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 15:56:31)

Hvala, poslanice Nikolić.

Po redoslijedu je sada kolega Branko Radulović, a neka se pripremi Andrija Popović, pa Srđan Milić i Genci Nimanbegu.

BRANKO RADULOVIĆ (09.07.20 15:56:41)

Hvala potpredsjedniče.

Drago mi je što sam čuo pozitivno o Vama, gospodine Radonjiću, da ste Vi kapetan duge plovidbe, veoma uzoran. I ja sam plovio na "Galebu" "Neptunki" i "Brionki" znate i sami koliko su to ugledni brodovi, ko je plovio i sa kim smo plovili. Tako da imam jedan osjećaj, a i neko znanje, priznaću, htio sam posle gimnazije da vidim svijet i htio sam da se upišem u Kotor, ali me je otac zaustavio možda je on bio u pravu, ne, on je uvijek bio u pravu.

Sve što ću sada da kažem profesionalno od Vas tražim ili da mi potvrdite ili da mi negirate ili da mi unaprijedite sa faktom i činjenicama. Mi smo, gospodine Radonjiću, na lošem kursu, sa lošim brodom, sa lošim kapetanom. Mi smo doživjeli jedan od najvećih brodoloma u istoriji Crne Gore baš u ovome sektoru. Kada sam bio šef Zavoda i kasnije kada sam pisao jedan program '90-ih godina za Liberalni savez, čini mi se da je Crna Gora imala 43 broda velika, da je nosivost bila negdje oko milion i po tona, da su oni bili prekookeanski, dvije firme, da su oni donosili negdje prihod kao Kombinat aluminijuma, tadašnji kombinat, neđe je to bilo i do 200 miliona dolara. Zbog

određenih okolnosti, neznanja i pohlepe sve je to potonulo. Od takvog jednog sektora mi smo ga uništili. Sad imamo dva broda, čini mi se da su negdje oko 47 miliona kineski, nažalost rasuti teret, prevaziđeni u tehnološkom smislu. Slušate li me, Radonjiću?

Sada se postavlja pitanje šta dalje? Da li ste vi upoznati sa novom politikom Evropske unije kada je u pitanju saobraćaj? Vi ste napravili, ne znam da li ste Vi, ali ste u tome odboru, napravili ovu studiju na kojoj se pozivate, to je Studija o saobraćaju 2019 - 2035. Ta studija i prije donošenja novog plana, nove ekonomske politike Evropske unije bila je prevaziđena. Ja sam i ministru, a kasnije i od mnogih profesora kojima je ovo uža oblast, po pojedinim stvarima, potvrđeno je moje mišljenje, da ovo ne valja boba. Posebno ono nije u saglasju sa nečim što su novi trendovi u Evropskoj uniji.

Novi trendovi, kao što znate, gospodine Radonjiću, su u Evropskoj uniji jedan od glavnih je nova saobraćajna politika. Sa drumskog saobraćaja prelazi se na željeznički saobraćaj. Iduća godina je godina evropske željeznice, a onda ta željeznica će biti povezana u najvećoj mjeri sa velikim lukama. I umjesto da to uradimo, da se pripremimo spram toga, evo 30 godina naša željeznica umjesto da pređe na kontejnerski, na brzu saobraćajnicu, da poveže onaj veliki dio ekonomski, razvoji i svaki drugi što je oko Srbije, Mađarska, Rumunija, da to povežemo sa Lukom Bar mi smo uništili. Mi smo prodali pola ili ne znam, tečinu Luke Bar Turcima, kao što smo prodali i Željezaru Turcima, kao što smo i drugima prodali. Prodali smo faktički onaj kontejnerski dio što je jedan od budućnosti, rasuti teret je ostao nama, pa onaj da ga nazovem konduker negdje ide 600 - 700 hiljada tona se tovari u onim brodovima koji idu preko of šor firme i Luka Bar je, gospodine Radonjiću, postala kao neka u najgorim afričkim državama. Umjesto da ona bude sidrište prekookeanskih brodova oni ne mogu ni da se tu sidre. Luka Bar ne može da primi takve brodove.

Gospodine Radonjiću, da li znate kako rade pametne komšije i Albanci sa svojom Lukom Drač, i Bosanci sa Pločama, i Slovenci i Hrvati sa kopna? Tri i po milijarde eura uloži Hrvatska da poveže brzu željeznicu Budimpešta-Zagreb-Rijeka-Kopar. Je li tako, gospodine Radonjiću? Će je Crna Gora? Kažite mi gdje je Crna Gora? Dali smo više od milijardu i po za jedan dio autoputa koji će biti i tehnološki prevaziđen. Brodovi, veliki kamioni, avioni, rekli ste na gas, ali ne na ugljovodonike jer i oni su tranzit, zato i ono što su pokušali Amerikanci i to pada dolje sa onim pretakanjem tečnog plina, ide na H2. Ide se da se rastereti drumski saobraćaj, da željeznica bude glavna transverzala i pogledajte ovo što ste ovdje rekli, gospodine Radonjiću, Vašeg imena nema, ali ima nekih profesora koji prodaju svoje ime, koji pišu gluposti iz ovoga. Kaže se - akcioni plan do 2027.godine biće u unapređenje željeznice, znači 2027. građani 178, a do 2035. godine 63 miliona. Godine 2035. ne što ja neću biti živ, nego neće mnogi biti živi. Gdje će svijet do 2035. godine, šta će biti sa našom Lukom Bar, što će biti sa željeznicom? Ne znam koliko da nas vole Srbi, da smo prijatelji sa Mađarima, sa Rumunima, interes ekonomski će pokazati da smo mi najveće budale na svijetu, antidržavni elementi.

Gospodine Radonjiću, ovo se zove katastrofa. Umjesto mi da te pare koje smo imali, koje smo se zadužili, da smo zajedno sa nečim što je Evropska unija, koliko gospodine Radonjiću će dobiti za svoje luke, koliko su dobili Albanci, koliko su dobili Bosanci, koliko su dobili Slovenci, koliko su dobili Hrvati, 85% bespovratnih sredstava? Mi od naše sirotinje gradimo našu infrastrukturu ne povezujemo je i ne pravimo je, pa onda ne povezujemo sa Evropskom unijom, sudio sam se sa onim Žderićem koji nas je prevario oko autoputa prije 20 godina. Mi radimo nešto kad ne treba da radimo, a radimo naopačke, pa onda smo budale na kvadrat. Shvatate li Vi, gospodine Radonjiću, da smo mi gotovi ukoliko ne promijenimo kurs, ukoliko ne promijenimo kapetana i posadu, ukoliko ne dovedemo znavene ljude, ukoliko ne dovedmo prave ljude i vizionare, mi smo gotovi.

Gospodine Radonjiću, da li ste ovo pročitali što je moja malenkost sa mojim drugarima napisala? To je nova saobraćajna politika u novim okolnostima kako treba raditi i što treba raditi. Pogledajte koji sam ja ludak ili manijak. Ovo je na studije bilo o ovoj željeznici prije deset godina i sad je čuvam i svu sam je isčitao, analizirao, pravio. Išao sam sa vozovima niz Rajnu 250 km. Kad sam bio u Kini bio je voz 370 km na čas, a mi ne možemo da se vratimo na projektovanih 100 km na sat. Kažite Vi meni, kako može da radi Luka Bar, da vidimo kako možemo da razvijamo ponovo našu privredu, našu pomorsku privredu, ako je ne povežemo sa saobraćajem koji je održiv sa TNT mrežama, ako to ne pulsira, kažite mi kako može? Ne može. Zato gospodine Radonjiću mi odgovorite.

Imam ođe hiljade drugih podataka, ali neće evo opominje me predsjedavajući da li sam u pravu ili nijesam u pravu, klimnite glavom ili ovako. Znači, vaš osmijeh znači da sam u pravu. E gospodine Bečiću, pošto sam ja u pravu ja kao redovni profesor, a Vi kolega kao magistar poslušajte staroga profesora ne po godinama i po mravljoj kisjelini nego po referencama, pa pod jedan šator za slobodnu Crnu Goru. Da promijeno kapetana, da promijenimo posadu, da brod ide pravom linijom ka slobodnoj prosperitetnoj Crnoj Gori, ka Luci Bar koja će biti sidrište i koja će biti transverzala svega ostaloga ka željeznici održivoj, ka autoputu, ka sreći i radnim mjestima. To je rodoljublje gospodo i ono stanuje ovdje i zavisi od nas.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 16:07:35)

Hvala, profesore.

Poštovane kolege, nadam se da ste pažljivo slušali tako da opravdam malo što je prekoračio vrijeme. U međuvremenu došlo je do male promjene u redosljedu i najavljujem Aleksandra Damjanovića, a poslije njega Srđana Milića. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (09.07.20 16:08:54)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodine Radonjiću,

Ponovo dakle, o sličnoj materiji i ponovo ću se potruditi da budem kratak imajući u vidu da je pripremljen dosta obiman tekst koji je u proceduri od čini mi se aprila mjeseca tekuće godine sa nekih više od 90 izmjena i dopuna propisa koji sadrže oko 200 članova. To negdje je možda upućivalo na potrebu da se nakon 2013. godine i evo sedam godina primjene zakona uradi novi zakon, jer kada se otprilike takav broj članova mijenja generalno se o tome može razmišljati što bi uključivalo javnu raspravu i sve ostalo. Međutim, ja sam shvatio da se radilo o svojevrsnoj žurbi da se ovaj Predlog zakona preda u proceduru i da se o njemu Parlament izjasni. Naravno, ponovo dolazimo do istih problema koje ovaj parlament već pravi sistemu u dužem vremenskom periodu kašnjenja u proceduru u odnosu na akta koji to zahtijevaju. Nijesu naivne ocjene koje dolaze iz relevantnih briselskih krugova, ja ih čuo i od predstavnika naše Vlade da je ovaj parlament u ovom sazivu glavni kočničar crnogorskih evropskih integracija. Načinom kako raspravlja zakone, kakav je kvalitet zakonodavstva i sve ono što su ostale ingerencije Parlamentu u smislu nadzorne i parlamentarne, odnosno kontrolne funkcije. No to je razmišljanje za građane koji će imati priliku kad budu izbori zaista održani da iskažu svoj stav i ovakvom Parlamentu i načinu kako ovaj parlament kao institucija degradirao sebe i koči Crnu Goru na putu evropskih integracija.

Dakle, da podsjetim, vi ste tražili 16. aprila kada je ovaj predlog zakona u skupštinsku proceduru ušao skraćeni postupak. Maj, jun, evo jul, tri mjeseca o tom skraćenom postupku. To neka javnost sudi. Jedan od razloga je bio i onaj koji je naveden u obrazloženju ovoga Predloga akta gdje se tražio skraćeni postupak pošto je Crna Gora odnosno članstvo Crne Gore stavljeno u stanje neaktivnosti u dijelu Odbora za kontrolu državne luke Pariz i prijeti nam isključenje iz ovog mehanizma ukoliko ne odradimo sve ono što je neophodno između ostalog i kroz izmjene i dopune ovog zakona i kroz sve one brojne stvari koje treba naknadno uraditi, podzakonska akta itd. Pa ste naveli ovdje da smo faktički dobili žuti karton, u stanju mirovanja, u čekanju naših međunarodnih partnera da Crna Gora završi svoj dio posla.

Podsjetiću da smo i ovo poglavlje podavno otvorili, 2014. godine evo podsjeća me kolega Milić šest punih godina. Ovdje ste vi naveli da je krajnji neki rok do kad nas čekaju negdje prvi kvartal tekuće godine, odnosno napisali ste ovdje da je po skraćenom postupku namjera da Ministarstvo saobraćaja i pomorstva postane punopravna članica Pariskog memoranduma o razumijevanju kontrole državne luke i da mi moramo da u prvom kvartalu 2020. godine usvojimo pomenuti zakon i da na osnovu njega objavimo podzakonske akte, pravilnike itd. Mi smo na kraju drugog kvartala već u treći čini mi se ili kako to već ide, jul mjesec je počeo, sad je dinamika glasanja dovedena u pitanje pa bi bilo bitno da čujemo da li ste u komunikaciji sa našim međunarodnim partnerima. Ja Vama vjerujem, jer ste čovjek iz struke i mislim da je bilo potrebe

da se zadrže neke pozicije koje su ranije bile u upravi, ali to je već odluka politička u okviru Ministarstva i popunjavanje onih kvota etničkih, nacionalnih i svakih drugih što je sramno u ovoj državi da se pravi etnički inženjering unutar Vlade i po dubini u administraciji, ali o tome ćemo pričati.

Mene interesuje dakle, gospodine Radonjiću, jeste li u komunikaciji sa našim partnerima i da li oni ovo hoće da progledaju kroz prste i prijeti li nam isključenje iz ovog mehanizma? Ne otvaram priče koje bi trebalo sad otvoriti, koje bi mogle da budu političke i predizborne o sigurnosti brodova, o kontrolama, o nadzoru, o našim inspeksijskim službama, o svemu onome što nam se nažalost dešava, pa i na našim brodovima i vojnim i civilnim, da ne pominjem dakle šverc narkotika. To je jedna kako bi neko rekao od glavnih ekonomskih djelatnosti države Crne Gore i sad dovedena u pitanju zbog ove korone pa bez šverca narkotika, šverca duvana i turizma, evo jednog ekonomskog kolapsa.

Još jedna stvar ili dvije stvari, time ću zaokružiti jeste s obzirom da nam je Zakon o pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi još uvijek na snazi jedan dio odredbi, to je Zakon iz 1978. godine čini mi se iz doba Socijalističke Republike Crne Gore. Da li se razmišlja da se i te ostale odredbe faktički promijene, donese novi zakon i stave van snage, jer je ovaj derogiran zbog donošenja ovog zakona iz 2013. godine? Negdje se u vašem uvodnom obraćanju pomenuli da je jedan od razloga za donošenje ovog akta, odnosno izmjena ovog akta i nadzor nad instalacijama za eksploataciju, odnosno istraživanje ugljovodonika. Mi smo naravno čini mi se ne tako davno možda prošle godine donijeli i Zakon o načinu upisa brodova, plutajućih objekat instalacija za proizvodnju ugljovodonika itd. da ga ne navodim cijeloga pa me interesuje zar mi nijesmo taj sistem već zaokružili? Podsjetiću da smo odluke o istraživanju ugljovodonika da u podmorskom pojasu Crne Gore donijeli prije nekoliko godina da se već tamo rade, izvode neki radovi. Kakva je bila praksa nadzora nad dosadašnjem izvođenju radova na tom području i šta će se pozitivno promijeniti nakon donošenja ovih izmjena i dopuna zakona? Hvala vam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (09.07.20 16:15:03)

Hvala, poslaniče Damjanoviću.

Poslaniče Milić, izvolite Vaše vrijeme ispred Kluba.

SRĐAN MILIĆ (09.07.20 16:15:08)

Hvala Vam.

Dakle, Poglavlje 14 - ispunjavanje obaveza, Evropska unija, sporazum, problemi koji nas očekuju s kojima se suočavamo, ocjene. Zaista ne bavim se dnevnim politikom smatram nekada da je bolje pustiti političku konkurenciju da govori, jer kad ona govori i iznosi stavove u stvari najbolje radi protiv sebe.

Evo šta kaže Izvještaj Evropske komisije o napretku u kome se kaže da je Crna Gora umjereno spremna u oblasti pomorskog saobraćaja Tijelo za upravljanje lukama i Tijelo za pomorsku sigurnost su spojeni u jedno. Kasni se sa primjenom jedinstva Nacionalnog portala za pomorstvo. U oblasti saobraćaja u unutrašnjim ... putevima nije ostvaren napredak u usklađivanju sa pravnim tekovinama Evropske unije itd.

Vi ste predložili ovaj zakon. Mislim da smo se nas dvojica i članovi Odbora, tu je i potpredsjednik Nimanbegu, baš dobro ispričali oko baš ovoga Predloga zakona iako me pitate da li je potrebno, da, usvojite. Zašto je potrebno? Zato što smo imali kontrolu oktobar 2018. godine kada je konstatovano da je nedostatak zakona sporan za Crnu Goru i neadekvatna obučenost inspektora da je problem. Ostavljeni su rokovi o kojima je gospodin Damjanović govorio i ono što nas očekuje je ukoliko se ovo ne završi da budemo isključeni iz procesa, ne daj bože, 2021. godine i ne bismo imali priliku da se ponovo prijavimo u taj proces do 2025. godine. Je li sve ovo tačno što sam rekao? To je problem.

Posljednja preporuka Centralne banke Crne Gore u ovoj oblasti se tiče 2016. godine i tačno kao da sad vidim - neko je rekao nemojte to pominjati sad. Ovo je slika i prilika načina sprovođenja

evropske integracije u Crnoj Gori. Postoje i pozitivne stvari, sigurno postoje pozitivne stvari. Saglasan sa ocjenom Vaših ličnih kapaciteta da odgovorite ovom zadatku. Devet pravnih fizičkih lica, devet ili deset ne znam sad učestvovalo je u javnoj raspravi, 61 različiti predlog u odnosu na tekst zakona od 90 i koliko ste rekli članova da ima. Od toga 10 prihvatili, 32 odbili, 19 sam stavio plus minus. Zašto? Zato što ste naveli - primjedbe koje se odnose na djelatnost prevoza putnika i stvari u unutrašnjem pomorskom saobraćanju su detaljno analizirane i djelimično prihvaćene te će inovirani tekst Predloga zakona biti dostavljen podnosiocima primjedbe na davanje primjedba, predloga i sugestija. Ja sam vas pitao na Odboru da li je nakon što ste dio prihvatili, dio odbili, bilo novih primjedbi, sugestija koje ste opet prihvatili od ovih istih koji su vam se ovdje javili. Meni je interesantan pomorski saobraćaj. Pomorskom saobraćaju, ako je moja računica tačna oni su predložili 22 od 61 intervenciju, od toga 15 nijeste prihvatili, pet ste plus minus i jeste prihvatili i nijeste, a dvije ste prihvatili.

Ono što se nijesmo složili, a sad sam ponovo računao i zato Vas ovo pitam. Udruženje pomorskih kapetana Crne Gore je predložilo 13 primjedbi od čega su tri u ovom prvom dijelu sigurni budite, onda ćete pogledati Izvještaj sa javne rasprave, za mene ovo kad se kaže ne prihvataj ja mislim to se ne prihvata. Znači, deset nije prihvaćeno tri su prihvaćene. Vjerovatno kasnije su usaglašene sa Udruženjem pomorskih kapetana, kad smo bili na Odboru rekao sam Vam - mi. Molim vas gospodine Nimanbegu, ne morate za ovaj saziv. Ovaj saziv je ovakav kakav je, ajmo za idući saziv, ko bude, mene to ne interesuje, ali ko bude u ovom Parlamentu treba da bude sastavni dio predloga akata koji dolaze, izvještaji sa javne rasprave. Ne možemo mi da pokrivamo sva pitanja, ali izvještaje sa javne rasprave koje organizuje Ministarstvo oko toga može te da čujete stručne ljude koji se bave materijom i koji mogu da kažu, možete da kažete svaka čast Ministarstvu ako je ostalo dosljedno vezano za pitanja koja su ovdje bila pomenuta. Mi smo imali jednu odličnu analizu stručne Službe Odbora za ekonomiju, finansije i budžet, ali odličnu perfektnu analizu koja svima i koji se nijesu bavili ovim pitanjem može da pomogne da se vidi tačno šta je to što ovaj zakon donosi koji ima fiskalni uticaj, taj fiskalni uticaj nije veliki, ali je fiskalni uticaj za 2021. godinu i osniva se novo tijelo.

Ono sa čim se ja ne slažem gospodine kapetane je da ne postoje odredbe primarnog i sekundarnog izvora prava s kojim bi se Predlog popisa trebao usaglasiti. Ja sam gospodi iz Ministarstva odbrane rekao tačno koja je direktiva, zaista više nemam ni potrebe ni snage da kao poslanik u Skupštini Crne Gore učim Kancelariju za evropske integracije što treba da radi i na koji način da se bavi, da budem precizan, Kancelarija Vlade Crne Gore za evropske integracije. Reći da oblast pomorstva koja se bavi ovim pitanjem nema primarni i sekundarni izvor prava sa državama kao Italija, Francuska, Španija, Portugal, Njemačka, to je za mene nevjerovatno. Hoćete li mi objasniti pa čime se onda bave te države ako njima primarni i sekundarni izvor prava nije vezan za pomorstvo. Ono što je najvažnije je da ovaj parlament počne da razlikuje šta je ono što se donosi po hitnom postupku i koji su razlozi donošenja po hitnom postupku. Razlozi donošenja po hitnom postupku su u ovom slučaju potpuno opravdani, ali smo kočnica poštovane kolege mi, najmanje mi iz opozicije nego nažalost, prvi potpredsjedniče Parlamenta, vi iz rukovodeće strukture. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (09.07.20 16:22:03)

Hvala, poslaniče Miliću.

Evo da dam ja svoj doprinos odblokadi kočenja razvoja pomorstva u Crnoj Gori, pa ću samo kratko da obrazložim dio moga posla u podršci ovoga Predloga zakona koje je Ministarstvo predložilo i dio izlaganja koje su ranije kolege imale, a koje se odnosio na obrazovanje pomorca je bilo više mjesta u ovom zakonu nego u raspravi koju smo imali oko putnika u unutrašnjoj plovidbi.

S toga puno stvari koje je rečeno, zbilja Ministarstvo i naša država mora da vodi računa oko integriteta naših pomoraca i oko sistema obrazovanja. Nadam se da i usvajanjem ovog zakona ćemo to još više unaprijediti, a problemi koje ima zajednica pomoraca u Crnoj Gori potiče iz onoga da se vjerovatno i diplome koje se daju van ove države koriste za ukrcaj na brodove i za regrutovanje od strane posebnih nekih struktura koje sigurno ne idu na čast pomorcima koji su, ja koji dolazim iz zajednice gdje pomorstvo sastavni dio života nažalost utiče na njihov položaj u

budućnosti.

Takođe, samo želim vas kratko upoznati da sam na Predlog zakona dao dva amandmana pošto je ova rasprava koja će najvjerovatnije završiti danas i da se ti amandmani odnose na to, jedan je vezan za samu rijeku Bojanu, dolazim iz grada koji nema luku. U Predlogu zakona postoji odredba da organ uprave mora da izvrši plan plovidbe, označavanja plovnih puteva do 2014. godine to nije sprovedeno. Amandman se odnosi na to da organ uprave to radi do 2021. godine tj. godinu i po dana od pravljjenja plana plovidbe, ne obilježavanje tih drugih stvari. Moramo zajednički raditi na tome da se potencijal Bojane iskoristi, a posebno imajući u vidu za mnoge građane Ulcinja je Bojana jedina sugurna luka i ona se tako mora i tretirati do izgradnje luke koja sigurno treba da bude bliža centru grada.

Kao drugi amandman je amandman koji se odnosi na to da se uvodi novi tip ili nova podjela definicija između čamca i jahte to je tip brodice, to je plovni objekat za plovību morem koji ima malu pogonsku snagu i dužinu do 12 m. Uzor za to mi je ono što postoji u pomorskom zakonu Hrvatske. Takođe, moram istaći i Ministarstvu još jednom želim iskoristiti priliku da napomenem da je još od 2013. godine amandmanom koji sam podnio obaveza plovidbe na rijeci Bojani maksimalno šest nautičkih čvorova utvrđena. Ona se toliko ne primjenjuje od strane organa, posebno ne primjenjuje se od vlasnika glisera, skutera, koji borave na tom području i zbilja kao građani s tog područja želim apelirati da se to maksimalno mora poštovati.

Kako nemam vrijeme ispred sebe nadam da nijesam prekoračio dugo. Sada nastavljamo sa daljim izlaganjem. Prelazimo na raspravu, ispred klubova smo završili sad je redosljed sljedeći.

Prvi je poslanik Predrag Sekulić, pa poslanik Jovan Vučurović, poslanica Sanja Pavićević. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (09.07.20 16:26:17)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Vi ste gospodar očito i našeg i Vašeg vremena.

Gospodine Radonjiću, uvažene kolegice i kolege,

Znači, lako se složiti sa kolegama iz opozicije koji su podsjetili da je javna rasprava bila tokom avgusta prošle godine, a da po skraćenom postupku sada imamo ovaj zakon na dnevnom redu. Više bih volio da smo u ovom Predlogu zakona raspravljali prije godinu ili nešto više dana, ali u svakom slučaju dobro je da Ministarstvo saobraćaja i Vlada Crne Gore vodi računa i o onome što su interesi luka u Crnoj Gori, ali isto tako o onome što su interesi pomoraca. Naravno, treba voditi računa o tome da svaka oblast ima svoje standarde, tako i pomorstvo. Kada govorimo o inspeksijskom nadzoru ovaj zakon je ta novina da će biti ujednačen u odnosu na ono što se radi u svim lukama svijeta, novi inspektori koji će prolaziti određeno školovanje za taj svoj posao.

Isto tako ne treba zaboraviti da i pomorci imaju određeni benefit, odnosno da će se propisane obaveze za izdavanje indentifikacionih isprava crnogorskih pomoraca čime će se implementirati odredbe Konvencije međunarodne organizacije rada, a pomorci će imati nesmetani ulaz i izlaz u svim lukama svijeta. Čini mi se da to jeste bio jedan kamen spoticanja u nekom ranijem periodu. U svakom slučaju kažem još jedan put vjerujem da će doprinijeti i ovaj zakon da Poglavlje 14 što prije bude zatvoreno. Takođe, ako je suditi prema dosadašnjim diskusijama vjerujem da će i kolege iz opozicije dati svoj doprinos glasom za ovaj predlog zakona. Naravno, pravno tehnički smatram da je možda trebalo uraditi novi zakon. Čini mi se da bi to bilo negdje pravno tehnički ispravnije s obzirom da imamo 90 i nešto članova, ali kažem još jedanput ne smeta da to bude i kroz izmjene i dopune zakona.

Dozvolite mi da saopštim nekoliko stvari koje jesu dijelom vezane za ovu tačku dnevnog reda. Naime, kao što u svakoj oblasti imamo ljude koji se ne obazirući na zakon biraju prečice i biraju kraće puteve tako i u pomorstvu imamo one koji su izabrali te kraće puteve i nažalost tako doveli u opasnost i zonu krivičnog djela i sebe, u lošu poziciju doveli svoje porodice. Na neki način i imidž Crne Gore kao pomorske države. To je nešto na što država ne može da utiče sa jedne strane i sa druge strane to je nešto što je već postalo ustaljena praksa uobičajeno kada je pomorstvo u pitanju. To jeste nešto sa čime se suočava moderni svijet, ali to nije nešto što je vezano samo za Crnu Goru, nije nešto što je vezano za Mediteran, nego što je vezano za čitav

svijet. Zaista mi je žao što pojedine kolege iz opozicije pokušavaju na ovaj način da ubiraju jeftine političke poene svrstavajući državu Crnu Goru na neku crnu listu koja je samo njima poznata.

Ovdje se čulo i nekoliko savjeta koji su se ticali pomorske privrede saobraćaja uopšte, dozvolite da se ne složim sa onim što ste čuli iz prostog razloga što Crna Gora imao sam prilike da razmijenim iskustva i sa kolegama iz sličnih odbora kao što je Odbor za ekonomiju koji prati saobraćaj kada smo govorili o evropskim integracijama. Znači Crna Gora je apsolutno u svim planovima koji sad u ovom trenutku rade države Evrope posebno Evropske unije kada se tiče saobraćajnica i željeznice i mreže autoputeva i svega onoga što se dešava. Naše je pravo da o Crnoj Gori razmišljamo na pozitivan ili negativan način. Nažalost dio kolega iz opozicije to shvataju da treba na svaki način ocrniti svoju državu da će im to donijeti neke političke poene, ali to je nešto na šta smo se mi navikli u političkom svijetu. Ono što je dobro jeste da danas dva mjeseca ili mjesec i po dana do izbora imamo jasnu razliku između nas i kolega iz opozicije. Rekao bih da imamo priču o evropskim integracijama, imamo antievropsku priču o tome sam govorio nešto ranije.

Znači, ako Evropu danas shvatimo ono u najširem smislu da i ona počiva na osnovama antifašizma onda nije teško jasno saopštiti ko su političke partije koje se bore za evropske integracije i ko su one koje su protiv evropskih integracija. Naravno tih podjela bi moglo da bude više, ali u svakom slučaju čini mi se da ta evropska priča za građane Crne Gore je veoma značajna i vjerujem zaista da će još ubjedljivijom većinom nego do sada zato što su te razlike još više pocrtane tokom prethodne četiri godine glasati za ono što je evropska Crna Gora. Ne za ono što je neka drugačija Crna Gora koju naravno na istorijsku sreću Crne Gore još uvijek još nikada u Crnoj Gori nije zaživjela kao većina.

Dozvolite takođe da saopštim još jednu svoju impresiju, jer je ovdje bilo riječi upravo od kolege iz opozicije vezano za njihov zajednički nastup, zajedničko sastavljanje. U ovom trenutku mada jesam pristalica toga da kolege iz opozicije zaista budu na jednoj listi, da nemaju više opravdanje za sve svoje poraze, ali ja zaista ne znam, nije poznat još, nije napravljen takav švajc aparat koji bi mogao da zavari sve kolege iz opozicije da stanu na jednu izbornu listu. U svakom slučaju vjerujem da će građani 30. avgusta veoma lako napraviti izbor, ponavljam još jedanput između evropske Crne Gore i onih koji su protiv svih evropskih vrijednosti i uključujući i antifašizam. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 16:32:00)

Poslaniče Sekuliću, hvala.

Poslaniče Vučurović, nek se pripremi poslanica Pavićević.

JOVAN VUČUROVIĆ (09.07.20 16:32:10)

Jeste građani Crne Gore, nadam se da ćete napraviti taj pametan izbor i glasati za onu Crnu Goru koja je istinska, tradicionalna i istorijska Crna Gora pravde i poštenja i da ćete u prošlosti na smetlište istorije poslati fašističku Crnu Goru, fašistički Montenegro koji podržava Demokratska partija socijalista. Dakle, prije svega htio sam da pozdravim sve naše pomorce i da kažem da ako dođu u priliku uvijek da se odupru onim izazovima koji im nudi ovaj režim, a to je da zaplove u vode kriminala, jer ovaj režim direktno ih ove pomorce koji su se našli na crnim listama i koji su se bavili kriminalom oni su direktno radili za ovaj režim. Svako kilo kokaina koji je prošvercovan preko državnih brodova to je državni posao i iza toga stoji direktno Milo Đukanović i ekipa iz Demokratske partije socijalista.

Da pozdravim ovom prilikom sve časne pomorce, a posebno one koji su stali nedvosmisleno iskreno iza tradicionalnih istorijskih vrijednosti Crne Gore prije nekoliko dana svojim potpisima. Evo da pokušamo malo da skrenem sa teme, neće te mi zamjeriti gospodine Nimanbegu, pošto smo ovdje malo prije slušali tiradu o antifašističkoj Crnoj Gori i to od strane ljudi koji propagiraju fašizam Sekule Drljevića da i ja malo skrenem s ateme ako dozvolite. Sad već ulazimo u polje da nema u jednom dijelu prenosa Skupštine. Ipak, shvaćajući značaj uopšte ove

tačke dnevnog reda kao i onih prošlih tačaka, kao i onih što slijede moram da se vratim na jednu veoma važnu činjenicu, a to je da je Javni servis i moramo stalno podsjećati na to, ja ću reći mojim kolegama da je Javni servis zabranio prenos Skupštine Crne Gore i ovdje se danima diskutuje o najvažnijim temama. Dakle, ne samo ova tema danas.

Mi smo ovdje govorili o temama koje znače život za koje su građani sudbinski vezani. Priča se bukvalno kako preživjeti u ovom trenutku kada u Crnoj Gori eto kažu hara korona i pred pandemijom smo, a u isto vrijeme smo suočeni sa tom teškom nesrećom da se na vlasti nalazi Demokratska partija socijalista i tzv. NKT. To što su građani u teškoj poziciji to dakle ne interesuje tzv. Javni servis i zamislite, evo rekli su mi sad ovdje prenosi jedna televizija, zamislite poštovani građani tu bruku da ovako važne teme ne prenosi Javni servis koji svi plaćate. Dakle, svi plaćate taj sramni Javni servis, a oni ne prenose ono što je od najvećeg značaja za Crnu Goru. Jednostavno DPS je izdao naredbu da se ne prenose sjednice Skupštine Crne Gore naredio je onom Savjetu Radio Televizije Crne Gore gdje listom sjede ljudi iz DPS-a i oni su to naređenje naravno ispunili i moraju znati ti ljudi koji rukovode sada TV Bastiljom, koji su urednici TV Bastilje dolazi vrijeme promjena, a onda dolazi i odgovornost za sve koji su na bilo koji način podržali diktaturu ukidanje sloboda, torturu nad narodom, progone. Neće to zaobići, vjerujte mi, nikoga, a posebno ove koji su pružali logističku podršku torturi nad narodom u Crnoj Gori. Dakle, evo zahvaljujem svim medijima koji su shvatili da se ovdje dešava nešto važno da mi raspravljamo o mnogo vežnim temama, rekao sam, sudbinskim za Crnu Goru. Zahvaljujem se tim medijima, a DPS-u jednostavno ne odgovara da se čuje istina iz ovoga parlamenta da građani imaju punu informacija o najvažnijim temama i da te informacije ne kupe na konferencijama za novinare fantomskog NKT-a od nekog Simovića, Hrapovića, Begića i ostalih potpuno meni nebitnih i većini građana nebitnih likova.

Tako bi režim, dakle, htio da izbjegne i ovu današnju temu jer svjedoci smo da je DPS svojim dugoročim planom uništavanja Crne Gore koji je zacrtao još prije nekoliko decenije uništio i pomorsku privredu, uništio je i pomorski saobraćaj, a zbog kriminalne prirode ovoga režima. Mi imamo i tu bruku koju sam pomenuo prije da se državnim brodovima, kao što je "Budva" i kao što je "Jadran" prenose ogromne količine kokaina i to nije od juče.

Podsjećam da je kod nas godinama pomorski saobraćaj, evo '90 da pomenem, korišćen ne za dobrobit građana Crne Gore za neke legalne poslove nego je korišćen za šverc akciznih roba. Ovo je gola istina i ko je stajao iza šverca akciznih roba, stajao je Milo Đukanović, Vlada Crne Gore i italijanski turisti. Italijanski turisti to su bili okoreli kriminalci zbog kojih je ugašeno na desetine mladih života tada u Crnoj Gori i to se nastavilo do dana današnjeg do današnjih klanova. Sve posljedica toga i onaj ko stoji iza toga to je Milo Đukanović, kao šef kriminalne organizacije, zašverc narkotika, za šverc cigara, za šverc oružja i svega ostalog o čemu (prekid) nijesam, dakle, izrekao tek tako.

Eto, gospodine Nimanbegu, mislim da nas ipak narod gleda i sluša i zahvaljujem se na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 16:38:40)

Hvala.

Koleginica Sanja Pavićević se javila.

Izvolite.

SANJA PAVIĆEVIĆ (09.07.20 16:38:45)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Prvo bih iskoristila mogućnost protesta za ovakvo izražavanje u ovom uvaženom domu od strane mog kolege, poslanika Vučurovića. /upadice/ Onda nijesmo kolege i drago mi je što ste to naglasili. Najmanje iz tri razloga što je rekao da je Crna Gora fašistička, više puta je fašizam pripojen terminu Crna Gora, Crnogorci. Ja sam to tako shvatila, vjerujem i većina građana. Zamolila bih, ja sam sve strpljivo saslušala i ako se apsolutno ne slažem sa tim što on govori.

Druga stvar rekao je sramni Javni servis. Taj Javni servis je Javni servis svih građana Crne Gore i u radu Javnog servisa apsolutno nema ništa sramno.

Treća stvar fantomsko nacionalno koordinaciono tijelo, to Nacionalno koordinaciono tijelo više puta je pominjano u ovom domu. Apsolutno se ne radi o fantomskom koordinacionom tijelu nego o jednom časnom Koordinacionom tijelu sastavljenom od uglednih ljudi ove države koji se istrajno bore duže vrijeme da sačuvaju ovaj narod od pošasti sa kojom se suočava čitav svijet. Tu ništa nije fantomsko, ljudi rade svoj posao časno i pošteno i bio bi red da im se iskaže zahvalnost za ono što su do sada uradili. Ne mogu da shvatim i ranije sam to govorila da ne možete da prihvatite i da poštuju ono što je dobro što se radi u Crnoj Gori.

Za sve ovo imam i opravdanje. Pozvala bih se na jednu rezoluciju koja je donesena, molim vas, ovo nije uopšte vezano za diskusiju na diskusiju poslije dolazim samo da završim ovu repliku. Donesena je jedna rezolucija u Savjetu Evrope, a koja se tiče uloge i odgovornosti političkih lidera u borbi protiv govora mržnje i netolerancije. To je jako dobra Rezolucija, usvojena je prošle godine, mislim, u junu mjesecu u Strazburu. Usvojile su je gotovo sve zemlje, 47 zemalja 830 miliona stanovnika pokriva Savjet Evrope i prihvaćena je od svih zemalja i onih sa visokim stepenom demokratije i onih u kojima taj stepen nije tako visok. Preporučila bih kolegama koji se koriste govorom mržnje i koji šire netoleranciju koji podižu ton u ovom domu i ne mogu na pristojan i miran i uljudan način da iskažu svoje neslaganje koje je apsolutno imate pravo da iskažete, legitimno vaše pravo da iskažete neslaganje sa politikom Demokratske partije socijalista i koalicionih partnera. To možete da uradite na sasvim drugi način i da to ima veći odjek i kod vaših birača i kod onih koji još uvijek nijesu opredijeljeni kako će glasati 30. avgusta.

Najvažniji dio te rezolucije u ovom trenutku se kaže: "Političari imaju i političku obavezu i moralnu odgovornost da se suzdrže od korišćenja jezika mržnje i stigmatiziranja jezika i da odmah i nedvosmisleno osude njegovu upotrebu od strane drugih, (a ovo je najvažnije) jer ćutanje može biti tumačeno kao odobrenje ili podrška". Vi ste to izgleda shvatili, gospodine Vučuroviću, da mi ako ćutimo na sve vaše uvrede koje dolaze ja sam tri godine u Parlamentu, vaše uvrede su svakodnevnne i vi ste shvatili ako mi ćutimo da mi podržavamo što to pričate. Iz tog razloga sam ja sada reagovala. Lično protiv Vas ništa nemam, privatno se ne znamo, ali zaista Vi slobodno, mene to ne vrijeđa što Vi imate protiv mene, shvatete. /upadice/ Treba, puno Vam hvala i nastaviću sa ovim. Pojačana zaštita slobode izražavanja u koju uživaju takođe jača njihovu odgovornost u ovoj oblasti. Vi koristite ovo što imate zaštitu od slobode izražavanja i to zloupotrebjavate i ne vidim uopšte nijedan produktivan razlog zašto vi to radite. Nastaviću sa diskusijom, pretpostavljam da ćete Vi da odgovorite.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 16:43:37)

Hvala, poslanice Pavićević.
Da čujem, poslaniče Vučuroviću.

JOVAN VUČUROVIĆ (09.07.20 16:43:49)

Nijeste reagovali kada su izgovorene laži ovdje u Parlamentu jer ja nijesam pominjao fašističku Crnu Goru nego fašističku vlast. To je isto, je li, ne nego kažem samo ispravka navoda, nema potrebe, naravno htio sam u startu da kažem da nijesmo kolege, ja sam to davno razgraničio. Ne znam ko je bio ovdje na jednom odboru gdje sam ja to saopštio i mislim da je to korektno da kažem da mi nijesmo kolege. Ne mogu biti kolega sa ljudima koji podržavaju moje hapšenje, koji podržavaju prebijanje mojih prijatelja, batinjanje mojih prijatelja, trovanje mojih prijatelja, moje familije. Dakle, ja sa takvim ljudima jednostavno ne mogu biti kolega. Ja sam tu, rekao sam stotinu puta, krajnje korektan i otvoren. Nikakva šteta naravno, gospođo ne znam kako se prezivate, ali nikakva šteta tako da samo sam htio toliko, ovo ostalo potpuno nebitno. Samo ispravka nijesam rekao fašistička Crna Gora nego fašistička vlast u Crnoj Gori i stojim iza toga i to mogu da potkrijepim sa stotinu dokaza.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 16:44:56)

Kolega Vučuroviću, pažljivo sam slušao.

Kolega Vučuroviću i kolegice, u ovom slučaju uvijek pokušavam da na nivou dijaloga da razriješimo sve dileme i one riječi koje su upućene. U ovom slučaju ja sam cijenio da neko iz Kluba DPS-a ima pravo na kaznenu repliku, što oni nijesu tražili, zato je kolegica Pavićević imala tih tri minuta ili preko tri minuta i izrazila je svoj protest na ono što ona misli da treba da se izrazi. U većini slučajeva potpuno se slažem sa njom, ali da budemo jasni, kolegica Pavićević, u svom izlaganju nije imala nešto neistinito ili bar to nije do mene da utvrdim da li je to tako ili nije tako. Uvredljivih stvari nije bilo. To su bile političke ocjene. Ja bih sad nastavio dalje.

Kolegice Pavićević imate pet minuta.

Imamo komentar kolege Milića. Kolega Miliću imaćemo ponavljanje od jučerašnjeg dana, morate oponirati kolegi.

SRĐAN MILIĆ (09.07.20 16:46:25)

Ne znam gospodine potpredsjedniče, a Vi ste mi tu najmanje krivi, koji kriterijum ja moram zadovoljiti da bih dobio po Poslovníku komentar na izlaganje kolege koji nije u mom Klubu, različite ima programske principe nego što ima moj dio kluba. Zaista ne znam kako neko pretpostavi o tome što ću ja da govorim. Čak razmišljam da je možda za neke kolege dovoljno da ja ustanem i da ništa ne progovorim, oni će me čuti sve, a što je najbolje i Crna Gora će me čuti sve, jer ja sam uvijek pristalica da je ćutanje za one koji osjećaju krivicu jedino rješenje.

Dakle, gospodine Vučuroviću, ne slažem se s vama zato što Vi, ja sam ovdje pokazao to, dostavio svim poslanicima taj izvještaj OCCRP vodeće Svjetske agencije koja se bavi borbom protiv organizovanog kriminala i korupcije. Ne slažem s vama da mi targetiramo taj dio ljudi koji su tamo pošli kao pomorci. Taj OCCRP je u teškoj, žestokoj konkurenciji nikada težoj, izabrao Milo Đukanovića kao čovjeka godine organizovanog kriminala i korupcije u svijetu. Da li Vi gospodine Vučuroviću uopšte znate koja je to konkurencija bila? Onda se Vi, gospodine Vučuroviću, kao i svi ostali, čudite što narod koji čita to, Vi nijeste čitali, ali narod je čitao ovo što sam ja poslao i viču Milo lopove. Gospodine Vučuroviću, želim da nekako djelujem na Vas. Zbog toga sam poslao vrhovnom državnom tužiocu i specijalnom državnom tužiocu da mi kažu da li su oni, s obzirom da je ta organizacija možda uvrijedila čast i temelj Crne Gore, za neke je Milo Đukanović čast i temelj Crne Gore, a ja kao narodni poslanik ne mogu da vodim računa samo o svojim biračima, moram da vodim računa o svima u Crnoj Gori. Zamislite kad oni sutra, preksjutra, prvi put poslije ove naše diskusije ođe uzmu ovo i pogledaju i vide da su renomirane agencije, da li sa razlogom ili bez razloga gospodine Vučuroviću, izabrali baš gospodina Đukanovića. Mislim da mi moramo da branimo čast Crne Gore. Kako da branimo čast Crne Gore? Tako što nećemo se sakrivati, što ćemo pozvati ovu gospodu da oni /prekid/. Ja bih vas zamolio da moju predsjednicu Kluba ne prekidate oko ovih stvari, a ja ću završiti.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 16:49:41)

Hvala, kolega Miliću.

Ja sam mislio da ćete vi korektno igrati, a ne preko šponde, tako izvolite. Ovo je igra preko šponde, u skladu sa Poslovníkom tu ne mogu sporiti.

Izvolite, poslanice Vučuroviću.

JOVAN VUČUROVIĆ (09.07.20 16:49:56)

Želim da se zahvalim gospodinu Miliću.

Nijesam znao neke stvari od ovih da ste poslali. Dakle, radi se o nekoj tužilačkoj

organizaciji je li tako? Prosto ne mogu da pohvatam gospodine Miliću toliko je inače grešaka gospodin Đukanović napravio, toliko je kriminala napravio u ovih 30 godina, ne mogu jednostavno da pohvatam koja je služba zadužena za njega, koji je sud zadužen za njega. Zato sam pomenuo devedesete godine, zato sam pomenuo da je jedino pomorski saobraćaj se obavljao. Dakle, vi znate i Budva zna, Bar čitavi zna, gospodin Radonjić, evo mi se poznajemo, zajedno smo i vojsku služili, zna šta se dešavalo u Baru devedesetih godina.

Čuveni Provenčano i ostali, više znamo šta se dešavalo. Ti ljudi su nama predstavljani kao italijanski turisti, a dok su oni predstavljani kao italijanski turisti ginuli su ljudi da ne pominjem sad imena Barana svih koji su poginuli. Onda prođu dvije tri godine desi se Šelzi, dese se još neki ljudi i kažu nam halo bre ljudi, a to su lični prijatelji Mila Đukanovića. Mi se onda čudimo kako prijatelji Mila Đukanovića, pa on je stijena crnogorska, on je dika crnogorska, nije valjda kriminalac. Kad ono Milo Đukanović na kraju sitni šibicar, jedan kriminalac, kao što i jeste. Onda se čudite gospodine Miliću, ne znam zašto se čudite što narod skandira Milo lopove. Em narod ojađen, em ne zna kojem klanu pripada. Ja sam mislio da on pripada Ndgrangeta, kad on pripada onoj korona ne znam kako se zove isto ima neka Santa korona. Ja sam tu bio pravo da vam kažem u nedoumici da li uopšte danas da se javljam, ali Vi ste mi sada otvorili neke vidike i jednostavno hvala Vam na tome.

Mene samo čudi jedna stvar što niko nije sad kad su ustajali malo prije da niko njega ne brani nego govore rekli ste fašistička Crna Gora, rekli ste fašističko ovo, fašističko ono, kad kažem da je Milo Đukanović kriminalac najveći u Evropi, nikoga ne brani.

Završavam gospodine Nimabegu, kad pričamo o antifašizmu, ajde pošto je 13. jul tu na pragu da kažemo da se naši preci među njima i moj, Vojo Vučurović jedan od organizatora Trinaestojulskog ustanka, nije borio za nezavisnu Crnu Goru nego za Jugoslaviju. Tako da nemoj da lažete, nemoj da petljate nego fino recite komunisti kao i monarhisti koji su digli Trinaestojulski ustanak iz reda svih naroda, borili su se za Jugoslaviju, ovi za kasniju SFRJ, ovi za kraljevinu. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (09.07.20 16:52:07)

Izvolite, kolegice Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (09.07.20 16:52:54)

Uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu tražim kaznenu repliku u vezi sa ovim što je poslanik Vučurović izrekao u svojim potonjim eskalacijama kao potomak zbilja ljudi koji su branili čast i ugled ove države. Šta bi ti njegovi preci rekli na ovo njegovo ponašanje ja ću pokušati da elaboriram u toj svojoj kaznenoj replici. Naravno branim pretke poslanika Vučurovića, jer oni to zaslužuju, jer Demokratska partija socijalista brani pretke i pretke moje ... /upadice/

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (09.07.20 16:53:37)

Kolega Vučuroviću, nemojte sa mjesta kolega Vučuroviću.
Izvolite, kolegice Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (09.07.20 16:53:45)

Ja sam kadra stići u uteći, na strašnom mjestu postojati, a ne na mjestima, po kojima vi rovarite gospodine Vučuroviću. Verbalno i fizički, nemojte nikada više da mi se obratite tako niti meni, ni mojim kolegama u Parlamentu. Ne sramotite ovu časnu kuću i ovaj zaista kako su meni rekli časna kuća ovoga Parlamenta. /upadice/

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 16:54:03)

Kolega Vučuroviću, nemojte sa mjesta.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (09.07.20 16:54:29)

A grobovi njihovi boriće se s vama i mojih i vaših. Sada kaznena replika povodom ovoga što je izrekao poslanik Vučurović.

Dakle, rekla sam da postoje vremena kada treba šutati i to su nesigurna vremena i vremena u kojima nedostaje demokratija, ali danas kada najglasnije govore oni koji imaju najmanje da kažu danas kada najglasnije govore upotrijebiću riječi Stanislava Vinavera "mnogotakvijusi nevredijusi", danas kada se razgoropadila, razgalamila, raskrilila ona loša Crna Gora mi moramo da zborimo. Kažu da mi ne branimo predsjednika ove države i predsjednika Demokratske partije socijalista, a nema potrebe da to radimo zbog toga što su njegovu težinu, a svoju političku lakoću lideri Demokratskog fronta i cijela ta grupacija izmjerili izašavši 2016. godine na izbore sa sloganom "Mi ili on" procijenili su da svi oni ne vrijede koliko on. Dakle, zamislite kada su to mjerenje izvršili na taj način što su procijenili da svi oni kao neka politička hunta treba da krenu na jednoga. Na šta to liči? Liči na politiku Demokratskog fronta i liči na njihovu dobru političku procjenu. Znali su da je taj čovjek njihova najveća politička opasnost, najveća politička prijetnja. Zato pokušavaju da ga satanizuju, pa pod vođstvom svojih duhovnih orijentira, odnosno svoga duhovnog orijentira Srpske pravoslavne crkve koja je još jedva kadra u Crnoj Gori da ih sažme, okupi i da im da neku političku snagu koju oni apsolutno nemaju, jer su je potpuno devastirali svojim ponašanjem u crnogorskom Parlamentu. Dakle, to je jedina organizacija o koju se još može osloniti Demokratski front i zaista, iako kolege koji su ođe duže u Parlamentu ne mogu da podnesu i nemaju toliki demokratski kapacitet pa izvolite .../upadice/

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 16:56:45)

Kolega Miliću, molim Vas, nemojte sa mjesta. Koleginice Vuković nastavite, imate riječ. Kolega Miliću, nemojte sa mjesta, nije u redu da dobijate kaznene opomene. Koleginice Vuković nastavite.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (09.07.20 16:57:18)

O SPC nijesam rekla niti jednu jedinu riječ nego da nažalost naša opozicija nema nikakvu političku kadrost, skopost, imaju samo ovakvu hrabrost da se oglašavaju sa klupa sedeći, ne ustanu čak da ispoštuju građane i građanke Crne Gore i dobacujući mi. Izvolite, javite se za repliku i za komentar, pa izvolite, kada se tako razmašete u napadu na predsjednika ove partije i na ovu vlast razmašite se tako i kada treba da ponudite argumentaciju za te svoje mistifikacije i satanizacije ličnosti u Crnoj Gori.

Dakle, uvaženi gospodine Nimanbegu, pokušali su da me poremete, pominju neke liste, morate znati gospodo iz opozicije da smo mi neki rasli u nekim drugačijim kulturnim i društvenim miljeima da bi nam bilo kakve liste bile u životu prioritet. Mi se za liste životne, intelektualne i političke borimo svojim moralnim djelovanjem, verbalnim, političkim, a ne podmetanjem i strašnim optužbama na naš račun.

Ja ću uvijek biti spremna bez obzira na to kako se ponaša poslanik Vučurović da odbranim njegove pretke. Da kažem glasno i jasno da se stvarno jesu borili za onu Crnu Goru za koju se ja borim i u koju ja vjerujem. To što vi nemate dovoljno demokratskog kapaciteta i što vas zasljepljuje politička, naglašavam politička, mržnja poslaniče Vučuroviću, nije moj problem. Vi i ja smo se gledali u oči. Nemojte da vas podsećam na neke stvari, ne možete Vi mene zaplašiti prijetnjama da ćete vi kazati ovo ili ono. Onoga trenutka kada sazrite politički da i Vi gledajući mene u oči, a

znajući moju porodičnu geneologiju priznate stvari, izgovorite ih glasno pred cijelom crnogorskom javnosti ne plašeći se da će te na taj način izgubiti podršku svojih glasača, jer pogrešno vjerujete da vaši glasači mogu samo hraniti se vašom verbalnom ne znam ni šta je to, to je nekakav pokušaj da ođe uplašite i unizite političku kulturu, ali onoga trenutka /prekid/...

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (09.07.20 16:59:45)

Zahvaljujem, kolegice Vuković bili ste dovoljno jasni.
Hvala Vam.
Izvolite kolega Milić da čujem tu proceduru.

SRĐAN MILIĆ (09.07.20 17:00:06)

Znači vezano za član 102 po kome se javljam za proceduru i član 97, član 105 Poslovnika o radu Skupštine Crne Gore. Hoćete da sačekam da Vi pogledate koji su to članovi pa da ja onda nastavim.

Gospodine potpredsjedniče prvi Parlamenta,

Da li dobacujem - dobacujem. Da li sam imao kapaciteta da slušam svih ovih dana sve ove priče rekao sam nijesam se ustao da nikome repliciram ni komentarišem ko nije bio u temi. Danas je dozvoljeno ovdje da se priča o svemu i svačemu, ali ja proceduru smatram da je prekršena onoga trenutka kada ste Vi dozvolili da se ovdje iskoristi termin loša Crna Gora. Crna Gora postoji samo jedna, ali u njoj ima loših ljudi i naš problem je u tome što se volimo dijeliti, što volimo da mrzimo drugoga da ga ne saslušamo šta je progovorio. Ako je koja moja intervencija sa mjesta, ja ne znam da sam ustao još da sam komentarisao, bila je usmjerena samo zbog toga da neke ovdje u sali sačuvamo od samih sebe i od riječi koje govore. To je suština moje proceduralne intervencije. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (09.07.20 17:01:30)

Poslaniče Miliću, evo pokušavam da saberem Vaše misli i moje. Cijenim puno Vaš demokratski iskaz, ali u slučaju kolegice Vuković bili ste u krivu. Pošto je ona saslušala, a Vi ste sa mjesta dobacivali. Ona ima pravo da govori politički i neka se Vi apsolutno ne slažete s tim. To što se ja i kolegica Vuković slažemo u jednom dijelu to nije zbog razloga što imamo koaliciju, nego što mislim da je govorila nešto što je principijalno, ali to je njeno pravo. Ako cijenite da je moja dozvola da ne ulazim u to što znači loša Crna Gora za nju, ako je to povreda Poslovnika ja se mogu pozvat samo na to hoćemo li glasati o tome. Pošto nas nema dovoljno u sali Vi znate kako će to završiti - da nije prekršen Poslovnik od moje strane. Cijenim da sigurno pogledajte snimak i vidite, mi moramo i sve građane Crne Gore učiti demokratiji. Mi moramo u svakom momentu biti spremni i priznati krivice onoga što radimo. U ovom slučaju Vi ste kolega Miliću dobacivali sa mjesta plus što sam Vas prethodno zamolio da ne igramo od šponde da damo, u periodu imamo 45 dana ili 50 dana do izbora priliku među opoziciono da se napada vlast na način da se predsjednik države naziva kriminalnim. To zaslužuje repliku i to sam ja dao. Ako je i to kršenje Poslovnika i na to sam spreman da odgovaram. Recite.

SRĐAN MILIĆ (09.07.20 17:03:16)

Prisustvovao sam poštovanju prakse ustanovljene danas u ovom Parlamentu i to za vrijeme dok Vi niste bili tu. Dozvoljeno je unutar parlamentarne većine i to ljude koji su bili na istoj listi za izbore bez obzira što su sada drugi klub da među sobom komentarišu. Juče sam pitao hoćemo li mi da poštujemo Poslovnik o radu ili ćemo da poštujemo praksu, s obzirom da mi je rečeno da će se poštovati praksa ja sam komentarisao gospodina Vučurovića, to je prva stvar.

Druga stvar gospodine Nimanbegu, Vi ste zadnja adresa zato što ste to osjetili na svojoj koži, da mene pozivate da mi nešto glasamo ođe, jer glasanje ođe ako se bude odvijalo pod kontrolom parlamentarne većine biće 160 iako nas ima 81 prema dva, tri, odakle vama još 80 glasova, ja u to ne ulazim. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 17:04:22)

Kolega Miliću, Vi znate da naš dom nikad nije to zloupotrijebio da su naša glasanja jasna i transparentna i dalje će smatrati Vašom igrom od šponde, možete tako igrati i obraćati se javnosti, ali u ovom domu nema tih glasanja, nema netransparentnosti. Procedure se poštuju i ja bih dalje nastavio sa raspravom.

Koleginica Sanja Pavićević je sljedeća.

Izvolite, poslanice Popoviću.

ANDRIJA POPOVIĆ (09.07.20 17:04:56)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Vama se obraćam, Vi morate da kontrolišete tok same sjednice.

Mi smo maloprije čuli dobacivanja veoma uvredljiva našoj poslanici Vuković. Kod toga ja podržavam svaku pozitivnu diskriminaciju kod dama, kod naših poslanica bez obzira radi li se o poslanici Demokratske partije socijalista ili Demokratskog fronta nikako vi ne smijete da dopuštite ta uvredljiva dobacivanja. Nikad, evo koliko sam godina već poslanik, nijesam jednu jedinu riječ dobacio. Mi se moramo učiti tom nekom dijalogu. Ovo što smo čuli, danas je počelo sa unutarparlamentarnim opozicionim djelovanjem između poslanika SDP-a i SNP-a, dakle, unutar opozicije nabacivanje na volej. Kasnije se to nastavilo u okviru vladajuće koalicije, ali je počelo unutar opozicije. Govorim o diskusijama, komentarima, komentarima na diskusiju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 17:06:41)

Poslanice Popoviću, samo da Vas podsjetim. Mislim da sam Vam lično dao opomenu zbog načina kako ste se izražavali u ovom domu. Sami ste potvrdili da je dobijete, jednom prilikom. Tako da što se toga tiče da li smo mi imuni na to da reagujemo sa mjesta ili nijesmo to je tako. Hvala Vam na mogućnosti da privedemo nekom normalnim tokom ovu Skupštinu, što zdušno pokušavamo. Zbilja mi je poslije četiri godine dosta izazovno i dan danas, ne samo meni nego i svima, ali to je Skupština Crne Gore, države Crne Gore, svih građana i nacija, manjina, većina, i to je tako.

Da li još neko želi proceduru? Izvolite, koleginice Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (09.07.20 17:07:31)

Potpredsjedniče Nimanbegu, želim da objasnim,

Voljela bih da je Crna Gora baš gora, da je gorostasna, da je planina, da je visoka. Naravno, ne bih voljela da čitao kao ovo gora, povodom ovoga loša Crna Gora, voljela bih da je bolja. Na lošu sam mislila kada sam rekla da oni koji pokušavaju ovakvim uvredama, a razmašu se jer misle da nas je ovdje malo sada, pa nećemo odbraniti politiku svoju i ljude koji personifikuju ovu politiku grdno su se prevarili.

Još jednu stvar moram reći, a u prilog ovome, možda je odsustvo iz Parlamenta pošto govorimo o zakonu koji se tiče plovidbe doprinijelo da recimo Demokrate kao političko čedo i to nemušto političko čedo Demokratskog fronta kao plutajući objekti po površini političkog mora bez mogućnosti da ikada dosegnu političke dubine zbog te svoje političke netežine, su odsustvovali iz ovog Parlamenta kao i drugi poslanici koji sada vidimo ne pokazuju demokratski dijaloški

kapacitet. Razumijem da je odsustvo iz Parlamenta doprinijelo ovakvom ponašanju mojih iskusnijih kolega i zbog toga veoma žalim i to je moj doprinos političkoj kulturi i dijalogu u Parlamentu Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 17:08:56)

Koleginice Vuković, trebali ste se obraćati meni. Sad ja više ne znam da li i na ovaj Vaš stav odgovarati.

Nastavljamo dalje. Koleginica Sanja Pavićević, izvolite, Vaše je pet minuta učešća u diskusiji. Neka se pripremi poslanik Andrija Popović.

SANJA PAVIĆEVIĆ (09.07.20 17:09:16)

Zahvaljujem, potpredsjedniče Nimanbegu.

Poštovane poslanice i poslanici, poštovani gospodine Radonjiću, poštovane građanke i građani Crne Gore,

Da se vratimo na temu. Govorimo o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe. Predložene izmjene i dopune su sveobuhvatne i značajne i znatno će doprinijeti sigurnosti plovila i posade koja ih opslužuje. Kao i u većini slučajeva izmjene i dopune se najčešće tiču naše harmonizacije propisa sa regulativom Evropske unije. Konkretno u ovom slučaju radi se o potrebi usaglašavanja zakonskih odredbi o sigurnosti plovidbe i odvijanju pomorskog saobraćaja sa pravnom tekovinom Evropske unije i Pariskim memorandumom o razumijevanju. Naime, napomenula bih da je Pariski memorandum organizacija osnovana 1982. godine i ona se sastoji od 27 pomorskih uprava, pokriva vode evropskih obalnih država i sliv Sjevernog Atlantika od Sjeverne Amerike do Evrope. Ova organizacija ima za cilj da eliminiše odnosno da umanju ili ukloni iz saobraćaja takozvane podstandardne brodove. To su brodovi koji imaju nedostatke na opremi za spašavanje i zaštitu na radu, brodovi koji imaju nedostatke u vezi sa ispravama ili pomorskim kartama, kao i oni na kojima su loši uslovi rada i života pomoraca.

Ova organizacija kroz inspekcijski rad godišnje izvrši više od 17 hiljada pregleda na brodovima u lukama zemalja potpisnica Pariskog memoranduma o razumijevanju. Osnovno načelo ove organizacije je da je glavna odgovornost za poštovanje zahtjeva propisanih međunarodnim pomorskim konvencijama na brodograditelju, odnosno operateru. Odgovornost za osiguranje takve usaglašenosti ostaje na državi čiju zastavu brod nosi. Nadam se da će nadležne institucije preduzeti sve potrebne aktivnosti kako bi se Crna Gora našla u grupi ovih zemalja iako znam da je to zaista dug i komplikovan proces posebno imajući u vidu iskustva naših susjeda sa kojima su se oni susretali i pomorske kompanije i nadležne institucije Republike Hrvatske što je pomenuo i gospodin potpredsjednik Nimanbegu.

Ono što bih dalje naglasila je da se predlagač bavio i nekim veoma konkretnim izmjenama i dopunama zakona koji se tiču morskih, jezerskih i riječnih plovnih puteva, a kod nas se tiču Bokotorskog zaliva, Sakadarskog jezera i rijeke Bojane. Tu se navode tačne koordinate plovnih puteva, propisane brzine, snage motora plovila i drugo. Jasno su definisana pravila plovidbe, manevrisanja, pristajanja, privezivanja, odvezivanja i sidrenja u luci i na sidrištu. Sve ove operacije se izvode na način kojim se ne ugrožavaju ljudskih životi i ne nanosi šteta svom i drugim plovnim objektima, obali, napravama, uređajima i postrojenjima. Usvajanjem pomenutih izmjena i dopuna zakona Crna Gora će kao tradicionalna, usješna pomorska zemlja dodatno osnažiti i učiniti konkurentnijom pomorsku privedu koja se bazira na principima održivosti. Iz navedenih razloga ću podržati ovaj Predlog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (09.07.20 17:12:54)

Hvala koleginice Pavićević.

Iz tehničkih razloga moramo završiti ovu sjednicu za danas, nastavljamo u srijedu u 11h.

Svim građanima Crne Gore čestitam praznik 13. jul i vidimo se u srijedu.
PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (15.07.20 16:16:56)

Poštovane građanke i građani Crne Gore, poštovane poslanice i poslanici,
Nastavljamo Petu sjednicu Prvog redovnog zasijedanja u 2020. godini i završavamo sa pretresom o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe.
Ovlašćeni predstavnici Osman Nurković ministar saobraćaja i pomorstva, koga pozdravljamo i Vladan Radonjić generalni direktor Direktorata za pomorski saobraćaj i unutrašnju plovidbu, takođe ga pozdravljamo. Ponavljam da su izvjestioci odbora Andrija Popović i Srđan Milić. Andrija Popović Zakonodavnog odbora i Srđan Milić Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.
Imamo samo jednu prijavljenu poslanicu, to je koleginica Jovanka Laličić. Dajem joj odmah riječ. Izvolite koleginice.

JOVANKA LALIČIĆ (15.07.20 16:20:21)

Hvala, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovane kolege i koleginice, uvaženi ministre sa saradnikom,
Zakon o sigurnosti pomorske plovidbe donesen je 2013. godine, a ovim predlogom zakona vrše se dopune, odnosno izmjene kako bi se sigurnost plovidbe kao važan segment povećala, ali i ispoštovale procedure i upustva Pariskog memoranduma o ujednačavanju inspeksijskih postupaka u lukama i obezbijedili uslovi za obuku inspektora sigurnosne plovidbe.

Kolege su proteklih dana govorili o raznim aspektima ovog zakona. Želim da apostrofiram par važnih izmjena i dopuna cijeneći interese građana opštine iz koje dolazim. Kao prvo, posebno bih apostrofirala zabranu sidrenja i zadržavanja plovni objekata na mjestima koja nijesu za tu namjenu uređena i obilježena. Svjedoci smo, makar mi u Tivtu, a ne mislim da je to drugačije ni u drugim primorskim opštinama, da su se plovila usidravala na mjestima gdje to nije bilo dozvoljeno, dakle, na plovnim putevima, uveče možda i neosvijetljena, a da odgovor nadležnih inspeksijskih organa nije bio uvijek blagovremen i adekvatan. Moja dilema je da li se ovim zakonom stvaraju zakonske pretpostavke da se uspješno stane na put ovim pojavama i da li ima dovoljno kadrovskih kapaciteta da se adekvatno odgovori? Voljela bih da u tom dijelu čujem i odgovor od strane predlagača.

Druga važna novina jeste ograničavanje brzine plovidbe posebno kroz Bokokotorski zaliv i to posebno u tjesnacu Verige, potom u Kumborskom tjesnacu, a posebno je uređena plovidba uskom kanalu kakav je upravo Kumborski tjesnac i tjesnac Verige, uz zabranu, normalno, sidrenja u uskom kanalu. Ukrcaj i iskrcaj putnika i tereta u skladu sa ovim zakonom na plovnim objektima može se vršiti na mjestima uz obalu na kojima postoji siguran privez i vodeni prostor koji to omogućava.

U cilju sprečavanja nesreća na moru, zaštite plivača, čini mi se, da je važno takođe, sljedeće, da je utvrđeno koliko se plovni objekti smiju približavati obali, posebno je važno napomenuti da je eksplicitno zabranjeno glisiranje na udaljenosti manjoj od 200 metara od obale. Ovo cijenim, takođe, veoma važnim imajući u vidu da smo proteklih ljetnjih mjeseci evo prije nekoliko dana na žalost i bili svjedoci nemilih događaja povređivanja ili još gore stradanja kupaca ili vozača barki od neodgovornih vozača glisera ili jahti. Utvrđene su obaveze, odnosno zabrane za plivače. Plivanje van određenog vodenog prostora uređenih ili izgrađenih kupališta i na udaljenosti većoj od sto metara od obale, prirodnog kupališta sa posebnim osvrtom na zabranu u Bokokotorskom zalivu.

Ovim zakonom data je određena kategorija brodova koja prelazi određenu bruto tonažu da mora imati ambulantu za pružanje ljekarske pomoći, a utvrđeno je koja kategorija treba uz to da ima i ljekara. Takođe, predviđena je i obaveza prijavljivanja broja putnika lučkoj kapetaniji, propisuju se uslovi za gradnju čamaca od strane fizičkih lica i pravnih lica i uslovi za upravljanje čamcem za lične potrebe. Uređeno je i pitanje prevoza trajektom između pristaništa što je takođe važno za područje odakle dolazim. Mnogo toga je do detalja uređeno samo je važno da sve ovo što je propisano do kraja se iskontroliše, ispoštuje što treba da se omogući kroz adekvatan inspeksijski nadzor. Klub poslanika Demokratske partije socijalista normalno da će podržati ovaj

Predlog zakona i zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (15.07.20 16:24:35)

Hvala, poslanice Laličić.

Ovim smo zaršili prijavljene do sada i pitam da li još neko želi riječ.

Želi. Vi ste kolega Andrija govorili na ovu temu, prošle sedmice.

Kolega Miliću, izvolite.

SRĐAN MILIĆ (15.07.20 16:25:04)

Hvala Vam, gospodine prvi potpredsjedniče Parlamenta.

Velika zahvalnost Ministarstvu saobraćaja, gospodinu Nurkoviću i gospodinu Radonjiću, ja sam 11. poslao pitanja, zapravo jednu urgenciju i već 13. sad govorim o danima čisto da znamo, da smo malo počeli da se razlikujemo u odnosu na ono kako se uobičajeno radi, već 13. na praznik mi je Ministarstvo i gospodin Radonjić odgovorilo na moje pitanje. U ovim odgovorima koje sam dobio, a ticali su se broja registrovanih jahti, svih onih podataka koji su u registrima, ali zaista iskazujem nešto što je možda rijetkost ovdje da počnemo i da govorimo pohvalno o načinu kako neko obavlja svoj posao. Ti podaci sami po sebi će vjerovatno biti razlog da ja podsjetim ministra Nurkovića u onom dijelu koji se tiče prihoda koje ostvaruje država Crna Gora po osnovu onih koji se bave prevozom turista o čemu je maloprije govorila i uvažena koleginica. Mislim da su oni mali u odnosu na ono koji je to obim posla i sve ostalo.

Drugo, kao što znate, prvi potpredsjedniče, ja sam predložio amandman za koji zaista pozivam i ministra i gospodinja Radonjića da uradimo dodatni napor da se on usvoji, a tiče se nečega što su se obratili javnosti i ranije Udruženje ribara Vranjine, Crmnice, Zete, Krajine i Malesije, tiče se člana 101 poslije stava 6 da se doda novi stav, gdje bi za prvi upis čamca tradicionalne gradnje, i to smo negdje i prije ovoga razjasnili, zahvaljujem se generanom sekretaru oko toga, čun za plovidbu Skadarskim jezerom da se ne prilaže dokaz iz stava 1 ovoga člana.

Kao što znate, ministre, Ministarstvo kulture Crne Gore je proglasilo čun nematerijalnim dobrom Crne Gore i mislim da postoji sasvim dovoljno razloga, upravo govorim oko ovoga, ovo mi je ključno, sve ostalo ćete vi pogledati. Mislim da postoji razlog zašto bi Crna Gora u nečemu o čemu se može i prepoznavati u turističkom smislu baš trebalo da zaštiti te ljude koji raspolažu sa tim, među najstarijim oblicima, plovnim objektima koji su postojali na Skadarskom jezeru. Mi, što se tiče Skadarskog jezera imamo ogromni potencijal, mislim da je taj potencijal kud i kamo veći nego što je more, a sve kolege pozivam da se sjete kad su obilazili slovenačka jezera ili kad su obilazili italijanska jezera, vidjeli ste šta je tamo urađeno. Koliko toliko uspjeli smo još uvijek, mada postoji, to je borba, da se sačuva priobalje od neke enormne gradnje ili nekih projekata koji bi mogli to da naruše. Evo pozivam vas, po slobodi, da izađemo u susret svim onim ljudima koji drže do tradicije Crne Gore. Drže do onoga što, čini mi se da, makar za nas sa jezera je predstavljao neki sastavni dio svih naših života i da su tu generacije i generacije ljudi koji su bili na tim prostorima od toga u stvari obezbjeđivale egzistenciju, od toga se školovale, od toga radile i bez patetike, bez bilo čega drugoga. Gospodine prvi potpredsjedniče, samo sam obrazložio ovaj amandman bez potrebe da bilo šta dodatno govorim. Zahvaljujem se još jedanput, zaista iskreno se zahvaljujem na odgovorima koje ste mi poslali na neradni dan i na državni praznik. Hvala vam velika.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (15.07.20 16:29:28)

Hvala, kolega Miliću.

Komentar, izvolite, kolega Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ (15.07.20 16:29:43)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine ministre sa saradnicima, dozvolite samo da se nadovežem na ovo što je rekao uvaženi poslanik Milić, da podržim njegovi inicijativu vezano za ovaj amandman. Vjerujem da ukoliko bude razumijevanja, a čini mi se da hoće od strane ministarstva i ministra Nurkovića, da neće biti potrebe da organizujemo posebnu sjednicu Odbora na kojoj bi razmatrali ovaj amandman nego bi on postao sastavni dio teksta, znači predlog teksta amandmana, oba ova člana, član 55, odnovo poslije člana 54 dodaje se novi član. Vjerujem da možemo na ovaj način da završimo što je proceduralno potpuno u redu, da imamo podršku, pošto već vidim da imamo podršku i vlasti i opozicije da imamo podršku i od Ministarstva kako bi ovi amandmani postali sastavni dio teksta zakona, bez potrebe da organizujemo posebnu sjednicu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (15.07.20 16:30:33)

Hvala, poslaniče Sekulić.

Poslaniče Milić imate pravo odgovora na komentar. Da li ćete iskoristiti? Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (15.07.20 16:30:49)

Moram biti zaista ozbiljan. Cijenim napor gospodina Sekulića i shvatam da vjerovatno je taj njegov stav i stav Kluba poslanika Demokratske partije socijalista, a vjerujem da je to stav i kompletne parlamentarne većine. U vremenu kad nam mnoge stvari ne idu na ruku izgleda da će nas čun ujediniti. Hvala vam velika.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (15.07.20 16:31:17)

Svaki čun treba samo jednog kapetana da bi išao na pravo mjesto. Kolega Popoviću, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (15.07.20 16:31:29)

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Što se tiče samog Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe ono što me naročito zanima to je mogućnost isključenja Crne Gore iz procesa pridruživanja punopravnom članstvu u Pariz Mou, uz mogućnost ponovne aplikacije tek nakon tri godine, odnosno 2024-2025. godine. Sa ovim izmjenama i dopunama mislim da smo to preduhitrili, ali se sa svim ovim i kasni. Liberalna partija će svakako podržati Prijedlog izmjena i dopuna Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe.

Htio bih da postavim par pitanja koji se tiču same pomorske plovidbe. Ja sam o tome govorio i ranije na plenarnoj sjednici. Nijesam siguran što se tu promijenilo. Dakle, tiče se sigurnosti plovidbe u Bokokotorskom zalivu, odnosno u Kotorskom zalivu. Znamo da smo imali nekoliko havarija radi se o velikim, ogromnim kruzerima koji dolaze u Bokokotorski zaliv, bar su do sada dolazili. Vidimo da je vjerujem trenutno došlo do kraha kruzring industrije koja košta hiljade milijardi eura. Nanesena je velika šteta Crnoj Gori, Kotoru, svim primorskim gradovima, Prijestonici Cetinju, svi ti putnici sa kruzera su obilazili čitavo Crnogorsko primorje, izgubljene su već sada desetina miliona eura, ali i kad epidemija prođe nadamo se da će kruzeri se vratiti. To je jedna od najatraktivnijih destinacija na Mediteranu, Kotor, a takođe veliki broj kruzera dolazi u Luku Bar.

Kotor je bilo predviđeno ove godine 540 kruzera. Naravno, nadamo se da će od avgusta ipak nešto se desiti da će tih dolazaka biti.

Svjedoci smo da je bilo nekoliko incidenata u Kotorskom zalivu u proteklih nekoliko godina, 2018, pa 2015. godine kad su ti mega kruzeri, za one koji ne znaju kako izgleda to su brodovi hoteli koji dovoze po čak pet - šest hiljada putnika i članova posade. Na sidrištima pored Kotora, imamo jedno sidrište je uz operativnu obalu za kruzere, a tri su u samom zalivu. Praktično, taj ogromni krucer se zamalo nasukao 2018. godine na Prčanj, a 2015. godine na poziciju Parka Slobode, što mi kažemo Kotorani, Talijanskog parka. Što se događa sa predviđenim radovima to su te takozvane plutače koje bi trebale da to riješe? Nijesu uobičajeni snažni orkanski vjetrovi u Kotoru, naročito u tom dijelu godine od aprila do novembra, ali se dešava. Kako Ministarstvo pomorstva i saobraćaja misli da riješi, uz Luku Kotor, taj veliki problem da nam se ne desi tragedija koja je zamalo izbjegnuta? Evo naveo sam par primjera kad jednostavno ta sidrišta ne mogu da izdrže takav nalet vjetra na kruzere.

Završavam, zahvaljujem gospodine potpredsjedniče, interesuje me pomorska linija Bar - Bari - Bar koja je neprocjenjiva za Crnu Goru, traje već desetinama. Znamo da je zbog epidemije odložen početak, to radi brod Jadro linije. Da li je ta linija sada operativna? Znam da su polasci bili predviđeni jedanput sedmično i da li će to opstati i ostati tako do kraja godine? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (15.07.20 16:38:25)

Hvala, poslaniče Popović.

Da li još neko želi riječ? Ne.

Onda pitam predstavnika Vlade da li želi riječ. Želi.

Riječ ima ministar Osman Nurković.

OSMAN NURKOVIĆ (15.07.20 16:38:41)

Uvaženi potpredsjedniče, uvažene poslanice i poslanici, poštovani građani,

Prije svega želim da se zahvalim na prilici da se izvinim što nijesam bio tu na prethodnoj sjednici kada je raspravljano o prethodnom zakonu i naravno, priča je bila o ukupnom radu Ministarstva saobraćaja, ali evo iskoristiću priliku sada u ovoj završnoj riječi da nešto kažem o tome. Da se prije svega zahvalim uvaženom poslaniku Miliću na riječima zahvalnosti za ono što bi trebalo svaki državni organ da radi kao redovnu aktivnost i da bude operativan u davanju odgovora na bilo koje pitanje makar neprijatno ili prijatno.

Smatram vrlo racionalnim i prihvatljivim Vaš prijedlog, da se Vaš amandman na registraciju čunjeva uvrsti u predložene izmjene i dopune zakona koji je pred vama i smatram to kulturnim nasljeđem, a i potrebom državnih organa da uvedu u red i evidenciju za sve one koji su do sada bili neevidentirani. Dakle, ne vidim ni jedan razlog da to ne uradimo i da bude obostrana korist, kako za građane tako i za državu. Da imamo jedan red, jedan popis tih svih vlasnika i naravno da znamo ko nam plovi, ko ide kako na jezero tako i na more. Smatram da ova oba predložena zakona, posebno ovaj zakon unosi mnoge novine i zaista unapređuje to stanje regulativno vezano za zakonodavnu regulativu za ovu oblast. Neću se hvaliti onim što smo mi uradili, bilo je na prethodnoj sjednici kritika i nedostataka kapaciteta ministarstva i kompetentnosti ja ću ostaviti građanima neka vide građani šta je rađeno u prethodnih 20 godina ili 25 godina, a šta je urađeno u ovom vremenu. Građani će na izborima vjerovatno cijiniti moj rad, odnosno ministarstva i mojih saradnika i onih prethodnih u prethodnom periodu. Neću da iskorstim priliku da nekoga imenično prozivam, nijesu tu, tako da je meni prilika da možda odgovorim, ali ne bi bilo korektno da bilo koga prozovem.

Smatram da smo u velikoj mjeri unaprijedili zakonodavni okvir, posebno ova dva zakona i prethodno usvojeni zakon i Strategiju o razvoju pomorske privrede i još mnogo što smo uredili. Pominjana je Uprava pomorske sigurnosti. Samo želim da istaknem ono što građani vide svakodnevno. Samo u posljednje dvije godine broj intervencija Uprave pomorske sigurnosti na spašavanju života naših građana i stranaca je ravan onome što je možda bilo u prethodnih 20

godina ili 30 godina. Zaista jedna efikasnost, dobra organizacija i tehnička opremljenost te Uprave pomorske sigurnosti. Ko god da je vodi, nebitno je uopšte ko je na čelu te institucije, ali ja smatram da je u toj instituciji unaprijeđen rad. Odvajamo inspekciju koja će vršiti ovaj inspekciju unutrašnjih plovni objekata i međunarodnih brodova i to ću u završnoj riječi ovdje i reći i vezano za ovaj Pariski memorandum. Kao što je poslanik Sekulić predložio da to ne ide na Odbor nego da ide naše prihvatanje ovog amandmana i da bude sastavni dio Predloga izmjena i dopuna zakona.

Sada ću još nešto da kažem. Ono što je važno, mislim u ovom završnom dijelu. Dakle, u uvodnom obraćanju generalnog direktora Direktorata za pomorski saobraćaj i unutrašnju plovidbu dobili ste informaciju o značaju kod donošenja Prijedloga zakona kako sa aspekta sigurnosti plovidbe, tako i sa aspekta organizovanog upravljanja procesom prevoza putnika i stvari u unutrašnjem pomorskom saobraćaju. Ono što bih naglasio u odnosu na uvodnu riječ je podrška sektorijata Pariskog memoranduma i Evropske agencije za pomorsku sigurnost u ispunjavanju uslova punopravnog članstva Crne Gore u ovoj evropskoj i međunarodnoj inspekcijskoj organizaciji. Ta podrška se 2019. godine po prvi put javlja u obliku direktnog rada na Prijedlogu zakona kojim se u potpunosti implementiraju odredbe Sporazuma Pariskog memoranduma, kao i u edukacionom procesu kojeg smo započeli krajem februara ove godine u kojem naši inspektori odlaze na obuku u najveće luke Sjeverne Evrope - Rotterdam i Antwerpen. Tamo u zajedničkom radu sa kolegama iz Holandije i Belgije stiču neophodna znanja koja će kasnije primijeniti i u lukama Crne Gore.

Takođe, bitno je napomenuti da shodno trenutnoj epidemiološkoj situaciji u svijetu i intenciji da Crna Gora ima dovoljno vremena da ispuni preostale obaveze za punopravno članstvo organizacije Pariskog memoranduma Savjetodavni odbor država članica Pariskog memoranduma takozvani MAP je predložio da nova kontrola u Crnoj Gori bude u drugoj polovini 2021. godine što bi prouzrokovala finalnu odluku o prijemu krajem prve plovine 2022. godine. U periodu do planirane kontrole u drugoj polovini 2021.godine zajednički će se raditi u podobljavanju podzakonskih akata Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe i edukaciji, obuci crnogorskih inspektora u zemljama Sjeverne Evrope, sa kontinuiranom mogućnošću pristupa podacima o izvršenim inspekcijским nadzorima u državama regiona Pariskog memoranduma i pristupu podacima o brodovima koji uplovljavaju u tim zemljama. Na osnovu navedenog predlažemo da Skupština Crne Gore usvoji ovaj Prijedlog zakona čime će se u značajnoj mjeri poboljšati sigurnost pomorske plovidbe u Crnoj Gori i na novi način upravljati procesom prevoza putnika ili stvari u unutrašnjem pomorskom saobraćaju.

Takođe, želim još da istaknem ono što je, mislim, jako važno, da smo 2015. godine bili na crnoj listi međunarodnih organizacija što se tiče pomoraca i brodova, a da smo tu uspjeli da u pripremi dokumentacije, jačanju kapaciteta, vratimo naše pomorstvo na bijelu listu i da ste svjedoci da smo značajan broj ugovora sa državama potpisali o priznavanju sertifikata, odnosno diploma o obučenosti pomoraca. Tako da smatram to velikim uspjehom ovog ministarstva u ovom mandatu. Vezano za pomorsku privredu i pomorce kojima je jako značajno to da se sertifikati dobijeni u Crnoj Gori priznaju kod stranih država članica Evropske unije. Informisao sam vas vjerovatno na nekoj od prethodnih sjednica sa koliko smo zemalja potpisali te sporazume o priznavanju sertifikata. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (15.07.20 16:45:38)

Hvala, ministre Nurković.

Evo da podijelimo zadovoljstvo koje ima i kolega Milić i Sekulić oko usvajanja amandmana oko činova ili čuna. Takođe, dijelim relativno zadovoljstvo što ste prihvatili amandman da konačno Ministarstvo i Uprava pomorske sigurnosti napravi te studije plovnosti Bojane i nadam se da će to realizirati u zakonskom roku ovaj put, ne kao što je bilo u prošlom mandatu, da nije pet godina radila na tome.

Poštovane kolegice i kolege, konstatujem da smo završili raspravu o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe o kojima ćemo se izjasniti naknadno.

Ovim ćemo i završiti današnji rad u plenumu uz obavijest da je Kolegijum u istoj ovoj sali

šest sati razmatrao pitanja koja se tiču mogućnosti sa NKT-om, u vezi izbora, uz epidemiološke mjere. Poslije dugotrajne rasprave javnost će biti obaviještena, ali mogu vam reći da moramo stalno i mi slati poruku i građanima i svim institucijama da ova pandemija je sad u razvojnoj fazi i da moramo strogo poštovati mjere fizičke i socijalne distance. Uz želju da svi budete što bolje i zdravije vidimo se sutra kada ćete vjerovatno nastaviti sa tačkama po redosljedu, ali će Služba informisati koji ministri će sutra biti na dnevnom redu. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 12:08:07)

Poštovane kolege poslanici,

Nastavljamo Petu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini.

Prelazimo na objedinjeni pretres o sljedećim tačkama dnevnog reda: Predlogu zakona o alternativnom rješavanju sporova, Predlogu zakona o izmjenama Porodičnog zakona, Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku i Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Zoran Pažin, potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku i ministar pravde, Ibrahim Ismailović generalni direktor Direktorata za građansko zakonodavstvo i nadzor i Marijana Laković-Drašković, generalna direktorica Direktorata za organizaciju i pravosuđe, krivično zakonodavstvo i nadzor.

Izvjestioци odbora su Zakonodavnog odbora Miloš Nikolić, Danijel Živković i Draginja Vuksanović-Stanković, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu Jovanka Laličić i Miloš Nikolić, Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje - Nada Nenezić.

Otvaram pretres.

Pitam da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje. Želi.

Potpredsjednik Vlade Zoran Pažin. Izvolite.

ZORAN PAŽIN (16.07.20 12:09:19)

Poštovani predsjedniče, uvažene dame i gospodo poslanici, dobar dan svima.

Danas na dnevnom redu imamo sedam tačaka iz nadležnosti Ministarstva pravde od kojih četiri tačke, kao što je to predsjednik rekao, predstavljaju konzistentnu pravnu cjelinu, zbog čega su i predviđene za objedinjenu raspravu. To je Zakon o alternativnim načinima rješavanja sporova, a izmjene i dopune Zakona o parničnom postupku, Porodičnog zakona i Zakona o sudovima imaju svoj zakonodavni raciono u obezbjeđivanju uslova za efikasnu primjenu upravo ovog prvog Zakona o alternativnim načinima rješavanja sporova.

Poštovane dame i gospodo, u skladu sa standardima Evropske unije, a to je pitanje oko kojeg postoji konsenzus u crnogorskom društvu o dobrobiti punopravnog članstva Crne Gore u Evropskoj uniji, pravo na pristup pravdi ne podrazumijeva samo pravo na pristup sudu nego i pravo na alternativne načine rješavanja sporova. Ono što je za građane pravo za države je obaveza. Kada sagledavamo dobrobiti ovoga zakona, onda iz ugla sudova treba reći da to znači rasterećenje sudova od velikog broja predmeta, rješavanje zaostalih predmeta u sudovima i smanjenje troškova. To je činjenica koja se ponekad zaboravlja, a to je da su sudski postupci skupi ne samo za stranke nego i za državu i da će na ovaj način biti postignuta značajna ušteda. Takođe, sudovi će biti u prilici da se fokusirano usredsrede na one predmete koji nijesu medijabilni, odnosno za koje je predviđena isključiva nadležnost sudova. Iz ugla građana ovo znači brže i efikasnije rješavanje sporova, naravno i jeftinije. Iz ugla poslovnih subjekata, posebno privrednih, ovo znači i mogućnost očuvanja poslovnih odnosa jer samo postojanje spora ne znači i kraj poslovne saradnje.

Dobro sagledavajući sve ove benefite za društvo Vlada je vrlo odgovorno u svoj srednjoročni program rada uvrstila upravo razvoj alternativnih rješavanja sporova i to kroz Strateški prioritet 2 - Crna Gora kao država vladavine prava i dobrog upravljanja. Nakon toga, pripremljen je Program razvoja alternativnih načina rješavanja sporova, takođe i Akcioni plan u dvogodišnjem periodu, a rezultat ova dva strateška dokumenta je upravo ovaj zakon koji je danas pred vama. Vrijedno je napomenuti da Evropska komisija u svojim izvještajima o napretku Crne Gore, posebno apostrofiram onaj izvještaj iz novembra mjeseca prošle godine, kao i non paper iz

prošlog mjeseca o napretku u poglavljima 23 i 24, posebno apostrofira upravo napredak u ovoj oblasti i pohvalno se izražava o naporima Vlade u tom smislu.

Ovom prilikom želim da pohvalim i rad Centra za posredovanje koji, iako ima mali broj zaposlenih, vrlo odgovornim i predanim radom uz profesionalni i odgovorni odnos direktorke Centra, ali i svih zaposlenih, postižu rezultate koji su vrijedni hvale i poštovanja. Kada je riječ o samim novinama u zakonu, ovom prilikom vašoj pažnji preporučujem samo nekoliko koje mi se čine najvažnijim.

Ovim zakonom predviđa se obavezna medijacija, odnosno obavezan prvi sastanak sa medijatorom kada je riječ o nekim kategorijama sporova. To su, prije svega, sporovi male vrijednosti poštujući onu latinsku izreku "De minimis non curat praetor", dakle ne treba sud nužno opterećivati sa ovakvim predmetima. Takođe, riječ je o predmetima koji imaju za predmet spora naknadu štete iz ugovora o osiguranju kada je tuženi osiguravajuće društvo. Treća kategorija su oni predmeti za koje je posebnim zakonom propisana obaveznost pokušaja postupka medijacije i rješavanja spora na taj način. Zakon predviđa da stranke zaključuju pisani sporazum o medijaciji, a ono što je važna novina jeste da je sada predviđena mogućnost da se sporovi rješavaju i prije samog sudskog postupka ili u situaciji kada je tužba povučena, pri čemu verifikaciju sporazuma koji se postiže u medijaciji rade ipak sudovi iz razloga pravne sigurnosti i zaštite javnog poretka. Međutim, pred sudom se ne vodi postupak nego sud samo provjerava dopuštenost zaključenog sporazuma i, s druge strane, izvršivost obaveza koje su propisane sporazumom. Dakle, to je jedan značajan iskorak u odnosu na postojeća rješenja.

Takođe, treba reći da su postupci kada je tužena država ili Glavni grad ili Prijestonica ili lokalne samouprave besplatan za stranke, odnosno troškove snose upravo ovi organi javne vlasti. Novi model alternativnog načina rješavanja sporova koje predviđa ovaj zakon jeste rana neutralna ocjena spora, dakle to je nova metoda koju uvodimo u naš pravni sistem i mogu reći, i to bez imalo zazora, da je to najsavremeniji zakon u ovoj oblasti u ovom regionu pa i šire. Praksa je pokazala da ponekad činjenično stanje između stranaka nije sporno, ali je sporno između stranaka koja pravna posljedica proizilazi iz tog činjeničnog stanja. Raniji neutralni evaluator koji će biti licenciran, a to podrazumijeva znanje visokog stepena iz oblasti prava, 15 godina radnog iskustva u struci, pomaže strankama u takvim situacijama kada nije sporno činjenično stanje, ali je sporno koja pravna posljedica proizilazi iz tog činjeničnog stanja, da riješe spor, da postignu sporazum i izbjegnu ponekad i dugogodišnje parničenje u ovakvim slučajevima.

Kada su u pitanju prateći zakoni koji se mijenjaju, treba reći da se Porodični zakon mijenja u dijelu usklađivanja terminoloških sa ovim zakonom, kao i propisivanje procedura i rokova za upućivanje predmeta na medijaciju, te pravnih posljedica koje se odnose na mirenje supružnika u Centru za alternativne načine rješavanja sporova i pravnih posljedica koje se odnose na njihove imovinsko pravne odnose i druga pitanja koja se uređuju sporazumom. Izmjenama Zakona o parničnom postupku predviđa se nadležnost Osnovnog i Privrednog suda koji su dužni da upućuju ove predmete koji su medijabilni na medijaciju, posebno kada je riječ o predmetima u kojima je tužena država ili Glavni grad ili Prijestonica ili lokalne samouprave.

Konačno, izmjenama Zakona o sudovima predviđa se nadležnost Osnovnog i Privrednog suda kada je u pitanju verifikacija sporazuma koji se postižu prije samog sudskog postupka ili u situaciji kada je povučena tužba tokom sudskog postupka. Takođe, uvodi se nadležnost Vrhovnog suda koji može da zauzima načelne pravne stavove i po zahtjevu Komore javnih izvršitelja i Notarske komore, što sve vodi jačanju pravne sigurnosti i ujednačenoj primjeni zakona, samim tim i jačanja pravnog poretka.

Kada je u pitanju Zakon o sudovima imamo jednu izmjenu koja se ne tiče samo alternativnog načina rješavanja sporova nego je obaveza usklađivanja sa Zakonom o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima sa državama članicama Evropske unije. Pri čemu se propisuje mogućnost da i prekršajni sudovi zahtijevaju donošenje tzv. evropskog istražnog naloga jer je praksa pokazala da i neki prekršajni predmeti, posebno oni koji imaju svoju finansijsku dimenziju, imaju taj značaj. Međunarodno pravna saradnja u ovoj oblasti je svakako korak naprijed u osiguravanju zaštite onih vitalnih vrijednosti na koje se odnose zakoni koji se primjenjuju. Hvala vam na pažnji. Toliko za sam uvod. Spreman sam da čujem i vaša obrazlaganja, interesovanja i eventualna pitanja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 12:19:47)

Hvala Vam, potpredsjedniče.
Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.
Proceduralno. Izvolite, poslanice Savković.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (16.07.20 12:19:58)

Pozdravljam prisutne.

Htjela sam proceduralno na osnovu člana 187 i 188 Poslovnika Skupštine Crne Gore, gospodinu Zoranu Pažinu sam postavila poslaničko pitanje, s tim što nijesam bila u situaciji zbog porodičnih problema da dođem u Skupštinu i da ga postavim, tražila sam da se dostavi u pisanoj formi. Međutim, ni do danas nisam dobila odgovor na to pitanje. Pitanje je glasilo - da li stečno pravo može biti oduzeto ako nije proglašen javni interes. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 12:20:28)

Daću sada kada je prilika takva. Inače, ministri su u obavezi da dostave poslanička pitanja najkasnije do početka naredne sjednice. Znamo da nijeste mogli biti prisutni i da postavite pitanje.
Izvolite, ministre Pažin, ako sada želite.

ZORAN PAŽIN (16.07.20 12:20:51)

Uvažena poslanice Savković, žao mi je zbog okolnosti koje su Vas dovele do toga da nijeste mogli da mi postavite poslaničko pitanje, razumio sam da ćemo to ostaviti za sljedeću sjednicu, a ona je u srijedu. Tako da, ukoliko ste voljni, spreman sam usmeno da Vam odgovorim na toj sjednici, a ako želite samo pisani odgovor dostaviću Vam do same sjednice taj pisani odgovor. Stvar je Vaše dispozicije, kako Vama više odgovora.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 12:21:20)

Kada smo već ušli u tu raspravu, izvolite, izjasnite se, poslanice Savković.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (16.07.20 12:21:25)

Želim i usmeni odgovor i u pisanoj formi. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 12:21:31)

Dobro. Zamolio bih Službu da notira da će uz ova pitanja koja se postavljaju onda imati i obavezu i za ovo pitanje poslanice Savković.

Sada dajem riječ poslaniku Danijelu Živkoviću, a neka se pripremi poslanica Marina Jočić.
Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (16.07.20 12:21:45)

Hvala.

Poštovani predsjedniče Brajoviću, uvaženi ministre Pažin sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege, uvaženi građani,

Vjerujem da je ovo zakonsko rješenje veoma važno za ukupan pravni sistem Crne Gore. To govorim iz razloga što će nam alternativno rješavanje sporova omogućiti lakši pristup pravdi, veću pravičnost i veću zaštitu prava građana, dakle veću pravnu sigurnost. Ovo govorim jer medijacija je veoma značajna iako smo na osnovu prethodnog zakonskog rješenja imali posredovanje, ona je slična s posredovanjem. Čini mi kod izbora alternativnog rješavanja sporova da stranke u postupku odlučuju da same vode taj postupak, odnosno da same dođu do određenog rješenja, što je veoma važno jer ni pobjednika ni pobijeđenog nego se upravo u takvim postupcima omogućava da se stranke sporazumiju, da se kroz sporazum dođe do određenog rješenja preko trećeg lica, u ovoj situaciji medijatora, odnosno stručnih lica koja su profesionalna i koja se po načelima pravičnosti i poštenja odnose u tom jednom postupku same medijacije.

Sam postupak medijacije rekao bih da je mnogo važan ne samo iz ovog ugla nego iz ugla smanjivanja zaostalog broja predmeta pred sudskim instancama. Vidimo i na osnovu raznih izvještaja, posebno tokom 2019. godine, u radu sudova je bilo 131.956 predmeta od čega je 92.305 predmeta riješeno. To dovoljno govori u prilog ovoj konstataciji da je ovo rješenje veoma potrebno našem zakonodavstvu i ne samo zbog pretpristupnih pregova ili članstva u Evropskoj uniji nego je veoma bitno zbog toga što se smanjuje broj zaostalih predmeta sa jedne strane i umanjuju troškovi ukupne sudske infrastrukture. Dakle, postupci su efikasniji, efektivniji, veći je pristup pravdi kod samih građana, s tim što se mora dodatno, čini mi se, učiniti pregnuće kako bi se građanima upravo približio način alternativnog rješavanja sporova.

Ono što je navedeno u samom Izvještaju, što ste Vi, uvaženi ministre, govorili iz non paper dokumenta jeste da je Crna Gora nastavila da sprovodi mjere ka jačanju i unapređivanju korišćenja mehanizama alternativnog rješavanja sporova. Crna Gora se, makar što se tiče ovog segmenta, nalazi na pravom putu. Čini mi se da nam je samo tu potrebno još dodatno malo unaprijediti i medijski prezentovati ono što je građanima omogućeno kroz alternativno rješavanje sporova. Takođe znam da je, čini mi se, potpisan određeni sporazum sa Vrhovnim sudom da se radi na unapređenju ovog segmenta alternativnog rješavanja sporova.

Danas bih rekao u jednom složenom društveno političkom momentu, da nam kroz ovo zakonsko rješenje može doći sporazum na društveno političkoj sceni. Da se kroz jedan dijalog i civilizovanu raspravu može doći i do rješavanja određenih društveno političkih tenzija između različitih društveno političkih aktera. Mi ipak bez posredovanja ili medijacije trećih lica imamo sasvim dovoljno zrelosti, pameti i iskustva da možemo doći do nekih korisnih rješeja u našem zakonodavstvu. Zbog čega ovo kažem? Zbog toga što upravo često dobijamo opomene s evropskih adresa u pogledu neizbora ključnih ljudi na čelu pravosudnih funkcija. Tu nam je potreban dijalog. Tu nam je potrebna rasprava upravo u ovom domu, upravo kroz politički konsenzus da dođemo do rješavanja ovih pitanja i kroz postavljanje, rekao bih ključnih prioriteta, a to je da Crnu Goru približimo vratima Evropske unije, da ispunjavamo ono što su akcioni planovi iz poglavlja 23 i 24, ali isključivo kroz politički konsenzus i civilizovanu raspravu.

Mislim da mi imamo dovoljno zrelosti i iskustva da to uradimo. Može postojati alternativa u pogledu političkog izbora, mogu građani u narednom periodu procijeniti kome će ukazati svoje političko povjerenje. Mi smo se u prethodne četiri godine jasno kvalifikovali i legitimisali pred građanima Crne Gore, makar što se tiče vladajuće većine, konkretno Demokratske partije socijalista, da smo odgovoran politički subjekt koji je spreman da razgovara, koji je spreman da Crnu Goru vodi ovim savremenim putevima, da usvajamo evropski standard života. Tamo će, vjerujem, ne smijemo imati alternativu, da niko ne bi smio da ima alternativu, to je naša državna kuća, dakle nezavisna, samostalna i međunarodno priznata Crna Gora. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 12:27:00)

Sada riječ ima poslanica Marina Jočić, a neka se pripremi poslanica Draginja Vuksanović-Stanković. Izvolite.

MARINA JOČIĆ (16.07.20 12:27:07)

Centralnu pažnju u prvom dijelu izlaganja posvetila bih upravo ovom Zakonu o alternativnom rješavanju sporova. To je jedna plemenita ideja i ona je za svaku pohvalu. Međutim, postoji jedan problem. Kao novinar sam prije dvadesetak godina pisala o tom načinu, a bio je u pripremi Zakon o mirnom rješavanju sporova. Šta se desilo za dvadeset godina. To uopšte nije zaživjelo. Pitanje je sada koje bi trebalo da razmatra i Ministarstvo pravde, zašto ovakav način mirnog rješavanja sporova nije zaživio. Imam objašnjenje, a nijesam sigurna da ćete se složiti. Mislim da je sama država dala loš primjer građanima. Nije ih ubijedila da je mirno rješavanje sporova pravi način za razrješavanje njihovih problema. Država se ponaša u rješavanju sporova i u rešavanju raznih životnih situacija neselektivno, neprincipijelno i osvetnički. Bezbroj primjera je za to.

Ovih dana nas određene stvari posebno interesuju, pa bih navela, recimo, za vjerske skupove važi zabrana prema odluci Vlade, Ministarstva zdravlja i NKT-a. Međutim, ta ista zabrana ne važi kada se slavi 21. maj i 13. jul za aktiviste DPS-a. Štaviše, kada se dese još neki teži incidenti kao što se zapalila baština UNESCO-a, odnosno tvrđava, brdo iznad Kotora, gradonačelnik Kotora koji je iz DPS-a je pun ushićenja što je ta vatra proistekla iz srca njegovih mladih partijskih drugova. Privodite mitropolita i vladiku. Danas je trebalo da bude vladici Joanikiju suđenje, pa mu je zbog NKT-a odloženo za 7. septembar, ako se ne varam. Za šta je on optužen. Optužen je za vjerski skup, odnosno skup koji se desio 12. maja. Taj skup, kao što svi znamo, nikakvih posljedica po zdravlje građana Crne Gore nije imao niti je izazvao zato što je dvadesetak dana poslije toga proglašena Crna Gora za corona free destinaciju. Znači, nije bilo novooboljelih poslije toga skupa, a naš vladika odgovara. U isto vrijeme imate skup Bokeljske mornarice, imate proslave vjerskih praznika onih ljudi koji nijesu pravoslavne vjere, imate fudbalsku utakmicu, dr Abdić pruža pomoć zaraženom pa posle toga se javno kaže da nije zaražen. Država više nema potrebe da krije svoj animozitet prema dijelu svog stanovništva. To je očigledno. To je ono čime država svakog dana, odnosno ova vlast sebi daje autogolove. Nema dana bez autogola.

Pored tih zdravstvenih problema, svjedoci smo dešavanja u Budvi. Država legalizuje političku korupciju. Država je stala na stranu političke korupcije. Legalno izabrana vlast je smijenjena političkom korupcijom i još smo svjedoci da neidentifikovana lica legalno izabranim predstavnicima građana Budve brane da uđu u Skupštinu Opštine. Šta bi se desilo da mi organizujemo neko obezbjeđenje, da ga stavimo ovdje na stepeništu Skupštine, da ne damo poslanicima da uđu u Skupštinu? To je nečuveno.

Vama, gospodine Pažin, dajem veliko priznanje. Potvrdili ste svoju inteligenciju. Po meni, nesumnjivo ste inteligentan čovjek jer ste imali hrabrosti da to javno iskažete. Vi ste prvi iz ovog broda koji tone koji ste se oglasili i povodom i protiv izbora Vesne Medenice treći put i ostalih sudija koji su birani više od dva puta, što svakako nije po zakonu. Vi ste to prvi osjetili zato što trpite udarce sa svih strana, mislim na vlast, ne na Vas, naravno. Protiv vas je međunarodna zajednica. Protiv vas su organizacije koje se bave ljudskim pravima i koje se bave slobodom medija. Protiv vas su profesori Univerziteta. Protiv vas su prosvjetni radnici. Protiv vas su javno ljekari, inženjeri, studenti. Svi su protiv vas. Sada se dešava još jedan novi momenat. Protiv vas, protiv ove vlasti su i Albanci iz Tuzi. Javno su pozvali da se ne slavi 13. jul.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 12:32:23)

Koleginice Jočić, samo trenutak, vrijeme Vam je stalo.

Pošto imamo objedinjenu raspravu o četiri tačke, dao bih Vam prekoračenje preko pet minuta, ali vodite računa i da govorite više o temi. Tako da znaju i ostali uvodničari. Opomenuću ih na pet minuta, ali ću zbog te objedinjene rasprave dopustiti da se par minuta produži. Izvolite.

MARINA JOČIĆ (16.07.20 12:32:50)

Gospodine Brajoviću, sve ovo što pričam ima veze sa pravnom državom, ima veze s

Zakonom o sudovima, ima veze sa svim tim o čemu mi sada živimo. Pričam o onome što moje birače najviše zanima. Nadam se da nećete imati ništa protiv, još minut ili dva najviše ću da iskoristim.

Prije svega zloupotrebljavate NKT pred izbore koji su neustavno zakazani, upotrebljavate NKT. Šta bi sa tim svetim NKT-om koji je sve učinio da Crna Gora bude korona free država. Danas preko 1.500 zaraženih imamo u Crnoj Gori. Gdje je tu sada NKT? Znači, onaj konj na kome ste jahali upravo je lipsao. Služite se, ova vlast, izvinjavam se svaki put kad kažem služite se mislim na vlast naravno ne na Vas lično. Služite se starim trikovima potkupljujete birače, dijelite bijednu socijalnu pomoć ljudima koje ste vi doveli u stanje bijede, materijalne. Ucjenjujete ljude da daju potpise za DPS i što je najvažnije pokušavate ponovo da aktivirate fantom birače. To vam nećemo dozvoliti. Tu se Bog okrenuo protiv vas, pa evo neće moći da dolaze ljudi iz Evropske unije da glasaju. Žive tamo više od dvije godine to je mimo zakona, a ovde glasaju. Ni to vam neće uspjeti, a mi ćemo se potruditi da evidentiramo svakog birača koji je na biračkom spisku, a koji nema pravo. Već smo prve korake ka tome učinili i svakako ne možete da računate na njih.

S obzirom da sam opomenuta i stvarno sam previše prekršila hoću da vam kažem. Ovo pred izbore da do sada 30 godina ova vlast je udarala na narod nemilice, bezočno,, uništavala mu dostojanstvo. Međutim, uradili ste korak više napravili kardinalnu grešku, udarili ste na Svetog Vasiliju i živoga Boga. To vam ne može biti oprošteno. Kreće narodni talas nezadovoljstva, malo je reći talas, kreće cunami koji će da zbriše DPS od koga će poslije izbora ostati samo dugmići. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 12:35:12)

Sada riječ ima poslanica Draginja Vuksanović-Stanković, a neka se pripremi poslanica Danijela Pavićević.
Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (16.07.20 12:35:23)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, poštovani građani Crne Gore,

Pred nama je zaista set veoma važnih zakona zato što čitajući ove zakone možemo sagledati zaista da se u slučaju adekvatne primjene i primjene prava na relevantan način postiču u velikome - skraćenje postupka, rokovi su mnogo kraći i naravno postoji velika šansa da se one zavađene strane u parničnim stvarima u konačnom i pomire.

Mislim da su i dosadašnja rješenja zakona dali dosta dobre rezultate, ali u odnosu na ove novine misim da će rezultati biti još bolji. Mi moramo imati u vidu da su građansko-pravni odnosi jedini od najsloženijih odnosa u pravu zato što objedinjavaju više grana prava. Pa, tu možemo govoriti o imovinskim i neimovinskim pravima o prenosivim i neprenosivim pravima o stvarnim i obligacionim pravima ako se osvrnemo na ovaj dio koji se odnosi na ta stvarna prava. Onda možemo u tom dijelu govoriti i o ličnim pravima koji se odnose na lična prava i slobode, na prava autorstvo koja se dijele na autorska prava s jedne i prava industrijske svojine sa druge strane. Tako da je to jedna široka lepeza vrlo složenih građansko-pravnih odnosa i zaista je vrlo bitno u pravnom sistemu jedne države, pogotovo što je ovo u dijelu usaglašavanja sa principima Evropske unije, imati zakonska rješenja koja će omogućiti što bržu i što adekvatniju primjenu ovih normi.

Ono što želim da kažem jeste da je u zakonu jasno definisano šta znači alternativno rješavanje sporova sa jedne strane, a šta znači medijacija i prisustvo medijatora sa druge strane. Tu je zaista institucionalno, u smislu prvih instituta, postavljena jasna razlika da se zna tačno šta je svrha samog postupka alternativnih rješavanja sporova s jedne strane, a šta je uloga medijatora u tim postupcima jednog ili više sa druge strane.

Maloprije smo čuli u uvodnom obrazloženju da što se tiče same primjene ovog zakona da je ova primjena omogućena u postupcima male vrijednosti što je jako važno da se u samom startu napravi dogovor. Svi znamo da u postupcima male vrijednosti, ako se oni prenesu na parnični

postupak i dođu do sukobljavanja tužioca i tuženog u postupku, da u sporovima male vrijednosti nije moguće izjaviti vanredni pravni lijek revizije jer tačno se zna u kojim slučajevima se revizija izjavljuje. Zato je vrlo bitno da se te suprostavljene strane dogovore u samom postupku alternativnog rješavanja sporova.

Mislim da je ovdje najveći problem ne koliko u primjeni zakona, moramo biti zaista realni, nego malo morala bih reći u našem mentalitetu. U crnogorskom mentalitetu ili mentalitetu crnogorskog naroda veoma je prisutno to da svako misli da je u pravu. Onda kada dođete u sam parnični postupak gdje se rješavaju konkretno više ti imovinski odnosi napravi se problem da li je ograda i međa metar ušla u komšijsko dvorište ili nije. Onda se oko toga naprave problemi do te mjere da čak nekada u prošlosti, na žalost, to završavalo i ubistvima i mogu da mislim čime.

Ono što je vrlo dobro u ovom zakonu urađeno jeste što lica koja će biti medijatori imaju licencu za rad i to je jako važno da budu osposobljeni da zaista imaju adekvatna znanja o tome. Ono što sam posebno navela na Odboru jeste vrlo važno je potrebno je obratiti pažnju na brakorazvodne postupke. Naročito, i to ovdje u zakonu je posebno izdvojeno, kada se radi o interesima djece jer je bitno u svakom postupku za razvod braka zaštititi interes djece jer djeca su budućnost ove države. Mi sad imamo više razvoda brakova nego što imamo zaključenja brakova. Brak više nije ona institucija kako se na nju nekada gledalo i kako se pričalo da je to zajednica muškarca i žene, ustanova božanskog i ljudskog prava, kako je to lijepo rekla jedna pravna teoretičarka, već se pretvorilo više u jednu, čast izuzecima, jednu farsu gdje najviše na kraju snose posljedice djeca. Zato je veoma važno u ovom dijelu zaista zaštititi interese djece.

Naravno, glasanjem za ovaj Zakon o alternativnom rješavanju sporova slijedi dosljedna primjena. Moraju se saglasiti određene norme i Zakon o parničnom postupku i samog Zakona koji se odnosi na izmjene i dopune Zakona i o sudovima i Porodičnog zakona sa posebnim akcentom na zaštite prava djece. Tako da u tom dijelu i na Odboru sam dala podršku ovim zakonima jer smatram da su oni zaista neophodni za pravni sistem. jDošlo je vrijeme da se pogotovu kada su sporovi malih vrijednosti u pitanju i kada su u pitanju međuljudski odnosi u Crnoj Gori jer svi znamo jedni druge, komšija komšiju, da se to pokuša riješiti na jedan lijepi način, a ne da se to odugovlači kroz parnični postupak, kroz svađe itd. Veći su sudski troškovi, na kraju se ne dođe do rješenja. U sporovima male vrijednosti ne možete izjaviti reviziju kao vanredni pravni lijek i onda dolaze do situacije da uvijek jedna strana nije u pravu itd.

Ono što se tiče u dijelu sudova moram zaista ministre da pomenem, u više navrata sam to pričala i kad Vi nijeste bili tu. Vi ste maloprije u uvodnom dijelu govorili o konzistentnosti rada sudova. Vi znate da smo mi iz Socijaldemokratske partije dali tumačenje da treći mandat predsjednika Vrhovnog suda je suprotan Ustavu Crne Gore.

Ono što sam očekivali od vas je da ne pozovete predsjednike sudova koji imaju treći mandat da preispituju svoju odluku nego da pozovete predsjednika Vrhovnog suda da da ostavku kako bi primjer dala predsjednicima sudova da i oni to urade. Mi smo došli u situaciju da smo se obrukali pred Evropskom unijom. Ja konkretno nijesam jer sam ja dala pravno tumačenje da je to suprotno Ustavu Crne Gore.

Morate se složiti da je Ustav u tom dijelu jasan i da svaki student Pravnog fakulteta koji položi predmet Uvod u pravo, posebno koji dobro nauči onaj treći dio koji se tiče tumačenja pravne norme da zna da protumači ovu normu. Zaista, mislim da je vrijeme da se pozovemo i da poštujemo Ustav i zakon.

Hoćete li mi reći da li je poštovanje Ustava ako predsjednik Vrhovnog suda i predsjednici ostalih sudova krše Ustav? Je li to ustavni patriotizam? Je li to ljubav prema državi? Vi ste prethodno dali tumačenje i Vaši saradnici u Ministarstvu da je to potpuno u skladu sa Ustavom. To nije u skladu sa Ustavom, mi odlično znamo da je to nije u skladu sa Ustavom, ali su možda postojali neki drugi razlozi zbog kojih vama odgovaralo to, ali sada je konačno vrijeme da se pozove predsjednik Vrhovnog suda, od Vas ministre, da podnese ostavku. Mogli biste i vi da preispitate svoju poziciju obzirom da ste prvo dali jedno tumačenje, a onda nakon toga drugo tumačenje kada smo dobili šamar od Evropske komisije. Zahvaljujem, toliko. Hvala.

Sada riječ ima poslanica Danijela Pavićević, a neka se pripremi poslanik Andrija Popović. Izvolite.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (16.07.20 12:42:49)

Hvala.

Evo jedan od prioriteta reforme pravosuđa je i promovisanje sistema alternativnog rješavanja sproveda. Ovakvim postupcima već smo čuli, ponovićemo, građani i privreda brže, efikasnije i jeftinije ostvaruju svoja prava i smanjuju troškove postupka. Pored toga, afirmiše se dijalog i kompromis, čuvaju se dobri odnosi među strankama u sporu, i to je tako. Međutim, šta se dešava kada je sama država u sporu. To ćemo malo pogledati, prisjetiti se. Oko 1.800 radnika nekadašnjeg podgoričkog giganta "Radoja Dakića" već 15 godina pokušava da se izbori za isplatu 77 zaostalih zarada. Većina radnika je tužila državu i zbog nerazuma dugog čekanja. Na osnovu jedne presude Ustavnog suda država je iz budžetskih rezervi isplatila 910.000 eura, a očekuje se da će građani dakićevcima isplatiti mnogo više jer je ukupan dug sa kamatama iznosi oko 60 miliona eura. Neki od bivših radnika su na žalost preminuli čekajući. Bilo je i samoubistava zbog dugog čekanja na ono što su zaradili. Ljudski životi su najveća vrijednost i obaveza je da ih sačuvamo i od drugih, ali i od sebe. Međutim, Vladi nije palo na pamet da makar pokuša da se dogovori sa bivšim radnicima, pa ni da čuje sugestije pravnika kako ne bi bilo dobro da ovaj problem se rješava u Strazburu.

Dalje, bivši radnici Građevinskog preduzeća "Gorica", potražuju dva miliona eura na ime 105 neisplaćenih zarada. Spor traje 17 godina. Bivši radnici "Javorika" nekada prestižne fabrike iz Nikšića od 2004. godine pokušavaju da dokažu putem sudskih sporova da imaju pravo i oni na akcije. Naravno tužili su državu sudu u Strazburu. Kakav je odnos predstavnika vlasti ili kako vole da se poistovjete sa državom, kako se u ovim sporovima uopšte ponaša država umjesto da afirmiše kompromis i dijalog i, prije svega, brigu prema obespravljenim radnicima. Država ne rješava sporove sa radnicima duže od deceniju i po računajući, naravno, na ekonomsko i svako drugo iscrpljivanje bivših radnika.

Pored toga, država, odnosno vlast, vrši diskriminaciju zaposlenih što je i protivustavno. Evo kako, u preduzeću Aerodromi sa većinskim državnim vlasništvom dio radnika je tužbama zahtijevao isplate dugovanja po raznim osnovama dok neki od ranika ipak nijesu posezali za tim. Šta je urađeno, donesena je odluka da se isplate dugovanja radnicima i to na način da najprije budu isplaćeni oni radnici koji nijesu tužili kompaniju, zamislite. Dakle, država oličena u ovoj vlasti vam najprije uskraćuje prava, a kad zatražite ta svoja prava, naravno na kraju putem suda, onda vas kažnjava zaboga zato što ste zatražili svoja prava.

Zakon o posredovanju znate donesen je još prvi put 2005. godine, ali nije bio primjenljiv pa je donešen novi 2007. godine. Međutim, postavlja se pitanje zašto nije zaživio u pravnom poretku Crne Gore. Zašto nije proklamovan od strane pravosudnih organa? Zašto vlast tada nije prepoznala mogućnost da se kroz dogovaranje i pregovaranje postigne zajedničko rješenje u svim ovim sporovima? Umjesto toga obespravljeni je radnici upućivani su na advokate čiji interes nije postojanje ovog instituta i tako ih izlagali velikim troškovima i njih i sudove i danas sve nas. Izgubljene sudske sporove, kao što znate, država plaća iz budžeta. Radi se o millionskim iznosima. Tužilaštvo i pravosuđe napravilo je dug građanima Crne Gore od 2010. godine u ovakvim sporovima izgubljenim sa građanima preko 30 miliona eura. Eto tako država oličena u ovakvoj vlasti afirmiše alternativne načine rješavanja sporova i svojim primjerom pokazuje kako to ona vidi dijalog i kompromis u rješavanju sudskih sporova. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 12:48:25)

Hvala Vam.

Sada riječ ima Andrija Popović i onda posljednji diskutant u ime Kluba Aleksandar Damjanović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (16.07.20 12:48:32)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Kako su četiri objedinjena prijedloga zakona, mislim da su prijedlozi zakona, naročito ovaj o alternativnom rješavanju sporova korak naprijed u odnosu na aktuelne, ali i ova tri prijedloga izmjena i dopuna Porodičnog zakona, Zakona o parničnom postupku, ali i Zakona o sudovima, dakle, korak naprijed. Liberalna partija će ih podržati.

Ono što bih htio posebno da istaknem tiče se Prijedloga zakona o alternativnom rješavanju sporova. To je i jedan od prioriteta Evropske unije alternativnog rješavanja sporova naročito putem medijacije.

Ono što je bitno istaći da treba modernizovati uređenje same medijacije i urediti sve ove oblike alternativnog rješavanja sporova što umnogome relaksira sve te situacije smanjuje ogromne troškove. U ovom Predlogu zakona vidim sve te karakteristike.

Ono što bih posebno istakao tiče se izmjena i dopuna Porodičnog zakona iako to nije uključeno ovdje, ali o tome moramo da razmišljamo imamo veliki problem tiče se usvajanja dece. Porodičnim zakonom se priprema dijete za usvajanje. Da podsjetim da u Crnoj Gori je u proteklih par godina veoma malo dece usvojeno. Na primjer, 2018. godine dvoje, te procedure za usvajanje dece su veoma teške. Da podsjetim da je kroz Dječji dom "Mladost" u Bijeloj prošlo na stotine dece. Dječji dom u Bijeloj osnovan je odmah poslije Drugog svjetskog rata, da su ta deca često ostavljena i zaboravljena od strane roditelja, ali uz podršku naročito šire zajednice zaposlenih tamo, od tamo su izlazili i izlaze veliki ljudi.

Ono što je veliki problem što i rijetki su roditelji koji uopšte dolaze i da posjete decu ostavljenu u Domu. Naravno svi znamo koja je važnost biološke porodice. Ovdje treba istaći i značaj svih tih hraniteljskih porodica koji preuzimaju dužnosti od bioloških roditelja.

Ono što treba posebno istaći to je da recimo u Dječjem domu u Bijeloj ima, mislim oko 60 dece, bilo ih je preko 200, naravno, to je u sklopu onoga što radi i Evropska unija. U svakom slučaju mislim da kroz ovaj Porodični zakon moramo ove komplikovane procedure za usvajanja dece relaksirati i da je to naš zadatak u Porodičnom zakonu.

Na kraju, evo osvrnuo bih se na dio govora od ranije. Evo sad je u trendu dešavanja u Kotoru, državni praznik, Dan državnosti, iluminacija Kotorskih bedema, to se dešavalo decenijama u nazad. Od kad sam se rodio praktično sam bio nekad i učesnik tih iluminacija bedema povodom najvećih praznika, uglavnom povodom Bokeljske noći koja se održava krajem avgusta uvijek. Naravno, izbjegavalo se da se to radi po vjetrovitom vremenu kao što je to bilo sada, urađeno je iz najplemenitijih pobuda, nema neke velike štete. Ja sam to područje i obišao nakon tog požara, ali i svima nama upozorenje da veoma pazimo što radimo, nije se igrati sa vatrom. Poruka Opštini Kotor - morate osposobiti bistijerne koje su na Kotorskim bedemima, na tvrđavi San Đovani, koje je radila još Austrougarska, a služe za to da se ugase ti požari koji su brojni. Tvrđava San Đovani, Kotorski bedemi su goreli i 2017. godine, ne toliko često kao što je na drugoj strani brdo Vrmac koje gori gotovo svake godine. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 12:55:56)

Sada riječ ima Aleksandar Damjanović. Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (16.07.20 12:56:04)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, ministre Pažin, gospođu Laković, gospodine Ismailoviću,

Dakle, evo kratko da u ovoj objedinjenoj raspravi nekoliko stvari samo primijetim i

eventualno ukažem na neke ovdje izmjene i dopune. Jasno je da se ovdje radi o usaglašavanju par zakona, prije svega Porodičnog zakona i Parničnog zakona sa novim zakonom koji se predlaže, Zakon o alternativnom načinu rješavanja sporova i on je negdje u decembru predložen. Interesantno je da je Zakon o posredovanju kojim će se ukinuti taj, ovim zakonom na pravnoj snazi do 2005. godine, ali smo negdje, čini mi se, prošle godine u martu mjesecu mi mijenjali Zakon o posredovanju i da je tada bila priča o tome da se to mora urediti na nov način.

Naravno, vidim tu i malo kašnjenje s obzirom da smo već u julu mjesecu i da je bilo i čini mi se 150 hiljada evra opredijeno u budžetu, da se unaprijede neke procedure, a shodno novom zakonu koji je trebalo vjerovatno da bude usvojen krajem prošle godine. Neću mnogo o tome sem samo da konstatujem da se uz ova dva zakona neke norme koje se tiču specifičnog načina posredovanja kao jednog od oblika alternativnog rješavanja sporova nalaze u još nekoliko zakona poput Zakona o stečaju, Zakon o sporazumnom finansijskom restrukturiranju dugova i tako dalje. Da li ste sagledali i potrebu da se i ta neka rješenja mijenjaju s obzirom da ste ova dva predloga zakona prilagodili sa ovim zakonom koji se predlaže? Imali li kakve potrebe da se u tim zakonima gdje se još nalaze neke odredbe poput rješavanja sporova i Zakon o potrošačima kod Privrede komore koja takođe ima neki svoj odbor i tako dalje, to konzistentno uradi? Dakle, i dalje će, čini mi se, ostati van konteksta ovog jedinstvenog zakona koji ima namjeru da objedini sve te procedure, a neka rješenja u nekim drugim zakonima i drugim sferama djelatnosti koja se uređuju sopstvenim zakonima. No, o tome će više reći moje kolege pravnici.

Ja bih se samo malo zadržavao na ovom Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima koji je zbog dijela odredaba koje se naslanjaju na ova tri predloga zakona stavljen u objedinjenu raspravu. Sad da li je to dobro urađeno ja ne znam, jer postoje još neke odredbe u ovom Predlogu zakona koje se apsolutno ne tiču ove objedinjene rasprave, vi znate o čemu govorim i sad ću da govorimo o tome, koje su vjerovatno morale malo da zavrijede pažnju nas ovdje u diskusiji. Jedna od tih odredaba, da počem od najlakše jeste uvođenje pravosudne inspekcije. Dakle, ne samo pravosudnog inspektora, pretpostavljam da postoji i potreba i možda da se nešto kaže o učinku te pravosudne inspekcije i šta ćemo postići sa ne samo terminološkom već i značajnom izmjenom u smislu formiranja tog inspektorata.

Još dvije odredbe koje su veoma interesantne. Jedna mi je ovako zavrijedila pažnju, gospodine ministre, imajući u vidu i ove izvještaje ovog matičnog Odbora koji je raspravljao ovaj zakon prvo negdje davnog 30. januara tekuće godine i bio je neki predlog Odbora da se u Zakon o sudovima u članu 14 u stavu 1 u tački 2 doda nova alineja gdje bi Osnovni sud bio nadležan i za postupke zabrane djelovanja vjerske zajednice. Vrlo čudno meni dosta ovako kako je to urađeno. Vi znate kako ovdje odbor funkcionise, imamo problema i vi u Vladi i mi u opoziciji da kontrolišemo rad jednog dijela poslaničke većine, ali ide to polako pri kraju je ovaj saziv, pa će se valjda stvari izbistriti, septembra, oktobra mjeseca. Onda sam negdje vidio da se Odbor dozvao, kao se ono kaže pejorativno, pameti i da je 25. juna promijenio tu odredbu i vratio na staru. Odnosno ukinuo pokušaj da se u nadležnosti osnovnih sudova stave ti vjerski sporovi, odnosno zabrane vjerskih zajednica. Pretpostavljam da je bila intenzivna komunikacija između Vlade i parlamentarne većine, odnosno ljudi koji su u tom odboru imajući u vidu da u odborima gro poslanika koji sjede iz parlamentarne većine i da imate djelimično bojkot odbora, tako da odbori rade kako rade.

Drago mi je što je ovo notirano jer sam ovo htio notirati ja da nije bilo ove pretpostavljam vaše intervencije da se ovo ukloni. Sad, ajmo da maknemo i taj drugi dio koji je ovako interesantan, ostaje jedan dio koji je meni ovako zavrijedio pažnju. U članu 26, dakle, član 4 Predloga izmjene i dopuna gdje u članu 26 poslije stava 2 dodaje se novi stav i tako dalje, odnosno gdje omogućavate da sada i Notarska komora, odnosno Komora javnih izvršitelja ima pravo da predlaže da se zauzimaju oni čuveni načelni pravni stavovi koji se sad shodno postojećem zakonu i postojećem propisu pokreću po službenoj dužnosti, odnosno na zahtjev suda. Dakle, načelni pravni stav je interesantan da kažem normativ ili norma interesantna u našem zakonskom sistemu i pravnom sistemu imajući u vidu da naši sudovi, evo nijesam pravnik, ali primjenjuju to kontinentalno pravo vezani su za zakone, a ne i za neke slučajeve precedence, kao što se radi na Zapadu.

Svjedoci smo, gospodine Pažin, da u zadnje vrijeme, odnosno zadnjih nekoliko godina ta čuvena Opšta sjednica Vrhovnog suda, bogomi često mijenja i zakone i zakonske propise, ide mnogo dalje nego što su tumačenja nesaglasnosti u pojedinim odredbama, nego onako po svojoj

volji i određuje tokove sudskih postupaka. Upravo i ovdje, što se tiče Parlamenta, negdje je faktički onemogućila privođenje kraju nekih postupaka koji su krenuli, kako se ono kaže dobro za građane koji su se sporili sa institucijama. Onda se nekako uvijek ova Opšta sjednica Vrhovnog suda sa načelnim pravnim stavovima stavi u svrhu zaštite, ne građana, nego uvijek države, uvijek državnog budžeta, uvijek državnih interesa ili pojedinih interesa unutar države, ili tih interesa pojedinih institucija, ili tih interesa pojedinih ljudi u okviru institucija. Sad, imajući u vidu kako radi Opšta sjednica Vrhovnoga suda i koliko je tih slučajeva, ja sam probao da dobijem i podatke, međutim teško je to izvaditi, oni valjda vode neke evidencije, ali samo za njih i daju to sudovima po potrebi. Imajući u vidu kako i na koji način se polako derogira pravni sistem, pa i zakoni i odredbe zakona koje donosi ovaj parlament, malo mi je čudno, gospodine Pažin da sad dajete prostora i Notarskoj komori, pa i Komori izvršitelja, znate kakvim se delikatnim stvarima bave i jedna i druga komora, odnosno i jedan i drugi esnap da sad i oni imaju pravo da se obraćaju za takozvano zauzimanje načelnih pravnih stavova. Bojim se da će ovo dodatno ugroziti prava građana.

Na kraju, molba, ovaj saziv smo potrošili na sve i svašta, na čuda. Molba, da uz nadam se rješavanje ovog dvogodišnjeg haosa u Sudskom savjetu i v.d. stanja, a rekao sam vam da se neće riješiti čak ni ostavkom predsjednika Sudskog savjeta, jer imate uvijek koji će da ostanu tamo, jer im je tako mило. Parlament je svaka dva mjeseca morao postupak da pokreće, samo je dva puta pokrenuo postupak za dvije godine za izbor članova Sudskog savjeta, toliko o nama. Dakle, molba da razmotrimo da se negdje u jednoj ozbiljnoj raspravi sagleda da li nam ova norma u načelnim pravnim stavovima treba i da li treba da dajemo bilo kome, pa čak i Opštoj sjednici Vrhovnoga suda, sa sve uvaženim sudijama Vrhovnoga suda, pravo da mijenjaju zakon ovoga doma, odnosno mogućnost da tumače zakone kako oni hoće. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 13:04:01)

Želio bi da komentariše ova izlaganja, ja sam shvatio tako iz njegove reakcije, ima riječ potpredsjednik Pažin. Izvolite.

ZORAN PAŽIN (16.07.20 13:04:14)

Hvala Vam, predsjedniče.

Prije svega želim da se zahvalim na pažnji koju su poslanici iskazali u odnosu na ovaj set zakona. Riječ je o četiri zakona kao što smo to već konstatovali. Posebnu zahvalnost izražavam u odnosu na one koji su pohvalili tekst zakona prepoznajući reformski potencijal koji nose ovi zakoni, a posebno me raduje činjenica da su i predstavnici opozicije pohvalno govorili o ovim zakonima. Ne bih naravno komentarisao onaj dio koji se tiče izborne matematike i sabiranja glasova, najavljenog cunamija to treba prepustiti glasačima koji će vrlo brzo biti u prilici da vrednuju ono što je izgovoreno o ovom pitanju, ali bih se osvrnuo na onaj dio koji se tiče samih zakona.

Dakle, konstatovano je da ovi alternativni načini rješavanja sporova, konkretno medijacija koja je do sada bila prisutna u našem pravnom sistemu, nijesu dali rezultate, odnosno da nijesu zaživjeli u praksi. Ovdje sada imam vrlo svježe podatke koji sam dobio od Centra za posredovanje i reći ću sljedeće - samo u polovini ove godine već je 900 predmeta u kojima je postignut sporazum, odnosno poravnanje pred Centrom za posredovanje dakle, samo za pola godine. Do kraja juna ove godine u Centar je upućeno 1931 predmet radi alternativnog načina rješavanja sporova. Posebno raduje da je sve više privrednih sporova što je vrlo važno sa aspekta unapređenja poslovnog ambijenta. U 2019. godini u odnosu na 2018. godinu 123% predmeta je završeno sporazumnim poravnanjem odnosno 845, a 70% manje je predmeta u kojima nije postignut sporazum. Dakle, ne da je zaživjelo alternativno rješavanje sporova nego to daje veliki ukupan reformski efekat kada je u pitanju rasterećenje sudova, a samim tim i mogućnost da sudovi pokažu svoj kvalitet usredređujući se na one predmete koji jesu u isključivoj nadležnosti sudova, odnosno koji nijesu medijabilni.

U odnosu na pitanje koje je pokrenula uvažena poslanica Vuksanović, a tiče se navodno trećega mandata predsjednice Vrhovnog suda i predsjednika sudova. Ponoviću jednim dijelom

ono što sam već rekao, obzirom da mi se sada spočitava da nijesam konzistentan u svojim pravnim stavovima ja ću vas sada demantovati i reći da sam i prije pet godina bio protiv izbora ovih predsjednika sudova. Dakle prije nego što je iko pokrenuo ovo pitanje, naročito prije nego što je Evropska komisija iskazala interesovanje za ovo pitanje. Smatrajući i tada da nije pitanje ustavnosti i zakonitosti nego da se radi o potrebi poštovanja međunarodnih pravnih standarda. Kada je riječ o ovom pitanju vi ne možete reći voljni smo da uđemo u Evropsku uniju, spremni smo da poštujemo pravila Evropske unije, ali ćemo standarde koje usvajamo primijeniti tek nakon deset godina. O tome se radi, dakle ne radi se o pitanju ustavnosti, ne radi se o pitanju zakonitosti.

Ustav vrlo eksplicitno u svojim amandmanima iz 2012. godine uređuje ovo pitanje, ali ne možete pročitati samo jedan amandman, a zanemariti sve druge amandmane, a u tim amandmanima koje ne pominjete se kaže da predsjednicu ili predsjednika Vrhovnog suda bira Sudski savjet. Prvi put predsjednika Vrhovnog suda bira Sudski savjet. Po ranijem ustavnom rješenju predsjednika Vrhovnog suda je birao Parlament na prijedlog predsjednika Skupštine, predsjednika Vlade i predsjednika države, i nota bene, nije bilo mandata predsjednika Vrhovnog suda. Nije bilo ograničenja mandata pa se nije moglo ni govoriti o mandatu, ako je neko izabran praktično do ostvarenja uslova za penziju to ne može biti mandat u pravnom značenju te riječi.

Prema tome, ta situacija prije donošenja ustavnih amandmana iz 2012. godine ne može se pribrajati ovoj situaciji nakon 2012. godine, jer 2012. godine je eksplicitno rečeno da predsjednika Vrhovnoga suda bira Sudski savjet. Kada je u pitanju retroaktivna primjena propisa sam Ustav zabranjuje retroaktivnu primjenu propisa, osim u situaciji kada je utvrđen javni interes, ali kada, uvažena poslanica Vuksanović, ne kada mi poželimo da tumačimo taj javni interes nego isključivo ako je javni interes utvrđen prilikom donošenja propisa onda je moguće retroaktivno primijeniti propis. Ukoliko je to propušteno da se uradi onda nema više ni pravne ni političke mogućnosti da se naknadno proglašava javni interes, što se u jednom dijelu i stručne i laičke javnosti radi. Prema tome, nije pitanje ustavnosti, nije pitanje zakonitosti, ali jeste pitanje poštovanja standarda. Standardi nalažu da se ne vrši koncentracija moći u sudovima i nije primjereno reći prihvatamo standard, ali ćemo ga primijeniti za deset godina kada ovi predsjednici sudova o kojima je riječ potroše još dva mandata. Mislim da je moj stav sasvim jasan i sasvim konzistentan.

Prema tome, ja sam zadnji kome treba ovdje sada spočitavati nedosljednost u svojim pravnim stavovima, vrlo sam jasan u tome bio i prije pet godina, prije otvaranja ovog pitanja jasan sam i sada, to se odnosi na sve predsjednike sudova, redom.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 13:11:02)

Hvala Vam.

Imamo prijavljene komentare Vašeg odgovora, prvo Draginja Vuksanović Stanković, pa Andrija Popović. Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (16.07.20 13:11:17)

Ne da nijeste zadnji nego ste prvi kome ovo treba da se govori. To je vaše tumačenje, ja Vas molim da meni ne govorite o tumačenju šta znači retroaktivna primjena zakona, jer ja to 20 godina predajem na Pravnom fakultetu studentima i odlično znam što je retroaktivna primjena zakona i u kojim slučajevima je moguće odstupiti od tog ustavnog principa. To je lekcija koju predajem 20 godina i odlično sam je naučila, ne trebate Vi da mi tumačite retroaktivnu primjenu zakona koja apsolutno nema veze sa mandatima nego sa pravima i obavezama subjekata u pravnom prometu i u građansko pravnim i u drugim odnosima. Prema tome, nemojte sad ođe da se bavimo teorijom prava, jer to odlično znam.

Kažete nije se moglo govoriti o mandatu predsjednika Vrhovnog suda, hoćete li mi onda reći ko je vrši funkciju predsjednika Vrhovnog suda sve ove godine? Ja je li, Marko Marković, ko je vršio ili jedna ista osoba preko 15 godina, o čemu vi meni ovdje pričate? Nemojte mi pričati priču, jedno isto lice ne može biti birano više od dva puta, osim, ja potpuno se slažem sa Vama. Od strane Sudskog savjeta ili od strane po zakonu ili po Ustavu - u pitanje je isto lice. Ja sam

izvinjavam javnosti Crne Gore ako imamo dvije Vesne Medenice u Crnoj Gori. Izvinite što moram sad da pominjem njeno ime, da je u pitanju bilo ko. Ko je vršio funkciju predsjednika Vrhovnog suda sve ove godine? Pitam Vas ko, je su li jedna Vesna Medenica, dvije ili tri Vesne Medenice? Hoćete mi reći, kako Vi meni pričate o konzistentnosti. Nije u skladu sa Ustavom i nije u skladu sa zakonom. Nemojte mi ovdje pričati da ne možemo govoriti o retroaktivnoj primjeni itd. Zna se odlično gdje se govori o retroaktivnoj primjeni zakona i na šta se retroaktivna primjena zakona odnosi. Cijela država zna i svi građani znaju da preko 15 godina jedna ista osoba vrši funkciju predsjednika Vrhovnog suda. Vi ovdje nama tvrdite da se nije moglo govoriti o mandatu tj. da mandata nema. Pa, ko je onda vršio, recite mi, ko je vršio funkciju predsjednika Vrhovnog suda? Ko? Recite mi, ko je taj subjekt u ovom pravnom sistemu? Ko je osoba A,B,C - ko je? Ako nije ista osoba u pitanju. Zaista se izvinjavam javnosti ako se radi o dvije Vesne Medenice ili možda tri. Imamo mi u Crnoj Gori osobe sa istim imenom i prezimenom u pitanju je samo razlika u matičnom broju. Ako se radi o različitim osobama zaista se izvinjavam i Vama ministre i izvinjavam se javnosti Crne Gore, ali nemojte mene ovdje učiti o retroaktivnoj primjeni zakona. Onda ćemo otvorit raspravu, pa ćemo da raspravljamo o retroaktivnoj primjeni zakona naširoko.

Prema tome, ovo je jasno svakom građaninu Crne Gore i nemojte da se igramo sa Ustavom i sa zakonom, a da se pozivamo na patriotizam da volimo Crnu Goru, a da kršimo Ustav i zakon. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 13:14:30)

Hvala Vam.

Želi kratku intervenciju potpredsjednik Vlade.

Izvolite, dobićete i Vi vrijeme ako budete željeli.

ZORAN PAŽIN (16.07.20 13:14:39)

Dakle, da budemo sasvim jasni ne trebaju predsjednici sudova da se zadrže na svojim pozicijama više od dva mandata, ali to nije rezultat primjene ustavnih amandmana iz 2012. godine nego standarda kojima težimo i koje smo jasno prihvatili. Prihvatili smo ih da ih silnim tumačenjem tumačimo na način koji će poštovani te standarde, a ne na bilo koji način ih derogirati i dezavuisati cilj zbog kojeg su ovi amandmani doneseni.

Dakle, amandmani su imali za cilj da se ne ponavljaju višekratno izbori predsjednika sudova i to je suština čitave priče. Dakle, Vi i ja pričamo o istom političkom cilju, ali se ne slažemo da li je to pitanje ustavnosti ili je to pitanje standarda koje treba prihvatiti.

Kada je u pitanju Ustav 2012. godine puna norma na kojoj se Vi pozivate treba da glasi ovako - niko ne može biti biran više od dva puta od strane Sudskog savjeta jer ti isti amandmani pominju da Sudski savjet bira i predsjednike sudova i sudije uključujući i predsjednika Vrhovnog suda. Ne možete zanemariti jedan dio amandmana, a usresrediti se samo na one koji vam politički odgovaraju. Dakle, bio sam jasan kad sam pozvao predsjednike sudova da preispitaju svoju riješenost da obavljaju funkciju koju obavljaju, a nijesam glasao za te predsjednike sudova. Nijesam ni prije pet godina glasao za te predsjednike sudova smatrajući i da je tada trebalo da se stavi tačka na to prije nego što nas je na to upozorila Evropska unija. Naprosto se ne slažem sa tumačenjem po kojem se onaj stari ustavni sistem treba sabirati sa ustavnim amandmanima iz 2012. godine. Ustavne amandmane iz 2012. godine treba konzistentno tumačiti i na adekvatan način ih primijeniti.

Međutim, suština nije u tome da li ste pravno u pravu Vi ili sam u pravu ja. Suština koja nas objedinjava jeste potreba da se standardi Evropske unije koje prihvatamo i poštujemo. To je bio cilj i svrha moga apela predsjednicima sudova ne smatrajući da se radi o predsjednicima sudova koji su nekvalitetno obavljali svoj zadatak. Naprotiv, radi se o nekim ljudima koji su ostavili značajan trag u crnogorskom pravosuđu, ali standardi za koje smo se opredijelili su obavezujući za sve i treba ih kao takve poštovati. Ako ulazimo u evropski klub treba poštovati pravila tog kluba, a ne pokušavati da im nametnemo neka svoja nova pravila koja naprosto odudaraju od svega toga.

Mislim da smo se sada dobro razumjeli i da je moguće staviti ad akta ovo pitanje.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 13:17:53)

Hvala Vam, da bi se do kraja razumjeli evo da čujemo i poslanicu Vuksanović-Stanković i time završimo ovaj dio priče.

Izvolite.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (16.07.20 13:18:11)

Bogami, ministre, o tome ja odlučujem hoću li biti ad akta ili neću. Posljednje je poslaničko, je li tako. Neka što se ja nisam složila sa vama nego ni Evropska komisija koja nam je jasno to rekla, pod jedan. Pod dva, govorite o tome da standarde Evropske unije i Evropske komisije treba i primjenjivati i poštovati. Hoćete li onda da kažete da, kao ministar pravde da Sudski savjet nije ispoštovao standarde?

Poštujem to što Vi niste glasali za predsjednike sudova i što ste Vi na vrijeme to sugerisali, ali kako ste onda dozvolili da Sudski savjet ne poštuje standarde Evropske unije? Je li moguće to? Znači Vi ste indirektno priznali da Sudski savjet u izboru predsjednika sudova nije ispoštovao i primijenio standarde Evropske unije što je suprotno interesima države Crne Gore koja treba da uđe u Evropsku uniju. Je li istina, jeste. Jeste li vi ministar pravde? Jeste li koga pozvali na odgovornost? Pozvali ste da preispitaju odluku, javno. Jeste, pozvali ste da preispitaju odluku. Nema tu što da se preispituje, mi hoćemo u Evropsku uniju. Standardi i praksa Evropske unije mora se primjenjivati, samom primjenom mi kao država pokazujemo kroz institucije sistema da poštujemo te standarde. Je li istina? Tu se vV i ja odlično slažemo i razumijemo.

Ono što je jako važno jeste, u jednoj izjavi gospođa Medenica je rekla sljedeće, parafraziram je - da je dobro da predsjednici sudova nastave jer oni imaju iskustvo. Normalno da neko ima iskustvo kad je po 15 put predsjednik suda. Pa, dajte mlađim ljudima da i oni stiču iskustva, pa da pokažu da možda i bolje znaju nego ti predsjednici sudova. Zašto im to nijeste rekli na vrijeme nego kad se sve to dešava. Da, vi ste pozvali da se preispita odluka.

Znači, članovi Sudskog savjeta su prekršili standarde Evropske unije, a mi hoćemo u Evropsku uniju. Vi ste glasali za predsjednicu Vrhovnog suda i njen neustavni treći mandat. /upadice/ Ma, oni ne znaju da tumače Ustav, nažalost. Ne smiju da tumače, jednostavno nemojte mi pričati, molim vas, sad otvaramo priču ovdje. Sudije Vrhovnog suda koji tumače da je dva jednako tri, tri jednako dva i retroaktivno primjenjuju zakon na mandatima. O čemu mi pričamo ovdje, to je loš primjer budućim pravnicima, budućim sudijama, budućim tužiocima, budućim advokatima, notarima, izvršiteljima. Da sudije Vrhovnog suda koje sjede u Sudskom savjetu govore o retroaktivnoj primjeni zakona protiv ili za u odnosu na mandat. Neka malo ponove teoriju prava, pošto vidim da nisu upućeni dobro. Vi im sugerirate, jer vi odlično poznajete teoriju prava, a oni je ne poznaju. Vi ste ministar pravde, Vi imate posljednju riječ. /upadice/

Samo da kažem nemojte mi molim Vas ministre dobacivati sa mjesta nijesam ni ja Vama. Apsolutno ovo nije ni miješanje, sami ste rekli indirektno da članovi Sudskog savjeta u glasanju, nijesu ispoštovali standarde Evropske unije. Vi ste kao ministar pravde ne moje izlaganje nego ste ih Vi pozvali da preispitaju odluku. Da li to znači miješanje, ne, nego da se ukaže na nepoštovanje tih standarda.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 13:21:11)

Hvala Vam, poslanice.

Poslanik, Andrija Popović, ima riječ.

ANDRIJA POPOVIĆ (16.07.20 13:21:51)

Poštovani potpredsjedniče Vlade,

Ustavne izmjene koje smo imali prije sedam godina su napravile ogromnu štetu Crnoj Gori. Tada kao ustupak o poziciji govorim o ustavnim promjenama u dijelu traženja dvotrećinske većine za članove Sudskog savjeta, dakle, za praktično sve najviše pozicije u sudstvu i tužilaštvu. Da li će Vlada pokrenuti postupak izmjene Ustava? Mislim da to vama pripada. Naravno našom krivicom smo došli do tih ustavnih izmjena, vidimo da je ogromna šteta napravljena državi i institucijama. Da li će Vlada pokrenuti postupak izmjene Ustava? Mislim da to vama pripada, da bi ste vi to morali da uradite, jer u duboko podijeljenom društvu, kao što sam ranije govorio, da su kandidati za sve te funkcije na kojima se treba dobiti 2/3 većina, figurativno govorim, da su kandidati Sveti Petar Cetinjski, Njegoš, majka Tereza, ne bi prošli, ne bi dobili potrebnu većinu.

Mislim da odmah poslije parlamentarnih izbora 30. avgusta mora se krenuti u izmjenu Ustava u ovom dijelu. Sigurno je da će aktuelna vladajuća koalicija dobiti apsolutnu podršku na tim izborima, čak po svim istraživanjima se vidi da će i povećati taj broj mandata i to značajno postojeći broj mandata, od 42 da će vladajuća koalicija, dakle, ta građanska, evropska, antifašistička, multietnička koalicija imati veliku podršku. Imaćete otvorene ruke za izmjenu Ustava i ne smije se više čekati sa tim, država ovako ne može da funkcioniše. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 13:25:13)

Zahvaljujem, kolega Popoviću.

Koleginica Danijela Pavićević je sljedeća koja odgovara na komentar.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (16.07.20 13:25:23)

Gospodine Pažin,

Vi ovdje iznosite podatke uspješnosti i tako dalje, iz 2019. godine, ja sam Vama pomenula ovdje kad je ovaj institut osnovan prvi put 2005. godine pa nije zaživio u pravnom poretku Crne Gore, pa 2007. godine je ponovo, pa sam ja pitala zašto nije ranije proklamovan od strane upravo vaših pravosudnih organa. Da vas podsjetim, samo Tužilaštvo i pravosuđe od 2010. godine je izgubilo po osnovu izgubljenih sporova sa zaposlenima preko 30 miliona. To su vam dva klinička centra Crne Gore, toliko ste vi izgubili novca građana Crne Gore. Pa vas ja pitam, je li to moglo drugačije da se nekako završi nekakvim dogovorima, pregovorima, a znali ste za ovaj institut još od 2005. godine.

Dalje, da vas ne podsjećam na ove sporove ranije, starije sporove sa "Radojem Dakićem". Je li isitna da je ukupan dug sa kamatama 60 miliona eura koji se stavlja na teret opet građanima Crne Gore, je li to istina? Da li je tu moglo nešto da se uradi da epilog bude malo drugačiji? Da li je istina sa radnicima građevinskog preduzeća "Gorica" da spor traje 17 godina? Zašto se tu nešto nije uradilo da se postigne neki dogovor? Sa bivšim radnicima "Javorka" isto tako. Da li je sve to istina i da li se moglo išta od toga završiti drugačije? Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 13:27:07)

Hvala Vam, poslanice Pavićević.

Prelazimo na dalji rad po prijavama govornika da bi se pripremili pročitacu par sljedećih. Prvi će biti koelga Suad Numanović, pa kolega Jovan Vučurović, pa kolega Milorad Vuletić, pa kolega Budimir Aleksić, Predrag Sekulić i Ranko Krivokapić.

Poslaniče Numanović, izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (16.07.20 13:27:37)

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi ministre Pažin sa svojim saradnicima Drašković i Ismailović, uvaženi građani Crne Gore,

Pred nama su objedinjena četiri zakona iz oblasti Ministarstva pravde i ja ću se osvrnuti na Porodični zakon i želim na samom početku da istaknem ono što je po meni jako bitno u ovom Porodičnom zakonu, a to su prava djece. Znamo da djeca su negdje možemo reći najosjetljivija kategorija našeg društva i kada govorom o Porodičnom zakonu tu su jasno normirana prava djece jer se kaže da zaštita djece do 18. godine su jasno definisana u ovom Porodičnom zakonu. Možemo reći da su ova prava djece u Crnoj Gori i savremena i univerzalna i po našem zakonodavstvu i po međunarodnim standardima koji uvažava i Konvenciju o pravima djece. Sve to zajedno daje nam za pravo da u zakonodavnom okviru imamo kvalitetnu zaštitu djece.

Ono što jeste posebno osjetljiva tema kada govorimo o pravima istih to je pitanje kod brakovnih razvoda i u tom smislu trebamo reći da tu ne smije da bude nikakva vid diskriminacije prema djeci, kao ni prema njihovim roditeljima ili hraniteljima ili usvojiteljima i bilo kojim licima koji su vezani sa njima. Ta diskriminacija ne smije da bude po bilo kojoj osnovi, po rasi, političkoj pripadnosti, naciji, pripadnosti manjinskim, većinskim narodima i tako dalje.

Ono što želim da istaknem kada su prava djece u pitanju kod nas u Crnoj Gori želim da istaknem primjer jedne ankete koju je institucija Ombudsmana radila sa UNICEF-om, pristup djece pravdi, tako se zove to ispitivanje, gdje se pokazalo, gdje je kroz obilazak negdje oko 60 škola se pokazalo da nemamo, što je jako bitno, kršenja prava djece u Crnoj Gori, nema nekih značajnijih kršenja ljudskih prava djece. Po meni je to veoma bitno. Ono što jeste primjećeno, što se da primijetiti iz te ankete jeste da postoje razlike između djece na sjeveru, centralnom i južnom dijelu i sugestija je negdje da bi trebalo da razmišljamo i o demografskoj strategiji, o strategiji demografske politike koja bi izjednačila ta prava i mogućnosti da djeca ravnopravno žive u svim djelovima Crne Gore. U sadašnjoj situaciji u kojoj se nalazimo kod covid-19 epidemije, odnosno pandemije, veoma je bitno da ta prava izoštrimo, da ta prava sačuvamo prije svega od roditelja koji žive sa djecom, ali i svih nas kao društva u cjelini. Imali smo taj prvi talas, kao što znamo i nije bilo ni malo lako, svi smo tu negdje roditelji pa smo vidjeli koliko je teško od najmanjeg djeteta pa do djeteta do 18. godine iznaći način kako sačuvati pažnju i kako ne kršiti prava prema toj djeci. Moja je molba i sa ovog mjesta da svi zajedno zaista učinimo napor, jer moramo živjeti sa kovidom ili sa nekom drugom respiratornom infekcijom. Ovaj talas se sigurno neće tako brzo završiti, ali naš odnos prema djeci mora da bude senzibilan, moramo imati taj osjećaj da djeca ne smiju da trpe ovu situaciju u kojoj se nalazimo.

Kada govorimo o medijaciji koja je usklađena sa Zakonom o alternativnom rješenju i kada govorimo o porodičnom zakonu onda mene negdje ova medijacija podsjeća na dvije stvari. U medicini me podsjeća na preventivu. U medicini je najjeftinija preventiva, najefikasnija i ona najmanje, odnosno liječenje najmanje košta. Ako preventivno djelujemo, ako svi kao društvo damo doprinos sa rađenjem djeteta, da preventivno djelujemo, naročito kod onih genetskih oboljenja onda ćemo imati i efikasno i jeftino zdravstvo koje će pružati kvalitetnu zdravstvenu zaštitu svim građanima Crne Gore. Čini mi se da ova medijacija upravo ide u tom pravcu da aspekti ove medijacije, kažem, podrazumijevaju, prije svega, taj duh tolerancije i podrazumijevaju da se čuju obje strane bez obzira što svi misle da su u pravu. Medijator je taj koji mora da čuje jednu i drugu stranu i da daje svoje mišljenje. Siguran sam da je ona najefikasnija, da je ona najjeftinija, da smanjuje ovaj sudske troškove, kao što je rečeno.

Evo s obzirom da me potpredsjednik upozorava da ne uzimam vrijeme svojim kolegama zaista bih želio, mi to znamo, ali svi zajedno moramo da taj duh tolerancije i duh dijaloga sprovedemo u djelo u svim sferama života. Ako to uradimo onda ćemo biti kao društvo naš 600.000 koliko živi u Crnoj Gori i tolerantniji i međusobno sa više razumijevanja ćemo prilaziti rješavanju svih sporova koji su pred nama i mislim da je to negdje ispravan put našeg crnogorskog društva. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (16.07.20 13:34:20)

Hvala, poslaniče Numanović.

Poslanik Jovan Vučurović je sljedeći, nek se pripremi Milorad Vuletić.

Izvolite, poslanice.

JOVAN VUČUROVIĆ (16.07.20 13:34:31)

Hvala.

Eto bližimo se trenutku kada će u Crnoj Gori doći do promjene vlasti i kada će svi zakoni, pa i ovi o kojima danas raspravljamo dobiti na smislu i dobiti na značaju jer će se što je najvažnije primjenjivati u praksi i neće im biti dato na značaju samo zato što će biti neka rečka pred ljudima iz Evropske unije kao znak neke servilnosti. Dakle, šta su činjenice danas u Crnoj Gori to je najvažnije. U Crnoj Gori ne postoji pravosuđe osim partijskog, ne postoji vladavina prava tzv. institucije su trule i izbušene korupcijom. Sjetimo se na koji način je produžen mandat Sudskom savjetu. Sjetimo se te pravne hajdučije koja se desila i ovdje u Parlamentu i kako je Vlada na to reagovala. Sjetimo se toga da je predsjednica Vrhovnog suda potpuno nelegalno u trećem mandatu čak je i ministar pravde evo tu sam i zapisao, apelovao na njenu savjest da preispita svoju riješenost da obavlja tu funkciju i u ovom mandatu.

Dalje, kad govorimo o pravosuđu i sudstvu i tužilaštvu, a sve vezano za ovu tačku dnevnog reda svi smo svjedoci jedne katastrofalne, rekao bih, i karikaturalne situacije koja vlada u tužilaštvu i pozicije aktuelnog VDT-a koji je u stanju v.d. već mjesecima. Svjesni smo situacije koju imamo sa partijskim glavnim specijalnim tužiocem koji su od svojih najbližih saradnika optuženi za korupciju, a nadležni čuti dalje na te dokaze. Imamo jedno klasično rasulo koje ipak, poštovani građani, ima i neke zajedničke karakteristike, a to su, prije svega, korupcija, odanost vođi i partiji i spremnost da se uradi sve i svašta kako bi se aktuelna diktatura sačuvala nekako na vlasti, ali to svakako neće biti moguće, a to će se pokazati i krajem avgusta.

Slika zarobljenog pravosuđa upravo stiže danas iz Nikšića gdje ti partijski vojnici DPS-a koji se predstavljaju kao sudije, koji se predstavljaju kao tužioci sude našem vladici Joanikiju, sude našem sveštenstvu. Proteklih dana smo imali slučajeve, to već traje mjesecima. Svakog dana imamo saslušanja ljudi nevinih potpuno ljudi zbog učešća na auto-litijama, zbog toga što nose trobojku Kraljevine Crne Gore, zbog navodnog kršenja nekih tzv. mjera NKT-a. Sa druge strane ne sankcionišu se oni bliski režimu koji bukvalno krše te mjere NKT-a. Imamo divljanje po Crnoj Gori koje je zabilježeno od strane pripejd patriota još onoga 21. maja za praznik DPS-a.

Takođe, onda imamo paljenje Kotorskih bedema za 13. jul. Pravo da vam kažem bilo je jako neprijatno slušati gradonačelnika Kotora Aprcovića koji podržava paljenje bedema u Kotoru i čak njemu je žao što nije mlađi i što nije vatrenije krvi pa bi i on nešto usput priždio u gradu u kome je gradonačelnik. Takođe, 13. jula imali smo i onu provokaciju tih likova, dukljansku provokaciju ispred Hrama Hristovog Vaskrsenja u Podgorici gdje su se parkirali nešto su tražili nešto su htjeli tamo. Čak sam zabilježio nekoliko, gospodine Nimanbegu, nekoliko registracija Tuzi. Šta su tražili ljudi iz Tuzi ispred Hrama Hristovog Vaskrsenja u Podgorici? Zašto oni provociraju ljude? Zašto provociraju pravoslavne vjernike?

Nijesam tako vaspitan, nikada ne bih to uradio ispred katedrale, ispred džamije. Ne bi mi palo na pamet da to uradim, ali DPS je unio to zlo da čak i ljudi iz Tuzi dolaze i provociraju pravoslavne vjernike i naše sveštenstvo ispred Hrama Hristovog Vaskrsenja. Dakle, imamo te dvostruke aršine. Niko se ne kažnjava sa te strane, a sa druge strane se progone čitav jedan narod, progone se pravoslavni vjernici, progone se Srpska pravoslavna crkva. Dakle, jedan projekat, projekat koji potiče od Demokratske partije socijalista.

U konačnom prava slika moralnog i profesionalnog posrnuća pravosuđa u Crnoj Gori i primjer slijepog i sramnog služenja jednom čovjeku i partija i svakako i montirani proces državni udar, progon DF-a, njegovih lidera, funkcionera i našega članstva. Prošle su, poštovani gospodine Nimanbegu, prošle su četiri godine Demokratski front je sve izdržao. Što se kaže boksterskim rečnikom na nogama smo izdržali sve udarce i vraćali smo udarce onoliko koliko smo mogli i sada smo još odlučniji i još spremniji da ovu vlast pometemo sa političke scene i da pometemo dukljanski nacizam iz Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 13:40:32)

Hvala, poslaniče Vučurović.
Poslanik, Milorad Vuletić, a nek se pripremi Budimir Aleksić.
Poslaniče Vuletić, izvolite, imate riječ.

MILORAD VULETIĆ (16.07.20 13:40:39)

Poštovani predsjedavajući, dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima, poštovani građani,

Dakle, objedinjena je rasprava, pa ova četiri zakonska dokumenta i svako od mojih kolega i koleginica koji su uzeli učešće u raspravi sa svoje tačke gledišta su se izjasnili o pojedinim odredbama za koje su cijenili da su predmet njihovog interesovanja i da su najbitnije u okviru raspoloživog vremena o čemu treba da govore. Ja to poštujem tako ću i ja da ne bih govorio sada o sva četiri zakonska dokumenta jer definitivno za to nema dovoljno ni vremena.

Posebno predmet mog interesovanja izazvale su izmjene i dopune Zakona o sudovima. Podsjećanja radi, nešto sam i pribilježio to čisto da se i građani i mi svi zajedno podsjetimo, Akcionim planom za pregovaračko Poglavlje 23 - pravosuđe i temeljna prava, kao jedna od mjera za jačanje nezavisnosti pravosuđa predviđena je izmjena Zakona o sudovima.

S tim u vezi Strategijom reforme pravosuđa 2014, sjetimo se, 2018. godina kao bitan dokument za oblast pravosuđa kojim se određuju dalji pravci i ciljevi koji se žele postići reformom pravosudnog sistema predviđaju da se izmjene koje se odnose na organizaciju i način rada sudova i racionalizaciju pravosudne mreže i prekršajnog sistema. Kada je riječ o odnosu dva organizovana zakona koji uređuju sudsku vlast na podustavnom nivou postala je potreba da se bolje sistematizuju odredbe ovih zakona i predmet njihovog uređenja. Tako je Zakon o Sudskom savjetu, pravima i dužnostima sudija sublimirao one odredbe koje se tiču prava i dužnosti i sudija i Sudskog savjeta, a Zakon o sudovima njime su propisane odredbe koje se tiču osnivanja organizacije i načina radova sudova, sudske uprave i njihovo finansiranje.

Srednjoročnim programom rada Vlade za period 2018 - 2020. godina predviđeno je da se radi na poboljšanju pristupa pravdi građanima i pravnim subjektima primjenom alternativnih načina rješavanja sporova čime bi se postigao veći nivo efikasne pravovremene zaštite građana i pravnih subjekata zbog čega se i donosi Zakon o alternativnom rješavanju sporova.

Donošenju zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima pristupilo se radi usaglašavanja zakona o sudovima sa Zakonom o pravosudnoj saradnji u krivičnim stvarima sa državama članica Evropske unije i Zakonom kojim se uređuje alternativno rješavanje sporova. Naime, u cilju omogućavanja pune i efikasne primjene Zakona o pravosudnoj saradnji u krivičnim stvarima sa državama članicama Evropske unije čijim odredbama je između ostalog propisano i nadležnost sudova za prekršaje da podnose zahtjev za izdavanje evropskog istražnog naloga ukazala se potreba da se dopuni u cilju omogućavanja da ovi sudovi vrše i druge poslove propisane posebnim zakonom.

Takođe, imajući u vidu da je Zakonom o alternativnom rješavanju sporova propisano da osnovni sudovi i Privredni sud potvrđuju poravnjanja zaključena pred međunarodnim medijatorom u sporovima povodom kojih nije pokrenut sudski postupak, odnosno u sporovima u kojima je sudski postupak okončan povlačenjem tužbe bili je nužno da se u zakonu o sudovima propiše nadležnost osnovnih, odnosno privrednih sudova u ovim poslovima.

Znači polazeći od svega naprijed izloženog definitivno radi se o jednom nastavku kontinuiteta izrade kvalitetnih novih propisa koji prate trendove evropskog prava koji znače za našu državu napredak u svakom pogledu, makar kad je u pitanju pravosudni sistem i koji se potvrđuje dijelom u praksi, zato se i izvinjavam jedno minut ako mogu dobiti prekoračenje da dam jedan svoj sud vezano za to.

Mislim od 2015. godine od kad se pristupilo krucijalnoj reformi i donošenju svih ovih zakona iz oblasti pravosuđa da je i sudski sistem i tužilački i sve ostalo što je vezano za funkcionisanje pravosudnog sistema urađena na izuzetno kvalitetan način. Da ove izmjene i dopune zakona idu u prilog ovoj priči pa sve ostalo ovdje što se čuje o tome kakav je rad sudova, tužilaštva, ostalih organa institucija sistema dakle, najmanje je po meni pokazala jedna okolnost koja se desila prije

dva, tri mjeseca. Kada smo svi zajedno preko 90% građana hvalili i rad i sudova i tužilaca i policije i vojske i ljekara i domova zdravlja i svih ostalih, vatrogasaca i svih ostalih u sistemu. Zato ja cijenim i time završavam, hvala vam gospodine predsjedavajuću, da je to ipak bio patriotizam. Patriotizam prije svega makar kako sam ja vaspitan ogleđa se u ljubavi prema državi, njenim simbolima, poštovanju institucija sistema i organa koji sprovode sve ovo što znači normalno funkcionisanje jedne države, kvalitetan rad i boljitak nadamo se sutra za nas i za ove mlađe generacije. Zato građani 30. avgusta nemate pretežak izbor ili 100 godina nazad ili 100 godina naprijed. Izvolite izaberite, mi smo za napredak. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 13:47:52)

Hvala, poslaniče Vuletić.

Poslanik Budimir Aleksić i nek se pripremi poslanica Nada Drobnjak.

BUDIMIR ALEKSIĆ (16.07.20 13:48:01)

Pa evo danas se razgovara o Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku, o sudovima, o Državnom tužilaštvu itd.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 13:48:10)

Poslaniče Aleksić, izvinjavam se, samo da se kolege malo umire. Mislim da ćete sad imati pažnju.

BUDIMIR ALEKSIĆ (16.07.20 13:48:23)

Čuli smo od predlagača da se ovim predviđaju određene nadležnosti osnovnih sudova Privrednog suda, da se uvedu određene nadležnosti Vrhovnog suda što sve treba da vodi jačanju pravne sigurnosti i pravnoga poretka, tako bi valjda trebalo. Ono što mi u Demokratskom frontu smatramo i odavno tvrdimo i što mislimo da je aksiom jeste činjenica da će vladavina prava, poštovanje ljudskih prava i sloboda, jednakost građana pred zakonom biti mogući u ovoj zemlji tek kad se jednom zauvijek raskrsti sa komunističkom diktaturom i totalitarnim nasljeđem. Dakle, smjena vlasti u Crnoj Gori i raskid sa totalitarnim komunističkim nasljeđem je za nas *conditio sine qua non* i elementarna pretpostavka funkcionisanja države i društva u cjelini pa dakle i pravosuđa, odnosno sudstva i Tužilaštva. Dok se to ne desi uzalud ovdje šminkamo i popravljamo zakone. Zato se ja pitam i danas ovom prilikom da li će ovo šminkanje zakona i ove izmjene i dopune promijeniti stanje koje vlada u Crnoj Gori, koje vidimo svakoga dana u praksi pa i danas u Nikšiću. Da li će se tu nešto promijeniti? Koliko je primjera selektivne pravde? Evo ja kao laik koji ne treba da budem ni da završim fakultet, ni da sam poslanik Skupštine Crne Gore, nego sa četiri razreda osnovne, recimo čovjek koji gleda šta se u zemlji dešava i eventualno čuje nešto na televiziji, pročita u novinama i mora da uoči tu primjenu selektivne pravde i da se zapita kako je moguće da prebijanje nije krivično djelo.

Dakle, Osnovno državno tužilaštvo je u Podgorici je donijelo odluku nakon izviđaja predmeta da službenik sektora kriminalističke policije Marko Lazović koji je kako se vidi na video snimku udarao jednog navijača Crvene zvezde nije počinio krivično djelo. Dakle, prebijanje čovjeka nije krivično djelo. Zamislite, jeste krivično djelo jedna psovka u prolazu, a su Milutin Đukanović i Branko Radulović, Marina Jočić, Milan Knežević optuženi za kriminalno udruživanje, jer su opsovali ne znam kolegu Škrelju i ne znam još tu nekog. Evo ja pitam sve, evo Vi ste doktor prava, ja sam pravni laik kako je to moguće? Je li to selektivna pravda, je li to u redu, je li to normalno, jesmo li mi jednako tretirani građani? Postoji li jednakost građana pred zakonom i mogao bih da nabrajam do sutra ujutru šta se ovdje radi i kako se primjenju zakoni. Neću ovo što

su govorile kolege, treći mandat Vesne Medenice mimo Ustava, doktori nauka, doktori prava o tome su meritorno ovdje raspravljali. Sve se to dešava u zemlji i onda neko kaže, predstavnik Vlade kaže da će ove izmjene dovesti do jačanja vladavine prava itd.

Ponavljam vladavinu prava možemo uspostaviti tek kad raščistimo sa totalitarnim komunističkim nasljeđem. Kad se jednom ovdje smijeni vlast, poslije 45. godine, a da je jedna partija 1990. godine promijenila ime, isti ljudi, isti duh, ista ideološka matrica, isti vrijednosni sistem. Nastavili su da postupaju onako kako je postupao Savo Joksimović u kožnim čizmama tako se i danas radi samo nešto softiciranije kao da mi ne znamo i kao da građani ne znaju koliko su ovdje sudovi samostalni i koliko je zaista to sudstvo nezavisna grana vlasti. Mislim da je to paradoks i potpuno besmisleno pričati o tome. To je jedna fraza u koju niko ne vjeruje, ni oni koji to govore. Najmanje u to vjeruju oni koji sa vrha vlasti iz struktura vlasti kažu, pričaju o tome i smiju se u sebi i smiju se inače kad to govore, jer znaju kako je to u praksi.

Uostalom zar sam šef režima i predsjednik države, svi slušali, zar on nije u jednom televizijskom nastupu pozvao državne organe da grubo krše Ustav. Pozvao ih je da se ne drže ustavnih nadležnosti, nego da odgovaraju lično njemu i najavio da će dati instrukcije tužlaštvu i policiji kako da postupaju prema unutrašnjim neprijateljima kako je on nazvao opoziciju i sve one koji ne misle kao što misli Demokratska partija socijalista, ono što su komunisti nazivali domaćim izdajnicima. Dakle, to kaže šef režima, prvi čovjek ove države, šef vladajuće partije. Mi onda treba da vjerujemo u nezavisno sudstvo. Da ponovim i da time završim, nezavisno sudstvo, jednakost građana pred zakonom, pravna država, to je moguće tek nakon smjene vlasti koja valjda treba da se i u ovoj zemlji desi nakon 75 godina.

PREDSJEDAVALA GENC I NIMANBEGU (16.07.20 13:53:38)

Hvala, poslaniče Aleksiću.

Imamo drugačije viđenje oko smjene vlasti.

Poslanica Nada Drobnjak, a neka se pripremi poslanik Ranko Krivokapić.

NADA DROBNJAK (16.07.20 13:53:55)

Hvala, potpredsjedniče Skupštine.

Uvaženi potpredsjedniče Vlade sa saradnicom i saradnicima, poštovane kolege,

Mi danas raspravljamo o četiri zakona za koje smo svi u dosadašnjoj raspravi na jedan ili drugi način rekli da imaju reformski potencijal i da su važni. Takođe, u svim raspravama smo se nekako svi ticali vladavine prava. Lako se pozivati na vladavinu prava i ne poštovati zakone, ne poštovati procedure. Zašto to kažem? Jedna od procedura kojima pokazujemo da uvažavamo sebe, svoje prijatelje, svoje okruženje je i poštovanje mjera u ovom trenutku, a to je nošenje maski. Ako ne nosim masku, kakvu poruku šaljem? Da se ne držim pravila, da mi nijesu važne procedure, da mi nijesu važni ljudi kojima se obraćam. Zato, o vladavini prava pokazuju i te sitnice koje su jako krupne, pogotovo u ovom trenutku pandemije.

Kada govorimo o alternativnom rješavanju sporova, Crna Gora je još 2005. godine pokazala da prepoznaje značaj tih procedura usvajanjem Zakona o posredovanju. Alternativno rješavanje sporova je naziv zajednički za više metoda mirnog i sporazumnog rješavanja sporova koje karakteriše brzina, efikasnost, fleksibilnost, povjerljivost i dobrovoljnost. To sve utiče i na zadovoljstvo onih koji učestvuju u rješavanju tog spora. Samim tim vlast pokazuje da im je i te kako stalo do toga kako će stranke u sporu da se osjećaju, na koji način će da rješavaju sporove i na koji će način sa što manje troška taj spor riješiti. Jako je važno ponoviti efikasnost, fleksibilnost, povjerljivost i dobrovoljnost.

Zakon o alternativnom rješavanju sporova jeste jedan od zakona koje Evropska unija smatra važnim za usvajanje u državama članicama, samim tim i u državama koje pretenduju da budu članice zbog samog sistema vrijednosti. Mi u Crnoj Gori uporno šaljem poruku, mi mijenjamo sistem vrijednosti zbog nas samih da bismo živjeli kvalitetnije, da bi postali ono pravo dobro demokratsko društvo u kome se poštuju pravila i procedure i samim tim smo svjesni da smo

na korak bliže Evropskoj uniji, ali promjene i reforme radimo zbog nas samih, zbog građana i građanki Crne Gore.

Novi Zakon o rješavanju sporova alternativnim putem inicirao je još tri zakona i taj set zakona će unaprijediti vladavinu prava o kojoj svi danas i govorimo. Alternativno rješavanje sporova je u vezi sa Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda jer je direktno vezan sa članom 6 te Konvencije koja preporučuje i zahtijeva rješavanje sporova u razumnom roku i na način da stranke bude ispoštovane i sa te strane. Svjesni smo zatrpčnosti sudova i zbog toga je ovaj zakon važan. Čuli smo od potpredsjednika Vlade koji je rekao da u periodu od šest mjeseci ove godine se riješilo oko 900 predmeta u Centru za posredovanje. Kada se uporedi sa brojkama koliko je to bilo u prethodnoj godini, mi vidimo da građani i građanke vjeruju u taj proces, da imaju povjerenje i da su zadovoljni načinom rješavanja. Zakon sada unapređuje taj postupak jer se za razliku od onog što je bilo propisano Zakonom o posredovanju sada dobija izvršna isprava koju samo sud potvrđuje da bi upravo bila veća zaštita svih stranaka u postupku. Ovaj zakon je važan i zbog toga što uvodi i novi oblik alternativnog rješavanja sporova, a to je rana neutralna ocjena spora. To je veliki iskorak i o tome treba govoriti i upoznati građanstvo Crne Gore šta sve ovaj zakon donosi.

Rekla sam da je ovaj zakon inicirao promjene i u tri zakona o kojima razgovaramo. Za mene je važna izmjena koju donosi Zakon o izmjenama Porodičnog zakona. Taj zakon se usklađuje sa Zakonom o alternativnom rješavanju sporova, ali je važno jer je u ovom zakonu prepoznato da ne mogu svi sporovi da se preporuče u startu i da idu na medijaciju. Važno je reći da sada postoji zakonska odredba koja kaže da prilikom razvoda brakova u kojima se sumnja da je postojalo nasilje u porodici ne može da se uputi na medijaciju. To je jako važna poruka svim onim koji trpe porodično nasilje i koji imaju problem da iz te spirale nasilja izađu na najbezbolniji način.

Moje vrijeme za ovu raspravu o ovom zakonu polako ističe, ali moram na kraju da kažem da je ovo važan set zakona koji će unaprijediti položaj građana i građanki u sudskim sporovima, a na nama je da stvaramo običaje i da primjenjujemo ove zakone ne okrivljujući nikog drugog za to ako se zakoni dobro ne poštuju jer mi smo ti koji ih žive. Citiraću na kraju Sulu Radovog koji je rekao "Dobrom običaju pravda je temelj". Mi danas uspostavljamo temelj za dobre običaje u alternativnom rješavanju sporova. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 14:00:34)

Hvala, poslanice Drobnjak.

Poslanik Krivokapić, a sljedeći je kolega Predrag Sekulić.

Izvolite, poslaniče Krivokapiću.

RANKO KRIVOKAPIĆ (16.07.20 14:00:45)

Hvala, potpredsjedniče Skupštine.

Kada ulazite u jednu od zgrada američkog Kongresa, na jednoj strani je skulptura "Spiritual justice", a druga je "Majesty of law". Ulazio sam šest, sedam mjeseci između te dvije skulpture, jedna je duh pravde, a druga je visočanstvo zakona. Kada ulazite u naš Parlament na zidu vam više bivši predsjednici Parlamenta sa priznatim organizovanim kriminalom ili s još neutvrđenim organizovanim kriminalom, ali između takvih skulptura se mi krećemo kada ulazimo u naš Parlament.

U 2003. godini sam uveo tu sintagmu - trule daske. Krenuli smo da mijenjamo sudstvo, tužilaštvo kao jedini način da uđemo u Evropsku uniju i u NATO. Nije pravda temelj države ništa što će neko ovdje ponoviti po stoti put, ali bez toga se videlo u ovom periodu kako Crna Gora, pogotovo u posljednje četiri godine nazaduje, jer pravda ne da nije temelj države nego od Drugog svjetskog rata naovamo stanje u tom sistemu je gore skoro nego ikada, a objasniću i zašto. Nije zasluga ministra, to je dokaz da ministar ima ustavne ograničene moći, a i da ima velike ustavne moći, a ovdje je zarobljena država tako da ustavne moći ne znače ništa. Ne glasaju onih 15 sudija

zato što ne znaju da broje do tri nego zato što ne smiju da broje do tri, i to je jasno. To nije teško objasniti. Kada ih budete pustili da rade svoj posao kako treba onda će brojiti do tri. Zato je zarobljena država i zato je ta kvalifikacija tako teška, ali suštinska.

Ustavni sud Amerike je skoro presudio da je sprovođenje pravde najvažniji stub države. Mi ne možemo u pravdu da ućeramo vrh tužilaštva i vrh sudstva, zato što ne zavise od Ustava, ne zavise od zakona, zavise od odluke sa jedne adrese. Zato je i čudno što je ministar pravde pozvao, a pohvaljujem ga, radio je svoju ustavnu funkciju, i to je dovoljno u ovoj okolnosti, kada je rekao da tužilaštvo nazaduje, to je bilo u oktobru 2019, a u junu 2020. godine da poziva vrh sudstva da ne koristi treći mandat, što je eufemizam za kršenje Ustava.

De to sve vodi. Mi imamo 50 sudija na 100.000 stanovnika, a Malta ima osam, pošto smo sada u bratskoj vezi sa Maltom, naravno znamo kako u bratskoj vezi, tek će nam stići taj račun. Albanija ima 12, a nijesu mnogo gori od nas u pravdi, mi imamo četiri puta više nego Albanija sudija, a pravde nemamo više nego Albanija, imajući u vidu odakle su oni krenuli. Tu smo će smo. Ovaj narod plaća račune zbog toga što nema pravde i vjere u pravdu u ovoj državi. Račun je u ovoj godini milijarda eura. Čista milijarda eura neće doći jer nijesmo u Evropskoj uniji, a nijesmo u Evropskoj uniji zato što nema vladavine prava. Kada to riješimo, bićemo u Evropskoj uniji. To je, građani, u ovoj nemaštini više nego što ćemo danas skupiti za budžet. To je račun koji vi plaćate. Oni uzimaju, a vi plaćate.

Na sreću, dolazi pravda po malo kako jedino može izgleda doći, sa strane. Onda je došla iz Jugoslavije, a sada će doći iz Evropske unije. Naravno, Ujedinjeno Kraljevstvo više nije u Evropskoj uniji, ali da ćemo izručivati naše građane u Ujedinjeno Kraljevstvo to je lipa vijest za pravdu u Crnoj Gori. Kada nema naše pravde biće strane pravde. Preko pet godina, a to je organizovani kriminal, pranje novca i sve ostalo, fino našima da se sudi u Londonu, ne može na Cetinju i Podgorici, ali hoće u Londonu pa će onda da vide što je pravda. Ministar je to inače potpisao za vrijeme Di Kej revolucije tzv. pobune. Interesantno je da se to dogodilo tada, ali je to upravo bio taj period, ako se dobro sjećam. Sada smo došli do ratifikacije.

Evropski nalog za hapšenje, sljedeći korak, dajemo ga tužiocu da traži, ali doći će taj nalog i do nas. Jedini pravi put je Evropska unija. Što prije u Evropsku uniju biće više pravde u Crnoj Gori. Što prije u Evropsku uniju biće više novca. Evropska unija je sada uslovila i Poljsku i Mađarsku da neće dobiti ovu pomoć ako ne bude vladavine prava. Znači, nećemo se spasiti ako se sakrijemo u Evropskoj uniji nego, što bi rekli Hrvati, dapače. Biće još više pravde u Crnoj Gori, ali će biti više novca za građane, pa će račun plaćati oni koji su krivi, a ne građani. Ovako milijarda manje, u godini kada stižu računi za nazadovanje u vladavini prava. Ponavljam, ne krivim ministra, uradio je ono što prije nijesu uradili, javno prozvao, javno objavio i dao ono što jeste političku poruku tzv. nezavisna grana vlasti i samostalna grana vlasti kako ne rade svoj posao.

Da se ovdje ne bi neistina ponavljala, činjenica je da je izmjena Ustava Crne Gore nanijeta šteta vladavini prava u Crnoj Gori, da je kriva opozicija, zahtjev za promjenu Ustava i Predlog za promjenu Ustava je podnijela Vlada Crne Gore 2013. godine. Nije ni Demokratski front, ni Ranko Krivokapić, ni Venecijanska komisija nego Vlada Crne Gore. Zašto je Vlada to uradila? Morala je. Zašto je morala? Zašto se Crnoj Gori uvode faktički teže norme, dvotrećinske i tropetinske? Zato što smo u pravnom smislu delikventi. Kada imate delikventa njega kažnjavate težim normama. Kada imate urednu državu onda možete da radite kao Švedska, da ministar sedne i rasporedi sudije, tužioce. Ili kao Britanija, pošto je na toj temi, da se držim teme, da sekretar u kabinetu premijera uzme i rasporedi tužioce i sudije. Mi nijesmo pa nam ne vjeruju ni za 3/5. Tako ta činjenica zašto je Ustav mijenjan i ko je predložio, nijesam ni ja ni opozicija nego Vlada. Nije čuo kolega koji je to tvrdio. Hvala.

PREDSJEDAVALAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 14:07:37)

Zahvaljujem, poslaniče Krivokapiću.

Poslanik Predrag Sekulić, a neka se pripremi poslanica Branka Bošnjak.

PREDRAG SEKULIĆ (16.07.20 14:07:48)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine potpredsjedniče Vlade sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege,

Pravo i pravda uvijek je inspirativna tema, ali samo par napomena. Radi se o Zakonu o alternativnom rješavanju sporova i da se prisjetimo svi zajedno, mada je o tome već bilo riječi, mi od 2005. godine imamo Zakon o posredovanju i ovo je samo logičan nastavak toga zakona. Samo da se svi zajedno prisjetimo, ovaj institut jeste da sporo ulazi u pravni sistem Crne Gore, kao i mnogi drugi instituti, ali možemo sa zadovoljstvom da konstatujemo ono što je konstatovao i potpredsjednik Vlade, da već imamo značajne rezultate u ovom dijelu. Naravno, ovaj zakon je korak naprijed zbog mnogo stvari, prije svega mislim zbog uvođenja Centra za alternativno rješavanje sporova, ali i zbog toga što imamo i promjene, a o tome ćemo govoriti kasnije, i u ova tri druga zakona.

Samo da znamo da iz svakog sudskog spora, govorimo o građanskim parnicama, izlazi najmanje jedna nezadovoljna stranka. Ono što je dobro u ovom zakonu jeste da ćemo sa medijacijom imati dvije zadovoljne stranke nakon spora. Naravno, ne treba bježati od onih benefita koji govore o tome da se sudovi oslobađaju velikog pritiska, da imamo često i sporove malih vrijednosti koje se mogu riješiti van suda dogovorom. Isto tako, ono što je dato kroz izmjene Porodičnog zakona, čini mi se da je tu bilo najviše priče do sada, imamo i taj veliki benefit kada govorimo o promjenama u Porodičnom zakonu. Da ne zaboravimo, ova vrsta alternativnog rješavanja sporova je obavezna u nekim slučajevima, a to je kada se kao stranke pojavljuju država Crna Gora, Prijestonica, opština, lokalne samouprave itd. Da ne zaboravimo još jedan detalj koji je veoma važan za građane, rok da se alternativno riješi spor je 90 dana, a ukoliko se ne riješi u tom roku ide se na sud.

Dozvolite samo nekoliko napomena kada govorimo uopšte o pravosuđu i pravdi u Crnoj Gori. Nažalost, bilo je pokušaja da Parlament bude pretvoren u sudnicu i to na način da se živi sporovi i sporovi koji se vode negdje ovdje u ovom Parlamentu predstave i da se pokuša da jedna politička grupacija ili jedan poslanik bude u isto vrijeme i tužilac i advokat i sudija, u konačnom i dželat. Čini mi se da, ako želimo, ako govorimo o Evropskoj praksi, moramo negdje da odustanemo od pokušaja da ovdje govorimo o živim sporovima iz prostog razloga što uvijek imamo samo jednu stranu. Naravno, kada govorimo o pravu i pravdi, dozvolićete da u ovom Parlamentu sjedi veliki broj pravnika i to pravnika koji su učili na istom Pravnom fakultetu, kod istih profesora, iz istih udžbenika, dobijali različite ocjene, ali koji imaju drugačije viđenje jedne pravne norme.

Samo nekoliko napomena kada govorimo o ustavnim amandmanima. Bez obzira ko je bio predlagač. Čuli smo to izvorno, da je predlagač bila Vlada, bio sam igrom slučaja u tom Ustavnom odboru kada smo se dogovarali o ustavnim promjenama. U konačnom, ovdje u Parlamentu je dogovarano na koji način će se pojedine norme u ovih 16 amandmana koji su usvojeni oblikovati. Dozvolite samo da kažem da smo vjerovatno i Vlada i mi u Parlamentu imali najbolju moguću namjeru, ali najbolja moguća namjera često nije dovoljna. Dozvolite da ono što smo promijenili ustavnim amandmanima kroz 16 amandmana, pokazalo se kao kamen spoticanja već nakon nekoliko godine. Govorimo o toj dvotrećinskoj i tročetvrtinskoj većini itd. Znam koji su bili motivi i nas koji smo predlagali i ljudi iz Venecijanske komisije koji su tako nešto savjetovali. Mi moramo da sjednemo i da se dogovaramo. Znači, u jednom društvu u kojem je previše otvorenih pitanja, često je taj dogovor nemoguć. U konačnom, često različite partije vide različito neke stvari.

Kolega Popović je to lijepo govorio, ne znam ko da se kandiduje u ovom sastavu Parlamenta ne bi mogao da prođe ni za jednu pravosudnu funkciju. Da samo potvrdimo to. Imali smo prilike da ovdje pročitamo nevjerovatne biografije ljudi za koje da ste pitali nekoga ko se manje bavi ovim pitanjima, rekao bi da takvi ljudi ne stanuju u Crnoj Gori. Imali smo prilike da čitamo te nevjerovatne biografije, ali da ti ljudi nijesu mogli da prođu za određene pravosudne funkcije. Sada nam se spočitava to što imamo v.d. stanje. U svakom slučaju, slažem se sa onim da moramo naučiti u Crnoj Gori, a to nas uče i ovi predlozi zakona, da razgovaramo jedni s drugima, da se dogovaramo i da se makar dogovorimo oko onih krucijalnih stvari od kojih zavisi državna budućnost Crne Gore. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 14:13:07)

Hvala.

Poslaniče Sekuliću, na Vaše izlaganje ima komentar poslanik Krivokapić.

RANKO KRIVOKAPIĆ (16.07.20 14:13:13)

Da ne bi zaboravili da vodimo komentare koji su samo predizborni ili samo partijski nego koji realno postoje u životu i treba ih razmatrati i na stručnom i političkom nivou.

Sam ministar je ukazao da ono što bi trebalo biti pravna aristokratija u Crnoj Gori, Sudski savjet i Ustavni sud moraju biti pravna aristokratija, ne samo da pročitaju normu nego mnogo više od toga. Zato sam i počeo sa duh pravde i visočanstvo zakona da bih upravo ukazao na to. Oni ne, oni su odbrana stolice i ništa više od toga. Oni treba da vrate vjeru, zakonitost se i da obezbijediti, ali vjera u pravdu se vrlo teško gradi i vraća, čak i ako imate zakonitost teško je vratiti vjeru u pravdu ako padnete na jednom slučaju. Francuska Republika je pala na slučaju Drajfus. Ti ključni slučajevi pokazuju kakav sistem imate.

Rješenje u Ustavu je bilo sankcija za naše političko stanje koje drži zarobljeno to sudstvo i tužilaštvo. Naši evropski partneri će sve više to raditi, neće se iz toga izaći. Mene iznenađuje taj stepen kratkovidosti da ćete moći sakriti što je njima vitalno važno, poslije Bugarske, poslije Rumunije, sada poslije Mađarske, pa čak i Poljske da se mala Crna Gora može sakriti, zatijm Malte, da će se sakriti koja je imala odličan anglosaksonski sistem zato što je bila kolonija do 1973, 1974. godine. Shvatamo da cijenu plaćaju građani, a krivci će platiti još veću cijenu. Pitanje je vremena. Imao sam raspravu u Briselu oko toga da se uvede krivično pravo za neka djela, da države prebace dio suverenosti tamo.

Više puta sam rekao oba su tužioca bila tu. Shvatate li da je Venecijanska komisija tražila prošli put da dio ustavnih promjena bude da stranci mogu biti tužioci ovdje. Nije ni zbog mene ni zbog Vas, gospodine Sekuliću. Zbog nas dvojice sigurno nije nego zbog toga što oni ne rade svoj posao. Zbog mene i Vas nije sigurno. Da smo Vi i ja odlučivali bilo bi 41 za tužioca ovdje, kao što sam predlagao inače. DPS je htio više da bi se zaštitio da možda tužioca ne izabere neko drugi. DPS je tražio ovu većinu, da budem precizan do kraja. Imam svjedoka, danas nije tu, pitajte ga kada dođe, kolega iz DPS-a. Pitajte kolegu iz DPS što sam govorio na Ustavnom odboru.

Ono što smo postigli, trebalo je biti upravo snaga Crne Gore. Prošlog puta, ponoviću, smo izabrali i dvotrećinskom većinom i tropetinskom većinom sve, Ustavni sud, Sudski savjet i tužioce, ista je bila opozicija, nijesu ovdje došli drugi iz opozicija, nije bilo nas u opoziciji, nije bio SDP u opoziciji, sve ostalo je bilo isto. Da li je neko otišao iz SNP-a pa se sada zove Demokrata to je manje važno. Postojalo je tada ono što jeste, parlamentarizam. Kada maknete ključnu političku instituciju iz države onda se sve raspada u djelove. Ovo je parlamentarna demokratija. Da je kraljevina možda bi funkcionisala, ali kada je parlamentarna demokratija ne može bez parlamenta. Da smo proglasili kraljevinu možda bi on postavio sve sudije, sve tužioca, možda bismo funkcionisali. Ne možete srušiti Parlament, a žaliti se zato što vam pravila ne odgovaraju koje ste sami prihvatili i sami usvojili. Dio te dvije trećine je najveći dio DPS-a.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 14:17:18)

Interesantno, poslaniče Krivokapiću.

Da čujemo odgovor kolege Sekulića.

PREDRAG SEKULIĆ (16.07.20 14:17:19)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi kolega Krivokapiću, vjerujem da, kada bi postojao jedan Zola u Crnoj Gori i kada bi objavio svoj tekst kao što je objavio to kada je počela afera Drajfus, vjerujem da bi ga malo ko

pročitao, rijetko ko razumio, a svakako ne bi imao podršku ako je suditi po ovom Parlamentu u Crnoj Gori.

Slažem se sa Vama da Ustavni sud i Sudski savjet trebaju da budu pravna aristokratija, ali ako to nijesu dozvolite da kažemo da i ovaj Parlament snosi odgovornost i političke partije sve pojedinačno, zavisno od veličine. Možemo se složiti ili ne složiti oko toga čiji je bio predlog i na koji način smo došli do rješenja za ustavne amandmane. Bio sam svjedokom čitave te priče tako da ne bih sada. Vidite, jedan isti događaj Vi i ja nešto drugačije posmatramo. Govorimo o tome da možda, kada govorimo o pravu koliko je to sve kompleksno i kako mi tumačimo pravne norme, naravno neću podsjećati na koji način su neke pravne norme tumačene i u ovom Parlamentu. Vjerujem da ćemo u nekom narednom periodu učiniti mnogo više nego što smo to uradili tokom ovog saziva Skupštine da stvari postavimo na svoje mjesto.

Dozvolite da kažem još jedan detalj. Vi stalno govorite o tome da neko nešto u Crnoj Gori želi da sakrije. Što se tiče Demokratske partije socijalista, vjerujem i političke većine u Crnoj Gori, niko ništa ne krije, posebno ne krijemo to od naših evropskih partnera. Uostalom, ovo vrijeme ne dozvoljava bilo što da sakrijete čak i da imate namjeru. Demokratska partija socijalista nema namjeru. Možemo da razgovaramo i u ovom Parlamentu o svakom otvorenom pitanju tako da tu nemamo nikakve dileme i nemamo razlike oko toga osim što nam vi spočitavate da nešto želimo da sakrijemo. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (16.07.20 14:19:25)

Hvala, poslaniče Sekuliću.

Za učešće u raspravi javio se ministar Pažin.

ZORAN PAŽIN (16.07.20 14:19:39)

Naprосто imam potrebu da reagujem na jednu politički vještu zamjenu teza koju sam imao priliku čuti, pri čemu se Vladi spočitava da je Vlada bila formalni nosilac ustavnih izmjena 2012. godine.

Naravno, gospodine Krivokapiću, to je tačno, ali naprosto takva je uloga Vlade u ustavnom sistemu. Međutim, mi odlično znamo šta je prethodilo tome. Imali smo jednu vrstu političkog pritiska od jednog dijela opozicije i jednog dijela vlasti kojoj ste vi pripadali. Dakle, Vi ste bili zagovornik ovih rješenja, a da je to tako svjedoči i sjednica Venecijanske komisije kojoj ste Vi prisustvovali. Odlično se sjećate da sam i tada izražavao rezerve u odnosu na ustavna rješenja koja ne samo nude visoke kvalifikovane većine koje naprosto nijesu primjerene političkom životu, ne samo u Crnoj Gori nego i van Crne Gore. Teško je očekivati u parlamentarnoj demokratiji da imate dvotrećinsku ili tropetinsku većinu kada god vam to zatreba u Parlamentu. To nije bio ozbiljan pristup.

S druge strane, trebali ste primijetiti da je politička većina u Crnoj Gori bila veoma tolerantna prema stavovima koje je tada iskazivala politička manjina. Umjesto da tu vrstu političke kulture pohvalite Vi sada kažete Vlada je formalno predložila te amandmane. Jeste, ali kao rezultat političkog kompromisa i insistiranje upravo jednog dijela opozicije i Vas kao tadašnjeg predsjednika Skupštine koji je ocijenio da se tu krije nekakav demokratski potencijal. Međutim, to je bilo prilično neozbiljno.

Mogao bih reći da bi najbolje bilo kada bi sve nosio funkcije u Crnoj Gori birali potpunim političkim konsenzusom. Da li bi to bilo demokratsko rješenje. Bilo bi, ali ne odgovara političkoj realnosti. Danas imamo problem s tim ustavnim rješenjima koji nije sadržan samo u tako visokoj kvalifikovanoj većini nego je sadržan, prije svega, rekao bih, u činjenici da mi nijesmo jasno izveli odgovornost jedne grane vlasti, četvrte grane vlasti mimo Ustava Crne Gore. Tada smo se zaigravali tumačeći Ustav i mijenjajući Ustav, a zanemarujući sve druge odredbe Ustave. Te druge na koje sada ukazujem i posebno ih apostrofiram kažu da je politička vlast u Crnoj Gori uređena po sistemu podjele vlasti, to kaže član 10 Ustava, pri čemu zakonodavnu vlast vrši Skupštinu, izvršnu vlast vrši Vlada i sudsku vlast vrše sudovi. Pitam se đe je tu tužilaštvo. Će prepoznajete

tužilaštvo u odnosu na ove odredbe koje uređuju pitanja vladavine prava u samom Ustavu. Ne samo to nego kasnije, donoseći organizacione zakone, propustilo se da se utvrdi ko je odgovoran za rad tužilaštva. Danas imamo situaciju da Tužilački savjet izvještaj o svom radu podnosi ovom visokom domu, ali to je više parlamentarna debata bez jasnih pravnih i političkih mehanizama za tretiranje i utvrđivanje odgovornosti ukoliko tužilaštvo ne odgovara zadatku koji mu je namijenjen upravo ovim propisima. Nije u svemu zlo, pa ni u ovoj raspravi.

Gospodine Krivokapiću, ono što mene raduje jeste da i Vi sami sada prepoznajete da se nešto treba uraditi sa normativnim pravnim okvirom, rekao bih, sa jasnim pozicioniranjem odgovornosti svakog segmenta vlasti.

Kada govorimo o nezavisnosti i samostalnosti, mi govorimo zapravo o odgovornosti. Što je viši stepen nezavisnosti mora biti i viši stepen odgovornosti. Mi se ovom drugom stranom medalje, dakle odgovornošću, nijesmo bavili i to je nešto čime se treba pozabaviti u narednom periodu. Naravno nije prilika sada da to radimo kada su već raspisani izbori, ali svakako će mjerilo odgovornosti buduće vlasti biti da se pozabavi i ovim pitanjima. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (16.07.20 14:24:23)

Hvala, potpredsjedniče Pažin.

Poslaniče Krivokapić, poslanik Milić meni dodatno komplikuje ovu situaciju, ali i pomaže. Samo da procijenim da li će prvi poslanik Milić ili Vi, jer potpredsjednik Vlade se javio za riječ, da vas podsjetim, poslije izlaganja kolege Sekulića zato sam mu dao pravo na učešće u raspravi. Iako je on bio ponukan ono što se vi rekli u vašem komentaru Sekulićevog izlaganja. Zato samo procijenite da li će prvo kolega Milić ili Vi komentar na kolegu Pažina. /upadice/ Nema potrebe za replikom ovdje nije bilo uvredljivo ništa, to su politički stavovi bili. Ovo vam je kao oko sastavljanja lista ko će biti prvi, a ko drugi jer onda znate onaj prvi dobija pravo na komentar.

Izvolite, obratite se, pa ćemo vidjeti. Potpredsjednik Pažin je učešće u raspravi, tako sam ga najavio. Izvolite.

RANKO KRIVOKAPIĆ (16.07.20 14:25:38)

Imao sam komentar na njega, nijesam se krio iza nečega drugog. Njegova je bila posljednja, a ministar je dao direktan komentar na moje izlaganje, što se kaže da nijesam govorio ne bi me spominjao.

Znači, vi znate analiza Ministarstva pravde je prethodila ustavnim promjenama. Nemojte još ponešto, Ministarstvo pravde, pa Vlada. Ustavno se moglo da se predloži 25 poslanika je moglo da predloži ustavne promjene, ali nije. Mogla je opozicija da predloži, ali nije. Vlada je predložila, znamo i zašto Vlada, zato što je morala, a zašto je morala zato što je korupcija i kriminal ključni problem Crne Gore. Vrlo prosta matematika jedan plus jedan. U svakom izvještaju non-paper prošli ovaj progress report to je ključni problem Crne Gore, a đe je oruđe da se to riješi ovo što ste vi rekli - sudstvo i tužilaštvo. Tako da - jasno je, zašto je to tako tvrdo. Ponavljam, ja sam bio za mekše rješenje, ali DPS je da ga ne bi ko preglasao išao na 2/3, mislim za tužioca i 3/5. To je bio DPS-ov zahtjev. Imam svjedoka sa kojima sam pregovarao oko toga. Opet, rješenje je dobro zato što trebamo da postignemo konsenzus oko pravde u Crnoj Gori jer smo ušli u korupciju i organizovani kriminal, kao ključni problem jedne države. Znači trebali bismo to, očigledno ophrvani i zarobljeni time riješili, treba nam što širi dogovor u Crnoj Gori. Ko je ta ličnost, ko su te ličnosti kojima vjerujemo. Oni će imati mandat veći biće snažniji i biće samim tim uspješniji. Naravno ako stavimo prave ličnosti.

Mi smo napravili dobru posudu, evropsku posudu, Venecijanska komisija je to podržala. Nigdje ne napadaju ova ustavna rješenja, nisam vidio nijedan, nijedan izvještaj nijesam vidio, ali sam vidio suprotno kriminal, korupcija, nedostatak sistema, zarobljenost države. To sam sve vidio i čitam. Samo da vam kažem, pa nemate ovakvu vlast u Evropi. Ja ću vam reći da je nemate niđe ni u Turkmenistanu, ni Uzbekistanu, hoćete da nabrajam dalje, nemate niđe, personalni i ukupni kontinuitet koji je doveo do ovakvog stanja. Znači, sipali smo u iste te posude uspете dobre ljude

pomoćete im da rade dobro posao. Znači, da smo izabrali prave ljude oni bi dali dobar rezultat. Imaju veliku nezavisnost, samostalnost, najsamostalniji su i najnezavisniji su u Evropi. Ja to tako gledam i da smo izabrali Vas, na primjer, računam ili kolegu Sekulića to bi možda bilo bolje i to bi funkcionisalo. Ovako kad u najbolje posude uspete loše vino nećete dobiti ništa no ocat. Nećete dobiti dobro vino nikako u kakvu god bačvu stavite, savršenu bačvu loše vino imaćete dalje ocat, nećete dobiti dobro vino. E to je naš problem. To je naš problem, a zašto to vino nije dobro nijesu čak ni oni krivi, naročito što politički nemate atmosferu da mogu da rade svoj posao.

Pitate me šta je Tužilaštvo, sui generis je izvršna vlast. Neki dan sam čitao Ustav Crne Gore iz '74. godine. Samo da vam kažem Ustav '74. u Crnoj Gori isto govori o samostalnosti Tužilaštva. Znači, i u socijalizmu stoji samostanost. Biral su se u ovom Parlamentu takođe i bili su bolji sudije i tužioci nego sad. Potpisujem sa obje ruke. Sa obje ruke potpisujem, ali je politička atmosfera bila drugačija. Nije bilo kriminala, nije bilo narkokartela, bilo je 650 policajaca, a ne četiri i po hiljade policajaca. Imali ste zemlju đe je zakon, osim u političkim stvarima, osim u političkim stvarima to priznajem, ali sad su sve političke stvari. Sad je sve postalo politička stvar i građanske parnice su postale politička stvar ako je na drugoj strani neko iz vlasti. Znači, tada su samo pravi politički sporovi bili pod sumnjom. Mogu vam navesti primjer kad su se oslobađali politički osumnjičeni ljudi u Crnoj Gori, Vi to znate bolje nego ja. Tvrdim ono je bila zemlja đe se u pravdu vjerovalo. To nije bilo sporno, čak su sudije birali jedno vrijeme skupštine opštine, kao što znate, šefovi policije skupštine opštine. Pa, ste imali ljude pod lokalnom kontrolom, a sve je bilo čisto. Znači, mi imamo jedan zarobljeni politički sistem i dok se nešto ne promijeni nećete dobiti kakvu god deus ex machina, vi ja možemo da pričamo tako, kakav god model izabrali nećete dobiti bolji rezultat jer je ključna stvar i iznad svega ustavna i politička zarobljenost onemogućava slabije grane vlasti, a oni jesu slabiji od izvršne vlasti da rade svoj posao. Opet ponavljam i završiću sa tim, Vi i ja znamo, hvala na tome.

Uvijek sam to navodio kao meni simpatičan primjer, Sanadera je sudio sudija koji su hrvatski mediji objavljivali da ga je on postavio prije nego što je suđenje počelo dok je biran za sudiju da ga je Sanader progurao za sudiju. Onda je u presudi pisalo da je iskvario hrvatsku mladež i hrvatsku državu kao dodatni kvalifikativ za njegovu presudu. Znači, isti sudija kojeg je on postavio mimo zakona, po mišljenju javnosti tada, ga je presudio, po mom skromnom pravnom mišljenju, neprincipijalno u tim kvalifikacijama, jer nije vladao 100 godina nego samo četiri, pet. Tako da isti ovi sudije će možda biti, siguran sam, biti mnogo bolji kad im maknete politički mač iza vrata, partijski mač iza vrata i kad im kažete sad vas niko neće dirati. Sreo sam sudija koji sude sad tako, ima ih, uvijek je to mali broj i Vi i ja znamo, mali broj koji je, što bih rekao, trule daske, mali broj. Sreća je kad mi politički riješimo to u Crnoj Gori istrajemo da li će funkcionisati, daće rezultate da uđemo u Evropsku uniju što je naš ključni cilj.

Inače oko tužioca da ne bi ispalo da bježim iz teme, taj organizacioni zakon ste vi predložili Vlada nismo mi. Znači, vi ste predložili. Ja imam predlog zakona naš SDP-a je drugačiji od toga, kao što znate, u proceduri je Zakon o Tužilaštvu koji nećete da podržite koji rješava te probleme, bar dio tih problema neodgovornosti. Tako da SDP ne bježi od toga suprotno predložio je zakon, u proceduri je, dajte da ga usvojimo zajedno. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 14:32:10)

Hvala, poslaniče Krivokapić.

Nastavljamo dalje po redosljedu koleginica Branka Bošnjak, a nek se pripremi Nada Nenezić.

BRANKA BOŠNJAK (16.07.20 14:32:28)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi građani, ministre pravde ili nepravde pošto malo pravde ima u Crnoj Gori,

Željela bih da kažem na početku da ovakav jedan zakon nama zaista treba. Zaista treba nam jedan ovakav zakon i ovaj set koji ste predložili u suštini je nešto što postoji u svijetu i što

daje rezultate u svijetu. Imala sam evo prilike da kao stipendista Stjet Departmenta ovog programa njihovog International visitors baš na temu "Conflict resolution" prisustvujem medijacijama u Americi i kako to rade njihovi medijatori.

Bio je vrlo jedan simpatičan primjer, da kažem, radilo se o jednoj Kineskinji i Amerikancu zubaru, i samo na tome što ona nije dobro znala engleski jezik, na neki način je dovedena u zabludu, što se tiče, na kraju, cijene tih usluga da se njoj više isplatilo da je otišla avionom za Kinu i tamo popravila svoj zub i vratila se. Bila je tu medijacija vrlo interesantna, dugo je trajalo, ali na kraju bogami ovaj zubar je morao da plati 2.000 dolara. Toga se sjećam i znam da to može da da rezultate koliko je to primjenjivo u Crnoj Gori i koliko će to rasteretiti sudove i koliko će to zaživjeti u Crnoj Gori, nijesam sigurna.

Slično mi je nešto ova Agencija za mirno rješavanje sporova i znam odlično preko spora koji radi Univerzitet Crne Gore gdje smo imali zaposlene na Univerzitetu koji su potpisali kolektivni ugovor, njihov Sindikat Univerziteta potpisao Ministarstvo prosvjete, potpisao Univerzitet vezano je bilo za povećanje plata, a plate su se povećale svim obrazovnim institucijama douniverzitetskim. Pa, u jednom periodu je ispalo da profesori Univerziteta imaju manju platu nego profesori u osnovnim i srednjim školama. Tada se znalo da će se taj spor izgubiti. Mi smo tražili da se mirno riješi spor, da se dogovorimo, pa u nekim ratama. Naravno da nijesu htjeli na kraju je veliki ceh bio, em što su se plaćale kamate, em sudski troškovi. Tu je taj advokat, mislim, ogromne pare zaradio jer je preko 700 bilo ljudi koji su tužili Univerzitet. Zašto vam ja ovo pričam, pričam vam iz razloga što neko u ovoj državi treba da odgovara za ogromne sudske troškove koji se plaćaju, a ulazi se u sporove koji su unaprijed izgubljeni. Ovdje se zna da nije moglo da se presudi bez ako je stvarno neki sudija do te mjere bezočan da pored svih potpisa donese nekakvu presudu koja veze nema sa pravdom. To se bojim u našem ovakvom sistemu gdje vlada jedno stanje anomalije i vi znate trulo je gdje god se zagrebe, bojim se da ni ovo neće zaživjeti.

Htjela bih samo da iskoristim prisustvo Vaše ovdje da malo pričamo o tome koliko je ovdje prisutna selektivna pravda. Vi znate da kod naroda da mi lakše podnosimo da nema pravde nek je nepravda, ali teže nam je na onaj krivi nego na mali dio. Evo vam sad sve ovo što se dešava i voljela bih da čujem šta Vi mislite o tome. Sve ovo što se dešava u vezi mjera NKT-a. Prosto toliko je očigledna, pred svima nama, ta selektivna pravda. Imate sad ove bedeme zapaljane u Kotoru. Kolko je tu zakona prekršeno - Zakon o javnom redu i miru, a šta je sa tim da je to zaštićeno od UNESCO-a? Gdje je ministar kulture koji je za manje nešto se oglašavao? Zašto se nije oglasio? Pa, onda imamo onu jednu, da kažem, brutalnu drsku čak eto to mi je najblaža riječ koju mogu da kažem predsjednika Opštine Kotor njegovu izjavu. Onda imate neke koji to podržavaju javno, onda imate fudbalska neka slavlja u Plavu, a ovamo svi oni koji iole mirišu na opozciju po službenoj dužnosti je neko iz Tužilaštva reagovao. Da ne pričam ovdje što je Tužilaštvo reagovalo za konflikt koji je verbalni konflikt i osudilo poslanike naše pravosnažno na kazne zatvora ili uslovne kazne dosad, što prijeti našim poslanicima za riječ izgovorenu u Parlamentu, a nekome može sve biti. Može nekome biti da putuje đe hoće, da kad se vrati ne ide ni u karantin, ni samoizolaciju i narod to vidi. To je to što ne valja i taj NKT on je izgubio bilo kakav kredibilitet i to je sad opasno u ovo vrijeme kada divlja korona. Neko tijelo na koje se koliko toliko oslanjao narod više oni nemaju kredibilitet niko ih ne sluša i to je strašno opasno po sve nas.

Vi kao neko ko je u Vladi Crne Gore, a složićete se valjda da ovo NKT je više vladino tijelo nego stručno tijelo, jer tamo ima mnogo manje ljekara nego što ima ovih političara. Pale su im maske vidi se da su oni političko tijelo oni vrlo to javno i govore, komentarišu kako policija reaguje u Budvi. To je nešto što sve nas opterećuje i što stvara strašne probleme.

Ministre pravde, voljela bih, da Vi kao što ste istupili sad ovo vezano za treći mandat nakon ovih izvještaja Evropske komisije, Vi kažete da ste i prije skretali pažnju, a uvijek ste glasali. Interesuje me još jedna stvar kako komentarišete, pošto ste član Sudskog savjeta, što ovi kandidati za sudije varaju na ispitu? Imamo predsjednicu ili v.d. predsjednicu Sudskog savjeta koja je sporna na toj poziciji. Evo smo mi pred kraj mandata inače mislim da bi trebalo da se pokrene pitanje da li ona može uopšte da poslije onoga snimka što je izašao, a koji se ne vidim da se preispituje da li može da obavlja tu funkciju. Tu imamo nešto što je karakteristično za sve te jedna drčnost, jedna drskost, kao da su iznad naroda nekakva pozicija nad kao da su oni zaštićeni. To je nešto što ne valja. Vratit će vam se kao bumerang, sigurna sam.

Narod se probudio, hoću da mu pošaljem jednu poruku predizbornu iskoristiću ovu priliku.

Pošto sam sigurna da DPS ne radi manje manipulacija nego što ih je radio za sve prethodne izbore da pritiskaju po firmama, za potpise sve, sve se radi. Narode vi ste se oslobodili, pravite se da ste za njih, sve im potvrđujete da ćete ih glasati sve, ali tamo kad odete u kabinu zaokružite onoga za kojeg mislite da treba da dobije na ovim izborima. Zaokružite promjene jer ovo je sve trulo gdje god zagrebete sve je trulo i potrebna je promjena vlasti i smjenjivost vlasti. Kaznite vi i sljedeće kad ne budu radili u vašem interesu, ali prosto taj točak mora da krene. Pravite se, radite šta god hoćete, ali onog mometa samo ostanite sa svojom savješću i radite ono što vam savjest nalaže za budućnost vaših budućih generacija. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (16.07.20 14:40:46)

Hvala, poslanice Bošnjak.

Poslanica Nada Nenezić, nek se pripremi poslanik Milutin Đukanović.

Poslanice Nenezić, izvolite.

NADA NENEZIĆ (16.07.20 14:40:56)

Poštovani predsjedavajući.

Poštovani ministre Pažin sa saradnicima, poštovani građani,

Pred nama je danas Predlog zakona o alternativnom rješavanju sporova. On predstavlja jedan posve nov način rješavanja sporova izvan instanci sudova iako je sudski postupak ustavno zajamčen i standardni način rješavanja. Potpisivanjem Singapurske konvencije pod pokroviteljstvom Ujedinjenih nacija i naša zemlja se uključila u red razvijenih zemalja koje su svoje politike pravosudnih reformi uključile u ovaj vid alternativnog rješavanja sporova. Budući da je medijacija, kao jedan od vidova alternativnog rješavanja sporova nešto relativno novo i relativno nedovoljno poznato javnosti onda bih vašu pažnju usmjerila na nju.

Medijacija ili posredovanje je proces pregovaranja uz pomoć treće neutralne strane koja olakšava strankama u sporu da postignu sporazum kojim se razrješava spor i nanovo uređuje međusobna prava i obaveze.

Na ovaj način će se rasteretiti sudovi omogućiti im da se bave onim predmetima koji se ne moraju rješavati i ne mogu rješavati alternativno. Koji su to sporovi? To su problemi vezani za porodične odnose, parnične, problemi stečaja, potrošački sporovi itd. Za trgovinu preko interneta postoji internetska platforma dostupna na svim evropskim jezicima koji besplatno rješavaju sporove trgovac kupac.

Prije nekoliko godina OEBS je u saradnji sa CEDEM-om realizovao istraživanje javnog mnjenja o medijaciji u 16 crnogorskih opština. Između ostalog, postavljeno je i pitanje o tome koliko su građani informisani o alternativnom načinu rješavanja sporova. Pa, je 41% građana čulo za ovo samo preko medija, 35,3% preko prijatelja i rođaka, 8,8 preko službenika suda, 2,9 preko drugih institucija, a 8,8 na neki drugi način. Kad smo već kod statistike čak 91% građana ne zna kome treba da se obrati kako bi riješio spor medijacijom zato mislim da treba reći nekoliko riječi i o tome.

Stranke u sporu mogu pokušati da spor riješe sami bez treće neutralne strane. Ako izostane uspjeh zainteresovane strane se obraćaju Centru za alternativno rješavanje sporova koji im obezbjeđuje medijatora sa kojim potpisuju ugovor. Medijator ima pravo da ako se jedan ili obje strane ne pojave na sastanku, na prvom sastanku dogovornom, da proglasi medijaciju neuspjelom. Ako obje strane prihvate ovaj način i aktivno učestvuju u njemu onda se do kraja ne može pokrenuti sudski postupak. Ako se na kraju spor ne riješi onda jedna strana može podnijeti sudu tužbu. Medijacija je okončana ako je proces završen poravnanjem, ako je istekao rok za medijaciju, ako je podnošenje pisane izjave o odustanku od medijacije, ako medijator procijeni da nastojanje da se postigne poravnanje više nije cjelishodno. Medijator je dužan da o svemu obavijesti Centar za alternativno rješavanje sporova, a ovaj nadležni sud. Ako se medijacija okonča uspješno tj. poravnanjem onda potvrđivanje poravnanja vrši nadležni sud tako što izdaje odgovarajuću potvrdu o tome. Sud može imati negativno mišljenje o tome ako je sadržaj

poravnanja suprotan javnom poretku, ako zaključak poravnanja o predmetu koji nije dopušten sadržaj koji nije moguće izvršiti u praksi. Alternativni vid rješavanja sporova je mnogo brži, efikasniji, jeftiniji, pravičniji od sporova koji se rješavaju i pred sudom.

Ovdje bih se malo vratila u prošlost pa bih rekla da alternativno rješavanje sporova, medijacija, su samo osavremenjeni izrazi, naravno i ozakonjeni, za nešto što je postojalo u običajnom pravu Crne Gore odavno. Svi znamo, iz pisanih tragova i preko usmenosti, da su viđeniji ljudi u selu, u plemenu imali zadatak da mire, da na neki način pokušaju da budu posrednici u svađama u sporovima među svojim saplemenicima.

Sveti Petar Cetinjski je u Crnoj Gori, između ostalog, bio i pomiritelj. On je decenijama vladao Crnom Gorom isključivo autoritetom svoje svetačke ličnosti. Pa, je on bio i hranitelj, i branitelj, i učitelj, i roditelj, i svetitelj, i iscjeljitelj, i stvoritelj, i miritelj zavađenih plemena. Nažalost, danas ličnost njegova i njegovo djelo je zloupotrijebljeno strahovito, okrenuto upravo protiv onih koji se trude da idu njegovim tragom i da sačuvaju ovu zemlju. Koriste ga za dnevnu politiku zaboravljajući da su samo prije 120 godina njihovi ideološki preci sve učinili da bi uništili kult Svetog Petra Cetinjskog.

Poštovani građani, iskoristite priliku na izborima da podignete ime svoje domovine na visoko iznad svakog imena koje je ikad postojalo ili ćete ga dati onima koji ne kriju da će učiniti sve da joj nema ni imena ni pomena. Hvala.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (16.07.20 14:47:34)

Hvala Vam, poslanice Nenezić.

Poslanik Milutin Đukanović, nek se pripremi poslanik Ervin Ibrahimović.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (16.07.20 14:47:42)

Poštovani građani,

Priča o pravosuđu je dobra prilika da još jednom ukažemo na nedopustivo stanje u ovoj grani vlasti. Mislimo da nigdje u Evropi ne postoji slična situacija. Mi danas imamo Sudski savjet koji je u v.d. stanju. Mandat je odavno istekao četvorici članova Sudskog savjeta iz reda uglednih pravnika. Imamo vrhovnog državnog tužioca koji je takođe u v.d. stanju, a onda on bira specijalnog državnog tužioca. Predsjednica Vrhovnog suda protivustavno po treći put obavlja tu funkciju, a sudijama Ustavnog suda ističe mandat. Već dvojica ili trojica sudija Ustavnog suda ispunili su uslove za penziju, ali nema ni inicijative ni obavještenja prema Parlamentu da se pokrene procedura za izbor novih sudija Ustavnog suda. Pravilo je šest mjeseci prije isteka mandata mora da se pokrene ta procedura. Toga nema. Zbog čega je stanje takvo?

Ministre, svi Vaši odgovori nijesu dovoljno uvjerljivi pa i ovaj vaš posljednji neki apel neformalni za predsjednicu Vrhovnog suda da bi trebala da se povuče, a ona se tome ismijava. Zbog čega je u nekom društvu uvedena kvalifikovana većina i čemu se to težilo kad se uspostavljala kvalifikovana većina za najznačajnije segmente u našoj zemlji u našoj organizaciji državne uprave i tome sl? Kao najvažniji segmenti su baš proglašeni pravosuđe i izborni sistem.

Šta znači imati kvalifikovanu većinu? To znači da u podijeljenim društvima po određenim pitanjima tanka parlamentarna većina mora da uvaži stavove značajne političke manjine. Prevedeno, aktuelna vlast i vladajuća većina moraju da ispoštuju stavove opozicije i tako se uspostavlja i sistem kontrole vlasti. Demokratska partija to neće, a predstavnici Vlade još pospješuju Demokratsku partiju socijalista da to slučajno ne uradi. Pa, onda slušamo plasfemične predloge evo izaberite dva iz vlasti, dva iz opozicije iz reda uglednih pravnika u Sudski savjet. Ovih šest u Sudskom savjetu su već tvrda opcija Demokratske partije socijalista i onda se glumi da ne može da se ostvari potrebna većina.

Isključivu odgovornost zbog čega imamo pravosuđe u v.d. stanju snosi vladajuća većina. Tako ne mogu da se postignu ni dogovori oko izbornih zakona. Kad se predlože ozbiljni predlozi oko prebivališta, identifikacije otiskom prsta DPS to ne želi da čuje. Zbog toga Demokratska partija socijalista i dalje smatra i uzda se u predsjednicu Vrhovnog suda Vesnu Medenicu da će uredno

da izvršava njene naloge. Gledamo svi predsjednica Vrhovnog suda se ponaša kao estradna umjetnica, da ne koristim drugi termin kafanska pjevačica ili pjevaljka. To je važno da se fotografiše sa nekim zvijezdama turskih serija, a ovamo normalno obavlja tu funkciju. Ona treba da bude simbol pravde i pravičnosti. Skandal, sramota i bruka.

Demokratska partija socijalista i dalje neće da se odrekne Borisa Savića, predsjednika Višeg suda, slijepog poslušnika. Vidjeli ste Suzanu Mugošu i sreća je što smo imali mogućnost kroz televizijski prenos "Državnog udara" tog suđenja da vidimo kakve mi sudije imamo. Pa, ono ne zaslužuje da obavlja funkciju referenta ili portira, a ne da ona sudi u Višem sudu. Ivica Stanković je već priča za sebe. U v.d. stanju on predlaže glavnog specijalnog tužioca i to je vaša ultima Miliivoje Katnić. Želite to sve da očuvate i zbog toga u Crnoj Gori nema dogovora. Nećete da se odreknete određenih poluga vlasti.

Gospodine Pažin, jeste li saglasni da Svetozar Marović nije najveći lopov u DPS-u? Svi se slažemo oko toga, a mislim i Vi se slažete. Šta je sa ostalim lopovima iz DPS-a? Pravosuđe koje ima božanska ovlašćenja jer morate se složiti ko odlučuje o životu ili smrti, ko odlučuje o slobodi ili ukidanju te slobode da ima božanska ovlašćenja. Zloupotrijebiti to, gospodine Pažin, to predstavlja božiji grijeh. Ali, Demokratska partija socijalista je prepoznata kao organizacija koja ne poštuje Boga i zbog toga ste udarili na crkvu. Zapamtite, gospodine Pažin i, Vi, gospodine Genci, bitku protiv Boga niko dobio nije, pa neće ni Demokratska partija socijalista.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 14:53:55)

Hvala Vam.

Sigurno niko nije krenuo, posebno ja u bitku protiv Boga.

Imate repliku ispred Kluba DPS-a.

Izvolite, da čujemo.

SUAD NUMANOVIĆ (16.07.20 14:54:21)

Potpredsjedniče, Vama se obraćam. Morali ste da reagujete na riječi koje su upućene osobama koje nijesu prisutne ovdje u Parlamentu. Riječi kao što su kafanska pjevačica, ne zaslužuje posao portira, mislim da to zavređuje Vašu intervenciju u tom momentu kada neko to izgovori.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 14:54:49)

Imate pravo, poslanice Numanoviću, ali kako su se približili izbori, evo Demokratski front nam je nešto pao u snazi, pa to je najblaže što oni znaju reći, tako dozvolite da ovu seansu na ovaj način priključimo. Slažem se, ali tako poslanik izgovara.

Poslanice Ibrahimoviću, Vi ste sljedeći govornik, a neka se pripremi poslanik Srđan Milić.

Izvolite, poslanice Ibrahimoviću.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (16.07.20 14:55:45)

Zahvaljujem.

Poštovani potpredsjedniče sa saradnicom, uvaženi ministre sa saradnicima, kolegice i kolege poslanici, poštovani građani, draga dijasporo,

Svoju pažnju ću usmjeriti na ono što je od životne važnosti za naše građane. To je da se Crna Gora susrijeće s neslavnim rekordima, nažalost, skoro svake godine sa velikim brojem razvoda bračnih zajednica, tako da ću kroz ovaj Zakon o alternativnom rješavanju sporova i izmjene Porodičnog zakona moju pažnju usmjeriti u tom pravcu.

Prije svega, izmjene Porodičnog zakona posmatram u pravcu usaglašavanja sa Zakonom o

alternativnom rješavanju sporova. Ono što je sigurno važno da nameće zakonsku obavezu i sud da bračne saputnike usmjerava na medijatore, odnosno na procese medijacije. Kao što kažem, dajem važnost značaju porodice. Vjerujem da će i kroz ove procese medijacije uspjeti da se nađe konsenzus između bračnih parova, odnosno da se dođe i do nekog mira, a sve u cilju da obje strane budu, na kraju krajeva, zajedno na obostrano zadovoljstvo.

Medijacija kao pojam je miroljubivi proces, gdje taj medijator ne smije biti pristrasan, mora omogućiti dvosmjernu komunikaciju, ne smije davati prednost nijednoj strani. Medijator čak ne smije ni davati svoja rješenja. Ono što je cilj medijatora da usmjeri pažnju na tu priču, odnosno problem tih bračnih saputnika, a oni će u pravcu svojih interesa doći do nekog zaključka. Takođe je važno, znam da te porodične medijacije prati dosta emocija jer tu se dolazi do raznih ljudskih sudbina, možda i tragedija, posebno kada medijator ima susret sa ostvarivanjem dječijih prava. Zbog toga, mislim da medijator pored te profesionalne stavke mora imati jak stepen empatije kako bi razumio problem bračnih saputnika i pokušao da nađe najbolje rješenje za oba klijenta. Ponavljam ono što nije pohvalno za našu državu, a to je da je veliki broj brakorazvodnih parnica. Takođe, imamo dosta procesa ostvarivanja prava djece, alimentacija i drugih stvari.

Kada pričamo o svemu tome, ne mogu da ne pomenem da je prošle godine bio ponovo neslavan rekord, da smo imali preko 800 brakorazvodnih parnica, što je zabrinjavajuće za našu zajednicu kada znamo da je porodica temelj društva i značaj porodice za našu zajednicu. Takođe je dosta zabrinjavajuća činjenica da i pored toga što u zadnjem periodu u brakove stupaju ljudi u starijim godinama, što bi se očekivalo da taj brak donekle ima jednu veću garanciju, ali nažalost to nije slučaj. Isto je poražavajući podatak da od tih razvoda čak 62% od ukupnih razvoda imaju bračne zajednice koje imaju jedno ili više djece, što je stvarno traumatična pojava za djecu.

Kada pričamo o ovim pojavama, svakako da treba podvući činjenicu da medijator nema pravo da nudi rješenje, ali vjerujem onako intimno da svojim nekim djelovanjem, svojom empatijom može dovesti do toga, vjerujem u to, da se smanji broj razvoda. Zato, sa ovog mjesta mislim da treba ohrabrivati one bračne parove koji imaju probleme, da se obrate svim onim institucijama i savjetovalištim za brak i porodicu. Mislim da to treba što jasnije poručivati kako bi ih ohrabрили da ostanu u zajednici. One mlade bračne parove koji žele da stupe u brak treba ohrabriti, treba im poslati poruku o važnosti porodice, da budu spremni na kompromis jer je porodica vrijedna toga.

U tom pravcu će poslanici Bošnjačke stranke podržati predloženi zakon. Vjerujem da, ako i za 1% uspiju medijatori da odrade svoj posao, u tom pravcu će i smanjiti broj razvoda i, zašto ne reći, dobiti zadovoljne bračne klijente koji će imati zajednička rješenja ili obostranu korist u ovim procesima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 15:00:27)

Hvala, poslanice Ibrahimović.

Poslanik Srđan Milić, a neka se pripremi poslanica Maja Bakrač.

SRĐAN MILIĆ (16.07.20 15:00:35)

Hvala Vam, gospodine prvi potpredsjedniče Skupštine Crne Gore.

Predlog ovih zakonskih akata, kada je predstavljen građanima Crne Gore radio je generalni direktor Smailović i tom prilikom nije predložen bio na toj sjednici, na tom presu Zakon o sudovima, postoje i jasni razlozi zašto se čekalo. Skrenuta Vam je pažnja, vi na to nijeste odgovarali tokom uvodnih diskusija članova klubova. Jedna iskrena zahvalnost od nas dvoje Vama, kada se dva puta ponove podaci, a Vi ne odgovarate na njih, vjerovatno bi trebalo da znači da su tačni, podaci za ovih 60 miliona evra koje treba da se daju radnicima Radoja Dakića, Javorak Nikšić, Gorica, sve ovo ostalo. To je dio ovoga o čemu danas govorimo ovdje, dio onoga što bi trebalo da uradimo. Negdje je i poruka, kada predlažete neki zakon imate ciljeve. Vi ste te ciljeve definisali u vašem uvodnom izlaganju. Vi ste rekli šta dobija sudstvo, šta dobijaju kompanije i tu ste stali. Možemo da pogledamo stenogram. Ipak, vjerujem da za razliku od prvog

potpredsjednika ne pada mi koncentracija, naročito ne na uvodna izlaganja.

Naravno, imali ste jedan posao koji je bio težak, bez obzira što su povezani zakoni trebalo je sve to zajedno obuhvatiti u onom vremenu koje vam je ostavljeno. Usaglašenost sa evropskim zakonodavstvom Vama ostavljam, zaista se neću time baviti. Postoji ta direktiva iz 2013, postoji Uredba koja je izuzetno bitna, a koja nas sve čeka u onom dijelu primjene on line medijacije koja je isto donesena 2013. godine. Gledao sam uporedno pravo, gledao sam šta rade Hrvati oko toga, ali stavimo to na stranu. Ono što mene interesuje, šta kažu oni koji su zainteresovani kako će se sprovesti ovaj zakon. Javna rasprava je započela 4. aprila 2019. godine i traje 20 dana, održava se u sali hotela. Ko prisustvuje? Prisustvuju predstavnici sudova, prisustvuje Advokatska komora i Privredna komora, mislim da je bio hotel Premijer, nije važno, da ne reklamiramo sada taj MICE turizam. Ono što je meni bitno je Advokatska komora ni jednu jedinu primjedbu.

Ovi koji su dali primjedbe, čini mi se samo iz Stručne službe Vrhovnog suda da ste se tu bavili određenim rješenjima koji bi mogli da budu sastavni dio ovoga. Moram nešto da priznam, a znam da Vi do toga držite, to vam je promaklo, ne bi marilo da ti izvještaji s javne rasprave budu pisani rodno senzitivnim jezikom. Kada budete imali prilike pogledajte, najmanji je to problem. Ono što je realno oko svega ovoga je da mi imamo kao primjer kada smo krenuli u ovaj posao Veliku Britaniju kojom ste se bavili. Između 2002. i 2006. godine, po njihovim podacima, poreski obveznici Velike Britanije su platili 74 miliona funti samo zbog troškova koji su nastali u dijelu sporova oko porodičnog prava. U isto vrijeme, država Crna Gora je platila 33 miliona evra.

Gospodine Pažin, to su ogromne sume. Ovo o čemu je govorila koleginica Pavičević, to su stotine miliona evra, naravno uz dužnu obavezu da napravimo distinkciju između glavnog duga i onoga što su sudski troškovi. Kada gledamo samo sudske troškove, to su stotine miliona evra. Ova država koja danas ima problem u prethodnom periodu se ponašala nedomaćinski i u tom dijelu.

Kada govorimo o institucijama države, 42 institucije države su 2019. godine izgubile sporove sa svojim zaposlenima u vrijednosti od dvanaest i po miliona evra. Rekorder 3,1 milion, ovo o čemu je govorila Danijela, pravosuđe i tužilaštvo, 2,77 Ministarstvo unutrašnjih poslova, 1,43 miliona Uprava policije, Ministarstvo odbrane milion i 150 hiljada, Uprava za saobraćaj 877 hiljada, Ministarstvo ekonomije 765 hiljada evra. To nijesu pare države Crne Gore, to su pare građana Crne Gore koji su imali kao poreski obveznici da plaćaju. To su sredstva koja smo mi bespovratno izgubili. Paradoksalno, mi govorimo o situaciji gdje je neko ko predlaže određeni zakon, odnosno ne Vi nego Vlada Crne Gore, Vaše kolege ministri koji glasaju na Vladi za ovaj zakon, u stvari taj zakon ne poštuju, ne poštuju mogućnost dogovora sa svojim zaposlenima, gubimo iz radnih sporova ogromna sredstva, a s druge strane, mi smo u prvom redu kada treba da rješavamo neka pitanja koja su manje bitna. Govorim konkretno o onome kako posmatram odgovornost ministara u Vladi. Smatram da se ne može selektivno posmatrati. Ako je jedan od ciljeva ovoga bio da se uvede red u ponašanju i unutar Vlade Crne Gore, unutar državnih institucija, 42 ove institucije onda smo na pravom tragu.

Izvinjavam se, zaista sam onda odustao da bih imao malo više vremena sada da oko svega ovoga progovorim. Govorim bukvalno o onome što mislim da je sastavni dio, a sada ću tražiti Vašu asistenciju, prvi potpredsjedniče.

Mi smo juče, nas dvojica, bili ovdje i čuli smo nešto što predstavlja krunski problem onoga s čim se danas suočavamo u Crnoj Gori. To je da su importovani slučajevi kovid-19, da su ti importovani slučajevi, gospodine Nimanbegu nastali zbog nelegalnog, nezakonitog prelaska državne granice i zbog toga što nijesu date tačne informacije pri prelasku državne granice. Jedino što smo svi, čini mi se, zajedno ovdje tražili juče, gospodine Pažin, kada su se već objavljivala imena i prezimena onih koji su se vozili u kolima, njih troje ili četvoro, kada su se objavljivala imena i prezimena onih koji su kršili ona pravila NKT-a ranije. Zaista smatram da je obaveza ove države, pa bio meni najrođeniji brat, da se konačno dobiju informacije o tome zbog koga smo mi imenom i prezimenom, koje su krivične prijave podnijete, ko je prelazio državnu granicu nezakonito, koga mi to krijemo? Vi ne krijete nikoga, nadam se da ne krijete nikoga. Ja ne krijem nikoga. Ova država mora da zna ko su oni koji su na takav način doveli u pitanje zdravlje svih nas.

Gospodine Nimanbegu, podvlačim, sada Vama to kažem javno, što se nas dvoje tiče nakon ove sjednice uputićemo Vladi Crne Gore pismo u kojem tražimo da nam se dostave informacije o ljudima koji su uhvaćeni u carinskim prekršajima i njihova imena i prezimena koja će konačno biti

poznata javnosti. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 15:09:00)

Hvala.

Poslanica Maja Bakrač, a neka se pripremi Milun Zogović.

Izvolite, poslanice.

MAJA BAKRAČ (16.07.20 15:09:09)

Zahvaljujem.

Poštovani potpredsjedniče, poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolegice i kolege, uvaženi građani,

Čuli smo da je pred nama danas jedan set veoma važnih zakona i njegove izmjene i dopune. Sve izmjene i dopune će doprinijeti da se unaprijedi rad pravosuđa, a i položaj građana u sudskim sporovima. Između ostalih je i Predlog zakona o alternativnom rješavanju sporova kojim se automatski stavlja van snage Zakon o posredovanju, a kojim je bio uspostavljen samostalni pravni okvir za mirno rješavanje sporova. Desetogodišnja primjena ovog zakona u praksi je pokazala da je potrebno ovu oblast urediti na jedan drugačiji način. Ono što se stavlja u fokus pažnje, a o čemu su govorile i moje kolege, to je medijacija i ostali alternativni načini rješavanja sporova. To su efikasna sredstva i ona će unaprijediti rad pravosuđa, smanjiti broj zaostalih predmeta i troškova za građane. Primjena medijacije i ostalih alternativnih rješavanja sporova je jedan od prioriteta reformi pravosuđa i to ne samo zbog direktiva i pretpristupnih pregovora već zbog potrebe da naše pravosuđe bude efikasnije, da se unaprijedi efikasnost, pravovremenost, zaštita građana i pravnih subjekata.

Podsticanje vansudskog rješavanja sporova doprinosi smanjenju opterećenja sudova, pojednostavljuje se i ubrzava sudski postupak, doprinosi se smanjenju zaostalih predmeta. Primjena medijacije ili novog instituta, odnosno metode rješavanja sporova, a to je rana neutralna ocjena spora omogućavaju stvaranje tolerantnog okruženja i doprinosi očuvanju dobrih odnosa između stranaka. Postupak alternativnog načina rješavanja sporova može se primjeniti na različite vrste sporova, u građanskim sporovima, porodičnim, privrednim sporovima, a svakako su najzastupljeniji u porodičnim odnosima i krivičnim postupcima koji se vode prema maloljetnim licima.

Ono što moram da kažem jeste da ovaj predlog zakona, odnosno njegova izmjena i dopuna utiče na to da se vrši izmjena i dopuna Porodičnog zakona. Puno toga su i kolege govorile o porodici kao jednom temelju društva i da u posljednje vrijeme, nažalost, imamo veliki broj razvoda brakova i da će se izmjenom i dopunom ovog zakona unaprijediti ova oblast i omogućiće se da bračni supružnici koji imaju određene nesuglasice i nesporazume pokušaju da to prvo riješe na način medijacije, odnosno pomirenja. Tako imamo u Porodičnom zakonu propisanu obavezu suda da uputi bračne supružnike na prvi sastanak sa medijatorom radi sprovođenja postupka medijacije i s tim u vezi pokušaja mirenja ili postizanja sporazuma bračnih supružnika o vršenju roditeljskog prava nakon razvoda braka, kao i podjeli zajedničke imovine.

Takođe, propisana su rokovi za preduzimanje pojedinih radnji od strane suda. Ono što je važno napomenuti jeste da dijete ima pravo da održava odnose sa srodnicima i drugim licima s kojima ga vezuje posebna bliskost ako je to u njegovom najboljem interesu. Takođe, radi postizanja sporazuma u ostvarivanju bliskih odnosa, ukoliko nema sporazuma sa roditeljima djeteta, može se uključiti i posrednik. Ako i ovo ne daje rezultate onda ovaj odnos uređuje sud.

Mislim da je ovo definisano veoma precizno i da će pomoći da se na određeni način pomogne porodicama koje imaju probleme. Često smo svjedoci da u posljednje vrijeme brakovi traju manje od pripreme i svega onoga što prethodi svadbi. Iz tog razloga, vjerujem da će uloga medijatora biti strašno značajna osim u onim slučajevima kada postoji nasilje u porodici i kada je neophodna potreba da prva ili druga strana, u 90% slučajeva je to žena, izađe iz takvih odnosa koji su narušeni.

Fokus pažnje je na medijaciji i alternativnom rješavanju sporova. Moram da kažem da sam došla do podataka jednog istraživanja koje su radili OEBS i NVO CEDEM, koje je pokazalo da 67% ispitanika nije znalo da postoji medijacija. Upravo je ovo oblast u kojoj svi treba da reagujemo. Mislim da tu najviše može da doprinese postupak koji treba da urade svi mediji. Potrebna je određena volja i napor medija da učine ovu oblast dostupnijom i da građani čuju za nju. Isto tako mislim da pored medija veoma važnu ulogu ima i sinergija svih relevantnih aktera iz pravosuđa, znači sudija, državni tužioci i advokati, kao i Zaštitnik ljudskih prava i interesa kako bi se ovi instituti primijenili u praksi, da ne bi došli u poziciju da pojedini sudovi ne upućuju stranke da pokušaju da mirno riješe spor. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 15:14:54)

Hvala, poslanice Bakrač.

Poslanik Milun Zogović, a neka se pripremi poslanik Mirsad Murić.

MILUN ZOGOVIĆ (16.07.20 15:15:01)

Poštovani građani,

Danas imamo na dnevnom redu ovog skupštinskog zasijedanja Predlog zakona o alternativnom rješavanju sporova koji je, uslovno rečeno, objedinjen sa setom zakona koji terminološki treba da se uskladi sa ovim predlogom zakona, odnosno Predlogom izmjena i dopuna Porodičnog zakona, Zakona o parničnom postupku i Zakona o sudovima. Ovaj predlog zakona donosi, pravno-tehnički gledano, zaista neke značajne iskorake. Obavezna medijacija za sporove male vrijednosti, kao i uloga suda u tom postupku upodobljena sa momentom kada sud može procjenjivati prije pokretanja spora ili nakon povlačenja tužbe, kao i rana ocjena spora, zaista su značajni pravni instituti koji će olakšati način funkcionisanja crnogorskog pravosuđa i izuzetno doprinijeti na efikasnosti.

Međutim, kada govorimo o ovome što je danas na dnevnom redu, nikako to ne možemo istrgnuti iz jednog opšteg konteksta i stanja u kojem se nalazi crnogorsko pravosuđe. Ovo danas što mi radimo u tom ambijentu, a obrazložiću i zašto, liči kao da na kući na kojoj nema ni prozora ni vrata, na kojoj nema krova, glancamo luster ili mijenjamo sijalicu. Mi danas zapravo proizvodimo sliku šminkanja jednog mrtvaca kakvo je zarobljeno crnogorsko pravosuđe.

Gospodine Pažin, prije nekoliko dana smo na Odboru za politički sistem i upravu imali intervju sa kandidatima koji treba da budu članovi Sudskog savjeta. Da bih mogao da vodim bilo kakav ozbiljni razgovor i da pitam te kandidate i da razmijenim mišljenje sa njima, postavio sam im samo jedno pitanje - da li vi smatrate da je trećim izborom Vesne Medenice za predsjednicu Vrhovnog suda prekršen Ustav Crne Gore. Od četiri kandidata sam dobio odgovor da tu nema apsolutno ništa sporno. Zamislite u kakvom se ambijentu političke zarobljenosti nalazi crnogorsko pravosuđe kada ljudi koji imaju ambicije da budu članovi Sudskog savjeta, da odlučuju o postavljenju sudija, da kreiraju politiku, kadrovsku i svaku drugu, crnogorskog pravosuđa unaprijed već su spremni na kršenje Ustava.

Apsolutno sam bio zapanjen i nijesam osjećao nikakvu potrebu da dalje bilo šta pitam te kandidate, ne dovodeći ni u jednom momentu njihov lični i profesionalni kredibilitet prema kome su se oni sami odredili odgovarajući na moje pitanje. Ali, tu apsolutno nema ništa čudno, gospodine Pažin. Vi znate da je crnogorsko pravosuđe jedna zarobljena institucija, takve ocjene ste dobili i sa najrelevantnijih svjetskih adresa. U pojedinim situacijama i Vi ste se čak istrgli iz centralne političke transvezale pokušavajući da ukažete na te probleme, ali to vi radite politički i na nivou zadovoljavanja nekih potreba i pritisaka koje dobijate spolja. Šta se konkretno mijenja u crnogorskom pravosuđu? Gdje su efekti ako ste već svi targetirali šta su te maligne tačke i mjesta u crnogorskom pravosuđu da bi se nešto promijenilo? Ne, crnogorsko pravosuđe je jedino posvećeno političkom progonu neistomišljenika, opozicionih lidera i vjernika i sveštenstva Srpske pravoslavne crkve u Crnoj Gori.

Gospodine Pažin, imali ste situaciju da jedan od najboljih studenata u generaciji Pravnog

fakulteta i čovjek sa najboljim ocjenama kasnije u radu u crnogorskom pravosuđu bude kandidat za sudiju, Ivan Vukićević, o njemu govorim, i da prijavi šta se dešavalo i da ukaže na sumnju da su pojedine sudije prepisivale ili nijesu prepisivale. Šta je bio odgovor Sudskog savjeta? Taj čovjek je izbačen sa liste da ne može da bude sudija, je li tako. Znači da je u ovoj državi zabranjeno i da se ukaže na lopovluk, falsifikat i na bilo kakvo kršenje zakona. Imali smo sučeljavanje izvjesne gospođe koja je predsjednica Sudskog savjeta i tog mladog i perspektivnog momka i hrabrog čovjeka. Vjerujte da je mene boljelo kada sam vidio toliku trulež u crnogorskom pravosuđu. Vi znate da riba, kao što je i poznato svima, nije to neka velika mudrost, smrdi od glave, gospodine Pažin.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 15:20:29)

Hvala, poslaniče Zogoviću.

Poslanik Mirsad Murić, a neka se pripremi poslanik Branko Radulović.

MIRSAD MURIĆ (16.07.20 15:20:39)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Uvaženi građani Crne Gore, ministre Pažin sa saradnicima, kolegice i kolege,

Pred nama je danas Predlog zakona o alternativnom rješavanju sporova, a i niz drugih izmjena i dopuna ili samo dopuna zakona koji će da izbjegnu koliziju sa ovim zakonom koji će danas da se usvoji kao što je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Porodičnog zakona, Zakona o parničnom postupku, Zakona o sudovima i o Državnom tužilaštvu.

Ono što je meni važno da kažem jeste da je alternativno rješavanje sporova prioritet u Evropskoj uniji i da je ovaj glavni zakon o kojem je danas riječ i da su ove izmjene i dopune u stvari standardizacija crnogorskog zakonodavstva sa standardima Evropske unije kada su u pitanju alternativna rješavanja sporova. Ono što je i sam ministar naglasio, zakonodavni procesi u Crnoj Gori dobijaju i pozitivne odgovore od Evropske komisije, o napretku Crne Gore u ovoj oblasti, znači u poglavljima 23 i 24, iako opozicija osporava. Uvijek kada dolazi nešto od Evropske komisije ili Unije ističe se gdje nijesmo postigli uspjeh i na tome ćemo mi da radimo i da popravimo, ali isto ima ogroman dio onoga što je dobro, nažalost, opozicija to neće ni da kaže, što je i normalno, opozicija tu služi samo, posebno naša, da kritikuje i ono što je dobro. Neću govoriti puno o ovome, već je rečeno.

Meni što je važno jeste da ovo alternativno rješavanje sporova ima veliki značaj za građane, da bi građani po pravilu, ministre, trebali da budu obaviješteni, edukovani da znaju da postoji i ovakav vid rješavanja sporova gdje rješavanje na ovaj način će im omogućiti da imaju mnogo manje troškova i gdje će u tom sporu gdje uvijek učestvuju dvije strane obje strane biti zadovoljne. Kada imamo rješavanje sporova u sudu, znamo da je sud uniformisan, da koristi samo zakon i da uvijek jedna strana je okrivljena, a druga je oslobođena. Tako da ovaj vid rješavanja sporova je za pohvalu i treba samo da radimo na tome da stanovništvo, bilo da su fizička lica ili pravna lica budu obaviještena. Samim tim bi se, kao ste sami naveli, smanjili troškovi i u sudovima, ali smanjili troškovi države, građana koji učestvuju u ovim sporovima.

Na kraju, bih se obratio građanima Crne Gore da oni koji gube imaju pravo i da se ljute, ali oni koji stalno gube ne znam koje oni imaju više pravo. Mislim da bi im dobar savjet bio pošto stalno gube da podnose ostavke na bilo koju funkciju u opoziciji, bilo da su predsjednici partija bilo da su poslanici, jer na taj način nikada neće doći do vlasti.

Poručio bih još nešto građanima Rožaja, ali i svim građanima Crne Gore da se pridržavaju preporuka Instituta za javno zdravlje i Nacionalnog koordinacionog tijela koje radi u vašem interesu, da nosite maske pravilno, normalno, da držite socijalnu distancu i da održavate higijenu tijela. Samo na takav način možemo spriječiti širenje korona virusa u državi. /upadice/

Što se tiče derbija, Kneževiću, možete da dođete u Rožaje da pitate otprilike 11 učesnika, građana iz Rožaja, koji su bili na tom derbiju. Tako eto pozivam Vas bićete moj gost.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 15:25:18)

Izvolite, poslaniče Knežević, komentar na izlaganje, kolege Murića.

MILAN KNEŽEVIĆ (16.07.20 15:25:26)

Meni je žao što su građani Rožaja inficirani od korona virusa da li u Rožajama, da li na svadbama, da li na derbiju. Žao mi je što je epidemiološka situacija takva u Crnoj Gori da smo od onoga ko je prvi ubio koronu i pokazao je scalp ovdje u skupštini u liku svetog Milutina od DPS-a sad lideri ne u regionu nego u Evropi, gospodine Muriću, ali mi je drago što je eto i građani Rožaja idu na derbi i navijaju za Crvenu zvezdu i za Partizan. Što potvrđuje da su veze između Srbije i Crne Gore neraskidive i sama činjenica da i Rožajci idu na utakmice jasno govori o tome da su 2006. godine možda donijeli pogrešnu odluku. Sad ne znam gdje mogu da gledaju fudbalske utakmice i takve fudbalske i sportske spektakle u Crnoj Gori. Nažalost, toga u Crnoj Gori nema sve se svelo na neke derbije da mi ne bude zamjereno između Partizana iz Kokota i Crvne zvijezde iz Grlića, ali to je crnogorska stvarnost. Isto kao što je ono bila stvarnost kad je Milutin Simović objavio da smo ubili koronu.

Isto kao što je i stvarnost da smo proslavljajući Dan državnosti 13. jul zamalo zapalili čitavi Kotor. Onda čujete gradonačelnika Kotora žao mi je što i ja nisam bio sa njima i ja bih isto to zapalio. Da smo kojim slučajem mi to uradili gospodine Muriću mi bi bili obješeni u Ulici slobode kao oni drvoredi i sa lijeve i sa desne strane. Od Hotela "Crna Gora" sve do kraja ulice tamo i do Torzovoga kafića. E to su ti dvostruki standardi i hvala vam na pozivu doći ću u Rožaje i biće mi zadovoljstvo da budem vaš gost, ali prije toga moram prvo da svratim u Bogaje, nećete mi zamjeriti.

Sama činjenica da se ove mjere NKT-a i ove preporuke socijalne i svake druge distance tako dvostruko primjenjuju najbolje govori o tome da vi pokušavate i za izborni ciklus 30. avgusta da stvorite jednu orvelovsku atmosferu. Pa, evo čujemo da će se glasati uz ovlašćenje. Znači neko će da ovlašćenje da sumnja da ima koronu i taj neko će moći da glasa preko svoga posrednika. Znači li to da će oni iseljenici iz Luksemburga i ono tradicionalno biračko tijelo da nam pošalje svoju projekciju da je prehladeno i da sumnja na koronu i da onda po tom osnovu glasa i da mi nemamo nikakvu niti kontrolu, niti da imamo bilo kakvu evidenciju.

Završavam time da li je odbornik Demokratske partije socijalista, dr Abdić, evo pitam i gospodina Pažina on je bio predsjednik Osnovnog suda evo i ministar je pravde, jednak sa nama ili je malo jednakiji u odnosu na nas. Bio je u kontaktu i član je Stručnog štaba Fudbalskog kluba Budućnost koji je čitav u samoizolaciji jedino je on u Kriznom štabu u Podgorici i pojavljuje se na pres konferencijama i niko ga nije pozvao da ode u samoizolaciju. Niko ga nije upozorio, niti je bilo ko podigao krivičnu prijavu, ali zato se danas sudi vladici Joanikiju zbog toga što je zamislite 12. maja bio na svetovasiljevskoj litiji u Nikšiću. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 15:29:25)

Odgovor na komentar, kolege Kneževića, ima pravo, kolega Murić.
Izvolite.

MIRSAD MURIĆ (16.07.20 15:29:39)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Prije svega, da se obratim građanima Crne Gore, što se tiče klubova za koga ko navija to je lična stvar, kao i sve što bi trebalo. Znači, kao što su sva prava za jednu osobu, lična prava, i on može da navija i da radi šta god on želi i da odradi. Ne treba kolega Kneževiću da potcjenjujete ni Partizan iz Kokota jer je sada i Partizan iz Beograda vrlo mali klub u odnosu na nekada što je bio

ili Zvezda, nažalost, ja sam Partizanov navijač i dan danas, ali mislim da više neću jer kad vidim koja publika više navija za njega, da ću odustati i od mog omiljenog kluba. /Uadice/ Ibar iz Rožaja.

Drugo, što se tiče ljudi koji su nažalost inficirani sa korona virusom ko god da je ne treba ga stigmatizovati i treba da radimo zajedno na suzbijanju ovog virusa koji je veoma zarazan. Normalno, imate pravo uvijek, maloprije sam reko, ko bubi ima pravo i da se ljuti, ali morate prestati više da se ljutite da svoje mjesto date nekome ko neće više gubiti i neće se normalno ni ljutiti.

Mi se ne ljutimo jer uvijek dobijamo i zato građani Crne Gore 30. avgusta znate imate veoma lak zadatak to je Demokratska partija socijalista i pobijedićemo sigurno. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 15:31:24)

Poslaniče Kneževiću, upozoravam Vas nemojte da kršite proceduru.

Molim Vas, nemojte da kršite proceduru.

Hajde, izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ (16.07.20 15:31:36)

Znači, obraćam se Vama i upućujem izvinjenje. Napravio sam grešku. Znači, Partizan je iz Momišića, a Crvena zvijezda iz Grlića, a Napredak je iz Kokota, a rekao sam da je Partizan iz Kokota. Znači, samo da uvažite moje izvinjenje i uprave ovih fudbalskih klubova da mi ne zamjere što sam napravio ovu permutaciju. Nekad je i Titeks imao strašne fudbalere.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 15:32:02)

Pošto govorite o prošlosti svi se lijepo sjećamo utakmice Partizana i Fljamurtari, ali to je već za istoriju lijepa utakmica.

Izvolite, kolega.

Kolega Ibrahimović, da čujem šta želite.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (16.07.20 15:32:36)

Ono što bi trebalo svi da se rado sjećamo tih utakmica Partizan - Zvezda, ali prije '90. prije svih onih ratnih zločina i svega se što se dešavao '90. Znači, sjećam se '80-ih i '90-ih da su ulice Rožaja bile sve podijeljene na zastave Partizana i Crvene zvezde i to je bio svojevrsni praznik u Rožajama. Danas sigurno ne možete naći kod ijednog građanina Rožaja ili zastavu Partizana ili zastavu Crvene zvezde. /upadice/

Znači, ni jedan građanin Rožaja sa odgovornošću tvrdim da nećete naći zastavu Crvene zvezde ili zastavu Partizana. Dozvolite, kolega i objasniću zašto. Da li iko može vjerovati da će Rožajac ili neko iz Crne Gore navijati za onaj klub koji daje dres presuđenom ratnom zločincu? Da li može neko da navija za onaj klub gdje ikonografija šalje poruku fašističku, da li neko može da navija za onaj klub gdje na njihovim tribinama vidite oznake nož, žica, Srebrenica? Znači, sve ono što nema nikakve više veze sa onim Partizanom, sa onom Crvenom zvezdom kada su Rožajci išli da gledaju utakmice. Čak su pratili u srećno vrijeme sve one igrače imali u svojim sobama i ja kao tinejdžer sam, /upadice/ ako je to važno bio sam delija, ali u onom vremenu, ne poslije 1990. godine. Tako, još jednom kažem vratimo se tački dnevnog reda, nemojmo se igrati sa emocijom sugrađana posebno u ovom teškom trenutku kroz koji moji Rožajci prolaze. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 15:34:42)

Poslaniče Ibrahimović, hvala Vam na Vašoj intervenciji i komentaru.

Poslanik Murić ima pravo da odgovori na komentar. /upadice/

Ući ćete između komentara i odgovora na komentar, a to je veoma diskutabilno u našem Poslovniku. Samo da čujemo kolegu Murića kako će odgovoriti.

MIRSAD MURIĆ (16.07.20 15:35:08)

Ja se kolegi Ibrahimoviću stvarno izvinjavam što nijesam pomenuo sve to što ste Vi naveli u potpuno ste u pravu. Imali ste pravo da me opomenete i stojim iza svega što ste kazali, znači nećemo više pominjati ni klubove, tu ste u pravu. Mislim da danas ko razmišlja na tim primjerima devedesetih godina i tom retorikom i da navija ili bilo šta uradi za takve neke ili timove ili partiju ili bilo šta stvarno treba da se zapita šta je sa njim. To je ono što sam vam zahvalan što ste me podsjetili, bio sam, malo sam zaboravio, jer više ne navijam za te timove tamo, a navijao sam. /upadice/ Što se tiče mog odnosa prema Srbiji, narod Srbije normalno da nije odgovoran za ništa. Kad sam glasao za nezavisnu Crnu Goru nijesam glasao protiv Srba iz Srbije, ali danas sam protiv normalno politike koja je takva kakva je, nažalost. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 15:36:31)

Hvala kolega Muriću, da iskoristim priliku i da podsjetim kolege da raspravljamo o Predlogu zakona o alternativnom rešavanju sporova, o izmjenama porodičnog zakona, o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku i dopunama Zakona o sudovima. E da čujemo koji fudbalski klub sad ovdje je u ovim zakonima.

Poslaniče Kneževiću, da čujemo.

MILAN KNEŽEVIĆ (16.07.20 15:36:54)

Da vam bude malo lakše ja se sjećam utakmice Fljamurtari-Partizan gol je dao Sokolj Kušta i Partizan je tad izbačen iz Kupa UEFA i vidim da Vam je već lakše sad pošto se sad prisjećam Sokolja Kušte koji sad vodi jedan omladinski klub u Draču.

Gospodine Ibrahimoviću, dozvolite, vrlo je bitno. Gospodin Murić je saopštio da je 11 građana Rožaja zaraženo gledajući utakmicu Crvena zvezda Partizan, ne na derbiju bilo, bili su, pa što su radili na derbiju bez što su gledali utakmicu ili su igrali. /upadice/ Evo gospodin, dozvolite, rekao je da je 11 građana Rožaja bilo da gleda utakmicu Crvena zvezda - Partizan. Gospodin Ibrahimović kaže da to nije tačno i da niko iz Rožaja ne gleda više u Crvenu zvezdu i Partizan niti navija za Crvenu zvezdu i Partizan da ne možete naći ni jednoga građanina Rožaja, e to nije tačno. Evo ja vam sad kažem da u Bogajama svi navijaju za Crvenu zvezdu i Partizan i imaju i šalove i dresove i zastave Crvene zvezde i Partizana. Lično znam tri kuće. Ne fali ništa, ali nije fino sad da gospodin Ibrahimović da pere svoju prošlost, jer je bio navijač Crvene zvezde ili gospodin Murić, jer je bio navijač Partizana.

Podsjetiću vas Refik Šabanadžović odavde iz Tuzi je osvajač titule Kupa šampiona kao igrač Crvene zvezde. Jedan od najboljih centarfora Crvene zvezde je bio Husref Musemić, jedna od najboljih polutki Crvene zvezde je bio Sead Sušić, da ne govorim da je Fahrudin Jusuf /prekid/. Sad po nacionalnoj osnovi perete svoju prošlost, jer ne možete da podnesete što ste nekad navijali za njih. Morate bre da navijete za Zvezdu i za Partizan, to je dio vaše prošlosti.

PREDSJEDAVALAČI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 15:39:00)

Hvala.

Poslaniče Kneževiću, opet ste se svojim proceduralnim intervencijama iz sudstva se prebacili na istoriju, tako da sad imamo proceduralnu reakciju kolege Ibrahimovića. Da čujem meni

se obraćajte. Ja sam sad taj koji proceduru veže i siječe. Tako da recite mi šta sam pogriješio i šta ću popraviti nadam se.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (16.07.20 15:39:26)

Nije bila procedura, nego se lično uvaženi kolega Knežević meni obraćao. Evo ja ću se Vama obraćati. Žao mi je što uvaženi kolega Knežević se nije ogradio od ovih stvari koje sam naveo znači, svih fašističkih pojava na stadionu Crvene zvezde i Partizana. /upadica/

E to mi je drago. Ne navijam za Zvezdu. Ima jedna stvar. Žao mi je uvaženi kolega Knežević koji je vrlo inteligentan i koji je ja mislim i jedno bogatstvo iz Crne Gore, ali treba da izađe iz politike. Nemoj da politizuje sport i nemoj da usmjerava đe će da idu Rožajci. Hvala što ste mi rekli, a ograđujem se, izvinjavam se svim onim građanima, a kojih ima, ali mislim da je vrlo mali broj koji navija za one sportske kolektive koji daju presuđenom ratnom zločincu počasne dresove, kapetanu Draganu, ako vam je bliže. Sport treba da se uzdigne iznad političke priče, kolega dozvolite mi, još jednom je žalosno je da kolege i sa desne moje strane ne shvataju da je ova Crna Gora koliko moja toliko i njihova da su moju prađedovi autohtoni, da su odavde i ne može mene da šalje ni jedan u pravcu Turske i Arabije. /upadice/ Vi ste rekli. Isto imamo kao i vi pravo da odemo u turistički u predivnu Tursku, u prelijepu azijske zemlje, ali ista prava imamo u ovoj državi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 15:41:16)

Hvala.

Nastavljamo dalje, to je komentar, da čujemo tu proceduru i kod Vas kolega Murić.

Kolega Murić, samo da se klub Demokratskog fronta osvijesti od ovih fudbalskih utakmica, jer i dalje su u njima. Kolege molim vas, pažnju da čujemo ovu proceduru od kolege Murića, ako želite čuti ili ćemo o fudbalu da pričamo.

MIRSAD MURIĆ (16.07.20 15:41:44)

Predsjedavajući, želim da kažem, oko 11 tačno ne mislim da je 11 bilo, ali ajde da ne kažemo to, znači 11 ljudi je posjetilo utakmicu. Nijesam kazao da su inficirani nego da su bili. Drugo je da su bili ili da su inficirani, znači bili su. Da li među njima ima inficiranih, a tajnost podataka je u Crnoj Gori zagarantovana, i da znam ne bi rekao. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (16.07.20 15:42:17)

Hvala kolega.

Kolega Kneževiću, sada više ne dajem riječ. Daću pauzu i preuzeće predsjedavanje kolega Gvozdenović, jer kolege čekaju već dugo vremena. Kolega Branko Radulović je sljedeći govornik. Koleginica Nela Savković i Željka Savković onda.

Kolega Raduloviću, izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (16.07.20 15:42:53)

Ja obožavam sport, fudbal, bio sam na sve utakmice davao posljednji dinar, jednom prodao i sat da bih išao da gledam Hajduk u Nikšiću kad je igrao Folić, ali će o nečemu što je osnova bitisanja Crne Gore. Nije to da li smo Srbi, da li smo Crnogorci, Muslimani, ovo ono, nego da li je Crna Gora pravna država ili je Crna Gora zatočena država.

Ja sam, građani Crne Gore, zbog velike nepravde koja je u Crnoj Gori evo 30 godina počeo

da se bavim pravom. Mislim da sam dosta toga pročitao i izučio, čak i mogu da polemishem sa ministrom Pažinom. Ovaj institut alternativnog rješavanja sporova je star koliko i civilizacija, i ono što je filozofija prava Antike, oni su ga izučavali, ono je u stvari ugrađeno i u našem pravoslavlju i našoj Bibliji, ono je i osnov zapadnog prava. Ono je i pravno utemeljeno u rimskom pravu kao prvom regulisanom pravu gdje su bili u subjekti koji su se bavili pravom. Ono je dio crnogorske tradicije i moram reći da je dosta puta to alternativno rješenje bilo predmet i dogovora i u mojoj kući. Mnogi ljudi su dolazili, moram reći, znaju to i kod moga oca i kod moga ujaka koji su mnoge sporove rješavali, čak i iz onoga što je domen krivičnog prava i teških krivičnih djela.

Da ne pričam o tome da je to i u tradiciji Albanaca, besa, da na određen način i ona spada tu, a da o Suli Radovom, milo mi je što se o mome direktnome korijenu se govori da je to bilo osnov. Ona je osnova prije svega, građani Crne Gore, zato što je počivala na moralu, na tradiciji. Koliko je pravo dio nečega i dio tradicije, tradicija zasnovana na moralu, tada je i pravo i pavda.

Ministre, da se vratim na našu stvarnost. Ovo se ovako više ne može. Ja sam Vas uvijek na određeni način izdvajao, jer sam volio polemiku sa Vama. Vi treba da se zovete ministar prava, ne ministar pravde, posebno ne ministar pravičnosti, jer je to ta degradacija i taj put demokratski, civilizacijski, svaki koji pokazuje stanje određenog društva. Ukoliko se kaže vi ste ministar prava, vi onda cio evropski "Aki" prepisite i to će biti fenomen. Ne upoređujući vas, čak i Crnu Goru sa najvećim zlom koje se desilo u posljednjih možda 200 godina, sa Trećim rajhom, teoretičari koje sam ja čitao kažu da je to bilo besprekorno pravo, ali ono je bilo najveće zlo. Pravda i pravičnost zasnivala se ubi ga da mu uzmeš i da mu otmeš. Mi smo ministre daleko od toga.

Svjestan sam polemišući sa Vama, dajući modele, praveći razne analize, kroz Vašu poziciju polemišući, tražeći, praveći, razgovarajući sa onim što je i tužilaštvo, i policija, i sudstvo i svim tim modelima vidjeli da tu pomoći nema, da tu mora biti zemljotres potpuni. Tu mora biti izbor i reizbor, da tu možda mora biti novi model tužilaštva, neka ga nosi zajedno sa Vladom punu odgovornost zajedno sa policijom, jer to je neprirodno da policija bude u sastavu Vlade, a tužilaštvo bude na drugu stranu kao drugi samostalni organ, neka sudstvo jedino bude samostalni organ. Ja sam za taj model.

Osnova i suština je svega, ministre, da mi, ja sam ubijeden u to i predložio rezoluciju, da nema nama pravde, pravičnosti ukoliko mi ne izvršimo reviziju tridesetogodišnje prošlosti, ukoliko mi čak i u najvećoj mjeri izvršimo i reviziju diktatura u određenom obliku. Tridesetogodišnja prošlost predstavlja nešto što je prioritet svakoga, biranja prve profesionalne vlasti. Ja sam bio uvijek i ovo sam predložio ministre, da oni svi koji su ukrali kroz sud nezavisni profesionalni sud, da sve one tužbe koje sam ja, deset tužbi imam i sad sam posljednje dvije tužbe dao. Naučio sam da pišem tužbe bolje od prosječnog advokata, ne od najboljeg advokata, sa puno dokaza, da nema ukoliko se ne postavi pravi taj sistem, da nema fonda od Evropske unije od tri miliona eura koji je nama potreban. Nema ulaska u Evropsku uniju da bi taj kolač mogli dijeliti bez pravne države. Vi ste to rekli jedanput u jednoj izjavi, ja to čuvam. Nema ekonomskog prosperiteta bez pravne države. U potpunosti se slažem.

Znate li ministre, nije u rješenjima, nije u ličnostima, nego u alternativni. Ministre, toliko su neki koji su bliski vlasti ili dio vlasti koji su na ovim tužbama ogrezli u kriminalu oni više nemaju mjere, oni ne znaju što je život, oni ne znaju šta je potreba života, oni ne znaju kako se potomstvo rađa. Oni ne vjeruju u Boga, a Bog te uči nikad nemoj da kradeš, nikad nemoj da ubiješ, oprosti. Oni uzimaju ono što njima ne pripada, što je Bog dao ili što je to jedan rezultat mnogih generacija. Oni moraju da se vrata poznavnju prava. Ja sam za to, ministre, da naša tranzicija bude mirna, ne volim krv. Ministre, toliko turbulentnih stvari nas očekuje do Nove godine. Ovaj režim kunem se u sve da ja tako duboko vjerujem on će pasti demokratskim putem ili krvavo, jer toliko imamo malo resursa, toliko imamo više opasnosti, toliko smo sve više sami da mi to moramo sami riješiti. Uvijek sam se zalagao ministre za stvaranje takve alternative, znavene, jake i uvijek sam govorio mi moramo stvoriti jednu listu, jedan čador. Ja nikoga od vas, neka sudovi određuju, ne želim niti da etiketiram niti da pravim, neka sudovi rješavaju.

Ja sam posljednji, potpredsjedniče, da bi bio kontinuitet sa prethodnim dogovorili smo se deset minuta, jer smo objedinili tačke.

Ministre, ja ne volim krv, čak opraštam, to je meni urođeno čak da ja opraštam neki teški grijeh, neku tešku ljudsku slabost, ali ministre vaša djeca, da budu pravi ljudi, niti mojih ljudi, nema bez revizije, nema bez prave alternative, nema bez izgradnje institucije. Ja ne volim rumunski

scenario, sto puta sam govorio, ali hrvatski i mnogi drugi kroz tu tranziciju da li će biti 31. ili će biti do Nove godine, ministre, jer će biti više zaraze i manje para, više gladnih, nema kreveta više ili neće biti brzo u Kliničkom centru, treba hitno napraviti onu drugu bolnicu u Sportskom centru. Ministre, to ide ekspanzionalno i onda ministre ta alternativa za koju se ja zalažem je Demokratski front u koju ja duboko vjerujem to je crnogorska duboka, nema moratorijuma koji nas dijele, to je ekspertska vlada koja će trajati dvije godine dana, koja će stvoriti osnove pa ćemo svi ići. Onda se ministre danas javlja jedan ovaj tekst "Vijesti" čuvenoga analitičara Željka Ivanovića koji kaže - Opoziciona magla. Ovako sam ga prekrizao. On sve što je ovdje rekao - nije tačno. Ovo je ponovo on, govori kao što je govorio o Pozitivnoj, ovo je čovjek sa ovakvim tekstovima koji ne voli Crnu Goru, koji ne voli dobro Crne Gore, koji ima određene frustracije. On ovdje navodi primjere, dijeli ko su ekstremisti, ko su ovi. Ko si ti bre? Ovdje nema niko ko ne voli Crnu Goru, ko nije izniko iz ovoga krša, ko nije u vertikali, ne znam koliko vertikali DNK, evo kažu i Bošnjaci ja sam vjerovao da Bošnjaci 99% su isti DNK. Svi smo isti, svi smo se proželi, svi živimo istu sudbinu, dijelimo iste uslove i ovaj čovjek, ja ću sa njim polemizirati dok bude ova Skupština, sa njegovim stavovima.

Nema, gospodine Ivanoviću, bez prave alternative. Prava alternativa je da se svi saberemo na pravim osnovama, na pravoj platformi, da stvorimo ekspertsku, tehničku ili svaku drugu vladu za dvije godine dana, da stvorimo osnov, da izvršimo reviziju, lustraciju, sva moguća druga rješenja. Sve ostalo je pogibija za Crnu Goru, čak i za one koji su otišli toliko daleko da su umislili da svojoj djeci ostave zatočenu Crnu Goru. Pa kakva će ta djeca biti, nesrećni taj koji je to umislio, a znam ko je to umislio, neću da imenujem .../prekid/

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 15:55:43)

Završili ste, 14 minuta. Hvala Vam.

Na ovaj način smo imali izlaganje Branka Radulovića. Iz opozicije ostala je još Željka Savković, a iz pozicije Nela Savković i Daliborka Pejović. Normalno uvijek pravo da se javi za diskusiju, /upadnice/ ne za komentar, nego za diskusiju, može i ministar Pažin, odnosno kolege koji su ovlašćene. Hvala vam.

Javio se ministar Pažin za diskusiju. Hvala.

ZORAN PAŽIN (16.07.20 15:56:27)

Hvala Vam predsjedavajući i hvala uvaženom profesoru Raduloviću.

Tačno je da naš dijellog uvijek ima sadržaj uzajamnog uvažavanja i ima jednu profesionalnu težinu koja je zasnovana prije svega na argumentima. Ja se, naravno, profesore sa Vama ne slažem u dijelu političke opservacije koju ste Vi iznijeli, o tome ko treba da ponudi budućnost građanima Crne Gore odlučiće upravo ti građani. Slažem se sa Vama kada kažete da ne treba da bude nasilja ni u sadašnjosti, ni u budućnosti, jer je to mjerilo naše odgovornosti i prema generacijama koje su danas građani Crne Gore, prema prošlim i prema budućim generacijama.

Jako mi se dopalo, profesore, kako ste napravili razliku između prava, pravde, pravičnosti i morala. Čini mi se da mi nijesmo do kraja unutar svog pravnog sistema napravili dovoljno vidljivom i dovoljno jasnom tu razliku. Moje je mišljenje, uvaženi profesore, da moral mora biti ishodište prava ako želimo da imamo koncept vladavine prava. Ono što se često zaboravlja unutar našeg pravnog sistema jeste da smo mi Ustavom nakon referendumu zamijenili ranije postojeći pojam pravne države koji je bio tradicionalno prisutan u našem pravnom sistemu pojmom vladavine prava. Istovremeno ni pravna teorija ni praksa nijesu dale jasne smjernice pravnicima, praktičarima šta taj ustavno pravni zaokret znači, pa ste Vi u pravu kada kažete i da je nacistička Njemačka bila država koja je sprovodila svoje zakone. Dakle, radilo se o efiksanom izvršavanju tih zakona, a naravno niko danas sa mrvom razuma neće ustvrditi da je nacistička Njemačka bila država vladavine prava. Međutim, ono što imponuje jeste snaga njemačkog naroda da sve te teške traume iz prošlosti prevaziđe i danas je Njemačka država koja zaista prednjači u humanoj primjeni prava, što je suština vladavine prava i ta vladavina prava zapravo podrazumijeva tumačenje prava, pravnog sistema, u skladu sa vitalnim vrijednostima koje se kriju iza tih pravnih

normi. Pravne norme to smo više puta se složili Vi i ja, nijesu same sebi cilj, nego imaju za cilj da zaštite neke vrijednosti koje se kriju iza tih normi.

Takođe, uvaženi predsjedavajući, imam potrebu da se osvrnem na još neke komentare koje smo imali priliku čuti u raspravi, kao izraz mog poštovanja prema poslanicima ovog visokog doma. Rečeno je da ne smije biti selektivne primjene prava. Slažem se potpuno sa poslanicima koji su na to ukazivali. Da se našalim i da kažem da jedan poljski filozof je tvrdio svojevremeno da i u znaku jednakosti jedna ona crtica je iznad one druge crtice. Riječ je o Lešek Kolakovskom, ali moramo biti savršeno jasni, kada je u pitanju poštovanje zakona jednakost građana pred zakonom nikakvog odstupanja te vrste ne smije biti. Dakle, svi građani moraju biti jednaki pred zakonom, zakon se mora jednako primjenjivati na sve, jer samo to vodi jačanju pravne sigurnosti, a pravna sigurnost je *conditio sine qua non* vladavine prava.

Takođe, neki su poslanici ukazivali na visoke troškove koje ima državni budžet kao rezultat nekih sporova koji su se vodili protiv države. U pravu su. Poslanici koji su na to ukazivali su u pravu. Ja se nijesam na to osvrtao jer nemam precizne cifre, a volim da se poslanicima odnosim sa poštovanjem. Međutim, principijalno govoreći slažem se sa stavom da izguljeni sporovi moraju značiti i odgovornost starješina ukoliko je njihovim propustom došlo do stvaranja takvih troškova. To je nešto što mora zapravo biti prisutno ne samo kao izraz demokratskog sistema nego, prije svega, kao izraz odgovornog političkog sistema. Svi oni koji se neodgovorno odnose prema državnoj imovini trebaju da snose odgovornost i trebaju da za to odgovaraju.

Ono što je druga strana medalje jeste da se alternativnim načinima rješavanja sporova riješio veliki broj sporova, to bi takođe moglo da ima svoj novčani izraz, u ovom trenutku takođe ga nemamo precizno. Kažem vam da se takođe o milionima koji su upravo kroz alternativne načine rješavanja sporova u Centru za posredovanje uštedjeni u korist budžeta. Ja to vrlo pažljivo pratim, sporovi Ministarstva odbrane, Ministarstva unutrašnjih poslova u značajnoj mjeri su rješavani u Centru za posredovanje i to je korist ne samo za one koji su imali određena prava koja su na taj način utvrđena nego korist i za budžet, jer su izbjegnuti potencijalno visoki sudski troškovi koji su prijetili da se to nije završavalo na ovaj način.

Čini mi se da sam odgovorio jednim dijelom na interesovanja poslanika. Zahvaljujem na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 16:02:54)

Ozbiljno interesovanje vezano za komentar. Samo bih želio da podsjetim na član 97- "Pravo na komentar ima ili predsjednik kluba ili ovašćeni predstavnik". Tako da bi teško moglo dvoje ljudi da bude, pa vas molim da se u DF-u dogovorite ko će biti ovlašćeni predstavnik, a tako vas molim zbilja da poštujuemo Poslovnik. Ukoliko vam treba vrijeme za dogovor ja bih dao Srđanu Miliću ako možete odmah, bolje odmah. Hoćete odmah? Izvolite, odmah.

BRANKO RADULOVIĆ (16.07.20 16:03:34)

Gospodine potpredsjedniče, dok je bio prethodni potpredsjednik mi smo diskutovali svi ovdje. Gospodin ministar se periodično javljao i diskutovao, komentarisao one govornike koji su diskutovali i po svakom Poslovniku na komentar ima se pravo na odgovor na komentar. Sad ne znam koliko je kod nas između dva javljanja potpredsjednika Vlade, koliko je bilo dvoje ili troje, ne znam ali svi mi dvoje, troje imamo pravo da razijenimo argumentaciju. Tu nema nikakvog spora. Tako, ja ću prvi.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 16:04:25)

Vi ćete biti jedini, to je po pravilima. Mogu da vam pročitam član 97: "Nakon izlaganja pojedinog poslanika ili predstavnika predlagača pravo da zatraži i dobije riječ ima predstavnik, odnosno ovlašćeni predstavnik kluba poslanika". To je to. Znači, Vi ste ovlašćeni predstavnik. Ako

ne želite možete obaviti poseban sastanak sa generalnim sekretarom koji će vam dodatno to pojasniti. Ja sam se, normalno prije nego što sam reagovao, dodatno konsultovao sa Stručnom službom koja je potvrdila to moje viđenje.

Dajem riječ ovlašćenom predstavniku...

BRANKO RADULOVIĆ (16.07.20 16:05:03)

Gospodine potpredsjedniče iza mene ima iskustva četiri godine, pet na to mjesto, ja sam tako radio, mi smo tako radili, sad ne znam, novo ljudi, novi vrijeme. Ko me je ovlastio?

Ministre, potpredsjedniku Vlade, Vi i ja se mnogo slažemo u teoretskom dijelu. U stvari, ja što učim Vi meni potvrđujete. Znači, opet ću vas da izdignem gore, ali se strašno razlikujemo u onome što načelo jednakosti u postupanju, princip istine, to je problem Crne Gore. Što je načelo jednakosti u postupanju princip istine nije isti za sve, to je problem i ja sam se suočio sa tim i ja tražim to da bude isto. Ono što je u Krivičnom zakoniku, tužba mora do šest mjeseci da bude procesuirana ili da škrka kao što sam ja ovome napravio. To je problem.

Potpredsjedniče Vlade, ovo što ja kažem da bi se došlo do ovoga, istine o Crnoj Gori, mora biti kvalitetna alternativa, mora biti prava alternativa, mora biti vlada ekspertska. Sad kažem da me slušaju, Bečiću i Agazoviću, nemojte da slušate ovoga čovjeka, sve ih pod jedan barjak slobodne, pravične, prosperitetne Crne Gore, samostalne Crne Gore, kako god hoćete. Ovaj čovjek razbija, ovo nije logika, ovo nije izborna matematika, ni D'ont, ovo nije volja građana Crne Gore, ovo će se motivisaćemo i apstinate, motivisaćemo sve. Mi smo rekli neće niko od nas ko ima tri mandata biti na toj listi, evo i sad potvrđujem. Sve što god hoćete gospodine Bečiću i Abazoviću ćemo ispuniti. Još ima vremena do 03. kada se predaju liste, još ima vremena razmislite, nemojte da sloboda dolazi krvavo, neka sloboda dolazi normalno na izborima, jer ovako se više ne može.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 16:07:46)

Moja je obaveza da dam riječ - "Poslaniku koji želi riječ, da govori o povredi Poslovnika, predsjedavajući daje riječ čim je zatraži". Ja vam je dajem, normalno, "Izlaganje tog poslanika ne može trajati duže od jednog minuta, a dužan je da ukaže na odredbu Poslovnika za koju smatra da je povrijeđena", pa vas molim da prije nego što kažete svoje neke političke stavove kažete koji je to član Poslovnika koji smatrate da je povrijeđen.

BRANKA BOŠNJAK (16.07.20 16:08:11)

Neću u proceduralnoj reakciji političke stavove da iznosim nego da Vama kažem, da ste se Vi na pogrešan član pozvali kada ste maloprije objašnjavali ko ima pravo, a ko nema. Vi ste govorili kao da je ministar imao diskusiju. Ministar nije imao diskusiju, ministar je imao komentar na naše diskusije.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 16:08:36)

Nijeste u pravu, ako ste gledali ekran javio se bio za raspravu. Pogledajte ekran.

BRANKA BOŠNJAK (16.07.20 16:08:44)

Onda je ministar zloupotrijebio i u svojoj diskusiji odgovarao nama, odnosno komentarisao naše diskusije. Neću da insistiram. Meni je drago, mogu li u jednoj rečenici, što sam htjela u rečenici. Evo neću, poslušaću vas, ali niste u pravu i uvijek kad dođete Vi, uvijek krene naopako.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 16:09:09)

Očekujem od Vas poslaniče Vuletić, Vi ste dio poslaničkog Kluba gdje pripadamo, ne mislim da smo pogriješili Poslovnik. Sada bih Vas zamolio kao što sam zamolio poslanicu Bošnjak da ne uzima riječ, evo vidite da ona prihvatila, pa molim i Vas. Hvala vam.

Sad pravo na komentar diskusije koju je imao ministar Pažin, komentar je dao Branko Radulović, pravo na odgovor na komentar ima ministar Pažin, ako želi, ako ne želi, hvala vam.

Dajem riječ Srđanu Miliću koji ima pravo na komentar diskusije.

SRĐAN MILIĆ (16.07.20 16:10:02)

Hvala Vam.

Samo minut, obećao sam kolegici Savković da će biti minut. Nikada nijesam politiku doživljavao na način da bih uvredama prema bilo kome pokušao da osnažim svoje političke stavove ili borbu za ono što smatram da su neki ciljevi. Ti ciljevi mogu da budu partikularni, posebni, univerzalni kako ih ko doživljava. Smatram da način na koji govorimo o rješavanju poroblemata govori o nama samima. To je negdje i potreba da ponovo afirmišem ono gdje smo se nas dvojica konkretno ministre dobro razišli, a to je pitanje zaštite državne imovine. Dakle, da ne ulazimo u sve elemente, taj zakon je usvojen prije deset godina, ne radi se oko njega, milijarde i milijarde evra propadaju. Hvala vam velika.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 16:11:04)

Sada i poslanica Bošnjak još dodatno ubijeđena da sam uradio kako treba, jer kao što ste vidjeli poslanik Milić javio se na komentar na diskusiju ministra Pažina. Hvala vam.

Dajem riječ Neli Savković, poslije toga neka se pripremi Željka Savković, a završnu riječ u ime DPS-a ima Daliborka Pejović.

NELA SAVKOVIĆ VUKČEVIĆ (16.07.20 16:11:31)

Zahvaljujem.

Uvaženi ministre sa saradnicima, uvaženi građani,

Riječ je o četiri zakona koja imaju reformski potencijal. Ovim zakonima omogućava se građanima i privredi da brže i efikasnije rješavaju sporove. Jedna od značajanih novina jeste da zadovoljenje pravde bude i jeftinije, budući da je predviđena besplatna medijacija za određene sporove, odnosno troškovi u određenim sporovima idu na teret države, Glavnog grada, Prijestonice ili lokalne samouprave. Zakon zadržava osnovnu metodu alternativnog rješavanja sporova, medijaciju, a uvodi novu. To je rana neutralna ocjena spora. Što to podrazumijeva? To je mogućnost da stranke izaberu ko će u ime njih i povodom njihovog spora razgovarati, dakle, razmišljaju, odlučuju dobrovoljno o angažovanju evaluatora spora koji će na osnovu njihovih iskaza, činjenica, dokaza dati ocjenu predmeta među strankama. Ko je evaluator? To su osobe koje imaju respektabilnu pavnu tradiciju, iskustvo i koji ipak moraju proći određenu obuku i dobiti licencu za ovaj posao. Prilikom izrade zakona o kome govorimo intenzivno se komuniciralo sa Eropskom unijom i Evropskom komisijom koje su dale svoje pozitivno mišljenje i na propise i uopšte na našu opredijeljenost da alternativno rješavamo sporove i na ovaj način unapređujemo pravnu sigurnost.

Uz medijsku promociju ovoga zakona će je zaista u više navrata bilo prilike da se on pojasni i ova naša današnja diskusija koja je bila detaljna svojevrsni je poziv građanima da se obrate centru kako bi kroz dijalog, prije svega, riješili spor i sačuvali dobre odnose i u porodici i u privredi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 16:13:53)

Dajem riječ poslanici Željki Savković.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (16.07.20 16:13:56)

Poštovani u sali Skupštine, poštovani građani,
Evo konačno dođoh na red.

Obratiću se, gospodinu Numanoviću, sa pitanjem zašto na pet sjednica Odbora za zdravstvo rad i socijalno staranje nije stavljeno da se raspravlja o zahtjevu koji je podnio Poseban klub poslanika 26. maja, a bio je predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju odluka Ustavnog suda Crne Gore od 19. aprila 2017. godine radi stavljanja u skupštinsku proceduru. Njime smo predložili da se majkama, kojima je upravo sada prekinuto primanje stečenog prava, koje su ostvarile pravo na tri godine, ukinuto i ostale su bez jednog jedinog centa, gospodine Pažin. Želje su jedno, a stvarnost je sasvim nešto drugo. Da je sve u redu zadnjih 30 godina u Crnoj Gori ne bismo imali nijednu zamjerku ni na jedan dio vlasti, ni na zakonodavnu, ni na izvršnu, ni na sudsku. Jasno je kao dan da se zadnjih godina sudska vlast usmjerila na sve one koji zamjeraju nešto izvršnoj i vladajućoj koaliciji u zakonodavnoj vlasti. Priznaćete oni koji se zamjeraju DPS-u. Da je to tako upravo se vidi protiv koga se vode sudski postupci u zadnje vrijeme, ko se svakodnevno privodi na saslušanja, a svjedoci smo da su to članovi opozicionih partija i sveštenstvo Mitropolije crnogorsko primorske Srpske pravoslavne crkve. Da li slučajno ili ne zaboravimo da u Crnoj Gori postoje kriminalci i kriminalne grupe. Ne zaboravimo da prije pojave korone preko naših medija građani nijesu mogli da čuju ništa drugo osim o kriminalnim grupama, zaplijenjenoj drogi, podmetnutim bombama ispod automobila i mnogim ubistvima. Odjednom sve je stalo kao na trupici pojavom koronavirusa.

Želim uspješnu borbu u ovoj borbi protiv ovog virusa s tim da i te kako imam zamjerki na mjere koje se donose u Nacionalnom koordinacionom tijelu, ali ovaj put neću govoriti o tome.

Sada imamo selektivno kršenje mjera i privođenja ljudi. Mišljenja sam da je jedina alternativa da se dovede sve u red u Crnoj Gori, u skladu sa Ustavom Crne Gore, da se konačno dozovemo pameti i svi zajedno oslušujući volju glasača nas iz opozicije okupimo oko jednog jedinog cilja smjena Demokratske partije socijalista. Tako će, nadam se, trebaće malo vremena, ali konačno u Crnoj Gori doći do svega onoga za čim svi čeznemo, a to je poštovanje Ustava Crne Gore.

Sada gledajući upravo ovaj grb koji stoji ovdje ispred gospodina Andije Popovića ne mogu da ne kažem da se danas u Crnoj Gori dešava nešto neshvatljivo, za mene, da jedna intelektualka profesorica u Gimnaziji "Slobodan Škerović" gospođa Jasminka Milošević već danas 14. dan štrajkuje glađu, a nadam se da će prekinuti.

Bar domaćin Internacionalne filozofske olimpijade. Ovo je članak od 28. novembra 2017. godine. Prva Olimpijada znanja u Crnoj Gori pod zaštitom Organizacije za obrazovanje nauke i kulturu Ujedinjenih nacija održaće se u Baru. U maju sljedeće godine ovo je potvrdio i predsjednik Organizacionog komiteta 26. filozofske olimpijade, profesorka Jasminka Milošević. Sa svih svjetskih meridijana ispred desetak zemalja svijeta oko 250 učesnika boraviće u Baru na 26. Međunarodnoj filozofskoj olimpijadi 2018. godine koja će se održati od 23. do 28. maja. Ovo je prva Olimpijada znanja u Crnoj Gori pod patronatom UNESCO-a i generalnim pokroviteljstvom Ministarstva prosvjete Crne Gore.

Ovo je upravo dragi i poštovani građani gospođa Jasminka Milošević koja štrajkuje glađu i koja moli da se obrati pažnja. Da li je gospođa Jasminka Milošević u pravu ili nije, ne znam, tu su sve relevantne institucije koje to treba da potvrde, ali ono što znam je sigurno da je ova gospođa predstavljala državu Crnu Goru na Olimpijadi srednjoškolaca 2018. godine. Ovo su fotografije sa te olimpijade na kojoj je ministarka nauke Sanja Damjanović dodijelila i uručila nagrade dobitnicima te olimpijade.

Pročitaću i pismo, Grupa internacionalne delegacije ove olimpijade u znak podrške profesorici filozofije Jasminki Milošević. "Poštovane ekscelencije Crne Gore i svi ostali tragaoci za

pravim vrijednostima, kao prvo što je Međunarodna filozofska olimpijada što ne znaju građani Crne Gore. Međunarodna filozofska olimpijada jedna je od 12 olimpijada u svijetu koja podržava UNESCO (ne mogu to dovoljno naglastiti zato ponavljam to je UNESCO-va olimpijada) ne samo da se Međunarodna filozofska olimpijada našla na ovoj listi već uz Matematičku prepoznata, kao najznačajnija olimpijada zajedno sa Matematičkom olimpijadom".

Pročitacu i ovu rečenicu - "Ipak još uvijek nijesmo sigurni da je naša draga koleginica dobila punu podršku crnogorskih vlasti koju je zaslužila, kao što su svi ostali organizatori olimpijada dobili od svojih vlada. Ako to nije slučaj ne postoji mogućnost da ostavimo Jasminku da se sama bori sa ovim izazovima. Ona je za nas dragocjena, kao član Internacionalnog komiteta i Internacionalnog žirija".

Pozivam sve relevantne ljude, institucije u Crnoj Gori, pozivam kolege gospođe Jasminke Milošević da joj daju punu podršku. Lično sam upoznala gospođu Jasminku Milošević dva puta, nemamo ličnih kontakata, ali kao osoba koja je 12 dana štrajkuje glađu ispred ove skupštine i kojoj se zajedno sa ostalim majkama koje su štrajkovale nikad niko nije obratio iz ove vlasti mogu zamisliti u kakvoj situaciji se nalazi gospođa Jasminka.

Pozivam Ministarstvo prosvjete, predsjednika Vlade, predsjednika države da pod hitno reaguju da ova gospođa ne bi izgubila život. Fejsbuk profil gospođe Jasminke Milošević pokazuje u kakvom stanju ta gospođa nalazi. Jedno veliko /prekid/ za Jasminku i vjerujte da niko nije vrijedan vašega štrajka glađu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 16:21:23)

Po redosljedu dajem riječ Daliborki Pejović.

DALIBORKA PEJOVIĆ (16.07.20 16:21:28)

Hvala Vam, uvaženi potpredsjedniče.

Ministre Pažin sa saradnicima, uvažene koleginice i kolege,

Zaista smo danas čuli jako puno korisnih i značajnih diskusija kad je ova tema u pitanju. Pravo da vam kažem ne preostaje mi da previše novog i stručnog kažem na ovu temu, tim prije što imam poseban odnos prema ministru Pažinu i njegovom zaista ekspertskom pristupu kada je u pitanju ova oblast i resor koji vodi. Poslije njegovih objašnjenja ili dodatnih intervencija vrlo je teško reći nešto novo što bi zaslužilo pažnju ovog doma. Obavezna sam i dužna da kažem nešto što se zaista tiče građana Crne Gore.

Vi, ministre, ovim setom zakona koje ste nam predložili, Skupštini zapravo, činite ogromnu korist građanima Crne Gore, a i činite u isto vrijeme i ogromnu korist cijelom pravosudnom sistemu jer omogućavate građanima da pravdu i do pravde dolaze na brži, jednostavniji, lakši način ne trošeći ni dragocjeno vrijeme ni velika sredstva i ogroman novac. Prosto vodeći računa i dajući tu mogućnost da se pomalo liše ili na neki način odvoje od strogo formalnih i dosta dugih procedura u sudskim sporovima koji se najčešće u Crnoj Gori vode. Tako da, mogu slobodno da kažem, da je to jedan ogroman napredak za Crnu Goru tim prije što u pregovaračkom procesu mi zapravo nemamo obavezujuće izvore prava koji na neki način preporučuju ili stavljaju do znanja da mi moramo ove institute razvijati u pravnom sistemu Crne Gore. Zato smatram da je i non paper za 23 i 24 vrlo dobro potencirao kroz Izvještaj Evropske komisije i konstatovao činjenicu da zapravo Crna Gora pravi ogroman iskorak i unapređujući sve ove mehanizme i ove načine i metode alternativnog rješavanja sporova u samoj našoj državi i među samim našim građanima. Takođe, želim da kažem da su se time ispunili ili na putu da ispunite one obaveze iz evropske agende koje se tiču i reforme pravosuđa za 2019. i 2020. godinu, a i naravno strateška opredjeljenja su sadržana u Strategiji reforme pravosuđa za period 2019 - 2022. godine i mislim da stižete onu dobru dinamiku pregovaračkog procesa koji nam je vrlo neophodan i vrlo važan u samom procesu pristupanja.

Poslije svega toga samo želim da pitam sada Skupštinu Crne Gore. Mi jesmo pozvani zbilja kao poslanici i poslanice da kritikujemo sistemska rješenja da kritikujemo rad institucija nad kojima

na neki način vršimo, ako tako mogu reći, kontrolu ili parlamentarni nadzor, ali ja stalno imam potrebu i vjerovatno ću biti dosadna u svoju upornost i svom pristupu da li nekad sagledavamo ličnu odnosno, našu odgovornost kada su u pitanju neka rješenja u nekim institucijama ili nekim savjetima koji treba da unapređuju kvalitet rada, postupanja, djelovanja i aktivnosti određenih institucija. Ne volim da pominjem određena imena, ali zaista neki ljudi i neki personaliteti jesu reperi kvaliteta u Crnoj Gori i žao mi je što ta imena te institucije i te ličnosti ne zavređuju većinsku podršku ove Skupštine.

Moram da pomenem, jer je danas ovdje bilo priče o tzv. šminkanju pravosuđa, šminkanju pravosudnog sistema i da zapitam i sebe i vas je li moguće da profesor Međunarodnog javnog prava, gospodin Nebojša Vučinić, nije mogao dobiti većinsku podršku ovog Parlamenta da bude član Sudskog savjeta. Ne bih čak govorila o svima drugima koji mogu slobodno reći blizu njemu ili skoro kao on zavređuje ovakvu vrstu komentara. Dakle, ako želimo da kritikujemo neke druge, neka druga systemska rješenja, neke druge institucije dajte da malo pokušamo da nađemo veću dozu samoodgovornosti u ovim klupama da bismo onda zbilja imali puno pravo, puni mandat i da kažem čiste savjesti i mogućnost da kritikujem nekog drugog. Ja se iskreno nadam, kao i svi vi, da će doći zaista neko bolje vrijeme, da ćemo objektivnije sagledavati neke stvari i tada zaista sa puno pijateta i sa puno lične odgovornosti moći u punom kapacitetu kritikovati ona rješenja koja možda jesu za kritiku. Ovako sve do tada ja ću ih smatrati krajnje neozbiljnim. Hvala lijepo.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 16:25:35)

Zahvaljujem se poslanici Daliborki Pejović koja je imala završno izlaganje u ime DPS-a. Obično nije praksa da se traže komentari na završna izlaganja, ali ako ta praksa nije formalizovana, to je neki kao da kažem interni kodeks, ali ako želite da date komentar izvolite.

SRĐAN MILIĆ (16.07.20 16:26:24)

Nijesam znao da je završna i zbog toga ne bih se ni javio, vrlo kratko ću.

Profesor Vučinić ili bilo koji drugi prof Vučinić je još jedan u nizu kojega je ovaj parlament u prethodnom periodu parlamentarnom većinom odbio. Da li je u ovom slučaju sada trebalo da kvalifikovana većina? Da, trebalo je da bude kvalifikovana većina. Realnost je da mi ovdje očigledno mnogo volimo da govorimo o dijalogu, mnogo volimo da govorimo o nekim vrijednostima, a zaboravljamo da smo mnoge ljude u prošlosti sa izuzetnim stručnim kvalifikacijama odbili kao poslanici ovoga doma. Moj je problem što pamtim, ali zaista ne želim da na bilo koji način povrijedim bilo koga od tih ljudi koji vjerovatno činom svoje kandidature smatrali su da mogu donijeti dobra Crnoj Gori. Nemojmo, pozivam Vas kolegice Pejović, od jednog slučaja praviti problem, a zaboravljajući sve one ljude koji su ovdje bili predloženi. Gospodine potpredsjedniče Parlamenta nijeste bili tu. Odustao sam od jednog komentara, bile su kolege prisutne, zato da bi stigli svi da govore upravo zbog činjenice da pamtim kako su se usvajali amandmani na ustavne promjene o kojima je govorio ministar Pažin, a govorio je i gospodin Krivokapić koji nije trenutno tu. Njemu je bio komentar usmjeren. Sjećam se i koliko je amandmana koje smo mi podnijeli tada iz Kluba odbijeno upravo glasanjem parlamentarne većine. Kao što vidite i 2012. i 2014. godine kad smo govorili o zakonima iz oblasti pravosuđa i zaista nemam volje da se bavim prošlošću, jer bojim se da građani Crne Gore od toga što ćemo se mi sjećati što je bilo neke godine nemaju ništa.

Ja vaš ovaj predlog zakona doživljavam zaista kako god neko bude posmatrao kao podvlačenje crte, ali ne zaboravu u odnosu na one koji su kršili obavezu. Ono što je obaveza bila Vlade Crne Gore, one komisije koja je trebala da se radne grupe zapravo ne komisija nego radne grupe koja treba da utvrdi odgovornost unutar ove 42 institucije, ja to zaista očekujem da će se napraviti. To nije pitanje sastava Vlade pred sobom, to je pitanje države Crne Gore. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 16:29:00)

Daliborka Pejović ima pravo na odgovor na komentar i dajem joj riječ. Izvolite.

DALIBORKA PEJOVIĆ (16.07.20 16:29:05)

Hvala Vam, uvaženi potpredsjedniče.

Kao i Vi gospodine Miliću, ni ja se ne bavim prošlošću, ako možda pažljivo ili uopšte ne slušate moje diskusije. Upravo sam neko ko ne želi da bude zarobljen u tim pričama zato što smatram da one strašno opterećuju ovu državu i ove građane. Čak sam više sklona da ponekad prećutim nešto što smatram da bi bilo i zaslužio neki moj komentar da ne bih doprinijela ili dodatno podigla neku vrstu tenzije ili doprinijela lošoj atmosferi u ovom Parlamentu. Zato se suzdržavam i da pričam i o crnogorstvu i o nacionalnom pristupu i o istoriji i podjelama na četnike i partizane i raznim drugim podjelama. Smatram da će ovaj parlament biti srećan onog dana kad se svi dogovorimo da nećemo više da pričamo o prošlosti nego da ćemo da pričamo o budućnosti i u interesima građana Crne Gore. To je prvo što želim da Vam kažem.

Drugo, dakle pominjem prof. Vučinića zato što tog čovjeka lično znam. To je bio moj profesor Međunarodnog javnog prava. Dakle, to je čovjek koga ja ne znam iz politike, niti ga znam kao kandidata u ovoj Skupštini koji je došao sticajem okolnosti nego neko ko je svojom briljantnom karijerom gdje god je bio, a bio je u Evropskom sudu u Strazburu dostojno predstavljao ovu državu i naše građane. Pošto se svi vi kad kritikujete ono što radimo mi, odnosno Vlada Crne Gore, uporno pozivate na evropske tekovine je li moguće da čovjek koji je mogao u Evropskoj uniji krajnje odgovorno i autoritativno da obavlja svoj posao tako nepoželjan za sve nas. Dakle, potpuno smo pomiješali kriterijume, potpuno smo izgubili sistem vrijednosti i zato smatram da smo neutemeljeni ponekad u onome što kritikujemo kako tvrdimo i kako se ponašamo. Hvala lijepa.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 16:30:44)

Hvala poslanice.

Na ovaj način smo završili interesovanje svih poslanika i diskusije vezan za zakone Predlog zakona o alternativnom rješavanju sporova, Predlog zakona o izmjenama porodičnog zakona, Predlog zakona o izmjenama i dopuna Zakona o parničnom postupku i Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima. Sada ću normalno ponuditi pravo ministru Pažinu da da završnu riječ. Plan za večeras jeste da prođemo još tri zakona: Predlog zakona o dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu, Predlog zakona o potvrđivanju ugovora između Crne Gore i Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije, Sjeverne Irske kojim se dopunjavanju Evropska Konvencija o ekstradiciji sačinjena od 13. decembra 1957. godine koja ima za cilj olakšavanje njene primjene, kao i Predlog zakona o potvrđivanju Protokola kojim se mijenja Dopuna za dodatni protokol uz Konvenciju o transferu osuđenih lica i nakon toga da imamo glasanje, pa iz tog razloga očekujem da optimalno koristimo vrijeme.

Zahvaljujem svim diskutantima, zahvaljujem i ministru Pažinu koji će biti sa nama u nastavku rada, jer je i on predlagač ovih zakonskih rješenja i pitam ga da li želi da da završnu riječ.

Hvala, kao što ste čuli ministar Pažin je kao što smo čuli i od predstavnika diskutanta i pozicija i opozicije ne samo argumentovano nego i često davao komentare, odgovore i aktivan bio u današnjem radu i iz tog razloga on se izjasnio da daje doprinos da se realizuju sve ove tačke i da neće imati završnu riječ. Na ovaj način konstatujem da je pretres završen, a izjasnićemo se znači večeras kao što smo se dogovorili.

Prelazimo na **Predlog zakona o dopuni Zakona o Državnom tužilaštvu**. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Zoran Pažin, potpredsjednik Vlade za politički sistem, unutrašnju i vanjsku politiku i ministar pravde Marijana Lakočević-Drašković generalna direktorica Direktorata za organizaciju pravosuđa, krivično zakonodavstvo i nadzor. Izvjestioci Odbora su Draginja Vuksanović Stanković Zakonodavnog odbora i Andrija Nikolić, Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Otvaram pretres.
Da li ministar Pažin želi dati dopunsko obrazloženje?
Izvolite, ministre.

ZORAN PAŽIN (16.07.20 16:33:22)

Hvala, predsjedavajući.

Vralo kratko kao što su i izmjene i dopune ovog zakona kratke.

Ovim izmjenama i dopunama Zakon o Državnom tužilaštvu uklađujemo sa Zakonom o međunarodnoj pravnoj pomoći u krivičnim stvarima sa državama članicama Evropske unije. Izmjene se odnose samo na prepoznavanje nadležnosti Državnog tužilaštva kada je u pitanju evropski nalog za hapšenje i evropski istražni nalog. Dakle, time stvaramo komplementaran pravni sistem međunarodne pravne pomoći u krivičnim stvarima, a kao što smo to već utvrdili ovim zakonom, odredbe zakona se primjenjuju kada Crna Gora postane punopravna članica Evropske unije. Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 16:34:18)

Hvala.

Dajem riječ Miloradu Vuletiću.

Poslije njega, u ime Kluba, prijavio se Branko Radulović.

MILORAD VULETIĆ (16.07.20 16:34:35)

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima, poštovani građani,

Državno tužilaštvo je Ustavom Crne Gore, članom 134, određeno kao jedinstven i samostalan državni organ koji vrši poslove gonjenja učinilaca krivičnih djela i drugih kažnjivih djela koja se gone po službenoj dužnosti. Zakonom o Tužilaštvu iz 2015. godine Tužilaštvo je utvrđeno kao jedinstven organ koji se ustanovljava za teritoriju čitave Crne Gore. Na čelu Tužilaštva nalazi se vrhovni državni tužilac. Unutar Tužilaštva organizovana su osnovna državna tužilaštva, ukupno njih 13, dva viša državna tužilaštva, Specijalno državno tužilaštvo i Vrhovno državno tužilaštvo.

Značajna novina u tom zakonu je bila osnivanje Specijalnog državnog tužilaštva u okviru tužilačke organizacije kao posebnog državnog tužilaštva za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije umjesto dotadašnjeg odeljenja za suzbijanje korupcije i organizovanog kriminala, terorizma i ratnih zločina pri VDT-u. Isto tako, Tužilački savjet amandmanima na Ustav od 1 do 16 iz 2013. godine uveden je kao ustavna kategorija, ima predsjednika i deset članova na čijem je čelu vrhovni državni tužilac. Na osnovni tekst zakona vršene su izmjene i dopune 2015, 2017. i 2018. godine zbog usaglašavanja s važećim zakonodavstvom i pravnim tekovinama Evropske unije. Predloženim dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu pristupilo se radi usaglašavanja, kao što smo čuli, Zakona o Državnom tužilaštvu sa Zakonom o pravosudnoj saradnji u krivičnim stvarima sa državama članicama Evropske unije. Sve je to urađeno sa ciljem omogućavanja pune i efikasne primjene Zakona o pravosudnoj saradnji u krivičnim stvarima sa državama članicama Evropske unije čijim odredbama je, između ostalog, propisana i nadležnost Državnog tužilaštva da podnosi zahtjeve za izdavanje evropskog naloga za hapšenje i zahtjeva za izdavanje evropskog istražnog naloga. Neophodno je izvršiti, dakle, dopunu odredbi Zakona o Državnom tužilaštvu kojima se propisuje nadležnost Državnog tužilaštva po ovom osnovu. Dakle, predložene dopune ovog zakona podržavam i predlažem Skupštini da ih usvoji.

Iskoristio bih ostatak vremena da iskomentarišem nešto što je vezano za današnji dio diskusije gotovo većeg dijela kolega iz opozicije. Pored kvalitetnih i dosta konstruktivnih rasprava koje smo mogli čuti s jedne i druge strane, dakle iz dijela pozicije i opozicije, često puta se mi u ovom Parlamentu bavimo stvarima koje nam ne pripadaju. Dakle, što pripada ovom Parlamentu.

Ovom Parlamentu pripada da donosi zakone, da donosi propise, a kako će se sprovesti ovi propisi, takođe da vršimo kontrolnu ulogu, ali ne pripada nama kao poslanicima u ovom Parlamentu da kvalifikujemo osnov nekih krivičnih djela, da mi ovdje tužimo, da presuđujemo, da određujemo što je kriminal i korupcija, a što nije, ko je kriminalac i ko nije kriminalac. Shvatam da u tom dijelu ima razmišljanja i nekih političkih poruka, po malo možda i istine, možda i senzacionalizma.

Ono što hoću da kažem, uvaženi građani, to je da ko god smatra da postoji osnov sumnje za postojanje nekog krivičnog djela, posebno u dijelu koji se tiče korupcije i kriminala, njegova je obaveza ili pravo da to prijavi nadležnom organu, da li je to MUP, da li je to Tužilaštvo, da li je to sud, da li je to inspekcija, on sam može da odabere, a ovo su organi legitimisani da to dalje uzmu u proceduru i prosljede na odgovarajući način višoj instanci ukoliko se utvrdi osnovanost sumnje da postoji takvo krivično djelo. Dakle, nemojmo olako dijeliti epitete i kvalifikovati pojedince, posebno ljude, a i pravna lica na način kako to ne dolikuje poslaniku ili nemamo na to pravo. Ne bih dalje otvarao priču po ovom pitanju. Definitivno smatram da su, ponoviću, organi i institucije sistema ove Crne Gore položili ispit na više frontova i prije i sada i to će raditi i ubuduće, sa više ili manje uspjeha, sa manje ili više grešaka, ali na opšte zadovoljstvo građana Crne Gore. Građani to i prepoznaju, građani se prema tome odnose. Inače, Demokratska partija socijalista ne bi uživala njihovo povjerenje punih 30 godina da nije znala da slijedi interese i države i njenih građana. Da kreira politiku, a ne da slijedi ono što misli dosta puta javno mnjenje i da na taj način stvara osnovne pretpostavke za razvoj države na način koji će sutra garantovati bolju perspektivu, bolji život, kako za nas sadašnju generaciju tako i za sve nove generacije koje dolaze.

Zato vas još jednom pozivam i molim da dobro razmislite ovih mjeseca dana, da sve stavite na jedno mjesto i izanalizirate. Politika je vrlo jednostavna stvar. U politici se normalan čovjek i građanin opredjeljuje prema onome ko mu nudi odličan program, kome vjeruje, to je jako bitno, ko je dokazan i u struci i u onome što treba da prezentira i ko rijetko griješi ili manje griješi od drugoga. Ako se prema tome budete ponašali, vjerujte nećete imati težak izbor, glasaćete za Demokratsku partiju socijalista. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 16:41:59)

Hvala, poslaniku Miloradu Vuletiću.
Dajem riječ Branku Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (16.07.20 16:42:07)

Ministre Pažin, naša priča je džabe. Evo o čemu pričamo godinu dana, Vi me formalno podržavate, urgirate kod vrhovnog državnog tužioca i kod specijalnog državnog tužioca, oni aber nemaju ni za Vas ni za mene. Ili, Vaša pozicija u Vladi je takva kakva je, a sigurno moja je takva kakva je. Nikakva. Znači, aber taj nema iz Bajramovice, aber nema Stanković. Aber nemaju svi oni koji su u Specijalnom, Višem, Vrhovnom, Osnovnom tužilaštvu.

Ministre Pažin, pogledajte koliko sam puta iščitao puta Zakon o krivičnom postupku. Evo koliko sam puta pročitao Krivični zakonik Crne Gore, raskupusio sam ga. Evo Zakon o Državnom tužilaštvu. Evo članovi Sudskog savjeta. Evo ođe sve moje tužbe.

Prije neki dan sam poslao dvije tužbe za dvije posljednje gluposti koje se mogu uraditi zbog nečijeg interesa. Jedna tužba protiv određenih ljudi, zbog toga što će pogibija Crne Gore zbog CO2 biti ovakva izgradnja termoelektrane, sa svom argumentacijom. Druga oko Komarnice, da ukoliko se to napravi na tom idejnom projektu izgubićemo minimum 100 miliona eura sa 77 miliona eura. Sa 200 miliona eura možemo napraviti hiljade stvari. Možemo napraviti, još i da se malo zadužimo ili sa grejs periodom četiri hidrocentrale na Morači. Dobio sam odgovor, državni tužilac Đurđina Nina Ivanović da je ona ovo, jer ima osnove po članu tom i tom, prosljedila specijalnom državnom tužiocu. Bolje da ga je bacila, ne znam, u Moraču ili u Ribnicu, Ribnica je presušila.

Opet Vi i ja što smo radili džabe smo radili. Vi meni vrlo aktivno, agilno ste odgovorili 22. januara 2020. godine da ima osnove da se postupi ne samo u izviđaju, a neke tužbe nijesu ni u

izviđaju, ministre, nego stoje ad akta, deset godina, vrijeme prolazi, rasipa se i osipa se Crna Gora, zagađuje se Crna Gora po mnogim stvarima, da ne pričam o tome. Je li ovo, ministre, prošlo šest mjeseci. Da li, ministre, po Zakonu o krivičnom postupku Tužilaštvo mora da postupi, u izviđaju da ga makne, da ga završi ili da ga procesuiru sudstvu ili da reče - slušaj, druže, ti si budala i pojma nemaš, ti mrziš Mila Đukanovića i sve ostale, bup dolje i da mi to argumentom kaže, da mu vratim i sve ostalo.

Ministre, ove moje tužbe iz nečega što sam super specijalista, privreda. Tu sam stvarno as, dokazani as, sa svom dokumentacijom, sa svim uporednim stvarima, sa svim činjenicama, neoborivim dokazima. Tada tužilaštvo kao administracija ima taj izraz - ćuti. Toliko sam provocirao jedanput kada su bili Stanković i Katnić, svaki Crnogorac bi reagovao. Htio sam da ga isprovociram. Bre, hladan ko špricer Katnić. Neće da reaguje. Ćuti administracija. Ćuti Tužilaštvo. Što sada, ponovo su ga izabrali. Taj čovjek i ti ljudi nijesu, ministre, po ovome dostojni da ovo rade. Oni ne postupaju po zakonu, po bazičnom zakonu. Oni ne preispituju dokaze. Ova moja mrčna malenkost, stoji iza nje 4.000 ljudi, a ne jedan čovjek mora i novinu da pročita. Iza ovoga što pričam svi živi eksperti su rekli, hiljadu puta se u novinama pokazalo. Biće ogromni gubici.

Ministre, hoćete li mi reći što treba uraditi u ovakvom odnosu političkih snaga. Mora li se to promijeniti. Zato kažem, ne zbog sebe, sebi sam odredio mjesto u toj nekakvoj novoj stvari. Hoću poslije toga, uspostavljanja tih osnova, ako mognem, jedno četiri godine da budem direktor Instituta za razvoj Crne Gore. Ne želim nikakvu funkciju nego da okupim ljude i znanje. Ministre, ovo nas vodi u pogibiju. Mi nemamo više para. Mi smo bankrotirali. Dolazi epidemija kojoj se ne zna ni lijeka, a ne virusa, sve jače. Sinoć sam prolazio, ministre, gledao sam se mojim drugom, ljudi, pune kafane, niđe maske nema, niđe nikog, opustili se, ljetnja idila, ljetnja ljubav, ljetnje pričanje, čakuljanje, a ona šiba li šiba, transmisija se povećava.

Ministre, hoću da mi kao pametniji iz ove oblasti od mene kažete, za to sam da taj model tužilaštva pređe uz Vladu zajedno sa policijom pod punom transparentnošću i da na taj način ove ljude koji primaju mnogo više od Vas i od mene, koji primaju dva, tri ili pet puta, koji dijele stanove, koji izigravaju nekakve šerife. Gledam, ide, bre, čovjek sa četiri tjelohranitelja oko njega, rotacije kola, ja s onim svojim audijem od 20 godina gledam šta je ovo i kakva je ovo Crna Gora. Ministre, hoću kao onaj što je napravio u Italiji, ne onako da završi, tužilac, hoću kao u Hrvatskoj tužilac, hoću kao gospođa moja ljubimica iz Rumunije koja je uvela Rumuniju, hoću takvog tužioca. Hoću mene da tuži i druge da tuži i kada postoji indicija hoću da tuži. Ako budem u toj ekspertskoj Vladi ja ću taj model da predložim i sav izbor i reizbor svih tužioca.

Mislim da Vlada treba da bude odgovorna, treba da bude transparentna, njihovi javni sastanci, treba ođe da polaže račune, treba svaki poslanik da je kritikuje, da predlaže i ona za svoj mandat da i ekonomski i pravno uređenje i borba protiv kriminala i svega snosi. Mi moramo da izvršimo takvu tranziciju iz toga. Kada bude smjenjivost vlasti, kada bude odgovornost javne riječi da zvoni kao kada sam bio u Danskoj gdje ombudsman kada reče cijela Danska se trese, ali to je ovoliki stepen promjene, mi smo dolje. Onaj ko je lider neka snosi odgovornost. Tužilaštvo mora biti zajedno sa Vladom, zajedno sa policijom transparentno, polaže račune Skupštini i tako može biti personalna odgovornost. Čija je ovo odgovornost? Ovo je neko jači od vas. Taj možda ne stanuje u Vladi. Čak možda nije ni predsjednik države. Neki jaki kriminalac. Opasan je taj tip. Takvog opasnog tipa treba da smjestimo na pravo mjesto, suština je svega toga. Ministre, da batalimo Vi i ja u ovom sazivu priču, dignemo ruke, nema u njih sreće. Njih treba metlom.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 16:51:38)

Završili smo izlaganja ispred klubova Demokratske partije socijalista i Demokratskog fronta. Sada imamo Danijelu Pavićević.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (16.07.20 16:51:54)

Zahvaljujem.

Pred nama su male izmjene Zakona o Tužilaštvu. Ono što je najvažnije, rekla bih, kod

Zakona o Tužilaštvu je odgovornost Tužilaštva u postupanjima gdje je pričinjena znatna šteta za stranke, odnosno optuženima kao strankama u postupku. Da li je odgovornost Tužilaštva predviđena bilo kojim izmjenama i dopunama, tačnije odgovornost za štetu pričinjenu od strane Državnog tužilaštva ili zamjenika državnog tužioca? Da li u ovom slučaju izglasavanje ovih dopuna Zakona o Tužilaštvu podrazumijeva samo ispunjavanje briselskih direktiva i uvrštavanje ovako važnih propisa u red savremenih evropskih i zakonodavnih uloga i propisa za nosioce najviših državnih funkcija i među njima i državnih tužilaca? Da li donošenje zakonskih propisa o Tužilaštvu treba biti sakriveno od očiju stručne javnosti ili je to, po običaju volšebno, gospodin Pažin, kao i prethodno povjereni zakon, kreirao i prilagođavao svojim potrebama, odnosno potrebama njegovog glavnog mentora? Primjenjivaće se sigurno danom ulaska u Evropsku uniju, a izgleda da sve se čini da Crna Gora tamo neće nikada da stigne. Međutim, obaveze su jasne, ovo se mora usvojiti.

Kada govorimo o kritikama o radu Tužilaštva, one su sa svih relevantnih adresa bile veoma negativne. Očigledno je da donošenjem izmjena Zakona o Tužilaštvu želite da zadržite zapravo ovu institucionalnu organizaciju i dalje pod svoju kontrolu. Nama u opoziciji, a i građanima potpuno je isto da li će biti pod vašom kontrolom ili pod kontrolom drugog tabora u vašoj partiji sve dok nije samostalno u radu. Pitam i vlast i opoziciju i građane i stručnu javnost kome to, makar na papiru, ne odgovara samostalno Državno tužilaštvo. Građanima Crne Gore izmjene ne znače ništa dokle god će moći da se Državnom tužilaštvu sugeriše na način ovaj predmet može da se radi, ovaj predmet ne može da se radi i dokle god će takvo tužilaštvo biti kočnica na putu Crne Gore ka ispunjavanju evropskih standarda. Znači, direktan uticaj na rad tužilaštva će postojati sve dok ste na vlasti. Zbog toga su i ocjene evropskih institucija krajnje negativne sa jasno naglašenim stavom da su institucije, a prije svega Tužilaštvo pod uticajem vlasti koja onemogućava borbu protiv visoke korupcije, one na najvišem nivou u državi, ali ne nikako korupcije tipa saobraćajnih policajaca ili pograničnih kojima se zbog prekršaja nudilo 20 do 50 eura da bi se izbjegla neka odgovornost. Takvi pojedinačni slučajevi su besmisleni u borbi s koruptivnim elementima kao što se to traži od Crne Gore, to su Telekom, Elektroprivreda, Limenka, Koverta, kao i niz drugih korupcionarskih afera koje su ostale iza nas.

Da zaključim, Državno tužilaštvo mora posebnim propisom i zakonom imati odgovornost za štetu koju po službenoj dužnosti pričinji državni tužilac ili zamjenik državnog tužioca građaninu, pravnom licu ili državi svojim nestručnim ili nezakonitim radom. Samo u prošloj godini desetina miliona eura direktne štete. Ta odgovornost svakako mora biti jasnije i sažetije regulisana u Zakonu o Državnom tužilaštvu Crne Gore. Odgovornost mora biti personalizovana. Da li ono što predlažete rješava naše probleme koje građani Crne Gore vide u načinu funkcionisanja Vrhovnog državnog tužilaštva? Ne. To je institucija koja ima ubjedljivo najmanju podršku građanu. Zato, promjene moraju biti suštinske i u zakonodavnom i u personalnom smislu. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 16:56:51)

Hvala.

Nakon Danijele Pavićević više nemamo predstavnika klubova.
Dajem riječ Danijelu Živkoviću.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (16.07.20 16:57:14)

Hvala, potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Poštovani ministre sa saradnicima, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani,

Radi se o jednoj kratkoj izmjeni zakonskog rješenja koja će, čini mi se, biti vrlo korisna onog momenta kada postanemo prva buduća članica Evropske unije. U skladu sa tim vjerujem da će ovo zakonsko rješenje u značajnoj mjeri omogućiti jednostavniju međunarodnu saradnju između država članica Evropske unije. Država Crna Gora sa svojim pravosudnim organima kvalitetno saraduje na međunarodnom nivou, posebno na tom regionalnom nivou. Rekao bih da je ta međunarodna saradnja na visokom nivou, iz prostog razloga što vidim određene podatke koje sam

pratio 2016, 2017. i 2018. godine koliko su uspješno crnogorski pravosudni organi odlučivali po zamolnicama drugih država i čini mi se da je to na mnogo većem nivou u odnosu na ono što je riješeno u tim državama vezano za zamolnice koje su došle od strane Crne Gore. To su ubjedljivi statistički podaci kojima se ne može ništa prigovoriti. Vjerujem da u tom kontekstu ide i ovo zakonsko rješenje.

Takođe, rekao bih nešto vezano za ukupno tužilačku organizaciju koliko je ona bitna za ostvarivanje vladavine prava kao metappravne ideje jednog pravnog poretka. Upravo tužilačka organizacija igra ključnu ulogu u borbi protiv organizovanog kriminala i korupcije. Zbog toga je veoma važna međunarodna saradnja, saradnja sa svim članicama Evropske unije i drugih zemljama. Danas je Crna Gora članica različitih međunarodnih organizacija sa kojima razmjenjuje podatke i informacije na polju borbe protiv organizovanog kriminala i tu su postignuti izvjesno dobri rezultati. Tu ću samo pomenuti jedan dio tužilačke organizacije. U ovom kontekstu odnosi se na Specijalno državno tužilaštvo koje je u periodu od 2016. do 2019. godine oduzelo imovinsku korist u iznosu od 32 miliona eura. Podatak je da je ukupno neto zarada tužilaca u Specijalnom tužilaštvu sa administraciom za period od 2016. i 2019. godine 2.797.000. Uporedite samo ova dva podatka u odnosu zarada ljudi koji su zaposleni u Specijalnom tužilaštvu i onoga što je oduzeto kao protivpravna imovinska korist za period 2016 - 2019. godina, vidjećete da je ta organizacija postigla kvalitetne rezultate. Takođe, o tome svjedoče i podaci koji se odnose na broj lica za krivično djelo visoke korupcije izdato je 40 naredbi za sprovođenje istrage protiv 196 fizičkih lica i 16 pravnih lica. Za krivično djelo pranje novca donijeto je deset naredbi o sprovođenju istraga protiv 167 fizičkih lica i 155 pravnih lica.

Ipak, to su rezultati koji govore da tužilačka organizacija, naravno uz našu obaveznost da uputimo kritike tamo gdje postoje razlozi za opravdanu kritiku, funkcioniše na jedan kredibilan i kvalitetan način, da tu rade ipak ljudi koji su u službi zaštite vladavine prava i pravne države. Isto tako vjerujem i da upravo ovaj dom, Parlament, nosi jedan veliki dio odgovornosti kada govorimo o tome koliko mi imamo obavezu da se na političkom nivou uključimo u rješavanje određenih pitanja, posebno koje se odnose na izbor vrhovnog državnog tužioca. Imali smo tu raspravu ovdje u Parlamentu i vidjeli smo kako se ona završila. Dakle, jasno je da tu ne postoji dvotrećinska većina, jasno je da ne postoji dovoljno političke volje da se i ovo pitanje riješi, a možda je i ono tako koncipirano u Ustavu, po meni nedovoljno dobro, iz prostog razloga što kao takvo utiče na jednu devijaciju u sistemu gdje izbor ključnih ljudi na pravosudne funkcije zavisi od političkih dogovora. Onda se postavlja pitanje da li na tom pragu postoji upravo politički uticaj na nezavisnost i nepristrasnost rada tužilačke organizacije.

Pokušao sam da se malo pozabavim određenim rješenjima iz uporedne prakse. Vidio sam da upravo kod naših kolega iz Slovenije državnog tužioca imenuje Vlada na predlog Ministarstva pravde. Takav je slučaj u Češkoj. U Italiji se tužilac bira putem javnog konkursa koji objavljuje, takođe Ministarstvo pravde. Sve ovo nas upućuje na jednu veoma važnu okolnost, da moramo preispitati određena ustavna rješenja kako ne bismo u narednom periodu dozvoljavali mogućnost da zbog nedostatka političkog dogovora nemamo izabrane ljude na pravosudnim funkcijama, prevashodno govorim o vrhovnom državnom tužiocu, a da se to imputira kao packa sa evropskih i međunarodnih adresa na račun vlasti. Jer, šta je to vlast više mogla da uradi nego da u skladu s važećim zakonskim procedurama ponudi ono rješenje koje je u ovoj situaciji bilo oličeno u imenu Lidije Vukčević o kojoj se raspravljalo u ovom Parlamentu, ali vidjeli smo da nemamo potrebnu većinu. Dok god takvi dogovori leže u političkom krilu, to neće biti dobro. Vjerujem da takav devijantan sistem zajednički moramo ispravljati u narednom periodu. To dobro moramo pogledati s nivoa naše političke pozicije iz ovog parlamenta, a nikako upirati prst u Vladu ili Ministarstvo pravde. U ovoj situaciji Ministarstvo pravde nema aposlutno nikakvu odgovornost. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 17:03:15)

Hvala, poslaniku Danijelu Živkoviću.

Imam ovdje ispred prijavljenog Slavena Radunovića, Branku Bošnjak, ne znam šta ste se dogovorili oko redosljeda.

Izvolite, poslanik Radunović.

SLAVEN RADUNOVIĆ (16.07.20 17:03:28)

Zahvaljujem.

Poštovani građani ako neko gleda preko interneta, pošto mislim da televizije više ne prenose,

Kad sam pogledao prvu tačku ove izmjene i dopune Zakona o Državnom tužilaštvu moram da vam kažem da mi se sledila krv u žilama. Kaže ovako prva tačka - Državno tužilaštvo Crne Gore nadležno je za podnošenje zahtjeva za izdavanje evropskog naloga za hapšenje i zahtjeva za izdavanje istražnog naloga. Možete li da zamislite jedna takva institucija koja je primjer zloupotrebe od strane režima i koja služi kao marioneta nekolicini ljudi u Crnoj Gori kojom se obračunava ne samo protiv političkih protivnika nego koja služi za disciplinovanje ljudi iz svojih redova, koja služi za dilovanje sa kriminalcima iz najvišeg ranga, da bi se pridobili u političkom smsilu za vlast kad njih dopadne ovakva mogućnost. Srećom postoji tačka dva, to mi je bilo malo lakše, jer kaže, ova norma vrijedi od momenta kad Crna Gora postane članica Evropske unije. Pošto sam to više puta rekao, sad sam još sigurniji u to da Crna Gora ne može da postane članica Evropske unije sa Milom Đukanovićem i njegovim režimom na čelu, zato što je prepoznata kao organizacija, neću da kažem država, nego organizacija jedna interesna koja se služi najpriljivim sredstvima da bi se sačuvala na vlasti. Kao takva nije dobro došla u Evropsku uniju, dobro došla je u samo one organizacije gdje od nje imaju više drugi koristi nego ona sama. Prema tome, ne morate građani toliko da brinete zbog ove tačke jer danom kada Crna Gora uđe u Evropsku uniju, ako ikad uđe, biće druga vlast u Crnoj Gori i sigurno Državnim tužilaštvom se neće igrati kao što to radi ova vlast.

Treba li da vas podsjetim na sve zloupotrebe ove institucije u Crnoj Gori kojima ste imali prilike da prisustvujete, da gledate nekad i uživo. Naravno, svima prvo padne na pamet ovaj "Državni udar" i ona komedija koja za neke, naravno nije komedija, za one kojima je, što se kaže, u kući, ali za plebs čitavi sa lažnim svjedocima, sa lažnim oružjem sa sudijama koje su daleko od toga da možemo da kažemo dostojne svog zadatka. Pa preko činjenice da Migo Stijepović još uvijek, gospodo, je savjetnik predsjednika Crne Gore ide normalno na posao, nije bio sekunda u pritvoru, za snimljenih 100 hiljada evra, a bog zna koliko ih još ima koje nijesu snimljene. Drugi su koje ovaj režim smatra protivnicima zbog sitnica bili pritvarani i hapšeni i šta im sve nije rađeno. Sve od strane Državnog tužilaštva Crne Gore, jedne od zarobljenih institucija koja služi za dnevno političke potrebe režima.

Crna Gora je inače prepoznata u Evropi, posebno među ozbiljnijim ljudima koji se bave politikom i analizom na jedan kvalitetniji način kao zemlja koja je pravo utočište za razne vrste kriminalaca. Od onih koji uspijevaju u Crnoj Gori da legalizuju svoje bogatstvo stečeno širom svijeta ne nelegalan način, preko toga što ovdje dobijaju državljanstvo, dobijaju utočište u pravom smislu riječi, dobijaju novu domovinu u kojoj se osjećaju bolje i slobodnije nego oni koji su se tu rodili. Ovo je država napravljena za njih, a ne za nas, mi smo tu slučajni prolaznici i neko ko eventualno, čiji sin ili ćerka treba da rade kao sobarice ili vozači, a ovdje se bjelosvjetski šljam politički i kriminalni skuplja na nekoliko lokacija na crnogorskom primorju. Izigravamo državu koja ima pečat, pa taj pečat recimo 90-ih godina koristi za švercovanje cigareta, imate državu koja udari pečat da su cigarete izašle, a cigarete nijesu izašle i tako dalje. Do toga da se mogućnost ulaska u Interpolovu bazu zloupotrebljava da bi se bjelosvjetskim mafijašima javljalo protiv koga je podignuta crvena optužnica protiv koga nije, tj. ko je na potjernici crvenoj. Znači, ova država, ovakva kakva je, je balast za Evropu i ovo tužilaštvo srećom nikad neće svoje nadležnosti moći da koristi posebno ne dok je na njegovom čelu Ivica Stanković i Milivoje Katnić. To je velika sreća za Crnu Goru.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 17:09:12)

Dajem riječ poslaniku Srđanu Miliću.

SRĐAN MILIĆ (16.07.20 17:09:18)

Hvala Vam potpredsjedniče.

Da se mi ispričamo o ovom vremenu kada nemamo direktnih prenosa, pa vjerovatno ćemo lakše doći do neke saglasnosti o Predlogu zakona koji ima dva, tri člana. Ne znam kako da počnem, ministre Pažin. Ajmo da počnemo sa Predlogom zakona koji se bavi evropskim nalogom za hapšenje, tako da kažemo. Taj zakon ima član 16a i ima član 186a i član 3 je da stupa na snagu od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Dragi moj kolega Sekuliću, garantujem da neću podnostiti amandmane na ovaj zakon da ne strahujete hoćemo li zakazati Odbor za ekonomiju, finansije i budžet.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 17:10:37)

Gospodine Milić, gospodin Sekulić uopšte nije usmjerio bio određeni komentar Vama, bio je neki onako dobronamjerni komentar kolegi iz njegove klupe.

SRĐAN MILIĆ (16.07.20 17:10:46)

Kao što on zna. U pravu ste.

Ja bih ga zamolio da se vrati ovim igricama i ovome svemu, ali ono što je bitno /upadica/...

On je na poslu, gospodine potpredsjedniče. Ako Vi doživljavate njegovo prisustvo ovdje kao privatnu stvar onda imamo veliki problem.

Kaže se da nije korištena eksterna ekspertska podrška i da je za Ministarstvo pravde konkretno, vi znate da nikada nijesam pričao napamet, konkretno za ovaj Predlog izmjena i dopuna Zakona o Državnom tužilaštvu formirano radnu grupu. Za jedan član kojim konstatujemo našu obavezu iz poglavlja 24 za evropski nalog za hapšenje, koji ćemo primjenjivati danom članstva u Evropskoj uniji formirali smo radnu grupu. Ja vas zaista molim ajmo da pokušamo da ovo prođemo što budemo mogli brže. Da zaista ispoštujem način kako sada radimo, neka radna grupa nego je obaveza bila da se sprovede javna raspava i javna rasprava za jedan član svoje obaveze mi je definišemo na 20 dana i zamislite nije bilo ni jedne primjedbe na toj javnoj raspravi. Znači, sve je jasno bilo. /upadice/

Meni je čast da budem sa tobom gdje god hoćeš, pa i na javnoj raspravi, ali ono što je bitno evropski nalog za hapšenje došao negdje u žižu javnosti, što se tiče Zapadnog Balkana, u situaciji kada Stanka Subotića zvanoga Cane, hapse u Moskvi. Srbija traži, iako nije članica Evropske unije, Rusija iako nije članica Evropske unije, traži da se gospodin Subotić privede spoznaji pravde u Srbiji za vrijeme prethodne vlasti i oni to ne ispunjavaju. Razlika je zato što se skraćuje postupak. Mjera 11 koje postoje kod predloga za ekstradiciju ne postoje kod evropskog naloga za hapšenje i to je ono što predstavlja dobru stranu vezano za sve. Malo sam čitao, ali zaista malo. Nijesam pročitao ovaj temeljni zakon o kome ste govorili, ali uspio sam iako nijesmo gospođa i ja formirali ovu radnu grupu.

Capital Estates - firma koju pratimo od 2012. i 2013. godine zainteresovan sam. Kupili su na Velikoj plaži 24.000 kvadrata u Bečićima 61.000 kvadrata, ekskluzivni plac na Crvenoj glavici 32.000 kvadrata, u Kuljačama 100.000 kvadrata. Kupovali od države Crne Gore i Tužilaštvo, znači samo govorim o Tužilaštvu. Strano lice, ali se ne može utvrditi stvarni vlasnik. Onda ja kako sam naučio, gospodine Pažin, za svaki od ovih elemenata ja stalno šaljem dopise i konačno mi stiže da su u Specijalnom državnom tužilaštvu sprovedli su izviđaj povodom kupovine nepokretnosti i nijesu uspjeli ništa da prikupe od dokaza. I dalje se ne zna ko je kupio jedno milion kvadrata najkvalitetnije zemlje od države Crne Gore.

Ono što je bitno i sa ovim zaista završavam je tražio sam informacije vezano za parlamentarnu istragu, predlog parlamentarne istrage vezano za ubistvo novinarkе Dafne Galicije na Malti. Tužilaštvo mi je odgovorilo i sada ovo dovodim na nivo zaista koji i zaslužuje ovaj parlament, a ne kroz ove šale. "Konačno povodom posljednjeg zahtjeva u kome se pominje

ubistvo novinarka sa Malte Specijalno državno tužilaštvo ne sprovodi postupak povodom ovog ubistva. Naime, (što je za mene ključno), za sada ne postoje dokazi i podaci koji bi ukazali da se u konkretnom slučaju mogu primijeniti odredbe Krivičnog zakonika Crne Gore koji regulišu pitanje važenja krivičnog zakonodavstva Crne Gore". Vi ste vjerovatno razumjeli, ja nijesam razumio što je pisac htio da kaže. "Međutim, ukazujemo vam da Specijalno državno tužilaštvo pravovremeno i zakonito postupava u svim slučajevima u kojima postoji sumnja da je izvršeno neko krivično djelo iz nadležnosti tog tužilaštva pri čemu se u svakom slučaju moraju poštovati odredbe sadržane u glavi 13 Krivičnog zakonika Crne Gore vremensko važnim teritorijalnim principima važenja krivičnog zakonodavstva Crne Gore". To je odgovor Specijalnog državnog tužilaštva. Ja sada koristim ovo da pitam Zorana Pažina, kao pravnik da li je razumio ovaj odgovor.

Ono što je ključno za našu parlamentarnu istragu, parlamentarna istraga se ne /prekid/ to se vama obraćam, gospodine potpredsjedniče završavam, sigurno, i vezana je za temu. Potrebno je kad se parlamentarna istraga traži u ovom Parlamentu da se dobije mišljenje ministra pravde da li se za konkretan slučaj vodi postupak. Da bismo to skratili ako bude parlamentarna većina ovdje podržala ovo sve ili zatražila to sve kažem vam samo da Specijalno državno tužilaštvo ne vodi postupak. Pa, prema tome, taj uslov da li se vodi ili ne vodi postupak je zadovoljen, ne vodi se postupak može da se otvori parlamentarna istraga u ovom domu. To je suština ovog o čemu sam govorio. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 17:16:37)

Dajem riječ Predragu Sekuliću.

PREDRAG SEKULIĆ (16.07.20 17:16:40)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi potpredsjedniče Vlade sa saradnicima,

Dozvolite iako se radi samo o jednom članu Predloga zakona o dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu pristupilo se radi usaglašavanja Zakona o Državnom tužilaštvu sa Zakonom o pravosudnoj saradnji u krivičnim stvarima sa državama članicama Evropske unije. Tačno je da je jedan član, ali dozvolite mi ipak da kažem da se radi o izuzetno važnom članu zato što bez obzira što će važiti tek kad Crna Gora uđe bude ušla u Evropsku uniju, zato što govorimo o saradnji sa državama Evropske unije u svim oblastima uključujući i pravosuđe, Tužilaštvo itd.

Kriminal ne poznaje granice, a čini mi se da sa pravosudnom saradnjom između država Evropske unije, prije svega, odnosi se ovaj zakon vjerujem da ćemo biti mnogo efikasniji kada govorimo o krivično pravnim stvarima. Naravno kada govorimo o Tužilaštvu dozvolite samo da podsjetim da smo mi Parlament, a u prethodnih nekoliko diskusija malo po malo čulo se i da pričamo o tužiocima, čulo se da pričamo o predmetima koji su još uvijek u fazi donošenja presude. Pričali smo i o tužbama koje su podnesene i to naravno sa apriori presudama na osnovu tih tužbi itd. Znači, moramo da se svi zajedno prisjetimo da je Parlament zakonodavno tijelo. Naš je posao da donosimo zakone i naravno da vršimo kontrolnu funkciju tamo u onim oblastima koje su tačno navedene Ustavnom i zakonom, ništa više ništa manje od toga.

Upravo se dešava ono o čemu smo i ranije razgovarali. Mi kao poslanici negdje dajemo sebi za pravo da tužimo, otvaramo predmete, presuđujemo itd. Čini mi se da taj naš izlazak iz ustavnog okvira ne donosi ničega dobrog govorim, prije svega, zbog javnosti ne donosi ničeg dobrog Crnoj Gori. Vjerujem da ne donosi ničeg dobrog ni onim predstavnicima političkih partija koje se bave sa tim, ali to je opet drugo pitanje.

Naravno dozvolite još nekoliko rečenica koje se tiču, a pričali smo i ranije o tome koje se tiču ustavnih amandmana. Znači, Tužilaštvo je sada postalo potpredsjednik Vlade je to dobro primijetio četvrta grana vlasti, sui generis. Što je najinteresantnije tri grane vlasti neko kontroliše, a ovu četvrtu granu vlasti niko ne kontroliše. Dolazimo u situaciju da ovdje u Parlamentu usvajamo ono što je program rada, odnosno ono što je tužilaštvo radilo itd. da raspravljamo jednom godišnje, ali nemamo nikakve sankcije u odnosu na ono što radi Tužilaštvo.

Naravno dozvolite mi takođe da smo mi i to negdje zaboravljamo čitav set zakona promijenili. Znači, govorimo o Zakonu o Krivičnom postupku, govorimo o tužilačkoj istrazi, govorimo o mnogim drugim elementima te četvrte tužilačke grane vlasti. Sa druge strane, kažem još jedanput, dozvolite da tačno lociramo odgovornost za ono što su bile amandmanske izmjene Ustava 2013. godine. Onih 16 amandmana kojima smo negdje otvorili zaista negdje puno problema, a još uvijek ih nijesmo zatvorili. Vjerujem da će naredni saziv Parlamenta biti u prilici da te probleme rješava na ovaj ili onaj način.

Naravno izmjene Ustava su dugotrajan proces isto kao što je bio dug taj proces slanja ustavnih amandmana, ali da li je to put ili otvaranje drugačijeg društvenog dogovora, dijaloga oko izbora čelnih ljudi. Da li je pitanje na koji način funkcioniše sada sudska vlast, tužilačka vlast itd. Čini mi se da ta pitanja moramo što prije zatvarati kako ne bismo stalno dovodili u pitanje kompletan pravosudni sistem. Čini mi se da ćemo na taj način najbolje pomoći i pravosudnom dijelu, sudskoj vlasti i tužilačkoj organizaciji. Čini mi se da to negdje jeste put, ali prema onome što sam imao prilike da čujem od predstavnika raznih političkih partija vjerujem da ćemo veoma lako i veoma brzo naći neku vrstu dogovora. Dozvolite pošto već počinje polako i ta predizborna propaganda da podsjetim na jednu matematičku formu. Vjerujem da će me gospoda inženjeri lako razumjeti. Bilo koji broj ako pomnožite sa nulom daje nulu. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 17:21:26)

Razumjeli smo Vas svi. Ko je želio da razumije mogao je da razumije.

Uvaženi poslanici, uvaženi građani koji nas pratite,

Imamo još tri diskutanta. Zamolio sam dio diskutanta da u cilju optimizacije vremena i pokušaja da glasamo u 19.00h odustanu od svojih diskusija, ali sa pravom da dostave svoje diskusije koje će se naći u našoj arhivi. Ostali su Nela Vukčević-Savković, Aleksandra Vuković i Branka Bošnjak. Normalno ako neko hoće da iskoristi ovo pravo može i on da iskoristi.

Dajem riječ Aleksandri Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (16.07.20 17:22:15)

Uvaženi potpredsjedniče Gvozdenoviću, hvala Vam na datoj riječi.

Evo trudim se da najstrože vodim računa o tome da nosimo maske i brinemo o higijeni ruku s obzirom na ozbiljnost situacije povodom pandemije kovid-19 što preporučujem i našim građanima i građankama. Radujem se što vidim da na crnogorskim ulicama ipak postoji jedna vrsta odgovornosti.

Ono što je bitno u vezi sa zakonom koji nam je danas predstavio potpredsjednik Vlade i ministar pravde gospodin Zoran Pažin jeste to da će se on primjenjivati od onoga momenta kada se Crna Gora nađe u Evropskoj uniji. Kada slušamo naše opozicione kolege da je Crna Gora demokracija, diktablanda i slične rekla bih opskurne kvalifikacije države koja je na pragu ulaska u Evropsku uniju i koja je zahvaljujući svojim demokratskim procesima postala članica NATO-a, stiže se utisak da su oni neđe bliži onim stavovima mladog Lenjina koji je smatrao da je Parlament brbljaonica ili, recimo, da se ne uvrijede, ali mladi Hitler je smatrao da je austrijski Parlament uslijed svoje multijezičnosti nepotreban. Mislim da su naše opozicione kolege u stvari zahvaljujući nekim ustavnim rješenjima do kojih se došlo, čuli smo u razgovoru sa dvojicom poslanika konsenzusom, a i nekom vrstom političke ucjene i koja su neodrživa, vidimo da su neodrživa i ne bi ih podržala nijedna demokratska struktura koja želi Crnu Goru videti u Evropskoj uniji. Dakle oni ovaj parlament vide kao jedno prolazno i prelazno sredstvo, prolazno u smislu da Crnu Goru doživljavaju organizacijom, kao što smatraju da je Crna Gora kao država organizacija tako smatraju i njen Parlament kao najznačajniju zakonodavnu instituciju prolaznom. Prelaznom, zato što znaju da je Parlament jedina institucija u kojoj su oni s obzirom na svoju neuspješnu politiku kojoj svjedočimo svih ovih godina, bili kao neki prolazni element umjesto da budu konzistentni subjekt koji će doprinijeti u većoj mjeri demokratizaciji ovog društva, poppravljanju i tužilaštva i sudova i svih grana vlasti.

Jutros sam slušala jednog zanimljivog srpskog intelektualca koji je praunuk prvog premijera Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, zove se Milan S. Protić. On na jedan specifičan, rekla bih znalački tradicionalan način brani i čuva srpstvo i tradicionalnu Srbiju u samoj Srbiji. Dakle, čovjek koji ima određene stavove sa kojim se ne bih saglasila, posebno koji se odnose na odnos Srbije i Crne Gore. Međutim, taj čovjek je neko ko bi trebalo, s obzirom na to da je Demokratskom frontu Crna Gora organizacija, a u stvari Demokratski front jedna ispostava ili organizacija sušedne nam države Srbije, da poslušati tog čovjeka i da se s obzirom na njega, s obzirom na neke srpske intelektualce i političare koji su bili dubiozni s obzirom na svoje stavove prema četničkom pokretu ili, kako bi to Protić volio da kaže, dražićevskom pokretu, dakle dražićevcima. Mislim da bi bilo dobro da se prema svojoj državi odnose kao taj gospodin u državi Srbiji, da razumiju da oni treba da budu ono popravljivačko sredstvo onih koji utiču na to da mi budemo bolji s obzirom na to da nas građani i građanke ubjedljivo na svim izborima biraju.

S obzirom na to da ne čitaju ni vrle Srbe ili one Srbe koji su bliski vašoj na neki način velikosrpskoj politici, onda nijesu čitali ni Slobodana Jovanovića koji je upozorio na to da je naš individualizam upropastio ili blokirao parlamentarizam, pa vidimo da naši opozicioni kolege nikada ne razmišljaju u opštem interesu i u tom smjeru ne trasiraju svoje diskusije. Nažalost, ođe slušamo parlament koji je postao sudionica i tužilaštvo lične kvalifikacije i unižavanja ličnosti kako iz sudskog tako iz tužilačkog kora, što naravno govori samo o sitnosti njihove politike, o jednoj kobajagštini demokratije koju oni žele da nam predstave. Vidimo u posljednjim svojim porukama, s obzirom na to da se približavaju izbori, žele da nam se ponude kao jedna alternativa.

Međutim, alternativa koja s obzirom na to da računaju na to da neke poruke koje šalju iz ovog parlamenta nijesu profitabilne onda ih trasiraju i šalju preko portala koji su njima bliski ili koje oni podržavaju ili oni koje njih podržavaju. Na tim portalima se može videti postojanje nečega što je najopasnija pojava u jednom društvu, ne zamjerite mi, čini mi se i sami smrtni grijeh, a to je zavist kada Crna Gora pokazuje uspjeh i u svom kretanju ka Evropskoj uniji, ali u borbi protiv kovid-19 i jednu bezrazložnu radost kada se stvari otmu kontroli i kada, evo vidimo kovid-19 ipak pokazuje onu svoju nemilu stranu, čak i u Crnoj Gori. Upravo je zavist ono što karakteriše sitnodušje, dakle ljude koji nijesu spremni da se bave velikim političkim pitanjima.

Zato, građani i građanke Crne Gore, 30. avgusta i nemaju neku veliku dilemu s obzirom na to da će izaći za razliku od države u koju vjeruju i u koju se kunu naši opozicionari na izbore s izborom, imaće izbor. Dakle neće biti izbori bez izbora, kako je to bilo u jednoj našoj susjednoj, a njima najdražoj državi iz koje oni primaju svoja mišljenja, s obzirom na to kako ih primaju tako ih i plasiraju.

Dakle, bez ikakve dileme, građani i građanke Crne Gore, u demokratskoj atmosferi, u jednom suženom prostoru djelovanja, s obzirom na to da ćemo poštovati sve mjere NKT-a povodom pandemije kovid-19, izlazimo na izbore, da se takmičimo s našom opozicijom. Opozicijom koja valjda ovoga puta kako bi doprinijela tome i osporila, pružila neki demantiji ovom mom stavu da ne smatra Parlament brbljaonicom, zaista priznala prvi put u istoriji izbore kakvi god oni bili ili mi ili vi da budete pobjednici, ali da konačno priznate rezultate tih izbora. Mislim da će to biti i prekretnica u vašem budućem pozicioniranju. Jer, mislim da je to ono što je falilo crnogorskoj opoziciji svih ovih godina, da priznaju i spoznaju kakvi su, spoznaj samog sebe, a kada to učine onda će i njihova emancipacija biti intenzivnija i njihova borba s nama možda izvjesnija, odnosno pobjednička u nekom dalekom budućem periodu. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 17:29:48)

Zahvaljujem Aleksandri Vuković.
Dajem riječ Branki Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (16.07.20 17:29:54)

Zahvaljujem, potpredsjedniče, iako ću ubuduće tražiti Vaše izuzeće pošto vidim da imate neki pik kada god se javim da govorim, ali zahvaljujem što ste mi dali riječ.

Uvaženi građani, ovo je prilika da popričamo o stanju u Tužilaštvu. Nažalost, sve institucije u ovom sistemu su toliko degradirane i, čini mi se, da Tužilaštvo dotiče samo dno. Imamo v.d. stanje, imamo Tužilački savjet, usudiću se reći sa pojedinim vrlo karikaturalnim likovima koji ne prezaju da gostuju na raznim televizijama i unižavaju tu instituciju još više nego što je ona i unižena. Do sada smo imali Tužilaštvo koje je ćutalo. Raniji državni tužioci nijesu se previše miješali u svoj posao, ali imali su trunku nekog stida kada se priča o nekim stvarima, ali birali su ćutanje. Sada imamo jedno bahato Tužilaštvo koje je krenulo u lične obračune i po prvi put imamo u Crnoj Gori ovoliko političkih procesa koji se vode protiv neistomišljenika vlasti. Imamo jedno Tužilaštvo koje je partijsko, a možda bogomi kriminalnih struktura u vladajućoj partiji. Neću da uzimam da su svi tamo isti, nijesu svi isti, ali ne podržavam i osuđujem one koji neće da reaguju na ono što se dešava u njihovim redovima, očigledno vide da tamo nešto postoji.

Ne moram puno da vam pričam, građani, jer ste vidjeli dosta toga. Postoji li država u kojoj imamo nezavisno tužilaštvo, a da u istražni pritvor ne bi poslalo to tužilaštvo Miomira Mugošu, bivšeg gradonačelnika, jer ste zna da on ima taj uticaj na svjedoke u raznim procesima u kojima je učestvovao, pa i onom oko "Carina", što se pokazalo i sada kroz ono vještačenje koje je očigledno onako odrađeno kako je tražio bivši gradonačelnik. Imamo savjetnika predsjednika države koga smo svi vidjeli da je uzeo pare. On može da utiče i uticao je sigurno na one svjedoke iz Zete kojima je dijelio te pare i onaj dio zaboravljeni, da ne kažem nije se ni pominjao, ali onaj dio koji je priznao da je uzeo, i nijesu išli u Istražni zatvor. Zato, nema toga oponenta vlasti koji za neku sitnicu, pa sada ovo najnovije što imamo, ove po fejsbuku što šeruju sa nekih portala neke tekstove, pa Tužilaštvo za njih traži pritvor od 72 sata ili ćerajmo dalje i do mjesec dana. Kakvo je to Tužilaštvo?

Slažem se s tim da ovaj model ne valja jer su pokazali da su previše drčni i sada su umislili da su neki bogovi i rade šta im je volja i ponašaju se onako kako njima može biti. Dovoljno je što smo vidjeli one snimke. Sve i da ono nije tačno, onaj način govora, priča onoga Vujoševića i ono što smo čuli, sve i da nije, a očigledno da jeste dosta toga tačno, a nekad ćemo saznati, ono je zastiđe za Tužilaštvo. Da ne govorim o onim putovanjima o kojima ste vi pričali. Oni obidoše sve egzotične destinacije, a ne viđesmo nikakvu korist od toga što su oni išli i razgledali raznorazne of šor destinacije i gledali kako se i šta radi. Gdje je Evropska unija, je li pokazala da su nešto uradili kako treba u ovim svojim izvještajima? Ne, naravno, zato što to nije nezavisno tužilaštvo. Oni idu tamo da vide šta treba izbjeći, gdje treba zaobići da nešto ne primijene ovdje da ne bi se zamjerali vlasti.

Takvo nam Tužilaštvo ne treba. Ako ćemo ovu državu da ozdravimo, nama treba zdravo tužilaštvo, a ne ovi egzikutori koji po partijskoj direktivi rade što im se kaže. Čak i kada im dajete sve dokaze, imala sam priliku i uvijek ću kada vidim i kada imam dokaze, čini mi se da je to i dužnost nas poslanika, ako je oštećen budžet građana da mi treba da reagujemo i da podnesemo krivičnu prijavu. Podnijela sam krivičnu prijavu protiv gradonačelnika Podgorice Vukovića i cijele te povezane ekipe, a u vezi sa onim mostom na zaobilaznici što se radi, gdje imamo duplo veću cijenu nego što košta most. Zašto, gradonačelnik priznaje i kaže estetika košta. On u emisiji priznaje i kaže - da, tačno, moglo je duplo jeftinije. Stručnjaci su rekli jer su profesori su Univerziteta i Univerziteta u Beogradu i profesori Građevinskog fakulteta, rekli u svom izvještaju kao revidenti da to ne treba tako da se radi, da nije za taj raspon obala i da ne treba to rješenje i da je skupo nenormalno, a kaže estetika košta. Dovodim u pitanje da li se meni sviđa to što se sviđa gradonačelniku Podgorice, to je veliko pitanje čija estetika, odnosno odnos prema ljepoti treba da se cijeni. Građane Podgorice to košta duplo. Mogli smo dva mosta da imamo, a ne jedan.

Podnesem sve dokaze, sve papire sa pečatima i revidenata i svih onih koji su učestvovali u tome i ta njihova međusobna komunikacija - i ćuti. Ovaj je javno priznao, rekao javno u emisiji i niko ne reaguje. Doći će, uvaženi građani, sada do promjene vlasti. Ova vlast je toliko trula da sigurno brzo pada. Hoće li se to desiti za mjesec dana ili će se desiti za par mjeseci, ali sigurno oni odlaze i to oni koji su mudriji, pametniji, već prave distancu od njih. Sve ovo će doći na naplatu, ne kao nekakav vid revanšizma prema tim ljudima nego jednostavno nama treba da se vidi šta se radilo i treba da se odgovara za učinjeno ili da se odgovara za nečinjenje. Mnogi od ovih treba da odgovaraju za nečinjenje zato što su se pravili slijepi i gluvi na ovoliko nepravde koja je u Crnoj Gori i ovoliko kriminala, korupcije i lopovluka svake vrste. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 17:37:16)

Završili ste.

Komentar na vaše izlaganje ima Andrija Popović, iako smo se dogovorili da nema komentara.

Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (16.07.20 17:37:25)

Izvinjavam se. Nijesam čuo za taj dogovor, ali u svakom slučaju kratko ću.

Uvaženoj poslanici Bošnjak ću dati još malo vremena. Prokomentarišaću nešto što je ona govorila.

U svakom slučaju, sam ovaj predlog zakona o Državnom tužilaštvu, praktično se mijenjaju dva člana, odnosno tri, ali ovaj član 186a, član 16 ovog zakona primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji. Najvažnije ono što nam treba je vladavina prava. Liberali se 30 godina bore u prvom redu za vladavinu prava, za poštovanje ljudskih prava i sloboda uz sva ona ostala naša načela, rule of law, što kažu. Vi treba, gospodine potpredsjedniče Vlade, svako jutro kada se probudite o tome da mislite. Naravno, Crna Gora je otvorila sva poglavlja u pregovorima sa Evropskom unijom, neka je privremeno zatvorila. Vjerujem da ćemo u ovom sazivu Evropskog parlamenta do maja 2024. da će Crna Gora postati i članica Evropske unije nakon onog velikog uspjeha ulaska u NATO 2017. godine i da ćemo do kraja prihvatiti sve evropske vrijednosti u tom periodu.

Ono što bih prokomentarisao, stav oko bivšeg gradonačelnika Podgorice, gospodina Mugoše kojeg poznajem iz nekog od ranijih saziva ovog parlamenta. Naravno, nijesam mu advokat, ali znam da je to čak i opšte mišljenje, da je u tom nekom njegovom periodu dok je bio na čelu Podgorice, Podgorica procvjetala, da je dobila potpuno novo ruho i to je ono što mu se treba odati kao priznanje. Sam sudski spor koji se vodi protiv njega, ne vidim na koji način on koji, koliko znam, već nekoliko godina ima status penzionera, može da utiče na bilo kakve svjedoke. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 17:40:51)

Hvala.

Dajem riječ Branki Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (16.07.20 17:40:59)

Kolega Popoviću, nijesam očekivala od Vas da budete advokat gospodina Mugoše, negdje jeste, a morate znati da sam dugo godina bila odbornica u Glavnom gradu i imala vrlo oštre polemike. Neke stvari neću da osporim tom gradonačelniku, ali nijedan posao nije uradio da nije bilo ugradnje, samo se on pitao i nikoga druga nije slušao, to je bio pravi jedan despot. Možda takvi i trebaju u Crnoj Gori, izgleda da ovaj narod takve voli, nažalost, zato što još uvijek nijesmo društvo demokratije niti društvo slobodnog mišljenja nego izgleda pod strahom mnogi funkcionišu bolje.

Što se tiče Podgorice da se ona izgradila, pitanje je u kom pravcu, je li moglo bolje. Moglo je mnogo bolje, betonizirala se Podgorica. Tek nakon toga što su građani digli glas da to ne valja, da ne mogu da se siječu platani krenulo je malo na bolje. Mislila sam da će ovi koji dolaze poslije možda biti nešto bolji i drugačiji, ali ispostavilo se da je on za njih kralj, makar je imao svoje mišljenje i svoj stav. Ovi su potpuno bez stava sa nekakvim šminkanjem i potpuno beskorisni i ništa nijesu uradili, to je moj politički stav za ovaj grad.

Ono što hoću da vam kažem, doći će sve, nema veze što je on penzioner, on ima ogromne

pare i on ima veliki uticaj. Još uvijek on ima izuzetno veliki uticaj. To se ovdje, na žalost, nasljeđuje. Ono što mene najviše boli, nije njima dosta nego su prenijeli na svoje potomstvo i sada njihovo potomstvo hoće da kontroliše život našeg potomstva. Znači, počele su te dinastije tih da se ređaju, a ovi naši ne valjaju nikome, ne mogu se ni zaposliti na neko obično mjesto, a ne da steknu negdje gdje postoji novac i moć da budu na tim pozicijama. To je ono što ne valja.

Ono za šta se zalažem sve ovo vrijeme, da svako odgovara za ono što je radio, bio to neko ko je moj najrođeniji, pa do onoga ko je rukovodio. To ovdje, nažalost, ne stanuje u ovoj državi, ne stanuje pravda. Na putu prema Evropskoj uniji, nadam se da ovo neće biti mrtvo slovo na papiru iako smo majstori improvizacije. Imamo potpunu priču i hvalospjeve prema međunarodnim zvaničnicima, toliko smo servilni, ponizni, toliko se pravimo da ćemo sve da ispunimo, a u stvari kada dođe nešto, kada su konkretna djela u pitanju tu nas nigdje nema. Mislim da se i njihovo strpljenje po tom pitanju polako gubi i sve imamo oštrije tonove koji dolaze iz međunarodne zajednice, to me raduje, jer to vodi ovo društvo naprijed. Mi moramo nešto da mijenjamo i mora se vlast konačno promijeniti u Crnoj Gori. Nijesmo valjda ni mi toliko mimo svijeta i jedina zemlja u kojoj komunisti vladaju više i ne znam koliko godina. DPS ništa drugo nije nego nasljednik Komunističke partije. To je ta ideologija koja je vladala u komunizmu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 17:44:45)

Uvaženi građani, na ovaj način smo iscrpili sve diskutante u skladu sa dobrom komunikacijom koju smo imali s njima. Na ovaj način smo završili pretres. Izjasnićemo se naknadno.

Ako ste vi saglasni, pretpostavljam da jeste, da sljedeće dvije tačke spojimo. To su Predlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Crne Gore i Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske kojim se dopunjava Evropska konvencija o ekstradiciji od 13. decembra 1957. godine, koja iza za cilj olakšavanje njene primjene, kao i Predlog zakona o potvrđivanju Protokola kojim se mijenjaju i dopunjavaju dodatni protokoli iz Konvencije o transferu osuđenih lica.

Polazeći od toga da je ovlašćeni predstavnik za jednu i drugu tačku ministar Pažin, predlažem vam, a razumijem da ste saglasni sa mnom, nadam se da je i ministar saglasan, možemo da pređemo na rad povom ove dvije tačke. Izvjestioci odbora su Andrija Popović, Zakonodavnog odbora i Miloš Nikolić, Odbora za međunarodne odnose i iseljenike, kao i Jovanka Laličić i Dragutin Papović za jednu od ovih tačaka. Shvatio sam da kod izvjestioca ne postoji potreba i interesovanje da se uključe u realizaciju ovog objašnjenja jer su se izjasnili u svojim izvještajima.

Pitam ministra da li kratko želi riječ. Izvolite.

ZORAN PAŽIN (16.07.20 17:46:34)

Izjasniću se ako bude potrebno tokom rasprave.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 17:46:37)

Hvala Vam.

Nemam prijave iz opozicije, pa dajem pauzu od dva minuta jer ne bi bilo korektno da i njih ne uzmemo. Hvala vam. /pauza/

Uvaženi građani, uvaženi poslanici, nastavljamo sa radom.

Dogovorili smo da damo neki prioritet opoziciji, pa sada, što rijetko radimo, prvi govornik iz opozicije je Predrag Bulatović. Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (16.07.20 17:51:19)

Dame i gospodo, poštovane kolege poslanici, gospodine ministre,

Pošto nema direktnog televizijskog prenosa na televizijskim stanicama sa nacionalnom frekvencijom, neću dugo govoriti o ovom zakonu, ali pošto nijeste dali uvodno izlaganje, daću neko svoje mišljenje, a vi ćete da kažete da li je ovo što kažem tačno ili nije, odnosno da polemišemo.

Ugovor između Crne Gore i Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske kojim se dopunjava Evropska konvencija o ekstradiciji od 13. decembra 1957. godine i koja ima za cilj olakšavanje njene primjene, nazvao bih da je ovo ugovor koji se odnosi na Duška Kneževića progonjenog zlatnog tajkuna Demokratske partije socijalista. Poznato je da je on izbjegao i sada živi u Londonu, da su protiv njega podignute određene krivične prijave i pripremaju se procesi, ali kako je on državljanin Velike Britanije, a između Crne Gore i Velike Britanije dok ovo ne stupi na snagu nije moguće da se on isporuči Crnoj Gori. Zato ste Vi, gospodine Pažin, pošto ste Vi potpisnik ovoga sa Alanom Dankanom koji je u ime Vlade Ujedinjenog Kraljevstva i Sjeverne Irske potpisao ovaj ugovor, otišli na osnovu odluke vrha Demokratske partije socijalista i Mila Đukanovića lično da isposlujete ovaj ugovor kako bi se u određenom vremenskom intervalu stvorile prepostavke za izručenje Duška Kneževića kao državljana Velike Britanije. S tim u vezi da se to baš odnosi na njega je i član 1 koji definiše praktično samo što mu ime tu ne piše za koja krivična djela kada na koji način itd.

Naravno Demokratski front i ja lično smatramo da kriminalce treba goniti svuda po svijetu, da kriminalce treba izručiti sudovima koji će da sude u skladu sa zakonom i pravedno. Ovdje je riječ ne o sudskom procesu, ne o pravdi koja treba da se ostvari nego o obračunu koji se ima sa Duškom Kneževićem koji je ukazivao i na kriminal u vrhu režima, odnosno, prije svega, predsjednika Demokratske partije socijalista i postavljamo pitanje. Znači, na osnovu afere "Snimak" mi nemamo rezultate u istrazi sudskom postupku. Znamo da je to afera koja je potresla ne samo Crnu Goru nego i region i da je s tim u vezi i Evropska komisija dala negativno mišljenje, da je tu sve zakočeno u tom pravcu. S druge strane nijedan od njegovih navoda koji se tiču vezano za korupciju i kriminalne radnje na koje je on ukazao u Crnoj Gori Specijalno državno tužilaštvo i Tužilaštvo nije pokrenulo radnje koje su neophodne. Naravno umjesto svega toga imamo činjenicu da je glavni specijalni tužilac predložen od vršioca dužnosti vrhovnog državnog tužioca da još pet godina juri političke protivnike neistomišljenike i one ljude za koje on procijeni u svojoj potrebi da progoni montira. On je dobio mandat, a imamo sada ovu činjenicu.

Gospodine Pažin, ne bi bilo dobro da ova rasprava prođe u Skupštini Crne Gore bez obzira što šira javnost nije prisutna kao za druge tačke dnevnog reda, a da se iz redova Demokratskog fronta ne ukaže na ovo. Dakle, ekspresno tri mjeseca nakon što je on prešao da živi u London je došlo i Vi ste, moram da Vam odam priznanje to ste mogli samo Vi da uradite, predsjednik Nacionalnog koordinacionog tijela, potpredsjednik Vlade Vaš kolega sigurno to ne bi mogao da uradi u Londonu ovo što ste vi uradili. Nije to samo riječ o nečemu što se zove resorna stvar sa Vaše strane, Vaše veze su mnogo jače. Imajući u vidu stav Velike Britanije prema ovom pitanju i nekim drugim pitanjima mislim da ste Vi isposlovali za ovu vlast, prije svega, za prvog čovjeka ove vlasti nešto što je veoma značajno.

Naravno ako je to motivisano, prije svega, ličnim razlozima za jednog čovjeka mislim da Crna Gora demonstrira ono što smo mi odavno rekli, a to je da u Tužilaštvu i u pravosuđu postoji selektivan pristup, da postoje specijalci koji su zaduženi za ljude koji su politički protivnici. Mislim iluzorno je da ponavljamo stvari koje se tiču državnog udara, izmišljenog procesa za pranje para, ali gospodine Pažin Demokratski front čeka još nekoliko krivičnih prijava od strane tog tužilaštva. Da ne govorimo sada neke stvari o njima ćemo raspravljati narednih dana da postoji selektivan pristup i vrlo ciljan politički pristup, da se očekuje za još jedan broj poslanika Demokratskog fronta krivične prijave da se procesuiraju ovdje prema Parlamentu i nikakav nije problem. Postali smo mi imuni na te krivične prijave, više smo mi imuni na te krivične prijave nego Nacionalno koordinaciono tijelo i njegov predsjednik na koronu virus kovid-19, ali to je već problem same Crne Gore.

Prosto pitanje, je li tačno, ako je tačno, a mi smo ubijedeni da jeste, zašto ste ovaj sporazum pokrenuli nekoliko mjeseci poslije afere koju je pokrenuo u Crnoj Gori vezano za kriminalne radnje i korupciju vaš zlatni sponzor, vaš prijatelj, vaš partijski drug. Mislim na DPS vjerujem da vaš nije jer vas nigdje nije prozvao, ali ne žalim da ulazim u intimu bilo koga i njega,

ali ovdje na nivou principa govorim. Ako je to motivacija, a ubijeden sam da jeste i mi u DF-u smo ubijedeni da jeste, mislimo da tako se ne dolazi do vladavine prava, selektivnim pristupom, a kada imamo stavove kakvi jesu Evropske komisije u non paperu za 23 i 24 što je između ostalog i Vaš resor. Zahvaljujem. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 17:58:19)

Hvala.

Obično se daje poslije uvodnih izlaganja. Sada je Predrag Sekulić.

PREDRAG SEKULIĆ (16.07.20 17:58:36)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi potpredsjedniče Vlade sa saradnicom,

Očito da je današnji dan rezervisan za Tužilaštvo, ali krenimo redom.

Podsjetiću moje uvažene kolege iz opozicije da svaki zakon koji donosi Parlament i svaka potvrda konvencije važi erga omnes, važi prema svima. Znači, ne mislim da bilo koji zakon koji smo donijeli u ovom Parlamentu ili bilo koja konvencija koju potvrđujemo se odnosi samo na jedan slučaj. Što god mi mislili o tome ili kako god ciljali određene protokole vjerujem da smo svjesni toga da taj protokol i ta potvrda odnosa sa Velikom Britanijom važi za sve slučajeve, a ne samo za jedan konkretan koji ste vi pominjali. Čini mi se da ovdje je mnogo važnije jedno drugo pitanje, a to je kada govorimo o evropskim integracijama. Svi se mi negdje zalažemo da budemo dio Evrope, ali onoga trenutka kada dolazimo do toga da primjenjujemo evropske standarde i kad se ti evropski standardi odnose i na nas ili na neka lica ili na neke organizacije koje su nama bliske ili sa kojima imamo određeni privatni ili javni interes, e onda malo treba da zastanemo sa tim evropskim integracijama.

Dozvolite samo malo da podsjetim naše kolege iz opozicije da su bili veoma opori kada smo trebali otvorimo pregovore sa Evropskom unijom i da je tada bila jasna tvrdnja da Evropska unija neće otvoriti pregovore sa Crnom Gorom zbog Demokratske partije socijalista jer zaboga mi njesmo partner sa kojim Evropska unija želi da pregovara.

Dozvolite samo da podsjetim da smo otvorili sva pregovaračka poglavlja. Naravno vi ćete reći da to pregovaranje traje dugo, a ja ću vam reći recimo da je pregovaranje sa Hrvatskom od njene nezavisnosti trajalo skoro 20 godina, a tek je 14 prošlo od crnogorske nezavisnosti. Takođe, ću vas podsjetiti da države koje su počele u isto vrijeme i imale istu startnu poziciju kao mi, govorim o Srbiji, znači dijelili smo istu državnu zajednicu, da oni još uvijek nisu otvorili sva pregovaračka poglavlja. Pa, sad kad nama upućujete kritike samo budite svjesni toga da bi onda mnogo teže kritike recimo mogli da kolege iz opozicije u Srbiji upute njihovim vlastima. Koliko ja znam vi ste u veoma dobrim odnosima sa vlastima u Srbiji, toliko dobrim da finansiraju neke vaše aktivnosti, ali to je neka druga priča koju ćemo otvoriti nekom drugom prilikom.

Kažem još jedanput, bilo bi dobro kada govorimo o evropskim standardima da evropske standarde primjenjujemo i na sebi. Znači, samo govorim o tome da nemamo dvostruke aršine kada govorimo o Evropi. Naravno podsjetiću vas da ste slične tvrdnje iznosili kada smo trebali da postanemo članica NATO-a, kada smo otvarali pregovore sa NATO alijansom. Takođe, tada ste govorili da zaboga Crna Gora ne može ući u NATO i kao političku i kao vojnu organizaciju, prije svega kao političku organizaciju, zato što vlast koja je takva i takva ne može da bude članica NATO-a. Pa, smo postali članica NATO, naravno uz vaše protivljenje i to je negdje neki teret koji ćete nositi sa sobom i u nekim narednim izbornim ciklusima. Znači, svemu onome što je značilo napredak Crne Gore vi ste se protivili. Naravno sutra treba mi da budemo odgovorni za naš izborni uspjeh zato što vi nećete da budete odgovorni za svoj neuspjeh. Kao što nijeste bili odgovorni za sve vaše neuspjehe do sada koje ste imali na parlamentarnim izborima, a bilo ih je puno samo da vas ne podsjećam na to.

Mislim da bi bilo dobro da imamo jednake aršine kada govorimo o evropskim integracijama i kada se neki evropski standardi odnose na nas ili nama bliske ljude. Onda ne bismo imali

nikakav problem ili kada bismo sa jednakim aršinima mjerili ono što se dešava u Crnoj Gori sa onim što se dešava u našem okruženju. Ne zato što želim da se mjerim sa okruženjem jer zaista smatram da Crna Gora treba da se mjeri sa državama Evropske unije.

Crna Gora je, govorimo o presjeku koji smo zadnji imali znači u prvom kvartalu 2020. godine, bila na 50% prosjeka Evropske unije kada govorimo o ekonomiji. Bugarska je bila na 53%. Znači, zaista milim da je došlo vrijeme da se mjerimo sa Bugarskom koja je samo 3% iznad našeg prosjeka, a ne recimo sa zemljama regiona koji su 10% ispod našeg prosjeka.

Znači, govorim o tome da zaista Crna Gora usvaja evropske standarde. Što god mi mislili o tome mislim da će građani u konačnom odlučivati o tome šta radimo mi i šta radite vi, ali kažem još jedanput nemojte da imamo dvostruke aršine. Ne mislim da niti ova konvencija niti bilo koji zakon koji donosimo u ovom Parlamentu može ili treba da važi samo za jedan određeni slučaj nego važi prema svima. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 18:03:37)

Zahvaljujem poslaniku Predragu Sekuliću.

Uvaženi poslanici,

Sada imamo dvije mogućnosti ili da damo završnu riječ ministru Pažinu jer nema više prijavljenih, odnosno odustali su dio mojih kolega ili da damo izlaganje na koje imate komentar. Preferiram ovo drugo ako ste saglasni.

Završno izlaganje, saglasni hvala, dajemo završnu riječ ministru.

ZORAN PAŽIN (16.07.20 18:04:12)

Da odgovorim na njegovo pitanje u završnoj riječi. Je li to u redu tako?

Mislim ne želim naprosto da izazovem talas polemika niti reagovanja, želim da budem racionalan u pristupu vremenu, ali želim da ispoštujem poslanike i da im odgovorim na pitanje. Najradije bih to uradio u završnoj riječi ako je to u redu.

Dakle, što želim da kažem, da nijedan međunarodni ugovor, baz obzira da li se radi o multilateralnom ugovoru ili o bilateralnom ugovoru, a ovdje je riječ o bilateralnom ugovoru, se ne priprema na taj način. Posebno ne na politikanski način na koji ste vi to željeli da predstavite. Ne čudi me poslaniče da nemate povjerenje u Vladu Crne Gore, ali me čudi takav odnos prema Vladi Velike Britanije jer izvjesno takva država vladavine prava sebi ne dozvoljava da na taj način zaključuje međunarodne ugovore.

Uvaženi poslaniče, ovaj ugovor je pripreman dugo vremena. On se sasvim slučajno poklopio sa predmetom koji je fokusu Vašeg interesovanja i koji ste pomenuli, ali ono što treba reći jeste da on svakako predstavlja izraz povjerenja jedne države prema drugoj, uzajamnog povjerenja, kada je u pitanju međunarodno pravna saradnja jer predviđa, kao što ste to i sami ukazali, i mogućnost izručenja sopstvenih državljana. To je izraz povjerenja između dvije države, a svakako i benefit za obje države jer se time jača oštrica borbe protiv kriminala, svih oblika kriminala, posebno teškog i organizovanog kriminala što je benefit za građane i jedne i druge države.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 18:06:23)

Hvala Vam.

Samo imam jedan ozbiljan zahtjev. Znači, molim vas da svi stavite maske. Ne držite distancu, neću lično da vas upozoravam, molim Službu da daju maske svima. Ko govori može da makne masku, pa da je vrati, a pogotovu da vodite računa biće glasanje da ćete biti svi u sali, zbilja molim da svako ko je u sali ima masku. To bih vas zbilja zamolio. Na taj način štitite sebe, štitite vaše najbliže i štitite državu.

Izvolite, gospodine Bulatoviću.

PREDRAG BULATOVIĆ (16.07.20 18:07:06)

Gospodine Pažin,

Zahvaljujem Vam na odgovoru koji ste dali, uz sve Vaše majstorstvo pravno i političko, dali ste potpunu potvrdu onoga što sam ja govorio. Ne mislim da je ovo ugovor uzajamnog povjerenja dvije države. U svom uvodnom izlaganju sam veoma jasno naglasio Vašu personalnu ulogu jer Vaša uloga nije mala u međunarodnim krugovima, prije svega, krugovima Velike Britanije i još nekih uticajnih zemalja. Tako da ste Vi ovaj posao, personalno, odradili ne kao ministar pravde i potpredsjednik Vlade nego čovjek koji ima određeni uticaj u međunarodnim krugovima sa tačno određenim namjenama da se ovo odnosi na sve slučajeve, a personalno do Duška Kneževića, vašeg prijatelja iz vlasti, čovjeka koji vas je učio ekonomiji, transferu novca, da ne kažem čemu sve ne, ali svakako je finansirao kampanju Demokratske partije socijalista.

Gospodine Pažin, kada ja na Odbor za antikorupciju stavim da se izvrši kontrolno saslušanje povodom izmjene zakona da iz budžetskih rezervi može biti socijalnih davanja onda se sjetim Duška Kneževića i priče o tome kako se zloupotrebljavaju privatni državni resursi u korist jedne partije.

Drugo, nemojte Vi mene da fascinirate Velikom Britanijom, a posebno ne njihovom službom MI6 koja je harala i hara dalje na ovim prostorima u interesu Velike Britanije. Kad smo kod toga, premijer Velike Britanije, Džonson, on je partner vjerovatno nekih političara iz Demokratskog fronta, moj nije, je mrtvi državni udar koji je bio na koljenima nakon one epske priče Milivoja Katnića u oktobru 2016. godine i kada je Donald Tramp nagovijestio krizu NATO pakta i proširenja. Kada je bila mogućnost da Crna Gora ne dobije pristup NATO-u personalno mislim da je bio tada ministar spoljnih poslova, Džonson je rekao da je ovdje bio uticaj ruske države za državni udar. Ako je on mogao da učestvuje sa takvim kapacitetom u montaži državnog udara, iniciranju državnog udara sa ciljem da Crna Gora ipak bude primljena u članstvu NATO-a jer Donald Tramp je bio protiv toga nemojte da me fascinirate da uticajima koje vi imate u međunarodnim krugovima ne isposlujete ovaj jedan sporazum koji još nije ratifikovan. Ne znam kakvo je stanje u Londonu vezano za ratifikaciju.

Malo ste pretjerali govoreći da mi je pristup politikanski, moj je pristup objektivan. Nije davno bilo, nijeste Vi bili ministar pravde, kada je bila afera "Balkanski ratnik" i Šarić i kada su bili nedefinisani odnosi o izručenju državljana i između Crne Gore i Srbije kako i na koji način je vaš prethodnik sklapao sporazume, mijenjao bilateralne sporazume itd. na način kako to treba da odgovara određenim strukturama ovdje i tamo. Tako da ako imate dobre relacije u ovom slučaju ne mislim da Vlada Velike Britanije ima dobre odnose sa vlastima u Crnoj Gori jer ona veoma dobro zna pošto je ova MI6 najmoćnija obaveštajna služba i oni bolje znaju nego iko o pojedincima i kriminalu tih pojedinaca. Oni imaju zadokumentovano svakog državnog funkcionera koji je u kriminalu Crne Gore. Oni su ovdje željeli da ostvare određeni odgovarajući interes i mislim da ova rasprava koju smo nas dvojica vodili, odnosno Vi sa Demokratskim frontom možemo da kažemo da ovaj ugovor koji se sklapa je ugovor koji se odnosi na Di Keja kako ga popularno zovu ili Duška Kneževića, vašeg prijatelja, vašeg sponzora, čovjeka koji je ukazao na brojne malverzacije kriminalne potencijalne radnje na koje ćuti Milivoje Katnić, a posebno Ivica Stanković. Zahvaljujem Vam na Vašem odgovoru koji je u skladu onome što sam ja govorio. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (16.07.20 18:11:31)

Sada pravo na završnu riječ ima ministar.

Uvažena gospodo, na ovaj način smo završili raspravu povodom dva zakona - Predlog zakona o potvrđivanju Protokola kojim se mijenja i dopunjava dodatni Protokol uz Konvenciju o transferu osuđenih lica i Predlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Crne Gore i Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske kojim se dopunjava Evropska konvencija o ekstradiciji od 13. decembra 1957. godine koji ima za cilj olakšavanje njene primjene.

Konstatujem da je pretres završen. Izjasnićemo se o ovim zakonima i zakonima koje smo razmatrali prethodnih dana o kojima još dodatno nijesmo glasali naredenih 10 ili 15 minuta i toliko

dajem pauzu.

Zahvaljujem ministru Pažinu i njegovim saradnicima na aktivnom i kompetentnom učešću u današnjoj raspravi. Hvala vam lijepa. /pauza/

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 19:23:14)

Kolege poslanici, stekli su se uslovi da pređemo na izjašnjavanje o predlozima akata o kojima smo obavili pretres.

Po dogovoru predlažem da se prvo izjašnjavamo o tački izbor i imenovanje, i u okviru ove tačke imamo predloge odluka Administrativnog odbora, koje se tiču promjena u sastavu Odbora.

Predlog odluke da se za člana Ustavnog odbora izabere Radoš Zečević, i Predlog odluke da se za člana Odbora za bezbjednost i odbranu izabere Strahinja Bulajić.

Izvestilac Administrativnog odbora je Luidž Škrelja predsjednik Odbora.

Otvaram pretres. Da li predsjednik Odbora želi riječ? Ne želi.

Da li neko drugi želi riječ? Ne želi.

Onda, konstatujem da odmah prelazimo na izjašnjavanje.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog odluke da se za člana Ustavnog odbora izabere Radoš Zečević.

Izvolite, kolege.

Da li ovdje ima neko protiv? Nema. Uzdržanih, nema.

Pozivam kolege iz Plave sale da se izjasne. Ko je za? U redu. Ima li neko protiv? Nema. Ima li neko uzdržan? Nema.

Pozivam sad, da li ima u neko u Crvenom salonu da se izjasni? Nema.

Plavi salon da vidimo. Kolege ko je od vas u Plavom salonu za? Hvala. Ima li neko protiv? Nema. Uzdržan? Nema.

Molim vas da mi date rezultate glasanja.

Poštovane kolege, ukupno je glasao 51 poslanik, 51 za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je Skupština usvojila Predlog odluke i Radoš Zečević izabran za člana Ustavnog odbora. Čestitam mu.

Stavljam na glasanje Predlog odluke da se za člana Odbora za bezbjednost i odbranu izabere Strahinja Bulajić.

Izvolite, kolege.

Ko je za? Hvala vam. Ima li neko protiv? Uzdržan? Nema.

Prelazimo na kolege u Plavoj sali. Kolege, molim vas, ko je za? Hvala vam. Da li ima neko protiv? Nema. Uzdržanih? Nema.

Kolege u Plavom salonu. Ko je za? Hvala. Ima li neko protiv? Nema. Ima li neko uzdržan? Nema.

Isti rezultat.

Hvala vam, ukupno je glasao 51 poslanik, 51 za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem, odnosno objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke i da je Strahinja Bulajić izabran za člana Odbora za bezbjednost i odbranu. Čestitam mu.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o dopunama Zakona o turizmu i ugostiteljstvu.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege, ko je za? Ima li neko protiv? Ima li neko uzdržan?

Pozivam kolege iz Plave sale. Poštovane kolege, ko je za? Hvala vam. Ima li neko uzdržan? Nema. Ima li neko protiv? Nema.

Pozivam kolege iz Plavog salona. Ko je za? Hvala. Ima li neko protiv? Nema. Uzdržan? Nema.

Završavamo glasanje i molim da mi se da pregled glasanja.

Poštovane kolege, konstatujem da je ukupno glasalo 42 poslanika, 41 za, jedan protiv, nije

bilo uzdržanih.

Jeste li bili uzdržani ili protiv?

Ne, obrnuto.

Jedan uzdržan, i nije bilo glasova protiv.

Konstatujem da smo prihvatili Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona su podnijeta tri amandmana i to - poslanik Aleksandar Damjanović dva amandmana o kojima treba glasati i poslanik Raško Konjević jedan amandman o kom treba glasati.

Prelazimo na obrazloženja amandmana o kojima treba glasati.

Kolega poslanika nema.

Stavljam na glasanje amandman 1, poslanika Damjanovića. Ko je za? Ima li neko ko je protiv? Ima li neko uzdržan? Glasajte svi da bi imali u zbiru.

Prelazimo na glasanje u Plavoj sali. Poštovane kolege, ko je za? Niko. Ko je protiv? Hvala. Ima li neko uzdržan? Jedan kolega.

Prelazimo na glasanje u Plavom salonu. Poštovane kolege, ko je za? Niko. Ko je protiv? Hvala. Ima li neko uzdržan? Nema.

Pitam, da li ima kolega u Crvenom salonu. Nema.

Molim vas da mi date rezultate glasanja. Ovo će malo duže trajati ovako, ali imajte strpljenja.

Ukupno je glasalo 42 poslanika, za tri, protiv 36, tri uzdržana. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 2, poslanika Damjanovića.

Poštovane kolege, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Hvala vam.

Sad pozivam na izjašnjenje kolege u Plavoj sali. Ko je za? Niko. Ko je protiv? Hvala. Ima li uzdržanih? Dva. Hvala.

Kolege iz Plavog salona. Ko je za? Niko. Ko je protiv? Ima li uzdržanih? Nema.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Molim vas dajte mi rezultate.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 19:33:43)

Zamoli bih vas da vodite računa da prebrojite i ovako nam dugo treba za glasanje.

Molim vas još jednom.

Ko je za u Plenarnoj sali? Dva. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Četiri su uzdržana, ja sam vidio četiri. Molim vas, ko je uzdržan? Šest.

Glasala su 43 poslanika, dva za, 33 protiv, osam uzdržanih, pa konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu poslanika Konjevića.

Stavljam na glasanje ovaj amandman.

Poštovane kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Ima li neko protiv? Hvala. Ima li neko uzdržan?

Pozivam kolege iz Plave sale da se izjasne. Ko je za? Jedan. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege iz Plavog salona, ko je za? Ko je protiv? Ima li uzdržanih? Nema.

Ima li kolega u Crvenom salonu? Nema.

Molim vas dajte mi rezultate.

Glasala su 42 poslanika, tri za, 35 protiv, četiri uzdržana, pa konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Zakonodavni odbor je odlučio da predloži Skupštini, da utvrdi postojanje razloga da ovaj Zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore". Razlozi za predloženu odluku uslovljeni su razlozima hitnosti kako bi se obezbijedili uslovi da se u što kraćem roku ublaže negativni efekti u poslovanju turističke privrede nastali zbog pandemije, bolesti kovid-19, kao i da se omogući turističkim poslenicima da na što efikasniji način reaktiviraju svoje poslovanje

čime će se doprinijeti bržem oporavku turističke privrede.

Stavljam na glasanje postojanje razloga hitnosti da ovaj Zakona stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Da li je neko uzdržan? Dva.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Hvala. Da li je neko protiv? Nije. Uzdržan? Nije.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Hvala. Ima li neko protiv? Nema. Uzdržan? Nema.

Ima li kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate.

Ukupno su glasala 43 poslanika, 41 za, nije bilo glasova protiv, dva uzdržana, pa objavljujem da je Skupština utvrdila postojanje razloga hitnosti da ovaj Zakon stupi na snagu danom objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore".

Sada stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Jedan.

Pozivam da se izjasne kolege u Plavoj sali, ko je za? Da li je neko protiv? Nije. Uzdržan?

Nije.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Hvala. Ima li neko protiv? Nema. Uzdržan? Nema.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate.

Ukupno su glasala 42 poslanika, 41 za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržan, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o dopunama Zakona o turizmu i ugostiteljstvu.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o alternativnom rješavanju sporova.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Pozivam kolege u Plavoj sali da se izjasne, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Pozivam kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, 41 za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržan, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona su dva amandmana Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Molim vas dajte mi rezultate.

Ukupno je glasalo 43 poslanika, 41 za, nije bilo glasova protiv, dva uzdržana, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o alternativnom rješavanju sporova.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama Porodičnog zakona.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ima li neko protiv? Ima li neko uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolega u Crvenom salonu nema.

Dajte mi rezultate glasanja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 19:43:20)

Glasala su 43 poslanika, 41 za, nije bilo glasova protiv, dva uzdržana. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona je jedan amandman Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Sada stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, 41 za, jedan uzdržan, nije bilo glasova protiv, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama Porodičnog Zakona.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, 41 za, nije bilo glasova protiv, dva uzdržana, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona su dva amandmana Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Sada stavljam predlog zakona u cjelini.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate.

Glasala su 42 poslanika, 41 za, protiv nije bilo nikog, jedan uzdržan, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o parničnom postupku.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Da li ima kolega u Crvenom sali? Nema.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, 41 za, dva protiv, nije bilo uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona podnijeto je pet amandmana, i to - Zakonodavni odbor jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona. Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu četiri amandmana koji su sastavni dio predloga zakona.

Sada stavljam predlog zakona u cjelini.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate.

Glasala su 43 poslanika, 41 za, dva protiv, nije bilo uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sudovima.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona je jedan amandman Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Sad stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate.

Glasala su 42 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem daje Skupština usvojila Predlog zakona o dopunama Zakona o Državnom tužilaštvu.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o vojno-obavještajnim i bebjednosnim poslovima.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Izvolite.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate.

Glasala su 42 poslanika, 41 za, jedan protiv, nije bilo uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona nije bilo amandmana, pa ćemo se izjasniti o Predlogu zakona u cjelini.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (16.07.20 19:53:13)

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate.

Glasala su 42 poslanika, 41 za, jedan protiv, nije bilo uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o vojno-obavještajnim i bebjednosnim poslovima.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate glasanja.

Hvala vam.

Ukupno su glasala 43 poslanika, 41 za, dva protiv, nije bilo uzdržanih glasova, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona je jedan amandman Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 43 poslanika, 41 za, dva protiv, nije bilo uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o tajnosti podataka.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege iz Plenarne sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Konstatujem da čekam na rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, 41 za, jedan protiv, nije bilo uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona su tri amandmana Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Očekujem rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, 41 za, jedan protiv, nije bilo uzdržanih glasova, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o akcizama.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege u Plenarnoj sali, izvolite. Ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Ima li kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, 41 za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržan, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Sastavni dio Predloga zakona su dva amandmana Zakonodavnog odbora. Sad stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasala su 42 poslanika, 41 za, nije bilo glasova protiv, jedan uzdržan. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o pravima putnika u pomorskoj i unutrašnjoj plovidbi.

Sada poštovane kolege prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe.

Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Ima li neko protiv? Nema. Uzdržan? Nema.

Pitam, kolege u Plavoj sali, ko je za. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Glasala su 43 poslanika, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeto 11 amandmana, Odbor za ekonomiju, finansije i budžet jedan amandman koji je sastavni dio Predloga zakona.

Poslanici Predrag Sekulić, Branko Čavor i Jovanka Laličić šest amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, s tim što je amandman 2 u izmijenjenoj formulaciji.

Poslanik Genci Nimanbegu dva amandmana koji su sastavni dio Predloga zakona, s tim što je amandman 2 u izmijenjenoj formulaciji.

Poslanik Srđan Milić dva amandmana koje je predstavnik predlagača prihvatio na samoj sjednici, pa čine sastavni dio Predloga zakona.

Poslanik Srđan Milić je saglasno članu 69 stav 4 Poslovnika Skupštine izdvojio mišljenje na sjednici Odbora za ekonomiju, finansije i budžet.

Da li poslanik Milić želi riječ?

Poslanik Milić ne želi riječ, zadovoljan je kaže.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali ko je za? Hvala vam. Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate glasanja.

Kolege poslanici, glasalo je ukupno 43 poslanika. Svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o potvrđivanju Ugovora između Crne Gore i Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske kojim se dopunjava Evropska konvencija o ekstradiciji od 13. decembra 1957. godine i koji ima za cilj olakšavanje njene primjene. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Poštovane kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Hvala vam. Ko je protiv? Nema niko. Ko je uzdržan? Niko. Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Hvala. Imali neko protiv? Nema. Ima li uzdržanih? Nema. Hvala vam.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ima li neko protiv? Nema. Ima li uzdržanih? Nema. Hvala vam.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate glasanja.

Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Ugovora između Crne Gore i Ujedinjenog Kraljevstva Velike Britanije i Sjeverne Irske kojim se dopunjava Evropska konvencija o ekstradiciji od 13. decembra 1957. godine i koji ima za cilj olakšavanje njene primjene.

Prelazimo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o potvrđivanju Protokola kojim se mijenja i dopunjava Dodatnim protokolom uz Konvenciju o transferu osuđenih lica. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Molim kolege iz Plenarne sale, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Niko. Ko je uzdržan? Niko. Hvala vam.

Kolege iz Plave sale, ko je za? Ima li neko protiv? Nema. Ima li uzdržanih? Nema.

Kolege u Plavom salonu ko je za? Ima li uzdržanih? Nema. Ima li protiv? Nema. Hvala vam.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajete mi rezultate glasanja.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o potvrđivanju Protokola kojim se mijenja i dopunjava Dodatni protokol uz Konvenciju o transferu osuđenih lica.

Poštovane kolege prelazimo na glasanje o Predlogu zakona o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog

zakona u načelu.

Kolege u Plenarnoj sali ko je za? Hvala. Ima li neko protiv? Nema. Ima li uzdržanih? Nema.

Prelazimo na izjašnjavanje kolega u Plavoj sali, ko je za? Da li ima neko protiv? Nema. Uzdržan? Nema.

Prelazimo na izjašnjavanje kolega u Plavom salonu, ko je za? Hvala. Ima li neko protiv? Nema. Uzdržanih? Nema.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Dajte mi rezultate.

Glasao je 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Zakon u načelu, konstatujem. Sastavni dio Predloga zakona su dva amandmana Odbora za prosvjetu, nauku, kulturu i sport.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini.

Kolege u Plenarnoj sali ko je za? Hvala vam. Ima li neko protiv? Nema. Ima li uzdržanih? Nema.

Pozivam da se izjasne kolege u Plavoj sali. Ko je za? Hvala. Ko je protiv? Niko. Ko je uzdržan? Niko.

Kolege iz Plavog salona, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Niko. Ko je uzdržan? Niko. Hvala.

Da li ima kolega u Crvenom salonu? Nema.

Očekujem rezultate.

Hvala vam. Ukupno je glasao 41 poslanik, svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju.

Poštovane kolege toliko za večeras. Sjutra nastavljamo sa radom u 11h sa tačkama iz resora ministra zdravlja.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 11:51:27)

Kolege poslanici, nastavljamo Petu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini.

Otvaramo raspravu o Predlogu zakona o lijekovima.

Ovlašćeni predstavnici Vlade su: Kenan Hrapović, ministar zdravlja i Slađana Pavlović, generalna direktorica Direktorata za međunarodnu saradnju i harmonizaciju propisa.

Izvjestioci odbora su: Momčilo Martinović, Zakonodavnog odbora i Halil Duković, Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres.

Da li predstavnik Vlade želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Riječ ima ministar Hrapović.

Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 11:52:03)

Poštovani predsjedniče Brajoviću,

Uvaženi poslanici,

Pred vama je potpuno novi tekst Predloga zakona o lijekovima. U našem regulatornom sistemu već postoji i na snazi je istoimeni zakon koji je usvojen prije skoro 10 godina, tačnije 2011. godine. Složit ćete se da su od tada do danas tehnologija, praksa i standardi, posebno u medicini, značajno izmijenjeni, odnosno napredovali. Stoga je i cilj ovog novog zakona da se obezbijedi primjena savremenih standarda koji se odnose na oblasti proizvodnje i prometa lijekova, kao i potpuna sigurnost pacijenata u kliničkom ispitivanju, potpunije sprovođenje kontrole kliničkih ispitivanja lijekova, sistem kontrole i nadzora nad subjektima u proizvodnji i prometu lijekova, kao i obezbeđivanje sistema farmaco vigilance. Pacijentu, kao krajnjem korisniku lijekova i uopšte zdravstvene zaštite ovaj zakon treba da obezbijedi kvalitetne bezbjedne i efikasne lijekove, a farmaceutskoj industriji i ostalim učesnicima u zdravstvenoj zaštiti i prometu lijekova omogućiti bolji uslovi za razvoj, napredak i konkurentnost.

Kroz ovaj predlog zakona oblast lijekova se u potpunosti harmonizuje sa evropskom

legislativom i standardima Evropske unije što bi, prije svega, pacijeniti kao krajnji korisnici zdravstvene zaštite trebali da osjete kao benefite.

Pored obezbjeđivanja primjene savremenih standarda i obaveze usaglašavanja nacionalne sa regulativom Evropske unije izdvojio bih još dvije predložene izmjene. Naime, ovim zakonom je propisano da Agencija za lijekove i medicinska sredstva nastavlja sa radom pod nazivom Institut za lijekove i medicinska sredstva. Ovo je uslovila potreba formiranja naučno-istraživačke institucije koja će kroz saradnju sa fakultetima zdravstvenih, prirodnih i tehnološko-tehničkih usmjerenja razvijati i razmjenjivati ekspertna znanja u cilju podizanja kvaliteta edukacije, naučnih istraživanja, realizacije naučnog rada u oblasti lijekova i medicinskih sredstava. Cijeneći ovu činjenicu propisano je da Institut za lijekove i medicinska sredstva bude nastavna baza fakulteta zdravstvenog usmjerenja za naučne oblasti i svoje djelatnosti na osnovu ugovora u skladu sa zakonom.

Druga izmjena, koju bih posebno naglasio, jeste uspostavljanje farmaceutske inspekcije i to u okviru agancije, odnosno budućeg Instituta za lijekove i medicinska sredstva. U postupku usaglašavanja teksta zakona sa pravnom tekovinom Evropske unije neki od zahtjeva Evropske komisije su se odnosili na činjenicu da sistem provjere i nadzora nad proizvođačima i distributerima, kao i nadzor nad nosiocima dozvole za lijek u oblasti farmaco vigilance ne obezbjeđuje pravnu sigurnost na način kako to predviđaju evropske direktive.

Sušтина zahtjeva Evropske komisije u tom pravcu bila je da nadležni organ koji sprovodi provjere ispunjenosti uslova iz dobrih praksi mora imati ovlašćenja da na osnovu nalaza sprovede i odgovarajuće regulatorne mjere. Prema trenutno važećem Zakonu o lijekovima Agencija za lijekove i medicinska sredstva izdaje neophodne dozvole za proizvodnju, promet lijekova i sertifikate o primjeni dobre prakse na osnovu smjernica koje važe u Evropskoj uniji. Podrazumijevaju ispunjenost uslova u pogledu prostora kadra uvedenog sistema kvaliteta i opreme. Međutim, nije bila propisana mogućnost da na osnovu neispunjenosti uslova Agencija donese regulatorne mjere. Na primjer, ukidanje dozvole za proizvodnju, odnosno promet, spenziju dozvole, izricanje kaznenih mjera, nenajavljene kontrole i sl.

U skladu sa zahtjevima Evropske komisije, a rukovodeći se činjenicom da odgovarajući stručni kadar neophodan za obavljanje poslova inspeksijskog nadzora već postoji u Agenciji koji se više godina obučavao u ovim oblastima ima iskustva u provjerama i kontinuirano se edukuje i to na način koji predviđa i zahtjeva Evropska komisija. To je predlogom Zakona o lijekovima propisano da Agencija, odnosno Institut za lijekove i medicinska sredstva farmaceutski inspektor u okviru instituta vrši nadležnosti inspeksijskog nadzora u oblastima: dobre proizvođačke prakse, dobre distributivne prakse, dobre kliničke prakse i dobre prakse u farmaco vigilance. To bi bilo ukratko osnovne novine predloženog teksta zakona.

Iskoristio bih priliku da zahvalim poslanicima koji su svojim amandmanima dodatno unaprijedili tekst predloga zakona. Stojim na raspolaganju svakako za dodatna pojašnjenja. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 11:56:37)

Hvala vam, ministre.

Pitam da li neko od izvjestilaca odbora želi riječ? Ne.

Onda dajem riječ poslaniku Suadu Numanoviću.

Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (17.07.20 11:56:53)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, uvaženi ministre Hrapoviću sa saradnicima, uvaženi građani Crne Gore,

Pred nama je Zakon o lijekovima i dozvolite da na samom početku kažem da su lijekovi, odnosno dostupnost lijekova veoma značajan segment zdravstvene zaštite. Kad govorimo o toj

zdravstvenoj zaštiti onda tu, prije svega, mislimo da je osnovno pravo svakog građanina Crne Gore, osnovno ljudsko pravo - zdravstvena zaštita.

Takođe, kad govorimo o lijekovima onda je veoma bitna ta dostupnost lijekova, a prije svega je bitna bezbjednost lijekova i efikasnost koji zajedno u sistemu zdravstvene zaštite garantuju kvalitetnu zdravstvenu zaštitu građanima Crne Gore.

Ono što jeste, a vezano je danas i sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti i Zakonom o lijekovima jeste činjenica koja će poslije usvajanja, a siguran sam da će biti i jedan i drugi zakon usvojeni, nivo zdravstvene zaštite biti podignut na veći nivo nego što je to trenutno sada. Prosto iz razloga što zakonodavni okvir koji se nadograđuje ide u pravcu poštovanja svih onih stvari koje su standarde koje su dobre, ali poštovanja međunarodnih standarda iz ove oblasti i usaglašavanje sa tim međunarodnim standardima daje nam, kažem, za pravo da ćemo u narednom periodu imati, kad govorimo o lijekovima, i sigurne i bezbjedne i dostupne lijekove. Zbog toga ćete mi dozvoliti da kažem par stvari vezano sa ovim zakonom.

Ministar je rekao da Agencija za lijekove prerasta u Institut za lijekove i medicinska sredstva što je veoma značajno jer će na taj način ona postati naučna baza, kao i inspekcija koja će se posebno formirati. To sve govori o tome da ćemo primjenom ovoga zakona dobiti na kvalitetu kažem zdravstvene zaštite građana Crne Gore. Da izdvojimo ovdje prije svega tu listu lijekova koja kod nas postoji u zdravstvenom sistemu. Znamo da imamo jednu široku listu lijekova čini mi se nešto oko 1156 lijekova i da se ta lista lijekova iz godine u godinu širi. Ona se uglavnom odnosi na lijekove koji su neophodni za liječenje svih onih oboljenja koji se nalaze u patologiji naših građana. Tu, prije svega, mislim na nove lijekove trombolitičke terapije, zatim na nove lijekove iz onkologije na lijekove transplatacionog programa, zatim na lijekove novih bolesti koje se pojavljuju kao i oni standardni lijekovi čija se lista svakako dopunjuje sa tim standardnim lijekovima iz oboljenja kardiovaskularnih oboljenja, za hipertenziju, za dijabet i lijekovi antibiotici koji se isto tako upotrebljavaju.

Ono što želim da naglasim sa tim mi u u Crnoj Gori imamo tu povećanu potrošnju lijekova, naročito ona je izražena prema pacijentima kardiovaskularnog oboljenja. Imali smo u jednom periodu značajnu upotrebu da ne kažem zloupotrebu i antibiotika kako od ljekara tako i od samih pacijenata, ali na sreću podaci koje sad imamo vidimo na primjer kod antibiotika da je smanjena ta upotreba antibiotika sa nekih, čini mi se, 3,8% imamo manju u odnosu na prethodni period što je veoma značajno, a upotreba antibiotika u Kliničkom centru kao najvećem potrošaču antibiotika isto je tako smanjena za nekih 30%. Kad govorimo o tome da u Crnoj Gori jeste povećana potrošnja lijekova onda ne možemo reći da je to samo u Crnoj Gori, to je globalni problem. Iz nekoliko razloga kao što znamo produžetak životnog vijeka. Ja ću na uštrb vremena kluba, znači na uštrb produžetak životnog vijeka, zatim nova oboljenja koja se javljaju, potreba za tim lijekovima i drugi faktori koji utiču na povećanje, jer vidimo da u Crnoj Gori je potrošnja lijekova negdje u prosjeku 124 eura po glavi stanovnika za razliku na primjer od Srbije 138 eura, u Hrvatskoj je to 134, u Sloveniji 420 eura, u razvijenim državama to je mnogo više i da kažem o dostupnosti lijekova koja je veoma bitna u Crnoj Gori. Mi smo u 2012. godini, odnosno u 2016. godini imali dostupnost lijekova preko farmaceutske mreže, državnih apoteka Montefarma, čini mi se sa 53 apoteke, a u međuvremenu potpisan je sporazum sa privatnim apotekama negdje. Dakle, u sistemu dostupnost lijekova u Crnoj Gori, imamo nešto oko 200 apoteka koji su omogućili veoma laku dostupnost lijekova svim građanima Crne Gore.

Dakle, i sa time da pokušam da završim veoma je bitno kad govorimo o Zakonu o lijekovima, veoma je bitno kad govorimo o agenciji koja je posle 12 godina postojanja dala rezultate i postigla je cilj svog osnivanja da mi u Crnoj Gori imamo jednu široku lepezu lijekova koji su dostupni, a da će kroz ovaj zakon i kroz efikasnu njegovu primjenu građani Crne Gore imati prije svega lijekove koji su i dostupni, koji su i efikasni u svojoj primjeni i koji su i sigurni i sigurnost samih lijekova. Naravno da nam za to garantuje agencija i prosto zahvalnost agenciji za takav dosadašnji rad i očekivanje da će kroz primjenu ovog zakona crnogorski građani imati još kvalitetnije sigurnije i lakše dostupne lijekove. Zahvaljujem.

Hvala vam, sada ima riječ Draginja Vuksanović Stanković, a neka se pripremi Danijela Pavićević. Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ(17.07.20 12:04:41)

Zahvaljujem.

Uvaženi građani, poštovana Skupštino,

Zaista jedan veoma važan zakon danas pred poslanicima crnogorskog parlamenta i mi se iz Socijaldemokratske partije pitamo da li u Crnoj Gori ima lijeka za skupe lijekove? Da li u Crnoj Gori ima lijeka za skupe lijekove koji plaćaju naši građani? Sve je lijepo ovo što se napiše u zakonu, sve je lijepo kad imate inspekciju koja radi svoj posao na terenu, ali naši građani plaćaju skupe lijekove. Jednom prilikom iz Ministarstva zdravlja su nam poručili da ni jedan lijek koji plaća država ne može imati cijenu koja je već od prosječne cijene tog lijeka iz tri zemlje iz okruženja Srbije, Hrvatske i Slovenije i da to može biti maksimalno utvrđena cijena.

Međutim, mi se susrećemo sa činjenicom da na primjer lijek koji košta u Crnoj Gori 18,19 eura, u Srbiji košta ispod 9 eura. Neki lijekovi koji u Srbiji koštaju, a to sam jedno dva puta u Parlamentu nabrajala i čitala i upoređivala, koštaju oko 7,8 eura, kod nas koštaju oko 30 i nešto eura. Kažete da se neki lijekovi mogu dobiti na recept. Mi imamo prigovore građana koji pođu da uzmu lijek na recept, lijeka nema. Traže zamjenu, ima adekvatna zamjena, ali taj lijek mora da se plati. Pa vas ja pitam obzirom na iznos penzije u našoj državi i na plate kako je moguće da jedan pacijent dođe u apoteku i da mora da plati lijek koji je tri puta skuplji nego što je u Srbiji. Znam u većini slučajeva da naši građani Srbije nabavljaju lijekove, da nisu u mogućnosti da plate ovdje.

Ono što je značajno kada je u pitanju kontrola, cijena i kvalitet lijekova koji plaća država znamo da su za ta pitanja nadležni Ministarstvo zdravlja, Fond zdravstva i Agencija za lijekove. Kada su u pitanju cijene lijekova koje se nalaze na slobodnom tržištu one su pod kontrolom inspekcije koja su nadležna za pitanja ekonomije i Ministarstvo zdravlja i Fond zdravstva i Agencija za lijekove i Ministarstvo ekonomije sa druge strane čute na previsoke cijene lijekova koji plaćaju naši građani u Crnoj Gori i mi iz Socijaldemokratske partije smatramo da se tome mora stati na put. Ovdje su očigledno date nekome odriježene ruke da može da određuje cijene lijekova u Crnoj Gori kako je njemu čef. E, to ne može tako. Nego ako ste poručili iz Ministarstva zdravlja da cijena lijekova ne može imati veću od prosječne cijene tog istog lijeka u Srbiji izvolite sa riječi pređite na djela i molim vas uzmite stvar u svoje ruke i učinite kontrolu. Socijaldemokratska partija će tome stati na put. Budite sigurni u to, ali plaćati lijek od 40 eura u Crnoj Gori koji u Srbiji imaju dva do tri puta manju cijenu zaista nije u redu, i tome se konačno mora staviti rampa. Mi znamo u svijetu je poznato da pored narko mafije možda jača farmakomafija, upravo zbog ovih stvari. Da li mi ovdje imamo u Crnoj Gori krake te mafije. O čemu se ovdje radi? Znači, postoje naši građani koji ne mogu da kupe osnovne lijekove. Nama penzioneri umjesto da putuju po Evropi i da obilaze destinacije, jer su zaslužili svojim radom oni nemaju mogućnost da nakon isteka mjesec dana kad prime penzije ne mogu da kupe hleb i ne mogu da kupe potrebne lijekove i kad dođe tamo da uzme na recept lijeka nema, zamjena plaća se. Prema tome, ja vas molim da se tome stane na put, naravno pošto vi niste sposobni da tome stanete na put, jer ovo toliko puta se više ponavljamo oko cijena lijekova i upoređujemo se sa Srbijom, koliko su tamo niže, a kod nas veće, da ne govorimo o Bosni itd. tome ćemo mi stati na put, jer se više na svim poljima u ovoj državi mora znati red pa i u toj djelatnosti. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 12:08:47)

Ne možete sad, nego kad se završe uvodna izlaganja.

Sada je došlo do promjene pa će se Srđan Milić u ime kluba SNP DEMOS govoriti, a neka se pripremi Boris Mugoša.

SRĐAN MILIĆ (17.07.20 12:09:02)

Hvala vam.

Dakle, danas se bavimo setom predloga zakona koji se dotiču Ministarstva zdravlja, a sa druge strane bavimo se sistemskim zakonom koji tretira oblast lijekova i Zakonom koji bi trebao da ostvari više ciljeva. Neki od tih ciljeva ste vi pomenuli, a da li su ti ciljevi kompatibilni sa onim što podrazumijevaju Direktiva 28 Evropske unije koja se bavi zdravstvom, o tom možemo i nadam se da ćemo imati priliku, ministre, u komentarima na uvodna izlaganja da se i time malo pozabavimo. Decembar 2014. godine otvoreno poglavlje, 2015. godine već otkrivena velika afera u Crnoj Gori gdje su citrostatici iz Napulja završili u Montefarmu i završili kod jednog velikog distributera. Posle ću vam ja ako vam bude trebalo te dopise, jer otprilike tako su reagovali ovi iz Montefarma. Nijesu znali, saznali su iz medija, ali nema veze. Možemo o svemu da govorimo, ali moramo da govorimo o ciljevima. Prvi cilj je da se poveća sigurnost, povjerenje u zdravstveni sistem građana Crne Gore. Drugi cilj kategorije o lijekovima, lijekovi u Evropskoj uniji koji skraćuju vrijeme trajanja, liječenja su besplatni, i to ću poslati, ministre, vidim da me gledate, i to ću vam poslati da vidite o čemu se radi. Treći cilj, mi smo napravili dogovor sa Institutom Koch iz Berlina, vezano za zarazne bolesti i sa njima saradujemo i u dijelu usaglašavanja našeg zakonodavstva sa evropskim zakonodavstvom. Četvrti dio je ono što se desilo u Crnoj Gori pojavom COVID-a 19, a to je da je vaša koleginica ministrica ekonomije, mada ste vi trebali da reagujete na to konstatovala da su cijene ovih malih doza nemoralne, ali su po zakonu, a nakon toga predsjednik NKT-a je rekao da će se zakonskim rešenjima onemogućiti u budućnosti da se pojavljuju takve situacije. Sada ja vas pitam da li će se to desiti usvajanjem ovoga zakona. Da li ste ono što je potpredsjednik vaše Vlade javno izjavio u aprilu mjesecu 2020. godine spremni da sada kažete da ste ovim zakonom to obezbijedili.

Vi dobro znate, ministre, iz vremena kada ste bili direktor Fonda za zdravstvo da smo još tada zapravo Ministarstvu zdravlja smo dostavljali pitanje kad je bio gospodin Šegrt i pratimo tendere koji se pojavljuju u Crnoj Gori, a vezani su za lijekove. Na tim tenderima postoje određeni kriterijumi koji se moraju zadovoljiti. Međutim, neki od tih tendera su vrlo specifični, jer podrazumijevaju samo jednu vrstu pakovanja lijeka, ja nisam iz te struke, ali dakle, za jedan lijek koji je u prahu on ne može da bude na tenderu nego se traži da bude u tableti. Negdje nekada kad bude neko mogao da mi objasni samo u čemu je razlika i zašto se neko za mene kao lajka iz te oblasti, ali i potrošača na kraju krajeva kao i svi ostali dešavaju situacije da neko ko nudi lijek u prahu koji je jeftiniji od ovoga u tableti ne može da učestvuje zato što su definisani uslovi na tenderu upravo na takav način. O Glosariju, o onom kartelskom udruženju veleprodajeri u Crnoj Gori mi smo vam govorili.

Ono što svi moramo negdje, gospodine ministre, imati kao cilj, osim potrebe da bespotrebno se pokušavaju steći politički poeni, da predlažući zakonske akte obezbijedimo da ti akti budu u funkciji onih koji žive na ovom prostoru. Da onemogućimo kriminalne radnje, da onemogućimo farmakomafiju, da onemogućimo korupciju, da onemogućimo svi zajedno ako postoji, a ja vjerujem da ćete vi negdje i onu endemsku korupciju na koju nam ukazuju prepoznati i u dijelu farmacije ili da uradimo ono gospodine ministre što su nam Evropljani savjetovali, a ja bih volio da to budu ciljevi predlaganja ovoga zakona. Glavni izazovi za Crnu Goru su povezani sa jačanjem sektora javnoga zdravstva. Treba preduzeti konkretne mjere kojim će se onemogućiti postojanje kartelskoga funkcionisanja unutar tzv. farmokomafije.

Potrebno je proširiti obuhvat socijalne zaštite i omogućiti ljudima koji imaju, koji su pogođeni COVID-om 19 da po povoljnijim uslovima mogu doći do neophodnih medikamenata. Ovo je sve gospodine ministre iz razgovora koji su imali online ministar finansija sa ministrima finansija zemalja članica Evropske unije 20. maj 2020. godine. Hvala vam velika.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 12:15:36)

Hvala i vama.

Sada riječ ima poslanik Boris Mugoša, neka se pripremi poslanica Anka Vukićević. Izvolite.

Zahvaljujem, predsjedniče.

Poštovane poslanice i poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima, pa evo ja ću se u dobrom dijelu svog izlaganja osvrnuti na sam tekst zakona, neću ovo koristiti za neke predizborne demagoške floskule, i vapaji kada su građani u pitanju, jer čini mi se da su ti vapaji nastali prije nekoliko godina. Dugo godina prije toga te iste ljude nisu "zabrinjavali" ti problemi, o tome će biti prilike i kasnije da razgovaramo.

Pa razlog za donošenje zakona o lijekovima je da se u postupku prometa, proizvodnje, distribucije i kontrole lijekova obezbijedi kvalitetni i bezbjedni lijekovi što je jedan od ključnih preduslova kvalitetne i bezbjedne zdravstvene zaštite, ali isto tako i da se farmaceutskoj industriji i ostalim učesnicima u zdravstvenoj zaštiti obezbijede uslovi za bolji razvoj i konkurentnost. Kolega Numanović i ljudi iz zdravstva će vjerovatno stručnije govoriti o samim tim činjenicama. Ja uvijek kažem da je jedna stvar imati dobar zakonski okvir, a sama implementacija će pokazati da li je ono što smo upisali dobro. Kad je ovaj zakon u pitanju, zaista će da bude na adekvatan način i primijenjen u praksi i građani će imati one efekte koji očekuju od ovakvog zakonskog teksta. Ja ću samo sada se u par minuta posvetim Agenciji za lijekove i medicinska sredstva, jer zaista smatram da je to jedna izuzetno referentna ustanova u Crnoj Gori, ustanova na koju trebamo da smo ponosni zbog kvaliteta kadra koji radi u njoj i mislim da je izuzetno važno da se ovim zakonom stvorila osnova da ta agencija postane naučno-istraživačka institucija, odnosno postaće Institut za lijekove i medicinska sredstva i postaće nastavna baza za fakultet zdravstvenog usmjerenja za one naučne oblasti koje pokriva djelokrug njenih aktivnosti.

Što je veoma važno, i to je bio zahtjev Evropske komisije, da ona institucija koja izdaje dozvole za proizvodnju i promet lijekova zbog dosledne pravne sigurnosti i funkcionalnog nadzora može da donosi regulatorne mjere i sada će Institut za lijekove i medicinska sredstva moći da donese i regulatorne mjere kao što je ukidanje dozvole za proizvodnju i promet, suspenziju dozvole, izricanje kaznenih mjera, nenajavljene ponovne kontrole itd. a sve kao što sam rekao u cilju dosljedne pravne sigurnosti i još jedna stvar koja je zbog stručnog kadra koji postoji u toj agenciji koji se godinama za to edukovao sad će agencija da ima određena ovlašćenja, iz dijela inspeksijskog nadzora mislim da će biti u pitanju inspektori farmaceutski inspektori. Tako da mislim da smo ovim zakonskim rešenjem zaista na kvalitetan način zaokružili tu priču oko Agencije za lijekove i medicinska sredstva, odnosno u periodu pred nama će to biti Institut za lijekove i medicinska sredstva.

E sad govorimo o jednoj veoma važnoj temi, a to je potrošnja lijekova u Crnoj Gori. Prema određenim podacima za 2019. godinu na osnovu recepata koji idu na teret Fonda, izdatih u privatnim apotekama i apotekama Montefarma, mislim da je negdje oko 7,4 miliona pojedinačnih lijekova izdato čak 570.000 više nego 2018. godine što je koštalo negdje više od 8,8 miliona eura državu nego 2018. godine što je mislim oko 26%. Od toga je na osnovu lijekova koji su izdati u privatnim apotekama bio rast od čak preko 36%, a u državnim nešto preko 20% tako da je taj trend potrošnje lijekova iz godine u godinu prisutan i on je najvećim dijelom posledica veće dostupnosti lijekova, a o tome je govorio i kolega. Nekad su lijekovi bili dostupni u nešto preko 40 apoteka, sad je to u sistemu mislim oko 200 apoteka i bolja snabdijevenost tržišta, jer kroz novu listu lijekova koja je mislim donijeta u martu 2018. godine i revidirana četiri puta čini mi se do sada su zastupljeni i skupi lijekovi za savremene terapije i takođe je veoma važno da znamo kako se kreće učešće države, odnosno sredstava na teret države u odnosu na ukupne troškove lijekova koji građani potroše tokom godine. Ono je sa 70% u 2016. godini sada država učestvuje sa 70% u ukupnim troškovima lijekova što znači da je iz godine u godinu sve veći trošak kada su u pitanju lijekovi i to pada na teret države, a smanjuje se učešće građana u tim troškovima.

Takođe, veoma je važno pitanje, i to sam htio da vam postavimo oko snabdijevenosti naših apoteka. Mislim da je 24. aprila ove godine Vlada zadužila Montefarm da sprovede hitnu nabavku lijekova i želim od vas da čujem kakvo je stanje trenutno kada je u pitanju snabdijevenost naših apoteka lijekovima. Oko cijene lijekova u apotekama ja sam bio jedan od rijetkih ako ne i jedini koji je tokom epidemije tražio da se ograniče cijene lijekova. Tada nijesam naišao na podršku kolega iz drugih partija. Možda zbog toga što sam to ja predložio, odnosno partija kojoj pripadam. Na žalost to je tako u Crnoj Gori. Mislim da je ta mjera trebala da se sprovede tako da mene ova naknadna

pamet puno ne tangira. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 12:22:07)

Hvala vam.

Sada riječ ima poslanica Anka Vukićević, a neka se pripremi poslanik Branko Radulović. On je poslednji u ime kao uvodničar ispred klubova. Izvolite.

ANKA VUKIĆEVIĆ (17.07.20 12:22:16)

Zahvaljujem.

Poštovane građanke i građani, ja ne znam da li su se vlasti u Crnoj Gori i u regionu u zadnjih mjeseci i više o jadu zabavile od COVID-a ili kako da nađu način da narod izvedu na izbore po cijenu da svi na kraju budemo COVID pozitivni. Eto kao spasioca nam predlažu predsjednike biračkih odbora koji će procijenjavati koji je birač COVID pozitivan, COVID negativan, samo ne znamo koće im dati sertifikate i potvrditi obučenosť da za takve vrste procjena. Zakon naravno bitan i te kako tiče se zdravlja svih nas. Ovim zakonom se propisuju uslovi za proizvodnju, promet, ispitivanje lijekova za humanu upotrebu, kvalitet, bezbjednost i efikasnost. Da, sve to nam treba, ali kvalitet, oslanjamo se na ono što drugi procijene da je kvalitet, bezbjednost ono što drugi procijene da je bebjedno i efikasnost naši ljekari ovako opterećeni na žalost nijesu u mogućnosti niti imaju vremena da pregledaju pacijente, a kamoli da prijavljuju neželjene efekte tih istih lijekova. Ono što mi je žao, a nadam se da ću dobiti odgovor u više izvještaja Agencije za lijekove imali smo najavu otvaranje laboratorije u kojoj ćemo biti u mogućnosti sami vršiti kontrolu određenih lijekova, međutim do dana današnjeg o tome nema nikakvih informacija.

Danas se oslanjamo na analize koje dobijamo iz drugih laboratorija. Članom četiri ovoga zakona zabranjena je upotreba lijeka kome je istekao rok trajanja. Mi imamo jedno negativno iskustvo kada smo koristili tamiflu kome je istekao bio rok četiri godine u zamjeni čini mi se Svjetske zdravstvene organizacije čime ona svakako takvim postupanjem ruši svoj ugled. Članom 5 ovog zakona ne mogu se koristiti lijekovi koji nemaju dozvolu za upotrebu i naravno u svemu ovom što se zbiva oko epidemije COVID-a postoji bojazan da će ući mnogi lijekovi koji nijesu ispitani dovoljno kao i vaccine koje nijesu testirane u mjeri kako to zdravstvena struka nalaže.

Naravno, prije neki dan to sam u sredstvima javnog informisanja imala priliku da vidim da ćemo na poklon dobiti lijek remdesivir i informacija da je upotrebu tog lijeka odobrila američka Agencija za bezbjednost hrane. Ja sam to malo pogledala i onda sam vidjela da je u Americi odobrena upotreba samo po hitnom postupku, a da taj lijek nije prošao kontrole koji inače lijekovi trebaju da prođu i liječenje remdesivira u Americi košta tri i po hiljade dolara, a mi ćemo remdesivir dobiti besplatno čime ćemo platiti upotrebu remdesivira. Zašto mi dobijamo taj lijek besplatno, a neko ga plaća tri i po hiljade dolara ili će se istraživanja vršiti u Crnoj Gori pa ćemo mi, ovo su samo pretpostavke, ja se nadam da ću dobiti adekvatne odgovore, jer je to ono što interesuje građane Crne Gore. Ovo govorim iz razloga što u nekim istraživanjima sam nedavno učestvovala pa sam i tako našla zanimljive podatke da ista ta američka Agencija za bezbjednost hrane radila istraživanje po kojima 50% kliničkih istraživanja ne daju tačne rezultate, a preko 50% pacijentima ne garantuje adekvatnu zaštitu.

Opet se vraćam na ono prethodno ja vjerujem u kontroli koje bi se radile u ovoj državi i vjerujem u znanje naših ljekara koji neće slijepo slijediti uputstva nego će se ipak voditi sopstvenom logikom i ono što su naučili tokom studiranja i tokom iskustvenog rada u praksi, jer recimo isto deksazon je bio ne nemojte ga koristiti pa sad nova istraživanja ajmo koristite ga, pa postoje zlatni standardi u zdravstvu i zna se kako idu protokoli u liječenju virusnih infekcija. Drago mi je da će Agencija za lijekove prerasti u Institut i drago mi je što će to biti nastavna i naučna baza i da će Crna Gora imati veći broj istraživanja iz oblasti zdravstvenih nauka, ali ono što nedostaje je što Crna Gora nema mogućnost, niti daje mogućnost istraživačima u zdravstvu da svoje radove objave u Crnoj Gori. Mi nemamo naučni časopis iz zdravstva tako da čemu nam nastavne baze, čemu nam istraživački centri kad moram da idem u drugu državu da bih objavila naučni rad ne

samo ja nego masa mojih kolega i vaših te mogućnosti nemaju. Uzdajmo se u sopstveno znanje i ulažemo sopstveno znanje. Mnogo imena iz Crne Gore kojima se kite drugi nijesmo umjeli da ih sačuvamo i to je naš najveći problem. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 12:27:46)

Hvala, poslanice Vukićević.

Poslanik Branko Radulović, nek se pripremi poslanica Sanja Pavićević.

Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (17.07.20 12:27:52)

Hvala.

Građani Crne Gore, želim da me dobro saslušate ovo što ću da kažem i da razmislite o ovome što ću ja da rečem.

Ministre, molim slušajte me, želim od Vas odgovore konkretno. Prvo lijek je faktički eliksir života i određuje kvalitet života, prirodni tok ljudskog bića je začetak uspostavljanju, unapređenje, očuvanju životnih funkcija, ali ono što prati životni vijek u manjoj i većoj mjeri je poremećaj životnih funkcija, poremećaj građe, raznih funkcija, organa i cijelih sistema. Uvijek nas prati i ono što je akutna i ono što je hronična bolest. Građani Crne Gore, kad kažem akutna ako udarite glavom ili daleko bilo saobraćajni udes ili nešto tako, tumor je hronična bolest. Bol kao reakcija i posebna neka filozofsko iskustvena, doživljaj je nešto što ne smijete tokom svog životnog doba da doživite, to u posebnim klinikama, u najprednijim zemljama svijeta smrt je neminovnost. Lakše ako je brža a kasnija, to je prestanak vitalnih funkcija i metabolizma. U narodu se kaže "lijepe li smrti kod tog čovjeka".

Sada ću nešto da kažem oko COVID-19. O tome sam izučavajući, imajuću sopstvenu sklonost, a imajući i dobroga mentora u kući dao nekoliko intervjuja do početka marta, posle sam vidio da ide dosta naopačke i nisam htio više da dajem intervjuje i da dajem neke veće izjave. Pratio sam ovo do kraja, konsultovao se sa svojom ćerkom da li sam u pravu ili da nisam u pravu, pročitao mnogo o ovome i ono što sam ja rekao prije pet - šest mjeseci došli su crni dani i za Crnu Goru i za cio svijet.

Ono što, građani Crne Gore, želim da kažem to je da morate da nosite masku, da morate dva metra da se distancirate, da morate da perete ruke. To je jedina trenutna odbrana od ovoga zla koje se ne zna ni odakle je poteklo ni kako je nastalo. Fifti fifti su dvije suprotstavljene teze. Rezultati, ono što smo se nadali i što su mnogi pretpostavili nije se desilo, imuniteta nema, ni onamo gdje su htjeli da to bude krdo u Švedskoj, ni onamo gdje je bilo malo. Na Balkanu najmanje. Od poslednjih 1.051 uzorak koji su ispitivali antitijela samo 24 osobe imaju imunitet. Evropska unija na ovoj tezi imuniteta je pala. Imunitet krda ne postoji.

Da li izaziva korona tešku kliničku sliku? Da. Ne zna se u kom dijelu organa i na koje mjesto. Moram da kažem da je moja kćerka završila jedan izuzetno kvalitetan rad sa svojim mentorima i nekim Nobelovcima i biće objavljeno u najčuvenijem ... časopisu da naurološki problemi su minimum 30%. Od zapaljenja mozga, moždanih udara do perifernog nervnog sistema. Lijeka nema. Ono koji su simptomi o začepljenju nosa, kijavici, ne znam čestom odlasku u vc, su samo dio svega toga.

Za liječenje, sad ću o ovom lijeku, ne postoji ni jedan lijek, ali jedan lijek Remdesivir o kome se govori iz najuglednijih medicinskih časopisa se kaže da su odboreni od Američke agencije za lijekove i Evropske agencije za lijekove. Ja nijesam pametniji od ovih ljudi i od ove agencije. Ovaj lijek je potvrdilo to istraživanje da smanjuje trajanje bolesti i smrtnost. Respirator daleko ti kuća od njega. Posebno od onih koji nijesu dovoljno obučeni. Virulencija i patogenost je ono što su mnogi ..., toplo vrijeme nema veze, vlažnost nema veze. To se pokazuje danas u Crnoj Gori. Djeca čudno, odlično, srećni smo, oni su više imuni, ali i ona skala dolje se spušta za razliku od djece koja su kod drugih virusa manje imuni.

Ministre, htio bih da Vas pitam iz jedne druge teme, jer sam ovo podijelio u tri teme. Da li

ste Vi nabavili jedan od ovih lijekova? Klinički centar vrlo brzo, ako nije već, je dupke pun, da li ste krenuli da pravite bolnicu onamo gdje je bila u Sportskom centru. Da li imate od ovog lijeka nešto?

Njemci su već, građani Crne Gore i kolege, otkrili test koji traje deset minuta, 15 minuta. On je pokazao 100% tačnost, 15 minuta. Zašto mi govorimo o masovnom testiranju. Turci imaju dobru turističku sezonu zato što su uveli test koji traje čini mi se do dva sata, sad se i on već smanjio. Kako je sa testovima i masovnim testiranjima. Ministre, prije dvije noći sam pošao da se vidim sa mojim drugom u jednom lokalnu Preko Morače. Svi lokali su bili puni, nije se poštovala ni jedna mjera. Ovo ide na zlo. Sa ovakvim medicinskim sistemom ne može bez da bude na zlo, sa ovakvom nepoznanicom, sa ovakvim nemanjem lijeka, nemanja ničega.

Ministre, prije na onom sastanku koji je organizovao, koji je čini mi se bio dobar, odbor naš, da li ste Vi potpisali predugovor za tu vakcinu koje nema? Jer će biti ludilo kada je bude i kada se bude potvrdila, za njom. Svjetska zdravstvena organizacije je pokazala da nije dostojna globalnog odgovora na mnoge izazove koji će sve više biti u svijetu kada se tiče otpornosti čovjeka, ovo o čemu sam govorio što je utkano u ljudskom biću. Te neodgovorne svjetske zdravstvene organizacije, mi nemamo danas vakcinu, mi danas nemamo lijek, mi ne znamo ništa o njemu. Da li će biti mutacije, neće biti mutacije. On živi, gospodo, u organizmu, u ćelijama 30 do 90 dana, ministre. Slušajte Vi mene, ministre, više ja znam nego oni, mnogo. Njegova patogenost kažu 15 dana, virulentnost, da može da zarazi. Ministre, Vi, prije svega Nacionalno tijelo ste pali. Mene je žao zbog toga. Niste doveli prave ljude, ali ja ću govoriti o drugoj tački kada budem govorio o zdravstvenoj zaštiti, doveli prave ljude, niste govorili istinu, mi ne znamo koliko je danas zaraženih u Crnoj Gori. Znao sam, ali nisam htio da kažem da vaši testovi kasne od sedam do 15 dana. Ako kasne od sedam do 15 dana, gospodo, onda je mogućnost te transmisije nenormalna. Mi se bavimo samo perifernim posledicama, samo najtežim kliničkim slikama....(prekid)...

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 12:38:41)

Mislim da je dovoljno bilo pet minuta. Izvolite, završite misao.

BRANKO RADULOVIĆ (17.07.20 12:38:46)

Ministre, znate li što je glavni problem? Glavni problem smo mi. U zdravstvenom sistemu dajemo samo 5% bruto društvenog proizvoda koji je najniži u regionu i koji će da pada. Nemamo para ni za ovakav. Ministre, godišnje u Evropskoj uniji ključno ispitivanje novih lijekova je preko četiri hiljade. Sve se prebača u Evropsku uniju iz Indije i Kine, znate zašto, da ne govorimo drugi djelovi svijeta. O kojoj vi listi govorite od 1.200. Zašto ja trošim stotinu i kusur eura za lijekove, evo zdrav sam čovjek a kako će jedan penzioner da se liječi? Da li je Božije, da li je ljudski, da li je solidarno, da li je crnogorski da nam ljudi umiru u bolovima, da neko trpi bol i zato ministre, mi padamo dolje. Mi smo gotovi u koliko ne promijenimo. Moram da kažem, opet da se vratim, sve je u politici. U političkoj volji i smjeni. Ti, Ivanoviću iz "Vijesti", i ovi koji ste razbili listu poklonili ste onima zbog kojih je ovakva situacija i budućnost Crne Gore, četiri - pet mandata. Sada kažem, građani Crne Gore izađite na izbore 70% i glasajte koga god želite, ali da ne budu oni koji su vas doveli u ovu situaciju, da ih pobijedimo sa 20% razlike da bi imali pet mandata više. Zbog biološke supstance, zbog socijalne supstance, zbog vašeg bola i sve. U koliko to ne učinite bićete saučesnici u svemu ovome što sam danas rekao.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 12:41:00)

Zahvaljujem, poslaniče Raduloviću.

Ministre, da li želite?

Izvolite, da čujemo.

Uvaženi poslanici,

Prvo bih zahvalio profesoru Raduloviću, izvinjavam se što Vas pominjem, na dobrim porukama za naše građane. Ja se apsolutno slažem i molim sa ovog mjesta i apelujem upravo da koristimo jedini trenutni lijek protiv coronavirusa a to je da držimo distancu najmanje dva metra, da nosimo svi zaštitne maske i naravno da vodimo računa o ličnoj higijeni i higijeni prostora. To je jedini lijek sada poznat u svijetu i molim i apelujem još jednom da se svi toga pridržavamo jer odgovornost je na svima nama, na taj način čuvamo svoje zdravlje, zdravlje svojih najbližih i na taj način jedino možemo da smanjimo ovu lokalnu transmisiju, odnosno prenos virusa sa jedne osobe na drugu.

Ministarstvo zdravlja, odnosno Vlada Crne Gore je u petak prošli potpisala dokument o zajedničkoj nabavci buduće vakcine koja se bude otkrila, tako da smo pravovremeno odreagovali i na ovo vaše pitanje, to je odgovor. Znači, prošli petak smo potpisali taj dokument, stavili smo se na listu kada bude pronađena vakcina da budemo među prvim zemljama koja će nabaviti za naše građane. Što se tiče lijeka remdesivir, želim da vas obavijestim da smo potpisali Sporazum sa Evropskom komisijom o zajedničkoj nabavci tog lijeka i naravno, vjerovatno ćemo taj lijek dobiti u narednom periodu. Dakle, to su dvije ključne stvari koje je zdravstveni sistem, odnosno Vlada Crne Gore uradila za ovo što ste pomenuli.

Lista lijekova, listu lijekova donose naši stručnjaci, njih je u komisiji 11, to su da kažem doktori koji su prvi među jednakima, to su najbolji naši ljekari koji određuju šta treba da bude na osnovnoj i na doplatnoj listi lijekova. Mi im vjerujemo i naravno poštujemo sve ono što je njihov stav, da treba da bude na listi lijekova, odnosno ono što naši građani koriste za liječenje. Kao što ste upoznati lista lijekova je stupila na snagu u martu 2018.godine i od tada je već četiri puta inovinara upravo sa razlogom da sve ono što je na tržištu novo, što može da doprinese poboljšanju liječenju, zdravlju naših građana da država Crna Gora to prati i da implementira u svoju listu lijekova. Ono što je ovdje postavljeno kao pitanje to je cjenovna politika i izrada liste je pratila naravno i podstakla konkurentnost među proizvođačima i time dovela do nižih cijena lijekova na listi, odnosno cijena koje se fakturišu u Fondu za zdravstveno osiguranje. Samo ću vam saopštiti aktuelnu situaciju, pošto je dosta često pominjano i poređenje cijena nekih lijekova sa Republikom Srbijom. Aktuelna situacija trenutna je sledeća, lijekovi u Crnoj Gori su jeftiniji u odnosu na Srbiju za 2,4% ili u novčanom iznosu za milion i 96 hiljada eura u odnosu na promet lijekova u Crnoj Gori, govorim na pozitivnu listu. Drugi važan segment, a to su lijekovi koji se nabavljaju po pregovorima sa proizvođačima i u tom poslu smo, što se tiče Republike Srbije jeftiniji za 7,37%, odnosno u novčanom iskazu tri miliona i 700 hiljada eura.

Dakle, po oba osnova i za lijekove na listi i za lijekove kroz posebne pregovore smo jeftiniji po trenutnom iznosu cijena u odnosu na Republiku Srbiju. Dakle, govorimo o listi lijekova a posebno treba da imamo u obzir činjenicu veličine tržišta. Jedno je kada ponuđači nude recimo tržištu Republike Srbije koja ima skoro osam miliona ljudi, a jedno je kada nude cijene u Crnoj Gori sa 650 hiljada ljudi. To je dokaz više jedne dobre i uspješne pregovaračke politike koju Crna Gora vodi u nabavci lijekova.

Ono što je posebno predmet pažnje vidim jesu cijene lijekova na slobodnom tržištu za koje Ministarstvo zdravlja nije nadležno, tako da ni ovim Predlogom zakona nije predviđeno regulisanje cijena lijekova na slobodnom tržištu i to je nadležnost drugog organa.

Rijetke su zemlje Evropske unije koje vrše regulaciju cijena lijekova i drugih pomoćnih medicinskih preparata koji se na nabavljaju o trošku zdravstvenih fondova, odnosno budžeta tih država. Jedini izuzetak jeste Republika Srbija gdje su evropski eksperti već godinama unazad ukazivali da se sa takvom praksom i regulativom mora prestati budući da je nespojiva sa uslovima kojima Srbija pristupa potpisivanju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju sa zemljama Evropske unije.

Dakle, na našoj listi lijekova je 1.150 lijekova koji se izdaju na recept, odnosno na teret države. Ovolikim brojem lijekova osigurana je terapija za najveći broj najčešćih oboljenja i stanja u Crnoj Gori, i to na teret države, što se reflektuje na smanjenje izdvajanja novca iz džepa građana za ove potrebe. Tako da priča da građani sve više izdvajaju iz svog džepa za kupovinu i nabavku lijekova apsolutno nije tačna. Podatak iz 2016.godine da država za lijekove izdvaja 70,05%, a za

2019.godinu taj procenat je povećan izdvajanja države za nabavku lijekova za građane Crne Gore na 78,15%. To je dokaz da država vodi veoma ozbilju politiku i sve više izdvaja novca za nabavku lijekova za naše građane.

Još jednom bih apelovao na građane da nema potrebe da na svoju ruku kupuju lijekove i jednostavno treba da poštuju savjete svojih ljekara, pođu i konsultuju se sa njima i dobiće one lijekove koji su im zaista neophodni. Pominjan je lijek Co-Diovan da se kupuje u slobodnoj prodaji, i samo ću da saopštim da lijekova iz ove grupe imamo u više oblika, tako da molim građane da se obrate svojim ljekarima, da postoje lijekovi na listi koji mogu da se dobiju o trošku države. Takođe je pominjano da se u nekim zemljama lijekovi koji skraćuju izlječenje da su besplatni. Ja ću pomenuti samo jedan lijek koji u Crnoj Gori, a to je liječenje hepatitisa, da smo potpisali ugovor sa kompanijom za liječenje hepatitisa koja je garantovala da se hepatitis koji je bio neizlječiva bolest sada može izliječiti u roku od tri mjeseca. Znači na koji način? Ukoliko se pacijent ne izliječi u roku od tri mjeseca, kako je garantovala ta kompanija, lijek neće biti plaćen. Prošlog mjeseca smo dobili ponudu da se ta bolest hepatitisa može izliječiti sa novim lijekom za dva mjeseca po istom principu smo pristali na to, dakle ukoliko se pacijent ne izliječi taj lijek neće biti plaćen toj kompaniji. Tako da, to su lijekovi koji su o trošku države, koji spašavaju naše građane.

Da li je snabdjevenost naših apoteka trenutno dobra? Imali smo mali problem u toku COVID-a u prvoj onoj fazi. Snabdjevenost je u kontinuitetu od strane Montefarma, nabavljaju se lijekovi i naše apoteke su apsolutno dovoljno i dobro snabdjevene za sve one osnovne bolesti koje sam već pominjao.

Kad će početi sa radom laboratorija? Dobili smo informaciju iz Evropske komisije da je završena procedura, da je izabrana laboratorija i očekujemo ubrzo nju u Crnoj Gori. Na kraju, da li imamo nezadovoljstvo građana čekanjem ispred apoteka, kao što je to bilo recimo 2016. godine? Nemamo.

Imamo li nezadovoljne građane odobrenim terapijama lijekova? Nemamo, naravno. Smanjujemo li izdvajanja građana iz njihovog džepa, pomenuo sam već te podatke da je taj procenat na teret države 78% za prošlu godinu.

Dakle, i još jedan podatak koji je jako često eksploatisan u predizborne svrhe i manipulaciju. Ovo je već nekoliko puta postavljano u ovom Parlamentu, ali želim zbog građana da saopštim jako aktuelni lijekovi i za hipertenziju, odnosno za povećani krvni pritisak.

Dakle, na osnovnoj listi u Crnoj Gori postoje 33 lijeka antihipertenzitiva sa 65 različitih oblika i jačina, a na doplatnoj listi još 17 lijekova. To je jedna široka lepeza za građane koji moraju da se liječe od povećanog krvnog pritiska. Ja još jednom apelujem da građani savjetuju se sa svojim ljekarima kako bi dobili najbolju terapiju koju im omogućuje država Crna Gora. Nisam odgovorio možda na sva pitanja, ali mislim da je to što ste pitali i dobili odgovore sad za sad. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 12:51:12)

Hvala, ministre Hrapoviću.

Predlažem da idemo po redosljedu učešća u raspravi. Poslaniče Numanović, da li želite odgovoriti na komentar ili ćemo po redosljedu prijave.

SUAD NUMANOVIĆ (17.07.20 12:51:32)

U svakom slučaju govorio sam o listi lijekova, pozitivnoj listi lijekova i ta lista od 1.200 lijekova koja se revidira kažem skoro svake godine daje jednu sigurnost građanima Crne Gore. Ministar je pojasnio i potvrdio je ono otprilike šta je bila i moja intencija kada sam govorio o toj listi lijekova. Veoma bitna stvar za građani je da je dostupnost lijekova, široka lepeza lijekova, koja je čuli smo i znamo da prosto svaki lijek ne mora da se uzme u onom obliku kakvo je to prepisano nego postoje generička čitava grupa lijekova koja se iz iste grupe sa istim efektom može koristiti, a nalazi se na listi. Prosto to jeste sugestija pacijentima da koriste tu mogućnost i da bi imali lijekove koji su na teret Fonda zdravstva, a ne da plaćaju određenu grupu lijekova.

Posebno je bitno da sad imamo u sistemu nešto preko 200 apoteka. Dakle, rekao bih skoro ne samo svaki grad nego skoro svaka i seoska sredina ima mogućnost da ta dostupnost lijekova građanima bude veoma brza i efikasna. To pokazuje jer sve ono što je iza nas neki redovi čekanja i nedostaci lijekova su prošlost, a pred nama je efikasnost i dostupnost lijekova. Sve to opet ide u prilog da je u Crnoj Gori produžen životni vijek, a ne bi moglo biti da nemamo ovakve stvari o kojima govorimo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 12:53:49)

Hvala, kolega Numanović.
Koleginica Draginja Vuksanović Stanković.
Izvolite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (17.07.20 12:54:00)

Hvala.
Rekao bi čovjek blago nama sa ovakvim ministrom.

Vi se, ministre, u sve razumijete. Vi ste i doktor, razumijete se u medicinu, znam ja da ste vi ekonomista, ali vi tako nastupate, vi ste, svaka čast na tome što ste doktor ekonomskih nauka. Nastupate kao da ste ljekar da sve znate o medicini, da ste farmaceut da sve znate o farmaciji, a u stvari koliko znate i koliko umijete pokazali ste sada kroz ovo djelovanje kroz tijelo NKT jer su vas iz Vlade otpisali odavno. Vi ubuduće nećete biti ministar zdravlja, vi to znate odlično, toliko o tome koliko znate.

Pričate o zadovoljstvu građana, krećete li se vi među građanima, ministre. Pričali ste sa građanima? Ne, vi se ne krećete među građane i vi ne znate koliko je nezadovoljnih građana i koliko građana ove države ne može da kupi osnovne lijekove za liječenje. Vi to ne znate i ne možete znati.

Spočitavate nama da nešto što smo mi ovdje rekli nije tačno. Nije tačno to što vi kažete, ministre, a tačno je ono što mi kažemo. Tačno je da su cijene lijekova ovolike. Zna li na šta se sve ovo svodi, na sledeću priču, da mi kažemo građanima da je za 2019. godinu za nabavku lijekova i medicinskih pomagala bio planiran budžet od 72,5 miliona eura. Taj budžet od 72,5 miliona eura je više od 10% ukupnog budžeta državnih fondova, odnosno 3% više od ukupnog godišnjeg budžeta koji je iznosio dvije hiljade i četiri milijarde eura. Konstantno hoćemo da dođemo da razloga stalnih troškova zbog čega se na osnovu ovako planiranog budžeta konstantno prave troškovi, a svi ti troškovi koji se prave nisu u interesu onoga što je potreba građana.

Građanima Crne Gore je više dosta priče o nekim uspješnim zakonima koji kad se implementiraju nemaju nikakve koristi za njih. Kada više upoređujemo te cijene lijekova ja se po treći ili četvrti put javljam u ovom Parlamentu da govorim o cijenama lijekova. Pitam ministra uporno koji je lijek za skupe lijekove u Crnoj Gori, a ministar Hrapović uporno, kao papagaj Žako ponavlja nama ovde u skupštini jednu istu priču. Vi u klin, ja u ploču.

Prema tome, lijekovi su skupi, građani ne mogu da dođu često do lijekova koji su na receptima, traži se zamjena, zamjenu plaćaju. Pitam vas zašto su tolike cijene lijekova đe je kontrola ko je upleo prst u sve to, a vi kao papagaj Žako ovde nama ponavljate jednu istu priču. Svaki put pitam jedno, a vi nama ne nudite odgovor. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 12:56:43)

Poslaniče Milić.

SRĐAN MILIĆ (17.07.20 12:56:48)

Zaista čekam važne informacije. Možda ministar može da odgovori.
Hoćete li vi da se prvo dogovorite sa ministrom?

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 12:56:55)

Ja jedva čekam vas, kolega Miliću, da čujem vaš komentar.

Pa, ministar zna da nema proceduralnih prava. Zamoli bih kolege iz Socijaldemokratske partije, sa maskom ne mogu, tako da ne znam napraviti razliku. U stvari, znam. Molim vas, da damo kolegi Miliću. Ministar, mora u 13:00h, obaviješten sam, da ima sastanak sa ambasadorom ili ambasadorom.

Nećemo pauzu, pauze nema. Imate saradnike ministra, izvolite.

SRĐAN MILIĆ (17.07.20 12:57:11)

Hoćemo li da napravimo pauzu? Kako bez ministra? Primjećujem da su saradnice vrlo dobro opremljene sa zastavom Crne Gore, ali ono što mene interesuje jer zaista radi se o sistemskom, šalu na stranu, radi se o sistemskom zakonu koji tretira oblast lijekova. Uz dužno poštovanje vas koji ste učestvovali u onome što je javna rasprava bila, čime ću se ja baviti sada, mislim da je neophodno, prvi potpredsjedniče ovoga parlamenta, uzdanice, da obezbijedite da ministar bude stalno ovdje.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 12:58:42)

Kolega Miliću, uz dužno naše zajedničko iskustvo u radu ovog doma, vi ste povlašćeni u ovom domu. Ne samo vi nego i kolegica Vuksanović Stanković, kolega Mugoša, kolega Radulović, kolega Numanović, kolegica Vukićević jer ste vi po dva puta već učestvujete ili ćete učestvovati u ovoj raspravi dok ostale kolege strpljivo čekaju da uzmu riječ.

Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (17.07.20 12:59:14)

Gospodine ministre, izvještaj sa javne rasprave koja je objavljena 10.07. 2017. godine još tri godine obilježavamo od objavljivanja obavljena na način da su dostavljeni sledeći predlozi i sugestije od Galenike, od Američke privredne komore i od El farme i od Privredne komore naše, ali ona je dio koji se tiče Veterinarske komore Crne Gore.

Meni su uvijek interesantni izvještaji sa javne rasprave. Radi se o pristupu interesnih potpuno logično legitimno, interesnih grupa koje žele da predlog zakona bude u skladu sa nekim ciljevima. Koji su ciljevi tu to je manje bitno. Ciljevi koji se moraju obezbijediti i zaštititi ovdje su naši, a to su ciljevi, izvinjavam se što je to floskula, ali je istina, da građani Crne Gore imaju koristi od novoga Zakona o lijekovima. To je prvi cilj.

U ovome dijelu ovdje koji se tiče vidim da ste prihvatili predlog Američke privredne komore, i drago mi je zbog toga, koji se tiče definicije biološki sličnih lijekova. To je ono o čemu sam ja pričao i što se nadam da će u određenom smislu biti izmjena u odnosu na dosadašnju politiku Fonda za zdravstvo Crne Gore. Drugi element koji je meni izuzetno bitan, a o tome smo pričali ministre je da je Američka privredna komora predložila pitanje metode plaćanja bude kao u Hrvatskoj i vi ste to odbili.

Ono što ste odbili vezali ste za usaglašavanje sa evropskim zakonodavstvom i konstatovali u vašoj javnoj raspravi, gospodine ministre, da je proces usaglašavanja bio u skladu sa dinamikom naših evropskih prijatelja. Pa, smo došli u situaciju da dvije i po godine čekamo sa Zakon o lijekovima. Je li tako? Dodali ste ovdje, da je proces usaglašavanja trajao do oktobra mjeseca

2019. godine i došlo je do znatnog proširenja teksta zakona na predlog Evropske unije. E, sad pošto smo to završili planiramo li Zakon o apotekarstvu. Da li planirate da ga predložite? Imam razloga zašto vas pitam to. Da li planirate da predložite, pošto predlažete novi Zakon o lijekovima, novi zakon o apotekarstvu. Da, jer da je stari Zakon o lijekovima kako ste vi počeli u uvodnom valjao, vi vjerovatno ne biste predlagali ovaj novi predlog zakona sa svim ovim elementima, bio bi predlog izmjena.

Karabinjeri ostao sam vam dužan, a vezano je za ovu priču. Koleginica Pavićević, je to detaljnije vam objasnila oko svega ovoga. Za mene je ključna informacija da je, zaista nema smisla. Zaista nema, evo pričamo o tomi čitavo vrijeme zaustavljate me. Znači, ako budem iskočio iz ove teme nema problema nikakvih. Karabinjeri tragaju za lijekovima po Crnoj Gori i Tužilaštvo Crne Gore konstatuje, ministre, gospodine prvi potpredsjedniče, Tužilaštvo Crne Gore konstatuje da je vlasnik veledrogerije u Crnoj Gori jedan jedini imao, kupio lijekove od švercera, ali pošto on nije znao da su oni šverceri on ih je stavio u promet kao legalne. Ta informacija potpuno, dostaviću vam tu informaciju, ruši sistem i zato vas pitam o Zakonu o apotekarstvu. Još jedan element i sa ovim završavam.

Da li je istina, gospodine ministre, da je bivši direktor Montefarma, gospodin Stanišić, vlasnik firme koja je u jednoj godini dobila šest miliona eura posla od svoje bivše firme, a platili su je građani Crne Gore. Da li je istina, zašto treba Zakon o apotekarstvu, da li je istina da značajan broj veledrogerija u Crnoj Gori su na istoj adresi u Crnoj Gori Vojisavljevića Podgorica? Da li je istina da kad to povežete sve da ovđe postoji kartelsko udruženje veleprodaja i veledrogerija koje onemogućavaju i one sistemske reformske mjere koje želite da postignete da se ostvare, a to sve plaćaju građani Crne Gore.

Hvala vam, gospodine prvi potpredsjedniče.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:04:30)

Sa pažnjom sam čuo vaš odgovor na komentar i nastavljamo po redosljedu. Znači, ako ne griješim kolega Mugoša, a nek se pripremi koleginica Vukićević.

BORIS MUGOŠA (17.07.20 13:04:43)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Stvarno je aktuelna tema i ja ću vas oko liste lijekova pitati nešto što je u vašoj nadležnosti. Moramo da znamo što je u nadležnosti Ministarstva zdravlja što Ministarstva ekonomije. Da li je lista lijekova koja je donijeta 2018. godine bolja nego lista lijekova koja je bila prije toga? Da li na toj listi lijekova ima i više lijekova koji obazbjeđuju savremenu terapiju? Da li na toj listi ima, između ostalog, i lijekova za maligne bolesti koje koštaju od dvije do pet hiljada eura gdje se pakovanje troši mjesečno i da li su oni na teret Fonda? Da li postoji zemlja u Evropskoj uniji gdje se na slobodnom tržištu reguliše cijena lijekova? Da li smo mi potpisali sporazum sa Svjetskom trgovinskom zajednicom sa CEFTA-om da nema regulacije cijena lijekova na slobodnom tržištu? Da li su cijene lijekova na slobodnom tržištu velike. Prevelike su. Ko određuje tu cijenu? Da li proizvođač, distributer ili veledrogerija? Da li su definisane veleprodajne i maloprodajne marže. Mislim da jesu. Da li moramo da radimo na edukaciji stanovništva. Moramo mnogo više, da im kažemo ako vam izabrani doktor piše lijek pa ga nema, vratite se kod njega da vam da zamjenu koja je o trošku države. Nije o vašem trošku zamjena nego o trošku države. Da ih edukujemo da ne slušaju onoga iz apoteke privatne koji će mu reći evo ti ovaj lijek koji je peskup. Moramo da edukujemo građane da imaju mnogo opcija koje su im besplatne, ali ne znaju i ne mogu da znaju. Naše obaveze kao sistema su da ih edukujemo da im kažemo sve što mogu da dobiju besplatno o trošku države. Tako da samo moramo da pričamo realno o listi lijekova.

Evo ovdje su doktori, kolege, pa neka nam oni kažu kakva je ova lista lijekova u odnosu na listu lijekova koja je nekad bila. Nemoj ja kao ekonomista da pričam o listi lijekova, a o tome pojma nemam. O tome treba da pričaju stručna lica, pa ako oni ukažu da treba da se mijenja da ga promijenimo. Nemojmo sa tim stvarima da manipuliramo, najlakše je manipulirati sa tim

osjećajem građana koji nemaju para. Njima je naravno sve skupo, ali hajmo da vidimo što realno od toga možemo da korigujemo. Kad sam ja rekao da se ograniče cijene za vrijeme epidemije rekao sam zato što su radile zemlje Evropske unije i to smo mogli da uradimo jer su uradile zemlje koje su u EU. Nije me niko podržao nema veze. Ja i dalje mislim da smo tokom epidemije morali da radimo te stari. Tako da negdje sugerišem osim donošenja kvalitetne liste lijekova dajmo da utičemo na edukaciju stanovništva da ne budu izmanipulisani od strane nekih koji rade da vam kažu ta zamjena nije na račun Fonda nego morate. Nije na račun je Fonda. Moramo da svaki građanin zna što može da dobije besplatno o trošku države. Hajmo da podijelimo nadležnosti ko se bavi sastavljanjem liste lijekova, ko se bavi regulisanjem cijena lijekova. Najlakše je napadati ljudi. Najlakše je napadati, nijesmo napadali listu lijekova koja je bila deset puta gora. Sad napadamo ovu koja je bolja i mora da bude još bolja, tako da razmišljamo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:08:27)

Hvala, kolega Mugoša.

ANKA VUKIĆEVIĆ (17.07.20 13:08:35)

Zahvaljujem.

Gospodine ministre, naveli ste da je jedini lijek maska i fizička distanca. Imam troje maloljetno djece, danas sam ja ovdje, moj suprug na poslu i sad vi objasnite troje maloljetnika kako da drže fizičku distancu i da nose masku, a 30 stepeni djeca hoće da se igraju, hoće da budu vani. To je nemoguća misija.

Ono što bih ja prije tih maski fizičke distance predložila nadležnim institucijama je zdrava ishrana i odsustvo stresa. Ako je nama 40% djece danas u riziku od siromaštva o čemu onda mi govorimo o kakvoj prevenciji, o kakvoj zaštiti zdravlja građana.

Naravno kada sam govorila o lijeku rendesivil govorim iz razloga što treba biti oprezan. Mnoge farmaceutске kuće su prezentovale istraživanja koja su poslije bile prinuđene da same povuku pa je tako isto lijek tamiflu koji smo mi ovdje koristili iako je bio četiri godine isteklog roka, pa je pod pritiskom javnosti američka Agencija za bezbjednost hrane prelistala nanovo 160.000 stranica i rezultati su pokazali da antivirusni lijekovi veoma malo utiču na smanjenje simptoma virusnih infekcija. Pomenuste Evropsku komisiju i taj ugovor s njom. Evropska komisija je prije mjesec dana u sklopu nove strategije o vakcinama predložila da se privremeno ublaže strogi EU propisi o genetski modifikovanim organizmima kako bi se ubrzali razvoj vakcine i liječenje od COVID-19. Znači li to da će u sastavu vakcina koje ćemo i mi dobiti biti više GMO-a nego što je dozvoljeno i da li ga uopšte smije biti. Po ovome što možete pročitati na sajtu Svjetske zdravstvene organizacije i Evropske komisije, izgleda da hoće, da bi se, kažu, izbjegla uska grla, a šta će biti s našim zdravljem vidjećemo.

Vraćam se na početak zdrava ishrana i odsustvo stresa. Koliko su danas građani Crne Gore u mogućnosti da se zdravo hrane i koliko sva ova situacija s COVID-om izaziva stres i koliko sam taj stres uzrokuje smrtnost. Remdesivir, još jednom pominjem, istraživanja pokazuju, samo smanjuje period oporavka s 15 na 11 dana, a statističke značajnosti kada je u pitanju smrtnost nema. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:11:18)

Hvala, poslanice Vukićević.
Poslanik Branko Radulović.

BRANKO RADULOVIĆ (17.07.20 13:11:24)

Bio sam se zanio čitajući o lijeku.

Bio sam nekoliko godina zbog onih šatora, pošto volim da idem po šuma, izvedu me razne stvari, pada mi imunitet i Ljiki me povede kod jedne ugledne naše ljekarke, sada da je ne tumačim, ona meni kaže - profesore, kroz nekoliko godina, to je bilo prije tri, četiri godine, 80% ljudi u svijetu neće biti imuno na razne viruse. U pravu je. Tako da je antivirusni lijek možda trenutno na njegovo stanje. Međutim, ukoliko on mutira lijek ide u vodu.

Ministre, drago mi je što ste čuli neke moje vapaje, sugestije s ovog odbora. Kažem i dalje da moram da vjerujem ukoliko evropska Agencija za lijekove, američka Agencija za lijekove, znajući, takođe, da postoji farmakološka mafija i industrija i interesi i gdje se proizvode u Kini i Indiji i kako se ti supstrati prebacuju ovamo, kako se pakuju, koliko cijene idu, koliko lobiranja ima, koliko svega toga ima. Međutim, ako ipak postoje takve agencije i ako tamo stanuju najbolji, trebalo bi, doktori, ako prođe kliničko ispitivanje koje traje ne znam koliko mjeseci, godinu dana, bravo, doktorice, i više od godinu dana, taj lijek morate kupiti. Ovaj lijek, tačno je, koleginica je rekla, smanjuje za četiri dana, prelistao sam sve o njemu, ali smanjuje i smrtnost. Jedini lijek danas koji je od ove dvije asocijacije priznat kao lijek koji je trebao da bude na ebolu, čini mi se.

Ministre, hoću da kažem da utegnete Klinički centar, dovedite prave doktore na pravo mjesto, napravite varijantu B, C i D, kupite brzo one testove za brzo testiranje, ne ovo da traje 15 dana, a da on luta među nama, kupite i određenu količinu i ovoga lijeka koji se pokazao, ali upotrebjavajte samo ono što je dokazano.

Vi, građani Crne Gore, tako mi Bog pomogao ako iskreno ne kažem, ukoliko hoćete zdrav život vas i vašeg potomstva izađite masovno na izbore iznad 70% i glasajte za neke koji su alternativa ovoj vlasti. Ne želim da kažem DF, mada bih imao debelih razloga i debelog utemeljenja za nas, ali glasajte za alternativu, s maskom, distancom dva metra, uzmite hemijsku i sve ostalo, za zdrav život 30. avgusta.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:15:21)

Ministre, da čujemo.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 13:15:33)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Oko 2017. godine i javne rasprave i dostavljenih predloga s javne rasprave. Imam ovdje izvještaj o politikama praćenja efekata reformi u farmaceutskom sektoru sprovedenih u Crnoj Gori iz juna 2019. godine koji je uradila američka Privredna komora i samo ću navesti jedan dio iz ovog obimnog izvještaja.

Kaže se da je Ministarstvo zdravlja Crne Gore sprovelo nekoliko značajnih reformi u oblasti farmaceutske politike čiji je cilj smanjenje troškova i poboljšanje pristupa lijekovima za stanovništvo uključujući sljedeće. Pozitivna lista lijekova zasnovana na međunarodnom generičkom nezaštićenom imenu, engleski INN zamijenjena je listom zasnovanom na lijekovima zaštićenog imena. Centralizovani tenderi za nabavku prema generičkom imenu lijekova koji se izdaju u javnim apotekama zamijenjeni su internim utvrđivanjem referentnih cijena. Uvedeni su posebni ugovori za pristup tržištu kako bi se obezbijedili povjerljivi popusti na jedinične cijene. S privatnim javnim apotekama je ugovoreno da izdaju lijekove uz primarne zaštite koji su prethodno distribuirani samo putem državnih apoteka. Počela je izrada kliničkih protokola i softvera za podršku u propisivanju lijekova u primarnoj zaštiti kako bi se podržala racionalna farmakoterapija. Dakle, značajan dio od ovih preporuka, odnosno iz izvještaja je već implementiran u crnogorskom zdravstvenom sistemu. Prije svega, tu potenciram protokole za primjenu lijekova.

Nije mi baš do kraja jasno ovaj stav da je utvrđeno da su u Crnu Goru uvezeni švercovani lijekovi, nemam tu informaciju. Ono što odgovorno tvrdim jeste da Agencija za lijekove, odnosno naš ... državna agencija za lijekove ne dozvoljava i neće nikad dozvoliti da u Crnu Goru uđu neki švercovani, falsifikovani lijekovi ili lijekovi koji nisu dobri za zdravlje naših građana. Oni to rade godinama unazad, oni to rade sada i radiće ubuduće. To je garant našim građanima da koriste

sigurne i bezbjedne terapije za svoje liječenje.

Takođe, oko kliničkih ispitivanja za vakcinu koja su u toku, ponavljam da sve to kada se uradi će morati da prođe strogu kontrolu naše državne Agencije za kontrolu lijekova, odnosno od danas ukoliko zakon bude usvojen Instituta, a to je sadašnja Agencija za lijekove.

Da li je lista lijekova donesena 2018. godine bolja od prethodne. Ona je savremenija, obuhvata savremene terapijske protokole, ona je pojačana značajno novim lijekovima i proširena je, kompletirana itd. i garantuje sigurnu i bezbjednu zdravstvenu zaštitu kada su lijekovi u pitanju. Cijene lijekova u slobodnoj prodaji ne definišu farmaceutske kompanije u Crnoj Gori i veleprodajne nego isključivo proizvođači. Znači, maloprodajne i veleprodajne cijene lijekova u slobodnoj prodaji su definisane zakonom i to se strogo kontroliše od strane nadležnih agencija za kontrolu lijekova, odnosno Uprave za inspeksijske poslove.

Ono što je važno i želim da ponovim, već sam tu prozvan da ponavljam kao papagaj, ali ponavljaću ako treba po stotinu puta ne zbog vas jer vi to odlično znate i pokušavate manipulirati ovdje građanima, a građani odlično prepoznaju šta ko kaže i ko stoji iza onoga što kaže. Ponoviću da molim građane da se savjetuju sa svojim ljekarima da dobiju terapiju koja im je neophodna. Našu listu lijekova rade naši ljekari, eminentni stručnjaci kojima vjerujemo. Sve ono što oni predlože država je dužna da obezbijedi, a oni su predložili ono što je najbolje za naše građane i država je nabavila ono što je najbolje za naše građane. Svaku promjenu koja se desi na svjetskoj farmaceutskoj sceni naši ljekari analiziraju i kao dokaz za to je da je od 2018. godine već četiri puta mijenjana i dopunjavana naša lista lijekova. Pratimo savremene trendove, i to građani odlično znaju. Oni će, u konačnom, znati da cijene ko govori, a ko ne govori istinu. Pomenuću da se na našoj osnovnoj listi lijekova koje plaća država Crna Gora nalaze lijekovi i za teška onkološka oboljenja. Cijene lijekova se kreću od tri, pet, sedam hiljada eura po jednom pakovanju za jednog pacijenta i sve to država nabavlja. Imamo pacijenta s lijekom Spinraza koji košta državu 700.000 eura godišnje. Imamo dva pacijenta s Goševom bolešću koje država plaća milion i dvjesto hiljada eura godišnje. To je odgovoran odnos države. Ako za nekoga nije uspjeh da 750.000 eura godišnje odvajamo za kontinuiranu medicinsku edukaciju za naše ljekare, onda je to neuspjeh. Ako za nekoga nije uspjeh da smo u prethodne tri godine odobrili 268 specijalizacija i 48 uži specijalizacija onda neka to ide na čast onome ko kaže da to nije dobro. S ponosom ističem da će naredne godine u Crnu Goru da se vrati 146 ljekara specijalista i deset subspecijalista. To je vojska koja će da pomogne zdravstvenom sistemu Crne Gore. Uložili smo milion i po eura u Stambenu zadrugu zdravstva kao Vlada.

Oko brige za zdravstvene radnike, samo ću jednom rečenicom da anuliram. To je da je Vlada Crne Gore povećala zarade zaposlenima u zdravstvu za 5,3%. To je odgovoran odnos Vlade i zdravstvenog sistema u odnosu na zdravstvene radnike. U konačnom, najbolje građani daju kroz ankete i pokazuju povjerenje u zdravstveni sistem godinama unazad. Od tri najznačajnije državne nagrade, to je Trinaestojulska nagrada, dvije su otišle u zdravstveni sistem. To je dokaz povjerenja u zdravstveni sistem Crne Gore na čijem sam čelu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:22:09)

Ministre, moram konstatovati da niste u skladu s Poslovníkom tražili riječ. Mislio sam da ćete minut, minut i po proceduralno pojašnjenje, a ovo je već prešlo u peti ili šesti minut.

Ima proceduru kolega Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (17.07.20 13:22:31)

Znam da nijesmo u obavezi osim u nekom etičkom smislu da, govoreći u ovom Parlamentu, govorimo istinu, ali slušam već sat vremena nešto što je čista laž. Reći ću vam šta je laž. Stalno se govori da plaća država lijekove. To nije tačno. Plaćaju ovi građani jer plaćaju doprinose na zdravstveno osiguranje. Svaki lijek koji građanin dobije "besplatno" on ga je platio kroz doprinose, nije ga platila država jer država nema svoj novac. Država prikuplja novac od strane poreskih obveznika po principu svi jednako ili po stopi koja se odredi, a troši novac onaj ko treba.

Prema tome, ako želimo barem elementarno korektno da pričamo prema građanima onda barem po neki bi trebalo da znaju ovu elementarnu stvar. Država ne plaća ništa. Plaćaju njeni građani plaćajući doprinose na zdravstveno osiguranje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:23:51)

Hvala, kolega Konjeviću.

Ministre Hrapoviću, mislim da vi žurite na sastanak s ambasadorom. Mislim da problem zdravstva danas nećemo riješiti, ali nadam se da ćemo ovim novim zakonom unaprijediti i poziciju i situaciju. Imam kolegu Milića i koleginicu Draginju Vuksanović Stanković.

Da čujem, kolega Miliću.

SRĐAN MILIĆ (17.07.20 13:24:33)

Proceduralno.

Pozivam vas da zamolite gospodina ministra da uzme ponekad telefon jer ne bi ustao da ovo progovorim da ne postoji informacija vezano za slučaj karabinjeri, poslao sam mu tu informaciju. S druge strane, što je mnogo bitno, radi se kutijama tableta koje koštaju deset hiljada evra. Trag je vođen do Crne Gore, da je vrhovni državni tužilac Ivica Stanković naložio hitnu istragu o tom pitanju. Štiteći gospodina ministra od svega toga, poslao sam ovu informaciju da bismo mogli da vidimo što se desilo. Radi se o vrlo poznatom vlasniku veledrogerije.

S druge strane, završavam ovim, gospodine ministre, javna rasprava da nakon što su Evropljani proširili, sami ste rekli da je tekst zakona bio širi, na osnovni tekst zakona ste imali samo tri primjedbe, na prošireni tekst ste imali trideset primjedbi. Meni kao laiku je sasvim dovoljno da je taj prošireni tekst zakona počeo da zadire direktno u interese onih koji su farmakomafija u Crnoj Gori. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:26:04)

Hvala vam, kolega Miliću.

Koleginice Vuksanović Stanković.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (17.07.20 13:26:11)

Na uvodna izlaganja ministar ima pravo da odgovori. Nakon odgovora ministra mi imamo pravo da komentarišemo.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:26:27)

Koleginice Vuksanović Stanković, Vi ste iskoristili moju nepažnju kada sam dao više vremena ministru jer sam mislio da će proceduralno reagovati. Tako da vas molim proceduralno reagujte, nemojte da idemo u novi niz komentara i odgovora.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (17.07.20 13:26:47)

Pošto je ministar ovdje rekao da će i dalje da ponavlja kao papagaj.

Ne znam kolega Genci, zašto vi mene stalno prekidate. Ne mogu da dođem do riječi ovdje. Pustite me da pričam. Ovo je Parlament, ovo je mjesto gdje se govori. Znate li vi što znači riječ parlament i od kojeg glagola potiče. Od glagola parlare na francuskom jeziku što znači govoriti. Mi

smo poslanici ovdje. Zastupamo interese građana.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:27:16)

Mi smo odgovorni da to što govorimo bude u skladu s Poslovníkom, kolegínice Vuksanović Stanković.

Dao sam vam minut, ako želite iskoristiti, iskoristite, a ako ne sjedite.

DRAGINJA VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ (17.07.20 13:27:30)

Godinu i po dana iz Socijademokratske partije postavljamo isto pitanje ministru oko skupih lijekova koje kupuju naši građani. Godinu i po dana on ponavlja istu priču. Sada je rekao da će i dalje da ponavlja. Obraćam se sada ministru Žakou, lijepo da mi kaže je li moguće da se vaša uloga samo svela na savjetničku. Savjetujem građane, savjetujem građane. Jeste, naravno, vi ne znate ništa bez da savjetujete. Obratite se ljekarima. Koju god listu da pogledaju građani, ministre, lijekovi su skupi. Donesite neku odluku, bre. Jeste li vi u stanju da donesete odluku ili samo da dijelite savjete? Je li vaša uloga savjetnička? O čemu se radi ovdje? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:28:12)

Izvolite, poslaníče Mugoša, da čujemo proceduru.

BORIS MUGOŠA (17.07.20 13:28:19)

Potpredsjedniče Nimanbegu, proceduralno se zna što je ako je prekršen neki član Poslovníka. Nemojte ovo da dozvoljavate. Stvarno nema smisla. Ne braním nikoga. Braním Poslovník koji smo svi ovdje izglasali i koji bi trebalo da je naš obraz. Nemojte ovo da radíte. Možda je ovo zanimljivo. Možda je sada TV prenos pa hoće da se ostavi neki utisak, ali nemojmo na ovaj način da se ponašamo. Zna se što je proceduralno, a ne vrijeđanje i nazivanje nekoga po imenu nekakvih papagaja. To je simpatično, ali je li korektno. Nemojmo to da radimo.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:28:58)

Poslaníče Mugoša, imate pravo, ali sam bio nepažljiv, dao sam ministru pet minuta umjesto minut.

Molim vas da pokušate biti kolegijalni i vi i da više ne iskorišćavate u proceduri tako da nastavljamo.

Kolega Popoviću, vi imate proceduru, takođe.

ANDRIJA POPOVIĆ (17.07.20 13:29:22)

Zahvaljujem.

Gospodine potpredsjedniče, poslanik Mugoša je i rekao ono što sam ja htio da kažem. Dakle, mi preko sat i po slušamo uvodna izlaganja, komentari, procedure, uvodna izlaganja, komentari, procedure.

Molim Vas da vodíte sjednicu po Poslovníku ili ću ja iskoristiti proceduru, da kažem svoju diskusiju, jer ja ne znam oćemo li do ponoći doći na red da govorimo ako se ovako nastavi.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:30:16)

Ne znam zašto, kolega Popoviću, očekujete od mene da Vam dam odgovore koje malo ko zna da Vam odgovori?

Ja ne znam da li ćemo mi svi zajedno sutra biti živi? /smijeh iz sale/

U ovom domu, mi se namdamo tome, u ovom domu do malo prije smo imali redosljed: uvodna izlaganja, komentar ministra i odgovore na taj komentarnar. Pošto je bilo šest ili pet uvodničara, to je duže trajalo, slažem se. Ja sam opomenuo dok je govorio kolega Milić, kad su svi oni povlašćeni da se po dva puta obraćaju ministru, pa su se i treći put obratili, i Vi čekajte dok te kolege posude nešto svojih proceduralnih prava, i Vama da govorite. /upadica iz sale/

Tako da Vam je to današnji raspored rada i da nastavimo dalje.

Ako nema više procedura niti komentara, nema.

Kolega, Andrija Popović je sledeći govornik i Jovan Vučurović posle njega.

ANDRIJA POPOVIĆ (17.07.20 13:31:33)

Sad me je potpredsjednik prijatno iznenadio, stvarno.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovane predstavnice Vlade,

Što se tiče samog Prijedloga zakona o lijekovima, mislim da je korektno urađen poslije, ovo je novi Zakon, poslije devet godina, mislim da je urađen sa 227 članova. Liberalna partija će u svakom slučaju podržati ovaj Prijedlog zakona. Ono što bih htio da kažem to je da, veoma je teška epidemiološka situacija u Crnoj Gori, Evropi, svijetu. Od nastanka same epidemije nekad smo prolazili kroz teži period, nekad kroz malo lakši, dakle, to je u ovih četiri mjeseca. Sigurno je da smo možda sada možda i najgoroj situaciji, govorim, mislim na Crnu Goru, od početka epidemije, što je najgore to se na neki način spojilo sa špicom turističke sezone, koji počinje kod nas kao što je i poznato od 15 jula do neđe 25 avgusta, i prosto je teško naći neki balans, mjeru, Nacionalno koordinaciono tijelo za zarazne bolesti, teško je naći mjeru kako sačuvati ekonomiju. Znamo da ne smijemo doći na onaj nivo na kom smo bili od polovine marta do polovine maja, kad je naša ekonomija bila potpuno zaustavljena, a ovđe sad, što kaže naš narod - ne znamo što da radimo, da li da umremo od koronavirusa ili od gladi.

Znamo da nam je turizam najjača grana privrede, da sa srodnim djelatnostima čini oko 30% bruto društvenog proizvoda. Kako spasiti zdravlje, a ne ugroziti ekonomiju? Na primjer, evo, ono što je nedoživljeno, da je recimo 32 miliona Amerikanaca trenutno na državnoj pomoći. Zdravlje našeg stanovništva je najvažnije, ali ne smijemo zaustaviti ekonomiju. Znamo da sada imamo preko 1500 slučajeva oboljelih od koronavirusa na nekih 650 hiljada ljudi u Crnoj Gori, velika stopa, preko 250 na 100 hiljada stanovnika, a veoma interesantno je, da je sa druge strane, da je procenat smrtnosti u Crnoj Gori gotovo najniži u Evropi 1,3%, da li je to ta kršnost, stamenost Crnogoraca, Crnogorki uticala na to.

Ono što mene interesuje, da su registrovani lijekovi koji se koriste isključivo za liječenje koronavirusa, naravno, ne postoje. Ali, postoje neki koji daju efekta u liječenju, oni se uglavnom odnose na liječenje HIV-a, malarije i nekih reumatskih oboljenja. Da li su naši zdravstveni radnici upoznati sa tim lijekovima koji daju efekte u liječenju ove bolesti? i ono što, sa čim bih i završio, to je da imamo oko 1200 lijekova u Crnoj Gori na pozitivnoj listi i što je dobro. Ono što nije dobro, da imamo dvadesetak lijekova koji se široko primjenjuju, sa kojima se manipuliše i /može li samo malo tišine, molim vas, potpredsjedniče/ tih dvadesetak lijekova koji nijesu na pozitivnoj listi i izazivaju pozornost javnosti i stalno se sa njima manipuliše, da li stu tih dvadesetak lijekova prešli, koji su veoma skupi inače, a u širokoj su upotrebi, da li su prešli na pozitivnu listu? I ovaj Zakon o lijekovima, dakle, ovaj organ državne uprave nadležan za poslove ekonomije vrši inspekcijski nadzor, tako je bilo ranije. Da li se tu nešto promijenilo, da li će to raditi inspekcijski organ iz Ministarstva zdravstva? Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:38:09)

Kolega Popoviću, imate komentar kolege Milića.

SRĐAN MILIĆ (17.07.20 13:38:21)

Poštovani potpredsjedniče, poštovani kolega Popoviću,

Govorili ste o turizmu, i ja iz želje da Vas informišem, i Vas i crnogorsku javnost, kažem da na današnji dan u hotelskom naselju Slovenska palža u Budvi imamo 46 gostiju. Zvao me je jedan moj prijatelj da je primio platu od 38 evra, i ja Vas kao člana vladajuće koalicije koja izlazi na izbore sa idejom kontinuiteta sprovođenja ekonomske i zdravstvene politike, pitam, da li Vi zaista mislite da sa 46 turista na Slovenskoj plaži mi možemo doći do 60% prihoda od prošle godine od turizma? Želim da vas podsjetim na podatke koje već sigurno znate, a to je da Hrvatska danas ima 600 hiljada turista, a da su predvidjeli da će njihov pad bruto društvenog proizvoda biti 10,8%. Takođe, želim da pohvalim način na koji govorite o potrebi povjerenja u zdravstveni sistem. Međutim, ta potreba povjerenja u zdravstveni sistem je dosta uzdrmana zbog načina kako je Insititut za javno zdravlje pao pod političke odluke NKT-a. Te političke odluke su najbolje objašnjene kroz podatke koje smo dobili iz Njemačke. Kako je moguće, gospodine Popoviću, vi kao član vladajuće koalicije da mi objasnite, kako je moguće da kada se u Njemačku pošalju, konkretno čini mi se da je Insititut za zarazne bolesti iz Berlina, pošalju ti nalazi da dobijemo da je preko 20 i nešto posto od poslatih nalaza pozitivno. Ja ću vam reći da su gospoda iz Instituta za javno zdravlje odgovorili po sistemu, zato što su tamo išli najbliži kontakti onih koji su zaraženi. Onda ja vas pitam, gospodine Popoviću, a koga mi onda ovdje kontrolišemo ako nijesu najbliži kontakti onih koji su zaraženi. Naravno, ovo što mi danas imamo, ja sam to izrekao, gospodine Popoviću i na sjednici Kologijuma u proširenom sastavu koji je bio ovdje, vi, kao što znate, su značajne predizborne aktivnosti vaše koalicije. Te predizborne aktivnosti se ogledaju da svaki dan možemo vidjeti predsjednika Vlade, možemo vidjeti ministre širom Crne Gore koji "oslobađaju grad po grad". Ono što je realno je da je jedan dio povećanja stepena zaraze vezan i za ono što nas očekuje od 04.08. da se prikupe potpisi podrške. Ja još jedan put pozivam sve u Crnoj Gori da je prioritet svih nas očuvanje zdravlja ljudi, a to hoće li biti ovaj političar ili onaj političar baš me briga. Ono što vi ne odgovarate kao koalicija svo ovo vrijeme, šta je za vas uspjeh u borbi protiv coronavirusa. Je li uspjeh ono što ste rekli da je corona free prije dva mjesca, je li ono što ste rekli da smo završili epidemiju, je li uspjeh u tome da imate jedan dio Crne Gore danas koji je pod epidemiološkim mjerama, a to je sjever Crne Gore, dok kad pogledate moj grad odakle ja dolazim Budva, po broju zaraženih danas je značajno iznad nego što su i Berane, nego što su Pljevlja, nego što je bilo koji grad na sjeveru Crne Gore. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:42:17)

Kolega Popović, da Vas čujemo.

ANDRIJA POPOVIĆ (17.07.20 13:42:24)

Teško mogu odgovoriti na sva pitanja uvaženog kolege Milića, ali svima je nama jasno da se epidemiološka situacija u Crnoj Gori mijenja iz dana u dan. Prije samo mjesec dana smo bili corona free destinacija. Naravno, sad smo došli do ovog nivoa, kao što sam rekao, 252 oboljela na 100 hiljada stanovnika kako se računa u Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji. Tada smo i procijenjivali pad prihoda od turizma da će biti 40%, da podsjetim 2019.godine prihod od turizma rekordan milijardu i 100 miliona, danas nam je svima jasno da od toga nema ništa, da neće pad od turizma biti 40% biće to daleko više. Mislim, prije nekoliko dana da smo imali presjek 10.jula da smo imali u Crnoj Gori samo 8% turista u odnosu na taj isti datum 2019.godine. Situacija kako sad stvari stoje, da li je ovo produžetak ovog prvog vala coronavirusa ili je ovo drugi val coronavirusa potpuno je nevažno, ali sigurno je da će biti kako sada stvari stoje još lošije. Mjere NKT-a se

moraju sigurno još više pojačati, ali najviša odgovornost leži na građankama i građanima Crne Gore da sačuvamo zdravlje sa svim onim o čemu se priča čitavo vrijeme, to su maske, pranje ruku, održavanje fizičke distance.

Što se tiče samih predizbornih aktivnosti u Crnoj Gori, naravno, izbori 30. avgusta, da li će u nekom trenutku doći i do odlaganja tih izbora mi sad to ne znamo, svi se spremaju za izbore. Kako vladajuća koalicija tako i opozicija. Ima mnogo toga što donosi štetu građanima i od jednih i od drugih, a naročito to je ta kampanja na koju me svi upozoravaju, koja se zove od vrata do vrata. Građani moraju da procijene što da rade, da li uopšte smiju da pušte u svoje domove, u svoje kuće te izaslanike partija i to je ono što NKT-e mora hitno da donese mjeru, da li ta i takva kampanja se mora prekinuti pod hitno. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:46:17)

Poslaniče Popoviću, čućemo Vas još danas. Tražili ste riječ pa sad ima komentar na Vas i kolega Bulatović. Bili ste inspirativni.

Izvolite.

PREDRAG BULATOVIĆ (17.07.20 13:46:29)

Biti član vladajuće koalicije i lamentirati na način kako to rade pojedini članovi vladajuće koalicije i ljudi koji imaju uticaj je potpuno neodgovorno u situaciji kada je teško stanje u zemlji.

Dva čovjeka ovdje mogu da neodgovorno ponašanje Vlade prekinu, jedan je trenutno predsjedavajući koji je dao naredbu iz njemu znanih razloga prije 15 dana da nosimo masku u sali, još nije dao odgovor zbog čega, nije dao valjani odgovor, gospodin Genci Nimanbegu. Drugi je Andrija ...

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:47:13)

Ovo nisam opet očekivao od Vas, ali nastavite.

PREDRAG BULATOVIĆ (17.07.20 13:47:18)

Ja nijesam od Vas očekivao da ćete da uđete, vi ste jedan pristojan momak, u stvari niste više momak, uskočili ste mi u riječ i produžićete mi ovo. Drugi je Andrija Popović.

Ja vas pozivam da to što imate kao dileme pretvorite u jednu kritiku Vladi, jer sve što je sada saopštio gospodin Andrija Popović to zaslužuje. On kaže možda će biti odloženi izbori. Zašto, gospodine Popoviću, Milo Đukanović raspisuje izbore onda kada nije trebao da iz raspiše, krajnji rok je 18. oktobar. Igrate li se vi to sa nama? Naravno, Demokratski front je spreman za tako nešto. Od vrata do vrata, oni koji ne znaju izbornu propagandu, to je neprevaziđen model i biće neprevaziđen bez obzira na napredak, čak i ta prsla Amerika upražnjava taj model od vrata do vrata, posebno Republikanska stranka je za to osposobljenija od Demokratske stranke i oni to neće ukinuti. Vi ovdje kažete da se ukine jedan značajan model.

Odsutni ministar zdravlja je ključni čovjek koji zloupotrebljava zakon, zakonska ovlašćenja i on potpisuje svaku naredbu. Sad sam pročitao naredbu od sinoć kako treba da se ponašamo u Podgorici. Na osnovu čega je on rekao i odredio broj 20 ljudi da ne može da se okupi, odnosno da može da se okupi. Javno okupljanje postoji ili ne postoji. Do 20 ljudi ne mora policiji da se prijavljuje iznad 20 ljudi mora da se prijavljuje. Ako se javno okupljanje suspenduje to je Ustavna kategorija može da se ograniči na određeno vrijeme. Da ne idemo u te priče koje ste davno pogazili, gospodine Popoviću. Odgovorite Vi nama sledeću stvar. Kako je moguće da je 02. juna proglašena Crna Gora corona free destinacijom, da je epidemija pobijeđena, što bi rekao Milan Knežević "sveti Milutin je ubio coronu", što nije tačno i da prekinemo mi sa ovim. Derbi i još neke

stvari vezane za Srbiju, kažete, su klasteri pa je došlo do masovne zaraze, to nije tačno to je laž, to je manipulacija, to je zločin kad se to izgovara tako. Ako jeste, da vidimo ko je taj, po Krivičnom zakoniku onaj koji je ugrozio zdravlje stanovništva krivično goni, a ne da mu kaže ministar zdravlja. Mi imamo sada blizu 1.600 zaraženih i moraćete da mi pojasnite još jednu stvar. Za jednog člana vladajuće koalicije činjenica da je stepen smrtnosti najmanji u Crnoj Gori, da to vežete za kršnost Crnogorki i Crnogoraca, to izgovoriti u ovom domu, gospodine Popoviću, to neću da kvalifikujem, vi pojasnite to u odnosu na koga vi, evo Crnogork i Crnogorci evo šta će da rade Srbi i Albanci, šta će da rade muslimani i Bošnjaci ovdje u ovoj situaciji i ne pozivajte se na Nacionalno koordinaciono tijelo. Nacionalno koordinaciono tijelo je formirano odlukom ovog ministra, na osnovu uredbe, ne zakona, ne Ustava, to je nepostojeće zakonsko tijelo, jer sve odluke potpisuje ministar i on propisuje čak i tužilaštvo kako da kažnjava ljude. Zato ustanite i recite, da to je partijsko tijelo Demokratske partije socijalista gdje je struka bačena pod noge.

Pazite, ta teorija da treba sačuvati supstancu, dakle, života i ljudi, sa čim se potpuno slažem, u martu i aprilu i uništiti ekonomiju do temelja i sada situacija da je ekonomija veoma važna pa ćemo zdravlje da prilagodimo tome. Gospodine Popoviću, vas dvojica sada ako kažete Vladi dođite ovdje da raspravimo o čemu se radi nezavisno od rezultata izbora, nezavisno od bilo čega, jer corona će vjerovatno proći, ali uništena ekonomija koja je zasnovana uglavnom na švercu i na nezakonitim privatizacijama.

Pa ja evo ulažem, gospodine Genci, ogroman napor da vas dvojica koje vladajuća koalicija vjerovatno smatra brojem kojim mora da glasa, danas prelomite ne da raspravljamo o izbornim uslovima, nego da raspravljamo....

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:52:33)

Ni ovo nisam očekivao od Vas. Dva puta ste me danas iznenadili, još jednom ste rekli neistinu, poluistinu da ja sam naredio držanje maski, što nisam nikada, to sam vam prvi put odgovorio, to je treći put da govorite u ovoj sali, pored tačnog izgovaranja mog prezimena što vam je jedino bilo tačno. To da nas neko tretira kao brojke vi ste uvjereni dugo godina, vi ste čak mene zvali zlatan glas, jednom prilikom. Možda to, znate da nismo brojke.

Izvolite.

Kolega Popoviću, izvinjavam se.

PREDRAG BULATOVIĆ (17.07.20 13:53:07)

Ja znam da Vam teško pada, gospodine Nimanbegu, ali uzmite pregledajte snimak te Skupštine. Došli ste i rekli ste: "Poslanici morate da stavite maske". Ja sam proceduralno reagovao, ja nemam ništa protiv toga da se pridržavamo mjera koje su logične, konzistentne i tako dalje. Vi ste došli i saopštili ste nam, čiji stav? Zbog čega ste nam saopštili taj stav?

Ja sam tražio da mi Vi kažete čija je to odluka, zbog čega i tako dalje. Danas imamo stav da u Podgorici ne može ni na otvorenom ni na zatvorenom mora da se nosi maska, da ne može da se okupi više od 20 ljudi, ja vas dovodim do toga samo da Vaš zlatni glas koji i dalje postoji, ja vam kažem da oni žele da vas tretiraju kao brojku, nisam ja rekao da ste vi brojka, ja uvažavam taj vaš zlatni glas, ali sada ako vi iskoristite taj zlatni glas, gospodin Popović, vidjećemo šta će da kaže, vas dvojica samo da kažete da se ovo makar razjasni u nekoj raspravi dva, tri, četiri sata da znamo o čemu se radi. Građani to zaslužuju, a ne žrtvujte i vaše živote da bi opstala ekonomija koju je Vlada uništila zadnjih 30 godina, a posebno od marta mjeseca. Malo prije smo čuli koliko na Slovenskoj plaži ima gostiju, na žalost.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:54:36)

Hvala, kolega Bulatoviću.

Ostaćemo na istim pozicijama, ali će kolega Popović dati svoju.

ANDRIJA POPOVIĆ (17.07.20 13:54:45)

Evo pokušaću da odgovorim na ovih stotinjak pitanja i teza uvaženog poslanika Bulatovića u ovih desetak minuta koliko je trajao njegov odgovor na komentar, a ovaj drugi đir, što bi rekli mi Bokelji. Dakle, ovo se igralo u produžecima kao nekad po onim pravilima vaterpolo kad je bilo i po 12 produžetaka.

Prvo bih htio da kažem možda sam se i nezgodno izrazio kod one moje teze, odnosno pitanja kako Crnogorci i Crnogorke svih vjera i nacija kako ja volim da kažem su, na neki način najmanja stopa smrtnosti jedna od najmanjih u Evropi, da li ta naša stamenost, da li je adekvatan izraz kršnost, možda i nije ako sam govorio o kršnosti nijesam mislio u fizičkim gabaritima nego u imunitetu i u otpornosti.

Niko nije mogao da predvidi što će ni Crnu Goru, ni Evropu, ni svijet zadesiti 2020.godine, globalna pandemija i praktično na nivou elementarne nepogode koja je nanijela ogromnu štetu, ne samo Crnoj Gori nego i Evropi i svijetu, ne zna se ko je više ugrožen i teško je ustanoviti. Gotovo su uništene sve najjače industrije svjetske avio, auto, krusing, modna i tako dalje, da ne govorim o turizmu koji je na svjetskom nivou pao za nekih 90%. Zašto su raspisani izbori, zašto je predsjednik Crne Gore raspisao izbore? Pa normalno je da niko ne zna kako će se ova pandemija dalje razvijati. Isto su uradili u Srbiji, isto su uradili u Hrvatskoj, u Sjevernoj Makedoniji, svi su ih sproveli lično, mislim da su izbori u Crnoj Gori morali biti čak i ranije raspisani. Nikako se ne smije ograničiti Ustavno pravno građana, građanki Crne Gore da biraju i možda će i da budu birani. Mislim da će možda taj 30.avgust kako se sada razvija situacija biti možda i poslednja neka prilika, jer očekujemo da će sama pandemija ići svojim nekim tokom, a ni malo ne obećava aktualna situacija da će doći do nekog značajnoga boljitka u odnosu na sadašnje stanje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 13:58:17)

Kolega Popoviću, imate još odgovor na Vaša pitanja od generalne direktorice Pavlović koja se javila.

SLAĐANA PAVLOVIĆ (17.07.20 13:58:47)

Zahvaljujem predsjedavajućem.

U važene kolege poslanici,

Pošto je poslanik Popović postavio tri pitanja koja bih eto i zbog građana dobro bilo da razjasnimo, čisto ću pokušati da dam odgovor na njih.

Prvo od njih je bilo da li su naši ljekari upoznati sa praksama, protokolima i standardima i ljekovima koji se razvijaju. Samo ću napomenuti da je formiran i poseban tim u okviru Kliničkog centra na čijem čelu je eminentni stručnjak i profesionalac profesorka Marina Mugoša, koja u kontinuitetu, zajedno i sa državama regiona ali i Evropske unije, prati, u komunikaciji je sa njima, sa istraživačkim centrima i prate sve protokole, standarde i procedure posebno u vezi sa COVID-19 situacijom. Dakle, u kontinuitetu su i upoznati i prate dešavanje i shodno tome vrši se i nabavka određenih ljekova. Da li je 20 skupih ljekova stavljeno na listu ljekova budući da nemamo informaciju na koje konkretno ljekove mislite samo ću uputiti na proceduru, a to je da proizvođač, odnosno njihov predstavnik u Crnoj Gori mora dostaviti adekvatnu dokumentaciju Ministarstvu zdravlja koje će komisiji koju čine ljekari, a koja formira listu ljekova dostaviti na razmatranje sagledavanje efekata ljekova koji nude cijenu i sve nakon čega se donosi odluka o eventualnom proširivanju liste ljekova.

Treće pitanje se odnosilo na to ko vrši nadzor sada nad cijenama ljekova. Vi ste dobro koncetovali da je u aktuelnom važećem zakonu to bio organ nadležan za poslove ekonomije, odnosno Ministarstvo ekonomije. Sada po novom zakonu u članu 9 je jasno navedeno da organ Uprave nadležan za inspekcijske poslove vrši inspekcijski nadzor u odnosu između ostalog na

promet lijekova na malo i u odnosu na cijene lijekova u prometu lijekova na veliko i malo.

Takođe, poslanik Bulatović je rekao da je ministar zdravlja formirano Nacionalno koordinaciono tijelo što je tačno i čisto radi pojašnjenja koji je to zakonski osnov, na koji način je formiran podsjetiću da je u skladu sa cjelokupnom epidemiološkom situacijom nastalom pojavom i širenjem zarazne bolesti novog korona virusa u skladu sa članom 15 Zakona o Državnoj upravi čisto da biste mogli lakše da pronađete. U pitanju je Službeni list Crne Gore broj 17/18 i članom 56 Uredbe o organizaciji rada Državne uprave. U pitanju je Službeni list Crne Gore broj 87/18, 2/19, 38/19 i 18/20, a u cilju odnosno, radi preduzimanja privremenih mjera za sprečavanje unošenja suzbijanja i sprečavanja prenošenja i širenja zarazne bolesti obrazovao Nacionalno koordinaciono tijelo za zarazne bolesti.

Zbog izuzetne prijetnje za zdravlje stanovništva u sastavu su ušli predstavnici Ministarstva zdravlja, Instituta za javno zdravlje, Kliničkog centra Crne Gore, sanitarne inspekcije, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo odbrane, ekonomije, saobraćaja i pomorstva, zakonodavstva, Glavnog grada, Agencije za nacionalnu bezbjednost, kabineta predsjednika Vlade. Budući da je jedna ovakva da kažem multidisciplinarna i situacija koja zahtijeva snažan odgovor i koordinaciju svih resora. Ono što je i u mandatu potpredsjednika Vlade, nadležnog za ekonomsku politiku i finansijski sistem gdje je i zdravstvena zaštita po toj strukturi da kažem i po mandatu koji je dat shodno organizaciji rada državne uprave potpredsjednik Vlade nadležan za ekonomsku politiku (prekid) magistar Milutin Simović je imenovan za predsjednika Nacionalnog koordinacionog tijela, a za njegovog zamjenika Ministar zdravlja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:03:19)

Hvala vam.

Kolega Popoviću, izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (17.07.20 14:03:25)

Zadovoljan sam sa vašim odgovorima na moja postavljena pitanja i samo da vam kažem imate lijepu masku. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:03:53)

Eto i malo emocije na kraju.

Da čujemo koleginicu Anku Vukićević.

ANKA VUKIĆEVIĆ (17.07.20 14:04:02)

Da li će iko nakon 30. avgusta ako budemo imali porast COVID pozitivnih snositi odgovornost? Ima li igdje nekog takvog zaključka, ima li ikakvog dogovora koliki je broj zaraženih koji se može tolerisati da bi se išlo na izbore? Iskustvo okruženja pokazuje da je nakon izbora porastao broj COVID pozitivnih. Valjda bi iz tog iskustva trebali nešto da naučimo. Odgovornost onih koji donose takve odluke no na našu nesreću odgovornost daleko stanuje od Crne Gore. Danas govorimo o lijekovima. Ja moram da zamolim nadležne institucije kad same neće da se sjete 14. dan danas jedna žena, jedna građanka Crne Gore štrajkuje glađu iz revolta prema institucijama koje su učinile nepravdu, ona je ugrozila svoje zdravlje, a mi danas pričamo o Zakonu o lijekovima. Pozivam one koji to mogu da nađu lijek i spase jedan život. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:05:23)

Kolega Popoviću, da li ćete održati riječ?
Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (17.07.20 14:05:30)

Hvala.

Naravno, niko ne zna sad u ovom trenutku da li će se održati izbori 30. avgusta kako se bude situacija razvijala, sigurno je da će se onaj koje raspisao izbore, to je predsjednik države taj će eventualno donijeti odluku o odlaganju izbora kao što je to odgovorno uradio i pred lokalne izbore u Tivtu, koji su bili da podsjetim raspisani za sredinu aprila ove godine. Niko nije lud da ugrozi zdravlje građana, građanki Crne Gore dodatno. Dovoljno nam je i ova sadašnja ugroženost. Tako da ima vremena za priču o eventualnom odlaganju parlamentarnih i lokalnih izbora u pet opština. O tome je naravno sada rano govoriti, a ono što mi možemo da uradimo kao politički subjekti to je da se odgovorno mi ponašamo u predizbornoj kampanji koja je u toku i da dodatno ne ugrozimo građanke i građane Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:07:21)

Hvala, poslaniče Popoviću.

Komentar kolege Numanovića na kolegu Popovića kao predlagač. Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (17.07.20 14:07:31)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Zaista da pokušam da sve nas vratim negdje na početku ove godine shodno komentaru, odnosno diskusiji kolege Popovića, da nas vratim na januar mjesec i na funkcionisanje i koordinacionog tijela i funkcionisanje struke kada je u pitanju pandemija COVID-om 19. Tada smo shvatili ozbiljnost situacije. Tada smo sve preporuke koje smo dobili na Predlog instituta, a Ministarstvo predložilo Nacionalnom koordinacionom tijelu to je jedan put kako ide kao građani bili zadovoljni i negdje podrška u zdravstveni sistem do tog momenta je bila negdje možda ispod 50%. U tom momentu ili u tih mjeseci mart, april mjesec ta podrška je prelazila preko 95%. Vjerovalo se u zdravstveni sistem što znači da je struka vodila proces, što je najbitnije pandemijom i imali smo takve podatke u tom prvom talasu kakve smo imali i bili smo na tom mjestu i u regionu i u Evropi koji je sigurno na zavidnom nivou. Međutim, ono što je svakog iznenadilo ne Crnu Goru, ovo je globalno iznenađenje, svi su očekivali da će sa dolaskom toplih dana doći do smirivanja pandemije. Nasuprot toga, dobili smo ovo što jesmo, ovo je nastavak da tako kažem i prvog talasa ovo ne može niko reći ni da je drugi već nastavak prosto prvog talasa i mi u Crnoj Gori i dalje trebamo da damo podršku struci, da slušamo struku i na taj način da ono što često kažemo i sami ovdje uradimo, to je jedini lijek u svijetu. Nema drugog lijeka izuzev maski, izuzev udaljenosti, izuzev dezinfekcije ruku i prostorija. Nema drugog lijeka. Možemo mi da očekujemo ovaj lijek iz Amerike, možemo da očekujemo vakcinu za kad? Za šest mjeseci, za godinu dana realno, ali do tad mi moramo sve ove mjere da sprovodimo maksimalno i zahvaljujući građanima. Kad su bile prve mjere, zahvaljujući građanima i strogoj disciplini mi smo imali tako dobre rezultate. Čim je došlo do popuštanja, a znamo u junu mjesecu da jeste došlo do popuštanja imamo ovakve sad rezultate, sa 1.500 i nešto inficiranih i zato jeste molba, bez obzira što nas čekaju izbori, mi moramo na svakom koraku da poštujemo ove mjere, i ako ih budemo poštovali mi ćemo imati mogućnost i održavanja izbora, mi ćemo imati mogućnost da pokušamo zdravstveni i ekonomski sistem, koliko je to moguće, sačuvamo zbog građana Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:11:09)

Kolega Popoviću, idemo u 45 minut od vašeg početka govora.

ANDRIJA POPOVIĆ (17.07.20 14:11:23)

Nijesam se ovome nadao stvarno sad. Sva čuda su moguća, ali kako nikako ne odobravam komentare unutar koalicija i vlasti i unutar opozicije neću komentarisati. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:11:48)

Eto mislim da će kolega Numanović biti uskraćen da čuje vaš odgovor, ali onda ćemo čuti. Mogu li vas onda zamoliti da čujemo kolegu Vučurovića i onda da se vi javite za riječ. Izvolite. Ako odustanete onda ćemo dati riječ.

SLAĐANA PAVLOVIĆ (17.07.20 14:12:35)

Osnovni cilj jeste sagledavanje svih izazova ovog značajnog procesa, priprema smjernica obavezujućih uputstava za sve aspekte održavanja izbora u uslovima pandemije koronavirusa. Ono što bih ovdje posebno istakla jeste da je negdje na inicijativu upravo ovog doma Parlamenta došlo se do da kažem formiranja jednog ovakvog tijela, a u sastavu tijela su pored članova NKT-a, odnosno pored predsjednika Nacionalnog koordinacionog tijela Milutina Simovića ministra unutrašnjih poslova, direktora Instituta za javno zdravlje, pomoćnik direktora gospodin Begić, u ime Državne izborne komisije tu su predsjednik: Aleksa Ivanović i članovi Nataša Pešić i Milisav Ćorić. U ime Agencije za sprečavanje korupcije vršilac dužnosti direktora Savo Milašinić, državni sekretar Ministarstva unutrašnjih poslova, a u ime ono što posebno želim da naglasim jeste da je uključeni civilni sektor, i tu su, u ime civilnog sektora: gospodin Dragan Koprivica - ispred Centra za demografsku tranziciju, Zlatko Vujović - Centar za monitoring i istraživanja, odnosno CEMI, Zoran Vujišić - Građanska alijansa i Milena Bešić- Centar za demokratiju i ljudska prava, odnosno CEDEM. Tako da zaista je cilj da prepustimo da zajedničkim relevantne institucije donesu stav uputstva eventualna i dalje korake u odnosu na održavanje izbora. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:14:19)

Hvala vam, direktorice Pavlović.

Kolega Vučuroviću, a nek se pripremi po redosljedu kolega Halil Duković.

JOVAN VUČUROVIĆ (17.07.20 14:14:29)

Ja sam, gospodine Nimanbegu, namjerno htio da čujem ovo što kaže gospođa da bi javnost čula da se formira i ovo tijelo koje je 99,5% sastavljeno od ljudi iz režima. Jedino ime koje sam čuo je bio Ćorić. Dakle, on je neko iz opozicije, ovo sve ostalo su okoreli igrači režima koje smo već toliko više preživakali i koje već toliko poznajemo i ovdje smo izabrani ja mislim da govorimo istinu, a istina u Crnoj Gori je da su DPS i NKT tzv. NKT doveli ovu zemlju u ovako tešku situaciju i sve građane doveli dakle, njihovo zdravlje doveli u pitanju. To želim da kažem i danas mi slušamo ovdje tirade nekog člana predstavništva SD-a koji se predstavlja kao ministar zdravlja i slušamo tirade član Opštinskog odbora, članica Opštinskog odbora DPS-a Danilovgrad.

Dakle, ovu su zakoni gospodina koji se mogu sprovesti u nekoj pravnoj državi, i to je dakle suština svega, ali ne mogu u privatnoj državi, posebno kada imamo korupciju koja je prisutna u farmaceutskoj industriji, a to imamo već godinama, imamo i monopole na tom planu i o tome smo mi više puta ovdje govorili, posebno je o tome govorio gospodin Medojević i odgovarao čak zbog toga što je čoče pomenuo neke ljude koji se bave korupcijom i kriminalom baš na polju

farmaceutске industrije. Ja ovdje čitam u dijelu obrazloženja vezano za ovaj zakon kaže pominju kvalitetnu i bezbjednu zdravstvenu zaštitu koja bi trebala da odgovara najviše evropskim standardima. Pa kakvim evropskim standardima može da odgovara kad imamo urušeno zdravstvo od strane DPS-a, kad imamo ponižene zdravstvene radnike. Pa ovdje je povećana plata. Vlada je povećala plate zdravstvenim radnicima tek kada je bio izvršen snažni pritisak od strane javnosti i opozicije i to minimalno im podigla plate. Dakle, o čemu mi pričamo, o kakvoj, dakle evropskim standardima u zdravstvu kad imamo taj famozni NKT, kad imamo dakle ministra, kakvog imamo kad imamo ponašanje tzv. struke ovako kao što je u fantomskom NKT-u. Dakle, da se radi i dalje o obmani i prevari možemo zaključiti čitajući dalje obrazloženje ovoga zakona da se u farmaceutskoj industriji i ostalim učesnicima u zdravstvenoj zaštiti i prometu lijekova omoguće bolji uslovi za razvoj, napredak i konkurentnost. Kojim to ostalim učesnicima? Koja je to konkurentnost kao što rekoh kad se ovdje radi o čistom monopolu. Dakle, sve što je vezano za nabavku i promet lijekova u Crnoj Gori većina stvari dakle, 90% stvari vezano za promet to je u rukama ljudi koji su blisko povezani sa vrhom režima. Tu se radi o korupciji nepotizmu i kriminalu i naša poruka je naravno da će farmaceutska mafija biti raskrinkana nakon što preuzmemo vlast 30. avgusta i ne samo farmaceutska mafija već i sve druge mafijaške organizacije koje rovale po Crnoj Gori decenijama zahvaljujući tome što su u bliskom odnosu sa predsjednikom Demokratske partije socijalista i što koriste situaciju što u Crnoj Gori ne postoje sudstvo i tužilaštvo.

Kao što vidimo, režim i ovim zakonom i ponašanjem ovih ljudi radi na obesmišljavanju ovoga zakona i to zakona koji je životni, da ga tako nazovem, od koga zavise sudbine ljudi, kao što i koronu i ovu priču čitavu koriste, i ovaj NKT nesrećni, koriste za političke prevare. Zna li, poštovani građani, o čemu sada razmišlja DPS, o čemu razmišlja Milo Đukanović? Dok su građani u ovakvom problemu sada imate štab DPS-a koji zasijeda i razmišlja o procentima Demokratske partije socijalista na izborima, pa razmišljaju da li smo mi trebali možda održati ove izbore 30. avgusta ili možda da ih odložimo za kasnije, ali ne zbog zdravlja ljudi, jer DPS nije zainteresovan za zdravlje ljudi i Milo Đukanović, već razmišljaju samo da vide kako da ostvare što bolji izborni rezultat, a ne mogu ga ostvariti, jer DPS odlazi u prošlost posle ovih izbora.

Gospodine Nimanbegu, tražim ili da se potvrdi ili da me demantuje ministar Simović, da li je on prije tri-četiri dana sad za praznike, da li je boravio u Rovcima? Održao je političku promociju Demokratske partije socijalista gdje je obećavao neku emulziju, gdje je obećavao ne znam sve i svašta gdje je pokušao da kupi glasove od tih ljudi, jer su direktno kršene mjere NKT-a, a taj čovjek je šef toga NKT-a i kako onda sa druge strane. Šta možemo da očekujemo? Tražili su od građana da poštuju mjere. Građani se kažnjavaju, hapse, progone, traži se od njih da se stavljaju ove maske za koje isti onaj Begić rekao da ne koriste ničemu, a sa druge strane direktno šef NKT-a vodi, krši mjere NKT-a i vodi kampanju kao što je vodio u Rovcima u subotu ili nedjelju, ne znam imam takvu informaciju, ako nije tačna neka saopšti gospodin Simović i u konačnom uzalud je sve, dakle narod je spreman da oslobodi Crnu Goru, da skine ovaj režim, a nakon toga i poštovani gospodine Nimanbegu nakon toga da zabranimo rad Demokratske partije socijalista zbog svih zločina koje je uradila nad Crnom Gorom.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:20:58)

U redu kolege, nastavljamo dalje.

Kolega Halil Duković je sljedeći govornik, a neka se pripremi doktorka Vera Bulatović. Doktore Dukoviću, izvolite.

HALIL DUKOVIĆ (17.07.20 14:21:12)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi predstavnici Vlade,

Ja ću na samom početku moje diskusije da pohvalim i Ministarstvo zdravlja i Vladu Crne Gore, što u jednom najtežem periodu karantina nezampančenog u istoriji čovječanstva uspjelo da obezbijedi dovoljne količine i lijekova i medicinskog materijala za svoje građane. I to je možda

najbolja potvrda da zaista ova Vlada i ova država vodi računa o svojim građanima, a nije bilo to lako. Nije to bilo lako. Mi znamo svi kako farmaceutske industrije posluje i tu se s dijelom slažem sa izlaganjem profesora Radulovića koji je to na ukazao, jer u farmaceutskoj industriji nema puno humanosti i oni svoj proizvod, odnosno lijek tretiraju kao robu, a na tržištu ko više da i će je više zarada, jer je pravilo koje sigurno važi, ali i u takvoj jednoj situaciji jedno malo tržište kakva je Crna Gora uspjelo je da se kvalitetno snadbije sa svim potrebnim lijekovima i sanitetskim materijalom i to treba zaista stalno isticati i pohvaljivati i Vladu Crne Gore i Ministarstvo zdravlja i sve one koji su učestvovali u tom lancu.

Naime, govoriti o zdravstvenom sistemu,, u ovom slučaju o lijekovima u današnje vrijeme je zaista jako inspirativno. Sad smo svi zainteresovani i kako funkcioniše zdravstveni sistem i da ulažemo u zdravstveni sistem i da podignemo standard lijekova, a vjerujem da jedan dobar dio građana Crne Gore do juče nije znao čemu služi Institut za javno zdravlje, danas već odlično znaju. Znači, radili smo i onda i to je odlika zdravstvenog sistema da se moramo spremati i kad ima bolesti, ali isto tako i kada nema bolesti.

Lijek kao lijek na grčkom kažu farmakon, a isti je naziv za lijek jer je otrov zavisno u kojoj ga koncentraciji odnosno dozi upotrijebite je nešto što je jako potrebno svkom društvu pa i crnogorskom. Naravno u jednom trijarsu gdje postoji edukovan ljekar, gdje postoji dobra dijagnostička procedura i će postoji kvalitetan lijek imamo i dobru zdravstvenu zaštitu i Crna Gora je do sada zaista pokazala da mi imamo dobru zdravstvenu zaštitu, da imamo kvalitetne ljekare, da imamo dobru dijagnostiku, to vidimo po svim ovim analizima koje se danas rade vezano za COVID 19, ali isto tako da imao i kvalitetne lijekove. Ja ću pitati sve građane Crne Gore kada su zadnji put čuli da je u Crnoj Gori bio i jedan nekvalitetan lijek, da je bio jedan lijek koji je prouzrokovao neke neželjene efekte na bilo kog' građanina Crne Gore, da je bio neki švercovani lijek, da je neko dobio švercovani lijek, to se dugo nije desilo u Crnoj Gori zahvaljujući dobroj kontroli lijekova koja je sprovedena ovdje u Crnoj Gori. Naravno, to je radila Agencija za lijekove i medicinska sredstva i zaista sam ponosan što će ona ubuduće biti institut za lijekove i medicinska sredstva čime se njena uloga značaj, ali i odgovornost u društvu mnogo povećava. Imaju veću mogućnost kontrole i zaustavljanja čak proizvodnje određenih lijekova ukoliko se procijene da ti lijekovi nijesu određenog kvaliteta. Naravno, biće jedna naučna baza medicinskog, prije svega fakulteta što je dobro, zaista instituti tome služe. Čemu služi redimo Institut za javno zdravlje, upoznati su građani Crne Gore vezano za COVID infekciju. Vjerujem da će budući institut za lijekove i medicinska sredstva odgovoriti svom zadatku budući da većinu svog kadra već ima oformljeno.

Naravno, govoreći o lijeku i Zakonu o lijekovima moramo reći da smo mi društvo koje voli mnogo da pije lijekove. Samo iz izvještaja Agencije za lijekove u 2019.godini mi smo u Crnoj Gori popili preko 101-dnog milina eura to su navodi Agencije za lijekove. Od toga je preko 28 miliona lijekova izdvojeno samo za one najteže bolesti za maligne bolesti za neoplazmu i to nažalosti nijesu hronične da su hronične bili bismo srežni profesore, ali to su bolesti koje još uvijek odnose jedan znataj broj života ne samo kod nas nego svugdje u svijetu. Za, redimo kardiovaskularne bolesti preko devet milina eura, ali ono što je karakteristično za bolesti koštano-mišićnog sistema, odnosno za reumatske bolesti za bolove potrošili smo preko četiri miliona eura i to je dokaz da zaista jedna Crna Gora zaista puno troši lijekova i slažem se sa svima onima koji su govorili da mi moramo se po malo i edukovati. Naravno, slažem se da medicinari ne mogu edukovati cijelo stanovništvo. To je obaveza svih nas u društvu, da zaista ne koristimo toliko lijekova posebno lijekove za bolove. Znamo da samo jedan recimo lijek a vjerovatno građani odličo znaju ibuprofen potrošeno preko milion eura u 2019.godini. I to je samo jedan dokaz da zaista mi mislimo na građane, da zaista ova država zna šta je građanima potrebno da imamo dobar zdravstveni sistem i da imamo dobru listu lijekova. Mi svi govorimo ovdje lijekovi su skupi, jesu skupi, ali ih država ipak nabavlja i preko 95% tih lijekova idu na recept i građani ih uzimaju na recept i ono što je najvažnije. Nije važno da imamo samo lijek kod lijeka je najvažnije da je pouzdan da je kvalitetan i da je efikasan, ako nemamo efikasan lijek mi ne možemo zatvoriti onu sliku u našem zdravstvenom sistemu, možemo imati edukovane ljekare, možemo imati dobru dijagnostiku, ali ako nemate efikasan lijek uspjeh u liječenju sigurno neće biti onakav kakav smo željeli.

Dozvolite mi da pomenem. Zaista sam srećan što već čujemp da je Crna Gora već stala u red za prvu vakcinu koja će biti za COVID 19 i ono me aludiralo samo na to koliko je vakcinacija

bitna u našem društvu. I podsjetio sam se na sve ono što smo slušali jedno vrijeme za one koji su bili protivnici vakcinacija posebno protivnici za vakcinaciju protiv malih boginja dok nije buknuła epidemija malih boginja.

Mislim da su sad građani dovoljno svjesni da znaju šta je zaista vakcina i šta znači vakcinisati građane da je to najbolji, najefikasniji, a u isto vrijeme i najjeftiniji način liječenja, odnosno zaštite od bilo koje bolesti. Zahvaljujem i izvinjavam se na prekoračenju.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:29:17)

Zahvaljujem, doktore Dukoviću. Komentar kolegica Branka Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (17.07.20 14:29:28)

Kratko ću ja, a vezano za vakcinu MMR, jja sam neko ko naravno podržava vakcinaciju i znam da je to potrebno, znam do čega je dovela i nisam neko od onih koji se borio protiv vakcinacije, ali morate da znate jednu stvar. Ja nešto nisam potegla jednu priču, iako sam imala sve dokaze iz razloga što nisam htjela taj lobi koji je protiv vakcine da kažem na toj mojoj priči dobije više na značaju i da kaže da i skoristi to za neke svoje stvari.

Ja sam otkrila i to je 100% bilo tačno, a to ministar sigurno zna da se druga serija u odnosu na seriju koja je odobrena uvezla tih vakcina. To je bilo prošle godine i da je doktorica iz Doma zdravlja u Podgorici vidjela da se radi o različitoj seriji koja nije imala sertifikat za uvoz, neko je progriješio tamo u čuvenom Glosariju. Zbog čega ja to nisam htjela da dam u javnost u stvari nešto je izašlo, još je neko znao i dolazio je taj čuveni Martinović u Agenciju za lijekove i pričao hvatao se za glavu kako se desio takav propust, ali ono čemu ja nisam htjela da pridam značaj jeste sledeća činjenica što znam da obzirom da se javljaju ovi lobi protiv vakcinisanja, da su sve te vakcine i koje su uvežene u stvari dobro jer, se vjerovatno provjerava detaljno sve pa čak i ta serija koja nije bila odobrena, da je ona u stvari bila korektna samo što to nije bila ta serija koju ste vi odobrili i takvi propusti se dešavaju i ja vjerujem da vi znate za to ministre sigurno. Hoću da kažem vi morate da obratite pažnju, jer to smo otkrili, to je otkriveno, a koliko toga prođe, a da nije otkriveno za neke možda druge lijekove ili nešto i moramo biti obazrivi, moramo mi da radimo neke stvari, a ne da se oslanjamo na okruženje kakve će oni sertifikate da dobiju. Tako da znate da se sve zna, jer Crna Gora je mala, dokazi postoje za sve, ali trebate vi kao neko ko je odgovoran na toj poziciji, a i vi kolega iz DPS-a koji ste na čelu ovog Odbora i koji ste ljekar treba da skrenete pažnju makar iz te svoje struke prema njima, da se malo sa po više pažnje i više odgovornosti vidi šta se uvozi, kako se uvozi, gdje se vrši to testiranje da mi konačno trebamo ovdje, a ne da vjerujemo samo ostalima i na taj način da reaguje. Ja sam ovo stvarno sad sam rekla za to što je to sve prošlo i baš iz ovoga razloga da se to ne bi zloupotrijebilo i ako dokazi svi postoje možete se slobodno raspitati u Agenciji za lijekove. Ovo je sve tačno, ali baš iz razloga se to ne bi iskoristilo i da taj lobi ne bi nadvladao, a ja znam šta može da se desi ako se djeca ne vakcinišu i uzdržala sam se, ali ovog puta kad se pričaju ti hvalospjevi prosto ne mogu da odćutim i da (prekid) vjerovatno ih je bilo i više.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:33:22)

Odgovor na komentar ima kolega Duković.

HALIL DUKOVIĆ (17.07.20 14:33:26)

Pa evo da zahvalim gospođi Bošnjak, zaista, na jednom korektnom komentaru. Ja se apsolutno slažem da svaki lijek koji se uvede u Crnoj Gori bilo on lijek, vakcina ili bilo koji medicinski proizvod mora proći strogu kontrolu. To je bio posao, to i jeste posao do sada Agencije

za lijekove. Sada će Institut sa pojačanim nadležnostima da radi to i mogu da utvrdim da se zaležemo i biću uvijek uz to da u Crnoj Gori samo bezbjedan i efikasan lijek može ući. Naravno slažem se da uvijek se može desiti neki propust, dešava se svugdje u svijetu, ali je suština cijele priče da mi imamo efikasan mehanizam koji će otkriti taj lijek i udaljiti ga sa našeg tržišta i to je suština cijele priče. To je suština i ovog zakona gdje je Agencija preimenovana u Institut da zaista sama vrši i kontrolu lijekova i sama donosi odluke koji lijek može ući, koji lijek ne može ući, a koji lijek može biti zaustavljen u proizvodnji. Ja zaista ne znam da li je neka ušla serija, nisam upoznat, nijesam dječiji ljekar pa ne poznajem to, ali mogu reći za ono što mi radimo do sada nijesam imao takvih i takvih primjera, a da sam ih vidio ja bih prvi javno progovorio, vjerujte mi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:34:56)

Zahvaljujem.
Kolega Miliću.

SRĐAN MILIĆ (17.07.20 14:35:08)

Doktore Dukoviću,

Kao što vidite, mada to neće niko da prizna od vas, i mi iz opozicije dobro vodimo računa o tome da informacije sa kojima raspolažemo ne kažemo sve, jer moramo zaštititi ono što je najveći problem. Nije čak problem bolest koliko je panika i voditi jedan sistem na ozbiljan i odgovoran način je suština problema. Za sve će se naći lijek, samo se za paniku neće naći. Druga stvar je da ja sam dobio tu informaciju, sada neću pominjati ni grad ni bilo što šta. Šta je bitno? Bitno je povjerenje u sistem. Naš zajednički jedan prijatelj mi poslao informaciju vezano za njegovo okruženje iz toga grada u svojoj porodici na žalost ima i da to bude nazdravlje svima da se završi u Crnoj Gori primjere koji su tu već sedam, osam dana, a iz toga grada dolazi informacija da je isti broj oboljelih, a ja ću to privatno vama reći o kojem se gradu radi da bismo provjerili sve to i zašto se to radi. Vi dobro znate da ne zarađuju farmaceutske kompanije na vakcinama, one zarađuju na lijekovima. Osnova njihove zarade su lijekovi, jer je upotreba vaccine ograničena na jedan, dva ili tri put i ono što predstavlja problem je kako taj dio dovesti pri spoznaji pravde. Svako pokušava da zaradi to je potpuno normalno, ali načinom kako ćete predložiti zakon određujete pravila igre i zato mora da taj zakon bude usmjeren samo cilj zdravlje, složili smo se ministar i ja nadam se oko toga i razmijenili te poruke da ulaganje u zdravstvo nije trošak. To je razlog, naročito u jednoj sredini kao što je Crna Gora. Ono zašto sam se ustao, znate koliko su, evo vam podaci iz Evropske unije. Jedan je tekst, a povezaću dvije stvari.

U Njemačkoj između 2000. godine i 2020. godine cijene lijekova i pomagala su porasle za 28% samo, u Hrvatskoj su porasle za 123%, za Crnu Goru nemam podatke, ali, doktore, zvanični podaci za lijekove, vi ste pomenuli 101 milion evra. Zvanični podaci za lijekove su na nivou 83.359.000 eura. Nemam problema, ali ima jedan dio koji je bitan. Ne odvajamo mi najveći dio ono što dobijamo od države nego i građani sami kupuju lijekove. Te lijekove, poštovani doktore, ne možete sve da iskontrolišete. U ovome tekstu iz Evropske unije postoje tačne lokacije fabrika (prekid) kapaciteta za lijekove, jedne od njih se nalazi kod našeg južnog susjeda. Tajne fabrike gdje se pravi nešto što liči na taj lijek, ali nije taj lijek i sa druge strane postoji jedan problem koji mi moramo da riješimo. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:39:06)

Izvolite, kolega Duković.

HALIL DUKOVIĆ (17.07.20 14:39:12)

Gospodine Miliću, složiću se s Vama da zdravstvo nije trošak. Ulaganje jednog eura u zdravstveni sistem ima mnogo veću vrijednost nego ulaganja u bilo kom drugom sistemu. Zdravstveni sistem ne čine samo Ministarstvo zdravlja i zaposleni u zdravstvenom sistemu, zdravstveni sistem čine i svi građani Crne Gore. Znači, ulažući jedan euro u zdravstveni sistem ulažemo u svakog građanina Crne Gore. Rekli ste da je panika najgora. Tačno je i složiću se s vama, zbog toga uvijek moramo voditi računa od koga primamo informacije i kakve su informacije. Ja sam se nadovezao na jednu stvar vezano za vakcinaciju protiv malih boginja šta je ta panika uradila? Šta je uradila jedna panika da nam je u okolini, na svu sreću kod nas vrlo malo, buknuła epidemija malih boginja, I naravno rekli ste da raste broj inficiranih u nekim opštinama a broj, s obzirom znate odakle ja dolazim reću vam da ima više inficiranih nego što je broj, ali nemojte zaboraviti jednu stvar da naši gađani živjeli u Zeti ili u Tuzima, a vode se - adresa mi je u Podgorici, a podaci su vezani za adresu stanovanja. Uzeo sam za primjer, a vjerovatno tih primjera po Crnoj Gori ima dosta i dosta ih iz Tuzi ima, ima nažalost koji su i inficirani, a vode se da žive u grad. Prema tome, to su te stvari.

I druga stvar vezana koliko je porasła cijena u Njemačkoj, koliko u Hrvatskoj, a koliko kod nas? Normalno je da smo mi malo tržište i malo i jako malo interesantni za velike farmaceutske kompanije, ali jedna logika koju svi moramo da znamo da, ako neko vam proda 100 kutija bilo kojeg lijeka, recimo da košta po jedan euro, a neko drugi zainteresovan da vam kupi 1.000 ili 10.000 normalno je da ćete njemu spustiti cijenu toga lijeka i to je ono što se priča po nekad su u Crnoj Gori dosta skupi ljekovi. Jeste, jer smo malo tržište, malo je tržište 600.000 hiljada ljudi velike kompanije ne znam koliko imaju zainteresovanosti da ovdje prodaje. To je suviše maltene sitno za njih, ali mi moramo i ako smo mali i mi moramo živjeti. I to je cijela koja se svodi na tome i jeste farmaceutska industrija zaista jedna od najjačin industrija u svijetu. Ona je davno već prošla i ovu industriju i tako da svakim danom će biti sve jača i jača, alijek će biti sve skuplji i skuplji. S obzirom na to da smo mi sve starija populacija godine starosti traže i izdvajanje više za zdravstveni sistem i to nas očekuje u budućnosti i mi se moramo i za to spremi. Zato moramo voditi računa i o snabdijevanosti tržišta i o zdravlju naših građana. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:42:46)

Poslanice Bulatović, da čujemo vaš stav o ovom zakonu, a neka se pripremi koleginica Maja Bakrač. Izvolite.

VERA BULATOVIĆ (17.07.20 14:43:06)

U ovom skupštinskom sazivu bilo je toliko izmjena i dopuna zakona koja se odnose na zaštitu javnog zdravlja. Na početku svog izlaganja ministar reče potpuno novi tekst. Kada sam ja uzela u svoje ruke tekst ovog zakona, onda sam mislila da će taj zakon neko ko je ekonomista pa još puta dva ekonomista uraditi nešto dobro za građane Crne Gore, ali bila sam u zabludi. Ovaj tekst preveden i novi ima jednu osnovu, a to je da po osnovu Zakona o ljekovima agencija će biti preimenovana kao institut za ljekove i imaće regulatornu i naučnu komponentu takođe u planu je i otvaranje specijalne skrining laboratorije koja će raditi na bazi rendgen difrakcije odnosno laboratorija za kontrolu kvaliteta specifičnim analitičkim tehnikama.

U svoje izlaganje i svoju diskusiju prvo od kraja sam krenula. Odvano se priča o skrining laboratorijama i otkriva nju i detektovanju lažnih falsifikovanih ljekova. Neki podaci kažu da je u Crnoj Gori bilo samo jednom pronađen jedan od lažnih ljekova. Na našem tržištu danas je velika prodaja internet prodaje ljekova i po takvoj tražnji dobićete ljekove koji nemaju aktivne supstance, koji imaju malo aktivne supstance ili koji imaju otrovne aditive. I takav čovjek će da doće kod ljekara koji će da se o čudu zabavi tražeći uzrok zdravstvenog stanja takvog bolesnika, a on neće da prizna da je kupio te ljekove preko interneta. Najveća potražnja su takozvani lajf stil ljekovi i čak imam neke podtke u tom sistemu lajf stil to vam je savremeni način života, a da bi se savremeni način života razvio treba razviti bicepse, treba skinuti kilažu, treba da kosa poraste za 24 sata i to nosi mnogo para, a ljekarima zadaje glavobolju, pa na tom nekom sajtu sam pronašla.

Kaže, lijekovi znači najtraženiji su lijekovi poput vijagre, pamagre, cijalisa, a onda su za njim i oni koji spašavaju život kao što su lijekovi za hronične bolesti dijabetes, povišeni krvni pritisak i na treće mjesto su lijekovi za liječenje sumnjama. Još stari ljudi su govorili da se za zdravlje prodaje sve, a da se zdravlje ne prodaje ni zašto. Naš narod nema velikog povjerenja u ovakav zdravstveni sistem i pribjegava raznim dosjetkama i trgovinama na crno. Potrošnja lijekova, odnosno dostupnost lijekova je rečena da je veliki broj apoteka u Crnoj Gori, to je jedna od malih grana gje smo mi ispred evropskog standarda odnosno u Evropi je jedna apoteka na 2.700 stanovnika, a kod nas je jedna apoteka, odnosno kod nas je jedna apoteka na 2.700, a u Evropi jedna na 3.000 stanovnika. Mi imamo 245 apoteka koje su privatne i 57 koje su u državnom vlasništvu, odnosno u vlasništvu Montefarma, ali imamo dvije velike veledrogerije koje su monopoliti. Sad šta se dešava u tim monopolistima opet nam riješila ova skringing laboratorija koja nikako da se napravi, a sad nam je obavećavate sa novim zakonom. To je jedna stvrčica.

Druga je, kažete da će ovim zakonom lijekovi biti sigurni, bezbjedni i da će biti dostupni. Ja imam jedno pitanje. Čime sam ja liječila bolesnike 30 godina unazad? Jesu li to bili bezbjedni lijekovi, jesu li to bili sigurni lijekovi. Malo je ova rečenica izmjene zakona zbunjujuća. Sad mijenjamo jedan zakon da bismo imali dostupne lijekove, odnosno bezbjedne i sigurne, a do sad su ti lijekovi nijesu bili sigurni. Malo zbunjuje.

Jedna od stvarčica ovje koja je pomenuta, rekli ste da ima 37 vrsta lijekova za hipertenziji koji su na pozitivnoj listi. To ljekaru ništa ne znači, jer ljekar zna da postoji odličan lijek za pritisak da bi bio jedan, a druga stvarčica stvar o kojoj bi trebalo pričati je broj potrošenih lijekova. Ja iz moje ambulante sam predlagala da uz svaku kutiju prepakovanog lijeka imate jedan dio lijekova koji ćete da date pacijentu prije nego što mu propišete terapiju. Šta to znači? Terapija je individualna. Svi je ne podnosimo jednako. Da navedem primjer amlofina. Od amlofina otiču noge pacijentima, ako mu date norfasc neće da otiče. Znači, zašti bismo trošili 40 tableta jedne kutije ako možemo da mu damo pet? To se isto odnosi na antibiotike. Imate alergijske reakcije na antibiotike. Zašto mu damo 16 tableta u jednoj kutiji, a ne damo mu četiri? I za parfeme postoji onaj test, možda postoji i za lijekove pa bismo smanjili potrošnju.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:49:26)

Hvala, doktorko. Ja ne sumnjam da ste trebali još, ali nijeste imali vremena. Mogu vas obavijestiti da već gotovo tri sata raspravljamo o ovoj tački.

Sljedeća je koleginica Maja Bakrač, pa Danijela Pavićević i Aleksandar Damjanović. Izvolite, poslanice Bakrač.

MAJA BAKRAČ (17.07.20 14:49:49)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane koleginice i kolege, uvaženi građani,

Kao što je i sam potpredsjednik rekao, jedna veoma inspirativna tema o kojoj raspravljamo već više od tri sata. Slažem se s tim da je danas pred nama jedan veoma važan zakon. Na početku moram da kažem da u trenutnoj epidemiološkoj situaciji koja je veoma zabrinjavajuća, moram da odam priznanje Ministarstvu zdravlja i Vladi i svim relevantnim institucijama na naporima koje daju da u ovako teškoj situaciji funkcioniše zdravstveni sistem u punom kapacitetu.

Svi su ovdje govorili da je najvažnije da imamo dostupnost lijekova, potpuno se slažem s tim. Smatram da će ovim zakonom ta dostupnost lijekova biti unaprijeđena i samim tim unapređujemo i zdravstvenu zaštitu, podižemo je na jedan veći nivo. Svaki segment iz zdravstvene zaštite i podizanja na veći nivo ide u korist svakog građanina države. Takođe, pozdravljam i formiranje instituta koji će nastaviti da radi posao umjesto dosadašnje Agencije za lijekove, a samo će se drugačije zvati, a zvaće se Institut za lijekove i medicinska sredstva. Postavlja se pitanje zašto sada Institut. Upravo iz potrebe da se formira naučno istraživačka institucija koja će kroz saradnju s fakultetima zdravstvenih, prirodnih, tehnoloških usmjerenja razvijati i razmjenjivati znanja, u cilju podizanja kvaliteta edukacije naučnih istraživanja, realizacije

naučnog rada, u oblasti lijekova i medicinskih sredstava.

Predlogom zakona definisano je da će Agencija za lijekove i medicinska sredstva, odnosno u budućnosti Institut za lijekove i medicinska sredstva imati nadležnost inspekcijskog nadzora. Ono što je važno reći da već postoji odgovarajući stručni kadar koji je neophodan za obavljanje poslova inspekcijskog nadzora u Agenciji za lijekove i medicinska sredstva koji se više godina obučavao u ovim oblastima, da ima iskustva u provjerama i kontinuirano se edukuje i upravo se sada definiše da će baš taj stručni kadar vršiti poslove inspekcijskog nadzora.

Sve ove promjene koje donosi pomenuti Predlog zakona, rekli smo da će unaprijediti ovu oblast. Moramo da kažemo da je sve poslove koje je dosad obavljala Agencija radila vrlo dobro, da je ovo samo nastavak tog dobrog rada i da ovo ne znači da i oni lijekovi koji su se do sada nalazili na tržištu nisu bili dobri već se naprosto obezbjeđuju bolji uslovi za razvoj farmaceutske usluge. Ovim zakonom se uporedo ispunjava obaveza Crne Gore da uskladi nacionalno zakonodavstvo s evropskom regulativom kojom je uređena ova oblast. Sve novine koje predviđa ovaj predlog zakona značajno unapređuje oblast o kojoj smo govorili.

Ono što moram negdje da postavim kao pitanje, dosta toga je komentarisano na ovu temu, a vezano je upravo za nestašicu lijekova s kojom smo se suočili u prvom talasu koronavirusa. Postoji negdje opravdani strah i zabrinutost da u sledećem talasu ili nastavku, kako doktor reče, prvog talasa da može doći ponovo do nestašice određenih lijekova. Bilo bi dobro da čujemo i s vaše strane da li smo sada dovoljno pripremljeni i da li nas može iznenaditi ova situacija i da li uopšte može doći na tržištu do nedostatka nekog lijeka. Smatram da je veoma važno da vi s vaše pozicije kažete građanima da li će biti dostupni svi oni lijekovi koji su neophodni za liječenje bolesti.

Na kraju moram da pomenem ono što su svi negdje pomenuli, da je odgovornost u ovoj teškoj situaciji u kojoj se svi sada nalazimo na svima nama i da moramo da pokažemo odgovornost noseći maske, poštujući distancu i održavajući higijenu. To moramo da ponavljamo svakog dana kako bi građani počeli kao što su to radili u prvom talasu korone da poštuju sve one mjere koje propisuju nadležne institucije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:54:26)

Hvala, kolegice Bakrač.
Imate komentar na vaše izlaganje.

VERA BULATOVIĆ (17.07.20 14:54:30)

Komentar na izlaganje, a može istovremeno da bude i pitanje za ministra. Taj dio oko Instituta strašno me zanima, a nijesam uspjela da ga obrazložim u prethodnom tekstu.

Agencija za lijekove, koliko mi je poznato i koliko sam čitala je bila nastavna baza. Ako nije bila nastavna baza šta je s farmaceutima koji su završili farmaciju u Crnoj Gori. Šta je sa svim onim studentima s prirodnih, zdravstvenih, tehničkih fakulteta koji su slušali predavanja od strane Agencije za lijekove.

Što se tiče vaše hvale o Agenciji za lijekove, ona je 2008. godine po inicijativi Evropske unije i oslanjanje agencija za lijekove zemalja Evropske unije, zaživjela i pretrpjela mnogo promjena pod raznim sugestijama od strane Evropske unije, čak ste je i vi hvalili. Definisana je kao nacionalno regulatorno tijelo, odnosno stručna i naučna institucija s nizom nadležnosti koje se tiču zaštite javnog zdravlja. Agencija je i naučno istraživačka institucija koja saraduje s fakultetom zdravstvenih, prirodnih i tehničkološko tehničkih fakulteta. S obzirom da nemam povjerenja u naše institucije, kod mene se razvija je li preimenovanje agencije u institut samo način da neko dobije još jedan mandat na direktorsko mjesto.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:56:26)

Hvala, poslanice Bulatović.
Poslanice Bakrač, da čujemo.

MAJA BAKRAČ (17.07.20 14:56:30)

Zahvaljujem.

Možda je ovo pitanje više bilo upućeno Ministarstvu nego meni, ali iskoristiću priliku da iskomentarišem. Ono što često dolazi s druge strane su uvijek negativni komentari. Čak ni ono što se uradi dobro, ako to uradi Vlada ili vladajuća koalicija ili bilo koje ministarstvo nikada ne radi dobro samo zato što je na drugoj strani. Znao kako, postoji ona izreka ljepota je u oku posmatrača. Nikako ne posmatram na taj način na koji posmatra koleginica ili njoj bliski saradnici. Vjerujem u zdravstveni sistem, vjerujem u institucije ne samo zdravstvenog sistema nego institucije naše države, a znam da vjeruju i građani u te institucije.

Što se tiče Agencije za lijekove, mi smo imali do sada izvještaje iste te agencije koji su bili vrlo korektni i vrlo korisni. Preko tih izvještaja mogli smo da se informišemo o svemu onome što je radila Agencija za lijekove. Ovo je samo nastavak rada koji se samo preformuliše i drugačiji će biti naziv kako bi omogućili određena istraživanja svim stručnjacima iz određenih oblasti koje je jasno definisano u Predlogu zakona i obrazloženo. Smatram da je Agencija za lijekove odlično radila svoj posao, Institut će nastaviti samo taj rad po drugačijim imenom. Naravno, nećemo doći nikada u situaciju da imamo neki problem vezano za funkcionisanje, do sada nije bilo ni agencije, a i u budućnosti ni instituta. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (17.07.20 14:58:04)

Hvala, poslanice Bakrač.

Ministre, iako je pitanje upućeno vama ne bih sada odgovarao nego da saslušamo koleginicu Pavićević i kolegu Damjanovića i onda možete.

Izvolite, koleginice Pavićević.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (17.07.20 14:58:23)

Hvala.

Ministre, vi ste i danas pominjali cijene, upoređivali Crnu Goru i Srbiju. Kazali ste opet da su cijene lijekova u Crnoj Gori niže nego što je to u Srbiji slučaj. Meni ne preostaje ništa drugo nego da ono što sam vam ranije rekla u jednom dijalogu koji smo imali ovdje da opet uputim one građane koji su primorani da kupuju po višim cijenama da se oni vama obrate, da ih pozovem da vam se jave, vi znate ta mjesta gdje mogu da kupe te lijekove po nižim cijenama.

Procedura nabavke lijekova preko tendera je problematična, govorilo se o tome. Postavlja se pitanje zašto se Zakon o javnim nabavkama ne prilagodi posebno specifičnoj nabavci lijekova. Zašto sistem javnih nabavki nije prilagođen interesima građana Crne Gore. Izvršena je decentralizacija na štetu građana Crne Gore. Zašto? Ko je imao koristi od toga? Neko jeste očigledno. Primjedba od strane svih odnosi se i na kartelsko udruživanje veledrogerija kada na javni tender dostavljaju ponude.

Čule su se i sumnje opravdane pojedinih dobavljača da postoji neravnopravan tretman u javnim nabavkama da su ponude prilagođavane tržištu, a da nijesu imali u vidu javni interes, nisu imali u vidu ni zdravlje građana.

Firma Glosarij koja se ovdje često pominje u ovoj sali, ne slučajno, je pobjednik na većinu tendera i da kažemo na 80% tendera je pobjednik. Baš čudno od marta 2012. godine pa do ove godine ta firma je zaradila 100 miliona eura. Firma Montefarm za isti period od države 215 miliona eura.

Zašto nijeste ni ovim zakonom limitirali cijene lijekova u slobodnoj prodaji i tako zaštitili građane Crne Gore? Razumjeli bi, znam da ćete reći da je to direktiva Evropske unije vjerovatno.

Međutim, razumjeli bi u Evropskoj uniji tu našu potrebu da se zaštite ti tanki budžeti građana Crne Gore. Vjerujte da se ne bi toliko ljutili ako imaju još uvijek strpljenja na endemsku korupciju da još uvijek pričaju uopšte sa nama o bilo čemu. Tako da vjerujte ne bi pravili problem oko tog detalja i da smo limitirali te cijene i zaštitili budžete građana Crne Gore. To su uradile neke države u regionu čiji građani danas imaju tu priliku da plaćaju lijekove po nižim cijenama. Reći ćete da se radi o malom broju lijekova sigurno to ste već govorili, a podsjećam jer sam i ja o tome govorila da se radi o lijekovima koji su najzastupljeniji za bolesti koje su najzastupljenije u našoj populaciji. To su dijabetes, angina pektoris, visok krvni pritisak, čir na želucu, te možete samo zamisliti kolika je populacija građana koja koristi te lijekove. Vi ćete opet vjerovatno reći da imate plan i da ćete nekim mjerama poboljšati stanje, te da će građani u budućnosti sigurno samo im treba još malo strpljenja vama dati vremena i građani će naoružani tim strpljenjem u nekoj budućnosti plaćaće sigurno jeftinije lijekove nego što ih to sada plaćaju. Da li će to biti tako saznaćemo, naravno, kada ta budućnost postane sadašnjost. Bojim se da biste i tada tražili vrijeme iz budućnosti za neke nove planove koje ćete praviti tada. Nešto malo oko onih afera.

Vi ne čujete, vjerovatno ne čitate ili ne znam imate li internet, kao što vidimo svaka afera gdje god da se pokrene negdje u svijetu nekako možemo očekivati mi u Crnoj Gori da neki krak ovamo dosegne do Crne Gore. Kao što je, recimo, afera Možur pokrenuta na Malti, a mi čutimo sve dok to ne osvane na nekim stranicama inostranih medija, a onda i tada se nadamo da građani naši možda neće imati interneta. To je jedna mogućnost, a druga da možda ne čitaju dobro engleski jezik ili ne razumiju, pa će se nekako proći ovdje na našem prostoru bez skandala. Danas znamo da ta afera na Malti i te kako imati svoje krake i ovdje u Crnoj Gori o tome će se tek pričati i vi to znate.

Šta je bilo sa aferom već vam je rečeno ovdje kolega Milić vam je čini mi se detaljno govorio o aferi u Italiji farma trafik koja je tamo otvorena o prodaji ukradenih citostatika koji su prepakivani u pakovanja sa istim nazivom lijeka, ali su bez svojstva bili. Ispostavilo se po tvrdnjama Italijana da je to od te problematične firme kupovao vlasnik jedne od veledrogerija u Crnoj Gori. Vjerovatno ponukan tako niskom cijenom potrčao je da kupi te lijekove i dok je ta afera izbila dok se to saznalo sigurno su ti lijekovi došli u prodaju. Sigurna sam u to da niko nije štetovao ono što je uložio, ali naravno o tome se ništa još ne zna do detalja. Još samo jedan osvrt.

Snadbijevnost lijekovima ovdje u Crnoj Gori kako to, moram ovo da vas pitam gospodine ministre, kako to da oko 500 pacijenata čeka na scintigrafski pregled zbog nedostatka materijala koji je potreban da bi se taj pregled izvršio, a koji se nabavlja iz Turske. Zna, taj materijal se nabavlja iz Turske koliko je meni poznato nabavka je išla jednom, evo samo jedna rečenica. U ovoj situaciji nijeste se postarali da uspostavite neku vezu avio liniju ili bilo što sa Turskom kako bi se taj materijal nabavio, ali zato se uspostavila avio linija sa Luksemburgom. Pa, vas pitam, da li ćete možda ovaj materijal iz Luksemburga da nabavite da bi se mogli uraditi ovi scintigrafski pregledi? Ako ćete da nabavite iz Luksemburga onda vam se izvinjavam, a ako ne (prekid)

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:05:28)

Hvala, kolegice.

Sada moram da vam uzmem riječ i da je dam posljednjem govorniku Aleksandru Damjanoviću.

Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (17.07.20 15:05:47)

Zahvaljujem.

Evo nakon, čini mi se, više od tri sata rasprave o jednoj tački dnevnog reda, planirali smo četiri tačke danas da završimo, da dam svoj mali doprinos.

Poštovani ministre, poštovana Skupštino, poštovani građani, uvaženi saradnici,

Negdje na samom početku da iskažem blago čuđenje što niste vi bili prisutni na ovom sastanku kolegijuma sa predstavnicima NKT tima i Državne izborne komisije, Agencije za

sprečavanje korupcije, NVO sektora i Instituta za javno zdravlje. Imajući u vidu važnost materije i imajući u vidu, gospodine ministre, da je provejavala jedna klima odbacivanja odgovornosti ako se nešto desi, u smislu da NKT ništa ne potpisuje i ne predlaže. Institut za javno zdravlje samo predlaže, a Ministarstvo zdravlja donosi naredbe. Nemojte dozvoliti da budete neko ko će svojim potpisima ovo što se čini u ovoj izbornoj trci sa koronom, vi da pritvrdite i da negdje ostanete vi odgovorni zbog potpisa koje vi pravite, imajući u vidu kako je i koja je klima provejavala na sastanku. Bilo bi dobro da ste bili tu. Bilo bi dobro da ste bili tu, a možemo podijeliti naravno negdje van sale i neke utiske koje sam ja imao imajući u vidu bježanje od odgovornosti.

Naravno, vezano za ovaj predlog zakona da evo ja pozdravljam i namjeru da se Agencija za lijekove i medicinska sredstva pretvoriti u Institut koji će imati i jednu naučnu komponentu. Dugo godina sam u funkciji predsjednika Odbora, čini mi se osam ili devet godina, i imao sam mogućnost da sarađujem sa tom agencijom i sa gospodinom Drljevićem. Sa aspekta finansija, odnosno transparentnosti njihovih izvještaja mogu samo da pohvalim rad te agencije. Čak smo negdje i mi neki koji smo tu bili dali neki svoj mali napor da se i u roku i na način kako je to trebalo opremi i zgrada i stvore uslovi tehnički za funkcionisanje te agencije. Nije to nikakva hvala, ali eto čisto da negdje iskažem taj svoj stav.

S obzirom da je Agencija za lijekove i medicinska sredstva nadležna i za medicinska sredstva, bez obzira što mi imamo poseban Zakon o medicinskim sredstvima koji smo donijeli 30. aprila, čini mi se prošle godine je stupio na snagu. Ja bih jednu malu ovako stvar ovdje pred vama i pred javnošću Crne Gore, čini mi se da je onako ekskluzivna sada, rekao, a mislim da će me građani i mediji dobro čuti. Dakle, da li je vama, ministre, poznato da već neko vrijeme u Crnoj Gori ovdje u Podgorici djeluje, odnosno radi firma Farm tehnologi sistem koja se bavi proizvodnjom zaštitnih maski. Ta se firma nalazi na tzv. bescarinskoj zoni. Kažu ovi koji to znaju da je u prostorijama firme gospodina Radovića ili Zeta Gradnje u njoj radi pet zaposlenih, tako su mi ljudi rekli, neko mi je sreo me je na ulicu pa mi je dao neke podatke pa evo samo da provjerim ovdje. Neko sa Cetinja zajedno sa dva Italijana drži tu firmu. Ta firma proizvodi maske i izvozi ih za tržište naše. Kažu 18.000 najmanje dnevno kapacitet je do 100.000. Projektovana sad trenutno za 50.000. Nabavna cijena, odnosno proizvodna cijena jedne maske je tri euro centa. Prodajna cijena u apotekama u maloprodaji 39 euro centi ili one malo bolje 69 euro centi. Sa ukalkulisanom maržom, gospodine ministre, u maloprodaji, zna se otprilike koliko je to u apotekama zarađuje se na svakoj maski gotovo 30 do 50 centi. Što znači se najmanje, pri ovako projektovanoj proizvodnji, ostvaruje 10.000 evra dnevno profita. Ako se isprojektuje ovo što je planirano biće to 20 ili 30 hiljada dnevno. Dakle, za mjesec dana i do milion eura. U sred

Podgorice, a niko živi o tome ne priča. Mali detalj, rekoše mi ti koji su mi dali ove podatke da je na otvaranju bilo najviše obezbeđenja, da je bio zamjenik NKT tima gospodin Simović i neko iz Ambasade Italije. Možda baš ambasador. Ne znam da li ste i vi bili. Imajući u vidu gospodine ministre da je, po Zakonu o medicinskim sredstvima po članu 130, nadzor nad sprovođenjem tog zakona u vašem resoru od strane zdravstvene inspekcije, odnosno Ministarstva zdravlja da postoje naravno članovi 49 do 60 zakona koji definišu proizvodnju medicinskih sredstava. Naravno da se shodno članu 6 Zakona o medicinskim sredstvima radi o javnom interesu jer je proizvodnja i promet medicinskih sredstava javni interes i da naravno član 12 reguliše nadležnost Agencije. Bilo bi dobro da ovdje rasvijetlimo tajnu da li Crna Gora proizvodi maske. Ko profitira, ko je otvorio tu firmu, plaća li se taj porez itd. Naravno potrudio sam se, kao revnosan hajde da kažem poslanik ovoga doma, da nađem i sajt Agencije za lijekove i medicinska sredstva koji vodi registar proizvođača medicinske opreme. Evo da vam pročitam na dan 20.2020. godine, kaže ažuriran 8.juna, Hemomont Podgorica proizvodi kapi za vlaženje oka i sterilni nazalni sprej. Ima i Rudo Montenegro Podgorica razne vrste proteza, ortopetska obuća itd. Spark doo Nikšić koji proizvodi hirurški mantil, uniformu, čaršav i hirurške komprese. Dakle, nema ove firme. E sad da mi ovdje razjasnimo jednu tajnu je li ovo pitanje ovdje za Parlament za nas ili za Vas, ministre, ili je ovo pitanje za ministra ekonomije, ministarku ekonomije ili za specijalnog državnog tužioca da vidimo što se ovdje čini ko ovdje profitira. Ja sad, završiću hvala vam, mislim da je mnogo bitno da obavijestim javnost i građane naravno i ministra ukoliko on ne zna, pretpostavljam da ima neke naznake, je li ovo sad neko naivan ili ko ne zna situaciju može da kaže hej možda upravo to Nacionalno koordinaciono tijelo donosi ovakve mjere da se maske nose non stop, a da bi se više tamo štancovale i proizvodile i prodavale da bi neko uzimao novac ili je to samo zbog zdravlja. Pa,

evo samo da ovdje razjasnimo tu dilemu. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:11:57)

Hvala.

Mi smo iscrpili diskutante sad, poštovani ministre, da vam kažem sljedeće. Ako želite da odgovorite na neka pitanja odgovorite naravno, uvijek podržavam taj razgovor sa poslanicima s tim što će imati pravo poslanici kojima ste odgovorili da komentarišu ili dajete završnu riječ. Izjasnite se, izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 15:12:23)

Hvala, predsjedniče.

Pa, ipak neka pitanja zaslužuju i odgovore zbog građana Crne Gore ja bih i jedno i drugo ako može ako Poslovník dozvoljava.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:12:30)

Samo izvolite. Onda odgovorite prvo na pitanja da bih dao riječ poslanicima pa onda uzmite vašu završnu riječ.

Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 15:12:40)

Zahvaljujem.

Zašto sada Institut za lijekove i medicinska sredstva a do sada Agencija za lijekove i medicinska sredstva. Pa, upravo čuli smo ovdje dosta je nabrojano šta je to novo u zakonu, a znamo da tehnički kada jedan zakon pretrpi preko 50% svog kapaciteta, odnosno normativa mora da se piše novi zakon. Tako da je ovaj zakon jedno novi iskorak u zdravstvenoj politici Crne Gore u farmaceutskoj industriji, jedan pozitivan dobar i kvalitetan iskorak sigurno. To je zahtijevalo pisanje novog zakona. Dakle, sve ovo što je danas nabrojano, kao novine je formalizovano u formi ovog novog zakona.

Ono što je još dodatna prednost jeste da će Institut za lijekove i medicinska sredstva imati mnogo bolju mogućnost i dodatni iskorak u saradnji sa evropskim fondovima učešću u raznim istraživanjima, dobijanju novčanih sredstava itd.

Internet prodaja lijekova u Crnoj Gori je zabranjena. To je odgovor na pitanje oko internet prodaje lijekova. Do sada su lijekovi u Crnoj Gori bili bezbjedni. Imamo pouzdanu, stabilnu, stručnu, kompetentnu agenciju, odnosno sve njene zaposlene u Agenciji, dosadašnjoj, za lijekove koji su vršili nadzor nad kontrolom lijekova. Veoma često smo bili u prilici da čujemo da Agencija automatski reaguje ukoliko neki doktor prijavi neželjena dejstva. To ne znači da su to lijekovi lošeg kvaliteta ili da su falsifikovani.

Dakle, nije mi poznato zaista informacija da oko ovog slučaja koji se pominje, kao afera. Dajte da pustimo državne organe da rade svoj posao. Svi ćemo apsolutno prihvatiti sve ono što su rezultati rada tih državnih organa i primijeniti u našoj praksi. Da ostavimo to njima da rade da se ne bavimo mi sad politikanstvom da li je neko kršio neka pravila, uvezio neke lijekove koji su švercovani. Ono što je tačno da su lijekovi kvalitetni i bezbjedni za naše građane.

Pominjani su neki lijekovi. Ponovo ću da saopštím samo za visok krvni pritisak, kao jedno od osnovnih boljki, tako da kažem, naših građana da na osnovnoj listi koju država plaća postoje 33 antihipertenziva. Znači, za visok krvni pritisak na osnovnoj listi i na doplatnoj listi dodatih 17 lijekova. Doplatana cijena je zaista simbolična, ali kažem koliko je to široka paleta lijekova koji su pravili naši najbolji kardiolozi, odnosno internisti koji su članovi komisije koja pravi listu lijekova.

Citostatici se, ne znam ko je ovdje saopštio, ne prodaju u apotekama. Citostatik je lijek koji se može dobiti samo isključivo u bolničkim uslovima. Tako da ne postoji mogućnost da neko kupi citostatik u nekoj od apoteka.

Oko sintigrafskih pregleda u toku sam naravno, to je Klinika za onkologiju i zbog nedostatka radioaktivnog materijala koji se koristi za te vrste dijagnostike zbog prestanka avio letova nismo u mogućnosti da dobijemo taj radioaktivni materijal koji se prevozi i skladišti i koristi pod posebnim uslovima. Naravno paralelno sa tim postoje mnoge druge dijagnostičke procedure koje se daju našim pacijentima da bi mogla da se uspostavi odgovarajuća dijagnoza, odnosno terapija. Ako bude trebalo i sa Luksemburgom ćemo da uspostavimo saradnju ako Luksemburg proizvodi taj citostatik, odnosno taj radioaktivni materijal, ali mislim da to ne rade, odnosno to je specifičan materijal koji rijetko koje zemlje proizvode.

Nemam informaciju o otvaranju fabrike maski u Podgorici. Ono što sam dobio sad kao informaciju za medicinske zaštitne maske mora da se dobije saglasnost, odnosno akreditacija ili sertifikat od naše Agencije za lijekove. On nije registrovan evo sad sam dobio tu informaciju. Dakle, medicinska zaštitna maska nije registrovana u Agenciji za lijekove. Nisam bio ni na kakvom otvaranju odmah da vam kažem tako da nije poznata ta informacija.

Ono što je zaključak čini mi se svih današnjih diskutanata, zaista vam se zahvaljujem na jednoj korisnoj raspravi i jednom velikom iskustvu i za mene i za moje saradnike naravno, kako jednu ključnu poruku možemo da saopštimo da ulaganje u zdravstveno nije trošak nego investicija u budućnost zdravlja građana Crne Gore.

Sušтина novog zakona je, ponoviću samo kratko, to je novi standardi, norma nova, najbolja praksa uz neke kontrolne mehanizme koje sam saopštio u uvodnom izlaganju. Treba da se obazbijedi kvalitetan i bezbjedan lijek, a time i kvalitetan i bazbjedna zdravstvena zaštita za sve naše građane.

Pošto se zakon naravno odnosi na sve naše građane dajte da i ovaj zakon kao i ostale zakone iz oblasti medicine u praksi što manje sprovodimo na način da se okrenemo sebi da se probamo okrenuti zdravim stilovima života, zdravoj ishrani i da obraćamo više pažnje na sopstveno zdravlje kako bi što manje koristili ovih medikamenata. U tome nam je jako važna podrška naših ljekara koji edukuju naše građane.

Što se tiče, moram da pomenem, dosta se razgovaralo o vakcinaciji, prije svega, protiv morbile, odnosno malih boginja. Želim da iskoristim i ovu priliku da pozovem naše roditelje da vakcinišu djecu zato što je nauka dokazala da vakcinacijom sprečavamo mnoge i nezarazne i zarazne bolesti. Moja je poruka i apel da roditelji vode svoju djecu kod doktora da imamo bezbjedne vakcine i da sve ono što uđe u Crnu Goru je zaista bezbjedno i korisno za našu djecu, kažem, samim tim sprečavamo mnoge bolesti. Tako da osim ovih sezonskih vakcina koje se koriste za sezonski grip molim da svi oni koji nisu vakcinisali svoju djecu da ih povedu kod svog izabranog ljekara, odnosno pedijatra. Vakcina ima dovoljno, vakcine su bezbjedne i da to urade u što kraćem roku kako bi spriječili, odnosno zaustavili mogućnost širenja neke druge bolesti za našu djecu. Eto toliko zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:19:32)

Hvala vam.

Sada, molim vas kratko po dva minuta,

Danijela Pavićević, Vera Bulatović i Aleksandar Damjanović i time zaključujemo ovaj dio priče.
Izvolite.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (17.07.20 15:19:44)

Ministre, šta ste ono rekli vezano za veledrogerije, je li tako, za citostatike da ne mogu doći u prodaju, je li tako, naravno u apotekama da ne mogu, ali rekla sam vam da je vlasnik veledrogerije kupovao te citostatike, odnosno švercovao kod tih problematičnih preduzeća u Italiji. To jasno piše, vi ste dobili taj tekst samo pročitajte i kome je prodato. Kome je prodato onda ako

veledrogerijama, kome je onda to moglo da proda veledrogerija. Na koji način veledrogerija plasira svoj materijal koji kupuje. Na koji ga način plasira, kome, građanima? Bolnicama, naravno.

Drugo vezano za Luksemburg i za Tursku. Samo sam rekla da nije se niko postarao iz Vlade ne vi, nije se niko postarao da uspostavi avio liniju. Znamo mi da je avio prevoz sada u prekidu, ali se nije niko postarao da uspostavi u što hitnijem roku avio liniju sa Turakom kako bi se taj materijal u što kraćem periodu nabavio, ali se postarao neko da obezbijedi nešto drugo, jednu drugu avio liniju što je pokazatelj da je ipak važniji glas nego lijek.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:21:15)

Hvala.
Poslanica Vera Bulatović.
Izvolite.

VERA BULATOVIĆ (17.07.20 15:21:20)

Zahvaljujem.

Zahvalila bih se ministru zdravlja na komentar moje diskusije i zahvalila mu što je potvrdio da mi ovdje kad diskutujemo o negativnostima i nedostacima nekih zakona vi ste sad rekli da je Zakon o lijekovima pretrpio 50% raznih dopuna i izmjena i da je zato morao da se napiše novi. Znači, sve ono što smo dosad kritikovali sa time ste potvrdili.

Ono što nisam uspjela u prošloj diskusiji da kažem je jedna meni jako bitna stvar, a mislim da je bitna većini ljekara Crne Gore, a to je mi nemamo specijalista kliničke farmakologije. Nisam u ovom zakonu našla direktno da se piše, piše se o usavršavanju i obrazovanju, ali dodjela kliničke farmakologije koja bi mnogo značila kliničkim ljekarima nema. Znači, imamo jednog kolko je meni poznato nisam sigurna da sam u pravu, ali znam samo za jednog kliničkog farmakologa koji radi u Kliničkom centru Crne Gore. Osim Kliničkog centra Crne Gore imamo velike bolnice u Crnoj Gori jedna je u Nikšiću. Znači to bi bilo što se toga tiče.

Diskusija o vakcinaciji. Nema nijednog ljekara koji je protiv imunizacije, ali ima jako puno ljekara koji sumnjaju u kvalitet datih vakcina. To je svima jasno. Znači, nema ljekara koji je prošao i koji zna šta znači razviti imunitet da bude protiv vakcinacije ako je vakcina ono što smo mi učili da je vakcina. Ako vam neko da jedan izvještaj gdje vi vidite da ima nekih otrovnih elemenata u sastavu te vakcine onda počinje, nisam rekla da je to iz našeg domena, znači vakcina o kojoj trenutno pričam je iz nekih američkih studija. Nisam rekla da je naša, ali probuđuje sumnju u validnost vakcine.

Što se tiče i dalje mi ostaje nejasno ako Evropa može da ima Evropsku agenciju za lijekove zašto bi mi imali Institut za lijekove. Vi ste rekli da će nam trebati pare za naučna istraživanja. Pa, to je u zakonu u Agenciji za lijekove bilo da se može. Agencija za lijekove je naučna institucija od 2010. godine Farmaceutski fakultet je samostalan. Zahvaljujem i izvinjavam se na prekoračenju.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:24:03)

Hvala i vama.
Poslanik Aleksandar Damjanović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (17.07.20 15:24:07)

Zahvaljujem.

Radi štednje vremena ja i koleginica Savković ćemo po minut, kao odgovor kluba na komentar gospodina Hrapovića.

Dakle, dobio sam i takvu informaciju od revnosnog građanina da vi niste bili na tom

otvaranju. Rekao sam šta mi je rečeno i naravno sada pozivam prvo zainteresovanu javnost, građane, medije, a naravno i odgovorne u tužilaštvu da provjere navode koji su se čuli ovdje u Parlamentu, a koje je poslanik čuo od građana koji vode računa o poštovanju zakona. Dakle, Farm technology system bescarinska zona, magacinske prostorije. Izviniću se svakome i vlasniku tog magacinskog prostora i ljudima iz Italijanske ambasade gospodinu Simoviću i svima ukoliko se uspostavi da informacije nisu tačne. Ukoliko se uspostavi da su tačne i da neko ovdje proizvodi maske, a da to radi nezakonito neko će ovo debelo da plati, da ne zna đe mu glava puca. Samo toliko.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:25:08)

Poslanica Savković, izvolite.

ŽELJKA SAVKOVIĆ (17.07.20 15:25:13)

Poštovane kolege, gospodine ministre i gospođo iz ministarstva,

Onako ću direktno sa terena izvještaj tridesetogodišnjeg rada na Klinici za onkologiju gdje 30 godina nisam imala adekvatnu zaštitnu opremu ni u jednom segmentu, a što se tiče ovoga vašeg da pacijenti nisu uzimali lijekove u apotekama nego da su stalno bili lijekovi koji su se nabavljali. Slažem se u potpunosti da su najsavremeniji lijekovi i te kako se koristili na Klinici za onkologiju i to pacijenti onkološki i te kako cijene, a vjerujte i rodbina svih pacijenta. Ali, i te kako su pacijenti dolazili u situaciju da kupuju citostatike u apotekama i u Podgorici i u državama iz okruženja donosili račune nekada refundirani nekada nerefundirani. Vjerujte samo oni koji su dolazili u situaciju i dolazili na Klinici za onkologiju u saznanju da nemaju lijek za svoju terapiju znaju oni i njihove porodice taj osjećaj nemoći kada možda nekada ne mogu da nađu taj lijek, a kada ga nađu u privatnoj apoteci, nekada iskreno da vam kažem po preporuci našoj ličnoj, da od onih pacijenata koji su nabavljali lijekove da znaju gdje mogu da ga nađu. Taj mir koji pacijent osjeti onog momenta kada dođe na Kliniku za onkologiju i svjestan je činjenice da ima tog lijeka pa makar to bio i obična ampula kitрила za mučninu koja je i te kako dragocjena u davanju citostatika na Klinici za onkologiju. Presrećna sam uvijek bila, vjerujte mi, možda srećnija i od toga pacijenta jer sam zadnjih 12 godina radila direktno na uključivanju citostatika znajući da taj pacijent kada dođe ne mora da čeka, ne mora da mu se odlaže terapija da bi primio taj svoj jedan dragocjeni lijek za dalji svoj život. Zahvaljujem i Bogu i zdravstvenim radnicima što ti radnici pogotovu radnici na Klinici za onkologiju su toliko godina radili, moram reći, jedan dugi period u nehumanim uslovima na staroj Klinici za onkologiju, a sada eto imaju sreću da koliko god na novoj Klinici za onkologiju u svakom pogledu eto uživaju, liše toga što još nemaju zaštitu na radu kakvu treba da imaju. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:27:36)

Hvala vam.

Na kraju poslanica Branka Bošnjak.

Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (17.07.20 15:27:41)

Zahvaljujem.

Ministre, nemate vi spor sa mnom oko MMR vakcine, i ovo što ste pozvali i ja pozivam roditelje da budu odgovorni i da ne nasijedaju da ipak vjeruju struci u tome, ali ovo što sam ja ispričala za MMR vakcinu, jednu seriju koja je došla u Crnu Goru, je tačno. Rasopređeno je bilo po domovima zdravlja i bilo je nezgodno da se povuče jer bi izazvalo još dodatnu sumnju. Meni je

samo krivo što se to dešava baš sa tom vakcinom, a postoji toliko sumnja i ovaj lobi o kome pričam. Zbog toga samo upozoravam da bude se vrlo odgovorno i da se vodi računa znači da serija koja se uveze bude serija koja ima sertifikat, a ne nakon što se zaključilo što je ljekarka vidjela da nije to ta serija i da nema sertifikat onda se na brzinu iz agencije slalo da se dobije sertifikat i da su te vakcine bile ispravne. One su srećom ispravne i tu možda možemo da zahvalimo tome što postoji ovaj lobi pa se sigurno vrlo vodi računa da sve što je na tržištu bude vrlo ispravno.

Moj doprinos tome jeste samo da se povede računa, posebno za to gdje postoji sumnja javnosti da li treba nešto da se radi ili ne i zato mi je bilo baš sam bila ljuta zašto baš na tome se pravi greška ili propust. Eto.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:29:13)

Hvala vam.

Poslanica Bulatović je možda to najbolje zaokružila kad je rekla sigurno ne postoji zdravstveni radnik koji je protiv vakcinisanja, ali da ima određenih sumnji i to je navela na nekim primjerima, na sreću, iz inostranstva.

U svakom slučaju čuli smo ovo što ste rekli. Sad da li ste u onim odgovorima i dali vašu završnu riječ?

Prelazimo na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Kenan Hrapović, ministar zdravlja i Slađana Pavlović, generalna direktorica Direktorata za međunarodnu saradnju i harmonizaciju propisa. Izvjestioci odbora su Danijel Živković Zakonodavnog odbora, Nedžad Drešević Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres.

Pitam ministra da li želi riječ? Želi.

Ministar Hrapović. Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 15:30:08)

Poštovani predsjedniče, kolege poslanici,

Pred vama su izmjene i dopune jednog od ključnih zakona za funkcionisanje zdravstvenog sistema u našoj državi, Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Predložene izmjene su rezultat informacija s terena, odnosno iz prakse i neophodnosti da pojedini segmenti budu dodatno pravno precizirani, a neki uređeni po prvi put. Usled ograničenog vremena za uvodno izlaganje, kratko bih se osvrnuo na ključne izmjene i dopune.

Ovim zakonom se po prvi put zakonski uređuje osiguranje od odgovornosti za stručnu grešku zdravstvenog radnika koga osigurava zdravstvena ustanova u kojoj obavlja zdravstvenu djelatnost, u skladu s zakonom kojim se uređuje osiguranje od odgovornosti za štetu i obligacioni odnosi. Kako se svakom od nas, pa i zdravstvenom radniku može desiti da nenamjerno počini određeni propust, osiguranje od ljekarske greške obezbijediće sigurnost i pružiti zaštitu zdravstvenim radnicima prilikom obavljanja ljekarske profesije. Kao što znate, ovo je uvijek bila aktuelna priča, a kroz mandat ove Vlade i obaveza koju smo obećali da ćemo realizovati, odnosno urediti.

Još jedna od obaveza nam je bila i pitanje uređivanja segmenta nagrađivanja zdravstvenih radnika i zdravstvenih saradnika koji posjeduju ekspertska znanja, kao i onih koji postižu izuzetne rezultate u radu i značajno doprinose unapređenju zdravstva zaštite. To smo, takođe, uradili kroz ovaj predloženi tekst izmjena i dopuna. U tom pravcu, ministru zdravlja će biti data mogućnost da navedenim radnicima i saradnicima dodijeli nagradu ili priznanje. Bliži kriterijumi za dodjeljivanje nagrada će biti definisani podzakonskim aktom Ministarstva. Dodatno je uređen segment specijalističkog usavršavanja ljekara. Novim predlogom specijalizacija može da se odobri zdravstvenom radniku i zdravstvenom saradniku koji je nakon položenog stručnog ispita bio u

radnom odnosu u zdravstvenoj ustanovi najmanje jednu godinu. Ovo je od obostrane koristi za poslodavca i ljekara. Ljekar može da iskaže svoje talente u ovom periodu, a poslodavac da ih prepozna. Na taj način se kroz optimalan vremenski period pruža mogućnost ljekaru da dođe do specijalizacije. Takođe, specijalisti će biti omogućeno da nakon završene specijalizacije odmah započne uže usavršavanje tj. subspecijalizaciju na šta je do sada morao čekati najmanje dvije godine. Na taj način ljekar brže stasava u stručnoj oblasti i vraća se u zdravstveni sistem. Bliže je uređeno i priznavanje specijalizacije, odnosno uže specijalizacije stečene u inostranstvu na način da istu vrši ustanova visokog obrazovanja u skladu sa svojim aktom.

Ovim zakonom riješiće se problem nedovoljnog normiranja oblasti specifične zdravstvene zaštite zaposlenih i obavljanje ljekarskih pregleda, izdavanja ljekarskih uvjerenja o zdravstvenoj sposobnosti zaposlenih. Zakonom je sada jasno precizirano da zdravstvene preglede radi utvrđivanja radne sposobnosti zaposlenih obavlja doktor medicine, odnosno specijalista medicine rada, a po potrebi on može tražiti i mišljenja doktora medicine drugih specijalnosti. Finalni izvještaj o izvršenom zdravstvenom pregledu zaposlenog koji sadrži nalaze i mišljenje o radnoj sposobnosti može sačiniti samo doktor medicine, specijalista medicine rada, a u skladu sa zakonom kojim se uređuje zaštita i zdravlje na radu. Takođe, ovaj zakon predviđa i mogućnost prigovora za preispitivanje ocjene zdravstvene sposobnosti koji može podnijeti zaposleni, odnosno poslodavac. O prigovoru će odlučivati komisija koju obrazuje Ministarstvo, a koja će biti sastavljena od više doktora medicine, specijalista medicine rada, a po potrebi mogu da budu angažovani i doktori drugih specijalnosti. Dakle, uvodi se još jedan stepen kontrole i drugostепенost postupka kako bi zaposleni ostvarili pravo na drugo mišljenje.

Prepoznali smo i potrebu bližeg uređivanja tzv. alternativne medicine. U pitanju je primjena stručno provjerenih tradicionalnih i alternativnih metoda i postupaka liječenja koji nisu štetni po zdravlje građana. Te metode će biti posmatrane kao komplementarna medicina, odnosno kao dodatni vid, odnosno dopunska mogućnost liječenja u odnosu na klasičnu utemeljenu medicinu. Zakon propisuje da sve ove postupke mogu primjenjivati zdravstveni radnici i zdravstveni saradnici, kao i lica koja posjeduju diplome ili drugi odgovarajući sertifikat međunarodnih institucija ili strukovnih udruženja koja primjenjuju ove metode, a na osnovu saglasnosti Ministarstva zdravlja. Kako bi se spriječile eventualne zloupotrebe izdatih saglasnosti za ovu namjenu Ministarstvo zdravlja će formirati kompetentnu komisiju na osnovu čijeg prethodnog mišljenja se daje saglasnost zdravstvenoj ustanovi i zdravstvenom radniku, odnosno saradniku. Spisak prepoznatih metoda i postupaka, kao i bliže uslove u pogledu kadra, prostora i opreme, za primjenu pojedinih metoda i postupaka propisaće Ministarstvo zdravlja kroz podzakonski akt.

Zakonom se po prvi put propisuje mogućnost da zdravstvena ustanova na bilo kom nivou zdravstvene zaštite obavlja i estetske minimalno invazivne nehiruške metode antiejdž medicine glave i vrata. Navedene metode su prepoznate kao nove zdravstvene tehnologije koje obuhvataju metode i postupke prevencije, dijagnostike, liječenja i rehabilitacije promjena koje nastaju kao posledica starenja, odnosno metode čijom primjenom se blagotvorno utiče na zdravlje i fizički izgled. Zakon definiše da ove postupke mogu da obavljaju doktori medicine i doktori stomatologije koji su edukovani za obavljanje ovih metoda. Da bi određena zdravstvena ustanova mogla da obavlja estetske metode mora dobiti saglasnost i rješenje, odnosno zadovoljiti uslove u pogledu prostora, kadra i medicinsko tehničke opreme koje će propisati Ministarstvo zdravlja.

Uvaženi poslanici i građani Crne Gore, ovo su samo neke od izmjena koje smo kao resorno ministarstvo predložili. Vjerujem da će se kroz diskusiju otvoriti još i prezentovati ostali benefiti predloženog teksta zakona. Zahvalio bih se i svim poslanicima koji su dodatno unaprijedili tekst Predloga zakona kroz mehanizam amandmanskog djelovanja. U nadi da ćete prepoznati značaj predloženih izmjena i dopuna Zakona o zdravstvenoj zaštiti, pozivam vas da njihovim usvajanjem date podršku. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:36:19)

Hvala, ministre.

Da li neko od izvjestilaca želi riječ? Ne želi.

Sada dajem riječ poslaniku Suadu Numanoviću, a neka se pripremi poslanik Slaven

Radunović.

Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (17.07.20 15:36:29)

Zahvaljujem, predsjedniče Parlamenta.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani ministre sa saradnicom,

Kao što ste rekli, pred nama se danas nalazi Zakon o zdravstvenoj zaštiti kao krovni zakon u zdravstvenoj zaštiti. Želim da podsjetim sve nas da je to jedan skup mjera i aktivnosti koji podrazumijeva očuvanje, zaštitu i unapređenje zdravlja kako kroz preventivno djelovanje tako kroz dijagnostiku, a isto tako i kroz liječenje i kroz rehabilitaciju pacijenata. Postoji čitava paleta ciljeva zdravstvene zaštite, ali kada govorimo o novom Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona, rečeno je da će ona podrazumijevati uređenje tih radnih odnosa kod dopunskog rada. Veoma je značajno, objasnili ste šta znači dodjeljivanje i način specijalizacije i subspecijalizacije. Govorili ste i o načinu dopunskog rada. Isto tako, imamo rad Ljekarske komore koja neće imati mogućnost oduzimanja ljekarskih licenci za stalno nego privremeno oduzimanje. Izmjene ovog zakona podrazumijevaju i nadležnost hitne pomoći gdje su dosad ljekari hitne pomoći utvrđivali uzrok smrti na teritoriji Crne Gore, što je opterećivalo i onako opterećen rad hitne medicinske pomoći i taj dio je prebačen na izabranog ljekara. Govorili ste o estetskoj hirurgiji. Dakle, jedna sveobuhvatna izmjena ovoga zakona daće mogućnost da zajedno s ovim prethodnim zakonom o kojem smo govorili, Zakonom o lijekovima, nivo zdravstvene zaštite mi podignemo na mnogo veći nivo.

To sve ide u prilog i onoga što je i aktuelna situacija trenutno kod nas kada je zdravstvena zaštita u pitanju, a i ono što je rađeno, naročito poslednjih nekoliko mjeseci. Postavlja se pitanje da li je zdravstveni sistem odgovorio zadatku kada se cijeli svijet našao u situaciji pandemije COVID-19. Na sreću, ovdje smo imali raspravu u Parlamentu o rezultatima zdravstvenog sistema. Svi smo imali jednoglasnu ocjenu da je zdravstveni sistem veoma pravovremeno, ciljano, efikasno i elastično odgovorio svom zadatku u takvoj situaciji.

... Ono što mene posebno hrabri i kao poslanika i kao ljekara jeste činjenica da sve to što smo uradili kada je struka u pitanju i ono što smo uradili za građane Crne Gore za njihovo zdravlje urađeno je sa nivoa, odnosno sa kapacitetom sopstvenog zdravstvenog sistema iz sopstvenog zdravstvenog kadra za razliku od mnogo razvijenih država, kao što znamo gdje su suočeni sa ovom Pandemijom imali problema, imali potrebe da angažuju zdravstvene radnike iz drugih država mi na sreću nijesmo imali nego smo to radili sa sopstvenim kadrom i sad možemo svi da postavimo pitanje, da li je to baš došlo odjednom da to tako uspješno odradimo i da imamo jednostavno jedinstvenu ocjenu uspješnosti i ovdje u Parlamentu ali ono što je bitno kroz ankete od građana i povjerenje građana da li je to došlo, kažem preko noći ili je to jedan sistemski pristup zdravstvenog sistema u očuvanju zdravlja građana Crne Gore? Ja bih rekao da je ovo svakako drugo, jer država u svojim prioritetima zdravstvenu politiku stavlja u vrhu svojih interesovanja i svojih obaveza i da sistemski zakoni i ovo je sistemski zakon, daju mogućnost da kroz institucionalnu pripremljenu ovoga zakona dođemo do toga da imamo kvalitetan zdravstveni sistem.

Ja želim ovdje samo da podsjetim nas, kažem da je poslednjih godina dosta toga, ali ne samo poslednjih godina nego u kontinuitetu zdravstveni sistem ulagano, ako bi rekli samo za lijekove, spominjali smo prethodno lijekove na primjer '12-ste godine i za medicinska sredstva to je bilo na nivou 37 miliona. Znamo da je '19-ste godine to je na nivou 83 miliona nije to bez obzira ne nake stvari o kojima smo ovdje govorili rezultat nečega što nije sistemski pristup nego naprotiv kroz pristup ulaganja u kadar u opremu u infrastrukturu, ulaganje kažem u cijeli zdravstveni sistem, dao je rezultat da mi ovaj ispit položimo i ne samo u ovoj situaciji nego u svakoj drugoj kriznoj situaciji.

Želim da podsjetim ovdje kad govorimo o ulaganju u ljudske resurse da je značajan broj dodieljenih specijalizacija u prvom aktu poslednjih četiri godine, nekih 109, čini mi se, specijalizacija i 20 subspecijalizacija. Znamo da je u poslednje vrijeme dato 120 novih specijalizacija i novih 30 subspecijalizacija. Čuli smo od vas danas da ste rekli da čini mi se negdje oko 140 ljekara i subspecijalista dolazi, vraća u sistem, vraća se u zdravstveni sistem. To je jedna armija mladih ljekara naoružanim znanjem koji sa postojećim zdravstvenim kadrom sigurno će i

one buduće izazove u zaštiti zdravlja građana Crne Gore podići na još veći nivo. Naravno, ovi zakoni, ovakav zakon sistemski, sistemski pristup zaštite zdravlja građana kroz sistemske zakone daje doprinos da i po međunarodnim standardima mi imamo kvalitetan kadar da imamo opremu i infrastrukturu. Podsjećam da smo opremu u infrastrukturu uložili negdje oko 34 miliona eura. Nijese zanemarila tu ni stambena politika sa preko dva miliona eura gdje je to uloženo i naravno ono što nam predstoji u granicama realno mogućeg uradilo kroz povećanje i plata zaposlenim zdravstvenim radnicima, ali u narednom periodu sigurno će ti izdaci i za nagrađivanje vidimo da ovaj zakon podrazumijeva nagrađivanje, dakle onih koji su najkvalitetniji i najbolji biće i u ovakvim ekonomskim uslovima nagrađeni i ta jedna utakmica pozitivna daće još veći kvalitet unapređenju edukaciju još većem nivou znanja zdravstvenih radnika, a to sve ide u prilog boljoj zaštiti života građana Crne Gore. Izvinjavam se na prekoračenju. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:44:30)

Hvala.

Poslanik Slaven Radunović, ima riječ. Da čujem.

SLAVEN RADUNOVIĆ (17.07.20 15:44:41)

Vama se obraćam. Potpuno je službena stvar u pitanju. Vi znate da ja nijesam neki veliki ljubitelj ove novokompovane zastave koja je nekada bila alaj barjak naš koji naravno, s ponosom ističem i volim, ali vi kao predsjednik Skupštine nijeste reagovali na kršenje zakona koji je donesen u ovom domu od strane predsjednice mladih DPS-a Danilovgrad koja po članu 10, vi to znate, Zakona o upotrebi državnih simbola ne bi smjela da koristi državni žig i zastavu za ukrašavanje predmeta nedoličnih. Znači, tačno se zna, propisano je u kojim se slučajevima ističu grb i zastava i mogu da se koriste, naravno ne mogu da se koriste ni za otirače ni za kupaće kostime, ali ni za maske s kojima se prikrivaju nos, usta i štiti se od virusa. Mislim da bi bio red da ste to uradili, jer iskazivanje patriotizma na ovaj način se u Kotoru završilo skoro paljenjem grada prije neki dan pa bi bio red makar da ovdje se nosi maska koja je propisana.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:45:47)

Primijetio sam da ste nosili baš propisane maske, nemojte molim vas.

SLAVEN RADUNOVIĆ (17.07.20 15:45:57)

Da, da, da, nosili smo. Ta zastava nije zaštićena Zakonom o državnim simbolima. Ja bih volio da jeste.

Odgovorite mi na moje proceduralno pitanje to ste dužni po Poslovniku.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:46:04)

Ne znam da li je gospođa predsjednik mladih DPS-a, znam da je generalni direktor proceduralno želi da interveniše.

Marta Šćepanović. Hvala vam.

SLAVEN RADUNOVIĆ (17.07.20 15:46:17)

Ja sam samo rekao da ne bi došli u situaciju da od prevelike doze patriotizma se opet nešto

desi kao što nijesu zapalili zamalo Stari grad u Kotoru. Evo neka reaguje ko treba mada ne znam iz kojeg razloga reaguje poslanica kada sam se vama obratio. Ko god hoće neka razjasni.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:46:44)

Vjerovatno iz proceduralnih razloga. Izvolite.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (17.07.20 15:46:59)

Ja se obraćam vama, ne vidim nikog drugog i ne reagujem ni na čije druge proceduralne reakcije. obraćam se vama. Dakle, svi u ovom domu smo dužni da poštujemo mjere NKT-a i da prije svega i nosimo maske. Sad ako predsjedniče nekom ovdje smeta određena boja i određeni državni simbol, meni je samo drago predsjedniče da svi poslanici onda u ovom Parlamentu i čitaju uopšte Zakon o državnim simbolima, jer ako ga čitaju to znači da ga onda i poštuju i da poštuju te državne simbole. Moja je proceduralna reakcija prema vama predsjedniče je da svi ovdje onda poštujemo mjere NKT-a i da nosimo maske.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:47:30)

Ja vas smatram odgovornim ljudima. Ja sam nekoliko puta upozorio i uvijek to nastojim da uradim da svi u sali nosite maske, nove su preporuke da se novi u zatvorenom i otvorenom prostoru.

Molim vas da se pridržavate toga ja neću disciplinovati poslanike, upozoriću ih da ako ne mogu da nose maske budu van ove prenearne sale još jednom i da naravno drže distancu što se ovaj put uglavnom poštuje.

Ja reagujem ovdje na vaše pitanje da li je poslovnička procedura pogriješena. Poslovnik ne propisuje te stvari i vi imate sada uvodnu riječ, sem ako ne želite da odustanete od nje, a nakon vas poslanik Raško Konjević. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (17.07.20 15:48:25)

Naravno da želim riječ. Ne bih propustio prisustvo ministra Hrapovića ni po koju cijenu. Ovoj sad kažem mladoj koleginici naravno nije njoj ništa specijalno upućeno, samo sam htio da ukažem kako to djeluje kad taj preveliki naboj patriotski se iskazuje na svako mjesto pa čak i u Skupštini Crne Gore.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:48:48)

Uvijek je bolje da se iskazuje prema svojoj državi nego prema drugim.

SLAVEN RADUNOVIĆ (17.07.20 15:48:54)

Ja ga iskazujem prema svojoj državi, i svako ko nosi trobojku ovdje iskazuje prema svojoj državi, jer je mnogo duže trobojka bila državna zastava ovdje nego ova koju ste ovu s Rankom Krivokapićem smislili 2004-12.jula na Petrovdan na isti dan kada je Crna Gora osramoćena '41 godine.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:49:03)

I dosta smo dobrih stvari smislili, ali vama samo kažem aktuelna državna zastava je to. Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (17.07.20 15:49:21)

Aktuelna državna zastava je ovo i ona je zaštićena Zakonom o državnim simbolima koji podrazumijevaju da se od nje ne prave krpe, peškiri, maske i slične stvari i ja ovo govorim iz prostog razloga, ne pričam ja ovo slučajno, već zbog toga što se mladost po Crnoj Gori hapsi zbog sitnica raznoraznih i maltretira, pretresaju se kuće itd. a onda dođe zamjenik ministra i pomoćnik ministra napravi od zastave krpu i stavi je preko glave i to nikom ništa, ali dobro, vi ste čuvari ove Crne Gore kakva je pa je ako je ovako štitite neka vam je srećna.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ 17.07.20 15:50:00)

E to ako ste mi direktno rekli da sam čuvar Crne Gore. Jesam sa zadovoljstvom, a sad ću vas nešto podsjetiti, potpuna digresija, nećete mi uzeti za zlo.

Prije 29 godina na današnji dan održan je u gradu koji se tada zvao Titograd na trgu Ivana Milutinovića Miting za mir. Ja sam bio jedan od učesnika tog mitinga. Znao ko je imao parolu tada "danas junaštvo neće u rat". Dosta sam evo kad ste mi rekli tu neku priču čuo hoćemo li ovakvu Crnu Goru ili onakvu Crnu Goru. Sa zadovoljstvom čuvam ovakvu Crnu Goru, i vrlo sam ponosan na priču o Crnoj Gori i dostojanstvenoj Crnoj Gori i Crnoj Gori koja se i tada odupirala jednom bezumlju koje je brzo posle toga usljedilo.

Izvolite.

SLAVEN RADUNOVIĆ (17.07.20 15:51:02)

I sad vi očekujete da ja ne reagujem kao poslanik punopravni kao i Vi na Vaš komentar koji nije imao veze sa mojom proceduralnom reakcijom. Ja mogu da komentarišem, ali neću da mi ide vrijeme od diskusije, jer vi ste pričali potpuno o 15-oj stvari. Kakav bre miting od prije 29 godina, ko o tome priča? Ja sam Vas ovdje pitao o nepoštovanju zakona.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:51:26)

Zato što ovdje imam priču o politici koja podsjeća na te devedesete.

SLAVEN RADUNOVIĆ (17.07.20 15:51:35)

Kako to mislite podsjeća Vas? Šta Vas podsjeća? Što ja tražim kao poslanik da se poštuje zakon u ovom Parlamentu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:51:42)

Ne, nego što ste vi tražili otkopavanje oružja, što ste vi tražili mobilizaciju i sve ostalo.

SLAVEN RADUNOVIĆ (17.07.20 15:51:49)

Niko nije tražio otkopavanje oružja, samo je rečeno da treba biti pripravan, jer je ova vlast

na svašta spremna, a šta vi mislite da treba da nas kao jagnjad vodite u nekakav Jasenovac, je li i da nas šalžete traktorima kao da mi ne vidimo o čemu se priča, ali dobro nema veze.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:52:08)

Možete to pričati.

Izvolite, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, gospodine.

SLAVEN RADUNOVIĆ (17.07.20 15:52:19)

Gospodine Brajoviću, ja sam po svim precima i po ocu i po majci iz stare Crne Gore. Niko ne može meni da priča ni o kakvoj Crnoj Gori i da ima više prava nego što imam ja. Priča, nisam rekao da niste vi ostali, ali kažem da sam ja, pričam o staroj Crnoj Gori na koju se misli kad se priča i o zastavi i o svemu onome iz istorije što izvlačimo, ne na ovu proširenu. Prema tome, ni vama ne pripada da pominjete trobojku kao državu, kao zastavu druge države. To je zastava crveno plavo bijela kojom se Crna Gora nezavisna ponosila, i vi to dobro znate. To što ste je vi zamijenili samo da ne bi bila slična drugim slovenskim državama, a posebno Srbiji to je druga stvar, to je stvar kompleksa, opet sad niže vrijednosti. Ja ih nemam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:53:01)

Ajde da pokušamo, o tome bi mogli da razgovaramo, ali samo da vam kažem dajte da vodimo računa o ovoj Crnoj Gori u kojoj živimo mi i o njenim simbolima koji su danas na snazi, koji su važeći simboli. Ako insistirate poslaniče Numanoviću da čujem vašu proceduralnu intervenciju i da nastavimo o zakonu.

SUAD NUMANOVIĆ (17.07.20 15:53:44)

Evo i danas smo ovdje čuli parcijalno ko je za Crnu Goru, ko nije za Crnu Goru.

Crna Gora je građanska država i Crna Gora svakom građaninu Crne Gore pripada punim kapacitetom i mi smo ovdje utemeljeni istorijski. Vi ste govorili u ime vaše, ja govorim u ime svoje i svog naroda kojem pripadam. Narod muslimanski, manjinski narod u Crnoj Gori koji je utemeljen istorijski i koji je srećan što živi u građanskoj Crnoj Gori i zato nam često smeta kad ovdje neko govori mi iz stare Crne Gore, a gdje smo mi. Mi smo i u staroj i u novoj istorijski utemeljeni i tako ćemo biti.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 15:54:47)

Izvolite, poslaniče Radunoviću, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

SLAVEN RADUNOVIĆ:

Nema potrebe da dalje o ovome raspravljamo. Svi znamo šta smo ko smo, odakle smo, i niko nema sa tim problema. Trenutno jedini realan problem u Crnoj Gori imaju ne pripadnici vašeg naroda nego mog, ali ćemo se mi s tim izboriti kao što smo se či kroz vjekove borili, čitavog života i ovog našeg se evo borimo.

Ministre Hrapoviću, Vi ste neko ko daje formalnu snagu odlukama NKT-a i kao takav ste mi moram reći posebno zanimljiv gost Skupštine danas, naravno i zbog onoga što ste rekli u uvodu

vezano za sami ovaj zakon. I, između ostalog pomenuto je da ovaj zakon uređuje i osiguranje za štetu nastalu ljekarskom greškom, što ja potpuno podržavam, svi pravimo greške, ali me zanima, pošto ste u funkciji nekog verifikatora odluka NKT-a zvaničnog i predlagač ovog zakona, što ćemo sa štetama koje naprave ljekari, poštujući i slijedeći partijski interes kao što je slučaj sa NKT-om. Šta ćemo sa svim onim pričama koje ste ovdje pričali i vi gospodin Simović, februar, mart, april, kad ste se kleli u struku, kad ste objašnjavali kako nikakve veze nemaju napadi Fronta na vas da ste politbiro DPS-a proširen sa ponekim SD-ovcem i kad se na kraju sve to razbilo o hridi, čim ste prihvatili da iz Evropske unije može da uđe kod god hoće bez ikakvog testa i to je opravdano ekonomskim razlozima kao da ekonomski razlozi nisu postojali i prije toga.

Znači, priča o odlukama struke kao o nečemu čime ste se vi samo rukovodili nema veze s mozgom. Takođe, nema veze s mozgom ni situacija da danas kad je Crna Gora država sa najviše zaraženih u Evropi na milion stavnika ili na sto hiljada stanovnika nebitno, ovdje se glumi i pravi se kao da se ništa ne dešava, mjere su mnogo blaže nego što su bile bilo kad i ja mislim da su ove prikladnije nego one stroge kojima ste trebali tada da zadobijete povjerenje građana kako bi na bazi tog povjerenja vještačko NKT tijelo koje je bilo projektovano kao izborna, kako bih rekao platforma DPS-a glavna izborna na čijim uspjesima bi se gradila komplenta priča kad je sve to propalo, kad se sad vidi da je to skup nesposobnjakovića koji su izabrani da služe partijski interes, a ne zdravlje građana sad imamo situaciju da imamo najgoru situaciju u Evropi, a da se mjere i dalje prilagođavaju odluci da se ide na izbore. Gdje vam je struka? Šta je sad sa strukom? Isto što je bilo i sa maskama i alkoholom prve tri četiri nedelje kad ste govorili da je sve spremno. Ništa nije bilo spremno, bile su spremne samo propagandne akcije NKT-a samo je to bilo spremno i medijsko prezentovanje nekolicine ljudi koji su bili predviđeni da budu u vrhu liste DPS-a.

Mislim da neće gledati liste DPS-a sad zbog ovih rezultata s kojima, ako ste se sa onima ponosili od ovih treba da se stidite, ako se tiče uopšte, ali ja lično mislim iskren da vam budem. Niti je tada mnogo zavisilo od vas što smo bili poslednja zemlja sa koronavirusom nit sad mnogo zavisi što smo najgori u Evropi, a iz prostog razloga ne pitamo se mi oko toga. Ovo je pandemija, a Crna Gora, iako ste pokušali da je prikazete kao džina medicinskog, je kao i u svemu drugome na repu događanja u Evropi. Zato što je u privrednom i saobraćajnom smislu na repu događanja poslednja je došla korona kod nas, a zato što smo poslednju u smislu medicinske osposobljenosti zato je sad kod nas najgore stanje. Ovo nije ništa strašno, nije čak ni sramota za jednu malu balkansku državu. Sramota je što ima rukovodstvo koje je spremno bilo da rizikuje zdravlje građana da bi prikupilo neke političke poene za izbore. Zato je sramota. Vi lično ste bili taj koji je pretvarao u norme obavezujuće sve odluke NKT-a koje su donošene. Odluke su donošene u krugu, potpredsjednik Vlade je zdužen za nabavljanje glasova za DPS Milutin Simović, ljekari iz DPS-a .

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 16:00:08)

Vrijeme, kolega Radunoviću.

SLAVEN RADUNOVIĆ (17.07.20 16:00:11)

Izvinjavam se, prethodnik je pričao osam minuta pazio sam, ja tek pet.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 16:00:17)

Prethodnik ima mnogo više vremena na raspolaganju njegov klub, ja sam vam rekao vrijeme, nisam rekao da prekinete, pa samo da svodite vašu diskusiju na narednih minut vremena.

SLAVEN RADUNOVIĆ (17.07.20 16:00:28)

Da, da. Hoću, kako da ne.

Kako stvari se kreću u vrlo negativnom pravcu za Demokratsku partiju socijalista, s obzirom da se coronavirus tako primio u Crnoj Gori i da će da bude bauk i za one koje ste mislili da dovodite iz Luksemburga, iz Njemačke i sve ostale da glasaju protivno Ustavu Crne Gore i koji nemaju pravo da glasaju u Crnoj Gori vjerujem da već razmišljaju u DPS-u o pomjeranju izbora, jer one pozitivne efekte navodnog rada NKT-a više ne mogu da koriste a imaju sa druge strane problem sa prilivom onih glasača koji uobičajeno glasaju, a za to nemaju zakonski osnov. Zbog toga, da bi se obezbijedili dodatno, mi smo iz Demokratskog fronta pisali ministrima unutrašnjih poslova zemalja odakle ti ljudi dolaze, obavijestili ih o kršenju zakona u Crnoj Gori i napravili aplikaciju, poštovani građani, koja će ovih dana da bude puštena gdje će anonimno svaki građanin Crne Gore moći da prijavi one građane koji su neustavno upisani u birački spisak i koji dolaze da glasaju, kako bi provjerili da li su glasali kad bude dan glasanja i nakon toga ćemo te spiskove da uputimo Ministarstvom unutrašnjih poslova tih država odakle oni dolaze da se pozabave njihovim statusom, prebivalištem i radnim pravima koje imaju tamo, jer Crna Gora i ljudi koji ovdje žive više ne smiju da budu zarobljenici ljudi koji su pobjegli iz Crne Gore i koji nezakonito glasaju u Crnoj Gori a ostvaruju svoje životne potrebe u nekim srećnijim državama. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 16:02:14)

Hvala.

Poslanik Raško Konjević, a neka se pripremi poslanik Srđan Milić. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (17.07.20 16:02:21)

Zahvaljujem, predsjedniče Parlamenta.

Poštovani građani, uvaženi ministre Hrapoviću,

Ja na početku diskusije, imam dva pitanja za Vas, nijeste mi na jedno odgovorili prošloga puta, tad ste rekli da znate odgovor za njega kandidovali bi se za Nobela, računam u međuvremenu da ste možda spoznali nešto od tih stvari, pa bez Nobela da mi odgovorite.

Da li političko djelovanje, pitam vas kao resornog ministra, člana NKT-a, za mene vrlo odgovornog, jer potpisujete naredbe koje moraju da se poštuju, da li političko djelovanje tokom kampanje, Crna Gora je u izbornoj kampanji odlukom o raspisivanju izbora, utiče na širenje zaraze i ko će u sistemu države, institucionalno i personalno, biti odgovoran ukoliko se ova pretpostavka ostvari? Dakle, da li se slažete sa pretpostavkom da će političko djelovanje svih subjekata pospješiti zarazu, ne zaboravite, svi govorimo o tome da je zdravlje građana na prvo mjestu, i tu se kao u rijetko čemu slažemo? Dakle, da li to pospješuje širenje zaraze i ko će biti odgovoran u koliko se ova hipoteza ostvari, institucionalno i personalno?

Drugo pitanje, ja nijesam od nekoga ko do kraja, pogledao sam naravno, ali držim da imam mnogo boljih u tumačenju određenih zakona koji su vezani za zarazne bolesti, ali možete li Vi da mi objasnite zašto je ministarstvo ili neki drugi organ u sistemu države, da ne bih pogriješio, objavilo ili proglasilo epidemiju na 100, 200 ili 300 zaraženih, a koliko ja znam danas nemamo od nadležnih državnih institucija proglašenu epidemiju? Pa me interesuje po kom članu zakona nekog je tada to urađeno i zašto je to urađeno tada, a danas nemamo epidemiju. Negdje smo na nivou logike pogriješili, ili tada kada smo proglasili epidemiju ili griješimo danas kada tu epidemiju ne proglašavamo a imamo pet ili šest puta više zaraženih i značajno komplikovaniju situaciju.

Vrlo često kada govorim o zdravstvenom sistemu, zdravstvenoj zaštiti ja ću iz jednog drugog ugla da komentarišem, ovaj zakon, mi govorimo o besplatnim lijekovima, o tome da nešto plaća država, da to ide na trošak države i tako dalje, ne Vama personalno nego na nivou teze, kažem da je to čista laž. Zato što svaki građanin ove države koji radi plaća doprinose ovoj državi da bi mogao da se liječi, odnosno doprinose na zdravstveno osiguranje. Plaća i onaj ko ne ide u bolnicu, na svu sreću nema nikakvih zdravstvenih problema, plaća i onaj ko odlazi u bolnicu. Neko plaća više, neko manje, zavisno od zarade i niza drugih stvari.

Prema tome, sve što je u zdravstvenom sistemu, sve je plaćeno od strane građana. Nema

ni jednog lijeka koji je na pozitivnoj listi da je džabe, jer smo ga svi mi platili. Prema tome, nemojmo više da upotrebljavamo stvari da je nešto na trošak države i da to plaća država. Ne, to plaćaju građani Crne Gore i s pravom traže određenu zdravstvenu zaštitu, jer budžet za zdravstvo u protekle tri godine je povećan više od sto miliona evra plus krediti koji su povlačeni za određene investicije i molio bih da mi kažete koliko su neizmirene obaveze sistema zdravstva na 31.12.2019.godine pri povećanju budžeta u protekle tri godine za 100 miliona evra.

Zamoliću samo za jedan minut i pitaću vas jednu konkretnu stvar, generalno vas pitam da li mislite da u sistemu u kojem su uključene privatne bolnice i u sistemu u kojem su uključene privatne apoteke ima korupcije, generalno pitanje, a daću vam primjer. U javnom zdravstvu tačnije u opštim i specijalnim bolnicama i Kliničkom centru Crne Gore od prošle godine fakture za bolničko liječenje obračunavaju se pod VRG sistemom, Vi to znate bolje nego ja. Po tom sistemu fakтуриšu se bolničke usluge u većini zemalja razvijenog svijeta jer se ovakav način vrednovanja rada bolnica pokazao kao najprikladniji, odnosno najtransparentniji a sve su ga države prihvatile, prihvatile su ga vodeće države svijeta. Izvorno je nastao u Australiji. Skraćujem radi vremena. U nazad nekoliko godina Fond za zdravstveno osiguranje izdaje godišnje statističke analize o radu javnih zdravstvenih ustanova, posebno za ustanove objedinjeno za opšte bolnice i zajedničke za opšte bolnice, specijalne bolnice i Klinički centar. Obradom svih usluga pruženih u bolničkom sistemu dolazi se do koeficijenta 1, (ovo čitam radi vas ne radi građana, neće razumjeti, ali vi hoćete, pa ćemo nastaviti nadam se polemiku) do koeficijenta 1 koji predstavlja etalon za plaćanje. Tako je u prošloj godini on ogovarao cifri od oko 440 eura. Klasifikacijom otpusnih dijagnoza i urađenih usluga po bolnicama svako do njih dobija indeks Cm. Za opšte bolnice ovaj indeks bi trebao da se kreće u raspšonu od 0,8 do 1, za Klinički centar zbog složenosti između 1,15 - 1,20.

Svaki podatak da je CM neke opšte bolnice veći od 1 ili Kliničkog centra 1,15 do 1,20 pobuđuju sumnju u kvalitet i ispravnost fakturisanja. Napravio sam uvod, izvinjavam se predsjedniče, ali Vas, ministre Hrapoviću, pitam sledeće: kako je ovaj indeks skraćunica CM za jednu privatnu zdravstvenu ustanovu u Crnoj Gori 2,83? Na osnovu tog indeksa ova bolnica je fondu u proteklih godinu dana za liječenje 4.318 pacijenata fakturisala vrijednost od šest miliona eura. U KBC-u Zagreb koji se obavljaju najsloženije procedure, tipa transplatacija jetre, srca i slično, CM je 1,3. Primjer i završavam definitivno sa ovom rečenicom, zahvaljujem, ukupna fakturisana realizacija jedne regionalne bolnice u Crnoj Gori je oko četiri i po miliona a njen budžet je bio sa preko 200 zaposlenih oko 4,2. Molim vas da mi ovo pojasnite.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 16:09:35)

Riječ ima poslanik Srđan Milić, a neka se pripremi poslanik Boris Mugoša. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (17.07.20 16:09:44)

Hvala vam, predsjedniče.

Na konferenciji za štampu 16.01. 2020. godine, ministre Hrapoviću, upoznali ste javnost u Crnoj Gori o Predlogu zakona o zdravstvenoj zaštiti i svim onim elementima koji se kasnije tako da sam ja ovo vaše uvodono izlaganje pratio i kroz to što vi razumijete o čemu pričam. Tako da sam taksativno prešao ovo sve. I sigurno je jedna činjenica, gospodine Hrapoviću, da je neophodno donošenje ovakvog zakona. Da je neophodno uvesti red i da anomalije koje postoje u sprovođenju zakona koji su postojali u Crnoj Gori nam predstavljaju problem koji se morao riješiti.? Anomalije koje postoje i u djelovanju koje nije regulisano zakonom po prvi put se ovim zakonom sada pokušava riješiti. Te anomalije su, prije svega, bitne zbog toga što se uvodi odgovornost, kao osnovni motiv ne samo u ovom prvom dijelu nego i u onom drugom dijelu koji se tiče alternativne medicine. Ta alternativna medicina mnogi je zaboravljaju ne dao Bog nikome situaciju da se mora i tamo obratiti da bi mogao da rešava svoje probleme, ali je i ona način gdje, na žalost, postoje neodgovorni ljudi koji zarađuju na tuđoj mucu. To je nešto što mislim da je bilo potrebno za uvod da

se kaže.

Drugo, ministre, malo sam pratio nešto što eto volim da pročitam. Radi se o projektima gdje se konkurisalo kod vaše kolegkinice, ministrice nauke gospođe Damjanović, kako za COVID-19 tako i osobe koje se pojavljuju u javnosti u tom NKT-u i koje nam govore o potrebi rješavanja problema, ali vidim da neki projekti koje su oni dobili, ne sumnjam da su ti projekti odobreni na pravi način, su više stotina hiljada evra gdje su one, radi se o gospođama, nosioci tih projekata.

E, sad sve sam ovo uvezao sa tim gospođine ministre da ministar zdravlja ne mora znati odgovor na svako pitanje koje je vezano za zdravlje. Ne mora biti i ja to zaista i podržavam. Možemo posmatrati to po sistemu da govorimo kako sprovesti politiku u zdravstvu, kako unaprijediti stanje. Ali, mora imati dovoljno povjerljivih ljudi oko sebe da bi kada izlazi u javnost ti odgovori bili kredibilni.

Gospođa Pavićević vas je pitala za sintigrafiju dijagnostičku metodu koja se koristi u nuklearnoj medicini za snimanje raspodjele radio farmaka u tijelu. Radio farmaci su preparati koji sadrže mjenjenje itd. itd.

Gospođine ministre, da ne bih ja sada kao ekonomista ekonomisti govorio kako da riješimo četiri mjeseca što ne radi taj odjel za nuklearnu medicinu u Kliničkom centru. Obačavam vam kad završimo raspravu oko ovoga svega, da ću vam predlog za koji sam čuo, pročitao sam, saznao sam osoba koja se bavi, koja zna odgovore na ta pitanja rekla da konačno riješimo taj problem, da ne moramo da čekamo Tursku. Da ne moraju ovih 500 pacijenata da čekaju da dobijemo taj materijal. Da nađemo način kako ćemo obezbijediti ljudim da se to završi, bez ikakvoga političkoga poena ni za vas, ni za mene. Nemamo potreba da o tome govorimo u javnosti, ali ajdemo da konačno to stavimo u adakte. Sad vam kažem ministre oni koji su vas obavijestili oko toga dovelu su vas u zabludu i ne treba čekati tu isporuku iz Turske. Imate je bliže, imate jeftinije i imate mogućnost da to obezbijedite pacijentima. Ne igram se ni sa jednom riječju koju ovđe progovorim.

Što se tiče predloga zakona, svako od nas ko napravi korak naprijed treba da ima podršku. Ko želi da rješava probleme treba da ima podršku, ali je bitno i završavam predsjedniče Parlamenta. Bitno je da isto govorimo i mi sa ove strane informacije koje su vjerodostojne. Informacije koje će biti prevashodno, ako kažemo da je važnije lijek, da je važnije zdravlje, nego glas, da to možemo potkrijepiti sa validnim stvarima.

Za kratko odlazim od ovoga predloga zakona, zbog vas svih predsjedniče Parlamenta, ja vas zaista molim to smo govorili na kolegijumu, nema razloga da ne progovorim i sada ovdje. Kada govorimo o državi u Evropi, koja ima najviše zaraženih po glavi stanovnika. To je Luksemburg, evo vam, predsjedniče Parlamenta, ne vama nego svima u Crnoj Gori abdejtovano na 17.jul u 13,56 h u Luksemburgu postoji pet 5.285 potvrđenih slučajeva COVID-19 to je skoro predsjedniče Parlamenta 1% od ukupne populacije na žalost mnogo, mnogo veći nego bilo gdje drugo smrtnost od tih slučajeva.

Ja vas molim da vi kao jedan od trojice koji odlučuje u ovoj zemlji, da ipak povedemo računa da ponovo ne dođemo u situaciju da importujemo slučajeve ovdje da nekako pokušamo zaista da zaštitimo stanovništvo. Institut za javno zdravlje je meni odgovorilo da su svi slučajevi u Crnoj Gori importovani. Prihvatam neću time da se bavim ali onda hajde konačno da poštujemo sebe.

Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 16:16:42)

Hvala.

Sada riječ ima Boris Mugoša, neka se pripremi Anka Vukićević.

Izvolite.

BORIS MUGOŠA (17.07.20 16:16:50)

Zahvaljujem, predsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovani ministre sa saradnicom.

Zaista radi se u jednom od ključnih zakona za funkcionisanje zdravstvenog sistema i ja ću se u par minuta upravo fokusirati na određene segmente koji su izuzetno značajni prije svega za zdravstvene radnike.

Neko je pomenuo u prethodnim izlaganjima da prvi put se zakonom propisuje osiguranje od odgovornosti za grešku zdravstvenih radnika i to osiguranje obezbjeđuje zdravstvena ustanova u kojoj radi zdravstveni radnik. Zaista, da je to jedan izuzetno bitan pozitivni iskorak jer na taj način se zdravstvenim radnicima obezbjeđuje sigurnost i zaštita prilikom obavljanja profesije naravno da je u zakonu i definisano što se sve podrazumijeva pod stručnom greškom zdravstvenog radnika.

Takođe, važan segment je da je dodatno precizirano nagrađivanje ljekara za ekspertska znanja i za pružanje izuzetnih rezultata u svome radu što je još jedna važna stvar sa aspekta položaja zdravstvenih radnika i ono što je meni veoma bitno je dodatno uređen segment specijalističkog usavršavanja zdravstvenih radnika u smislu da se sada specijalizacija može dobiti nakon položenog stručnog ispita i jedne godine radnog iskustva.

Dakle, ono što je mnogo važnije nakon specijalizacije može se odmah dobiti uža specijalizacija odnosno suspecijalizacija, a dosadašnje rješenje moralo je da prođe dvije godine tako da mislim da je to zaista važno u smislu kontinuirane edukacije i u smislu ove činjenice da mi možemo da na vrijeme dobijemo određeni kadar koji će posjedovati adekvatne kvalitete.

Takođe, veoma je bilo važno dodatno precizirati dio koji se tiče priznavanja specijalizacija i suspecijalizacija stečenih u inostranstvu.

Sada ću nešto reći oko dva segmenta o kojima sam govorio na matičnom Odboru za rad, zdravstvo i socijalno staranje, po meni veoma važno dva segmenta prvi je potreba prepoznavanja specijalista fizičke medicine i rehabilitacije, odnosno fizijataru na primarnom nivou. Znam da je to bio zahtjev udruženja fizijataru Crne Gore po meni potpuno opravdan. Postoje određeni normativi u evropskim zemljama i zemljama regiona, možda sad griješim na 30 hiljada - 40 hiljada stanovnika normativ je jedan fizijatar i pet fizioterapeuta ...

bila je jedna varijanta da se to kroz zakon riješi međutim dobio sam informaciju da je Ministarstvo zdravlja kroz komunikaciju sa Udruženjem fizijataru došlo do rješenja da se kroz podzakonski akt u jedinicama za fizikalnu terapiju na primarnom nivou prepoznaju pored fizioterapeuta i fizijatri. Tako da nadam se da će na taj način da se riješi i ovaj jedan izazov na koji su ukazali, specijalisti fizikalne medicine i rehabilitacije.

Druga stvar koja je dosta izazovna činjenica što se dešava kada nam ljekar u zdravstvenom sistemu napuni 67 godina. Ja ne bih ovu stvar posmatrao kroz to da se nešto sprečava mlađem kadru, ja sam uvijek za to da se mladi kadar forsira, da se edukuje da se usavršava. Međutim, može se desiti situacija da nakon isteka od 67 godina mi nemamo ljekara takve specijalizacije ili uže specijalizacije u sistemu i da naš zdravstveni sistem može da dođe do situacije da ima nedostatak tako neophodnog kadra.

Ja sada i o tome smo i razgovarali mogu da pomenem neke specijalizacije, kao što je medicina rada, kao što je potreba za dječjim alergologom, neurologom, psihijatom, zatim nefrologija, nuklearna medicina itd. itd. Ja mislim da trebamo naći rješenje da nakon toga što ljekar napuni 67 godina, a nemamo takvu specijalizaciju u našem sistemu da damo mogućnost da taj ljekar ostane u sistemu, da raspišemo oglas da tražimo te kadrove, ali do trenutka da ne možemo da nađemo taj kadar sa takvim propisanim uslovima da mi trebamo dati priliku i tim ljekarima koji imaju iskustvo imaju iza sebe izvanredne rezultate, da mogu i dalje da budu u zdravstvenom sistemu.

Mislim, zaista da teško neko može biti protiv toga, sad neko može da postavi realno pitanje šta se dešava zbog čega mi nemamo takvih specijalizacija. Međutim, vi znate da pored nekad i volje da se raspiše specijalizacija to zavisi od zainteresovanosti nekoga da obavlja tu vrstu specijalizacije. Često govorimo o medicini rada, dešava se na žalost da se nije pojavljivalo adekvatno interesovanje za takvu vrstu specijalizacije.

Znači postoji izazov, ajmo da pokušamo da ga na taj način riješimo. Ono što je dobro i što je više nego ikad do sad odobrena specijalizacijau prethodne četiri godine, ali mi znamo da treba proteći vrijeme da ti ljudi završe specijalizaciju i da počnu da rade kada je u pitanju naš zdravstveni sistem. Tako da imamo vremena da zajednički i ovo nema veze ni sa političkim partijama, mislim da postoji i takvo interesovanje sa strane opozicije, ali i nas u opoziciji da zajedno koncipiramo rješenje s kojim ćemo pokušati da ovaj evidentan izazov riješimo.

Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (17.07.20 16:22:59)

Hvala.

Poslanica Anka Vukićević, izvolite.

ANKA VUKIĆEVIĆ (17.07.20 16:23:24)

O zdravlju i zdravstvenoj zaštiti nije pričalo kao zadnjih pola godine i naravno jesam za to da se stvari u zdravstvu dovedu u red, ali nijesam za to da se bez pogovora direktive Evropske unije implementiraju.

Kao što se i lijek ne dozira jednako svakom pacijentu tako se ni direktive ne mogu primjenjivati ili implementirati u svakom ambijentu jednako.

Zakon sad sam malo inspirisana ne malo nego malo više diskusijom kolege Mugoše, kada je u pitanju fizikalna terapija nastavna baza fakulteta primijenjene fizioterapije kada je viša fizioterapeutska škola prerasla u fakultet 2004.godine, nudio je mnogo toga terapeutima iz ovog što sam danas čula čini mi se da će sve ostati isto ili da smo se vratili korak unazad u odnosu na ono što su terapeuti zaslužili svojim znanjem i vještinama i konstantnom edukacijom.

Naime, na primarnom nivou zdravstvene zaštite zakon je do sada planirao da u timu izabranog ljekara budu fizioterapeuti, bez ljekara fizijatara. Kada su upisivali fakultete fizioterapeuti su u nastavnom planu dobili da sticanjem te diplome će biti kadar koji će u potpunosti biti osposobljen za vođenje fizioterapeutskog programa.

Zašto sada, idemo korak unazad i negdje ne dajemo ne pružamo snagu novom kadru da se usavršava da se dalje obrazuje jer ako je pod nadzorom fizijatar radio sa srednjom školom, sa višom školom nastavlja se da je pod nadzorom fizijatra radi i kao diplomirani terapeut i kao specijalista primijenjene fizioterapije i kao magistar i sutra ćemo imati doktore nauka.

Na žalost, to ne vodi unapređenju fizioterapeutske struke mada ni do sada zakon nije poštovan, jer su fizijatri honorarno radili u svim zdravstvenim ustanovama. Sigurna sam da najveći broj mojih kolega jeste osposobljen i ima znanje vještine da svoj posao radi samostalno što je i mnogima od njih odobreno i sprovode fizioterapeutske usluge u privatnim zdravstvenim ustanovama.

Ne razumijete struku očigledno ima fizioterapeuta ali čim rade pod nadzorom fizijatra onda se automatski degradirani džabe im diplome, džaba im diplome svako od nas ima svoje mjesto u zdravstvenom sistemu. Niko se fizijatrima ne miješa u medicinsku rehabilitaciju i fizikalnu terapiju.

Mislim, da ovo treba dovesti u red onako kako je zakonom definisano, ni manje ni više nego što u zakonu stoji.

Još jedna stvar, kada je u pitanju fizikalna terapija otvaranje privatne prakse po pitanju uslova prostora i opreme. Ono što se traži od terapeuta ne ispunjava ni jedna ambulanta fizikalne terapije u Crnoj Gori, izuzev Instituta Igalo.

Znači, omogućite ljudima da rade privatno tako što ćete ako hoće da se bavi kinezi terapijom, postavite uslove šta je potrebno da bi radio kinezi terapiju. Ako hoće da se bavi samo elektro terapijom definišite koji su to uslovi koje mora ispunjavati, a ne da čovjek mora da digne kredit od 100 hiljada eura da bi otvorio privatnu praksu i pogotovo u ovako nesigurnom ambijentu.

Vraćam se dalje nekim članovima ovog zakona i samo kako su definisani radnici zdravstvene struke u zakonu izdvojeni su doktor medicine, doktor stomatologije, doktor farmacije, a onda slijede i ostali. E upravo takav je i odnos prema ovim ostalim.

Navodi se medicinska sestra i zdravstveni tehničar, valjda bi trebao da bude medicinski tehničar, a ne zdravstveni tehničar. Ali, zašto u ovom članu mislim 23 nedostaju psiholozi, defektolozi, dijabetičari, pa to su sve profesije koje moramo imati u onim centrima za podršku djeci sa smetnjama u razvoju, a mi ih u zakonu ne prepoznajemo.

Takođe i u centrima za mlade koji takođe funkcionišu pri domovima zdravlja i opet psihologa, defektologa nema.

Dalje, članom 38 zaboravljena je komora medicinskih sestara i babica. Ne stoji u članu 38 neki prethodni član ih je prepoznao, a ovdje ih nema ne znam zašto. Dalje, uvode se neke invazivne, ne hiruške metode antiejdžing, da li će to biti besplatno u okviru obaveznog paketa zdravstvene zaštite ili će te metode da se plaćaju. Ako su ove metode besplatne, e onda ja tražim da vratite i stomatološke ambulante u okviru domova zdravlja koje smo nekada imali.

Takođe, na primarnom nivou zagarantovana zaštita sportista o kakvoj zaštiti sportista govorimo kad smo ukinuli sve sportske ambulante sportske medicine u Zavodu za zaštitu sportista ja koliko znam još uvijek nije oformljen i ako je usvajanjem Zakona o sportu zagarantovan, a evo u Nikšiću konkretno zatvorena je ambulanta ljekar sportske medicine radi kao izabrani ljekar, a neki drugi ljekari su angažovani i potpisuju izvještaje pregleda koji su neophodni za izdavanje licence sportista. Mnogo je toga što bi trebalo popraviti, mi često mijenjamo zakone samo da ih bolje primjenjujemo u praksi i da ...

provjeravamo dobro diplome kakve ulaze u Crnu Goru tiče se zdravlja građana i mislim da redovno školstvo kada je u pitanju zdravlje nema alternative, niti ga bilo kakvi sertifikati ili bilo šta može mijenjati.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 16:29:57)

Hvala.

Dajem riječ Sanji Pavićević.

Želi ministar ima pravo, onda imate pravo i komentare i ostale stvari.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 16:30:16)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Evo da dam komentar, pošto je u vezi prethodnog zakona već pominjana metoda sintigrafije, odnosno snimanja skeleta sa radio aktivnim farmacima.

Da ponovim zbog građana Crne Gore da su dijagnoze za te pacijente većinom ranije već uspostavljene kroz neke druge dijagnostičke procedure. Tako da je ta dijagnoza uspostavljena i bez ovoga.

Takođe, pominjem da je kod većine pacijenata urađena druga dijagnostička procedura, a to su skelneri i magneti. Tako da su na osnovu tih dijagnostičkih procedura uspostavljene metode liječenja za te pacijente i kao treće da obavijestim građane Crne Gore da već sutra iz Poljske dolazi radio aktivni farmaci, tako da u punom kapacitetu naša klinika za onkologiju u tom dijelu će da funkcioniše.

Ono što je posebno važno jeste da i ove kao i druga medicinska sredstva se moraju nabavljati tenderskim putem, tako da to nije slobodno tržište nabavke tih metoda i ukoliko ima nekih zainteresovanih, gospodine Miliću, koji imaju mogućnost da konkurišu na tender Kliničkog centra da naravno dostave te ponude biće nam zadovoljstvo da bude više učesnika u toj konkurenciji.

Što se tiče koncepta izabranog fizijatra mi naravno da smo razgovarali prilikom pisanja zakona sa fizijatrima i dogovor je da se u centrima za fizikalnu terapiju na primarnom nivou sada koji imamo u domovima zdravlja pored fizioterapeuta uvedu i fizijatri, kao što smo to uradili na primarnom nivou u centrima za mentalno zdravlje uvođenjem psihijatarata i ako nijesu prepoznati zakonom. Tako da je to jedan dogovor i nema potrebe da se to reguliše na drugi način.

Zašto u ovom zakonu nije prepoznata komora medicinskih sestara, zato što je komora medicinskih sestara prepoznata u potpuno drugom zakonu, a to je Zakon o zdravstvenoj njezi. Tako da su oni u tom drugom zakonu prepoznati kažem i nije bilo potrebe da to bude u ovom zakonu.

Antiejdžing metoda nije na teret Fonda, odnosno nije na teret države Crne Gore.

Evo već drugi put danas se saopštava ovdje da sam ja izgovorio jednu laž, ja ću podsjetiti samo da sve ono što saopštavam govorim isključivo na bazi činjenica i argumenata, a ne na bazi

pokušaja politikanstva posebno pred izbore od pojedinih poslanika u ovom uvaženom domu.

Da li su lijekovi besplatni ili ne podsjetiću da budžet po osnovu doprinosa u crnogorskom zdravstvenom sistemu je u iznosu nekih 160 miliona, a budžet zdravstva koji Vlada opredjeljuje je na nivou 283 miliona eura. To je ogromna razlika u milionima eura tako da sve ono što država nabavlja za naše građane kako bi se liječili, a ono što je posebno važno želim da vam saopštim da mnoge bolesti kao što su rijetke bolesti kao što su auto imuna oboljenja, kao što su karcinomi u mnogim zemljama svijeta ne potpada u budžet obaveznog zdravstvenog osiguranja, već su formirani posebni budžeti za te vrste liječenja. Evo pođimo samo u najbližem okruženju uvjerit ćemo se da je ovo što govorim istina, a država Crna Gora, Vlada Crne Gore je u budžet Fonda zdravstva u obavezan vid zdravstvenog osiguranja uključila i ova izuzetno skupa liječenja.

Podsjetit ću da se osnovni lijekovi za karcinome koji koštaju tri, pet, sedam i više hiljada eura, uvršteni na osnovnu listu lijekova koju plaća ova država. Tako da to apsolutno nije laž što se tiče ponovne konstatacije oko Nobelove nagrade, ja bih evo i danas kandidovao vas ukoliko imate rješenja na ovo pitanje koje ste postavili.

Da li će političko djelovanje tokom kampanje uticati na širenje zaraze.

Politika ne može sama po sebi širiti zarazu pa ni korona virusom, ona može neke druge vrste zaraza o kojima nebih sad komentarisao. Već, zarazu može da širi isključivo ne poštovanje mjera zdravstvenog sistema. Ne poštovanje mjera naših uvaženih doktora epidemiologa i svih zdravstvenih radnika koje oni predlažu. Jedino to može da širi virus, a svi građani i naravno i političari su dužni da se pridržavaju mjera, a za političare ovim putem bih jednu poruku poslao odnosno predložio da su oni odgovorni za svoje političke nastupe i organizovanje političkih skupova i sugerisem da čuvaju druge od sebe.

Da li u apotekama u Crnoj Gori ima korupcije ili ne ukoliko sumnjate ja vas pozivam da to istog trenutka prijavite nadležnim organima da se utvrdi da li u poslovanju nekih apoteka postoji korupcija.

Što se tiče metodologije na tome sam intenzivno radio tri i po godine. Tako da želim da vam čestitam kako ste lijepo pročitali ono što vam je neko napisao, ali mislim da apsolutno niste u toku i o tome nebih sa vama raspravljao, nego bih vas uputio na Fond za zdravstveno osiguranje đe postoji cijeli jedan sektor sa veoma stručnim i odgovornim ljudim koji se već sa ovim bave skoro četiri godine i da sa njima razjasnite ove težinske koeficijente da ne bismo zamarali crnogorsku javnost, šta to sve znači.

Naravno, jako je ružno upoređivati po nekim isključivo uskim segmentima regionalne bolnice sa crnogorskim bolnicama. Mislim, da to ne ide u prilog tome, a s obzirom da veoma često saopštavate ovom uvaženom domu i učite nas da evo kao što ste pokušali danas da građani Crne Gore plaćaju svoje zdravstveno osiguranje liječenjem uplatom doprinosa. Pa bih vas ja predložio možda za još jednu nagradu ukoliko to postoji ekonomsku jer svaki svršeni srednjoškolac zna da je to tako, tako da ne morate vi saopštavati crnogorskoj javnosti i pokušati manipulirati sa tim da vi otkrivete nešto novo. Kao što nije nešto novo što vi saopštavate građanima da treba povećati plate zdravstvenim radnicima, da treba povećati plate policajcima, našim profesorima i učiteljima. Kao što apsolutno nije izmišljanje tople vode, da treba povećati penzije itd. itd. To su potpuno logične stvari ne znam na čemu vi sad zdušno insistirate posebno od kako ste u opoziciji i pogotovo pred izbore. Kada znamo da ste vi bili tri godine ministar u Vladi Crne Gore, pa ste bili takođe ministar unutrašnjih poslova, pa ste bili ministar finansija. Tako da ste imali priliku 18 godina učešća u vlasti da realizujete nešto od ovih vaših ideja koji u ovih par mjeseci pokušavate da saopštite građanima. Mislite da će vam neko zaista povjerovati, meni je iskreno žao veoma časnih i poštenih ljudi koji su ostali u toj partiji što vam i dalje neko od njih i dalje slijepo vjeruje njihov problem i kad već pominjete laži evo da vas pitam, da li je možda laž kroz neki komentar koji ću sad saopštiti u odnosu na vaše stavove i podnošenje raznih prijava Tužilaštvu protiv mene.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 16:38:37)

Imali smo diskusiju ovlašćenog predstavnika Vlade, ministra Hrapovića.

Svako od vas ko je bio u uvodnom dijelu ima pravo na komentar.
Prvo se javio Srđan Milić, poslije toga se javio Raško Konjević.

SRĐAN MILIĆ (17.07.20 16:38:54)

Hvala vam, gospodine ministre.

Zadovoljstvo da idemo ka rješavanju ovoga, i vjerujte mi na riječ, da ću sada da koristim termine da bih vas lično zaštitio od netačnih informacija koje su vam dale, najiskrenije to vam govorim sad. U prethodnom periodu nije problem ne mogu se ja naljutiti na vas, ne mogu se naljutiti ni na koga, ako ćemo mi posle četiri mjeseca, treba je da dođe juče, doće sutra. Nije problem nikakav, ako ćemo mi poslije četiri mjeseca imati pet stotina pacijenata koji će moći da obave pregled završili smo posao. Vjerujte mi strašno dobro čujem i nikakve ne postoje uvrede ni bilo što razumio sam i prvi put kada ste me gledali o čemu se radi.

Koleginice Sanja, vi dijelite zadovoljstvo da će to početi da radi sutra je li tako. Ajdemo da kažemo da možemo ministar i saradnici da utvrde zašto nije radilo četiri mjeseca i zašto se davala informacija da treba da dođe generator iz Turske i kako je moguće da ste u predhodnom periodu to nabavljali iz Instituta "Vinča" u Beogradu da je dolazilo ja namjerno gledam Vas, dolazilo je automobilom, prevoznim sredstvima nemojte,as li nemojte ko Boga vas molim stavljamo na strano to.Ono što je meni ključno ministre, vas pozivam čuli ste malo prije kako Vam je rečeno ono vezano za popisivanje, vama je bilo mjesto onaj dana ovdje na onom kolegijumu, vas smo trebali da pitamo neke stvari. Tada nije bilo javnosti, nebi niko od nas kupovao bilo kakve političke pojene, nego smo i jednostavno dolazili do rješenja, ja mislim da ćemo naći i druga rješenja koja mogu da se naprave. Ali ministre, nemojmo u situaciju koja se danas nalazi uz pregršt odluka koje smo, uz pregršt odluka koje ste donijeli, uz pregršt odluka koje ste potpisali ne pominjite mi tender za pacijente koji čekaju četiri mjeseca. Najmanja greška je mi imamo formirano tijelo koje nije formirano u skladu sa Ustavom Crne Gore, uveli ste novu pravnu tekovinu u pravo Crne Gore da je akt niže važnosti važnije od akta više važnosti, da se može uredbom derogirati zakoni. Završavam. Ne predajem na Pravnom fakultetu,ali sam uz vas naučio i pravo i sad vas samo molim nemojte mi sada govoriti oko toga. Ako je nije ekonomija cilj za zdrastvo i zdravlje građana je cilj i dobro znate da ne govorim o bilo kakvom političkom ppjenu. Ono što mi moramo da napravimo, minsitre Vlada Crne Gore nije odgovorila,Vi ste član Vlade Crne Gore nije odgovorila na Predlog zakona koji smo poslali, gospođa Pavičević i ja oko ulaganja u zdrastvo evo četiri mjeseca, tri mjeseca, nije odgovorila. Ali danas mi je Vlada Crne Gore evo sad čitam saopštenje odgovorila na Predlog ugovora o potvrđivanju sporazuma sa Jevrejskom zajednicom i sa Islamskom vjerskom zajednicom. Nemojte ljudi ko Boga vas molim. Kako ste našli vremena da mi odgovarate na to as nijeste odgovorili na zdravstvu.

Ministre, nije vam lako vama u toj Vladi nije lako. Izvinjavam se, potpredsjedniče prekoračio sam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 16:43:35)

Raško Konjević, nakon toga Suad Numanović.

RAŠKO KONJEVIĆ (17.07.20 16:43:39)

Ministre Hrapoviću, meni je vjerujte tek sad postalo jasno zašto vas potpredsjednik Vlade i premijer ne vode nigdje jer vi što vas kod pita neko o vašem resoru vi obično nemate odgovor.

Vi ste mene pitali da li sam ja kao ministar, ja ću Vama odgovoriti na svako pitanje. Da li sam ja kao ministar finansija donosio neke odluke vezano za kladionice itd jesam, da li sam ja korumpiran zbog toga što sam to uradio, nijesam za razliku od vas. Znači, vi ste korumpirani, vi ste korumpirani.. Jel me prekidate ovo je moj politički stav. Znači, vi ste korupirani tako što članovi vaše familijem koji ne rade niđe, putuju po bijelom svijetu i imaju tašne i torbe koje su u

vrijednosti preko 30 hiljada eura, ne spominjem im imena. E ja vas pitam prošli put, Vi, gospodine Hrapoviću, dokažite odakle vam prihodi. Možete da pokušate da dokažete ili kažete crnogorskoj javnosti, da li ste neđe investitor u nekom stambenom objektu u Crnoj Gori ili na Starom aerodromu ili recimo u Tuzima. Ja postavljam pitanje.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 16:45:10)

Poslaniče Konjeviću, pročitacu Poslovnik saslušajte.

RAŠKO KONJEVIĆ (17.07.20 16:45:32)

Znam ga ja dobro, nemojte me prekidati.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 16:45:34)

Član 105 kaže poslanici i drugi učesnici u pretresu dužni su i da poštuju dostojanstvo poslanika iz Skupštine, to zanči svih učesnika koji su ovdje, i da se jedni drugima obraćaju sa uvažavanjem. Nije dozvoljeno korišćenje uvredljivih izraza ili iznošenje činjenica ocjena koje se odose na privatni život poslanika i drugih lica. Znači, vodite računa da vodimo računa o porodicama i ostalim stvarima. Ja to vrlo onako da kažem nema toga ko ne može to jasno da protumači i to se sugeriše i na vas to se odnosi i na sve.

RAŠKO KONJEVIĆ (17.07.20 16:46:11)

Hvala vam na sugestijama,ovo što sam ja rekao je već objavljeno u javosti, to je objavljeno u javnosti ne bih ni ja nešto uradio možda ni vi kao ja, ni ja kao vi ali u tome smo u nekim stvarima različiti.

Prema tome, gospodine Hrapoviću, da to raščistimo. Da li smo mi podnosili krivične prijave protiv vas, da vam otkrijem, protiv vas nijesmo, nijesmo, vjerujte mi, ali ne znači da nećemo, naravno zašto da ne podnosimo krivične prijave protiv vas.Vi trebate elementarno da dokažete porijeklo svoje imovine i evo vam udio, dokažite vi vaše ja ću moje. Ko ne može da dokaže neka se povuče iz javnog života. Nijesam se ja iznervirao uopšt,e gospodine Hrapoviću. Dakle, nemojte da dobacujete narotiv vrlo sam relaksiran jer ste ušli u temu, ušli ste u temu koja siguran sam da vam ne odgovara. Dakle, ponavljam nudim vam ko od nas dvojice ne dokaže porijeklo imovine koje ima, neka se povuče iz politike i neka snosi svaku posledicu, svaku krivičnu prijavu koju budemo podnijeli protiv vas ona će biti to vam ja obećavam argumentovana, kaso što su neke koje smo podnosili vrlo argumentovano ne protiv vas nego protiv drugih, jer vaše kolege unutar partije slične stvari rade. Oko toga da 160 miliona je na doprinose od 280 miliona je na poreze, a ko daje poreze recite mi da ne dajte Vi dajemo svi mi, građani daju poreze. Dakle, ne možemo reći da je neki lijek besplatan, nije besplatan jer ga mi kroz poreze i doprinose plaćamo nije besplatan.

Nijeste mi odgovorili na pitanje oko epidemije.

Dakle, zašto smo prije četiri mjeseca imali epidemiju danas je nemamo i rekli ste da vi mislite da politika ne širi zarazu u redu dobio sam odgovor i vi mislite da politika ne širi zarazu, prepostavljam zapamtiću ovaj stav vaš kao ministra zdravlja u koliko se pogorša epidemiološka situacija, bićete za jednog od kandidata koji će snositi određenu vrstu objektivne odgoronosti jer mislite da političko djelovanje ne širi epidemiju. Ministre Hrapoviću, tačno je ovo mi je neko napisao, ja se ne stidim kad mi neko pozna materiju kaže, objasni i pita. Znete li ko je ovo napisao, neko ko o medicini i o zdravlju zna mnogo više nego vi, jedan ugledni crnogorski hirurg mi je ovo napisao što sam ja pročitao. A sada ću radi građana Crne Gore pošto nijesam sve pročitao da pojasnim, a vidim da vam nije to baš da ne biste ulazili u tu priču, da objasnite kako to da prosječna faktura liječenja u Javnim zdravstvenim ustanovama je 440 eura, a u ovo

privatnoj bolnici 1300. Jer znate kako privatne bolnice i privatne apoteke ušle su u sistem od kada ste vi ili direktor Fonda zdravstva ili ministar zdravlja. Dakle, dok Vi niste bili na tim funkcijama niti su bile privatne apoteke u državnom sistemu na jedan način, niti su privatne zdravstvene ustanove bile u državnom sistemu na drugi način. E građani da znaju, dakle prosječna faktura u javnim zdravstvenim ustanovama je 440 eura, a u privatnoj bolnici koja je u sistemu 1.300 eura. To znači, poštovani građani, da ista zdravstvena usluga koja se da, recimo oštoj bolnici u Bijelom Polju fakturiše se, recimo, 300 eura, a tri puta je skuplja u ovoj privatnoj instituciji. I kad ja nešto, pošto ste mi nabrojali funkcije, tačno je gospodine Hrapoviću, završavam, tačno je ja sam četiri godine bio ministar unutrašnjih poslova. To mi je i prednost i mana, ali znate šta je prednost u konkretnom slučaju. Kad ste vi u pitanju, to mi je prednost. Jer kad mi ponovo budemo u vlasti, znate će ćete biti tamo će vam je mjesto.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 16:50:39)

Uh. Teške riječi ljudi koji su dugo radili zajedno, to nije dobro da radite, ali neko između vas, dugo ste se družili, dugo ste radili zajedno i to nisu dobre poruke. Imate pravo kad sve završimo, kad završimo gospodina Numanovića onda imate pravo vi. Neće, neće. Završimo gospodina Numanovića, to su pravila. Molim vas, samo Numanović kratko.

SUAD NUMANOVIĆ (17.07.20 16:51:22)

Hvala, potpredsjedniče.

Evo ja ću pokušati zaista da se vratimo na temu, da se vratimo na zakon.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 16:51:44)

Imam dodatna pitanja. Samo da vam kažem, danas radimo zakon iz zdravstva i radimo i Fond rada.

SUAD NUMANOVIĆ (17.07.20 16:51:54)

Zakon o zdravstvenoj zaštiti kao jedan krovni zakon zdravstvene zaštite i vidjeli smo iz svih ovih izmjena i dopuna da će on unaprijediti zakonodavni okvir u ovoj oblasti, da će poboljšati, dati instrumente zdravstvenim radnicima da još kvalitetnije i bolje rade.

Ja ne znam da li smo mi prosto svjesni situacije u kojoj se nalazimo kao društvo. Vidimo kako pandemija uzima svoj danak i kako se brzo širi. Ako imamo jednog nepoznatog neprijatelja, ako cijeli svijet o njemu i cijela medicina nema puno saznanja na koji način utiče na zdravlje građana, kako se širi. Vidjeli smo u početku da je to bio i jeste respiratorni virus, međutim, profesore Raduloviću, ako je bio respiratorni virus, a jeste i ako su bili simptomi od strane respiratornog trakta, vidimo kako sad on pokazuje neke druge simptome o kojima ste i vi govorili. Sad dominira glavobolja i dominiraju simptomi neurološki, dominiraju simptomi od gastro sa dijarejom, dominiraju gubitak osjećaj mirisa i ukusa. I prosto trebamo o tim stvarima da pričamo, da iz ovog parlamenta edukujemo naše građane, da ih edukujemo da prepoznaju svoje simptome, da ne dozvole da, ako su bili u bilo kakvom kontaktu sa onim koji je inficiran, da ne odu da se jave zdravstvenoj ustanovi i da se ti lanci zaustave. To je najbolji doprinos svakog građanina jer u prvom naletu su građani dali veliki doprinos za onako dobar rezultat koji smo imali u Crnoj Gori. Moramo zajednički i zdravstvene institucije i sve druge institucije i mi kao građani da damo doprinos da narednih dana zaista taj broj smanjimo inficiranih, oboljelih i da ne kažem umrlih. I zbog toga ponavljam ono što se ovdje čulo i od vas profesore Raduloviću gdje smo rekli - molim vas dajte da upotrijebimo jedini do sad poznati lijek za građane Crne Gore, to je da pravimo distancu, to je da nosimo maske, to je da vršimo dezinfekciju ruku i prostora u kojem se nalazimo i

u kojem se krećemo. I nemojte da nam je teško ako je Nacionalno koordinaciono tijelo preporučilo da osim zatvorenog prostora maske koristimo i u otvorenom prostoru jer je pretpostavka da se ovaj virus može širiti kao i što se svi respiratorni virusi. Ja kao ljekar ne znam ni jedan respiratorni virus da se ne širi putem vazduha. I zbog čega da to mi prećutimo, da to anuoliramo i da istovremeno nemamo jedan odbrambeni sistem, a to je nošenje ovih maski. Moja je zaista sugestija prema građanima, poštujući ove mjere čuvamo sebe, svoje zdravlje, svojih narodenijih, ali čuvamo zdravlje onih koji su oko nas. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (17.07.20 16:55:27)

Hvala.

Imao sam molbu Demokratskog fronta da neko od njih odgovori, ali sam zamolio da se držimo pravila, odnosno nekog dogovora da to može biti smao neko ko ima uvodno izlaganje.

Pravo na dodatni komentar ima samo još Boris Mugoša, a nakon toga ministar Hrapović.

BORIS MUGOŠA (17.07.20 16:55:50)

Evo, ja ću umjesto komentara, stvarno negdje zamoliti sve poslanike, ipak je na dnevnom redu jedan izuzetno važan zakon. Ja sam rekao jedan od ključnih zakona za funkcionisanje zdravstvenog sistema. Mislim da bi nam mnogo bolji i kvalitetniji doprinos bio ako se pozabavimo samim normama zakona i ako pokšamo svi zajedno kroz jednu konstruktivnu diskusiju da unaprijedimo određene članove, ako mislimo da ih treba unaprijediti tokom ove rasprave. Tako da, ono što uvijek govorimo o zdravstvenom sistemu može bolje, mora bolje, toga smo svi svjesni, mora bolje.

Međutim, ako uzmete podatke urađene u prethodnih nekoliko godina, uporedite sa prethodnim periodom, onda nemojmo da razgovaramo na bazi činjenica. Je li činjenica da je poslije ne znam 10 godina uloženo u kapitalnu medicinsku opremu 15 miliona eura, je li to činjenica? Je li činjenica da je u adaptaciju i rekonstrukciju zdravstvenih objekata uloženo 8,8 miliona eura. Je li činjenica da smo konačno zatvorili finansijsku konstrukciju za nove objekte, za kliniku za infektivne bolesti, klinika za dermatovenerologiju za koju trebamo do kraja godine da izaberemo izvođača radova. Je li činjenica da smo za kliniku za mentalno zdravlje obezbijedili sredstva, to je negdje oko 13 miliona eura? Znači ajmo tim stvarima da se bavimo. Je li činjenica da bi trebalo do kraja godine da zaokružimo i konstrukciju kad je u pitanju rekonstrukcija specijalne bolnice u Risnu i objekta stare bolnice na Cetinju? Je li činjenica da u rješavanju stambenih potreba od 2016. do sada oko 1,7 miliona eura izdvojeno a u naredne tri godine još 1,7 miliona eura. Da je dato 268 specijalizacija, 48 supspecijalizacija? Je li dovoljno? Nikad nije dovoljno kad je zdravstveni sistem u pitanju.

Nemojmo zbog nekih partikularnih interesa da sve živo kritikujemo, najlakše je kritikovati ljudi. Ja uvijek imam za sve nas jednu poruku, ima ona stara izreka - Što učini politika od čovjeka. Mormao malo da vodimo računa o tome.

Znači, ja zaista sugerišem svima da se bavimo suštinski kako mi suštinski da unaprijedimo zdravstveni sistem, kako da uskladimo ono što je najveći izazov finansijska sredstva, obim prava i kapacitete za zadovoljenje tih prava. To nam je suštinsko pitanje zdravstvenog sistema. Znači možemo mi imati koliko god hoćemo para da ulažemo, ako nemamo kapacitete da to isprati ne isplati nam se ulaganje. Znači, to je ključni izazov. Obim prava koje smo definisali finansijska sredstva i kapacitete za zadovoljenje tih prava. Ako pokušamo da nađemo formulu za to imaćemo mnogo kvalitetniji zdravstveni sistem. Ali čini mi se da je on danas prilično kvalitetniji nego što je bio prije nekoliko godina i kad su svi ovi segmenti, i kad je lista ljekova koliko o njoj pričamo,. Pa evo, rekli su vam primjere gdje se po pet hiljada eura ljekovi, niko nije rekao da su besplatni nego su na teret budžeta, ali budžet se raspoređuje na milion stvari ali je neko odlučio da mnogo više izdvoji za zdravstvo. E to je odgovorna državna politika, jer budžet se raspoređuje na sve segmente društva. Ali, na onima je koji kreiraju politiku da odrede prioritete.

Pa je neko rekao da je prioritet ovome mandatu zdravstvo. Pa je li to loše ljudi, je li to loše ako je

neko rekao. Zahvaljuje.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 16:59:49)

Hvala.

Dajem riječ ministru Hrapoviću uz dodatno objašnjenje, ovo je bila praksa i moj je cilj bio da onako malo spustim tenzije i da na taj način dam dodatni doprinos. Siguran sam da se razumijemo.

Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 17:00:02)

Zahvaljujem.

Prošli put kad sam bio u Parlamentu, kad je bio Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti, prozvan sam da nisam bio na konferenciji za štampu koju je organizovao premijer i da me premijer ne vodi niđe. Evo i danas smo čuli tu konstataciju, a ja sam tada u svom uvodnom izlaganju saopštio da sam ja i 90-tih godina i ovih godina danas i ovih dana i ovih mjeseci bio veliki za razliku od vas koji ste i tada, a i sad ste ostali mali i u političkom i u svakom drugom smislu. Znao zašto to kažem? Jer vi odlično znate zašto ja nijesam bio na toj pres konferenciji sa premijerom, a koristeći, zloupotrebljavajući neke moje porodične probleme, zdravstvene koji su u mojoj porodici, za takvu političku manipulaciju može biti više nego malo i nisko to što se vi time služite, a to i danas koristite. I nemojte da saginjete glavu.

A inače, kada se javite za riječ, ja znam da ste vi prošli onu retoriku i školu koju je plaćao ovaj parlament, za nastupe u Parlamentu, mislite da će vaše gestikulacije rukama, podizanje glasa, izvrtanje obrva, da će ostaviti jači utisak na građane Crne Gore, grdno se varate. I vi meni nešto nudite. Nemate vi meni šta da ponudite. Vi ste meni nudili da uđem u koaliciju sa vama, sa vojvodama, ja sam to odbio a vi ste ušli i dobili ste flašu u glavu, to vam ponavljam. A ja vama nudim sljedeće: da dokažete i nađete sve moje uloge, kako rekoste u Tuzima i na Starom aerodromu, u stambenu izgradnju, ne da ću vam pokloniti to i potpisati, nego to je jedna ortodoksna laž što ste saopštili, a vi to dokažite i prijavite me sad nadležnim organima. Nemojte se služiti tim niskim stvarima za rad pokušaja političkih poena. Znao koja je razlika između mene i vas - za to što će SD Ivana Brajovića biti stabilan i jak činilac buduće vlasti a vas neće biti u toj vlasti ni pojedinačno ni kao partija na žalost tih čestitih ljudi koji su ostali još sa vama u partiji za to što se služite tako niskim stvarima. Neka vam to služi na čast.

Pominjanje moje djece u političke svrhe, moje porodice, to je toliko prizemno i mizerno da namam riječi. I to neka vam služi na čast.

Pomenuli ste da vas je učio neki hirurk oko dia džija i da ja mnogo manje znam od hirurga. Pa naravno da mnogo manje znam od hirurga u medicini, neću se valjda u to još petljati, ja sam ekonomista. Ali, pogrešno brkate ovdje, ako mogu da kažem, babe i žabe. Fond zdravstva plaća jednu uslugu državnoj bolnici koja podrazumijeva i uslugu i lijekove i svu dijagnostiku. A privatnoj ustanovi plaća samo uslugu, a privatna ustanova sama nabavlja i lijekove i sve ostalo što treba, to je ta razlika u cijeni. Pitajte toga ko vam je to pisao da vam malo bolje objasni. A tu ustanovu na koju vi aludirate danas, privatnu kliniku, privatnu bolnicu iz Podgorice, nisam ja uveo u sistem, kako ste maloprije rekli, nisam ja bio tada u zdravstvenom sistemu, nego van njega. Pitajte ko je to uradio, nemojte to meni pripisati, to je jako ružno izmišljati takve stvari i pokušati pripisati meni. A ja sam ponosan na ono što sm uradio i iza svega toga stojim. I vi ste kao ministar policije i kasnije kao u prelaznoj vladi kao ministar finansija učinjenili sve pa ste mi slali razno razne kontrole u Fond zdravstva. Šta je rezultat tih kontrola? Bogu hvala što ste ih poslali. Rezultat svih tih kontrola je da je u Fondu rađeno sve na zakonit način. I vi se ponašate kao uhode. Znao šta znači riječ uhoda. Preporučujem pisca Derviša Sušića koji je napisao mnogo dobrih knjiga. Ima jednu knjigu Uhode, pročitajte je. Nemojte time da se bavite, vi ste mlad čovjek.

Drago mi je što sam dobio odgovor na pitanje da li ste kao ministar finansija donosili neka akta u korist nekih kladionica i drago mi je što ste rekli da nemate koristi od toga. To ste javno

saopštili a neću da podnosim krivične prijave ni da se bavim uhodama. Ja sam to samo htio da saopštim, da objasnim građanima Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 17:04:53)

Ministre Hrapoviću, ja bih vas molio, iako su svi dobili neko duže izlaganje da još za jedno pola minuta završite.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 17:04:59)

Ovo je veoma važan zakon i ja se zahvaljujem na konstruktivnoj raspravi i na amandmanima koji su nam doprinijeli da ovaj zakon bude ovakav kakav jeste i mislim da je ovo veliki iskorak za crnogorski zdravstveni sistem. Saopštio sam mnoge novine koje su sa njim obuhvaćene i to će biti isključivo u poboljšanju kvaliteta zdravstvene zaštite za naše građane.

Zahvaljujem još jednom i nadam se da će ovaj zakon dobiti podršku svih poslanika.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 17:05:25)

Hvala.

Dajem pauzu od pet minuta.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 17:14:26)

Da nastavimo radom. Nastavljamo sa radom.

Predlažem da nastavimo. Dajem riječ, javio se za komentar ili ne znam šta, poslanik Konjević. Izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (17.07.20 17:15:57)

Javio sam se za repriku u ime kluba.

Zahvaljujem potpredsjedniče.

Ministre Hrapoviću, vjerujte mi, ja mislim da vi nećete biti u vlasti. Kad kažem vi, za vas personalno to sigurno ne govorim čak politički iz vrlo jednostavnog razloga, svi ste pod istragom. Vi ste pod istragom, šef partije vam je pod istragom, drugi funkcioner vam je pod istragom. Zato što to piše u novinama, da pisalo je prije nekoliko mjeseci da se vodi izviđaj protiv vas. Naravno i da se vi s vremena na vrijeme znate da odšetate do Tužilaštva da date po neku izjavu.

Dakle, ja vas nisam prekidao, precizno sam vas slušao, nijesam vas, nemoj da ste nervozni, treba vam strpljenja ministre Hrapoviću, treba vam strpljenja. Dakle, to je razlog manje partije a da je više ljudi pod istragom to Crna Gora neće zapamtiti. I dalje ne odgovarate. Ponavljam, vi ste ministar gdje je rezultat, citiram: "Da je prosječna faktura liječenja u javnim zdravstvenim ustanovama 440 eura, a u jednoj privatnoj zdravstvenoj ustanovi, koja je u sistemu zdravstva Crne Gore 1.300 eura".

Ponavljam, ja sam bio ministar unutrašnjih poslova i kad polemishem s vama, vjerujte da mi je to prednost. Pobrkali ste. Nijesam vam ja slao nikakvu kontrolu. Znate ko je vama slao kontrolu? Onaj koji vas je smijenio sa mjesta direktora Fonda zdravstva, gospodin Budimir Šegrt smijenio vas je. Onu pauzicu kad ste imali od sedam osam mjeseci, kad kažete nijeste bili u zdravstvenom sistemu, u pravu ste. Jer kad vam je istekao mandat 2016. godine, Budimir Šegrt vas nije predložio ponovo za direktora Fonda zdravstva, pa ste onda prešli u Radio difuzni centar, pa znate, Radio difuzni centar ste bili direktor čovječe, pa nemojte da me prekidate, nemojte da me prekidate. Dakle, a znate zašto vam nije produžio mandat gospodin Šegrt, što znaju svi članovi

Vlade, zbog jedne tajne informacije na Vladi s kojom su bili upoznati ministri, dakle iz tih razloga koju je pripremio Budimir Šegrt, dakle evo ga živ, i to je razlog informacije o stanju u zdravstvenom sistemu, dakle to je razlog u dijelu nadležnosti Fonda za zdravstvo. To je, naravno tajna informacija označena stepenom "interno", gospodine Hrapoviću, bili ste vi na toj sjednici, znate o čemu se pričalo. Objavite informaciju, ajde objavite informaciju ministre Hrapoviću.

Dakle, prema tome, nemojte, znate, ovo je politika i to ko je mali, ko je veliki itd. Dakle, kad ste javna ličnost onda i ja i vi moramo na javnoj sceni da budemo spremni da trpimo više od običnih građana. To je standard, to je standard. Nemojmo da mijenjamo teze, teza je vrlo jednostavna - javni funkcioner mora da dokaže porijeklo svoje imovine. Ja vam ponavljam. Ne nudim ja vama ništa ni vi nudite meni nešto, to je naša obaveza pred građanima. Izvolite, dokažite vašu imovinu prihodima koje ostvarujemo ja i vi, ja sam svoju spreman da dokažem. I ako bilo ko nađe da ima bilo šta što nije u skladu sa mojim prihodima ja se odmah povlačim, gospodine.

Da li vi imate neku investiciju ja nijesam tvrdio nego postavio pitanje, ali sad ću vam reći. Da li vi imate neku investiciju u oblasti građevinarstva itd. nemojte da brinete, ima ko će time da se bavi, vjerujte. I za to vam ja kažem kad mi dođemo na vlast vi u toj vlasti nećete biti nego ćete biti tamo od čega vas je strah. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 17:20:38)

Što se tiče mene, jednu stvar da vam kažem, daću vam svima repriku do momenta dok sami procijenite da treba da se zaustavite.

Izvolite, gospodine Mugoša. I vi ćete dobiti riječ isto.

BORIS MUGOŠA (17.07.20 17:20:56)

Da se pozovem na Poslovnik.

Uvaženi potpredsjedniče, uvaženi poslaniče Raduloviću, upravo kao što ste vi rekli, ne pada mi na pamet da se spuštam na taj nivo, ja ću samo podsjetiti sve na jednu izreku, mislim da je u pitanju njemački filozof Šofen ... koji je rekao: "Zavist je najbolji dokaz koliko se čovjek osjeća nesrećnim". Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 17:21:44)

Ministre Hrapoviću.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 17:21:49)

Svako o sebi i o svom radu govori najbolje.

Upravo sam dobio informaciju o urađenom istraživanju Centra za građansko obrazovanje i mjerenje na skali od 1-5 od 17 institucija zdravstvo je na prvom mjestu, da saopštim uvaženim poslanicima i građanima Crne Gore i piše: "Građani i građanke Crne Gore najviše vjeruju zdravstvenom i obrazovnom sistemu, te crkvi i vojsci. S druge strane najmanje povjerenje imaju u političke partije, Skupštinu i sindikate". Izvinjavam se na ovome ali morao sam da saopštim. Dakle, i pored svega ovoga ponavljam da građani i građanke Crne Gore od 17 testiranih, odnosno anketiranih institucija, odnosno građana koji su anketirali 17 institucija najveće povjerenje imaju u zdravstveni istem. Toliko. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 17:22:45)

Hvala.

Idemo dalje. Sada dajem riječ Sanji Pavićević.

SANJA PAVIĆEVIĆ (17.07.20 17:22:57)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege, poštovani ministre, poštovane građanke i građani,

Na početku, ako mi dozvolite, pomenula bih samo ponovo, izgleda da će to biti praksa da to moramo stalno da ponavljamo dok svima nama ne bude jasno, pomenula bih Rezoluciju Savjeta Evrope koja se odnosi na ulogu političara u širenju govora mržnje i netolerancije i uopšte ulogu političara na javni diskurs. U vezi sa tim, da ne bi ispalo da se slažem ako ćutim, to sam i prošli put naglasila, morala sam da reagujem i da citiram jednu rečenicu iz Rezolucije koja je usvojena prošle godine a tiče se uopšte govora mržnje. Govor mržnje kada se koristi u političkoj debati postaje prepreka konstruktivnom dijalogu između političkih snaga i podriva demokratske vrijednosti. Isto tako Skupština Savjeta Evrope smatra da je najefikasniji način sprečavanja govora mržnje jačanje i pridržavanje principima demokratije ljudskih prava i vladavine zakona i promovisanje modela društva koji prihvata različitost i poštuje ljudsko dostojanstvo. Isto tako kaže - političari zajedno s drugim javnim ličnostima imaju vitalnu ulogu u ovom procesu, njihov status i vidljivost omogućuju im da utiču na široku publiku i da u značajnoj mjeri definišu teme i ton javnog diskursa.

Kolege, prije nego što nastavim da se bavim Predlogom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, zamolila bih vas da poštujemo porodice naše, da poštujemo naše dostojanstvo, dostojanstvo ovog doma i da se koristimo samo političkim argumentima koji su dostojni naše poslaničke pozicije.

Sada bih se vratila na zdravstvenu zaštitu.

Zdravstvena zaštita, naročito na primarnom nivou, proteklih godina doživjela je određene pozitivne pomake koji se ogledaju u uvođenju brojnih preventivnih skrining programa, zdravstvenoj zaštiti majke i djeteta, kao i zdravstvenoj zaštiti starijih i ranjivijih djelova stanovništva. Takođe smo svjedoci i uvođenja boljih komunikacijskih tehnologija, raznih servisa koje smo pominjali u ovom domu a koje koriste građanima koji vode ka većoj efektivnosti i efikasnosti sistema zdravstvene zaštite. Isto tako smo svjedoci nabavke savremene opreme za liječenje i dijagnostiku koja uz dobro obučeni medicinski kadar omogućava najsloženije, najmodernije, najmanje invazivne moderne operativne zahvate i nove terapije koji su sada dostupni građanima Crne Gore.

S obzirom da je prije pominjana nuklearno medicinska dijagnostika i problem koji je nastao, koliko sam shvatila da četiri mjeseca nije bilo generatora, otvorenog jonizirajućeg zračenja koji se koristi na odjeljenju nuklearno medicinske dijagnostike, a s obzirom da sam radila na tom odjeljenju prije 13 godina i veoma dobro upoznata sa funkcionisanjem tog odjeljenja, nije bilo, kako da vam objasnim, nije bilo slučajno, nije bilo rijetko da se imao problem sa nabavkom generatora. U tom periodu generator je nabavljan, mi smo nabavljali generator iz Beograda i imali smo problem sa prevozom generatora jer se radi o izvoru otvorenog jonizujućeg zračenja, otvorenom izvoru jonizujućeg zračenja koji mora da bude transportovan po najsavremenijim, najbezbjednijim standardima koje definiše Međunarodna agencija za atomsku energiju. Kako se radi o veoma sofisticiranom odjeljenju pozdravila bih sve zaposlene na tom odjeljenju, na odjeljenju nuklearno medicinske dijagnostike radi se o dijagnostici, ne terapiji nego dijagnostici, radi veoma obučeni specijalizovani kadar, radi se o ljekarima, odnosno doktorima nuklearne medicine i radi se o fizičarima koji su specijalizirali nuklearnu medicinu.

Kad već pominjemo tako krupan zalogaj za ovo mjesto, znači kad već pominjemo nuklearno medicinsku dijagnostiku, to je jedna kompleksna naučna disciplina, onda moramo makar da se koristimo činjenicama, jer u nuklearno medicinskoj dijagnostici ne postoji politika koja se koristi za svakodnevnu upotrebu. Nuklearno medicinska dijagnostika se zasniva na nauci i samo specijalizovani ljudi mogu da se bave nuklearno medicinskom dijagnostikom.

Pozdravila bih u ovom trenutku i opremu koja je nabavljena za nuklearno medicinsku dijagnostiku, a radi se o dvije gama kamere, to su jako skupi uređaji. Prva gama kamera nabavljena je posredstvom Međunarodne agencije za atomsku energiju iz Beča, a drugu gama kameru smo nabavili u mandatu gospođe Zorice Kovačević i radi se o najnovijoj gama kameri koja

je mnogo manje štetna, manje invazivna u odnosu na prethodnu i daje najbolje rezultate kada je riječ o morfologiji i fiziologiji organa koji se ispituju. Nuklearno medicinska dijagnostika je jedna napredna dijagnostika koja se koristi za specifična oboljenja kada su iscrpljene sve druge dijagnostike i ne može se primjenjivati nad trudnicama, nad malom djecom, osim u slučajevima kada se procijeni da je manja šteta od toga da se ne utvrdi oboljenja, tipa karcinoma, u odnosu na štetu od zračenja koje se dobija prilikom davanja doze da bi se mogla utvrditi morfologija i fiziologija organa.

Pomenula bih ovdje samo još ljekarske licence, da pozdravljam uvođenje ljekarskih licenci kao i primjenu alternativnih metoda liječenja. To je poznato u mnogo naprednijim sistemima nego što je naš i postoje državnici koji se isključivo liječe, državnici velikih zemalja svijeta, koji se isključivo liječe principom alternativne medicine. Osim toga, pozdravila bih i uvođenje licenci za te alternativne metode liječenja, odnosno da se mogu alternativne metode liječenja sprovoditi u Crnoj Gori ukoliko osoba koja se bavi sa tim može da obezbijedi dozvolu, sertifikat iz države Evropske unije koja ima veliko iskustvo u toj oblasti. Očekujem da će sve navedene izmjene i dopune Zakona dovesti do efikasnijeg razvoja sistemskih i profesionalnih aktivnosti, a koje će voditi stalnom unapređenju zdravstvene zaštite i bezbjednosti pacijenata u našoj državi.

Moje pitanje koje sam ostala dužna kada ste branili Zakon o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti je da li postoji komunikacija sa Evropskim centrom za kontrolu i prevenciju zaraznih bolesti, s obzirom da taj centar funkcioniše, koliko sam upoznata, samo sa zemljama Evropske unije. Da li je Crna Gora posmatrač, član ili šta već sa Evropskim centrom za kontrolu i prevenciju zaraznih bolesti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 17:31:37)

Zahvaljujem se Sanji Pavićević na dosta stručnom i normalno i političkom aspektu. Tu su bila i neka pitanja za ministra za koja može sad ili kasnije da odgovori. Sad odmah je li.

Izvolite ministre.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 17:31:52)

Uvažena poslanice Pavićević,

Hvala na postavljenom pitanju. Naravno da naš institut za javno zdravlje ima dnevnu komunikaciju sa Evropskim centrom za prevenciju i kontrolu zaraznih bolesti, Ministarstvo zdravlja takođe i preko Svjetske zdravstvene organizacije ima direktnu komunikaciju sa svim značajnim odnosno važnim institucijama kada je borba protiv zaraznih bolesti u pitanju, ne samo sad u epidemiji korona virusa nego je to bilo i ranije imamo odličnu saradnju uspostavljenu i sa svim institucijama i organizacijama Ujedinjenih nacija.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 17:32:28)

Dajem riječ Budimiru Aleksiću.

BUDIMIR ALEKSIĆ (17.07.20 17:32:37)

Dakle, evo čuli smo da će ovaj zakon dati instrumente zdravstvenim radnicima da rade bolje, da će se zdravstveni radnici nagrađivati, naročito oni koji posjeduju ekstra znanja i koji postižu izvanredne rezultate što je sve dobro, ali zanimljivo to će odlučivati ministar zdravlja pa mi mislimo da će i tu biti politika presudna i da će to biti dobro politizovano.

Ono što ne možemo da ne primijetimo ako govorimo o zdravstvenoj zaštiti u Crnoj Gori, to su dva procesa. Jedan je da ko god može odavde ide da se liječi u Srbiju. A drugi proces je da ljekari i zdravstveno medicinsko osoblje ide u inostranstvo da radi. Dakle, ja još nijesam čuo da je

neko iz Srbije došao ovdje u naše bolnice da se liječi, ali znam mnogo funkcionera iz vlasti i njihovih porodica koji idu u Beograd kontinuirano da se liječe u beogradskim bolnicama. A ja mislim, evo kao laik i kao posmatrač društveno političkih prilika i situacije, da bi valjda trebalo da bude obrnuto jer mi smo članica NATO pakta, mi smo otvorili sva pregovaračka poglavlja i tu smo u odnosu na Srbiju u strašnoj prednosti pa bi valjda i naš zdravstveni sistem trebalo da bude u toliko bolji u odnosu na onaj u Srbiji. Međutim, ja vidim obrnuto, idu ljekari, koliko je samo mojih prijatelja i poznanika i koleginice Vere Bulatović i Strahinje Bulajić, samo nikšićkih ljekara koliko je otišlo do Slovenije, Njemačke i drugih evropskih zemalja. To koliko se ovdje ulaže u zdravstveni sistem i koliko je ovdje to unaprijeđeno o čemu uostalom svjedoče i te plate zdravstvenim radnicima. Znači ljekar specijalista doskora je imao čini mi se 650 eura platu, je li tako. I tek na veliko insistiranje opozicije, javnosti, medija i javnog mjenja povećane su te plate i sad su nešto preko 800 evra, a mi smo ovdje predlagali zakon, evo konkretno koleginica Branka Bošnjak da se 30% povećaju plate zdravstvenim radnicima i vlast je to odbila, dakle Demokratska partija socijalista i njeni koalicioni partneri i to javnost treba da zna, odbili su da povećaju plate zdravstvenim radnicima 30% a hvalimo se da smo balkanski ekonomski tigar.

Dalje, 70% pacijenata prve hitnosti, oko 70% dva više ili manje, mjesecima čekaju na operaciju. Dakle, riječ je o pacijentima prve hitnosti, što dovoljno govori i laicima o čemu se radi. Oni maltene za 15 minuta može da umre čovjek koji je u takvom stanju a on čeka ovdje na operaciju mjesecima. Dakle, provjerena informacija pa i to nešto govori o stepenu zdravstvene zaštite u ovoj zemlji.

Dalje mi pada na pamet zašto recimo nema bolnice u Budvi. Evo ovdje smo slušali priče kako se ulaže u zdravstveni sistem, prave se blokovi, bolnice, klinike, čuda, šta se sve ne radi. Ako je u Budvi ljeti 100.000 ljudi, dakle tri mjeseca je tamo 100.000 ljudi, valjda bi bilo logično da imamo tamo bolnicu za turiste, za stanovništvo, to ja kao laik na primjer primjećujem, toga nema. Hoću da kažem da je zdravstveni sistem politizovan.

Ovdje se govorilo na prošlom, kolege su govorile o tome kako se smjenjuju stručnjaci zato što pripadaju samo drugoj partiji, imali smo slučaj u Kotoru direktora bolnice koji je smijenjen bez ikakvog osnova osim što je jedini osnov bio njegova politička pripadnost. Pa smo vidjeli da je u Beranama smijenjena jedna od glavnih medicinskih sestara zato što je sestra jednog odbornika Demokratske partije socijalista koji je napuštio tu partiju i vratio čak odbornički mandat i jedini razlog da se smijeni njegova sestra sa mjesta glavne medicinske sestre je njegov politički, dakle ona zbog brata ispašta iako niste imali u odnosu na njen rad i na njenu struku nikakvih primjedbi. Čuli smo takođe od kolege Damjanovića da tu negdje u Podgorici, a to sam i ja čuo, postoji fabrika maski i da to niko ne kontroliše, da oni tu štancuju te maske i da je to u relevantnom odnosu sa odlukom NKT-a da se sada svuda nose maske. A sad sam na televiziji čuo u jednom dnevniku da je za četvoročlanu porodicu mjesečno potrebno 76 evra, ako se propisno koriste i redovno uzimaju odnosno mijenjaju maske, 76 evra za jednu četvoročlanu porodicu na mjesečnom nivou.

Dakle, mi mislimo, prije svega zdravstveni sistem treba depolitizovati i znamo i dokazano je da se i ova epidemija koristi za određenu političku promociju, itd. što nije dobro i što mislim da neće unaprijediti naš zdravstveni sistem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 17:38:09)

Možemo se dogovoriti, ja ipak sugerišem ako nije bilo nešto što je bilo usmjereno u nekom pravcu koji do sad nismo objasnili da sad objasnite, ali računajte onda da ćemo ostati do kasno. Jer, ako vi procjenjujete, ipak predajem vama taj mandat, ipak je vaš zakon. Izvolite, vi procijenite sami. Obično ovdje u Parlamentu imamo manju zainteresovanost za to jako cijenim vašu potrebu da dodatno objasnite određene stvari.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 17:38:38)

Zahvaljujem vam.

Pa evo, zašto na pitanje zašto nema bolnice u Budvi. Od početka rada mandata ove vlade

Ministarstvo zdravlja je strateški pristupilo razvoju sistema Crne Gore i dugoročno orijentisano tako da smo mi planirali izgradnju nove bolnice u Pljevljima i kao što znate Vlada je donijela odluku da se pravi nova bolnica na sjeveru, to je u Pljevljima za to što je stara zaista, postojeća, u stvari paviljonskog tipa, apsolutno ne odgovara uslovima koji zahtijevaju standardi savremene medicine. Takođe smo definisali, a to je, morate se složiti sa tim, trebalo je dosta vremena, mjeseci da se u detaljni urbanistički plan, generalni urbanistički plan za područje obalnog dijela, za Kotor, Bar, Budvu, definiše lokacija. Mi smo uspjeli da ucrtamo jednu lokaciju pored tivatskog aerodroma, da se pravi jedan savremeni moderni klinički centar za područje Herceg Novog

... Kotora, Tivta i Budve, za tu tako da kažem sjevernu regiju našeg primorja. I taj projekat smo definisali da radimo kroz privatno javno partnerstvo, kao što znate, nedavno je usvojen i Zakon o privatnom javnom partnerstvu idemo u pravcu sa tim. Dosta zainteresovanih investitora je iskazalo svoju želju da se razgovara na tu temu, tako da ćemo i u tom dijelu da pokrijemo ono što je neophodnost crnogorskog primorja, zaista u tom dijelu, zbog velikog broja turista koji dolaze u Crnu Goru, a naravno i zbog stanovništva koje gravitira i živi u tom dijelu.

I evo, opet ću morati da vas demantujem da direktor bolnice u Kotoru nije smijenjen, doktoru Iliću je istekao četvorogodišnji mandat. Nakon isteka četvorogodišnjeg mandata ja sam mu produžio v.d. stanje naredna tri mjeseca do nedavno, tako da sam ja imao kad u prethodne četiri godine, ako sam želio politički da djelujem da smijenim doktora Ilića, ali apsolutno ja ne postupam tako niti gledam političku pripadnost niti bilo koju drugu koja mi se ovdje isto takođe pokušala spočitati. Dakle, on je odradio svoj posao, četvorogodišnji mandat, raspisan je oglas, javili su se i drugi kandidati, ocijenio sam da drugi kandidat je dostavio bolju razvojnu politiku zdravstvenog sistema u bolnici Kotor i to je bilo opredjeljenje. Dakle, on nije smijenjen, njemu je istekao mandat, izabran je drugi na to mjesto. Eto samo toliko. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 17:41:10)

Hvala.

Dajem riječ Veri Bulatović.

VERA BULATOVIĆ (17.07.20 17:41:21)

Poštovani građani Crne Gore, očuvanje zdravlja građana postala je mantra vladajuće koalicije, čuje se svako satno, na svakom mjestu i u svakim prilikama. Toliko zakona, preporuka mora voditi u rajsko blagostanje, ali zbog određenih manjkavosti česte su izmjene i dopune postojećih zakona. Pa tako i danas na dnevnom redu izmjene i dopune po ko zna koji put Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

U tački 4 mijenja se član 21 koji se odnosi na doktore medicine, specijaliste medicine rada.

Ja bih se osvrnula na neka obećanja prije deset godina je počela reforma zdravstvenog sistema. Tad su specijalisti medicine rada izreda prešli u izabrane ljekare. Kao neko dopunsko rješenje našlo se da rade nešto od sistematskih pregleda. A podsjetiću vas da je u to vrijeme obećano da će da se napravi institut medicine rada za profesionalne bolesti, tako da smo ostali i bez toga.

Što se tiče ne sjećam se, baš se ne sjećam, kad je posljednji put donijeto rješenje o specijalizaciji medicine rada, što bi značilo, u Nikšiću nije, na nivou Crne Gore ne znam, a ako je to je u malom broju, što bi značilo da ljekari medicine rada idu u neke godine, a postavlja se pitanje ko će poslije toga da piše ljekarska uvjerenja bar o zdravstvenoj sposobnosti ne za zaposlenje nego za vozače, za lovačke dozvole i za ostale dozvole u skladu sa zakonom.

Član 5 odnosi se na uvođenje estetske minimalne invazivne nehirurške metode ili anti ejdž medicina glave i vrata koje posjeduje sertifikat o zdravstvenoj edukaciji. Malo mi je ovo nejasno s obzirom, da vam kažem nešto, nemam ja ništa protiv toga da svi budemo lijepi i zdravi, to je u redu. Ali, kroz svoj rad dosadašnji bila sam u situaciji da ljudi koji su napunili, koji su navršili 18 godina, odnosno punoljetni su, da nisu mogli da dobiju na teret fonda operaciju Sad mene interesuje ove antiejdž, pošto to u ovom zakonu nije definisano, jesu li to usluge koje se finansiraju

iz sredstava obaveznog zdravstvenog osiguranja ili će biti neko dodatno osiguranje.

U članu 19 govori se o prestanku mandata direktora. Sad ste pominjali direktora iz Kotora, ja o njemu neću pričati nego ću pričati o direktorima javnih zdravstvenih ustanova u Crnoj Gori. 24 javne zdravstvene ustanove, ne znam možda su 23 pošto je u međuvremenu produžen mandat dr Mugoši, znači 24 javne zdravstvene ustanove su u stanje v.d., direktori su im u stanju v.d. Tu ima malo problema po sistemu hijerarhije. Većina tih direktora su članovi i visoki funkcioneri DPS-a. Znači hijerarhija je napravljena po partijskoj a ne po stručnoj, i ti direktori nemaju baš velikog autoriteta kod svojih zdravstvenih radnika.

Član 42 odnosi se na uvođenje tradicionalne medicine i alternativnih metoda i postupaka liječenja. Moje mišljenje, za ovaj sistem tradicionalne medicine, u tom dijelu zakona je objašnjeno, ali kad se kaže tradicionalna medicina trebalo bi reći da se to odnosi na kinesku tradicionalnu medicinu a ne na crnogorsku. Pored toga, ja bih voljela da i ovo ide kroz sistem kompjutera da bismo znali od tih alternativnih, da bismo znači kad imamo tog pacijenta ispred sebe vidjeli da je bio na nekoj od tretmana tradicionalne medicine ili je bio negdje na izvlačenje vratića, čupanje kičme itd.

U članu 45 koji se odnosi na utvrđivanje vremena i uzroka smrti umrlog lica, za lica umrla van zdravstvene ustanove. Ja pohvaljujem vaš napor da to izmjestite iz hitne službe ali mislim da nije dobro rješenje da tu odgovornost prebacite na izabranog ljekara. Naročito ne ako se neka smrt desi u vrijeme njegovog radnog vremena, kad ne može da utvrdi prioritet pritisnut od porodice i od članova koji su došli da prijave tu tešku, teški čin životni, a on ne može da odredi prioritet da li da ostane u ambulanti ili da ode da utvrdi smrt. Mislim da je, dr Duković je imao jedno prelijepo rješenje za to a to je vraćanje mrtvozornika, znači nekog ko bi se samo time bavio, ko bi imao 24-vorosatno radno vrijeme.

Ja bih isto morala malo da vam skrenem pažnju na gubitak, znači pored hijerarhije u zdravstvu, ovaj naš NKT ili kako ga narod zove nekate tim, je mnogo napravio grešaka, završiću za minut. Samo da kažem da počinjemo, bez obzira što ste vi sad pročitali da je zdravstvo na prvom mjestu po povjerenju od svih institucija od 17 institucija, ja mislim da ste ponovo unizili zdravstvo sa mjerama koje su oprečne. ... Svjetska zdravstvena organizacija kaže da se trening na otvorenom ne može uraditi sa maskom, a sinoć je donesena odluka da svi moraju biti napolje sa maskom, znači oprečna mišljenja. Ja pohvaljujem prvi dio, slušao je narod, slušala se struka. Znači taj prvi pik je bio fantastičan. U tom prvom piku počela je da se miješa politika i narod je počeo da gubi povjerenje. Za to imamo veliki drugi pik. Jedna od doktorica koja je virusolog rekla je - da oslanjajući se na iskustva iz ranijih epidemija, odnosno pandemija, ona pretpostavlja da ćemo imati tri pika, to nisu tri talasa, to je jedan talas sa tri pika.

Ono što je mene zbunjivalo na samom početku, možete mi zamjeriti koliko god hoćete, ja jesam zdravstveni radnik ali mi nije bilo jasno zašto virus pada poslije metar i po, dva. Je li se on udebljao? Ima li mogućnost da bude deblji metar i po, dva. Kad kinem ili kašljem ja izbacim svoju kapljicu na šest do osam metara. Zašto onda pada, zašto se izgubila teorija. Mislim toliko je stvari o kojima niko ne obavještava, a imamo samo zabrane, pa zabrane, pa zabrane. Zašto sad niko ne objašnjava padanje na ove predmete. Ja nisam primijetila niko da je očistio ovu moju radnu površinu od kad smo došli u ovu skupštinu poslije prvog pika. Ja se izvinjavam na prekoračenju ali mogla bih da vas pitam o kovidu sto pitanja.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 17:48:56)

Doktorice Bulatović, prema informacijama od generalnog sekretara, pred svaku sjednicu se dezinfekuje čitava sala. A dali ste i određena upozorenja koja niste baš lično primijenili, jer ispred vas je bilo na pola metra Bošnjak, i mislim da bi dobro bilo da uvedete red u vašem klubu, bilo bi dobro, nakon ove diskusije i to očekujem od vas u narednom periodu.

Dajem riječ ministru Hrapoviću, aposlije toda dajem riječ Branki Bošnjak a neka se pripremi poslije toga Draginja Vuksanović Stanković.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 17:49:58)

Postavili ste pitanje zašto nema, zašto se ne odobravaju specijalizacije medicine rada. Apsolutno se odobravaju specijalizacije medicine rada u Crnoj Gori i nažalost raspisivani su konkursi i niko se, u nekim opštinama se ne javljaju zainteresovani za to. Mi ćemo nastaviti da raspisujemo specijalizacije jer je to veoma važna grana medicine u našem zdravstvu. Između ostalog vi ste saopštili neke razloge za to.

Dakle, mi smo planirali u IV kvartalu u programu rada Ministarstva zdravlja i Vlade Crne Gore da napravimo da uradimo program unapređenja medicine rada za period 2021-2023. godina, gdje ćemo sigurno uvrstiti sve one savremene trendove kada je ova oblast medicine u pitanju kako bi unaprijedili i tu granu medicine.

Alternativna medicina da bude u informacionom sistemu kao i druge zdravstvene usluge, naravno da će biti. Samo da vas obavijestim da intenzivno radimo na projektu elektronskog zdravstvenog kartona kao finalnom dokumentu, kao finalnom informacionom sistemu koji će obuhvatiti sve ove do sad informacione sisteme, odnosno segmente koje postoje u našem informacionom sistemu, tako da će to biti jedan zaista zdravstveni karton, odnosno lična karta pacijenta koji će uključivati sve one usluge i da će doktor u svakom gradu, u svakoj najudaljenijoj lokaciji u ambulanti imati mogućnost da, naravno određeni set podataka o tom pacijentu dobije frontno, odnosno na kompjuteru kada to poželi da bi znao stanje zdravlja tog pacijenta kojega vodi.

Što se tiče estetske hirurgije znate da se ona do sada radila po kozmetičkim salonima i nekim drugim mjestima. Mi smo željeli da na ovaj način uredimo i da omogućimo da se u zdravstvenim ustanovama vrši ta oblast medicine. Naravno to ne ide o trošku Fonda zdravstva, nego dajemo mogućnost da onaj ko želi to da uradi naravno i učestvuje participacijom u toj grani medicine.

Što se tiče izabranih doktora koji su ovim zakonom prepoznati da preuzimaju odgovornost utvrđivanja smrti nekog građanina u Crnoj Gori i kažete da je prebačena odgovornost sa ljekara hitne pomoći na izabranog ljekara. Ne nije prebačena nego je sad data mogućnost da se edukuje mnogo više onih koji žele, izabrani doktori i da će to biti plaćeno kao prekovremeni rad i naravno, prednost imaju živi pacijenti u odnosu na mrtve. Dakle niko neće imati mogućnost da ostavi svog pacijenta u ambulanti da bi otišao da utvrdi uzrok smrti nekog ko je preminuo, nego tu postoji određeni set pravila koji se mora poštovati. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA BRANKA BOŠNJAK (17.07.20 17:53:00)

Dajem riječ Branki Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (17.07.20 17:53:24)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Ministre, na početku ovog izlaganja hoću da vas pitam zašto ignorirate ona moja pitanja da mi dostavite onu dokumentaciju koju evo dva mjeseca tražim a vezano za ona rješenja NKT-a i onih stručnih komisija po zakonu. Ne nije mi, poslat mi je vaš odgovor ali kopije mi nisu poslate i ona pitanja vezana ko su članovi, ništa mi to nije poslato. Čak smo i uplatili onu cifru što ste tražili, ono smiješno nešto jedan euro ili pola eura koje je trebalo iako mi kao poslanici imamo pravo bez toga Zakona o slobodnom pristupu informacija po našem članu 50 Poslovnika. To eto da vas napomenem pa provjerite tamo.

Ja ću iskoristiti ovu priliku da još jednom ukažem na ono što se borim evo više od godinu dana, to da se status zdravstvenih radnika poboljša. Nije to samo plata, kada govorimo o plati možemo svi da budemo u istom soku, kad treba da se smanji neka se svima smanji, ali nekakav status koji su nekad imali zdravstveni radnici urušen je. A tek sad u ovo vrijeme pandemije i epidemije čini mi se da je došlo do izražaja koliko su nam bitni zdravstveni radnici, posebno ljekari jer njih ističem više, i koliko nam je bitna struka i koliko treba da slušamo ljude koji znaju svoj posao. Tvrdim da kadrova u Crnoj Gori ima vrlo kvalitetnih ali tvrdim i to da mnogi od njih

napuštaju Crnu Goru ili napuštaju javno zdravstvo zbog tog položaja i statusa koji imaju u zdravstvenom sistemu i koji je jednu grupu iznjedrio nekih privilegovanih koji su na pozicijama i koji su nazidali svoje lične dohotke imaju te privilegije i na ogroman broj onih koji bukvalno više nisu ni u srednjem staležu nego su pali ispod. Ako je neko od njih postanar on sigurno više od pola svoje plate daje za taj postanarski život i ako je ljekar i ako se toliko školovao. Ja uporno govorim da su to ljudi kojima treba da se poboljša status kao što sam govorila za profesore univerziteta, jer ipak ogroman dio svog života ti ljudi su proveli učeći i studirajući, izučavajući i to je ono doživotno učenje jer oni nikad ne mogu da stanu nego moraju uvijek da svoje znanje usavrše u trendu sa dešavanjima u svijetu ako žele da budu zaista oni ljekari pravi i da budu u toku sa svim što se dešava. To vam govorim zbog toga što imam ove uporedne podatke gdje je kad se uporedi od 2006. pa do danas, negdje plata zdravstvenim radnicima je povećana za nekih evo neka bude 20-tak%, a sama prosječna zarada u Crnoj Gori je povećana za 81,5%. E ako vi uzmete još inflaciju po MONSTAT-u koja je 33% od 2016. do prošle godine, onda ispadne da ova plata prosvetnim radnicima je čak manja kad gledamo uslove života i kupovnu moć građana. Znači kad uračunamo inflaciju.

Kad pogledamo okruženje mnogo se više ljekari cijene u okruženju nego kod nas i sad je okruženje postalo atraktivno. Postala je atraktivna i Srbija i Kosovo, da ne pričamo i Hrvatskoj i Sloveniji gdje po dva tri puta imam veću platu. I moram naglasiti, vi znate kad je veliki odliv, pretpostavljam da znate kad je veliki odliv bio zdravstvenih, odnosno ljekara iz Rumunije prema drugim zemljama, oni su odlučili, fino njihova Skupština da se ljekarima u Rumuniji poveća plata sa hiljadu na 2.700 eura, a medicinskim sestrama sa 570 na 900 eura. Time su ovaj dio odlaska ili odliva tih naših mozgova, odnosno ljekara u koje smo uložili velika sredstva školujući ih sveli na neku zanemarljivu mjeru, odnosno zanemarljiv procenat.

Takođe, želim da istaknem i sljedeću stvar. Troškovi građana u zadnju deceniju, znači troškovi koje građani snose zbog lošeg javnog zdravstva i velikog ulaganja, odnosno odlaska njih kod privatnih zdravstvenih ustanova i negdje smo mi država koja dva puta više nego u Evropskoj uniji izdvaja sredstva za privatno zdravstvo, čini mi se nešto oko 100 miliona, je li tako. I o tome moramo da razmislimo. Trebamo da jačamo naše javno zdravstvo kadrova. Evo nešto se od opreme pokušavalo da se nabavi, ali sve dok vi status ljekara ne poboljšate vi ne možete ništa. I ovim zakonom strašno me interesuje ko kome daje za pravo da određuje moje slobodno vrijeme, odnosno šta ću ja i đe ću da radim tokom slobodnog vremena. Zašto je moram da tražim od direktora zdravstvene ustanove saglasnost da ja poslije podne mogu nešto privatno da zaradim. I sad ste to ograničili da može samo četiri sata. Znači li to da ljekar, u stvari to znači da imate deficit kadra i da vama oni trebaju u javnom zdravstvu da rade prekovremeno da bi popunili ononema odnosno da bi funkcionisalo to kako treba imate mali broj, velika su iskušenja, odnosno imate veliki posao koji ne mogu da obave. Tjerate znači njih da rade preko vreme, ali nemate pravo to je diskriminacija, ovdje jeste nešto poboljšanje u ovom zakonu zato što neko može da odbije i da kaže ja neću da radim prekovremeno u javnom zdravstvu, da treba da da saglasnost, ali bojim se da to može da dovede do neke osvete od strane direktora što će obično biti ko odbije to ja znam da većina i neće odbiti, jer oni ipak su humani ljudi, ako zaista postoji ta potreba oni će da rade. Ali morate da ih uvažite, morate da oni vide da su uvaženi u ovom sistemu, a ne da su stavljeni na margine.

Ono što me interesuje, ovo konkretno hoću da vas pitam. Je li tačno da na Odeljenju za hemodijalizu imate tamo vam je deficitiran kadar i da se tamo ima COVIDA 19, da je čak jedan neko završen ustvari sa smrtnim slučajem na tom odeljenju, a da zbog nedostatka kadra to osoblje nije stavljeno u samoizolaciju, nego ipak da dolaze ljudi koji tamo bez obzira što se to dešava (prekid).. onda ugrožava njihove porodice, jer ti ljudi se vraćaju idu svojoj kući i svojoj rodbini i tome se širi krug. Samo još jedna stvar vezana za ovaj drugi zakon samo da kažem dvije rečenice sa Zakon o hitnoj medicinskoj pomoći tu mi je vrlo simptomatično što ne postoji, to je kao nekakva prolazna stanica za mnoge ljekare i nije atraktivno u opšte raditi, a svi koji završe čini mi se prvo se tamo jer je tamo se najlakše zaposliti. Da ne postoji čak po konkurisanju interesovanje da se prijave da rade u Hitnoj medicinskoj pomoći. Hoću da vam kažem to mislim da je opet vaša greška jer nije to tako u svijetu, treba da se napravi da to postane atraktivno Vi znate u vašim Pljevljima da su kamenovali, čini mi se, ovo vozilo Hitne medicinske pomoći zbog toga što nema ih dovoljno pa ne izađu u susret kad treba i onda su revoltirani pacijenti i to se dešava. To treba

da se planira vrlo dobro, da se planira kako treba da bi imali ovaj i taj segment zdravstvene zaštite onakav kakav očekuju građani, a to jeste kad im je hitno potrebno da se to idesi, da ti ljudi dođu i da ukažu im i to ljudi koji su stručni. Imate tamo na čelu partijskog vojnika, ali sada da ne pričamo o njemu i o tome da je preko 150 000 eura dao za advokatske usluge prvoj sestri Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 18:02:51)

Hvala.

Ministar želi da da odgovor na pitanje. Kad postavi vam neko odgovor onda on nema pravo na komentar.

Hvala vam.

Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 18:03:05)

Složiću se sa vama da plata nije osnovni statusni simbol zaposlenog u zdravstvenom sistemu pa i svim drugim segmentima države, ali ono što osim povećanja plata koje Vlada Crne Gore u skladu sa trenutnom ekonomskom situacijom i finansijskim javnim finansijama omogućilo to je povećanje zarada zaposlenim u zdravstvu za 15,3 procenta. Naravno ja i sad i uvijek se zalažem i za lagao sam se za dodatno povećanje zarada i ubijeđen sam da će u narednom periodu biti prostora da razgovaramo i na tu temu. Ali osim plate statusni simboli su i kvalitet radnog mjesta zaposlenog u zdravstvenom sistemu, s tim u vezi saopštiću samo da je oko sedam miliona eura, uloženo kroz projekte energetske efikasnosti u zdravstveni sistem u Crnoj Gori, kako bi se i radni prostor svakog zaposlenog poboljšao, a samim tim i naravno naši građani osjetili se konfornije i udobnije u tim novim radnim prostorima. Status zaposlenog u zdravstvenom sistemu jeste naravno i oprema sa kojom radimo, posjetiću da je u prethodne tri godine, 15,2 miliona eura uloženo u nabavku savremene medicinske opreme i ne samo u nabavku nego i u edukaciju naših doktora i ostalog medicinskog kadra da koriste tu savremenu medicinsku opremu. To je značajno smanjilo slanje naših pacijenata u druge dijagnostičke centre u drugim državama. Dakle, to je takođe jedan od simbola svakog zaposlenog da ima kvalitetnu opremu sa kojom može da radi. Dalje, 750 hiljada eura se godišnje izdvaja za kontinuiranu medicinsku edukaciju, znači ulaganje u znanje i napredak, odnosno razvoj znanja svakog zaposlenog u zdravstvenom sistemu koji se edukuje kroz taj vid edukacije. Svakako je jedan od najznačajnijih vidova ulaganja u status zaposlenih...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 18:05:19)

Ministre po Poslovniku član 99 dva minuta je pitanje po odgovoru, pa bih Vas molio da završite. Odgovor po pitanju.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 18:05:31)

Evo završavam.

Dakle, 268 specijalizacija i 48 užih specijalizacija smo dali ova Vlada, ova država je dala našim doktorima. Posjetiću da je jedna specijalizacija između 30 i 50-60 hiljada eura, sve je to dokaz da Vlada ulaže i u druge neke segmente kako bi status zdravstvenih radnika bio bolji i pominjem ulaganje milion ipo eura pa dodatnih tri i po miliona eura za naredni tri godine u stambeno da zaposleni mogu da rješavaju svoja pitanja pod povoljnim uslovima. Govori se o odlivu ljekara iz Crne Gore, u Srbiju, na Kosovu itd., ja ću samo saopštiti podatak da je 178 ljekara iz susjednih zemalja radi trenutno u Crnoj Gori, to je dokaz da su oni prepoznali crngorski zdravstveni sistem kao sistem gdje mogu da ostvare svoja prava i da se dokazuju u struci.

Pomenuli ste Rumuniju. Međutim, 14 hiljada doktora iz Rumunije je otišlo u zemlje Evropske unije. Dakle, nije samo povećanje zarada jedan od razloga na koji način bi se mogli zadržati ljekari u zemlji u kojoj rade. Što se tiče da li na hemodijalizi ima neko obolio od COVID-a 19 zaista nemam tu informaciju, provjeriću je. Ali sam uvjeren da svaki doktor, svaki zaposleni naravno rukovodioci tih zdravstvenih jedinica vode računa i poštuju mjere i preporuke svojih kolega koje ih donose. Evo završavam još ovom rečenicom.

Slažem se da je nedovoljan broj zaposlenih u slubi Hitne pomoći, Zavod za hitnu medicinsku pomoć, ali da posjetim da se u kontinuitetu raspisuju oglasi za prijem ljekara u službu Hitne pomoći. Međutim, ne postoji interesovanje mladih ljudi da rade u Zavodu za hitnu medicinsku pomoć što lično mislim da je greška, lično mislim da svaki ljekar treba da prođe i službu Hitne pomoći i dalje ćemo nastojati da i radimo to u kontinuitetu da raspisujemo oglase i želimo da svaki ljekar na svu sreću nema ih na birou, svoje prvo radno angažman ostvari u Zavodu za hitnu medicinsku pomoć. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENović (17.07.20 18:06:37)

Poslanici Branki Bošnjak, u skladu sa Poslovníkom 102.
Izvolite, poslanice Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (17.07.20 18:08:02)

Već sam uvidjela da nešto imate protiv mene pošto stalno ne date riječ kad treba. Ja ovdje imam član 99 koji se donosi na trajanje pretresa i vrijeme izlaganja, jer čitamo neki pogrešni Poslovník drugačiji. Možete li mi pročitati to što ali član 99 nije to što Vi pričate, pa me interesuje da mi pojasnite. Onda ćete mi posle kad pročitate dati riječ.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENović (17.07.20 18:08:32)

Što se tiče prema vama lično, moja je obaveza da svi imaju isti tretman. Možda ovdje ima neke sugestije koje mi kažu da dam neku pa eto možda prihvatim. Idemo dalje.

Što se tiče člana 99 on definiše trajanje pretresa i vrijeme izlaganja, on kaže u stavu 7 za dopunsko obrazloženje predlog akta do desete minuta odgovor na postavljena pitanja u toku pretresa dva minuta po jednom odgovoru i za završnu riječ do pet minuta. Znači, to je to tako da znate da imamo za završnu riječ i za pitanje sada i u budućnosti nema odgovora. Hvala.

Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (17.07.20 18:09:12)

Ja neću polemizirati sa ministrom, ali samo da vam kažem ovo je dopunsko obrazloženje je predlog akta do deset minuta to je kad posle prvog obraćanja ministra kada on pravi uvodnu riječ, nakon toga idu pitanja i to se odnosi, a ovo je bio klasični komentar mog izlaganja ali u suštini ministar je rekao to što je negdje smo se složili oko nekih stvari, a negdje i odgovorio ono što sam ja rekla tako da ja nemam potrebe previše da polemiziram i neću. Ali nije to to na što se Vi pozivate samo vama da kažem.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENović (17.07.20 18:09:42)

Znači, možemo ja mogu sa Vama da se usaglasim da ministar nije direktno ispoštovao Poslovník već nije odgovorio direktno na pitanje, odgovorio je samo na kraju na dva pitanja, a da je iskoristio svoje izlaganje i za komentar to se možemo složiti. Ali je moje bilo da vam kažem, u

slučaju da postavite pitanje nemate pravo na komentar pošto znate da smo mi autori ovog Poslovnika onda ste se obratili autorima Poslovnika on daje obrazloženje što sam ja siguran da vi cijenite.

Hvala vam.

Pa nepromijenjeno to je tako. Autori ovog završne verzije, ako ste i Vi onda ćemi biti još lakše, složili smo se oko ovoga u budućnosti da kad se postavi pitanje nema pravo na komentar, a ministar je to iskoristio Vi ste onda, da ste mi tražili komentar morao bih vam dati, pošto nijeste idemo dalje.

Dajem riječ Draginji Vuksanović-Stanković.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (17.07.20 18:10:58)

Poštovani građani, kao što ste i sami čuli pred nama je zaista jedan veoma važan zakon zakon koji se odnosi na zdravstveni sistem.

Ne možemo govoriti o zdravstvenom sistemu a da nemamo u samom zdravstvenom sistemu zadovoljnih ljekara, zadovoljnog medicinskog osoblja i zadovoljnog pacijenata. Jer kada tumačimo poen zdravstvenog sistema pod njim se podrazumijevaju svi zaposleni u tom zdravstvenom sistemu i naravno pacijenti koji koriste usluge tog samog zdravstvenog sistema. Međutim, često se dešava nekada da postje situacije kada imamo i neku vrstu neke nepravde ili nekog ne ujednačenog položaja forma pokazuje jedno, a praksa sasvim drugo. Na ime u zdravstvenom sistemu Crne Gore postoji veliki broj visoko obrazovanih medicinskih sestara, što je zaista za pohvalu, jer završavaju školu visoko obrazovnih sestara. Međutim, postoji takođe i veliku broj medicinskih sestara sa srednjom stručnim spremom koje su završavale tu srednju školu po onim starim i na stari način učenja i koje vrlo kvalitetno rade svoj posao i imaju ogromno iskustvo. Šta se događa, ako gledate formu i na papiru visoko obrazovna medicinska sestra ima veći koeficijent, a ona sa srednjom stručnom spremom koja ima mnogo više iskustva i koja uči tu mlađu medicinsku sestru koja je visoko obrazovana ima mnogo manji koeficijent. To nijesu razlike male, to su dosta velike razlike i mislimo da se na neki način kroz to svara jedna velika nepravda u ovom dijelu gdje zaista trebamo da cijenimo položaj i onih medicinskih sestara sa srednjom stručnom spremom koje daju ogroman doprinos zdravstvenom sistemu Crne Gore. Diploma visoke škole potpuno u tom dijelu dovodi u neravnopravan položaj po pitanju samih primanja, a na taj način se obezvređuje uloga tih medicinskih sestara sa srednjom stručnom spremom. Sve navedeno pokrepljuje radionica koja je održana prije izvjesnogbroja godina u Kotoru kada je gost bio evropsku stručnjak iz oblasti radamedicinskih sestara na području Evropske unije. On je iznio obrazloženje kako su u Evropi tada odradio program za medicinske sestre sa iskustvom kojima je omogućen poseban vid programa koji bi premostio i približio razliku koja postoji upravo u mjesečnim nadoknadama na tom istom poslu koje rade medicinske sestre sa visoko obrazovno medicinske sestre u odnosu na one sasrednjom stručnom spremom. Šta se događa, događa se da očigledno program visoke Medicinske škole kod nas nije usaglašen dovoljno sa Evropskim standardima tako da nemamo dovoljno iskustva i tog znanja, a sa druge strane imamo naše medicinske sestre sa srednjom stručnom spremom, koje odlaze u zemljama Evropske unije kako bi se usavršili i onda veliki broj tih sestara ostaje da radi tamo. U tom smislu kao dokaz sve ovo postoji saznanje da su Evropske zemlje koje su novijeg datuma ušle u Evropsku uniju imale obaveze da kroz program koji je inače jedan od poglavlja za primjer Evropske unije odma regulišu ovo pitanje, i vjerujem da će ovo postaći vas da se malo više posvetimo ovom pitaju kako bi one medicinske sestre sa srednjom stručnom spremom koje daju ogroman doprinos, koje često uče i daju svoje iskustvo nesebično pružaju iskustva mlađim sestrama sa visokom diplomom ove škole, da ipak i one budu ispoštovane u dijelu zarada. Znamo svi kakav je posao medicinskih sestara, ne samo u našem zdravstvenom sistemu nego i u zemljama Evropske unije samo što je tamo mnogo bolje plaćen nego što je to ovdje.

Kada je u pitanju odnos ljekara koji su doktori fizikalne medicine, potpuno se slažem sa konstatacijama kolege Mugoše, koji je malo prije istakao jedno vrlo važnu činjenicu, a to je da smatramo da doktori fizikalne medicine zaista treba da budu pridruženi primarnom zdravstvenom sektoru, jer i uz dužno poštovanje oni koji su završili fakultet za primjenjenu fizioterapiju koje

takođe imaju veliku ulogu u zdravstvenom sistemu Crne Gore, a i u privatnom sektoru vrlo je važno napraviti razliku između doktora specijaliste fizikalne medicine ili fizijatra sa jedne strane i ono ko je diplomirani fizioterapeut sa završenim fakultetom za primjenu fizioterapiju sa druge strane. Ne može optičar da određuje dioptriju, zna se da to radi specijalista očne medicine, tako kada su u pitanju neke komplikovanije situacije osnovnu dijagnozu i način kako će se izaći iz tog nekog problema treba da odredi fizijatar, a naravno onaj koji je završio fakultet za primjenjenu fizioterapiju ili fizioterapeut će kroz razne metode i obuke primijeniti to svoje znanje u liječenju određenog pacijenta. Tako da u tom dijelu zaista smatram da specijalisti i doktori fizikalne medicine trebaju da budu uključeni i da budu zaista u velikoj ulozi u primernom zdravstvenom sektoru. Što se tiče ove granice 67 godina, mi smo danas čuli ovdje od ministra (prekid)... zaista da uviđamo da pojedine specijalizacije nema dovoljno u Crnoj Gori, mi trenutno poslednjih 30 godina, imamo samo jednog momka, mladića koji je završio specijalizaciju iz oblasti medicine rada. Specijalista medicine rada je potreban u svakoj zdravstvenoj ustanovi zato što se u tim zdravstvenim ustanovama vade ljekarska uvjerenja, koja su neophodna za mnoga pitanja.

Po Ustavu Crne Gore postoji pravo svakoga na rad. Zakon o radu je preciziran na starosna granica za odlazak u penziju to još od 67 godina. Međutim, takođe Zakonom o radu je precizirana da se drugim posebnim zakonima može omogućiti svako pravo na rad. Kada imamo deficitiran medicinski kadar koji je potreban zdravstvenom sistemu Crne Gore, a taj neko se osjeća da je sposoban za rad, ne vidimo razloga zašto bi mu se to pravo koje mu Ustav Crne Gore garantuje kroz pravo na rad uskratilo i u tom dijelu zaista smatramo da tim doktorima medicine koje su rijetke specijalizacije treba dozvoliti da rade i nakon 67 godina, ako su sposobni za rad to je pod jedan.

Vi ste rekli da su se raspisivali brojne specijalizacije, a da se niko nije javio. Ja mislim da treba da postoji neko pravilo u zdravstvenom sistemu bez obzira što možda ja želim određenu oblast medicine da ipak treba da se vodi računa o tome kojih to kadrova fali u zdravstvenom sistemu Crne Gore, da se postave neke određene mjerila pa da se naspram toga vodi neka politika u oblasti zdravstva koja će zaista omogućiti da se ravnomjerno pristupi tom problemu. Ako nemamo specijaliste medicine rada dovoljno ili neki drugi specijalizacije pogotovo u oblasti pedijatrije i supspecijalizacije da treba napraviti plan i program i tokom studija već možda opredjeljivati studente da pokažu interesovanje da vide gdje hvali, šta hvali itd. Možda će to čak neke naše mlade ljude koji se misle da li će upišu medicinu, ako im se na vrijeme kaže hvale nam specijalisti medicine, rada, zdravstvenom sistemu to je automatski i neka vrsta postreka da će sutra odmah nakon završenih studija i godina dana prakse, dobiti mogućnost da odmah idu na tu specijalizaciju. Znači, treba otvoriti mladim ljudima koji upisuju Medicinski fakultet koje su to specijalizacije koje hvale, kao bi im se otvorila mogućnost da možda sutra nakon završenih šest godina medicine, što nije kratak period odmah damo mogućnost da dobije specijalizaciju nakon godine dana pripravničkog i da u tom dijelu mogu da dalje rade. Toliko. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 18:19:43)

Imate pravo ako hoćete. Ako hoćete uvijek možete vi. Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 18:19:57)

Zahvaljujem i izvinjavam se, poslanice Bakrač.

Mi smo uredili politiku specijalizacija u zdravstvenom sistemu Crne Gore dugoročno orjentisano. Na početku mandata rada ove Vlade, odnosno Ministarstva zdravlja smo definisali dugoročne prioritete Crnogorskog zdravstvenog sistema i u skladu sa tim definisali koje su to neophodne specijalizacije koje su potrebne crnogorskom zdravstvenom sistemu. Sama činjenica da smo do sad za ove tri godine raspisali 268 odnosno dobili specijalizacija govori u prilog tome da smo dugoročno pravilno orjentisani. Sad, zašto se određeni broj ljekara ne javlja na specijalizacije to nije sistemski problem nego pojedinačni problem svakog od njih. I samo da dodam jednu rečenicu da osnov, odnosno stub svakog zdravstvenog sistema čine srednji

medicinski kadar, odnosno naše medicinske sestre. I u svim prilikama, a posebno u ovoj prilici borbe protiv Kovida one su iskazale visok stepen odgovornosti, požrtvovanosti i doprinosa za liječenje naših pacijenata i ja im ovom prilikom zaista želim da se zahvalim i to je jedan nemjerljiv doprinos, kažem one su stub sistema zajedno sa našim ljekarima nastave da se borimo protiv ove opake bolesti, a naravno i u redovnim procedurama koje svakodnevno sprovodimo. Hvala.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 18:21:20)

Riječ ima Maja Bakrač, a neka se pripremi Branko Radulović. Izvolite.

MAJA BAKRAČ (17.07.20 18:21:23)

Zahvaljujem.

Uvaženi ministre sa saradnicom, poštovane kolegice i kolege, poštovani građani,

Evo, pred nama je danas jedan veoma važan zakon, Zakon o zdravstvenoj zaštiti, kao što smo čuli od kolega jedan od ključnih zakona zdravstvenog sistema. Puno toga su moje kolega govorile šta je to što donosi ovaj zakon i sve te izmjene koje on predviđa donosi i određene benefite građanima Crne Gore. Jedna od izmjena koje predviđa ovaj zakon je da se po prvi put propisuje mogućnost da zdravstvena ustanova obavlja i estetske minimalno invazivne nehirurške metode antiejdz medicine glave i vrata i sada mogu da obavljaju zdravstveni radnici koji su posebno edukovani za obavljanje ovih metoda u zdravstvenoj ustanovi koje je ministarstvo dalo saglasnost za uvođenje ove zdravstvene tehnologije. Mislim da je ovo jedan odličan način da se uredi ova oblast i konačno ljudi koji su stručni i edukovani za takvu vrstu zahvata upravo oni rade i taj zahvat. Dalje, potpuniji uređeni dio koji se odnose na zdravstvene radnice, specijalizaciju zdravstvenih radnika, a takođe uređuje se i osiguranje od odgovornosti za stručnu grešku zdravstvenog radnika.

Pitanje utvrđivanje vremena i uzroka smrti o čemu je do sada isto bilo riječi umrlih van zdravstvene ustanove ili drugog subjekta koji obavlja zdravstvenu djelatnost uređeno važećim zakonom opterećuje Zavod za hitnu medicinsku pomoć i vrlo često onemogućava blagovremeno pružanje zdravstvene zaštite građanima zbog angažovanja doktora na poslovima utvrđivanje smrti, što je vrlo delikatan i zahtjevan posao. Sa druge strane veći broj izbranih doktora u odnosu na broj doktora u Zavodu za hitnu medicinsku pomoć ukazuje da ovaj posao treba povjeriti njima, kao i doktorima pojedincima koji imaju ovlašćenja izabranog doktora u skladu sa zakonom. Ovo je takođe jedna veoma važna promjena, jer mislim da ćemo sa ovim uspjeti da rasteretimo Hitnu pomoć i na taj način pomognemo da onaj dio posla, a to je posao na terenu posebno u situaciji u kojoj se sada nalazimo gdje je neophodno da što manje pacijenata posjećuje i hitnu pomoć i Dom zdravlja, upravo su oni ti koji trebaju da se suoče direktno sa pacijentima na terenu, a pomoći će im se na ovaj način što će jedan dio posla moći da obavljaju i drugi doktori.

Takođe promjena ukida se mogućnost trajnog oduzimanja licence zdravstvenog radniku i bliže uređuje njeno privremeno oduzimanje. Sve ove pomenute novine doprinose unapređenju važećeg zakonskog rješenja i ovaj veoma važan zakonski tekst omogućiće da se otklone svi nedostaci koji su prepoznati u praksi. Svi znamo koliko je važno unapređivati. Ono sa čime smo se suočili u februaru ili martu mjesecu ove godine i ono što je zaustavilo život u jednom trenutku pokazalo je u stvrnosti koliko je zdravstveni sistem veoma važan, unapređenje zdravstvenog sistema unapređujemo i zdravlje svakog pojedinca. Zdravstveni sistem je u tom trenutku pokazao jednu veliku profesionalnost i odgovornost i upravo imali smo onu situaciju na kraju da smo za veoma kratko vrijeme bili fri destinacija. Međutim, nije dugo potrajalo ponovo je problem došao kako i kod nas tako i u čitavom svijetu da li je očekivano ili neočekivano, ali smatram da je zdravstveni sistem spreman da odgovori ovom izazovu, jer kada su ovakve stvari u pitanju uvijek treba dati prednost struci i slušati samo struku i negdje odgovornost svih nas je da slušamo sve ono što nam stručni ljudi govore i poštujemo mjere, mjere koje propisuju.

Ovdje se čulo puno toga i o smjeni određenih kadrova, a vezani su za medicinu i često se ovdje spočitava u Parlamentu kako DPS stalno zapošljava kako u medicini tako i u drugim oblasti

kadrove koji su samo podobni partiji koji nijesu stručni. Ja inače, moj manir nije da reagujem na takve stvari, jer negdje smatram da su građani ti koji trebaju da procijene ko se i kako zapošljava, je li neko stručan ili nije i naravno izbori su ta građani daju svoj pečat za to. Ali, ono što moram da kažem i što me negdje ponukala određene diskusije mojih prethodnika je to da ja, pošto dolazim iz Herceg Novog imam takvu praksu i znanje i znam što se dešava na terenu da postoje određene osobe koje su smijenjene u Herceg Novom samo zato što su prepoznate kao simpatizeri, podržavaoci ili glasači Demokratske partije socijalista. I pored toga što su bili veoma stručan i kvalitetan kadar i što su obavljali dugi niz godina određene poslove ipak su bili smijenjeni neko iz razloga što je postavio crnogorsku zastavu na instituciju konkretno je riječ o Televiziji Herceg Novi, neko iz razloga što se javlo deklarirao kao podržavaoc Demokratske partije socijalsita i tako dalje, tako da mislim da nije u redu i nije korektno spočitavati Demokrtskoj partiji socijalista da je ona ta koja stalno postavlja političke podobne kadrove, a svi drugi Bože moj su tako dobri da nikada to uradili nebi nego bi stručnost preovladala i bila naravno u prvom planu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 18:26:59)

Zahvaljujem se poslanici Maji Bakrač. Na lični zahtjev jednog od starijih poslanika Branka Radulovića njemu sada dajem riječ. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (17.07.20 18:27:10)

Hvala, potpredsjedniče, ja sam zadnji završni u ime našeg kluba i govoriću o dva predloga izmjene i dopune zakona.

Prvo želim da kažem.

Građani Crne Gore molim vas da shvatite ozbiljno situaciju u kojoj se nalazimo. Današnji podaci opet potvrđuju onu moju bojaznost 59 potvrđenih korona virusom od 372 uzorka ne znam ni kada su uzeti ti uzorci, jer smo i konstatovali da oni nijesu uzeti blagovremeno da je to 16% i ako se ovako i dalje bude eksponencijalno raslo tad ovaj zdravstveni sistem sa sigurnošću mogu reći neće odgovoriti i da ne bi mogao da odgovorim ni mnogo složeniji i jedini način da zaustavi tu transmisiju ovoga đavola koji je tu među nama i ono što je maska - distanca i otklon od određenih tradicionalnih crnogorskih stvari, a vas ministre, kao što ste me prvi put jednu mogu sugestiju prije 15 - 20 dana uvažili je da ste je potpisali taj predugovor za tu vakciju koja će biti potvrđena u klinikama, ja vas takođe molim da što prije nabavite ovaj potvrđeni lijek koji će barem smanjiti tu kliničku lošu sliku za četiri dana a i tu smrtnost sigurno rende sibir koji je potvrđen od dvije asocijacije.

Građani Crne Gore zdravlje, život, konforan život, kreativan život je u tradiciji Crne Gore da se sve za to dade, da se zato prodaju imanja, da osim škole i osim knjige, osim diplome, osim časti imanje se prodaje za ove stvari. Koliko je važan ta funkcija životna da bude što više kvalitetna da taj ...

bude što veći, da se odupremo svim onim izazovima koje priroda nosi, koje život nosi, da on bude što duži i što kreativniji, kao što i kaže. Ovaj zakon to bi trebalo da na pravni način reguliše. Ja sam uzeo i bazični zakon i on fino kaže da u članu 2 zdravstvena zaštita je organizovana i sveobuhvatna djelatnost društva sa ciljem da se dostigne najveći mogući nivo očuvanja zdravlja građana, kao što je to u svijesti i ove i svih prethodnih generacija nadam se i budućih. Dalje se kaže normira se i pravi se zdravstvena mreža i zdravstvena zaštita i svaki subjekat u ovome. Ja sam samo uzeo glavne stvari.

Da vidimo kako je to u Crnoj Gori. Ministre ja sam strašno zabrinut zbog ovoga ja ću se samo sa čistim podacima. Kako se država Crna Gora odnosi prema ovom svetom zadatku, prema ovom zemaljskom životu.

U Crnoj Gori ministre to je 5,17% bruto društvenog proizvoda. U Evropskoj uniji 9,9%, u Srbiji pošto je stalno pominjete Srbiju ona je mene bratska i želim vam svako dobro i mnogo veza, ali ako je taj reper to je 10,3%. U Švedskoj da bi prešli na podatke to je 5.000 eura po glavi stanovnika. Danska 4.900, Slovenija sad ću da se spuštam dolje 1.550, Hrvatska 750, Bugarska

504, Crna Gora 320 eura. Sa toliko para, ministre, da ste genije, da ste najtransparentniji, najpošteniji, najprofesionalniji ministar ne biste mogli da budete konkurentni. Posebno u nešto što morate da imate opremu, što morate da imate i primarnu i sekundarnu i tercijalnu, što morate da imate pravu analizu koja je za taj broj stanovnika je mnogo skupa tako da ukoliko ne postoji nešto što je regionalno što je u međusobnoj saradnji ono postaje mnogo skuplje.

U Srbiji, ministre, dva puta je veća plata specijaliste u odnosu na, ljekara, u odnosu na prosječnu platu. U Crnoj Gori je 1,07; 1,4 specijaliste 664, Kosova 1.200.

Ministre, ja imam ćerku na koju se ponosim. Bio sam spreman da prodam imanje i kuću za njunu diplomu. Ona je završila, kao mnoge kolege njene najeminentnije škole i danas to radi. Ministre, jedna diploma velikog stručnjaka u medicini od 50 godina koji je, ja ga tek tada priznajem, jer u Beogradu košta doktor nauka subspecijalista sa svim tim 30 i kusur godina školovanja poslije Gimnazije svaka godina mislim da je oko 15.000 eura. Pomnožite to. U Americi stotinu hiljada dolara. Zašto jedna godina na tržištu je prosječna starost ljekara, sinoć sam to gledao u Njemačkoj, popela se neđe oko 15 do 20%. Neće da studiraju najteže stvari. Najbolji gimnazijalci su išli na medicinu i danas to su manijaci, to su ludaci. Ministre, u pozitivnom kad to kažem ja možda po malo spadam u to, a to mi je možda jedan od najvaćih vrlina u životu.

Ministre, broj ljekara u Evropskoj uniji je 335 na 100.000 kod nas u Crnoj Gori 225 zajedno sa tim, volim te mlade čak mi je i ćerka pohvalila neke sa Medicinskog fakulteta našega da postoje ludaci, mladi ludaci od 25 ili 26 godina. Broj u Evropskoj uniji, ministre, 10 do 15% je onih koji ne nose bijele mantile i odjeću medicinskog osoblja bilo da su u pitanju sestre ili ljekari. Kod nas je 22%.

Ministre, ovako ne može se još ukoliko ima ovoliko malo para i ovako ima jedan loš status, kao što imaju ljekari kao što imaju ti, po meni, najkvalitetniji ljudi Crne Gore. Oni su najveći rodoljubi Crne Gore. Nešto je dio moje famelje nego znam kroz šta su prošli oni.

Ministre, ukoliko još to politiku ubaćite u to. Jedan put sam toliko eksplodirao i rekao u medicinskoj struci i u nauci rekao sam marš politiko. Hoću struka da se pita.

Ministre, duboko sam se razočarao. Volio bih da svake godine po jedan ćovjek iz medicine iz tog sistema dobije Trinaestojulsku nagradu. Ali, ministre, slušajte me, mislim da je ovo možda ćlan DPS-a, ali nije, to me ne interesuje. Znam ćija je sestra, sramota je da profesorica doktor Marina Ratković, kojoj kapu skidam, nije dobila, nije bila ispred tih ljudi koji su dobili Trinaestojulsku nagradu. Ona je genije, ona je ludak. U 4:00h ujutro dolazi, u 23:00h odlazi, posvećena je. Njoj kapu skidam, ona spada u te manijake u koje je i moja ćerka. Zato je cijene i gospoću Ratković, a i moju Liki među mnogim stotinu da rećem. Sramota je o ovoj gospoći koja je možda pri kraju karijere ne dati to.

Ministre, reforma zdravstva je neophodna i to ministre, molim vas, pa to partijski rešavajte poslije. Ministre, potrebna je da udarite ovo dok ste ministar. Šakom, hoću 10% od budžeta, hoću 20% od budžeta jer smo u zaostatku, hoću status ljekara, hoću potpunu reformu porodićnog ljekara, hoću da hitna medicinska pomoć, slušajte me ministre, izvrši se potpuna reforma i to regionalizacija, kao u Evropskoj uniji. Ljekar specijalista urgentne medicine bude tu nosioc u svakoj htinoj pomoći. Kako ministre, pošto sam gledao jedan i drugi, treći sajt nikakvih informacija nisam mogao da dobijem o broju kola, broju ljekara, broju svega iz Hitne pomoći. Hoću ćinjenice i podatke, ali sam dobio nešto, koja je najveća opština danas u Crnoj Gori. Pljevlja, Nikšić po teritoriji, ali možda poslije Nikšića je sigurno Pljevlja. Pa, nijesu neke koje su najmanje ima jedna kola, ima jednog ljekara. Snijeg je pet mjeseci i ćitao sam ministre vapaj ako ste vi u poslednjih dva, tri mjeseca vapaj direktora ili kog tamo kako je tog rukovodioca Hitne pomoći Pljevlja uslišili ako ste mu dali desetoro kola ok.

Ministre, slušajte me što je naša pogibija. Ukoliko je 5% 6% od bruto društvenog proizvoda iako je to najniže dolje, a bruto društveni proizvod pada onda i ovo pada dolje. Onda te pare će biti još i manje dogodine, a nama to prijeti sa vama ministre. Zato ministre zbog pravog zdravlja zbog komfornog života, zbog pravog statusa ljekara tih najvećih rodoljuba mora da budem na kraju politićar. Zaokružite 30-og one koji će u istinu taj status i

... i te odnose da promijeni. Nama mora da raste GDP, ministre, a zdravlje i nauka moraju da ga prate. Jer, ako imate zdravu naciju i ako imate pametnu naciju onda je i budućnost izgledna. Ukoliko nemate to, ukoliko su to samo margine društvene kolotećine to je propalo društvo, ministre.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 18:40:09)

Hvala vam.

Imali smo završno izlaganje u ime Demokratskog fronta, čini mi se i šire opozicije od gospodina Radulovića.

Dajem riječ Marti Šćepanović.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (17.07.20 18:40:29)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre, poštovane kolege, uvaženi građani, vezano za izmjene današnjeg zakona koji je na dnevnom redu, više smo danas ovdje čuli o političkom radu Nacionalnog koordinacionog tijela s ove strane nego što smo mogli čuti o izmjenama zakona, čast, naravno, izuzecima iz opozicionih poslaničkih klubova. Vezano za to, kratko ću o tome reći da svaki razuman čovjek i svaki razuman poslanik danas ovdje u parlamentu će valjda shvatiti da je uspjeh rada Nacionalnog koordinacionog tijela zapravo uspjeh svih nas. Zahvaljujući takvom radu sačuvaćemo i sopstveno zdravlje i zdravlje naših porodica i zdravlje naših građana. Žao mi je danas što sam mogla da čujem pojedine komentare s ove strane. Umjesto da pohvalimo naše zdravstvene radnike kao što je to danas uradio uvaženi profesor, mogli smo da čujemo da našim zdravstvenim radnicima fali medicinske osposobljenosti, dakle umjesto da ih pohvalimo za njihov rad, za njihovu požrtvovanost i za njihovu posvećenost našem poslu kojim se bave i u ovako teškim situacijama kao što je pandemija COVID-19.

Vezano za današnje izmjene zakona, prije svega želim da pohvalim Ministarstvo. Ovaj zakon je donesen u Parlamentu 2016. godine i od tada je pretrpio tri izmjene, a ovo će biti četvrta izmjena. Smatram da je to za pohvalu zato što je to Ministarstvo koje je više puta imalo set zakona u ovom Parlamentu koje mijenja. Čim se usvoji zakon i primijeti se da u praksi postoje određeni problemi u njegovoj primjeni i postoje određeni problemi gdje treba precizirati zakonske norme, ovo ministarstvo je ono koje odmah djeluje, podnosi predlog zakona i mijenja zakon u tom pravcu. Mislim da su i ove današnje izmjene upravo iz tog razloga. U samoj praksi se primijetilo da određene norme nijesu precizirane i da postoje određeni problemi i da iz tog razloga neophodno izmijeniti i precizirati određene norme. Prije svega, nedovoljno je bila normirana oblast specifične zdravstvene zaštite zaposlenih i obavljanje ljekarskih pregleda i izdavanje ljekarskih uvjerenja o zdravstvenoj osposobljenosti zaposlenih. Ovo je sada uređeno na jedan potpuno drugi način, potpunije je uređeno. Takođe, bilo je riječi o tome da je bilo uređeno važećim zakonom da je Zavod za hitnu medicinsku pomoć bio previše opterećen i sada se ovaj problem rješava izmjenama i ovog zakona.

Takođe se osvrćem i na izmjene koje se odnose na uređivanje v.d. stanja u zdravstvenim ustanovama što do sada nije bilo uređeno i potpunije uređivanje pitanja privremenog oduzimanja licence za rad zdravstvenom radniku. U tom pravcu bih postavila pitanje ministru, ukoliko u ovom trenutku imate podataka, a ako ne svakako nekom drugom prilikom, koliko je do sada od usvajanja zakona 2016. godine privremeno oduzeto ovih licenci. Samo to pitanje imam, a biću praktična. Često se građani pitaju ukoliko se pokaže da je postajala neka greška, pitaju se da li je licenca oduzeta tom zdravstvenom radniku ili ne i pitaju se da li je to najefektnije u ovakvim greškama koje se, na žalost, dešavaju u praksi.

Takođe, pitanje koje se postavilo na sjednici Odbora jeste pitanje, a pokrenula ga je i koleginja Vuksanović, svakako u tom pravcu sam amandmanski djelovala, koje je vezano za zdravstvene radnike koji napune 67 godina. Smatram da je praksa pokazala, kao što je i kolega Mugoša rekao, da određene specijalizacije koje su nedostajuće i gdje imamo problema u praksi kada oni zdravstveni radnici ispune uslov za starosnu penziju da se građani prosto pitaju gdje će da se nakon toga liječe. Nijesu svi građani u mogućnosti da svoje liječenje naknadno obezbjeđuju u privatnim ustanovama ili negdje dalje u inostranstvu. Prosto osjećam tu zabrinutost građana iz određenih oblasti gdje postoje ti nedostaci, gdje će oni kasnije obavljati svoja liječenja.

Smatram da onako kako je to riješeno u prosvjeti, gdje se kod određenih predmeta, a gdje je još u pitanju zdravlje ljudi, u prosvjeti imamo situaciju da, kada imamo nedostajuće kadrove u određenim predmetima kao što su to matematika ili fizika, upravo oni profesori i nastavnici čak koji steknu uslov za starosnu penziju mogu biti, postoji pravni osnov u zakonu, angažovani da obavljaju to do 30 dana po nekoliko puta godišnje, naravno da ne trpi nastava, da ne trpe učenici. Isto tako, u ovom pogledu mislim da posebnim zakonom kao što to Zakon o radu i dozvoljava, trebamo stvoriti tu mogućnost i omogućiti našim građanima onamo gdje postoje nedostatak takvih posebnih specijalizacija da nastave liječenje. Svakako smatram da je to nešto što je pozitivno ocijenjeno na samoj sjednici Odbora i da ste, ministre, kao što ste i rekli danas, ovo su samo neke od izmjena, otvoreni za amandmansko djelovanje poslanika i pokazalo se i do sada u praksi da ste uvijek imali razumijevanja za ono što je i u skladu s Ustavom i zakonom i što bi moglo biti praktično i korisno nakon usvajanja zakona. Smatram da ćemo u tom pogledu svakako voditi raspravu na Odboru povodom toga.

Praksa je pokazala da dosadašnji direktori ustanova nijesu imali mogućnost kao što to mi imamo kao funkcioneri da im miruju prava i obaveze onamo gdje su oni zaposleni, a postavljenjem na mjesto direktora oni se smatraju funkcionerima kao što smo to i mi. U tom pogledu ih je ovim posebnim zakonom potrebno zaštititi da i oni imaju mogućnost da im miruju prava iz rada i po osnovu rada kod tog poslodavca. Tako da se nadam da ćemo imati na Odboru konstruktivnu raspravu povodom ovih amandmana. Svakako podržavam ovaj predlog zakona. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 18:48:01)

Zahvaljujem poslanici Marti Šćepanović.

Dajem riječ poslaniku Halilu Dukoviću koji će u ime DPS-a imati završno izlaganje. Izvolite, poslaniče.

HALIL DUKOVIĆ (17.07.20 18:48:12)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Često se govori da mi često mijenjamo zakone o zdravstvu i mijenjaće se jer u svijetu ne postoji neki univerzalni zakon koji će riješiti sve probleme. U zdravstvo se danas sve više ulaže, zdravstvo je sve skuplje zato što svi želimo što bolju medicinu, što bolje uslove liječenja i, naravno, što bolju zdravstvenu zaštitu. Zbog toga uvijek kažem da ulagane u zdravstvo je ulaganje u svakog građanina, u ovom slučaju Crne Gore. Ono što je jako bitno jeste da mi u zdravstvu moramo prepoznati i prepoznajemo specifičnosti s kojima se zdravstveni sistem i radnici u zdravstvenom sistemu često suočavaju. Jednu od tih specifičnosti je pomenula i koleginica Bulatović, zahvaljujem na tome, to je rešenje koje je dato u ovom zakonu, a to je mrtvozorstvo tj. utvrđivanje smrti, što je opet prebačeno na primarnu zdravstvenu zaštitu, što ne smatram da je loše rešenje. Ali, ako ne bude zainteresovanih iz primarne zdravstvene zaštite koji će utvrditi smrt, a vi ne možete sahraniti umrlog bez potvrde ljekara, pitanje je kako ćemo riješiti taj problem.

... druga činjenica koja ponovo upućuje na specifičnosti zdravstvene zaštite jeste radno vrijeme. Mi smo jasno definisali i ovim zakonom da može do 55 sati, čini mi se, nedjeljno biti maksimalno radno vrijeme. U drugom članu smo ga definisali - da ljekar ne smije napustiti svoje radno mjesto ako mu ne dođe zamjena, sve do onog trenutka dok mu ne stigne zamjena. Ponovo upućujem na specifičnosti zdravstvenog sistema. Šta bi se desilo da se u ovoj pandemiji koronavirusa, ljekari rekli - ja kršim zakon, idem kući, ne smijem više da radim. Nijedan od njih to nije rekao. I to su specifičnosti zdravstvenog sistema koje je teško uporediti, zdravstveni sistem sa bilo kojom nekom drugom granom.

Takođe, radni vijek ljekara. Mi smo svjesni situacije u Italiji koja se desila, kada su zbog velikog broja inficiranih, i na žalost, umrlih ljekara, pozvali penzionere da rade. Iskustvo je nešto što se stiče godinama. Znači, možda ti stariji ljekari ne mogu učiti onoliko koliko mlađi ljekari, ali njihovo iskustvo ponekad tri puta više vrijedi, i zbog toga uvijek te specifičnosti svaki zakon mora prepoznati u zdravstvu. Ono što ću još da kažem jeste, da je ovaj Zakon zaista uveo neke novine

koje sa velikim oduševljenjem, što je da kažem, i prihvatam, a to je prije svega, osiguranje od odgovornosti ljekara za načinjenu profesionalnu grešku. Mi smo donijeli jedan set zakona gdje smo pacijentima davali sva prava i zaštitili pacijente i treba tako. I naravno, zdravstveni sistem postoji zbog građana i zbog pacijenata. Ali, smo bili, čini mi se, zaboravili pomalo ljekare i ostavili ih na nekoj pravnoj vjetrometrini kada je svako imao pravo da ih tuži, da ih kažnjava i da ih po novinama blati. Ovako, iza svakog ljekara mora stati zdravstvena ustanova, i zato svaka čast ovom zakonu i zaista to je jedino dobro rješenje. Drugo rješenje, koje ću isto tako da pohvalim jeste dodjela specijalizacija, ne zbog specijalizacija, nego zbog onog obaveznog rada od godinu dana. Kada smo mi počinjali, bili mladi ljekari, nama je bio obavezan radni staž od dvije godine, a ne da smo radili dvije nego četiri i pet, pa onda na sto jada dobijali specijalizacije. Istina, nijesu se dijelili kao danas i to je zadovoljstvo sistema, da danas mladi ljekar dobije vrlo brzo specijalizaciju, ali smo ih dobijali nakon nekoliko godina rada u primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Ukidanje toga rješenja, da mogu odmah sa fakulteta na specijalizacije, odrazilo se na primarnu zdravstvenu zaštitu gdje je postojala jedna velika ne zainteresovanost ljekara. Ovako, koliko-toliko vraćamo ih ponovo u primarnu, da jedan barem, jednu godinu dana odrade. Vidjet ćemo, opet kažem, nije zakon Sveto pismo, praksa će pokazati šta je dobro, a šta treba dopuniti i ovo je rješenje koje upućuje na jedno dobro rješenje, vidjet ćemo kakva će praksa biti.

Naravno, svjestan, svjesni smo svi da u svemu ima i politike, u zdravstvu uvijek je treba imati najmanje, i najviše kritika o svemu, slušali smo o Nacionalnom koordinacionom tijelu, a ja ću reći da najveći stručnjaci iz epidemiologije su u tom Nacionalnom koordinacionom tijelu, koji postoje u Crnoj Gori. I često slušamo priču, kako i od običnog sezonskog gripa umre pola miliona, a evo i od ovoga je umrlo pola miliona. Ali, nemojmo samo jednu stvar da zaboravimo, da je umrlo više od pola miliona od COVID-19, a da je svijet bio u nezapamćenom karantinu. Ajmo da se svi zapitamo, šta bi bilo danas sa svijetom da su granice bile otvorene, dasu saobraćaji bili uspostavljeni, da nije bilo onog karantina koji je bio, a ko je vidio da je od sezonskog gripa bilo ko stavio masku, ... da je zatvorena neka opština, da su zatvorene granice, da je cio saobraćaj obustavljen. Ljudi moji, mi bismo doživjeli najveće strahote, da svijet nije tako reagovao. Da li je bilo možda nekih prejakih odluka, o tome će vrijeme suditi, ali ono što je najbitnije jeste da smo uspjeli da sačuvamo živote. I ono što je suština i ključ priče, od onda kad smo se disciplinovano ponašali zaista smo imali vrlo malo infekcija COVID-19, i bili smo jedni od najboljih sigurno i u Evropi. Nažalost, ne možete stalno ni biti zatvoreni, otvaranjem pokazali smo i mi da smo ne disciplinovani i sada imamo tu infekciju. Naravno, treba raditi i edukaciji građana, ali moramo znati jednu stvar, da imamo posla sa virusom, ajde da ne kažem da ništa ne znamo, ali da vrlo malo znamo. Ovaj virus je pokazao neke osobine za koje dosadašnji poznati virusi nijesu pokazali. Kad smo mi čuli da smo imali virusnu infekciju usred ljeta na temperaturi od 39 ili 40, ovo nam se po prvi put dešava. Znači, suočavamo se sa nečim što ne znamo. Moramo poslušati struku. Vrijeme će pokazati, možda je i struka negdje pogriješila i mi smo spremni da kritikujemo kad to bude, ali je suviše rano da mi o tome govorimo, mi nemamo koga drugog da slušamo sem struku i moramo se prema tome ophoditi, pa nakon kad sve ovo prođe, a da se svi nadamo da će brzo da prođe, onda ćemo govoriti jeam li ja bio u pravu ili je neko drugi bio u pravu, i naravno, onda možemo mnogo otvorenije i preciznije diskutovati. Razumijem šta je politika, dugo sam u politici, pa razumijem, u svemu ima i politike, ali mislim da u zdravstvu najmanje treba da ima politike, i uvijek prihvatam i kritike, dobronamjerne kritike kojese danas čuli iz reda opozicije i ja ih podržavam, vjerujte mi. Dosta pametnih kritika smo čuli i sugestija, da se sistem popravi, jer uvijek kažem - zdravstveni sistem nije samo u službi onih ko je na vlasti ili onih ko je u opoziciji, već zdravstvene službe moraju biti u službi svih građana Crne Gore, i on jednako pomaže svima nama.

Na kraju, iskoristio bih samo da kažem jednu rečenicu vezanu za Zakon o hitoj medicinskoj pomoći, da pozdravim odluku da se formira hitna medicinska pomoć i u novoformiranim opštinama, to su Petnjica, Gusinje Tuzi u roku od dvije godine, a i da one opštine koje do sada nijesu imale hitnu medicinsku pomoć dobiju svoju hitnu medicinsku pomoć. To samo ide u prilog tome da zaista zdravstveni sistem mora biti jednak za sve bez obzira jesmo li na sjeveru, jesmo li na jugu, i zaista svaka čast na takvoj ideji, i naravno, ostaje samo da podržim to. Zahvaljujem.

Zahvaljujem Halilu Dukoviću, završnom diskutantu u ime poslaničkog Kluba DPS-a.

Na ovaj način smo završili, da tako kažem, raspravu o Predlogu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, i takođe, imali dio diskusija koji je vezan za Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći, tako da će nam sigurno biti kraća rasprava kod tog zakona.

Pitam predstavnika Vlade, ministra Hrapovića, da li želi završnu riječ?
Izvolite.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 18:58:19)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Evo, prije završne riječi samo da dam odgovor koliko je oduzetih licenci u predhodnim godinama. U ovom trenutku nemam tu informaciju, to je inače nadležnost Ljekarske komore Crne Gore. Nadam se i mislim da je zaista malo takvih slučajeva bilo, ali evo, ovim zakonom unapređujemo i tu oblast, štitimo ljekare od ljekarske greške i to je veliki iskorak u odnosu na sve ovo.

Ono što smo danas svi saglasni jeste, da treba u narednom periodu opredijeliti dodatna sredstva u zdravstveni sistem, jer je to jedna kategorija koja se u kontinuitetu mijenja, unapređuje, izlaze novi lijekovi i nove medicinske aparature, ulaganja u edukaciju itd, itd. Dakle, trebamo naći modela i načina kako da povećamo izdvajanja za zdravstvo.

Takođe, ćemo se složiti da je Vlada predhodnih godina značajno iskazala senzibilitet i razumijevanje za povećanje i izdvajanja za zdravstveni sistem, to su desetina miliona eura koje su rezultirale upravo ovim kvalitetnim ...

...zdravstvenom zaštitom za naše građane. Ono što smo se takođe si složili jeste da je zdravstveni sistem do sada odgovorio svom zadatku na najbolji mogući način i sada takođe zdravstveni sistem čini sve da zajedno pobijedimo ovu pošast koja nas je sve zadesila, a to je coronavirus. Ajde svi, ajmo svako od nas da svojim odgovornim odnosom prema sopstvenom zdravlju, prema zdravlju svoje porodice poštujući ono što su struke, odnosno preporuke i što su mjere, pomognemo našim zdravstvenim radnicima da zajedno prevaziđemo i siguran sam i uvjeren sam pobijedimo ovu pošast. Jedino zajedno, jedino si dajući svako od nas doprinos svojim svakodnevnim ponašanjem, držaći distancu, noseći maske, i naravno vodeći računa o ličnoj higijeni i higijeni prostora zajedno, kažem, vjerujem da ćemo da pobijedimo ovu pošast.

Pred nama je, ubijeđen sam, odličan zakon, Zakon o zdravstvenoj zaštiti i Zakon o hitnoj medicinskoj pomoći. Oni su rezultirali upravo praćenjem prakse i dešavanjima u praksi i to je jedan iskorak uvažavajući sve ono što treba unaprijediti. Takođe, uvaženi su svi standardi koji se danas primjenjuju u Evropi i za jedan i za drugi zakon i naravno za zakone koje smo već ranije imali. Naravno, ovo nije Sveto pismo, kao što smo i čuli, svaki zakon se donosi da bi se primjenjivao, a istovremeno da se upoređuje sa praksom i sve ono što praksa bude pokazala da treba da unaprijediti u narednom periodu biće predmet izmjena i ovog i svih budućih zakona. Zahvaljujem se svima na podršci i zahvaljujem se svima na doprinosu koji ste dali i mislim da zaista pred nama imamo veoma lako rješenje da usvojimo ove zakone koje je predložilo Ministarstvo zdravlja i Vlada Crne Gore. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (17.07.20 19:01:45)

Hvala ministru Hrapoviću. Zahvaljujem se i na Vašem aktivnom učešću u diskusiji koja je sigurno doprinijela da se razjasne i određene stvari ili dopune određena rješenja koja su vezana za ovo zakonsko rješenje.

Konstatujem da je pretres završen a izjasnićemo se naknadno.

Formalno moram proći kroz Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći. Ovlašćeni predstavnici Vlade i u ovom slučaju su Kenan Hrapović ministar zdravlja i Slađana Pavlović generalna direktorica Direktorata za međunarodnu saradnju i

harmonizaciju propisa. Izvjestioci odbora su Andrija Popović Zakonodavnog odbora i Halil Duković Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres, da li predstavnik Vlade u nekoliko rečenica želi da da dopunsko obrazloženje?

Izvolite ministre.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 19:02:48)

Zahvaljujem uvaženi predsjedavajući.

Poštovani poslanici,

Hitna medicinska pomoć kao posebna oblast zdravstvene djelatnosti obavlja se na primarnom nivou zdravstvene zaštite i organizuje se radi preduzimanja neophodne i neodložne medicinske intervencije čije bi nepreduzimanje ugrozilo život i zdravlje građana ili izazvalo tjelesno oštećenje. Osnovni cilj predloženih izmjena jeste organizacija hitne medicinske pomoći kao posebne oblasti zdravstvene djelatnosti u novoformiranim opštinama Petnjica, Gusinje i Tuzi i preko jedinica za hitnu medicinsku pomoć. Takođe, reforma zdravstvenog sistema koja se odvija u kontinuitetu storili su se uslovi da se dosadašnje podstanice za hitnu pomoć u opštinama Andrijevića, Plužine i Šavnik transformišu u jedinice za hitnu pomoć i na taj način učine kvalitetnijim usluge hitne medicinske pomoći u svim opštinama u Crnoj Gori neprekidno 24 sata, kako na mjestu događaja tokom primarnog sanitetskog transporta tako i u jedinici hitne medicinske pomoći. Zavodu za hitnu medicinsku pomoć je dat period od dvije godine za organizaciju rada, oformljavanje jedinice i timova hitne medicinske pomoći. Podsjećanja radi, tim hitne pomoći u podstanici pruža hitnu pomoć na mjestu događaja a za isti je definisan obavezan kadar, dok se u u jedinicama hitna pomoć pruža 24 sata u definisanim uslovima rada u smislu prostora, kadra i opreme.

Druga izmjena odnosi se na zakonsku mogućnost da Zavod u saradnji sa nadležnim organima lokalne samouprave uz prethodno dobijenu saglasnost Ministarstva zdravlja osnuje podstanice u mjestima u kojima se ukaže potreba za organizovanjem podstanica. Na primjer, zbog povećanja broja korisnika zdravstvenih usluga, hitne medicinske pomoći, tranzita putnika, boravka turista i slično. U tom slučaju sredstva za obavljanje hitne pomoći i uspostavljanje tih podstanica treba da obezbijedi lokalna samouprava. To su ukratko razlozi zbog kojih su predložene izmjene ovog zakona i naravno u koliko ima potrebe stojim na raspolaganju za komentare i odgovore. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 19:05:02)

Uvaženi ministre hvala.

Uvodno izlagnaje povodom ovog zakona daće nam Suad Numanović. Izvolite, predsjednik odbora.

SUAD NUMANOVIĆ (17.07.20 19:05:15)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovane kolegice i kolege,

Evo ministar Hrapović je dao uvodne napomene i suštinu izmjene Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći i prosto podsjećanja da je hitna medicinska pomoć posebna zdravstvena djelatnost koja se pruža na primarnom nivou kao što je rečeno i svakako nepružanje usluga bi imalo dalekosežne posledice ako ne bi došli u situaciji da se na kvalitetan način pruža kvalitetna zdravstvena zaštita sa nivoa hitne medicinske pomoći. Godine 2009. podsjećam sve nas da je formiran Zavod za hitnu medicinsku pomoć, da je on formiran u svim opštinama u Crnoj Gori, da on funkcioniše kao samostalna jedinica i Zavod je opravdao, rekao bih, svoje postojanje, ali naravno u funkcionisanju ovog zavoda i hitne medicinske pomoći postojali su određeni nedostaci

zbog toga imamo ovde izmjene i dopune.

Danas smo čuli, kad govorimo o hitnoj medicinskoj pomoći, da jedan od osnovnih razloga jeste nedostatka hitne medicinske pomoći jeste nedostatak kadra. Ovdje imamo mlade ljude, mlade ljekare koji nijesu stimulisani da rade u hitnoj medicinskoj pomoći, to je zaista izuzetno težak posao, to su mladi ljeraki koji trebaju da se nađu na licu mjesta, koji trebaju da se nađu u Zavodu i koji trebaju svojim znanjem, svojom umješnošću da pruže najkvalitetniju zdravstvenu zaštitu. Znamo da često je borba za zdravlje pacijenata koja traje nekoliko minuta, postoje oboljenja gdje postoji šansa da u roku od dva do četiri minuta pružite ili ne pružite adekvatnu zdravstvenu zaštitu. Ako ste je pružili onda imate mogućnost da tog pacijenta i oživite i da mu date mogućnost daljeg liječenja i da ostane u životu. Ako izgubite to zlatno vrijeme, te zlatne minute ako izgubite i ne pružite tu kvalitetnu pomoć pacijent će naravno da trpi, odnosno imaće dalekosežne posledice računajući i samo smrt. Zbog toga je to veoma važna služba, rekao bih hitna medicinska pomoć koja treba da ima prvo dobar kadar, mora da ima osposobljen i stručan kadar i da bi to uradili zajedno sa lokalnim samoupravama ne smijemo prepustiti ljekare da sami odlučuju da li će raditi u hitnoj pomoći i da li će uzeti odgovarajuću specijalizaciju kojom će se vezati njihov radni vijek u narednom periodu.

Na zapadu specijalizacija na primjer urgentne medicina koja je direktno vezana za rad u hitnoj pomoći traje sedam godina. Tu su najsposobni. Gledamo i serije i filmove o samome radu i o tome koliko se života spasi u službi hitne pomoći i na samom terenu. Nije samo ljekari koji pružaju i medicinsko osoblje koje pruža tu pomoć kada govorimo na terenu, često smo suočeni da tu prvu pomoć pružaju i ostali građani. Ta zdravstvena edukacija mora da ide i prema svakom građaninu ako se nađe u situaciji dok ne dođu zaposleni u hitnoj medicinskoj pomoći da i sami pruže adekvatnu stručnu medicinsku pomoć koja će dati šansu ljekarima i medicinskom osoblju da nastave pružanje te pomoći a oni sa primarnim, sekundrnim i tercijalnim nivoom dovedu pacijenta u stanje izlječenja ...

... često i kod povređivanja i kod raznih bolesti.

Zbog toga, ne možemo prepustiti ljekarima da sami odlučuju hoće li uzeti urgentnu medicinu. Moja žena kada je uzimala urgentnu medicinu, specijalizaciju, rekao bih da je tada nevoljno kao žena uzela, ali je bila situacija takva. Vjerujte, u takvim pojedinačnim slučajevima, u mnogim gradovima po Crnoj Gori, ta urgentna medicina je polako zaživjela, te hitne pomoći su pretvorene u urgentne blokove sa stručnim ljudima koji jesu tamo. Nikad nije zažalila što može do kraja da radi taj posao specijaliste urgentne medicine. Zbog toga, moramo stimulisati zajedno s lokalnom samoupravom te ljude koji hoće da uzmu urgentnu medicinu da iznađemo način kako da ih stimulišemo. Znaete, ako date ljekaru dobru platu, ako mu date dobar stan, na početku, prvog radnog dana kada dođe tu, uz obavezu posle završetka da tu ostane, da tu radi, da tu jača taj kadrovski kapacitet, vidjećemo da ćemo imati pomaka i zainteresovanosti ljudi koji će da rade u tom dijelu.

Naravno, sama služba i Zavod hitne medicinske pomoći mora u mnogim gradovima da bude opremljen potrebnom opremom, mora da postoji taj avioprevoz, mora da postoji aviotransport, svugdje to gledamo s mjesta hitne pomoći. Mi smo turistička zemlja. Što je problem s primorja nekog ko je na brodu imao infarkt, da se istog momenta taj dragocjeni period od dva sata helikopterom ne prebaci u adekvatnu službu, u adekvatnu instituciju, Klinički centar ili u neku najbližu bolnicu da mu se pruži pomoć. Mi razmišljamo u turizmu na sjeveru. Isto to treba da uradimo helikopterskim prevozom. Treba nam povezanost telemedicinom. Ako imamo mlade ljude tamo koji rade, ali telemedicina povezivanje s većim nivoom zdravstvene zaštite to prosto funkcioniše odlično i na taj način hitna pomoć, zaposleni tamo, dobijaju na važnosti, a čitav zdravstveni sistem dobija u pravcu podizanja sve većeg nivoa pružanja zdravstvene zaštite, a to je ono što je krajnji cilj svih nas da pacijenti, odnosno građani Crne Gore i svi koji se nađu na teritoriji Crne Gore imaju kvalitetnu i adekvatnu zdravstvenu zaštitu. O ovome bi se moglo još mnogo pričati, ali zbog vremena da ne oduzimamo.

Moja je poruka mladim kolegama da dobro razmisle, ali poruka i Ministarstvu zajedno s lokalnim samoupravama da se iznađe način jer zakoni nijesu sveto slovo, da se iznađe načina za stimulaciju ljudi koji žele da rade u Hitnoj medicinskoj pomoći. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 19:13:02)

Zahvaljujem poslaniku Suadu Numanoviću, inače predsjedniku Odbora za zdravstvo.

Shvatio sam da imamo tri izlaganja otprilike po dva minuta: Sanja Pavićević, Marta Šćepanović i Halil Duković. Izvolite.

SANJA PAVIĆEVIĆ (17.07.20 19:13:24)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvažene poslanice i poslanici, poštovani građani,

Hitna medicinska pomoć je posebna oblast zdravstvene zaštite na primarnom nivou koja se organizuje u cilju preduzimanja neophodne i neodložne medicinske intervencije, a čijim bi se ne preduzimanjem teže narušilo zdravlje ili izazvalo trajno oštećenje zdravlja i ugrozio život pacijenta. Svaka služba hitne pomoći u svakoj pojedinačnoj državi organizuje se prema lokalnim nacionalnim zakonima i propisima o zdravstvenoj zaštiti, uz poštovanje međunarodnih propisa i propisa Svjetske zdravstvene organizacije. Značaj hitne medicinske pomoći ne treba posebno naglašavati. Navešću samo podatak iz literature gdje prema statističkim podacima hitna medicinska pomoć je na mjestu nesreće ili razbolijevanja dostupna bolesniku tek za pet do sedam minuta, a da se preko 50% smrtnih slučajeva dogodi u prvih nekoliko minuta nakon nesreće.

Iz ovih razloga, veoma je važno da se zakonski i tehnički stvore sve pretpostavke kako bi hitna medicinska pomoć mogla da djeluje bez ikakvih ograničenja i otežavajućih okolnosti. Saglasno Zakonu o hitnoj medicinskoj pomoći, nakon formiranja novih opština, stvara se pretpostavka da one dobiju i svoju sopstvenu jedinicu hitne medicinske pomoći, o čemu smo maloprije čuli. U ovom slučaju to su novoformirane opštine Petnjica, Gusinje i Tuzi. Prema zakonu, opštine su dužne da same finansiraju sopstvene jedinice hitne pomoći. Takođe je predviđeno da podstanice hitne pomoći u Andrijevici, Plužinama i Šavniku prerastu u jedinice hitne pomoći nakon 24 mjeseca od usvajanja ovog zakona. Nadam se da će ove izmjene i dopune zakona voditi još boljoj organizaciji Zavoda za hitnu medicinsku pomoć i da će prioritet dostizanja zdravlja ljudi biti ujednačen i kvalitetan na čitavoj teritoriji Crne Gore.

Sada imam par pitanja za uvaženog ministra. Ovo su stručna pitanja u komunikaciji s vašim zaposlenim u Zavodu za hitnu medicinsku pomoć koje ovog puta pozdravljam. Da li je planirana izrada medicinskih protokola, terenskih i terapijsko dijagnostičkih? Da li se planira proširenje Hitne pomoći koje bi podrazumijevalo zaseban medicinski objekat u kojem bi se imala minimalna dijagnostika, rendgen, ultrazvuk, brza laboratorija? Mišljenja sam da bismo na taj način rasteretili, ne samo ja nego svi koji su o ovome mislili, Urgentni centar. Da li se planira uvođenje obezbjeđenja u Zavodu za hitnu medicinsku pomoć kao u Urgentnom centru? Na taj način bi se zaposleni osjećali sigurnije i bili zadovoljniji na svojim radnim mjestima. Još jedno pitanje. Da li u Hitnoj medicinskoj pomoći Podgorica, kao najvećoj stanici hitne pomoći ima dovoljan broj specijalista urgentne medicine ako znamo da je to primarna ustanova na prvoj liniji fronta?

Apel bi s moje strane bio da se izgradi dnevna bolnica u Podgorici, da se u potpunosti izgradi ili pronade neki novi objekat Hitne medicinske pomoći za Podgoricu. Vidjeli smo da je u prvom talasu korone za vrlo kratko vrijeme obezbijeđena Bemaks arena s najsavremenijim uslovima. Vjerujem da bi se i ovakav objekat mogao izgraditi za kratko vrijeme na adekvatnoj lokaciji koja bi bila dostupna većini građana Podgorice. Ono što me raduje, a možda građani ne znaju, činjenica da su svi zaposleni u Zavodu za hitnu medicinsku pomoć Crne Gore prošli kurs PHTLS, znači Prehospital Trauma Life Support, što nas izjednačava sa svjetskim zdravstvenim centrima za ovu namjenu. Ovog puta bih pozdravila još jednom zaposlene u Zavodu za hitnu medicinsku pomoć Podgorica.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 19:17:55)

Hvala poslanici Pavićević koja je postavila četiri, pet pitanja. Nemamo to predviđeno u Poslovniku, vidio sam, ali moraćemo sledeći put, nije baš uobičajeno.

Dajem riječ Marti Šćepanović, a zamoliću ministra u završnoj riječi.

MARTA ŠĆEPANOVIĆ (17.07.20 19:18:09)

Hvala, potpredsjedniče.

Potrudicu se da budem kratka. Smatrala sam da je važno da povodom ove teme diskutujem jer želim da građani Andrijevice, Plužina i Šavnika čuju da će i kod njih biti organizovana jedinica hitne pomoći. Ministar odlično zna da sam više puta postavlja poslanička pitanja koja su se odnosila na pružanje zdravstvene i pristupačnost zdravstvenih usluga konkretno u Opštini Plužine. Građani jesu imali dostupnost i pristupačnost i imaju i dalje zdravstvenih usluga u ovim opštinama. Takođe je tačno da je bila neophodna kvalitetna, blagovremena i sveobuhvatna zdravstvena usluga, a to će biti sada donošenjem ovog zakona kada se i u ovim opštinama formiraju jedinice hitne pomoći. U novoosnovanim opštinama, to su Petnjica, Gusinje i Tuzi, biće usaglašen zakon i biće osnovane jedinice hitne pomoći. Važno je da ste prepoznali da su jedinice hitne pomoći neophodne i u ovim manjim opštinama. Važno je da ste prepoznali ne samo zbog broja korisnika koji postoje na teritoriji ovih opština ... već i drugih korisnika zdravstvene zaštite. Imali ste na umu i tranzit i turiste i boravak turista u ovim opštinama koji se u posljednjem periodu povećao. Smatram da ćemo izmjenama ovog zakona i osnivanjem jedinica hitne pomoći građanima obezbijediti blagovremenu, efikasnu i kvalitetnu zdravstvenu zaštitu i zaokružiti s onom zdravstvenom zaštitom koja već postoji u ovim opštinama. Često sam u kontaktu s tim građanima, zadovoljni su zdravstvenom uslugom koja postoji tamo. Sada apelujem nas vas, dosta problema koje imaju se rješavaju, ali tačno je i da čekaju određene nalaze. Nadam se da će u tom smislu i ove izmjene zakona pomoći. Smatram da je mnogo dobro što ste ovo prepoznali. Usvajanje ovog zakona će doprinijeti da građani, konkretno Opštine Plužine dobiju sveobuhvatniju zdravstvenu zaštitu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 19:20:56)

Zahvaljujem poslanici Marti Šćepanović.

Završnu riječ, u ime Kluba DPS-a, dajem poslaniku Halilu Dukoviću.

HALIL DUKOVIĆ (17.07.20 19:21:06)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Mislio sam da smo objedinili raspravu o prošloj tački, zato sam se izjasnio već o onom zakonu.

Samo da još jednom ponovim, pozdravljam odluku o formiranju novih stanica Hitne medicinske pomoći u tri novoformirane opštine i u opštinama koje do sada nijesu imale stalnu stanicu Hitne medicinske pomoći. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 19:21:39)

Zahvaljujem. Zahvaljujem i poslanici Demokratskog fronta, poslaniku Raduloviću i poslanici Bošnjak koji su, u skladu s dogovorom, u okviru svojih izlaganja povodom prethodnog zakona, dali i određene komentare koji će pomoći ministru Hrapoviću da da završnu riječ.

Izvolite, ministre.

KENAN HRAPOVIĆ (17.07.20 19:22:01)

Zahvaljujem.

Ne samo da je ovo bila zakonska obaveza osnivanje novih opština Petnjica i Gusinje, naravno i Tuzi već i jedna obaveza Vlade Crne Gore da unaprijedi zdravstvenu zaštitu kroz ovaj vid formiranja stanica i podstanica medicinske pomoći. Ono što je važno da kažem da je Zavod za hitnu medicinsku pomoć neotuđivi dio i predstavlja jednu cjelinu s ostalim segmentima zdravstvenog sistema i u svakom momentu oni su na prvoj liniji odbrane i odgovaraju svom zadatku. Ono što je važno jeste da na svu sreću nemamo primjedbi građana kada je ova služba u pitanju, da oni pravovremeno i blagovremeno reaguju i pružaju onu najneophodniju prvu pomoć. Vlada Crne Gore i Ministarstvo zdravlja u kontinuitetu kao i u drugim segmentima ulaže značajna sredstva i za nabavku medicinske opreme i za edukaciju kadra, da se opremaju prostori za boravak i rad svih zaposlenih u službi Hitne pomoći.

Ovo je jedan dodatni iskorak, a za nas i dodatna obaveza da i narednom periodu pojačamo, a na ovaj način rasterećujemo postojeće jedinice službe Hitne pomoći otvaranjem službi i u ove tri opštine. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 19:23:28)

Zahvaljujem, ministre.

Zahvaljujem i vama na konstruktivnom današnjem radu. Zahvaljujem svim poslanicima koji su uzeli učešće u zakonima koji su se odnosili na resor ministra Hrapovića. Zahvaljujem se njegovoj kolegini. Na taj način smo završili pretres povodom i ove tačke dnevnog reda, izjasnićemo se naknadno.

Sledeći zakon po našem dnevnom redu je Predlog zakona o Fondu rada. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Kemal Purišić i Zoran Ratković, generalni direktor Direktorata za rad. Pozdravljam uvaženog Zorana Ratkovića. On će biti neko ko će davati uvodna izlaganja. Izvjestioci odbora su Miodrag Vuković, Zakonodavnog odbora i Boris Mugoša, Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Otvaram pretres.

Dajem riječ generalnom direktoru Direktorata za rad Zoranu Ratkoviću. Izvolite.

ZORAN RATKOVIĆ (17.07.20 19:24:31)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovani poslanici, osnovni razlozi za donošenje novog Zakona o Fondu rada kao garantne institucije za svojstvo pravnog lica koji ima status državnog fonda jesu potrebe da se na precizniji način urede organi upravljanja i njihova djelatnost, postupak za ostvarivanje prava zaposlenih na isplatu neisplaćenih potraživanja, po osnovu prestanka radnog odnosa u slučaju stečaja kod poslodavca, da se na institucionalni način obezbijedi pravo na isplatu navedenih potraživanja zaposlenima po osnovu radnog odnosa kod poslodavca nad kojim je pokrenut stečajni postupak, ako potraživanja u potpunosti ili djelimično nijesu izmjerena za stečajne mase u skladu s Zakonom o stečaju.

Radna grupa za izradu ovog zakona formirana je 2016. godine u čijem sastavu su bili pored predstavnika Ministarstva, rada i socijalnog staranja i predstavnici socijalnih partnera, predstavnici Unije poslodavaca Crne Gore, Unije slobodnih sindikata Crne Gore, Savez Sindikata Crne Gore kao i direktor Fonda rada. Ovaj zakon je rezultat tripartitnog socijalnog dijaloga. U skladu s Uredbom postupka i načina sprovođenja javne rasprave, u pripremi zakona obavljena je javna rasprava i javne konsultacije i organizovani su okrugli stolovi.

Novine Prijedloga zakona o Fondu rada su jačanje Fonda rada kao garantne institucije za isplatu prava zaposlenih čiji je radni odnos prestao uslijed stečaja, u smislu da će Fond rada isplaćivati sve poreze i doprinose zaposlenima koji su stekli jedan od uslova za ostvarivanje prava na penziju, nezavisno od okončanja stečajnog postupka, što do sada nije bilo propisano. Pravo na isplatu neisplaćenih potraživanja kod poslodavca nad kojim je pokrenut stečajni postupak ima zaposleni koji je bio u radnom odnosu kod poslodavca na dan otvaranja stečajnog postupka, kao i zaposleni kojem je prestao radni odnos u periodu od šest mjeseci prije otvaranja stečajnog

postupka i kojem su potraživanja utvrđena u skladu sa zakonom kojim se uređuje stečajni postupak. Pojednostavljen postupak za ostvarivanje prava zaposlenih, preciznije uređene nadležnosti organa Fonda rada u skladu s Zakonom o državnoj upravi, usklađivanje s novim Zakonom o radu koji je propisao da ostvarivanje prava zaposlenih uslijed stečaja neće zavisiti od okončanja stečajnog postupka, kao i da će Fond rada biti povjerilac prilikom okončavanja stečajnog postupka. Direktor će voditi postupak za ostvarivanje prava zaposlenih u vezi s neizmirenim potraživanjima, kao i obavljati i druge poslove za potrebe Fonda rada, a u cilju zaštite zaposlenih koji su ostali bez posla u stečajnom postupku.

Moram napomenuti da je Zakon o Fondu rada dobio zeleno svjetlo Evropske komisije još u decembru 2018, ali je njegovo donošenje uslovljeno donošenjem novog Zakona o radu koji je donijet i koji je stupio na snagu početkom 2020. godine. Upravo je ovo prava prilika da donesemo Zakon o Fondu rada i na taj način pomognemo zaposlenima koji se nalaze u stečajnom postupku u ostvarivanju njihovih prava. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (17.07.20 19:28:08)

Zahvaljujem, uvaženi gospodine Ratkoviću.

Po dogovoru, prvo dajem riječ Branku Raduloviću, a posle toga Suadu Numanoviću.

BRANKO RADULOVIĆ (17.07.20 19:28:22)

Hvala, potpredsjedniče.

Ovo je tema koja je veoma bliska meni kojom sam se bavio svih ovih godina dok sam bio u Skupštini, tako da mi sada navire sjećanje iako nisam znao da će danas biti na dnevnom redu.

Ono što je tragedija Crne Gore, da imamo mnogo tih koji su gubitnici te tzv. tranzicije. Kod nas nije tranzicija išla ka nečemu što znači konkurentna privreda i ekonomija nego je išla kao posledica neoliberalnog koncepta i koruptivnih radnji. Mislim negdje oko 40.000 radnika je izgubilo svoja radna mjesta, mnoga preduzeća su nestala, mnoga preduzeća su negativno privatizovana. To je duga priča. Zbog toga stalno insistiram na toj reviziji u prethodnih 30 godina.

Kada je u pitanju stečajni postupak, to je jedan od metoda kako pojedinci mogu da državu oštete u velikoj mjeri da radnike oštete izuzetne da ostave velike dugove i svojim povjericima i državi, a da oni otiđu sa velikim parama. I kada smo imali, ja mislim na prethodnoj sjednici izmjene zakona, ja sam tada podnio amandmane uz sugestiju čitajući onu javnu raspravu koja je bila i koju ste vi kvalitetno prenijeli da ona društva sa ograničenom odgovornošću pojedini koruptivni preduzetnici osnivaju ta preduzeća, zaduže ta preduzeća i bankrotiraju, izvrše stečaj i idu ka bankrotstvu i tada se sjećam okova i mnogih drugih privrednih subjekata koji posluju veoma kvalitetno plaćaju poreze svoje zaposlene, dižu privredu Crne Gore, oni su na taj način oštećeni.

Takođe ima dosta primjera gdje je kroz određeni stečajni postupak ili kroz određenu privatizaciju pojedini naši veliki preduzetnici dođu do određenih naših velikih preduzeća i sistema hotela da tada opet se obogate na svojim koruptivnim radnjama, ostavljen je taj ogromni dug poreski dug prema državi, pokrene se sistemski stečajni postupak umjesto da se ide u restrukturiranje da se ide u ozdravljenje, da se ide u modernizaciju konkurentnost, ide se u bankrotstvo, radnici na ulici, država oštećena i tako dalje i tako dalje.

Na ovaj način takođe i država će biti oštećena da bi imali određenu satisfakciju ne punu satisfakciju onih koji su ostali na ulicu. Nažalost to je postalo i sistemski. U Privrednom sudu već se potvrdilo da postoji stečajna mafija, da to postoji u Crnoj Gori i zato je potrebna i „ta previzija. Ja sam govorio zašto i moj amandman je jedan od tih bio, zašto onaj koji osniva društvo sa ograničenom odgovornošću ili onaj koji je preuzeo to društvo, kao pojedini naši "veliki preduzetnici" koji imaju svoje ogromne privatne stanove, koji imaju ogromne bankovne račune bogate u inostranstvo, koji imaju ogromne vile i jahte i sve ostalo kako su oni mogli da dođu do tog bogatstva kroz taj postupak a oštetiti Crnu Goru. Međutim, ne znam šta se desilo nijesam prisustvovao tada kada je bilo glasanje o amandmanima da li opet tenzije oko Demokratskog fronta, policije i svega ostalog tako da nijesam prisustvovao, ali ono što trebamo sistemski da

uradimo to je kao što prava država iziskuje da kroz pravni sistem moramo da izvršimo reviziju. Oni koji su se obogatili na pljački ili kroz fondove ili sad da ne pričam, oni koji su obeštetili prave preduzetnike. U Crnoj Gori postoje mnogo pravih preduzetnika, koji su sa svojom idejom sa svojom mukom, sa svojim parama sa svojim ulaganjima, sa velikim kreditima podigli svoj biznis. I taj biznis podigli na dosta visoki nivo, plaćaju zaposlene, zaposleni, zadovoljni, šire se čak i po cijelom regionu, a oštećeni od bjelosvjetskih i domaćih protuva nekih koji ni morala nemaju u biznisu, a biznis mora da počiva na moralu, tako da je ovo samo jedna posledica. Ja sam za tu posledicu za te beskućnike koji su ostali da im se dade određena satisfakcija da dobiju tu minimalnu penziju, da imaju minimalnu zaštitu, ali se ne rješava glavni uzrok sa ovim zakonom. Ovo je jedna moja duboka i široka jedna priča. Ja sam dosta utemeljen u ovoj priči, ali ovom prilikom samo toliko. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (17.07.20 19:34:51)

Dajem riječ Suadu Numanoviću. Izvolite.

SUAD NUMANOVIĆ (17.07.20 19:34:54)

Hvala, potpredsjedniče.

Dakle, evo shodno Zakonu o radu i izmjenama Zakona o radu koji smo usvojili u decembru 2019.godine mi imamo i ovaj Zakon o fondu rada koji se usaglašava sa tim izmjenama i znamo da u tranziciji smo imali žrtve tranzicije takozvane žrtve tranzicije. Profesor Radulović je o tome govorio, govorio je o nepravdi, ali činjenica je da je i država imala taj jedan odnos pozitivan prema tim žrtvama o tranziciji i želim, prije svega da podsjetim da je isplata opremnina za te radnike išla preko sindikata i koliko mene sjećanje drži da je to u jednom momentu bilo nekih 16-17 miliona preko sindikata isplaćeno za sve one koji su se zaposlili i koji su dobili negdje onih blizu 2.000 eura. Ovaj zakon je dosta ide pravcu onoga ispravljanja nekih možda nepravdi, naročito kod stečaja imali smo tu situaciju da ako je stečaj onda ne može da se radik naplati, sad je fond taj koji garantuje i isplatu zarada i uplaćuj obavezno penzijsko-invalidsko osiguranje za ljude koji se nađu u stečaju, takođe isplaćuje godišnje odmomore, otpremnine isplaćuje i naknade za štete po osnovu Odluke suda zbog povrede na radu ili profesionalne bolesti.

Ja sam ovdje uzeo i podatke iz Fonda rada koji su negdje do juna 2020.godine i vidjeli smo da je Fond rada za vrijeme svog djelovanja i rada imao nešto oko 15.074 pozitivno riješena slučaja i zato je isplaćeno 29 miliona i 100.000 eura. Radi se o tim sredstvima koji su isplaćene za radnike u tom broju, naravno i među tim zahtjevima postojali su neki nerealni zahtjevi koji su odbačeni, a što se tiče isplate garantovanih zarada Fond je isto tako riješio pozitivno 611 rješenja i uplatio je 764.000, a za obavezno socijalno osiguranje isplata je iznosila nešto oko 180.000 eura. Ono što je najbitnije da svi oni koji nijesu došli u situaciju da im se isplati zarada, a po meni je manji problem taj, nego upravo uplata za penzijsko-invalidsko osiguranje, jer nije postojao neki drugi način da oni uplate, ako ih poslodavac ostavi ih bez te uplate oni nijesu mogli sami da uplate i teško su mogli da stvore pravo za odlazak u penziju. Na ovaj način oni osim zarade stižu pravo za odlazak u penziju kad steknu jedan od uslova i to su svakako i pozitivne stvari i zbog toga i predlažemo da ovaj zakon o Fondu rada usvojimo. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (17.07.20 19:38:29)

Zahvaljujem poslaniku Numanoviću.

Na ovaj način smo završili raspravu povodom ovog zakona.

Da li imate potrebu za završnu riječ? Nemate. Hvala.

Konstatujem da je pretres završen. Izjasnićemo se naknadno.

Uvaženi građani, uvaženi poslanici,

U okviru Pete sjednice Prvog redovnog proljećnog zasijedanja u 2020.godini ostalo nam je

još pet tačaka - Predlog zakona o nacionalnom javnom emiteru, Radio Televizija Crne Gore, Predlog zakona o medijima, Predlog odluke o donošenju Detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnica, Predlog odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u sastav snaga Sjeveroatlantskog saveza za brzo reagovanje NATO i izbor i imenovanja.

Naš je predlog da to nastavimo u utorak i da završimo sve istog rad. Nadam se da postoji saglasnost sa vaše strane. Hvala vam.

Na ovaj način smo završili sjednicu.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 11:53:30)

Poštovane kolege poslanici, nastavljamo Petu sjednicu Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020.godini.

Prije prelaska na pretres obavještavam vas da je Nikola Divanović podnio ostavku na funkciju poslanika pa saglasno Poslovniku Skupštine objavljujem da Skupština konstatuje ostavku čime mu prestaje mandat poslanika o čemu ćemo obavijestiti Državnu izbornu komisiju radi sprovođenja postupka popune upražnjenog poslaničkog mjesta.

Prelazimo na razmatranje Predloga odluke o donošenju detaljnog prostornog plana za prostor...

Proceduralno želi poslanica Branka Bošnjak. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (21.07.20 11:54:12)

Predsjedniče, želim da sa ovim mjesta uputim apel. Vi znate da postoji naša sugrađanka koja već treću nedjelju štrajkuje glađu i čiji je život ugrožen, ona u svojim stavovima istrajava, jer je neko ko se zaista bori za pravdu i molim nadležne da imaju razumijevanja, da imaju više sluha. Valjda nijesmo toliko otuđeni, nijesmo do toga došli da dozvolimo da jedno ljudsko stvorenje nestane sa ove planete, da umre zbog toga što neko neće da čuje niti da razgovara o tome što ona traži.

Molim vas, pošto je alarmantno stanje, da se razmisli, da ne istrajavamo u nekim inačenicima ili izigravanju moći, moramo da razmislimo o tome. Danas u 12 sati je na Trgu protest podrške i mislim da bi svi koji možemo, koji ne diskutujemo sada, trebalo da izrazimo solidarnost i da natjeramo vlast da malo razmisli i da porazgovara da se nađe kompromis. Ovo ne vodi ničemu. Molim vas još jednom, u pitanju je ljudski život.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 11:55:26)

Hvala vam, poslanice Bošnjak.

Znate da uvijek kad imamo tekve stvari naravno da to izaziva pažnju svih nas i želju da se to završi što prije, pre sve glađu na najbolji mogući način. Samo trebalo bi biti krajnje korektan i reći da se ranije već razgovaralo o tom problemu u svim nadležnim institucijama. Upućen je apel, ja bih odavde apelovao da zaista gospođa prekine štrajk glađu da ne ugrožava svoje zdravlje, a da se uradi sve u komunikaciji što može i što jeste u zakonitosti da se uradi.

Hvala vam.

Kolege su čule vaš poziv i sve i to je u redu.

Prelazimo na **Predlog odluke o donošenju Detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici.**

Ovlašćeni predstavnici Vlade su Dragana Čenić, državna sekretarka u Ministarstvu održivog razvoja i turizma i Marina Izgarević, generalna direktorica Direktorata za planiranje prostora. Ja ih pozdravljam.

Vlada je preporučila Skupštini da prilikom razmatranja Predloga odluke pozdravi Svetlanu Jovanović, rukovoditeljku izrade planskog dokumenta.

Izvjestioci odbora su: Miodrag Vuković, Zakonodavnog odbora i Petar Ivanović, Odbora za turizam, poljoprivredu, ekologiju i prostorno planiranje.

Otvaram prtres i pitam da li predstavnik Vlade želi dati dopusko obrazloženje? Želi.
Izvolite gospodine Čeniću.

DRAGANA ČENIĆ (21.07.20 11:56:52)

Planski osnov za izradu ovog dokumenta čine Prostorni plan Crne Gore za 2020.godinu i strategija razvoja energetike Crne Gore od 2030.godine. Paralelno sa planom rađena je i strateška procjena uticaja na životnu sredinu. Ovaj planski dokument obuhvata srednji tok rijeke Komarnice sa pritokama na kome se predviđa izgradnja višenamjenske akumulacije za hidroelektranu Komarnica, uključujući i prostor za oko akumulacije neophodna za realizaciju ostale infrastrukture. Realizacija ovog planskog dokumenta treba da bude korak dalje u rješavanju problematike iz oblasti energetike, sigurnosti snadbijevanja stabilnosti elektroenergetskog sistema i energetske nezavisnosti Crne Gore.

U sklopu optimizacionih analiza koje su korišćenje pri izradi ovog plana rađene su procjene...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 11:57:39)

Koleginice, sugerišu poslanici da vas loše čuju, podignite malo mikrofona vaš i pokušajte možda i bez maske da govorite. Izvinjavam se.

DRAGANA ČENIĆ (21.07.20 11:57:52)

U sklopu optimizacionih analiza koje su korišćenje pri izradi ovog plana, rađene su procjene i upoređenje četiri različite kote normalnog uspora i sedam tehničkih rješenja brana. Kao najpovoljnije tehničko rješenje brane i pratećih objekata izdvojila se tehnička varijanta koja podrazumijeva izgradnju betonske tanke lučne brane sa čeonim prelivom konstruktivne visine 171m sa pribranskom elektranom sa tri agregata i odvodnim tunelom sa odabranom kotom normalnog uspora od 811m nadmorske visine. Ova varijanta se od ostalih izdvojila zbog činjenice da odabranom kotom uspora od 811m neće biti ugroženi kanjon Nevidio ni naselje Šavnik.

Instalisana snaga elektrane je 170 megavata sa godišnjom proizvodnjom od 213 gigavat časova. Na prostoru budućih hidro-akumulacije nema objekata, domaćinstava niti infrastrukture kojom bi bila potopljena njenom izgradnjom. Naglašavamo da se u ovom slučaju radi o višenamjenskom akumulaciji koji uz osnovnu funkciju treba da obezbijedi ostvarivanje integralnom razvoju na scenarija kontaktnog područja na teritorijama opština Šavnik i Plužine.

Planom se predviđa izgradnja i unapređenje infrastrukture što će podstaći razvoj područja i stimulisati zadržavanje stanovništva na ovom prostoru. Otvara se mogućnost za razvoj privrednih aktivnosti, posebno razvoj primjerenih vidova razvoja turističkog razvoja.

Posebno se, kao pozitivan razvojni impuls ističe mogućnost saobraćajnog povezivanja preko krune brane i smanje prostora koji su prirodno razdvojene kanjonom rijeke Komarnice.

Prilikom izrade planskog dokumenta osim sprovođenja zakon propisanog prethodnog učešća javnosti i sprovođenje javne rasprave u opštinama Šavnik i Plužine razmotreni su i prekogranični uticaji i sproveden je postupak u skladu sa protokolom prekograničnog uticaja.

Imajući u vidu unaprijed navedeno jasno je da se donošenjem ovog planskog dokumenta stvaraju planski preduslovi za dalju razradu tehničke dokumentacije i vršenje daljih detaljnih istraživanja. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 11:59:52)

Zahvaljujem.

Da li neko od izvjestilaca želi riječ? Ne želi.

Onda pelazimo na diskusije, a riječ ima poslanik Mirsad Murić, a neka se pripremi poslanik Branko Radulović. Izvolite.

MIRSAD MURIĆ (21.07.20 12:00:23)

Zahvaljujem predsjedavajući.

Uvaženi građani Crne Grne, kolegice i kolege,

Pred nama danas je Predlog odluke o donošenju Detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici. Ono što je vrlo važno da znamo da je sagorijevanje posebnih goriva, nafte i uglja i gasa da nas oslobađaju veoma znatne količine ugljen dioksida u atmosferi, ali i druge gasove koji imaju efekat staklene bašte. Smanjenje emisije ugljen dioksida ključni je preduslov za smanjivanje globalnog zagrijavanja na planeti zemlje.

Budući da proizvodnja električne energije predstavlja jedan od osnovnih izvora emisije sa efektom staklene bašte obnovljivi izvori energije, imaju značajnu ulogu u proizvodnji električne energije bez emisije ugljen dioksida i osalih gasova sa efektom staklene bašte.

Crna Gora rasposlaže sa značajnim izvorima obnovljive energije. Tu su sunce, vjetar i vodeni potencijali.

Danas Crna Gora ima u planu izgradnju solarnih elektrana, već su odrađene dvije vjetroelektrane i u planu su i izgradnja drugih vjetroelektrana, a danas postoje dvije stare veoma funkcionalne hidro-elektrane na rijeci Pivi i na rijeci Zeti, ali isto tako i znatan broj ili hidro elektrana. Sve ovo predstavlja značajan budući potencijal Crne Gore za obnovljivim izvorima energije gdje danas Evropska unija ali i napredna i Svjetska Zajednica ima zadatak da smanji emisija štetnih gasova, a to se može postići jedino kada potrebu za energijom imamo od izvora obnovljivih na našoj planeti.

Ono što je veoma važno treba istaći da je Crna Gora veoma napredovala kada su u pitanju obnovljivi izvori i energija. Kazaću samo jedan podatak.

Krajem maja prošle godine i početkom juna u trajanju od 10 dana Crna Gora je zadovoljila svoje potrebe za električnom energijom iz obnovljivih izvora energije. To je među rijetkim zemljama u Evropi, ali i svijetu, gdje su potrebe za energijom zadovoljene iz obnovljivih izvora. O takvim uspjesima se oglasila i Velika Britanija koja je među rijetkim isto zemljama, koja je znači postigla ovako značajni rezultat kada su u pitanju energetske izvori iz obnovljivih djelova kao što su recimo vjetar i vodeni potencijali.

Kada su u pitanju hidropotencijal Crna Gora ima značajan potencijal, vodotoci su veoma malo iskorišćeni kako sam dobio jedan podatak oprilike oko 17% hidropotencijala u Crnoj Gori je teorijski iskorišćen, što ćete priznati je veoma malo, osim dvije postojeći hidroelektrane na rijeci Zeti i Pivi, potencijal za izgradnju budućih hidroelektrana, a imaju rijeke Morača, Lim, Čehotina i Komarnica.

Vlada Crne Gore se ipak odlučila i opredijelila za hidroelektranu na rijeci Komarnici. Rijeka Komarnica pripada slivu rijeke Pive i posjeduje veoma veliki hidroenergetski potencijal. Ideja o formiranju hidroakumulacije je prisutna još pedesetih godina prošlog vijeka, a izgradnja Hidroelektrane Komarnica predviđena je prostornim planom Crne Gore od 2020. godine strategijom razvoja energetike do 2030. godine i vodoprivrednim osnovama. Detaljni prostorni plan Komarnice je urađen za srednji tok rijeke Komarnice sa pritokama na kojem se predlaže izgradnja Hidroelektrane Komarnica višenamjenske akumulacije itd. U administrativnom pogledu hidroelektrana obuhvata dvije opštine to su Šavnik i Plužine u neposrednom kontaktu zahvata plana je Nacionalni park Durmitor dok jednim dijelom zahvat plana ulazi u regionalni park Dragišnica Komarnica.

Ono što je veoma važno ovdje istaći da za buduću višenamjensku akumulaciju hidroelektrane Komarnica su postojala četiri predloga za izgradnju brane gdje je Vlada Crne Gore ipak se odlučila za kotu 811 umjesto kote 816 koja je stoprocentno ekonomski isplativa, ali kota je 811 pored ekonomske isplativosti koja je manja ipak štiti životnu sredinu, štiti Opštinu Šavnik i sa ovom kotom je zaštićen i kanjon Nevidio koji predstavlja izuzetan turistički potencijal ne samo opštine Šavnik već i cijele Crne Gore. Koliko mi je poznato i kako sam gledao iz detaljnog prostornog plana urađena je i strategija procjene uticaja na životnu sredinu i sama procjena uticaja

na životnu sredinu, svjesni smo toga da bilo kakvu antropogenu radnju uživo u prostoru bilo kakvom radnjom ćemo izazvati remećenje ekološke ravnoteže. Ovom kotom na 811 je poremećena ekološka ravnoteža, ugrožene su neke biljne i životinjske vrste, ali su minimalno ugrožene, a to smo svjesni toga kada se pravi brana da je u pitanju pretvaranje riječnog eko sistema u jezerski ekosistem, onda nam je sve jasno. Međutim, potrebe za energijom su veoma velike. Obnovljivi izvori energije su preduslov, a višenamjenska akumulacija Hidroelektrane Komarnica će zadovoljiti i ekonomske i ekološke standarde čime će Crnu Goru predstaviti kao jednu zemlju koja teži Evropskim standardima i zemlju koja će biti predvodnica što se tiče korišćenja obnovljivih izvora energije u Evropi i svijetu. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 12:07:28)

Hvala, poslaniče Muriću.

Sada riječ ima poslanik Branko Radulović, a neka se pripremi poslanik Raško Konjević. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (21.07.20 12:07:36)

Hvala, predsjedniče.

Građani Crne Gore, priča o Komarnici, energetici, hidrocentralama je priča o Crnoj Gori ovog režima.

Prije 30 godina smo mi ovo predlagali. Svaki od nas u ovom savezu Demokratskog fronta je donio istu priču. Donijeli smo, iza nas su stajali najeminentniji profesori Univerziteta. U grupi za promjene na čelu tog zavoda je bio najugledniji profesor energetičar i prof dr Ostojić i mnogi drugi. Ne znam što nije Demokratski front učinio da pobijedi energetske lobi. Zaboravio sam da kažem da i danas u klupama Demokratskog fronta stoje eminentni stručnjaci iz ove oblasti. Ne znam što nismo uradili. Ovo je jednog zaludjenog direktora, jednog velikog energetskeg subjekta prof Ostojića i mene kao najvišeg vozača djelo.

Pokret za promjene 2007. godine hidrocentrala Plužine, ništa od toga. Koliko predloga i rezolucija smo u svakom sazivu ovdje donijeli i danas imamo rezoluciju o energetskeg valorizaciji energetskeg potencijala Crne Gore. Uvijek smo bili u pravu. Uvijek samo ukazivali i pokretali krivične prijave da bi zaustavili pljačku i devastaciju. Evropska komisija sve što smo mi govorili 30 godina kroz novu poliku, šest politika Evropske komisije je potvrdila naše stavove. Komarnica je jedna od četiri hidrocentrale koje treba valorizovati vodotok Pive. To je Bogom dano područje i vodotok za izgradnju hidrocentrala koje bi mogle da rade reverzibilno, koje bi proizvodile vršnu energiju, koje bi imale svoje kompenzacione bazene. One bi davale negdje oko takve energije koja je 1,4, ne znam Strahinja, možda i više skuplja u odnosu na druge energije, jer je imaš kad je drugi nemaju.

U novim klimatskim uslovima to je izuzetno važno i ona je zato 40%. Kad ti neko kaže hoću sad struju, ti dobiješ struju. Svude okolo suša, svude je okolo varopečina. E to je taj vodotok i to je taj kanjon. Malo ljudi, strašan profil V, nije naseljena, malo ulaganja, trebalo je samo da se napravi još jedan referendum možda eventualno sa građanima Šavnika, ja sam nekada prije deset godina govorio hoćete li za kuću sanduk zlata. Toliko vrijedi ukoliko podignemo kotu na istu udaljenost. Ukoliko nećete nema nikakvih problema spušticeemo se na ovu kotu. Hoćete li vi iz nevladinih organizacija građani da se jednog bisera oprostimo sa njim kao što je Nevidio, a za to da dobijete ne znam kakvu drugu satisfakciju, ukoliko nećete nema nikakvih problema.

Najugledniji i mi zajedno s njima smo napravili potpune strategije kako napraviti četiri hidrocentrale. Potrebno je bilo sa bratskom Republikom Sprskom da se dogovorimo da li Kruševo ide na donju kotu uz skoro samu granicu ili da ide onamo gdje je naša teritorija s lijeve ili s desne strane. Razlika je velika, tamo je jedno bespuće bile su jedna baba, jedan ded, ne vjerujem Bogami da su neka im je laka zemlja od 2007. godine da imaju 120 godina. Ne vjerujem da imaju i da su otišli gore samo su oni živjeli sa te lijeve strane toka Pive i danas pitam se koliko gluposti, koliko nekog interesa, koliko nekog anticrnogorskog ponašanja, koliko neko neznavenosti danas je

stanovalo evo 30 godina u Crnoj Gori. Ni jednu veliku hidrocentralu nismo napravili. Nismo ništa napravili oko Pljevalja. Sada što smo napravili, ali to je druga priča, najveća glupost što postoji. Osvetiće nam se i već nam se sveti. Umjesto da se dogovorimo, pošto naši vodotoci idu na tri okeana, čini mi se, i tri mora sa susjedima i nisu crnogorski, postoje pravila, mi vodimo inat. Sa kim - protiv sebe vodimo inat. Put u Evropu ide kroz komšiju, to sam naučio devedesete godine, ne ide neđe preko drugih. Ukoliko se ne dogovorimo, ukoliko se nijesmo dogovorili oko hidrocentrale Buk Bijela. Oni grade četiri hidrocentrale na Drini i to će eko i svako drugo da utiče na našu ...

Gospodo, sve ovo treba da povučete. Ovo miriše na najveću korupciju. Vi ne znate bez korupciju, evo dokument. Ja sam ludak koji uvijek čuvam dokument. Dokument iz 2007. godine, 2008. godine itd. kaže se i to je pravilo zlatno gdje me profesor Mišo Ostojić naučio. Jedan megavat snage košta jedan milion eura u dobrim uslovima sa ovim V profilom. Ovdje to bilo, u pravu su Slovenci, najugledniji institut, i ovdje u strategiji je to je u pravu. Odakle sad duplo više? Nemušti odgovor ministarke, kaže to je stari dokumenat. Pa, gospodo, građevinarstvo i sve ostalo ide u progresu, u modernizaciji da bi cijena rada bila manja, a ne da bi bila veća. Onda nije progres civilizacije nego nazadno, ali ako se tu ugradi određeni lobi, kao što se ugradio i na Kličevo sada gospodina Đukanovića sin i ako se Bemaks ugradi tada će dopunski radovi biti tri puta veći nego što bi trebalo da izgradimo Komarnicu. Biće oniliki koliki smo mogli da ugradimo i moramo da ogradimo tri nove hidrocentrale. Komarnicu, Pivu II, Kruševo to je zlatni rudnik Crne Gore. Pare za to ne trebaju, Evropska unija bespovratno daje grejs period koliko god hoćete. Treba samo da ste rodoljubivi.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 12:15:19)

Hvala.

Poslanik Raško Konjević, izvolite.

RAŠKO KONJEVIĆ (21.07.20 12:15:41)

Uvaženi građani, poštovane kolegice iz Vlade,

Više ću onako u nekom kontekstu naše ukupne energetske politike politike, kao države koju vodimo u zadnjih 15-ak godina. Dvije trećine ovoga što je rekao kolega Radulović je tačno i podsjetio nas je na sve ono što je negdje dominantno on predlagao. Mnoge stvari u ovom Parlamentu smo, barem ja prvi put, čuli od 2006 do 2009. godine.

Složićemo se, čini mi se, oko dvije stvari ili oko jedne sigurno da je ovaj potencijal koji mi imamo u razvoju energetike nešto što je u punom smislu riječi potencijal od kojeg koristi mogu da imaju svi građani Crne Gore. Drugo u svakom normalnom i zreom društvu kada imate neki takav potencijal podrazumijevalo bi da u državi imate neku vrstu nacionalnog konsenzusa kako taj resurs da koristite. Samo da ne izgovorim u kakvom društvu mi, na žalost, ne možemo da dođemo do konsenzusa kako nešto što nam je ostalo kako da ga iskoristimo da buduće generacije imaju koristi.

Pogledajte kakva su nama lutanja bila u energetske politici. Termoelektranu Pljevlja i Rudnik uglja 2007. godine trebali smo, kao 40% potencijala Elektroprivrede, trebali smo da prodamo za 36 miliona eura Olegu Deripaski. To je predlagao potpredsjednik Skupštine. Svi mi koji smo bili protiv toga, a SDP je bio iz vlasti tada dominantno protiv toga, odnosno jedini u vlasti bio protiv toga. Jedan drugi poslanik ovdje koji je izvjestilac je govorio da mi time zaustavljamo razvoj. Prošlo je 13 godina od tada. Zamislite kako bi nama energetske sustav, što bi rekli Hrvati, izgledao da nam danas neki ruski tajkun drži 40% proizvodnog sistema Elektroprivrede, a da Rudnik uglja nije u Elektroprivredi nego takođe da je vlasništvo tog ruskog tajkuna. Mislite da je neko od ljudi koji su se zalagali za to iz DPS-a ustao pa rekao ljudi pogriješili smo neku smo imali drugu motivaciju, pogrešno smo mislili itd. Ne, bila je druga energetska politika jer to je bio prvi korak da se proda cijela Elektroprivreda. Cijela, isti potpredsjednik Gvozdenović nas je ubjeđivao, tada iz vlasti, kako znate ne treba država da, država da ima državna preduzeća. Ne, to nije trend.

Srećom smo sačuvali kroz određene klauzule u tom ugovoru sa Italijanima mogućnost da ostanemo u većinskom državnom vlasništvu. Mi nijesmo imali problem da kažemo da Vlada ispravno radi što je otkupljivala od Italijana te akcije. Znači, nemamo problem da kažemo kad se nešto radi dobro. Samo zamislite kako bi to izgledalo. E, to je bio mejnstrim energetske politike tad. Onda kad se postavlja pitanje šta ste uradili za 18 godina vlasti. Samo ovo da smo uradili, dosta smo uradili jer srce sistema, srce države ne bismo imali. Danas ne bismo pričali o Komarnici na ovaj način na koji pričamo. Ovo jedino ima smisla ako će Elektroprivreda da ga gradi, ne sama nego u nekom konzorcijumu. Tada će to u punom smislu da ima svoju ekonomsku i energetska valorizaciju toga.

Natavak te energetske politike 2016. godine, taman negdje u ovo vrijeme, bio je lom da se potpiše ugovor sa češkom Prahom oko drugog bloka Termoelektrane. To je bilo obećanje ludom radovanje da će da se radi u Pljevljima drugi blok, na desetine, stotine novih zapošljavanja, kako se kaže, toplifikacija Pljevalja. Normalni ljudi koji su upozoravali i rekli ljudi za ime Boga će gradimo termoelektranu kad imamo tako stroge kriterijume to danas više niko ne radi. Mi koji smo to govorili, vi kaže radite protiv Crne Gore jer zaustavljate razvoj. Će je Teromolektrana drugi blok. NiĎe. Ugovor na snazi, ali drugog bloka nema. To samo moŕe u Crnoj Gori. E zbog takvih lutanja mi tek danas imamo ovu priĉu oko Komarnice. Da je sreće ovo bismo trebali da imamo prije 10 godina ili pet minimum. Da je druge sreće da smo u drugim segmentima radili reforme onako kako je trebalo da radimo, pa da nam pregovori ne traju osam godina plus joŕ četiri minimum nego da nam traju, kao Hrvatima sedam mi bismo danas, poŕtovani graĊani, Hrvatska je kroz paket Evrpske unije, vjerovali ili ne, dobila 22 milijarde eura. Kada to pretvorite samo po jednom kriterijumu po broju stanovnika, da onako najjednostavnije pojasnim graĊanima, to bi znaĉilo da je Crna Gora radila kako treba, sprovodila reforme u svakoj oblasti, vodila ozbiljnu politiku i u ovoj oblasti danas dobila skoro tri milijarde, više od tri milijarde. E, toliko koŕta ove graĊane pogreŕna politika. Znae ŕta je samo "crnogorska nesreća", ŕto oni ljudi koji su nas ubjeĊivali da je vrhunac energetske politke rasprodati sve danas nas ubjeĊuju kako je genijalno ŕto to nijesmo tada uradili. To moŕe samo u Crnoj Gori. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 12:21:55)

Hvala.

Poslanik Boris Mugoŕa. Izvolite.

BORIS MUGOŕA (21.07.20 12:22:02)

Zahvaljujem, predsjedniĉe.

Uvaŕene predstavnice Vlade, poŕtovane poslanice i poslanici, uvaŕene graĊanke i graĊani, Neću priĉati o prostorno planskim segmentima kada je ovaj materijal u pitanju jer to će vjerovatno mnogo kvalitetnije druge kolege obraditi. Priĉaću o onome ŕto je iz mog aspekta veoma vaŕno, a to je ŕto se stvaraju uslovi za realizaciju dugo oĉekivanog projekta Hidroelektrane Komarnica.

Zaista, svjesni smo da već decenijama mi nismo izgradili veliki energetski objekat u Crnoj Gori i ako posjedujemo ogroman potencijal. Ćini mi se da je i negdje konsenzus da je Hidroelektrana Komarnica nešto ŕto je nama nevjerovatno potrebno. Vidimo i da su projekcije da će biti 170 megavata instalisane snage.

Ono ŕto je vaŕno da se tim projektom ne smije remetiti prirodni reŕim u zoni ŕavnika i u zoni kanjona Nevidio, odnosno da se na najmanju moguću mjeru moraju svesti odreĊene negativne posljedice na ŕivotnu sredinu.

Koliko je vaŕna ova hidroelektrana govore i neka strateŕska dokumenta koja su finansirana iz Evropske unije, a to je regionalna strategija odrŕivog hidroenergetskog razvoja za Zapadni Balkan koja je posluŕila, kao osnova za donoŕenje odreĊenih odluka kad je u pitanju Investicioni fond za Zapadni Balkan. Hidroelektrana Komarnica je upravo proglaŕena za ekoloŕki prihvatljivi projekat, odnosno jedan od 15 projekata ĉijom realizacijom neće nastupiti ozbiljnije smetnje za

zaštitu životne sredine i održivi razvoj.

Vlada je usvojila plan koncesija za korišćenje vodotoka za izgradnju hidroelektrana i mislim da je predvidjela davanje koncesija za Hidroelektranu Komarnica.

Dolazimo do one priče o kojoj je pričao i profesor Radulović do te cijene koja je predviđena s projektom. Mislim da je negdje 246 miliona eura. Imamo tu projekciju baziranu na podacima iz 1988. godine. Mislim da je kompanija iz Ljubljane radila, da je ta cijena bila nešto, sad to kad se pretvori u eure preko 180 miliona, odnosno da je rezlika oko 60 miliona u proekcijama između ta dva perioda. Mislim da treba dobro voditi računa. Naravno svi mi znamo da je sad urađen idejni projekat i da je glavni projekat, pa tender i da će se onda utvrditi konačna cijena.

Ono što je nevjerovatno važno kada je ovaj projekat u pitanju, a to je da po Zakonu o koncesijama država ima pravo da direktno da tu koncesiju Elektroprivredi. Ja sam 100% ubijeđen da ovo mora da radi Elektroprivreda Crne Gore sama ili dominantno uz podršku određenog strateškog partnera jer mislim da u tom krugu kad budemo imali novu hidroelektranu Komarnica sa rekonstruisanom hidroelektranom Perućica i Piva mi zaista dobijamo na značajnom kapacitetu. Govorile su i kolege, za proizvodnju vršne energije oni iz te oblasti bolje to mogu da objasne. Radi se o tome što stvaramo pretpostavke za izvoz električne energije da ne pominjem varijantu podmorskog kabla gdje bi mogli na bazi toga i da zaradimo određena značajna sredstva, ali isto tako da sa realizacijom tih projekata da stvaramo pretpostavke i za korekciju cijene električne energije kad su naši građani u pitanju. Osnova je pitanja kako realizovati taj projekat koliko godina treba sad proekcije su od pet do sedam godina da treba za realizaciju tog projekta. Vidjeli smo podatak da zapošljavaju 100 do 150 radnika što jeste važno, ali mnogo su važniji drugi efekti od realizacije tog projekta. Međutim, to ja uvijek kažem, sad se stvaraju prostorno planske pretpostavke, a to je jedna stvar. Kad krenemo u realizaciju projekta ponavljam treba da ga realizuje Elektroprivreda Crne Gore u državnom vlasništvu. Mora da se vodi računa o svim fazama koje podrazumijevaju eksproprijaciju i druge elemente da nam se ne dešava da uđemo u realizaciju projekta, a da kasnije kad krenemo u njegovu fizičku realizaciju nailazimo na smetnje. Da ne pominjem podmorski kabal gdje nam se zbog određenih stvari desilo da kasnimo što je bio potencijalno gubitak od 10 miliona eura za državu na godišnjem nivou. Uvijek kažem kad krenemo u realizaciju projekta treba da stvorimo sve pretpostavke da taj projekat ne koči kad krene u fizičko njegovo izvođenje.

Na kraju kad pričamo o Elektroprivredi državnom vlasništvu sad se potvrđuje priča koju smo toliko puta pominjali koliko je važno da Elektroprivreda bude u državnom vlasništvu. Sjećam se tada i bio sam u Vladi kada su tu ideju zastupali Ivan Brajović i Vujica Lazović kad su se zalagali za to svim silama, kad je bilo različitih ideja o daljoj sudbini Elektroprivrede. E, sad se potvrđuje još jednom koliko je to bila ispravna odluka i koliko je važno da strateški važnim resursima upravlja država jer će na taj način da ih adekvatno valorizuje i na taj način će najveću korist od toga upravo da imaju građani Crne Gore. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 12:28:23)

Sada riječ ima Aleksandar Damjanović, a neka se pripremi Srđan Milić.
Izvolite.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (21.07.20 12:28:29)

Zahvaljujem.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospođo Čenić sa saradnicom,

Evo da kratko nešto kažem vezano za detaljni prostorni plan za Komarnicu uz možda ovako malu opasku da sve je ovo trebalo ipak možda i ranije završavati jer jučerašnja, čini mi se, odluka Vlade o davanju koncesije za gradnju hidroelektrane Komarnice i to je jedna jedina za tekuću godinu uz pompeznu najavu zapošljavanja 150 radnika neodoljivo podsjeća na predizborni marketing, ali dobro. Naravno bitno je da mi razgovaramo o ovoj temi. S obzirom da je ovo još u decembru 2018. godine počelo da se radi, vezano za donošenje odluke o izradi prostornog plana.

Neću ulaziti u ovaj normativni dio koji se veže za sam zakon o izgradnji, odnosno o postupku koji se veže za prostorni plan. Evo smo donijeli odluku o planu generalne regulacije. Više bih se bavio sa nekim ekonomskim energetske aspektima buduće hidroelektrane. Naravno da odmah iskažem svoj stav. Neko sam ko ovdje u dugom periodu se zalaže za gradnju velikih državnih objekata i normalno čak sam i jedan od rijetkih koji sam ovdje čini mi se i sa gospodinom Bulajićem govorio o potrebi da se čak preispita i deklaracija o zaštiti rijeke Tare u dijelu gradnje na prostoru Buk Bijela imajući u vidu da to ima i međudržavne aspekte. Dakle, projekat koji je trebao da se radi sa Republikom Srpskom i sa Republikom Srbijom čime bi se udarili temelji nekih drugih veza, jakih ekonomskih na tom prostoru. U ovom dijelu govorimo o Komarnici govorimo o Morači, govorimo o prevođenju voda rijeke Zete. Dakle, o nečemu što je sada realnost i naravno govorimo i o tim nekim energetske prioritetima, odnosno njihovom redosljedu. Neko je prije mene upravo o tome govorio i naravno da je bilo lutanja, lutanja u dijelu i gradnje malih hidroelektrana. Sada se postavlja pravo pitanje da li se čekalo sa gradnjom velikih hidroelektrana poput ove na Komarnici ili sa ekologizacijom termoelektrane da bi se dao prostor za gradnju malih hidroelektrana i ako smo mi imali onaj energetske cilj koji se od nas tražio već ispunjen. Postavlja se pravo pitanje sada šta je nama alternativa ukoliko imamo neki svojevrzni moratorijum na gradnju malih hidroelektrana nakon što su ovi koji su to već završili i završil i ušli u sistem gdje su građani Crne Gore čini mi se već više od 20 miliona eura platili preko računa električnu energiju subvencije, odnosno podrške tim biznismenima koji su uz pomoć građana razvili svoje biznise. Šta je nama alternativa ako ne gradimo ... elektrane, je li to uvoz struje? Mogli bismo da izvedemo sad računicu šta je Crna Gora dala recimo od perioda nezavisnosti za uvoz nedostajuće električne energije. Iz toga proizilazi da naravno Crna Gora ima obavezu da gradi velike hidroelektrane tamo gdje je u ovom trenutku moguće gdje postoji i politička volja gdje postoji interes. Jedan sam od onih koji smatra da to može i treba da radi Elektroprivreda Crne Gore koja je faktički nakon odlaska partnera A2A iz sistema vlasnik tržišta električne energije u Crnoj Gori uz ovaj mali dio malih proizvođača, povlašćenih. Rekao sam ko smatra da u tom projektu Crna Gora mora da razmisli da malo diverzifikuje izvođače, da ne budu samo Kinezi, te autoput, te Pljevlja itd. Ljutiće nam se drugovi iz Brisela naši evropski partneri renomirane firme koje stalno otpadaju na tim konkursima, a prave se neki domaći konzorcijumi i konzorcijumi sam jedne države. Pa, ovaj projekat solarnih elektrana koji kasni u Ulcinju koji je takođe bio za neko predizborno vrijeme vidim sad se ne pominje u kontekstu ovih izbora. Pa, ovaj projekat u Pljevljima koji i dalje kasni koji je trebalo mnogo brže da se radi. Evo donijeta je odluka nedavno o početku radova. Pa, evo ovde govorimo sada i o Komarnici.

U onom dijelu je neko već spomenuo malo neslaganje sa 183 miliona eura troškova procijenjenih koji su čini mi se negdje u početku na strani 29, a onda se daje ona tabela u ovom finansijskom dijelu gdje se ukupna vrijednost investicije procjenjuje nekih 246,5 miliona eura. Pa, bi bilo dobro da se to dovede u saglasnost. Moguće da je neki vremenski okvir napravio tu razliku u ovom dijelu tačka 27 ekonomska analiza. Jedan mali dio koji čini mi se uz naravno ove projektovane energetske vrijednosti instalisane snage, dakle, moguće proizvodnje, trenutne proizvodnje u Crnoj Gori od strane hidroelektrana onoga što ova hidroelektrana donosi sistemu. Čini mi se da je bilo malo prostora da se koriguje i ovaj neki plan budućeg finansijskog efekta od proizvodnje u odnosu na projektovane cijene električne energije. Vidio sam na koji način je ta cijena projektovana sa onim serijama cijena od 2014/15. godine pa do sada. Imajući u vidu, čini mi se, ono što treba da znamo, da nam nakon svih ovih dešavanja i nakon pandemije pogotovo i problema koje imamo u turizmu i imaćemo ih narednih godina u turizmu, pogotovo ovom globalnom i tako dalje, energetika ostaje kao strateški resurs i tu se greška ne smije napraviti. S hodno ovome, ja ću brzo zaokružiti jer je tema bitna, shodno ovome kako je ovdje dat neki mogući rast cijena, odnosno odnos cijene električne energije proizvodne, odnosno prodajne, ako bi hidroelektrana koštala 250 miliona evra, a u koliko bi desetak miliona evra bila projektovana prodaja električne energije, odnosno zarada, mislim da bi to bio jedan dug rok od 25 godina da se "isplati" ta hidroelektrana. Mislim da to može da se valorizuje u mnogo bržem roku imajući u vidu performanse, kao što mislim da bi bilo najmanje neodgovorno, da bi bilo neodgovorno da se ispostavi da nakon što se započnu radovi ili kada se radovi primaknu završetku, jer pitanje je kada će sve ovo početi i koji je rok izgradnje, da se po već viđenom principu dese neki naknadni radovi, imamo to i na autoputu i ova cijena onde mnogo više nego što je ovdje planirano. I ovako kako je planirana ako uporedimo sa recimo ekologizacijom Termoelektrane Pljevlja i nekim drugim

projektima ona nije mala, imajući u vidu obim građevinskih radova i tako dalje. Volio bih ovdje da se do momenta kada ovaj parlament bude donosio odluku, jer pretpostavljam da će ovaj parlament donijeti odluku o gradnji, s obzirom na vrijednost projekta i tako dalje, i na sve one parametre iz zakona o koncesijama, odnosno državnoj imovini, volio bih da imamo tu detaljnu finansijsku analizu kako bi mogli da odlučimo oko toga. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 12:35:54)

Poslanik Srđan Milić. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (21.07.20 12:36:00)

Hvala vam, hvala i kolegama što su napravili ovaj raspored da mogu da stignem sve svoje obaveze, imam sada u 13h Odbor za ekonomiju.

Gospođo Čenić, prvo odgovorite mi na ona dopunska pitanja koja sam vam poslao po članu 50. Došlo vam je to prije nekoliko dana vezano za HTP Miločer, jer ja nijesam tražio odgovor od Centralnog registra Privrednog suda, oni tamo čuvaju dokumenta deset godina, ja sam tražio od države Crne Gore koja je 100% vlasnik u HTP Miločer da bih vidio kako su nestale pare iz Miločera.

Druga stvar, da budem jasan, izgradnja hidroelektrane Komarnica ne može se graditi privatnim javnim partnerstvom jer se ne može koristiti potencijal Pive i tu stavljam tačku.

Treći element o kome trebamo da pričamo je prostorno planska dokumentacija, je li tako. Vi ne govorite o ekonomskim karakteristikama, to će gospođa Sekulić kad dođe da nam objasni koliko je to isplativo na način kako se može sa 135 miliona evra doći na 248 miliona, 135 miliona evra 2006.godine. Saopštenje posle sastanka firme Statkraft najveće evropske firme koja gradi hidroelektrane i Elektroprivrede Crne Gore 28.mart 2006.godine, potpisali ugovor o zajedničkoj saradnji da bi se valorizovala hidroelektrana ,Komarnica. Međutim, sa Norvežanima, gospodine Bulajiću, ne možete da ispostavite račun koliko je vaše, nego oni tačno znaju šta trebaju da naprave. E sada taj Statkraft ima 335 hidroelektrana u svom vlasištvu, imaju 53,4 teravata sata u svom vlasništvu, od vjetroelektrana 19 vjetroelektrana sa tri teravat sata. Završavam tu priču, neću da trošimo vrijeme oko svega toga.

Idemo da pričamo malo oko prostorno planske dokumentacije. Vi dobro znate, ali ovdje ste to naveli onako dosta tanko, da postoji problem kod projektovanja lijevog boka hidroelektrane Komarnice. Lijevi bok hidroelektrane Komarnica kod georadova, istražnih radova galerija, registrovane su markantne rasjedne zone među kojima je najkarakterističnija rasjedna struktura pod imenom Jarac. Sad, Jarac nas može da košta da mi nikada u ovo ne uđemo, zato što se moramo dobro obezbijediti naročito u onom dijelu koji takođe vi ovdje u vašem prostorno planskom dokumentu pominjete, a to je s obzirom da je izuzetno aktivan seizmološki taj prostor, šta će se desiti da ne bih citirao sve ove riječi koje ovdje postoje, na koji način pristupiti valorizaciji toga prostora.

Dakle, za one koji se bave samo time da je koštalo 135 prije, a sada 248, samo da ih zamolim da sačekaju malo. Sa onima koji se bave ekologijom i zaštitom stanovništva Šavnika, takođe da sačekaju, jer Komarnica je na dnevnom redu već 30 godina. Iako smo je sve odlagali i zbog Termoelektrane Pljevlja i zbog prevođenja Tare u Moraču, i zbog hidroelektrane Buk Bijela gdje sam ja normalno kontra ovome što su kolege malo prije govorile vezano za redefinisane stava oko svega toga, ali nijesam kontra Kruševa koji nam je potpuno na raspolaganju i koji možemo da koristimo, nijesam protiv hidroelektrane Risan koji možemo kroz akumulaciju Bilečkog jezera konačno da izvučemo za korist Crne Gore, jer još uvijek nemamo riješene odnose oko svega toga. Nijesam protiv, a protiv sam onih koji su odlučili da raskinemo ugovor sa Elektroprivredom Srbije kad smo dobijali za jedan kolovat tamo 1,41 kod nas. Ako mi neko kaže od svih eksperata gdje ima to Crna Gora da je zarađivala 1,41 na prema 1 u bilo kojoj fazi ja ću da mu kažem - izvinjavam se. Ono što je suština mi smo odbili ugovor koji je bio potpuno u interesu države Crne Gore. Zašto? Zato što je tada, a i sada postoji izuzetno jak energetski lobi.

Gospođo Čenić, Vama se obraćam kao nekome ko nosi ovaj projekat ispred Ministarstva održivog razvoja i turizma. Ne dozvolite u ovih mjesec i po dana, koliko je ova Vlada još na čelu Crne Gore, ne dozvolite da struku pobijedi interes. Ovako predložen i izabran način gdje bi trebalo valorizovati više govori o interesima energetske lobije nego o interesima onih koji se mogu smatrati strukom u dijelu urbanizma i arhitekture. Tačno je da ste vi u detaljnom prostornom planu ukazali na ovu neuralgičnu tačku koja je izuzetno bitna, ali na ovakav način je ukazati uz potrebu da neko od nas pročita ili ne pročita do kraja ovu dokumentaciju uz političku odluku da li graditi ili ne graditi hidroelektranu Komarnica. Da, graditi hidroelektranu Komarnica ali na način da ne bi smo sutra došli u situaciju da smo je gradili na prostoru koji je izuzetno vodopropustan, koji je problematičan izuzetno kako vi ovdje kažete, ali i bez privatnog javnog partnerstva, jer ne može se kroz privatno javno partnerstvo obezbijediti optimalno korišćenje akumulacije voda hidroelektrane Komarnica i hidroelektrane Piva. Akumulacija hidroelektrane Komarnica omogućava hidroelektrani Piva da uvijek radi na visokim ... To je ono što negdje je sastavni dio elemenata koje treba da obezbijedimo.

Naravno, meni još uvijek niko iz Vlade Crne Gore nije odgovorio na jedno jednostavno pitanje. Izvinite gospodo, a zašto je Statkraft osim ovoga što sam malo prije rekao, ta Norveška 125 godina iskustva u hidroenergiji i zašto da ne pomenem, uvijek je kritijujem, jedan od onih koji je dočekao Statkraft ovdje je bio naš kolega Petar Ivanović. Možda on zna odgovor na pitanje što je Statkraft otišao iz Crne Gore. Ja ne bih da se bavim sa onim što su moja predubjeđenja kada je gospodin Ivanović u pitanju, niti povezujem njegovo ime sa onim što sam rekao da je razlog zašto je Statkraft otišao iz Crne Gore. Bilo bi značajno za državu Crnu Goru i za nas koji raspravljamo oko ove teme bilo bi značajno da znamo kako smo uspjeli da izgubimo takvog poslovnog partnera kao što je vodeća evropska firma Statkraft. Hvala vam.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 12:43:00)

Hvala.

Sad smo završili sa uvodnim izlaganjima u ime klubova. Zna da sada može predlagač da interveniše, ako želi. Želite li?

Izvolite. Dajem riječ predstavnicima Vlade.

DRAGANA ČENIĆ (21.07.20 12:43:20)

Upravo iz razloga što je ova diskusija bila i konstruktivna i kao i kad se često dešava sa planskim dokumentima prošire se teme na ono što je suština planskog dokumenta, tako da je u ovom slučaju proširena i na energetiku, sasvim opravdano. Ovdje bih rekla par komentara u vezi samog planskog dokumenta i činjenici da je rađen na osnovu planskog dokumenta Crne Gore do 2020.godine. Tako da ovom planskom dokumentu na osnovu kojeg se radi ovaj DPP-e istiće planski horizont krajem ove godine. U toku izrade novog planskog dokumenta Crna Gora otvara novi planski ciklus do 2040., taj plan se upravo izrađuje i sve ove teme koje smo čuli oko drugih hidroelektrana, oko drugih načina iskorišćavanja hidropotencijala biće obrađeni tim planskim dokumentom. Taj planski dokument će doći takođe i u ovaj dom, imaćete priliku da sagledate i nova planska rješenja, sticajem okolnosti rukovodilac izrade ovog planskog dokumenta o kojem danas pričamo i rukovodilac izrade Prostornog plana Crne Gore, tako da ćemo biti u prilici da vidimo ne samo ovaj dio energetike već svih ostalih tema koje se u prostornoplanskoj dokumentaciji dešavaju i kroz taj planski dokument.

Što se tiče komentara, zahvaljujem, gospodine Miliću, na komentarima koji se tiču i cijene koštanja koja je iskazana u planskom dokumentu. Tu bih dala jedno objašnjenje. Ovo je planski dokument i na osnovu njega se radi tehnička dokumentacija. U ovom momentu on otvara vrata da se urade urbanističko-tehnički uslovi i da se urade detaljna istraživanja. Tu saglasna, ove cijene i ove cifre koje su date u njemu su samo preliminarna projekcija a detaljna će biti na osnovu tehničke dokumentacije. Zahvaljujem.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 12:44:56)

Hvala Vam. Na osnovu vaših napomena zaista mislim da ste bili korektni i kratki i ono što sam ja shvatio, jedino bi poslanik Milić mogao da ako hoće komentariše ovo. Vidim da su se prijavili, da li ste odustali, jer prijavio se još i Branko Radulović. Molim vas onda sasvim kratko. Izvolite, profesore Raduloviću.

BRANKO RADULOVIĆ (21.07.20 12:45:22)

Gospođo, ako možete što učiniti, a ne vjerujem da možete što učiniti, ni ja nisam ništa mogao a niti sva struka evo 30 godina, u ovoj Crnoj Gori je bio mnogo jači energetski lobi, neoliberalni koncept koruptivni nego što je bila u pitanju održiva ekonomija i rodoljublje. Stvar, prvo morate da pročitate ono kud je krenula Evropska unija. Morate da budete u saglasju sa tim. Ono što su oni već odredili kroz ovih šest paketa koji će podržati sa ovim što su već usvojili evropskim planom razvoja, jer žele da budu mnogo jači u odnosu na neke stvari gdje su bili jači i Amerikanci i Kinezi, gdje su sad ovo podržali sedmogodišnjim budžetom i interventim mjerama od 750 milijardi gdje bi Crna Gora davno, evo i to sam napisao prije dva, tri mjeseca, da bi Crna Gora imala i treba da formira Fond za razvoj više od tri milijarde da bi to dobila od Evropske unije i drago mi je što sad i mnogi drugi to čuju, oko svega ovoga.

Gospođo, vi prvo morate da napravite projektni zadatak. Projektni zadatak vi pravite na osnovu struke, znanja i pameti, ne na osnovu gluposti, pa kad vam na projektni zadatak odgovori neko sa idejnim projektom, sa glupostima, vi kroz svoju komisiju koju morate ... čovječe ti si budala ili si ti nedostojan ovoga, ili mu ga bačite, ili mu ga vratite na reviziju. Gospođo, Vi prvo nijeste tri varijante usaglasili, četiri varijante. Na istoj ste razdaljini od Šavnika, ali oko visine nijeste pitali građane. Pitajte građane zato što se najviše ekonomski isplati najviša kота. To su profesori utvrdili. Drugu stvar što treba da uradite da smanjite što više idejni i glavni projekat i izvedeno stanje u razlici. Građevinari to kažu 10%, auto-put će nam pokazati 30 do 50%, zato što smo budale, zato što radimo na osnovu idejnog projekta. Vi sad hoćete na osnovu idejnog projekta gdje se ucrtali cijenu koja je duplo veća od stvarne cijene, koja je cijena ista kao i kod vodotoka koji su ravni. To je budalaština, bre. Nijesu u pitanju marke, što je rekao kolega, nego su uglednog ovog instituta u pitanju euri, i jedan milion snaga jedan megavat plus - minus. Plus - minus znači 5%, 10% zavisi od geografskog, naseljenog, demografskog, ekološkog i svakog drugog, sada da ne pričam o svemu ovome, puta da li ima, da li ima saobraćajnice. Evo ovdje čini mi se deset kilometara, čini mi se nema puta, da ne ulazim u ove detalje. Naopačke radite.

Drugo, pare ovo kaže koncesija 30 godina. Mora biti u vlasništvu države Crne Gore jer ne trebaju pare. Što znači da ne trebaju pare i da nam ne dođu bespovratna sredstva iz Evropske unije što treba da nam dođu, gres period se na ovo daje pet, šest godina. Izgradnja maksimum traje tri, četiri, pet, šest godina i toliko daje. Kada ona počne da proizvodi uz interkalarnu kamatu, 12% smo izračunali, može da bude a cijene električne energije sigurno će ovako rasti, sigurno zbog mnogo čega da ne pričam. Ne trebaju pare za ovo.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 12:49:19)

Hvala Vam kolega.
Poslanik Milić.

SRĐAN MILIĆ (21.07.20 12:49:31)

Zahvalnost gospođi Čenić na odgovoru i na konstataciji.

I dalje ću se držati samo onoga što je prostorno planska dokumentacija hidroelektrane Komarnica i poziv vama da se obezbijedi najšira moguća homogenizacija znanja oko ovog pitanja.

Preskočimo politiku, preskočimo sve ostalo, troškovi, greške u ovom procesu su nenadoknadive, ne govorim o materijalnim stvarima, govorim o greškama ne daj bože vezano za pucanje brane i za sve ostalo. Priroda je, gospođo Čenić, dala odgovore na sva pitanja. Pitanje je samo da li će struka da zloupotrijebi ono što je priroda u tom prostoru stvorila da bi omogućila nekome da zarađuje više nego što bi bilo normalno da zaradi. Upravo zbog toga sam pominjao, to je strana 46, 47 pa na dalje, vezano za hidrogeološke oblike pregradnog mjesta Komarnica. Za mene je to ključno, za sve ostalo možemo razgovarati. Ako nemamo ulazni parametar adekvatan onda nam je svaka druga računica potpuno beznačajna. Ona će biti i 130 i 280 ili 600 miliona evra, zavisi koliko ko bude gladan evra. Sa hidrogeološkog aspekta je znatno povoljniji desni bok i objašnjavate zašto je povoljniji desni bok, a onda se objašnjava šta je sa lijevim bokom s ozbirom da je veoma izražena vodopropustnost pojedinih zona nivo podzemnih voda je u direktnoj zavisnosti od nivoa vode u akumulaciji Piva. To je upravo ono o čemu sam ja i govorio da se ovaj projekat mora jednostavno, priroda nas je natjerala da ga posmatramo kao jedinstveni projekat Piva - Komarnica, kao što ćemo sutra morati posmatrati i Kruševo, ali za Kruševo je potrebno definisati normalno, zonu. Kada bi se znala zona dali nam je potreba saradnja sa Bosnom i Hercegovinom i Republikom Srpskom, vi to znate jer ste se time bavili i u onom periodu kada ste bili u Vladi Crne Gore ili ćemo povući kotu nazad, smanjiti dobitak ali i imati sve svoje i moći sa tim da raspolažemo. Opet, o tome ne bih se ovog puta bavio.

Ono što je ovdje navedeno na strani 47, u svakom slučaju antifiltraciono osiguranje u lijevom boku brane sa presijecanjem ... zona je neophodno. Ja ovo tumačim na način da mi još uvijek ne znamo koliko će samo to, kolika će računica biti da to dovedemo do nivoa da budemo sigurni da imamo lijevi bok brane siguran. Tako da je svaka ekonomska računica vezana za sve ovo, ja završavam sada da bih omogućio gospodinu predsjedniku odbora Sekuliću da ima svoju diskusiju, da stignemo na odbor koji se bavi vrlo važnim...

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 12:52:23)

I ovo je naravno kao i sve o čemu raspravljamo vrlo važna tema. Sada riječ ima poslanik Predrag Sekulić, a neka se pripremi poslanik Strahinja Bulajić. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (21.07.20 12:52:34)

Hvala Vam, gospodine predsjedniče.

Uvažene kolegice iz Ministarstva održivog razvoja i turizma, kolegice i kolege,

Vjerujem da su i dosadašnje uvodne napomene najbolje odslikale zašto već više od četiri decenije nemamo konsenzus oko toga što treba raditi sa velikim energetske potencijalom koji Crna Gora ima. Samo malo podsjećanje, ukupni hidroenergetski potencijal Crne Gore prema strategiji je negdje od prilike između 10,6 i 10,8 teravat časova, od prilike govorimo o milijardama kolovat časova. Znači, tehnička mogućnost da se nešto iskoristi je od prilike na polovini 4,1 do 5,1 teravat časa. Sada samo da prođemo kroz ono što se čulo od mojih uvaženih kolega u prethodnim diskusijama. Naime, mi smo ovdje zajedno u Parlamentu usvojili Deklaraciju o zaštiti rijeke Tare 2004.godine i sada pojedine političke grupacije koje su se tada zalagale za zaštitu rijeke Tare i za tu Deklaraciju sada govore da je možda trebalo tu odluku preispitati. Naravno, kasnimo 15 godina najmanje.

Takođe, dozvolite da se ovdje pominjalo više mogućih rješenja, ali samo da prođem kroz ona osnovna hidroelektrane na Morači. Bilo je više projekcija, najčešće se pominjala projekcije o izgradnji četiri kaskadne hidroelektrane i dozvolite da je 2011. godine Ministarstvo energetike, odnosno Vlada Crne Gore bila raspisala i tender za korišćenje hidropotencijala rijeke Morače gdje tender nije uspio jer se niko nije javio. Očito da je bilo neisplativo u tom trenutku, govorimo o ove četiri hidrocentrale, od Andrijeva do Zlatice. Znači, hidroelektrane Koštanica, Buk Bijela, Ljutica sve se nalaze na rijeci Tari. Zbog deklaracije nije bilo moguće ući u ove projekte. Znači, govorimo o Kruševu Piva, hidroelektrana Boka Trebišnica, tu moramo imati dogovor sa našim susjedima. Ne

mislim da je to teško napraviti dogovor sa susjedima o korišćenju zajedničkog hidropotencijala, možda čak i o zajedničkoj gradnji, ali govorimo da su to ipak veliki projekti i da za to treba previše vremena. Komarnica je najčešće pominjana kao moguće dobro rješenje i dobro je što danas govorim o prostornom planu, ali mi je žao što recimo nismo taj prostorni plan usvojili prije deset godina. Čini mi se da ako govorimo o projekcijama i cijeni energije i tako dalje, da prije deset godina smo imali povoljniju situaciju za izgradnju hidrocentrale. Čini mi se da sadašnje cijene, prije svega zbog ekonomske krize ali i svega ostalog što se dešava u orkuženju ne idu na ruku onoj smanjenoj koti 810, u odnosu na kotu od 816. Znači, ovdje je data kota 811. Dozvolite i tu da dam svoje mišljenje i svoj stav.

Zaista mislim da kanjon Nevidio bez obzira na ekonomsku cijenu treba sačuvati. Zaista mislim, uz uvažavanje činjenice da možda bi kroz referendum mještana tog dijela Crne Gore dobili odgovor da treba graditi na višu kotu, pa eventualno nekom eksproprijacijom i nekim drugim načinom obešteti ljude ali zaista mislim da čitavo to područje treba ekološki zaštititi i sačuvati maksimalno, u maksimalnoj mogućoj mjeri. Naravno, ekonomska cijena koštanja je drugačija, znači, na koti od 816 ekonomska isplativost je veća. Ovdje govorimo, pričamo o tome da se izgradnja ove hidrocentrale može isplatiti za 25 godina i to pri dosta, mada su sve stavri date ... ovdje moramo to uzeti sa rezervom, pri dosta visokoj cijeni energije. Mislim da cijana energije koja je data ovdje ovoj projekciji nije cijana energije koja danas može da se nađe na tržištu Evrope zato što je ekonomska kriza, odnosno korona i ekonomska kriza su usporili ekonomski rast i zbog toga imamo nižu cijenu enerije. Opet, to je neka druga priča. Naravno, govori se o cijeni koštanja. Vidim da tu postoje razlike, različita je projekcija u strategiji razvoja i različita je projekcija o kojoj govori uvažni kolega Milić, različita je projekcija sada u ovom prostornom planu, ali dozvolite samo da podsjetim, planeri ne govore o tome da je to tačna cijena koštanja. Znači, tamo su navedene brojke koje se tiču i izgradnje same brane, visina brane je 171 metar, širina je pet metara u kruni i tako dalje, ali govorim o tome da ta cijena koštanja uz postrojenja koja bi se instaliranja nije prava cijena koštanja. Vjerujem da će do cijene koštanja biti moguće doći kada bude projekat u konačnom završen, ali ono što jeste dobro, što se slažemo oko toga da naravno Elektroprivreda Crna Groe treba to da gradi, da li sa nekim partnerom, više bih volio sa partnerom iz više razloga. Znači, pro što bi možda mogli da koristimo tuđe znanje i tuđu inovativnost i tehnologiju, mislim da bi trebalo tražiti kvalitetnog patnera koji bi nam to pomogao. Druga stvar, što zaista mislim da zajedno sa partnerom dijelimo i rizik, dijelimo dobit, ali dijelimo i rizik, uz još jedno podsjećanje, ekonomska isplativost je negdje, a pri ovim cijenama negdje na nekih 15 do 20 godina. Vjerujte kada uzmemo cijenu koštanja novca na tržištu to će od prilike doći na ekonomsku isplativost nakon 30 godina. Izvinjavam se na prekoračenju. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 12:58:10)

Hvala Vam.

Za komentar se javio poslanik Branko Radulović. Izvolite.

BRANKO RADULOVIĆ (21.07.20 12:58:14)

Kolega Sekuliću,

Želim krajnje pozitivno, tačno, treba energetiku i ekologiju usaglasiti u nečemu što znači održivi razvoj. Moramo se povinovati normama i odlukama Evropske komisije zato što valjda želimo svi da budemo dio Evropske unije, neki čak i teoretski, naučno misleći da neke odluke nisu najbolje. Ono što je istina da smo trebali ulagati u velike hidrocentrale i davno i neke od nas su se zalagale u svakom pogledu. Imajući u vidu i istorisko, kulturno, seizmološko, ekonomsko, ekološko stanište i kontekst znajte da se to mijenja. Ne samo zbog nas, nego i zbog, rekao sam u jednom od prethodnih, i zbog okruženja zato što vodotoci nijesu zajednički. Postoji striktna pravila oko prevođenja voda, oko eksploatacije voda, Grci i Makedonci se tuku oko Vardara, Slovenci se tuku oko Soče zajedno sa Hrvatima i mnoge stvari na drugim kontinentima. Neosporno je vodotok Pive i četiri hidrocentrale. Komarnica je problem i Kruševo ono što sam govorio kroz referendum, kroz

direktnu demokratiju treba preispitati tu kotu na 45 kilometara od hidrocentrale Pive. Za Kruševo sam rekao, tu lijevu stranu. Oko Morače tu je, najveće negativnosti oko njega i dobro je što su prećutno odbacili to, jer seizmika, i kultura, i da su to bujične vode, i da ima struje kad i drugi imaju i hiljade drugih stvari, da može doći čak i do katastrofe oko Podgorice, da tu teško može doći do prevođenja voda, jer bez prevođenja voda zbog Srbije, zbog svega.

Hydrocentrala Buk Bijela, morate da znate nešto, da su nas čekali, čekali da nisu htjeli da se dogovore i mi smo se odlučili prije, ne zna, deset, 15, 20 godina kad smo odlučili, ali naše komšije i braća iz Bosne i Hercegovine su donijeli odluku. Četiri hidrocentrale rade, jedna je odmah uz sastav Drine i Pive i ona nema šansi da neće ekološki da utiče i na splavarenje, skratice se splavarenje. Čuo sam da su pokrenuli sudski spor protiv Republike Srbije zato što nemaju ekološku studiju ili tako nešto. Zašto se nismo dogovorili? U ovoj situaciji, slušajte me dobro, kad Republika Srpska zajedno sa Republikom Srbijom gradi brojne hidrocentrale na Drini koje će uticati kod nas, koje će neosporno promijeniti mnoge stvari zašto ne sjednemo i da vidmo tu varijantu kako možemo održivi razvoj napraviti i u tim novim okolnostima preispitati odluku koju smo donijeli. Nemojte da posmatrate sa ove strane nešto što je apriori protiv, nego treba razmisliti u novom kontekstu, jer šta ako se desi da bara bude dio Tare, a da nemamo hidrocentralu? Što će se desiti? Znači, sa dvije strane smo gubitnici.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 13:02:10)

Odgovor na komentar, poslanik Sekulić. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (21.07.20 13:02:14)

Hvala, gospodine predsjedniče.

Uvaženi profesore Raduloviću, skoro da nemam potrebe za ovim komentarom, jer Vi ste većinu toga ve saopštili. Dozvolite, Termoelektrana Pljevalja, gradila je čitava Jugoslavija i projekat je bio sa dva bloka. Urađen je samo jedan. Znači, govorimo samo o tome da su veliki energetske projekti veoma skupi. Znači, u kojem god vremenu da ih gradimo veoma su skupi, ali dozvolite, da ovaj projekat ima ekonomsku održivost. Takođe, oko Buk Bijele i Tare, mi smo upozoravali u ovom Parlamentu i ostali smo tada u manjini, ispoštovalismo stav većine, ispoštovali smo stav da Deklaracija o zaštiti rijeke Tare, da Taru treba izbrisati iz energetske koncepta Crne Gore za bilo kakvo korišćenje. Naravno, opasnost ova o kojoj vi govorite, da neko drugi gradi pa da opet imamo baru umjesto Tare, a da nemamo koristi od toga, to je opet drugo pitanje. Uz još jedno podsjećanje da je jasan način na koji se vodotok, na koji se način računa doprinos određenog vodotoka sa određene teritorije države i na osnovu toga imamo i mi nekog učešća u čitavoj toj priči. To je minimalno u odnosu na ono što smo mogli zajednički da imamo.

Samo još jednu stvar, sva ova priča danas je vrlo suvisla priča, na argumentima zasnovana i tako dalje i tako dalje, ali sa druge strane i neki veoma pametni ljudi su se zalagali za izgradnju hidrocentrale na Morači. Znači, imamo studije ljudi koji su iz Crnogorske akademije nauka i umjetnosti, znači, imamo i takve studije. Dozvolite, slažem se da ovako veliki projekti moraju sa sobom da nose i ono što je društveni konsenzus, jer ako nemamo društvenog konsenzusa oko određenog pitanja, posebno oko izgradnje ovako energetske objekata, onda je zaista veoma teško govoriti o tome da taj energetske objekat sutra može da bude valorizovan u punom potencijalu. Vjerujem da svi zajedno ovdje, makar sam to stekao utisak kad je u pitanju ovaj projekat, zaista imamo zajednički konsenzus oko toga da ga treba graditi. Hvala.

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (21.07.20 13:04:23)

Hvala, kolega Sekuliću.

Sada riječ ima kolega Strahinja Bulajić, a neka se pripremi kolega Andrija Popović. Izvolite.

STRAHINJA BULAJIĆ (21.07.20 13:04:34)

Zahvaljujem, gospodine predsjedniče.

... iz onog materijala koje smo konstatovali na matičnom odboru. Bilo je rečeno da ću ih dobiti, nijesam bar obaviješten. Znači, nijeste, dobro. Radi se o materijalu, dakle radi kolega, potpuno neprimjerenom za upotrebu i raspravu o ovoj temi. Dakle, geološka karta bez legende, hidrobiološka karta takođe itd. To je bilo dogovoreno na odboru. Međutim, o tome nijesam dobio obavještenje.

Na strani 122 jeste li sigurni u ovu konstataciju - za višenamjensku akumulaciju Komarnica sa planom određuje se kvota normalnog uspora 811 metara kao optimalna? Jeste li sigurni u ovo, prije svega, sa energetske i ekonomskog aspekta? Da li je bilo sagledavanja od nekih renomiranih firmi, gospodin Milić je pomenuo Statkaf, renomiranih kompanija evropskih, svjetskih koje su analizirale ekonomsko energetske opravdanost gradnje na koti 818? Mi ovdje pričamo o DPP-u za kotu 811. Da ne bi bilo kakve zabune, jesam za gradnju velikih objekata hidro objekata sa hidroakumulacijama ne samo zbog energetske aspekta nego i zbog onog što se zovu klimatske promjene što će trebati perspektivno. Sva priča oko Hidroelektrane Komarnice počela je prije nekih 30 i više godina. Kao sasvim mlad inženjer pošao sam gore da bušim tri bušotine kroz korito rijeke sa još trojicom kolega na dvije predbrane i glavno profilno mjesto brane. To je bila negdje zima '89-te godine. Preskačem čitav taj period i idem na 2011. godinu. Znači, tada je 2011. ili 2012. godina urađen svodni geološki elaborat za hidroelektranu Komarnica. Tim elaboratom je konstatovano da nijesu riješeni geotehnički uslovi lijevog opora sa brane, kao i hidrogeološki problemi lijevog boka. Šta je bio zaključak tog geološkog elaborata, a kasnije i zaključak revizije komisije. Dakle, govorim o 2011 i 2012. godini zaključak je bio - ne može se raditi idejni projekat dok se ne urade dodatna geološka istraživanja. Dodatna geološka istraživanja nijesu urađena, nijesu završena i ne postoji idejni projekat. Mi danas pričamo o DPP-u. Očigledno, bar ovaj materijal ne znam šta ste vi mislili, ali ovim materijalom pričate o DPP-u, a zaobilazite problem lijevog boka o kome je govorio i kolega Milić. Nijesam siguran da je u dovoljnoj mjeri taj problem ni na javnim rasparvama potenciran. Čujem da ih je bilo. Ne znam da sam znao da je bila recimo u Nikšiću ili u Podgorici došao bih, ali čujem da ih negdje bilo.

Što se tiče kote 818, pa 816, pa 811 vidim vi ste razrađivali neke niže. Pitao sam vas za 818, a vi ovdje razrađujete za 7m nižu. Ako 818 nije energetske i ekonomski isplativa šta da pričamo za 811? Hoćemo li se pokrivati kanjonom Nevidio dok smo živi.

Šta je ovdje suština dalje. Da li su potpuno riješeni geotehnički uslovi izgradnje brane, njena mikro lokacija i vododrživost buduće akumulacije? Govorim o DPP-u, treći put ponavljam. Da li je ovo riješeno? To je poenta čitave priče i za idejni projekat ne samo za DPP. Zato sam pitao i na odboru onda sjećam se da li je ovaj materijal koji smo dobili ovu crvenu farscikulu da li je to definitivno, da li tu treba još nešto da se doradi, da se dopuni, u najboljoj namjeri naravno. Ovo ovako teško da može ići.

Radi stručne i laičke javnosti, vi imate u lijevom oporcu brane rasjednu zonu dugu kilometar, kilometar i po široku 15 do 20m koja je potpuno prazna. To geolozima posebno hidrogeolozima, posebno inženjerskoj geologiji mnogo i mnogo govori. Tu je bilo priče da se zarotira brana za nekih pet, šest stepeni. Govorimo četvrti put o detaljnom prostoronom planu, da se zarotira za pet, šest stepeni. Šta se dešava time. U inženjersko geološkom smislu možda nešto, u hidrogeološkom ama baš ništa. Ostaje što ostaje.

Pitam vas još jednom ako mi možete dati odgovor na dva pitanja sa početka. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 13:10:31)

Dobar dan svima, da vas pozdravim.

Državna sekretarka Čenić želi da učestvuje u raspravi. Izvolite.

DRAGANA ČENIĆ (21.07.20 13:10:44)

Odgovore bih vam taksativno kako ste ih i naveli.

Prvo po pitanju amandmana koje ste iznijeli na matičnom odboru. Juče na sjednici matičnog odbora usvojeni su amandmani gdje su izmijenjeni grafički prikazi onako kako ste vi zahtijevali, oni su postali sastavni dio ovoga teksta. Tu vam zahvaljujem jer je grafički dio planskog dokumenta unaprijeđen.

Što se tiče činjenice, ponovili ste više puta riječi o detaljnom prostornom planu, jeste i njegov sadržaj urađen je u skladu sa Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata što znači, a to sam i u prethodnom izlaganju rekla, na osnovu ovog planskog dokumenta, to smo istakli svjesni ovog problema, ove činjenice koja postoji u prostoru na osnovu ovog planskog dokumenta izdaju se urbanističko tehnički uslovi, rade se detaljna geološka istraživanja i rješavaju se pitanja koja ste vi naveli i dileme. Naravno radiće se idejni projekat koji mora biti revidovan i u sklopu njega razriješena sve dileme po pitanju ne samo ovog segmenta već i svih ostalih. Dodatno na sve to rađena je za planski dokument kako zakon nalaže strateška procjena uticaja na životnu sredinu pa su sagledavani uticaji ne samo na ove dvije opštine nego i šire. Pa, se razgovaralo i sa Republikom Srpskom, pa se javna rasprava ne samo u Crnoj Gori već i u Republici Srpskoj održavala pa smo odgovarali čak i na te primjedbe, ali će se za sam projekat kada dođe do toga da se radi idejni projekat i revizija raditi elaborat procjene uticaja na životnu sredinu koji je daleko detaljniji i fokusiraniji za ovu konkretnu lokaciju. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 13:12:19)

Hvala, gospođo Čenić.

Pretpostavljam da imate pravo na odgovor na komentar.

STRAHINJA BULAJIĆ (21.07.20 13:12:30)

Da ste one onakve greške ispravili i da je to usvojeno, eto tako da kažem. Nijeste mi odgovorili na pitanje da li su, ili je to po mom sudu, i za DPP i za idejni projekat ključno pitanje. Vi ste rekli da se rade, a danas tražite da se izglasa DPP. Pitam da li su potpuno riješeni geotehnički uslovi izgradnje brane. Nijesu. Kako tražite DPP da se usvoji. Nijesu, nijedna mikrolokacija, vododrživost brane. Nijesu. Kako tražite od svih nas da se to usvoji. DPP - detaljni prostorni plan nijeste riješili elementarne stvari. Eto o tome se radi.

Ponavljam još jednom da ne bi bilo zabune ikakve. Jesam za izgradnju velikih hidro objekata mnogo prije, mogu da pričam o tome do ujutru, nego za solarne ili vjetroelektrane. Hidroelektrana sa hidroakumulacijama kežem jer je to potrebno i državi i narodu i svemu upravo imajući u vidu ne samo energetski ekonomski aspekt već i klimatske promjene, ali sve na naučno provjerljivim činjenicama. Nemojte rotirati lijevi oporac brane za pet stepeni, a da ne riješite inženjersko geološki problem. Nemojte to da radite. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 13:14:03)

Hvala poslaniče Bulajić.

Na vaše izlaganje ima komentar kolega Murić. Izvolite.

MIRSAD MURIĆ (21.07.20 13:14:16)

Zahvaljujem, predsjedavajući.

Apsolutno se slažemo svi ovdje da nam je energija veoma potrebna i posebno iz tih obnovljivih izbora, ali kad je u pitanju sada konsenzus onda svi kažemo da treba da podržimo, a onda osporavamo mnoge teme i mnoge naše konkretne predloge bilo da su to ekonomske ili

ekološke prirode. U ovom slučaju ja što mogu da kažem jeste da je Crna Gora ekološka država i da kota od 811 umjesto od 816 je sigurno manje ekonomski opravdana, ali će dati ekonomske rezultate. Ujedno je Vlada i planer predvidio da se zaštiti i biodiverzitet na ovom području gdje je veoma značajan, rekli smo da tu postoji regionalni park itd, da tu imamo i kopnene eko sisteme i akvatične ekosisteme koji će sigurno biti izmijenjen, da se riječni ekosistem pretvara u jezerske ekosisteme gdje i biljni i životinjski svijet će se zamijeniti, izvršice se sukcesija tih ekosistema. Normalno je, gladano je da se više opredijelimo za kotu 811, a detaljni prostorni plan po mom mišljenju nije uslov za idejni plan pa onda za urbanistički plan. Da će vjerovatno onaj ko će vršiti izgradnju ove hidroelektrane ovog akumulacionog znači jezera detaljno voditi računa o svim aspektima. Ja vjerujem u Vladu i vjerujem u planere da će voditi računa o svemu i u tom pogledu ne mogu ništa drugo reći, jedino da se slažemo u potrebi izgradnje hidroelektrana, a kada treba odluka da se donese onda nemamo razumijevanje od suprotne strane nekada zbog toga što su izbori, a nekada zbog toga što neće da se podrži vlast. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 13:16:45)

Hvala, kolega Murić.
Poslaniče Bulajić, da čujemo vaš odgovor.

STRAHINJA BULAJIĆ (21.07.20 13:16:52)

Gospodine Muriću, nije stvar razumijevanja, pa prof. Branko je rekao kad smo mi, prije deset ili ne znam koliko godina dali čitav energetski naš program, sve do detalja opisano šta i kako. Tamo se nalazi hidroelektrana Komarnica, odnosno ... kako se to nekada zvalo zbog te lokacije pregradnog mjesta za glavnu granu. Dakle, nije stvar razumijevanja, mi to jako dobro razumijemo stvar je ozbiljnosti i naučno provjerljivih činjenica, razumijete li me. Stvar je u tome govorimo uporno o lijevom oporcju brane, uporno govorimo o jednoj praznoj zijejavajućoj zoni koja hidrogeološki nije riješena, zato sam pitao tri puta do sad da li je pitanje vodoodrživosti akumulacije riješeno? Nije. Govorimo o detaljnom prostornom planu. Rotiranje brane od pet stepeni ne znači ništa u hidrogeološkom smislu gospodine Muriću samo u inženjersko geološkom. Pravite li razliku između te dvije kategorije. E znači u inženjersko - geološkom da, u hidrogeološkom ne. Vi imate ovdje na strani 118 četiri varijante koje su razmatrane ovim materijalom. Imate 801 metar, 806, 811, 816, nema 818 kao peta mogućnost. Zašto je nema? Zato što je neko rekao da je i ona energetski neisplativa, neko mnogo bitan u svjetskim razmjenama, a mi pričamo o 811, sedam metara niže. O čemu pričamo mi gospodine Muriću, šta je to šta se dešava? To su neke stvari, eto ja samo govorim i tražim naučno provjerljive činjenice i krajnju ozbiljnost, jer ovaj resurs ako se uništi Crna Gora ostaje ošišana livada, ništa. Jedini resurs koji nudi realan razvoj za ovu državu je energetika. Nemojte da se igramo sa tim resursom. Krajnja ozbiljnost, naučno proverljive činjenice, ništa drugo mi ne treba. Nijesmo mi protiv Hidroelektrane.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 13:19:19)

Zahvaljujem, kolega Bulajić.
Nastavljamo sa daljim pretresom.

Kao što je najavio kolega Brajović, Andrija Popović je sledeći, pa kolega Milutin Đukanović, koleginica Sanja Pavićević, kolega Ranko Krivokapić, koleginica Nada Drobniak. To je redosled sledećih govornika. Kolega Popović, nadam se da će vas kolege saslušati pažljivo.

Izvolite, imate riječ.

ANDRIJA POPOVIĆ (21.07.20 13:20:03)

(Govor na albanskom)

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovane predstavnice MORT-a,

Što se tiče samog detaljnog prostornog plana na rijeci Komarnici sve je to na dugom štapu i naravno sad slijede detaljni i urbanistički planovi, projekti, glavni projekat same hidroelektrane. Ovdje mene najviše zanima u ime Liberalne partije zanima me najviše stanje zaštita životne sredine, prirodne baštine i kako iskoristiti te obnovljive izvore energije. Znamo u kakvoj je situaciji Crna Gora, iskorištenost hidroenergetskog potencijala na veoma niskom nivou od 22 do 25% to je među najmanjim nivoima čak u Evropi, ono što kažu Bog nam je sve dao, ali mi to ne znamo da iskoristimo.

Ovdje je bitno reći da prema podacima ovog energetskeg bilansa za 2020. godinu od ukupnih potreba za energijom u Crnoj Gori je u 2019. godini nedostajalo oko 37,4%, a ovaj % rezultirao je uvozom energenata vrijednih 170 miliona eura. Obezbjedenje tih količina energije može se obezbijediti samo uvozom ili izgradnjom proizvodnih kapaciteta. Ono što je bitno ovdje istaći kod ovog projekta na rijeci Komarnici da je predračunska vrijednost ovog projekta oko 246 miliona instalisana snaga energetskeg objekta je 170 mega vata i ono što je veoma bitno to da pošto energetski kabal Crne Gore i Crna Gora i Italija u punoj funkciji sada jasno je da hidroelektrana Komarnica zbog vrste energije koju će proizvoditi to je ta tzv. vršna struja biće super profitabilna, a Elektroprivreda ukoliko sama ne odluči da realizuje projekat veoma lako će naći investitora, odnosno partnera. Ova Hidroelektrana bi po nekim planovima bila operativna mogla biti puštena u rad 2025. godine, to je neka optimistička varijanta. Ono što je posebno važno da Hidroelektrana Komarnica neće ugroziti Kanjon Nevidio biser Crne Gore, neće ugroziti turizam i neće ugroziti grad Šavnik. To je najbitnije od svega u čitavom ovom projektu, dakle neće biti ugroženi turistički sadržaji te oblasti. Treba reći takođe da je veliki dio toka rijeke Komarnice i Pridvorice će se pretvoriti u vještačko jezero u dužini od skoro 14 km. u pravcu kanjona Nevidio i skoro 17 km. u pravcu Šavnika. Ono što još treba reći da je sam istorijat ove hidroelektrane, dakle ovo je projekat koji seže duboko u prošlost prije 60 godina, mislim da je tada hidroprojekt iz Ljubljane pokrenuo čitav taj projekat, naravno mi kasnimo sa svim tim, a u Prostornom planu za 2008.godinu u Prostornom planu Crne Gore se ovaj projekat već nalazi. Sve je za da se ovaj projekat realizuje da ide normalno tim svojim tokom i mogu da kažem da će ga Liberalna partija sa zadovoljstvom prihvatiti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 13:25:47)

Zahvaljujem, kolega Popović.
Imate komentar, kolega Miliću. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (21.07.20 13:25:55)

Hvala vam, gospodine prvi potpredsjedniče crnogorskog Parlamenta.
Gospodine Popoviću,

Opet komentarišem vas kao člana vladajuće koalicije. Pozivam vas da ne dozvolite da sa vašim glasom usvoji dokument koji i po odgovoru predlagača nije u potpunosti do kraja struktuiran da ima odgovore na sva pitanja i to ne u ekonomskom smislu, nego ovdje govorim o prostorno-planskom smislu, kao što ste mogli čuti i kolegu Bulajića. Uporno tražimo da se odgovori da li je od 2011 godine do današnjega dana da li su izvršena geološka istraživanja hidrološka istraživanja lijevog oka brane?

Takođe, gospodine Popoviću, kad budete digli ruku da glasate za ovo, znam da ste vi čovjek kada nešto kažete da ćete to da ispunite, imate na stranici 114 jasno definisano prema karti seizmička regionalizacija Crne Gore iz 1972. šire područje je obuhvaćeno, DPP Komarnica spada u sedam procenata Merkalijeve skale seizmički aktivno područje i podvlači se, gospodine Popoviću, da se ovaj aspekt pri projektovanju buduće hidroelektrane Komarnica mora uzeti u obzir. S obzirom da je to sve definisano preći ovaj dio oko fore faune preći ovaj dio kanjon Nevidio,

ako nešto postoji lijepo u politici je činjenica da možete da obiđete Crnu Goru da upoznate nevjerovatne predjele i ja ovom prilikom pozdravljam moje prijatelje iz Šavnika, naročito porodicu Knežević i imao sam priliku zahvaljujući njihovom sinu i unuku da obiđem sve to da se upoznam sa tim područjem, ali mi objasnite nešto. Ako u dokumentu za koji ćete vi da glasate je navedeno ovdje da se ovaj aspekt pri projektovanju budućeg... Komarnica mora uzeti u obzir, kako je moguće da je Vlada Crne Gore već izašla sa tačnom procjenom koliko će nas koštati radovi? Jeste da je ta procjena išla od 136, pa 2018-ste čini mi se 170, pa 2019-ste 220, pa sad 246 miliona eura, ali navedeno je do nivoa da će građevinski radovi iznositi 195 miliona eura, hidromašinska oprema 18,9 miliona eura, što je bitno gospodine Popoviću da napravimo razliku šta je ono što nas najviše košta prilikom ovoga, a elektromašinska 32,4. Odnosno, gospodine Popoviću, ako stavimo sa strane one računice koje možemo da napravimo, a to je da će 51 milion evra nas koštati elektromašinska oprema, hidromašinska oprema, kako neko može da kaže koliko će nas koštati građevinski radovi, a da prije toga nijesmo izvršili hidrogeološka ispitivanja terena? Ništa drugo. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 13:29:18)

Hvala, kolega Milić.
Kolega Popović. Izvolite.

ANDRIJA POPOVIĆ (21.07.20 13:29:30)

Kolega Miliću, bih rekao da preko 60 godina, kao što sam rekao, ovaj projekat je pokrenut. Ni malo ne sumnjam da će stručnjaci uraditi sve da to bude na najvišem mogućem nivou i bezbjednosti. Ovaj projekat sigurno je da će biti i transparentan, veoma transparentan, ne vjerujem da će i onaj crnogorski izum naravno nije samo crnogorski nego i evropski bilo kakav mito ili korupcija ili će se neko ovdje ugraditi sigurno je da to neće proći. Ono što sam već ranije rekao da me najviše zanima u čitavom projektu zaštita prirodne baštine i ekološki aspekt čitavog ovog projekta najbitnije je od svega je da hidroelektrana Komarnica ne ugrožava kao što sam rekao taj biser crnogorski, evropski kanjon Nevidio, da ne ugrožava grad Šavnik, da ne ugrožava turizam u toj oblasti i ono što je veoma bitno, a to smo zanemarili, bar to se ovdje ne pominje, da će ovaj projekat koji bi trebao da košta naravno i to će se mijenjati 246 milina eura da će se u hidroelektrani Komarnica će biti zaposleno između 100 i 150 radnika prema tim nekim prvim preliminarnim izvještajima. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 13:32:00)

Hvala, poslaniče Popović.
Poslanik Milutin Đukanović, a neka se pripremi poslanica Sanja Pavićević. Izvolite.

MILUTIN ĐUKANOVIĆ (21.07.20 13:32:12)

Poštovani građani,

Ovo je odlična prilika da se osvrnemo na sve što je do sada radila ova vlast u prethodnih 30 godina, a napredak jednog društva najviše se mjeri kroz izgradnju njegove infrastrukture. Prije svega, tu mislim na saobraćajnu i energetska infrastrukturu jedne zajednice. A kakvo je stanje u Crnoj Gori po tom pitanju? Odgovorno tvrdim da je bolje stanje u infrastrukturi bilo prije 30 godina nego danas, uzimajući u obzir tehnološki razvoj čovječanstva.

Da podsjetim. Crna Gora je jedina država u Evropi koja do dana današnjeg nema metra auto-puta. Crna Gora je jedina država u Evropi koja nema ni metra gasovoda.

Što se tiče izvora električne energije poslednji značajniji izvor električne energije ne

računajući vjetroelektrane ili mini hidroelektrane je napravljen, dobro slušajte građani, 1982. i to je Termoelektrana Pljevlja. Od tih 38 godina Demokratska partija na vlasti je 30 i danas slušamo bajke o Komarnici. Kad nemate šta da pričate, pričate o Komarnici, a to je priča koja traje više od 30 godina. Jednostavno doveli ste Crnu Goru u nezapančen položaj. Da li je volja bila željeznička infrastruktura prije 30 godina ili danas? Prije 30 godina. Što se tiče pomorskog saobraćaja, imali smo moćne kompanije prije 30 godina. Danas nemamo nijednu značajniju pomorsku kompaniju. E, pa vi se zapitajte kakvo je stanje šta ste uradili od ove zemlje. Ovo što je Demokratska partija socijalista uradila od Crne Gore to nijesu mogli ni okupatori. Viši je bio razvoj kad su oni vladali Crnom Gorom nego kad je Demokratska partija socijalista vladala Crnom Gorom.

Što se tiče ostalih izvora električne energije sramotno je da glavni nosioci energetike u Crnoj Gori budu vjetro parkovi i mini hidroelektrane, a što je još nepovoljnije za ovu vlast to su sektori koji su obilježeni korupcijom. Ko gradi vjetro parkove, ko gradi mini elektrane? Da li ćemo dobiti od ovog režima od specijalnog tužioca da nam objasni šta se sve dešavalo oko vjetro-parka Možur. U demokratskim zemljama vode se žestoke rasprave po tom pitanju da je bila neviđena korupcija u Crnoj Gori u tom projektu, ali ova vlast i dalje ćuti. Ko ima pravo na mini hidroelektrane. Samo lica koja su bliska sa aktuelnom vlašću, odnosno sa vrhom Demokratske partije socijalista. I sad imate obraza 40 dana pred izbore da pričate o nekim razvojnim projektima mi smo mislili da će biti neka ozbiljnija priča, ali ponovo Komarnica. Te su priče prepričane i nadate se da će građani biti toliko naivni da povjeruju da ćete vi da donesete neki razvoj Crnoj Gori. Nećete i ne možete. Vladate 30 godina i šta ste uradili u infrastrukturnoj oblasti. Jednostavno ništa. Možete da se pojavite ovdje pred nama i da nam pričate bajke o nekom razvoju. Da je ovo ozbiljna zajednica da je ovo ozbiljno društvo vi biste se potrudili da uspostavite bolju komunikaciju sa našim okruženjem. Vi znate da je sva putna infrastruktura i te kako komplementarna s putnom infrastrukturom Srbije.

Što se tiče elektroenergetskih objekata, to je takođe komplementarnost sa Srbijom i sa Republikom Srpskom, ali vi sve radite da zatvorite Crnu Goru u njene okvire i da ima što manje komunikacije sa svojim okruženjem i jedino šta vam je ostao avio saobraćaj. Tu je situacija katastrofalna. Da je neko namjerno radio nije mogao da uništi Montenegro airlines kao što je uradila Demokratska partija socijalista. Prema tome, ništa ozbiljno ova vlast uradila nije. Da ne govorimo o putnoj infrastrukturi za 30 godina vladavine nije napravljeno preko 50km novih puteva. Dođete ovdje i gledate nas i saopštavate da ćete vi da donesete razvoj Crnoj Gori.

Gospodine Genci, samo 30 sekundi, završavam. To je, gospodo iz Demokratske partije socijalista i Vlade Crne Gore, neozbiljno. U te priče vi sami ne vjerujete nego morate nešto ped izbore da radite, ali ništa vam ne može pomoći. Narod je ustao, narod se pobunio. Bilo kakvi trikovi, bilo kakve obmane možete da nosite lopate da pavite neka otvaranja, da pričate u budućnosti da ćete izgraditi to i to nema izgradnje DPS je prepoznat kao organizovana kriminalna grupa, a znate kad je neko na vlasti, a još je kriminalac taj samo razmišlja kako da pokrade ovu društvenu zajednicu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 13:38:37)

Hvala.

Poslanice Pavićević, izvolite. Neka se pripremi poslanik Krivokapić.

SANJA PAVIĆEVIĆ (21.07.20 13:38:41)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovane poslanice i poslanici, poštovane predstavnice Ministarstva održivog razvoja i turizma, poštovane građanke i građani Crne Gore,

Danas govorimo o dokumentu detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnica, koji je razmatran na Odboru za turizam, poljoprivredu, prostorno planiranje i ekologiju. Ova ideja je stara više od pola vijeka a formalizovana je kroz sljedeća

dokumenta, prostorni plan Crne Gore, do 2020.godine, strategiju razvoja energetike do 2030. kao i vodoprivrednu osnovu Republike Crne Gore iz 2001.godine.

Rijeka Komarnica dolazi sa jugoistoka iz Drobnjaka, gdje se formira od više manjih rijeka Bukovica, Šavnik, Tušina i rijek Bijela. Komarnica je dio vodotoka Pive i duga je 25 km. Crna Gora s obzirom na svoju površinu raspolaže značajni hidropotencijalom kako glavnih tako i manjih vodotoka. Prema izvještaju Regulatorne agencije za energetiku o stanju energetskog sektora Crne Gore u 2018.godini, naglašeno je da sada imamo valorizovano 39% ukupnog tehničkog hidropotencijala.

Proizvodnja električne energije koristeći hidropotencijal vodotoka je takozvana čista energija i u potpunosti korenspondira sa usvojenom strategijom razvoja Crne Gore, kao ekološke države. Hidroelektrana komarnica može biti vrlo dobro rješenje za pokrivanje vršnih djelova dijagrama opterećenja odnosno proizvodnju vršne energije koja je po pravilu veoma profitabilna, a njena vrijednost bi bila još značajnija pošto bi se vezala za 400 KW dalekovod Pljevlja - Lastva koji se preko trafostanice Lastva opet veže za energetski kabal Crna Gora Italija.

Buduća hidroelektrana Komarnica imat će branu visine 171 m biće omogućena komunikacija preko te brane, brana će biti most. Imat će ukupnu instalisanu snagu od 168 megavata i očekivanu godišnju proizvodnju od 232 gigavat sata. Tehničkim projektom je naglašeno da će nivo budućeg akumulacionog jezera imati kotu od 811 m normalnog uspora.

Da naglasim kota normalnog uspora je kota nadmorske visine kod koje je ispunjen korisni nivo akumulacije. Ova kota i ako ne obezbjeđuje najmanje investicione troškove izgradnje po kilovat satu proizvedene energije ipak obezbjeđuje ono što je još važnije a to je da akumulacija neće ugroziti kanjon Nevidio, grad Šavnik, kao ni turistički sadržaj te oblasti. Od četiri varijante kota 811 je zdrav kompromis između ekonomskog i aspekta životne sredine da se ovo područje ne ugrozi.

Međutim, akumulacije stvaraju i pozitivne i negativne uticaje na životnu sredinu. Čitajući izvještaj o strateškoj procjeni i uticaja na životnu sredinu iz februara 2020.godine, međuiverzibilne odnosno nepovratne procese se navode poremećaj flore i faune u i oko akumulacionog jezera, odnosno transformaciju riječne u jezersku.

Dalje, imaćemo poremećaj pejzaža indukovane seizmičke aktivnosti nižeg intenziteta kao u reonu akumulacije jezera Piva. Ono što je detaljnim prostornim planom predviđeno je zaštita kanjona Nevidio, zaštita habitata u što većem obimu, zaštita područja regionalnih parkova Pive i Komarnice i Dragišnice.

Takođe je procjena da će za rad u hidroelektrani Komarnica biti potrebno preko 100 ljudi, što je za ovo područje izuzetno važno. Značaj ovog objekta sa energetskog aspekta se ogleda i u sljedećem. Direktno povezivanje Crne Gore sa tržištem električne energije u Evropskoj uniji, pristup evropskim fondovima za razvoj te podsticaj za investitore u elektroenergetski sektor. Značajno bolja prenosna mreža pri čemu se formira 400 KW prsten, povećanje sigurnosti snadbijevanja električnom energijom crnogorskog primorja i stvaranje preduslova za priključenje novih izvora električne energije.

Iz navedenih razloga podržaću ovu odluku, odnosno predlog odluke o donošenju detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 13:43:35)

Hvala, poslanice Pavićević.

Poslanice Krivokapić, izvolite. Neka se pripremi poslanica Nada Drobniak.

RANKO KRIVOKAPIĆ (21.07.20 13:43:43)

Hvala vam, potpredsjedniče Skupštine.

Glavna privilegija u životu, pogotovo javnom pa i politici je da svojom prošlošću možete garantovati budućnost. Ja to mogu u provjerljivim stvarima kao što je energetika. Neki će pamtili

zastave, himne, nezavisnost, NATO, ja strahovito pamtim odbranu Elektroprivrede, 2007. godine odmah poslije... (prekid) na kongresu SDP-a sam rekao spriječićemo da budemo uvoznici struje iz domaćih izvora. Ponavljam, uvoznici struje iz domaćih izvora. I nije bilo previše proročki. Morali smo 2009.godine spriječiti da se čitava Elektroprivreda proda Beluskoniju, slučajno osuđen kao kriminalac, predsjednik Vlade Italije.

Znate što smo prošli braneći narodnu imovinu - zaustavljate razvoj, vi ste prepreka razvoju Crne Gore, čerali se savjetnicima po Vladi da mijenjaju ... dizali im parametre, morali poslati stručnjake za te vrste ugovora i spriječili da to ode bestraga.

Jedan od mojih važnijih razgovora u životu je bio dva puta bio sa Angelom Merkel u susret referendumu đe me je naučila da naša zemlja bez energetske nezavisnosti ništa neće značiti politička nezavisnost. Nije ona kriva što sam znao da smo bačili sve niz vodu ako ne sačuvamo energiju i nije se stalo, nijesu stali, naravno. Deripaska državni tajkun Rusije trebao je da dobije 40% Elektroprivrede Crne Gore za 32 miliona i još da mu daju za par miliona rudnike. Naravno, model je bio sljedeći - otkini stabilan izvor struje pa će pasti i hidroenergija.

Znači, trebao je da bude vlasnik energetskog sektora Crne Gore ruski paradržavni tajkun jer ... je njegova imovina. Pogledajte snimak kako mu predsjednik Putin traži da mu vrati olovku, kako mu predsjednik Putin traži da mu vrati olovku. Opet su to gospoda iz DPS-a vikali da napadamo državu. Oni je daju Deripaski. Ostalo je, koleginice, pet hiljada radnika u KAP-u, rudnicima Boksita, suštinski bez posla, a mi pričamo o 100 mjesta mi pračamo o energetici koja je profitna, koja je profitna. Naravno nijesmo stali tu, zahvaljujući opoziciji smo odbranili Termoelektranu, ne takozvanim patriotama, oni su je htjeli bačiti. Naravno je Beluskoni i njegov neki su odgovarali, mi čekamo da stigne odgovornost. Onda Možura, opet međunarodni skandal, drugi premijer koji će završiti u zatvor nam je partner za vjetroelektrane. Naravno, to će nas koštati 100 miliona subvencija - 100 miliona dva klinička centra. Nijedna bolnica u Crnoj Gori nije napravljena u zadnjih 30 godina, ozbiljna bolnica, da ne govorim o rekonstrukcijama, nego o bolnici. Prava bolnica onako po standardu, po standardima. Čuković je dao, čitavu bolnicu je poklonio u Risnu veličine skoro kliničkog centra iz svog džepa narodu Crne Gore tada, a nama je trebalo da ode čitava elektroprivreda u Ruske, Italijanske i ko zna čije i to za sitne pare. To nije neznanje. Ono moje čitavo pitanje neznanje i korupcija to nije neznanje, ne može biti neznanje, toliko neznanja ne može biti. Pred svake izbore sad već na nešto veliko se državno udara.

Da vas podsjetim, prošle izbore se prodalo zdravstvo, 16.avgusta 2016.godine smo prodali zdravstvo opet ovima sa Malte, čudo. Ovima koji su na Malti pohapšeni kao kriminalna organizacija, VGH mislim da se zove. Prodali smo ništa manje nego zdravstvo. Znači, država ovakvog tipa u Evropi koja proda zdravstvo ne postoji to vam ja tvrdim proda energetiku i zdravstvo ne postoji. Možete je slobodno registrovati kao feut imanje i da se svi registrujemo kao radnici na tuđem imanju i sve je to SDP radio iz vlasti i radit će vazda kad bude u vlasti. Nemamo više politike, imamo jednu politiku vlast i opozicija, imamo jednu politiku. Zato tri decenija može ovako da izađemo pred vas dokazima, zabilježeno urađeno ostvareno. Nijesu to promašaji mali, nijesu mali promašaji, ne postoje veći promašaji koje država može napraviti ovoga tipa. To udara u suštinu opstanka države u narodno dobro bez kojeg država moderna ne može funkcionisati bez vazduha, vode i hrane i struje je četvrta kategorija modernog doba bez koje ne možete živjeti i sve to nije ništa naučeno.

Nekad se griješilo i u zloj namjerni, ne zna se stati. Energija, zdravstvo ostali smo da nas prodaju kao pojedinca to se zove pohara. Kad dirate osnovnu suopstancu opstanka neke države, ekonomsku supstancu države. To već nije ni politika, to je neka zaslijepljenost koja više ulazi u one biblijske kategorije sedam grehova nego ...(prekid) jer vodi u propast, niđe bliže od propasti.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 13:50:05)

Hvala, kolega Krivokapić.

RANKO KRIVOKAPIĆ (21.07.20 13:50:14)

Samo još 20 sekundi da završim ... u završnoj riječi propast, jer ne mislim da je propast. Politika ima tu moć da ispravi stvar, radila je to i Kraljevina Jugoslavija u Crnoj Gori, iznosila više nego što je dobila reparaciju za Crnu Goru, pa su nekako sa zdravom vlašću u 40 godina napravili najbolju Crnu Goru u njenoj istoriji. Sve ove elektrane, sve ove bolnice što se prodaju, sve ovo je bilo napravljeno samo za 40-tak godina. Da računamo po sankcijama, računamo od 1950. do 1981. u 30 godina suštinski. Može se, ovaj narod to može, samo treba da uradimo ono što kaže Evropska unija, da završimo sa korupcijom i organizovanim kriminalom, a to se isto može u malo vremena, ne u mandatu, u malo vremena. Onda ćemo biti bogata i srećna zemlja.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 13:51:09)

Imamo žestoko oponiranje kolege Milića, pa kolege Radulovića ispravka nekog navoda.

SRĐAN MILIĆ (21.07.20 13:51:25)

Za kolegu Radulovića ne mogu garantovati koliko će biti žestok, ali ja ću dati sve od sebe.

Nijeste, profesore, emocije, znam, emocije nas nagrdiše

Kad smo kod emocija, gospodine Krivokapiću, slušam vas evo godinu dana, sedam, osam mjeseci koliko smo u Parlamentu ovdje i podsjećate nas na neke susrete, razgovore koje ste imali i sprečavanja štete za Crnu Goru.

Nemam razloga da sumnjam da to čemu ste prisustvovali se i desilo, a u dijelu sprečavanja smo učestvovali zajedno da onemogućimo da se dese štete. Ja mislim da bi, ne morate vi, ali nadležni državni organi. Zaista konačno trebali da povedu računa o tome ko su oni koje smo mi spriječili da još značajnije devastiraju ekonomiju Crne Gore.

Ja ću vam ispričati dvije stvari. Prva je izjava sinoć, jutros u 5 sati Plenkovića, predsjednika Vlade Hrvatske koji je kazao da 22 milijarde evra pomoći će biti za Hrvatsku opredijeljeno. Gospodine Genci, vi kao dubrovački đak a i ja kao dubrovački đak dobro znamo srazmjer između broja stanovnika Hrvatske i broja stanovnika Crne Gore. Ako ubacimo korektiv, sa sedam koliko je razlika između broja mi bismo onda trebali da dobijemo, da smo članica Evropske unije, tri milijarde evra. Ono što ja sebi ne mogu oprostiti, gospodine Krivokapiću, a vjerujem ni vi koji ste toliko godina bili u vlasti, da mi nijesmo članica Evropske unije.

Dakle, ja shvatam da ste vi zaustavljali projekte, ali nedovoljno da bi Crna Gora bila članica Evropske unije. Što znači, ako sad nam govore da su problem endemska korupcija, ta endemska korupcija je i u vremenu dok ste vi bili predsjednik Skupštine bili na čelu. Drugi element koji je meni lično bitan to je A2A. Znače, jedan je način razgovora ovdje u Skupštini, ali ja lijepo pozovem njihov helthortes u Milanu i zakažem razgovor sa profesorom da ga ne pominjem sada njihovim predsjednikom borda direktora i razgovor teče normalno. Naravno, oni su pitali da li mogu sa mnom da razgovaraju kao sa predsjednikom opozicione partije u to vrijeme i kažu pa dobro ovo sve što vi kažete je za nas interesantno. Mi nijesmo potpisali, vi znate ko je bio garant našeg potpisa za Elektroprivredu Crne Gore, tadašnji predsjednik Vlade Silvio Berlusconi 1979.godine. Ali vidim da ste vi zasutavili neke projekte zajedno sa SDP-om. Da nam objasnite u čemu je razlika ako budemo povjerovali ovo što vi govorite i ovo što su nam drugi predložili, a razlika je u tome što ćemo mi stati iza svoje riječi, a oni su izašli odavde sa 200 i nešto miliona evra u odnosu na neku sumu mnogo veću koju su uložili.

Gospodine Nimanbegu, ne moraju se koristiti, kao što vidite, teške riječi, ali se može napraviti distinkcija u odnosu na elemente ako govorimo o prošlosti, kao što sada govorim o sadašnjosti. Niko ovdje ne može da govori o tome da treba zaustavljati projekte, ali Crna Gora u ovom trenutku, gospodine Nimanbegu, a to ću sutra da pričam na Premijerskom satu je već došla na 43% obnovljivih izvora energije u ukupnoj potrošnji energije, a nama je trebalo 30%. To ne znači da smo mi sada jedini predodređeni da sve što želimo da napravimo na rijekama Crne Gore, a da ostavimo poslije generacijama koje dolaze u ovoj zemlji isušene kanjone.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 13:55:41)

Hvala, poslaniče Milić.
Da čujemo odgovor na vaš komentar.

RANKO KRIVOKAPIĆ (21.07.20 13:55:44)

Od kada postoji SDP, bude postojao, a postojaće zna se, a to postoji koncenzus, mislim, u ovom Parlamentu i onih koji smiju slobodno da glasaju. Da energetski sektor Crne Gore proizvodnja hidroenergije mora biti u državnom 100% vlasništvu. Ponavljam, oni koji slobodno smiju da glasaju, jer je to pitanja opstanka svih nas, bez obzira kako se nacionalno, vjerski i drugačije izjašnjavao. Naravno Komarnica mora da je gradi država. To je smiješna investicija ako ste Deripaski poklonili za njegove garancije, za privatni biznis 139 miliona, a sad kukamo da ovo košta 240, a ovo donosi pare, a ono odnijelo pare preko Raiffeisen banke u Rusiju. Pomogli smo Rusiju sa 139 miliona, sa junačkim crnogorstvom tzv. ping crnogorstvom kako ga ja zovem. Znači, sve je tu jasno. E sad nemamo za nas, a imali smo za njega. Ovo donosi život Crnoj Gori, a ono je odnijelo novac i dobar dio života Crne Gore. Dobar dio života Crne Gore jer nijesu ovi koji su to dali to zaradili nego ovi preci o čijim penzijama sada govorimo, čije su penzije 128 ili 148 nebitno. To su oni stvorili, mi, ova generacija to je poharala.

Jutros sam izarčunao pošto je smanjen taj evropski dio da smo u Evropskoj uniji, a nijesmo zbog korupcije i kriminala u Evropskoj uniji bilo bi tačno 714 miliona bismo dobili bespovratno. Bila je milijarda, ali se to spustilo malo zbog ukupnog pada na 390 milijardi. Tačno bi ove godine 714 miliona ako su spremni moglo da se naprave, kao što vidite nekolike Komarnice i to bi odmah dali novac. Evropska unija bi vam sutra dala taj novac da smo u Evropskoj uniji da napravite Komarnicu. Sutra. Nismo spremni ni za šta osim da prodamo. Da napravimo nijesmo, a da prodamo to lako ide. To je ona čuvena priča i svi je ovđe znamo kad kupuješ kuću pitaj je li on gradio ili otac. E ovi sinovi rasprodaše što su očevi napravili. Ovi sinovi rasprodaše što su očevi napravili i znate kako onda ide cijena daj što daš kesh and chary što bi rekli naši zapadni prijatelji.

Pogledajte logiku koja postoji. Tajkunima iz vlasti odgovara da grade hidroelektrane, a državi ne odgovara. To će dijete ustanoviti što je tu istina i što je korupcija. Znači, oni propadoše gradeći, a državi nećemo puštiti da propane gradeći elektrane. To je jasno, to je toliko očigledno da vrijeđa zdrav razum. To je ponovljeno, to vrijeđa zdrav razum, to nije politika, to je rauganje sa zdravim razumom svakog građanina ove zemlje. Ko se usudi da to priča na taj način skrivajući se iza javnih partnera. Mi smo prošli to. Svaki narod ima lošu i bolju vlast, ima vlast koja je podijeljena na stranputicu ili je digne, ali nauči nešto iz toga. Nama će se desiti u desetak godina da se pokušava opet na isti način napraviti istorijske greške u oblasti energetike za Crnu Goru. Ja zovem greške, a može se nazvati i težim rečnikom.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 13:59:25)

Hvala, poslaniče Krivokapić.
Poslaniče Radulović, da čujemo vaše oponiranje.

BRANKO RADULOVIĆ (21.07.20 13:59:35)

Gospodine Krivokapiću, vi ćete u sledećem periodu biti značajna ličnost zbog nečega što znate više od mene. Znaete o karakteru ovog režima. Drago mi je što se slažemo oko nekih stvari. Energetske samodovoljnosti posebno kada je u pitanju električna energija jer su i tranzit i ugallj ukoliko ne bude kontrolisan CO2 zajedno sa drugim polutantima i plin električna energija postaje hibrid dio vrlo značajan, nezamenjiv u nečemu što znači i novo gorivo, prije svega, H2 zajedno sa

električnom energijom. Obnovljivi izvori nešto što predstavlja zlatni crnogorski rudnik. Tako da oko hidrocentrale govorio sam dosta, govorio sam ovih 20, 30 godina čak i u Liberalnom savezu ovdje da ne vadim dokumenta. Međutim, ima dvije stvari. Ovo što vi danas govorite, jutros, ja sam takođe gledao, ali ja sam o tome precizno i rekao 25.02. Demokratski front fond za spas Crne Gore gdje tačno sam precizirao tri milijarde eura za Crnu Goru od toga bespovratnih sredstava 85% zato što nismo mnogo više ćemo uzimati u prvom periodu nego što ćemo davati. Evo ga i ovdje i u ovome ekonomskom programu, Tach struktura pod (rimsko) III tačka 7 fond za spas za Crnu Goru u tom iznosu itd.

Imaju sad dvije stvari gdje ste vi značajni, gospodine Krivokapiću. Ukoliko na sledećim izborima bude se formirala ekspertska vlada koja će počivati na tačnim principima sa mandatom od dvije godine. Sa tačnim programima gdje će se zaustaviti svaka moguća kriminalizacija u ovome sektoru i gdje će sve ići sa punim investicionim ciklusom koji će biti možda 70 ili 80% od onoga što će biti najznačajnije Crnoj Gori. Vi morate zajedno da učestvujete u tome ukoliko prođete cenzus i ukoliko budete parlamentarna stranka. Znači sa ovim ne najboljim odnosom o tome će oko izbora i zajedničke liste da zaustavimo ovakvu izgradnju Komarnice da ona počiva kroz potpunu proceduru, kroz izgradnju svih onih još tri hidrocentrale, kroz dogovor sa našim susjedima oko svega. Postoji nešto drugo zašto mi nijesmo danas dio pravne države.

Sad me dobro slušajte, gospodine Krivokapiću, nismo dio pravne države zato što je moje 10 tužbi koje se odnose više od 50% na Elektroprivredu nisu ugledale svjetlost dana. Izviđajni period u Zakonu o krivičnom postupku je maksimum šest mjeseci. One stoje 10, 15, 20 godina. Da su te tužbe ugledale svjetlost i oni dolari i ono dva centa, čini mi se, koje su date za Kombinat aluminijuma, pa onda Deripaski o kome vi govorite druga faza, pa ova privatizacija, pa neizgrađenost, pa ovakva najstrašnija glupost koja se dešava oko tzv. rekonstrukcije termoelektrane. Zaustaviće se to mi ćemo biti pravna država.

Slušajte me sad, gospodine Krivokapiću, ukoliko mi ne izvršimo (prekid) prošlosti Crne Gore, završiću sa tim, poznavanju prava ne dođu svi kriminalci i svi lopovi i ne vrate to i ne odgovaraju za to, onda nema ni budućnosti Crne Gore. Neće biti ona nikada dio Evropske unije nije bila prije deset godina. Zato vi Krivokapiću ne optužujući vas da ste saučesnik u svemu ovome, ali sigurno mnogo više znate od mene ko je krao ko je radio protiv državne elemente, ko je napravio ovakvu Elektroprivredu, ovakav Kombinat aluminijuma i sve ostalo. Ponavljam ne optužujem vas da ste saučesnik svega toga, ali ste zbog možda zablude viših državnih interesa učinili progledali kroz prste. Ovo nije moja i vaša Crna Gora 35 godina, ovo je zatočena, zarobljena, sramna, korupcionaška antievropska Crna Gora. Gospodine Krivokapiću, morate da bude svjesni toga. Ja sam duboko razočaran nadam se da ću dosanjati taj san, devedesetih godina vaš i moj.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:05:07)

Poslanik Krivokapić, da čujemo vaš odgovor.

RANKO KRIVOKAPIĆ (21.07.20 14:05:15)

Hvala.

Da temelj države, a znam da pravda uvijek dođe i doći će zbog ovog naroda i zbog svih nas. Naša budućnost je u dvije stvari svih nas koncesusom oko Evropske unije koji mislim da se može postići, oko razvoja Crne Gore i to nam je ustavna obaveza koju nikad nijesmo ispoštovali. Zato što ovakvo kako dođe koji takozvani investitor možete da mu predate što hoćete ako nema plan razvoja Crne Gore, a ustavna obaveza. Ustavna obaveza insistirao sam je bezbroj puta da se donese u Crnoj Gori da obaveže svaku Vladu i time stavimo tačku na korupciju. Što je korupirano i što je kriminal u Crnoj Gori zna Evropska unija i naši partneri, inače nebi nas optuživali za to, što misle to da kažu gledajući u pasulj, ne nego znaju imaju složene fajlove i znaju, đe je korupcija, đe je kriminal i znaju bolje nego što vi i ja znamo, mnogo bolje nego što Vi i ja znamo. Ne pričaju na prazno što bi se reklo, zato je to problem, neće reći ako ne znaju što je uzrok, problema i ko su

uzrok problema, oni to znaju, ko misli da to ne znaju taj nije izašao iz obora kamo li nešto više od toga, a kamo li da se bave međunarodnom politikom ili ozbiljnom politikom, tako da se to zna. Ali uvijek je isto kad pravite državu, u koliko uspijete da napravite dogovor oko bazične vrijednosti te države, toliko će država biti uspješna. Evo reći ću jedan primjer, naše zajedničke uspjeha i premijera i opozicije i SDP-a. Pkojni premijer i to treba afirmisati Željko Šturanović, ode skoro protiv odluci partije, pa drže odluku u Parlamenta da spriječimo prodaju Termoelektrane, pokojni premijer Željko Šturanović, DPS-a premijer je ode zajedno sda SDP-om, sa opozicijom, podržao odluku da spriječimo prodaju Termoelektrane Olegu Deripaski precizan sam. Znači, imate svuđe ima ljudi koji su u politici zbog ljubavi i vjere u ovu državu, mi smo stvorili suprotan osjećaj i zato bježe iz politike ljudi od uvjerenja pa i znanja i ozbiljnosti, da je politika posao, to nije posao to je službenj države i najveća čast neko služi kao vojnik, a neko služi kao poslanik, pritom oni će dati život, a mi dovoljno da budemo poštteni. Ali kad ne znamo reći ne, za nas je dovoljno da budemo poštteni i dobronamjerni, biće ovo srećna zemlja, ne treba mnogo,ali čese to desiti.Ja i vi smo gledali i vrijeme rata, i vrijeme ratne pohore ove zemlje i usud imena, i zločine izgleda da će to prevladati, da će to postati Crna Gora i bila je Crna Gora,to nekoliko godina bila je Crna Gora, ali smo i tada u tom najvećem mraku znali da će to proći i ovo sam možda izgleda kao nešto što se ponavlja. Ja sam uzeo Elektroprivredu da objašnjavam,ali možemo i dalje, proći jer je to protivno svega što je glavna tedebcija đe mi idemo u Evrepskoj uniji...(prekid) i protiv državnog, i proći će cijena će biti ogromna,a ako naučimo da se to više nikad ne ponovi...(prekid) neće biti najveća, a biže ogromna i to nam treba... (prekid) država i naroda,a ako ne bićemo, da ne idem dalje, feudalni podanici, a ne građani. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:08:55)

Hvala, poslaniče Krivokapić.

Poslanica Nada Drobnjak, neka se pripremi poslanica Draginja Vuksanović-Stanković.

NADA DROBNJAK (21.07.20 14:09:04)

Hvala, potpredsjedniče, uvaženi predstavnici Ministarstva, kolegice i kolege,

Možda nije naodmet ponoviti da je tačka dnevnog reda o kojoj raspravljamo Predlog odluke o donošenju detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici, jer koliko se u poslednjih pola sata govorilo o tome vjerovatno se i zaboravilo što je tema. Ali približavamo se izborima i šalju se političke poruke. Demokratska partija socijalista najbolju političku poruku šalje na način što radi i dalje u interesu građana i građanki Crne Gore. Dobro je što danas iz skoro svih diskusija možemo da zaključimo da postoji saglasnost da obnovljivi izvori energije predstavljaju sektor za najvećim potencijalom za ekonomski razvoj Crne Gore i da samo zdrava i jaka energetika garantuje jaku ekonomiju, i da smo svi iz svojih pozicija dali podršku za izgradnju hidroelektrane na rijeci Komarnica. Ali jako je važno vidjeti i šta ta hidroelektrana u stvari čini za građane koji žive na prostoru gdje će se ona graditi. Podsjetiću, svi znamo da prostor na kome će se graditi hHidroelektrana pripada dvijema crnogorskim opštinama Plužinama i Šavniku, i to Plužinama na području 2529 hektara i Šavniku 3048 hektara. Ali ono što je važno istaći, govorim iz pozicije Šavnika, da taj prsotor koji zahvata u nekom dijelu pripada katastarskim opštinama Dubrovsko, Duži, Pošćenje, Petnjica, Mljetičak, Šavnik i Mokro i da je na tom području u Šavniku pedesetih godina prošlog vijeka kada je počela priča i razvoj ideje o izgradnji hidroelektrane živjelo 1709 stanovnika, a prema popisu 2011.godine urađenim 456. U čemu ja vidim značaj izgradnje ove hidroelektrane - jer će ona sasvim je sigurno imati pozitivan uticaj na stvaranje boljih uslova za život stanovništva i da će zaustaviti ovaj trend demokratskog odliva.

Ovdje se pominjalo da je predizborna priča da će se u hidroelektrani zaposliti ljudi, pa naravno da čese zaposliti jer to je objekat koji treba da radi. Ako znamo da će u hidroelektrani raditi nešto preko 100 ljudi, to znači da će svaka trideseta osoba koja živi u opštinama Šavnik i Plužine prema postojećem stanju biti zaposlena u toj hidroelektrani to je ogroman doprinos tim

dvijema opštinama. Takođe je važno istaći da je prostornim i ubranističkim planom Opštine Šavnik istaknut u tom dokumentu značaj izgradnje ove hidroelektrane i u stvari razvoj opštine je zasnovan upravo na ovom hidroenergetskom objektu jer Opština Šavnik svoj razvoj zasniva na korišćenju hidropontencijala koji nije mali u toj maloj opštini. Važno je reći da ovaj detaljni prostorni plan zaista salgedava sve aspekte, prije svega i zaštite prostora, naselja, zaštićenih prirodnih i kulturnih vrijednosti, ali da je kroz njega istaknut značaj izgranje infrastrukture i da sasvim sigurno u Opštini Šavnik naselja Duži i Dubrosko izgradnjom ove višenamjenske akumulacije postići svoj razvoj, jer biće dobra infrastruktura izgrađena i vjerujem da će se tim putevima u ova naselja dolaziti, a ne odlaziti. Ono što je važno istaći to je da izgradnjom hidroakumulacije sasvim sigurno će se unaprijediti navodnjavanje zemljišta u svrhu razvoja poljoprivrede, da će se unaprijediti razvoj turizma u Opštini Šavnik, tu prije svega mislim na korišćenje jezera koje će vjerujem postojati vrlo brzo, jer će samo jezero omogućiti razvoj ribljeg fonda, znači ribarstva izgradiće se objekti oko samog jezera, ali će se svakako u funkciju staviti i drugi potencijali koje Opština Šavnik ima. Tu prije svega mislim na Pošćenska jezera, na lovište posebne namjene Dragišnica, sasvim sigurno da će doći do boljeg i značajnijeg razvoja biciklističkih i planinskih staza. Za kraj ću reći, jako je važno ono što ovaj detaljni prostorni plan (prekid).. normalnog uspora od 811 jer će se tako zaštititi pun potencijal i razvoj Šavnika i naravno kanjon Nevidio. Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:14:49)

Hvala, poslanice Drobniak.
Poslanik Milić se javio za komentar.

SRĐAN MILIĆ (21.07.20 14:15:03)

Hvala vam.

Dakle, govoreći o prostoru Šavnika i Plužina, mada se konkretno govoreći o hidroelektrani Komarnica više može govoriti o Šavniku, a manjim dijelom o zahvatu vezano za Plužine, možemo govoriti o uticaju na Opštinu Plužine, ja sam pogledao i neke podatke koji su ovdje dostavljeni, a tiču se broja posjetilaca u parku zaštite prirode Dragišnica i Komarnica i taj podatak je, gospođo Drobniak, da je to negdje na godišnjem nivou 2400 turista.

S obzirom da dolazite iz tog kraja, a s obzirom da ja taj kraj posebno smatram bogatim za onaj vid turizma koji je neophodan Crnoj Gori, to nijesu samo kupališta, nego i onaj dio gdje treba da se upozna Crna Gora, čini mi se da znate da se mi od saobraćaja tim putevima teško možemo mimoći koliko ima turista koji dolaze. Taj ulazni parametar, to su zvanični podaci koji su došli od strane Turističke organizacije Šavnik i Nacionalne turističke organizacije, ali su problematični. Taj podak je sastavni dio predloga prostornoplanskog dokumenta. Najmanje možda šteta jer je značajno veći broj turista, ali ono što je za mene bitno je da na tom prostoru takođe postoje objekti koji predstavljaju potencijalna kulturna dobra od lokalnog i širega značaja. To je opet povezano sa ovim turizmom i povezano sa onim turizmom koji nam treba, ali meni jednostavno smeta, gospođo Drobniak, da olako se prelazi preko onoga što je suština problema. Suština problema da smo definisali da 80% od ukupne investicije to jeste 195 miliona evra se mora odvojiti za građevinske radove. To smo definisali kao zvanični odgovor Vlade Crne Gore, o tome ću sutra sa predsjednikom Vlade malo više govoriti. U odnosu na odgovore koje šalje, po meni ti odgovori sadrže određeni nivo dezinformacije. Šta konkretno dobijamo time da ćemo 100-150 radnika zaposliti, da će na izgradnji hidroelektrane raditi hiljadu radnika, da je 195 miliona evra izvođenje građevinskih radova, a mi još uvijek nijesmo riješili ključni problem to je lijevi bok brane, nijesmo ga ispitali. Onda navrat - nanos dolazimo u Skupštinu Crne Gore sa Predlogom odluke vezano za prostranoplansku dokumentaciju.

Ponavljam još jedanput, da svima bude jasno, obnovljivi izvori energije postoje različite vrste, postoje vrste koje zavise od vremenskih prilika i postoje obnovljivi izvori energije koji ne zavise od vremenskih prilika. Danas Crna Gora u odnosu na ukupnu potrošnju koja je negdje na

nivou 10 teravati troši 3,7, mi imamo iz obnovljivih izvora, a to je zajedno Piva i Perućica 1,7 jedan terevat i mali izvori energije i druge elektrane 0,6, mi već danas smo prešli preko onoga limita koji nam je bio dostavljen iz Evropske unije sporazumom koji smo definisali da to treba da bude limit koji moramo da ispoštujemo. Dakle, Komarnica ne treba se graditi ako nam je cilj da zadovoljimo određeni procenat obnovljivih izvora energije. Komarnica treba da se gradi samo ako postoje jasno definisani nesporni elementi, nijedan element koji će biti sporan u prostorno planskoj dokumentaciji, vi danas imate taj sporni elemenat. Ova podrška može da bude uslov jer na kraju krajeva vi ne znate šta će se tim istraživanjima tamo naći. Uđite, kažem vam, pročitajte svi zajedno, nema potrebe niti želim vama lično da dociram, predlagaču govorim, dajte da samo kažemo ova odluka će biti uslovljena onim što će nam stručnjaci i eksperti reći vezano za lijevi bok brane. Ona ne može na ovakav način da bude usvojena, jer ćemo sutra, preksutra, za pet godina doći u situaciju, predlagač je u svom zvaničnom saopštenju rekao da od šest različitih varijanti izabrali ste ovu na 811. Meni je bitno samo da nijedna od tih varijanti ne može biti sprovedena u praksi zbog toga što mi nemamo odgovore na ključna pitanja. Zato... (prekid) potpredsjedniče, samo predlaganje ovoga akta više govori o upotrebi za političke svrhe, nego za stvarnu potrebu Crne Gore. Hvalas vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:20:32)

Hvala, poslaniče Milić.

Nećemo vratiti vrijeme ako se puno izvinjavamo, nego da ga poštujemo.

NADA DROBNJAK (21.07.20 14:20:42)

Bez ovog mi nećemo dobiti stvarni odgovor, nećemo nikada krenuti u izgradnju hidroelektrane Komarnica, nama je u interesu da se ta hidroelektrana izgradi. Dobili smo od predstavnice predlagača jasne odgovore ko je su faze, šta slijedi nakon usvajanja detaljnog prostornog plana i naravno da niko neće krenuti da radi ovakav energetski objekat bez zaista jasnog odgovora struke i svih predstavnika struke koji učestvuju u ovom radu. Potenciranje na tome da je 80% predviđenih troškova za građevinske radove, to je sasvim prirodno za izgradnju jednog ovakvog objekta, to nije samo taj objekat, to su i prilazni putevi, jako puno infrastrukture, ali i sam masivni građevinski objekat koji nosi mnogo više novca nego postrojenje koje će da se u njemu instalira.

Ono što sa čim ste krenuli, što jeste važno svakako i vama, ali i svima nama, to je razvoj opština na sjeveru Crne Gore. Ovdje smo govorili o tome kako treba iskoristiti potencijale Opštine Šavnik. Nažalost mali broj ljudi u Crnoj Gori i šire zna koje su prirodne i kulturne ljepote u toj maloj opštini, ali zaista toliko ljepote, toliko kulturno-istorijskih spomenika koji treba da se posjete, rekli ste podatak iz Turističke organizacije Šavnika, da park prirode godišnje posjeti oko 2400 turista. Mene raduje da su većina tih turista stranci i da su oni ti koji se uredno prijavljuju, da je broj posjetilaca veći, ali da je tu ogroman prostor za inspekcije da odrade svoj posao, da se zaista vidi koliko posjetilaca ima, koliko ljudi prođe godišnje kroz kanjon Nevidio jer brojke koje se pokazuju kroz zvaničnu statistiku sasvim sigurno da nijesu tačne. Ali to je i veliki zadatak svima u Opštini Šavnik, svima koji vode Opštinu Šavnik, da se stvore uslovi da se iskoristi potencijal Šavnika u punom smislu. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:23:20)

Hvala, poslanice Drobnjak.

Poslanica Draginja Vuksanović-Stanković, neka se pripremi poslanica Daliborka Pejović.

VUKSANOVIĆ STANKOVIĆ DRAGINJA (21.07.20 14:23:32)

Poštovana Skupštino, poštovani građani Crne Gore,

Više od 30 godina Socijaldemokratska partija je na pravoj strani istorije, od borbe za nezavisnost koju smo dobili 2006.godine do ulaska u NATO i glasanje za brojne zakone koji su značajni za zaokruživanje identiteta crnogorske države. Uvijek smo se borili za Crnu Goru, borimo se sada i borićemo se uvijek i uvijek u interesu građana Crne Gore, u interesu socijalne pravde, jednakosti, solidarnosti svih. I tada je zahvaljujući Socijaldemokratskoj partiji Elektroprivreda ostala u većinskom vlasništvu države Crne Gore. Zašto? Jer pripada državi i pripada njenim građanima.

Borili smo se i izborili da Kraljičina plaža kod Čanja ostane građanima Bara i građanima Crne Gore, to je crnogorska obala koja pripada našim građanima. Borili smo se za Luku Bar i izborili da ostane u vlasništvu države Crne Gore jer pripada građanima Bara i građanima Crne Gore, to je luka koja pripada svima. I uvijek je i sada i boriće se uvijek Socijaldemokratska partija za državu koja pripada svima a ne njima. Ko su to "ne njima", ko su ti oni. To su oni koji se bore za sopstvene interese i privilegije, kojima je Crna Gora u džepu dok se kriju izazastave države Crne Gore i navodno se bore za interese Crne Gore. Oni koji su mimo volje Socijaldemokratske partije, zbog čega je i Socijaldemokratska partija izašla iz vlasti tada, glasali za otuđenje brojnih crnogorskih resursa i za to sada nemamo Mamulu, nemamo Miločerski park, i brojne resurse koji umjesto da pripadaju građanima Crne Gore pripadaju njima, privilegovanim pojedincima, raznim stranim i domaćim tajkunima ili tim nekim, kako ih ja često zovem crnogorskim šaicima. E neće moći. Građani Crne Gore Socijaldemokratska partija sve isto je oteto vratiće vama. Vratiće građanima i vratiće državi Crnoj Gori.

Kad govorimo o energetici kao jednom od najvažnijih resursa ove države šta zanima građane? Građani najbolje razumiju, ne riječ energetika ili električna enegija nego ono što se zove struja. Šta znači valorizovati ove resurse u interesu građana. To znači da kad imate tako bogat resurs kao što je energetika i kada imamo mogućnost da izvozimo struju prema drugim državama, to znači da je logično da struje ima dovoljno i da građani treba da plaćaju manje račune. Ne, mi naprotiv plaćamo najskuplje račune. A što je najveći humor ili sarkazam ali tragični humor, to je da građani Pljevalja će je Termoelektrana, plaćaju skuplju struju nego svi ostali. Da li je to socijalna pravda, jednakost i da li se na ovaj način štite interesi građana Crne Gore.

Kad kažem struja u pravnom smislu riječi, kako radimo na časovima stvarnog prava struja spada u neku vrstu beztjelesne stvari, ne možete je vidjeti, ne možete je opipati. Ali, kad građani dobiju račun imaju što da vide. Da da, to je beztjelesne stvari, ne možete je opipati, ne možete je vidjeti, ali građani kad dobiju račun imaju što da vide. E za to ćemo se mi boriti da se resursi ove države, ovdje govorim konkretno o električnoj energiji valorizuju na način da koriste građanima Crne Gore. A najveća korist građanima Crne Gore je da ako imate dovoljno resursa olakšate život građana a ne mi imamo struju koju izvozimo vani a građani plaćaju sve skuplje i skuplje, skuplju struju, tj. plaćaju sve veće i veće račune.

Za to, poštovani građani, resursi pripadaju vama. Ne tajkunima domaćim i stranim, ne privilegovanim pojedincima koji su stavili Crnu Goru u džep i ne pripadaju domaćim šaicima. Socijaldemokratska partija vratiće oduzete resurse i učiniće da život građana Crne Gore bude lakši i da bude pristojan. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:28:05)

Hvala poslanice Vuksanović Stanković.

Poslanice Pejović, da čujem ovaš stav i da najavim zadnjeg učesnika, kolega Papović.

DALIBORKA PEJOVIĆ (21.07.20 14:28:22)

Hvala vam uvaženi potpredsjedniče Nimanbegu.

Ja prosto imam potrebu da se obratim predlagačima za to što smatram da su možda rijetki tim koji nije preživio kataklizmu i pakao donoseći ovaj prostorni plan vjerovatno i u proceduri koja se ne tiče samo prostorno planskog dijela nego i ovog koji se tiče ekološkog i zaista svaka

čast na tome.

Kad sam se malo informisala oko toga kako je uopšte došlo da se u jednoj mirnoj atmosferi sve ovo desi, rekli su mi zbilja da je bilo odstupanja od 2016. godine i strategije energetike kada je u pitanju kota i da ste zaista maksimalno izašli u susret ekološkim zahtjevima koji su negdje i bili razlog da ovoliko dugo traje procedura usvajanja i prostornih i ekoloških principa.

Prvo, želim da demantujem sve one koji su danas ovdje rekli da je ovo pred izbore i da se sad sva ova priča dešava neposredno pred ove događaje koji slijede, apsolutno nije tačno. Svi koji su se bavili strateškim dokumentima kada je energetika u pitanju, neka samo pročitaju od kad je star ovaj projekat i koliko se na njemu radilo, tako da evo najstariji podaci su upravo bili iz 2016. godine. Očigledno je problem što god mi uradimo da nešto ne valja. Kad poštuju dokumenta koja donesete i to je sporno, kad ih eventualno ne poštuju iz određenih razloga tek je to sporno i to je problem, ali šta da radimo, takve su na žalost ove kritike koje često slušamo i zaista jedino mi je, mogu da kažem, žao zbog toga.

I drugi vrlo važan kontekst kada su u pitanju hidrološki potencijali u odnosu na male i velike hidroelektrane, znači opet izgleda problem ako poštuju nešto što smo se obavezali međunarodnim dokumentima i sporazumima obnovljive izvore smo rekli da ćemo uspostaviti u Crnoj Gori do iznosa 30% ukupnog energetskeg potencijala koji imamo i ništa drugo nismo radili nego da bismo ostvarili ciljeve i naravno dobili prelazno i zelena svijetla kad je u pitanju Evropska unija i zajednice koje se bave o svemu ovome.

Tačno je, i to trebamo da kažemo, daleko smo od toga da smo iskoristili sve potencijale koje smo obavezni da imamo, kada su u pitanju obnovljivi izvori energije. Nismo puno uradili kad je u pitanju otpad, drvna masa, poljoprivreda ali naravno, vrlo su kompleksni projekti u pitanju i vrlo se ozbiljno radi na svim ovim projekcijama. Da smo mogli možda bilježiti neke bliže i neke brže i opipljive rezultate, ali svakako smo u oblasti hidroenergije, mogu reći i solarne energije vjetera, uradili dosta toga i evo možemo slobodno odati priznanje sistemu da je bar u tom dijelu išao korak naprijed.

Ono što je fokus, čula sam da puno poslanika danas, govoreći na ovoj temi ili pričajući oko ove teme, su se bavili problemima ekologije. Dakle, ja samo pravim paralelu između projekta hidroelektrana na Morači i Komarnice. Dakle, pored sve one muke koju smo imali, svaka čas kad ste ovako lako prošli sa ekološkim zahtjevima kada je Komarnica u pitanju, iako ste imali jednako vrlo važan i odgovoran zadatak, a to je da sačuvate i ... zone i regionalni park i zaista predjele koji su ekološki prirodno toliko zahtjevni, toliko izazovni da morate predvidjeti sve moguće elemente zaštite i u fazi izgradnje i nakon valorizacije da ne biste slučajno ugrozili nešto što je stvoreni ekološki potencijal i naravno zdravo prirodno okruženje koje na samom terenu postoji.

Hoću da kažem i zaista da odam priznanje zbog činjenice da ste angažovali vrlo referentne stručnjake, znam da je stratešku procjenu uticaja na životnu sredinu uradio dobara dio stručnjaka sa biotehničkog fakulteta, vrlo istaknuti referentni biolozi, mislim da je to doprinijelo možda manjem otporu javnosti, naravno negdje blagonaklonom u odnosu prema samom projektu. Dobro je i možda po prvi put za ovako veliki projekat da nije bilo bune među lokalnim stanovništvom, čak šta više razumjela sam da su vrlo afirmativno se odnijeli prema samom projektu i zaista, evo s moje strane, kažem veliko priznanje i čestitke što ste ovako uspjeli ovaj proces da dovedete do kraja. I bilo je naravno kritike, i s time završavam, oko toga da li smo se naslonili na mreže i na sve što je važno za okruženje. Vi ste ispoštovali i tu zakonske i međunarodne norme da ste preko ... konvencije, odnosno tog mehanizma obavijestili sve relevantne države u okruženju da ne bismo i tu napravili grijeh ili grešku prema njima. Bosna i Hercegovina vam je dala sugestije, uvrstili ste ih u stratešku procjenu uticaja, naravno u proces izrade planskog dokumenta i evo s moje strane puna podrška i naravno da ću glasati sa zadovoljstvom za ovakav dokument. Hvala vam lijepa.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:32:40)

Hvala poslanice Pejović.

Na vaše izlaganje komentar ima kolega Milić. Poslaniče Milić, izvolite.

SRĐAN MILIĆ (21.07.20 14:32:46)

Ja sam obećao da ću komentarisati samo one koji govore o temi, što je gospođa Pejović govorila o temi, nekoliko elemenata.

Ovaj dokument kao rijetko koji otvara dosta dilema, ali je korektno napisan i korektno je napisan za to što u mjeri mogućeta u Vladi Crne Gore sam otvara određena pitanja koja treba u narednom periodu riješiti, mislim da ćemo se složiti.

S druge strane, po meni, ovaj dokument ovako koncipiran pokazuje da je dosadašnja politika u oblasti obnovljivih izvora energije bila pogrešna, a to je moje mišljenje, s tim se vi ne morate slagati, ali ja ću malo pokušati to da objasnim.

Dokument prati pozitivna iskustva vezano za vještačko jezero Piva, za saobraćajnicu preko Krune, brane norveške projekte, dosta toga radi na način da je prijemljivo. Govori o tome da mašinska zgrada...(prekid) nije podzemna elektrana, što je takođe bitno, a ja ću sve koji žele da se bave ovom problematikom podsjetiti kako je plat I plat II dubrovačke elektrane napravljen kao podzemna elektrana i zašto je to bilo zbog Trebišnjice bitno. Ali, stavimo i to sa strane.

Ono što smatram da je bitno, vi ste rekli da prioritet su bili energetske projekti, pa tek ćemo onda govoriti o drugim oblicima valorizacije onoga što treba Crnoj Gori, a ja pod tim podrazumijevam energetske pametne kuće, pod tim podrazumijevam električne automobile, subvencije za električne automobile i sve ono što treba da se uradi. Međutim, ono što je pitanje zašto nama treba Komarnica? U ovom dokumentu se kaže - za pokrivanje potreba u energiji i snazi. Gospođu Pejović, ne treba za to, ne treba za to zato što sada imamo više nego što nam je potrebno. Ali, treba za nešto drugo. I onda se kaže vrednovanje Komarnice prema tržišnim uslovima. Ono što je ključno ovaj dokument za tržišne uslove vrednovanja Komarnica uzima cijenu električne energije sa mađarske berze. Ta cijena električne energije je na 52,12 eura po megavat satu. Podsjećam vas da politika u Crnoj Gori nas je natjerala kao građane Crne Gore da plaćamo subvenciju od 9,4 do 14,5 euro centa, znači duplo više nego što je tržišna cijena. A kada se govori o očekivanim cijenama dnevne i noćne energije u periodu od 2020. do 2040. godine u ovom dokumentu 2040. godine ta cijena će biti za 50% veća nego što je predviđena 2020. ili 2030, ajmo da kažemo kada bude upotreba te energije, znači biće veća. Ali i tada će biti duplo manja nego što mi danas plaćamo onima koji imaju male hidroelektrane. I to je onaj ključni problem u svemu ovome. Mi smo doveli Elektroprivredu Crne Gore sa 250 miliona evra, koliko su imali na svom računu, da danas uzimaju kredit od 50 miliona evra, da bi pokrili svoju likvidnost. A sa druge strane desetine i desetine miliona evra smo dali malim hidroelektranama, vlasnicima tih malih hidroelektrana, ja vam garantujem da najveći dio vlasnika malih hidroelektrana pojma nema đe mu je mala hidroelektrana jer je on tu samo u formalnom smislu da uzme novac. Hvala vam gospodine Nimanbegu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:36:48)

Hvala, poslaniče Milić.

Poslanice Pejović, da čujemo vaš odgovor na komentar.

DALIBORKA PEJOVIĆ (21.07.20 14:36:55)

Ne znam da li svi, ali barem jedan dio vlasnika malih hidroelektrana zna odlično jer sam bila na otvaranje i bili su svi živi i zdravi tamo i prisustvovali, naravno zadovoljstvo svih, otvarali odnosno bili dio tog procesa početka, je li tako, izvođenja radova i valorizacije potencijala. Još nisam čula, a voljela bih da budem demantovana da je jedan projekat naišao na otpor lokalnog stanovništva ili da je bio problem da se realizuje. E znate gdje je naišao, to sam jednom prilikom ovdje i komentarisala u Skupštini Crne Gore, upravo kad smo bili kao delegacija Odbora za evropske integracije u posjeti Opštine Šavnik. Nažalost, danas pokojni gradonačelnik, zaista jedan veliki čovjek u svakom smislu, nam je tada rekao da je on prosto zgrožen i ja naravno bila s tim u vezi, da dobijete političku platformu za izbore, da dobijete povjerenje građana u iznosu 80%

procentu podrške za realizaciju jednog projekta. Sve završite procedure, sve odradite što treba po zakonu, sve se završi kako treba i na kraju dođe neko ko veze nema sa tom lokalnom sredinom i sve vam snove sruši. Ispadne da vlast, odnosno ljudi obmanjuju građane, a ne jedna užasna auto i sistemska destrukcija koja jednom u Crnoj Gori mora da prestane. To je prvo što želim da kažem.

Drugo, nisam ja pričala o hijerarhiji niti o prioritizaciji energetske objekata koje treba graditi u Crnoj Gori, mogu to bolje stručniji od mene i od vas će napisati ili su već napisali. Ali sam govorila o tome da je nešto što je brzo moguće valorizovati sa odličnim efektima upravo ovo što se tiče obnovljivih izbora kad se tiče solarna, kad je u pitanju vjetroenergija i kad su u pitanju hidropotencijali. O ovim drugima je teško govoriti jer znam pouzdano analize koje su rađene o potencijalima drvne, poljoprivredne, bio i druge mase je vrlo sporno jer ga još nismo faktički izračunali da bismo znali da li nam se isplati da idemo u te projekte i da li je to nešto što donosi brzo benefite. Tako da nisam se ja bavila ovim stvarima o kojima ste vi pričali, vjerovatno ćete imati pozvanijih sagovornika na tu temu. Ja sam se bavila time da sam konačno srećna, moram reći kao poslanica ovog doma, da je u jednoj normalno javnoj i stručnoj raspravi sa ogromnim stručnim potencijalom odbranjen jedan ovakav projekat. Ja vam opet podvlačim i skrećem pažnju, ne za to što je to htjela vlast, nego za to što je crnogorska pamet, radeći strateška dokumenta, rekla da je to opravdano i da na tome treba raditi. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:39:33)

Hvala vam, poslanice Pojović.

Kao što sam najavio, posljednji učesnik ispred poslanika kolega Papović. Izvolite.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (21.07.20 14:39:47)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovane predstavnice predlagača,

Rasprava o ovom u suštini planskom dokumentu, dakle za višenamjensku akumulaciju na rijeci Komarnici se pretvorila isključivo u priču o njenom hidroenergetskom potencijalu i posredično uopšte o vođenju politike u energetske sektoru.

Kolege iz opozicije, naravno, žele da poentiraju ističući nekakve loše strane elektroenergetske politike i politike u energetske sektoru u posljednjih par decenija i pri tome su izgubili iz vida jednu vrlo važnu činjenicu, a to je da se u ovom sektoru, dakle u planiranju elektroenergetskih projekata, najčešće nikad ne ostvari ono što se planira i da se uglavnom rokovi koji su predviđeni planom prolongiraju. To je iskustvo koje Crna Gora ima u proteklih 100 godina.

Crnogorska Narodna skupština je u aprilu 1911. godine dala koncesiju inženjeru Antu Deškoviću iz Austrougarske da pravi dvije hidrocentrale na Morači. Jednu kod manastira Morača, a drugu na lokaciji u Donjoj Gorici. I po povoljnostima, dakle privatno vlasništvo uz obavezu da uloži određenu svotu. Taj plan nije realizovan jer je 1912. godine došlo do balkanskih ratova, 1914. do I svjetskog rata i kasnije do nestanka crnogorske države.

Pred II svjetski rat urađen je projekat hidroenergetskog kompleksa Gornja Zeta, odnosno Perućica. Tek je 1960. godine puštena hidroelektrana Perućica u rad. 1966. godine preduzeće Kombinat aluminijuma Titograd u izgradnji, dakle nije još bilo ni formirano, počelo je investicioni projekat gradnje Hidroelektrane Piva 1966. sa zadatkom da taj hidroenergetski objekat bude glavni energetske izvor za Kombinat aluminijuma. Rok gradnje je bio 1971. a cijena gradnje 404 miliona tadašnjih dinara. Već 1969. investitor je zapao u velike finansijske teškoće, taj projekat izgradnje je preuzelo preduzeće Crnogorske elektrane i nastavljena je gradnja umjesto 1971. hidroelektrana Piva je puštena tek u rad 1976. 10 godina od početka gradnje i pet godina nakon roka. A njena cijena je bila milijardu i 800 miliona tadašnjih dinara i 1976. još je planirano 360 miliona koje je trebalo uložiti kako bi se cjelokupan projekat doveo do kraja. Dakle, pet puta više od plana. Evo, ovdje se kaže da je socijalistički period primjer poštenja, poštenog upravljanja, poštene vlasti. Dakle, pet puta skuplje, dva puta duže.

Ova skupština je 1974. godine usvojila akt kojim je bila garant crnogorskim elektranama,

preduzeću Crnogorske elektrane za kredit koji je realizovan na bazi Jugoslovensko-Sovjetskog sporazuma za gradnju Termoelektrane u Pljevljima 1974. godine. Gradnja je počela 1975. bilo je planirano da se završi 1978. godine. Planirano je da gradnja košta milijardu i 530 miliona tadašnjih dinara, rok gradnje je probijen četiri godine pa je Termoelektrana završena tek 1982. a ukupna cijena njene gradnje je bila tri milijarde i 800 miliona dinara. Više nego dva puta u odnosu na planirano i rok koji je duplo probijen. Dakle, to su naša iskustva sa planiranjem i izgradnjom ovakvih objekata. Dakle, u periodu socijalizma kada se to radilo, što mnogi vole da kažu, na jedan pošten, transparentan, nekoruptivan način, imate ovakve podatke. Onda zaboravljaju kolege iz opozicije kontekst. Ovi elektro energetske objekti su građeni prije svega kako bi bili izvori električne energije za industrijsku proizvodnju, jer tokom 70-tih godina modernizovana je Željezara, Kombinat aluminijuma u Titogradu je pušten u rad sa nekoliko faza i trebale su ogromne količine energije. Ovi izvori em što su kasnili sa gradnjom, em što nijesu obezbjeđivali dovoljne količine energije. I krajem 70-tih i početkom 80-tih tada je urađen izvanredna plan gradnje četiri kaskadne hidroelektrane na Morači plus prevođenje vode iz rijeke Tare u Moraču. Taj plan nikad nije realizovan zbog toga što nije bilo novca. Onda je krajem 80-tih tadašnja Vlada Crne Gore zajedno sa vladama Bosne i Hercegovine i Srbije napravila dogovor o građenju hidroenergetskih objekata na Tari, odnosno u slivu rijeke Drine. Nije došlo do toga zbog toga što je tadašnja Socijalistička Republika Slovenija blokirala taj projekat zbog ekoloških razloga tako da nikada nije došlo do realizacije ovih kapitalnih elektro energetske projekata. Tada o ekologiji gotovo niko nije vodio računa.

Tokom 90-tih godina, naravno zbog izolacije ovi objekti su došli u period logične, normalne potrebe za rekonstrukcijom. To nije moglo da se uradi zbog međunarodne izolacije, zbog nedostajuće opreme i tako smo došli na početak 21 vijeka sa izraubovanom elektroprivredom, elektroenergetskim objektima, sa drugačijim državnim ambijentom, sa drugačijim planovima u privrednom razvoju, sa drugačijom ekonomijom, sa drugačijim okruženjem i postavilo se pitanje kako ćemo ovaj sektor u budućnosti da razvijamo. I u posljednjih 15-20 godina gradi se jedan novi sistem, dakle sistem koji zahtijeva novu politiku ... ne može biti adekvatna u 21 vijeku.

Samo još kratko. Mnogo je bilo kritika na račun pokušaja da se 2007. privatizuje Termoelektrana Pljevlja. To je u stvari bio pokušaj da se uradi ono što je bilo zamišljeno 1966. to jeste da Kombinat aluminijuma dobije sopstveni izvor električne energije, da se Elektroprivreda Crne Gore oslobodi obaveze subvencioniranja električne energije Kombinat aluminijuma kako bi i jedna i druga industrijska grana funkcionisale isplativo. To je bila poenta. 2007. kaže to je bila takva perspektiva, ne kažem, možda iz današnje perspektive to djeluje sasvim drugačije, ali hoću da kažem da od prvog elektroenergetskog ili hidroenergetskog projekta u Crnoj Gori treba uvijek imati u vidu kontekst, uslove i potrebe za koje se ovi planovi donose. Ako se zanemare opozicione žalopoljke, samopohvale, samoobmane, galama, slatkorječiva magla, pogubna demagogija....barem mi vodimo racionalnu politiku u ovoj oblasti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:47:25)

Hvala poslaniče Papović.
Izvolite poslaniče Konjević.

RAŠKO KONJEVIĆ (21.07.20 14:47:43)

.... opozicione, a govorio je kolega o onome što sam barem ja govorio za 2007. godinu, dakle dovoljno uvredljivo i tražim repriku u ime kluba.

A što, to je rečeno, ne treba pojašnjavati rečeno.
(Polemika)

Da vam kažem nešto, bilo bi kolegijalno da nisu korišćenje... Imao sam namjeru da vam neko na samom kraju diskusije, dakle tumačeći ono o čemu smo govorili ja i kolega Krivokapić, a mi smo spominjali da ja znam jedini termoelektranu i slučaj 2007. godine, dakle uzmete da govorite ... da nešto kažem i o tome... a onda nastavite sa pričom o obmanama itd.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:48:48)

Poslaniče Konjević, ja nisam rukovodilac jednom sjednicom a vidim da je diskutovao kolega kolega Bulajić, kolega Đukanović, kolega Krivokapić, koleginica Stanković, kolega Milić, kolega Damjanović, kolega Radulović i vi. I sada, ako je zbog opozicionih, kako je imenovao opozicionih onda bi možda svima njima trebalo dati repriku. Ne samo izvolite, evo koristite minut, recite što želite pa ćemo vidjeti kako ćemo dalje nastupiti. Ja ne vidim razloga, nije vas niko pominjao kao partiju ili osobno, tako da Evo izvolite, komentarišite.

RAŠKO KONJEVIĆ (21.07.20 14:49:36)

Hvala vam.

Hoću samo još 30 sekundi radi vas.

Mi smo na ovu temu otvorili priču o energetske politici u 2007. godini. Kolega se naslonio na tu priču i onda upotrijebio ovo. Dakle, jasna aluzija prema klubu uvezivajući činjenice. Samo želim da budem korektan u tom dijelu.

Zahvaljujem svakako vama. Trudiću se da ne izazovem na bilo koji način dalju polemiku, ali, repriku naravno.

Kolega Papoviću, nesporno je da svako od nas, politika je takva kao svaki drugi posao, može da pogriješi, pogrešno procijeni itd. To je sastavni dio svakoga, sastavni dio života. Ali, gore je od toga kad napravite grešku u tako ozbiljnoj politici kao što je energetska politika kad pokušavate nakon određenog vremena da tu grešku relativizirate ili da se pravite da se ona nije desila.

Znate kome je DPS htio da proda Termoelektranu, gospodine Papoviću? Ruskom tajkunu Olegu Deripaski. Ima li koga u ovom parlamentu da ga vi ne optužujete, čak i nas u jednom momentu da sarađujemo sa Rusima, dakle čak i nas u jednom momentu, ne mislim vi personalno da sarađujemo sa Rusima. I ne bi bilo ništa sporno da je to bio investitor koji je trebao 40% proizvodnih kapaciteta da kupi za jednu pristojnu cijenu. Termoelektrana i rudnik uglja, a tada je taj projekat vodio gospodin Gvozdenović, bio je resorni ministar za to, trebalo je da se proda za 36 miliona eura i to je bio samo prvi korak da se proda elektroprivreda. Legitimno je u politici da kažete - ta politika koja je vođena u oblasti energetike nije dobra i mi smo je ispravili. Ja sam rekao - pohvaljujem Vladu koja je otkupljivala od italijana to. Nemojte samo da mislite da smo svi dobili amneziju da se ne sjećamo šta je bila politika 2007. godine, 2009. godine s Elektroprivredom. Nemojte da mislite da smo dobili tu vrstu amnezije i to ni manje ni više nego ste to htjeli da prodate Rusima. I nama ste govorili, završavam, hvala potpredsjedniče, da mi zaustavljamo razvoj. E zamislite kakav bi razvoj bio da je danas to sve u vlasništvu Olega Deripaske.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:52:18)

Hvala, poslaniče Konjević.

Mogu li se skoncentrirati ja sad?

Čuo sam kolega Vuletić, želite proceduru. Izvolite.

MILORAD VULETIĆ (21.07.20 14:52:34)

Smeta mi, gospodine predsjedavajući, mnogo toga ovih dana u Parlamentu vezano za način rada i vezano za ponašanje kolega poslanika koji ne poštuju niti Poslovnik i koji se ne pridržavaju njegovih odredaba. Bitno je, znači kako kome god padne na pamet da uleti sa vrata, trapi mikrofona u ruke i održi nam predavanja. Zaista je više toga dosta. Ima Poslovnik, po

Poslovniku se dobija riječ, po Poslovniku se oduzima riječ, vi to odlično znate ako hoćete to da sprovedete.

Ja bih vas samo molio ima nas koji smo zainteresovani da pričamo i na druge teme koje su predmet ovoga dnevnoga reda danas koji je pred nama i koji treba da se odradi za razliku od nekih koji nam sole pamet i pričaju bog te pita od kulina bana do ovamo o nekim temama njima interesantnim, možda i jednom dijelu građana, ali vjerujte koje blage veze nemaju sa ovom tačkom dnevnog reda. Pa bih vas molio zaista da elementarno ispoštujemo odredbe Poslovnika od sad pa ubuduće kako bi imalo neke koncepte i smisla ovo što radimo ovdje više zbog građana nego zbog nas samih. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:53:50)

Hvala, poslaniče Vuletić.

Poslanik Papović, izvolite da čujem vaše pojašnjenje.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (21.07.20 14:54:08)

Ja sam rekao na kraju svoje diskusije, ne obmane, nego samoobmane. Ja mislim ono što opozicija uglavnom govori je u tom kontekstu, ja mislim da to nije realna politika i jednostavno ne vidim prije svega da je tu nešto uvredljivo. Ja zaista mislim da pravite razliku između realne ili izmaštane politike je nešto što bi trebalo ovdje da bude sasvim legitimno reći, ukazati i da tu nema ništa lično i da tu nema ničega uvredljivog.

Ja sam prije svega nastojao da kroz ovu diskusiju ukažem na potrebu da se politika koja se vodi u ovom sektoru se gleda sa više aspekata i ukazivao na naše istorijsko iskustvo koje nas upućuje upravo na taj zaključak, po mom sudu. A sada što se tiče ovakvih reakcija, a ja recimo kad bi neko rekao da je 2007. godine zaustavio poharu Crne Gore koju je namjeravao da izvrši DPS, onda 2009. godine uđe u predizbornu koaliciju sa DPS-om, a 2012. opet u predizbornu koaliciju sa DPS-om, koga optužuje za poharu, onda mogu samo da recimo govorim o tome koliko je iskrena, koliko je kvalitetna ta politika i oni koji je promovišu. Prema tome, građani jednostavno znaju, ta je koalicija trajala 17 godina, to što je postignuto postignuto je, što je bilo grešaka bilo je grešaka, one su obostrane i uspjesi i greške, ali pokušavati da nakon tog perioda se pravite kao da nijeste u tome učestvovali je, zaista, po mom mišljenju opet jedna nerealna politika. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:56:05)

Kolega Papoviću, dozvolite da ja malo prekršim Poslovnik komentarišući ovaj zadnji vaš dio. Moram reći da se ideološki potpuno slažem sa vama, bar u ovom načinu kako ste komentirali i da ste razgovarali sa vašim ideološkim saveznikom, a to je Socijaldemokratska partija.

Sad evo, da nastavimo dalje.

Da izvolite, procedura. Kolega Konjević je jača, ja mislim da je poslanik tražio proceduru.

RAŠKO KONJEVIĆ (21.07.20 14:56:34)

Kolega Papoviću, ja se slažem s vama samo što treba znati za šta je ko bio u toj vlasti ništa drugo. Dakle, vi ste 2007. godine kroz nekoga ko je vodio politiku u oblasti energetike, bili da se Termoelektrana i Rudnik uglja prodaju za 36 miliona eura ruskom tajkunu Olegu Deripaski. Poslije toga ste bili da se proda Elektroprivreda većinski paket. Mi nijesmo bili za to, vi ste bili za to. Toj politici se nijesmo slagali i bilo bi pošteno da vi sad kažete - ljudi bili ste u pravu, kao što recimo mi sad pošteno kažemo - dobro je što Vlada otkupljuje ove akcije Elektroprivrede da budemo većinsko vlasništvo, ja mislim da je to poštena priča. To građani treba da čuju. Bilo je stvari oko kojih smo se slagali, oko ovih stvari se nijesmo slagali. Ali ono što biste vi da mi sad čutimo i da vi

kažete koji Oleg Deripaska, koji rusi, 2007. bogami ne može, to bogami ne može. I kad smo kod toga šta je magla šta nije magla. Ja, završavam, evo prvi put kad odem u Pljevlja sad u ovoj kampanji, pitaću svakoga vidi li ovaj drugi blok Termoelektrane čiji je ugovor potpisan 2016. godine da se gradi, to je ključno obećanje pljevljacima 2016. godine. Ako neko vidi drugi blok neka javi pljevljacima.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:58:04)

Hvala, poslaniče.

Da čujem, poslaniče Krivokapić, vašu proceduralnu reakciju.

RANKO KRIVOKAPIĆ (21.07.20 14:58:11)

Naravno. ... vaše ideološko neslaganje mene i vas, evo sad se slažemo vi i ja ideološki.

Politikaza podrazumijeva odgovornost za djela, za uspjehe i neuspjehe. Ovo su strateški promašaji za koje sam rekao, čuli ste, a čuo je i kolega bio je tu, zapamtio sam, pohvalio sam predsjednika Vlade tada iz DPS-a koji je podržao SDP i opoziciju da to spriječi. Znači predsjednik Vlade DPS-a, imenom i prezimenom, pokojni Željko Šturanović, nisam rekao Ranko Krivokapić. Znači to je primjer kako se brane državni interesi. Ništa ja nisam rekao što nije po mjeri što se kaže i pokojnom Željku, i nama i opoziciji i to su primjer za budućnost Crne Gore da se nađe konsenzus oko elektroenergetskog sektora. Ali naravno, ne da se s Deripaskom pravi nezavisna građanska i evroatlanska Crna Gora. Eto, i to su takve istorijske greške, a ako o njima ne pričamo, ponoviće se opet. Tu se ja i vi slažemo, ako o njima ne pričamo ponoviće se opet, no će biće arapi umjesto rusa. Ništa drugo se neće desiti.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 14:59:04)

Poslaniče Krivokapić, slažem se s tim da ću dati riječ kolegi Papoviću da vam pojasni navode da budemo ravnopravni jer je kolega Konjević na njegovu diskusiju imao komentar. Izvolite poslaniče Papović.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (21.07.20 14:59:36)

.... perspektive 2007. godine te odluke su se činile ispravnim i racionalnim, pogotovo ako imate u vidu da je prvih nekoliko godina nakon privatizacije Kombinata aluminijuma on ostvarivao profit i da nije pravio problem državnom budžetu i da se kroz pokušaj ove privatizacije Termoelektrane Pljevlja pokušavalo riješiti onaj njegov izvorni problem od kraja 60-tih godina, to je da ima svoj, odnosno autonmni izvor električne energije.

Naravno, kasnija situacija prije svega sa svjetskom ekonomskom krizom je taj plan odvela u drugom pravcu i tada se pokazalo da jednostavno mora da se pronaše drugačiji model. Suština je u tome da ako govorimo iz te perspektive da govorimo prije svega imajući u vidu uslove koji su tada postojali a ne kroz neku vrstu naknadne pameti samooptužujući DPS koji je tada bio i jeste veći dio koalicione vlast ...(prekid) loše odluke. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 15:00:44)

Hvala.

Kolege, da ne bi dužili dalje, pitaću predstavnika predlagača da li želi dati završnu riječ. A poslaniče Milić, da čujemo tu proceduru.

SRĐAN MILIĆ (21.07.20 15:01:11)

Pokušavajući da se vratimo temi, a prije nego što gospođa Čenić uzme riječ, jer može da bude iskusna, ne mora da bude iskusna, može da prati praksu predstavnika Vlade da ne odgovore na pitanja koja smo postavili, nego u završnoj riječi da se time bavi, ja bih, potpredsjedniče Parlamenta, iskoristio priliku samo da pitam gospođu Čenić, ne mora mi danas odgovoriti ali mi treba odgovor za sutra, pošto je Premijerski sat, da mi odgovori samo na dva pitanja.

Prvo pitanje je koliko će koštati priključenje solarne elektrane Briska gora i drugo pitanje je - da li je istina da je cijena izgradnje postrojenja za obnovljive izvore energije utvrđena 2009. 2010. godine, a primjenjuje se 2020. godine.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 15:02:11)

Hvala, poslaniče Milić.

Sada pitam predstavnika predlagača da li želi završnu riječ? Želi.

Dragana Čenić, državni sekretar u Ministarstvu održivog razvoja i turizma. Izvolite.

DRAGANA ČENIĆ (21.07.20 15:02:31)

Zahvaljujem svim diskutantima na ovu temu, pogotovo uvažanim poslanicima koji su govorili konkretno o ovom planskom dokumentu. I još jednom a i u cilju odgovora na jednom koje, rekla bih i ključno pitanje koje se provejavalo kroz više diskusija da li ovaj planski dokument sadrži sve ono što detaljni prostorni plan treba da sadrži? Da, sadrži sve ono što je propisano zakonom. Ovaj planski dokument čak sadrži više nego što detaljni prostorni plan sadrži budući da smo imali 30 godina istraživanja prije toga, jednostavno je inženjerska etika vodila ljude koji su radili ovaj planski dokument da iskoriste što više onoga što su razni timovi ne samo iz Crne Gore nego i regiona i šire radili na ovu temu. Nakon ovoga, ovo je jedan važan korak i istakla bih dalje šta je Crna Gora otišla u realizaciji ovog projekta je upravo usvajanje ovog detaljnog prostornog plana. Nakon toga čeka nas detaljna istraživanja koja su mnogi pominjali, njih ne može ni biti dok se ovaj planski dokument ne usvoji, dok se ne izdaju urbanističko tehnički uslovi, dok se ne urade detaljna istraživanja na lokalitetima koje ste svi zajedno pominjali, ne urade idejni projekat ne reviduje se, nakon toga uradi glavni projekat. Znači ovaj projekat preuzimaju inženjeri, ne više planeri. Strateška odluka se ovim dokumentom donosi a inženjerska pitanja se razrađuju tehničkom dokumentacijom. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 15:04:00)

Hvala vam, gospođo Čenić.

Takođe se zahvaljujem i Svetlani Jovanović za učešće prilikom razmatranja ove tačke.

Konstatujem da smo završili pretres o Predlogu odluke o donošenju detaljnog prostornog plana za prostor višenajmjenske akumulacije na rijeci Komarnici, o njoj ćemo se izjasniti naknadno, ili želite još jedan dio. Konstatujem da smo završili pretres.

Prelazimo na sledeću tačku, ona se zove **Predlog odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u sastav snaga Sjevernoatlantskog saveza za brzo reagovanje.**

Ovlašćeni predstavnici Savjeta za odbranu i bezbjednost su Predrag Bošković, ministar odbrane i Dragutin Dakić, načelnik Generalštaba Vojske Crne Gore. Pozdravljam generala majora Dakića. Izvjestioci odbora su Andrija Popović Zakonodavnog odbora i Branko Čavor Odbora za bezbjednost i odbranu.

Otvaram pretres. Da li predstavnik Savjeta za odbranu želi dati dopunsko obrazloženje? Želi.

Riječ ima general major Dragutin Dakić, načelnik Generalštaba Vojske Crne Gore.

DRAGUTIN DAKIĆ (21.07.20 15:06:36)

Zahvaljujem se predsjedavajući, dame i gospodo.

Ustavni osnov za donošenje odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u sastav snaga Sjevernoatlantskog saveza za brzo reagovanje sadržan je u odredbi člana 82 tačka 8 Ustava Crne Gore, u kojem je propisano da Skupština Crne Gore odlučuje o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama. Takođe, članom 4 stav 1 Zakona o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama i učešću pripadnika operativne jedinice za zaštitu i spašavanje, policije i zaposlenih u organima državne uprave, mirovnim misijama i drugim aktivnostima u inostranstvu, propisano je da o upotrebi jedinica Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama odlučuje Skupština Crne Gore na predlog Savjeta za odbranu i bezbjednost.

Snage Sjeveroatlantskog saveza za brzo reagovanje su visoko spremne i tehnološki napredne multinacionalne snage sastavljene od kopnenih, pomorskih, vazduhoplovnih i snaga za specijalne operacije, koje Savez može rasporediti brzo i gdje je potrebno. Pored svoje operativne uloge NRF se može koristiti za veću saradnju u obrazovanju i obuci, unapređenje vježbi i bolju upotrebu tehnologije. NRF je pokrenut 2002. godine i sastoji se od visoko sposobnih intervidovskih multincionalnih snaga, koje su u vrlo kratkom roku sposobne da reaguju na čitav niz bezjednosnih izazova, od upravljanja kriza do kolektivne odbrane. NRF snage su pod komandom Vrhovnog komandanta Savezničkih snaga za Evropu. Odluku o raspoređivanju odnosno angažovanju NRF snaga donosi najviše tijelo za donošenje političkih odluka NATO savezu Sjevernoatlantski savjet konsenzusom članica saveza. Operativno komandovanje NRF se rotira između savezničkih komandi udruženih snaga u Brunsumu, Holandija i Napulju, Italija. U slučaju da Sjevernoatlantski savjet donese odluku o raspoređivanju odnosno angažovanju NRF snaga, pripadnici Vojske Crne Gore će u skladu sa odlukom o ćpućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u sastav snaga Atlantskog saveza za brzo reagovanje učestvovati u sprovođenju aktivnosti u sastavu snaga Sjevernoatlantskog saveza za brzo reagovanje.

Na osnovu iznijetog predlaže da se Skupštini Crne Gore donese odluku o upućivanju 30 pripadnika Vojske Crne Gore u sastav snaga Sjevernoatlantskog saveza za brzo reagovanje. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 15:07:59)

Zahvaljujem se.

Da li izvjestioci odbora žele riječ? Ne žele.

Nastavljamo po redosledu prijava. Predlažem da ispred klubova krećemo u raspravu, prvi bi bio Nikola Rakočević, pa kolega Jovan Vučurović, neka se pripremi kolega Ranko Krivokapić i Andrija Popović za sada.

Nadam se da ćemo nastaviti dalje.

Poslaniče Rakočević, izvolite, imate riječ.

NIKOLA RAKOČEVIĆ (21.07.20 15:08:34)

Zahvaljujem potpredsjedniče, poštovani građani, uvažene kolegice i kolege, predstavniče predlagača,

Dakle, govorimo o odluci koja ima četiri člana, najvažnija stvar u odluci, svi smo sa tim upoznati, jeste da se u sastav snaga Sjevernoatlantskog saveza za brzo reagovanje upućuje sastav od 30 pripadnika Vojske Crne Gore, te da će Savjet za odbranu i bezbjednost utvrditi pravilo angažovanja i nacionalnog ograničenja, naravno za pripadnike Vojske Crne Gore. Ovo je jedna od naših obaveza iz članstva u NATO savezu i ovo je dobra prilika da porazgovaramo nakon tri godine članstva u NATO kakvi su rezultati, odnosno da li je ta vizija, strateška vizija nacionalnog

interesa bila ispravna.

Pitanje NATO-a je jedno od onih pitanja oko kojih je javno mnjenje bilo značajno podijeljeno. Međutim, istovremeno je jedno od pitanja sa kojim će i onaj dio javnosti koji se nijesu saglašavali sa našim članstvom u NATO biti sa njim saglasan i sve saglasniji kako vrijeme bude odmicalo. Ovo ne govorim iz političkih i ideoloških razloga, govorim iz konkretnih, ako hoćete ekonomskih, a svakako bezbjednosnih razloga. Takvo pitanje je bilo i nezavisnosti Crne Gore. Kada to kažem jasno je da je bila podijeljena javnost u Crnoj Gori povodom nezavisnosti i povodom NATO članstva. Kad to kažem ne mislim nužno i ne mislim uopšte da su oni koji su bili protiv članstva u NATO ili protiv nezavisnosti Crne Gore, bili protiv države Crne Gore. Ali hoću da kažem da oni koji su trasirali put u nezavisnost i članstvo u NATO su imali ispravniju viziju, i vjerujem da i oni koji nijesu bili na toj liniji političkog promišljenja da će kako vrijeme bude odmicalo biti sve svjesniji naše potrebe da imamo upravo takav nezavisni državni okvir i da tu državu, taj državni okvir smještamo u one alijanse, u one saveze, u ona društva koja predstavljaju najrazvijenije države svijeta.

Da bi Crna Gora bila članica NATO prvenstveno trebali smo da ispunimo brojne kriterijume, prije svega iz oblasti vladavine prava i iz oblasti demokratizacije društva. Crnoj Gori je potrebno da dodatno ojačava vladavinu prava i da dodatno demokratizuje društvo. Međutim, niko pa ni oni najstrožiji kritičari vlasti ne mogu reći da kriterijumi nijesu osvtareni da bi bili članica NATO-a, jer kao što znate svaka država članica morala je ispuniti stroge kriterijume i stroge standarde da bi bila dio najmoćnijeg saveza na svijetu. Sada oni koji su nas kritikovali da sa nama neće niko da razgovara iz NATO-a, niti će ikada biti upućen poziv za članstvo, sada su odnosno prije tri godine demantovani, a oni koji su uprkos tome govorili da i ako postanemo članica NATO-a to će samo ugroziti crnogorsko biće i crnogorski napredak, sada shvataju posebno imajući u vidu brojne investicije iz NATO zemalja, brojne direktne strane investicije koje su sigurnije u Crnoj Gori, pa čak iz ovih zemalja, recimo Rusije koja ne pripada tom vrednosnom i bezbjednosnom okviru. Dakle, investitori iz tih država vrlo rado i sigurnije ulažu u one države koje su članice NATO saveza, jer njihov kapital je zagarantovan, i ne samo kapital već i plasman roba i usluga u državi članici NATO-a. Takođe, kada govorimo o NATO strateškom pravcu valja pomenuti naš drugi spoljnopolički cilj, a to je članstvo u Evropskoj uniji i tu smo imali brojne opratorne stavove i brojne kritike, da niko sa nama neće razgovarati, pa ipak sada smo zemlja koja je otvorila sva pregovaračka poglavlja, svih 33 pregovaračka poglavlja i ubjedljivi smo lideri u evropskim integracijama. Ništa od ovoga ne znači da naprotiv da Crnoj Gori nije potreban dalji napredak, da Crna Gora nije pravila brojne greške u oblasti vladavine prava i oblasti demokratizacije i u ekonomskim politikama. Međutim, svakako znači da smo većinu odluka koje smo donijeli, donijeli ispravno, donijeli pravovremeno, imali superiornu viziju, političku viziju, ekonomsku viziju, državotvornu viziju i da smo u okviru te vizije i one misije koje su išle u prilog ostvarenju te vizije pravovremeno ostvarivali. Da li dovoljno brzo, sigurno ne. Međutim, da li smo na dobrom putu da i ono što su propusti naše politike ispravimo u narednom periodu - da. Benefiti članstva u NATO, a ova odluka se naslanja na naše članstvo u NATO, jesu brojni. Pomenio sam ekonomske i bezbjednosne aspekte, međutim često govorimo o tome i treba uvijek ponavljati da su ekonomski i bezbjednosni okvir povezani, da je naše članstvo u NATO prilika i garancija stabilnosti očuvanja nezavisnosti Crne Gore, očuvanja njenog subjektiviteta. Kad kažem ovo, zaista ne prijetim nikakvim mogućnostima da se ta stvar promijeni u skoroj budućnosti, međutim svakako treba ukazati, treba biti svjestan prijetnje kakav je ipak život na Zapadnom Balkanu, na jednom trusnom području gdje i dalje žive ideje o velikodržavnim projektima. Zbog toga Crna Gora kao mala država treba da ima svoj bezbjednosni okvir kakav je NATO i treba da ima svoju ekonomsku sigurnost kakva je EU. Zbog toga treba podržati naravno odluku uz poslednju napomenu da naša odluka da pošaljemo pripadnike Vojske Crne Gore u NATO misiju naša je odluka da budemo dio NATO saveza. Nije odluka protiv bilo koga, naprotiv, odluka je za sve u Crnoj Gori. Odluka je za sve i van Crne Gore, jer stabilna Crna Gora bezbjednosno uređena Crna Gora, ekonomski snažna Crna Gora biće bolji prijatelj i bolji partner svima u regionu i u svijetu, a za naše građane takva odluka, takvi strateški vizionarski pravac biće u interesu i onima koji su se suprotstavili njemu, koji nijesu saglasni sa takvom izjavom i oni će uživati benefite i generacije koje dolaze od onih politika onih odluka ova većina donosi. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 15:15:51)

Hvala, poslaniče Rakočević.

Poslanik Jovan Vučurović, a neka se pripremi Ranko Krivokapić.

JOVAN VUČUROVIĆ (21.07.20 15:16:01)

Poštovani građani,

Većina građana Crne Gore je i dan danas protiv učlanjenja Crne Gore u NATO, kao što je uvijek većina građana Crne Gore bila za to da se održi referendum o ulasku Crne Gore u NATO, tako da bi tu na tom izjašnjenju građana riješili te nedoumice koje imamo, ali režim jednostavno nije smio da raspiše taj referendum nego je krenuo da nas silom uvede u taj vojni savez. Koliko je NATO doprinio patriotizmu i uopšte bilo čemu u Crnoj Gori svjedoči ona anketa koja je skoro urađena i to od strane čini mi se nekih režimskih istraživača koja kaže da preko 50% građana ne bi branilo Crnu Goru u slučaju rata. Dakle, ja kao Jovan Jole Vučurović bi uvijek branio kao što su svi moji preci branili Crnu Goru, Brda, Boku i staru Hercegovinu, branio bih ovo gdje sam rođen i gdje su svi moji preci odakle su potekli i uvijek branili ovaj kamen ovdje, ali oni koji ne bi branili Crnu Goru to su većinom ljudi koji podržavaju Demokratsku partiju socijalista koja propagira izdajničku politiku u odnosu na odbranu Crne Gore. E, da sad krenemo na ovu tačku dnevnog reda pošto gospodin koji je prije pričao nije se državo teme.

Kao što smo upozoravali godinama, Crna Gora se ništa neće pitati u NATO-u i to je tako kao što vidimo upravo iz ovoga predloga zakona, nema one ponosne stolice koju su pominjali tako, koju će pokrivati neko iz DPS-a u Briselu i gdje će se nešto tobože pitati među tim velikim silama, već se dešava ono što smo tvrdili, da će režim, taj koji bude tamo da će on biti samo sluga interesnim krugovima u tom savezu koji sada određuje na koje će ratno područje rasporediti Vojsku Crne Gore. Eto na koje grane smo spali, da pojedine strukture iz NATO-a uz podršku agenture, kao što je ovaj gospodin preko puta, direktno komanduje Vojskom Crne Gore, životnoj opasnosti izlažu pripadnike Vojske Crne Gore zarad nečijih interesa i ratne politike i to na području koje nema nikakve veze sa Crnom Gorom i njenom bezbjednošću, ali zato ove ratne avanture, jer ovo su ratne avanture poštovani građani, mogu žestoko da koštaju Crnu Goru i njenu bezbjednost, a posebno Crna Gora može biti meta terorističkih napada zbog ovih ludačkih avantura koje nam predlaže vlast u Crnoj Gori. Kakve veze mi iz Crne Gore, poštovani građani imamo sa sukobima u Avganistanu, Iraku, Siriji, Libiji, zašto se to nas tiče? Zašto bi mi tamo učestvovali? I te avanture obično NATO-a se završavaju masakrima i obično patnjama ljudi. To vidimo svuda gdje je prošao NATO pakt. Suština je da je ovo ime Sjeveroatlanskog saveza brzo reagovanje da ne odgovara istini da je to laž, jer ovo nijesu mirovne snage. Nikada u istoriji NATO nigdje nije donio mir. Donio je samo patnju, bol, stradanje i krv i treba li da to elaboriram da je to istina. Pogledajmo Republiku Srpsku '95-te, Crnu Goru i Srbiju '99-te, pogledajmo Libiju, Irak, Siriju, Avganistan, svuda samo krv i patnja. Kaže se ovdje da su snage Sjeveroatlanskog saveza brzo reagovanje sastavljanja od kopnenih pomorskih i tako dalje, snaga koje Savez može rasporediti brzo i gdje je to potrebno, a gdje je to potrebno evo ja pitam ovdje? Gdje je to potrebno da se rasporede te snage a u tome ima interesa Crna Gora? To što je vlast preuzela obavezu ulaska u NATO to neme ne interesuje, ne interesuje građane Crne Gore, a ja govorim o interesima građana a ne o obavezama koje kriminalni režim ima prema svojim nalogodavcima iz nekih krugova Brisela i ovakve teme su...

Zamolio bih, pošto sam uvodničar, ako može jedan minut duže. Ovakve teme su, poštovani građani, ipak prilika da se mi sjetimo herojske odbrane Savezne Republike Jugoslavije i Republike Srpske 1995. i 1999.godine da se sjetimo otpora koji su pružili naš narod i naša vojska u ratu protiv tada najveće vojne sile koji je svijet ikada vidio. Sile koja je ubijala i žene i djecu i starce i naše vojnike. Pamtim svakog našeg čovjeka koji je ubijen bilo u Republici Srpskoj '95-te, bilo u Saveznoj Republici Jugoslavije 1999.godine, pamtim Heroje otadžbine Dakiću, pamtim one div junake sa Košara i Paštrika, koji su se suprostavili, dakle pamtim one ljudi koji su se na Paštriku i Košarama suprostavili kao divovi mnogo nadmoćnijem neprijatelju u liku NATO saveza i albanskih

terorista, pamtimo na desetine hiljada ljudi iz Crne Gore koji su se ponosno odazvali pozivu da brane otadžbinu, pamtimo i one koji su izdali u Plavu i oko Plava da sad ne načinem tu temu, a mogu je načeti ako to bude potrebno, a pamtimo bogami nažalost i izdajnike. Pamtimo kako su se 1999.godine ponijeli i Milo Đukanović koji je u jeku ratnih dejstava letio kod onih koji su ubijali naš narod, a pamtimo izdajnike koji su predlagali da se gasi struja i voda Vojsci Crne Gore, one koje su pozivali na dezerterstvo, dakle njih posebno pamtimo i za kraj prezir i sramota izdajnicima, a vječna slava herojima naše otadžbine i našim braniteljima. Zahvlajujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 15:23:23)

Poslaniče Vučuroviću, pošto sam predsjedavajući ne mogu dati sam sebi riječ, ali ovo shvatite kao komentar na vaše izlaganje. Ja želim da javnost Crne Gore čuje ovo.

Meni je žao da srpski narod ima jednog predstavnika kao što ste vi u ovom parlamentu. Iz kog razloga? Vi predstavljate, mislite da ste dični, da ste znaveni i da ste pravedni. Vi istoriju pogrešno tumačite. Vi samo gajite sjeme zla i podjela u ovom društvu, jer veličati Republiku Srpsku 1995.godine i Saveznu Republiku Jugoslaviju '99-te godine, znači veličati ratove, a NATO savez je taj koji je doprinio da mi ovdje toga nemamo, da je mir u Bosni i Hercegovini i da je mir na Kosovu i širom svih ovih bivših jugoslovenskih država.

Izvolite, kolega Vučuroviću, odgovorite na ono što ja govorim.

JOVAN VUČUROVIĆ (21.07.20 15:24:40)

Pažljivo sam čuo šta ste rekli gospodine Nimanbegu i mogu da vam kažem samo sram vas bilo. Sram te bilo, Genci Nimanbegu.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 15:24:51)

Sram tebe bilo i na ovo dajem pauzu.

JOVAN VUČUROVIĆ (21.07.20 15:25:02)

Ne može pauza. Sram te bilo, podržavaš teroriste u Tuzima, podržavaš...

-Pauza-

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 15:30:20)

Poštovane kolege, nastavljamo posle kratke tehničke pauze.
Kolega Vučuroviću, vi imate odgovor na moj komentar.

JOVAN VUČUROVIĆ (21.07.20 15:30:33)

Poštovani građani, nije bila tehnička pauza kako se to želi predstaviti, već je Genci Nimanbegu kao čovjek koji podržava terorističku OVK uvrijedio srpski narod i podržao na primjer žute kuće, podržao Adema Jašarija, podržao teroriste... (prekid) i zato je došlo do prekida skupštine. Ja sam reagovao kao što bi svaki Srbin reagovao i rekao sam mu stid te bilo Genci Nimanbegu. Zato je došlo do prekida skupštine i njemu je bilo veoma teško zato što sam ja rekao "slava herojima sa Košara", "slava herojima sa Paštrika" i zaista slava tim junacima koji su izdržali

najteže napore i koji su se suprotstavili najvećoj tada vojnoj sili u svijetu NATO paktu i koji su se suprotstavili onim albanskim bandama koje su napadale naše vojnike, naše civile. Zato, poštovani građani, ovakav zakon koji ponižava Crnu Goru, koji ponižava tradiciju Vojske Crne Gore, a poniživanja tradicije Vojske Crne Gore potiče od Demokratske partije socijalista, to je njihova ideologija, e takve zakone koji ponižavaju i Crnu Goru i njenu vojsku i njenu tradiciju i naše pretke treba sa prezrenjem odbaciti. Zato ja kažem prezir izdajnicima. Ja shvatam gospodina Nimanbegua, on podržava one za koje on smatra da su heroji iz reda albanskog naroda, ali zato prezir prema izdajnicima iz reda Demokratske partije socijalista, a slava herojima koji su branili otadžbinu.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (21.07.20 15:32:26)

Poslaniče Vučuroviću, samo da pojasnim, ja ni jednom riječju nisam ništa govorio o cijelom srpskom narodu, niti o žutoj kući. To su vaše insinacije koje u mom razgovoru, u mom diskursu, u mom političkom djelovanju nećete nikada naći. Da sam uvrijedio srpski narod, srpski narod je jedan narod koji je naš susjed i koji treba da ima sva naša prava ovdje i nikoga ne ugrožava niti ga niko optužuje za bilo šta, a vi kao njihov predstavnik govorite da ste predstavnik morate biti odgovorni za svaku riječ koju govorite u ovom domu i posledica toga.

JOVAN VUČUROVIĆ (21.07.20 15:33:16)

Nijesam htio da reagujem na pokušaje da me lično uvrijedite. Ja jesam predstavnik srpskog naroda sviđelo se to vama ili ne i srpski narod će odlučiti da li će ovi ljudi i dalje, a ja mislim da hoće i to ćemo poraziti DPS 30. avgusta zajedno i srpski narod i svi ostali narodi koji su potlačeni od strane Demokratske partije socijalista. Bićemo ovdje posle 30. avgusta većina u ovoj skupštini, a onda će da radi pravna država, a onda će odgovarati svi oni koji su služili zločinačkom režimu Mila Đukanovića.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (21.07.20 15:33:55)

Poslaniče Vučuroviću, ako insinuirate da je to i na naš račun, mislim da grdno griješite, ali nastavljamo sada dalje.

Po redosledu prijava je kolega Ranko Krivokapić koga nema u sali, Danijela Pavićević pa nek se pripremi Andrija Popović.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (21.07.20 15:34:18)

Hvala.

Poštovani građani, u Crnoj Gori nije bilo referendumu kao oko ulaska u NATO vjerovatno zato što su ankete pokazivale da je većina stanovništva Crne Gore protiv ulaska u NATO. Neko je od predstavnika DPS-a tada kazao da narod nije dovoljno zreo da donese takvu odluku. Dakle, mimo volje građana postali smo članica NATO pakta. Danas se mimo volje građana uvodi obaveznost da svako vojno lice u Crnoj Gori mora pod prijetnjom otkaza učestvovati u ratnim vojnim operacijama koje ne propisuje Skupština Crne Gore već propisuje NATO. Šta je sljedeće? Do kada će se ponižavati na ovaj način Crna Gora? Je su li oni naši vojnici, vojnici crnogorske armije ili vojnici NATO-a.

Dakle, pod prijetnjom otkaza primoravaju se naši momci da budu u prvim borbenim redovima u ostvarivanju globalnih interesa. Tamo gdje bude najteže najrizičnije gdje će ljudski životi biti najjeftiniji na NATO frontu u prvim redovima će da budu Crnogorci, Makedonci, Albanci itd. U obrazloženju predloga navodi se da će upućivanjem pripadnika Vojske Crne Gore na ratna područja Crna Gora aktivno doprinijeti sistemu kolektivne odbrane. Logično je pitanje odbrane od

koga? Gdje se to brani Crna Gora? Šta podrazumijeva kolektivna odbrana. Ovako će se desiti jedan paradoks koji ogromna većina građana Crne Gore ne želi. Prvi put u historiji će se crnogorska vojska naći na ruskoj granici i to u NATO formaciji.

Vidimo da Crna Gora ima godišnje i obaveze prema NATO savezu i to u iznosu preko 50 miliona eura. Taj iznos u narednim godinama će samo rasti, a koju konkretno koristi je Crna Gora imala do sada od članstva u NATO paktu? Čak ni one maske u prvom talasu korone od njih nijesmo dobili, a da ne navodimo šta ste sve tražili, bruka. Na drugoj strani zbog ocjena o endemskoj korupciji i organizovanog kriminala nama je stopiran put ka članstvu u Evropskoj uniji. Time gubimo značajna sredstva iz Evropskih fondova, a u ovoj situaciji nam izmiče oko 700 miliona eura. Potpuno je jasno članstvo u NATO-u donosi korist samo jednom čovjeku, njegovom vještačkom održavanju na vlasti, a ekonomsku štetu od članstva u NATO imaju svi građani Crne Gore. Članstvo u Evropskoj uniji na drugoj strani donijelo bi korist svim građanima Crne Gore, a ipak štetu tom jednom čovjeku i to rušenjem postojećih monopola u svim oblastima poštovanjem zakona i konačno vladavinom prava u Crnoj Gori. Jedino takva Crna Gora može biti časna, poštena, a i vječna. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 15:38:44)

Hvala, poslanice Pavićević.

Poslanik Popović, nek se pripremi poslanik Vuletić.

ANDRIJA POPOVIĆ (21.07.20 15:38:56)

Hvala, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani generale Dakiću,

Samo da podsjetim da je ovo odluka o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u sastav snaga Sjevernoatlantskog saveza za brzo reagovanje NATO ... NATO je osnovan 1949. godine dakle 71 godina je od osnivanja NATO-a i može se reći da je donio poslije Drugog Svjetskog rata veliku stabilnost, mir i Evropi i svijetu. Takođe, poslije nesrećnog bratoubilačkog rata koji se vodio na ovim prostorima od 1991. do 2000. godine u NATO je ušla većina ex jugoslovenskih država, ušle su Slovenija, Hrvatska, Crna Gora, Sjeverna Makedonija tako da NATO sad broji 30 najprosperitetnijih država svijeta. U ovoj odluci generale Dakiću u sastav snaga Sjevernoatlantskog saveza za brzo reagovanje NATO upućuje se do 30 pripadnika Vojske Crne Gore, o tome smo mi polemicali i na Odboru. Čudno je i malo neobično takvu odluku nijesmo donosili zato što odluka nema lokacije i države đe se naše snage upućuju, a i ko donosi tu odluku. Naravno mislim da ćete zbog javnosti odgovoriti. Ja sam kroz vaše reagovanje shvatio da će biti locirani u Italiji u Milanu.

Da podsjetim, liberali se evo 30 godina zdušno bore za ta neka tri velika cilja. Uspjeli smo 2006. godine da obnovimo državnost Crne Gore, uspjeli smo posle devet godina, odnosno 2017. godine da uđemo u NATO i ostao nam je taj neki treći sveti veliki cilj, to je ulazak u Evropsku uniju, vjerujem da se to može ostvariti u ovom mandatu Evropskog parlamenta do 2024. godine što bi značilo prosperitet, emancipaciju Crne Gore, što bi značilo usvajanje svih tih evropskih vrijednosti koje su u nama ne tako davno izgledale nedostižno i mi smo se valjali u tom balkanskom brlogu.

Što znači NATO? Naravno, NATO znači trajni mir, NATO je donio taj bezbjedonosni aspekt Crnoj Gori i građanke i građani Crne Gore daleko sad lakše dišu nego do prije tri godine i do ulaska u NATO. Ne daj Bože da nam bude potreban NATO, ali ovo je Balkan i ovdje nikad ni u jednom momentu se ne zna kad će koji veliko državni projekat da ponovo oživi, to su velikodržavni projekti koji traju već stotinama godina i kad će eventualno biti potreba da shodno članu 5 sporazuma tog koji garantuje da je napad na jednu državu članicu NATO-a napad na čitav NATO biti aktiviran taj član 5. Vjerovatno se to neće desiti, ali za građane, građanke Crne Gore je to nešto što psihološki donosi ipak rasterećenje. U svakom slučaju Liberalna partija će podržati odluku o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u sastavu snaga Sjevernoatlantskog saveza za

brzo reagovanje. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 15:44:55)

Hvala, poslaniče Popoviću.

Poslanik Milorad Vuletić, nek se pripremi poslanik Bulatović.

MILORAD VULETIĆ (21.07.20 15:45:04)

Zahvaljujem, gospodine predsjedavajući.

Dame i gospodo poslanici, uvaženi generale Dakiću, poštovani građani,

Dakle i ovo je jedna inspirativna tema o kojoj kolege i kolegice poslanici govore iz svoje vizure svako doživljavajući to na svoj način što je legitimno pravo, naravno do one mjere dok se ne pređe elementarni prag tolerancije. Da ne bih ja zapao u takvu zamku govoriću isključivo o temi koja je na dnevnom redu i saglasno poslovničkim odredbama.

Dakle, nakon priključenja Crne Gore Sjevernoatlantskoj alijansi NATO stekli su se uslovi da je u obavezo zašto ne reći da se pojača vojno prisustvo Crne Gore u okviru NATO vođenih međunarodnih misija i operacija.

Uzimajući u obzir dosadašnje iskustvo učešća pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnim misijama i operacijama te uspješnosti samog njihovog angažmana sa zadovoljstvom mogu da konstatujem i kažem da je to jedan od bitnih segmenata koji Crnu Goru uoči ne samo NATO članica već i cjelokupne međunarodne zajednice iz godine u godinu čini veoma pouzdanim partnerom u pogledu doprinosa svjetskom miru i sigurnosti. I ako smo relativno mala zemlja tokom prethodnih godina i angažovanja naših vojnika u raznim misijama u inostranstvu dokazali smo da imamo volje i kapaciteta da damo svoj puni doprinos kako regionalnom miru i stabilnosti tako i sveukupnoj svjetskoj bezbjedonosnoj stabilnosti. To se može potvrditi kako sam već naveo kroz učešća pripadnika Vojske Crne Gore u misijama kao što su u Avganistanu, u Zapadnoj Sahari, Atalanta, u Somaliji, zatim u Letoniji od 2020. godine nadam se i kroz učešće naših vojnika u NATO misiji u Iraku i upućivanje pripadnika Vojske Crne Gore u sastav snaga Sjevernoatlantskog saveza za brzo reagovanje. Odluka koju treba da donese ova Skupština odnosi se na uključivanje dakle 30 pripadnika Vojske Crne Gore u sastav snaga Sjevernoatlantskog saveza za brzo reagovanje. Savez za odbranu i bezbjednost utvrdiće pravila angažovanja i nacionalna ograničenja za pripadnike Vojske Crne Gore za vrijeme vršenja dužnosti u sastavu snaga za brzo reagovanje. Gdje god da su naši vojnici uzeli ili imali učešća uvijek su od strane partnera bili ocjenjivani sa najvišim ocjenama ne samo u pogledu spremnosti i operativnosti već i za srdačni prijateljski odnos sa stavnovištvom zemalja u kojima su angažovani na pružanju pomoći. To u mnogome doprinosi prepoznavanju Crne Gore kao zemlje sa visokim moralnim principima skovanim kroz vjekove čiji građani su spremni da uvijek i u svakoj situaciji nesebično pruže pomoć onima kojima je ona neophodna.

Za Vojsku Crne Gore učešće u misijama znači razvoj interoperabilnosti i sposobnosti sticanja novih znanja i naučenih lekcija koje se kasnije primjenjuju u obuci jedinica i svakako za svakog pripadnika Vojske Crne Gore predstavlja pravi profesionalni izazov. Ono što je najbitnije, a u tome sam se i lično uvjerio kao član Odbora za bezbjednost i odbranu prilikom razmatranja godišnjeg izvještaja o učešću pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnim snagama, mirovnim misijama i drugim aktivnostima da tokom učešća u međunarodnim snagama nije bilo direktnih napada na pripadnike vojske i njihovi životi nijesu ni u jednom trenutku bili neposredno ugroženi. Isto tako cijenim jako važnim učešće u međunarodnim misijama sa aspekta davanja doprinosa Evroatlantskim integracijama Crne Gore u međunarodnom ugledu i nesumnjivo to ima izuzetno pozitivan uticaj na proces modernizacije interoperabilnosti izgradnje potrebnih sposobnosti i vojske.

Dakle, shodno navedenim ciljevima cijenim da učešće pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnim misijama i operacijama značajno može doprinijeti ugledu Crne Gore na međunarodnom planu i da kao tako mora imati podršku svih nas koji smo predstavnici građana, a

koji za svoju državu žele samo najbolje. Kao član Odbora zahvaljujem na dozvoljenom prekoračenju 30 sekundi. Kao član Odbora za bezbjednost i odbranu izražavam punu podršku svim dosadašnjim i budućim angažovanjima pripadnika Vojske Crne Gore u međunarodnim misijama i operacijama sa nadom da će kao i do sada to biti prepoznato kao jedan od mnogih kvaliteta koje naša država ima u očima međunarodnih partnera. Zbog svega naprijed izloženog podržavam donošenje ove odluke, a pripadnicima Vojske Crne Gore želim srećan put u mirovne misije, da ih posluži zdravlje i sreća, da profesionalno i odgovorno izvrše svoju časnu dužnost, da s ponosom nose uniformu sa crnogorskim grbom i da se po obavljenom zadatku časno zdravo i zadovoljni vrate svojim porodicama i svojim najmilijima. Zahvaljujem na dozvoljenom prekoračenju.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (21.07.20 15:51:32)

Hvala, poslaniče Vuletić.

Poslanik Predrag Bulatović, nek se pripremi poslanik Radule Novović.

PREDRAG BULATOVIĆ (21.07.20 15:51:40)

Demokratski front je protiv usvajanja ove odluke, odluke koja se odnosi na upućivanje pripadnika Vojske Crne Gore u sastav snaga Sjevernoatlantskog saveza za brzo reagovanje. Mi smo protiv toga zato što smo i protiv učlanjenja Crne Gore u NATO i bili smo i ostali protiv toga da se Vojska Crne Gore šalje i ranije i sada u misije NATO-a. Ranije kada smo bili u statusu parntersva za mir bili smo protiv toga i sada smo protiv toga. Zašto? NATO je agresivni vojni savez koji zajedno sa Sjedinjenim Američkim Državama od Drugoga Svjetskoga rata poštovani građani je izazvao veliki broj ratova u svijetu što za posledicu imamo više od 20 miliona žrtava, 20 miliona poginulih ljudi u ratovima gdje se utjerivao mir i štitio nacionalni interes Sjedinjenih Američkih Država i zato je potpuno neprihvatljivo da ne kažem težu riječ da takav NATO i takve Sjedinjene Američke Države mogu da budu zaslužne za bilo šta na ovim prostorima. Dakle, tu se rukovodi prije svega nacionalnim interesima Sjedinjenih Američkih Država, odnosno NATO-a.

Dame i gospodo, poštovani građani Crne Gore o toj veličini NATO-a možemo da govorimo na način što je nedavno predsjednik Francuske rekao da se NATO nalazi u stanju moždane smrti i to je sasvim evidentno, jer je nakon izbora Donalda Trampa u Sjedinjenim Američkim Državama pozicija NATO-a potpuno drugačija i njegova perspektiva vidjećemo u kom pravcu će ići. Ovdje se danas čulo, nisam imao namjeru o tome da govorim da je zahvaljujući NATO-u 1999. godine sačuvana Crna Gora, da je sačuvan mir. Takav jedan stav da se čuje u ovom Parlamentu pa ne znam od koga je neutemeljen najblaže što modu da kažem mogu da kažem i najtežu intelektualnu riječ za onoga ko je to ovdje izgovorio.

Godine 1999. je...(prekid) odluke Savjeta bezbjednosti izvršio agresiju na Saveznu Republiku Jugoslaviju i Srbiju i Crnu Goru. Jedna od prvih bombi je pala na teritoriji Crne Gore i prva žrtva je bila u Danilovgradu. Tačno je da se Crna Gora sačuvala većih posledica, ali smo imali podijeljenu i sukobljenu Crnu Goru na snage Vojske Jugoslavije koje su bile brojnije, tehnički opremljenije i to su regularna vojska i snage Ministarstva unutrašnjih poslova, u kojima je bilo partijskih pripadnika i vojnika Demokratske partije socijalista uključujući i one koji pripadaju kriminalnim klanovima. Ova Skupština je ovdje mukotrpno usvojila Rezoluciju o očuvanju građanskog mira i spasili smo se sukoba između nas. NATO nas je gurnuo jedne na druge. Mi smo uspjeli zahvaljujući političkim faktorima i, na sreću, onih koji su bili protiv toga bili su u manjini i oni koji imaju logiku danas u ovom Parlamentu toga su bili u manjini i biće u manjini. Sklopljen je sporazum između većinskog pravoslavnog stanovništva, između najjačih političkih subjekata i došlo je do trpeljivosti tolika kolika je.

Ovdje je rečeno, poštovani građani, da je NATO garant nezavisnosti Crne Gore. Na sreću vam takva nezavisnost Crne Gore kada vam čuva NATO nezavisnost Crne Gore. Mora da vam NATO čuva jer ste pokrali referendum i došli ste na nepošten način do samostalne Crne Gore. Nezavisnost Crne Gore i državnost Crne Gore čuvaju građani i mogu čuvati jedino građani koji su

glasali za da i za ne, shvatite to jedanput. Nije premoštena razlika između onih koji su za NATO i protiv NATO-a. Naprotiv, odlukom Vlade Crne Gore, potvrđeno u Skupštini, a ne na referendumu Crna Gora je članica NATO-a. Svako relevantno i režimsko istraživanje govori da je ubjedljiva manjina građana i danas koji prihvataju članstvo Crne Gore u NATO-u. Danas neuspjeli pregovori i pokušaji ultimatumu novi od Vlade prema Srpskoj pravoslavnoj crkvi s ciljem oduzimanja ne samo imovine nego i njene reorganizacije zatiranja je nova dodatna podjela u Crnoj Gori. Zato, dozovite se pameti vi koji ste većina u vlasti i ne dozvolite da vas ucjenjuju manjine koje imaju interes ko zna kakav, ali sasvim sigurno, i to mogu da tvrdim, lični funkcionerski i interes privilegija kroz plate, kroz stanove, kroz biznis itd. Ovo je povod da otvorimo raspravu i ne bi da nije bilo ovih tonova o čemu se radilo.

Gospodine generale, rekli ste da od 2002. godine postoji odluka da se konstituišu ove snage za brzo reagovanje. Jens Stoltenberg je 2015. godine izrazio vapaj da je vrlo malo snaga unutar te formacije koja treba da reaguje brzo, specijalno, kako ste vi to dali govoreći u obrazloženju. Recite i sledeću stvar, da su prve jedinice koje su konstituisane stacionirane naspram Rusije, da je prva vježba koja je održana prije nekoliko godina bila u Poljskoj i skoncentrisana je kao prijetnja Rusiji. Crna Gora, bez obzira na trenutne političke prilike, nikada ne može biti protiv Rusije, nikada ne može biti protiv Srbije, ne bi trebalo da bude antiruska i antisrpska, a ona u ovom trenutku jeste. Na osnovu tonova koje smo čuli, gdje se kroz navodnu kritiku teških riječi, a nijesu bile nego su bile tačne i odmjerene gospodina Vučurovića, želi satanizovati predstavnici srpskog naroda i srpski narod u Crnoj Gori. Opasna je to priča. Podsticati pravoslavce iz Demokratske partije socijalista da se sukobljavaju s pravoslavicima iz Demokratskog fronta. To ne pripada nijednom predstavniku manjine. Nijedna manjina to ne smije da radi. Jer, Crna Gora ne smije da uđe u požar, ne smije da uđe u sukobljavanje te vrste.

Dakle, ova odluka koja ima za cilj da dobije 40.000 vojnika u okviru čega i ovi iz Crne Gore, a ova odluka je uslijedila nakon razgovora Đukanovića i Stoltenberga, jasno s ciljem da se realizuju interesi NATO-a prije svega. Recite, ovdje se govori o ekonomskim, bezbjednosnim koristima, koje to ekonomske koristi od NATO-a osim izdvajanja za budžet za vojne potrebe koji kažu iz NATO-a da je nedovoljan, koji su to troškovi za ove misije i ono što se tiče usklađivanja i sistema tehnike sa sistemom NATO-a.

Na kraju, recite šta je NATO uradio do sada i pomogao da mi nemamo 2.000 zaraženih od korone virusa. Crna Gora nije trebalo tada da uđe u NATO kada je ušla. Morali ste, gospodine majore, zajedno s britanskim vlastima i sadašnjim premijerom Džonsonom izmontirate državni udar i procesuirate i osudite u prvom stepenu lidere Demokratskog fronta. Je li to cijena da bi postali jedna poslušnička vlast, jedna vlast koja podržava strane interese. Vi ste jedina vlada u kojoj ima bar nekoliko ministara, neki služe Sorošu i dubokoj državi, neki služe NATO-u, a nekim drugim centrima moći koji ne slušaju premijera Vlade Duška Markovića. Naprosto su oni i još neki u političkom životu agenti stranih interesa, a ne interesa Crne Gore.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 16:00:41)

Hvala poslaniku Bulatoviću.

Poslanik Radule Novović, a neka se pripremi poslanik Krivokapić.

RADULE NOVOVIĆ (21.07.20 16:00:49)

Hvala vam, potpredsjedniče.

Prije svega, na početku, pozdrav građankama i građanima, koleginicama poslanicama i kolegama poslanicima, a pozdrav i za general majora, načelnika Generalštaba Vojske Crne Gore gospodina Dakića.

Dobra je prilika da izrazim poštovanje prema činjenici da je Vojska Crne Gore prema svim istraživanjima najpopularnija institucija u Crnoj Gori. Dakle, bez obzira na tonove koje čujemo danas u ovoj sali, Vojska Crne Gore je, da ponovim još jednom, najpopularnija institucija koja uživa najveće povjerenje naših građana. Tome, dozvolite i to da kažem, svakako doprinosi politika

koju personifikuje partija kojoj pripadam, dakle Demokratska partija socijalista Crne Gore. Vojska Crne Gore danas kao i uvijek čuva zdravlje, prije svega, pa onda i državu kojoj pripada.

Tema o kojoj danas razgovaramo je svakako važna i podrazumijeva učešće crnogorskih vojnika u snagama NATO-a za brzo reagovanje, što će biti odgovoran gest u cilju solidarnog doprinosa zajedničkoj bezbjednosti evroatlantskog prostora i snaženja reputacije Crne Gore kao partnerske države u ovoj Alijansi. Dobra je prilika da i mi nešto kažemo na temu, odnosno u vezi s polemikama koje se danas vode u ovoj Skupštini i van nje, a tiču se rasprava u vezi s članstvom, odnosno smislenosti članstva naše države u NATO-u.

Protekle godine pokazale su da protivnici ulaska Crne Gore u NATO nijesu bili u pravu. Sva njihova zastrašivanja, ispostavilo se, bila su jeftini politički trikovi. Crna Gora ulaskom u NATO nije izgubila svoj suverenitet već je njena međunarodna pozicija ojačana. NATO nije ni na koji način negativno uticao na ekologiju niti je doveo do toga da Crna Gora postane meta terorista. Dakle, sva negativna predviđanja vezana za ulazak u Sjeverno atlantski savez bila su netačna. Zalaganja za vojnu neutralnost Crne Gore bila su naivna i nerealna. U savremenom svijetu ni najveće države ne mogu da se nose s globalnim krizama i problemima same van međunarodnih saveza. To je realnost.

Takođe, potpuno je opravdano što smo odluku o ulasku u Sjeverno atlantski savez donijeli u Skupštini. Ako pogledamo sve države koje su članice NATO-a danas 90% njih nijesu ni organizovale referendum po ovom pitanju. Od kada je Crna Gora postala punopravna članica NATO-a imamo veći nivo međunarodne bezbjednosti nego ikada ranije. Iza nas sada stoje neke od najjačih vojnih sila na svijetu. Ako iko napadne Crnu Goru ulasi u sukob s cijelim NATO-om. Takođe, od kada smo dio Alijanse došlo je do porasta stranih investicija. To su neki fakti koji su svima očigledni i lako provjerljivi. Kao što vidimo, Crnu Goru niko ne primorava da šalje vojnike u misije već to radimo na dobrovoljnoj osnovi. U pitanju su mirovne misije koje jačaju bezbjednost i sprječavaju ...

eskalaciju konflikata. Vojnici koji će učestvovati u snagama za brzo reagovanje dobiće odličnu priliku da steknu novo profesionalno iskustvo i predstave svoju državu u najboljem svjetlu. Želim vam puno uspjeha na tom planu, prije svega da i vaše vojnike i vas lično i našu vojsku, bilo da su u našoj državi ili van nje služi dobro zdravlje i, na kraju krajeva, kao što je rekao i kolega Vuletić, dobra sreća na tom putu. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 16:04:44)

Hvala, poslaniče Novoviću.

Poslanik Ranko Krivokapić, a neka se pripremi poslanik Predrag Sekulić.

RANKO KRIVOKAPIĆ (21.07.20 16:04:52)

Hvala, potpredsjedniče Skupštine.

Mislim da više odbrani Crne Gore može pomoći dobra diplomatija, a dio toga je članstvo u NATO-u nego sama Vojska Crne Gore. Male zemlje neproporcionalno dobijaju kroz tu diplomatsko vojnu poziciju i strateško političku u NATO-u nego što će joj pomoći sama njihova vojska da se odbrani. Naravno, slažem se i s onima koji su rekli da nezavisnost Crne Gore garantuje niko drugi nego narod Crne Gore i Vojska Crne Gore. Nismo prvi put u nekoj velikoj alijansi. Mi smo i 1918. godine bili u Atlanti, savezni pobjednik u prvom svjetskom ratu i jedina zemlja koja je nestala za zelenim stolom u prvom svjetskom ratu, a bila pobjednički saveznik. Kada to zaboravimo onda se igramo životima svih onih koji su poginuli u tom ratu za savezničku stvar, ali prije svega za Crnu Goru, od Mojkovca pa do svih ostalih ratišta do Lovćena koji je prvi put pao pod austrougarsku vojsku i srušena je kapela Njegoševa.

Moramo biti mudri i znati da savezništvo nije dovoljno, ali je najbolji način diplomatske odbrane, a samim tim sigurnog međunarodnog položaja Crne Gore. Naravno, mi smo posle Njemačke, rekao sam neki dan, načelniče Generalštaba, jedina zemlja među članicama NATO-a koja je bila u ratu s NATO-om, a postala je članica. Njemačka nije mogla jer je formirana 1949.

godine, ali je bila sa svim bitnim elementima Amerikom i Engleskom, kičmom NATO-a, Francuskom koja je imala taj pokret otpora. To je opet specifična situacija Crne Gore. Koliko je važno kakvu politiku vodite, to je moja poruka. Bili smo u sukobu s NATO-om na ratištima bivše nam domovine, Crna Gora je propadala, bila pod sankcijama, izgubila sve svoje industrijske i pomorske kapacitete i gubila ljude, najskuplje što može biti. Broj žrtava se još ne zna. Od 165 s Dubrovnika, REKOM govori da je skoro možda i 500 ljudi poginulo po raznim ratištima, politikom koja je bila sukobljena suštinski s NATO-om, odnosno s glavnim članicama međunarodne zajednice u Ujedinjenim nacijama, sankcije su uvele Ujedinjene nacije.

Govoriti o stranim uticajima u Crnoj Gori, a govoriti da vam je predsjednik svih Srba u regionu predsjednik druge države, a to ne zvati stranim uticajem volio bih da mi se objasni. Klanjati se komandantu tuđe vojske, a to jeste predsjednik Srbije, a ne reći da je to strani uticaj to treba objasniti. Neka neko objasni je li to vojska koja je ušetala u Crnu Goru 1918. godine i ukinula državu Crnu Goru ili je to neka druga vojska uradila. Ne možete govoriti o stranom uticaju, a zaboraviti najveću tragediju Crne Gore, 1918. godinu i njeno potpuno političko, pravno i ekonomsko uništenje i onda mislite da ćete biti kredibilni.

Bio sam dio dogovora oko Rezolucije o miru, ogromno dostignuće. Svaki put se zahvalim Predragu Bulatoviću da je imao zrelosti da se time bavi na taj način jer znam da smo bili, kolika je bila granica da se uđe u bratoubilački rat. Mislim da su brojevi bili 40.000 vezanog sastava u Crnoj Gori i negdje nas ovih drugih s raznim oruđima nešto manje od toga. To je mudrost na koju uvijek podsjećam da bismo na tome gradili sledeće mudrosti. Nema ođe niko ko je pamet druge domovine osim Crne Gore. Ko misli da će od crnogorskih Srba biti mu bolje ako postanu Srbi u Crnoj Gori taj ne zna ništa ni o politici i ne vidi dalje od svog nosa, od svog četvorogodišnjeg mandata. Ali, vođe vode narode u razne propasti. Jedan od najvećih svjetskih ne samo evropskih naroda Njemci su imali dvije stranputice u jednom vijeku, ogromne stranputice. To su plaćali deset miliona žrtava u drugom svjetskom ratu, u prvom sam zaboravio koji je bio broj, ali je dovoljno deset miliona pa da zvuči tragično.

Crna Gora je tamo da treba da bude, na Zapadu, u tom sistemu vrijednosti od vladavine prava do odbrane demokratije i Crna Gora treba to da iskoristi u svim drugim oblicima života. Nije prirodno da vam glavni investitori budu Arapi, Rusi, a da nemate njemačke kompanije, američke kompanije, da nemate proizvodnju itd. To se sve čita i sve piše. Čitao sam Godišnji izvještaj o pristupu NATO-u i znam dobro da nijesu propustili da registruju i moj izbor za predsjednika Parlamentarne skupštine OEBS-a kao doprinos putu u NATO-u, a kamoli nešto važnije od toga što smo radili. Moramo shvatiti, noblesse oblige, što bi rekli Francuzi, mi smo u NATO-u i to je pozicija plemstva, ali to strahovito obavezuje. To može biti ako smo loš đak i opasno, a može biti ogromna privilegija ako smo dobar đak.

Vojska Crne Gore je u te misije da bi branila Crnu Goru ne na našim granicama nego van naših granica, što je mnogo sigurnija odbrana kada se branite ne blizu svoje kuće nego daleko od svoje kuće. Sva naša istorija se branila na pragu svoje kuće osim u drugom svjetskom ratu, ali je to bila najbolja politika Crne Gore kada se branila od Triglava do Đevđelije, kada su Crnogorci oslobađali Beograd kao dominantni pa do drugih lokacija. To radimo s NATO-om što smo radili tada u srečnoj nam domovini.

Mudrost u politici je prvi zadatak. Ona je teška, nije lako dostupna, ali zato se kandidujete da idete pred narod da biste ga vodili da bi vas vrijeme potvrdilo. U politici nema druge potvrde nego vrijeme. Ne izbori, izbori mogu biti ovakvi i onakvi nego vrijeme vas može potvrditi. SDP je, na žalost, jedini politički subjekt u ovom Parlamentu, tri decenije na tom putu u Crnoj Gori, ali je dokaz i poruka svim ostalim kada ste na pravim vrijednostima uspjećete, čak i ako griješite ispravite se, dođite na prave vrijednosti i dobrodošli za dobro Crne Gore, ne SDP-a niti bilo koga drugoga nego za dobro Crne Gore. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI GENCI NIMANBEGU (21.07.20 16:12:09)

Hvala, gospodine Krivokapiću.
Imate komentar kolege Milića.

SRĐAN MILIĆ (21.07.20 16:12:20)

Nekoliko stvari.

Prvo, ako ste kao kriterijum uzeli učešće u drugom svjetskom ratu na strani sila osovine onda ste zaboravili, imajte malo koncentracije, kada ste govorili o Njemačkoj koja je ratovala prije nego što je formiran NATO onda ste imali kao taj kriterijum do 9. septembra 1943. godine i Musolinijevu Italiju koja je te dvije, tri godine, pet, ratovala. Imala je jednu vrlo interesantnu nedovoljno obrađenu na ovom području, kada se već bavite istorijom, jednu misiju osvajanja Grčke đe je ta vojska takva kakva je bila te 1939, 1940. godine do nogu bila potukla italijansku tzv. vojnu mašineriju.

Drugo, ostalo je ovdje neodgovoreno, a ja ću zamoliti gospodina Dakića da odgovori, pomenuto je da je mjesto stacioniranja Milano u Italiji. Meni je interesantno, moram da priznam, jedan dobar dio dok nije bilo ovoga vremena sam živio gore i baš me interesuje gdje to u Milanu, šta je tačno, koji je to ... u Milanu gdje su oni bili stacionirani.

Treće, nisu dobri, gospodine Krivokapiću, zamrznuti konflikti. Zamrznuti konflikti nastaju onoga trenutka kada nema volje za dijalogom u jednoj zemlji. Zamrznute konflikte najlakše rešavate kada onima kojima pripada to pravo date mogućnost da donesu odluku, a da to što će donijeti odluku bude posledica slobodne volje građana. To je suština.

Četvrti element koji ste pomenuli, pretpostavljam šta ste mislili, ali ću vam reći kako ste rekli. Nije dobro da nam dolaze ključni investitori iz Rusije, arapskih zemalja i ostalo. Ne, gospodine Krivokapiću. Nije dobro da nam dolaze kao juče sumnjivi investitori pa bili iz sred Crne Gore, iz Cuca i Bjelica. Oni koji su kriminalci ti ne mogu biti partneri Crne Gore. Generalizovati u odnosu na narode, na Arape, na Ruse, na bilo koga drugoga nikada to vama nije bilo imanentno. Znam da je to samo bio, hajmo da kažemo, nije bio ni lapsus nego želja da se istakne vezano za njemački kapital.

Imao sam to iskustvo da jedan koji je negdje suštinski pričao, a formalno nikad nije bio član vašeg kabineta, a volio je da predvodi delegacije put Njemačke, o jadu se bio našao kako da bude sa mnom zajedno u kabinetu kod gospođe Merkel kada smo razgovarali, a ja sam upravo imao sa svojom saradnicom tada želju da razgovaramo bez ikoga iz Crne Gore koji bi mogao jednoj, drugoj, petoj ili šestoj strani prenositi ono što su činjenice. Nijesu svi predsjednici Vlade Crne Gore od 2006. godine do danas imali zatvorena vrata u Njemačkoj, kao što dobro znate, a je li jedan imao, jeste, još ih nikad otvorio nije. Hvala vam.

PREDSJEDAVALA GENCI NIMANBEGU (21.07.20 16:16:08)

Hvala, poslaniče Miliću.

Kolega Krivokapiću, da čujemo vaš odgovor.

RANKO KRIVOKAPIĆ (21.07.20 16:16:15)

... počelo na jednoj strani u prvom i formalno završila, a u drugoj neformalno završila na drugoj strani. Zato sam to tako rekao. Drugu nije formalno završila, ali je završila neformalno na drugoj strani, zbog toga što je pala vlast, a u suštini dvije trećine Italije je prešlo na savezničku stranu.

Ono što je bitno za vas i mene i što smo pokušavali da radimo, a to je da Crnu Goru okupimo oko onoga što su strateške orijentacije. Sasvim sam siguran da je Srbija u NATO-u da bi jedan dio opozicije bio isto za NATO. Ako Srbi uđu u NATO mi nećemo više imati taj problem u Crnoj Gori. To je pokazatelj stranog uticaja, ne o vrednosnoj promjeni. Da li neko misli ođe da će iko više biti protiv NATO-a kao jedan dio ako Srbija uđe u NATO. Srbija će ući u NATO samo je pitanje kada. Istorija ne poznaje takvo ostrvo koje je opstalo u tako stabilnoj organizaciji, a NATO jeste od 1949. godine, 71 godinu obezbijedio mir i stabilnost u Evropi, sa svim manama koje ima svaka velika asocijacija i u nestabilnom svijetu.

Nama je zajednički da ne trošimo to vrijeme na sukob. Više operacija ima Srbija u Partnerstvu za mir nego s Rusijom, a formalno kada pogledate bliža je Rusiji. Više vojnih operacija, vježbi i svega ostalog ima u Partnerstvu za mir, što će reći da ta politika ne korespondira s manifestacionom politikom, ali svejedno. Nama je cilj da ova regija bude čitava na Zapadu da bismo međusobne odnose lakše riješili. Mogu govoriti o svojim neprijatnim razgovorima na tu temu sa Sergejem Lavrovom, ali stvar je bila prosta, reći ću dio koji mogu reći pošto je bilo dosta svjedoka, četvoro. Crna Gora nije na granici s Rusijom ni sa Sovjetskim savezom bivšim više nego je na Mediteranu jedina većinski pravoslavna i slovenska zemlja, ali je na Mediteranu i mora biti na Zapadu. Rusija je bila najjača kada je Petar I poveo na Zapad. Nije bila jaka kada su je Boljari selili prema Aziji i tom načinu razmišljanja i vladanja nego kada je Petar I prosvjetlio, okinuo im brade i poveo ih na Zapad. Mogu reći i to da sam imao duge razgovore s dvoje iz vrha ruske države, da im je to sudbina jer njima prijetnja ne dolazi s Zapada u decenijama koje dolaze nego s juga. Mislim da će vremenom to shvatiti u interesu svih, evropskog kontinenta, u interesu nas u Crnoj Gori dodatno. Kada bi se to riješilo mi bismo u Crnoj Gori bili samim tim u mnogo većoj koheziji, ali to nisu teme koje se ne pričaju. To su ozbiljne teme koje se pričaju na vrijeme i pričale su se, vodio sam ih i na proslavi 60 godina NATO-a i 2013. godine s vrhom ruskog parlamentarizma s obje strane.

Mi u Crnoj Gori treba da znamo tu smo će smo, Zapad nam je sudbina i što to prije prelomimo kao Evropsku uniju, a niko nije ušao u Evropsku uniju a da nije zatvorio to pitanje zasad, da nije postao članica NATO-a, od novih članica niko nije ušao jer je to garant stabilnosti, što prije zatvorimo i ne vodimo bilo koja strana, svako ko gubi bitke na stateškom planu iz ovog parlamenta, za mene je gubitnik Crna Gora jer ćemo kao jedinstveni mnogo više pomoći sebi, ovoj državi i ovom narodu. Voditi istorijski izgubljene bitke nije interes nikoga u ovom Parlamentu. Moj nije sigurno. Želim da nađemo te trase koje su zacrtane zajedno, ne kratkoročne, nikad nisu kratkoročne. To je vrhunac ozbiljne politike, da mjerite vrijeme decenijama u interesu svog naroda, a ne mandatima.

Mislim da je te svijesti bilo. Kolega Bulatović je naveo jedan primjer gdje je lično dao ključni doprinos, to treba reći, ponovio sam dok nije bio tu, sada ponavljam kada je tu, da u Crnoj Gori tada ne dođe do bratoubilačkog sukoba. Na tome treba graditi buduću Crnu Goru. Na tim dostignućima. Sada smo u lošem periodu, u najgorem posle referendumu, ali i to će proći. Ponavljam, preživjeli smo najbesmislenije, ako mene pitate, ... rat koji je vođen na ovim prostorima, a to je taj rat 1990. godine. Pretekli smo nekako i posle toga imali ovakva dostignuća. Preteći ćemo i ovo sada.

Stvar mudre politike je, prije svega u vlasti, da otvorite prostor za dogovore, a ne da stalno forsira sukobe. Lako je forsirati sukobe, na kraju ste gubitnik s tim sukobima. Napoleon da nije forsirao sukobe nego da je radio ono što je najbolje radio ... do 5.000 km puteva u Francuskoj, još uvijek je ta administrativna podjela živa u Francuskoj, Napoleon bi bio najveći državnik po mnogo čemu, a ne po izgubljenim i dobijenim ratovima. Francuska ne bi bila ovakva nego još bogatija, još veća u ekonomskom smislu, ali volio je sukobe koji su bili unaprijed izgubljeni, a ono što je najbolje uradio mu najmanje pamte. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 16:22:16)

Zahvaljujem poslaniku Krivokapiću.
Dajem riječ Predragu Sekuliću.

PREDRAG SEKULIĆ (21.07.20 16:22:27)

Hvala vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine generale, poštovane kolegice i kolege,

Tri krucijalne stvari razlikuju nas i većinski dio opozicije u Crnoj Gori. To su crnogorska nezavisnost, ulazak u NATO i evropski put Crne Gore. Vjerujem da su te razlike iz dana u dan sve manje zato što građani Crne Gore razumiju ono što je perspektiva i budućnost Crne Gore.

Vjerujem da će se pokazati i na narednim parlamentarnim izborima da su te razlike sve manje, odnosno da će Demokratska partija socijalista imati mnogo veću podršku nego što je to bilo 2016. godine.

Dozvolite na samom početku da kažem da nakon tri godine članstva u NATO-u crnogorska vojska je postala kredibilan partner ne samo u mirovnim misijama nego i u ovoj misiji brzog djelovanja. Znači, razvijanje u skladu s principima NATO standarda, interoperabilnost, sve ono što znači nove vrijednosti kada govorimo o odluci crnogorskih vojnika, govori o tome da Crna Gora ispunjava svoju misiju u NATO-u.

Samo da se svi zajedno prisjetimo, 24 godine je od mirovnog sporazuma u Dejtonu. Mirovni sporazum u Dejtonu ne bi bio moguć, odnosno ne bi se održao, ne bi bio moguć mir u Bosni i Hercegovini da nije bilo dominantno snaga NATO-a koje su kroz snagu Ujedinjenih nacija došle, zaposjele Bosnu i Hercegovinu i razdvojili su prosto njene strane. Takođe, dozvolite da je mnogo bilo lakše potpisati Kumanovski sporazum, a potpisala ga je država Srbija, a država Srbija je bila garant Dejtonskog sporazuma, potpisala je država Srbija ... sporazum, ali ne bi bilo moguće ga održati da nije bilo dominantno snaga NATO-a koji su došli na Kosovo da razdvoje suprostavljene snage. Znači, uvijek kada govorimo o mirovnim misijama moramo da znamo da je neko učestvovao u mirovnim misijama da bi razdvajao suprostavljene strane u prošloj, bivšoj Jugoslaviji. Znači, kako god to djelovalo to su bili nečiji sinovi, nečija braća i tako dalje i tako dalje i čini mi se da ako pođemo od toga da nikada nećemo pogriješiti. I ono što je ovdje ostalo kao pitanje koje negdje na neki način dijeli nas i većinu kolega iz opozicije jeste znači odnos Crne Gore i NATO-a. Mi smo članica NATO-a, Srbija to nije i nama se spočitava ono što se ne smije saopštiti kada se pođe na razgovor u Beograd. Znači 2019.godina, ajde da uzmemo tu prošlu godinu kao negdje godinu koja najbolje objašnjava u odnosu na Srbiju i NATO-a, znači od 13 zajedničkih vježbi Srbija je sa Vojskom Rusije imala četiri vježbe, dok je devet vježbi bilo sa snagama Sjedinjenih Američkih Država iz saveznika NATO. Znači kada to pogledate sa strane znači tri puta više je Srbija imala vojnih vježbi sa snagama NATO-a i razvija svoju doktrinu u skladu sa onim što je NATO doprinio i da ne govorimo o tome da u sklopu Partnerstva za mir oficiri Vojske Srbije se nalaze u Briselu i tako dalje i tako dalje, a Srbi u Crnoj Gori i dalje NATO doživljavaju kao neprijateljske snage. Čini mi se da to negdje nije su skladu sa onim što je realnost, nije u skladu sa onim što je odnos Srbije i NATO snaga i čini mi se kada bi bili malo realniji možda bi mogli da sagledaju tu cjelovitu sliku, a ta cjelovita slika glasi NATO snage su pomogle da dođe do mira na prostoru bivše Jugoslavije, pomogli su kada je to trebalo i u Bosni i Hercegovini, pomogli su na Kosovu. I naravno, ja se slažem sa onima koji smatraju da su građani Crne Gore, prije sega garant mira i stabilnosti i perspektive i budućnosti Crne Gore. Znači zaista potpuno vjerujem u to i nema nikakvu dilemu, uostalom pokazaće i naredni izbori koliko građani Crne Gore vjeruju u evropsku perspektivu Crne Gore prije svega, ali i sve ono što je urađeno proteklih 15 godina crnogorske nezavisnosti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 16:26:46)

Zahvaljujem Predragu Sekuliću.

Ne vidim da ima komentara. Je li Srđan Milić završio? Izvinjavam se. Srđan Milić kada sam ja ušao u salu je imao komentar. Sad treba da imate izlaganje je li tako? Izvolite. Neka se pripremi Dragutin Papović.

SRĐAN MILIĆ (21.07.20 16:27:18)

Hvala vam.

Mi smo danas ovdje započeli razmatranje jednog predloga odluke zahvaljujući činjenici da sam bio zainteresovan kao poslanik da prisustujem na ovoj sjednici tad sam i postavljao određena pitanja, ali nijesam ostao kad ste generalno branili ovaj dio ovoga predloga odluke i zato sam iskoristio onu diskusiju sa gospodinom Krivokapićem da razjasnimo samo ovaj dio koji se tiče mjesta stacioniranja odnosno to čak i nije stacioniranje nego mjesto koje će biti za upućivanje tih

snaga za brzu intervenciju. S druge strane, ja zaista mislim da čelni ljudi Vojske Crne Gore moraju o svemu voditi računa i da je njihova javna manifestacija i pojavni oblik u javnosti pa i na društvenim mrežama, gospodine Dakiću, vrlo, vrlo bitan da se ne bi srozao ugled Vojske Crne Gore. Nikada nijesam ulazio u lične stvari, ali ovo o čemu govorim biću slobodan na način komunikacije koju imam sa Generalštabom da vam pošaljem da bi ste i o tome povelili računa.

Druga stvar je da smo, gospodine Dakiću tražili da to je negdje 26.mart donijeta odluka, interesuje me da li je to bio zahtjev Generalštaba ili Ministarstva odbrane? Ko je bio inicijator vezano za onih 320 respiratora i sve ono ostalo? Ako je bio zahtjev Generalštaba zamolio bih vas da mi odgovorite, a ako je bio zahtjev Ministarstva odbrane on je morao da nastane kao procjena epidemiološke situacije u kojoj se nalazi Crna Gora, jer sve drugačije bilo bi neozbiljno.

Međutim, već 12.aprila ministar odbrane je dao izjavu da nam ne treba pomoć od NATO-a, a 14.aprila Stoltenberg je dao izjavu da je Crnoj Gori već pomnagano. Toliko govori o nekakvoj koordinaciji koja bi trebala da postoji između države Crne Gore i u ovom slučaju partner. Zašto ovo sve govorim? Tada kada je to Ministarstvo odbrane tražilo tu pomoć bila je kud i kamo bolja epidemiološka situacija nego što je danas u Crnoj Gori, uz iskrenu želju da prođemo ovaj period sa apsolutno ni jednom više žrtvom, da svi ozdravimo, da nađemo rješenje za sve oblike krize s kojim raspolazemo, gospodine Dakiću moramo se zaštititi i od nekakvih konstatacija koje ne donose dobro Crnoj Gori.

Prvo mislim da se ovaj period mora iskorisiti ukoliko postoji spremnost od svih međunarodnih parntera da pomognu situaciji u kojoj se nalazi danas Crna Gora, a ja vas podsjećam da smo na današnji dan blizu 2000 zaraženih u Crnoj Gori, što znači da svaki tri stoti stanovnik Crne Gore je zaražen. A kada znamo da su ti podaci u odnosu samo na one koji su testirani i da se to množi a pet, odnosno u ovom slučaju dijeli sa pet onda ispada da je svaki šezdeseti stanovnik Crne Gore u nekom obliku kontakta sa zaraženim. Juče sam imao priliku da čujem jednoga ekonomskog maga, jednu gromadu, jednog pobjednika tranzicije u Crnoj Gori u jednoj svojoj izjavi on je rekao da je on spreman za koru suvoga hleba koju će jesti zimi, jer nećemo imati, a to je čovjek koji je finansijer jedne od partija u parlamentarnoj većini, čak i njihov visoki funkcioner. Ovu koru suvog hleba sam siguran da on neće jesti, jer je dosta toga zaradio zahvaljujući ovoj državi. Druga je da će ostaviti svih 400 svojih zaposlenih da rade, ali je poruka državi Crnoj Gori, poruka Državi Crnoj Gori je po meni problematična iz više nivoa, problematična je što taj gospodin kaže: "Poruka Vladi Crne Gore je ne pomažite one za koje pretpostavljamo da neće ekonomski preživjeti, no pomažite samo ove kao što sam ja koji će ekonomski preživjeti". I kod ekonomije generalno i kod politike, a najviše kod života. Niko od nas nema pravo da nas dijeli na osnovu svojih kriterijuma. Ko će preživjeti, a ko neće preživjeti. Ukoliko bude bilo kome trebalo o kome se radi ja ih upućujem na intervju u izjavu koji je taj gospodin dao juče Radio- televiziji Budva, a radi se o jednom od ovih hotelskih genijalaca. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 16:33:27)

Zahvaljujem se gospodinu Miliću.
Dajem riječ Dragutinu Papoviću. Izvolite.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (21.07.20 16:33:40)

Uvažene kolege, poštovani generale Dakiću,

Raspravljamo o odluci, dakle o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u okviru NATO snaga za brzu intervenciju. Rekao bih da je to odluka koja je protokolarna, koja proizilazi iz obaveza koja Crna Gora ima u okviru članstva u NATO-u i da je to nešto što ovdje gotovo ne bi ni trebalo da izaziva neku veliku raspravu, i nije, jer kao što i vi svjedočite ovdje se uglavnom otvorilo pitanje oko toga da li je Crnoj Gori mjesto u NATO, oko toga kakva je bila uloga NATO-a krajem prošlog vijeka na prostoru eks Jugoslavije i u tom kontekstu razne političke opcije, odnosno političke partije u ovoj Skupštini potvrđuju ili preispituju svoju ideologiju. Ja mislim da naravno, kada učestvujete u kolektivnom sistemu bezbjednosti ovakva odluka je nešto što je sasvim

očekivano. NATO snage na isti način tretiraju Crnu Goru kao i bilo koju državu u okviru tog Saveza. Spremne su da je brane a na taj način i na bazi reciprociteta Crna Gora naravno učestvuje u svim operacijama koje NATO pokreće.

Kada se radi o preispitivanju uopšte učešća Crne Gore ili našeg članstva u NATO-u konstantno se iz većeg dijela opozicije koristi teza da je i danas protiv članstva Crne Gore NATO-a i većina građana i da je to bilo i 2017. godine kada smo postali punopravni član NATO-a,

Da podsjetim, 2016-ste godine pred parlamentarne izbore jedna od glavnih političkih borbi se vodilo upravo oko ovoga pitanja. Sve partije su se tada javno izjasnile da li podržavaju ili su protiv članstva Crne Gore u NATO-u. Partije koje su dobile izbore su bile za članstvo Crne Gore u NATO-u. Dakle, dobile su većinsku podršku građana za takvu politiku i kada je u aprilu 2017. godine u ovom parlamentu izglasavana ta odluka 46 poslanika je glasalo za, dakle, ja mislim da nikakve ankete nijesu potrebne pogotovo ne danas ako imamo u vidu ovu okolnost, da su parlamentarni izbori 2016-ste godine jednostavno bili plebiscit za to da li će Crna Gora postati ili ne dio NATO saveza. Uostalom, da su oni koji su bili protiv članstva Crne Gore u NATO-u bili sigurnu u takvu podršku građana ne bi postezali za pomoći sa strane i da na razni način opstruiraju Crnu Goru da postane članica ovoga saveza.

Drugo što je tažno u ovom kontekstu prije preispitavanja našeg članstva u NATO-u je da li smo mi imali neku štetu na osnovu tog članstva. Evo danas se čulo nekoliko teza, nijesmo imali nikakve koristi. To nam nije bilo potrebno. Da vidimo da li smo imali neku štetu? Ja mislim da nikakve štete nije bilo. A s druge strane mislim da su bile i te kako velike koristi. Prije svega, učešće u tako jednom velikom sistemu kolektivne bezbjednosti, a zatim ono što je zabilježeno u nekoliko godina nakon članstva a to je izuzetno povećan priliv stranih direktnih investicija iz država zemalja članica NATO-a i takođe ovo što je vaš uži sektor, mislim da je Vojska Crne Gore kroz ovih nekoliko godina članstva u NATO-u dodatno se osposobila, modernizovala i ide u korak sa vremenom u skladu sa odbrambenom doktrinom koja je danas da tako kažemo vezana za veći dio savremenog svijeta. Tako da mislim da su te, prije svega pozitivne strane članstva Crne Gore u NATO-u nesporne, kao što su nesporne i činjenice da Crna Gora nije imala nikakve štete od ovoga članstva.

Takođe pominje se ili ističe se često taj istorijski osvrt, prije svega intervencija NATO-a u Saveznoj Republici Jugoslaviji 1999.godine. Kako god gledali na to ne možemo sporiti, ili ne možemo prenebregnuti činjenicu da je to istorijsko pitanje. O tome će se još uvijek voditi rasprave, ali ono što je činjenica to je da ni jedna država koja vodi računa o svojoj bezbjednosti ne vodi se isključivo istorijskim osvrtom, jer onda, recimo Njemačka nikada ne bi bila u savezništvo sa Francuskom ili sa Sjedinjenim Američkim Državama, odnosno sa državama koje su se dva puta tokom XX vijeka nanijele žestok poraz.

Pitanje bezbjednosti, pitanje sigurnosti u stvari kao polisa osiguranja, taj sistem gradite ili učestvujete u većem sistemu ne na bazi onoga što vam može trenutno izazov, nego na bazi onoga što bi moglo da vam bude najteži izazov i zbog toga je i s te strane članstvo Crne Gore u NATO-u opravdano kako 2017.godine kada smo se učlanili u NATO tako i danas. Takođe ovdje se kaže ne može NATO biti garant bezbjednosti Crne Gore. Da Crna Gora zavisi samo od naših unutrašnjih, plitičkih odnosa. Zaista i ja mislim da nam NATO ne bi bio nikakav garant bezbjednosti, ali Crna Gora vidjeli smo proteklih nekoliko godina je pod udarom mnogo većih sila nego što ima kapaciteta da sama odgovori na te udare i na te izazove i u tom kontekstu nama treba NATO, a uostalom gotovo cijeloj Centralnoj i Istočnoj Evropi ne pominjem naravno Zapadnu Evropu, jer je ona od osnivanja NATO-u teba nam da prije svega imamo mir, bezbjednost, sigurnost i da na bazi toga radimo svoj prosperitet, tako da mislim da ovo učešće naših pripadnika Vojske u ovim snagama NATO-a jeste doprinos kolektivnoj bezbjednosti, jeste nešto što je partnerski odnos, jeste nešto što je na kraju pošteno, učestvuje u onome što i nama donosi mnogo benefita. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 16:40:17)

Zahvaljujem poslaniku Dragutinu Papoviću.
Dajem riječ Danijelu Živkoviću. Izvolite.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (21.07.20 16:40:33)

Hvala, poštovani potpredsjedniče Gvozdenoviću, uvaženi majore Dakiću, poštovane kolegeginice i kolege, uvaženi građani,

Slanje vojnika u mirovne misije, bilo da se radi o ovom brzom odgovoru ili o nekoj drugoj mirovnoj misiji sigurno je nastavak aktivnosti države Crne Gore u cilju jačanja bezbjednosti na međunarodnom nivou, odnosno pružanja doprinosa jačanja bezbjednosti na međunarodnom nivou. Kada ste dio kolektivnog sistema bezbjednosti to znači da u takvom sistemu poštujete određena pravila i u skladu sa tim pravilima i načelima unapređujete sopstvene kapacitete, a kada unapređujete sopstvene kapacitete na nacionalnom nivou, onda sigurno bez obzira i na rekao bih kvantitet vaše vojne snage doprinosite jačanju bezbjednosti na kolektivnom nivou.

Crna Gora kao država se opredijelila za integracione procese, a biste se opredijeli za takve procese potrebno je da imate određenu viziju. Tu viziju moraju da vam ponude politike, politike koje se nameću u javnom prostoru, a ona politika koja se nametnula u javnom prostoru i opredijeliza za ove integracione procese jeste politika Demokratske partije socijalista sa svojim koalicionim partnerima. Ovo posebno naglašavam iz jednog razloga, jer da je druga politika koja se danas legitimise u crnogorskoj javnosti kao opoziciona dobila većinsku volju birača na nekim od prethodnih izbora siguran sam da danas Crna Gora ne bi bila to što jeste. To govorim, jer ukoliko čujete retoriku iz Parlamenta od jednog dijela političkih subjekata koja je, rekao bih izrazito ratnička, koja ima za cilj da pošalje te iskre i prenese ih upravo iz ovih klupa na ulicu, a da se nakon toga ta retorika sa ulice vrati upravo ovdje u Parlamentu onda je jasno da sigurno Crna Gora danas ne bi bili ni članica NATO-a niti bi bila, rekao bih buduća prva članica Evropske unije.

Takođe, kada govorimo o bezbjednom okviru onda je on, rekao bih ključan, ne samo za ekonomski napredak društva, nego za ukupan društveno-politički napredak jednog društva. Kada se građani osjećaju sigurno onda to predstavlja ključnu odrednicu za razvoj i ključni uslov za stvaranje ambijenta u kojem će svaki pojedinac moći da se prikaže u najboljem svijetlu. Ukoliko nemate takav bezbjednosni okvir onda imate veliki problem. Crna Gora je to uspjela da obezbijedi.

Čulo se danas tokom zasijedanja dosta toga kako je ova vladajuća većina uz jedan diskvalitiv koji se često koristi u Parlamentu, zapravo izdajnička, da su predstavnici ove vlasti zapravo izdajnici, a ja ću se potruditi da podsjetim sve građane Crne Gore.

Da li su izdajnici Crne Gore oni koji su svoj ukupni potencijal i životni i profesionalni posvetili obnovi crnogorske nezavisnosti, da li su to oni koji su uložili maksimum napora da spriječe bratoubičaki rat u Crnoj Gori, da li su to oni koji su se trudili da se u Crnoj Gori uspostavi sistem građanskog društva, multinacionalnog društva, da budu na braniku takvih vrijednosti, da li su to oni koji su se potrudili da danas Crnu Goru dovedu upravo pred vrata Evropske unije, da usvajamo evropski sistem vrijednosti, da li su to ljudi kako se pokušavaju diskvalifikovati, zapravo svi mi ovdje koji se nalazimo u vladajućoj većini, konkretno Demokratskoj partiji socijalista kao navodno neki uslužni aparat nekih drugih sistema, da li smo to mi zapravo danas tako legitimisani pred ukupnom javnosti Crne Gore ili se takve diskvalifikacije mogu uputiti nekim drugim koji, čini mi se, veoma lako sa jasnim motivima zapravo budu instrumentalizovani na rušenju ustavnog poretka Crne Gore? To je problem. Tu leži problem koji postoji u Crnoj Gori. Dok ne budemo shvatili da ne postoji alternativa državi, a da može biti različitih političkih alternativa koji se mogu nametati u političkom prostoru Crne Gore do tada ćemo uvijek imati problem i na društvenom i na političkom ... i do tad ćemo mi ovdje koji zastupamo vladajuću većinu boriti se za očuvanje ovih vrijednosti, građanskog društva, multinacionalnog društva i prevashodno onog društva koje je zasnovano na tekovinama antifašizma. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 16:45:48)

Zahvaljujem se poslaniku Danijelu Živkoviću.

Na ovaj način smo iscrpili sve prijavljene diskutante. Zahvaljujem svima koji ste učestvovali na ovu izuzetno važnu temu.

Dajem završnu riječ Dragutinu Dakiću, načelniku Generalštaba Vojske Crne Gore. Izvolite.

DRAGUTIN DAKIĆ (21.07.20 16:46:15)

Hvala potpredsjedniče.

Samo pojašnjenja. Vojska Crne Gore je deklarirala jedan pješadijski vod u ... ciklusu. Mi se sad nalazimo u fazi pripreme u kojoj se realizuje obučavanje jedinice i u drugoj polovini godine biće realizovana sertifikacija i ocjenjivanje. Od 01.01.2021.godine pa do kraja 2021.godine jedinica će biti u fazi spremnosti ili stend baj fazi gdje će naravno po odluci NAK-a, a komandovanjem od strane ... biti angažovana na osnovu odluke koju donese ovaj Parlament. Jedinica će se nalaziti u sastavu italijenske čete, to je u sastavu ... italijanskom bataljonu, u sastavu Korpusa za brzo reagovanje u Milanu. Ono što je definitivno jeste da će učešćem Vojske Crne Gore u ... snagama Crna Gora dati puni doprinos NATO kolektivnom sistemu bezbjednosti, a Vojska Crne Gore će značajno unaprijediti svoje operativne sposobnosti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 16:47:24)

Uvaženi načelniče Generalštaba Vojske Crne Gore ja vam se zahvaljujem.

U skladu sa današnjim planom prelazimo na sledeće dvije tačke, to je Predlog zakona o nacionalnom i javnom emiteru Radio Televizije Crne Gore i Predlog zakona o medijima.

Dajem deset minuta pauzu da bi pozvali ljude koji su na ovom spisku da budu u sali i da nastavimo rad. Još jedan put molim sve učesnike u sali, u sve učesnike u današnjoj raspravi i ljude koji su u sali da vode račune, da poštujemo mjere NKT-a, da držimo maske i da držimo odstojanje. Molim vas vodite računa o sebi i svom zdravlju, a na taj način vašoj porodici i čitavom društvu. Dajem pauzu od deset minuta.

-Pauza-

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 17:10:46)

Uvaženi poslanici, uvaženi građani Crne Gore,

Dogovorili smo da imamo objedinjenu raspravu koja će trajati danas toliko koliko završimo uvodna izlaganja.

Imamo **Predlog zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio Televiziji Crne Gore**. Ovlašćeni predstavnici Vlade su Aleksandar Bogdanović, ministar kulture i Željko Rutović generalni direktor Direktorata za medije. Izvjestioci odbora su Miloš Nikolić Zakonodavnog odbora i Andrija Nikolić Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu, odnosno izvjestioci odbora su Danijel Živković Zakonodavnog odbora, Radule Novović Odbora za politički sistem, pravosuđe i upravu.

Uvaženi ministre, dajem vam uvodnu riječ i imate mogućnost za duže izlaganje.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (21.07.20 17:12:31)

Poslanice i poslanici, uvaženi građani,

Oblast slobode medija kao temelj demokratskih procesa u Crnoj Gori koncipira se shodno strateškim ciljevima pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, kao i mehanizmima institucionalnog unapređenja na principima slobode izražavanja i konceptima nezavisne regulacije i samoregulacije medijske industrije. Faza pregovora u kojoj se Crna Gora nalazi kao i potreba snaženja slobode medija prirodno je da podrazumijeva ispunjavanje visokih demokratskih standarda. Tom cilju smo iskreno posvećeni a na listi prioriteta i pažnje svakako jesu i biće medijske slobode.

U ovoj fazi integracija shodno preuzetim obavezama iz pregovaračkih poglavlja i strateških dokumenata pristupanja Crna Gora pravno baštini i implementira visoke međunarodne standarde slobode i nezavisnosti medija. Ti standardi nedvosmisleno podrazumijevaju između ostalog i javni radio-difuzni servis koncipiran da zadovoljava interese najšire javnosti, odnosno da obezbijedi poštovanje i promociju osnovnih ljudskih prava i sloboda, zatim pluralizam društvenih i socijalnih ideja, kao i unapređuje kulturu javnog dijaloga i poštovanje jezičkih razlika. Uloga i značaj javne radio-difuzije u ostvarivanju temeljnih principa demokratsko građanskog društva snažni su razlozi za obezbjeđenje sveukupne institucionalne nezavisnosti nacionalnog javnog emitera, te stvaranje neophodnih uslova za njegov razvoj kao i finansijsku održivost. U kontekstu kazanog želim naglasiti da je aktuelno zakonsko rješenje bazirano na najvišim medijskim standardima, odnosno usaglašeno sa preporukama Savjeta Evrope i direktivama Evropske unije uz garancije političke finansijske i institucionalne nezavisnosti nacionalnog javnog emitera. No, rasprava o javnim radio difuznim servisima nezavisno od adrese dijaloga i stepena demokratije je iznova prisutna, aktuelna i normativnom unapređenju otvorena materija. Generalna otvorenost dilema problema i izazova ove materije te njima upodobljena rešenja ne pružaju nam komfor ako znamo da se primjenjuju i baštine raznorodne evropske prakse i modeli funkcionisanja. Na protiv svjesnost i važnost pitanja te unapređenje demokratskog života u Crnoj Gori motivišu nas na dodatno normativno snaženje institucionalne nezavisnosti Radio televizije Crne Gore.

Vjerujem da na bazi dobrih rešenja inovativnih po svom sadržaju i karakteru treba posmatrati evolutivnost ovog procesa. Na državi je da definiše garancije sveukupne nezavisnosti javnog servisa, a na menadžmentu implementacija misije kao javnog dobra kojim se štiti, unapređuje sloboda informisanja svih grupa društva, svih specifičnosti i potreba zajednice. I ako se u aktuelnom zakonu radi o rešenjima slobodan sam reći među najnaprednijima u Evropi Predlogom zakona o Nacionalnom javnom emiteru Radio i Televizija Crne Gore dodatno se snaže mehanizmi političke i institucionalne nezavisnosti javne radio difuzije. Napominjem Predlog zakona proizvod je rada multiresorske radne grupe predstavnika Vlade, predstavnika Radio televizije Crne Gore, nevladinog sektora, univerziteta, regulatora za oblasti elektronskih medija kao i internog međunarodnog eksperta te široke javne rasprave produžene van maksimalnih uredbom definisanih rokova.

Takođe, sa zadovoljstvom mogu istaći da je Predlog zakona koji je na zahtjev Ministarstva kulture, odnosno Vlade Crne Gore po prvi put u svojoj normativnoj evoluciji bio predmet tri monitoring ekspertize Savjeta Evrope i Evropske komisije, te od strane ovih međunarodnih organizacija u finalnom mišljenju ocijenjen kao u potpunosti usaglašen sa standardima Savjeta Evrope, odnosno da isti ne zahtijeva dodatne izmjene. Predlogom ovoga zakona obezbjeđene su normativne pretpostavke za institucionalno politički i finansijski nezavistan javni servis, utemeljen na principima Savjeta Evrope sadržanim u preporuci o nezavisnosti javnih servisa radio difuzije. Saopštenje u Komisiji o primjeni pravila o državnoj pomoći za javne radio difuzne usluge i članu 10 Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda.

Imajući u vidu ulogu i značaj javne radio difuzije u ostvarivanju temeljnih principa demokratskog društva i zadovoljavanju interesa najšire javnosti u oblasti informisanja Predlogom zakona na jasan način dodatno se snaže postojeći i definišu novi instituti. Predlogom zakona dodatno se preciziraju, odnosno snaže i pitanja konflikta interesa članova Savjeta Radio televizije Crne Gore kriterija za člana Savjeta Radio televizije Crne Gore po kojem broj nominacija neće biti odlučujući za članstvo u Savjetu kao i norme koje se tiču perioda u kojem politički funkcioneri, poslanici i odbornici, ne mogu biti bazirani i birani za članove Savjeta Radio televizije Crne Gore te nemogućnost kolektivnog razvršenja članova Savjeta.

Takođe, u cilju jačanja odgovornosti prema javnosti snaženju principa samoregulacije i snaženju profesionalnih standarda Predlogom zakona definisan je kao nezavistan organ Radio televizije Crne Gore, institut Ombudsmana Radio televizije Crne Gore dok je shodno saopštenju Evropske komisije o primjeni pravila o državnoj pomoći definisano da konačna odluka o uvođenju značajno novih audio vizualnih medijskih usluga bude u nadležnosti Savjeta nezavisnog regulatora za oblast elektronskih medija. Napominjem da je nakon Predloga zakona koji je Vlada utvrdila, koji je ocijenjen od strane Savjeta Evrope i Evropske komisije kako sam već kazao kao u potpunosti usaglašen sa standardima Savjeta Evrope, odnosno da isti ne zahtijeva dodatne izmjene shodno inicijativi ... za Evropu u cilju definisanja u najvećoj mogućoj mjeri konsenzusa

svih zainteresovanih subjekata društva, dakle medijske zajednice nacionalnog javnog emitera, civilnog društva na planu optimalnih rešenja i njihove pune implementacije obavljen široki niz konsultacija dijaloga tematskih sastanaka na nivou predsjednika Vlade, potpredsjednika Vlade i mene kao resornog ministra kulture.

Sa zadovoljstvom naglašavam da je shodno pomenutoj inicijativi postignut visok nivo usklađenosti stavova Vlade, medijske zajednice, Nacionalnog javnog emitera i civilnog društva konkretno u dijelu centralnih instituta Predloga zakona i to. Iako su usaglašeni svi detalji sa ekspertima Savjeta Evrope te dobijeno pozitivno mišljenje Savjeta Evrope na Predlog civilnog društva iz ovog Predloga zakona brisan je institut ugovora o pružanju javnih usluga između Vlade i Radito televizije Crne Gore. Brisanjem ovog predmetnog ugovora ne dovode se u pitanje principi zakona shodno saopštenju Evropske komisije o primjeni pravila o državnoj pomoći za javne radio difuzne usluge u kontekstu misije javnog servisa zagaranovanog procenta finansiranja unakrsnog subvencioniranja i odvojenog računovodstva za javne i komercijalne usluge.

Imajući u vidu da je na državama članicama da definišu konkretan model nadzornih organa javnog radio difuznog servisa na Predlog civilnog društva i Nacionalnoj javnog emitera brisani institut Upravnog finansijskog odbora kao nadzornog tijela u odnosu na finansijsko poslovanje Nacionalnog javnog emitera. Brisanje ovog instituta nadzor nad radom Radio Televizije Crne Gore ostaje u nadležnost Savjeta Radio televizije Crne Gore te modelom kojim Savjet predstavlja jedino nadzorno tijelo Radio televizije Crne Gore kako je definisano i aktuelnim zaknom kao i obuhvataju se sve oblasti koje su bile predložene kao nadležnost Upravnog finansijskog odbora.

Takođe u cilju dodatnog snaženja pitanja konflikta interesa članova Savjeta na Predlog civilnog društva sa dvije na tri godine povećan je period u kome politički funkcioneri, poslanici i odbornici ne mogu imati članstvo u Savjetu, to je tzv. političko hlađenje za političke funkcionere. Imajući u vidu veličinu marketinškog tržišta te činjenicu da je obezbijeđeno stabilno i održivo finansiranje Nacionalnog i javnog emitera u cilju podrške medijskom pluralizmu na Predlog medijske zajednice dodatno je redukovana stopa emitovanja oglasa i tele šopinga Radio televizije Crne Gore u najgledanije terminu ... od 20 do 22 časa te je definisana potpuna zabrana emitovanja oglasa i tele šopinga u navedenom periodu.

Dodatno u cilju snaženja transparentnosti odgovornosti prema javnosti Radio televizije Crne Gore na Predlog civilnog društva definisana je obaveza Radio televizije Crne Gore u kontekstu objavljivanja dodatnih izvještaja i ugovora. Obzirom da podnošenje finansijskog izvještaja Radio televizije Crne Gore Skupštini ne proizvodi pravno dejstvo smjene Savjeta te se može smatrati jednom vrstom političkog uticaja takođe na Predlog civilnog društva u okviru inicijative Saveza za Evropu brisani institut podnošenja finansijskog izvještaja Radio televizije Crne Gore Skupštini Crne Gore.

Sumarno da zaključim ovaj predlog zakona kao proizvod rada multiresorske radne grupe inkluzivnog procesa široke javne rasprave te trostruke monitoring ekspertize Savjeta Evrope i Evropske komisije utemeljen je na svim relevantnim dokumentima Svjeta Evrope, Evropske komisije i OEBS-a kao i najboljim komparativnim praksama koje garantuju institucionalnu političku i finansijsku nezavisnost Radio televizije Crne Gore i slobodan sam kazati po svojim rešenjima prednjači u regionu o čemu uostalom ukazuju i relevantne ocjene međunarodnih organizacija na osnovu kojih smo imali prilike čuti njihov sadržaj.

Takođe naglašavam da inicijativa Savjet za Evropu kroz široki niz konsultacija dijaloga i tematskih sastanaka na bazi najviših međunarodnih standarda ove oblasti rezultirala visokim nivoom usaglašenosti stavova Vlade, medijske zajednice, civilnog sektora, Nacionalnog javnog emitera u kontekstu konačnih rešenja Predloga ovoga zakona. No kako je već rečeno na državi je da noramtivno definiše garancije sveukupne nezavisnosti javnog servisa dok implementacija zakona kao drugi ne manje važan čin na Savjetu Radio televizije Crne Gore kao nadzornom organu upravljanja i kontroloru rada televizije Crne Gore sa jasno definisanim mandatom i uz poštovanje menadžment i uređivačke nezavisnosti te posebno na menadžmenu koji je u cilju javnog interesa kroz program Radio televizije Crne Gore treba da zadovoljava interese najšire javnosti u oblasti informisanja uz obezbjeđenje poštovanje i promociju osnovnih ljudskih prava i sloboda, pluralizam društvenih i socijalnih ideja te unapređenje kulture javnog dijaloga i poštovnje jezičkih razlika.

Kada govorimo o Zakonu o medijima imajući u vidu značaj unapređenja slobode

izražavanja kao temeljnog ljudskog prava oblast slobode medija u Crnoj Gori koncipira se shodno strateškim ciljevima pristupanje Crne Gore Evropskoj uniji kao i mehanizmima institucionalnog unapređenja održivosti medijskog ambijenta na principa slobode izražavanja i institucionalne nezavisnosti regulacije i samoregulacije medijske industrije.

Faza pregovora u kojoj se Crna Gora nalazi i izvjesna evropska perspektiva prirodno je da podrazumijeva ispunjavanje visokih demokratskih standarda. Tom cilju smo iskreno posvećeni, a na listi prioriteta i pažnje svakako jesu i biće medijske slobode. Obzirom da živimo u vremenu sve naglašenijih promjena tradicionalnog medijskog svijeta i nove paradigme medijske kulture rasprava na temu medija danas je podjednako prisutna i važna kako u visoko razvijenim demokratskim zemljama tako i u onima koje su na putu pristupa porodici evropskih naroda. Shodno tome u proteklih 18 godina od poslednje revizije medijskog zakonodavstva država Crna Gora normativno, institucionalno i demokratski u kontinuitetu evoluirala na putu izgradnje održivosti sveukupnog ambijenta slobode medija. Pa, se dosegnutim nivo medijskih reformi implementacije evropskog pravnog nasleđa sumarno ocjenjuje od strane međunarodnih organizacija, kao dobar nivo pravne usklađenosti. Stoga posebno sa zadovoljstvom ukazujem da Predlog zakona o medijima koji je pred vama predstavlja iskorak u ovoj oblasti. Dakle, krovni zakon koji garantuje pravo na slobodu izražavanja slobodu i nezavisnost medija u pluralističkom okruženju utemeljen na najvišim standardima evropskog akcija na načelima transparentnosti inkluzivnosti nediskriminacije.

Dozvolite da detaljnije upoznam da je ovaj Prijedlog zakona o medijima usvojen na vladi 5. decembra prošle godine proizvod rada široke multiresorske radne grupe u kojoj su učestvovali isto kao kod Zakona o radu o Televiziji Crne Gore i predstavnici civilnog sektora i medijske zajednice, akademske zajednice, regulatora za oblast audiovizuelnih medija, sindikata medija i predstavnika državnih organa, te saradnje naravno sa kvalifikovanim međunarodnim ekspertima Savjeta Evrope, Evropske komisije i OEBS-a. U prilog tome posebno bih istakao da je po prvi put na zahtjev vlade u cilju potpune harmonizacije sa standardima i najboljim komparativnim praksama ovaj Prijedlog zakona o medijima bio predmet ukupno šest ekspertiza Savjeta Evrope i Evropske komisije u svim fazama izrade teksta.

Aktivnost Vlade na unapređenju finalnog teksta prijedloga zakona tu nije završena. Naime, koliko je Vlada posvetila pažnje slobodi izražavanja, kao temeljnog prava demokratskog društva govori i činjenica da su predstavnici Vlade i Ministarstva kulture sa medijskom zajednicom i civilnim sektorom u kontekstu konačnog definisanja teksta Predloga zakona o medijima u periodu od maja do juna ove godine održali 12 radnih sastanaka u okviru inicijative Saveza za Evropu tokom kojih je postignut visok nivo usklađenosti stavova i to konkretno u dijelu centralnih instituta Prijedloga ovog zakona. Sumarno Prijedlog zakona o medijima je u potpunosti usaglašen sa svim međunarodnim dokumentima Evropskom konvencijom o ljudskim pravima i slobodama, praksom Evropskog suda za ljudska prava, preporukama Savjeta Evrope o slobodi izražavanja.

Dozvolite da vas upoznam sa kapitalnim institutima koji se po prvi put definišu i u ovom Zakonu o medijima i koji ne samo u Crnoj Gori već i u regionu je prepoznat kao iskorak u medijskoj oblasti koja neprestano tehnološki evoluirala i koja pokreće velike izazove na svjetskom nivou. Shodno snažnom i kontinuiranom zahtjevu medijske zajednice Predlogom ovog zakona predviđa se formiranje fonda za podsticanje pluralizma i raznovrstnosti medija koji predstavlja jednu od najvažnijih inovativnih noviteta ovog zakona. Podsjetiću da je država sve ove godine u okviru instituta državane pomoći podržavala medije. Počecju od 2011 do 2013. godine kada je bila data podrška u iznosu od 5,5 miliona eura. Zatim, 2017. godine otpis dugova komercijalnim emiterima u iznosu od 1,6 miliona eura zaključno sa finansijskom podrškom u kontekstu zaštite medijskog pluralizma u aktuelnoj pandemiji virusa COVID-19, te u tom kontekstu odlučna da postavi sistemsko rješenje podrške medijskom pluralizmu umjesto jednokratnih solucija.

U okviru fonda se za proizvodnju programskih sadržaja od javnog interesa obezbjeđuje finansijska podrška audiovizuelnim komercijalnim i štampanim i on line medijima, kao i neprofitnim medijima bez diskriminacije. Dodjelu sredstava koja su garantovana zakonom zaštićenim procentom na osnovu javnog konkursa vršiće nezavisna tijela Agencija za elektronske medije za komercijalni i neprofitne audiovizuelne medije, odnosno nezavisna komisija koja će biti formirana za štampane i on line medije. Imajući u vidu snaženje aktuelnog medijskog ambijenta, a na zahtjev civilnog sektora tekst prijedloga zakona po prvi put predviđa transparentnost medijskog vlasništva.

Kroz Institut inpresuma u okviru koga se objavljuju podaci o osnivaču medija, uredniku i objavljivanja osnovnih podataka o svim vlasnicima do 5% udjela u upravljačkim pravima. Dodatno zakon po prvi put definiše transparentnost finansiranja medija iz javnih prihoda uključujući oglašavanja državnih organa u medijima pitanja koja su često bila predmet javnih debata, različitih interesnih grupa i koji su nerijetko u javnosti bili plasirani, kao neistinito utemeljeni podaci.

U okviru dijaloga za medijskom zajednicom i civilnim sektorom postignuta je potpuna saglasnost oko definisanja apsolutne zaštite izvora informacija. Podsjetiću da velike evropske demokratije, kao i preporuke Savjeta Evrope zaključno sa stavom 2 člana 10 Evropske konvencije o osnovnim ljudskim pravima i slobodama predviđaju legitimna ograničenja prava na slobodu izražavanja tj. izuzetke u odnosu na pravo na zaštitu izvora informacija. Prema tome, slobodan sam da kažem da ovim činom Crna Gora je pokazala svoje predano opredjeljenje da bude jedna od naprednih demokratija koje imaju poseban osjećaj za pitanja medijskih sloboda. Na osnovu preporuka iz godišnjih izvještaja Evropske komisije da se osnaže mehanizmi samoregulacije Vlada Crne Gore je išla korak unaprijed i odlučila da bude jedna od rijetkih država koja će prijedlogom zakona po prvi put prepoznati medijsku samoregulaciju u vidu eksterne i interne samoregulacije i predvidjeti njihovo finansiranje u okviru Fonda za podsticanje pluralizma i raznovrsnosti medija kroz zagarantovani fiksni procenat izdvajanja za pokriće operativnih troškova. Prijedlog zakona između ostalog sadrži nova rješenja koja se odnose na široku definiciju medija kojom se po prvi put on line mediji definišu kao mediji. Shodno tome na njih se primjenjuju sve odredbe koje se odnose na tradicionalne medije i u tom kontekstu u zakonski tekst prepoznaje odgovornost osnivača internetske publikacije za objavljivanje komentara treće strane shodno preporuci eksperata Savjeta Evrope i Jufrex analizi medijskog sektora. Osim već pomenutih instituta zakon sadrži odredbe koje se odnose na zaštitu ugleda novinara kojom se ne može novinar staviti u nepovoljan položaj ukoliko odbije da napiše medijski sadržaj koji je suprotan zakonu i kodeksu novinara, zatim isključenje odgovornosti za štetu ukoliko je novinar postupao u skladu sa dužnom novinarskom pažnjom, pretpostavku nevinosti, zabranu govora mržnje, zaštitu djece i maloljetnika, pravo na ispravku i odgovor, čuvanje i pravo na uvid u medijski zapis.

Zaključno da sumiram ovaj prijedlog zakona, kao proizvod rada multiresorske radne grupe inkluzivnog procesa, široke javne rasprave, te šestostruke monitoring ekspertize Savjeta Evrope i Evropske komisije utemeljen je na svim relevantnim dokumentima i Savjeta Evrope, Evropske komisije i OEBS-a kao i najboljim komparativnim praksama koji garantuje slobodu medija, slobodu izražavanja, apsolutnu zaštitu izvora informacija, javnost medijskog vlasništva i transparentnost oglašavanja u medijima, zaštitu medijskog pluralizma, zaštitu prava o informisanju, pravo na ispravku i odgovor i druga pitanja od značaja za rad medija.

Na samom kraju, dozvolite da naglasim, da inicijativa Savez za Evropu kroz široki niz konsultacija dijaloga i tematskih sastanaka na bazi najviših međunarodnih standarda ove oblasti rezultirala visokim nivoom usaglašenosti stavova Vlade medijske zajednice, civilnog društva u kontekstu konačnih rešenja predloga zakona o kojima sam vas informisao.

Podsjećam još jednom da su kapitalni instituti po prvi put definisani predlogom zakona ne samo u Crnoj Gori već i u regionu su prepoznati, kao iskorak u medijskoj oblasti koja neprestano tehnološki evoluirala i odnose na formiranje fonda za podsticanje pluralizma i raznovrsnosti medija, transparentnost medijskog vlasništva kroz obavezu inpresuma i objavljivanja osnovnih podataka o svim vlasnicima do 5% udjela u upravljačkim pravima. Zatim, važno je pomenuti transparentnost finansiranja medija iz javnih prihoda uključujući oglašavanja državnih organa u medijima zakonsko prepoznavanje medijske samoregulacije što sam pomenuo u vidu eksterne i interne i finansiranje u okviru fonda, definisanje odgovornosti osnivača internetske publikacije za objavljivanje komentara treće strane. Imam, naravno, opravdano očekivanje da će ovakav zakonski tekst biti iskorak u demokratskom društvu te da su posve prirodna očekivanja crnogorskog društva da se shodno demokratskim standardima mediji rukovode izvještavaju i samoregulišu praksu balansom između kategorija, pojmova, praksi i standarda, slobodi odgovornosti u primjeni principa prava javnosti da zna pozivajući se na preporuke godišnjih izvještaja Evropske konvencije po kojem upućuju na snaženje mehanizama samoregulacije. Izvinjavam se ako sam možda prekoračio, ali zaista dva važna zakonska rješenja i smatram da ste trebali biti upoznati sa svim ovim institutima koji se nalaze u predlogu zakonskih rješenja. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 17:34:50)

Zahvaljujem, ministru Bogdanoviću koji je imao uvodna izlaganja u skladu sa Predlogom zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio Televizije Crne Gore i Predlog zakona o medijima.

Imamo prijavljene uvodničare ispred svih klubova. Prvi prijavljeni je DPS, dajem riječ Radulu Novoviću.

RADULE NOVOVIĆ (21.07.20 17:35:18)

Uvaženi ministre Bogdanoviću, uvaženi direktore Rutoviću,

Pošto se nisam javljao za riječ, kao uvodničar sa Odbora za politički sistem samo da u par rečenica pomenem da smo imali zaista jedan sjajan odbor danas na kojem je uzeo učešće i značajan broj nevladinih organizacija i mislim da su predlagači zakona svakako i mi dobili niz korisnih sugestija sve sa ciljem da dobijemo što kvalitetniji tekst zakona u konačnom.

Mislim da smo istakli i na odboru, želim to da učinim i danas, da se ovim zakonima čini jedan snažan iskorak u pravcu, da tako kažem, širenja demokratskog ambijenta u Crnoj Gori kako kroz Zakon o javnom emiteru tako i kroz Zakon o medijima tim prije, recimo, eto što je istaknuto da novi Zakon o medijima dobijamo skoro poslije 10 godina. Ministar je zaista iscrpno obrazložio i vrlo argumentovano razloge za donošenje ovog zakona i novine koje su u njemu sadržane. Rekao bih da je to svakako zakon koji se tiče značajnog segmenta svakog demokratskog društva. Vrijednost medija znamo nije samo u informisanju građana naročito ne danas. Oni su motor demokratije koji daje glas građanima i otvara prostor za razmjenu mišljenja. Kazano Hegelovim riječima čitanje novina je jutarnja molitva savremenog čovjeka. Kao što su to primijetili sociolozi informacije u modernom vremenu ima veću cijenu od novca i moći jer mediji oblikuju naš doživljaj stvarnosti u kojoj živimo. Samim tim oni i mijenjaju tu stvarnost, a u digitalnoj sferi u vremenu u kojem mi živimo ovo je, rekao bih, slučaj više nego ikad ranije. Zato je naša obaveza da, kao zakonodavna grana vlasti doprinesemo razvoju slobode profesionalnosti i etičnosti rada medija u našoj državi.

Programi od javnog interesa obuhvataju oblasti kao što su obrazovanje i kultura djece i mladih, aktuelne ekonomske teme, turizam i poljoprivreda, ekologija, a takođe i zaštitu prava manjina, lica sa invaliditetom, samohranih roditelja, žrtava porodičnog nasilja itd. što su sve, da tako kažem, značajni aspekti ovog zakona. Kada je u pitanju transparentnost medija ističem da ću osnivači od sada biti dužni da objave podatke o licima koje imaju preko 5% udjela u osnivačkom kapitalu medija. Ovo je važna činjenica jer bih podsjetio da prema procjenama stručnjaka preko stotinu portala u našoj državi i u regionu vodi propagandnu kampanju protiv Crne Gore. Mnogi od njih djeluju pod plaštom anonimnosti imuni od javne i sudske odgovornosti budući da identitet vlasnika skriven. Senzacionalističke dezinformacije na internetu šire se velikom brzinom, te mogu dovesti do ozbiljnih povreda ljudskih prava ili izazvati sukobe. Zahvaljujući novom zakonu žrtve lažnih vijesti i spinovanja portala moći će da potraže zaštitu na sudu. Specifičan problem o kojem smo danas posebno govorili na odboru i koji vjerujem zaslužuje posebnu pažnju i ovog visokog doma jesu komentari koji se pojavljuju na portalima kojima su izložene javne ličnosti i čini mi se naročito mi koji se bavimo politikom. Oni svakako sa jedne strane omogućavaju veći nivo slobode izražavanja i razmjene stavova građana. Na žalost, sa druge strane ne regulisanost ovog medijskog segmenta ostavlja prostor za sajber maltretiranje, medijski linč, preuranjenu osudu, govor mržnje itd. S tim u vezi današnja sugestija je bila da se učine određene izmjene u zakonu kako bi se i ove pojave blagovremeno, odnosno kvalitetno sankcionisati.

Kada je u pitanju medijska scena Crne Gore treba podsjetiti da je ona s obzirom na veličinu naše države, odnosno na broj stanovnika veoma raznovrsna. U Crnoj Gori funkcioniše preko 20 televizijskih stanica i više od 50 radio stanica, četiri nacionalne dnevne novine, periodična izdanja, kao i veliki broj portala.

Crna Gora je napredovala za devet mjesta na svjetskom indeksu slobode medija u odnosu na 2014. godinu. Sjetimo sa i da smo među rijetkim državama u kojima je dekriminalizovna kleveta čime se u medijima u pravom smislu omogućene veće slobode. U 2018. godini mediji u Crnoj Gori prihodovali su ukupno 36 miliona eura od čega je gotovo polovina stigla iz državnog budžeta. U

2019. godini, važno je i ovo napomenuti, nije bilo napada na novinare i njihovu imovinu, a iskreno se nadam da će tako i biti i u ovoj godini. Iako nam predstoji još dosta rada do postizanja maksimalnog kvalitetnog ambijenta za rad medija moramo takođe konstatovati i neke značajnije iskorake. Na žalost, često smo optuživani da živimo u ambijentu diktature, a navešću samo primjer da je istraživanje od prošle godine pokazalo da je u prvih 10 mjeseci 2019. godine jedna medijska kuća objavila čak 1.826 negativnih vijesti o predsjedniku naše države što bi svakako bilo nemoguće da živimo u diktaturi.

Treba pomenuti ovom prilikom pojavu lažnih vijesti ili fake news koji su u digitalnoj eri postale fenomen globalnih razmjera. U tom kontekstu podsjetimo da je viskoka zvaničnica ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici nedavno upozorila na postojanje medija u Crnoj Gori koji posluju prema direktivama stranih medija.

Dozvolite mi da i par riječi kažem na temu zakona, Predloga zakona o nacionalnom javnom emiteru, odnosno Radio Televiziji Crne Gore. To je svjedok istorije vlast današnjice i akter izgradnje boljeg društva. Uz nju smo odrastali i pratili sve bitne događaje u našoj zemlji i svijetu. Već sedam i po decenija Televizija Crne Gore pokreće dijalog o najvažnijim temama obavještava građane, baštini antifašizam, čuva crnogorsku tradiciju i jača evropske vrijednosti. Kao što znate Televizija Crne Gore je nedavno prošla kroz najveće promjene u svom postojanju, uložili smo skoro 18 miliona eura u modernizaciju i digitalizaciju javnog servisa. Postavljeno je na stotine kilometara kablova za primjenu najnovijih tehnologija i danas ova kuća emituje HD signal i može da se mjeri sa najopremljenijim evropskim medijima. Treba reći da je u Televiziji Crne Gore potpisan prošle godine kolektivni ugovor, što je bila preporka Evropske komisije, ugovor je poboljšao uslove rada zaposelnih u prosjeku, odnosno popravio njihov materijalni položaj za 10%.

Dani izolacije potvrdili su značaj javnog servisa za naše društvo dok je većina nas štitila svoje zdravlje boravakom kod kuće. Zaposleni u Televiziji Crne Gore su neumorno radili kako bi se realizovali projekti kao što je onaj - Živimo kulturu koji je realizovan uz podršku Ministarstva kulture zašto ovom prilikom zaista želim da uputim pohvale ministru i njegovim saradnicima.

Treba pomenuti da će novi zakon značajno osnažiti nezavisnost javnog servisa i povećati njegovu odgovornost prema građanima i ovo doživljam kao jednu od glavnih poruka, odnosno glavnih novina predloženog teksta zakona.

Treba reći da je ovo samo jedan u nizu koraka koji se preduzima u cilju dalje profesionalizacije Radio Televizije Crne Gore, ali treba i to pomenuti da se konstantno radi na poboljšanju statusa, odnosno materijalnog položaja zaposlenih. Podsjetiću u planu je gradnja stanova za 90 radnika Javnog servisa ukupne površine preko 5.000 m² koja će obuhvatiti 24 dvosobna stana, 42 jednosobna i 24 garsonjere. Mislim da nije zgoreg da ovom prilikom pomenemo i ove podatke jer oni da tako kažem direktno govore o tome na koji način se Vlada Crne Gore odnosi prema javnom emiteru.

Na kraju želio bih da iskoristim priliku da izrazim svoju iskrenu zahvalnost svim novinarima u javnom servisu, ali i ostalim "profesionalcima" sedme sile na časnom poslu koji obavljaju u službi informisanosti i dobrobiti svih nas. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 17:44:12)

Hvala.

Sada je prijavljena Marina Jočić.

Predlažem da poslanik Ranko Krivokapić sada uzme riječ. Izvolite, poslaniče Krivokapiću.

RANKO KRIVOKAPIĆ (21.07.20 17:44:35)

Drago mi je da je SDP postala druga partija po snazi u ovom parlamentu bar na kratko, bar na kratko, po rasporedu.

Pa naravno, neđe ovo liči na priču o Mariji Antoneti, kad čujete ministra jedu se kolači, a kad pogledate Evropsku komisiju poslije korupcije i kriminala mediji su najgora ocjena u Crnoj Gori. To su te dvije stvarnosti koje postoje, jedna evropska, američka, stav Stejt Departmenta, poslije

smenjivanja Savjeta Radio televizije Crne Gore i druga naravno vaša naj, naj, naj, naj. To je dokaz u kom je stanju društvo. Dvije realnosti. Vaš problem što je ta realnost u sukobu sa realnošću Evropske unije. Nije toliko problem što je u sukobu, za vas, sa opozicijom, ali jeste što je u sukobu sa Evropskom unijom. Da postoji mudrosti, a to stalno ponavljam povukli biste zakon i sačekali da prođu izbori. Ovakvi zakoni se ne donose mjesec dana pred izbore sa puno kontraverzi i sa teretom koji je već postoji. Ako dodate na to opštu ocjenu o zarobljenosti države onda znate u kojoj atmosferi govorite o naj, naj uslovima za medije. Pritom, Crna Gora ima jednu specifičnost uprkos svemu mi imamo nezavisnih slobodnih medija i tu je Crna Gora ispred drugih uprkos tome što je sve urađeno protiv njih. Mislim na Monitor od '90-te godine bez obzira što se ne slažem sa nekim uređivačkim politikama i jednih i drugih, ali to su i Vijesti i Dan. Uprkos svemu čuvaju zdrav razum da ne bismo slušali na javnom servisu kako svi jedemo kolače. Jasno je što se čini, što je vlast gora to mediji moraju zakonomjerno biti manje slobodni. Tako se i ovim zakonom na mnogo mjesta pokušava uraditi. Pokušava se naravno udariti na ono što je svetost u novinarstvu, a što je neko dostignuće u Crnoj Gori bilo, to je izvor informacija i time ukinuto istraživačko novinarstvo. Pokušava se uvesti paradržavni vlade postavljeni fond itd. regresija suštinska regresija. Nemojte mi govoriti o evropskim standardima jer u zemlji gdje ima poštenog suda đe država nije zarobljena, đe postoje standardi ovo ne funkcionise kao kod nas. Ovdje za neotkrivanje izvora ne piše u zakonu što je kazna nego će tužioc da ga goni kao jednog poslanika u kojem sam nezboru, ali zato što nije htio da odaje izvor informacije ležao u zatvoru u XXI vijeku. Jednostavno ide se u represiju i dalje sukobljavanje itd.

Ova vlast je ovđe instalirala vrijeme Pinka, vrijeme Informera, direktno ih finansirala, što bi rekli, sa đavolom tikve sadila. Kulturološki devastirala Crnu Goru pretvorila je u zadrugu političkih interesa svojih i druge države. Devastirala tada i kakav takav Javni servis. Tada nije bilo na javnom servisu dokumentaraca i ako su se snimali rijetko su se emitovali, nije bilo arhiva o Crnoj Gori bila je Pink - Minut, dva. To je bila mjera političke pameti te vlasti i Informer mjera časnosti te vlasti jer su ga finansirali 10.000 je išlo onom tamo nagrdniku u Beogradu za lične troškove i svi troškovi su padali na crne fondove vlasti. Stvorili ste atmosferu vaših saveznika koje sad sprečavate. To zlo ste vi tražili u Crnoj Gori. To vam je bilo milije i bliže od ovih sa kojima se ne moramo slagati, ali koji su profesionalni. Nikad nisam imao medij koji me je mazio, uvijek sam bio između vlasti i opozicije medijske, ali su to profesionalni mediji neuporedivi sa ovim što ste vi uzgajali u Crnoj Gori. Sad donosite zakone, naravno nemate suštinski transparentnost osnivača biće offshore kompanija opet pa će mjesto onog nagrdnika sa Pinka doći drugi nagrdnik sa offshore kompanije i širiti slobodu Crne Gore.

U antičkog Grčkoj su najviše kažnjavani oni koji truju duh naroda. Vi ste to uporno radili do nivoa da ćete ostati bez žrtve tog trovanja. Bojim se da je kasno. To što ste sijali sad ćete da jedete po raznim osnovama. Ovaj primitivizam koji buja ovo nazadnjaštvo, ovo mračnjaštvo je vaša biljka. Na žalost, biljka je porasla pa guta sad vas. Progutaće i dobar dio zdravog dijela Crne Gore uskoro, ali ove zakone ako želite dobro i drugi iskorak treba ići u širi konsenzus, povući ih ne glasati ih pred izbore i otovrti o njima još jednu raspravu poslije izbora da biste riješili zlo koje ste posijali Pink, Informer i ostalo da ne nabrajam.

Javni servis je nepotrebno uništen poslije 2016. godine. Ovaj parlament je 2003. godine kada sam ušao u ovaj Parlament otvorio sam radna tijela za nevladin sektor. Sad je očistio iz javnog servisa nevladin sektor. Što ste dobili stav Stejt Departmenta, Evropske komisije navukli ste na sebe dodatne probleme i spriječili put Crne Gore u Evropsku uniju. Stanite sa dvije realnosti, stanite sa Informer i Pink realnošću i realnošću koju Crna Gora živi. Mediji moraju biti kritični prema vlasti, prema opoziciji naravno, ali posebno prema vlasti zbog količine moći koje ima i to treba podsticati. Mediji su najbolja odbrana od mračnih djelova vlasti i mračnih djelova opozicije da budem do kraja otvoren. Nema bolje odbrane od medija. Nema boljih za građane nego slobodnih medija koji otkrivaju pračne strane i vlasti i opozicije. To ako hoćemo zdrav duh države i prosperitetnu državu moramo shvatiti barem, kao stari Grci da drugog puta nema. Mudra politika bi, hvala potpredsjedniče što ste mi dali više, radi se o sistemskim zakonima pa bi trebali da pričamo dugo. Moramo naći konsenzus. Nama trebaju slobodni mediji da bi pravili slobodnu državu. Nema slobodne države bez slobodnih medija, nema. To ako ne shvatimo svi smo mi manje slobodni i ovi na vlasti su manje slobodni jer će praviti više grehova nego što posle mogu pobjeći od njih. Pametna vlast zna da će ih mediji spriječiti da imaju više grehova. Naćerajte ih da

imaju manje grehova pa će bijednije ići u opoziciju. Pametna vlast. Pa neko ko misli da će zatvoriti istinu nije uspio, istina se probije, narod ima potrebu za istinom, ljudi imaju potrebu za istinom i kad je čute i kad se boje oni hoće da čuju istinu. Gledajte u komšiluku dobijete izbore i sa 80% ali narod se digne. Može da se ugase, ali te revolucije nikad ne idu iz prvog koraka uvijek imaju i drugi i treći korak '96-te je krenula jedna revolucija u Beogradu pa su je nekako ugasi, pa je došla druga ... je došla ona konačna, građanska revolucija. Ne gušite slobodu jer ćete joj povećati želju za snagom, kao brana narasće snaga kad postavite branu slobodi ljudskog duha informacije i medija puknuće brana pod vodom koja će stalno rasti. Ponavljam, a mi mala zemlja imamo dodatni interes za to. Mi smo na slobodi i opstali, na osjećaju slobode i pravde ni na sili ekonomije, ni na prirodnim bogastvima nego na osjećaju slobode i pravde, a pogotovu jer smo transparentniji od drugih društava jer smo mali. Ovdje ne možete sakriti ni ko što ruča ni ko što večera u našim gradovima. Transparentnost je nama data kao privilegija samo ako je iskoristimo na pravi način za odgovorniju vlast, za odgovornije medije. Za odgovornije medije ne želim sad da pričam o njihovim mrakovima, ali i oni na to imaju pravo. Mi iz političkog života moramo da im to omogućimo i time ćemo otvoriti širok put da imamo bolje društvo. Drugog motiva nema. Ko misli da na trajni rok, ne čak ni na duži rok, obezbijediti neki drugi model grdno se vara. Grdno se vara, brana ljudskom duhu i brana slobodi i želji za istinom uvijek rodi revolucionarne, a ne mirne i demokratske promjene, smjene, zamjene, kako god hoćete da ih zovete, a to je u demokratiji nužno. Jednom za vazda naučite barem na Pinku i Informeru, zaštitimo naš medijski prostor. Kakvi god da su i Dan i Vijesti i Monitor, najbolji su koje ćemo imati u nekom vremenu, bolji od svakog sa strane, naši su, razumiju i osjećaju bolje bilo ovog naroda. Ne tražite saveznike za medije van Crne Gore. To vam se sad o glavu lomi i svima nama. Zagađene su nam generacije otrovom sa Pinka. Ja sam frapiran ko sve gleda Zadregu, frapiran, kulzurološki ljudi koji tu ne pripadaju, uopšte kulturološki ne pripadaju tome. "Minut - dva" i završavam tu, evo nešto zajedničko. "Minut - dva", naveo sam jednog pametnog policajca, koji ne glasa SDP da vam odmah kažem, rekao je tada kako izgleda "Minut - dva": Ranko, Ranko i vremenska prognoza, a sad je Milo, Milo, nijesu mu čak ni dali vremensku prognozu nego ga guraju i u vremensku prognozu. Što se promijenilo - samo ime, uređivačka politika je ista brljotina, vrijeđanje, laži, samo što nije više Ranko nego je Milo. Postoji jedna drasitična razlika: Ranko je znao da će tako biti, a Milo nije znao da će tako biti.

Hvala vam.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 17:55:50)

Imali smo sada diskusiju iz SDP-a, sada u ime kluba Bošnjačka stranka, FORCA, DUA, Albanska alternativa, HGI imamo Ervina Ibrahimovića.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (21.07.20 17:56:15)

Zahvaljujem.

Poštovani potpredsjedniče sa saradnikom, uvaženi ministre sa saradnikom...

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 17:56:19)

Izvinjavam se.

Govore svi uvodničari, nakon toga ćemo dati riječ ministru i vi imate pravo na komentar, da ne bi neko pošao, jer su me pitali i nakon toga završavamo sjednicu, da završimo taj prvi blok.

Izvolite, gospodine Ibrahimoviću.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (21.07.20 17:56:37)

Pozdravljam uvažene kolegice i kolege poslanike, poštovani građani, draga dijasporo.

Pred nama su vrlo važna dva zakona, zakona koja se tiču našeg društva. Veći dio svoje diskusije posvetiću predloženom Zakonu o medijima. Normalno ne umanjujući važnost Zakona o javnom servisu.

Smatram da se radi o jednoj vrlo važnoj oblasti koju država odnosno Vlada treba zakonski da uredi tako da se regulišu pitanja medija, njihova prava i slobode i sve ono što se tiče medija. Naravno, uz maksimalno uvažavanje struke. Ne možemo zamisliti nijednu državu uspješnu državu bez profesionalnih medija. Znači, mediji su direktno uključeni u skoro svim procesima jednog društva.

Pokušaću to kroz parafraziranje jednog citata ili jedne rečenice Tomasa Džefersona, trećeg predsjednika Sjedinjenih Američkih Država, koji je rekao - da je na meni da odlučim da li sam za Vladu bez štampe ili zemlju bez vlade a sa jakim štampom, za ovo drugo bih se odlučio. Naravno, da nije mislio da marginalizuje važnost Vladi, već je razmišljao u onom pravcu koliko je važnost štampe, odnosno medija za ljudske slobode. Mogu slobodno reći da je Crna Gora napravila izuzetan napredak što se tiče medijskih sloboda. To je sigurno svima primjetno i treba da se radi i zato su ovi zakoni važni da treba još da unapređujemo ta prava.

U pravcu ovoga što kažemo znamo da imamo povećan broj i elektronskih i štampanih medija. Mislim da je to vrlo važno za slobodu govora. Takođe je prilika da kažemo možda i ono što treba sve da nas upozori. Da smo u skorijoj prošlosti imali napad na medije na novinare i uz izvinjenje dragoj kolegici poštovanoj kolegici da smo imali i ubistvo glavnog urednika novina Dan. Ovo pominjem iz tog razloga što ne smijemo zaboraviti i trajno treba podsjećati koliko je važna sloboda medija. Ne možemo pričati o demokratskom društvu, ako ne omogućimo slobodu govora. Nadležne institucije moraju kvalitetno procesuirati sve one koji remete osnovno ljudsko pravo, a to je pravo na slobodu govora.

Vratiću se na predloženi Zakon o medijima. Mislim da se radi o veoma kvalitetnom dokumentu, koji je do tančina, definisao funkcionisanje medija i to je vrlo važno. Kada imamo 10 portala u našoj državi, važno je da znamo ko ih formira, važno je ko su osnivači, ko su urednici, važno je sada primjetno je da skoro na svim na svakoj web stranici ima impresum što znači i obavezuje na izgovorenu riječ. Ponavljam, Crna Gora ide pozitivno u tom koraku i moramo nastaviti još snažnije da štitimo slobodu govora. Kada sam rekao da ovaj zakon je pratio i struku sigurno mislim da ste imali susreta i sa društvom profesionalnih novinara Crne Gore, dobio sam od njih par interesantnih i vrlo značajnih prijedloga posebno kada spomenut ću samo par nekih. Kada se radi iz priloženog dokumenta članom 26 koji se tiče komentara neprimjerenog sadržaja odnosno brisanje komentara neprimjerene sadržine u priloženom dokumentu je 24 časa. Ja smatram da ćemo kroz ovu raspravu i kroz ovu diskusiju doći do toga da ipak da je to malo dug period bliži sam tome što predlaže društvo profesionalnih novinara, da to bude šest sati, jer mislim da je to dovoljno. Neprimjereni komentari, nezakoniti komentari i sve ono što dira nečija osjećanja mislim za ovo jedno naše malo društvo treba što prije uklanjati.

Takođe, društvo nezavisnih profesionalnih novinara Crne Gore je skrenulo pažnju na član 30 koji govori o zaštiti izvora koji misli stvarno da treba sa posebnim senzibilitetom da pogledamo. Ako znamo kako pažljivo Konvencija o zaštiti ljudskih prava i sloboda tretira ovo polje, mislim da zaslužuje da i o tome razmislimo i kao članica odnosno kandidat za članstvo Evropske unije zasigurno treba da znamo koji je značaj medija i medijskih sloboda i mislim da to i jeste u našem društvu vrlo agendi i mora ostati u vrlo agendi. Takođe, moramo uvažiti sva ona zapažanja evropskih svetskih relevantnih medijskih institucija koji nas nekad pozitivno nekad negativno komentarišu naš stepen medijskih sloboda u našoj državi i to treba sa posebnom pažnjom da razmotrimo.

Mislim da je Zakon o medijima vrlo kvalitetan, da je predloženi dokument obuhvatio sve ono što je značajno o medijskim pravima i slobodama, da je jedan još jedan korak u pravcu evropskih integracija odnosno u pravcu zaštite ljudskih prava i sloboda.

Dozvolite mi, predsjedavajući, zbog važnosti teme vrlo kratko, ali kažem ne manje važno ću se i osvrnuti na Zakon o javnom servisu.

Više puta sam i u ovom domu govorio o važnosti javnog servisa, mislim da on najbrže stiže u naše domove i da najbrže šalje poruke. To je ono što najviše i obavezuje uređivačku politiku odnosno one koji uređuju politiku javnog servisa da sa velikim senzibilitetom razmišljaju koji program šalju našim građanima. Pričamo u onom pravcu gdje je jedna najveća vrijednost Crne

Gore taj multietnički, multivjerski sklad. Pođimo od toga da je Crna Gora primjer zemlje sa multietničkim, multivjerskim skladom. Tome su doprinijeli prije svega građani tome je doprinijela Vlada, tome je doprinio NVO sektor, tome je doprinio naravno i javni servis građana. Zato ne smijemo stati, više puta sam upozorio da uređivačka politika mora biti senzibilnija prema manjinskim narodom. Jer i tako ostvarujemo ona osnovna ljudska prava. Ne možemo da kažemo da smo zastupili sve one nraode i narodnosti ako imamo primjera od 700 zapošljenih, možda sedam, ne volim da se prebrojavamo po nacionalnoj vrijednosti ali me stvarno upozorilo par ljudi da imamo šest ili sedam možda samo jedan na jednom ipak značajnijem mjestu uređivačkoj politici, odnosno tom kardiranju nacionalnog javnog servisa.

Zašto ovo pričam? Ovaj javni servis kaže - Vlada godišnje ulaže pet miliona u onom pravcu zaštite prava manjinskih naroda. Ponavljam svaki građanin je odgovoran, a posebno odgovornost ima javni servis. Da bi on shvatio tu problematiku treba da poslušaju one prvake ili one ljude iz tih manjinskih naroda. Mislim da u tom pravcu treba da razmišljate i želio bih još jednom ovdje da pokušam mojim kolegama da pošaljem jedno moje razmišljanje. Neću kazati molbu, jer svi snosimo odgovornost. Čuvamo ovu državu svi podjednako, ne dajem sebi više prava, ali mislim i da sam i na odboru koji smo imali prije pet, šest mjeseci za sveobuhvatnu reformu izbornog zakonodavstva, predložio sam da u Savjetu radio Televizije Crne Gore budu najmanje dva člana iz nacionalnih savjeta i pokušaću to još jednom da objasnim. Ne može niko bolje znati ono šta tišti te narode iz manjinskih zajednica, do oni koje je narod direktno birao. Da podsjetim, članovi Nacionalnog savjeta su direktno izabrani od naroda. Mislim da ovdje vidim da su neke kolege isto predložile slične amandmane da se moramo ipak sa posebnim senzibilitetom pogledati oko toga.

Ja znam da NVO sektor radi strašan posao u ovoj državi na demokratizaciji društva. Ali, mislim da nije pogrešno ako nađemo prostora da u Savjetu RTCG budu i predstavnici nacionalnih savjeta. Kažem, moramo nastaviti da se upoznajemo, moramo jačati taj multietnički, multivjerski sklad Crne Gore. Jer to je temelj opstanka, temelj budućnosti naše države.

Još jednom, u pravcu svega ovoga što sam kazao i vjerujući da će predlagač, a i kolege iz ovog parlamenta uvažiti neke nove sugestije prvije svega društva profesionalnih novinara Crne Gore, a i ovaj pravac da treba da Savjet RTCG ima predstavnika nacionalnog savjeta odnosno vijeća, predstavnici Bošnjačke stranke će glasati za oba ova zakona, jer vjerujem da su ovo zakoni koji nas vode u pravcu demokratizacije našeg društva i u pravcu društva razvijenih društava.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (21.07.20 18:06:21)

Zahvaljujem poslaniče Ibrahimoviću, koji ste govorili u ime kluba.
Dajem riječ Miodragu Lekliću, koji govori u ime Kluba SNP-DEMOS.

MIODRAG LEKIĆ (21.07.20 18:06:49)

Hvala.

Pa ja sam bio obaviješten da ova tačka dnevnog reda je za neku sljedeću sjednicu, tako da ovo liči na jedan prepad. Imate razloga da pravite prepade i manevre baš povodom ove teme, evo pokušaću da obrazložim.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENVIĆ (21.07.20 18:07:09)

Ja se izvinjavam, možda nijeste informisani, nijeste bili jutros na kolegijumu.

Pogledajte vašu poruku, na poruci piše da će se ove tačke razmatrati danas. Jutros smo na kolegijumu razmatrali i dogovorili da prvo krenemo sa ovim tačkama ako bude dodatno vrijeme onda ćemo nastaviti. Prije nego što ste vi došli napravili smo dogovor ovdje da krenemo sa uvodnim izlaganjima da završimo taj dio, a da ćemo nastavak dogovoriti na nekom od narednih dana. Znači sve smo dogovorili, tako da daleko od toga da možda liči, znači nijeste bili informisani

samo to.

MIODRAG LEKIĆ (21.07.20 18:07:50)

Dobro, ja vam se zahvaljujem na ovom objašnjenju. Htio sam zbog značaja teme da čitava javnost bude obaviještena. Pa možda da Radio-televizija Crne Gore, radi se o zakonu koji dodiruje tu televiziju, napravi ovaj presedan, pa ova remek djela koja ima u programu malo pomjeri pa prenosi ovu sjednicu. Međutim, znamo da su oni prekinuli navodno jednostrano, oni su dobili impute jer Radio televizija Crne Gore, je očigledno sluškinja vlasti i valjda to ne treba dokazivati. Programom i kako je konstituisan savjet, odnosno kako je kompletiran savjet. Ovdje se maše međunarodnim adresama, treba li da čitam izgubit ću vrijeme.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 18:08:40)

Ja ću vam dati dodatno vrijeme, ali zbog vas da možda i to niste informisani.

Znači, Radio-televizija Crne Gore je uputila dopis Skupštini gdje se pozvala na nova zakonska rješenja koja smo donijeli ovdje u Skupštini u decembru prošle godine, gdje je jasno definisan datum početka kampanje. U skladu sa preporukama koje smo dobili ... ODIHR-om, OEBS-om, promijenjeno je to zakonsko rješenje i ono je predviđalo da u cilju ravnopravnosti svih učesnika u izbornom procesu onog momenta kada krene kampanja ne treba da postoji prenos sjednice, to je vrlo precizno tim zakonom definisano.

MIODRAG LEKIĆ (21.07.20 18:09:19)

Ja se vama zahvaljujem, potpredsjedniče, a sad da ostavimo građanima da povjeruju u ove verzije koje možda u formalnom smislu stoje, ali u suštinskom apsolutno ne stoje jer se radi o Zakonu Radio televizije Crne Gore i prekinuli ste me kod momenta kad sam rekao da je po mom utisku i većine građana sluškinja i nažalost je ovo kažem vrlo nesrećan ukoliko mi neko saopšti da je impresioniran velikim standardima profesionalnim u Radio televiziji Crne Gore. Ja ću saslušati naravno budite i tolerantni prema ovom mišljenju da je to produžena ruka vlasti to na jedan najbrutalniji najvulgarniji način i to je valjda svima jasno.

Dakle, stao sam i kod ocjena međunarodnih institucija. Neko će reći pa dobro to je druga tema javni servis, ovo je zakon. Formalno možda, ali ne možemo da to odvajamo, raskorak između normativnog i stvarnog postoji ne samo u Crnoj Gori, postoji u istoriji. Imam jedan primjer, da je jedan od najedemokratskih ustava koji su se pojavili u istoriji 1936.godine u Sovjetskom savezu Staljinov ustav u periodu strašnih čistki i autokratije i tiranije itd. Prema tome fenomen poznajemo, e imamo ga i ovdje. Pravi se zakon šminka se prave se nekakve uvertire evropske i imamo užas od televizije, kakad nije bio u komunističkom periodu s obzirom da i tada bez obzira uticaj je bio nekog osjećaja za mjeru.

Na kraju krajeva, valjda nije ni čudno kad znamo da je predsjednik države, biznismen, preduzetnik, prije gostovanja na javnom servisu bio stalni gost Pinka a Informer je bio takođe produžena ruka vlasti, a spona vam je bio jedna od najmračnijih, najopskurnijih figura u regionu Beba Popović. Sam je izjavljivao da je on spona između dvije vlade. Prema tome, kada ste pretvorili javni servis u Pink, došlo je i do selidbe funkcionera da se tamo presele. Vidite, naravno da pričamo i govorimo o značajnoj materiji, jednoj usuđujem se reći najznačajnijoj u društvu. Neki govore da je to četvrta vlast medija pogotovo javni servis koji treba da kultiviše zemlju u svakom pogledu i političkom i etičkom, estetičkom. Sve to što nemamo u ovom trenutku i u tom smislu je od izuzetnog značaja. Značaja, naravno i zbog sagledavanje profesije novinara koji su definisani u nekim demokratskim zemljama kao psi čuvari demokratije. Nije baš svaka riječ tu idealna, ali shvaća se smisao čuva se, juri se demokratija, brani se demokratija. Ali ima jedna redifinicija, da su ponekad psi čuvari gazde. E sada ostavimo građanima da vidimo kako je kod nas u sistemu novinarstva gdje postoje novinari i novinari. Oni pravi i oni pod znacima navoda i ovaj zakon je

naravno momenat da se na tom sve na neki način osvrnuti.

Dakle, sam zakon ima svojih manjkavosti, da pređemo na tehnički dio. Znači sve najgore o javnom servisu u ovom trenutku koji je udarna pesnica vlasti i punktova vlasti i mehanizama određenih službi. Ne znači da ste svi vi koji telefonirate, ali tamo je očigledna produžena ruka mogao bih, jedan ih je nazvao određenim imenom doduše u privatnom razgovoru ali je to ostala i metafora za te odnose unutrašnje. Kad su postali sluškinja nije više bilo ove riječi sve je bilo u redu.

Moglo bi opširno da se govori naravno, a u samom zakonu meni izostaje ovdje ko kontroliše, hoću reći kome se daje izvještaj o radu. Reći ćete Savjet, ali uzmimo da je čitava kuća sa Savjetom, direktorom itd. dio unutrašnje institucije.

Dakle, ovdje ima izvještaj finansijski Skupštine, nema ukupni čini mi se, provjerićemo detalje, nije nebitan da se ne završi u tom krugu institucija u samoj kući u samom javnom servisu. Na kraju krajeva, sami direktori, tradicija koja je u posljednje vrijeme, a završavaju svi sa nekih 80 - 100 miliona, da li je to neko primijetio? Završavaju svoje sluganske poslove neko na sudu, neko bez suda i uvijek sa nekim velikim parama svi su zadovoljni na kraju. Dakle, potrebna je ozbiljnost naravno kao u mnogim segmentima društva. lističe mi vrijeme za diskusiju.

Drugo pitanje koje će izazvati, zdesne strane odsutni su, moguće da su i oni nasjeli ovom terminu. Ovdje ima ...(prekid)

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 18:15:36)

...nijesu poštovali mjere rastojanja, ali nijesam ih upozorio. Znači, bili su tu, samo da znate, vi nijeste bili tu.

MIODRAG LEKIĆ (21.07.20 18:19:26)

Dobro nijesam bio, bio sam zauzet.

Vidite ima ovdje što se sve afirmiše i tako da ulazite u jedno vrlo osjetljivu materiju. Afirmišu i njeguju crnogorski nacionalni, kulturni identitet, kulturni i etnički identitet manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica. Evropsko kulturno nasleđe i kulturnu raznolikost.

Preskačete određene etničke zajednice ali jednom strategijom da ih radikalizujete.

Ovdje Srbi kao da ne postoje u ovoj zemlji, a nabrajate nacije. Da li to je previd ili stvarno strategija, rekao bih da je ovo drugo. Strategija radikalizovanja, zatezanja, što čini i televizija.

Vjerujte da u ovom odnosu složenom ja ga nemam kao složen između Srba i Crnogoraca itd. Ja mislim da neki voditelji tamo u televiziji, gospodin Nikčević, Šuković itd. vode na taj način da regrutuju i povećavaju srpsko tijelo u Crnoj Gori. Neko će reći da je lapsus, ne nije lapsus, sa toliko odvratnosti i antipatija i mržnje se odnose prema Srbima da u tom dvojstvu proizvode rast srpskog radikalizma. Moja teza, gospodine Gvozdenoviću, ako vam se ne sviđa vi provjerite tako da i ovdje ona je tačna. Vi ste zadovoljni sa tim novinarima, da, da, to je efekat. Tako da povezujem sada ovo što ste izostavili Srbe, znači ne postoje oni ovdje je li ili postoje ili nijesu dostojni. Nijesam planirao da ja sada nečiju stranu ovdje zastupam, ali govorim o strategiji izazivanja, proizvodnje konflikta i proizvodnja konflikta je vaša politika 30 godina. Evo smo valjda u nekoj kombinaciji tih konflikta umjesto da se okrenemo realnom životu i rješavanju zajedničkih problema.

Završavam, predsjedniče, sa jednom malom digresijom, mogao bih i proceduralno. Ali sam dužan, naime mi ovdje govorimo i imamo odgovornost prema javnosti.

Predsjednik Vlade je na prošloj sjednici završio svoje izlaganje u jednom duelu sa mnom rekavši ako vas posluži zdravlje, evo vidjećemo se sljedećeg Premijerskog sata. Ja ne bih komentarisao vaspitni elemenat te izjave. Ja sutra neću postaviti pitanje, ali sam htio da vam javim da sam u dobrom zdravlju, a da ne mogu da nastavim zato što imamo pravilo u klubu pa će govoriti kolega Milić. Tako da još jednom kažem, vaspitni segment tog izazova neću komentarisati, a dužan sam pred građanima da to saopštim. Sutra sam živ i zdrav, ali neću moći da govorim.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 18:20:05)

Hvala.

Da ne bi ispalo kao neka polemika. Znači, vi sutra ne morate da govorite, ali možete da prisustvujete. Siguran sam da svi jedni drugima želimo dobro zdravlje, to sam siguran i dug život, to sam siguran potpuno.

Ne govorimo o željama, o odnosima i ostalim stvarima možda ste drugačije razumjeli formulaciju, ali siguran sam da svi ovdje u sali i članovi Vlade i članovi Parlamenta na čelu sa predsjednikom Vlade žele vam dobro zdravlje, to sam siguran.

MIODRAG LEKIĆ (21.07.20 18:21:18)

Hvala na ovom vjerovatn, dobronamjernom komentaru, vi nijeste shvatili poentu. Nijesam uopšte zabrinut, ja mogu ako hoće premijer da izabere neku disciplinu pa da probamo. Meni je drago što on smatra sebe i mladim i zdravim i ja mu želim da tako nastavi, ali on je počeo temu. Ja samo govorim da sam dužan pred javnost da kažem da tehnički razlog što neću moći da uzmem riječ. Vaspitni elemenat ove teme neka građani presude, nemojte da se trudite da nešto objašnjavate, ostavimo građanima. Slažete se?

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 18:21:31)

Potpuno se slažem da ostavimo građanima, ali da bi ostavili građanima važno je bilo da vam kažem i što ja mislim o tome, je li tako.

Znači, vrlo dostojanstveno treba svako da pazi svoj dio posla, kad se radi o zdravlju moja je obaveza da vas sve upozorim. Pa i sad vas upozoravam da kolege koje nemaju masku da zamolim stručne službe da daju masku da bi poštovali zdravlje. Takođe, sam siguran da svako ko je u ovom domu jedno drugom želi dobro zdravlje. Mislim da se od toga možemo da se složimo i bile su dobronamjerne poruke, a neka građani procijene.

Dejem riječ, ovdje imam dva imena, Boris Mugoša i Goran Radonjić. Prvo dajemo riječ Goranu Radonjiću, nek se pripremi Boris Mugoša, predsjednik Kluba SD Liberalna partija.

GORAN RADONJIĆ (21.07.20 18:21:35)

Zahvaljujem.

Moram da počnem tom primjedbom da je zaista nelogično u nekom normalnom demokratskom sistemu i nezamislivo da u predizborno vrijeme imamo zakone koji treba da potpuno redefinišu položaj televizije koja se iz nekog razloga naziva javnim servisom i uopšte položaj medija.

Poštovani građani, ako uopšte gledate ovu sjednicu to ne činite putem Radio-televizije Crne Gore čije je osnivač država, a čije je najviše tijelo, organ, institucija upravo ova koju sad gledate. Dakle, eto o ulozi kako politike tako i medija tako i režima, veoma je cinično kada čujemo obrazloženje od Televizije Crne Gore da ona neće da prenosi jer kaže želi da omogući ravnopravan tretman svim političkim subjektima.

Ima li jedne oblasti bilo koje društvenog života, a da na tom mediju ima ravnopravan tretman. Tamo sport kad gledate toliko je navijanje da mnogi ljudi ugase ton jer ih nervira takvo ponašanje. Jer u dokumentarnom programu. Jesmo li zaboravili građani onaj sramni dokumentarni film koji je bio o mitropolitu. Je li u naučnom programu, je li imate priliku da čujete recimo viđenje naše istorije naše lingvistike naše nauke, književnosti, umjetnosti, bilo čega, a da ono nije u skladu sa trenutnom ideološkom pozicijom režima. U igranom programu je li se ovdje prave serije kako bi bile zabavne kako bi bile poučne ili kako bi i one nametnule neko novo viđenje istorije. Neko novo viđenje ideologije, neko novo viđenje života.

Radio-televizija Crne Gore je primjer medija koji ne služi javnosti, koji ne teži istinitosti, nepristrasnosti, objektivnosti. Naprotiv, posebna njena funkcija propaganda, neumorna i ogoljena. Nažalost, od njenog osnivanja iz jedno partijskog sistema je došla ta ideja da novinari nijesu ljudi koji treba da se bave informisanjem, koji treba da kritički govore, koji treba bogami da problematizuju vlast. Nego da se oni društveno politički radnici koji treba da djeluju na nekakvom oplemenjivanju na nekakvoj emancipaciji ljudi onako kako je u skladu sa trenutnim režimom. Jer, ovdje mnogi novinari su živjeli u veoma različitim režimima i uvijek jednako služili aktuelnom režimu i gle čuda istim ljudima. Jednako su tako služili ubjeđivali da 70-tih godina da je samourpavni sistem jednopartijski komunistički najbolji na svijetu. Pa su nas onda 90-tih ubjeđivali jedno, recimo...(prekid) zamrzeti šah, pa su nas onda '99-te, sjećamo uloge tog javnog servisa '99-te godine kad je većina programa bilo preuzimanje CNN, Rai uno. Je li mislite da je normalno i da i u jednoj zemlji u svijetu koja je trenutno u ratu prenosi se tuđi program i to onih koji nas bombarduju. To je nažalost naše iskustvo. Kažem, nikada nijesmo imali iskustva da imamo nezavisne profesionalne medije. Za nas je nezamislivo, recimo, kako je nekada bilo u Velikoj Britaniji da se žali Vlada na to kako se ponaša BBC ili kao je recimo sad američka vlada njen predsjednik se žali na to kako ga medij nepravilno tretiraju. Jeste li nekad vidjeli da neki novinar Televizije Crne Gore ili radija postavlja neko neprijatno pitanje, recimo predsjedniku države, da ga recimo pita kako ode na onu Floridu, ko plati to? Da ga pita, recimo možda šta je sa generalnim sekretarom za koga smatram da postoje dva velika grijeha. Jedan je snimljen je kako prima kovera, a drugi da kaže javno pred medijima kako mi zaboga da se štitimo od klevete? Kako sad svi zajedno zapitajmo se da se štitimo od očiglednih neistina? Taj je čovjek u susjednoj zgradi generani sekretar predsjednika. Da li predsjednik možda gubiti integritet, ako je to tako ili neko možda cijeni njega što on štiti svoje ljude? Da li, recimo gubi Vladin integritet, ako neko ko je u izvršnoj vlasti bude osuđen pravosnažno ili ako, recimo sud utvdi da je lagao na sudu, da je krivotvorio, da je lažno svjedočio? Da li recimo kada neko iz diplomatije plati nekome za zločin govora mržnje kaznu da li on treba da ostane u diplomatiji? Možda da nas predstavlja, recimo po svijetu i da kaže da to radi.

Zanimljivo je ovdje da nam se daju usluge koje treba da obezbjeđuje Radio-televizija Crne Gore. To su uglavnom u odnosu na prethodni zakon identične samo je jedna nova, a to me medijska pismenost i redimo prva, to je nevnerovatno što je prvi zadatak, ako je definisano i prošlom i ovom zakonom. Kaže da te usluge sadržaj medijski treba da služe kao referentne tačke u pogledu jačanja zajedništva i društvenog integrisanja svih pojedinaca, grupa i zajednica, e nepismeno da ne može biti nepismenije. Ali od ovih 19 tačaka znate kojih riječi nema istina, istine nema, kao što je nema nažalost uglavnom na tim medijima. Nema istine, nema integriteta, nema balansiranosti, nema nepristrasnosti, nije sporno i uvijek mediji režinski, državni malo drži ruku vladajućoj garnituri to je normalno, ali nije normalno da se potpuno ne oduzme prostor drugom mišljenju nego da se ono deligimiše, da se učini nemogućem da drugačije mislite. Zaista djeluje cinično kad kaže da treba ... sadržaj odražavaju različite ideje i religijska uvjerenja u društvu radi jačanja razumijevanja, tolerancije i promovisanja, pa sad vrijednosti multi-kulti. Je li vi mislite da na našoj Radio-televiziji koju plaćamo svi, vole ljudi to da naglase, pa i vi, čujete nešto što je razumijevanje, što je mogućnost da se kaže nešto drugo, što je mogućnost da se kaže istina, da se ono kaže ono što većina ljudi misli, pa možda da se kaže nešto što ne misli većina ljudi ili je samo jedino dozvoljeno i moguće da se misli na jedan, jedini način kako trenutno taj režim propisuje?

Brojni su primjeri, medijska pismenost kao vrhunski cinizam, ona treba da služi po definiciji kritičko mišljenje da bi se ljudi podsticali da smostalno formiraju viđenje svijeta, viđenje pojava, da odlučuju nezavisan, ne po pritiskom, direktnim ili indirektnim. Mislim da je ... jednom rekao ne postoji nezavisni mediji kao što ne postoji ni spontane demonstracije, ali je problem kažem kada se oduzima čak legitimnost, mogućnost da mislite drugačije. Koliko ste puta u Dnevniku čuli ovakvu formualciju? Povom navoda u nekim medijima saopštavamo to i to. Gdje to ima, da se polemiše da se demantuje informacija koju nijeste objavili. Je li se sjećamo snimka koji je montiran, a onda rečeno nijesmo dobro, gdje jedan čovjek napada novinara. Napada novinara. Eto, ne samo solidarnost novinara nego istinitost. To je, recimo primjer da se to desi na BBC pa ne bi dvadeset četiri sata urednik BBC ostao na svom mjestu. Koliko skandala svakodnevnih imamo tamo? Koverat ili recimo ovo. Kaže predsjednik države: "Nećemo se vratiti u

srednjovjekovnu teokratiju". Ima li tamo Naučne redakcije da ovje kaže nije u Srednjem vijeku bilo teokratija nego u XVIII-XIX vijeku. Čovjek koji je predsjednik države ne poznaje elementarnu stvar koju daci iz osnovne škole znaju. Ima li možda neka humoristička emisija koja bi se pozabavila recimo time? Ima li možda neko ko će obratiti pažnju da on ovo kaže u istoj emisiji u kojoj se ... za čitavu istoriju Crne Gore? Šta bi tek govorio da ne čita o njoj? Ponašanje u doba pandemije, struka je rekla svoje i onda objaviše spisak ljudi koji su poslani u samoizolaciju. Ne bolesnih, ne zaraženih, ne pozitivnih i još nas pozvali da špijuniramo svoje komšije, a onda se hapsi čovjek koji je objavio one koji su bolesni, a onda recimo gradonačelnik jednog grada ode čovjek izađe u samoizolaciji kaže: "Pa nije ništa strašno, bio tetki da odnese lek". Onda nam kaže neko iz NKT-a ovaj čovjek nije bio na utakminici, pa nam se da snimak da je bio na utakmici, pa nam kaže zvao telefonom. Ima li iko ovdje da pozove nekoga na odgovornost da se te stvari u javnosti ne smiju raditi? Ima li neko od novinara od novinarskih uruženja da digne glas kada se neko hapsi što je prenio neku medijsku objavu? Što je osuđen što je objavio pjesmu koja je parodija himne ima li PEN centra on je zato napravljen da štiti slobodu govora? Ima li Udruženja književnika, čast izuzecima postoje neki koji su reagovali, postoji neki NVO sektor? Zamislite vi cinizam skrnavljenje spomenika i onda vandalizam, trobojka je stavljen grafit na zidine, a tamo već mjesecima drugi grafit i jos se kaže uništavaju se opsežna arheološka istraživanja. Tamo zmiije, a onda kada se pojavi zlikovački grafit onda se kaže to su oni isti napisali. Nama ministarstvo ne zna šta je Šeksir napisao, ali zna ko je uradio nešto prije istrage, e to je nažalost naša istina. Zamislite kako bi bakljada u Kotoru prikazana da treba da se divimo tim momcima što su zapalili baklje, a onda vezali barjak, pretpostavljam kršeći druge zakone, pa bistijernu, pa to, pa pjevali, zamislite da su ono zapalili ljudi koji su imali trobojke. Koliko bi se NVO organizacija zbog ekologije pobunili, koliko bi se gradonačelnik uzbudio kako se pali, kako piromani, vardali, zamislite tu akciju nije opštinsko i na republičkom nivou, to je grad po UNESCO-vom zaštitom, a ovo ispade da su zapalili, ... je li to ambijent u kome mi živimo? Je li to ambijent u kome mi živimo u jednoj ... /prekidi/ manipulaciji pritiska uticaja na emocije izazivanje mržnje, izazivanje raskola i da vam kažem nešto. Jedan od glavnih prepreka demokratije slobode ovog društva jesu medije ovakve kakve jesu u državnom vlasništvu, kao i neki koji su takozvani nezavisni, a zapravo su isti ovakvi, jer ako vi gledate non-stop da ste neprijatelj da ste protiv ove države. Ako gledate namještene i lažne ankete, ako vam se ponavlja bespropulozno ovakve neistine, šta ćete drugo da urdite nego da idete na ulicu i i smo pošli na ulicu da litije pozove na ljubav, da pozoveno a razumijevanje i šta smo dobili da smo ludački pokret. E, zato poštovanig građani evo vam prilika da odgovorite na sve ovo što vam se dešava i što se planira, zamislite što nas tek čeka, ako ovo nastavi? Zamislite šta nas sve čeka? E, da se ne biste sjekirali što ste pogriješili pamet u glavu i da ovo završimo jednom za svagda i počnemo zajedno da živimo ...

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 18:33:04)

Gospodine Radonjiću, vi ste trebali da govorite o Predlogu zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio-televiziji Crne Gore i Zakonu o medijima. Nekako ste povezali, ja nijesam htio da vas prekidam, ali nijesam siguran da ste baš govorili u skladu sa Poslovníkom. Nijesam sad siguran, dosta ste pričali van teme, pričali ste van teme, pokušali ste da to povežete, ali nijesam baš siguran.

Dajem riječ Goranu Radonjiću. Izvolite.

GORAN RADONJIĆ (21.07.20 18:33:55)

Vidite, mislim da svojim ukupnim ponašanjem ne zaslužujem ovakav tretman, ja sam govorio sa tvrdim stavovima, ali bez i jedne uvredljive riječi, ja sam argumentovao sve što sam rekao, ako sam rekao nešto što nije vama prihvatljivo vi imate pravo da se javite za komentar, pretpostavljam kad se završi ovo. Ne vidim zaista da mi je krivi dio kada je u pitanju medijska pažnja i da sad u ovo vrijeme, kad inače ste sve uradili da se ovo ne prenosi da ne dođe do građana, ne vidim stvarno kakav je to ... kod vas da vi sad kritikujete da sam vas pitao navedite ako

sam nešto pekršio iz Poslovnika, ja sam spreman kao i uvijek da ako sam nešto pogriješio da ja to prihvatim i da podnesem odgovornost.

Mislim da sam govorio upravo o temi, upravo navodeći to šta treba da radi i kako ne radi i kako treba ovo o čemu mi govorimo, a to su mediji, i bogami ću još da govorim o ovome. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 18:34:58)

Nijeste govorili u skladu sa članom 102 koji jasno definiše vašu obavezu. Rekao sam na neki način ste povezali ovu temu i zbog toga vas nijesam prekidao. Tako sam precizno rekao. Mi nijesmo ništa uradili koliko znam ima medijsko praćenje sad, prate nas dvije televizije i preko interneta se može pratiti naš rad, toliko sam informisan.

Prelazimo dalje na uvodna izlaganja.

Dajem riječ gospodinu Borisu Mugoši. Izvolite.

BORIS MUGOŠA (21.07.20 18:35:40)

Zahvaljujem potpredsjedniče, poštovane poslanice i poslanici, uvaženi ministre, direktore Direktorata, poštovane građanke i građani,

Ja ću se uglavnom u ovom uvodnom izlaganju baviti Zakonom o nacionalnom javnom emiteru Radio-televiziji Crne Gore prosto negdje iz razloga što svi građani Crne Gore izdvajaju kroz budžet 13,6 miliona eura za rad ove institucije to je bilo rebalansu, a po posledjećem tada zakonu kad smo usvajali budžet za 2020.godinu to je blizu 115 miliona eura, tako da čini mi se zaista da je ovo jedan od izuzetno važnih i sistemskih zakona, posebno ako vidimo što to treba da bude djelatnost Radio-televizije Crne Gore, a to je da pruža javnu uslugu kojom treba da se zadovolji demokratski kulturne i obrazovne i socijalne i druge potrebe svih segmenata društva, što je ovako jednostavno napisati, ali je mnogo teže u praksi ostvariti i negdje to treba da bude javni servis koji na pravovremeni, objektivni način treba da informiše javnost o mnogim važnim temama.

Ja ću se stvarno baviti konkretno članovima zakona. Mislim da je to negdje i prioriteta obaveza, obaveza nas poslanika ako već odlučujemo o određenom tekstu tako da ću početi na primjer sa članom 4 gdje mislim da je dobro da je definisano da prije programa se mora obezbijediti na teritoriji gdje živi 98% stanovništva, mislim da je u postojećem zakonu to bio procenat od 85% što je zaista jedan pozitivan iskorak, jer praktično prijemom RT CG-a treba da budu obuhvaćeni svi građani Crne Gore uz naravno ono što svi treba da pozdravimo, a to je da konačno imamo signal u HD rezoluciji kada je u pitanju RT CG koji da ne samo u vizuelnom smislu čini taj program prihvatljivijim nego je stvorio određenu mogućnost za pružanje kvalitetnijih sadržaja na javnom servisu.

Kada su u pitanju usluge od javnog interesa definisan je čitav niz programskih sadržaja, kolega je pomenuo, a mislim da je važno da se taj dio dopunio sa promocijom i podsticanjem medijske pismenosti, mislim da nam je u vremenu u kojem živimo zaista potreban veći nivo te pismenosti.

Vi ste već negdje u uvodu napomenuli ono što sam ja htio da govorim, da li zaista postoji potreba da imamo ugovor između Vlade Crne Gore i Radio-televizije Crne Gore kada je u pitanju pružanje javnih usluga. Sami ste rekli da ste uvažili argumente NVO i medijske zajednice, a prosto više nema potrebe da taj institut postoji u zakonu. Mislim da u zakonu na adekvatan način su već uređena pitanja od značaja za djelatnost ove institucije, njenu misiju, obaveze odgovornosti, upravljanje, rukovođenje i finansiranje.

Takođe, kada je u pitanju finansiranje Radio-televizije Crne Gore ostalo je rješenje iz postojećeg zakona da je to 0,3% GDP-a koji se procjenjuje svake godine, vidim da je Ministarstvo finansija sugerisalo da potencijalno bude to 1,5 tekućeg budžeta. Negdje kao ekonomista mislim da je to realnija, odnosno preciznija cifra, međutim naravno kako trebamo zaista poenta je ovoga zakona da dodatno ojačamo političku, institucionalnu i finansijsku nezavisnost, primljenjujući međunarodne standarde, ali dobro u praksi jer svjedoci smo da u ovoj oblasti nije baš sve egzaktni standardima pokriveno da postoji dobra praksa u određenim zemljama, trebamo

prihvatiti i te principe. Mislim da ste od relevantnih tijela sa evropskih adresa i dobili sugestiju da ovo 0,3% obezbjeđuje održivi finansijski razvoj Radio Televizije Crne Gore, tako da sam saglasan da ta norma osane u zakonu.

Takođe i to ste rekli u početku, da taj pokušaj da se stvori još jedno tijelo upravno, finansijski odbor, da ipak se neće ići ka tom rješenju, jer prosto negdje imali smo to iskustvo Savjeta i Upravnog odbora iz 2002.godine, bilo je određenih preplitanja kada su u pitanju nadležnosti i negdje nije pokazao taj nivo efikasnosti koji se očekivao tako da mislim da ovo rješenje koje podrazumijeva postojanje Savjeta, mislim da je adekvatno, kao što ste i negdje izjavili da neće se ići ka' uvođenju novog tijela koji bi vjerovatno imao i finansijske aplikacije na sam rad Radio Televizije Crne Gore, a svakako mislim da treba ozboljno ojačati službu koja se bavi kontrolom finansijskih izdataka javnog servisa, jer kao što sam rekao na početku 13,6 miliona eura je ogroman iznos novca koji daju građani Crne Gore za javni servis i ta iznos se mogao defakto i kontrolisati.

Ono što je veoma važno, u skladu sa principom jačanja političke, odnosno institucionalne nezavisnosti je dio koji se tiče kriterijuma za izbor članova. Mislim da je dobro što se dodatno dodaju kriterijum da članovi Savjeta osim samo završene visoke stručne spreme moraju da imaju najmanje pet godina iskustva u oblastima koje su važne za obavljanje djelatnosti Radija Televizije Crne Gore, da je dobro što se i konflikta interesa da su se pojasnile određene kategorije odnosno za politički eksponirana lica, političke funkcionere, partijske funkcionere, poslanike, odbornike, ne mogu odmah po završetku tih funkcija da budu članovi Savjeta nego mora da prođe određeni period godina poslije toga da li će to biti dvije, tri ili četiri godine ostaje da vidimo kroz potencijalno amandmansko djelovanje, mislim da je negdje i realno da to bude negdje oko tri godine, ali to ćemo naravno negdje i definisati. Dobro je, ne samo broj nominacija da je jedini faktor kada se odlučuje određenih članova Savjeta, ipak mislim da iskustvo i biografija i sami intervju sa potencijalnom kandidatom veoma važno da se donese adekvatna uloga.

Takođe, treba reći da je dobro rješenje da se više ne može kolektivno razriješiti Savjet. To negdje se može protumačiti kao jedan vid političkog pritiska na Radio-televiziju Crne Gore, tako da je zaista dobro što više nema kolektivnog razrješenja Savjeta i mislim da ste izbrisali normu gdje sami članovi Savjeta mogu da suspenduju određenog člana ukoliko se pokrene postupak za njegovo razrješenje, mislim da i to nema potreba da stoji u zakonskom tekstu.

Kada je u pitanju rad sjednica Savjeta, naravno treba se raditi na većoj transparentnosti, uvedena je i obaveza da se na sajtu RTG-a postavi zapisnik pet dana nakon njegovog usvajanja što je jedna novina u odnosu na zakon. Vidim da nema norme, možda bi to trebalo razmotriti da se najmanje jednom mjesečno održavaju sjednice Savjeta, mislim da je ta norma bila u postojećem Zakonu o nacionalnom i javnom emiteru i ono što se dodalo u ovome zakonu, mislim zaista da je dobro rješenje da se sjednica Savjeta obavezno saziva u roku od 48 časova povodom podnijetih predstavi, prigovora slušalaca, gledalaca ili korisnika Portala tokom pedizborne kampanje za izbor predsjednika, poslanika i odbornika.

Takođe, na kraju pozitivno rješenje uvođenja novog organa, odnosno imenovanje ombudsmana, mislim da je to dobro za jačanje odgovornosti prema javnosti, snaženje profesionalnih standarda, ali snaženje principa samoregulacije. Vidim da ombudsman ne može biti neko ko je zaposlen u Radio Televiziji Crne Gore, ali mu nije definisana naknada. Mislim da bi trebalo i zakonski definisati njegovu naknadu, jer ako nije zaposlen u Radio-televiziji Crne Gore, a vidim da je to i za članove Savjeta, njima se naknada posebno reguliše, a kod obudsmana nijesam primjetio, mada je možda to neki moj propust, da je definisana njegova naknada. Tako da se zaista mislim da u tom normativnom smislu ima jedan dobar zakonski tekst. Ono što je važno i negdje ste istakli na početku i dobro je da su kroz inteNzivne razgovore sa predstavnicima NVO i medijske zajednice da su neke norme unaprijeđene. Mislim da je pitanje Javnog servisa zajedničko pitanje na kojem treba negdje da se postigne visok stepen konsenzusa svih relevantnih društvenih ... taj javni servis negdje i u tom medijskom smislu treba da je odraz neke zemlje i čini mi se da zemlja u punom smislu ne može da bude i demokratska i slobodna ako nema takav javni servis. Građanin kad pogleda informaciju na javnom servisu ona treba da je pravovremena, tačna i objektivna, što je veoma važno, mada taj sam pricip objektivnosti se tumači na čudan način, često na objektivnost ukazuju ljudi koji definitivno pokazuju visoku mjeru subjektivnosti u svojim izlaganjima. Ja sam vrlo u tom smislu oprezan kada se na taj način tumače neki programi.

Imali smo naravno i situacije gdje su predstavnici političkih partija tražili da se uređuje programska šema, uticali na izbor kadrova, ali sve je to negdje nadam se jedan proces demokratskog sazrijevanja i negdje nadam se put kao onome da ćemo zaista prepustiti svima koji su zaposleni u medijima, da oni procijene koja je to informacija tačna, objektivno prvovremena i da odgovaraju za kvalitet takve informacije. Možemo mi napisati što god hoćemo u pojedinom zakonskom tekstu, ja kažem nezavisnost zavisi od strukture ličnosti koja treba da manifestuje tu nezavisnost, možemo mi pričati što god hoćemo. Postoje razne priče da neko ne može biti nezavisan ako se finansira iz ovih ili onih izvora, ali nekako smo i malo društvo i ono što je meni zaista važno kada je Crna Gora u pitanju to je da se svi dobro znamo. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 18:46:59)

Uvaženi poslaniče Mugoša, vi ste govorili na kraju svih poslaničkih klubova i vama i svima se zahvaljujem.

Po dogovoru, sada ću dati riječ ministru Bogdanoviću, nakon čega imate pravo vi da date svoje komentare i na taj način ćemo završiti današnji rad o ova dva zakona.

Izvolite, ministre.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (21.07.20 18:47:27)

Nadam se da ću obuhvatiti manje-više sve ono o čemu ste govorili, a što se tiče ključnih instituta ova dva zakona.

Dakle, uz posjećanje naravno zato što su bile neke opaske da je neophodno ostvariti širi konsenzus oko medijskih zakona, na početku svog uvodnog izlaganja sam rekao da bez obzira što smo dobili pozitivna zelena svjetla od strane Savjeta Evrope i Evropske komisije, prethodno od OEBS-a, da smo u okviru inicijative Saveza za Evropu takođe htjeli još jednom da preispitamo naše stavove i da pokušamo da dodatno unaprijedimo ova zakonska rješenja. Dakle, tu smo govorili o nekoliko važnih pitanja, počecu od onoga što je gospodin Krivokapić govorio, dakle izvor informisanja. Naglašavam da je zaštita izvornih informacija pravilo, a izuzeće postoji u zakonom predviđenim okolnostima i u slučaju kada su alternativne mjere za otkrivanje izvora iscrpljene. Dakle, takođe to pokazuje i praksa Suda za ljudska prava kao i Evropska konvencija za zaštitu ljudska prava i sloboda, dakle član 10 stav 2 koji su jasni u tome da kada je njihovo otkrivanje opravdano i kada se smatra važnim javnim interesom da na taj način zaštitu novinarskih izvora u načelu treba gdje su u pitanju vitalni javni, pojedinačni interesi otkriti, koji se mogu uvjerljivo utvrditi na taj način. Upravo to je bio razlog zašto smo od ona tri stava, a pokazalo se ispravnim znajući i kroz šta smo sve prošli tokm pandemije koliko je bitna zaštita zdravlja. Sa druge strane, nacionalna bezbjednost, ali smo takođe dogovorili na konsultacijama sa nevladinim sektorom i medijskom zajednicom da ćemo brisati onaj dio koji se odnosi na otkrivanje krivičnih djela zapriječenih kaznom zatvora od pet godina ili više. Tako da mislim da smo tu napravili jedan da kažem jedan ustupak u odnosu na postojeće zakonsko rješenje i da to mogu slobodno potpuno reći u potpunosti usaglašeno sa Savjetom evrope.

Sa druge strane, gospodin Krivokapić je govorio o fondu za medijski pularizam i raznovrsnost medija. Dakle, nema riječi o prodržavnom fondu iz razloga jer, dakle nema demokratskog društva bez slobodnih medija, ono što ste i vi rekli i mi smo nastojali da kriz definisanje onih kriterijuma na nediskriminatorni transparentan način definišemo koji su to projekti u kojim oblasitima konkretnim projekti mogu sjutra biti podržani, na osnovu kriterijuma koji su već dati u zakonu i na osnovu jednog dijela kriterijuma koji će biti definisani pod zakonskim aktom. Govorio sam, gospodine Krivokapiću, koliko smo u okviru Saveza za Evropu imali sastanaka, 12 dodatnih sastanaka na tim konsultacijama kako bismo sagledali sve ono što su zahtjevi i civilnog društva i medijske zajednice. Mislim da imamo visok nivo konsenzusa oko toga. Kada dodatno govorimo o zaštiti izvora rekao sam da se bazira na Evropskoj konvenciji sloboda obično pravilo ograničenja izuzetak i zato smo u ovom da kažem novom predlogu zakona zadržali ono što su instituti kroz nacionalnu bezbjednost i zaštitu zdravlja.

Gospodin Ibrahimović je predložio šest sati za brisanje komentara. Dakle, vi znate da u aktuelnom rješenju imamo 24 sata, kada vam 24 sata stoji neki komentar onda poslije toga gotovo je svejedno da li će se on brisati ili ne. Ja mislim da mi ovo dodatno treba da pojačamo kroz zaštitu posebnih prava kako bismo na taj način tretirali one koji dovode u pitanje legitiman interes društva. To je nešto što će dodatno amandmanski biti doručeno, tako da taj dio koji ste vi predložili mi svodimo na zahtjev civilnog sektora na 60 minuta, da u roku od 60 minuta mora se ukloniti takav jedan programski sadržaj koji je u suprotnosti sa zakonom. Kada ste govorili o javnom servisu zakon definiše misiju na zavisnost, a programi i kadrovi su stvar menadžmenta. Ja mislim da svak treba da radi svoj posao, mi gajimo duh građanske države, potpuno se slažem da su vaši predlozi na mjestu, misija omogućava programe u interesu svih zajednica i to mora biti naš zajednički cilj.

Gospodin Lekić, je govorio oko radikalizacije, ja mislim, gospodine Lekiću, da nema nikakve radikalizacije, jer javni servis afirmiše i njeguje identitet svih nacionalnih zajednica u Crnoj Gori i tako mora biti i u narednom periodu.

Takođe da se osvrnem i na ono što je govorio gospodin Mugoša vezano za fond za medijski pluralizam i raznovrsnost medija, dakle govorili ste o ovom procentu u odnosu na GDP. Vi znate da je on ranije 2016.godine bio predložen da se tretira u odnosu na tekući budžet, da je Evopska komisija takođe stala iza ovog predloga da to bude u odnosu na GDP, prosto kako na taj način ne bismo imali problematičan i opadajući budžet za Nacionalni javni servis i mi smo to tada dakle i podržali. Naglašavam, stav Radio-televizije Crne Gore je bio sličan po tom pitanju, koji je veoma važan bio i po toj matičnoj preporuci 96/10. Oko ombudsmana dakle razmišljali smo o tome da naknada bude sadržana u zakonu, međutim takođe je rečeno da nije dobro prenormirati zakon zato što Savjet bira ombudsmana, pa će on definisati i naknadu. Tako je sugerisano da se to definiše samim statutom. Naravno, ovdje smo govorili dakle i o Fondu za medijski pluralizam, tu smo brisali na primjer u odnosu na ovaj postojeći predlog koji imate pred vama u dogovoru sa civilnim sektorom i medijskom zajednicom, dogovorili smo se da brišemo da eksterno samoregulatorno tijelo može imati prednost prilikom raspodjele sredstava. Dakle, tu hoćemo da imamo jedan proces koji će biti nediskriminatoran, da ne favorizuje bilo koga i to je nešto što je takođe podržano od strane svih aktera tokom ovih razgovora.

Brisanje ugovora o pružanju javnih usluga između Radio-televizije Crne Gore i Vlade je nešto što je takođe rezultat kompromisa, takoreći konsenzus koji smo napravili između svih aktera tokom ovog dijaloga. Ako zadržavamo misiju, ako zadržavamo ono što je unakrsno subvencionisanje, ono što je odvojenost računovstava, a znamo da je to bio osnov za otvaranje pregovaračkog poglavlja 8 konkurencija, dakle mi smo kadri da u ovom zakonskom rješenju sačuvamo ono što je primarna misija ovog instituta, imajući u vidu da na taj način dodatno štitimo i ono što je zagarantovani procenat u odnosu na sredstva koja će biti izdvojena za Nacionalni javni servis i u tom smislu nemamo ništa protiv toga da se briše ovaj ugovor, jer on ne dovodi u pitanje principe ovog zakona. Tako da je to pitanje koje je takođe usaglašeno. Oko brisanja upravnog finansijskog odbora, vi znate da je to neko rješenje koje je postojalo 2002.godine, da je bilo predloženo od strane takođe jednog dijela medijske zajednice i Nacionalnog javnog emitera, međutim, opet kažem u razgovorima koje smo imali u okviru Saveza za Evropu provejavao je taj da kažem zajednički cilj da ovaj institut brišemo, što naravno ne dovodimo u pitanje, ali treba svakako pojačati službu koja će se baviti ovo što ste vi rekli kontrolom finansijskih izdataka. Tako da primarna misija je bila da razdvojimo programski i finansijski segment, ukoliko dakle je procjena, a procjena jeste da se to briše, mi ćemo udovoljiti tom zahtjevu.

Ima tu još jako puno instituta, dakle pomenuću kratko neke od njih. Mi smo ovim predlogom zakona dodatno osnažili institut odgovornosti Radio-televizije Crne Gore prema javnosti. U kom smislu? U smislu objavljivanja svih ugovora i dodatnih izvještaja kao i period mirovanja za političke funkcionere, odbornike i poslanike, jer je do sada to zakonom bilo definisano, ovim predlogom zakona da bude dvije godine, NVO sektor je predložio četiri, mi smo našli kompromisno rješenje da to ipak budu tri godine. Oko podnošenja finansijskog izvještaja Skupštini to ni do sada nije bilo u zakonu, iz tog razloga vidjeli ste da je to jedan novi institut koji ćemo takođe na zahtjev nevladinog sektora brisati, kako bismo imali konsenzus i oko tih pitanja. Dakle, jako je puno nekih novina, od Zakona o medijima do Zakona o nacionalnom javnom emiteru. Ja mislim da na ovaj način uloga i značaj javne radiodifuzije u ostvarivanju temeljnih

principa demokratskog građanskog društva jesu snažni principi na kojima treba da počiva institucionalna nezavisnost javnog sektora, ali i stvaranje uslova za njegov dalji razvoj kao i finansijsku održivost. Tom cilju smo svi zajedno posvećeni i ja sam siguran da ćemo ispuniti ono što je naša misija i ono što su eksperti koji su radili na predlozima ovih zakona rekli, da ukoliko ovi zakoni prođu, a nema razloga da to ne bude obzirom da je napravljen da kažem visok nivo i visok obim konsenzusa, da ćemo imati najbolje zakone u regionu iz medijske oblasti. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 18:58:39)

Zahvaljujem se ministru.

Dajem riječ Ranku Krivokapiću, na komentar, i zamolio bih zbilja da pokušate da to uradite u roku od tri minuta. To molim sve, da bismo mogli da ispoštujemo vrijeme koje smo dogovorili.

RANKO KRIVOKAPIĆ (21.07.20 18:59:20)

Hvala vam, probaću.

Ajmo redom. Nešto što je moralo postati zakonska kategorija to je obaveznost poštovanja kodeksa novinara. Ovdje je smisao da ono što oni utvrde bude obaveza poštovanja. On je praviljen sa OEBS-om i on je iznad standarda koji postavljaju eksterna tijela i sve ostalo što bi se moglo dešavati kao neke dodatne stvari. Otići dalje, ne može se država reklamirati kod onih koji ne poštuju kodeks novinara, ne može se reklamirati. Država se ne reklamira u Engleskoj u tabloidima, ne reklamira se, a u Crnoj Gori to je bila glavna reklama. Mi moramo kao mala zemlja zaštititi naš medijski prostor. Ponavljam, voljeli ne voljeli, a ja imam razloga da nijesam voljen, a mogu da budem objektivniji, mi imamo Monitor, Vijesti, Dan kao strukom iskazane medije, kao referentne medije, nećemo dobiti bolje od njih, možemo njih napraviti bolje, ali ćemo ih napraviti boljim sa jasnim kriterijumima, sa kodeksom i sa pomoću, kada unapređuju svoj kvalitet i kad više poštuju kodeks. Tako ćemo štiti prostor. Nećemo sa Pinkom ni lformerom napraviti ništa no trovanje, rekao sam trovanje Crne Gore. Ponavljam, duhovno trovanje je gore od korone, za koronu imaju vaccine, a za ovo nema lijeka. Ovo ulazi u ljude i trajno ih šteti, ovu bolest koja nam je inportovana godinama plaćaju oni koji su je donijeli u Crnu Goru, koji su je stvarali gajili i širili. Dajte napravite sad zaokret kao 1998.godine, ovaj put u medijskim slobodama i shvatiće ta sloboda da se vrati i DPS-u... tu formulaciju na većoj objektivnosti, na manje njihovih prigovora na kraju krajeva na stručnost naših novinara. U njih se mora ulagati, jer iz novinarstva bježe oni koji valjaju, kao i iz politike, nama iz ključnih javnih oblasti bježi kvalitet. Nema te ozbiljne države đe u političkom životu nijesu ozbiljni ljudi, nema te ozbiljne države đe u novinarstvu nijesu pera. Koliko ima kolumnista u Crnoj Gori na čije se kolumne čita ili vjeruje, koliko ih ima? Dva, tri da kam pukne, govorim o dnevnim novinama. Srbija je živjela na nekim kolumnistima koji su budili Srbiju, mi uništavamo ljude od pera, ljude od znanja, ljude od slobode. Ponavljam, svi su ti pisali negativno o meni, jedan je pisao negativno o meni dugo, bio je posle savjetnik kod mene kao što znate, pisao o meni negativnih tekstova mogao bih izdati zbirku negativnih tekstova koje je napisao o meni. Nijesam ga proganjao, jedine koje sam tužio bio je Informer i dobio, nećete vjerovati, naplatio se u Srbiji, lakše je dobiti spor u Srbiji nego u Crnoj Gori protiv prljavih medija, lakše je dobiti. Moja ćerka je dobila tri spora u Srbiji protiv Informera, ne za mene nego za druge. Znači, to je dokaz đe je naše sudstvo. Ako ne bude slobode neće biti Crne Gore rekao sam vam. Ova zemlja neće moći ... (prekid) bez slobode, a mediji su nam ključni saveznik u tome, ne protivnik, ključni saveznik i dajte da im omogućimo slobodan pristup šeru, slobodan pristup sredstvima, konkurenciju među njima u kvalitetu, ne u poslušnosti. Poslušnici ni u vojsci, ni u medijima, pa vjerujte mi ni u politici nijesu nikog spasili, samo su ga dotukli kad mu je teško. Nama trebaju oni koji će braniti ovu zemlju istinom, profesionalnošću, slobodom i pravom u svakom poslu, a pogotovo u javnim poslovima javne riječi i politike. Ako ne stvorimo tu društvenu elitu, a nemamo je sad, nema nam puta ni u Evropu ni u bolji život to ako ne shvatimo. Ameriku su stvorili, kako kažu očevi nacije, ni iz čega, iz poluprosvijedenog svijeta, iz podijeljenosti jezičke, svake druge, ali su nametnuli taj duh, te vrijednosti i Amerika je rasla. Mi zatiremo slobodne ljude.

Zatiremo slobodne ljude, slobodna pera, da budem vrlo otvoren, još važnije, oni su važniji od nas. Nema onda puta, nema puta, ako toga konsenzusa ne bude biće vlast koja je slaba. Crna Gora je ekonomski slaba, mi moramo jaku Crnu Goru napraviti na jakim vrijednostima. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 19:04:26)

Dajem riječ poslanku Ervinu Ibrahimoviću.

RANKO KRIVOKAPIĆ (21.07.20 19:04:41)

Samo još jednu stvar, važno mi je zato što je kolega to rekao. Važno mi je jer po dva osnova se moram tu oglasiti, oko zastava prvo kao onaj koji je predložio taj Zakon o državnim simbolima, da podsjetim, da izađemo iz te matre. To što se desilo u Kotoru je incident koji treba osuditi, izgorela je jedna šuma, ali zastave koje se crtaju po Crnoj Gori su zastave drugog indetiteta, Republike Srpske i zastave pod kojima su goreli gradovi i narod. To je zastava pod kojom su goreli i gradovi i narodi u Bosni. Prema tome, nemojte to da jednačimo. Pod ovom zastavom na sreću u XX vijeku i XXI vijeku nije niko gorio osim rastinja u gradu gdje ja živim i prostoru na kojem sam odrastao .. da ćemo ući u to da je sve dozvoljeno. Tuđa zastava ni u jednoj zemlji, pogotovo ako je simbol nečega drugog, nije dobro došla. Pogotovo ako je simbol aspiracije prema toj zemlji i pogotovo ako je ... drugoga u bliskoj prošlosti. To da raščistimo. To se ne može jednačiti. Kad bude ova osramoćena na taj način isto bih rekao za nju. Ova zastava nije osramoćena, na sreću, bila je simbol antiratnog pokreta i dajte da stanemo pod nju kao što su naši preci stajali u XIX vijeku. Važna je stvar da se ne gađamo pod zastavama.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 19:06:00)

Ervin Ibrahimović.

GORAN RADONJIĆ (21.07.20 19:06:28)

... ja mogu, nego ja mislim da je u interesu da se u jednoj kulturnoj raspravi neke teme koje su dosta traumatične, vidite... (Upadica) Znam, nego ako to bude tako proći će 20 minuta i onda će se izgubiti što bi se reklo u momentu. Jer vidite, ovo sad što smo razgovarali već sam mogao da završim. Vi ako insistirate nije sporno, ali mislim da je krajnje neumjesno da se ovako uradi.

ERVIN IBRAHIMOVIĆ (21.07.20 19:07:09)

Uvaženi ministre, zahvaljujem na jednom vrlo iscrpnom i kvalitetnom odgovoru i pozdravljam između ostalog i ovo što ste odlučili da se smanji rok za brisanje komentara neželjenog sadržaja. Takođe, mislim da smo na istom pravcu. Želimo da Javni servis Radio Televizije Crne Gore bude servis svih građana. Oni koji izdvajaju sredstva za rad u Javnom servisu. Dozvlite i to da imamo pravo da zajedno ovdje, posebno kada je ova tačna na dnevnom redu, razmislmo, po meni i nas u Bošnjačkoj stranci, o suštinskim promjenama o radu Radio Televizije Crne Gore. Kada kažemo suštinskim promjenama mislim o kadrovskom, o uređivačkom i programskom sadržaju Radio Televizije Crne Gore.

Ne tražimo na užtrb nikog, ali tražimo da se ravnopravno zastupi kultura, arhitektura i sve one posebnosti bošnjačkog naroda i drugih naroda u Crnoj Gori. Smatram krajnje iskreno da je to od izuzetne važnosti radi upoznavanja i demokratizacije našeg društva, kao temeljenih vrijednosti našeg društva. To možemo uraditi samo kroz formiranja određenih redakcija, posebnih redakcija, koje će se baviti ovim programom. Pocrtavam, ne tražimo apsolutno smo za profesionalnost i

nezavisnost rada Javnog servisa. Kada pričamo o posebnim redakcijama mislim da tu treba angažovati profesionalce i kvalitetne novinare koji će tu doći zbog svojih kvaliteta, a ne po nekoj nacionalnoj pripadnosti, jer ponavljam, taj signal Javnog servisa najbrže stiže u domove naših građana i ima veliku odgovornost u sazrijevanju našeg društva. To je ona intencija u kojem pravcu pričamo i dozvolite da imamo pravo da skrećemo pažnju, jer to nam kažu naši građani. Nisu zadovoljni sadržajem koji stiže u njihove domove. Normalno, ne možemo svi uređivati programski sadržaj, ali taj program se radi za te građane Crne Gore i moramo uvažiti sugestije građana. Znači, približimo stavove tko što pslušamo i one signale koji stižu od građana koji vjerno plaćaju obaveze za Javni servis i mislim većinski gledaju Radio Televiziju Crne Gore. Još jednom hvala vam na iscrpnom odgovoru.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 19:09:47)

Sada dajem riječ Goranu Radonjiću.

Dajem vam riječ na komentar izlaganja gospodina Bogdanovića.

GORAN RADONJIĆ (21.07.20 19:10:04)

Onda se slažete da unutar toga bude i odgovor ovdje i da se dva puta javljam. Ja se nadam da bez obzira na to što se prekidali i nadam se u nekoj tolerantnoj atmosferi možemo doći do istine.

Ja na žalost nisam čuo neke odgovore, volio bih da recimo čujem od ministra kulture, recimo, koliko artefakata nedostaje i gdje su iz Narodnog muzeja? Mislim da je to važna stvar za identitet svih nas i dosta mi je teško da se oduprem utisku da se radi o demagogiji ako se to pitanje nije razriješilo i neće još skoro. Volio bih da na mjestu ministra kulture, ko god da je na vlasti ikada, bude čovjek koji će reći da se protivi i da će dati ostavku u koliko se ne ukine zabrana ulaska u našu zemlju nekom pjesniku, nekom naučniku i nekoj muzičkoj grupi. Nekada su novinari bili takvi da su predsjednika Amerike natjerali da podnese ostavku. Ti su novinari primjer cijelom svijetu za novinarstvo, a u našem novinarstvu pomislimo kako je. Nije novinarstvo kolumnisti, novinarstvo je zapravo kako se informiše, kako se prilazi. Kolumnista je već javna ličnost, on ima pravo i na subjektivne, pogrešne stavove. Nijesam se uvijek slagao sa tim što kaže recimo Aleksandar Tijanić, veliko pero, ali Boga mi važno mi je bilo šta kaže i bio je spreman da podnese i po neki udarac i velike udarce za račun svog stava, a Boga mi i društvo da ga stavi na određeno mjesto, ali nije ćutao nikome, pa nije ni Bogdan .. pa nisu veliki, njih se ne može nazvati novinarima. Oni bi za sebe to rekli, ali oni nisu, to su javne ličnosti.

Elita, naša elita na žalost je daleko iza našeg naroda, to su pokazale i ove litije. Sposobnost našeg naroda da trpi elitu koja otelotvorenje je svega najgorega jeste zaista za divljenje. Naš narod zaslužuje mnogo bolju elitu, kako u politici, prije svega u politici, tako i u kulturi, tako i u nauci. Na žalost ona postoji, samo što je tako pokriven mediski prostor da se ti ljudi ne vide ili su zgađeni i napuštaju. Vidite, više stvari je ovdje na žalost, bojim se mnogo ste bili sa Milom Đukanovićem, pa je mnogo slično i obrazovanje. Osnivači Amerike su veliki ljudi, teško je reći da iz ničega, .. jedan Tomas Džeferson je pisao Deklaraciju o nezavisnosti. Pa to je stvar koja se uči, koju čitaju ljudi cijelog svijeta, to je osnov demokratije. Teško je reći za Bendžamina Frenklina da nije bio veliki čovjek, jedan od najvećih ljudi. To su osnivači. Teško je reći za Džordža Vašingtona kome je nuđeno da bude kralj pa je odbio. Ovdje se radi o tome da nikad ne učestvuješ u tome da se krši zakon, doneseš ustav i on važi do dan danas. Zamislite samo koliko je kod nas ustava rušeno.

Sa druge strane, ni jedna zastava nema a da je bila na čelu neke države duže ili na čelu neke vojske da se pod njome nije nešto palilo, pa i ova naša. Ovo je barjak koji je bio vojni barjak, palili su pod njim, kao što su palili pod svim zastavama i pod Američkom zastavom mi smo to dobro osjetili, ali ta zastava kad ljudi su nezadovoljni u Americi zapale tu zastavu i ne zato što oni mrze tu zastavu nego zato što hoće da, oni kažu - upražnjavaju pravo za slobodu izražavanja. Tobojka je naša zastava, gospodine Krivokapiću. Kroz cijelu istoriju i vaša i naša, ali je ovdje stvar

u tome da mi računamo na zaborav, pa većina ljudi koju poznajete vjenčali su se pod trobojkom. To je zaista nedopustivo, da ne kažem neki teži izraz, da se ona poistovjeti sa zločinima. Nema te zastave pod kojom nisu zločini činjeni, nema je, ali je stvar u tome da je ova zastava, trobojka je simbol antifašizma, pod njom je dignut Trinaestojulski ustanak, pod njom. Da se sjetimo koja je bila 12.jula i pod kojom su služili fašistima i govorili "E viva". Ja ne bih to da branim, nego princip. U to istoj Americi danas imate pravo da dignete barjak konfederacija, rasista, imate pravo jer sam ja bio tamo i vidio to, ali je stvar u tome da javno žigosanje ćete da pretrpите, javno žigosanje. Tamo postoji muzej prvom predsjedniku konfederacije, rasisti, ali ćete pretrpjeti javno žigosanje. Nemate mogućnost da trajete ako ne baštinite neke, prije svega, istinu, ali je ovdje napadati svoju zastavu zaista je nedopustivo. Ja nisam mogao da vjerujem da ste ovo rekli. Pa vi ste bili ovdje dok je zvanična zastava bila trobojka, jeste li to zaboravili. To je ta trobojka, naša trobojka. Vjekovima je bila naša. Prosto je nevjerovatno da Vi, to je orvelovska situacija, da mi zaboravimo ono što je bilo u našem životu. Pa zamislite koliko, evo sad mi je jasno kako ste mogli tuđe (prekid) ima li iko ko misli da treba našu vojsku ... ima li? Dakle, ovo je bio simbolički, da kažemo da smo protiv Vizantije. Mi smo vizantijska kultura, gospodine, kao što smo i primali uticaj kroz cijelu istoriju od drugih kultura. Nije nam Vizantija neprijateljska zemlja, niti neprijateljska kultura. Okrenite se ove manastire koje hoćete sad da otmete, svi u u vizantijskoj kulturi. Sva nam je svrednjovjekovna književnost, cijela, pa naši su najveći artefakti koji su pretekli u ovoj vlasti po našim muzejima svi su pod Vizantijom. Isto tako najbolji koji su pravljени pravljени su u spoju istočni i zapadni, kao recimo Dečani i oni su naši. Ovdje da se kaže da se može ... (prekid) trobojka je naša zastava i treba da bude naša zastava i ako Bog da doći se ... pod njom, kao što smo i bili složni pod tom zastavom. Ništa nemam protiv da imamo i ovu zastavu, bila je vojna zastava, ali da se briše da se negira i još da se slavi antifašizam, pa moj je djed digao Trinaestojulski ustanak sa mnogima drugima zato što je bio za tu zastavu, baš trobojku, a protiv "E viva". Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 19:15:30)

Dajem riječ gospodinu Lekiću.

MIODRAG LEKIĆ (21.07.20 19:16:21)

Vjerovatno se nećemo dogovoriti kao u mnogim situacijama i žalosno je, bez obzira na pluralizme, da se nikad ne stiže do neke sinteze pod snagom argumenata. Habermas, jedan poznati sociolog, govorio je da se demokratija vidi u tome da neko i tokom polemike promijeni svoje mišljenje ako čuje argumente, ali toliko smo daleko i vjerujte da plaćamo stalno ceh nepostojanju neke sinteze, neke poruke istorijske pa sad i ova prethodna diskusija, ne srećem temu potpredsjedniče, ali brzo idem ka zakonu. Znate li ili znamo li, da se u Crnoj Gori pred vjenčanja organizuju pregovori između familija oko zastave, oko himne, dakle, jedan najsrećniji trenutak budućnosti mladih je pod takođe momentom naših raskola, a zašto, zato što jednostrano donosimo odluke, pa i za simbole, a onda ironija situacije, da jedna stranka koja je imala, obožavala druge simbole se prebaci na ... (upadica) Možete li da me podsjetite? Da, jeste, evo tačno, ajde kad ste mi dali mogućnost, samo vrijeme mi obezbijedite.

Tačno, bila je vladajuća stranaka, ja sam bio nestranačka ličnost, koaliciona Vlada i tako dalje i vladajuća stranka je predložila zastavu Crne Gore da uđe u Ustav koja je bila trobojka. Bio sam član Vlade, nisam mogao da prihvatim, izašao i zamolio da Skupština glasa protiv Vlade. ... formalni ne može biti veći, a i suštinski i zalagao sam se tada da uz trobojku bude grb Crne Gore, to mi se činio kompromis i danas mi se čini da bi to mogao biti kompromis, ali nisam mislio da ja predlažem, danas su otišle stvari daleko. Iz jedne krajnosti se prelašlo u drugu. Evo završavamo temu oko ovog, oko simbola, ali plaćamo ceh, pregovaraju familije, dokle smo stigli. Ja ne znam da li postoji veći stepen degeneracije društva nego to. Mladi se uzimaju, ali pregovaraju familije i niko to nije kriv, svako ima svoju istinu. Je li ovo namjerno urađeno manipulativno ili iz neznanja, evo to je recimo pitanje veliko. Znači, nećemo se dogovoriti ni oko ovog zakona. Rečeno je da je tema ekstremno kompleksna. Podsjetio je poslanik Mugoša na cijenu. Televizija Crne Gore košta

duplo više od ove Skupštine, a i ova Skupština bi mogla biti racionalnija. I ova Skupština ima svoja zapošljavanja partijska i druga i to je opet treća, četvrta tema. Na kraju krajeva imamo i stav ministarstva koji predlaže drugu metodologiju finansiranja, što je na kraju, što će biti stav ministarstva ili predlagača. Ovaj zakon po sadržaju, po trenutku zemlje, po realnosti javnog servisa je zaslužio da bude odložen. Ja predlažem da se on povuče i da se u nekom drugom momentu on usvoji.

Vidite, nije slučajno da ministar kulture obrazlaže. U nekim zemljama zove se Ministarstvo kulture i medija, i to je dobro da se iscentrira odgovornost, ali je i neshvatljivo da se ovdje maše dokumentima, međunarodnim mišljenjima, ne isključujem da postoje neka mišljenja, ali da li smo čitali svi Izveštaj Fridom haus, da li smo čitali Izveštaj Evropske unije, da li smo čitali Izveštaj reportera Bez branica, svi govore o Javnom servisu. Ne možemo danas govoriti o zakonu a da ne osvrnemo se na realnost Javnog servisa. To je tvrđava vlasti, tvrđava režima i to se vidi po hiljadu detalja, tako da i ovo utjerivanje identiteta, a potpredsjedniče vjerovatno ćemo se složiti da identitet treba graditi, a ne utjerivati i to je greška politike, a trenutno se ona sprovodi na Javnom servisu kao, ponavljam još jednom sluškinji režima i u tom smislu ja se zalažem stvarno, da Javni servis bude, rekao je poslanik Mugoša, ne znam da li je bio lapsus, on je rekao da je Javni servis, ja sam ga razumio obraz, a možda je mislio odraz, ali obraz je bolja riječ. Saglasan sam da je obraz zemlje, slika zemlje, stvarno kada se zalažem za objektivan Javni servis koji će imati emancipatorsku, kulturnu ulogu, političku ulogu u društvu, zalažem se vjerujte van toga gdje ću sjedjeti, hoću li gdje sjedjeti, da li sam lijevo ili desno, da li sam vlast ili opozicija. Ne shvatam da takvu jednu šansu, takav jedan mehanizam, takvo jedno sredstvo koje se zove Javni servis ne iskoristimo za progres ove zemlje, a ne za produženu ruku vlasti. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 19:21:44)

Možemo da se dogovorimo i drugačije.

Sad predlažem da damo riječ gospodinu Bogdanovuć, pa onda po minut damo gospodinu Krivokapiću i gospodinu Radonjiću ili da sad vam damo riječ kad su svi završili. Dobro. Da li ste saglasni, gospodine Radonjić, Krivokapić?

Na ovaj način dobija riječ gospodin Krivokapić. Okvirno minut.

RANKO KRIVOKAPIĆ (21.07.20 19:22:09)

Gospodine Radonjiću,

Ja sam vrlo precizan bio. Vi me slušate u detaljima i oko američkih očeva nacije i oko simbola. Ova zastava je bila simbol antiratnog pokreta, ova zastava nije u XX ni u XXI vijeku nije bila nikakva zastava pod kojom se krv prolijevala, pogotovo nije bila u neposrednoj prošlosti. To je ratna zastava iz XIX vijeka. Ne mislite valjda da XIX vijek se mjeri aršinima XX vijeka i XXI vijeka, pa tada je bila ovdje Turska imperija, da vas podsjetim, sad nije bila Turska imperija, sad su bili bratski narodi iz jedinstvene države. Znači, nemojte to. Trobojku sa petokrakom, ne, makli ste petokraku i trobojka je bio dio jugoslovenskih trobojki to dobro znate. Nikad nije bila zvanična zastava države Crne Gore bez kao socijalistička u okviru trobojki jugoslovenskih. Mi smo bili dio jugoslovenske države. Ja sam makao iz naziva Crne Gore Republika, Crna Gora je jedna Crna Gora. Nama kraljevinu nije oteo neko sa strane, nego trobojka je došla da nam uzme kraljevinu. Ukinula nam državu, ne govorim o ovima iz 90-e nego o onima iz 18-e godine. Pod čijom su došli, pod kojom zastavom je ukinuta država Crna Gora? Ja sam bio pristojan pa to nisam rekao. Prema tome, napravljen je jedan diskontinuitet istorijski, nađen je graničnik, odnosno zbirnik koji okuplja i staru Crnu Goru i kraljevinu Crnu Goru i nezavisnu Crnu Goru i pokazuje kontinuitet ovde države. Vi dobro znate da ... nije ni postojala Vizantija. Riječ Vizantija je natala u XVIII vijeku, pogledajte ko je uveo u rečnik, postojalo je Romejsko carstvo, da vas podsjetim, Romejsko carstvo i mi smo tada ratovali sa Romejima koji nisu bili pravoslavni, pročitajte. Riječ Vizantija je iz XVII vijeka, pogledajte, malo se doučite. Tada je bilo Romejsko carstvo i ratovali smo sa Romejima, ako vama to bolje odgovara. Nismo pobijedili Vizantiju nego Romejsko carstvo. Znači, trebalo je još sedam

vjekova da riječ Vizantija uđe u rečnik, sedam vjekova, ali to je stvar obrazovanja. Jeste bio simbol muzej u Madridu, ima slika, to je bilo toliko velka pobjeda male zemlje nad velikom imperijom. Pa nije valjda da su Crnogorci tada ili Dukljani razumjeli što pričaju Romeji na latinskom jeziku, što mislite da su došli sa srpskim jezikom. Nije, tada su još govorili latinski, a provjerite i to, ... to bi trebalo biti takođe praznik, jer smo ratovali sa Latinima. Provjerite kad je Vizantija ušla kao pojam u rečnik. Ja vam tvrdim da je XVII vijek. Ne prije toga, nema prije toga u istorijskim spisima. Prema tome, ovo je zastava, simbol dobre Crne Gore nikad savršene. Spor je u Francuskoj dan danas oko himne koja se smatra najljepšom ...(prekid), ispjevali su je robovi suštinski van Francuske, crni robovi su je uveli, a formalno je stavio na papir drugi čovjek koji nije Francuz. Mi smo napravili jedan graničnik koji treba da okupi Crnu Goru i antiratnu, i ratnu, i kraljevinu, i kneževinu i nezavisnu Crnu Goru i čuvamo tradiciju naravno one najbolje Crne Gore, one od 1945. do 1990. ako mene pitate, ali tu smo gdje smo, nema savršene zastave. Ovo nije tuđa zastava, a ona je zvanična zastava entiteta Republike Srpske, e mi nijesmo ničiji entitet. Zastave služe da bi ste se razikovali. Francuska je napravila od kraljevine drugu zastavu, trobojku, a što ne kažete da vrati zastavu sa četiri ljiljana francuska država koja traje više od Crne Gore. Ne, uzeli su diskontinuitet i tada stavili trobojku i odatle su krenule trobojke da vas podsjetim. Trobojke su tekovina XVIII vijeka od tada su se pojavile. Možemo otići gdje hoćete da pričamo o tome, a ovo provjerite oko Vizantije, kad je ta riječ nastala i sa kim smo mi ratovali 1042. na Tuđemilu smo ratovali sa Romejskim carstvom koje je zborilo latinski. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 19:26:58)

Za komentar na koji nemate pravo na odgovor Bogdanoviću, kad budemo nastavili, samo da znate da ću to uraditi što ste tražili.

GORAN RADONJIĆ (21.07.20 19:27:02)

Hvala, kratko ću.

Drago mi je da ste preskočili ovo oko 1941. privatam da ste razumjeli da je trobojka antifašistički simbol, a da ova zastava nije antifašistički simbol, nego je bila 12.jula. Dakle, prije bi se mogla pridodati onima koji su bili simpatizeri italijanskih okupatora. Drugo, malo je neobično da mi govorite to Romejsko carstvo pa, vjerujte da ja to znam. Suština je da mi danas kada govorimo o tome kažemo Vizantija, a da je u Vizantiji naročito u tom vijeku koji Vi pominjete nije korišćen grčki ne znam šta da Vam kažem, samo sam se nasmijeo. Sad vidite malo mi je neobično da to, vama sad ni francuska trobojka ne valja. Bojim se da ste mnogo od tog nacionalizma oboljeli. Vidite, ako bih prihvatio da vi kažete da bi ste željeli da okupite, pa dosta vam loše ide, toliko je mnogo ljudi ogorčeno, ja bih na Vaše mjeseto razmislio zašto mladi, lijepi, vaspitani ljudi su hapšeni zato što vole neku zastavu. Pod kojom je sahranjen kralj Nikola? Vidite kada je otvoren grob kralja Nikole nađena je ta zastava, trobojka. Vidite sad, čovjek koji drži malo do svog identiteta i do identiteta svoje zajednice teba da, evo ja sam pokušao da uvažim, a vi sad meni kažete mi smo kao ... eto sad ste se ispravili Duklja. Bogu hvala da mi znamo i trudimo se da učimo i svjetsku i našu istoriju, ali evo dođoste da amerikanci ne valjaju, da ne valja trobojka, da ne valjaju ni Francuzi, nemojte tako. Kralj Nikola bio je u egzilu imao je sve razloge da bude, ako je tako kako vi kažete, a mu je trobojka uzela tron, da mu je trobojka uništila državu, a nije, nego je sam bio za ujedinjenje i narod je bio za ujedinjenje i nije nikakva okupatorska vojska nego naša vojska junačka i mučenička vojska, ali valjda je u egzilu kad su ga sahranili, valjda je porodica znala kako će da ga sahrani i valjda i on sam, pa ga sahraniše sa trobojkom. Eto možete li vjerovati sa trobojkom, grob mu je otvoren, evo imaju svedoci živi imamo i snimak kad je otvoren grob kralja Nikole nađena je u grobu trobojka. Ta bi činjenica trebalo da nas sve obavezuje, a ne da se danas hapse ljudi zbog trobojke i da to vi opravdavate i da ga dovodite u vezu sa zločinom. Pa to je zaista jezivo što ste rekli. Prosto ne mogu da vjerujem, a navodno ste ... U kojoj se zemlji u Evropi danas hapsi zato što neko crta zastavu svoje istorije, svoga naroda, svoje nacije? Zamislite to.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 19:29:42)

Uvaženi građani, uvaženi poslanici dajem riječ Ranku Krivokapiću još dva minuta, nakon toga završavam sjednicu i odgovor na vaše komentare bez prave vašeg odgovora daćemo početkom naredne sjednice gospodinu Bogdanoviću.

RANKO KRIVOKAPIĆ (21.07.20 19:30:00)

Vi, kao što vidim, podmećete. Trobojka je bila narodna zastava u Crnoj Gori ne državna zastava. Bila je trobojka narodna zastava, pa i on je baštinio neke ideje Francuske revolucije, to ima u Ustavu. Ja nisam rekao da nije postojala ali je bila narodna zastava, nije bila državna zastava. Srpska vojska je ušla pod zastavom, da vas podsjetim ko je dao Srbiji tu zastavu, ko je odobrio, koji sultan je odobrio tu zastavu Srbiji. Da je nisu dobili možda od cara Dušana, ne sultan vam je dao tu zastavu i morali ste da je nosite. Precizno govorim. Mislim da je drugi, ali ne znam koji od drugih Mehmed, ne Miloš Obrenović je dobio od sultana. Vi ste kao vazali uzeli tu zastavu, mi nećemo tu zastavu da nosimo. (Upadica) Ne, ne. Moj nacionalizam ne postoji. Od mog nacionalizma niko nije ni umro ni poginuo, niti je išta spaljeno, niti je bilo žrtvi, a od vašeg nacionalizma, od te politike koju ste pod tom zastavom sprovodili su sto hiljada ljudi ubijeni i zaboravljate to. Suđen je Milošević za zločine protiv čovječnosti, gomile ih je za genocide osuđeno i tako dalje. Hoćete da tu zastavu koju ste, kralja Nikolu ste satrili, smijenili, uzeli mu državu, ponizili i sad se kitite njime, to je nekrofilija što vi radite. To ste prvo uradili kralju Nikoli, pa ste uzeli ime njegovo, pa ste Jugoslaviju ubijali a uzeli ste ime Jugoslavije, pa vam je sad malo pa hoćete da ubijete Crnu Goru pod imenom branitelja Crne Gore. Ne, vi ćete morati znati, jeste li crnogorski Srbi ili ste Srbi u Crnoj Gori. To je vaše pitanje koje treba da odgovorite. Vi možete biti nacionalno ono što hoćete ali politički da bi ste bili u ustavnom sistemu Crne Gore politički, ne nacionalno, ne etnički morate biti politički Crnogorci, a ne politički Srbi. (Upadica)...to je pravi Evropejac, da biste bili u ustavnom sistemu Crne Gore, a nacionalno vi i ja možemo biti što hoćemo. Od mog nacionalizma ponavljam, ta zastava ne crta se po Crnoj Gori da bi se branila građanska Crna Gora, ne crtaju oni koji su propovijedali mir nego bili propovjednici zločina, hoćete da čitam redom. Oni koji Crnogorce zovu kopiladima, Joanikije je uzeo ime Joanikija koji je mučenik u ...

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (21.07.20 19:32:42)

Uvaženi građani, uvaženi poslanici,

Završili smo uvodna izlaganja sa komentarima s tim što nam je za početak narednog zasijedanja ostalo pravo na odgovor na sve komentare ministra Bogdanovića. Zahvaljujem se svim diskutantima. Nastavićemo rad kad se dogovorimo na Kolegijumu, dobio sam broj prijavljenih i sada prekidamo današnju sjednicu. Nastavljamo sutra u 12h sa Premijerskim satom. Zahvaljujem se svima, zahvaljujem se gospodinu Bogdanoviću i Željku Rutoviću.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 15:56:17)

Uvaženi poslanici, uvaženi građani Crne Gore,
Pozdravljam vas.

Nastavljamo rad u okviru Pete sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini. Kao što znate, na dnevnom redu imamo **Predlog zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio Televiziji Crne Gore i Predlog zakona o medijima**. Na našoj zajedničkoj sjednici, prije nekoliko dana smo imali sva uvodna izlaganja iz svih poslaničkih klubova koji su željeli da govore na tu temu. Nakon toga smo imali izlaganje ministra Bogdanovića kojeg pozdravljam, kao i komentare svih. Ostao je još sada komentar ministra Bogdanovića, a nakon toga idemo prema

prijavljenim diskutantima.
Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (27.07.20 15:58:10)

Gospodine potpredsjedniče, obraćam se Vama i rukovodstvu Parlamenta zahtjevom da se omogući zakazivanje sjednice Odbora za bezbjednost i odbranu, koju su tražili svi opozicioni poslanici, a vezana je za izjavu direktora Policije gospodina Veselina Veljovića i na zadnjoj sjednici, Vi niste bili tu, potpredsjedniče, ministar Pažin i potpredsjednik Vlade je podržao i izrekao stav da će on da bude prisutan na toj sjednici. U situaciji kada predsjednik odbora ne zakazuje sjednicu, postoji pravilo da može da uradi to predsjednik Skupštine.

Ne obraćam se Vama lično, obraćam se predsjedniku Skupštine. Vrlo su kratki rokovi, imamo još četiri, pet dana. Molim Vas da se zakaže kada postoji spremnost direktora Uprave policije, postoji spremnost ministra pravde. Samo treba zakazati tu sjednicu Odbora. Hvala vam.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 15:59:13)

Razumijem Vaš zahtjev. Razumijem da ste se obratili predsjedniku, a ne predsjedavajućem i u skladu sa tim ja ću to i prenijeti.

Branka Bošnjak želi proceduralno.

BRANKA BOŠNJAK (27.07.20 15:59:36)

Završeno je uvodno izlaganje ministra i završene su uvodne diskusije i komentari. Zašto opet sada s obzirom da ovoliko kasnite? Ne znam, nije mi jasno.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 15:59:51)

Mislim da ste Vi bili u sali kada smo se dogovorili da tačno prekinemo vrijeme. Samo je ostao završni komentar u skladu sa procedurom. To smo dogovorili.

Da nije tako, bilo bi čak prirodno sada da krenemo sa ministrom da da neki mali uvod. Dva i po sata smo već utrošili to vrijeme. Predlažem, ako ste saglasni, da nastavimo prema ovoj proceduri i da damo riječ ministru Bogdanoviću. Saglasni.

Dajemo riječ ministru Bogdanoviću, a nakon toga idemo u skladu sa planom koji smo dogovorili.

Još jedanput zahvaljujem.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (27.07.20 16:00:35)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče.

Dame i gospodo poslanici,

Osvrnuću se na par komentara koji su bili aktuelni kada smo započeli raspravu o ovim zakonskim rješenjima, uz napomenu da još jednom kažem da smo imali jedan inkluzivan i transparentan proces koji je usklađen sa svim međunarodnim standardima. Ovi amandmani koje je i Vlada usvojila nijesu amandmani samo Vlade, već je to u okviru inicijative Savez za Evropu, gdje smo pokušali da dođemo do konsenzusa oko brojnih pitanja kako bismo dodatno unaprijedili zakonska rješenja. Jer, potpuno je na mjestu da je svaki razgovor na temu medija je i prirodno i adekvatan razgovor na temu demokratskog uređenja društva u kojem je sloboda izražavanja

temeljno ljudsko pravo.

Imajući u vidu da sloboda medija predstavlja za Vladu osnov demokratskog društva, jer se samo slobodnim i nezavisnim medijima afirmiše ono što je javno dobro i civilizacijski napredak, u tom cilju ću i odgovoriti na neka zapažanja koja smo pomenuli nakon uvodnog izlaganja i u odnosu na ono što su uvaženi poslanici pomenuli u ovom visokom domu.

Dakle, kada je finansiranje samoregulacije u pitanju, vi znate da je to institut koji smo definisali ovim predlogom zakona, baziran na principima transparentnosti procedura, nezavisnih, samoregulatornih internih i eksternih tijela, gdje smo definisali procenat da po 5% iz podfondova ide na pokriće operativnih troškova. Predlogom zakona je predviđena nediskriminatorna podjela samoregulatornim internim i eksternim tijelima. Ono što je razmišljanje eksperata, odnosno ocjena, činjenica da Vlada finansijski podržava samoregulaciju, ne znači da je ona i nužno kontroliše. Jer, izazovi za nezavisnost i pravilno funkcionisanje samoregulacije mogu biti izazvani ne samo javnim finansiranjem, već i ekonomskim pritiskom medijskih korporacija. Ekspert se tu osvrnuo i na ono što je bila situacija kada smo prepoznali značaj samoregulacije u prethodnom periodu za profesionalno i na etičkim principima zasnovano novinarstvo. Kada je Vlada u periodu od 2011. do 2013. godine uvela trogodišnji program transparentnog i nezavisnog finansiranja ovih tijela, tada smo izašli u susret samoregulatornim tijelima. Na ovaj način smo ovo zakonskim rješenjem i regulisali, imajući u vidu da su izvještaji Evropske komisije ukazivali na slabe mehanizme samoregulacije i nedostatak profesionalnih i etičkih standarda među predstavnicima medija, što je bio i odraz podjela u samoj medijskoj zajednici. Uzeli smo u obzir i preporuke iz JUFREKS analize, to je prva analiza medijskog sektora koji jedna država kada je region u pitanju usvojila. Sada imamo zakonski postavljeno ovo pitanje kako bismo stvorili sve predušlove da medijska zajednica formira nezavisno samoregulatorno tijelo.

Bilo je i pitanje koje se tiče apsolutnih zaštita izvora informacija, odnosno brisanje izuzetaka od zaštite informacija. Mi smo uzeli u obzir sve ono što su bili stavovi i Savjeta Evrope kroz Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava, i to član 10 stav 2, da je zaštita izvora informacija pravilo, a da izuzeće postoji samo u zakonom predviđenim okolnostima i u slučajevima kada su alternativne mjere za otkrivanje informacija kada su one iscrpljene. Imamo, takođe, praksu Evropskog suda na primjeru Gudvin protiv UK-a, koja se odnosi na ograničenje slobode izražavanja i koja predviđa zaštitu novinarskih izvora u načelu, osim kada je njihovo otkrivanje opravdano nekim važnijim interesom.

Treće pitanje za koje je, takođe, bilo zatraženo dodatno obrazloženje jeste Fond za medijski pluralizam i raznovrsnost investicija. Vi ste vidjeli da smo po prvi put definisali taj institut i da je Vlada do sada pomagala medijsku zajednicu. Jednom je to bilo od 2011. do 2013, u iznosu od 5,6 miliona eura, što se odnosilo na otkup duga komercijalnih emitera i 2017. godine, u iznosu od 1,6 miliona eura, a to su bile obaveze, odnosno dugovanja prema Radio-difuznom centru. Dakle, ovdje smo sagledali na najširem nivou i otvorili pitanje pomoći modaliteta podrške medijima sa osnovnim motivom održivosti medija u cilju pluralizma, mišljenja, stavova i ideja. Jasno smo definisali kriterijume za dodjelu sredstava. U Predlogu zakona imate sedam osnovnih kriterijuma, ali smo isto tako kazali da ćemo podzakonskim aktom dodatno doraditi te kriterijume u okviru Radne grupe u kojoj će učestvovati predstavnici civilnog sektora, medijske zajednice i relevantnih državnih organa.

Pomenuću još jedan dio koji se ticao /prekid/ Predloga zakona o Radio Televiziji Crne Gore. Tu smo imali jedno pitanje, a to je bilo u smislu kriterijuma za izbor članova Savjeta. Vi znate da je u dosadašnjem Predlogu zakona bilo da je jedini kriterijum za odvojene predloge koje razmatra matični odbor bio taj koliko će nevladinih organizacija podržati određenog kandidata. Ovdje se išlo na jedno inovativnije rješenje, koje je prihvaćeno od strane Savjeta Evrope, gdje se neće odlučivati samo na osnovu broja organizacija koje su predložile kandidaturu, već će ključni kriterijumi biti u referencama i biografiji kandidata, ali i na osnovu intervjua koji će predstavnici Administrativnog odbora obaviti sa kandidatom. Na taj način nudimo dovoljno garancija za dodatnu nezavisnost, što je rečeno i od strane eksperata Savjeta Evrope. Time dodatno definišemo i pitanje konflikta interesa, kao i pitanje kriterijuma za člana Savjeta, ali je bitno da pomenemo i onaj period za političke funkcionere, gdje smo uvažili ono što su bili stavovi i nevladinog sektora, i medijske zajednice da period za političke funkcionere, poslanike i odbornike sada je bio dvije godine, u predlogu četiri godine, a mi smo našli kompromisno rješenje

da to budu tri godine.

Institut ombudsmana, i time završavam, u cilju jačanja odgovornosti prema javnosti, u cilju jačanja profesionalnih standarda uvodi se ombudsman kada je Radio Televizija Crne Gore u pitanju koji će biti izabran na osnovu javnog konkursa koji će raspisati Savjet. Predviđeno je da se on imenuje na period od tri godine, te da lice može biti iz i van Radio Televizije Crne Gore. Na ovaj način dodatno snažimo profesionalne standarde koji su bazirani na principima samoregulacije, te dodatno jačamo i ovo zakonsko rješenje.

Oko instituta upravnog finansijskog odbora, bila je ideja da se razdvoji upravljanje programskim i finansijskih segmentom. Vidjeli smo da je to nešto što je predloženo od strane Javnog servisa, ali od strane NVO sektora, tako da smo cijenili da ovaj institut upravnog finansijskog odbora, kao institut u odnosu na stručno finansijsko poslovanje Radio Televizije Crne Gore na taj način ukinemo i da sva odgovornost i dalje bude isključivo na Savjetu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 16:09:29)

Zahvaljujem ministru Bogdanoviću.
Dajem riječ Marini Jočić. Izvolite, poslanice Jočić.

MARINA JOČIĆ (27.07.20 16:09:40)

U početku bih izrazila oštar protest zbog ovog pomjerenja početka sjednice. Sve je uradilo rukovodstvo Skupštine da javnost ne može da čuje ono što imamo da kažemo o javnim emiterima i Javnom servisu. To su posljednji trzaji ovog nedemokratskog društva, pa se nadamo da ćemo od septembra na drugi način da radimo.

Poštovani građani, govoreći o Javnom servisu, mislim da vam neću ništa novo reći, a čemu ne prisustvujete svakog bogovetnog dana u Crnoj Gori. U Zakonu o javnim emiterima u tački 9 postoji 18 tačaka, odnosno stavova, odnosno obaveza koje javni emiter treba da ispuni prilikom emitovanja svog programa. Naš javni emiter, prije svega državna Televizija Crne Gore, ama baš nijedan od tih 18 kriterijuma ne ispunjava. Štaviše, radi potpuno suprotno od toga. Umjesto da blagovremeno informiše javnost, imamo javnog emitera koji je mrtav hladan rekao da neće da prenosi sjednice Skupštine Crne Gore do kraja zasijedanja ovog saziva. Ovaj javni emiter sebi dozvoljava da na dan pobjede emituje, odnosno pušta u jutarnji program Tompsona, ustaškog promotera i na takav način vrijeđa osjećanja građana Crne Gore. Ovaj javni emiter za ovih četiri godine koliko traje saziv ove Skupštine ne znam da li je dva puta pozvao nekog iz Demokratskog fronta da gostuje, iako je to vrijeme kada je bio "Državni udar". Ako je iko imao nešto da kaže o tom "Državnom udaru", s obzirom na napad, osnovno novinarsko pravilo nalaže da se pozove i druga strana za mišljenje. Ne, nema mjesta na Javnom servisu ni Andriji Mandiću, ni Milanu Kneževiću, ni Nebojši Medojeviću, ali zato ima uvijek kada je to potrebno za Stipa Mesića, recimo.

U svom tom divljanju u kojem nema mjesta za srpske političare, za srpsku kulturu, za srpsko kulturno nasljeđe, prave se još dodatno i filmovi koji dodatno stigmatizuju srpski narod. Svjedoci smo da je televizija napravila film "Svjedok Božije ljubavi", jedan pamflet protiv mitropolita crnogorsko-primorskog gospodina Amfilohija. Par dana prije izbora najavljuje se film nekog Šekija Radončića, a mi znamo ko je taj neki, koji pravi film Zavjera o navodnom državnom udaru u Crnoj Gori. Kraja nema. Sudi se Demokratskom frontu, sudi se poslije toga sveštenicima i episkopima Srpske pravoslavne crkve. Taj progon ide iz dana u dan, posebno na informativnim emisijama. Vi u emisijama kulture nemate šta da čujete u vezi srpske kulture. Vi ne možete da nađete primjere graditeljstva iz srpske kulture, recimo, iz vremena Nemanjića koji su najvredniji naši kulturno-istorijski spomenici. Toga nema na državnoj televiziji. Tu je i "Živa istina", odnosno živa neistina, o kojoj je greota trošiti riječi kako o autoru, tako i o sadržaju i gostima te emisije.

Ministre, moram da Vam kažem da je ovaj Javni servis pregazilo vrijeme. Oni ne shvataju. Oni sve rade da sakriju istinu ili da je krivotvore. Međutim, živimo u eri elektronskih komunikacija. Postoje društvene mreže. Sve ono što Javni servis pokušava da sakrije ili da krivotvori to svi možemo da vidimo na Fejzbuku, Instagramu i ostalim društvenim mrežama. Javni servis koga sa

pet miliona eura finansiraju Srbi u Crnoj Gori ne mogu da čuju nešto o sebi i svojoj kulturi, političkoj ideji koju oni zastupaju. Sedamstopešest radnika Televizije Crne Gore finansira Crna Gora s 15 miliona, trećinu od toga finansiraju Srbi. Pri tome, Javni servis ispada smiješan pokušavajući nešto da sakrije od Srba.

Isto tako, ne znam ko je za to zadužen, smiješni su oni koji pokušavaju da nam uskrate informativne emisije iz Srbije. Imamo tri državna programa hrvatske Televizije. Imamo programe Makedonije, državne televizije, Slovenije, svih zemalja iz okruženja. Znam da RTS sam pravi program, ali imamo druge emisije koje mene kao Srpkinju i nekoga politički mislećeg zanimaju. Kada hoću da gledam, zatamnjen kanal. Zašto? Pokušavate to da nam sakrijete. Mi ćemo to da vidimo na YouTube-u. U Crnoj Gori je 80% ljudi elektronski pismeno da može da pogleda ono što želi. Znači, takvi potezi su neupješni, smiješni i samo govore o karakteru ove vlasti koja je, prije svega, antisrpska i gotovo da nema drugu ideologiju. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 16:15:29)

Hvala.

Poslanik Branko Radulović je zamolio da dobije određeni prioritet i dajem mu riječ.

BRANKO RADULOVIĆ (27.07.20 16:15:40)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Građani Crne Gore, bio sam pripremio detaljnu analizu, uporedbu medija kao jedinstvenog kompleksnog načina masovne komunikacije koju oblikuje društvo. Iščitao sam mnoge stvari i o teoretičarima i o BBC-u kao najboljem javnom emiteru i o njegovom prvom direktoru. Kada sam bio po svijetu, jedna od tema su mi bili mediji. Znam jedno švedsko iskustvo koji kažu da će i oni, štaviše, kriminalizovati klevetu. Imajući u vidu ovaj trenutak, neću govoriti o tome nego ću na određeni način polemisati posljednjim tekstom moga druga i kolege Miška Perovića koji je objavio u Vijestima, smatrajući Miška Perovića kao medijskog maga i ličnost u intelektualnom smislu koju treba cijiniti. S njim sam, građani Crne Gore, bio uvijek na toplo - hladno. Bili smo toplo kolege, prijatelji, saborci evo 40 godina i komšije, a to hladno je bilo gledanje kako da promijenimo ovaj režim. Štaviše, ta naša politika je sadržana u tajnom dosijeu, to je jedino što imam u tom tajnom dosijeu. S mnogim stavovima koje je moj drug Miško iznio u svom posljednjem stavu - izborna zvona slažem se. Slažem se da je odzvonilo vrijeme Milu Đukanoviću i DPS-u. Slažem se oko toga da je bolje da on padne 30, nego da padne do nove godine. Jer, 30. će pasti demokratskim putem, a do 31. decembra može biti to i tenzično, daleko bilo, i krvavo.

Znam i slažem se s njim da je današnja Crna Gora okupirana kriminogenom hobotnicom DPS-a. Posebno se slažem s njim da zajednička lista, on kaže vjerovatno pobjeđuje DPS, a ja kažem sigurno pobjeđuje DPS. Ovo su tri fascikle, moji autorski tekstovi, pola od njih kažu da jedinstvena lista pobjeđuje sve. Slažem se s njim da su litije bile ljudski hod, pravoslavni, zajednički, da su tu bili stari i mladi, da su tu bili pravoslavci, da su bili ateisti, da su tu bili Srbi, Crnogorci, da su tu bili intelektualci i oni koji nijesu, da su tu bili unionisti. Normalno, mada nikada ne pitam ko je većina, neka to nosi sa sobom, bila je većina. Ne slažem se s njim za neke stvari da nije to bilo duboko crnogorsko, po meni jeste, i da ono potiče iz nečega što je porijeklo iz 7. vijeka Nikejske crkve, to pravoslavlje u najboljem obliku. Zašto onda Miško, druže, sa kojim se ja većinom slažem osim nekih stavova, sa ovim tekstom - reću ti još nešto. Veliki aplauzi bili kada se pomenula mislimanska vjera i katolička vjera - znaj, Miško Peroviću, i sa tim sam ponosan. Zašto, Miško, ovakvi tekstovi? Kao desne tvoje ruke Željka Ivanovića kojega sam /prekid/? Zašto, Miško Peroviću, promovirate i dajete gospođi Uljarević, tako da je nazovem, neki prostor koji etiketira, koji ne govori tačno, koji ne govori argumentovano za Demokratski front? Miško Peroviću, znaj da zahvaljujući ovim ljudima, zahvaljujući Abazoviću, zahvaljujući predsjedniku Demokrata smo četiri, pet ukoliko ne bude jedna lista izgubili. Nadam se u Boga da ćemo to nadoknaditi. Miško, uradi mnogo da bude, još ima vremena, jedna lista. Znam da je tvoj uticaj u "Vijestima" veliki, znam da "Vijesti" tome mogu da doprinesu. Zašto, Miško, ukoliko postoji istina Crne Gore sa kojom se ja

najviše ponosim kad je u pitanju Demokratski front i ubuduće će dok ja budem u ovom sazivu stojati ove tri fascikle. Sva rješenja preko 2.000 su data ovdje, krivične prijave preko 30 su date ovdje. Zašto? Ne zbog Demokratskog fronta, nego zbog Crne Gore, prave Crne Gore bili pozvani ljudi iz Demokratskog fronta 8,9,12 godina načisto. Nisu pozvani ni u onoj drugoj emisiji političkoj da prezentiraju najoptimalnije rješenje. Miško, nema nam bez sabornosti /prekid/, nema nam bez smjene ovog režima, nema nam bez tehničke Vlade, nema nam bez jedinstvenih rješenja u kojima će stanovati ne ono što si ti rekao, ista prava za sve, nego i revizija, i civilno društvo, i Univerzitet, i nova ekonomska, nova integraciona, nova socijalna politika. Digni se, Miško, pa zajedno pod jedan bajrak slobodne i prosperitetne Crne Gore. Bolje 30, nego 30. decembra.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 16:22:50)

...iznošenje činjenica i ocjena koje se odnose na privatni život drugog lica. Vi ste ovdje pričali o uticajima određenih ljudi. Molim Vas da to izbjegavate u budućnosti. To je član 105. To je privatni /prekid/ određenih ljudi njihovoj mogućnosti da nešto urade. Hvala.

Takođe, na mene je djelovalo ovo dosta dobro što ste rekli, sigurno pobjeđuje DPS, tako da Vam se zahvaljujem na određenim sugestijama. /Upadica/
Imate pravo.

BRANKO RADULOVIĆ (27.07.20 16:23:32)

Gospodine Gvozdenoviću, pogrešno ste rekli i to nije korektno. Rekao sam zbog donta, zbog nečega drugoga. Pošto ja dobro znam izbornu matematiku, sve ono što je ispod 3%, sve ono što je više i što se raspe, u jednom sazivu čak je bilo to 10 mandata čini mi se, ide najboljem. Pa onda ukoliko je duplo bolji, opet njemu, pa onom trećem, pa onom četvrtom. Sve što se raspe u najvećoj mjeri će biti od nas iz alternative. Zato je jedinstvena lista prava stvar za koju se ja zalažem - i zbog matematike, i zbog ljubavi prema Crnoj Gori, i zbog motivacije, i zbog hiljade, hiljade drugih stvari. I zbog toga što biste vi drhtali kao prut nad bujalom vodom.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 16:24:26)

Hvala.

Ja sam samo rekao da to dobro djeluje - sigurno pobjeđuje DPS i ništa drugo. Meni je to zbilja djelovalo nekako snažno. Izvinjavam se, možda vama ne, ali meni djeluje potpuno realno kao potpredsjedniku i kao nekome ko je zadužen u partiji. Mogu još jedanput da kažem da sigurno pobjeđuje DPS nama djeluje dobro.

Zahvaljujem.

Sada dajem riječ Aleksandru Damjanoviću, a neka se pripremi Andrija Popović.

ALEKSANDAR DAMJANOVIĆ (27.07.20 16:25:02)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, poštovani građani, gospodine Bogdanoviću, gospodine Rutoviću,

Ovdje zaista teško ima smisla govoriti u ovakvoj atmosferi o meritumu oba Predloga zakona, uz naravno interesantno zapažanje da su objedinjeni i da se raspravlja o oba predloga u, što se kaže, ovako kasnoj atmosferi. Ja zahvaljujem Televiziji A1 koja prenosi sjednicu Parlamenta i omogućava da se ovo što mi ovdje pričamo ipak čuje javno. Naravno zahvaljujem svim onim televizijama koje su kako je Javni servis jednostrano odlučio da ne prenosi ove servise preuzeli signal i omogućili pravo javnosti da zna.

A ako govorimo, gospodine Bogdanoviću, o ovoj raspravi, ni Vama ni ovom Parlamentu neke stvari ne trebaju, a to Vama imam slobodu i da kažem, jer smo dugo sarađivali upravo u

ovom istom Parlamentu.

Prvo, predloge zakona ste podnijeli o medijima 17. decembra a o nacionalnom javnom emiteru RTCG 13. novembra. Čekalo se sedam mjeseci i danas 34 dana pred izbore raspravljaju se dva ključna medijska zakona. To se nikad nije dešavalo. To ne biva u demokratskim državama. Znači, uz sve ove poluge koje imamo i koje će da se stave u pogon, 'ajmo i brzopotezno da se u medijskom mraku od strane javnog servisa donenese upravo Zakon o javnom servisu novi i da se to uradi zajedno sa Zakonom o medijima. To je druga činjenica. Treća činjenica je da je i to bilo malo, pa sjeckamo raspravu od jutros kad smo trebali da raspravljamo kad su kolege iz DPS-a - rekly pola sata konsultacija, držite nas ovdje kao da ne kažem kako, imam jedan termin starocrnogorski (neću ga upotrijebiti) do četiri-pet sati da se što manje pozornost javnosti napravi. Peto, i to je malo, gospodine Bogdanoviću, pa se 23. jula dostavljaju sistemski amandmani na predloge zakona koji su iz novembra i decembra prošle godine. Pozivamo se na Savez za Evropu. Bio sam u tom dijalogu, nije se pominjao medijski kontekst, osim od medijske zajednice koja je uredno dala svoje amandmane. Pa zar nije imalo kad da se pregovora o tim amandmanima, nego se 23. jula podnose amandmani od strane Vlade i to sistemski amandmani? Ovi na Zakon o medijima koji u nekom dobrom dijelu disciplinuju medije sa nekoliko članova koje ste dodali, to su ovi članovi amandmana 7 od 41 do 47, disciplinuju mediji, amandmana koji su desetak i nešto amandmana na ovaj predlog zakona. A u ovom Predlogu zakona o javnom servisu RTCG - tu već da ne govorim. Tu se mijenja iz temelja koncept. Otpada ovaj među korak ili među faza zvana finansijsko-upravni bord ili odbor, ili što li već. Otpada ova obaveza da Javni servis dostavi i to malo što radi finansijskog izvještaja ovdje ovom domu, jer kažete - što bi ga dostavljao, ako ne utiče na smjenu Savjeta. Otpada i da će se javni poziv napraviti u roku od osam dana, nego ste dali rok od šest mjeseci.

Dakle, sa nekoliko amandmana koji su stigli prije tri dana na Predlog zakona iz novembra od strane Vlade, 17 amandmana tačnije na ovih 86 članova, vi iz temelja mijenjate koncept i to se onda ovdje objasni, stigle su kao neke primjedbe pa 'ajmo tako. Ne radi se to, gospodine Bogdanoviću. Svi znamo nažalost da su i ova dva Predloga zakona direktno upregnuta u propagandnu mašineriju DPS-a. Neće biti dovoljno, jer će ovoga puta i u medijskom mraku i u kakvom god medijskom spin prostoru građani Crne Gore, nadam se, jasno reći - dosta je. Dosta je i ovakvom način rada, dosta je i ovakvom obesmišljanju kontrolne funkcije Parlamenta, dosta je i fingiranju dijalogu i debate ovdje u Parlamentu, a sve mimo kamera upravo onoga o kome danas donosimo zakon i kome ćemo da učvrstimo strukturu pa i finansiranje. A on nama kao Parlamentu, ne meni kao poslaniku Aleksandru Damjanoviću ili bilo kojem kolegi pojedinačno, ovako vraća. To je milje u ovih šest, sedam stvari koje sam rekao - da mi sad raspravljamo o zakonskim rješenjima, o tome ko predlaže Savjet, kako se bira, o tome kakva je medijska samoregulacija, o tome kako se štite građani od medijskih spinova i medijskih udara itd. Nema ambijenta. Proknjižite ovo, donesite taj zakon ovdje, ne maltretirajte naravno ni nas ni građane. Štrikiraće to neko i u međunarodnoj zajednici, pa ćemo vidjeti nakon izbora. Biće vjerovatno posla, ako se promijeni, ja se u Boga nadam da će se promijeniti ova vlast, da se dosta stvari dovede u red, a, između ostaloga, i ovi zakoni koje ovih dana brzopotezno usvajate. Hvala.

PREDSJEDAVALA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 16:30:11)

Kao što sam rekao, dajem riječ Andriji Popoviću. Neka se pripremi Branka Bošnjak, a poslije nje Nada Drobnjak.

ANDRIJA POPOVIĆ (27.07.20 16:30:20)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Poštovana Skupštino, uvažene građanke i građani Crne Gore, crnogorske dijaspore, poštovani predstavnici Vlade,

Što se tiče dva zakona objedinjena - Zakon o Radioteleviziji Crne Gore i o medijima nesumnjivo je da su oni ipak unapređenje zakonodavstva. Ono što dodatno ohrabruje tiče se oba

zakona to je da su kod prvog zakona kroz amandmane Vlade prihvaćeni amandmani Vlade u okviru koalicije za Evropu, Savjet za Evropu prvi zakon 10, drugi zakon 17 amandmana i sigurno je da to će puno značiti.

Ono što treba reći, a to je već neko pominjao ovdje od sagovornika, da aktuelna situacija sa Radiotelevizijom Crne Gore, neprenošenje julskih zasijedanja Skupštine nije korektna, naročito što je Savjet donio tu odluku naprečac. Taj dan nijesmo se mogli ni snaći ni organizovati do trenutka predaje izbornih lista za izbore. Treba odati priznanje privatnim televizijama Vijesti i Televiziji A1, koje su ipak "uskočile" u tih mjesec dana i omogućile građankama i građanima da prate iako se normalno preko skupštinskog kanala može pratiti skupštinsko zasijedanje. Onlajn prate mnogi ljudi.

Trebalo bi istaći kod Zakona o medijima da je sigurno to najveći problem koji dosad nije bio regulisan, a to je, strah me da ga ni ovaj zakon neće moći regulisati jer jednostavno tu nema saglasnosti kod samih medija, nedostatak jedinstvenog samoregulationog tijela. Kao i u drugim državama, i u Crnoj Gori imamo provladine, antivladine medije. Nikako da nađu kopču da naprave sporazum, da se s tim jedinstvenim sporazumom riješi ova samoregulacija. To je možda i najveći problem. Naravno, mediji su osnov demokratije, bez medija nema progresa, napretka Crnoj Gori.

Bilo je još krupnih primjedbi na ove zakone od strane medija, od strane nevladinih organizacija koje se bave ovom problematikom. Kao što sam rekao, mnoge su prihvaćene i usaglašene kroz ovih 17 plus 10 amandmana koji su danas prihvaćeni na Zakonodavnom odboru i postali su sastavni dio ovih prijedloga zakona. Treba reći da su kod Radiotelevizije Crne Gore definisani modeli za članstvo u Savjetu RTCG. Ono što je nedostajalo do sada, institut Upravnog finansijskog odbora, institut ombudsmana, postupak uvođenja novih usluga, nadzor nad sprovođenjem Ugovora o pružanju javnih usluga i, veoma bitno, nemogućnost izbora političkih funkcionera, poslanika, odbornika za članove Savjeta RTCG. Kao što je uvodničar i rekao ministar Bogdanović - to je sad definisano na tri godine.

Liberalna partija će podržati ove zakone. Bilo je u ranijim diskusijama nekih polemičkih tonova s kojima se ja naravno ne slažem. Pominjale su se litije, suverenisti, ateisti, ljudi iz manjinskih zajednica da ih podržavaju. Naravno svi mi znamo da to nije istina, da to podržava jedan od sto ili jedan od hiljadu takvih avanturista. Mi znamo da je Zakon o slobodi vjeroispovijesti, koji je toliko bure donio, imao i neku ambiciju od tih uticajnih krugova u okviru crkve da sruši ustavni poredak Crne Gore, tako da ne znam ko je taj koji voli, poštuje državu Crnu Goru koji može da podrži litije. Dakle, taj i takav ne postoji, postoji u broju jedan od sto ili jedan od hiljadu. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 16:36:49)

Hvala, poslaniče Popoviću.
Dajem riječ Branki Bošnjak.

BRANKA BOŠNJAK (27.07.20 16:36:57)

Zahvaljujem, potpredsjedniče.

Uvaženi građani, naš javni servis odavno nije javni servis već javna sramota. Radiotelevizija Crne Gore se pretvorila u jedno huškaško glasilo agitatorsko i propagandističko. Ne možete da gledate to ako ste iole pristojni i razumni (ovdje mislim na informativni program). I to ne možete da gledate radi mentalne higijene. Mislim na informativu, jer taj program je stvarno zastide i vlada jedno potpuno ignorisanje istine, neizbalansirano novinarstvo, jedna drska bahata i očigledna cenzura. Nažalost, mnogi novinari su pristali na laži koje im se podmeću, na razne pritiske, na ucjene, na mahinacije. Samo se javljaju pojedinačni slučajevi iz te neke čaure koja se stvorila oko Radiotelevizije Crne Gore. Imamo samo pojedinačne slučajeve koji brane esnaf i to je neka svjetlost koja daje neku nadu.

Cilj Radiotelevizije više i nije da ideološki usmjeri javno mnjenje, već izgleda da je cilj samo da se glorifikuje vođa da bi ostao na vlasti što duže. Tamo je prisutno jedno degutantno i puko

sluganstvo. Mi smo se, nažalost, ponadali onda kada je smijenjeno rukovodstvo Radiotelevizije Crne Gore da se eto makar na tren izvukla iz kandži DPS-a. Očekivali smo neko pošteno i profesionalno novinarstvo i takvu uređivačku politiku, ali nismo to dobili. Samo su sklonjeni neki kadrovi DPS-a i Đukanovića, a zadržan je ovaj isti manir i ista filozofija medijskog spina. Samo su poluge moći date drugima, a ostao je isti izraz Televizije Crne Gore naravno za Demokratski front. Ni sa DPS-om, a ni sa onim građanistima nije bilo mjesta iako smo najjači opozicioni subjekat iako su većina informativnih emisija bile posvećene Demokratskom frontu. Mi smo na tom javnom servisu samo ako se nešto loše desilo u nekom negativnom smislu, ne daj Bože nekakve naše inicijative, programe, rješenja da je informativa na Radioteleviziji Crne Gore prenijela da bi nas predstavila kao alternativu. Naravno, tu je cenzura, tu nema istine, tu nema izbalansiranog izvještavanja. Već neko vrijeme, a usudiću se reći već duže vrijeme imamo prisutnu frekventnu hauristiku, odnosno oni smatraju da stalno ponavljanje nekih laži, odnosno informacija da će ljudi iako su neistinite početi da vjeruju u te informacije. Zato svako veče se ponavlja kako je Demokratski front neprijatelj države, a ne neprijatelj ovog korumpiranog i mafijaškog režima. Misle da će to proći kod naroda. E, pa ovaj narod se probudio i to su samo zablude kojima se nada DPS, narodu je sve jasno. Pale su makse, u ovo vrijeme kada su svi s maskama, postali ste više nego providni ovom narodu.

Nažalost, i ostali mediji u Crnoj Gori su navijački, samo je pitanje ko su im favoriti. Prisutna je jedna samo cenzura, a ja smatram da je to u stvari najgori vid cenzure. Novinari sami sebe cenzurišu i dodvoravaju se svojim urednicima ili su uplašeni od strane vlasti, pa onda gledaju šta će da kažu, šta će da napišu i koga treba da stave na listu ovih koji su nepoželjni da uopšte budu u tim medijima. Nova vremena, novi mediji, a onda i novi vid cenzure. Više nije potrebno da se zabrani neki medij i da kaže nema više štampanja ovih novina ili konkretno da se zabrani neki tekst. Sad vlada jedan sofiscitirani vid cenzure, a to je kroz način podmićivanja, pa se medijima gleda kroz prste kad se plaća porez, pa im se onda daju neke olakšice, pa im se daju subvencije pa se neke državne firme tamo reklamiraju. Sve je to način da fino dođete do toga da ti mediji neće da pišu protiv režima, odnosno da postoju polako sluge režima.

Zato se nadam da građani će otvoriti oči i misliti svojom glavom, a ne vjerovati svemu onome što se dešava u medijima, odnosno što im plasiraju ovi mediji. Hoću da obratim pažnju i na komentare na portalima. Ovim rješenjem kojim ste dali ništa nijeste uradili. Toliko nekih stvari i ulaženja u intimu nekih ljudi, toliko lažnih vijesti ima u komentarima, a to možda vidim kroz amandmane malo hoćete da poboljšate. Mislim da je rješenje tu da svaki novinar koji je autor teksta bude zadužen da prvo pročita komentare, pa tek onda - da mi ne dolazimo u situaciju da se nešto objavi, pa onda, ne znam za 60 minuta, čini mi se da vam je predlog kroz amandman, ukloni. Ne. To ne treba uopšte da se da mogućnost da se nešto tako objavi. Treba dati novinaru da odgovara za taj tekst i da ne dozvoli nešto što je nedozvoljeno da ide u komentare. Ali ja nekad imam osjećaj ne što što smo mi mala sredina i što smo skloni, nekako te manire mahale koji postoje u Crnoj Gori, imam osjećaj da neki ljudi krijuće se iza nik nejmova kao anonimne ličnosti obožavaju da ulaze u tuđu intimu, da lažu za druge ljude i podmeću. Ali mediji treba da budu ti koji treba da nađu način da se to ne dozvoli i da se to ne plasira. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 16:43:34)

Po dogovoru, dajem riječ Predragu Sekuliću. Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (27.07.20 16:43:40)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi gospodine ministre, kolegice i kolege,

Rekao bih da se iz dosadašnjih diskusija precjenjuje negdje, posebno u politici, moć medija. Ali, da pogledamo u prošlost pa da pokušam na jednom primjeru da objasnim kolika može da bude moć medija.

Znači, 2001. godine Demokratska partija socijalista je izgubila izbore, imali smo manjinsku

Vladu koju je tada podržavao Liberalni savez Crne Gore. Kolege iz opozicije su, mimo svih zakonskih propisa, mimo svih pravila, za jedan dan smijenili sve glavne urednike tadašnjih državnih medija, kompletno rukovodstvo i postavili svoje ljude.

Ono što je dobra stvar jeste što su tada neki pripravnici postali urednici, pa su makar riješili svoj status. Dozvolite da vam objasnim šta je uradila Demokratska partija socijalista. Bez obzira na to što nijesmo imali pristup tadašnjim državnim medijima koji su imali mnogo veći i značajniji uticaj nego što to imaju danas, mi smo razgovarali sa građanima Crne Gore, išli bukvalno od kuće do kuće, razgovarali, ponudili naš politički program i već 2002. godine smo pobijedili na izborima.

Mislim da vama ova priča može koristiti. Naravno, ne mislim da to možete iskoristiti za ove izbore, ali možete za neke naredne, zato što sada trenutno nemate politički program, pa tu imate problem. Ne znam šta biste objašnjavali građanima sa kojima se srijećete. Ali da se vratimo na pitanje medija.

Pitanje standarda i pitanje nezavisnosti medija. Čini mi se da su te dvije ključne odredice. Znači, standardi su jasni, oni su sadržani u ovim zakonima. Drago mi je što je ministar imao razumijevanje za sve ono što su bili predlozi naših opozicionih kolega i ono što su bili predlozi medijske zajednice. Dozvolite samo da podsjetim da smo u jednom periodu na temu medijskih zakona, iako to nijesu striktno izborni zakoni, razgovarali sa kolegama iz opozicije kroz jednu posebnu radnu grupu koju su vodile kolege iz opozicije. Tada smo zajedno došli do nekih rješenja. Nažalost, kolege iz opozicije nijesu imale dovoljno demokratskog strpljenja ili kondicije da sa tim zakonskim rješenjima idemo na kraju i prema Skupštini, ali dobro je što su Ministarstvo i Vlada Crne Gore izašli u susret ovim predlozima i što danas imamo nešto inoviraniji tekst zakona u odnosu na onaj koji je bio ranije.

Naravno, ... standarda je pitanje nezavisnosti. Znate, kada vas neko finansira, uvijek se postavlja pitanje nezavisnosti i danas na medijskoj sceni imamo jasno opredjeljene medije. Znači, tačno se zna ko šta zastupa, posebno kada govorimo o medijskom i političkom prostoru, ali to ne znači da ti mediji ne mogu biti nezavisni, makar u onom osnovnom smislu. Nažalost, od nezavisnosti danas u Crnoj Gori kada govorimo o medijima nemamo baš previše toga /prekid/.

Treba da znamo da pojavom interneta, posebno kada su u pitanju društvene mreže, apsolutno svaki građanin koji se nalazi na društvenim mrežama je postao na svoj način novinar. Čak i velike televizijske kuće koriste snimke običnih građana koji su se zatekli negdje na licu mjesta, snimili, postavili na društvenoj mreži neki snimak ili neku fotografiju. Naravno, mi političari negdje osjećamo to na svojoj koži, jer ranije ste imali pravo na privatnost. Danas više te privatnosti nema, ali i standardi i Savjet Evrope idu u prilog tome. Znači, ako želite da se bavite politikom, onda morate da imate veći prag strpljenja i tolerancije prema medijima. Plašim se da to neki u ovdje u Crnoj Gori zaboravljaju. Podsjećanje - jedan kolega opozicionar je upao u redakciju, recimo, jednog nezavisnog medija i tamo je saopštio svoje stavove na vrlo neprimjeren način. Sad samo postavljam pitanje - Šta bi se desilo da je to uradio poslanik Demokratske partije socijalista? Samo postavljam pitanje, ništa drugo, ništa manje, ništa više od toga. Kada govorimo o javnom servisu, samo da podsjetim. Mi nijesmo imali problema ni sa standardima, niti sa zakonom, niti sa javnim servisom do onog trenutka dok se nije desilo da političari traže ostavku direktora Televizije Crne Gore mimo svih evropskih standarda i mimo zakona. Znači, toga trenutka imamo problem sa javnim servisom i nakon toga imamo smjenu više puta javnog servisa Crne Gore. Samo da podsjetim da to sve plaćaju građani Crne Gore. E, toga ne bi bilo da smo se držali standarda, toga ne bi bilo da smo se držali evropskih standarda, a mi se ubismo objašnjavajući kako smo, zaboga, svi za pridržavanje nekih standarda. Ponavljam svoju tezu - ako pođemo od sebe i ako vidimo što mi radimo u političkom životu Crne Gore, onda nikada nećemo pogriješiti i nećemo doći u situaciju da rušimo te evropske standarde. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 16:48:46)

Zahvaljujem poslaniku Predragu Sekuliću. Po dogovoru, dajem riječ Budu Aleksiću, a neka se pripremi poslanik Rudović.

Komentar. Molim vas iz službe da me upozorite sljedeći put.

RANKO KRIVOKAPIĆ (27.07.20 16:49:12)

Ja volim s kolegom Sekulićem, prvo zato što je bivši novinar, a drugo znam da ne pamti nenamjerno, nego namjerno. 2001, tačno je, opozicija je pokazala da zna biti gora u tom trenutku nego vlast. Tačno i to treba zapamtiti, jer zreli narod uče na svojim iskustvima da ne bi ponavljala. Ali, poslije toga pokazalo se da DPS zna biti gori od takve opozicije. Precizno, 2016. godine ostavku je neko podnio, nije ga niko pištoljem naćerao, ne sigurno iz opozicije. Ta ostavka je morala doći kao naređenje iz DPS-a. Vi i ja to znamo. Tako je saopštio predsjednik DPS-a. Optužio je mene, naravno bio sam nevin, tražio sam ostavku, ali je nikad ne bi podnijeli zbog mene, nikad je ne bi podnio direktor Televizije, niti imam tu moć. Tako da je posle toga došao napredak novinarstva. Tu se Vi i ja ne slažemo. Posle toga je došao napredak novinarstva u Crnoj Gori po ocjenama Evropske komisije, Stejt Dipartmenta itd. Nazadak je došao opet kada ste vi posmjnjivali Savjet Radio Televizije Crne Gore. Tu je opet reagovala međunarodna zajednica. Jedino što vas zaustavlja, pošto više nema institucija da vas zaustave, u zloupotrebi Ustava, moći, ovlašćenja je međunarodna zajednica. Imate stav Stejt Dipartmenta, Evropske komisije kroz ustavne predstavnike u Crnoj Gori, a ovako direktno Stejt Dipartmenta i Američke ambasade. Došlo je do onoga što je bilo dostignuće 2016. godine i što je trebalo iskoristiti, ljudi su bili iz kuće, nijesu dovedeni pripravnici ovoga puta nego ozbiljni novinari itd. Pričam u načelu, a o pojedinostima bih mogao da dam koliko hoćete primjera koji pokazuju suštinu tog koncepta, ali da i to završimo.

Sada 30 dana pred izbore usvajamo medijske zakone. Kolege zaboravljaju zašto je to. To je zbog septembarskog Izvještaja Evropske komisije, ni zbog čega drugoga. Pri tome ćete imati stavove Venecijanske komisije da to nije trebalo raditi, pa ćete ono što ste trebali da imate kao plus opet dobiti kao minus, da ste usvojili usred izborne kampanje ključne zakone slobode u jednom društvu, a to su medijski zakoni. Tako da ćete opet u neznanju napraviti štetu ovoj državi kao što sebi pravite. To ne spada u moju nadležnost bez da to konstatujem. Napravićete štetu državi. Koja zemlja usvaja medijske zakone 30 dana pred izbore? Samo to pitate i dobićete ključni odgovor. Ne sigurno demokratska. I, jedan kolega je to naveo, stav Venecijanske komisije je da to ne treba raditi. Zato bi najbolje bilo da ove zakone povučete, da ih ostavite za poslije, da sjednemo da razgovaramo. Možda će biti isti. Ne isključujem da budu isti u normativnom dijelu, ne isključujem čak ni to, ali će biti u drugačijoj atmosferi, sa više dogovora i sa manje ovoga što se zove medijski zakoni 30 dana pred izbore. Hvala Vam, potpredsjedniče.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 16:52:22)

U stabilnoj državi nezavisno od izbora donose se zakoni.
Izvolite.

PREDRAG SEKULIĆ (27.07.20 16:52:23)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvaženi kolega Krivokapiću, drago mi je što ste potvrdili moje navode. Znači, tražili ste mimo zakona, mimo pravila ostavku generalne direktorice Televizije Crne Gore. Dozvolite da se složim sa Vama u jednom. Svaka smjena vlasti ili dijela vlasti čini da naredna vlast bude bolja. Činjenica da vi nijeste u vlasti u ovom mandatu pokazala je da je vlast u Crnoj Gori mnogo bolja. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 16:53:02)

Hvala.

U skladu sa planom, dajem riječ Budu Aleksiću, a neka se pripremi poslanik Rudović.

BUDIMIR ALEKSIĆ (27.07.20 16:53:13)

Poštovani građani,

Predlozi zakona o Radioteleviziji Crne Gore i o medijima su predizborni zakoni koji služe u predizborne svrhe, kao što je to i Zakon o penzijsko-invalidskom osiguranju koji će biti razmatran i usvojen narednih dana. Dakle, vlast navodno želi da reguliše i uredi medijski prostor i usvoji zakone o medijima, koji će, kako kažu, doprinijeti očuvanju slobode i etičnosti rada medija u zemlji. Kao da mi ne znamo koliko ova vlast drži do slobodnih medija i do njihove etičnosti, a ogledalo njihovog shvatanja etičnosti medija upravo je Radiotelevizija Crne Gore, sluškinja i produžena ruka vlasti, jedan, par ekselans, partijski medij, ideološki usmjeren obrazac i školski primjer neprofesionalnog medija. Više puta sam ovdje kazao da bi studenti žurnalistike iz regiona koji poznaju naš jezik ovdje trebali da dođu na par mjeseci, da posmatraju to čudo i da se uče kako ne treba raditi, odnosno šta je to neprofesionalni medij i da rade samo suprotno. Bezbroj bih primjera mogao da navedem neprofesionalnog postupanja Radio Televizije Crne Gore, kolegunica Jočić je o tome nešto govorila i par primjera navela.

Dakle, medij koji se finansiraju iz državnog budžeta za koji se opredjeljuju ogromna sredstva, između 15 i 20 miliona ljudi, on ne primjećuje polovinu svoga stanovništva. Vidjeli smo njihov odnos prema litijama koje su bile, gdje je bilo preko 200.000 ljudi. Ne samo što to nije prenošeno, nego je izvrgavano ruglu, karikirano, satanizovano, lažno predstavljano, dezavuisano itd. Kada je neki opozicionar, a za opoziciju glasa najmanje polovina ovdašnjeg stanovništva, gostovao na Radio Televiziji Crne Gore? Više je Nenad Čanak zastupljen na tom javnom servisu nego sva crnogorska opozicija za koju glasa polovina građana. Dakle, jedan beznačajni političar iz Srbije koji nije uspio da pređe cenzus na posljednjim izborima je u Dnevniku, svaki treći dnevnik evo ga Nenad Čanak ili neki analitičar, istoričar Milivoje Bešlin. Takvog neprofesionalnog medija, tvrdim, nema danas u regionu. To nije bilo ni u najgorim totalitarnim režimima 20. vijeka. Da ne pričamo o slučaju puštanja Tompsona koji pjeva ustaške pjesme, kojem su u Rijeci zabranili da gostuje. Dakle, u hrvatskom gradu Rijeci tamošnje gradsko rukovodstvo zabranilo je njegov koncert, a na Dan pobjede nad fašizmom 9. maja ove godine Radio Televizija Crne Gore pušta dva puta Tompsonove pjesme i na taj način afirmiše njega kao pjevača, koji je simbol i sinonim za ustaško slavljenje i za ustaško propagiranje u Hrvatskoj, a u Hrvatskoj na mnogim mjestima on je zabranjen. Bezbroj takvih primjera neprofesionalnog postupanja. Naravno da nikakvi zakoni to stanje neće popraviti dok je Demokratska partija socijalista na vlasti. Stanje u medijima će se promijeniti tek kada se vlast promijeni, a to će, uvjeren sam, biti uskoro.

U normalnoj državi, osim toga, bilo bi prirodno da se ovi zakoni povuku i da se ne donose mjesec dana pred izbore nego nakon izbora, ali vlast kaže da, predstavljajući se da drži do slobodnih medija i profesionalnog odnosa u medijima, navodno će da iskorači ka evropskim integracijama, pa zbog toga ovo sada hitanje i na brzu ruku želi da skarabudži i usvoji. Koliko je ovaj zakon evropski, vidimo po tome što predviđa da novinar na zahtjev tužioca mora da otkrije izvor. U pitanju je represija, uvodi se represija.

Poštovani građani, bez slobodnih medija nema slobodnog društva i, dodao bih, nema ni slobodne Crne Gore. To je elementarna stvar. Dakle, kada oslobodimo Crnu Goru nakon avgusta, oslobodićemo i medije. Javni servis će biti u funkciji svih građana ove zemlje, a ne u funkciji jedne partije i njene propale ideologije koja predstavlja zastiđe savremene evropske civilizacije.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 16:57:58)

Dajem riječ poslaniku Rudoviću, a neka se pripremi Nada Drobnjak. Nakon toga Danijela Pavićević.

NEĐELJKO RUDOVIĆ (27.07.20 16:58:12)

Hvala Vam.

Poštovani građani i građanke Crne Gore, dame i gospodo,

Ključno pitanje od čijeg odgovora bi zavisilo da li ova dva zakona imaju smisla jeste - Da li mi Predlogom zakona o Nacionalnom javnom emiteru RTCG i Predlogom zakona o medijima poboljšavamo ambijent za slobodu mediju i da li poboljšavamo ambijent za djelovanje javnog servisa, u onom smislu zbog kojeg je kao takav i osnovan i koji treba da služi javnom interesu?

Nažalost, gospodine Bogadnoviću, mi danas treba da glasamo o predlozima zakona koji znače degradaciju i opšteg Zakona o medijima i Zakona o javnom servisu, čak je i to moguće. Kako? Tako što neko zastupa politiku kojoj ne odgovara građanin, kojoj ne odgovara slobodna misao. On zastupa politiku koja želi da vidi sljedbenike, koja želi da vidi idolopoklonstvo umjesto argumentovane kritike ili umjesto profesionalnog izvještavanja. Podsjetiću vas, svi koji su u novinarstvu ili su se nekada bavili tom profesijom, kao ja u proteklih 20 godina, znaju da je dužnost novinara da piše o temama i da otkriva informacije koje oni koji su moćni u društvu žele da sakriju i da stave pod tepih. Da li mi na ovaj način pospješujemo takvo novinarstvo, ili mi na ovaj način sada ozakonjujemo ono što je nažalost praksa i u Javnom servisu i u dobrom dijelu medija, a to je taj udvorički poltronski stav? Šta Crna Gora dobija od toga, šta je rezultat svega toga? Mislim da su rezultati vidljivi u ovom trenutku nakon što je virus korona razotkrio sve slabosti Crne Gore. Da smo imali slobodno, profesionalno, argumentovano novinarstvo, mi bismo vjerovatno mnogo pažljivije i mnogo više razgovarali o najvažnijim temama u proteklom periodu i možda Vlada i većina u ovom Parlamentu ne bi donijeli odluke za koje se sada ispostavlja da su više nego štetne i po budžet Crne Gore i po budućnost Crne Gore. Da budem konkretan, na primjer, Zakon o nacionalnom javnom emiteru, lošiji nego čak nego i ovaj postojeći. Kako? Tako što kandidate za Savjet RTCG, koji ustvari upravljaju Radio Televizijom Crne Gore, biraju generalnog direktora, generalni direktor predlaže i Savjet bira kasnije programske direktore, o njima više ne odlučuju suštinski predlagači, nego odlučuju članovi skupštinskog radnog tijela. Da prevedem: članovi Administrativnog odbora na osnovu svog utiska o nečijoj biografiji, na osnovu intervjua sa kandidatom, predlažu Skupštini da izabere članove Savjeta Radio Televizije Crne Gore. To, koliko je organizacija stalo iza tog kandidata je tek treći kriterijum i on više nema nikakvog uticaja, jer su ova dva, tako je to postavljeno u zakonu, postala dominantna.

Dalje, predlagali smo, nije bilo sluha kod vas, da se kriterijumi za predlaganje kandidata pooštre i da ne može bilo ko da kandiduje svoje predstavnike u Savjetu televizije Crne Gore. Mogu samo one nevladine organizacije koje zaista rade, i to zaista rade, u oblasti koja se traži zakonom za kandidovanje predstavnika u Savjetu Radio Televizije Crne Gore. To je odbijeno, nije ni razmatrano. Predlagali smo da se poveća broj članova Savjeta sa devet na 13, da se omogući i nevladinim organizacijama koje se bave rodnom ravnopravnošću, zaštitom životne sredine i zaštitom osoba sa invaliditetom da imaju svoje predstavnike u Savjetu. Ni za šta od toga nije bilo sluha, ali ste zato svi bili vrlo glasni, iz Ministarstva kulture, kada ste rekli da iza svake vaše riječi stoji Savjet Evrope. Ja sam vam onda citirao mišljenje Savjeta Evrope, koje smo dobili, između ostalog, i na opozicioni Predlog zakona o medijima. Ono što ste vi odbili, Savjet Evrope o tome kaže sljedeće, misli se na povećanje broja članova Savjeta sa devet na 13 - Svakako je vrijedno pokušati da zastupljenost Savjeta /prekid/ ravnopravnost i nacionalne manjine, u skladu sa preporukama Savjeta Evrope.

Takođe, kada smo predložili da se postrože kriterijumi za nevladine organizacije i da one koje stvarno postoje, a ne one koje su taster i koje aktiviraju kada im je potrebno da simuliraju stvarnost i podršku u civilnom društvu, Savjet Evrope je rekao - Svaka odredba kojom bi mogla da se poveća vjerovatnoća nezavisnosti članova Savjeta bila bi u skladu sa standardima Savjeta Evrope. Ovo dokazuje da Ministarstvo kulture nije u pravu i da nije tačno da ima blanko podršku Savjeta Evrope za ovo što radi.

Oko Zakona o medijima, detaljnije ćemo kad dođe na red rasprava o pojedinostima, pošto svi imamo očigledno brojne amandmane na taj Predlog zakona. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 17:05:31)

Hvala.

Još jedan put molim sve poslanike da drže maske. Naša stručna služba je obezbijedila da svi možete da zamijenite maske poslije par sati, tako da vas molim da koristite maske u skladu sa pravilima NKT-a. Hvala.

Kao što sam najavio, dajem riječ Nadi Drobnjak, poslije toga Danijela Pavićević.
Izvolite.

NADA DROBNJAK (27.07.20 17:06:04)

Hvala, potpredsjedniče.

Uvaženi ministre sa pomoćnikom Rutovićem, uvaženke kolege i kolegice,

Pred nama su dva zakona koja treba da urede ambijent u kome će mediji bolje funkcionisati i u kome će javnost biti bolje informisana.

Zakon o medijima, koji je u ovom trenutku važeći u Crnoj Gori, usvojen je 2002. godine i vrijeme je pokazalo ono što i živimo, da se svakog dana dešavaju nove stvari, nova tehnologija, mi živimo u informacionom društvu, a postojeći zakon ne prepoznaje kategoriju onlajn medija, pa samim tim nije postojala ni odgovornost internetskih publikacija prilikom kršenja prava komentarisanja na internetskim publikacijama. Ovaj zakon će to znatno unaprijediti. Dosadašnjim propisima nije bilo regulisano ni pitanje zaštite medijskog pluralizma kroz finansijsku podršku i bilo je potrebno na mnogo bolji način definisati transparentnost medijskog vlasništva i transparentnost finansiranja medija iz javnih prihoda. Ovim zakonima koje ćemo usvojiti, sasvim sam sigurna, sve će se to riješiti. Moramo biti svjesni da mediji, komunikacija i tehnologija oblikuju našu percepciju stvarnosti i da u svijetu koji se munjevito mijenja ovo su oblasti koje zahtijevaju temeljna znanja i praktične vještine stručnjaka koji su spremni na stalne izazove. Zato je ne samo pred ljudima koji rade u medijima, već pred svima nama zaista ogromna odgovornost.

Novinarstvo i mediji su mnogo više od samog informisanja, edukacija i svijeta zabave, što je možda nekad bilo, ali sasvim sigurno da zabava jeste i najpopularnija definicija medija. Međutim, studije pokazuju da je neophodno ispuniti neke ključne principe da bi mediji ispunili svrhu svog postojanja, odnosno svoj društveni zadatak, a možda su najvažniji obaveza prema istini i lojalnost prema građanima, da rade u korist građana i da im kao konzumentima njihovih proizvoda služe.

Zakon o medijima o kome danas razgovaramo je, što je meni jako važno, a vjerujem i mnogima u Crnoj Gori, direktno naslonjen jednim svojim dijelom i na Zakon o rodnoj ravnopravnosti, koji je usvojen još 2007. godine, i čijim je izmjenama 2015. jasno definisano da mediji promovišu rodnu ravnopravnost kroz programsku koncepciju, a Zakon o medijima jasno govori o obavezi medija da koriste rodno osjetljivi jezik. Rodno osjetljivi jezik jeste važan, jer on govori o položaju muškaraca i žena u našem društvu, ali mnogo je važnije na koji se način izvještava i ko izvještava o svemu tome. Govori se o pravima i obavezama novinara i novinarki, ali se mora govoriti i o njihovoj odgovornosti. Oni su odgovorni koga promovišu i koga prezentuju crnogorskoj javnosti kao eksperta ili ekspertkinju. Ovih dana svjedočimo da čovjek koji je mnogo puta bio kao pravni ekspert u medijima, koji je komentarisao dešavanja u Crnoj Gori, da je u stvari, a to se vidi na njegovim komentarima na Facebook-u, a kolega Sekulić je govorio o tome, svi mi, javne ličnosti koje živimo u ovom vremenu, koje imamo otvorene svoje stranice na društvenim portalima, u stvari šaljemo jasne poruke javnosti ko smo i koje vrijednosti živimo. Znači, novinari su kao eksperta promovisali čovjeka koji je pokazao da je homofoban, da je mizogin i da seksistički komentariše žene u crnogorskom društvu. To je odgovornost na novinarima koji ga promovišu, ali i na svima nama koji to ne kritikujemo i koji javno ne podignemo riječ protiv svih koji mrze drugog zato što je drugačiji.

Jako je važno istaći da je Vlada ove zakone uređivala sa medijskom zajednicom i civilnim sektorom i da su proizvod tog zajedničkog rada amandmani koje je ministar danas predstavio i da je jedan od važnih amandmana, amandman koji kaže da mediji slobodno objavljuju informacije i mišljenja o pojavama, događajima i ličnostima poštujući Ustav, zakon i Kodeks novinara Crne Gore i da je to bio izričiti zahtjev medijske zajednice.

Takođe, jako važna novina je i osnivanje Fonda za podsticanje pluralizma i raznovrsnost medija. Jedan od stavova koji definiše za šta će se koristiti, između ostalog, principi za dodjelu sredstava je promocija kulturne raznolikosti, očuvanja tradicije i identiteta Crne Gore, još puno

novina koje će unaprijediti medijsku scenu, unaprijediti i rad javnog servisa koji je pokazao svoju odgovornost jer je, u trenutku raspisivanja izbora, odlučio da sve građane i građanke Crne Gore na jednak način tretira i odlučio da se ne prenose sjednice Skupštine Crne Gore. Jer, moramo priznati, vanparlamentarne stranke nemaju medijsku promociju kao stranke koje su u Parlamentu. Zato, pozdrav Savjetu Televizije na toj odluci.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 17:12:12)

Dajem riječ Danijeli Pavićević.

DANIJELA PAVIĆEVIĆ (27.07.20 17:12:14)

Hvala.

Poštovani građani, svaki zakon se prilagođava prosječnom građaninu, odnosno piše se za građane, pa tako i norme zakona treba da budu jasne, nedvosmislene, sažete i razumljive. Zašto? Time se sprečava svaka proizvoljnost u tumačenju i primjeni propisa i pravne praznine, odnosno kreativno tumačenje određenih normi. Vlada je u dijelu - Prava, obaveze i odgovornosti u informisanju, mislim u članu 40 Predloga ovog zakona, čuvanje izvora prilično relativizovala. To je izmjena u odnosu na postojeći zakon kojim je to pravo novinara bilo neprikosnoveno, tj. novinar ne mora da oda svoj izvor informacija čak ni na sudu. Ovim predlogom zakona novinar bi to morao da uradi na zahtjev Tužilaštva, a odluku donosi sud. Ukoliko bi novinar odbio da otkrije svoj izvor informacija, kaznenim odredbama nije predviđena sankcija. To znači da bi se primijenile kaznene odredbe iz Krivičnog zakonika Crne Gore.

U Predlogu zakona se odstupa od zaštite izvora na apsolutan način, kako je to postojalo u Zakonu o medijima od prije 17 godina, a norma u predlogu nije utemeljena u preporuci Komiteta ministara Savjeta Evrope o pravu novinara da ne otkriju njihove izvore informacija. Na istu preporuku se poziva i Evropski sud za ljudska prava u svojim presudama i koja odražava evropske standarde u ovom domenu. Zaštita izvora informacija je ključni uslov medijske slobode po svim evropskim standardima. Zakon o medijima, na primjer, Republike Hrvatske sadrži precizne odredbe koje su očigledno utemeljene u toj preporuci, ali kod nas u Crnoj Gori su, nažalost, potrebe partije na vlasti ipak prioritet u odnosu na evropske standarde. Posljedica je jasna. Obeshrabrivanje onih koji bi htjeli nešto otkriti medijima, tj. javnosti, prijetnja potencijalnim izvorima informacija da njihov identitet može biti otkriven. Naravno, ugrožen je javni interes. Sužavanje prostora za istraživačko novinarstvo koje je u najvećem javnom interesu je korak nazad u razvoju novinarstva i na kraju demokratskog društva (ako o tome možemo govoriti u društvu koje nikada nije promijenilo vlast na izborima).

Ovo pitanje je na kraju već uređeno članom 108 Zakona o krivičnom postupku, koji kaže - lice koje bi svojim iskazom povrijedilo dužnost čuvanja profesionalne tajne, a to su vjerski: ispovjednik, advokat, zdravstveni radnik i drugi zaposleni u zdravstvu, novinar, kao i druga lica, osim ako je oslobođeno te dužnosti posebnim propisom. Pojam, poštovani građani, interes nacionalne bezbjednosti daje mogućnost za različita tumačenja. Ovaj propis će u ovom našem društveno-političkom kontekstu biti zloupotrijebljen u cilju pritiska na rad medija. Crnogorsko pravosuđe već ima dokazane slučajeve nezakonitog stavljanja u zatvor, sjećamo se toga, lica koja čak imaju imunitet, na primjer gospodina Medojevića, što znači da bi zatvorske sankcije za novinare bile lako primjenjive.

Što se desilo za ovih 17 godina, a što je nametnulo potrebu za uvođenjem ovakve jedne norme koja je u suprotnosti sa evropskom praksom? Ispada da smo do sada imali svih ovih 17 godina više demokratije nego što ćemo je imati sada sa ovim zakonom koji će, vjerovatno, biti usvojen. Desila se potreba vašeg šefa za manje slobode, manje demokratije, više ograničenja i više mraka, jer su to mehanizmi za, po njemu, produženje autokratskog vladanja, ali neko od vas treba da mu kaže da je upravo suprotno. Svaki dan koji prolazi sve je bliži danu njegovog odlaska. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 17:17:45)

Hvala.

Dajem riječ Luidu Škrelji.

LUID LJUBO ŠKRELJA (27.07.20 17:17:54)

Hvala, gospodine potpredsjedniče.

Koleginice i kolege poslanici, uvaženi ministre sa gospodinom Rutovićem,

Da pokušam da dam doprinos ovoj raspravi o dva veoma važna zakona, jer je opšta ocjena da su ova dva zakona bitna za medijsku scenu u Crnoj Gori i kao osnov demokratizacije svakog društva. Mislim da je svaki učesnik u raspravi ove dvije, tri rečenice rekao, a ja sam pokušao da ponavljam to što su rekli i tu su stali. Tu se stavlja tačka i tu počinje paljba po DPS-u, po gospodinu Đukanoviću, o tome kako će 30. avgusta da bude kataklizma, kako će sve posmijeniti, kako će sve zamijeniti, kako će sve da bude onako kako valja i treba da bude i što će ovi zakoni koji su toliko ključni pred izbore, a da niko ne nudi nijedno konkretno rješenje šta treba da se uradi s ovakvim zakonima.

Smatram da nikad nije kasno za dobru stvar, pa makar to bilo tri dana prije izbora. Ako imate viziju, ako imamo viziju, rekao sam prvo imate, a onda imamo, jer neću da se dijelimo, zašto to ne sprovodimo u djelo, nego počinjemo da je javni servis javna sramota Crne Gore, da je ratno-huškaška politika samo za one medije koji se nama ne sviđaju, a zaboravljamo da u Crnoj Gori imamo i druge medije, ne samo javni servis koga nemam namjeru, niti ima potrebe da branim. Rekao je poznati Gandi da je potrebno puno lopata kako bi se pokopala istina. Svaki put ovdje čujemo da je smijenjen Savjet Radio Televizije Crne Gore. Nije istina. Nikada to nije bilo. Nikada se to nije desilo, nikada nije smijenjen Savjet Radio Televizije Crne Gore. Ima pojedinaca koji su sami sebe smijenili i to su dokazali dva dana prije nego što je trebao da im istekne rok podnošenjem ostavke jer su proizvodili do tada salatu i to je bilo nespojivo sa zakonom. To je jedna stvar koju svi treba da uzmemo u obzir. Više je publiciteta dato jednom čovjeku iz NVO sektora koji je razriješen članstva u Savjetu Radio Televizije Crne Gore, nego da je smijenjen predsjednik Vlade. Zbog čega? Postavlja se logično pitanje zar je toliko strašno i toliko je bitno za demokratski ambijent Crne Gore ako jedan čovjek bude razriješen svojom krivicom, pa umjesto njega dolazi drugi.

Danas sam slučajno bio na sjednici, nisam slučajno nego nisam član Zakonodavnog odbora, ali sam zamijenio uvaženog kolegu Miloša Nikolića. Isti čovjek je došao da interveniše na Zakon o javnom emiteru i na Zakon o medijima kako bi se poboljšali uslovi da se ne smijeni niko iz tog tijela, a da se žali kako je on tada nezakonito smijenjen. Neću da pričam o ljudima koji nisu tu, ali taj čovjek nema đe se nije žalio i sve je izgubio, počev od Osnovnog suda u Nikšiću, pa do Vrhovnog u Podgorici. Znači da je zakonito razriješen svojom krivicom.

Tako da pričati o ova dva zakona, pripremio sam diskusiju, ali da ne zaboravimo da je novinarstvo sjajna profesija ukoliko se na vrijeme napusti. Jer, ukoliko to traje, prelazi u nešto drugo. To treba da znaju oni koji se bave time. Medij je termin koji se koristi da bi se označile one strukture u društvu koje postoje da bi komunicirale sa širom javnošću. Termin mediji se počeo koristiti 1920. godine sa proširenjem prisustva radija i novina. Riječ medij vodi porijeklo od latinskog izraza medijum, što u bukvalnom prevodu znači nešto što se nalazi u sredini, odnosno predstavlja sredinu. Glavni zadatak medija je prenošenje različitih vrsta informacija širokoj javnosti, profesore. Medij može biti opisan kao masovno komuniciranje. Dakle, mediji predstavljaju komuniciranje sa ljudima putem različitih medijskih elemenata, kao što su: novine, televizije, internet i mnogi drugi. U svijetu u kojem danas živimo od velike je važnosti biti informisan i aktivno učestvovati u javnom životu. Ako posmatramo na koji način mediji utiču na život ljudi, shvatićemo da postoje pozitivne i negativne strane medijskog uticaja. Pozitivne strane medija su vidljive u količini kvalitetnih i važnih informacija koje su od velikog značaja u životu svih nas. Na primjer, ukoliko se u novinama može pročitati zanimljiva informacija iz oblasti nauke, ili ako se na televiziji može vidjeti sportska emisija, to svakako predstavlja pozitivnu stranu medija. S druge strane,

postoje izvjesni negativni elementi, a to mogu biti različite manipulacije, zloupotrebe ili neistine informacije koje se pojavljuju u medijima. Negativna konotacija medija se vezuje uglavnom za stvaranje kulture društvenog istomišljeništva, u kojima grupe u društvu postaju više podložne medijskim manipulacijama.

Primjena Zakona o medijima iz 2002. godine pokazala je da su se, usljed ubrzanog razvoja medijske industrije, stvorili uslovi da dodatna pitanja od značaja za slobodan i nesmetan rad medija bude zakonski regulisana, što i ovom prilikom to činimo. Na primjer, važeći zakon ne prepoznaje kada se govori o onlajn medijima, pa samim tim nije postojala odgovornost internetskih publikacija prilikom kršenja prava komentaranja na internetskim publikacijama. Dosadašnjim propisima nije bilo regulisano pitanje zaštite medijskog pluralizma kroz finansijsku podršku komercijalnim, audiovizuelnim, štampanim ili neprofitnim medijima i internetskim publikacijama.

Novim zakonom se osnažuju medijske slobode, unapređuje slobodan i nesmetan rad novinara, kao i njihova bezbjednost i jačanu se garancije slobode izražavanja i slobode informisanja, sadržane u postulatima temeljenih međunarodnih standarda o ljudskim pravima i slobodama, te u tom kontekstu i predloženim zakonskim odredbama regulišu se medijske instituti koji do sada nisu bili prepoznati u medijskom zakonodavstvu Crne Gore. Hvala na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 17:25:24)

Bili ste u vremenu u kojem smo se dogovorili. Hvala Vam.
Dajem riječ Daliborki Pejović.

DALIBORKA PEJOVIĆ (27.07.20 17:25:52)

Hvala Vam, uvaženi potpredsjedniče.

Neću previše govoriti obzirom na to da sam imala priliku da pričam o ovom zakonu kao zamjena na Odboru za politički sistem, naravno i u konsultacijama koje smo imali oko usvajanja samog zakona.

Zbilja imam potrebu da kažem dvije stvari koje su se danas čule, a, po mom mišljenju, su apsolutno netačne. Prva stvar je vezana za činjenicu da smo mi krenuli da usvajamo ove zakone i raspravljamo o njima bukvalno u jeku izborne kampanje. Znete li zašto ovo kažem? Zato što su svi poslanici koji su prisutni na Odboru za evropske integracije, uključujući i mene, na moju inicijativu čuli svojevremeno od glavnog pregovarača kada smo vidjeli plan pristupanja Crne Gore i koje akte treba usvojiti, Zakon o medijima. Da budem iskrena, prvo moje pitanje kada sam vidjela plan bilo je da li je moguće da je to već došlo na dnevni red i je li moguće da je zakon već dobio sva potrebne saglasnosti, uključujući saglasnosti Evropske komisije i Savjeta Evrope i svih međunarodnih relevantnih institucija. Tada mi je gospodin Drljević rekao - naravno da da. Provjerio je, potpuno dobijeno zeleno svjetlo i, po tome, nije bio problem da se ovaj zakon ovdje razmatra.

Ako su sve međunarodne organizacije koje su pratile cijeli proces donošenja ovog zakona dale zeleno svjetlo da se on usvaja, ne vidim što je sporno da u Crnoj Gori ne prihvatimo jednu takvu činjenicu, tim prije što 13, 16, pa od 18 do 23 članova koji su dosta važni za ovaj zakon se neće primjenjivati sada nakon objavljivanja u Službenom listu, nego tek šest mjeseci od tog momenta. Svi ovi koji misle da ćemo sada iskoristiti mi neke strašne mehanizme koje zakon pruža da nešto silom na sramotu napravimo, da nekim brzopoteznim elementima nekako medijsku scenu u Crnoj Gori promijenimo ili učinimo pogodnom ili dobrom za DPS i za našu partiju, stvarno mislim da im je kalkulacija pogrešna i da ništa od toga nema, da vas odmah uvjerim da nikakvu ambiciju tim povodom nemam. Medijska slika Crne Gore nam je više nego jasna, vrlo je polarizovana i to ne kažem ni ja, niti iko iz DPS-a nego kažu svi oni eksperti koji su se bavili proučavanjem medijske atmosfere i zajednice u Crnoj Gori. Mislim da je potpuno suvišno da mi dajemo dodatne dijagnoze.

Još jedna vrlo važna stvar koju želim ovdje da kažem, to je upravo taj proces participacije, odnosno rada na zakonu. Dakle, 2017. godine smo o tome pričali na Odboru i čitali analizu koju su

Savjet Evrope i njegovi eksperti uradili. Ubijedena sam, moram to da kažem, ako je Ministarstvo kulture uspjelo da u potpunosti unese i integriše sve preporuke Savjeta Evrope eksperata koji su obuhvatili najveći, odnosno najširi mogući krug onih ljudi koji su učestvovali u svemu ovome, svaka vam čast. Trebalo je naći mjeru, trebalo ga je pravno institucionalizovati, trebalo ga je pravno urediti i, na kraju, dobiti jedan zakon koji će biti dobar za sve.

Treći momenat koji želim da kažem, najmanje što sam očekivala u svemu ovome je bio ton rasprave na Odboru za politički sistem. Dakle, bila sam zapanjena, ali u pozitivnom smislu, koji stepen dobrog razumijevanja, korektne rasprave i dobrog argumentisanja i sa strane Vlade i državnih institucija i nevladinih organizacija koje su vrlo referentne, koje nisu od danas do sutra i već traju jako dugo u ovom segmentu, kakva je atmosfera bila, kakva je bila rasprava i koji je stepen saglasnosti, naravno uz mogućnost zadržavanja određenih pozicija koje su bile vrlo principijelne. To je bilo za mene, moram da priznam, najprijetnije iznenađenje. Poslije toga meni je bilo potpuno svejedno što će se zakonskim rješenjem desiti. Kao što znate, pojavili su se amandmani koji će, pretpostavljam, unaprijediti tekst. Mislim da su iz Ministarstva kulture i sa strane imali puno razumijevanje za takvo nešto. Meni ostaje samo da zaključim sljedeće, a to sam rekla i na Odboru, /prekid/ zakonska rješenja promijeniti naš odnos prema medijima i svi kao političari imamo pravo da ovaj ili onaj način percipiramo i njihov rad i doprinos u ukupnoj društvenoj zajednici i uticaj na građane. Ja samo želim da sugerišem, jer ne želim politički da se osvrnem na karakter rada medija, da je jako važno da vode računa o dvije bitne stvari. To je o uzdizanju profesionalnih standarda, jer je to svima nama obaveza i želja da postignemo u konačnom, da vode računa o medijskoj pismenosti novinara da bi bolje prenosili informacije prema građanima i, što je jako važno, da ne zaborave jednu, po mom mišljenju, ključnu komponentu za svako društvo a to je pravilna edukacija građana. Uticaj medija je veliki i nemojte se čuditi što se nekada svi iznenadimo percepciji građana o određenim procesima ili određenim pojavama, jer se bojim da tome u velikoj mjeri upravo kumuju mediji i poruke koje od njih dobijaju. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 17:30:40)

Poslanica Žana Filipović. Izvolite.

ŽANA FILIPOVIĆ (27.07.20 17:30:56)

Hvala Vam, potpredsjedniče.

Put do donošenja Predloga zakona o medijima i njegovog usvajanja na sjednici Vlade Crne Gore nije bio nimalo jednostavan. Kako smo čuli iz izlaganja uvaženog ministra Bogdanovića, na izradi teksta ovoga zakona učestvovali su: medijska zajednica, predstavnici državnih institucija, predstavnici akademske zajednice, civilnog sektora, regulatori, samoregulatori, Sindikat novinara, Udruženje profesionalnih novinara i tako dalje.

Znamo da je ovaj tekst zakona urađen na osnovu analize medijskog sektora koju su sprovedli eksperti Savjeta Evrope, Evropske unije, na preporuku Evropske komisije i ta analiza medijskog sektora u Crnoj Gori sadrži preporuke koje je Ministarstvo kulture u najvećoj mjeri mogu da kažem usaglasilo u tekstu ovoga zakona.

Tekst Zakona o medijima u potpunosti je usaglašen sa međunarodnim standardima, sa Evropskom konvencijom o zaštiti ljudskih prava i sloboda, sa Međunarodnim paktom o ljudskim, građanskim i političkim pravima, a naravno i sa praksom Evropskog suda za ljudska prava u Strazburu. Takođe, Predlog ovoga zakona usklađen je i sa standardima Evropske unije i zaista Predlog ovog zakona je jedan iskorak naprijed.

Što se tiče samoga zakona, dosad smo čuli objašnjenja pravnih instituta, vrlo stručne diskusije na ovu temu. Mogu reći da se ovaj Predlog zakona bavi principima i poštovanjima međunarodnih standarda u oblasti medija, a glavne novine, kao što smo čuli, jesu po prvi put prepoznavanje onlajn medija, prepoznavanje jednog paralelnog medijskog svijeta. Po prvi put se ovim Predlogom zakona definiše Fond za podsticanje medijskog pluralizma i po prvi put se uvodi pitanje samoregulacije.

U vremenu velikih i kontinuiranih tehnoloških promjena u oblasti medija i u oblasti komunikacija, novinarska profesija se zaista suočava sa velikim i važnim izazovima. Neki od tih izazova su, prije svega, očuvanje kredibiliteta profesije i očuvanje osnovnih ljudskih prava koja treba da budu u središtu prava na informisanje i prava na izražavanje slobodnog mišljenja. Što se tiče medija i ljudskih prava, meni je ova tema interesantna iz dva razloga.

Prvi je, kada govorimo o ljudskim pravima, ljudska prava novinara, urednika i svih onih koji su zaposleni u medijima, a, s druge strane, kada govorimo o novinarima i urednicima u medijima koji možda krše ljudska prava drugih, manjinskih zajednica, drugačijih, smatramo da ne možemo tada govoriti o slobodnim medijima. Mislim da svi treba da preuzimemo određeni dio odgovornosti.

Ono, što sam ja primijetila u članu 36, poštovani ministre Bogdanoviću, možda bi trebalo razmisliti da član 36, koji govori o zabrani diskriminacije, sadrži i zabranu objavljivanja informacija u medijima, koji šire diskriminaciju i po osnovu pola. Jer, Komitet ministara Savjeta Evrope je donio preporuku krajem 2019. godine protiv seksizma, a to je upravo preporuka koja se odnosi na medije - diskriminacija na osnovu pola. Možemo razmisliti da li to treba dodati u članu 36. Predlogom ovoga zakona po prvi put govorimo i o pravima i obavezama novinara, govorimo i o njihovim obavezama i pravima koje se odnose na poslenike medijske zajednice.

Smatram da ovaj zakon zaista predstavlja iskorak naprijed i da je pokazao da je Vlada Crne Gore spremna da usvoji sve sugestije i sve predloge koji su došli i od civilnog sektora i od novinarske zajednice. Hvala.

PREDSJEDAVALJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 17:36:27)

Dajem riječ Ani Nikolić. Izvolite.

ANA NIKOLIĆ (27.07.20 17:36:46)

Hvala, predsjedniče.

Uvaženi građani Crne Gore, ja ću isto tako jako se kratko osvrnuti na ova dva zakona, pogotovo na Zakon o medijima kao krovni zakon. Zaista, kao što su i kolege istakle, nešto poslije skoro 18 godina Crna Gora na svom pristupnom putu ka Evropskoj uniji došla je do momenta da mora da sredi i sektor koji se odnosi na kompletni život medija u Crnoj Gori.

Ono što je važno istaći jeste da oba ova zakona prepoznaju jedan demokratski iskorak u rješavanju i postavljanju zakonske legislative kada su u pitanju mediji. Zakoni treba da regulišu rad svih medija na teritoriji Crne Gore, odnosno da stvore široki prostor za slobodno izražavanje medija i da na tom putu potpuno zaštiti tu njihovu slobodu izražavanja.

Za mene je važno kao i za sve druge poslanike, kao što su u svojim govorima kazali, jeste da je u donošenju ovih zakona postignut visok nivo usklađenosti stavova Vlade u liku Ministarstva kulture, medijske zajednice, nacionalnog javnog emitera, civilnoga društva, odnosno da je osnovni postulat za izradu ovih zakona bila analiza medijskog sektora koju su sprovedli eksperti Savjeta Evrope i Evropske unije, a na predlog Evropske komisije.

Prema tome, kada gledamo Zakon o medijima, ja ću samo istaći par nekih za mene krucijalnih stvari koje je ovaj zakon uredio i gdje smo napravili jako veliki demokratski iskorak, iskorak koji zaista prepoznatljiv i u regionu i šire. Prvo, to je definicija medija, odnosno ta širina definicije pod kojom se sada podrazumijeva i internet, internet koji dosad nije bio uređen, niti je bio uređen sa aspekta njihovoga rada, niti je bio uređen sa aspekta sankcija za greške u njihovom radu. Internetska poruka, internetske publikacije se sada svrstavaju u osnovne vrste medija, tako da se negdje i /prekid/ sada njihova i odgovornost i prava medija, tako i njihova odgovornost kada su u pitanju kršenja pravila komentaranja na portalima. Drugi za mene jako važan iskorak jeste transparentnost kada je u pitanju vlasništvo medija. Znači, obavezuje se transparentnost kada je u pitanju vlasništvo medija, odnosno kada su u pitanju objavljivanja podataka o vlasništvu medija. Cilj ove zakonske uredbe jeste da se na neki način ograniče medijske korporacije, odnosno medijska ukupnjavanja koja će na negativan način uticati na slobodu medija, širinu i raznovrsnost medija na tržištu. To je za mene jako veliki demokratski iskorak zbog toga što se upravo na ovaj

način podržava pluralizam medija. Na ovaj način se daje mogućnost razvoja raznih vrsta i širenja medija na tržištu, bez uticaja korporacija bez uticaja sile više kad je u pitanju medijska sila vladanja. Definitivno, u kontekstu te priče, jako je veliki iskorak formiranje Fonda za podsticanje pluralizma i raznovrsnosti medija. Ono što je meni najvažnije u okviru ovog fonda jeste stimulacija, regulacija i samoregulacija medija. Samoregulaciji medija u crnogorskom društvu daje se veliki akcenat i upravo iz tog razloga najviše podržavam ovaj zakon. Znači zašto? U teoriji kažu - država treba da donese dobru legislativu i onda da digne ruke od medija, odnosno dalje ruke od medija. Ali, pod uslovom da vaša zakonska legislativa doprinosi upravo na pravi način informisanju, transparentnom načinu, ravnopravnom načinu, poštujući konkurenciju medija na tržištu. Kad je u pitanju samoregulacija, dvije osnovne karakteristike samoregulacije će kroz implementaciju ovih zakonskih rješenja doći do izražaja - da će ta samoregulacija upravo da štiti uređivačku slobodu medija na tržištu i ona na taj način omogućiti javnosti Crne Gore da se sama uvjeri u odgovornost tih medija. Odnosno, samoregulacijom zakonski okvir će potpuno da svede uticaj države na /prekid/, ili da ga potpuno ukloni. Samoregulacija upravo štiti prava novinara da budu nezavisni, da im za njihove profesionalne greške više nije kriva vlast, nije kriv DPS, nije kriva država. Za svoje greške oni će da budu stigmatizovani i ocijenjeni od svojih kolega upravo sistemom samoregulacije. Za mene kao poslanika, za mene kao građanina, ovo je jedan od najznačajnijih demokratskih iskoraka kada su u pitanju zakoni o medijima. Da se ne ponavljam, reći ću na kraju sljedeće, najbitnije obilježje ovog zakona je transparentnost svih faza njegove izrade. Puna podrška i čestitka Ministarstvu kulture, koje je na ovom putu na pravi način istrajao kroz sve ove cikluse usaglašavanja. Meni se čini poslije svih /prekid/ koji su do ovog momenta sa amandmanima učestvovali da definišemo na najbolji način ove zakone, jedini krivci za njihovo usvajanje će biti političari u ovom domu. Ja stoga kažem da političari koji su u vladajućoj većini će glasati za ovaj zakon, na taj način dati legislativu i dati za /prekid/ koji su zaista potrudili na pravi način da definišu sve uslove da mediji budu ono što jesu, jer su poluga demokratskom razvoju društva Crne Gore na putu ka Evropskoj uniji. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 17:43:01)

Hvala.

Dajem riječ poslaniku Vučuroviću, a neka se pripremi poslanik Milić.

JOVAN VUČUROVIĆ (27.07.20 17:43:08)

Poštovani građani, otkada sam u Parlamentu još nijesam vidio da četiri poslanika iz nekog poslaničkog kluba govore jedan za drugim. Evo to se desilo i sada uz amin predsjedavajućeg. Pretpostavljam šta stoji iza toga, ali nema veze.

Dakle, uopšte kad pričamo o ovoj temi, danas svi možemo da pričamo o Radio Televiziji Crne Gore i o poslušničkom karakteru toga takozvanog lažnog javnog servisa, jer dok mi pričamo upravo ovdje o javnom servisu, dok prethodnih dana govorimo o najvažnijim temama za svakog građanina Crne Gore, taj javni servis je po nalogu DPS-a zabranio prenošenje skupštinskih zasijedanja. To dovoljno govori o savjesti i svijesti ljudi iz Savjeta Radio Televizije i iz uredništva toga, nazovi, medija. Zato je ovdje već u startu zakona u imenu napravljena jedna namjerna greška. Kaže - Zakon o nacionalnom javnom emiteru. Dakle, to nikako nije nacionalni javni emiter. To je takozvani lažni javni servis, to je emiter DPS-a, i naravno emiter montenegrinskog ekstremizma, a to se može potkrijepiti sa mnogim dokazima. Kao takav, taj javni servis nema veze sa Crnom Gorom i većinom građana Crne Gore, jer većina građana Crne Gore se stidi i gnuša ovakve televizije Crne Gore (da se ograničim na Televiziju Crne Gore), koja je otprilike na nivou jednog nižerazrednog partijskog biltena. Oni o koji su je napravili takvom, po naredbi DPS-a, su sigurno srećni što su to uradili od javnog servisa. Tu, prije svega, mislim na Savjet Radio Televizije, listom na sve one likove i na uredništvo toga nazovi medija. Jasno je da u svim diktaturama, pa i u ovoj u Crnoj Gori, državna televizija jeste jedan od simbola vlasti. Doduše, zbog svog očajnog programa, zbog očajnih kadrova koji se pojavljuju i onih koji uređuju taj

program, njena gledanost je veoma slaba, njen rejting je očajan, ali ona aktivno učestvuje u kontaminiranju i trovanju javnog prostora u Crnoj Gori, posebno kroz satanizaciju opozicije, prvenstveno Demokratskog fronta. U međuvremenu je postala jedna od batina u rukama montenegrinskog ekstremističkog projekta za širenje mržnje prema srpskom narodu, prema Srpskoj pravoslavnoj crkvi, prema pravoslavnim vjernicima, prema tradicionalnoj Crnoj Gori. Naravno, ja znam da i u Televiziji Crne Gore postoje i odlični kadrovi, postoje i ljudi koji znaju znanje, ali jednostavno od ovih koji su dušu prodali đavolu, odnosno DPS-u ne mogu da se istaknu i ne mogu doći za sada do onog učinka koji trebaju da imaju, a koji će imati nakon 30. avgusta, kad ovaj medij bude slobodan.

Posebno je zastrašujuće, poštovani građani, da se ti najbljutaviji antisrpski i antipravoslavni sadržaji emituju na mediju koji plaćaju svi građani Crne Gore. Dakle, evo pomislite kako se osjeća 30% Srba, kako se osjeća 70% pravoslavaca, koji plaćaju da budu meta izživljavanja i bolesnih frustracija ljudi koji vode takozvani javni servis. Pa svaki neprijatelj srpskog naroda i Srpske pravoslavne crkve raširenih je ruku dočekan na tom takozvanom javnom servisu, od Tačija do Mesića, pa sve do, moje kolege su govorile o tome, toga da se na javnom servisu emituje pjesma ustaškog pjevača Tompsona. Posle se obrazložilo da je u pitanju bila omaška, a naravno da nije u pitanju omaška. U pitanju bilo svjesno puštanje toga čovjeka u program, jer je to sve u skladu sa politikom DPS-a i sa, poštovani građani, duhom NDH-a koji pokušava da se probudi u Crnoj Gori kroz mržnju prema srpskom narodu i progonu Srpske pravoslavne crkve. Dosta je da vidite kakav se sve polusvijet okuplja u informativnim emisijama Televizije Crne Gore, da kritikuje Srpsku pravoslavnu crkvu, da kritikuje Demokratski front i da govori o Zakonu o slobodi vjeroispovijesti. Ljudi koji nemaju blage veze sa tim, ali zato se ne poziva niko od ljudi sa druge strane. Ja bih htio, takođe, da podsjetim o kakvom se javnom servisu radi. Mogu da kažem samo da gospodin Andrija Mandić, lider srpskog naroda u Crnoj Gori i jedan od lidera Demokratskog fronta, godinama nije bio gost na Televiziji Crne Gore. Takođe, i drugi lideri Demokratskog fronta Nebojša Medojević, Milan Knežević godinama nijesu bili gosti na Televiziji Crne Gore, ali je zato prodefilovala svaka protuva koja je htjela da kaže nešto protiv Srpske pravoslavne crkve, protiv DF-a i protiv srpskog naroda. To je, dakle, javni servis sa kojim ovdje pokušava neko da se diči, sa tim čudom koji imamo, sa tom nevoljom koju imamo u Crnoj Gori. Naravno, nakon 30. avgusta, kada zбриšemo Demokratsku partiju socijalista sa političke scene, radićemo na reformama mnogim u Crnoj Gori. Završavam. Pošto su svi ovdje pričali po sedam minuta, pokušaću i ja toliko.

Dakle, radićemo na mnogim reformama u Crnoj Gori, a takođe radićemo na reformama i javnog servisa - da on bude nezavisni javni servis, da bude profesionalni javni servis, da bude javni servis svih građana koji plaćaju taj javni servis, a ne kao sada da bude emiter DPS-a i montenegrinskog dukljanskog projekta. Poštovani građani, dolazi vrijeme kada će se polagati računi, kada će polagati račune mnogi koji su brutalno služili zločinačkom režimu Mila Đukanovića. Tu će među njima biti i ljudi koji su uređivali ovaj takozvani javni servis.

PREDSJEDAVALAĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 17:49:53)

Srđan Milić.

SRĐAN MILIĆ (27.07.20 17:49:57)

Hvala Vam.

Dakle, poštovani građani Crne Gore, pošto ne gledate Televiziju Crne Gore, kažu mi da je tamo nekakva emisija ne zna se o čemu na prvom, a na drugom je Vjera i nevjera serija.

Pošto svako od nas ima svoj pristup tome kako posmatra Radio televiziju Crne Gore, ja bih volio danas obratiti se građanima kako građani Crne Gore vide Televiziju Crne Gore - i to na osnovu istraživanja koja je napravila Televizija Crne Gore. Naravno, da ne bismo imali zamjenu teza - to što je neko rekao da je usaglašeno sa nekim direktivama a član je Vlade Crne Gore, ne znači da imamo evropske standarde. Suština svega je ono što sam rekao ministru na odboru - Venecijanska komisija preporučuje da se medijski zakoni ne usvajaju u izbornoj godini.

Venecijanska komisija ne govori o kvalitetu zakona, nego govori o terminu kad će se usvojiti zakon.

Gospodine ministre, prije neki dan na portalu Televizije Crne Gore osvanuo je naslov - bi da nam mijenju misiju. S obzirom da zaista se zalažem za zaštitu onoga što trebamo da imamo, a to je pravopis, kako god neko od nas zvao taj jezik, za očekivati brzo da i bidne/bude negdje na Televiziji Crne Gore. To dno dna kako ko vodi tu televiziju najbolje pokazuju podaci istraživanja Ipsos-a Televizije Crne Gore gdje se kaže da 1,2% stanovništva Crne Gore gleda RTCG -2, a da RTCG 1 gleda negdje oko 11% stanovništva Crne Gore. Ko vrti glavom i nije mu jasno o čemu pričam - neka uđe na sajt RTCG-a i neka pogleda njihovo istraživanje.

Portal RTCG-a čita 2,5% stanovništva Crne Gore. E sad, koliko para građani Crne Gore daju RTCG-u? 16 miliona i 400 hiljada evra ukupni je prihod. Vrlo sam precizan oko formulacija - 16 miliona i 400 hiljada evra je ukupan prihod Radio televizije Crne Gore, što je za nekoliko miliona više nego što ostvaruje HTP Budvanska revijera sa svim hotelima. To je suština onoga što imamo, pa je potpuno normalno da Božidar Šundić ima od marta do juna mjeseca 3.100 evra mjesečno platu, odnosno četiri plate poslanika u Skupštini Crne Gore. Potpuno je to legitimno. Samo bih volio da oni koji imaju interes od uređivačke politike Božidara Šundića ga iz svoga džepa plaćaju 3.200 evra.

U isto vrijeme, portal Vijesti čita 43%. Znači, ovamo imamo 2,2%, 2,4% portal RTCG-a, a Vijesti 43%. Onda se predlažu medijski zakoni na način kako su predloženi. Sljedeća obmana koja se čula iz ovih redova je obmana posebne težine, gdje se kaže - mi smo u razgovorima sa Savezom za Evropu. Ja vas molim da ne napravite konstrukcionu grešku. Vi ste prihvatili gospođe Pavićević i moje amandmane, a mi nijesmo išli na razgovor. Ali me nešto interesuje, Vlada radi na ovim zakonima koliko dvije ili tri godine, je li tako? Jeste.

Kako je moguće da onda imate 10 novih amandmana, a razgovori Saveza za Evropu su završeni prije nekoliko mjeseci - treća konstrukciona greška. Pitao sam Vas, gospodine ministre, oko kriminalizacije klevete, odnosno našeg amandmana kojim smatramo da treba ispraviti nepravdu vezanu za dekriminalizaciju klevete koja nije dala rezultat koji smo očekivali. Je li pošteno da se kaže da nijesmo postigli uspjeh? Hajde da vidimo što treba da uradimo da bismo sve vratili u normalu. Rekao sam Vam, gospodine ministre, ja sam vrlo uporan oko ovih ratnika sa fejsbuka i ratnika sa ovih portala. Pa ja potražim, gospodine Vučuroviću, od Uprave policije da mi daju informacije o tome, gospodine Vučuroviću, Vama se obraćam zato što i Vi trpite teror tih ratnika po portalima, o kome se radi. I Uprava policije lijepo mi dostavi odgovor na to pitanje. Normalno, čovjek je iz Budve, koji inače voli da mi se javi i sve to ostalo i ja uvijek sjednem blizu njega. Pomalo ga priupitam za ono što je napisao juče - da ne bi slučajno zaboravio da ja znam ko je i što je. E to je suština našega problema. Ako mi budemo uzimali pravdu u svoje ruke, sreće u ovoj zemlji nema.

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče na vremenu koje ste mi odobrili.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 17:56:23)

Branka Bošnjak se javila. Pretpostavljam da je neki kratki komentar.

BRANKA BOŠNJAK (27.07.20 17:56:32)

U pravu ste, kratki je komentar u pitanju.

Kolega Miliću, ne treba da Vas iznenađuje nepismenost na javnom servisu kad imate u vidu ko je na čelu tog javnog servisa. Radi se o osobi koja je više decenija studirala metalurško-tehnološki fakultet.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 17:56:51)

Molim vas dajte mi Poslovník. Ipak da sugerišem, spominjete konkretna imena i ostale

stvari. Vi ste profesor na fakultetu, Vi vodite računa o svakome. Nemojte, molim Vas. Izvolite.

BRANKA BOŠNJAK (27.07.20 17:57:19)

Potpredsjedniče, Vi znate da ja vrlo dobro znam Poslovnik i vrlo vodim računa. Jasno je da ime nijedno nijesam pomenula i ovo što pričam je živa istina. Ali, ne ona sramna na Televiziji Crne Gore. Još jedna rečenica, na konto ovog univerziteta o kome pričate.

Kolega Miliću, o nepismenosti možete, ne znam da li će te vjerovati, ali na upisnici, na formularu za upis na prvu godinu studija na univerzitetu Crne Gore napisano je da li zajedno. Ako to univerzitet dozvoljava, zašto se čudimo javnom servisu, odnosno javnoj sramoti Crne Gore? To je, nažalost, u ovom potpuno degradiranom sistemu postalo normalno.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 17:58:13)

Ovo nije bilo uobičajena praksa. Očekujem da će i poslanik Milić da odustane od komentara. Nije bila uobičajena praksa. Sugerišem.

SRĐAN MILIĆ (27.07.20 17:58:26)

... meni kao čovjek koji je reagovao na onu informaciju, sad ozbiljno pričam, na onu informaciju koju je gospođa Bošnjak saopštila vezano za Medicinski fakultet, sjećate se ovdje smo sjedjeli svi zajedno, reagovali i pozitivno na ono što sam ja rekao da ne smijemo dozvoliti da onaj Predlog zakona koji je predložen za one studente i za sve ostalo ne bude doživotno studiranje. Ja samo u tom smislu vas nijesam razumio zašto ste zaustavili vezano za gospodina Šundića. Jer, gospodin Šundić je čovjek koji vjerovatno sebe nije našao na tom fakultetu. Ali je, sigurni budite, od Elmaga, đe je bio prosrpski, do Televizije Crne Gore, đe je sad dukljanski, sebe našao.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 17:58:59)

Hvala.

Mislim da nijesu korektne Vaše diskusije. Treba se džentlmenski odnositi prema ljudima koji nijesu tu. Poslovnik jasno nalaže - poslanici, drugi učesnici u pretresu dužni su da poštuju dostojanstvo poslanika i Skupštine i da se jedni drugima obraćaju sa uvažavanjem.

Takođe, obaveza svih vas je da vodite računa i da na isti način govorite o licima koja nijesu tu. Meni se čini da to nije džentlmenski, da ne kažem crnogorski itd. Ali, svako radi onako kako misli da treba. Mislim da u ovim slučajevima ipak politika ne smije da vam bude u prvom planu. To treba da budu odnosi među ljudima. Ima prilike da se sučelite sa svim ljudima, a nekima ovdje možda nešto govorite, a na ulici im se lijepo javljate.

Dajem riječ Neli Savković - Vukčević.

Izvolite.

NELA SAVKOVIĆ - VUKČEVIĆ (27.07.20 18:00:31)

Hvala Vam.

Uvaženi gospodine ministre, gospodine direktore, uvaženi građani,

U stalnom kritičkom preispitivanju medija i uticaja javnih i komercijalnih medija, povlače se paralele, analizira se njihov višedecenijski doprinos, utvrđuje se što je ono što je nacionalni interes, koji su to sadržaji za koje je nužno da postoje, koliko doprinose demokratizaciji društva i

kroz različite kategorije. Dakle, usaglašava se odnos, i to je stalni proces, budući da se mijenjaju ideologije, društveni, ekonomski, politički odnosi, ali naravno i sve ono što su tehnološki procesi, savremeno doba koje postavlja pomenuta pitanja uvijek na novi način.

Ono što je stalno pitanje jeste - kakav je odnos komercijalnih i javnih medija i, između ostalog, pitanje na osnovu takve paralele - da li bi javne emitere trebalo ukinuti. Naravno, nikad nije postignuta saglasnost čak ni kod ekstremnih radikalnih desničarskih medija da bi trebalo ukinuti javni servis (govorim o zapadnoj civilizaciji, o Evropi), već da bi trebalo imati određenu kontrolu i nadzor nad onim što se emituje.

U tom smislu, htjela sam da naglasim koje su to vrijednosti javnog servisa, zbog čega se istrajava u obrazlaganju važnosti njegovog postojanja i zašto oni mediji koji su pod diktatom tržišta, pod uticajem određenih komercijalnih struja ipak se donekle određuju kao mediji koji ne doprinose na ovaj način raznovrsnosti i širini programa.

Naime, javni servis je dužan, obavezan, od njega se očekuje da u toj raznolikosti sadržaja programa obuhvati sve ono što je manifestacija jednog društva. Kao i na našem javnom servisu, imate kulturne programe, imate visoku umjetnost, sate klasične muzike, dokumentarni program koji je veoma skup. Koliko je samo jedan minut ili sat toga programa i koliko se oni proizvode u svijetu, uporedite pa ćete shvatiti koliko je značajno postojanje takve domaće produkcije.

Kada je riječ o domaćoj produkciji, obratila bih pažnju i na postojanje televizijske drame. Zatim, dječji programi, zatim ekološki sadržaji, obrazovni program, međunarodni programi, odnosno sredstva koja se izdvajaju za kvalitetne međunarodne sadržaje i uvijek direktiva da bi trebalo osmišljavati i proizvoditi što više emisija ne po brojnosti, nego po kvalitetu.

Ono što je posebno važno, zbog čega se svi usaglašavaju sa time da mora postojati javni servis jeste senzibilnost, osjećaj za posebne grupe u društvu, manjine, LGBT, feminizam, ljudi sa invaliditetom itd. Razne grupe čije emitovanje na drugim komercijalnim televizijama ne bi obezbijedilo određene sponzore, te takvi emiteri ne bi imali razloga da prikazuju ove sadržaje, odnosno ne bi im se isplatilo. Razlog su zašto se na ono što je javni servis svuđe u svijetu gleda kao na nešto što bi trebalo da svakako postoji.

Konkretno, kad je riječ o našem javnom servisu, kao neko ko je počeo tamo još iz gimnazije da saraduje u naučnom programu, na radiju Crne Gore a kasnije i u Televiziji, htjela bih da kažem zaista da moram voditi računa, imati jedan posebni odnos prema svemu onome što je doprinos ove Televizije, sve programe koje sam pomenula. Odnos tih ljudi koje uglavnom poznajemo, posvećenost, profesionalnost, spremnost da prenesu to znanje, radost koja je pratila svaki projekat. Dakle, ta ljudska dimenzija koja se ničim ne može nadomjestiti, ta škola života jeste na terenu, jer živite sa građanima, jer neprekidno slušate njihove komentare. I kad nije bilo ovakvih komentara na portalima, imali ste ankete, komunicirali ste, slušali ste porodicu, prijatelje.

Dakle, sve ono u širem kontekstu što čini javni servis. Bilo bi lijepo da imate u vidu kad slušamo ove kritike, kad se određujemo prema njemu i svakako ono što kaže i stručna javnost - gledanost se analizira kod komercijalnih medija. Tamo će se mogu neprekidno puštati kvizovi, karaoke, rijaliti programi jer nijesu obavezani na ove sadržaje, sponzor diktira sadržaj. Sa druge strane, kod javnih servisa se više analizira njihov uticaj. Dakle, ne može se na ovaj način analizirati stepen gledanosti.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 18:05:41)

Hvala.

Sada sam imao konsultacije sa generalnim sekretarom. Planiramo da glasamo u 18 i 45 h. Sada dajem riječ Momčilu Martinoviću.

MOMČILO MARTINOVIĆ (27.07.20 18:06:01)

Uvaženi predsjedavajući gospodine Gvozdenoviću, poštovane kolegice i kolege poslanici, posebno pozdravljam gospodina Milića i gospođu Pavićević, jer su ostali da saslušaju ovaj dio

jednog seta zakona koji su, po mom skromnom mišljenju, jako bitni za demokratizaciju društva. Pozdravljam, takođe, predstavnike predlagača gospodina Bogdanovića, ministra i njegovog saradnika Rutovića. Vjerujte mi da u pripremi ovih diskusija vezano za ova zakonska rješenja, imao sam ambiciju da na neki način pokrenemo jednu širu diskusiju, da vidimo koje su to stvari dobre, koje to nijesu, što nam neka rješenja kroz amandmansko djelovanje mogu donijeti i slično.

Međutim, u odnosu na informaciju koju je potpredsjednik Skupštine sada kazao, pokušaću da budem što više racionalan u odnosu na vrijeme koje ću potrošiti za ovu diskusiju. Ono što želim da naglasim jeste nekoliko suštinskih stvari koje su se meni učinile u ovom predlogu, odnosno u ovim predlozima jer govorimo od dva zakona (jedan koji je krovni zakon o medijima i drugi o javnom nacionalnom emiteru), shvatio sam da je podloga za cjelokupnu priču, jer kroz informacije koje sam dobijao u ranije skoro dvije decenije nije se mijenjala slika u odnosu na zakonska rješenja, za jednu ovakvu inicijativu krenula sa Jufreksovom analizom iz 2017. godine, koja je 2018. godine javno prezentovana. To bile polazne osnove i nacrt ovih zakona je krajem prošle godine usvojen na Vladi i predložen Skupštini na dalju proceduru.

Ono što je vrlo interesantno možda pomenuti jeste meni u ovom domu, koji sam skoro evo svega tri godine, mogu reći i pohvale na stranu rada Vlade i na stranu rada resornog ministarstva. Čini mi se da nijesam bio u prilici da razmatram i diskutujem o jednom zakonu koji je prošao toliko temeljnih koraka, stepena i filtera, što me posebno raduje. U tom dijelu shvatio sam kada je u pitanju Zakon o medijima da se prošlo nekih šest filtera, a u odnosu na Zakon o nacionalnom javnom emiteru kroz tri filtera međunarodne i ekspertske analize.

To mi svakako daje za pravo da ove moje prethodne konstatacije potvrdim i ovom činjenicom - da je nakon usaglašavanja i sa stavovima Evropske komisije i Savjeta Evrope i OEBS-a, koliko sam vidio u onom materijalu koji mi je bio dostupan, čak se i uradio i korak naprijed. A taj korak naprijed konkretno se odnosio na to da su Vlada i Ministarstvo kulture u odnosu na Savjet za Evropu učinili jedan dodatni iskorak i da je to nešto što je bio proizvod amandmana o kojima smo danas na odborima diskutovali. Tako da je to nešto što je vrlo interesantno i čini mi se do sada nijesam imao iskustva da na ovaj način se pristupa određenoj materiji. Dobili smo jako dobru analizu, dobili smo najširi konsenzus što je mogao biti postignut u tom dijelu. Čini mi se da je ostalo na nama koji sjedimo u ovom domu da i mi taj konsenzus samo potvrdimo. Vidio sam da u tim zakonskim rješenjima jako puno novina, koje su čak kroz riječi predlagača nešto što je avangarda u odnosu na region. I to je svakako za pohvalu. Čini mi se da jedan ovakav zakon može da bude, prije svega, uz ove intervencije koje ste dali kroz amandmansko djelovanje, nešto što je najširi mogući konsenzus kroz sve zainteresovane strane koje su učestvovala u odnosu na cjelokupan proces (počevši od same strane Vlade).

Shvatio sam da je medijska zajednica bila i te kako inkorporirana u cjelokupnom procesu, a takođe i da je civilni sektor bio u dovoljnoj mjeri zastupljen. Imali smo eksterne i interne međunarodne stručnjake koji su dali svoj sud, kao i regulatore. Smatram da je ono što nam je ponuđeno kvalitetno, uz jednu kvalitetnu diskusiju koju sam danas očekivao da ćemo imati i da razmijenimo određenu argumentaciju. Iskreno se nadam da ćemo to zajednički podržati, a što se tiče moje malenkosti lično - imate podršku za oba predložena zakona.

Zahvaljujem.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 18:11:14)

Hvala.

Dajem riječ Aleksandri Vuković.

ALEKSANDRA VUKOVIĆ (27.07.20 18:11:28)

Pa evo neđe čini mi se da i ja imam potrebu da zahvalim poslanicima Pavićević i Milić što su ostali, ali mislim da upravo njihovo prisustvo a odsustvo svih drugih poslanika iz poslaničkih redova opozicije dovoljno govori o tome koliko ozbiljno doživljavaju ovo preozbiljno pitanje, a to je pitanje uređenja medija. S obzirom na to da su mnogi opozicionari navikli na kontrolu medija, da

upotrijebim izraz Noama Čomskog - dok, recimo, nama spočitavaju kontrolu javnoga emitera, a možemo pratiti medije koje u stvari potpuno su izgubili funkciju onoga što je u primarnom nazivu samih medija. Dakle, medijus u sredini. Nažalost, naši mediji ne samo da nijesu u sredini, ne samo da nijesu između, ne samo da nijesu prenosioci poruka, nego su većina njih postale političke platforme i oglašivači pojedinih partija i to na način da su postali, kako bi to Đuro Šušnjić rekao, "ribari ljudskih duša".

Dakle, imamo vrijeme kada su nažalost i društvene mreže učinile svoje, pa sada imamo da se te mreže bacaju u naše vrijeme kako bi lovile moralne ljude i dale ih u čeljusti anonimnih komentatora, koji u stvari gotovo da u tim komentarima nemaju nikakve filtere i nikakvog morala. A ovi zakoni koji su danas na dnevnom redu jesu prošli filtere svih evropskih institucija i daju nam krila, s obzirom na to da su uskoro izbori u Crnoj Gori, da zaista radimo odgovorno na promovisanju evropske politike i da radimo odgovorno na uspostavljanju društva u kome će mediji biti zdravo tkivo koje će doprinositi demokratizaciju, modernizaciji i pročišćavanju društvene scene i će se zaista i ubistva i napadi na novinare, koje su u ovoj državi vršili najveći neprijatelji države i izdajnici crnogorskoga morala, zaustaviti u takvim pokušajima i će se zaista stvoriti jedna atmosfera u kojoj će mediji biti poželjni kritičari i vlasti i opozicije i najbolji mogući filter onoga što podrazumijeva profesionalno nezavisno novinarstvo.

Dakle, mi vidimo da u ovoj atmosferi kada postoje ta tiha oružja za tihi rat, kako je Noam Čomski u stvari nazivao medije, koji je vrlo jasno kazao kakva je sve uloga medija u jednome društvu - pokušavaju i u ovoj predizbornoj kampanji uspostaviti standarde koje oni hoće da proglase standardima. A ovi zakoni su u stvari će doprinijeti da istinski standardi profesionalnog novinarstva se standardizuju, da postanu svakodnevnica naše javnosti i našega društva i kada zbilja nećemo govoriti u pojedinačnim slučajevima o pismenosti i nepismenosti. Mislim da bi trebalo, prije svega, da vidimo kakva je pismenost u našim redovima. Nekad se ne bih ni kao profesorka lingvistike usudila osuđivati novinare za pismenost ili nepismenost s obzirom na to da su pravopis i pravogovor široka polja u kojima se postižu konsenzusi na dnevnom nivou. Nekad je ono što je juče bilo nepravilno danas pravilno i obratno, a nikada se ne bih usudila, prije svega, zbog toga što smo svi mi ljudi pogrešivi i zbog toga što mislim da sami treba da budemo savršeno pismeni koliko je to moguće, ali ne u onoj ravni o kojoj je to pisao Borislav Pekić. Jer, neka vrsta pravopisnog čistunstva često vodi i fašizmu nego pismeni u dovoljnoj mjeri da drugima možemo biti arbiteri pismenosti. Mislim, da ođe u ovom Parlamentu uobičajamo da osuđujemo ljude, da prosuđujemo o njima, da ih etiketiramo na osnovu jednog slučaja ili više slučaja. Ali, mislim ipak da se na javnom servisu pojavljuju novinari koji su nas učili ili uče pismenosti kroz određeno vrijeme u Crnoj Gori. Mislim, da takvi novinari, bivši novinari, sede i u ovim klupama i svojom dikcijom i svojim nastupima u Parlamentu pružaju najbolji demanti optužbe svih novinara u javnom servisu da su polupismeni, četvrtpismeni ili čak nepismeni.

S jedne strane, mislim da su i društvene mreže omogućile nažalost ono što Čomski naziva distrakcijom ili ometanjem, a to je u stvari običaj da se plasiraju neke informacije koje bi nas zavele sa pravoga puta praćenja onoga što su ozbiljne teme u Crnoj Gori. S druge strane, imamo promociju stava da je u javnosti moderno biti glup, vulgaran i neobrazovan. Mislim da su društvene mreže i mediji doprinijeli uveliko tome njegovanju prošečnosti na svakom koraku. Često su i one političke figure ili subjekti koji su imali najviše hrabrosti da iz ovih klupa iskažu svoj stav, bilo da je bio opozicioni bilo da je sa pozicije vlasti, bile najveće mete pojedinih medija. Oni su pokušavali kroz ono što se nalazi na dnu samih portala, a to su komentari ili komentatori, obračunati sa ljudima koji su i svojim obrazovanjem i pismenosti pokazali da su i hrabri, i odani ovoj državi, obračunati na način urušavanja njihovog digniteta, ponižavanja njihovih ličnosti, preispitivanja njihovih profesionalnih karijera. Međutim, u tome nijesu uspjeli. Koliko je demokratija i medijska sloboda u Crnoj Gori zastupljena, najbolje govori činjenica i statistički podaci koje je pročitao uvaženi poslanik Milić, a to je da su zaista najčitaniji oni mediji i portali koji su opozicioni. Ako je to zbilja tako, onda znači da su naši građani i građanke dobro informisani i da na osnovu te dobre informisanosti mogu steći utisak i formirati svoj politički stav koji će iskazati 30. avgusta na izborima. Tako je svih ovih godina, tako je sada, tako će biti i ubuduće.

Dakle, sloboda opozicionim medijima u Crnoj Gori, ali stop izigravanju slobodnih i nezavisnih medija kada znamo da to nijesu. Oni su političke platforme određenih partija u Crnoj Gori i sloboda zato što ona u stvari nama kao Demokratskoj partiji socijalista i našim koalicionim

partnerima, kao očigledno kontinuiranim pobjednicima na svim izborima, daju krila zbog toga što su te pobjede rezultat promišljanja naših građana na osnovu različitih medijskih informacija, a najčešće onih koje su najgore po vlast u Crnoj Gori.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 18:19:11)

Hvala Aleksandri Vuković.

Dajem riječ Danijelu Živkoviću, a neka se pripremi Andrija Nikolić.

DANIJEL ŽIVKOVIĆ (27.07.20 18:19:36)

Hvala, poštovani potpredsjedniče Gvozdenoviću.

Uvaženi ministre Bogdanoviću, poštovani gospodine Rutoviću, uvažene kolegice i kolege, poštovani građani,

Dva veoma važna zakonska rješenja, ne samo važna zbog toga koliko se radilo na njima u kontinuitetu i koliko ste kao predstavnici Ministarstva učinili pregnuća da odemo do ovakvih zakonskih rješenja, nego i zbog toga što se od njih očekuje kreiranje boljih i kvalitetnijih demokratskih procesa u našem društvu. Nema nikakve dileme da sve ono što ste do sada uradili, što ste i prezentovali na samom odboru, da je bilo samo šest ekspertskih čitanja pred Evropskom unijom, da je bio jedan inkluzivni dijalog u kojem su učestvovala sve zainteresovane snage, posebno predstavnici medijskog sektora i predstavnici civilnog sektora, uz veoma važnu činjenicu da je na odborima prihvaćen veliki dio tih amandmana koji je došao upravo od strane civilnog sektora i medijskog sektora - dovoljno govori o bilo kojoj činjenici koliko ste bili otvoreni za ovaj dijalog i koliko su ova rješenja kvalitetna. Prigovori koji dolaze od strane kolega iz opozicije da ne treba usvajati ove i ovakve zakone mjesec dana prije održavanja izbora jednostavno ne stoje. Ne stoje, jer se na njima veoma dugo radilo, jer imamo upravo inkluzivan dijalog, jer se postigao najveći stepen saglasnosti oko ovakvih zakonskih rješenja. Čestitke na tome.

Medijski sektor je od uvođenja višestranačja u Crnoj Gori kvantitativno postao obogaćen velikim brojem medija, elektronskih, štampanih, a u novije vrijeme i on lajn medija. Čini mi se da je na kvalitetu izgubila medijska scena onog momenta kada se težilo pokušaju da se dođe do informacija. Znači, pokušaju da se što prije dođe do ekskluzivnih informacija, a obično su ta saznanja bila na nivou određenih poluistina u cilju da se neka informacija neprovjerena saopšti i dolazilo je često do neobjektivnosti i dijeljenja informacija na osnovu kojih su konačni konzumenti trebali da donesu svoj konačan sud.

Ova zakonska rješenja obezbjeđuju neki drugačiji ambijent i neku drugačiju platformu sa kojom može da se radi. Slušajući obrazlaganja na samom matičnom odboru, shvatio sam da se, ono što je upravo ovaj fond za pluralizam, na medijskoj sceni obezbjeđuje kroz mogućnost medija da kreiraju programske sadržaje na osnovu kojih će aplicirati za korištenje određenih sredstava.

Dakle, ova sredstva nijesu usmjerena kako bi medij bio održiv. Znam da živimo u vremenu komercijalizacije, odnosno vremenu kada se teži obezbjeđivanju većeg prostora za marketing, odnosno kako bi medij imao više sredstava za život. Ali, sa druge strane, moramo znati jasnu ulogu ovog fonda za pluralizam. To je jedno.

Drugo, ono što je veoma važno jeste zaštita novinara u ovoj situaciji da može da saopštava informaciju ukoliko pokazuje dužnu pažnju u odnosu na postojeće okolnosti. Treća, veoma važna stvar koju sam zaista notirao i primijetio se odnosi na komentare koji se postavljaju na portalima da se u roku od 60 minuta uklone. Čini mi se da su to veoma kvalitetni i pozitivni pomoci koje ste napravili u jednom i u drugom zakonskom rješenju. Veoma važan je i visok stepen nepristrasnosti u odnosu na izbor članova Savjeta radio televizije Crne Gore. To je veoma važna činjenica, a posebno sastav ovog Savjeta. Čuo sam maloprije jedan veoma važan podatak - da će u Savjetu

biti 44% onih koji dolaze iz civilnog sektora. Nije li to veoma važna informacija koju moramo podijeliti sa javnošću i koju svi moraju da čuju? 44% onih koji dolaze upravo iz civilnog, odnosno nevladinog sektora. To dovoljno govori o demokratskom odnosu prema ukupnim demokratskim odnosima koji se odvijaju u našem društvu.

Kako se odvija ova izborna kampanja, čuju se različite vrste kvalifikacija kako nijesmo demokratsko društvo, kako smo autoritarno društvo, kako ovdje ne važe nikakva demokratska pravila, a ja ću reći samo jedan podatak. Za samo 273 dana u 2019. godini u medijima, konkretno jednom štampanom mediju, mediju Vijesti, imali ste 1.826 negativnih objava na račun predsjednika države Đukanovića. Da li neko misli da u takvom nedemokratskom ili autoritarnom sistemu može ovako nešto da se desi? Da li mislite da može da se desi i u jednom takvom društvu, da na jednom portalu, vrlo ću ga rado kvalifikovati, portalu In4S, imate u kontinuitetu diskreditaciju onih koji ne misle kao ti koji /prekid/? Znači, diskreditaciju ličnu i svaku drugu u kojoj pojavljuju se različite vijesti sa slikama na kojim imate različitu pantomimiku, pa vas onda prepuste toj medijskoj zajednici, da vas brutalno rastrgnu na tim portalima i da na tim portalima uvijek imate komentare koji idu do nivoa linča tih ljudi, ljudi koji rade u javnom prostoru (posebno onih koji drugačije politički razmišljaju od onih koji prezentuju taj program). I ne samo taj portal, nego i mnogi drugi koji se danas pojavljuju u sklopu hibridnog rata protiv Crne Gore. E ako misle da će nas demotivisati sa tim što plasiraju na tim portalima i da će nas odvratiti od želje da prezentujemo ovu politiku koja je evropska, grdno su se prevarili. To im moramo poručiti - grdno su se prevarili.

Još jedna stvar. Čuli smo takođe kvalifikacije kako će nas opozicija pomesti, kako nas više neće biti na političkoj sceni. Te kvalifikacije se čuju unazad sigurno preko 25 godina, a ja ću građanima reći jednu stvar kako god oni politički razmišljali. Poslije 30. avgusta u ovim klupama ćete vidjeti pokisle i pokunjene opozicione predstavnike, koji će tražiti neki novi izgovor za izborni poraz.

Toliko. Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 18:24:46)

Hvala, poslaniče Živkoviću.

Dajem riječ Adrijanu Vuksanoviću. Zahvaljujem poslaniku Andriji Nikoliću koji je, da bismo uspjeli da se držimo dogovorenog tajminga, svoje vrijeme ustupio poslaniku Vukasnoviću. Poslije njega neka se pripremi Dragutin Papović.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (27.07.20 18:26:41)

Hvala, predsjedavajući.

Uvaženi ministre, poštovani gospodine Rutoviću, dame i gospodo, hvala i kolegi Andriji Nikoliću na kolegijalnosti.

Želim po ovom pitanju da kažem nekoliko stvari. Javni servis je nešto što je jako važno za svaku državu, samim tim i za državu Crnu Goru. Često slušamo na ovu temu raznorazne kritike koje se upućuju Radio televiziji Crne Gore. Neke kritike su opravdane, neke su politički motivirane, neke opet imaju i svoj parapolitički motiv. Ipak, kakvo god bilo stanje, treba napomenuti nekoliko činjenica.

Javni servis po svojoj definiciji ne mora biti najgledaniji medij jedne države. Komercijalni mediji su ti koji se bore za gledanost i oni su, po definiciji, gledaniji od samog javnog servisa. Javni servis, kako je to još definisao utemeljivač BBC-a Ric, treba da obrazuje, informira i zabavlja. Koliki je bio budžet za 2019. godinu javnog servisa? 13,8 miliona eura. Budžet za HRT je 180 miliona eura. Dan jednako traje i kod nas i kod njih i potrebno je programski popuniti ta 24 sata. RTCG je jedna od najsiromašnijih regionalnih javnih servisa. Ono što mene ovdje posebno zanima, ako govorimo o samom sadržaju javnog servisa, volio bih da u tom sadržaju ima više programa koji reprezentira manjinske kulturološke specifičnosti. Da i na taj način konkretiziramo ono sa čim se hvalimo, ali potrebna je i sama interakcija koja će doći od strane kulturnih djelatnika iz reda manjinskih naroda.

Sad, ako sam kazao da je crnogorski javni servis jedan od najsiromašnijih, mene posebno ovdje zanima i to bih apostrofirao kao pitanje - zbog čega se ovim zakonom oduzima pravo javnom servisu za reklamiranje u onom udarnom terminu od 20 do 22 sata? Da li na taj način mi pomažemo taj javni servis, da li ga jačamo ili slabimo i da li možda na taj način mi jačamo nekog drugog koji sa strane upravlja nekim ovdašnjim medijima, a čiji vlasnici imaju budžet veći od samog crnogorskog budžeta? Nemojte zaboraviti jednu činjenicu - zbog ekonomskih posljedica aktuelne pandemije naš bruto-društveni proizvod će biti u padu. Samim tim, doći će do smanjenja i budžetskih parametara, a samim tim doći će do smanjenja u izdvajanju i za sami javni servis. Kakav god da je taj javni servis, a vjerujem da bi svi željeli da bude bolji nego što jeste, ja mu odajem priznanje. Vidjeli smo u ovom jednom teškom vremenu, vremenu neizvjesnosti, kada je u prvom ciklusu harala korona virus, javni servis je ipak imao nešto da ponudi. Imao je visoku gledanost i pokazao je da nekim ljudskim sposobnostima, talentima, intelektualnim naporima može nadomjestiti neke manjkavosti. Čestitam mu na tome. Ali, najviše zanima zbog čega se javnom servisu onemogućava reklamiranje u udarnom terminu. Nijedan regionalni javni servis to nije uradio. HRT, kazao sam, ima 180 miliona eura budžeta, ne računajući reklamni sadržaj. S reklamnim sadržajem ta cifra ide još i više. Očekujemo s pravom da javni servis bude po svom sadržaju, a kako sam to prije naveo kako je ukazao utemeljivač BBC-a Ric, da informira, obrazuje i da zabavlja, bude bolji nego što jes. Ali, ako gledamo realnost cjelokupnu, onda sa tolikim sredstvima možemo li očekivati da on zadovolji te naše opravdane zahtjeve? Da bi to mogao zadovoljiti, mora imati i adekvatnu finansijsku potporu. Bojim se da ćemo ga tim članom zakona, oduzimajući mu pravo reklamiranja od osam do 10, slabiti ne jačati. A nama je interes da ga jačamo.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 18:32:33)

Zahvaljujem Adrijanu Vuksanoviću. Vidim da se javio poslanik Milić. Ne znam da li je to korektno prema Andriji Nikoliću koji je ustupio vrijeme, a mi ga na ovaj način sad trošimo. Izvolite.

SRĐAN MILIĆ (27.07.20 18:32:48)

Hvala Vam.

Gospodine Vuksanoviću, prvo ostaću Vam dužan šta građani Hrvatske misle o HRT-u, ne zbog toga što nemam, nego zato što ćemo se baviti samo Televizijom Crne Gore. Jer vi upoređujete HRT i RTCG. Volio bih da uporedite na način koji bi bio u funkciji što boljeg javnog servisa u Crnoj Gori, a Hrvatska radio televizija je sigurno primjer kakav treba da izgleda nacionalni javni emiter. Da ne ispadne sad da od predstavnika manjinske zajednice hrvatskog naroda u Crnoj Gori branim HRT, ali hajmo oko RTCG-a, gospodine Vuksanoviću.

Istraživanje, pominjao sam ga ali nijeste bili u sali vjerujem, RTCG na njihovom sajtu urađeno za IPSOS, 100 strana skoro, kaže šta građani kažu o RTCG-u - ubjedljivo prvo mjesto od svih televizijskih stanica pod direktnim političkim pritiskom na njihovom sajtu. Program djeluje jeftino, Vi ste upotrijebili riječ jeftino, ali ne u tom smislu; poslije Pinka M ubjedljivo drugo mjesto, daju tačne i pravovremene informacije. Je li to smisao onoga što ste govorili za BBC? Jedan od četvorice u Crnoj Gori smatra da Radio televizija Crne Gore daje tačne i pravovremene informacije. Vulgarni imidž Pink M prvi, a poslije njega Radio televizija Crne Gore. Ja zaista kada se pogledaju ovi podaci, moram da istaknem da negdje nešto se u ovome svemu ne slaže.

Ali, gospodine Vuksanoviću, pomenuli ste manjinske narode. Načinom kako je to definisano Zakonom odbornika i poslanika i odlukama Državne izborne komisije za mandate ispod 2% na ovim izborima mogu da se prijave: Ukrajinci, Džedaji, Rumuni, Slovaci, Amerikanci, Indijanci, Eskimi, kosmopolite, Aboridžini, Japanci, Iliri, Varvari, Arapi, Moldavci, Zemljani, Marsovci, Jevreji, Kubanci, Marokanci, Filipinci, Gruzijci, Evropljani i Crmničani. To su svi oni koji su na popisu od 2003. godine rekli kojoj nacionalnoj manjini pripadaju. Potpuno razdvajam hrvatsku nacionalnu

manjinu kojoj pripada najmanje 33% kulturne baštine Crne Gore. Ali, s druge strane, zakon, i najbolje napisan, može biti zloupotrijebljen od onih koji ne zaslužuju da se njihova prava na takav način štite. Siguran sam da ćemo biti svjedoci ubrzo da će se formirati neka od partija koja će štiti ove koji su se izjasnili kao ove nacionalne manjine i koji će tražiti svoju zaštitu prava kao što Vi sada kažete vezano za manjinska prava. Predstavnik druge nacionalne manjinske zajednice ovdje u ovom Parlamentu je podnio konkretne amandmane, smatrajući da trebaju da ta nacionalna manjinska prava budu zaštićena i kroz članstvo u Savjetu Televizije Crne Gore. Interesovalo bi me šta Vi konkretno o tome mislite.

Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 18:36:30)

Nijesam siguran da ste pravilno interpretirali sve stvari i ljude ste koji žive u određenim državama poistovjetili sa ljudima koji žive u jednom kraju u Crnoj Gori. Tako da ste vjerovatno imali, ... ne dajem Vam riječ. /Upadica/

Izvolite, Adrijane.

Možete.

SRĐAN MILIĆ (27.07.20 18:36:45)

Hvala vam.

Gospodine Gvozdenoviću, svaki podatak koji sam ovdje saopštio je podatak koji sam tražio /prekid/ i za Crmničane. Postojali su ljudi koji su se na popisu stanovništva izjasnili kao Crmničani, kao manjinska zajednica. Razumijete? To je osnov da može neko da napravi crmničku demokratsku partiju socijalista.

Ja se nadam da Vi ovu informaciju nećete zloupotrijebiti ako slučajno ne budete u vrhu liste DPS-a.

Hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 18:37:59)

Adrijane, izvolite.

ADRIJAN VUKSANOVIĆ (27.07.20 18:38:03)

Hvala Vam, gospodine Miliću. Prvo, zahvalan sam Vam što ste spomenuli da na teritoriji Crne Gore postoji značajan dio kulturnog blaga koji su njegovali, baštinili i očuvali pripadnici hrvatskog naroda. Ne bih se složio da je to 33%, nego puno više, ali ja Vam odajem priznanje na tome, jer ima puno onih koji to ne žele priznati i žele to kvalificirati nekim drugim imenima, samo ne bi li spomenuli to mrsko nacionalno ime hrvatsko. Onda ga idenfikiraju sa katoličkim, što on jeste, pa bokeljskim što on takođe u regionalnom smislu jest. Ali, bježe od tog nacionalnog, jer ne prihvataju i ne vrednuju na pravi način realnost. Mi smo uvijek govorili da sve to što smo stvorili na teritoriji Crne Gore je istodobno i same države Crne Gore i treba Crna Gora da se predstavlja pred svijetom sa kulturnim blagom koji su stvorili i njegovali pripadnici hrvatskog naroda, koji su ovdje autohtoni i već stoljećima egzistiraju na prostoru današnje Crne Gore.

Kad ste spomenuli ove nacionalne i etničke skupine, u pravu ste - formalno neko se može prijaviti i učinjeti mu se primamljiv taj sniženi cenzus kako bi ostvario neke svoje ambicije. Ali, takođe Vam moram kazati da za sve je potrebno steći određeni broj biračkoga tijela, a birači će cijeniti one koji bez kompleksa jasno, hrabro i argumentirano brane svoje nacionalne indetitetske odrednice.

Što se tiče RTCG-a i HRT-a, ja sam vam kazao, neusporediva je brojka koja govori o

budžetskim izdvajanjima za hrvatsku Radio televiziju i Radio televiziju Crne Gore. Samo sam potencirao da je loše što javni servis ovim zakonom neće moći sebi priuštiti reklamiranje u prajm tajmu - u udarnom terminu. Na taj način se pomaže onima koji već imaju. I neka imaju, nemam ništa protiv. Ali, ja nemam nikakvog razloga nekog posebnog političkog da sada zastupam i branim RTCG. Nijessmo imali nikakav povlašćeni status i ne treba. Navikli smo na skroz nešto drugo, navikli smo na medijsku sotonizaciju i hvala im na tome, jer su na taj način ojačali naš i u tom smislu imunitet.

Dakle, nemam nikakvog političkog razloga, ali imam drugog, a to je da vodimo brigu o općem interesu, o zajedničkom interesu. Kad upoređujemo što građani misle o hrvatskom HRT-u i crnogorski građani o crnogorskoj Radio televiziji, razumijem tu poentu, ali možemo ući i u druga pitanja - što građani Hrvatske misle o samoj Hrvatskoj i što građani Crne Gore misle o samoj Crnoj Gori.

Ali, jako sam zahvalan što ste intelektualno pošteno spomenuli kulturno blago koje baštine Hrvati danas u Crnoj Gori i hvala Vam na tome. /Upadica/ /Prekid/ iz opozicije kad je to komplementarno sa onim što je politička realnost, a Vi ste danas to iskazali. Gospodine Miliću, kolega, hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 18:40:49)

Na ovaj način smo završili komentar i odgovor na kome nar na izlaganje Adrijana Vuksanovića. Dajem završnu riječ poslaniku Dragutinu Papoviću, u ime kluba našeg, a u ime Ministarstva daćemo Aleksandru Bogdanoviću.

DRAGUTIN PAPOVIĆ (27.07.20 18:42:16)

Hvala Vam, gospodine potpredsjedniče.

Uvažene kolegice i kolege, poštovani ministre, poštovani gospodine Rutoviću,

U završnoj riječi treba reći da sve ono što smo čuli od kolega iz opozicije može da se svede na to da oni nemaju ozbiljniju primjedbu na ovaj zakon, ni na jedan u stvari od ova dva zakona, izuzev da se oni možda donose preuranjeno, odnosno mjesec pred izbore, što bi bilo opravdano prigovaranje da ovi zakoni mijenjaju nagore ambijent u medijima pred ove izbore. Ne mijenjaju, nego poboljšavaju i to naravno na duže staze, jer u ovako kratkom vremenu ne mogu pogoršati. Dakle, to nije opravdan razlog za primjedbu.

Takođe, kolege iz opozicije su dominantno govorili o načinu uređivanja javnog servisa Radio televizije Crne Gore, sporeći mu i pismenost, a i etičnost. Pri tome su izrekli nevjerovatnu količinu ružnih riječi, uvreda, mržnje. Govoreći o menadžmentu i uredništvu Radio televizije Crne Gore su u stvari poručili kako bi oni uređivali taj javni servis.

Ako ne možete da uredite svoj rječnik u Parlamentu dok govorite, kako ćete da uređujete medije, ili kako da donosite zakone koji će urediti medije? Valjda oni koji donose Zakon o medijima prvo treba da uredi svoje ponašanje, svoje stavove, pa da onda mogu na kvalitetan način da govore o zakonima koji će da uređuju tako važnu oblast, kao što su mediji. Potom, toliko su radikalno napali javni servis, a istovremeno tvrde s druge strane da i on ima malu gledanost, da je on gotovo na nivou statističke greške, da nema povjerenja, a čemu onda tolika žalopojka? Zašto im je stalo da Radio televizija Crne Gore prenosi ove sjednice direktno u ovom periodu ako je Radio televizija Crne Gore tako loše gledana? Nema logike.

Zahvaljujući, ipak, jednom našem predanom radu bar u prethodne dvije decenije u Crnoj Gori se izuzetno razvio medijski pluralizam. Ja mislim da smo u odnosu na broj stanovnika sigurno među vodećim zemljama u Evropi po broju medija - jedan kvalitet. Drugi kvalitet - većina tih medija su dominantno opoziciono nastrojani. Uzmite, recimo, tri najuticajnije dnevne novine, dvije od njih su dominantno opozicione. Od nekolike televizije sa nacionalnom frekvencijom, jedna je, koja je potpuno opoziciona, dominantna.

Ja zaista ne znam nedemokratsku državu ili hibridnu, kako to vole kolege iz opozicije da kažu, koja ima tako jak opozicioni upliv u medijima. Obično tamo gdje nema demokratije,

opozicioni mediji ili proopozicioni mediji su na marginama. Ovdje kod nas je obrnuto. Treća stvar koja je veoma značajna je da nama fali profesionalizam u medijima. Dvije stvari - sloboda medija i profesionalizam medija. Za slobodu je uvijek dominantno odgovorna državna uprava, jer ona treba da obezbijedi takav ambijent. Za profesionalizam medija je, prije svega, odgovorna medijska zajednica (da je tako uopšte nazovem). Mi prihvatamo tu odgovornost za slobodu. Ne znam da li je medijska zajednica spremna da je prihvati za ovaj dio koji se tiče profesionalizma. Nadam se da će ovi zakoni to promijeniti.

Najveći dio današnjih rasprava od kolega iz opozicije se odnosio na javni servis Radio televiziju Crne Gore. Ne toliko što su oni možda politički oslabljeni zbog onoga što misle da im je uskraćeno na javnom servisu, jer oni to kompenzuju kroz druge televizije, druge medije, nego prije svega zato što je javni servis u ovom periodu od usvajanja Zakona o slobodi vjeroispovijesti bio brana onom medijskom bombardovanju koje je bilo podrška politici litija u Crnoj Gori. Zamislite da u tom periodu nijesmo imali javni servis, koji je govorio objektivno, koji je govorio tačno, precizno o karakteru litija, šta bi bilo u Crnoj Gori.

Dakle, oni su imali podršku ne samo medija iz Crne Gore, nego medija iz okruženja koji su na jedan brutalan način napadali ne samo vlast Crne Gore, nego ono što je državni interes Crne Gore. Da nije bilo javnog servisa, naša odnosno državna strana se ne bi čula. Zbog toga njima smeta javni servis Crne Gore. On, ipak, uzimajući u obzir sve mane, sve nedostatke, mislim da ima najobjektivniji pristup ovoj temi. Zato bi oni 30. avgusta da to sve promijene, da uređuju u skladu sa svojim kriterijumima. Kakvi su ti kriterijumi najbolje svjedoči to što je njihov favorit među medijima jedan opskurni portal, koji se proslavio prije svega po sijanju mržnje prema neistomišljenicima, odnosno prema onima koji zastupaju državnu politiku Crne Gore. Oni koji nas slušaju i gledaju u ovom Parlamentu, prije svega crnogorska javnost neka uporedi te kriterijume. Neka stavi taj portal s jedne strane, a Radio televiziju Crne Gore s druge strane. Zaista mislim da bi svaki objektivni sud, svaka objektivna analiza pokazala da ipak profesionalizam, sloboda medija, odnosno oni koji to žele da promovišu i proširuju se nalaze sa ove strane vladajuće većine, a ne sa strane opozije.

Ovdje je situacija vrlo jasna. Trebaju nam slobodni, profesionalni mediji, a mislim da su ovi zakoni najbolji put ka tome da se ide ka tome cilju. Politički pokleknuti pod takvim pritiscima koji žele da od medijske scene u Crnoj Gori naprave nekontrolisanu kaljugu sigurno nećemo dozvoliti, bez obzira na sve ostale optužbe.

Hvala.

PREDSJEDAVALAČICA BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 18:49:23)

Hvala.

Dajem završnu riječ ministru Aleksandru Bogdanoviću.

ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ (27.07.20 18:49:28)

Zahvaljujem, uvaženi potpredsjedniče Parlamenta.

Dame i gospodo, uz zahvalnost poslanicima na kvalitetnoj raspravi, zahvalnost svim subjektima na dostavljenim amandmanima, te svima koji su učestvovali u koncipiranju ovog zakonskog rješenja, još jednom naglašavam na izuzetan značaj i ulogu javne radio-difuzije u ostvarivanju temeljnih principa demokratskog građanskog društva, što svakako predstavlja snažne razloge za obezbjeđenje sveukupne nezavisnosti nacionalnog javnog emitera i stvaranje neophodnih uslova za njegov razvoj i finansijsku održivost. Imajući u vidu značaj i ulogu javne radio-difuzije za jedno demokratsko društvo, posebno me raduje što predmetno zakonsko rješenje u potpunosti obezbjeđuje normativne pretpostavke za insitucionalni, politički i finansijski nezavisan javni servis, utemeljen na principima Savjeta Evrope sadržanih u preporuci 96-10 o nezavisnosti javnih servisa radio-difuzije, kao i saopštenju Komisije o primjeni pravila o državnoj pomoći za javne radio-difuzne usluge i članu 10 Evropske konvencije za ljudska prava i osnovnih sloboda.

Dakle, još jednom napominjem i sa zadovoljstvom ističem da je Predlog zakona koji je na

zahtjev Ministarstva kulture, odnosno Vlade Crne Gore po prvi put u svojoj normativnoj evoluciji bio predmet tri monitoring ekspertize Savjeta Evrope i Evropske komisije, od strane ovih međunarodnih organizacija u finalnom mišljenju za koje smo čuli od nekih političkih oponenta danas da to mišljenje ne postoji, ocijenjen kao u potpunosti usaglašen sa standardima Savjeta Evrope, odnosno da isti ne zahtijeva dodatne izmjene.

Naime, Predlogom zakona, kao proizvodom rada multiresorske radne grupe predstavnika Vlade, predstavnika Radio Televizije Crne Gore, nevladinog sektora, univerziteta, regulatora iz oblasti elektronskih medija, kao i internog međunarodnog eksperta, te široke javne rasprave dodatno se preciziraju, odnosno snaže pitanja konflikta interesa članova Savjeta Radio Televizije Crne Gore, kriterijuma za člana Savjeta, po kojem broj nominacija neće biti odlučujući za članstvo u Savjetu. Takođe, u cilju jačanja odgovornosti prema javnosti, snaženju principa samoregulacije, snaženju profesionalnih standarda, ovim predlogom zakona definiše se kao nezavisan organ Radio Televizija Crne Gore i institut ombudsmana, te u cilju eliminisanja potencijalnog političkog pritiska na Savjet Radio Televizije Crne Gore, ovaj Predlog zakona ne definiše mogućnost kolektivnog razrješenja Savjeta.

Dodatno naglašavam da u cilju definisanja u najvećoj mogućoj mjeri konsenzusa svih zainteresovanih subjekata društva, dakle, govorili smo: medijske zajednice, nacionalnog javnog emitera, civilnog društva, na planu optimalnih zakonskih rješenja i njihove pune implementacije, inicijativa Savez za Evropu kroz široki niz konsultacija, dijaloga i tematskih sastanaka na bazi najviših međunarodnih standarda ove oblasti rezultiralo je visokim nivoom usaglašenosti stavova Vlade, medijske zajednice, nacionalnog javnog emitera i civilnog društva u kontekstu konačnih rješenja Predloga zakona. Dakle, ne narušavajući koncepte sveukupne nezavisnosti nacionalnog javnog emitera, ne dovodeći u pitanje principe zakona i involviranje najviših međunarodnih standarda oblasti javne radio-difuzije, na predlog civilnog društva brisani su instituti ugovora o pružanju javnih usluga i podnošenje finansijskog izvještaja Radio Televizije Crne Gore Skupštini, dok je na predlog civilnog društva i nacionalnog javnog emitera brisan institut upravnog finansijskog odbora. Dodatno, na predlog civilnog društva u cilju snaženja transparentnosti i odgovornosti prema javnosti Radio Televizije Crne Gore, definisana je obaveza Radio Televizije Crne Gore u kontekstu objavljivanja dodatnih izvještaja i ugovora, dok je u cilju dodatnog snaženja pitanja konflikta interesa članova Savjeta sa dvije na tri godine povećan period u kojem politički funkcioneri, poslanici i odbornici ne mogu imati članstvo u Savjetu.

Takođe, imajući u vidu veličinu markentinškog tržišta, a u cilju podrške medijskom pluralizmu kao kompromisno rješenje u kontekstu predloga medijske zajednice za ukidanje marketinga Radio Televizije Crne Gore dodatno je redukovana stopa emitovanja oglasa i telešopinga u najgledanijem terminu, tj. od 20 do 22h, te definisana potpuna zabrana emitovanja oglasa i telešopinga u navedenom periodu koja se neće odnositi isključivo na prenos događaja od posebnog značaja za javnost. Na ovaj način smo sačuvali interese nacionalnog javnog emitera, jer se predlog medijske zajednice svodio na potpuno ukidanje markentinških aktivnosti, što nijesmo dozvolili.

U konačnom, još jednom podsjećam, na državi je da normativno definiše garancije sveukupne nezavisnosti Javnog servisa, dok je implementacija zakona kao drugi ne manje važan čin na Savjetu Radio Televizije Crne Gore, kao nadzornom organu upravljanja i kontroloru rada Radio Televizije Crne Gore, sa jasno definisanim mandatom i uz poštovanje menadžmenta i uredničke nezavisnosti, te posebno na menadžmentu koji u cilju javnog interesa kroz program Radio Televizije Crne Gore treba da zadovoljava interese najšire javnosti u oblasti informisanja uz obezbjeđenje poštovanja i promociju osnovnih ljudskih prava i sloboda, pluralizam društvenih i socijalnih ideja, te unapređenje kulture javnog dijaloga i poštovanje jezičkih razlika.

Samo kratko za Zakon o medijima. Da još jednom podsjetim da kapitalni instituti po prvi put definisani Predlogom ovog zakona i ne samo u Crnoj Gori, već i u regionu su prepoznati kao iskorak u medijskoj oblasti koja neprestano i ubrzano tehnološki evoluira sa svim svojim izazovima i odnose se na formiranje Fonda za podsticanje pluralizma i raznovrsnosti medija, transparentnost medijskog vlasništva kroz obavezu ... i objavljivanje osnovnih podataka o svim vlasnicima do 5% udjela u upravljačkim pravima. Zatim transparentnost finansiranja medija iz javnih prihoda, uključujući oglašavanja državnih organa u medijima. Zatim zaštita izvora informacija, samoregulacija u vidu eksterne i interne samoregulacije i finansiranja u okviru Fonda za podsticanje

pluralizma i raznovrsnosti medija, definisanje onlajn medija kao tradicionalnih medija, utvrđivanje odgovornosti osnivača onlajn portala za objavljivanje komentara treće strane. Dodatno podsjećam da se Fond za podsticanje pluralizma i raznovrsnosti medija temelji na zaštiti medijskog pluralizma, nediskriminatornom pristupu sredstava, nezavisnosti tijela za dodjelu sredstava i jasnim, preciznim, objektivnim i transparentnim kriterijumima. Zato predlažemo da se fond poveća na najmanje 0,09% tekućeg budžeta u članu 18.

Dakle, Prijedlogom je predviđeno da će država izdvajati određeni zagarantovani procenat za pokrivanje operativnih troškova samoregulatornih tijela na principima nediskriminatornog pristupa, transparentnosti procedura, nezavisnih samoregulatornih internih i eksternih tijela za finansiranje. Posebno naglašavamo da je institut zaštite izvora informacija pravilo, dok izuzeće postoji u samo zakonom predviđenim okolnostima i u slučaju kada su alternativne mjere za otkrivanje izvora iscrpljene. Dakle, ovaj institut je u potpunosti usaglašen sa ograničenjima slobode izražavanja sadržanim u stavu 2 člana 10 Evropske konvencije o ljudskim pravima i sa principima prakse Evropskog suda za ljudska prava.

Na samom kraju želim da kažem da imam opravdano očekivanje da će ovakvi zakonski tekstovi, za koje očekujemo da ćete dati podršku, biti iskorak u demokratskom društvu i da su posve prirodna očekivanja crnogorskog društva nakon ovako detalje pripreme inkluzivnog procesa u izradi zakona, te konačno zakona sa najvećim standardima koje Evropa poznaje u medijskoj oblasti, da se shodno demokratskim standardima mediji rukovode, izjašnjavaju i samoregulišu praksu balansom između kategorija, pojmova, praksi i standarda, slobodi odgovornosti u primjeni principa prava javnosti da zna, pozivajući se na preporuke godišnjih izvještaja Evropske komisije, po kojem upućuju na snaženje mehanizama samoregulacije. Zahvaljujem.

PREDSJEDAVALAČI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 18:58:20)

Ministre Bogdanoviću, uvaženi gospodine Rutoviću, zahvaljujem na konstruktivnom učešću u raspravi vezano za ova dva zakonska rješenja. Nekoliko dana smo razgovarali o njima. Podsjetiću uvažene gledaoce da smo razgovarali o Predlogu zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio Televiziji Crne Gore i Predlogu zakona o medijima. Na ovaj način konstatujem da je pretres završen a izjasnićemo se naknadno.

Prelazimo na tačku **Izbor i imenovanje**. U okviru ove tačke imamo predlog kandidat za dva člana Komisije za koncesije Crne Gore iz reda uglednih stručnjaka. Podsjećam da, u skladu sa Zakonom o koncesijama, članove Komisije za koncesiju imenuje Vlada Crne Gore, od kojih dva člana predlaže Skupština iz reda uglednih stručnjaka, pa je Administrativni odbor utvrdio predlog kandidata, i to Božidar Pižurica i Samet Murić. Izvjestilac Administrativnog odbora je Luid Škrelja, predsjednik odbora.

Otvaram pretres. Da li predsjednik odbora želi riječ?
Izvolite, predsjedniče.

LUID LJUBO ŠKRELJA (27.07.20 18:59:40)

Poštovanje, uvaženi gospodine potpredsjedniče.

Poštovane kolege i kolegice,

Komisija za koncesije Crne Gore ima predsjednika i osam članova. Dva člana Komisije iz reda uglednih stručnjaka, na predlog Skupštine Crne Gore, imenuje Vlada Crne Gore. Predsjednik i članovi komisije mogu biti samo državljani Crne Gore. U komisiji ne može biti imenovano lice koje je pravosnažno osuđeno zbog krivičnog djela protiv imovine, privrede, ustavnog poretka i zloupotrebe službenog položaja. Predsjednik i članovi komisije ne mogu biti: poslanici, odbornici, starješine državnih organa, organizacija i ustanova, glavni administrator i starješina organa lokalne uprave.

Po javnom pozivu, odboru su dostavljene prijave pet kandidata: Omera Markišića, Mirjane Purić, Sameta Murića, Milutina Koraća i Gorana Dačića, s tim što su neke od prijave dostavljene nakon isteka roka. Na 88. sjednici Administrativnog odbora, održanoj 30. juna 2020. godine,

Odbor je konstatovao da je mandat dva člana Komisije za koncesije, koju je Vlada Crne Gore imenovala na predlog Skupštine Crne Gore 02. aprila 2015. godine, istekao 02. aprila 2020. godine, kao i da je Zakonom o koncesijama, koji se primjenjuje od 05. jula 2020. godine, određeno da će se imenovanje Komisije za koncesije izvršiti u roku od 30 dana od dana početka primjene zakona, a da će sadašnji predsjednik i članovi komisije nastaviti sa radom do imenovanja komisije u skladu sa novim zakonom. Odbor je, takođe, konstatovao da su neposredno nakon raspisivanja javnog poziva donijete mjere Ministarstva zdravlja Crne Gore i Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti radi sprečavanja prenošenja novog koronavirusa i upoznao se sa dopisom nekolicine kandidata koji su naglašavali da je javni poziv za koncesije objavljen samo par dana prije proglašenja epidemije koronavirusa u Crnoj Gori i da su namjeravali da se prijave na isti u roku, ali da zbog novonastale situacije nijesu mogli kompletirati neophodnu dokumentaciju, što je svima nama poznato.

Stoga je Administrativni odbor odlučio da zbog mjera koje je podrazumijevalo proglašenje epidemije koronavirusa u Crnoj Gori, nakon objave javnog poziva za koncesije, poništi navedeni javni poziv od 12. marta 2020. godine i raspiše novi sa rokom od 15 dana za prijave kandidata kako bi Skupština do kraja proljećnjeg zasijedanja mogla predložiti Vladi kandidate. Po novom javnom pozivu, Odboru su dostavljene prijave šest kandidata: Milutina Koraća, Gorana Dašića, Mirjane Purić, Omera Markišića, Božidara Pižurice i Sameta Murića. Odbor se na 91. sjednici održanoj 23. jula 2020. godine upuznao sa radnim biografijama kandidata, izvodima Ministarstva pravde iz kaznene evidencije u kojima je konstatovano za svakog kandidata da ne postoje podaci o kaznenoj evidenciji i obavještenjima Agencije za sprečavanje korupcije da ne postoje zakonske smetnje za imenovanje kandidata za članove komisije.

Nakon konstatovanja da svi prijavljeni kandidati ispunjavaju uslove određene Zakonom o koncesijama i javnim pozivom, Odbor je, na osnovu člana 49 Poslovnika Skupštine Crne Gore, a imajući u vidu kriterijume utvrđene članom 10 stavovi 4, 5 i 6 Zakona o koncesijama, većinom glasova, ukupno je glasalo devet članova Odbora, sedam za kandidate Božidara Pižuricu i Sameta Murića, dva za kandidata Gorana Dašića, odlučio da Skupštini predloži Božidara Pižuricu i Sameta Murića za dva člana Komisije za koncesije Crne Gore iz reda uglednih stručnjaka.

Odbor je mišljenja da će predloženi kandidati, imajući u vidu njihovo obrazovanje, stručnost i radno iskustvo, kao i postignute rezultate u prethodnom radu, uspješno obavljati poslove iz nadležnosti Komisije za koncesije Crne Gore. Hvala vam na pažnji.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 19:04:07)

Uvaženi predsjedniče Škrelja, zahvaljujem na vrlo iscrpnom, detaljnom izlaganju, što je uobičajena praksa kada Vi izvještavate sa vašeg Odbora.

Da li neko želi riječ?

SRĐAN MILIĆ (27.07.20 19:04:35)

Hvala Vam, gospodine Gvozdenuviću. Neću dugo oko svega ovoga.

Gospodine Škrelja, vrlo korektan izvještaj onoga što se dešavalo na Odboru. Čitao sam biografije kandidata koji su se prijavili. Nismo ni gospođa Pavićević ni ja članovi Odbora, ali manje bitno, moram da Vam kažem da sam tamo pročitao fascinantne biografije kandidata koji nisu izabrani. Razumio sam da se Odbor vodio primarnim kriterijumom onim šta ljudi su do sada postigli na svom poslovnom planu, životnom planu, a tiče se oblasti koncesija i onoga što i Vi, gospodine Škrelja, čini mi se i ja duži niz godina ukazujemo da bismo trebali u toj oblasti da ostvarujemo značajnije prihode. Ne ulazim, to je politička odluka, klubova, poslanika i svih ostalih, ali mislim da je zbog ljudi koji su se kandidovali, a zbog nekih ranijih tema ovdje o tome koliko ljudi sa vrhunskim biografijama koji se prijave na te konkurse mi sa načinom biranja u stvari pokazujemo kako je ovaj dom brana tim ljudima da uspiju. Ja sam želio samo da ukažem da mi se čini po onome što je dostupno i to odmah da kažem, gospodine Škrelja, po onome što je dostupno na sajtu Skupštine, nisam drugačije se upoznao sa podacima, te biografije pojedinaca koji su

konkurisali a nisu izabrani su zaista bile fascinantne. Hvala vam.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 19:06:25)

Hvala.

Siguran sam da u narednom sazivu ćemo dodatno raditi na jačanju ukupnih kapaciteta same Skupštine i na taj način raditi na izboru uvijek najkvalitetnijih ljudi. Treba malo otvoriti neka dodatna vrata, to smo sigurni.

Ne vidim niko da je više zainteresovan. Pretpostavljam da šef Administrativnog odbora ili predsjednik Administrativnog odbora Luid Škrelja želi da da svoj komentar. Izvolite.

LUID LJUBO ŠKRELJA (27.07.20 19:07:00)

Ne ulazeći u ono što je gospodin Milić rekao, niti želim niti imam pravo da komentarišem bilo kog pojedinca, jer stvarno svi zaslužuju da budu. Ono što je bilo do mene, kao čovjeka koji sam pokrenuo tu inicijativu, jeste da sam poništio, tražio od članova Administrativnog odbora da mi pomognu da poništimo prvi oglas upravo zbog toga što ljudi nisu mogli blagovremeno da se prijave na konkurs. To sam učinio, na kraju krajeva glasanjem se odlučivalo o tome i znam konkretno i na koga gospodin Milić misli. Imam visoko mišljenje i o tom čovjeku, lično ga poznajem, ali moramo biti svjesni da ovo nije prvi put što se dešava. Ovo je metod rada Administrativnog odbora i Skupštine. Ovo je prva stepenica da oni budu članovi Komisije za koncesije, jer zadnju riječ o tome daje Vlada Crne Gore. Toliko i hvala.

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 19:08:00)

Uvaženi gospodine Škrelja, ja računam ovo da je bila i Vaša završna riječ kao predsjednika Odbora. Uvaženi građani, na ovaj način konstatujem da smo završili pretres i povodom tačke Izbor i imenovanja. To je bila 27. tačka naše Pete sjednice Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2020. godini.

Konstatujem da smo iscrpili kompletan dnevni red. Dajem pauzu od pet minuta da se pripreme moje kolege za glasanje, jer je naš zahtjev, poštujući mjere NKT-a, da se glasa iz više sala. Izvolite, rasporedite se na mjesta. Molim tehničku službu pod rukovodstvom generalnog sekretara gospodina Jovićevića da se organizujemo. Hvala vam.

/Pauza/

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ (27.07.20 19:21:37)

Uvaženi poslanici, predlažem da nastavimo.

Generalni sekretare, je li sve spremno za glasanje? /Upadice/ Pitam generalnog sekretara li je sve spremno za glasanje. Možemo da krenemo? Hvala Vam.

Poštovani poslanici, stiču se uslovi da pređemo na izjašnjavanje o pojedinim predlozima akata o kojim smo obavili pretres. Zamolio sam samo generalnog sekretara da vidi da li su sve kolege zauzeli mjesta u salama, jer je dogovor da, poštujući mjere Nacionalnog koordinacionog tijela i zakone koje smo usvojili, da se obezbijedi potrebna distanca i zato je dogovoreno da se glasa u četiri sale.

Danas planiramo da glasamo o nekoliko zakona počevši od Predloga zakona o lijekovima (17. tačka). Čekam generalni sekretarijat da nam da verifikaciju početka glasanja. Prvo ćemo glasati o Zakonu o lijekovima, poslije toga Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, pa Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći, pa

Predlog zakona o Fondu rada, pa Predlog odluke o donošenju detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici i tako dalje.

Predlog zakona o lijekovima je bila 17. tačka. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Predlažem da glasamo. Uvaženi poslanici, ko je za? Sljedeća sala, ko je za? Da li ima neko uzdržan? Nema. Da li je neko protiv? Niko. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu, samo da mi daju i brojke koje mogu da podijelim sa vama. Plavi salon, izvolite - ko je za? Vidim da ste svi za. Tako da niko ne može biti protiv ili uzdržan, ali je red da vas pitam jer je to u skladu sa našim pravilima. Da li je neko protiv? Nije. Da li je neko uzdržan? Nije. Prelazimo u Crveni salon. Crveni salon, sad su završeni odbori i nama poslanika koji su predviđeni da budu u ovom salonu. Čekam informatičku službu generalnog sekretarijata da nam da i precizne brojeve, a koordinira kompletnim poslom generalni sekretar Jovičević.

Hvala vam. Ovdje imamo dio tih informacija, ali da sačekamo generalnog sekretara da to ipak verifikuje. Hvala vam.

O Zakonu o lijekovima odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika, dobio sam izvještaj. Ukupno je glasao 41 poslanik - 41 za, protiv nula i uzdržanih nula.

Na Predlog zakona je podniet 31 amandman, i to: Zakonodavni odbor 11 amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona; Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje 17 amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona; poslanici Halil Duković, Boris Mugoša i Momčilo Martinović tri amandmana, koji su sastavni dio zakona. Konstatovao sam da je glasao 41 poslanik za, protiv nula, uzdržan nula, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o lijekovima.

Sljedeći je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti (18. tačka). Takođe se odlučuje većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Pozivam poslanike da glasaju. Izvolite. U plenarnoj sali, ko je za? Red je da vas pitam da li je neko protiv? Niko. Da li je neko uzdržan? Nije niko. Plavi salon - poslanici, izjasnite se ko je za Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Da li je neko uzdržan? Izvinite, Branko Čavor ne vidim da ste digli ruku. Vi ste za. Da li ste svi za? Da li je neko protiv? Nije. Da li je neko uzdržan? Nije. Molim vas da držite distancu u skladu sa mjerama NKT-a i da u prvi plan stavite ovo o čemu radimo. Sljedeća sala. Ko je za? Hvala. Da li ima neko protiv? Nema. Da li ima uzdržanih? Nema. U crvenom salonu nema nikog. Dok čekamo rezultate glasanja, želim samo da napomenem da na Predlog zakona su podnijeta 23 amandmana, i to: Zakonodavni odbor dva amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona; Odbor za zdravstvo rad i socijalno staranje četiri amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona; poslanici Zvonko Vuković i Maja Bakrač 12 amandmana, amandmane 6 i 7 su povukli iz procedure, a ostali čine sastavni dio Predloga zakona, s tim što su amandmani 1, 2, 4, 5, 11 i 12 korigovirani; poslanici Boris Mugoša i Marta Šćepanović dva amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona, s tim što je amandman dva korigovan; poslanica Marta Šćepanović tri amandmana, koji su korigovani i čine sastavni dio predloga.

U skladu sa glasanjem, želim samo da vas informišem, ukupno je glasao 41 poslanik - za 41, protiv nula, uzdržanih nula, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti.

Uvaženi građani, uvaženi poslanici, prelazimo na glasanje 20. tačke, a to je Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći. Generalni sekretar zbog tehničkih razloga traži tehničku pauzu. Samo trenutak.

/Pauza/

PREDSJEDAVAJUĆI BRANIMIR GVOZDENOVIĆ:

Hvala.

Uvaženi građani, imali smo neke tehničke probleme. Moraćemo da ponovimo glasanje da bi u potpunosti sve bilo kako treba i svi video snimci i sve bude organizovano po pravilima. Zato se još jedan put vraćam na tačku 17. Ponovićemo tačke 17, 18, 19 da bismo mogli da u potpunosti ispoštujemo sve stvari.

Uvaženi poslanici, uvaženi građani,
Vraćamo se na Predlog zakona o lijekovima tačka 17. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Ko je za? Da li ima protiv? Nema. Da li ima uzdržanih? Nema.

Prelazimo u sljedeću salu.

Izvolite. Ko je za? Da li ima neko protiv? Nema. Da li ima uzdržanih? Nema.

Prelazimo u treću salu. Ko je za? Da li ima protiv? Nema. Ima li uzdržanih? Nema.

Prelazimo u Crveni salon. Nema zainteresovanih za glasanje. Hvala.

Glasao je ukupno 41 poslanik - za 41, protiv nula, uzdržanih nula, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na predlog zakona podnijet je 31 amandman, i to: Zakonodavni odbor 11 amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona; Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje 17 amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona; poslanici Halil Duković, Boris Mugoša i Momčilo Martinović tri amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite. Prenearna sala.

Ko je za? Da li ima protiv? Nema. Da li ima uzdržanih? Nema. Prelazimo u sljedeću salu. Plavi salon. Ko je za? Da li ima uzdržanih? Nema. Da li ima protiv? Nema. Izvolite. Glasajte. Mali plavi salon.

Ko je za? Da li ima uzdržanih? Nema. Da li ima neko protiv? Nema.

Glasao je ukupno 41 poslanik - za 41, protiv nula, uzdržanih nula, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o lijekovima.

Sada Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti (tačka 18). Takođe se odlučuje većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu.

Ko je za? Ima li neko protiv? Nema. Ima li neko uzdržan? Nema. Prelazimo u sljedeću salu.

Ko je za? Nema niko protiv. Nema ni uzdržanih. Prelazimo u sljedeću salu.

Ko je za? Nema niko protiv. Nema ni uzdržanih. Prelazimo u sljedeću salu.

Ko je za? Hvala. Ko je protiv? Nema. Ko je uzdržan? Nema. Prelazimo na Crveni salon. Nema zainteresovanih za glasanje.

Na Predlog zakona podnijeta su 23 amandmana, i to: Zakonodavni odbor dva amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona; Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje četiri amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona; poslanici Zvonko Vuković i Maja Bakrač 12 amandmana, amandmane 6 i 7 su povukli iz procedure a ostali čine sastavni dio Predloga zakona, stim što su amandmani 1, 2, 4, 5, 11 i 12 korigovani; poslanici Boris Mugoša i Marta Šćepanović dva amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona, stim što je amandman 2 korigovan; poslanica Marta Šćepanović tri amandmana, koji su korigovani i čine sastavni dio zakona.

Takođe, čekao sam da dobijem izvještaj o glasanjima u načelu. Prije nego što dam na glasanje Predlog zakona u cjelini, konstatujem da je glasao 41 poslanik - za 41, protiv nula, uzdržanih nula. Konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Izvolite.

Ko je za? Ko je protiv? Nema. Ko je uzdržan? Nema. Prelazimo u sljedeću salu.

Ko je za? Da li ima neko protiv? Nema. Da li ima uzdržanih? Nema. Prelazimo u sljedeću salu.

Ko je za? Hvala. Da li ima neko protiv? Nema. Da li ima uzdržanih? Nema. Prelazimo u Crveni salon. Nema zainteresovanih u salonu za glasanje. Hvala. Dodajte mi rezultate glasanja. Hvala.

Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti u cjelini - glasao je 41 poslanik, protiv nula, uzdržanih nula, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zdravstvenoj zaštiti. Hvala, uvaženi poslanici.

Tačka 20 - Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći. I ovdje se odlučuje većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Ko je za? Da li ima neko protiv? Nema. Da li ima uzdržanih? Nema. Prelazimo u sljedeću salu. Ko je za? Da li ima neko protiv? Nema. Da li ima neko uzdržan? Nema. Sljedeća sala. Ko je za? Da li ima neko protiv? Nema. Da li ima neko

uzdržan? Nema. Tražim izvještaj od generalnog sekretarijata. Glasao je 41 poslanik za zakon, protiv nula, uzdržanih nula, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona su podnijeta četiri amandmana, i to - Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje dva amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona i poslanici Boris Mugoša i Marta Šćepanović dva amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Ko je za? Da li ima neko protiv? Nema. Da li ima uzdržanih? Nema. Prelazimo u sljedeću salu. Ko je za? Da li ima neko protiv? Nema. Uzdržan? Nema. Sljedeća sala. Ko je za? Da li ima neko protiv? Nema. Da li ima uzdržanih? Nema. U crvenom salonu nemamo ni za, ni protiv, ni uzdržanih.

Uvaženi građani, uvaženi poslanici, dobio sam obavještenje od generalnog sekretarijata da je glasao 41 poslanik za, protiv nula, uzdržanih nula, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hitnoj medicinskoj pomoći. Ovo je bilo prije u načelu, a sada je u cjelini. Hvala.

Sljedeća tačka dnevnog reda je - Predlog zakona o Fondu rada (tačka 21). Takođe se odlučuje većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Ko je za? Da li ima neko protiv? Nema. Da li ima uzdržanih? Nema. Sljedeća sala. Ko je za? Da li ima protiv? Nema. Da li ima uzdržanih? Nema. Sljedeća sala. Ko je za? Hvala. Da li ima neko protiv? Nema. Da li ima uzdržanih? Nema. Crveni salon - nema.

Konstatujem da je glasao 41 poslanik - za 41, protiv nula, uzdržanih nula, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je podnijeta sedam amandmana, i to: Zakonodavni odbor jedan amandman, koji je sastavni dio Predloga zakona; Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje šest amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona. Stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Ko je za u ovoj sali? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Nema. Sljedeća sala. Ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Nema. Sljedeća sala. Ko je za? Da li je neko protiv? Nema. Uzdržan? Niko. Crveni salon, nema zainteresovanih za, protiv, ni uzdržani. Na ovaj način obavještvam da je za Predlog zakona u cjelini glasao 41 poslanik, za 41, protiv nula, uzdržanih nula, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o Fondu rada.

Sada prelazim na tačku 25 - Predlog odluke o donošenju Detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Na Predlog odluke su podnijeta dva amandmana, i to Vlada jedan amandman, koji je sastavni dio Predloga odluke i Zakonodavni odbor jedan amandman, koji je sastavni dio Predloga odluke.

Stavljam na glasanje Predlog odluke u cjelini. Plenarna sala. Ko je za? Da li je neko protiv? Nije. Da li je neko uzdržan? Nije. Sljedeća sala. Ko je za? Da li ima neko protiv? Nema. Da li ima uzdržanih? Nema. Prelazimo u mali plavi salon. Ko je za? Da li ima neko protiv? Nema. Da li ima uzdržanih? Nema. Hvala. Crveni salon.

Ukupno je glasao 41 poslanik - za je glasao 41, protiv nula i uzdržanih nula, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke o donošenju Detaljnog prostornog plana za prostor višenamjenske akumulacije na rijeci Komarnici.

Prelazim na sljedeću tačku dnevnog reda. To je tačka 26 - Predlog odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u sastav snaga Sjevernoatlantskog saveza za brzo reagovanje NATO. Odlučuje se, takođe, većinom glasova prisutnih poslanika.

Sastavni dio Predloga odluke je jedan amandman Zakonodavnog odbora.

Stavljam na glasanje Predlog odluke u cjelini. Izvolite. Izjasnite se povodom ove odluke. Ko je za? Da li je neko protiv? Nije. Da li ima uzdržanih? Nema. Sljedeća sala. Ko je za predlog ove odluke? Hvala. Da li ima uzdržanih? Nema. Da li ima neko protiv? Nema. Prelazimo u sljedeću salu. Ko je za odluku? Ko je protiv? Niko. Uzdržan? Niko. Hvala vam. Crveni salon. Nema zainteresovanih.

Konstatujem da je glasao 41 poslanik - za 41, protiv nula, uzdržan nula. Na taj način objavljujem da je Skupština usvojila Predlog odluke o upućivanju pripadnika Vojske Crne Gore u sastav snaga Sjevernoatlantskog saveza za brzo reagovanje NATO /prekid/. Na ovaj način smo usvojili i ovu odluku.

Tačka 27 - Predlog kandidata za dva člana Komisije za koncesije Crne Gore iz reda

uglednih stručnjaka. Odlučuje se većinom glasova prisutnih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog Administrativnog odbora da se kandidat Božidar Pižurica predloži Vladi za člana Komisije za koncesije. Dajem na glasanje. Ko je za? Da li ima neko protiv? Nema. Da li ima uzdržanih? Nema. Prelazimo u sljedeću salu. Ko je za? Hvala. Da li ima uzdržanih? Nema. Da li ima protiv? Nema. Sljedeća dala. Ko je za? Da li ima neko protiv? Da li je neko uzdržan? Nije niko. Crveni salon. Nema zainteresovanih za izjašnjenje. Hvala.

Glasao je 41 poslanik - za je glasao 41, protiv je glasalo nula, uzdržanih je nula, pa objavljujem da je Predlog Administrativnog odbora prihvaćen i utvrđen predlog Vlade za imenovanje Božidara Pižurice za člana Komisije za koncesije. Ja mu čestitam na tome zajedno sa svima vama.

Stavljam na glasanje predlog Administrativnog odbora da se kandidat Samet Murić predloži Vladi Crne Gore za člana Komisije za koncesije.

Stavljam na glasanje ovaj predlog Administrativnog odbora.

Ko je za? Da li ima neko protiv? Nema. Da li je neko uzdržan? Nije.

Sljedeća sala. Ko je za? Da li ima neko protiv? Nema niko. Neko uzdržan? Takođe nema.

Prelazimo na sljedeću salu. Ko je za? Hvala. Da li ima neko protiv? Nema. Da li je neko uzdržan? Nije.

Hvala. Crveni salon je tu.

Znači, glasao je 41 poslanik - za 41, protiv nula, uzdržanih nula, pa objavljujem da je na predlog Administrativnog odbora prihvaćen i utvrđen Predlog Vlade za imenovanje Sameta Murića za člana Komisije za koncesije i mi mu na tome čestitamo. To je tačka 27.

Još nisu pripremljeni zakoni o nacionalnom javnom emiteru Radio televiziji Crne Gore i Predlog zakona o medijima. Dajem pauzu otprilike oko pola sata da bismo mogli da nastavimo glasanje.

Hvala vam. Nastavljamo glasanje otprilike u 20:30h. Molim stručne službe da efikasno rade ovaj posao.

/Pauza/

PREDSJEDNIK IVAN BRAJOVIĆ (27.07.20 20:55:58)

Poštovane kolege, stekli su se uslovi da pređemo na izjašnjavanje o Predlogu zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio i televiziji Crne Gore i Predlogu zakona o medijima.

Predlogu zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio televizije Crne Gore.

Odlučuje se većinom glasova svih poslanika.

Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite.

Prvo u plenarnoj sali.

Ko je za? Ima li neko protiv? Neko uzdržan? Hvala vam.

Molim vas, Plava sala. Ko je za? Hvala. Ima li neko protiv? Uzdržan? Nema. Hvala vam.

Plavi salon. Kolege, ko je za? Ima li neko protiv? Uzdržan? Hvala vam.

Da li ima nekog u Crvenom salonu? Nema.

Molim da mi se daju rezultati glasanja.

Ukupno je glasao 41 poslanik - za 41, nije bilo protiv i uzdržanih, tako da konstatujem da smo prihvatili Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona je odnijeto 66 amandmana, i to: Vlada Crne Gore 17 amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona; Zakonodavni odbor šest amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona; poslanici Ranko Krivokapić, Raško Konjević, Draginja Vuksanović - Stanković i Džavid Šabović 30 amandmana o kojima treba glasati; poslanik Nedeljko Rudović 11 amandmana o kojima treba glasati; poslanik Ervin Ibrahimović dva amandmana o kojima treba glasati, a za koje je Zakonodavni odbor ocijenio da nisu pravno prihvatljivi i pri tome me je poslanik Ibrahimović informisao da odustaje od ovih amandmana.

Sada prelazimo na obrazloženje amandmana o kojima treba glasati.

Pošto nema njihovih predlagača, samo ćemo se izjašnjavati o njima.

Molim za srpljenje.

Odlučujemo o amandmanima, 30 njih, poslanika Krivokapića, Konjevića, Vuksanović - Stanković i Šabovića.

Stavljam na glasanje amandman 1.

Izvolite, kolege, u plenarnoj sali ko je za? Ko je protiv? Uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas rezultate.

Ukupno je glasao 41 poslanik - nije bilo glasova za i protiv, uzdržanih 41, pa konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 2.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Rezultat.

Glasao je 41 poslanik - svi su glasali uzdržano, nije bilo glasova za i protiv, pa konstatujem da amandman 2 nije prihvaćen.

Znam, kolege, da je prilično iscrpljujuće, ali glasaćemo ovako na svakom prostoru, da vidimo kamerom kakav je ambijent i da konačno kažemo da li je ili nije prihvaćeno.

Prelazimo na glasanje o amandmanu 3.

Izvolite, kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Rezultati.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za i protiv, uzdržanih 41. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 4.

Izvolite, kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Rezultati.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za i protiv, 41 uzdržani, pa konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 5.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

U Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Rezultate tražim.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za i protiv, uzdržanih 41. Konstatujem da amandman 5 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 6.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Čekamo rezultate.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za i protiv, 41 uzdržani. Konstatujem da amandman 6 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 7.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Uzdržan? Hvala.
Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Uzdržan? Hvala.
Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Uzdržan? Hvala.
Nema kolega u Crvenom salonu.

Rezultati.

Hvala vam.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za i protiv, 41 uzdržani, pa konstatujem da amandman 7 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 8.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za i protiv, 41 uzdržani, pa konstatujem da amandman 8 nije prihvaćen.

Izjašnjavamo se o amandmanu 9.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za i protiv, 41 uzdržani. Konstatujem da amandman 9 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 10.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Čekamo rezultate.

Glasao je 41 poslanik. Svi su glasali uzdržano, nije bilo glasova za i protiv. Konstatujem da amandman 10 nije prihvaćen.

Molim vas, amandman 11.

Ko je za, kolege u plenarnoj sali? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Molim vas, kolegu Popovića samo pitajte da se izjasni, jer nijesam primijetio. Pretpostavljam, uzdržan. Hvala.

Molim vas, kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, jedan je bio protiv, 40 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 11 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 12.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Hvala.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, jedan protiv, 40 uzdržanih. Konstatujem da amandman 12 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 13.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Ukupno je glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, jedan protiv, 40 uzdržanih. Konstatujem da amandman 13 nije prošao.

Sada prelazimo na glasanje o amandmanu 14.

Poštovane kolege, u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas rezultate.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, jedan protiv, uzdržanih 40. Konstatujem da amandman nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 15.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Nema kolega u Crvenom salonu.

Molim vas dajte mi rezultate glasanja.

Glasao je 41 poslanik, nije bilo glasova za, četiri protiv, uzdržanih 37. Konstatujem da amandman 15 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 16.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, tri protiv, 38 uzdržanih. Amandman 16 nije prihvaćen.

Prelazimo na glasanje o amandmanu 17.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

U Crvenom salonu nema kolega.

Rezultati.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, jedan protiv, 40 uzdržanih. Konstatujem da amandman 17 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 18.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

U Crvenom salonu nema kolega.

Rezultati.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, jedan protiv, 40 uzdržanih. Konstatujem da amandman 18 nije prihvaćen.

Prelazimo na glasanje o amandmanu 19.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Jedan je protiv.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, dva protiv, 39 uzdržanih. Konstatujem da amandman 19 nije prihvaćen.

Prelazimo na glasanje o amandmanu 20.

Ko je za, kolege u plenarnoj sali? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, jedan protiv, 40 uzdržanih. Konstatujem da amandman 20 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 21.

Kolege u Plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, tri protiv, 38 uzdržanih. Konstatujem da amandman 21 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 22.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolega nema u Crvenom salonu.

Dajte rezultate.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, tri protiv, 38 uzdržanih. Amandman 22 nije prihvaćen.

Prelazimo na glasanje o amandmanu 23.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan?

Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Nema kolega u Crvenom salonu.

Rezultati.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, jedan protiv, 40 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 23 nije prošao.

Stavljam na glasanje amandman 24.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Rezultati. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv, 37 uzdržanih. Amandman 24 nije prošao.

Stavljam na glasanje amandman 25. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, tri protiv, 38 uzdržanih, pa konstatujem da nije prihvaćen amandman 25.

Stavljam na glasanje amandman 26. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, protiv dva glasa, uzdržanih 39, konstatujem da amandman 26 nije prošao.

Izjašnjavamo se o amandmanu 27. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Rezultati. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za i protiv, 41 uzdržani i konstatujem da amandman 27 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 28. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Rezultati. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, jedan protiv, 40 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 28 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 29. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Rezultati. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv, uzdržanih 37. Konstatujem da amandman 29 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 30. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, jedan protiv, 40 uzdržanih, konstatujem da amandman 30 nije prihvaćen.

Sada prelazimo na izjašnjavanje o amandmanima 11 poslanika Rudovića. Stavljam na glasanje amandman 1. Izvolite, kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, tri glasa protiv, 38 uzdržanih. Konstatujem da amandman 1 poslanika Rudovića nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 2. Kolege iz plenarne sale ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege iz Plave sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege iz Plavog salona, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Molim vas rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, tri glasa protiv, 38 uzdržanih. Konstatujem da amandman 2 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 3. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv, 37 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 3 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 4. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte rezultate. Hvala. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, tri protiv, 38 uzdržanih. Konstatujem da amandman 4 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 5. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, jedan protiv, 40 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 5 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 6. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, dva protiv, 39 uzdržanih. Konstatujem da amandman 6 nije prihvaćen.

Prelazimo, poštovane kolege, na izjašnjavanje o amandmanu 7. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate. Ukupno je glasao 41 poslanik - nije bilo glasova za, dva protiv, 39 uzdržanih. Konstatujem da amandman 7 nije prihvaćen.

Prelazimo na glasanje o amandmanu 8. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, dva protiv, 39 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 8 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 9. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte rezultate. Glasao je 41 poslanik - niko nije glasao za, jedan protiv, 40 uzdržanih. Konstatujem da amandman 9 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 10. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Rezultati. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, tri protiv, 38 uzdržanih. Konstatujem da amandman 10 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 11. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, dva protiv, 39 uzdržanih, pa

konstatujem da amandman 11 nije prihvaćen. Završili smo sa amandmanima poslanika Neđeljka Rudovića. Kao što sam i rekao, poslanik Ibrahimović je odustao od svojih amandmana.

Sada stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Poštovane kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate. Glasao je 41 poslanik - svi su glasali za. Nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o nacionalnom javnom emiteru Radio Televizija Crne Gore./Prekid/

Prelazimo, kolege, na odlučivanje o Predlogu zakona o medijima. Odlučuje se većinom glasova svih poslanika. Stavljam na glasanje Predlog zakona u načelu. Izvolite. Kolege iz plenarne sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Glasao je 41 poslanik - svi su glasali za, nije bilo glasova protiv i uzdržanih, pa konstatujem da je prihvaćen Predlog zakona u načelu.

Na Predlog zakona su podnijeta 64 amandmana, i to: Vlada Crne Gore 10 amandmana, koji su sastavni dio predloga zakona; Zakonodavni odbor pet amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona; Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu dva amandmana, koji su sastavni dio Predloga zakona; poslanik Neđeljko Rudović 13 amandmana, od kojih je amandman 4 preformulisan i čini sastavni dio Predloga zakona, a o ostalim amandmanima treba glasati; poslanici Danijela Pavićević i Srđan Milić 23 amandmana, od kojih je amandman 19 sastavni dio Predloga zakona, amandmane 2, 12 i 13 su povukli iz procedure, a o ostalim amandmanima treba glasati; poslanik Raško Konjević pet amandmana o kojima treba glasati; poslanik Ranko Krivokapić šest amandmana, odnosno dvije grupe amandmana, i to: dva amandmana zavedeni pod brojem 10-3/19-2/10 i četiri amandmana zavedeni pod brojem 10-3/19-2/14 o kojima treba glasati.

Prelazimo na obrazloženje amandmana o kojima treba glasati, koje nećemo čuti jer ih nema prisutnih. Prelazimo na izjašnjavanje. Prvo glasamo o amandmanima, kojih je 12, poslanika Rudovića.

Stavljam na glasanje amandman 1. Kolege iz plenarne sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege iz Plave sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege iz Plavog salona, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv, 37 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 1 nije prihvaćen.

Amandman 2 stavljam na izjašnjavanje. Ko je za u plenarnoj sali? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege iz Plave sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Hvala vam. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv, 37 uzdržanih. Konstatujem da amandman 2 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 3. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Glasao je 41 poslanik - nije niko glasao za, pet protiv, 36 uzdržanih. Konstatujem da amandman 3 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 5. Stavljam na glasanje amandman 5. Ko je u plenarnoj sali, poslanici, za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Pitam ko je u Plavoj sali za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Ko je Plavom salonu za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, pet protiv, 36 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 5 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 6. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, pet protiv, 36 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 6 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 7. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u

Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, dva protiv, 39 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 7 nije prihvaćen.

Prelazimo na glasanje o amandmanu 8. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, pet protiv, 36 uzdržanih konstatujem da amandman 8 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 9. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema nikoga u Crvenom salonu. Hvala vam. Kolege poslanici, 41 poslanik je glasao. Nije bilo glasova za, pet protiv, 36 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 9 nije prihvaćen.

Prelazimo na glasanje o amandmanu 10. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, šest protiv, 35 uzdržanih. Konstatujem da amandman 10 nije prihvaćen.

Glasamo o amandmanu 11. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv, 37 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 11 nije prošao.

Glasamo o amandmanu 12. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema nikog u Crvenom salonu. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, pet protiv, 36 uzdržanih. Amandman 12 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 13. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, tri protiv, 38 uzdržanih. Konstatujem da amandman 13 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanima poslanika Pavićević i Milića. Stavljam na glasanje amandman 1. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv, 37 uzdržanih. Konstatujem da amandman 1 nije prošao.

Stavljam na glasanje amandman 3. Izvolite. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Dajte mi rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, tri protiv, 38 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 3 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 4. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Molim vas, rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, jedan protiv, 40 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 4 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 5. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, šest protiv, 35 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 5 nije prihvaćen.

Sad prelazimo na glasanje o amandmanu 6. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala.

Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Da čujemo rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, tri protiv, 38 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 6 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 7. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Rezultati. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, dva protiv, 39 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 7 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 8. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolega u Crvenom salonu nema. Dajte rezultate. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, tri protiv, 38 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 8 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 9. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate.

Poštovane kolege, 41 poslanik je glasao. Za nije bilo glasova, tri protiv, 38 uzdržanih, pa konstatujem da amandman devet nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 10.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema nikoga u Crvenom salonu. Glasao je 41 poslanik. Nije bilo glasova za, četiri protiv 37 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 10 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 11. Kolege iz plenarne sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege iz Plave sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege iz Plavog salona, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Rezultati.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, pet protiv, 36 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 11 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 14.

Kolege iz plenarne sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege iz Plave sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege iz Plavog salona, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam.

Kolege u Crvenom salonu nijesu prisutne. Čekamo rezultate.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv, 37 uzdržanih. Konstatujem da amandman 14 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 15. Kolege iz plenarne sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv, 37 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 15 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 16.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, pet protiv i 36 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 16 nije prihvaćen.

Glasamo o amandmanu 17. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv 37 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 17 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandan 18. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je

uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, dva protiv, 39 uzdržanih. Konstatujem da amandman 18 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 20. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, pet protiv, 36 uzdržanih. Konstatujem da amandman 20 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 21. Kolege u plenarnnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu.

Ukupno je glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv, 37 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 21 nije prihvaćen.

Kolege, stavljam na glasanje amandman 22 i pitam u plenarnoj sali kolege ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate.

Hvala vam. Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, pet protiv, 36 uzdržanih. Konstatujem da amandman 22 nije prihvaćen.

Izjašnjavamo se o amandmanu 23.

Poštovane kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolega u Crvenom salonu nema.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv, 37 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 23 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanima poslanika Konjevića. Stavljam na glasanje amandman 1. Kolege iz plenarne sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv, 37 uzdržanih. Konstatujem da amandman 1 nije prihvaćen.

Prelazimo na glasanje o amandmanu 2.

Kolege iz plenarne sale, izvolite. Ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema, kolege, nikoga u Crvenom salonu. Dajte rezultate.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, dva protiv, 39 uzdržanih. Konstatujem da amandman 2 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 3.

Kolege iz plenarne sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege iz Plave sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege iz Plavog salona, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema nikoga u Crvenom salonu. Rezultati.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv, 37 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 3 nije prihvaćen.

Glasamo o amandmanu 4.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege iz Plavog salona, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema nikoga u Crvenom salonu. Dajte rezultate glasanja.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, dva protiv, 39 uzdržanih. Konstatujem da amandman 4 nije prošao.

Stavljam na glasanje amandman 5.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali,

ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema nikog u Crvenom salonu. Hvala.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, tri protiv, 38 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 5 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanima poslanika Krivokapića zavedenim pod brojem 10-3/19-2/10.

Stavljam na glasanje amandman 1.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, tri protiv i 38 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 1 nije prihvaćen.

Prelazimo na glasanje o amandmanu 2.

Kolege iz plenarne sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege iz Plave sale, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege iz Plavog salona, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Čekamo rezultate.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, tri protiv, 38 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 2 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanima poslanika Krivokapića koji su zavedeni pod brojem 10-3/19-2/14.

Stavljam na glasanje amandman 1.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Rezultate čekamo.

Ukupno je glasao 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv, 37 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 1 nije prihvaćen.

Prelazimo na izjašnjavanje o amandmanu 2.

Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv, 37 uzdržanih, pa konstatujem da amandman 2 nije prihvaćen.

Stavljam na glasanje amandman 3.

Izvolite. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv, ko je uzdržan? Hvala. U Plavoj sali kolege, ko je za? Ko je protiv, ko je uzdržan? Hvala. Kolege iz Plavog salona, ko je za? Ko je protiv, ko je uzdržan? Hvala vam. Nema nikog u Crvenom salonu. Čekamo rezultate.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv i 37 uzdržanih. Konstatujem da amandman 3 nije prihvaćen.

Sada glasamo o amandmanu 4. Kolege u plenarnoj sali, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege iz Plave sale, ko je za, ko je protiv i ko je uzdržan? Hvala. Kolege iz Plavog salona, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Nema nikog u Crvenom salonu.

Glasao je 41 poslanik - nije bilo glasova za, četiri protiv i 37 uzdržanih. Konstatujem da amandman 4 nije prihvaćen.

Sada, poštovne kolege, stavljam na glasanje Predlog zakona u cjelini. Kolege iz plenarne sale, ko je za? Hvala. Ima li ko protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Kolege u Plavoj sali, ko je za? Hvala. Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala. Kolege u Plavom salonu, ko je za? Ko je protiv? Ko je uzdržan? Hvala vam. Nema kolega u Crvenom salonu. Dajte rezultate glasanja.

Glasao je 41 poslanik - svi su glasali za, nije bilo glasova protiv ni uzdržanih. Objavljujem da je Skupština usvojila Predlog zakona o medijima.

Poštovane kolege, za danas završavamo sa radom.

Hvala vam.